

27383/c

~~1900~~

~~1900~~

22101314001

BIBLIOTHECA
MEDICINÆ

ET

HISTORIÆ NATURALIS
TOMUS PRIMUS.

CONTINENS

BIBLIOTHECAM BOTANICAM.

PARS I.

UNIVERSITY OF TORONTO
LIBRARY
MEDICAL LIBRARY

HISTORICAL NATURAL
COUNCIL OF CANADA

1907
BIBLIOTHÈQUE BOTANIQUE
PARIS

BIBLIOTHECA
BOTANICA.

QUA

SCRIPTA AD REM HERBARIAM

FACIENTIA A RERUM INITIIS RECENSENTUR.

AUCTORE

ALBERTO VON HALLER,

DOMINO IN GOUMOENS LE JUX ET ECLAGNENS.

PRÆSIDE SOCIÉTATIS REGIÆ GOETTINGENSIS, UT ET OECONOM. BERNENSIS;

SODALI *Academiæ Regiæ Scientiarum Parisinæ; Chirurgorum Paris. Academiæ Imper. Natur.*

*Curios. Boruss. Suec. Bonon. Arcadicæ; Soc. Reg. Britan. Botanicæ; Bot. Flor. Bava-
ricæ; Altisidior. Helveticæ. Colleg. Med. Edinburgensium.*

IN SUPREMO SENATU REIP. BERNENSIS DUCENTUM VIRO.

TOMUS I.

TEMPORA ANTE TOURNEFORTIUM.

L O N D I N I,

PROSTANT APUD CAROL. HEYDINGER, BIBLIPOL.

IN VICO VULGO STRAND DICTO (No. 274.)

M. DCC. LXXI.

BIBLIOTHECA
BOTANICA

SECRETARIA AD REAM MEXICANAM

304027

~~SECRETARIA~~ ~~SECRETARIA~~

~~SECRETARIA~~ ~~SECRETARIA~~

TOMUS I

SECRETARIA AD REAM MEXICANAM

J. O. W. B. I.

SECRETARIA AD REAM MEXICANAM
SECRETARIA AD REAM MEXICANAM
SECRETARIA AD REAM MEXICANAM

ILLUSTRISSIMO VIRO

JOHANNI COMITI DE BUTE

QUOD **ILLUSTRE NOMEN** Tuum meo
operi præposuerim, multæ mihi, **EXCELSE**
COMES, causæ fuerunt,

In summis honoribus bonas artes, non ama-
sti, quæ tamen multis unica perennis famæ cau-

fa

sa fuit : sed coluisti, sed ornasti. Naturæ Historiam in ipsa Natura didicisti ; adiisti varias regiones, & impeditas Alpes cominus es contemplatus ; ubique telluris fabricam, DIVINÆque in ea SAPIENTIÆ vestigia, propriis scrutatus es laboribus.

Magnæ hæ laudes sunt, & in TUO ordine pene unicæ : aliæ tamen supersunt & magis TIBI propriæ, & quæ universo generi humano TE carum reddent. Frustra sæviunt felices, sed quæ bona sua non novit, & liberrimæ gentis iræ, frustra sibi injustissimos clamores calumnia permittit : nullo suo efficient strepitu, quin quidquid est sanorum, sobriæque mentis mortalium, TIBI maximum eorum debeant officio-

officiorum, quo Patriam sibi civis optimus devincire possit. Educasti, natum equidem ad omnes virtutes, sed adjuvisti tamen consiliis, & morum purissimorum exemplo, divinam mentem, Principis, cui Britannia felicitatem, universus orbis libertatem pacemque debebit, nisi mala consilia contra EJUS vota prævaluerint. Magnanimum Regem, lentum ad injurias ulciscendas, etiam in immeritos benignum, parem Majestati Imperii, indefessum in laboribus salutis publicæ destinatis, surdum ad voluptates, unicum in folio sinceræ, absque superstitione, pietatis exemplum, quoties veneramur, non potest omnium boni verique studiosorum recordationi elabi, cujus ex manibus eum Principem acceperimus. Neque deerit officio posteritas, etiam in

ea regione, quam injustæ declamationes inflam-
mant, nomenque Tuum cum GEORGII III.
sacro nomine grata conjunget.

Mihi, homini in libera Republica nato, ho-
mini nihil sibi speranti, desideriis dudum puro,
exoptata fuit opportunitas, qua hominum DEI
& mentium DEO probatarum amantium turbæ
me immiscere licuit, & unaniam eorum vocem
publice in remota gente repetere.

AD LECTOREM!

Vigesimalus elapsus est annus, postquam cum HERMANNI BOERHAAVE *methodo studendi* simile fere ejus opus edidi, ad quod nunc præfari suscepi. Est tamen inter utrumque maximum discrimen.

Cum BOERHAAVII prælectiones ederem, præcipuus finis erat, magni Viri nomini subvenire, emendare vitia, quæ ignari notarii adleverant, addere demum, si quid aut temporis ratio, aut necessaria brevitatis exclusisset.

Quare ordinem BOERHAAVIANUM sequi necesse fuit. Verum non continuo mecum consensi, quantæ meæ in edendo opere partes essent. In principio libri memorabiles potissimum, suæque utilitate conspicuos libros, cum brevissimo meo judicio PRÆCEPTORIS catalogo subjecisse videbatur sufficere. Ut in opere progrediebar, sensi longe plures bonæ notæ libellos ad eos titulos pertinere, ad quos BOERHAAVIUS prælegerat: esse vero & alios libros, non undique utiles, qui tamen non undique bona fruge care-

rent, a PRÆCEPTORE vero omittentur. Denique rediit in animum, etiam in iis libris, quos non legissem, quos coram non haberem, esse posse, quæ ad plenum artis ambitum perficiendum pertinerent: neque debere eos libros omitti, quorum id unum vitium esset, quod eos ego non legissem. Ita senesim sub manibus labor increvit, ut in Anatome vix quemquam libellum omitterem, in praxi leviores solos. Sed inde opus natum est, quod undique mihi displicuit: tum quod inæquale, principia haberet tenuia, ultimas partes multo pleniores: tum quod ordo PRÆCEPTORIS necessarias fecisset repetitiones, ut IDEM MALPIGHIUS ad hepar, ad lienem, ad viscera reliqua, ad anatomen comparatam passim rediret.

Hos meos errores cum viderem, cogitavi, ut emendari possent: ea enim mihi senescenti, & seni, summa semper fuit voluptas, corrigere quæ junior præpropere edidissem. Non melius autem visum est me reparare posse, quæ displicerent, nisi novo opere, cujus ordo & ambitus in meâ essent potestate. Facilius autem mihi ordo visus est edendorum, si quamque præcipuam medicinæ partem proprio opere traderem: si Scriptores secundum temporum rationem recenserem; si nullum denique omitterem. Videbatur etiam in ipsa plenitate catalogi utilitatem esse non minimam; siquidem lector collecta haberet omnia, quæ per plurima opera dispersa laterent.

Vides, Amice Lector, me officii mei ambitum non ignorasse, verum non erat in meis viribus, efficere, quæ videbam a me requiri. In mediocri civitate vivo, in qua Bibliotheca medica privata nulla omnino, publica & ipsa modica sit, & librorum potissimum medicorum egena. Non omnino
 propriis

propriis libris destituor, nimis autem expertus sum, undecim voluminum millia, cum decies millenis minoribus libellis, evanescere, si cum enormi numero librorum contuleris, de quibus agere oportet.

Supererat ut alienis me fulcirem præfidiis, & opera consulere, in quibus medici Scriptores recensentur : diaria : biographias : bibliographos, catalogos bibliothecarum publicarum, privatarum. Non neglexi eas opes ; neque tamen potui mihi satisfacere. Ita ad codices Arabicos defuit mihi insignis ille catalogus M.S. codicam bibliothecæ Scorialiensis : quem passim efflagitavi, inutili tamen cum spe, donec Gottingæ, quæ ad rem meam faciebant, pro humanitate sua vir Cl. J. ANDREAS MURRAY describi curavit : sed fero accepta non potuerunt in botanicis suo loco recenseri. Neque potui SLOANIANI thesauri catalogum obtinere : neque TREWIANÆ ditissimæ Bibliothecæ. Sed & cum metu aliquo passim catalogos citavi, cum sæpissime vitia numerorum in ejusmodi libellis, nulla cum cura editis, annos soleant corrumpere, & auctorum nomina.

Neque tamen negligere poteram has auxiliares copias, quibus si abstinerem, hiulcum & egenum opus essem editurus. Decerpsi ergo editiones, & ex consensu diversorum catalogorum putavi firmiter posse de editionibus judicari, evidenter vitiosos rejeci, prætuli vero pro suo merito catalogos, qui cum cura scripti essent. Passim amicos consului.

Non tamen velim Lectorem quidquam a me pleni expectare: Non potest eo hominis industria sola pertingere. Vitam integram oporteret huic labori dedicare, & subinde, post aliquot annos, alias in urbes principes migrare,

Parisiis vivere, Londini, Romæ, & si alibi pleniores sunt bibliothecæ. Neque indiligens fuerit, etiam cum his opportunitatibus, qui intrâ quinquaginta annos vitæ suæ huic soli labori impenso, tolerabile opus compilaverit. Omnes præterea linguas callere necesse fuerit, omniumque artium peritum esse, quarum fœcia opera Medicina constat.

Mihi hujusmodi nihil contigit. Vixi extra Patriam annis viginti quinque. Sed alii mihi labores incumbabant, in quibus plus esset officii. Nunquam liber fui, nisi forte nuper liber sum: alieni, nimii, labores me per totam vitam meam distraxerunt.

Hæc omnia si fateri oportet, non inique quæret LECTOR RERUM PERITUS, cur opus moliar, meis humeris nimis grave futurum. Audiet IDEM, quæ pro me excusando licet adferre. Defunt mihi multa præsidia, sunt alia, quæ non facile in eodem homine conjunguntur. Ab anno 1725. id studium in legendis libris tenui, ut quos legissem, de iis judicia mea in adversaria conjicerem, continuo, dum recens eorum erat memoria. Decerpsi de omnibus, quæ ad meos fines videbantur conferre, anatomen potissimum, & rem herbariam. Linguas nuperas pene omnes didici, ut hætenus libros a quaque gente vernaculo sermone scriptos legere possem. Ita judicia paulatim supra undecies mille nata sunt, librorum quos legeram, & in adversaria retuleram. Sunt quidem eorum millia aliqua, quos non totos legi, hætenus tamen, ut judicium de iis ferre possem. Ea judicia mihi scripsi, nullo adfectu motus, ut neque sectæ faverem, neque servirem odiis. In mitiorem quidem partem amavi peccare, ut malos libros silentio, & brevitate judicii potius quam

quam convitiis punirem: bonos cum aliqua exultatione laudarem, ut per quos ego profecissem, qui multum adeo meæ addidissent felicitati.

His non extenuo quidem mea vitia, excuso tamen, ut nihil pleni expectes LECTOR AMICE, iis vero tuta fide utaris, quæ leges. Non deerunt in editionum annis errores: non pleni erunt editionum catalogi: omnium minime versionum in varias linguas census. Judicia autem spondeo incorrupta, ex re ipsa nata, nunquam ex ira, nunquam ab aliis mutuo sumta. Meæ bibliothecæ editiones asterisco designavi, ut plenior sit de iis fides: alienis, ubi opus videbatur, suum testem addidi. Temporum rationem sequi putavi utilius fore. Ita quæ bibliotheca est, hætenus etiam historia artis fit³, cujus progressus, & inventa, per sua tempora sibi succedentia recenseantur. Quemque Scriptorem ad primos annos conatus sum referre, quibus inclaruit: quos edidisset libros conjunctos subjeci, quos nempe de ea arte scripsisset, in qua nunc versarer, cujusque demum præcipua inventa cujusque laudavi. Biographiam non suscepi dare, paucis aliquando, & de celebribus viris, indicavi, quod essent vitæ genus secuti, & in quibus scholis aut officiis eminuissent.

Supereft ut de ordine magni operis aliqua præmittam. Hoc volumine Scriptores de re herbaria recensui: proximo eos dabo, qui de re anatomica scripserunt: hinc chirurgos: inde clinicos; demum qui de re naturali ita egissent, ut a medico utiliter legantur. Cuique Tomo brevem catalogum selectorum scriptorum subjungam, quibus mediocris bibliothecæ dominus sibi possit satisfacere.

Multa promittenti reget aliquis, non is immerito exprobratarus, senem laborem sibi sumere, cui certus sit immori. Facile videt quidquid porro

vivo, ex liberalitate PROVIDENTIÆ me vivere. Cum tamen quæque pars operis per se sola consistat, non nulla est spes, post hoc volumen unius forte & alterius partis artis Medicæ Bibliothecam me perfecturum. Otium mihi feci: dona fortunæ summa, sed cum novis laboribus conjuncta, deprecatus, in patria vivo, quæ præter curam publicæ valetudinis nihil a me expectat, & si quando nimis de me blandas spes concipit, mihi que honoratos labores imponit, breves tamen solet imponere. Neque aliud unquam onus recepero, qui norim etiam nunc me abunde habere, in quo vires experiar, parum duraturas.

Multa in iis voluminibus operis mei necessario repetentur, quæ secutura sunt. Dum clinici medici, & diætetici, de herbarum medicatarum & edulium indole agunt, eorum effata hinc ad curandos morbos, inde ad plantarum historiam spectant. Pharmacopœe fere omnes plantarum medicatarum catalogos recensent, viresque medicas, & quæ inde componuntur; chemici analysin & elementa stirpium. Qui de re naturali scripserunt, aut itinera sua in adversaria retulerunt, ii fere omnes etiam plantarum aliquam mentionem fecerunt. Quare vitari non potuit, quin ejusdem operis bis fieret mentio: id unum mihi reliquum fuit, ut breviter in quaque artis medicæ parte eos libros tangerem, quam ipsi scriptores breviter tetigissent, uberius ubi & ipsi amplius de ea re egissent. Ita fit ut exiguæ chartæ jactura fiat. Sunt quæ hactenus plantas tangunt, ut commentarii ad Bucolica, ad Geōrgica: sed eos fere solos commentarios recensui, qui essent periti in re herbaria auctoris: Literatores interim præteremisi. Sed neque tinctoriam artem, neque eouinariam, neque alias artes potui præterire, quæ plantis utuntur, & in quibus utilitas declaratur, quam vitæ humanæ stirpes adferunt.

In Arabicis libris etiam magis vereor, ne aut ex linguæ ignorantia, aut ob minorem typhothetarum curam, vitiosos passim titulos fecerim. Tota etiam historia medicorum Arabum ob nominum varietatem & similitudinem difficilis est. Hactenus studui, ut ea menda vitarem, non ubique forte potui, quæ rerum humanarum est imperfectio, minus etiam in libris obscuris, neque unquam a me visis. Optassem certe; ut REISKIUS, aliusve hujus linguæ peritus medicus, sibi hunc laborem sumisset, multo meliora præstiturus, quam ego promittere possim, qui eos libros non potuerim, nisi in Versionibus, sæpe parum fidei, legere.

Non despero tamen hactenus me effecisse, ut plerique quidem libri in sua loca digesti studiosis innotescant, ad eos vero pene omnes manu quasi ducantur, quoscumque legere utilius fuerit. Neque absque voluptate occasione usus sum, ut bene meritis in artem nostram viris laudes suas impertirem: ut denique ex meis adversariorum meorum censuris, quos nimis multos sum passus, posteri videant, quam parum odio dederim. Inanes absque judiciis titulos librorum, qui sæpe viles sunt, & parum ad veri cognitionem faciunt, non potui vitare. Nolui de libris judicia ferre, quos non legissem: non potui pro vilibus rejicere, quos non vidissem: neque demum in re litteraria eorum operum detrectatur cognitio, qui parum habent publicæ utilitatis. Infiniti sunt gradus, per quos a DILLENIO ad compilatorem aliquem descenditur, ut invidiosissimum foret officium, refecare, quibus utilius careri putassem. Locum his minoris pretii libris datum, ipsa summa brevitate sermonis mei compensare studui, quam nunc video potius nimiam esse: & paulo aridiorem potissimum eorum librorum esse notitiam,

qui

qui multa bona continerent. Quare in reliquis artis medicæ partibus, aliquanto ero uberior in nominandis inventis, aut utiliter dictis, quam quidem hic fui. Neque tamen exspectari debet, me ea omnia repetiturum, quæ quisque scriptor utiliter viderit, aut invenerit: ex eo enim consilio pro Bibliotheca collectanea nascerentur adversaria: quæ eadem causa est, cur de optimis libris, & plurima propria habentibus, brevius scribere sit necesse, neque liceat, ut de aliis pauca bona sua multis inutilibus temperantibus, ea omnia excerpere & indicare, quæ usum habent.

Denique si non omnia ipse legi certam habeo excusationem, aliquatenus tamen me progressum esse. Frui poterunt paratis medicinæ studiosi: desideratos libros, non expressa de aliis judicia, addent similes labores non detrectaturi posteris. Anatomicam partem, dum hæc de prelo exeunt, mecum paratam habeo, quæ aliquamdiu adservata, meis curis melior reddetur. **VALE LECTOR,** & nostris laboribus benigne utere.

Bernæ Helv. 1. Januar. 1771.

LIB. I.

AUCTORES GRÆCI.

CAP. I.

ORIGINES REI HERBARIÆ.

§. I.

Meditanti primordia ejus scientiæ, quæ in herbarum cognitione versatur, manifesto mihi visa sunt ea primordia a primis generis humani temporibus repeti posse, ut cum ipsis mortalibus etiam herbarum cognitio nata sit. Tempus enim fuisse necesse est, quo homo artium ignarus, metallorum auxilio destitutus, & inermis, ferocibus bestiis vincendis, aut attingendis impar, quæ celeri fuga se eripere norunt, nondum sepibus & claustris animalia cicurata coercuit. Neque enim, quæ NATURA armenta genuit, libera & ferocia pari facilitate servitudinem hominis subierunt, qua nunc consueto jugo se submitunt; neque ex domitis bobus torvos illos primævos tauros æstimare oportet, quales olim Germania alebat, & nunc vastissima prata utriusque Americæ alunt; multum etiam a sue domestica ferus aper distat. Sed & equo suum est contra inermem hominem in ipsa velocitate, inque suis viribus præsidium: & mitissima animalium oves videntur, ex communi indole omnium congenerum, velocis & fugacis animalis genus fuisse. Sero vero & post artes provectas, hominem suum in animalia imperium vindicasse, vel inde colligas, quod undique simplicissimæ gentes, & primævorum mortalium similiore, artiumque ignaræ, domesticorum animalium satellitio destituantur; exempla sunt in Patagoniæ, Grœnlandiæ, Labradoris, novæ Hollandiæ, totius demum Americæ septentrionalis incolis, qui cum piscari norint, & venari, & arcibus atque lanceis bestias superent, tamen nondum didicerunt cicurare animalia, & secum in numerato habere, ut vel lacte eorum vivant, vel carnibus.

Iis ergo temporibus, quibus homines animalem victum sibi nondum didicerant comparare, aut certe parcissime, superest ut terræ fructibus vitam sustentaverint, quos sponte profert optima. Quare sacræ paginæ eadem hic docent, quæ ex ipsa rerum natura sequuntur: in regiones nempe sub mitissimo cælo jacentes primos mortales ex CREATORIS manu emissos fuisse docent: est enim sub 33. gradu, & inde porro ad austrum multoties major, quam nobis, arborum copia & diversitas: & inter eas arbores multo major earum numerus, quæ fructum edulem perficiunt (1). Radicum etiam cibo aptarum benigna iisdem in regionibus copia est, & denique terra, hibernæ nuditatis ignara, toto fere anno frondibus herbisque & oleribus coronatur. Palmas Mesopotamiæ, Musasque Syriæ & Palestinæ, tum Cucurbitaceas plantas iis in regionibus familiares, eo ævo crudas, putes eam humani generis ætatem aluisse, quæ vasa igni regendo apta nondum invenerat. Nam & solæ illæ Palmæ, etiam nostro ævo, Persis australibus (1) ad vitam, & ad deliciosam vitam, sufficiunt; & Europæi, qui naufragi in terras tropicis vicinas enatarunt, nudi & inermes, solis Floræ donis sæpe vitam suam per integros menses sustentarunt. Sed etiam prisca illa ante Phœnicum adventum Græcia glandibus victitavit, & heroico adhuc ævo CHIRON ACHILLEM excarnibus cibus aluit (2).

Non potuerunt adeo arborum genera aut melonum, aut radicum, aut olerum, hominibus non cognita fuisse, quibus quotidie, & solis, viverent, quæ ipsis in natali solo sponte nascentia exquirere necessitas imperaret. Et faciem ergo beneficarum stirpium, quantum ad eas adgnosendas sufficeret, in memoria sua primi generis humani parentes retinuerunt, & nomina imposuerunt, ut de iis legendis cum suis liberis colloqui, & filii patrem intelligere possent, a quo ad penum cujusque diei procurandam emitterentur: ita prima botanica nata est. Neque sola ex facie stirpes ii mortales dignoscebant: nam & sapes, & odores cum habitu conjunctos, memoriæ impresserunt. Neque diu potuerunt quotidianum ex suis plantis victum repetere, quin etiam experirentur, quæ refrigerarent, quæ calefacerent; quæ stomacho coctu faciliores essent; quæ difficiles; quæ alvum laxam redderent; quæ flatibus excitatis molestæ forent: Ita etiam *secundæ Qualitates*, cum primis conjunctæ, nudam illam & primævam herbarum disciplinam ditaverunt. Dudum PLUTARCHUS sensit (1), antiquos nomina plantis imposuisse, quibus earum præcipuæ qualitates exprimantur, exemplis etiam citatis in *καρπῶν, νερξισσῶν* & aliis.

Denique non potuit fieri, in tanta similitudine diversarum stirpium, necdum accurate cognitæ discriminis signis, quin primi mortales alias inutiles, mali saporis, ad alimenta ineptas, etiam noxias, soporiferas, aut arborum progenies, aut ex terra nascentes herbas decerperent. Erant etiam plantæ, quæ ad vitam sustentandam non idoneæ, pulchritudine tamen frondis, aut folii,

(1) Vel ex solo opere RUMPHIANO.

(1) KÆMPFER *amœnit. fasc. IV.*

(2) PLUTARCH *quest. conviv. L. IV.*

(1) *Quest. conviv. L. V. c. 26.*

folii, aut ad alendum focum aptitudine, aut ad baculos, & tuguriorum sustentacula, ad vincula, ad varias rudis seculi artes utilitate sua se commendarent. Auctus adeo stirpium mortalibus cognitarum census est. Imitationem animalium (2), & vires medicas a bestiis hominibus revelatas, vetustas multis exemplis laudavit: Liceat autem de istis artificiis brutorum animalium (1) hactenus dubitasse (2). Id vero potuit omnino evenisse, ut necessitate, vel casu, ab ægrotis mortalibus in usum receptæ herbæ insignes effectus aliquos ederent, qui in fastos memoriæ hominum inscriptos mererentur recipi, & qui iidem primi celeberrimorum medicamentorum beneficas vires revelarunt. Notum est, febricitantem Indum de lacu bibisse (3), cuius amarissimam aquam invitus, imperante siti admisisset: Eum Indum febre sua intermittente ex eo potu liberatum fuisse, & eo modo corticis Peruviani virtutem primum innotuisse, cum arbores Cinchonæ nunc nomine notas in eum lacum delapsas, & saporem aquis amarum & vim febrifugam impertivisse constaret.

Cum puer sitiens non alium potum reperisset, innotuit acetum ad aspidis ictum valere (1): & cum leprosus homo mustum casu bibisset, in cuius cadum

A 2

vipera

(2) Conf. PLUT. *quest. natur.* L. II.

(1) Draco vernam nauseam sylvestris lactucæ fuco abstergit: Panthera faucibus, aciniti lycoctoni veneno clausis, stercore humano medetur PLIN. L. VIII. c. 27. Dictamni vires vulnerarias cervæ monstrarunt L. XXV. n. 53. THEOPHRAST. L. IX. c. 16. AELIAN. *var. lect.* L. I. c. 10. CICERO *nat. Deor.* II. Sefeli eadem cervæ se purgant. AELIAN. L. XIII. c. 50. Cassiæ partem ligneam alvum ducere a simiis homines didicerunt FALLOP. *purgant. simplic.* 35. Mungos radicem (KÆMPFER *Exot. fasc.* III. c. 10.) animalculum de viverræ genere devorat, & tutum cum serpente pugnat *Aučar. herb. amb.* c. 37. 53. G. ab ORTA L. I. c. 44. & LOCHNER in *prop. diss.* qui eadem radice in maligno morbo usus est. Junco oculos suffusos capream conpingere, capram rubo GEOPON L. 18. c. 18 PLIN. L. VIII. c. 50. AELIAN. L. VII. c. 14. Lauro sibi cervum mederi, quando chamaeleone comesto sibi nocuit PLIN. L. VIII. c. 27. Elephantum oleastro *ib.* I. c. 27. Testudinem contra serpentis morsum se origano munire AELIANUS *anim.* L. VI. c. 11. Aro ursum intestina sibi per hiemem pene connata vere liberare IDEM L. VI. c. 3. eundem mandragora venenatum formicas lambere PLIN. L. VIII. c. 27. annua fastidia graculos, perdices, merulas lauri foliis expurgare PLIN. L. VIII. c. 27. Columbas, turtures & gallos, helxine, anseres, anates sideritide eo fine uti *Id.* accipitres hieracii succo oculis mederi AELIAN. *anim.* L. II. c. 43. Serpentem senectam de oculis dejicere, fœniculo admoto IDEM L. IX. c. 16. Perdices, ciconias, palumbos origanum vulnere imponere *Id.* L. V. c. 46. A canibus herbam edentibus, ut alvum sibi ducant, artem purgandæ alvi Ægyptios didicisse *Id.* *ibid.* Parietaræ vires ad calculum frangendum perinde a cane ajunt se didicisse BOCCONE. Canis, cui dati cocculi, gramen quæsit, ut venenum evomeret WERFER *cic. aquat.* p. 90. Contrayervæ usum ab ovis gibbosa *Vigogna* homines didicisse, quæ ea radice vescatur *Galer. di minerv.* I. p. 25. Hellebori vim purgantem MELAMPUS a capris dicitur habuisse. Cervi a phalangio percussi caneros edunt PLIN. L. VIII. c. 27. AELIAN. *var. lect.* L. XIII. c. 50. Plura collecta vide apud ANATOLIUM, a FABRICIO in *bibl. græca* editum.

(2) Dubitavit ante me VALISNERIUS L. III. *offerov.* p. 127. *Galer. di minerv.* L. IV. p. 342. Graminis asperi usum picæ canum imputat.

(3) GEOFFROI *mat. med.* &c.

(1) CELS. L. V. c. 27.

vipera illapsa fuisset, ejusque totam cutem vis medicamenti mutasset, morbumque sustulisset, eo remedio mortales uti didicerunt (2): Vim Citri adversus serpentum morsus casu in Ægypto innotuisse ATHENÆUS (3). Herba sanguinem educens mirifico etiam ex casu innotuisse dicitur (4). Ejusmodi varia accidisse potuerunt, & debuerunt, & a mortalibus adnotari, eaque ipsa prima statimina medicinæ accessione aliqua auxerunt. Priscos enim adtentos fuisse NATURÆ contemplatores præcocia astronomiæ initia ostendunt, cum valde rudibus temporibus stellarum exercitus in signa sua dispositus, & nominibus distinctus, annusque non mendosissimus constitutus sit.

Sed etiam in plantis dignoscendis priscos curiosos fuisse, vel ex antiquis de Ægypto & de China monumentis, vel ex aliarum gentium barbararum exemplo adparet, quæ nostris etiam temporibus primævos mortales repræsentant, artium pariter ignaræ, & literarum. Inter Celtas DRUIDÆ, viscum venerabantur, utebantur selagine, vivebant in sylvis. Nigritæ Sistenfes (3) vires plantarum recte tenent, desides mortales & rudes. Congani (4) vulgo stirpium virtutes callent, iisque suis morbis medentur. Sic Beninenses (4*) In America sacerdotes Virginix (5) plantis morbos curant, earumque efficaciam (6) optime tenent, hætenus etiam antiquæ Græciæ medicis pares, quod vehementissimis pharmacis utantur, tithymalisque alvum emoveant (7). Vicini qui dicuntur Irokii (8), quinque pagani, aliive septentrionalis Americæ populi & plantis suis in medicina sua utuntur, & eas in arcanis habent (1), folisque fere herbis indigenæ Canadæ (2) suis malis prospiciunt. Ad Fretum demum Hudsonis (3), in ultimis fere mundi finibus, plantarum satis gnaros medicos reperiri nuperus testis exstat. In altera Americæ parte Brasiliæ (4) incolæ plantas suas in numero habent, earumque vires tenent. Mexicani, gens nuper ex ignoto orbe advena, ferri ignara, moribusque barbariem primi ævi exprimens, stirpes tamen plurimas suis nominibus insigniverant, quæ ubertim FRANCISCUS HERNANDEZ repetiit. Viros ibi & feminas perite plantis uti testis est T. GAGE. In India orientali magnam stirpium apud indigenas Benjanos peritiam esse, dudum BONTIUS (5) adgnovit, & res ipsa demonstrat.

(2) ARYTÆUS & plurima ejus generis apud GALENUM *fac. simpl.* L. XI.

(3) L. II.

(4) GALEN. *purg. facult.* c. 4.

(3) *Hist. gener. des voy.* L. X.

(4) VANDENBROECK *voyag.* p. 405. LOPEZ p. 69.

(4*) *Hist. des voyag.* L. XI.

(5) *Phil. Transf.* a 1754.

(6) Exemplo Lobeliæ, Peti.

(7) *Phil. Transf.* l. c. Fumo decocti hydropem sanant *Journ. des savans* 1681. n. 5.

(8) Conf. in univ. RANGERI nuperum testimonium.

(1) CHARLEVOIX *nouv. franc.* III. p. 317.

(2) IDEM *ib.* p. 364. 365.

(3) *A voyage for the discovery of a Northwest passage* p. 232.

(4) PISO *de re natur. Ind.* L. I. p. 14. LERY *Voyag.* p. 927

(5) *Hist.* p. 160.

strat. Nam horti Malabarici 800 Tabulæ supra mille stirpium figuras continent, omnes nominibus Indicis distinctas, & Coromandelix medicis multo majorem in re herbaria diligentiam inesse, demonstrant, quam vel in Græcis fuerit, vel demum ante CLUSIUM & GESNERUM in Europæis,

Exstat inter mea siccarum stirpium volumina non mediocris fasciculus merorum graminum, quæ suis cum Malabaricis nominibus medici ejus regionis indigenæ Danicis verbi divini Præconibus, hi ILL. olim ARCHIATRO JOHANNI AUGUSTO de HUGO miserunt, iste pro suo, quo me prosequeretur favore, mihi donavit. Plurima sunt, perelegantia, & numero suo inmensum superant, quidquid de graminibus veteres Græci & Latini reliquerunt. Olim STRABO, medicos indicos cibandi ratione, unctione & cataplasmatibus uti, omnino ut Ægyptios. Zeylonix incolæ suis plantis morbos suos sanant, & decocta aliaque remedia parare norunt (6). CHINENSES plantarum studiosissimi (1*), ad HOANGTI (1), tertium gentis a FOHI conditæ Imperatorem, medicæ artis inventionem, & stirpium nobilissimarum vires referunt (2), & opera botanica possident plenissima. Unicum describit J. BAPTISTA DU HALDE, cui titulus *Pent Sao* (3) seculo decimo sexto (4) a medico LITSCHESING compilatum, & anno fere 1597. a superstite filio editum (5). Longe supra mille plantas continet, quarum 265. aromaticæ sunt. Eas plantas Chineses in suas classes dividunt, neque iconum artificium ignorant. Est etiam inter meos libros Compendium botanicum Chinesi lingua editum, non pars prioris, quod citavi operis, cum ex omnibus classibus plantas aliquas contineat, arbores, cerealia, cucurbitaceas, amaranthos, lapatha. In eo opere centum & quinque icones numeravi, rudes equidem, ejus fere saporis, qui est in plantis a SCHOIFFERO depictis. Multo tamen meliores sunt, quam DIOSCORIDÆ illæ, quarum aliquas DODONÆUS edidit, & quas nemo adgnoscat. Nostræ Chineses ad naturam delineatæ facile ad suas plantas reducuntur, ut in cerealibus, palmis, amaranthis expertus sum; neque absque suo sunt artificio: Sunt enim, in quibus nervos albos in nigro folio sculptor accurate expressit, neque sine difficultate. Catalogum medicamentorum simplicium, Sinis medicis familiarium, quorum longe major pars est ex vegetabili regno, CLEYERUS edidit (6). Chinesium stirpium descriptiones, ut ex J. BAPTISTÆ DU HALDE opere video, a coloribus aliisque signis sponte oculos ferientibus sumuntur, non sine hyperbola: virium longa adest enumeratio, & supra verum,

A 3

quod

(6) VALENTYN *Oostindien* V. p. 43.

(1*) In Cataya (Chinæ parte boreali) omnes fere incolæ plantarum habent cognitionem RUBRŪQUIS p. 68.

(1) BOYM *Eph. Nat. Cur.* dec. II. anno 10. *Supplem.*

(2) Ginseng apud du HALDE T. III.

(3) *Pan San Kan Mau* opus medici LITSCHI SIN, vocat Cl. MALOUIN, qui excerptum legit *Chym. medicin.* T. I. p. 8. & addit esse *Pandectas medicas.*

(4) Recusum a. 1684. du HALDE.

(5) Du HALDE.

(6) *Medic. Chin.* p. 25. P. II

quod commune antiquorum vitium fuit. NIPONIÆ incolæ, quos vulgo Japonenses vocant, florum & arborum valde studiosi, plurimas plantas aut utilitate sua nobiles, aut pulchritudine, notas habent, ut sua ipsis nomina imposuerint, suisque characteribus insigniverint. Species 456. KÆMPFERUS recenset, qui numerus in brevi, & multis catenis quasi adstricta peregrinatione, lectarum utique magnus est.

Chinenses ex Ægypto in Orientem advenisse nuper (1*) probabile factum est, aut certe artes suas ex Ægypto habuisse: Characteres (1) enim Chinensium in sua elementa resoluti, cum Ægyptiis nominibus conveniunt; multa etiam utraque gens similia habet, in moribus, inque miti & a bello adversa politia. In Ægypto primum artes ad aliquam perfectionem pervenerunt, ipsa etiam astronomia, cui serenissimum cælum faveret: tum geometria (1†), & medicina (2), ne Græcis quidem medicorum Ægyptiorum peritiam (a) diffidentibus, & denique chemia (b). Sed multas artes & opificia Ægyptiis familiaria in plantis occupata fuisse constat exemplo textoriæ artis, ex lino & ex gossypio suam materiem recipientis: papii, ad scribendi usum antiquissimæ (c), cui arundinacea folia frequens in Nilo planta prima suppeditavit. Navigia (d) ex eadem papiro fabricarunt, non alteri genti ob Nili frequentissima brachia magis necessaria. Denique zythum (e) Ægypto debetur, vitium pariori matri, & nostro tempore in eadem regione paratur (f).

Verum etiam victum suum Ægyptiis fere unice ex plantis (g) repetierunt, cum animalibus jugulandis religione vincti abstinerent. Quare plurimas stirpes eos ad usus adhibuerunt. Ipso gramine hic dulci, hominibusque & pecoribus alendis apto, primum usi sunt (h). Inde ad cerealium cognitionem proxima via ducebat. OSIRIDI (i) certe & ISIDI (k) frumenti inventio tribuitur. Nymphæam (l), sibi propriam, quam eandem Lotum & fabam Ægyptiam, &

(1*) Post KIRCHERI conjecturam.

(1) Vide Cl. TURBERVILLE NEEDHAM de ea re libellum, & eruditas Cl. de GUIGNES dissertationes.

(1†) SUIDAS l. p. 475. ob agrorum in ampla planitie necessariam divisionem.

(2) Ab Osiride sive Sole PLINIUS Lib. VII. ab Hermete BORRICH. p. 43. 44. ab Api CLEM. ALEXANDER & AESCHYLUS in *Supplic.*

(a) HOMERI testimonio *οδυσα. δ.*

(b) PLIN. L. VII.

(c) Amansi & porcellanæ coquendæ artem calluisse CAYLUS *recueil d'antiquit. Egyptien.* cum ejus generis idola cum mumiis reperiantur. Lapides cæruleos factitios rex ægyptius invenit THEOPHRAST. λ, θ.

(d) THEOPHRASTUS L. IV. c. 9.

(e) DIODOR. SIC. *Biblioth.* L. I. p. 17. edit. ann. 1604. ΜΕΙΒΟΜ. *de cerevis.* c. 4.

(f) MYLLER *Reise nach dem gelobten Lande* p. 536.

(g) DIODOR. SICUL. *Biblioth.* l. 43.

(h) DIODOR. SICUL. *ibid.*

(i) DIODORUS *ibid.*

(k) DIODORUS *ibid.* c. 27. etiam inscriptione citata.

(l) P. ALPIN *plant. ægypt.* l. c. 34. p. 40. RUMPH. *herbar. Amb.* L. XI. c. 50. DIOSCORID. L. IV. c. 14.

& ciborium (*m*) dixerunt, femina ad panificia (*n*) adhibuerunt, tum radicem colocasiae (*o*), papirique (*p*), & loti (*q*), & arachidnam (*r*). Melones alunt optimos (*s*).

Sed etiam medicas plantarum vires dudum perspexerunt. Non dubium videtur, succum papaveris, qui in Thebaide (*t*) optimus stillat, ipsum nepenthes fuisse, quod Helenæ Thebis Ægyptiis ad sopiendum mœrorem propinatam fuisse, HOMERUS (*u*) canit. Olea varia ex urtica (*x*), raphano (*y*), glande unguentaria (*z*), cypro (*a*), cici (*b*) parabant, cum imprimis unguentis & emplastris copiose uterentur (*c*). Raphano phthisin cordis sanabant (*d*); sed hæc apud antiquos lege, & apud BORRICHIVM (*e*).

Non disputo nunc, num in hac Ægyptiorum sapientia multum vanitatis fuerit (*f*), numve mali fuerint medici, si nobiscum comparaveris. Id volo, plantas suas ob rem cibariam, ob medicinam, obque alias artes Ægyptios præcociter cognitatas habuisse.

JUDÆI artes suas & medicinam ab Ægyptiis habuerunt. Plantas iidem minime neglexerunt, quorum sapientissimus princeps omnes a Cedro, Libani excelsa arbore, ad humillimum murorum hyssopum, stirpes, earumque virtutes cognitatas habuerit. Multæ etiam in *sacris scripturis*, omnium librorum antiquissimis, plantæ nominantur; non ideo certe recensæ, ut botanicen inde disceremus, parcisque notis aut nullis designatæ. Ita fit, ut plurimorum nominum valor incertus sit, cum & unico libro tota lingua contineatur, & Rabbini, qui unici per tot secula fere linguæ antiquæ doctores fuerunt, cum res ipsas ignorarent, nomina interpretari omnino non potuerint. Nostro demum fere ævo inceptum est, ex ditissima linguarum, Arabica, Hebraicæ undique adfini, sensus vocum hebraicarum obscuriorum eruere; neque id inutile consilium fuerit, dum modo Arabica nomina, ex quibus Hebraica explicamus,
ipsa

(m) Ciborium seu faba ægyptia DIODOR. *ibid.* 34. Fabam Loto aliquanto maiorem facit THEOPHRASTUS L. IV. c. 9.

(n) DIODOR. I. p. 34. IV. c. 109.

(o) P. ALPIN I. c. 33.

(p) βυβλος edulis HERODOT. L. II. p. 121.

(q) DIOSCORID. I. c.

(r) THEOPHRASTUS *hist. plant.* I. c. 1.

(s) P. ALPIN I. c. 38.

(t) GALEN. *antidot.* L. II. P. ALPIN L. IV.

(u) *Odyss.* δ.

(x) PLIN. L. XXII. c. 13.

(y) IDRM L. XV. c. 7. L. XIX. c. 5.

(z) DIOSCORID. L. IV. c. 154.

(a) PLIN. L. XII. c. 14.

(b) PLIN. L. XV. c. 7.

(c) CONRING. *ægypt. medic.* p. 100.

(d) PLIN. L. XIX. p. 168.

(e) L. c. p. 112. seqq.

(f) WORTON *anc. and mod. learn.* p. 116. sq.

ipsa ad suas plantas reducere facile foret. Iter gnarorum virorum, munificentia Regis Daniæ sustentatum, multam hic lucem spondebat; neque desperamus, etli plerique hi industrii peregrinatores præmature fato abrepti fuerunt, ex eorum tamen conservatis thesauris rem herbariam orientalem, & potissimum etiam sacrarum stirpium cognitionem, incrementa capturam.

Vel ideo tamen Judæorum memini, quod hortos cum studio coluerint, magnum enim id ad cognitionem stirpium promovendam auxilium fuit. Plurimas enim per eam curam plantas in exiguo spatio suo sub imperio habere licet, quas alioquin vix millesimus mortalium per avia montium, inque remotis regionibus venaretur: deinde totam plantæ vitam, per singula incrementi sui stadia, persequi, speciesque sibi vicinas cominus oppositas intueri, infinitam vim ad veram definitionem specierum habet. Adde, quod multi mortales in uno horto erudiri possint: quod rei ipsius amœnitas & splendor divites, & principes ipsos incitet, ut sumtus in conquiendas undique stirpes augendumque quasi subditorum numerum erogent.

Cæterum aliæ regiones aliis in hortorum amore præstiterunt. ALCINOI (g) horti, quos HOMERUS describit, præter frugiferas aliquas arbores, & vites, vix quidquam videntur habuisse, quod ita vocamus, curiositatis. Multo peritiores Mexicani, quorum rex MOTEZUMA (h) vasti imperii pulcherrimas & medicatas plantas in horto suo eo fine collegit, ut non aliunde medici stirpes legerent, quibus urbis dominæ civibus mederentur (i). Arborum Paradisos PERSÆ colebant, quas CYRUS minor sua manu plurimas plantavit. Ipse ferus ille CAMBYSES Persicam in Ægyptum adtulit, quæ ex hostis beneficio in mitissima regione dulcissimos fructus tulit. Eum imitatus HARPALUS (k) arbores Græcas Babylonem transferre conatus est (l).

§. II. *Tempora Heroica.*

Ut inter Americæ septentrionalis venatores unus & alter stirpium amator peritia sua eminet, ita etiam in Ægypto & in Græcia passim factum est, ut alius alio plantarum curiositate magis teneretur. Hi primi fuerunt medici. APIS (m) remedia incidentia & λυτῆρια primus invenisse dicitur: inter Græcos CHIRON (n) Thessalus, paulo ante Trojana tempora, medica laude inclaruit. Astronomiæ idem adeo peritus fuit, ut sphaeræ inventum, & recensum per signa stellarum immensum exercitum NEWTONUS ei viro tribuerit. Herbarum vires
ita

(g) HOMER. *Odyss.* L. VII. Hortos Græcorum fuisse pomaria Cl. MARTYN.

(h) GAGÉ *voyag.* p. 80.

(i) *Hist. des voyages* T. XIII. L. V. c. 10.

(k) THEOPHRASTUS *hist.* L. IV. c. 4.

(l) PLUTARCHUS in vita ALEXANDRO tribuit.

(m) CYRILLUS adversus JULIANUM, Artem medicinae invenit SUIDAS p. 493.

(n) PLIN. L. VII.

ita perspexit, ut ab eo AESCULAPIUS (o), & ipse demum ACHILLES (p), eam scientiam acceperit. Ob ea merita Magnetes primitias herbarum CHIRONI (q) offerebant, quas invenisset. Amara fuit radix, quam edoctus ab ACHILLE PATROCLUS EURYPYLI (r) vulneri imposuit.

CIRCE radicum & herbarum vires notas habuisse dicitur (s); sic MEDEA & DIOSCURI herbas invenerunt (t).

MELAMPUS vel coævus CHIRONI fuit, vel multo antiquior, coævus, si IPHICLO (u) non inutile consilium dedit, qui fuit inter Argonautas: multo antiquior, si PROETI delirantes filias Helleboro & balneis sanavit, antiqui Regis, & quem inter & ATREUM multi Argis Reges imperarunt (x). Sed etiam HERCULES ab anticyreo aliquo cive helleboro sanatus est, cum furore laboraret (y).

ORPHEUS inter Argonautas de herbis dicitur scripsisse, curiosa aliqua, qua mitiori voce superstitiosa vult PLINIUS: quod commune antiquitatis, & fere ignararum gentium, vitium fuit (z).

CHIRONIS botanicam peritiam AESCULAPIUS non totam deseruit, si vere aliquis fuit ejus nominis Græcus chirurgus (a).

Φαρμακα (b) certe a PHOEBO Asclepiadeis data esse legimus, quibus laborantibus mortalibus mederentur, neque male monuit SCRIBONIUS, priscos mortales, in tanta chirurgorum imperitia, ferro se minus faciles præbuisse, ut prior usus fuerit medicamentorum (c). Potiones medicatas AESCULAPII PINDARUS cum aliis ejus DEI remediis conjungit (d). Creticis herbis Androgeonem restituisse PROPERTIUS (e). Herbas, quæ humidis, & siccis, & ardentibus ulceribus conveniant, & artem miscendorum medicamentorum suos docuisse

(o) HOMER. *Iliad.* IV. CHIRON AESCULAPIUM educavit PINDARUS *pythic.* od. III.

(p) HOMER. *Iliad.* L. XI.

(q) PLUTARCH. *Sympos.* L. III. Etsi paucarum plantarum cognitionem GALENUS ei pene invitatus relinquit *de antidot.*

(r) HOMER. *Iliad.* L. XI.

(s) DIODOR. SICUL. *bibl.* L. IV.

(t) EUSEBIUS *preparat. Evangel.* I. c. 7.

(u) Rubiginis ferri adversus sterilitatem APOLLODOR. *Argon.* L. I.

(x) GALEN. *de atra bile* c. 7. PLIN. L. XXV. c. 21. HERODOTUS L. XI. PAUSANIAS *Corinthiac.* ORIBAS *collect.* VII. c. 27. ex RUFO. APOLLODORUS *bibl.* p. 46. a. b.

(y) HEPHÆSTION apud PHOTIUM p. 474. STEPHANUS in voce *Anticyra.*

(z) L. XXV. c. 5.

(a) APOLLODORUS p. 115. qui non alia merita viri citat.

(b) EURIPIDES in *ALCESTI.*

(c) In præf.

(d) *Pyth.* L. III.

(e) L. II. c. 1.

docuisse PHILOSTRATUS & PHOTIUS (f). Non diffimulo, dubitari posse, num omnino Græcus aliquis medicus fuerit, cui nomen fuerit AESCULAPIUS. Nam & PAUSANIAS reliquit aerem esse, qui AESCULAPIUS vocetur (g): & nomen (h) totum orientale est, chirurgo aptissimum; neque ullum aptum sensum in græco sermone habet. (i).

Mihi vero omnino certum videtur, Græcos, agrestes homines, diutius longe, quam orientales gentes, primævam barbariam retinuisse. Literas a CADMO (k) habent, Reges ex AEGYPTO (l), fegetes a CERERE (m) Sicula, a BACCHO (n) vites; ante hos, exteros homines, glandibus contenti, sylvarumque tutamine, urbes sero coluerunt, & Tròjanis etiam temporibus multarum artium (o) ignari, inquietæ & piraticæ vitæ dediti, latrociniis omnia commercia intercipientibus, tranquillioribus studiis nondum se dederant, & librorum nullum vestigium ostendunt. Medicina, quam HOMERUS describit, trecentis annis (p) Trojanis temporibus minor, tamen rudissima fuit. Exfugebant vulnera, abstergebant, radicem imponebant, deinde large heroi vinum cum derafo (q) caseo propinabant, quo nihil poterat cogitari alienius. Si morbus aliquis vulgo ingravesceret, ne tentabant quidem mederi (r), & omissis omnibus veris auxiliis iram DEORUM sacrificiis & expiationibus placare adnitebantur. Quare Græcos sensim demum, a coloniis orientalibus expolitos (s), aliquos in medendo inque plantarum notitia progressus fecisse putes. Omnes certe eorum philosophi in Ægyptum, adque Persas & Indos peregrinationes susceperunt, ut ex moratorum gentium inventis lucem conciperent. Huc ORPHEUS, MELAMPUS (t) ipse, EPIMENIDES (u); huc PYTHAGORÆ (x) & THALETIS (y) mathemata, & DEMOCRITI (z) chemica peritia & DÆDALI

(f) PHILOSTRATUS apud PHOT. p. 1022.

(g) *Achaic.*

(h) אִישׁ כְּלָפִים vir cultrorum.

(i) ἀσκλην καὶ ἡπεία ποιεῖν sive quod dura curando superet vitia. CELIUS *præfat. Chron.* SUIDAS p. 352.

(k) SUIDAS p. 493.

(l) Per SOLONEM HERODOT. L. II. conf. PLUTARCHUM *Sympos. sapient.*

(m) ATHEN. δ.

(n) Idem fuisse videtur, qui OSIRIS, Ægyptius: uterque vini inventor, & hederæ.

(o) Et picturæ.

(p) Ex *marmoribus Arundelianis.*

(q) *Iliad.* L. XI. Excusat PLATO *Politic.* L. III. non negat.

(r) CELS. *præfat.* L. I.

(s) Magnam partem literarum suarum ab Ægyptiis habuisse Græcos PLINIUS L. XXV. c. 11; LAERTIUS in THALETE.

(t) DIODOR. L. I. HERODOT. L. II.

(u) LAERTIUS L. I.

(x) PLIN. L. XXV. n. 5. L. XXX. n. 2. DIODOR.

(y) D. LAERTIUS.

(z) PLIN. l. c. AELIAN. *variar. lect.* L. IV. c. 20. SUIDAS p. 542. DIODOR. conf. BORRICH. *gypt. sap.* p. 71.

DÆDALI machinæ (a). Ita etiam factum est ut ad Ægypti exemplum, medicina Græcorum fere in herbis substiteret (b).

Antiqui etiam in herbas amoris signum manifestum est, quod maximi quique hominum alicujus plantæ invento inclaruerint, quam posteri ejus nomini dedicarent. OSIRIDI (c) & BACCHO hedera sacra fuit, quæ noluerit ultra Nyssam germinare, tum ferula (d); HERMETI mercurialis (e), NEPTUNO picea (f). Ita HERCULIS nomine multæ stirpes (g) insignitæ supersunt, & MELAMPI nomen in Melampodio (h) hæsit, CHIRONIS in utroque Centaurio (i), ACHILLIS in Achillea (k), AJACIS in Hyacintho (l), TEUCRI in Teucro (m), EPIMENIDIS in Scilla (n), ALEXANDRI in Rusco (o). ARISTÆO alii cultum oleæ tribuunt (p).

Et ne DEÆ quidem absque suis stirpibus fuerunt. Artemisia DIANÆ nuncupata fuit (r), PALLADI olea (s), quam sponte natam colere docuisset, Helenium formosæ TYNDARIDI, & CERERI laus culti frumenti tribuitur, quod olim sponte provenisset. Sed etiam posterioribus temporibus Reges plantas suo nomine insigniri passi sunt, sive eas invenissent, ut Gentianam GENTIUS (t), Lysimachiam LYSIMACHUS (u), sive ab aliis imponi paterentur, ut Eupatorium MITHRIDATI, ut Polemonia, tum Artemisia forte (x), etiam Romæ Fulviana (y).

B 2

§. III.

- (a) DIODOR.
 (b) PLIN. L. XXVI. n. 6.
 (c) PLUTARCHUS in *Iside* & *Osiride*.
 (d) DIODOR. IV. c. 4.
 (e) PLIN. L. XXV. c. 18.
 (f) PLUTARCHUS *Quest. conviv.* L. V.
 (g) PLIN. L. XXV. n. 15.
 (h) L. XXV. c. 21.
 (i) Quod Centaurio sanatus fuisset, cum casu sagitta Herculis se convulnerasset PLIN. L. XXV. n. 50. Centaurium invenisse alibi c. 14. & Chironium c. 16. & panax chironium c. 13.
 (k) PLIN. L. XXV. n. 19. qua Telephum sanasset.
 (l) Ai Ai PLIN. L. XXI. n. 38.
 (m) PLIN. L. XXV. n. 20.
 (n) THEOPHRASTUS *caus.* II. c. 22.
 (o) STEPHANUS p. 96.
 (p) Quam a Nymphis didicisset DIODOR. IV. 83.
 (r) ARTEMIDE ILITHUIA PLIN. L. XXV. n. 36. Dianariam VIGENTIUS dicit.
 (s) DIODOR. SICUL. L. V. 73. PLIN. L. XII. c. 2.
 (t) PLIN. L. XXV. c. 34.
 (u) IDEM L. XXV. c. 35.
 (x) IDEM L. XXV. n. 36.
 (y) IDEM L. XXVI. c. 57.

§. III. *Homerus, Hesiodus.*

Non longe a temporibus heroicis hos superstitem antiquissimos scriptores removebimus, qui vel coævi fuerunt, aut sibi proximi, neque enim in utramque sententiam testimonia defunt. Et HOMERUS (z) quidem alienissimo sine cecinit, plantarum vero aliquoties meminit, magicæ radicis Moly, & Nepenthes Ægyptii, nam & ipse florentissimam regionem adiverat, ejusque laudes & Thebarum splendorem magnifice extollit:

HESIODUS *Opera & dies* titulum fecit poemati, in cujus parte priori consilia sua dat, quomodo honestus per labores victus parari possit, neque enim navigationem omittit. Brevissimi (a) poematis pars major ad agri vitiumque culturam pertinet: sed ita paucis, ut præter aratri figuram & materiem, temporaque arandi, ferendi, vitiumque putandarum, parum inde discas. DIES mera sunt superstitio. In alio, ut puto, libro *πολιον* ad omnes res magni momenti valere reliquit (b). Nitida editio exstat Rupellis ann. 1592. 8°. curante J. SPONDANO, reliquas omitto.

§. IV. *Incrementa Botanices per Philosophos.*

Circa CYRI tempora, & LX. Olympiadem, magna in Græcia florente & pacata rerum conversio facta est, AMASI & CROESO literas remunerantibus. Plurimi enim eodem tempore viri eximii animum ad philosophiam adplicarunt, idque *seculum septem sapientum* fuit. Eorum aliqui morum disciplinam, artesque imperii, alii mathemata potissimum sibi pensum fecerunt, plerique tamen rem naturalem non neglexerunt. Antiquior reliquis EPIMENIDES (c), cujus effatum in sacris literis repetitur, longissimas per quinquaginta & septem annos peregrinationes suscepit, quo toto tempore fabulosi homines eum dormiisse scripserunt. Ea itinera, præter superstitiosa aliqua, tamen etiam potissimum plantarum cognitioni impendit (d). Scilla multum usus est, quæ ab ejus nomine *Epimenidea* dicta est.

PYTHAGORAS, magnus & ipse peregrinator, neque expers superstitionis, victum animale, & piscium etiam potissimum (e), ad Ægyptiorum, ut putes, exemplum, totum rejecit, inque plantis folis alimenta quæsit. Deinde, cum medicinam etiam fecerit (f), rem herbariam non potuit non coluisse, &
de

(z) DIODOR.

(a) Libri tantum secundi.

(b) THEOPHRASTUS L. IX. c. 21. tum de MUSÆO.

(c) Ante septem sapientes vixisse, Olympiade trigesima SUIDAS p. 821.

(d) DIOGENES LAËRTIUS L. I. c. 10. vocat *ασχολουμενον περι εισητομιαν.*(e) PLUTARCHUS *quæst. conviv.* L. VIII.

(f) CELSUS præf. ad L. I. DIODORUS LAËRTIUS L. VIII. c. 1.

de earum viribus libellum reliquit (g) & de bulbis (h). Brassicam præ aliis laudavit, & Anisum (i), & Sinapi (k). Fabas damnavit, quibus etiam Ægyptii facerdoes abstinuissent (l), ut ne adspicerent quidem (m). Damna- bat & atriplicem (n). Duas rutas distinxit (o). Sed ejus scripta interciderunt.

Qui ex ea schola prodierunt Itali & Siculi Philosophi, medicam artem, & anatomen, variis inventis auxerunt. Mollem medicinam, quæ in unguentis & cataplasmatibus fere occuparetur, ab Ægyptiis habebant (p).

ACRON Agrigentinus, Empiricus, vanus homo, scripserat *περι τροφης υγιεινων*, cujus operis secundum librum SVIDAS citat.

EMPEDOCLES & medicinam (q) fecit, & de plantis scripsit, quarum se- mina vera ova esse sagax vidit: sed & sexum & sensum plantis tribuit (r); rei naturalis enim videtur insigniter cupidus fuisse, cujus studio vitam im- penderit. Neque enim mihi dubium videtur, quin Ætnæ (s) phænomena contemplaturus, perierit, aut a fumo suffocatus, aut in craterem illapsus, aut lapidibus obrutus.

EPICHARMI pariter Siculi de medicina (t), & de plantis opiniones passim a PLINIO recensentur. Brassicam sylvestrem adversus canis rabidi- morsum commendavit (u) & ad testium morbos (x).

PHILISTION Locrensis medicus ex ea secta laudatur. Ejus aliqua fragmenta supersunt, Brassicam ad opisthotonum prodesse (y), & Staphylini radicem in lacte coctam ad urinam ciendam (z) valere. Scripsit de paucis generibus (a). GALENUS l. de salubri victu tribuit, qui est inter HIPPOCRATICOS (*).

B 3

Sed

- (g) PLIN. L. XXV. n. 5. Eum nonnullos CLEMPORO medico tribuere L. XXIV. c. 17. Mirifica vero plantarum nomina sunt (PLIN. L. XXIV. c. 99, 100, 101.) Minyas, Aproxis &c. nemini posteriorem dicta.
- (h) PLIN. L. XIX. Idem, ut puto, liber, qui *περι σπιδαης*. Acetum scilliticum ex eo describitur GEOPON L. VIII. c. 42.
- (i) PLIN. L. XX. c. 17.
- (k) PLIN. VALER. L. IV. c. 28.
- (l) HERODOT. II.
- (m) IDEM *ibid.*
- (n) PLIN. L. XX. c. 83.
- (o) IDEM *ibid.* c. 51.
- (p) CONRING. p. 100. ISOCRATES *Laud. Busirid.*
- (q) CELS. præf.
- (r) ARISTOTEL. *plant.* L. I. init.
- (s) Conf. LAERT. L. VIII. c. 2.
- (t) IDEM L. VIII. c. 3.
- (u) PLIN. L. XX. p. 201.
- (x) *Ibid.* c. 8.
- (y) IDEM *ibid.*
- (z) IDEM *ibid.* c. 15.
- (a) ATHENÆUS L. III. PLUTARCHUS *quest. conviv.* L. V.
- (*) *Comm. in Aphorism.* VII. n. 1.

Sed multo major fama est DEMOCRITI Abderitæ, magni peregrinatoris (b), qui sapientes Ægypti (c), Arabiæ, Persiæ (d), Æthiopiæ (e), Phoeniciæ (f), Assyriæ (g), Indorum (h) viros audiverit. Vitam in contemplationibus impendit, totius naturæ amore captus. Nam & chemicis artibus indulgit, lapidesque excoxit, pretiosorum similes (i), & animalia per singula membra dissectuit (k), & plantarum omnium succum expressit (l). Georgica scripsit (m), & librum causarum de feminibus, & herbis, & fructibus (n). Rei rusticæ peritum fuisse credas, qui prævisa raritate olivarum, coemto undique oleo, divitias collegerit, quas generoso animo repudiavit, contentus ostendisse, esse sibi unde divitias haberet, si cupiret habere (o): ejusque de bene (p) multis stirpibus placita supersunt (q). Aeschynomenen in Arabia vidisse potuit, ejusque ad contactum quasi fugam (r). Raphano venerem stimulari docuit (s), & abdicata cibus ob flatulentiam rapa. Arboreos omnes brevis ævi esse scripsit, quæ recto essent caudice (t). Laurum ita feri jubet, ut grandissimæ baccæ paulum conterantur (u). Sed vera opera videntur fuisse *μεγας μηχανισμος & περι Φυτων κοσμος* (x). Neque tamen dissimulari potest, communi sui ævi vitio fere fuisse contaminata, quæ de plantis reliquit. Quis *Nyctegreton* (y) credat noctu lucere? sed & ipse PLINIUS vana (z) & incredibilia de plantarum viribus irrepisse queritur (a). *Φυσικα & μαγικα* antiquissimo tempore ei videntur tributa fuisse. Medicum librum DEMOCRITO inscriptum Arabes habuerunt, in quo emplastrum de bryonia (b) & alia medicamenta dicuntur, quæ in MESUES opus transferunt. Dracunculum mire hæmorrhoidibus

- (b) Neminem se plura itinera suscepisse, ipse apud CLEMENTEM ALEXANDR. *Stromat.* I.
(c) LAERT. L. IX.
(d) IDEM.
(e) PLIN. L. XXV. n. 5.
(f) IDEM L. XXX. n. 2.
(g) AELIAN. *var. lect.* L. V. c. 20. LAERT.
(h) AELIAN. *ibid.*
(i) SENECA *Epist.* 90. *Smaragdorum.*
(k) De Chamæleonte PLIN. L. XXVIII. c. 8.
(l) PETRONIUS.
(m) COLUMELL. L. XI. c. 3.
(n) LAERT. L. IX. c. 7.
(o) PLIN. L. XXIV. c. 17.
(p) IDEM.
(q) Ut de aizoo PLIN. L. XVIII. p. 121.
(r) APOLLODORUS, DEMOCRITI sectator, certe descripsit PLIN. L. XXIV. n. 102.
(s) PLIN. L. XX. c. 4.
(t) THEOPHRASTUS *caus.* II. c. 16.
(u) PLIN. L. XVII. c. 11.
(x) SUIDAS.
(y) PLIN. L. XXI. c. 36.
(z) L. XXV. c. 5. ad L. XXIV. c. 17. vide etiam apud C. BASSUM.
(a) Vide aglaophotin PLIN. L. XXIV. n. 102. & achæmenida, & theombrotim, & adamantidem, & therionarcam, &c.
(b) L. III.

dibus conducere scripserat, & confirmat MESUE. Medicum consilium ejus citat AURELIANUS (c), & librum de epilepsia (d), quem tamen genuinum esse dubitat. Olim GELLIUS vidit, multa spuria DEMOCRITO tribui (e), & de Pseudo Democrito dicemus inter Geoponicos.

§. V. Per Sacerdotes & Asclepiadas.

Quo tempore neque libri scribebantur, neque diversæ regiones epistolarum commerciis sua secum inventa mutuo communicabant, difficillime fiebat, ut aliorum temporum, aliarumve regionum, inventa aut experimenta colligerentur: ut fere quisque sibi disceret, eorum, quæ ante se inventa forent, ignarus. Huic malo partim peregrinationes subvenerunt, partim Sacerdotum instituta & Scholæ. Quisquis fuerit AESCULAPIUS, non solum filios suos & familiares sua medicamenta docuit (f): sed certe plurima ejus templa (g) extiterunt, in quibus sacerdotes lucrosa (h) oracula consulentibus ægrotis DEI sui nomine reddebant: & multis seculis hæc fiducia penes AESCULAPIUM superfuit, cum & GALENUS passim (i) consiliorum DEI meminerit, & JULIANUS (k) testem se offerat, sæpe se a DEO sanatum fuisse. Iidem ergo & sacerdotes erant & medici, suasque habebant formulas, quas per insomnia (l) incubantibus in templo ægrotis, aliisve modis impertiebant, sæpe per ænigmata (m). Bonos eventus ægroti donis sæpe lautissimis remunerabant, etiam dedicatis membris (n), quæcunque laboravissent. Eisdem vero eventus sacerdotes in tabulas referebant, quas in templis adservabant; & medicamenta, quæ profuissent (o). Sed etiam alia medicamenta, ut ea usus probasset, in templis deponerentur. Aurifabri collyrium a moriente auctore in templo Ephesio dedicatum fuisse, ut ii, qui a medicis deserti essent, in templo sanitatem consequerentur, locus AETII docet (p). Neque undique spernenda esse ea consilia, vel ex MERCURIALI (q) adparet, qui aliquas vetustorum marmorum inscriptions

nes

(c) *Acut.* III. c. 16.

(d) *Chronic.* IV. c. 1.

(e) IX. c. 12.

(f) PHOTIUS p. 1022. ex PHILOSTRATE.

(g) Magnam enumerationem vide apud J. Henric. SCHULZE p. 117. sqq.

(h) Conf. SCHWARZ de *Aesculap. & Hygiein.* p. 18. sqq.

(i) *Simplic. facult.* L. II. & in vita sua.

(k) Apud CYRILLUM.

(l) Conf. LUCIAN *ψευδομαστι.* ARISTOPHANES *Plutus.*

(m) Quo *καταλογισσιν* uteretur, præceptum est per somnum, ut æger sub ove se lactare videret ARTEMIDORUS.

(n) Fictilis homo hydropicus HUNDETMARK *invent. art. med. & exposit. ægrot.* p. 49.

Hic mos nondum obsolevit. LAURETI oculi & crura adpendi BREVAL *voyag.* II. p. 228.

Omnes fere artus eo more se expressos vidisse ADDISON *Italy.* p. 54.

(o) GRUTERUS L. L. XX. In templo arcis visis COS STRABO L. XIV. p. 365. Epidauri PAUSANIAS *Corinth.*

(p) *Tetrabibl.* II. S. 3. c. 112.

(q) *Gymnast. med.* L. I. c. 1.

nes collegit. Balsamica fructuum Pini in hæmoptoe vis ex ejusmodi marmore docetur. Theriacam ex plantis aromaticis compositam PLINIUS ex templo Aesculapii habuit (r).

Ita *materia medica* paulatim nascebatur eorum nempe remediorum census, quæ feliciter in morbis adhibita fuissent. Denique & hoc medicinæ præsidium ex Ægypto in Græciam translatum est. In templo Vulcani Memphitano tabulæ consiliorum medicorum servabantur (s).

§. VI. *Scholæ medicæ.*

Neque hæc sola utilitas fuit sacerdotii cum arte medica conjuncti. Filios suos & familiares jam AESCULAPIUS medicamentorum potestatem docuit (t). Cum deinde in sacra æde perpetua ægrorum cura ad posteros sacerdotum descenderet, erudire susceperunt filios, qui eadem in arte vitæ alimenta essent reperiendi. Ita scholæ natæ sunt in templis medicæ, aliæ aliis celebriores, celeberrimæ Cnidia, Italica, & Coa (u). In Cnidia schola EURYPHON paulo ante HIPPOCRATIS ævum eminuit, quem Cnidiarum sententiarum auctorem faciunt. Multum indulgebant vehementibus medicamentis (x), flori æris, elaterio, gnidio (y) cocco, succo hippophaes, peplo. Cæterum & ipsi fere ex herbis sua remedia fumebant (z): ad botanicen vero hæctenus facit, quod earum in morbis usum, sæpe paradoxum, tradant. Quæ ad praxin faciunt, suo loco a nobis recensentur.

§. VII. *Hippocrates. Libri genuini.*

Non hic locus fuerit de summo isto medico fuse dicendi: ejus enim merita in morborum potissimum historia, inque mascula chirurgia pono. Botanicen hæctenus adtigit, uti plantæ aliquæ ad victus rationem, & ad morbos curandos faciunt. Earum cognitionem & a parentibus & avis habuisse potuit, & ex templi Coi tabulis, in quibus remedia (a) morborum in posteriorum usus servata fuisse diximus. Iis tabulis HIPPOCRATES uti potuit, neque

(r) PLINIUS L. XX. c. 24.

(s) GALEN. *compos. medic.* L. V. c. 2.

(t) PHOTIUS p. 1022.

(u) GALEN. *meth. medend.* L. I. c. 1. p. 11. Cnidiam scholam potissimam Coæ scholæ æmulam fuisse, & de inventorum multitudine certasse, Coæ tamen discipulos fuisse numerosiores.

(x) Ex libro *περι των εντος κηθων*, quem alias ostendemus, manifesto Cnidiam placita continere. Huc etiam liber *περι γυναικειων Κυσιος*.

(y) RUFUS *Ephes.* ORIBASIIUS in *collect.* L. VII. p. 324.

(z) De veteribus in universum PLIN. L. XXVI. n. 6.

(a) In templo Coo multa fuisse dona & formulas sanationum STRABO L. XIV. HIPPOCRATEM Diætetica inde sumsisse STRABO, ex nonnullorum scriptis,

neque ullum opprobrium mereri (b), neque si ejus ævo conflagrarunt, & si bello sæviente in Thessaliam peregrinatus est, continuo odium ejus incendii ferre meruit. Plantis in sanandis morbis fere usum esse certam est, neque id PLINIUS præteriit (e). Fortissimis vero purgantibus medicamentis utebatur, cum mitiora nondum innotuissent (f). Medicinam quidem, ut reliqui antiquorum, fere stirpibus earumque (g) partibus fecit: cæterum quibus usus sit, non adeo facile est dicere. In universis quidem operibus HIPPOCRATIS nomine venientibus circa 230 (h) plantas nominantur: Sed eorum operum pars magna incertorum est auctorum. Quare primum de iis dicemus libris, qui omnium consensu HIPPOCRATICI sunt: Deinde de reliquis, qui pro minus genuinis habentur.

Prior eademque major pars (i) libri *de victus in acutis morbis ratione genuina* (k) est, nemine contradicente, & princeps utique exemplum est medicinæ Clinicæ HIPPOCRATIS. In eo plusculæ ex plantis medicinæ tanguntur, etiam potissimum ptisana ex hordei cocti, siccati, tritique, polline parata, quo pulvere, uberiori aut parciori, in aqua diluto ægros acute laborantes fere alebat. Deinde medicamenta non paucissima præscribit, purgandi quidem sine veratrum (l) nigrum, peplion, quod videtur de tithymali genere fuisse: quæ medicamenta ad alvum ducendam addit optima esse. Meconium album & ipsum videtur alvum duxisse (m). Deinde suis purgantibus medicamentis corrigentia addit (n), daucum, feseli, cuminum, silphium. Potus etiam diæticos varios indicat, ex uva passa, tritico, cnico, myrti baccis, punico malo.

In eum librum GALENI quatuor commentarii exstant, & inter nuperos Ludovici DURETI, quem librum Petrus GIRARDET Parisiis anno 1631. 8º. edidit, & recudere fecit J. G. GUNZIUS Lipsiæ anno 1745. 8º. Deinde etiam J. HEURNIUS Leid. anno 1605. & in operibus & Hieron. THRIVERIUS BRACHELIUS Lugd. anno 1552. 8º. in hunc eundem librum sunt commentati. Codices M. S. in *Bibl. Reg.* plusculi servantur (*).

In

(b) ANDREAS apud SORANUM in vita HIPPOCRATIS, Cnidiam bibliothecam compilasse dicit, TZETZES bibliothecam Coam.

(e) L. XXVI. n. 6.

(f) Monet CÆLSUS L. II. c. 12.

(g) p. 16.

(h) Enumeravit DANIEL le CLEERC p. 217.

(i) Tres priores partes, GALENO auctore. Quarta incipit a n. 34. editionis I. A. v. der LINDEN.

(k) GALENUS ad THRASIBULUM.

(l) N. 12.

(m) Synonymon pepli n. 68. 69.

(n) N. 30.

(*) *Catal.* II. n. 2140, 2141, 2142, 2143, 2145.

In quarto aphorismorum libro de Hellebori exhibitione cautelas adfert.

In libro περι τοπων των κατ ανθρωπον, qui pro genuino habetur (o), etsi nullo ordine anatomica cum practicis miscentur, Mandragoræ radix tristibus & anxiis præscribitur (p).

Περι διατης unicum librum EROTANUS habet, nos tres. Eorum secundus, nisi genuinus est, meretur esse (q), virtutes enim rerum ad victum pertinentium bene interpretatur; cerealium (r), leguminum (s), potuum, condimentorum (t), pomorum (u). Reliqui de diæta libri vix quidquam habent, quod huc referatur. Codices M. S. Parisiis plusculi sunt (*).

§. VIII. Libri incerti.

Qui sequuntur libri minus certo sunt HIPPOCRATICI, etsi in collectione nostra HIPPOCRATI inscribuntur, & eorum plerique a veteribus cum Cl. viri nomine citantur.

Ergo in libri περι διατης οξεων parte posteriori, qua morborum curationes traduntur, satis multa medicamenta recensentur. In peripneumonia nucem pineam cum melle & galbano lingere AUCTOR jubet (x). De leguminum viribus medicatis non imperite judicat, Allio, Cicere, Lente, Lupino, & jam tunc Silphio (y). In hydrope potum (z) varium commendat aquam ex mespilis, aut myrti baccis, aut malis, aut forbis, aut palmulis, aut œnante: medicamenti vero loco ficus succum, peracrem, peplum (a); succum tithymali, sesamoidis, quod sursum ducat (b), cum veratris. Ad suppurationem movendam scillam (c) imponit, peplum iterum dat, rubiamque cum fabis, & ad oculos drachmam, &c.

Deinde

(o) Le CLERC p. 120.

(p) N. 48.

(q) Ita olim-GALENUS dignum HIPPOCRATE librum vocat *Alim.* L. I. n. 1. Pro HIPPOCRATICO opere citat, quæ de leguminibus his leguntur *fac. alim.* L. I. n. 28. & in libro de *vict. acut.* I. II. 18. voces habet, nisi HIPPOCRATICUS sit, aut antiquior, aut certe perantiquus.

(r) N. 13. 14.

(s) N. 22. 23.

(t) Raphani, Nasturtii, Sinapi, Eruçæ, Coriandri, Apii, Ocimi, Rutæ, Asparagi n. 26. 27. 28.

(u) N. 28. 29. 30.

(*) *Catal.* II. n. 2140. 2142. 2143. 2144. 2145. 2148. 2255.

(x) N. 53.

(y) N. 59.

(z) N. 62.

(a) N. 69.

(b) N. 66.

(c) N. 68.

Deinde inter libros, qui tertiæ classi a MERCURIALI adjudicantur, & qui non HIPPOCRATIS quidem sunt, perantiqui tamen auctoris, plurimum medicamentorum farraginem habent.

Liber *περι των εντος παθων* possit ex Cnidia schola prodiisse, omnia enim vitia habet, quæ HIPPOCRATES huic scholæ objicit, morborum nempe nimium numerum, & species unico symptomate definitas. Nescio vero, an gaditana falsamenta jam ejus ævi sint, & saperda (*d*). EURYPHONTIS esse GALENI tempore suspicio fuit (*e*). Hic coccum etiam Cnidium offendas, & alia acerrima pharmaca. Ad tussim dracontium (*f*) cum melle. Ad inflammationem pulmonis, vomitus movendi sine, allium, raphanides, vinum nigrum. In erysipelate pulmonis, post diem septimum, pepium, meconidem, coccum gnidium (*g*) dat. In tertia tabe brassicæ succum & betæ ad ciciendam alvum, multasque plantas subacres, rutam, anethum, mentham, coriandrum (*h*), tenera papavera cum vino. In antiqua pituita betam, allium (*i*). In hydrope cneorum (*k*), hippophaes (*l*) succum, granum (*m*) Cnidium, veratrum (*n*); etiam filphii succum, aristolochiam (*o*), & clysterem ex cucumeris sylvestris (*p*) succo. Ad splenem adtenuandum asphodeli semen, visci folia, capræ cornu, semen viticis, rutam, mentham (*q*), tum, in alio splenis morbo, fœniculum, cicer, apii semen & cucumeris, cuminum æthiopicum, adiantum, coriandrum. In morbo regio elaterium (*r*). In typho pæoniæ semen (*s*), rapii succum. In alia specie thapsiæ decoctum (*t*), scamoniæ succum (*u*). In volvulo sambuci folia (*x*), conyzam teneram. Caput tetragono purgare jubet in morbo crasso (*y*). In tetano absinthium, cum lauri foliis & hyoscyamo, cumque vino, & oleo, in unguentum miscet (*z*). Pauca

C. 2.

hæc

(d) N. 28.

(e) L. VI. *Epid. Comm.* I.

(f) N. 1.

(g) N. 8.

(h) N. 13.

(i) N. 23.

(k) N. 24. 28. 29. In volvulo etiam n. 47. In morbo crasso n. 50. Id ex tithymalo paratum fuisse THEOPHRASTUS L. IX. c. 15.

(l) Etiam in morbo regio n. 41. in typho n. 43. 45. in volvulo n. 47. in morbo crasso n. 50. in ischiade n. 56. 57.

(m) N. 24. 28. 29. Etiam in typho n. 45. in volvulo n. 47. in morbo crasso n. 50. 52. in ischiade n. 56. 57.

(n) N. 28. tum in ischiade n. 55. in splenis morbo n. 37. in typho n. 44. 47. in morbo crasso n. 51. 52.

(o) N. 25.

(p) N. 29. tum in volvulo hæmatite n. 49. in ischiade n. 54.

(q) N. 33.

(r) N. 40.

(s) N. 43.

(t) N. 45.

(u) N. 46.

(x) N. 46. & in ischiade n. 55.

(y) N. 52.

(z) N. 59.

hæc ex multis. Tota vero curandi ratio paradoxa est, ut alibi ostendam, & imprimis vini nimis frequens usus. Et iste certe liber & alii, quos continuo dicemus, reprehensionem mereri videntur, quam ignotus mihi auctor ob singularia & nimis valida medicamenta in HIPPOCRATEM (a) reliquit.

Liber primus *περι γυναικειων* incerti auctoris est, qui suum proprium librum *περι παθων φυσικων* citat: Medicamentorum farrago immensa, viresque sæpe valde paradoxæ: Diæta multa similia habet, carniisque & vini nimium usum. Purgantia eadem medicamenta veratrum (b), scammonia (c), grana cnidia (d), peplum (e), tithymali succum (f), coccum (g), etiam nasturtium (h), cnicum, polypodium (i). Clysteres (k) ex mercuriali, artemisia, anemone, veratro, & similia suppositoria. Uterum exulceratum purgat infuso (l) elaterio, aut cnestro vel *κιστρο*, aut veratro, aut thapsia. Subdit frequenter etiam elaterium (m), colocynthides sylvestres (n), cucumeres (o), sylvestres, thapsiam (p), veratrum (q), grana cnidia (r), cneorum (s), scammoniam (t), succum cyclamini (u). Ab hederæ granis septem, singulo mense, in vino sumtis, feminam sperat concepturam (x), aut a malicorio (y). Adversus bilem prægnanti molestam rhus (z). Ad inflammationem uteri anisum, cardamomum, rutam, cuminum æthiopicum (a). Idem cuminum ad tumores a partu (b), tum fœli, anisum, grana pæoniæ & radicem, daucum æthiopicum, piper. A partu non purgatas bibere jubet quod ex taeda paratur, ante BERKLEYUM (c). Lac extinctum revocat brassicæ usu, & cytisi, &

(a) *Traité de la communication des maladies.*

(b) N. 31. sed vide sqq. n. 100, & 109. hic ad pellendum puerum.

(c) N. 31. &c.

(d) N. 119. 123.

(e) N. 31.

(f) N. 100.

(g) N. 45. sæpe *κιστρον* & *κιστρον*.

(h) N. 45. &c.

(i) Ibid.

(k) N. 31. sed vide inferius.

(l) N. 111.

(m) Ad menses ciendos n. 100. ad uterum purgandum n. 104. lochia ducenda n. 108.

(n) N. 108. partem internam n. 111.

(o) N. 111. & 63. ad uterum purgandum n. 104. ad lochia pellenda n. 106. 108.

(p) N. 111.

(q) N. 111. & uteri ulcera n. 100.

(r) N. 111. a partu non purgatis n. 63. n. 119. ad uterum ulceratum n. 83.

(s) N. 111. Hujusmodi infusiones passim repetit n. 118, 119, 120, 121, 128.

(t) Ad lochia cienda n. 105, 108.

(u) N. 86. 119.

(x) N. 38.

(y) Ibid.

(z) N. 48.

(a) N. 52.

(b) N. 56.

(c) Ibid.

& fœniculo, hippomarathro, hipposelino, falvia, juniperi cedri fructu, nasturtio, fructu citrii, betæ succo, sesamo, hamæmelidibus, quæ certe mera est farragō (d). A secunda retenta liberat puerperas nardo, ruta, brassica cocta cum ruta & mercuriali (e), tum artemisia, dictamno, silphio, flore leucoji, agni petalis (f). Ad uteros inflammatos præter alia cinnamomum, cassiam, rosarum folia cum natopo, ad suffiendum in pastillos format (g). Bryum etiam marinum in cataplasmate adhibet. Ad uteros ulceratos (h) adhibet etiam myrrham, thus, acaciam (Spinam Ægyptiam), œnanthen, crocum. In ulcere fætido polycarpon seu polycnemon cum melle illinit (i). Ad hydropem uteri crethmi corticem, pæoniæ grana, mercurialem (k); peplo etiam alvum ducit (l). Molam ejicit dictamno ex vino propinato (m). Ad menses detrahendos melanthium (n) exhibet; ostium uteri mollit narcisso, myrrha, cumino, thure, absinthio, cypero in glandem facto, aut cyclamino (o), aut pulegio cum melle, aut styrace cum origano; supponit etiam aristolochiam, farinam lolii, melanthium, mandragoræ succum. Ad conceptum bulbi albi semen adponit, conyzam odoratam, asparagi semen bibere jubet, anchusam parvam, lentiscum, cuminum subdit (p). Partum accelerat lauro, dictamno, abrotano, filice querna, adianto (q). Uterum purgat sambuci foliis, rhoisque & cypresso, (hoc absolum), radice struthii, androface, erysini succo (r). Lochia movet trifolio (s), erysimo, crethmo, seseli, silphio, & subdita pæonia; tribuluna etiam ad mare natum & eranthemum, folia demum ranunculi bibere jubet (t); adponere pulegium (u) aut artemisiam, aut bulbum cum vino subactum. Dictamnium etiam laudat, tædæ decoctum, populi nigri semen, & myrti baccas. Holoconitidis (x) dulcis bulbum, olivæ similem, cum vino etiam dat, aut silphii libyci succum, aut seseli massiliense, sagapenum, conyzam, &c. aut galbanum, aut charien (y) herbam ad umbilicum adponit, aut falicis foliorum fumum recipere jubet. Ad claudicationem hyoscyami κηραμιδα jubet bibere.

C 3

bibere.

- (d) N. 73.
- (e) N. 74.
- (f) N. 76.
- (g) N. 80.
- (h) N. 88.
- (i) N. 90.
- (k) N. 85.
- (l) N. 86.
- (m) N. 97.
- (n) N. 100.
- (o) Ibid.
- (p) N. 101.
- (q) N. 103.
- (r) N. 104.
- (s) N. 105.
- (t) Etiam N. 112.
- (u) N. 118.
- (x) Ibid.
- (y) N. 109.

bibere (z). Ad inflammatum uterum solani succum (a) infundit, aut oleum cum cocyledonis foliis & porro coctum dat. Pituitam trahit grano cnidio & mandragoræ liquore trito, radice alba subdita (b), & pipere cum granis cniidiis (c), scilla trita, spinæ albæ foliis (d). In ulcere bryoniæ albæ ramenta (e); ad partus dolores rubiam & cedri (f) ramenta dat. Ad confirmandum ulcus parum cyperum, schoenanthum, juncum, puto odoratum, iridem, bryum infundit (g).

Sunt inter ista medicamenta, quæ a nuperis deserta fuerunt, ut ranunculi folia: sunt, quorum vires destinationi contrariæ videntur, ut adstringentia passim purgantibus mista, narcotica acribus, ut farina lolii ad ducendos menses, adiantum ad partum expediendum, hyoscyamus ad claudicationem.

In hunc librum commentarium dedit *Mauricius CORDEUS* Paris anno 1585. fol. inter auctores *muliebrum* SPACHII recusum.

Liber *περι γυναικειων β.* multa ex priori libro ad verbum exscripta continet: cæterum ad Cnidiorum (b) methodum etiam magis accedit, & repetito alium, in exemplo, aliumque uteri fluxum habet, nullo signo distinctum. Medicamentorum etiam abunde habet, & carniū in victus ratione nimium vinique. Repetit vehementia medicamenta, mecona album, qui peplus (i), veratrum (k), radicem, & elaterium, quæ hic pro mitioribus habentur (l), cnelstrum (m), cyclaminis radicem (n), ricinum (o). Eluere etiam uterum jubet cocco gnidio (p), scammonii (q) succo, thapsiæ radice (r), colocynthide sylvestri (s), cucumere sylvestri (t). Subdit cyclaminum (u), cucumerem sylvestrem,

(z) N. 116.

(a) N. 117.

(b) N. 119.

(c) Conf. & n. 120. 121.

(d) N. 123.

(e) *Επιτρωσιον* n. 126. 127.

(f) N. 128.

(g) N. 111. redit fere in β. n. 28. 87.

(h) Eundem auctorem habere quem liber *περι γυναικειων* FOESIUS p. 166. Sed mihi multo verbosior, & magis polypharmacos videtur.

(i) N. 10. 16. 45.

(k) N. 14.

(l) Ibid.

(m) N. 54.

(n) N. 89. 90.

(o) N. 79. & lib. sq. n. 29.

(p) N. 11. 12. 47.

(q) N. 11. 12.

(r) N. 11.

(s) Ibid.

(t) N. 46. 64.

(u) N. 46. 51. 59. 85.

fylvestrem (x), elaterium (y), colocynthidem fylvestrem (z), anemones folia (a), clysterem ex cucumere fylvestri (b) subjicit.

Idem oleæ fylvestris (c) folia cum rheo ad adstringendum, & rubi mora rubra, & scabiem fylvestris oleæ, quam per lichenem (d) cortici innascentem interpretor. Ad fluxum album urticæ (e) semen, malicorium (f) laudat, quo multum utitur. Conyzam sæpe cum castoreo conjungit (g). Atriplicem fylvestrem (h) & betam leniendi fine, sed una scillam (i) adhibet. Ari radicem (k) & cypressi succum dat adversus uteri hydropem. In mola hyoscyami semen (l). Raphanum, nasturtium, allium cum potu meraco & falsis in uteri inflammatione (m) præscribit, & silphium, rutam, & cuminum æthiopicum. Ad impetigines nasturtii (n) fylvestris semen ustum & radicem lapathi cum aceto. Adiantum rubrum inter adstringentia (o) habet. Ad fluxum radicem nigram (aspalathi) (p), cachryos radicem (q), promalon (r). Ad resiccandum fluxum cicutam & hyoscyami folia (s), & blitum asininum (t). Mandragoram in fluxu sanguineo (u); Peucedanum ad uteri suffocationem (x) dat. Piper persicum dici ait (y), quod indicum, quod idem utero subdit ut aquas ducat. Mori radix pro subditio (z). Xanthium cum bitumine in suffimento (a). Pauca hæc ex multis.

Ignota

- (x) N. 59.
- (y) N. 85.
- (z) N. 50. 85.
- (a) N. 80.
- (b) N. 48.
- (c) N. 5.
- (d) N. 6. redit in sequente libro n. 73.
- (e) N. 10.
- (f) Ibid.
- (g) N. 19. 20. &c. Eam describit fetidissimam, apio crispo similem n. 63. 78.
- (h) N. 57.
- (i) Ibid.
- (k) N. 59.
- (l) N. 62.
- (m) N. 28.
- (n) N. 68.
- (o) N. 69.
- (p) N. 70.
- (q) N. 71. cum dolore.
- (r) Ibid. ad myricam referunt, quæ L. 2. n. 29. est inter purgantia.
- (s) N. 75.
- (t) Ibid.
- (u) N. 76.
- (x) Ibid.
- (y) N. 47. 84.
- (z) N. 85.
- (a) N. 88.

Ignota sunt bulbion acre in tritico Ægyptio (*b*) nascens, quod optimum dat subditium (*c*). Crotonis radix (*d*) cum olentibus redit.

Liber *περι γυναικων Φυσιος* eadem fere, quæ duo priores libri verba habet, farraginem remediorum immensam, ordinem etiam deteriore, eaque ex iisdem plantis, etiam illas minus in vulgum receptas ranunculum (*e*) & anemone (*f*). Chamæleontis etiam radicem propinat (*g*), fraxini-grana (*h*) hypocystidem (*i*), pseudodictamnium (*k*), amomum (*l*). Crinanthemon (*m*) peculiare est & ignotum. Elaterium etiam hic redit (*n*), sic scammonia (*o*), peplus (*p*), radix struthii andri nascens (*q*), granum cnidium (*r*), cucumer sylvestris (*s*), staphis (*t*) sylvestris; & paria subditia ex cucumere sylvestri (*u*), cyclamine (*x*), cocco gnidio (*y*), scilla (*z*), tithymalo (*a*), scammonia (*b*), elaterio (*c*); tum infusiones elaterii (*d*), colocynthidis sylvestris (*e*), cucumeris sylvestris (*f*), thapsiæ (*g*), cncori (*h*), granorum cnidiorum (*i*), pepli, & demum daphnoidis (*k*).

Libri

- (b) N. 63. in sequente libro n. 93.
- (c) N. 75.
- (d) N. 79. & in sequente libro n. 29.
- (e) N. 29.
- (f) Ibid.
- (g) Ibid.
- (h) Ibid.
- (i) Ibid.
- (k) Ibid.
- (l) Ibid.
- (m) Ibid. & etiam lib. *περι επικυψεων*.
- (n) N. 29.
- (o) Ibid.
- (p) N. 38. 44.
- (q) N. 29.
- (r) Ibid.
- (s) N. 90.
- (t) Ibid.
- (u) Ibid.
- (x) N. 29. 92. 104. 105.
- (y) Ibid. & n. 31.
- (z) Ibid.
- (a) Ibid. & n. 106.
- (b) N. 29.
- (c) N. 93.
- (d) N. 104.
- (e) N. 29.
- (f) N. 66.
- (g) Ibid.
- (h) Ibid.
- (i) Ibid.
- (k) N. 29.

Libri *περι νοσων* & ipsi multum habent Cnidii saporis, morbosque multiplicatos & subtiliter distinctos. CÆLIUS eos non adgnovisse videtur, cum ajat HIPPOCRATEM phrenitidis solum nomen tetigisse (l). In libris vero *περι νοσων γ.* & *περι παθων* plenissime ejus morbi curatio ipsa describitur. Liber *de morbis tertius* reliquis præstat, & medicamenta ad fines propositos apte præscribit, brevior idem & concinnior, & plerumque, ut magnum virum decet, potius classem remediorum, quam superstitionem herbulam fere commendat. Thapsiæ tamen etiam fucco (m) alvum sursum ducit, & elaterio in vaginam dato utitur (n), & ex veratro nigro catapotis cum pipere (o), & in peripneumonia post nonam diem elaterium, cum veratro albo & thapsia (p), exhibet, & quando phrenes dolent album mecona cum flore æris (q). In ictero etiam nuces thasias dat (r), in peripneumonia, ad excreationem movendam, ari radicem (s) & corticem radicis (t) capparidis & fructum (u).

Liber secundus deterior est & manifestius habet vitium Cnidiorum, *alius* & *alius morbus*, & plures pleuritidis tabisve species, quæ nullo certo signo separentur. Medicamenta cæterum pauca, & fere apta, morbos etiam peculiare veros, & bene descriptos. HIPPOCRATIS junioris, aut POLYBI opus esse DIOSCORIDI putatus est (x). Veratro in hydrope (y) cerebri utitur, & idem in aures infundit, & in febre quartana, in qua radicem dat trium digitorum (z) longitudine; tum in tabe (a), & alba pituita (b). Glandis corticem (c) & gallas ad caput ulcerosum adhibet. In angina vaporem aceti cum aqua misti, cui origanum, nasturtii fermen & nitrum innistum fuerit, jubet haurire (d), & simile fere auxilium in suppuratis ex peripneumonia laudat (e).

Liber *primus* & *quartus* de morbis vix quidquam habent de re herbaria. Quartus libros *περι γυναικειων* citat, ut proprium sui auctoris opus.

Liber

(l) I. c. 12.

(m) N. 8.

(n) N. 11.

(o) N. 13.

(p) N. 17.

(q) N. 23.

(r) N. 12.

(s) N. 18. add. n. 25.

(t) N. 18.

(u) N. 25.

(x) *Epid.* I. n. 6.

(y) N. 15.

(z) N. 39.

(a) N. 46. 48. 50.

(b) N. 69.

(c) N. 13.

(d) N. 26.

(e) N. 44.

Liber *περι παθων* & ipse spurius, POLYBO a GALENO tributus (f), & cum ejus nomine ab Albano TORINO editus est Basileæ ann. 1544. 4°. Pauca habet medicamina; Rhamni tamen folia, aut Ifatidis, aut Tithymali (g), vulneribus mireris imponere. Oleorum (h) virtutes & vitia recenset. Cucumerem & pepõnem ad potum refrigerantem (i) laudat.

In *Epidemicorum* VII. lib. cujus auctor idem esse videtur cum libri V. auctore, non quidem HIPPOCRATES, sed dignus auctor & antiquus, cum curationibus ægrotorum medicamenta passim conjunguntur, ejusdem certe ingenii, qualia hæcenus recensui, veratrum, silphium, cuminum æthiopicum, fefeli, lac asininum, mel, betæ succus, ptisana. Intercurrunt aliqua de cibis júdicia.

Liber *περι διαιτης υγιεινης* POLYBO (k) tribuitur, & cum ejus nomine prodiit (l) J. GUNTHERIO interprete, & denuo interprete Albano TORINO (m), etiam GALENI commentario auctus. Olim pro parte habebatur libri *περι ανθρωπου Φυσιος* (n). Pleraque exscripta sunt ex L. III. de diæta. Vomitus diætetici ratio paulo fusius hic exponit. Eum decocto hyssopi movet.

Liber *περι εμβορισμου* multa ex aphorismis habet, tum ex *prognostico* & *prorrhethico*, & *muliebribus*, quos libros auctor, ut suos, citat. Periculofum veratri usum, ut feci r'orem reddere liceat, multis ostendit. De sesamoide pauca.

In parum (*) genuinis libris *de humidorum* usu, qui plurima habet ex L. V. aphorismorum exscripta; *de superfetatione*; *de ulceribus*, aliqua tamen ad plantas spectantia intercedunt. Et in isto quidem *περι ελκων*, præter multas medicas & receptas stirpium vires, plantæ aliquæ describuntur, ut *λαγοπουρης* (o) tritici similis, folio parvo oleæ, sed longiori, flore marrubii: deinde parthenium (p) microphyllum. Herba, quam non nominat, ari folio, sed albo, lanuginoso, hederæ magnitudine (q). *Πενταφυλλον* album lanuginosum, altius a terra, quam nigrum quinquefolium, inter siccantia (r) recenset. *Ιλις* radices (s) in vino coctas, ari pulverem in unguentis habet; etiam vera-
trum

(f) Ad *aphor.* I. L. VI.

(g) N. 37.

(h) N. 48.

(i) N. 51.

(k) GALEN. in *Comm. suo* in principio.

(l) Paris anno 1528. fol. & 1529. 8°. B. Bern. 1533. 8°. Basl. anno 1559. 8°. cum CURIONIS *schola salernitana*. Antwerp. 1561. 12. cura J. PLACOGOMI.

(m) Argent. anno 1544. 4°.

(n) GALEN. *placit. Hippocrat. & Platon.* L. VI.

(*) NARDIUS pro legitimo habet & admiratur.

(o) N. 11. Folium dicit marrubii.

(p) N. 10.

(q) *Ibid.*

(r) N. 12.

(s) Ad *ambusta* etiam n. 14.

trum nigrum; aron & veratrum vulneribus cruentis inspergit. Chamæleonte nigro multum utitur.

Liber *περι αφορων* fere ex libro *περι γυναικειων* exscriptus est, & eadem medicamenta habet, de tæda (t) etiam jubet bibere & de marrubio (u), & in subdititiis glandibus recipit elaterium (x), cucumerem sylvestrem (y), colocynthidem (z); & melanthion de tritico selectum (a); hyoscyamum in fotu adhibet (b); veratro purgat, & scammonio, &c. Ridiculam superstitionem in cotyledonis utriusque usu (c) rideas.

Omitto reliqua, & nimis spurios libros *antidotos* ex ACTUARIO & MYREPSO fuitas, *epistolam ad CRATEVAM*, frivolam, & alienissimi temporis.

In *veterinariis* peculiare plantæ citantur, ut *ιπποριζον*, antolygium, *ροδοπιτυριος*, nisi ea est antidotus aliqua, spongia laseri cyrenaico supernascens, ignotæ plantæ; tum alibi, ni fallor, non recensæ, opopanax, tragacantha, colophonia, herba medica (d), rhododaphne, euphorbium. Cujus ævi sit, vel ex Euphorbii nomine discas.

Brevissime ista, cum horum librorum census suis locis repeti debeat. Cum cæterum hi primi sint fontes, ex quibus posteri suam de plantarum vi medica spem receperunt, fatendum est, multa in ea spe incerta superesse. Nam primum veteres non satis certa fundamenta suæ spei ipsi habuerunt, ut alienissimæ sæpe eorum de ea vi opiniones ostendunt. Deinde de quibus plantis eorum effata sumere oporteat, sæpe nulla cum spe veri dici potest. Sunt equidem aliquæ, & plusculæ plantæ, de quibus per traditionem aliquam satis constat, easdem esse cum iis, quæ nostro ævo similia nomina gerunt. Sunt autem etiam bene multæ, de quibus dubitatur, neque pauçæ, de quibus nihil veri, & ne conjectura quidem superest, quales sunt ex hippocraticis plantis, Polycarpon seu Polycnemion, Struthium, tubulus marinus, radix alba, nigra, bulbosa, Eranthemion. Apud solum HIPPOCRATEM reperiuntur (e) Crinanthemon, Lagopyros, herba anonyma. Deinde etiam nobilissimæ aliquæ eo ævo & usitatissimæ stirpes nostro seculo aut ignorantur, ut sesamoides, aut non satis certæ sunt, ut ipse famosissimus Helleborus. Mecon videtur passim pro planta alvum ducente & peplo sumi, cum tamen papaver significare deberet. Denique Elaterium HIPPOCRATI non remedium ex cucumere sylvestri paratum significare, sed valide agitans pharmacum, SCHUL-

D 2

ZIUS

(t) N. 8. II.

(u) N. 13.

(x) N. II. 27.

(y) N. 11.

(z) N. 23.

(a) N. 17.

(b) N. 13.

(c) N. 19.

(d) *Μηδ.κη*, non bene *medicina vasa* LIND. II. p. 885.

(e) p. 26.

ZIUS (f), autumavit. Verum ea opinio locum habere non potest, sæpissime enim elaterium cum aliis, & cum omnibus, fortibus purgantibus medicamentis in eodem sermone redit, ut eorum genus, ita ut hæc elaterii species esse nequeant. Et ex cucumere sylvestri elaterium componi manifestus auctor THEOPHRASTUS est (g), eoque loco, quo ait omnium medicamentorum maxime durabile esse, cum simplicibus medicamentis solis comparat (h). GALENUS ipse, & qui eum descripserunt, elaterium succum dixerunt sylvestris cucumeris (i).

Duplex enim hic vitium subest. Veteres nulla, quæ sufficerent, signa suis plantis addiderunt, sæpe omnino nulla. Et artes, ipsaque res cum iis herbaria in septentrionales plagas migrarunt, in quibus plurimæ plantæ ex ipsa naturæ lege desiderantur, quæ veteribus familiares fuerunt. Quare seculo decimo sexto, cum ad nostras plantas nomina stirpium apud veteres recensita adaptare oporteret, misere est his in plantis titulatum & disputatum. Aliquantum etiam id arti nocuit, quod plantarum nomina apud alias & alias Græciæ gentes aliæ fuerint, ATHENIENSES, inquit SUIDAS (k), *ραφανίδα* dixerunt, quam nos *ραφανον*, & *ραφανον* quam nos *κραιβην* (l), Unica spes foret in viris gnaris, qui in illa beata Græcia, tum Europæa, tum Asiatica commorarentur, & nomina Græcorum modernorum aucuparentur, quæ plantis patriis imponunt, & quæ fere antiquitatis vestigia gerunt. Itinera aliquam, non tamen quæ sufficeret, lucem adtulerunt. Nam & ipsi loci natales probabilem reddunt spem, eas plantas a veteribus potuisse dictas, adque medicinam faciendam adhibitas fuisse, quæ iisdem, quos indicassent, locis nascerentur. Ita BELLONIUS in itinere passim plantas indicavit, quæ iisdem locis proveniunt, quos veteres recensuissent, & TOURNEFORTIUS in Ponto veterum plantam eruit, quam probabile sit mel colchicum venenasse: & cum vulgare Absinthium circa Sinopen legeret, non imperite coniecit, novam plantam esse & necdum nobis dictam, quæ Absinthii Pontici nomine veteribus innotuisset (m).

Deinde multæ omnino stirpes sua nomina retinuerunt. In itinere suo (n) TOURNEFORTIUS reperit, abietem in Ponto Peucen vocari, & aliam speciem *ελατην* (o). Ita, SPONIO teste, Græci nostro tempore Pinum *Peucos* vocant, Thymum *Thimari*, Fumariam *Capnia*, Rorem marinum *Dendrolibanon*, Petroselinum *Makedoniki*, Hederam *Kissos*, Buglossum *Voidioglossum*, Scillam *Skilochorton*, Plantaginem *Pentaneurum* (p).

Quoad

(f) p. 147. Olim EROTIANUS p. 24. & ipse GALENUS *vec. Hipp. interpret.*

(g) L. IX. c. 15. Sic. PLINIUS.

(h) L. IX. c. 14.

(i) *Simplic. fac.* L. VIII.

(k) III. p. 252. 253. POLLUX p. 145.

(l) Antiqui *κραιβην* dixerunt, quæ *ραφανος* ATHENÆUS I. p. 17.

(m) *Ibid.* III. p. 51.

(n) A presbyteris nomina se didicisse *voyag.* I. p. 105.

(o) *Ibid.* T. III. p. 84.

(p) SPON *voyag. de Grèce & de Dalmatie* II, p. 195.

Quoad autem per itinera, virosve potius in Græcia viventes, plantarumque gnaros & studiosos lux aliqua adfulserit, non malum consilium fuerit J. JUNGII, qui monuit, ne nimis in veterum nominibus laboraremus. Frustra enim nos agitaremus ad finem attingendum, ad quem via nobis nulla sit.

§. IX. *Coævi.*

Ante THEOPHRASTUM pharmacopolæ fuerunt, qui iidem etiam fuerunt herbarii (q) (ριζοτομοι), ARISTOPHILUS Plataicus, qui vires ad augendam & ad minuendam venem se possidere gloriabatur, & THRASYAS (r) Mantineensis, celebris rhizotomus, qui docuit qua ratione effici possit, ut papaver & cicuta drachmæ pondere mortem inferant. Μικτωνα (s), qui *rhizotomumena* scripserit SCHOLIASTES habet NICANDRI, & METRODORUM PLINIUS (t). ANDROTION hortensia scripserat (u), & ANDROCYDES (x), & EUDEMUS (y), & MENESTOR (z), & ANDRÖSTHENES (a). CHARETIS Parii Georgica ab ARISTOTELE citantur (b). Ex CLIDEMO etiam de morbis plantarum aliqua THEOPHRASTUS repetit (c), & HIPPONEM citat *de plantis* (d). Denique ARCHYTAS Tarentinus Vir ILLUSTRIS huc pertinet, cujus opera rustica VARRO laudat.

§. X. *Aristoteles.*

ARISTOTELI summo viro, sed qui in aliis emittit, libri duo *de plantis* (e) tribuuntur, qui manifesto spurii sunt, cum in iis Romanorum modus citetur, quo arbores ætate plantabantur (f) ARISTOTELICUS tamen sapor non male adfectatur, & qui acute de his rebus judicabat, SCALIGER, ex lateno

D 3

sermone

(q) THEOPHRASTUS *hist.* L. IX.(r) Idem *hist.* L. IX. c. 17. add. c. 18.

(s) Laudasse fœniculum PLIN. L. XX. n. 96.

(t) L. XX. c. 81. Ejus *πιτομην περι ριζοτομουμενων* citat. Eum, nescio quo argumento HARDUINUS præceptorem facit HIPPOCRATIS, *ind. auct.* p. 62. Fuit autem METRODORUS COUS, ex PYTHAGORÆ schola. Sed alius dicitur METRODORUS *rizotom.* auctor.(u) THEOPHRAST. *hist.* II. c. 8. *caus.* L. III. c. 15, ubi magnam oleæ cum myrto amicitiam esse ex eo auctore citat.

(x) THEOPHRAST. L. III. c. 20. nisi uterque idem fuerit.

(y) THEOPHRAST. L. IX. c. 18.

(z) De germinatione mori *caus.* L. I. c. 28.(a) Aquam balsam irrigationi in Tylo utilem esse THEOPHRAST. *caus.* II. c. 7.(b) *Politic.* I. c. 11.

(c) L. V. c. 12.

(d) *Hist. plant.* L. III.(e) De herbis scripsisse EPIPHANIUS *heres.* L. I.

(f) C. 7. Sensit CONRINGIUS.

sermone a nuperiori Græco in suum sermonem redditum fuisse, suspicetur aut a PLANUDE. Exstiterat autem ARISTOTELIS de plantis opus, quod & ipse citat (g) & alii.

Quod superest opus, recusum est Lugduni anno 1566. fol. Marburg. ann. 1598. 8°. Græce prodiit FABRICIO teste Paris anno 1539. 8°. tum Francofurti ann. 1587. 4°. cum *Geoponicis* & cum THEOPHRASTO anno 1534. & 1541. fol. & inter opera omnia græco latina (h) ARISTOTELIS, tum alias. Non potuit autem ARISTOTELES plantarum imperitus fuisse, quem TIMÆUS pharmacopolam (i) dixerit, qui etiam medici NICOMACHI filius, & ex Asclepiadum familia fuerit.

Auctor ejus libri, quem coram habemus, plantas animam negat habere contra EMPEDOCLEM, verumve sexum (k). Deinde partes, & succos dicit, & aliquas ex obviis dotibus constitutas classes. Arborum & specierum degenerationem in alias species admittit (l). Hyoscyamum & Helleborum hominibus venenum, bestiis (m) alimentum esse monet. Palmarum fecundationem describit (n). Hebenum novit in aqua fundum petere (o). Plantas ignotas nominat *οπιγαις*, *μαργαριτην* arborem ægyptiam, quæ fructum ex radice ferat, *Βεντελι* Arabicum, Belemion, quod in amygdalum abeat. Habet & myrobalanos. Secundo libro nutritionem plantarum describit, physice, ex antiquis opinionibus, & colores, quorum miras causas adducit (p), succos, sapores.

MAXIMUS PLANUDES libros ARISTOTELIS de plantis ex latino græce reddidit, latina autem versio ex Arabica conversa fuerat. Commentarius SCALIGERI in dialogi speciem scriptus, absque opere ARISTOTELICO prodiit. Eum alias dicemus. Prodiit Paris anno 1556. 4°. Lugdun. 1566. fol. Sunt in eosdem & FRANC. VATABLI notæ Lipsiæ. 1520. fol.

Codices M. S. exstant in *Bibl. Vatic. & Reg. Londin.*

Problemata ARISTOTELIS satis multa continent, botanici argumenti. Ea seorsim edita sunt Paris apud Colin anno 1533. 8°. Quærit & per conjecturas respondet. Denique Arabes opus geponicum habent, quod ARISTOTELI tribuunt (q).

§. XI.

(g) *Anim.* L. V. init. p. m.

(h) Edit. Genev. anno 1606. II. p. 1042.

(i) AELIANUS *var.* L. V. c. 9. SUIDAS p. 327. 328. ex EPICURO.

(k) Nam masculas plantas ideo distinguit, quod congeneribus feminis duriores sint.

(l) C. 7.

(m) C. 5.

(n) C. 6.

(o) L. II. c. 1.

(p) II. c. 9. Ab angustis poris cæruleos colores fieri, a collapsis album, a mediocri commitione glaucum.

(q) *Ketab al Falabat le Aristhu* HERBELOT. p. 975.

§. XI. *Theophrastus.*

Cum spurium sit, quod Aristoteli (*r*) inscribitur opus, hic primus verorum botanicorum librum reliquit, qui supersit. TYRTAMUS a patre dictus, vir optimus & undique amabilis, discipulus ARISTOTELIS, ab eloquentia nomen habuit, & de tota (*s*) philosophia numerosa & celebria, ob suavitatem ingenii, opera edidit, quorum aliqua ad nos pervenerunt. Eorum duo, sed insignia, de plantis agunt, satis hactenus integra, sed valde corrupte edita. Prius & majus *historiam plantarum* novem libris exponit, ad ARISTOTELIS hactenus imitationem scriptum, ut communia stirpium colligat, & discrimina adjiciat, ex obviis omnino summisque signis sumta.

Libro *primo* partes plantarum, laxè equidem, definit, non tamen unquam defunt egregii & philosophici ingenii testimonia; quod in hoc viro fuit. Ita flores (*t*) fructui innatos, & flores fructui circumpositos distinxit, & istos frequentiores esse (*u*) addidit: flores etiam steriles (*x*) & in eadem planta habitantes habet, & in alia. Calidis locis, ut in agro Elephantino, arborum folia non delabi (*y*) monet. Et Benjanorum arborem ex ramis radicatam dixit (*z*), & opuntiam ex foliis radicem emittentem (*a*), & morum Ægyptiam, quæ fructum ex caudice gerit (*b*).

Libro *secundo* de fatione & generatione plantarum agit. Coniferas non provenire, nisi ex semine (*c*) adnotat. Semina arborum urbanarum sata sylvestres & acerbiores fetus proferre (*d*) docet, præter Ægyptum, in qua acida punica dulces fructus reddant. Pinum, contra receptam opinionem, radicem ad octo cubitos depangere, ex propria adnotatione adtestatur (*e*). Palmarum cultum, sexus, & species, & fecundationem (*f*) accurate exponit, quæ fit excusso masculo super feminas pulvere, & caprificationem, eulicumque usum (*g*) in ficibus nascentium.

Libro

(*r*) Vixit ante nos annis 390. PLINIUS L. XIX. c. 2. Ad ANTIGONI tempora vixit, & Olympiadem 114. ARISTOTELI in scholæ rectione successit LAERTIUS L. V. c. 2.

(*s*) Enumerat LAERTIUS l. c.

(*t*) C. 21.

(*u*) Ibid.

(*x*) Ibid.

(*y*) C. 11.

(*z*) C. 12. & L. IV. c. 5.

(*a*) Ibid. L. I. c. 12.

(*b*) C. 23.

(*c*) C. 2.

(*d*) C. 3.

(*e*) C. 8.

(*f*) C. 9. & *caus. plant.* L. II. c. 13, L. III. c. 23.

(*g*) C. 9. add. L. II. c. 12, 13.

Libro *tertio* & *quarto* de arboribus agit, quarum copiosum habet catalogum. Juniperi duos sexus distinguit (*h*). Tempora florendi definit. Muscas gallis contineri monet (*i*). Quercuum discrimina tradit (*k*), & coniferarum (*l*) arborum, deinde ex ordine juliferas (*m*), tunc fructiferas & alias. Accolarum nomina & opiniones non ignoravit (*n*). Coccum ilicis (*o*) cognovit, & cerasum, quæ tanto ferius Romanis innotuerit. Coccum arborem (*p*) describit & mimosam (*q*), medicamque malum (*r*), quæ certe de aurantium genere est, & plusculas arbores indicas, plantam ex qua vestes conficiunt, quod ad fericum spectare videtur (*s*), euphorbium (*t*), alias; tum lichenem *orseille* (*u*), fungos lapideos aliasque plantas (*x*) rubri maris. Iterum gossypium arborem (*y*), papirum, ex quo charta paratur (*z*), nymphæam, quæ faba ægyptia (*a*), lotum, quæ ejus minor species hic dicitur (*b*), malinathalam (*c*). Inde plantas lacus Orchomenii (*d*), & varias arundines (*e*), juncos, infulas natatiles (*f*): morbos arborum (*g*).

Libro *quinto* materiem & in ea labores (*h*), diversamque arborum ad eos usus præstantiam perite & ex arte docet. Thuyam (*i*) hic describit; Cedros Syrias (*k*); Corsicæ densas fylvas laudat; Romanorum & agri latini meminit. Oleæ materiem paulum humectatam (*l*) germinasse.

Libro

- (h) C. 6.
- (i) C. 8.
- (k) C. 10.
- (l) C. 9.
- (m) C. 10. 11.
- (n) C. 12.
- (o) C. 17.
- (p) L. IV. c. 2.
- (q) C. 3.
- (r) C. 4.
- (s) C. 5.
- (t) Ibid.
- (u) C. 6. Algæ nomine, qua vestes purpura inficiantur.
- (x) C. 8.
- (y) C. 9.
- (z) Ibid.
- (a) C. 10.
- (b) Ibid.
- (c) Ibid.
- (d) C. 11. 12.
- (e) C. 12.
- (f) C. 13.
- (g) C. 16. 17. 18.
- (h) C. 1. fq.
- (i) C. 5.
- (k) C. 9.
- (l) C. ult.

Libro *sexto* primum suffrutices tractat & spinas. Laferpitium (*m*) perantiquum facit, & ante Cyrenen conditam notum. Cacten ficulam describit, quæ videtur *Cardons* (*n*). Inde transit ad flores (*o*), & odoratas plantas, & ad rosarum varietates.

Libro *septimo* olera describit, inter quæ, neque inter odoramenta, ocimum est. Inde ad plantas transit humiles & sylvestres (*p*) Buprestis ipsi herba est, & oleris genus edule, quæ HIPPOCRATI infectum (*q*).

Libro *octavo* frumenta tradit, copiose & cum plurima naturæ observatione, ut vel ex locis natalibus frumenta veterum agnoscere liceret, si intento animo peregrinator in solo natali ad THEOPHRASTI ductum cerealia inspiceret.

Libro *nono* lacrimas, succos, & resinas describit, & inter has resinæ obtinendæ encheireses picisque, quæ artificia utique cominus ipse inspexit. Cinnamonum hic etiam varias species dicit (*r*), & myrrham (*s*), præter quæ verba vix quidquam de nobilissima stirpe innotuit; & balsamum (*t*), & alia odoramenta (*u*) enumerat, quæ ex ultimo oriente advehuntur. Rhizotomorum superstitiones in plantarum effossione exponit (*x*). Hic denique aliqua adfert, quæ ad medicinam faciunt (*y*), ad utrumque Helleborum (*z*), & Stramonium (*a*). Libanotis (*b*) hic cum pharmacis dicitur, alia a nuperorum opinione. Glycyrrhizam videtur radicis scythicæ nomine dixisse (*c*). Inde dictamnium (*d*), aconitum, quod possidere vetitum sit, etiam capitali pœna imposita. Cicutam detracto tegmine teri, ita celeriter occidere. Superstitiosa hic aliqua admiscet.

Libri decimi solum principium superest, quod agit de radicibus medicatis.

Paulo fusius hæc decerpsi, eo fere fine, ut rei herbariæ studiosos ad legendum THEOPHRASTI opus excitarem. Etsi enim, præter hæc ultima, non medicis scripsit, & ad usus potius respexit æconomicos, miram tamen fuisse in viro sagacitatem, cum summa diligentia conjunctam reperient, ut quasque

stirpium

(m) C. 3.

(n) C. 144.

(o) C. 6. fqq. De floribus scripsit THEOPHRASTUS PLIN. L. XXI. c. 9.

(p) C. 6.

(q) C. 8.

(r) C. 5.

(s) C. 4.

(t) C. 6.

(u) C. 7.

(x) C. 9.

(y) C. 10. & fqq.

(z) C. 11.

(a) Ibid.

(b) C. 12.

(c) C. 13.

(d) C. 16.

firpium vel communitates, vel discrimina, propriamque in vitæ duratione, modo proveniendi, & germinandi, indolem cognosceret. Ea fere omnia reperient, non ex aliis scriptoribus sumta, sed per itinera per universam Græciam in ipso natali solo adnotata: præter ea, quæ ab ALEXANDRI comitibus de rebus Arabicis, Ægyptiis & Indicis habuit. Descriptiones multo meliores (e) & ornatiores dedit, quam veterum quisquam, plantarum etiam numerum non minimum (f), rariorum etiam potissimum. Hortum ipse possedit (g), ut hortensium plantarum phænomena cominus speculari potuerit. Plantas vix aliis dictas, certe non eo nomine plurimas habet, qualis est οὐγγω (h), quæ possit esse colocasia; aphia (i); apharca arbor semper virens, Macedoniæ montane (k); tum leucara (l), fari (m), mnasium (n); si daipnum (o); icma (p); smerca (q); myophionum (r); narthecia; chalceos (s); pternix (t); phleos spinosum (u); phleos (x); iphyum (y); pthos (z); ονοχιχλη (a); comarum (b); θηλυφονον (c) atrox venenum, scorpii radice; αντιρριζον (d); centeria; maspalum; myacanthos; narta; tiphyum spinosum. Plantas omitto indicas, ægyptias, maris rubri, plurimas, quibus THEOPHRASTUS nomina non imposuit; Cardui similem plantam, qua gustata PANDION statuarius mente sit alienatus (e), ischæmum Thracicum (f); herbam ad venerem ciendam mire potentem.

Græce

- (e) Aliter hic certe a TOURNEFORTIO sentio in præf. ad J. R. H.
 (f) Ad quingentas æstimat TOURNEFORTIUS. Plures fuisse putaverim.
 (g) LAERT. I. c.
 (h) C. II. HESYCHIO οὐγγω Ægyptia planta radice eduli, longa, foliis amplis, &c.
 (i) Quæ cum germine florem edit L. VII. c. 8.
 (k) L. I. c. 15. L. III. c. 4. 6. L. IV. c. 8.
 (l) C. 7.
 (m) L. IV. c. 9.
 (n) Ibid.
 (o) C. II.
 (p) Ibid.
 (q) Ibid.
 (r) L. VI. c. 2.
 (s) Ibid.
 (t) C. 3.
 (u) C. 4. videtur Cinara.
 (x) C. 5. & alibi. Pimpinellam spinosam facit HONORIUS BELLIUS.
 (y) In lacu Orchomenio L. IV. c. 11. ΒΟΡΒΥΣ habet pro Papiro Italica.
 (z) Ante folia floret iphyum L. VII. c. 10. ΒΟΡΒΥΣ pro Narcisso Persico habet c. 20.
 (a) Flos inodorus c. 7. vel albus, vel hyacintho similis; illius in sepulchris usus est.
 (b) L. VII. c. 10. An ονοχιχλη? Anchusa PLIN. L. XXII. c. 25.
 (c) L. IX. c. 7.
 (d) C. 19.
 (e) C. 20.
 (f) L. IX. c. 13.
 (g) C. 15.

Græce id opus prodiit Venetiis sine anno (g), tum apud ALDUM (*) anno 1495. (h) 1498. fol. 1503. fol. & Basileæ anno 1534. fol. (i) 1541. fol. (k) Venetiis anno 1552. fol. (l) magnis typis. Latine vertente Theodoro GAZA Tarvisit anno 1483. fol. (m) Venet. anno 1504. fol. (n) Basil. ann. 1533. fol. (o) 1534. fol. (p) Parisiis anno 1529. 8°. (q) Lugduni anno 1552. (r) cura J. JORDANI (s). Græce & latine Leidæ anno 1613. fol. edente Daniele HEINSIO, & Amstelodami anno 1644. fol. cum commentariis J. C. SCALIGERI & J. BODÆI a STAPEL. Soli libri VI. ad IX. cum tribus PLINII capitibus Argentorat. absque anno (u); De suffruticibus & herbis Libri IV. Argentor. 1528. TREW. Soli libri tres priores a M. Angelo BIONDI italice versi Venez. anno 1549. 4°. (x). In L. V. priores SOLENANDER commentatus est.

Textus ipse valde corruptus est vitiisque plenus, quæ sperabat SCHULZIUS (y) emendari posse, si Caspári HOFMANNI editio lucem adspiceret, quæ fuit inter libros G. THOMASII. Requiritur autem ista virum, qui & plantarum orientalium peritus sit, & græcæ linguæ, idemque superstites antiquorum utriusque linguæ libros sollicitè perlegerit.

Versio fere adhibetur Theodori GAZÆ, qui in dedicatione nomen sibi sumit THEODORI GRÆCI THESSALONICENSIS. Ea summo cum ingenio scripta est; cum vero omnes græcas voces vellet latine reddere, sæpe fecit, ut latina minus intelligamus, quam græca. Ita Parthenium muralium, Rhus fluidam: & potulacam dixit, ut adrachnén ab andrachne portulaca, una litera diversam imitaretur. Inconstanter etiam vocibus græcis latinas supposuisse dudum notatum est. Ελατην modo abietem vertit, modo pinum (z).

E 2

Θεοφραστος

- (g) *Bibl. max* apud SEGUIER.
- (*) *Bibl. Bern.* Nempe anno ΜΙΗΘ.
- (h) SEGUIER.
- (i) *Ex* meis notis.
- (k) J. OPORINO typographo, cum præfatione J. CAMERARIJ B. BERN. & cum præfatione GEMUSÆI, etiam apud Oporinum.
- (l) *Ibid.* SEGUIER.
- (m) MAITTAIR *annal. typograph.*
- (n) FABRIC. SEGUIER.
- (o) FABRIC. Anno 1534. SEGUIER.
- (p) *Ex* edit. J. JORDANI cum emendationibus ex editione Germanica sumtis.
- (q) *In* mea bibliotheca, apud Egidium Gourmontium.
- (r) TREW.
- (s) IDEM.
- (u) *BIBL. UFF.*
- (x) IDEM.
- (y) IDEM.
- (z) SPIGEL. *Isog.* L. II. c. 17.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΕΡΕΣΙΩΝ ΑΠΑΝΤΑ edidit, textum emendavit partim ex libris, partim ex ingenio hiulca supplevit, interpretationem interpolavit Daniel HEINSIUS Leid. anno 1613. fol. min. Usus est codice M. S. Heidelbergensi non valde utili: aliqua CASAUBONUS cum editore communicavit, quæ, ut ait in commentario, usui esse possint. Verum ego cum legerem, mendosissimum textum græcum reperi, & GAZÆ vitia minime emendata.

Denique *historia plantarum* sola Johannis BODÆI a STAPEL ope prodit. Posthumum opus viri plantarum minime imperiti, & diligentis. Pater Egbertus BODÆUS, pariter rei herbariæ amans, a morte filii edidit, & J. Arnoldus CORVINUS præfatus est. Grande & eruditum opus. Primo continet ipsum textum, passim *lectionibus variantibus*, illustratum & emendatum, deinde GAZÆ versionem, etiam ad marginem passim correctam. Inde J. C. SCALIGERI commentarios, qui cum Roberti CONSTANTINI animadversionibus Lugduni anno 1584. 8°. prodierant, qui iidem nunc suis locis dispersi redeunt. SCALIGER pro sua utriusque linguæ cognitione, quæ in eo viro summa fuit, versionem THEODORI multis locis correxit. CONSTANTINUS cum PLINIO fere contulit, non inutiliter. Icones ad THEOPHRASTUM sculpi curaverat, quæ intercederunt (a).

Demum BODÆUS vastam eruditionem in hoc opus effudit, & omnia collegit, quæ ARISTOTELES, ATHENÆUS, PLINIUS, DIOSCORIDES, BUCOLICI, GEOPONICI, NICANDER, POLLUX & SUIDAS, nuperi demum Theophrasteis adfinia haberent. Abundantia ipsa & ubertate peccare, & ad aliena nonnunquam sermonem abduci objectum est, ut etiam ex capite bonæ spei acceptarum plantarum icones admisceret. PLINIUM frequenter castigat, icones etiam ligneas commode adjecit, ut omnino, qui volet labra his fontibus paulo profundius intingere, hic sitim sedare possit, non ideo speraturus, quod fieri non potest, ut omnibus dubiis se solvat.

Περί Φυτικών αἰτιῶν Libri VI. (b) qui olim fuerunt octo, magis in generalibus versantur, & minus in descriptionibus occupantur, & minus etiam ad plantas adgnosendas conferunt.

Libro primo. Ex femine omnia prodire; de modis (c) quibus plantæ reparantur ex radice, aut ex ramo, & de avulsione, & lacruma, bulbo nempe caulis, cum eo modo lilium generari scribat. Insitio & inoculatio (d). Debere urbanarum ramos sylvestrium truncis inferi (e). Sexum in humiditate & laxitate ponit, quæ dotes feminis majores sint (f). De semper viventibus (g), &

(a) C. GESNER *Epist.* ad Job. BAUHINUM p. 18.

(b) LAERTIUS l. c.

(c) C. 1.

(d) C. 6. 7.

(e) C. 7.

(f) C. 9.

(g) C. 11.

& germinantibus. De flore (h) autumnno erumpente, & de arboribus biferis (i). Discrimina fylvestrium & urbanarum (k). Quæ præcoces sint, quæ sero fructum ferant (l), &c.

Libro *secundo*. Causæ fecunditatis; calor, solum, aqua, locus. De causis maturitatis, incrementi, proceritatis, diuturnitatis, dulcedinis. De specierum degeneratione: plantis parasiticis fulcrorum egentibus: de foliorum conversione, florum apertione & compressione.

Libro *tertio*. Agricultura, satio, ejusque tempora, depactio, scobes, cura novæ plantæ, amputatio, ablaqueatio, stercoratio, fossio. Vitium cultus, fuscæ & per singula. Cultus segetum, agricolarum instrumentum, loca frumentorum, vitia, tempora.

Libro *quarto* Varia. Iterum, & accuratius, de specierum degeneratione in alias species, potissimum in cerealibus, cui fidem adhibet. Varia leguminis & frumenti discrimina. Coctilia & incoctilia. Denuo morbi frumenti & leguminum.

Libro *quinto*. De artis potestate in plantis. Ficuum species. De iis, quæ suspensa vegetant. Varius plantarum cultus, & de earum morbis uberius.

Libro *sexto*. Saporum genera: eorum in plantis causæ. Odores cum sapore conjuncti, aut divisi. Sedes odoris in plantis, & saporis. Flores in plantis inodoros esse, quæ totæ odoratæ sint. Mane plerasque plantas melius olere.

Hi sex libri conjunctim prodierunt, cumque historia, Venetiis absque anno, folio (m) apud ALDUM: anno 1495. fol. (n), 1498. fol. 1503. fol. 1552. 8°. Latine Tarvisii anno 1483. fol. Venetiis anno 1504. fol. Parisiis anno 1529. 8°, apud WECHELIUM, quæ mea est editio, aucta necessaria tabula, qua nomina græca latinis GAZÆ nominibus opponuntur (o). Porro Basileæ anno 1534. fol. 1541. fol. 1550. fol. Lugduni anno 1552. fol. & cum priori opere ex editione HEINSII, quem diximus.

Codex latinus exstat in *Bibl. Paris.* n. 6794. & plantarum ex THEOPHRASTO nomina magis obvia II. n. 2408. græce.

Liber I. folus græce Paris anno 1550. 4°. (p) & liber VI. græce & latine anno 1588. 8°.

Commentarios J. C. SCALIGERI Lugduni anno 1566. fol. excusos, absque ipso THEOPHRASTI opere, & VIGNÆ aliorumque Cl. virorum alias dicemus.

E 3

THEO-

(h) C. 12.

(i) C. 15. 16.

(k) C. 17. 18. 19. 20.

(l) C. 21.

(m) SEGUIER.

(n) IDEM.

(o) SEGUIER. TREW.

(p) SEGUIER.

THEOPHRASTI *sparsas de plantis sententias in continuam seriem secundum literarum ordinem* edidit *Cesar* ODONUS horti Bononiensis Præfectus Bononiæ anno 1565. 4°. SEGUIER. ex B. R. Et *Epitomen medicam de differentiis herbarum, ex historia plantarum* concinnavit *Ildephonsus* SOROLLA Valentiaë editam anno 1627. 8°. (q) 1642. 8°. (r).

§. XII. *Alii Scriptores Aristoteli suppare.*

CALLISTHENES, ARISTOTELIS discipulus *de herbis* scripsit (s).

CHRYSIPPUS Cnidius (t), cœvus ARISTOTELI (u), a quo ERASISTRATUS multa didicit (x), celebris medicus, plantis fere in medicina usus est (y), scripsit idem *γεοργικα* (z), de oleribus (a) & de brassica (b). Apium feminam foliis distinxit magis crispis (c). Caucalidem (d) conceptui prodesse docuit. Ocimum vituperavit (e). Juniorem aliquem CHRYSIPPUM fuisse suspicor, cujus malagma CELSUS habet (f).

METRODORUS huc pertinet, si ARISTOTELIS gener (g) fuit, & ERASISTRATI præceptor, CHRYSIPPI vero discipulus. Diversum esse oportet ab auctore *εἰσορομουμεων*, quem posteriori loco dicemus. Difficultatem facit locus ATHENÆI (h), in quo ERASISTRATEUS dicitur & amicus HICESII. Locum ejus de cucurbita idem ATHENÆUS conservavit (i). An vere diversus a METRODORO n. 9. Ab utroque hoc METRODORO juniorem ASCLEPIADIS sectatorem oportet distinguere (h).

PHANIAS Lesbios, discipulus ARISTOTELIS scripsit *περι φουτων* (l). Seminibus in malva formam placentam dixit (m). Monuit aliqua sine semine & flore

(q) SEGUIER.

(r) BURRTE.

(s) EPIPHAN. *de heres.* L. I.

(t) PLIN.

(u) Le CLERC p. 292.

(x) LAERT. L. VII.

(y) PLIN. L. XXVI. c. 6.

(z) LAERT. L. VII.

(a) NICANDRI *scholiast.*

(b) PLIN. L. XX. c. 9. PLIN. VALERIAN. *de re medica* c. 29.

(c) PLIN. L. XX. c. 44.

(d) IDEM L. XXII. c. 40.

(e) IDEM L. XX. c. 48.

(f) V. c. 18.

(g) SEXTUS EMPIRICUS *contra mathem.* I.

(h) L. II.

(i) Ibid.

(k) GALEN. *fac. simpl.* I. c. 17. 33.

(l) ATHENÆUS L. II. & IX.

(m) L. II.

flore esse (n). Urticam laudavit (o), tum alimenti nominæ, tum cibi. De cacto (p) etiam scripsit, de pastinaca (q) & de leguminibus (r).

APOLLODORUS vixit imperante PTOLEMÆO SOTERE seu LAGIDE, cui & libros dicavit (s). Scripsit *περὶ φυτῶν* (t). Brassicæ (u) & raphani (x) succum adversus fungorum venena laudavit: Urticam etiam celebravit (y), & Eryngium (z). Idem forte fuerit, qui etiam *de venenatis bestiis* scripsit, forte & idem, qui *de unguentis* (a) & *coronis* (b). Idem fuerit APOLLODORUS, cujus antidotum habet GALENUS (c), & ex quo HERACLIDES medicamentum sumpsit, in quo apium erat & cicuta (d).

Sed alii fuerunt APOLLODORI, qui aliqua ad plantas pertinentia scripserunt. APOLLODORUS Tarentinus (e) raphani pariter succum venenis opposuit. Alius LEMNIUS inter *rusticæ rei* auctores (f) recensetur. APOLLODORUM de vi cyperi citat *Pseudo Macer* (g).

DIPHYLUS Siphnius, medicus, DEMETRII POLIØRCETIS (h) cœvus, ab ATHENÆO potissimum citatus; scripsit *de iis, quæ sanis & agris offeruntur* (i). Exstant ejus loca de cucurbita (k), ficu (l), lupinis (m), fungis (n), tuberibus (o), urtica (p), palma (q), castanea (r), cicere (s), prunis (t), earumque

(n) Ibid.

(o) PLIN. L. XXII. c. 15.

(p) ATHENÆUS L. II.

(q) IDEM L. IX.

(r) Ibid.

(s) STRABO.

(t) NICANDRI SCHOLIASTES.

(u) PLIN. L. XX. c. 34.

(x) IDEM L. XX. c. 13.

(y) IDEM L. XXII. c. 15.

(z) IDEM L. XXII. c. 8.

(a) ATHENÆUS L. XV.

(b) IDEM *ibid.*

(c) *Antidot.* II. c. 15.

(d) *Ibid.* c. 13.

(e) PLINIUS L. XX. c. 13.

(f) VARRO L. I. c. 1.

(g) p. 76. b.

(h) ATHENÆUS β.

(i) ATHENÆUS *passim.*

(k) IDEM L. 2.

(l) IDEM L. 2.

(m) *Ibid.* L. 3.

(n) *Ibid.* L. 2.

(o) *Ibid.*

(p) *Ibid.*

(q) L. 14.

(r) L. 2.

(s) *Ibid.*

(t) *Ibid.*

earumque usu. Fungorum malignorum symptomata vomitu excitato (u) fanat. Staphylini radicem ait (x) ad venerem facere. Colocasiam (y) laudat & malvam (z).

DIEUCHES *de parandis medicamentis* (a) scripsit, fere hujus ævi medicus, & de brassica (b); succum anisi ad lumborum dolores adhibuit (c). Staphylinum ad lienis (d) morbos laudavit, & jecoris, ipsumque volvulum. Ut oxymel temperaverit, apud PLINIUM videas (e). De pane locum habet ORIBASIIUS (f), quo docet, ut recte coquatur, & de polenta (g). Leniter alvum ducentia recenset (h) brassicam, lenticulam, &c.

DIOCLES CARYSTIUS illustris medicus, ex Asclepiadum gente, alter fama ab HIPPOCRATE (i), coævus fere THEOPHRASTO fuit, si genuina est epistola ad Regem ANTIGONUM (k), quam habemus, passim recusam. Eum ANTIGONI fuisse successorem ALEXANDRI necesse est, cum DIOCLES ante PRAXAGORAM vixerit. Scripsit *εἰσοταμουμένα* (l), in quibus, ut videtur, alterum descripsit hippomarathrum (m), longiori folio, coriandri semine, ut etiam novas aut non vulgares plantas videatur invenisse. Amaracum (n) dixit, quæ Sampfuchus Ægyptiis. Cucumerum decocto vomitum movebat (o). Scripsit etiam libros *de sanitate tuenda* (p) ad PLISTARCHUM, quorum fragmenta passim apud ORIBASIIUM (q) supersunt, & *de alimentorum preparatione* (r). Plantis enim fere in medicina facienda usus est (s) ut priores. His in libris videntur ea effata contineri, quæ de plantis ad victum humanum pertinentibus supersunt. Panicum mel frugum dixit (t). Atriplicem (u) de
cibus

(u) Ibid.

(x) L. 9.

(y) L. 2.

(z) Ibid.

(a) ORIBAS *collect.* L. IV. c. 7.

(b) PLIN. L. XX. c. 9.

(c) IDEM L. XX. c. 73.

(d) IDEM L. XX. c. 15.

(e) L. XXIII. c. 29.

(f) *Collect.* IV. c. 5.

(g) Ibid. c. 6. L. VIII. c. 42.

(h) L. VIII. c. 42.

(i) PLIN. L. XXVI. c. 6. Icon hujus viri exstat in *bibliotheca Vindobonensis codice* DIOSCORIDRO, in L. II. LAMBECH, & apud NESSEL, III. p. 25. 35. 44. 51.

(k) Conf. le CLERC, SCHULZE p. 337. &c.

(l) SCHOLIASTES NICANDRI.

(m) PLIN. L. XX. n. 96.

(n) IDEM L. XXI. n. 23.

(o) ORIBAS *collect.* L. VIII. c. 22.

(p) ATHENÆUS L. III. IV. VII. IX. GALEN, *de facultat. aliment.* L. I. c. 13. 28. & alibi.

(q) *Synops.* L. V. c. 31. 33.

(r) ORIBAS *collect.* L. IV. c. 3.

(s) PLIN. L. XXVI. c. 6.

(t) PLIN. L. XXII. c. 63.

(u) IDEM L. XX. c. 83.

cibus repudiavit. Rapa laudavit (x), & allium (y), & halicacabum (z), & sifer erraticum, ad venerem hoc & ad urinam ciendam (a). De amygdalis (b) etiam egit, & de cicuta (c), deque cucurbitis (d). Recenset ea, quæ alvum emolliunt (e). De oleo locum habet GALENUS (f).

Epistola, quam diximus, ad victus rationem pertinet. Eam per anni tempora dividit, & plantas fere habet, quas HIPPOCRATES. Ea passim exstat recusa, etiam in *J. Alberti FABRICII bibliotheca græca* (g). MIZALDUS edidit Paris anno 1573. ALDUS suo PAULO adjecit c. 100. L. I. Cum editione scholæ Salernitanæ prodiit Haag anno 1683. 12. Cum Praxi medicinæ Venet. anno 1545. 8°.

De *medicamentis etiam lethalibus* (h) scripsit. Medicamentum ejus ad sanguinis sputum, post aliquot secula, ab ASCLEPIADE juniori repetitur (i).

PRAXAGORAS Cous, & ipse ASCLEPIADES, diætetica aliqua reliquit (k), quæ interierunt. Succum raphani iliatis commendabat (l). Malorum succum rodentem vocavit (m). Stirpibus & ipse fere in medicina faciendâ usus est (n); scripsit etiam de veneno pharico (o).

PLISTONICUS, PRAXAGORÆ discipulus, Ellebori (p) usum ad cœliacant emendavit. Ocimum adhibuit (q) adversus colicos dolores. Raphani succo, ut PRAXAGORAS (r), utebatur.

PHILOTIMUS, & ipse PRAXAGORÆ discipulus, de alimentorum facultatibus (s) libros XIV. scripsit, tum *opsartyticon* seu de obsoniis (t). De cerealibus,

(x) IDEM L. XX. c. 87.

(y) Adversus hydropem & phrenitidem. PLIN. L. XX. c. 23.

(z) IDEM L. XXV. c. 105.

(a) IDEM L. XX. c. 17.

(b) ATHENÆUS 3.

(c) Ibid.

(d) Ibid.

(e) ORIBAS collect. L. VIII. c. 41.

(f) *Facultat simplic.* L. II. c. 5. 6. 18. 19.

(g) L. XII. p. 585.

(h) ATHENÆUS L. XV.

(i) GALEN. *compos. med. sec loc.* L. VII.

(k) GALEN. *facult. alim.* I. c. 13.

(l) PLIN. L. XX. c. 12.

(m) ATHENÆUS L. III.

(n) PLIN. L. XXVI. c. 6.

(o) SCHOLIASTES NICANDRI.

(p) ORIBAS collect. L. VII.

(q) PLIN. L. XX. c. 48.

(r) IDEM L. XX. c. 12.

(s) ATHENÆUS L. III. GALENUS *aliment. facult.* c. 31. &c. ORIBAS collect. II. c. 69.

(t) ATHENÆUS.

libus, & fufe quidem egit, GALENO teste (u), de aliis parcius. Sed & legumina (x) dixit, & mala (y), nices Sardiannas, ficus, malum perficum; carnes (z) demum. Placita PRAXAGORÆ perpoliviffè dicitur, fed hæc omnia, præter exigua aliqua fragmenta interierunt (a). De milio condiendo breviusculum locum ORIBASIVS habet (b).

MNESITHEUS Athenienfis, non fatis certi ævi auctor, de coronis (c) fcripfit, & de alimentorum facultate (d), & de eduliis (e). Dulcia & falfa alvum ducere docuit, amara urinam, acerba fiftere (f). De braffica locus apud ORIBASIVM fupereft (g). Cepas, ait, in principio peripneumonix utiliter celliffe, cum ex defiderio æger eis ufus effet (h). Nuces Euboicas, five caftaneas (i), damnavit. De pomis etiam egit (k), de cerealibus (l), de radicibus (m), medice ubique. Hellebori inconmoda recensuit (n) apud ORIBASIVM.

§. XIII. Non fatis certi ævi Scriptores.

Horum tempora non reperi, five quod ignorentur, five quod me latuerint.

BOLUS feu DOLUS Mendefius, nam utroque modo legitur, poft THEOPHRASTUM (o) vixit, cujus locum ex IX. Lib. *hifloria plantarum* citaverit (p), etfi ab aliis pro antiquiori habetur. Scripfit de remediis phificalibus (q) & ὑπομνηματα, quæ etiam DEMOCRITO (r) adtributa fuerunt. Aliqua ejus artificia hortenfia COLUMELLA confervavit (s). Pythagoræum vocat SUIDAS (t) & titulum

(u) GALEN. *facult. aliment.* L. I. c. 13.

(x) Conf. GALENUM.

(y) ATHENÆUS L. III.

(z) GALEN. *facult. aliment.* L. III. c. 30. 31. 32.

(a) IDEM I. c. 13.

(b) *Collect.* L. IV. c. 10.

(c) PLIN. L. XXI. c. 9.

(d) GALEN. *facult. aliment.* I. c. 13. ORIBAS *collect.* L. II.

(e) ATHENÆUS β. VARRO apud GELLIUM I. c. 13.

(f) ATHENÆUS L. III.

(g) *Collect.* L. IV. c. 4.

(h) PLUTARCHUS *quest. natural.* ATHENÆUS L. III.

(i) ATHENÆUS L. III.

(k) IDEM *ibid.*

(l) GALEN. *facult. anim.* I. c. 13.

(m) IDEM L. II. c. 61.

(n) ORIBAS *collect.* L. VIII. c. 9.

(o) STEPHANUS apud REINESIVM *var. lect.* p. 122. CONRINGIVS.

(p) De ovibus in Naxo felle carentibus ex ufu Abfiathii STEPHANUS Byzantinus in Abfiinthio.

(q) SUIDAS p. 450.

(r) COLUMELLA L. VIII. c. 5.

(s) L. XI.

(t) l. c.

titulum dat librorum *περι θαυμασιων φαρμακων δυναμειν, & περι συμπαθειων και αντιπαθειων.* DEMOCRITEUM vocat STEPHANUS.

MAGO Carthaginiensis florente ea Republica vixit, qua destructa Romani (u) ejus opera inter opinia spolia reportaverunt: certa ætas ignoratur. Scripsit libros 28. *de re rustica*, punica lingua, quos ex senatus consulto Romani latine reddiderunt (x), DIONYSIUS Uticensis græce interpretatus est, neque unquam sine plurima laude aut VARRO (y) citat, aut COLUMELLA (z). In epitomen sex librorum convertit DIOPHANES (a). Fragmenta in veterinariorum collectione supersunt: & ad vitium cultum aliqua (b), tum de passo (c), & de fecunditate mularum in Africa (d) apud COLUMELLAM, alia apud PALLADIUM.

IOLAUS Bithynus (e), non mediocris auctor, laudes GALENI (f) meritus & DIOSCORIDIS (g); scripsit *de herbarum facultatibus*. Opium recte ait parari ex caule nigri papaveris, quando marcescit (h). Medicamentum septicum ex charta ulsa, sandaracha, & auripigmento factum CELSUS habet (i).

CHÆREAS Atheniensis inter probatissimos rei rusticæ auctores a COLUMELLA recensetur, dictus etiam VARRONI. De carduorum facultatibus locum PLINIUS (k) habet, de vino babilonio ATHENÆUS (l).

OLON Smyrnæus scripsit *de re herbaria*, & de victus ratione (m). Adjecit malvis bulapathum (n), dysentericis utile. Non bene negavit, in Italia atriplicem nasci (o).

PHILONIDES medicus (p) Dyrrachenus, idem forte, qui de *coronis & unguentis* scripsit (q). Ex PHILONIDE malagma ANDROMACHUS habet apud

F 2

GALE-

(u) COLUMELLA init.

(x) Ibid.

(y) L. I. c. 1.

(z) Locis paulo post citatis.

(a) Apud VARRONEM.

(b) COLUMELLA L. V. c. 5.

(c) L. XII. c. 39.

(d) L. VI. c. 36.

(e) SCHOLIASTES NICANDRI.

(f) *Antidot.* L. I. c. 2. Si idem est JOLLA.

(g) A principio.

(h) PLIN. L. XX. c. 76.

(i) L. VI. c. 6.

(k) L. XX. c. 99.

(l) L. II.

(m) GALEN. *de compos. medicament.* secund. loc. L. III.

(n) PLIN. L. XX. c. 86.

(o) IDEM L. XX. c. 83.

(p) NICANDRI SCHOLIASTES.

(q) ATHENÆUS L. XV.

GALENUM (r). Sed is fuerit PHILONIDES Ennæus ASCLEPIADEUS (s), cujus discipulus fuit PACCIUS ANTIOCHUS (t), & qui idem de secta ASCLEPIADIS fuit. Ejus de helleboro locum citat DIOSCORIDES.

ASCLEPIODORUS Alexandrinus magna diligentia & vulgares plantas conquirebat, & rarissimas (u), multum SUIDÆ laudatus.

EVENOR medicus *curationum* libros scripsit, quibus facultates medicæ plantarum traduntur. Anisi ægyptii radicem tusam ad epiphoras renumque morbos imponebat (x), & halicacabum laudavit (y).

DALION medicus ex eodem aniso cataplasma parturientibus imponebat (z).

SOSIMENES *de medicina ex re herbaria* scripsit, & induratis partibus anisum imponebat cum aceto (a).

TLEPOLEMUS & ipse anisum ad quartanas febres adhibebat (b).

AGATARCHIDES *de herbarum natura & facultatibus*, & potissimum *de Helleboro* scripsit, auctoritate non optima epistolarum, quæ Catanensibus tribuuntur.

MNESIDEMUM (c) de papavere citat DIOSCORIDES.

ARISTOGENIS THASII libros XXIV. inter quos lib. *περί δαιτῆς* SUIDAS citat.

HERODOTUS Lycius scripsit de ficibus.

CHRYSIPPUS Tyaneus *artopojeticon* scripserat (d).

GLAUCIDES *de malis* egit (e).

XENOPHANES de natura ceraforum scripsit (f)

MITHÆCUS *opsartyticum* (g) reliquit, & *ficulorum opsoniorum adparatum*, quo libro de caricis egit (h).

STEPHA-

(r) *Compos. sec. gen.* L. VII.

(s) EX STEPHANO BYZANTINO.

(t) MARCELL. p. 20.

(u) SUIDAS p. 352.

(x) PLIN. L. XX. c. 73.

(y) IDEM L. XXV. c. 105.

(z) IDEM L. XX. c. 73.

(a) IDEM l. c.

(b) IDEM *ibid.*

(c) L. IV. c. 60.

(d) ATHENÆUS L. II.

(e) IDEM *ibid.*

(f) POLLUX p. 590.

(g) ATHENÆUS L. VII. SUIDAS.

(h) L. XII. POLLUX L. VI. *sm.* 70.

STEPHANUS est inter *opsartyticos* (i) auctores, & ZOPHIRINUS (k), & ACESTIUS (l), & PAXAMUS (m), & AGIS (n).

PETRICHUS in carmine caucalidem dixit valere contra venena bestiarum marinarum (o), eamque iussit illinire. Scripsit *ophiaca*.

DIAGORAS de *plantarum virtute* scripsit. E nigri papaveris caule opium fieri reliquit, si caulis, dum augetur, incidatur (p). Damnabat opium (q).

DOROTHEUS in carminibus chondrillam laudavit (r). Diverfus fuerit a DOROTHEO Helio antidotorum scriptore (s).

EUMACHUS Corcyreus *ρίζοτομικα* dedit (t).

PHILISTION, quem non credo vetustissimum empiricum esse, ocimum cœliacis exhibebat (u). De *medicinis substitutis* scripsisse GALENUS.

APOLLONII multi fuerunt (x), quorum opera nostro ævo vix credo separari posse.

Pergamenus (y) & alter Lemnius (z) APOLLONIUS a VARRONE laudatur inter auctores rei rusticæ.

APOLLONIUS Mycerides de *coronis* scripsit & unguentis (a). Fuit & APOLLONIUS Memphiticus ex ERASISTRATI secta, cujus medicamentum ab HYBRISTE descriptum GALENUS habet (b). Fuit & Citienfis (c) APOLLONIUS, & A. GLAUCUS (d).

GALENICUS ille APOLLONIUS alius videtur & posterioris ævi.

F 3

AGATHOCLES

(i) L. XII.

(k) Ibid.

(l) Ibid. POLLUX L. VI. n. 70.

(m) POLLUX l. c.

(n) ATHENÆUS L. XII.

(o) PLIN. L. XXII. c. 40. 96.

(p) PLIN. L. XX. c. 76. DIOSCORIDIS IV. c. 60. ex ERASISTRATO.

(q) Ibid.

(r) PLIN. L. XX. c. 45.

(s) Eum citat GALENUS *antidot.* L. II. c. 15.

(t) ATHENÆUS L. XV.

(u) PLIN. L. XX. c. 48.

(x) Duos medicamentorum inventores CELSUS recenset VII. c. 1.

(y) L. I. c. 1.

(z) Ibid.

(a) PLIN. L. XX.

(b) Habet & L. II. c. 15. Nominat cum AURELIANUS *Chron.* III. 2.(c) IDEM *Chron.* I. c. 4. L. III. c. 4.(d) *Chron.* IV. c. 1.

AGATHOCLES *de dieta* (e) scripsit, & fenchum adversus venenatum tauri sanguinem laudavit. Existit etiam AGATHOCLES CHIUS (f), qui *de re rustica* egit.

EUDEMUS pharmacopola PLINIO dictus est, ejusque de oleribus locus ab ATHENÆO (g) citatur, an idem prius dicto (*). Quatuor genera betæ perite distinxit. Perantiquum & SOCRATI cœvum GESNERUS fecit (h). Ex EUDEMO seniore medicamentum ad dysenteriam repetiit ANDROMACHUS (i) junior. Junior alter, infelix culpa sua, dicetur, LIVILLÆ adulter.

ARISTOMACHUS Atheniensis in lib. *περι φυτων* (k) cytifum laudavit (l).

MENANDER *biochresta* (m), de agri & herbarum cultu dedit; sed duo fuerunt MENANDRI rei rusticæ auctores, Prynneus & Heracleotes (n).

TRYPHIODORUS Alexandrinus (o) *Φυτιστα* edidit.

AMERII Macedonis *ριζοτομικα* citantur apud ATHENÆUM (p).

ALCIBIUS Alcibii repertor fuit.

CONILUS plantæ Conili.

EPACTER, & PHARICUS, & PROMENUS, & EPAENETUS de oleribus a SCHOLIASTE NICANDRI citantur, iste etiam ab ATHENÆO & inter *οφαρτυτι-
κης* auctores (q).

GLAUCON (r) Bupleurum laudavit ob vires medicas.

TIMARISTUS in carmine Halicacabum (s) ad dentium dolores, & alia mala commendavit.

DORIONIS *georgica* ATHENÆUS (t) nominat.

PAMPHILUS botanicus (u) superstitione sua eminuit. HERMETIS libris de herbis certis diis dicatis multum utebatur. Historiam herbarum scripsit, fecun-

(e) SCHOLIASTES NICANDRI.

(f) PLIN. L. XXII. c. 44.

(g) L. IX.

(*) p. 29.

(h) *Bibl.* p. 188. ex suspicione.

(i) GALEN. *medicament. compos. sec. loc.* L. IX.

(k) PLIN. L. XIII. c. 17.

(l) IDEM L. XIII. c. 47.

(m) PLIN. L. XIX. XX.

(n) VARRO *init.* COLUM *init.*

(o) ATHENÆUS L. I.

(p) IDEM L. XV. c. 8.

(q) L. XIV.

(r) PLIN. L. XXII. c. 35.

(s) IDEM L. XXV. c. 105.

(t) L. III.

(u) GALEN. *passim.*

secundum alphabeti literas, & barbara nomina adjecit (x). Icon viri est in codice DIOSCORIDEO (y): An IDEM, qui de hydno-phyllo scripsit? (z) Plantas ignorasse GALENUS (a), & descripsisse alias nemini notas (b). Vixit post NICANDRUM, cum in ophiaca sit commentatus (c). Sed vide suo loco.

PAMPHILUS Grammaticus idem, num alius? georgicorum libros tres reliquit (d). Ad eum refert LAMBECIUS fabulas Geoponicorum Libri IX. & XI. (e), quæ mihi NESTORIS esse videntur, cujus similis fabula cum nomine citatur (f). Habet & alia vana, ut numerum quinarium, senarium, septenarium; novenarium feminum (g). De putatione vitium (h) egit. Vinum odoratum facere (i) docet myrrha, œnanthe, aromatibus: inter ea asari folia nominat. Damascenorum (k), cerasorum (l) plantatio & cura apud eum reperitur; ut semina ex longinquo advecta comprehendant (m). Animalia etiam adtigit, & est inter mulomedicos. De eo dico, qui est inter Geoponicos.

Alius PAMPHILUS Romæ medicinam fecit, & in curanda mentagra multum lucratus est (n). GALENUS PAMPHILUM *μιγματοπολην* vocat (o).

Marcus Terentius VARRO longum dat censum auctorum rei rusticæ, quorum opera undique interierunt.

Huc PHILOCHUS Atheniensis; ANAXIPOLIS Thasius; ARISTOPHANES Mallecotes; BACCHIUS Milesius, rusticorum auctor; CHÆRESTEUS Atheniensis; DIODORUS Priennæus; DION Colophonius; DIOPHANES Nicensis; EPIGENES Rhodius; EVAGES Thasius; EUPHRANII duo; HEGESIAS Maronites; NICESIUS Maronites; PYTHION Rhodius; MENECRATES Ephesius, idem poëta.

Aliorum ne patria quidem cognita est, quos enumero. ANDROTION; ÆSCHRION (p); ARISTOMENES; ATHENAGORAS; CRATES; DADIS; DIONYSIUS;

(x) IDEM *simpl. facult.* L. VI.

(y) LAMBECC. L. II. p. 530. 537.

(z) ATHENÆUS β.

(a) *Simpl. facult.* L. VI. init.

(b) Ibid.

(c) SUIDAS.

(d) IDEM.

(e) L. II. c. 7. p. 145.

(f) L. XII. c. 16.

(g) II. c. 20.

(h) V. c. 23.

(i) VII. c. 20.

(k) L. X. c. 39. 40.

(l) C. 41. 42.

(m) C. 86.

(n) GALEN. *compos. sec. loc.* L. V.

(o) IDEM I. c. L. VII. c. 3.

(p) Etiam PLINIUS c. 8.

NYSIUS; EUPHITON; EUPHORION; LYSIMACHUS; MNASEAS (q); MENO-
STRATUS; PLEUTIPHANES; PERSIS; THEOPHILUS (r);

Addas ex COLUMELLA Athenienses ARISTANDRUM, AMPHILOCHUM,
EUPHRONEM, CHRESTUM; ANTIGONUM Cyrenæum; CLEOBULUM.

§. XIV. Herophilus & Coævi.

HEROPHILUS Chalcedonius, PRAXAGORAM audivit (s), & vixit Alexan-
driæ vir inter anatomicos primi ordinis. Stirpium etiam vires medicas summo
studio requisivit (t), ex quibus sua fere remedia fucebat, illecebri (u) audax
propinator, & magnarum compositionum laudator, quæ ab eo ævo invalue-
runt (x). In DIOSCORIDE Aniciano inter principes botanicos pingitur. HE-
ROPHILI philosophi liber *de facultatibus* (y) *alimentorum* in bibliotheca Viindo-
bonensi latet, & in Parisina (z), qui forte fuerit HEROPHILI. Medicamenta
ejus aliqua ad posteros descenderunt, ut ad sanguinis rejectionem, quod ex
ANDROMACHO GALENUS repetit (a).

HICESIUS (b), HEROPHILI discipulus, scripsit *de alimentorum materie* (c)
& *de unguentaria* (d), & de herbaria in univrsum *περι της των φυτων
ουλης* (e). Ex eo de violis locum ATHENÆUS habet (f), de leucacantha
PLINIUS (g). Emplastrum Icesii GALENUS habet (h) & AURELIANUS (i).
Annon idem HICESIUS Smyrnæus ex ERASISTRATI secta, cujus nummos hæ-
bet R. MEAD.

SERAPION Empiricus, inter ejus sectæ principes fuit: scripsit *de medicamen-
tis facile parabilibus*, cujus libri fragmenta a CÆLIO conservantur. Malagma
ad

- (q) Milesium facit COLUMELLA.
- (r) Istos etiam COLUMELLA habet.
- (s) GALEN. *method medend.* l. c. 13.
- (t) PLIN. L. XXV. n. 2.
- (u) IDEM L. XXIV. c. 5.
- (x) CÆLSUS præf. L. V.
- (y) LAMBEC. L. VI. P. 2. p. 125.
- (z) Apud FABRICIUM.
- (a) *Compos. sec. loc.* L. VII.
- (b) Nominatur a LABRTIO L. V. fin.
- (c) ATHENÆUS L. VII. passim.
- (d) IDEM L. XV.
- (e) Ibid.
- (f) Ibid.
- (g) L. XXII. c. 16.
- (h) *Compos. sec. loc.* L. V.
- (i) *Chron.* V. c. 1.

ad malum ischiadicum (k), aliud ad nervorum vulnera (l), & aliud adhuc emplastrum (m). ASCLEPIADES apud GALENUM habet. Nummum SARAPIONIS Smyrnæi MEADIUS sculptum dedit.

PHILINUS & ipse Empiricus *de plantis* scripsit. Medicamentum PHILINI ex ANDROMACHO GALENUS repetit (n).

ZENO Herophileus (o) *καμυαρον* cicutam esse scripsit, aut certe pharmacum refrigerans, cicutæ simile (p). Sonchi albi radicem adversus stranguriam adhibet (q). Ingenio, quam scriptis, clarior fuit (r).

ANDREAS inter Herophileos censetur, qui de herbis aliqua scripsit (*), ob superstitionem (s) & alia vitia (t) a GALENO damnatus, ut vanus homo & mendax, & plantarum ignarus; adfectas tamen suos habuit (u). Ejus *ναρθηξ* a CLERICO & SCHULZIO pro pharmacopea portatili habetur (*). Laser (x) ad ciborum coctionem adjuvandam laudavit, ex orientalium sententia. Opium Alexandriae monuit adulterari (y). Ejus exstat ad ulcera cancrrosa medicamentum (z), & splenicum (a), in quo myrica & galbanum, malagma ad malum ischiadicum (b), medicamentum ad oculos CELSUS (c) habet.

CHRYSERMUS Herophileus (d) Asphodeli commoda exposuit (e). Medicamentum CHRYSERMI GALENUS habet, quod scylla ingreditur & radix bryoniæ (f).

MANTIAS,

(k) *Compos. sec. loc.* L. X.

(l) *Ibid.* L. VI.

(m) *Id. Sec. gener.* L. VI.

(n) GALEN. *Compos. sec. loc.* L. VII.

(o) GALEN. *simpl. fac.* L. I. c. 27.

(p) EROTIANI *lex* p. 31.

(q) PLIN. L. XXII. c. 46.

(r) LAERT. L. VII.

(*) EPIPHAN. *hæres.* L. I. add. APULEI c. 63. 67. 68.

(s) GALEN. *simpl. fac.* L. VI. init.

(t) IDEM *ibid.* Nihil simile CELSUS L. V. præf.

(u) CÆL. AUREL. *acut.* III. c. 12.

(*) Apud NICANDRI *Scholiasten in Theriac.*

(x) PLIN. L. XXII. c. 19.

(y) PLIN. L. XX. c. 76.

(z) GALEN. *compos. sec. gen.* L. IV.

(a) IDEM *comp. sec. loc.* L. IX.

(b) IDEM *ibid.* L. X. CELSUS L. V. c. 18.

(c) L. VI. c. 6.

(d) SEXTUS *Pyrrh.* I. 24.

(e) PLIN. L. XXII. c. 32.

(f) *Compos. sec. loc.* L. IX.

MANTIAS, HEROPHILI sectator (g), præceptor HERACLIDIS (h); non paucorum voluminum auctor (i). Scripsit *de iis, quæ secundum locos* (k), & *de purgantibus & clystims* (l), & meliora protulit, quàm priores (m), plurimaque bona remedia primus descripsit (n). Addit tamen GALENUS, eorum, quæ invenisset, nuperos omisisse, quæ minus haberent efficaciam (o), & meliora conservasse. MANTIÆ attalica antidotus adversus vomitam superest apud GALENUM (*).

Junior alius MANTIAS pharmacopola fuit (p).

HERACLIDES Tarentinus (q), MANTIÆ discipulus, Vir illustris (r), & etiam GALENI laudes meritis (s), etsi ad Empiricos transit (t), quibus GALENUS adprime infensus fuit. Materiam, quæ vocatur medica, peculiari studio sibi ornandam sumsit. Multa volumina (u), & inter ea *Convivium* scripsit (x); in quo varia excussit ad *victus rationem pertinentia*, & *de medicamentis, eorumque selectu & optima preparatione* (y). Citantur libri ad ASTYDAMANTEM (z). Optima medicamenta & expertissima (a) descripsit (b), nec alia, nisi quæ ipse esset expertus (c). Multa ejus medicamenta (d) ad posteros pervenerunt, ut *ocularia* (e): *Icesium nigrum emplastrum* (f): *Malagma ad ulcera chironia* (g); ad *dentium mala* (h), & *Lichenes* (i). Ad eruptionem sanguinis de naribus medicamenta præscripsit, & *ligaturam brachiorum* (k).

Anti-

(g) Ibid. c. VI.

(h) Ibid. & *sec. gener.* L. II.

(i) *Compos. sec. gener.* L. II. init.

(k) GALEN. *facult. simplic.* L. VI. c. 1.

(l) Ibid.

(m) *Compos. sec. loc.* L. VII. add. *Compos. sec. gener.* L. III. Non mediocribus viris accenset *sec. loc.* L. II.

(n) *Compos. sec. gener.* init. *sec. loc.* L. VI.

(o) *Compos. sec. gen.* L. II. c. 5.

(*) *Compos. sec. loc.* L. VIII. c. 3.

(p) GALEN. *ibid.* L. IV.

(q) PLIN. L. XX. c. 73. LAERT. L. V. fin.

(r) CÆL. *acut.* I. c. 17.

(s) *Antidot.* L. I. c. 2. *facult. simplic.* L. VI. init. *Compos. sec. loc.* VII. & II.

(t) *Compos. sec. loc.* L. VI.

(u) Ibid.

(x) ATHENÆUS L. II. III.

(y) GALEN. *med. simpl.* L. VI. præf.

(z) GALEN. *Antidot.* II. c. 3.

(a) *Compos. med. sec. loc.* L. VI. & c.

(b) *Compos. sec. gener.* L. III. & II. init. *sec. loc.* VI. VII.

(c) GALEN. *compos. per gener.* L. IV. c. 7.

(d) GALEN. *compos. sec. loc.* L. VI.

(e) IDEM *ibid.* L. IV.

(f) GALEN. *compos. sec. gen.* L. V.

(g) IDEM *ibid.* L. IV.

(h) *Sec. loc.* L. V.

(i) *Med. sec. loc.* L. V.

(k) *Med. compos. sec. loc.* L. III. fin.

Antidotus (l), ejus in qua scylla (m), & enneapharmacos (n), & ad phalangia (o) alia superest, & catapotium ad somnum ciendum (p). Etiam ad cosmetica descendit (q), & psilothra & psorica (r), adque papulas faciei. Medicamentis indulgebat compositis. Præferebat potentiora medicamenta, ut elaterium, opium, cicutam, hyoscyamum, scammonium. Adversus phalangia medicamenta duo dat, in quorum altero cicutam est & opium (s). Anisum ad duas drachmas adversus ventriculi inflammationes propinabat (t). Teutlophacorum olus fanis perinde dabat & ægris (u). Eryngium & elaterium dabat adversus toxica (x). Vomitum in angina movebat medicamento, quod in cupreo vase steterat (y).

GLAUCIAM SCHULZIUS etiam post HEROPHILUM ponit. Sed duo fuerunt GLAUCIÆ: alter ARISTOTELI cœvus, infelix HEPHÆSTIONIS medicus: alter recentior, cujus putem esse librum *de Carduis* (z) diligenter scriptum. IDEM boletos stomacho utiles (a) esse, contra receptam sententiam docuit: Dracontium sylvestre ad Arum reduxit (b). Colocasiæ usum leniendi sine laudavit (c).

APOLLONIUS MYS, HEROPHILI (d) & ipse discipulus, scripsit *de facile parabilibus medicamentis* (e), & ejus existat adversus venena remedium, quo dicitur NICOMEDUM Regem usum esse (f). *De facultatibus medicamentorum* CELSUS (g), qui idem forte opus intelligit.

(l) HERACLIDIS Philosophi ALEXANDER L. XI.

(m) *Compos. sec. loc.* VII.

(n) *Antidot.* L. II. c. 15.

(o) *Ibid.* c. 3.

(p) CELSUS L. V. c. 25.

(q) *Compos. sec. loc.* L. I. c. 3.

(r) *Ibid.* L. IV. c. 5.

(s) GALEN. *Antidot.* II. c. 3.

(t) PLIN. L. XX. c. 73.

(u) GALEN. *facult. aliment.* I. c. 18.

(x) PLIN. L. XXII. c. 7.

(y) CÆL. AURELIANUS.

(z) PLIN. L. XX. c. 99.

(a) L. XXII.

(b) L. XXIV.

(c) L. XXI. c. 30.

(d) PLIN. L. XX. STRABO L. XIV. AUREL. *acut.* II. c. 13. Idem, ut puto, APOLLONIUS Herophileus EJUSD. *acut.* II. c. 28.

(e) GALENUS passim. Multa *de medicamentis* scripsisse CELSUS L. VII. c. 1.

(f) GALEN. *Antidot.* L. II. c. 8.

(g) L. V. præf.

§. XV. *Erasistratus.*

Magnus fuit medicus & anatomicus, & ipse Juliæ Cæa natus (h). Alexandria vixit, CHRYSIPPI discipulus, ARISTOTELIS, secundum nonnullos, ex filio nepos. Plantis ad faciendam medicinam potissimum usus (i), simplicia prætulit compositis (k), & opium (l), & flagitiosas (m) illas purgationes veterum deseruit. Mitibus & refrigerantibus remediis indulgebat, & medicamentis destitutus norat ex facile parabilibus auxilia sumere (n). Oportet de plantis scripsisse. Sententiam de scandice, malo odore (o), apud PLINIUM reperias. Οψαρτυτινα (p) etiam scripsit, seu de opsoniis (q). Aliqua ejus medicamenta ad posteros pervenerunt, ut panchrestos ad oculorum vitia (r). Compositio ad aures (s); liquida ad oculum (t). Brassicam schola Erasistratea (u) plurimi fecit, etiam ad sanguinis sputum. Lysimachiam celebravit (x). Hedera chryfocarpo urinam duxit (y). Rubi succo se ipsum sanavit (z).

Alius fuit ERASISTRATUS Sicyonius, cujus ad podagram fomentum GALENUS habet, quod hyoscyamum recipit (a).

EPICURUS de plantis librum reliquit (b).

§. XVI. *Medicinae in tres artes divisio. Incrementa materiae medicae.*

Circa tempora HEROPHILI & ERASISTRATI medicinam in tres artes abiit (c), & a diætetica, sive curatione morborum internorum, Chirurgia secessit, & Pharmacia. Hæc divisio rei herbariæ favit, cum Pharmacopœæ unico fini intenti, longe accuratius ad herbarum cognitionem animum intenderint,

(h) SUIDAS.

(i) PLIN. L. XXVI. n. 6.

(k) PLUTARCH. *Symposiac.* IV. Sed indulgisse compositis CELSUS L. V. præf.

(l) L. XX. c. 76.

(m) GALEN. *purg. medic. facult.*

(n) GALEN. *compos. medicament. sec. loc.*

(o) L. XXII. n. 38.

(p) ATHENÆUS L. XII. & VII.

(q) *Compos. sec. loc.* L. IV.

(r) Apud CELSUM & ORIBASIMUM *Syn.* IV. & PAULUM, qui panchryson vocat.

(s) CELS. L. VI. c. 7.

(t) AETIUS L. II. f. 3. c. 13.

(u) PLIN. L. XX. c. 13.

(x) IDEM L. XXV. c. 35.

(y) Ibid. L. XXIV. c. 48.

(z) *Compos. sec. loc.* L. VI.

(a) Ibid. L. X.

(b) LAERTIUS.

(c) CELS. *Præf.* L. I.

derint, ut ex iis adparebit, quæ nunc monebimus, Ostendemus pharmacopolas etiam *εἰζοροποῦς* dictos fuisse. Id autem medicinæ nocuit, quod medici principes stirpium curam neglexerint, & medicamenta a seplasiis (*d*) parata fumpserint. Haftenus profuit, quod plantarum cognitio ad vulgum descenderit. Ex Creta potissimum insula herbæ Romam mittebantur, & *herbarios* ibi CÆSARES aluerunt (*e*): neque unguentarius Romæ fuit, quin eas ex Creta missas herbas adgnosceret (*f*), succum etiam mandragoræ optimum (*g*) & hyoscyani (*h*) ex Creta adferebant.

ATTALUS, ultimus Attalidarum, CATONI coævus (*i*), coluit in horto venena, hyoscyamum, helleborum, cicutam, aconitum, dorycnium: earum plantarum succum, semen, fructus ad experimenta adhibuit (*k*), adque vim antidotorum in reis explorandam. Eximia vero & unica hæc ratio est, qua possit ad veras stirpium facultates cognoscendas perveniri. Medicamenta etiam componebat, sæpe a veteribus citata, & bibliothecam ditissimam collegit. Attalicum emplastrum album ex cerussa, ab HERÆ nomine dictum, huic Regi GALENUS vindicavit (*l*); tum pamphilion, tum aliud ex ANDROMACHO. Attalum etiam emplastrum CELSUS habet (*m*). ATTALI Regis medicamentum ad icterum MARCELLUS (*n*) nominat. Est etiam inter *rei rusticae* scriptores.

Simile fere fuit MITHRIDATIS studium (*o*), nisi quod præterea in corpore proprio venenorum vim expertus, efficaciam toxicorum consuetudine ipsa superaverit. Ejus Antidotum (*p*) & Theriacam GALENUS citat (*q*). Exstat etiam ANTIOCHI PHILOMETORIS antidotus (*r*), & NICOMEDIS Regis (*s*). Denique etiam CLEOPATRA Ægypti Regina venenorum experimenta in hominibus reis, & sceleratis fecit (*t*).

G 3

§. XVII.

(d) PLIN. L. XXXIV.

(e) GALEN. *Antidot.* L. I. c. 5.

(f) Ibid.

(g) *Compos. sec. gener.* L. I.

(h) Ibid.

(i) PLUTARCH. *Demetr.*(k) GALEN. *Antidot.* I.(l) *Compos. sec. gen.* L. I.

(m) L. V. c. 19.

(n) p. 158.

(o) GALEN. *antidot.* L. I. ubi ATTALI experimenta cum ipso communicat.

(p) CELSUS V. c. 23. A POMPEJO formulam Romani avectam Q. SERENUS SAMMONICUS c. 61. & PLINIUS L. XXIII. n. 77.

(q) *Antidot.* L. II. c. 5.(r) GALEN. *ibid.* L. II. c. 15.

(s) C. 8.

(t) PLUTARCHUS in *Antonia.*

§. XVII. *Nicander.*

Hi scriptores omnes interierunt, NICANDRI aliqua supersunt. Colophonius, Apollinis Clarii (u) sacerdos, circa tempora ATTALI vixit, quem in deperdito libello sit adlocutus, & qui habetur pro priori ATTALO (x), Galatonice, Pergami rege. Amissum est potissimum *Georgicorum* poëma, CICERONIS (y) laudes meritum, ex quibus plusscula loca apud ATHENÆUM (z) supersunt; de raporum præparatione (a); de sinapi (b), de raphanorum cultu (c), de brassica sylvestri & culta (d), de pastinaca sylvestri (e), de viola cum fabula (f), de castanearum nominibus (g), de noxiis fungis (h), de palma cerebro (i), de faba ægyptia (k), & longus de floribus & plantis coronariis (l) locus, denique de fatione fungorum (m).

Multa alia scripsit, quæ perierunt. Tertius liber de epilepsia citatur ab AURELIANO (n). Superest poëma *περι αλεξιφαρμακων*, cujus alia est editio nostra ab ea, quam PLINIUS legit (o): in ea enim Hippomarathrum desiderabatur, quod in nostris non omittitur. De poetica vi NICANDRI nunc omitto dicere. Describit venena, eorum malos effectus, ex herbis quidem, Aconitum, Coriandrum, Cicutam, Ephemerum, Ulophonon, Dorycnion, Pharicum, quod potest compositum esse pharmacum, Hyoscyamum, opium, fungos. Descriptio vix ulla, symptomata fuscè recensentur, & magna farrago & incondita plantarum potissimum alexipharmacarum subjicitur.

Θυριακων aliquanto longius est poëma. Ad rem herbariam ob plantas pertinet, quas ad variarum bestiarum morsus utiles esse credit; longa, incondita, & nullius fidei farrago: hætenus utilis, ut plantarum nomina teneas, & unam forte alteramve notam. DIOSCORIDES tamen multa videtur ex NICANDRO habere (p).

Ad

- (u) *Alexiph.* vers. II.
- (x) Vid. FABRIC.
- (y) *De Orator.* L. I.
- (z) L. III.
- (a) L. IV.
- (b) L. IX.
- (c) Ibid.
- (d) Ibid.
- (e) Ibid.
- (f) L. XV.
- (g) L. II.
- (h) L. II. Citat in alexipharmacis.
- (i) L. III.
- (k) Ibid.
- (l) L. XIV.
- (m) L. II.
- (n) *Chron.* III.
- (o) L. XX. n. 96.
- (p) C. GESNER præf. ad TRAG.

Ad hæc poemata exstant erudita *Scholia* anonymi, ad historiam medicinæ & veterum auctorum minime inutilia, quibus etiam plantæ ipsæ uberius describuntur.

Deinde Cl. *Angelus Maria* BANDINIUS suæ editioni addidit ex bibliotheca Vindobonensi (q) & Medicea EUTECNII sophistæ paraphrasin, satis inutilem.

Editiones sunt, Græca Veneta anni 1499. fol. cum scholiis (FABRIC. SEGUIER) & Veneta anni 1506. fol. (SEGUIER.) Veneta apud ALDOS anni 1523. 8°. * cum scholiis, vel si mavis 4°. nam dubium est.

Tum alia Colonix anni 1530. 4°. pariter cum scholiis. *

Latina prosa J. LONICERO vertente Colon. anno 1531. 4°. cum aliquibus scholiis (BANDIN.) Prosaico etiam sermone versa a *Jaymo Pedro* ESTEVE Valentino Valentix anno 1552. 8°. (BUMALD.)

Carmina latina, *Euricio* CORDO auctore Francof. anno 1532. 8°. & Helmstat. anno 1614. 8°.

Iterum carmine latino a J. GORRHÆO reddata Paris anno 1566. fol. (SEGUIER si recte intelligo), & Paris anno 1622. fol. cujus alias editiones continuo dicam.

Græca & latina cum GORRHÆI poetica versione. Alexipharmaca quidem Paris anno 1549. 8°. (BODL.) Theriaca Paris anno 1557. 4°. (B. Bern.) & totum opus anno 1557. 4°. (B. Bern.) cum notis GORRHÆI, cui editioni scholiastes vetus accessit, latine non versus.

Græce & latine cum versione LONICERI, cum aliis Poetis Græcis Genev. anno 1606. fol. (BODL.)

Græce & latine, GORRHÆO vertente, cum notis GORRHÆI, absque scholiis edidit *Angelus Maria* BANDINI Florent. anno 1564. 8°. * Usus est duobus codicibus M. S. Italice ex versione *Antonii Maria* SALVINI.

Gallicis versibus, auctore *Jacobo* GREVINO, Antverp. anno 1567. 4°.

GORRISII (vulgo GORRHÆI) versio non ubique fida est. Ut *Marcente levis* (r) *pappi labuntur acantho* non respondet verbis *σινδναται ως γηει κατα ψυθεντος ακανθης*. Spinam oportuerat dixisse, non Acanthum. Notæ fere sunt comparatoriæ, & hæctenus etiam ad herbas spectant.

Commentarii DIPHILI, & PAMPILI (s), & aliorum veterum interciderunt.

Codex M. S. pulcherrimus exstat Vindobonæ, cum 43. animalium figuris (t).

§. XVIII.

(q) LAMBECC. L. II. c. 7. p. 596.

(r) *Alexipharmac.* n. 327.

(s) FABRIC. *bibl.* L. III. p. 620.

(t) NESSEL M. S. *med.*

§. XVIII. *Zopyrus.*

ZOPYRUS PTOLEMÆORUM, & MITHRIDATIS ævo vixit, ad quem (u) compositionem dedit, quæ servato ZOPYRI nomine ad posteros pervenit; PTOLEMÆO vero non satis definito, Ambrosiam (x). Videtur de medicamentis scripsisse, ut ad singulam indicationem eorum integrum censum adferret. Habemus certe apud ORIBASIUM ejus sudorifera (y), septica (z), adstringentia (a), lac argentia, emmenagoga (b), apophlegmatismos (c), diuretica (d), siccantia (e).

Nostro quidem ævo hæc farrago incondita videri posset. Inter sudorifera enim alia quidem alvum ducentia refert, alia vomitum, ut squamam æris, atramentum futorium. Inter adstringentia urticam, crocum, althæam, altercum, pæoniam. Inter lac argentia polypodium, polygonum. Inter emmenagoga chondrillam, mastichen, sal, alumen, lanuginem cydoniorum. Inter apophlegmatismos anagallidem. Inter siccantia crocum, piper, sulfur. Zopyrion herbam DIOSCORIDES habet (f).

§. XIX. *M. Porcius Cato.*

Etsi latino sermone scripsit, & iste & aliqui eorum qui sequuntur, nimis tamen pauci sunt, quos a Græcis separet, a quibus alioquin plerique sua sumserunt. CATO quidem Vir Consularis & Censorius, longævus, ATTALI etiam tempore vixit, ruri amavit degere, regere familiam, remque suam augere, avarus, vendax, minime emax. Eo vero spectat ejus de re rustica liber, brevis, nullo ordine scriptus, sed totus antiquitatem spirans. In eo multa ad familiam, ad instrumentum villæ, ad impensas & necessaria cujusque temporis & laboris pertinent, multa ad rem coquinariam, multa ad libationes & deorum religionem, aliqua ad medicinam, etiam adprime superstiosa. Ad rem herbariam aliqua faciunt, ut cultus vitis, oleæ, cypressi, falicis, laudes brassicæ (g), quam Pythagoream vocat, & aliqua de medicamento alvum ducente ex ea parato. Pomorum species recenset. Veratro etiam utebatur. Codex vitiosus est.

Multæ

(u) GALEN. *Antidot.* II. c. 8. Habet Zopyriam ASCLEPIADES apud GALENUM *Antidot.* L. II. c. ult. AURELIANUS *Chron.* II. c. 14. V. c. 10. PAULUS L. VII. ARTIUS T. III. S. I. c. 31. & ex ARCHIGENE c. 37. ACTUARIUS p. 71.

(x) CELS. L. V. c. 23.

(y) L. XIV. c. 56.

(z) C. 58.

(a) C. 61.

(b) C. 55.

(c) C. 45.

(d) C. 50.

(e) C. 52.

(f) L. III. c. 108.

(g) Ea herba, tamquam remedio, per 600. annos populum Romanum usum esse PLIN. L. XX. c. 9.

Multæ sunt editiones. Seorsim prodiit Venetiis apud Jenfon anno 1470. fol. HENNING. Regii anno 1482. ib. & 1498. ib. Edidit AUSONIUS POPMÆ & notas addidit Antverpiæ anno 1590. 8°. & 1598. 8°. (ASTRUC.) Leidæ & Franekeræ anno 1620. 8°. * Ad istam editionem POPMÆ notæ accesserunt, quibus cum PLINIO aliisque antiquis CATO comparatur, & voces Archaicæ explicantur: Non tamen botanici argumenti fere sunt, quæ Vir Cl. adjecit. De suo addidit librum de instrumento fundi.

Deinde in hac editione exstant J. MEURSII ad librum de re rustica notæ, cum emendationibus & collationibus, cum codice, quem habuit optimum.

Exstant etiam in CATONEM *Fulvii* URSINI notæ Rom. anno 1587. 8°. FALC.

Et eo multa spectant *Julii* PONTEDERÆ in *antiquitatibus*, quæ suo loco laudabimus: Aliæ EJUS viri notæ ad opus GESNERIANUM (b) adcefferunt.

Denique notas priorum, etiam F. URSINI suasque ILLUSTRIS noster COLLEGA J. Matthias GESNER suæ editioni adjecit Lips. anno 1735. 4°. * Idem ILL. Viri J. B. MORGAGNI ad CATONEM eruditas notas edidit.

Editiones cum VARRONE, & cum VARRONE, COLUMELLA & PALLADIO conjunctas, suis locis citabimus.

Codex membranaceus exstat Paris. in *Bibl. reg.* IV. p. 284.

Citat CATO MANGUM, PERCENNIVM (i) Nolanum, a quo cypressi factionem didicerit.

De viribus herbarum medicis CATONEM scripsisse PLINIUS (k), quod aliud, ut videtur, opus est. Nostrum enim opus de agro colendo idem vocat (l).

§. XX. *Cratevas Rhizotomus* (m), alii.

MITHRIDATI Regi, ut videtur, magno illi EUPATORI, Mithridatiam duplicem inscripsit (n), non adeo HIPPOCRATIS coævus. De herbis medicis librum reliquit, & icones herbarum edidit, subscriptis viribus medicis (o). Idem forte opus, cui titulus fuit *κρῆτα τριζοτομῆος* (p), laudem GALENI meruit (q).
Oenan-

(h) *Epist.* III. ad VII.

(i) N. 152.

(k) L. XXV. n. 2.

(l) L. XIV.

(m) SCHOLIASTES NICANDRI. DIOSCORID. præf. L. I. PLIN. L. XXI. n. 9. *Bibl. Constantinop.* VERDIER.

(n) PLIN. L. XXV. n. 26. 27.

(o) IDEM. ibid. n. 4.

(p) Tres libros citat auctor spurii de *Centaurea* libri GALENO adscripti.

(q) Cum DIOSCORIDE, & aliis optimis auctoribus numerat, *Antidot.* L. I. c. 2.

Oenanthidem descripsit (r), & a cotyledone oves incalescere (s) adnotavit. Halimi tertium genus dixit (t), & duo verbasca, folio alterum coriandri, alterum fœniculi (u). Hippomanes habere fructum spinosum cucumeris (x).

EJUS aliqua ANGUILLARA suo operi (y) inseruit, ut Afari totam descriptionem, ex qua adparet, fere ad DIOSCORIDIS saporem scripsisse. Alius de dracontio (z) locus est, alius de atractylide (a), alius de therapidio (b) planta alias ignota. Helenium etiam serpylli caulibus dixit, foliis lentis (c). Genotheridem sedare, qui a vino furerent (d). Panacem dixit, quam cuniam bubulam Romani (e).

Non satis plene de plantis egisse DIOSCORIDES (f).

In bibliotheca Constantinopolitana codex CRATEVÆ de materia medica inter libros Antonii CANTACUZENI fuit (g), & medicinale CRATEVÆ RISOTOMI in bibliotheca J. Michaelis CANTACUZENI (h).

Hoc studium iconum plantarum depingendarum DIONYSIUS (i) repetiit, quem PLINIUS post CRATEVAM recenset, ille idem Iticæus, ut puto DIONYSIUS, cujus quartum *Georgicorum* librum ATHENÆUS (k) citat. Id facile PLINIO dederis, cum figuræ stirpium in alios codices transcriberentur, vitiosas demum imitationes natas esse, ut satis ex DIOSCORIDE illo Augusto adparet.

Cæterum DIONYSIUS rapa inter venerea laudavit (l). - An idem, qui sandaracham (m) ad hæmorrhagiam jussit inspergi? Asphodelum marem & feminam fecit (n). Damnabat attriplicem (o): apii genus nigrius, brevi radice, separabat (p).

Sed

(r) PLIN. L. XXIV. n. 102.

(s) SCHOLIAST. NICANDRI.

(t) PLIN. L. XXII. n. 33.

(u) NICANDR. SCHOLIAST.

(x) Schol. THEOCRITI.

(y) De *simplici* p. 27.

(z) p. 125.

(a) p. 149.

(b) p. 171.

(c) *ibid.*

(d) PLIN. L. XXIV. c. 102.

(e) IDEM L. XIX. c. 50.

(f) L. I. præf.

(g) LAMBEC. L. VI. p. 156. VERDIER *bibl.* p. 61. vocatur ibi lib. in materiam medicam.

(h) VERDIER p. 62.

(i) An idem cum DIONYSIO Uticensi. Ita putat C. GESNERUS *bibl.* p. 172.

(k) L. XIV.

(l) PLIN. L. XX. c. 3.

(m) CELS. L. VI. c. 18.

(n) PLIN. L. XXII. c. 22.

(o) IDEM L. XX. c. 83.

(p) IDEM L. XX. c. 44.

Sed & METRODORUS idem studium depingendarum plantarum secutus est, quem ita post CRATEVAM & DIONYSIUM PLINIUS recenset, ut putes juniorem esse. Titulus erat επιτομη των ριζοτομουμενων (q), aut ριζοτομεινα (r). Non ergo erat METRODORUS ille, ERASISTRATI discipulus (s), sed METRODORUS alter, Asclepiadeus (t). Is negabat resinam & bitumen calefacere (u). Noster alvum & lochia pepli ducebat (x).

CLEOPHANTUS (y), aliquanto ASCLEPIADE antiquior, staphylinum dysentericis propinabat. De vini in morbis (z) usu scripsit. Dracunculo multum in medicina usus est ad tussim, & pectoris morbos, & fere pro antidoto habuit (a).

Ejus viri multa imitatus est ASCLEPIADES (b), qui tamen, cum rhetor esset, & in paucis diætetis fere auxiliis suam fiduciam poneret, botanica vix adigit. De sanitate tamen tuenda scripsisse CELSUS. Anthemidem vehementer laudabat (c) & vinum (d). Ejus opus, cui titulus *Tanitrum*, videtur de medicamentis egisse simplicibus, ubi & adnotat GALENUS, non egisse de omnibus (e). Multa priorum medicamenta rejecit, quod nocere crederet (f); habuit tamen etiam composita, ut ad aures (g), ex aromatibus.

CLEOPHANTUS a CICERONE laudatus, aliquanto nuperior, nihil hujus argumenti reliquit. Medicamentum CLEOPHANTI ad hydropem habet (h). GALENUS, & mithridaticam compositionem (i).

MOSCHION (k), qui de raphanis scripsit, videtur idem fuisse, quem GALENUS Asclepiadeum facit (l). Alius MOSCHION TRAJANI tempore vixit. Pluscula MOSCHIONIS medicamenta GALENUS citat (m), qui de ornatu scripsit (n), ocularium (o), alia.

H. 2.

MENE-

(q) NICANDRI SCHOLIAST.

(r) PLIN. L. XX. c. 81.

(s) p. 38.

(t) GALEN. *simpl. facult.* I. c. 27.(u) IDEM *ibid.* c. 33.

(x) PLIN. L. XX. c. 81.

(y) IDEM L. XX. c. 5.

(z) IDEM L. XXVI. c. 8.

(a) IDEM L. XXIV. c. 92.

(b) CELSUS III. c. 14.

(c) PLIN. L. XXII. c. 26.

(d) De eo scripsisse PLIN. L. XXIII. c. 13.

(e) *Simpl. facult.* L. VI. c. 1.

(f) CELS. V. præf.

(g) L. VI. c. 1.

(h) GALEN. *compos. sec. gen.* L. VII.(i) *Antidot.* L. II. c. 1.

(k) PLIN. L. XIX. c. 26.

(l) *Differ. puls.* L. III. c. 4.(m) *Compos. sec. gen.* L. II. III. V.(n) GALEN. *sec. loc.* I. c. 1.(o) *ibid.* L. IV.

MENESTEUS *ονομασιαν των Φαρμακων* scripsit (p).

Ex ea etiam schola prodiit JULIUS BASSUS, qui materiæ medicæ studium suum impendisse dicitur (q). Græce scripsit. BASSI, an ejusdem? an potius POMRONII BASSI, *Ακοπον ΑΣΚΛΕΠΙΑΔΕΣ* junior habet apud GALENUM (r); sed id fuerit forte BASSI sodalis GALENI (s). TULLIUM BASSUM medicum AURELIANUS (t) nominat, JULIUM BASSUM MARCELLUS, qui ejus collyrium citat (u). TYLEUM EPIPHANIUS inter botanicos (x) citat.

SEXTIUS NIGER, pariter ASCLEPIADEUS, inter istos primo loco a DIOSCORIDE ponitur. Adnotavit olim C. GESNERUS, quæ PLINIUS ex SEXTIO NIGRO repetat, eadem fere apud DIOSCORIDEM reperiri (y). De materia medica scripsit (z), & de vi vocis *λειγιον* citatur (a). Inter bonos scriptores recenset GALENUS (b). Codex exstabat Constantinopoli (c).

Citatur etiam PETRONIUS DIODOTUS Asclepiadeum in *ὕλησις*, quem GALENUS laudat (d). Dracunculum cum melle tabidis dabat (e). Dauci quatuor genera faciebat (f). Malvam cibo inutilem pronuntiavit (g). Alii PETRONIUM a DIODOTO separant.

Eadem est laus NICERATI (h) ASCLEPIADEI. Remedium ad uterum NICERATI GALENUS habet, in quo cicer est, & palustres asparagi (i); aliud ad dyspnoeam, in quo castoreum, ammoniacum, abrotanum, & aromatica varia (k) miscentur; tum ad morsus reptilium (l); & alia (m). Sed is fuerit forte NICERATUS, qui de catalepsi scripsit (n).

HALIEUS

- (p) GALEN. *gloss.*
 (q) DIOSCORID. *præf.* L. I.
 (r) *Compos. sec. gen.* L. VII.
 (s) *Compos. sec. loc.*
 (t) *Acut.* III. c. 16.
 (u) L. I. c. 29.
 (x) *Hæres.* L. I.
 (y) *Præf. ad TRAG.*
 (z) EROSIAN p. 37.
 (a) *Ibid.*
 (b) *Simplic. facultat.* L. VI. inît.
 (c) Apud J. Michael CANTAGUZENUM VERDIER p. 62.
 (d) *Compos. sec. gen.* L. II. Habet EPIPHANIUS.
 (e) PLIN. L. XXIV. c. 92.
 (f) IDEM L. XXV. c. 64.
 (g) IDEM L. XX. c. 84.
 (h) *Ibid.*
 (i) *Compos. sec. loc.* L. IX.
 (k) *Ibid.* L. VII.
 (l) *Antidot.* L. II.
 (m) *Sec. loc.* L. VII.
 (n) CÆL. *chron.* II. c. 5.

HALIEUS apud HERAM citatur, non fatis certi ævi. EJUS emplastrum (o) & acopon (p), & gilvum (q), a GALENO emendatum exstat, sive is auctor fuerit eo nomine; sive, ut alii volunt, piscator.

§. XXI. *Auctores a Varrone citati.*

Antiquiores equidem eo viro, cæterum incertæ ætatis sunt.

CASSIUS DIONYSIUS Uticensis, qui MAGONIS vastum opus in compendium XX. libr. reduxit.

IDEM *ριζοτομουμένα* scripsit, a STEPHANO citata. Mireris duos DIONYSIOS duo opera ejusdem scripsisse. Fuit etiam DIONYSIUS GALENI condiscipulus (r).

LASERNÆ pater & filius (s), libros reliquerunt, quos VARRO despicit ob superstitiosa & mendacia medicamenta. Arbuti cultum damnabant (t).

Adde his AURELIUM OPILIUM (u), qui de sylvestribus arboribus scripsit apud MACROBIUM, & FESTUM. Ille quidem OPIUM vocat.

BION Solensis de agrî, vitium & arborum cultu scripsit, PLINIO teste, & inter auctores rei rusticæ a VARRONE nominatur. An idem CÆCILIUS BION, quem de virtutibus herbarum PLINIUS citat (x).

POMPEJUS LENÆUS, CNEI Magni libertus, quem solum inter nostros Romanos ait de herbis scripsisse PLINIUS (y). Myricam Ericam vertit (z). POMPEJI medicamentum GALENUS habet (a).

§. XXII. *Varro.*

M. TERENTIUS VARRO CICERONIS amicus, Romanorum doctissimus, plurima scripsit, quorum vix quidquam ad nos pervenit, præter istos *de re rustica tres* libros, quos anno ætatis octogesimo primo scripsit. Vir ingeniosus, sagax, bonus scriptorum judex, quo nemo vim vocabulorum & puritatem latini sermonis perfectius tenuit. Sæpe ab ingenio suo seductus ad doctas

H 3

disqui-

(o) *Sec. gen.* L. V.

(p) *Sec. gen.* L. VII.

(q) L. V.

(r) *Sec. loc.* L. V.

(s) VARRO L. I. c. 2.

(t) PLIN. L. XVII. n. 22.

(u) Etiam PLINIUS eum habet L. XXVIII.

(x) L. XXVIII.

(y) L. XXV. n. 3.

(z) L. XXIV. c. 41.

(a) *Compos. sec. gen.* L. VII.

disquisitiones rediit, ut ad anni varietates. Sermo plenus leporis est & urbanitatis. Sed neque naturam ignoravit. Ex itineribus suis refert esse in Gallia, ubi creta filili agrum stercorent. Pinos cum fœnore feri monet. Opera rustica per menses enarrat, insitionem potissimum vitium, etiam nostris passim receptam. Varias sementes per sua discrimina distribuit, etiam cytisum & medicam. Tum messis rationem docet, & vindemiæ: Uvarum & malorum varietates, & artificia, quibus terræ fructu condiuntur.

Libri II. & III. ad animalia pertinent.

In VARRONEM PETRUS VICTORIUS commentatus est Lugduni anno 1542. ex meis notis: Tum JOSEPHUS SCALIGER, & AUSONIUS POPMA. Porro, uti in reliquos rusticos GE. ALEXANDRINUS, PHILIPPUS BEROALDUS, FULVIUS URSINUS, REINESIUS (b).

NOTAS variorum & suas GESNERUS edidit; tum PONTEDERÆ, horum peritissimi.

Seorsim prodiit, a P. VICTORIO editus, Paris anno 1545. 4°. (B. Bern.) absque notis.

Cum EJUSDEM notis & SCALIGERI Paris annis 1569. 1573. (GESN.) anno 1581. IDEM & 1585. 8°.

Cum AUSONII POPMA commentariis Leidæ anno 1601. 8°. GESNER. Denique Dordraci anno 1619. 8°. GESNER. Amstelodami anno 1623, 8°. FABRIC. Recusum est anno 1730. 12°.

Cum CATONE Basileæ anno 1521. 8°. (GESNER.) & anno 1576. 8°. GESNER. Et in meis notis Lugduni anno 1549. 8°.

Codex M. S. membranaceus exstat in Bibl. reg. Paris IV. p. 251. tum in bibl. frat. min. Cesenæ & alius. Libri III. p. 282. in B. Reg. partim chartaceus partim membranaceus.

C. VALGIUS paulo post VARRONEM, aut cum ipso VARRONE vixit, vir eruditus, qui *de herbarum viribus medicis* imperfectum librum ad AUGUSTUM dedit (c).

L. TREMELLIUM, SCROFAM (d), & JULIUM GRÆCINUM (e) de vitibus COLUMELLA citat (f).

§. XXIII.

(b) In var. lect.

(c) PLIN. L. XXV. n. 2.

(d) Corrigit negantem ulmum famaram ferre V. c. 6.

(e) De apibus L. IX. c. 21.

(f) L. III. c. 11, 12.

§. XXIII. *Tempora Augusti. Musa.*

THEMISON methodicorum princeps, etiam rem herbariam haecenus adtigit, & librum scripsit de plantagine (g). Diacodium primus descripsit (h) suamque picram (i).

M. ANTONIUS MUSA, AUGUSTI medicus, ex felici usu frigidæ celebris, quam in morbo Imperatoris adhibuit, etiam lactucæ (k). IDEM est, quem nuper Japydis nomine a MARONE celebratum fuisse scripserunt. Inter meliores de medicamentis auctores a GALENO refertur (l). Multa ejus medicamenta ab isto repetuntur (m). Ad hepatis morbos cichoreum & succum filicis (n) laudabat. Stercore canino prius usus est (o).

Ejus nomini inscribitur libellus de *betonica* herbula radicibus tenuibus & rubicundis, thyrso tenuiori, ultra cubitum alto, quadrangulo, semine quercus, flore in summitate spicato, ad thymbræ modum, bono odore. Ad omnia fere corporis humani mala commendat. Ipse libellus ad saporem L. APULEJI accedit, notante olim Gabriele HUMELBERGIO.

Basileæ prodiit anno 1528. fol. cum APULEJO Iſinæ anno 1537. 4°. recensente HUMELBERGIO. Tum in collectione Veneta anno 1547. fol.

Codex M. S. erat inter libros CHRISTINÆ, & est inter codices regios Parisiis IV. p. 256. & alter p. 283. valde nuperus.

Epistola etiam parvi momenti ad MÆCENATEM inter HIPPOCRATICAS male recepta est, & Noribergæ excusa 1538. & alias.

Plures libros scripserat (p).

EUPHORBUS ANTONII Musæ frater nomen Euphorbio dedit, quod equidem a JUBA ei plantæ impositum (q) esse dicitur, in libello de EUPHORBIO scripto (r), cujus regis medicus fuerit EUPHORBUS, & cui forte ejus plantæ historiam princeps debuerit. Eruditus princeps, historiam naturalem regni sui, arboremque etiam thuriferam, descripserat. Sed id remedium in antiquioribus

(g) PLIN. L. XIX. c. 39.

(h) GALEN. *Medicament. composit. sec. loc.* L. VII. c. 2.

(i) IDEM *ibid.* L. VIII.

(k) PLIN. L. XIX. c. 39.

(l) *Compos. sec. gen.* L. II.

(m) EX CRITONE ad aphthas *Compos. sec. loc.* L. VI. EX LAMPONE *ibid.* L. III. ad ozænam.

EX ASCLEPIADE *ibid.* L. X. Ad tabescentes L. VII. Pastilli Musæ *Med. sec. loc.* L. III.

ORIBAS *syn.* L. III. *Euporist.* L. IV. Ad oculos multa GAL. *sec. loc.* L. IV. add. ARTIUM.

(n) GAL. *Compos. sec. gen.* L. VIII. c. 8.

(o) GALEN. *Compos. sec. loc.* L. VI.

(p) IDEM *ibid.*

(q) PLIN. L. XXV. c. 38.

(r) GALEN. *Compos. sec. loc.* L. IX.

quioribus scriptis reperiri SALMASIUS (s) se ostendere putat ex poetæ antiqui, MELEAGRI, epigrammate, in quo ARCHILOCHI poematibus εὐφορβῆ ἀκανθῆ comparatur. Verum mirum esset antiquos medicos Euphorbium ignorasse, quod poetæ notum fuerit. Et facile potuit nuperior auctor nomen MELEAGRI aut gessisse, aut usurpasse (t). Neque potuit PLINIUS facile ignorare antiquam plantam fuisse. Scripsit etiam περιόπου.

EJUSDEM ævi ÆMILIUS MACER fuit, non ignobilis poeta, qui de toxicis, & de herbarum virtutibus scripsit, etiam QUINTILIANO dictus, & OVIDIO, qui senem carmen suum legentem audiverat.

Etiam huic viro miserum carmen suppositum est, de quo alias dicemus.

§. XXIV. Historici.

Colligo hic in unum cum DIODORO diversi temporis historicos, qui, cum regionum descriptione, plantarum aliqua indicia conjunxerunt. Princeps DIODORUS SICULUS in sua *Bibliotheca*, AUGUSTI ævo, troglodytas ex semine paliuri (u) succum exprimere reliquit, quem potent; semen vero ad ventris profusiva ab Arabibus adhiberi (x). In Arabia costum (y) nasci, & in valle (z) quadam sola balsamum provenire. Thuris in extrema Arabia excelsas arbores reperiri (a), & alias scribit, eas esse pusillas arbores, fabæ ægyptiæ similes, folio salicis, flore aureo, & succum ex incisa arbore stillare (b). Myrrham esse (c) Arabiæ arborem, Lentiscum imitari, folio tamen esse tenuiori, & magis stipato idem reliquit. Vernum fructum rubrum esse, hibernum album, succum emanare, effossa terra, circa radicem (d). Præstans etiam Cinnamomum in Arabia gigni (e). In Panchaja, Platanos, Cypressos, Lauros, Myrtos etiam & vites provenire (f), & præstans in Ægypto uberrimum esse ciborium (g), seu fabam ægyptiam, & abundare lotum, ex quo panem faciant (h). Circa Acherusia Ægypti esse sylvas calami (i). Dulcem in Ægypto Agrostin nasci, quæ etiam homines alat (k). Persicam a CAMBYSE in Ægypto constat, dulcissimos

(s) *Homo. n. mat. med. proleg. p. 4. 5.*

(t) FABRICIUS pro εὐφορβῆ ἀκανθῆ putat legi posse φοβόρας.

(u) L. III. n. 32.

(x) L. V. c. 41.

(y) II. c. 49.

(z) L. II. c. 48. tum in maritimis montibus c. 46.

(a) L. II. c. 49. L. III. c. 46. & in Insula Sacra Arabiæ L. V. c. 41.

(b) L. V. c. 41.

(c) L. II. c. 49. L. III. c. 46.

(d) L. V. c. 41.

(e) L. II. c. 49. L. III. c. 46.

(f) L. V. c. 43.

(g) L. I. c. 34.

(h) *Ibid.*

(i) L. I. c. 56.

(k) L. I. c. 43.

dulcissimos fructus ferre (l). In Hircania unam vitem metretam vini producere. Et alia ejusmodi (m).

Ita apud STRABONEM balsami arborem, cytiso & terebintho non dissimilem, Hierichunte nasci. Circa Emporium Hispaniæ provenire (*) linum spartum & juncum. Hispanos ex herba apii simili toxicum parare. Gadibus arborem viveke, ramos ad humum curvantem, folio cubitali; ex ramo avulso lac, ex radice minium stillare. Carthagine nova arborem de spina corticem emittere, ex quo pulcherrimæ telæ parentur. In Gallia arborem ficui similem dari, corni fructu, qua sagittæ venenentur. Duas esse Anticyras, quarum altera optimum veratrum producat, altera optime præparet. In Margiana vites dari, quas duo viri ægre amplectantur. Medicam herbam, qua equi alantur, & sulphurium in Media provenire. Styracem arborem circa Selgas nasci, ejus succum a vermium rosione cum furfure defluere, succini similem & odoratum. Bosmorum milio minorem inter annes apud Indos nasci. Magnarum arundinum radices natura & decoctione dulces esse. Byssum parari ex corticibus arborum Lanigeræ arboris, fructum habere nucleum, hoc detracto reliquum tomentum carminari. Arborem Gymnosophistarum esse ramis radicatis, & in novas arbores pullulantibus. In Gedrosia arborem lauri similem, funestam jumentis reperiri, & spinam ad terram effusam, cucumeres ferentem, qui adspersæ excæcent. In ora Arabiæ maritima thus & myrrham crescere, regionem flumine a regione cinnamomifera separari, in eo flumine multum phleum provenire. Sabæam thus, myrrham, cinnamomum, palmas, calamum odoratum ferre, tum balsamum, & arborem optimi sed noxii odoris. Et alia.

Multo antiquior HERODOTUS passim similia habet de Ægypto, & Arabia etiam potissimum. Casiam ex paludibus Arabes colligere (n), non recte. Sillicypria, quæ in Græcia etiam nascantur, fructum ferre in Ægypto graveolentem, ex quo oleum promanet, ad lucernas utile. Cinnamomum (o) ab alitibus ad Arabes adferri (p). In indica regione ad Acem fluvium melinen (q) & sesamum feri. In Arabia sola myrrham, casiam, thus, cinnamomum, sadanum provenire. Arabes styrace (r) suffire, & thus colere, ut serpentes submoveant (s).

CTESIAS in *indicis* historiam naturalem non totam omiserat, & arboris meminit, de qua fragrantissimum oleum stillaret (t). Arborem *μαγνηβον* describit, fabulosam.

Ex

(l) L. I. c. 34.

(m) L. VI. c. 75.

(*) L. XVI.

(n) L. III. p. 202.

(o) L. II. p. 122.

(p) L. III. p. 203.

(q) L. III. p. 103.

(r) L. III. p. 201.

(s) Ibid.

(t) Apud PHOTIUM, & cum AGATHARCHIDE.

EX NEARCHO ARRIANUS, arbores Gymnosophistarum describit (u), quæ umbra sua quinque terræ jugera protegant, & sub quarum una decem milie homines locum inveniant. Olera in Carmania & Persia non reperiri. Ex ARISTOBULO, Nardi radicem multam in Gedrosia nasci, eam Phœnices avehere: quæ ab equitibus conculcata late odorem spargat (x). In eadem regione myrrham nasci, & a Phœnicibus quæri (y); tum arbores lauri folio in aqua mersas, quando æstus mare elevat, recedente fluctu siccatas, altitudine triginta cubitorum, flore fere violæ albæ. Alium etiam caulem ex spina nasci validissima, ex qua secta succus fluat, ut ficuum, sed uberior (z). Hic videtur *Mangle* describere, & *Euphorbium*. Silphium in Caucaso nasci, & a pecudibus amari, quæ e longinquo adcurrant, ut radicem suffodiant. Apud eundem legas (a) prata Arabiæ sponte Nardum gignere, ex fruticibus cinnamomum rescindi, & ex promontorio Macete ad Assyrios vehi, & in palutribus cassiam prodire. Editi sunt libri VII. *de expeditione ALEXANDRI MAGNI* & ejusdem auctoris *Indica* Gr. lat. ex interpretatione *Bonaventuræ VULCANII* cum notis *Nicolai BLANCAARD*. Amstelodam. anno 1668. 8°. Bur.

ARRIANUS in περιπλου maris rubri aliqua habet, ad arbores aromaticas & thuriferas Arabiæ, etiam Indiæ maritimæ pertinentia, ut arborem sanguinis Draconis, & triplex malabathrum. Coram est editio Lugdunensis anni 1577. fol.

AGATHARCHIDES in libris *de mari rubro* animalia (b), fufius, quam plantas descripsit, neque has tamen neglexit: De aromatibus Sabæorum aliqua habet, de planta, quæ dicitur capilli Ifidis, & de thymiamate (c). Seorsim prodiit cum CTESIA apud *Henricum STEPHANUM* anno 1577. 8°. & 1594. 8°. (B. Bern.) Vixit imperante PTOLEMEO Philometore.

PAUSANIAS plurima ejus generis habet. In suo itinere literato per Græciam passim plantarum nobiliorum mentionem facit. Ita ortum apud Salaminios post Ajacis mortem novum florem dicit, candidum, modice rubentem, iisdem literis (d) inscriptum, quibus hyacinthus. Herbam Pæderota nasci intra Sicyonem, intra septum veneris, sub dio, neque alibi, foliis fago (e) minoribus, majoribus quam Illicis, quercus forma, hinc albis, inde nigris (f). Prope Trœzenas oleastrum ἐλάος nasci, quem vocent intortum, quod HIPPO-
LYTUS

(u) ALEX. *exped.*

(x) L. VI.

(y) Ibid.

(z) Ibid.

(a) L. VII.

(b) Ibid.

(c) Apud PNEUMATIUM *bibl.* p. 1038.

(d) L. I.

(e) Ex Quercus genere.

(f) L. II.

LYTUS ad ejus truncum habenas implicaverit. Asterion herbam (g) proceram prope Mycenae provenire, quam JUNONI offerant, exque foliis faciant coronamenta (h). Oleastrum ex Hyperboreis primum ad Eleos ab Hercule adlatum (i) esse, unde arguas, minime in frigida regione eos Hyperboreos vixisse. Amare eam arborem Alpei ripam (k), eaque victores ab HERCULE coronatos fuisse. Balsami arborem esse myrti magnitudine, folia habere Amaraci (l). *AYVOS* arbor ex viminum genere, ex ea signum ÆSCULAPII (m) sculptum. Plurima cæterum habet de ÆSCULAPIO. Prodiit Hanoviae anno 1613. fol. sed mea editio est Francofurt. anno 1624. 8°. editore *Friderico SILBURG*. Græce apud ALDUM anno 1516. fol.

§. XXV. *Vitruvius.*

VITRUVIUS equidem de architectura scripsit, arbores hæcenus attingit, ex quibus materies sumitur, earumque ad ædificandum aptitudinem & constantiam definiit. Coram est editio Florentina anni 1522. 8°.*

HYGINUS, AUGUSTI libertus, est inter auctores rei rusticæ, etiam COLUMELLÆ dictus. Apialtrum dixit, quod Græcis Melissophyllum (n), Cassiam, quod Cneorum (o).

SABINUS TYRO *Kepurica* ad MÆCENATEM dedit (p). Idem forte SABINUS fuerit, qui de villæ situ scripsit, & plantas salubres & insalubres recensuit (q). Sed etiam SABINUS, ut puto alius, in HIPPOCRATEM commentarium scripsit (r), & medicamentum acopum SABINI GALENUS recenset (s). Is præceptor fuit STRATONICI, præceptoris GALENI (t).

(g) Etiam L. II.

(h) EODEM L.

(i) Eliac. V. p. 277.

(k) Ibid.

(l) L. IX.

(m) L. III. p. 172.

(n) PLIN. L. XX. c. 45.

(o) L. XXI. c. 29.

(p) L. XIX. c. 57.

(q) ORIBAS *Collect.* L. IX. c. 16.(r) GALEN. *ord. leg. libr.*(s) *Compos. sec. gener.* L. VII.(t) GALEN. *de atra bile.*

§. XXVI. *Virgilius Maro.*

Omniū poëmatorum, quæ hæcenus innotuerunt, perfectissimum est, quod *Georgicorum* nomine P. VIRGILIUS MARO edidit, & in quatuor libros divisit. Nunquam res difficillimæ, & quæ nobis urbium incolis fordidiæ videntur, nobiliter & elegantius traditiæ fuerunt. Continet autem præter hortos, reliqua opera rustica, quorum pars est in fegetibus, vineis, & arborum cura. Ea breviter, ut vatem oportet, propriis tamen & naturam depingentibus vocibus VIRGILIUS tradidit, arborum variarum, Salicum, Ulmorum, Oleæ, Vitis, Alni, Citri arboris, Myrti, Palmæ, laudes, genera, cultum, insitionis artes. Laudat fenem, qui in hortu suo varii generis flores, & olera, utilesque stirpes coluerit.

Unicam editionem cito, P. V. MARONIS *Georgicorum* L. IV. with an *English translation*, and notes by John MARTYN Prof. of Botany at Cambridge, Lond. anno 1746. 8°. * cum doctis notis, quales a botanices perito expectes, cum aliorum Geoponicorum locis analogis, etiam lectionibus variantibus codicum MEADIANORUM, aliorumque, ex Regia bibliotheca, exque bibliotheca Bodleyana & Cantabrigiensi, & nonnullis florum iconibus. Germanice redita editio MARTYNII prodiit Hamburg. 1759. 8°. Italicis versibus reddidit BERNARDINUS DANIEL. Brescia 1740. 12°. & vetusta fuerat versio F. EVANGELISTA FOSSA de CREMONA Venet. 1494. 4°. MARTYN.

EJUSDEM nobilissimi Poëtæ *Bucolica* non magis equidem huc spectaverint, quam THEOCRITI Idyllia, plurimique poëtæ, qui florum elegantiam ad ornanda sua carmina adhibuerunt. Cum tamen IDEM Cl. MARTYN eadem poemata *the bucoliks of Virgil with an English translation and notes* anno 1749. 4°. * Londin. ita ediderit, ut plantas floresque, rei que naturalis momenta a vate tacta fuscè & doctissime interpretetur, malui de juvenilibus magni poëtæ pauca addere. Ligustrum pro Convolvulo albo Cl. MARTYN habet, pallentes violas pro Leucojo luteo, secale pro Zea, Narcissum pro eo, qui circulo est croceo, Hyacinthum, & Vaccinium pro Martago reflexo.

§. XXVII. *Celsus.*

Cl. *Cornelii* (u) CELSI eadem ætas fuit, ut nuper Cl. MATTHIÆ (x) non improbabilibus argumentis adstruxit, aut certe TIBERIANA (y), cum a COLUMELLA citetur (z), qui CLAUDIO imperante scripserit. De *re rustica* (a) scripsit,

(u) CORNELIUS, ut puto, medicus, cujus medicamentum adversus dysenteriam GALENUS habet *Compos. sec. loc.* L. IX. Sed id apud CELSUM non reperitur.

(x) In propria disputatione & fere le CLERC. p 517.

(y) FABRIC. *bibl. lat.* L. II. p. 324. COLUMELLA enim suis temporibus adscripsit.

(z) L. I. c. 1. & de apibus L. IX. c. 21. de legumine L. II. c. 12. de vineis L. III. c. 1. L. IV. c. 1. &c. & addit, suo ævo maxime probari L. IV. c. 8.

(a) QUINTILIAN L. XII. c. 21. & ipse in primis suis vocibus adludit.

scripsit, sed ea mature interierunt. Contusam herbam *Ama* (vel *Aria*) cætera ignotam, cervici bovis febrientis imponi jubentem VEGETIUS (b) citat.

Quod nunc superest opus de *re medica*, ad rem herbariam fere eo jure pertinet, quo HIPPOCRATES, quem CELSUS imitatus est, & passim descripsit. Vires nempe plantarum medicas tradit; post morbos auxilia enumerat, inter ea plantas. Deinde olerum, fructuum, aliorumque edulium virtutes (c) & vitia recenset, valde difficilis in adgnosendis bonis, ut plurima stomacho aliena dicat, quæ nos credimus ei consulere, hyssopum, thymum, faturejam, panem fermentatum. Habet aliquas plantas prius non cognitatas, ut herbam cantabricam (d), ad anguimum morsus utilem. Eam PLINIUS ait, Augusti temporibus repertam fuisse, caule junceo, pedali, in quo flosculi oblongi, velut calathi, & in iis semen minutum (e). Mireris, ut aromata, & adstringentia medicamenta cum staphide agria ad alvum molliendam misceantur (f). An CELSUS *corrigentia* veterum cum vere purgantibus confudit? Id ejus laudatores nolint. Formulas multas habet & compositiones. CORNELII CELSI de *alimentis* placita ex Libro II. in unum collecta sensim prodierunt Venetiis anno 1545. 8°.

§. XXVIII. Heras. Menecrates. Alii.

HERAS CAPPADOX ante ANDROMACHUM, ut puto, juniorem vixit (g), & ante CELSUM (h); cæterum Romanæ rei multa apud eum vestigia invenio. Sextarium Romanum, Græcis ignotum pro mensura habet (i). HYGINI emplastrum (k) citat, & locum XENOCRATIS (l). Cæterum innumera & emplastra ex eo citantur, & interna medicamenta, fere composita, probata GALENO (m), & inter meliora recensita, qui magnam laudem addit, HERAM nullum medicamentum descripsisse, quod non sit probatum (n). Ea vero ipse inveniebat (o), & adscribebat modos utendi & virtutes medicaminum (p). Scripsit etiam de *facultatibus* (q) *medicamentorum*, & *medicamentarium* (r),

I 3

eumdem

(b) L. III. c. 4.

(c) L. fere II.

(d) L. V. c. 27.

(e) PLIN. L. XXV. p. 47. Habent pro Campanula rotundifolia.

(f) L. III. c. 21.

(g) GALEN. *Composit. sec. loc.* L. VI. c. 4.

(h) Qui eum citat L. V. c. 22. n. 3. TIBERII tempore le CLERIC ex GAL. *Comp. sec. loc.* L. VI.

(i) GALEN. *Compos. sec. gen.* L. I.

(k) IDEM *ibid.* L. IV. c. 14.

(l) *Sec. loc.* L. I. c. 16.

(m) *Sec. gen.* L. III. c. 9. & L. II.

(n) IDEM *ibid.* L. II. *init.*

(o) *Sec. loc.* L. VI. c. 4.

(p) *Sec. gen.* L. I.

(q) IDEM *ibid.* L. I. c. 16.

(r) *Sec. loc.* L. VI.

eundem forte, qui alibi *ναεθριξ* dicitur (s). Libros HERÆ citat GALENUS (t), paucos tamen (u).

Ejus recensetur a GALENO Ifis (x), Acopum (y), Gleucinum (z), Panygron (a), Hellepontium (b), Diabotanon (c), album (d), quod podagræ opponebat: Melinum (e), Cyzicenum (f), acre (g). Ad alopeciam auxilia habet (h), & ad cruenta (i), & alia malagmata (k), & pastillum (l), & septicum (m). Inter interna diacodium (n), stomaticum ex rutæ sylvestris femine (o), antidotum ad morsum canis rabidi (p). Cranion ex tithymalo, Aloë (q), &c. AETIUS habet (r) remedia ad dyfenteriam (s); ea erant ex charta usta, cadmia, auripigmento. Ad anginam hirudines admovebat (t), & mori succum cum melle (u) coctum, & succum papaveris ad aurium mala (x). Cicuta & opio in fomento usus est, ad fugillatos oculos (y).

CRATIPPUM oportet ante HERAM vixisse, cujus narthecium iste citaverit (z).

MENEKRATES Zeophletensis (a) TIBERIO imperante vixit, qui ante ANDROMACHUM & fere cum MUSA a GALENO citari solet (b), & sub CLAUDII imperio

(s) GALEN. *Compos. sec. gen.* L. V.

(t) *Sec. loc.* L. II.

(u) *Sec. gen.* L. II.

(x) IDEM *ibid.*

(y) IDEM *ibid.* L. VII.

(z) IDEM *ibid.*

(a) IDEM *ibid.*

(b) IDEM *ibid.*

(c) IDEM *ibid.*

(d) IDEM *ibid.* L. I.

(e) IDEM *ibid.* L. II.

(f) IDEM *ibid.* L. V.

(g) IDEM *Compos. sec. loc.* L. X.

(h) IDEM *ibid.* L. I. c. 1. 3.

(i) IDEM *sec. gen.* L. V.

(k) IDEM *ibid.* L. VII.

(l) ORIBAS *Syn.* L. III.

(m) CELS. V. c. 22. ex alumine, gallis, &c.

(n) GALEN. *Compos. sec. loc.* L. VII.

(o) *Ibid.* L. VI.

(p) *Ibid.* L. I.

(q) *Ibid.* L. IX.

(r) *Tetrab.* III. S. 2. c. 26.

(s) *Compos. sec. loc.* L. IX.

(t) *Ibid.* L. VI.

(u) *Ibid.*

(x) *Ibid.* L. III.

(y) IDEM *ibid.* L. V.

(z) IDEM *ibid.* L. VI. c. 1.

(a) AUREL. *Chron.* I. c. 4. de epilepsia.

(b) GALEN. *Medicament. Compos. sec. loc.* L. VI. c. 4.

imperio obierit. Faltuosum operi (c) titulum dedit, *insignium pharmacorum autocrator hologrammatus* (d), quo libro de optimis remediis agebatur; ea multa invenit, & inter optimos rei medicamentariæ scriptores recensus est (e). Autogrammaton dixit, quia pondera tota exscripsit (f). Inter ea fuerunt, quæ ad posteros descendêrunt, ut discutiens emplastrum (g), & proteus (h), & diachylon emplastrum, & acopum (i), & stomaticum (k). Videtur idem esse, cujus titulus in lapide superest TIBERIUS CLAUDIUS KUREINA MENECRATES, Cæsarum medicus (l).

CHARICLES TIBERII celebris medicus etiam medicamentâ invenit, quæ posteri conservarunt, quæ ex ASCLEPIADE ad GALENUM transferiunt (m).

PHILO JUDÆUS, philosophus Platonicus, scripsit *περι γεωργίας Νωε, περι Φυτικουργίας Νωε*, quos pro duobus libris Georgicorum (n) EUSEBIUS numeravit. Codex M. S. horum librorum in bibliotheca Vaticana exstat (o). Libri nempe de agricultura, & de plantarum cultu.

SERVILIUS DAMOCRATES sub finem imperii AUGUSTI vixit, cum Consi- diam filiam SERVILII (p) Consularis curaverit, qui mediis annis AUGUSTI consulatu functus sit. Varia scripsit, & potissimum jambis Græcis *de Iberide* (q), lepidio Græcorum, libellum ab ARCHIGENE dictum (r). Eam herbam ad ischiadicos dolores vehementer laudat (s). Inter optimos auctores medicamentorum recensetur (t). Scripsit & *Philiatrum* (u), ex quo poëmate GALENUS aliquas compositiones recenset, & dentifri- cium (x). Sed multa alia ejus viri medicamenta apud GALENUM super- sunt, digerens emplastrum melinum (y), dyrrachites (z), acopum (a), tyrium, ægyptium,

(c) MERCURIAL. *art. gymnast.*

(d) GALEN. *Compos. sec. loc.* L. II. & L. VI.

(e) IDEM *Compos. sec. gen.* L. III. *sec. loc.* L. VII.

(f) *Antidot.* L. I. c. 7.

(g) GALEN. *Compos. medicam. sec. gen.* L. VI.

(h) IDEM *sec. loc.* L. V.

(i) IDEM *Compos. sec. gen.* L. VII.

(k) IDEM *sec. loc.* L. VI.

(l) GRUTER. p. D. LXXXI.

(m) GALEN. *Compos. sec. loc.* L. II. VII. X.

(n) APUD FABRIC. *Bibl. Græc.* T. IV. p. 107.

(o) GESNER *Bibl.*

(p) PLINIUS L. XXV. c. 28. Lacte capræ, quam lentisco aluerat. Habet etiam GALEN. *de theriaca.*

(q) PLIN. L. XXV. c. 49. nuper factum, inquit PLINIUS. add. GALEN. *Compos. sec. loc.* L. X.

(r) GALENUS

(s) GALEN. *ibid.* & PLIN. L. XXV. c. 49.

(t) GALEN. *Compos. sec. gen.*

(u) *Sec. loc.* L. VII.

(x) *Ibid.* L. V. ex TIMOCRATE.

(y) *Compos. sec. gen.* L. VI.

(z) IDEM *ibid.* L. V.

(a) IDEM L. VII.

ægyptium (b), adtrahens (c), album malagma (d), collyrium ex myrrha (e), & medicamentum ex dictamno (f). Tum inter interna diacodium (g), theriaca (h), antidoti adversus reptilia (i) & canis rabidi morsum, mithridaticum (k), & charme (l). Medicamentum ex myrrha, croco & theriaca AETIUS (m) ex eodem auctore habet, & diasmyrneum (n).

§. XXIX. Columella.

CLAUDIO imperante vixit & SENECA coævum citat (o) L. JUNIUS MODERATUS COLUMELLA, longe princeps auctor Georgicorum, Gaditanus (p), ruris ipse cultor (q), quæ in Cilicia & Syria videret feri (r) enumerat, variasque Asiæ & Europæ regiones citat, quas adiisse videtur, & M. COLUMELLAM patrum diligentissimum agricolam laudat (s). Ejus *de re rustica* libri XII. exstant, quorum secundo segetes, frumenta, pabula, messes describuntur. Videas Romanos ante Helvetos pratorum rigorum utilitatem novisse, & arborum in prata conversionem, quæ per arationem fit, perque raporum cultum. Medicam nostram videtur dicere, quam ajat decem annis durare, & sexies nonnullis locis demeti posse. Lupinum & Viciam eo fine feri novit, ut aratro subigantur, & sint pro stercore (t). Terras miscere, sabuloque cretam corrigere a patruo didicit, muscumque cinere compercere.

Lib. III. Vitium cultum tradit & plurima genera. Miracula vitium laudat, ut unam arborem, quæ 2000. uvas tulerit, lucrum ex vitibus redundans laudat, & filices amat. Labores varios docet, & artem, qua vites recte ponantur, minute, & per mensuras.

Lib. IV. Pergit in vitibus. Palos dat singulos. Proprio ex experimento, contra priores, primi anni incrementa in malleolo falce castigat, quam dat delineatam. Ea occasione etiam falices, genistas, arundines, castaneas dicit,

(b) IDEM L. VI.

(c) IDEM L. VI.

(d) IDEM L. VII. VIII.

(e) IDEM *sec. loc.* L. III.

(f) IDEM *Compos. sec. gen.* L. V.

(g) IDEM *sec. loc.* L. VII. quod fuerat THEMISONIS.

(h) *Antidot.* L. I. c. 16. paulo aliter, quam ANDROMACHUS GALEN. *Theriac.*

(i) GALEN. *Antidot.* L. II. c. 16.

(k) IDEM L. II. c. 2.

(l) IDEM c. 4.

(m) I. *Serna.* I. 85.

(n) GALEN. *simplic. facultat.* L. X.

(o) L. III c. 3.

(p) L. X. & mea quam generant Tartesi litore Gades.

(q) L. V. c. 6. vide ejus inventa.

(r) L. II. c. 10.

(s) L. II. c. 16. L. V. c. 5. L. VII. c. 2. L. XII. c. 43. &c.

(t) L. XIV.

dicit, ex quibus sustentacula vitium sumebantur. Sed infinita sunt, quæ mererentur excerpti.

Lib. V. Pergit. Rumpotinum arborem describit. Inde olearum cultum, tunc arbores pomiferas, & insitionis artes, trium generum, & inoculandi rationem, quam PLINIUS (u) ipsi tribuit inventam, & quæ nunc ablactatio dicitur. Negant nuperi veterum inoculationem succedere (*). In cytiso finit.

Lib. VI. De bobus huc possit referri, quod remedia aliqua tradat, ex bituminoso trifolio, tithymalo, hyoscyamo. Hic (x) fetaceum describit ex Helleboro, in lue boum etiam nunc celebre.

Lib. VII. Sic de ovibus, ubi perniciosam herbam sanguinariam adcurat.

Lib. VIII. Animalium est volatilium.

Lib. IX. Ferarum; etiam de apibus hic agit, qua occasione plantæ apibus gratæ enumerantur. Adnotat interire apiculas, si verno tempore floribus ulmi aut tithymalo indulserint (y).

Lib. X. Est perelegans de hortis carmen, de eorum cultu, de plantis noxiis, de oleribus, de coronariis plantis; arbores aliquas passim describit.

Lib. XI. Opera rustica per menses distribuit. Caprifigationem leviter tangit, tanquam qui ea non uteretur. Inverso cacumine menthastrum replantat, ut dulcius redeat.

Lib. XII. Condimenta olerum, fructuum, sapa, defrutum. Quando mustum deferbuerat, Romani gypsum injiciebant, ut vinum diu servaretur. Vini etiam curam, & vina medicata varia docet. Uvas sub aquis in puteo mersas servabat. A malorum odore uvas corrumpi monet. De olei cura.

In editione porro ALDINA & COMMELYNIANA (z), seorsim recensetur liber *de arboribus*, ab iis libris diversus, quos COLUMELLA SYLVINO inscripsit, similis tamen dictione tota & vocibus, COLUMELLÆ familiaribus. Auctor sibi propagandæ vitis modum inventum tribuit, quæ est ea ipsa ablactatio, quam PLINIUS (a) COLUMELLÆ inventam tribuit. Insitionem etiam describit: tunc curam arborum, olearum, pomarii. Monet, ut ad eosdem cardines mundi ramus insititius adaptetur, quem in sua arbore tenuerat. Acorem malorum (punicorum) lasere cum vino diluto se emendasse addit. Omnis generis arbores, omnis etiam generis furculos recipere contendit. In cytiso uberius est. Salicem, genistam, arundinem, rosam, violam paucis tangit (b). Hunc
librum

(u) L. XVII.

(*) *On fruit trees* 1768. p. 75.

(x) L. VI. n. 5.

(y) L. IX. c. 13.

(z) p. 493.

(a) Eadem exstat L. IV. c. 7. 8.

(b) GESNER præf. p. IX.

librum summus harum rerum iudex PONTEDERA habuit pro compendio Libri III. IV. & V. quod prius scripserit COLUMELLA; deinde uberius tractato argumento aboleverit (c).

COLUMELLA (d) folus absque anni mentione Argentorati prodiit cum B. FIERÆ cœna anno 1543. 8°. (GESNER). Lugduni anno 1548. 8°. GESNER. BURETTE.

Interprete J. B. PIO Bononiæ 1520. fol. OSB.

Cum N. BARTHOLOMÆI carmine de hortis & aliis libellis anno 1545. 4°. GESNER ibid.

Liber X. folus Parmæ annis 1478. fol. 1496. fol. SEGUIER & anno 1520. fol. Paris anno 1538. 4°. B. Bern. quod exemplum plurimas doctæ manus notas adscriptas habet, & ib. 1595. 4°.

Germanice totum opus cum Palladio durch *Michel Herren* anno 1538. fol. TREW. Magdeburg. anno 1612. fol. durch *Theod. MAJ.* cum SEXTO PLATONICO.

Italice Venet. anno 1544. SEGUIER. & annis 1554. & 1564. 8°. *Petro LAURO* interprete IDEM.

Gallice per *Claude COTTEREAU* Paris anno 1551. 8°. SEGUIER. GESNER. & correcte per *J. Thierry de BEAUVAIS* anno 1556. IDEM.

Cum PALLADIO Paris R. STEPHAN. anno 1543. 8°. Et cum aliis Poetis Lips. anno 1655. 8°.

CATO VARRO & COLUMELLA per *Petrum VICTORIUM* ad veterum exemplarium fidem restituti Paris anno 1543. 8°. * In eos tres rusticorum scriptores addita est *Georgii MERULÆ* priscorum vocum enarratio, quæ apud VARRONEM, CATONEM & COLUMELLAM reperiuntur. Ibid. & eodem anno seorsim tamen PALLADIUS prodiit. *

CATO, VARRO, COLUMELLA & PALLADIUS Venetiis apud JENSON anno 1472. fol. MEAD.

Rhegii anno 1482. fol. MEAD.

Bononiæ anno 1494. fol. OSBORN.

Rhegii anno 1496. fol.

Venet. anno 1496. fol. SEGUIER.

Rhegii anno 1496. fol. IDEM.

Bononiæ anno 1504. fol. MEAD cum PHIL. BEROALDI notis.

Paris

(c) GESNER II. p. 826.

(d) Videtur plures alias folius COLUMELLÆ editiones habere SEGUIER, sed non satis mentem explicat.

Paris anno 1513. fol. SEGUIER.

Venetiis apud ALDUM anno 1514. 8°. & 4°. ex edit. G. MERULEZOGNA.

Florent. anno 1515. 8°. apud JUNTAM SCHULZ.

Bononiæ anno 1520. fol. SEGUIER.

Venetiis anno 1521. 8°. Florentiæ eodem anno 8°. CAT. OSBORNE 1752.

Incerto loco anno 1528. 8°.

Paris anno 1529. fol. cum BEROALDI notis B. Bern. anno 1533. fol. TREW. MEAD 1533. 8°.

Venet. apud ALDUM anno 1533. OSB.

Basileæ anno 1535. 8°. ad ALDINAM.

Lugdun. anno 1535. 8°.

Coloniæ anno 1536. 8°. B. Bern. cum BEROALDI scholiis.

Lugdun. anno 1542. 8°. ex emendatione *Petri* VICTORII.

Apud COMMELINOS anno 1595. 8°. *

Denique in ILL. GESNERI collectione anno 1735. 4°. *

Codicem chartaceum COLUMELLÆ folius habet *Bibliotheca Regia Parisina* IV. p. 282. & alium ib. & tertium ib. Chartaceos omnes.

Exstant in COLUMELLAM notæ BEROALDI Bonon. 1514. & Parisiis editæ anno 1529. fol. & 1533. fol. tum Lugduni anno 1535. 8°. Colon. 1538. 8°. Paris 1543. 8°. quæ fere comparatoriæ sunt, & loca PLINII conferunt.

Notæ JULII POMPONII FORTUNATI in eadem editione Paris 1533. fol. exstant, & in editione Bononiensi anni 1494. Regiensi anni 1496. & Junti-
na anni 1521.

Exstant & SCHOLIA CODRI anno 1521. 8°. apud Juntas edita, & Parisiis anno 1529. 8°.

Georgii MERULÆ ALEXANDRINI notæ fere cum BEROALDI notis reperiuntur.

Johannis THIERRY fatis copiosæ notæ ad editionem CLAUDII COTEREAU accefferunt, ubi fusc de emendanda dictione agitur, variæ editiones & analogi scriptores conferuntur, gallicæ subinde consuetudines & colendi agri rationes comparantur &c.

Notas uberiores cum GESNERIANA editione PONTEDERA dedit & J. B. MORGAGNUS. GESNERUS etiam suas variorum notas adjecit. Aliqua REINE-
SIUS adtigit (e).

§. XXX. *Apion. Thessalus.*

Ad TIBERII tempora pertinet APION Grammaticus, vir eruditissimus, qui Anacampferotem descripsit (f). Medicamentum ad carbunculos APIONIS habet (g).

THESSALUS NERONI cœvus *περι διαιτων* scripserat (h).

§. XXXI. *Andromachus.*

ANDROMACHUS Archiater antidoto vipers & opium addidit, compositionem (i) NERONI dicavit, citante jam GALENO, & ejus miscelæ compositionem, atque plantas, quas recipit, elegiaco poemate descripsit (k), nuper Noribergæ recuso. Multum a veteribus laudatur (l) & ad posteros transiit, & aliquot de ea theriaca libelli Arabum (m) exstant & *Judeorum* (n). M. S. apud T. GALE.

§. XXXII. *Apuleius.*

APULEIUS CELSUS Centuripinus Siculus, SCRIBONII præceptor, de re rustica (o) scripsit, a PALLADIO citatum opus, cujus in collectione CASSIANI BASSI aliqua fragmenta supersunt; ipsum opus interiit, & quæ de herbis cum APULEIO PLATONICI nomine supersunt, longe deterioris sunt seculi. Librum de arboribus citat SERVIUS in *Georgica*. Huic APULEIO libellum MUSÆ de botanica tribuit MONGITORE, sed is ferioris utique ævi est.

§. XXXIII. *Scribonius Largus.*

SCRIBONIUS LARGUS librum suum de compositione medicamentorum C. JULIO CALLISTO, celebri CLAUDII (p) liberti, inscripsit, quem etiam imperatorem in Britannica expeditione (q) comitatus est, Deumque (r) suum vocat. Theriacam citat, junior ANDROMACHO (s). Dicitio non est ad saporem seculi argentei,

(f) PLIN. L. XXIV. n. 102.

(g) GALEN. *Compos. sec. gen.* L. VI.

(h) CÆL. L. III. c. 17.

(i) GALEN. ad PISONEM de theriaca c. 5.

(k) Exstat in GALENI *antidot.* L. I. c. 7.

(l) GALEN. ad PISONEM de theriaca c. 5.

(m) *Ketab al tariak akakbar*, & libellus *Muaffac albagdadi* HERBELOT, *bibl. orient.* p. 966.

(n) Abu Jacob Soleman al Iisraeli *ibid.*

(o) p. 94. ubi ejus antidotum citat.

(p) Ea epistola cum MARCELLO prodiit p. 22. non bene.

(q) C. 43.

(r) C. XI. p. 43. ed. RHODII.

(s) C. 43, plures habet, nullam quidem ANDROMACHI.

argentei, ut J. CORNARIUS (t) & CAGNATUS putaverint, SCRIBONIUM Græce scripſiſſe, ejus vero opus latine verſum eſſe deteriori aliquo ævo. Sed ad ea argumenta MARSILIUS CAGNATUS reſpondet (u) & RHODIUS (x). Et epiſtola ad CALLISTUM, ſi PLINIO indigna fuerit, nimis terſa tamen eſt, quam a MARCELLI tempore exſpectes.

Botanices ſtudium omnino apud eum virum aliquod fuit, nuſquam enim ſe in Italia trifolium bituminofum ait reperiffē (y), niſi circa Lunæ portum.

Ad ſingulum etiam morbum ſimplicia ab initio medicamenta indicat, deinde compoſita. Horum multa GALENUS recepit, intercedit autem plurimum ſuperſtitionis, etſi SCRIBONIUS paſſim ad ſuam experientiam provocat. ASCLEPIADEM plurimum citat. Symphytum ait alum Gallicum vocari (z). Chameleæ folia adverſus hydropem adhibet (a). *Ιεραν βοτανην* Vettonicam vertit. Trifolium (b) bituminofum pro alexipharmaco habet (c). Definit in venenatis cicuta, opio, alterco, coriandro, aconito, dorycniō, ixia, ephemero, fungo, cum eorum remediis.

Multa ejus viri medicamenta ad poſteros tranſierunt, ut arteriaca (d), antidoti (e), remedia ad ozænas (f), emplaſtrum diſcutiens (g).

Editiones funt, Baſileenſis anni 1528. fol. & 1529. 8°. ad codicem a RUELLO e tenebris erutum. Cum Principibus Medicis recuſus eſt; ejusdem primaria editio eſt Patavina anni 1651. 4°.* cum notis J. RHODII, & Lexico SCRIBONIANO. RHODIUS plantarum equidem non gnarus fuit, multa tamen collegit, ad hiftoriam, antiquitates & aliorum ſcriptorum parallela loca ſpectantia.

§. XXXIV. *Varii.*

BESTINUM (ſ. VESTINUM) ſæpe citat ARETÆUS, ejusque laudat pharmacum *δια φυσαλλιδων*, ad urinam ciendam (h), & *θηριακων βησινου* (i).

K 3

PHILO

(t) Præf. ad MARCELLUM.

(u) *Var. obſ. lect. III. c. 14.*

(x) A principio.

(y) C. 43.

(z) C. 21.

(a) C. 34.

(b) C. 39.

(c) C. 43.

(d) Ex ASCLEPIADE GALENUS *Compoſ. ſec. loc. L. VII.*

(e) Ibid. L. IV.

(f) L. III.

(g) GALEN. *Compoſ. med. ſec. gen. L. VI.*

(h) *Cur. diut. I. c. 13.*

(i) Ibid. I. c. 4. II. c. 5.

PHILO antidotum, quæ etiam nunc superest, ænigmaticis versiculis descripsit. Eam opium ingreditur, sed & Euphorbium (*k*). Laudat tamen GALENUS (*l*). Collyrium CELSUS habet (*m*).

§. XXXV. *Aretæus.*

Non omittenda videtur memoria viri inter medicos Græcos principis, eloquentis, ornata dictione, iudicio accurato, ordine, superiores meliori excellentis. Ipse ille illusor medicorum L. a CAPOA magni fecit ARETÆUM (*n*). Romæ vixisse omnia denotant, qui garum (*o*), vinum surrentinum, fundanum, falernum & signinum (*p*) citet, & far thyrrenum (*q*).

Post ANDROMACHUM scripsisse putes ex frequente theriacæ seu bestiaricæ (*r*) compositionis citatione, & ejusdem antidoto *δια βησασα*.

Non post GALENUM vixit, tum quod eo ævo Pneumatica secta fere extincta fuerit, quam ARETÆUS secutus est; tum quod in Euporistis DROSCORIDIS citetur, ANDROMACHO dicatis, quorum Archiattrorum etiam qui junior fuit, tamen ante GALENUM vixit. A paucissimis veterum citatur, nunquam a GALENO, a PAULO mutato nomine (*s*), ut tamen adgnoscas, ab AETIO passim. Inde conjectura HUXHAMII, ARETÆI opus esse ARCHIGENIS, cum ex eo scriptore passim apud GALENUM aliqua citentur, quæ reperiuntur in ARETÆO (*t*). Ipsa dictio melior est, quam posteriori ævo fuerit.

Ad rem herbariam facit, ut HIPPOCRATES, ob plantas nempe, quas citat, medicas: ut Acaciæ & Hypocistidis succum (*u*), Anethum in gonorrhœa præstans remedium (*x*) & *την ρυτην* (*y*): Malabathrum folium Indicæ arboris (*z*), cinnamomum, si quis ejus copiam habeat (*a*), argumento eo ævo rarum fuisse. *Φυσαλλιδων* (*b*) pharmacum ad urinam pellendam optimum; *αστρακαρτα*

(k) GALEN. *Compos. medic. sec. loc.* L. IX. ORIBAS *Syn.* III. [ARETÆUS L. II. c. 5. MYRRHUS n. 242. 243.]

(l) Ibid. L. VII.

(m) Ibid. L. VI. c. 6.

(n) *Parere* I. p. 319.

(o) *Cur. acut.* I. c. 2.

(p) Ibid. II. c. 3.

(q) Ibid. II. c. 2.

(r) *ἡ πικρὴ δια θηριων Cur. diut.* I. c. 4. *ἡ δια σχιδων ἑρπεταν Cur. diut.* II. c. 5. *Αστρακαρτα ex viperis Cur. diut.* II. c. 13. & 6.

(s) Cappadox AETIUS L. IV. c. 1.

(t) *Of fevers pref.* p. IX.

(u) *Cur. acut.* II. c. 2.

(x) *Cur. diut.* II. c. 5.

(y) Ibid.

(z) *Cur. acut.* II. c. 10.

(a) Ibid. II. c. 7. & 10.

(b) *Cur. diut.* I. c. 13.

καρτα λευκα ad hæmorrhagiam (c) hic reperias. Validis remediis etiam utitur, contra feculi morem, ut cocco gnidio, cucumere sylvestri, thapsia (d), femine rutæ sylvestris acerrimo (e). Habet etiam plantas alibi vix reperientas, σινωνα (f), quam cum cumino & ruta conjungit, & cujus decoctum commendat, tum λημνισιδα (g) & ὑδαρ (h).

Editiones, Commentarii & viri historia alias dicentur; sufficit Leidensis anni 1731. fol.* Codex M. S. chartaceus exstat in *Bibliotheca Regia* II. p. 462. sed 16. seculi.

§. XXXVI. *Pedacius* (i) *Dioscorides*, *Anazarbeus* (k).
Alius (l) a *Dioscoride Phaca* (m).

PEDACIUS botanices Græcanicæ princeps auctor, NERONIS ævo (n) vixit, tum quod librum parabilium ANDROMACHO inscripserit, tum quod LECANIUM (o) (LICINIUM) BASSUM (p) citet, tamquam AREI (q) sui amicum, tum quod a PLINIO & citetur (r) & exscribatur. PLINIO juniorem fuisse, & ad tempora HADRIANI pertinere, argumento Iberidis a DEMOCRATE inventæ CIGALINUS (s): addunt Nervam demum Anazarbam condidisse, quæ prius Cyinda dicta sit (t), ut non possit Anazarbeus homo ante NERONEM vixisse. Sed ad ea responsum est abunde (u).

Clarissimus Medicus fuit (x), & ea occasione per Europam & Asiam peregrinatus est. Plantas breviter descripsit, ut aliquando adgnoscas, alias minime; signa enim ex colore, magnitudine, furculis, exque comparatione cum aliis plantis fere sumpta in folis vulgaribus plantis sufficiunt, & raro. Quare
 immensæ

(c) *Cur. acut.* L. II. c. 2.

(d) *Cur. acut.* I. c. 2. *diut. cur.* II. c. 4.

(e) *Cur. acut.* I. c. 7.

(f) *Ibid.* II. c. 5.

(g) *Ibid.* I. c. 2. Adarce vertunt.

(h) *Ibid.*

(i) Aliis PEDANIUS, & ita habet codex princeps Vindobonensis LAMBERCIUS p. 591.

(k) GALENUS, STEPHANUS, Tarsensis MYRRISO.

(l) MARS CAGNAT. I. c.

(m) A lentiginibus dicto SUIDAS III. p. 574. qui cum nostro confundit, & cum eo J. BERNIER *hist.* p. 85. Alexandrinum vocat PAULUS L. IV. c. 24.

(n) Ante CHRISTUM natum LAMBERCIUS l. c. p. 559. ob AREUM AUGUSTO familiarem, sed repugnant nomina LICINII BASSI, ANDROMACHI &c.

(o) LECANII exstat siccans GALEN. *Compos. sec. gen.* L. V.

(p) *Præf.* L. I.

(q) GALEN. *Compos. sec. gen.* L. VI.

(r) De hæmatite. Voces nempe DIOSCORIDIS repetit, & nuperum auctorem ita ait reliquisse.

(s) *Patr. plin.* L. I. II. & M. CAGNAT. l. c.

(t) CIGALINUS l. c. L. II. SUIDAS p. 163. MARSIL. CAGNAT. L. II. c. ult.

(u) SALMASIUS *Exerc. Plin.* c. 30. FABRIC. *bibl.* L. IV. p. 90.

(x) STEPHANUS in voce *Anazarba*.

inmensæ de plantis DIOSCORIDIS lites exstiterunt, quas demum desperatio composuit. Deinde vires medicas empirico modo tradit, nullo causarum aut temporum discrimine addito; & signa plantarum passim, & remedia ex NICANDRO sumsit. Vires medicas numerosas admodum recensuit, & quibus ægre eventus satisfecerit. Ordo vix ullus est, numerus plantarum initur ad 600. Libri quatuor priores fere simplicia medicamenta tradunt, quintus varia vina medicata, primus olea & unguenta. Auctor ipse quinque libros numerabat, tum GALENUS, sic in sua editione SARACENUS: Sextus liber plerarumque editionum ab eodem *Alexipharmacorum* nomine & *Theriacorum* venit. Venenorum titulo etiam plantæ aliquæ comprehenduntur. Eosdem libros PHOTIUS viderat, qui *septenos* numerat (y), octo (z) alii, & plurimii sex, exclusis venenatis (a), pauci novem (b), & quinque (c), & septem (d) unice ob aliter initos numeros. *Notha* barbara, & paradoxa varia SARACENUS recidit.

Utunque vero hæc se habent, nemo tamen botanicorum famam & auctoritatem DIOSCORIDIS adtigit (e). Eum perfectissime de medicamentis scripsisse, & plenissime, ipse GALENUS (f) fatetur, etsi passim eum carpit (g), quod vim vocum ignoraverit. Ex eo PLINIUS hausit, deinde GALENUS (h), & ORIBASII (i), & SERAPIO (k), & tota posteritas. Arabes eum in suam linguam verterunt (l) & ubique exscripserunt (m). Ipsi Maurorum medici plantas suas ex DIOSCORIDE (n) discunt. Multo etiam frequentiores commentatores, versiones, & editiones expertus est, quam ullus præterea rei herbariæ scriptor. Laudes etiam *Leonardi* a CAPOA meruit (o).

Ejus passim medicamenta ad posteros descenderunt, ut ad oculos (p) pulvis (q), gleucinum (r), remedium ad ulcera chironia (s), ad carbunculos, quod

(y) p. 400. 401. tum ORIBASII L. IV.

(z) IDEM PHOTIUS. Cod. M. S. Paris 2224.

(a) DIOSC. ALDI. 1518. & 1495. Editiones RUELII, MATTHIOLI.

(b) BIBL. MEDICÆA.

(c) Cod. M. S. Bibl. Paris. II. n. 2179. 2180. 2182. 2183. 2185. & HERMOLEUS & CORNARUS.

(d) Bibl. Leid. ORIBASII synops. L. IV. CORNARUS.

(e) Vide iudicium, certe peritum, PHOTII, qui DIOSCORIDEM omnibus aliis de herbis scriptoribus præfert p. 400. 401.

(f) *Simplic. facultat.* L. VI. c. 1. *Compos. sec. gen.* IV. c. 2. *Antidot.* L. I.

(g) *Simplic. facultat.* L. XI.

(h) SPIGEL L. II. c. 17.

(i) GESNERO jam notante, CORDUM & SPIGELIO.

(k) GESNER. l. c. præf. ad CORD. TRAG.

(l) HERBELLOT. *bibl.* p. 968. *Ibn Galgali* REISKE.

(m) EBN BEITHAR apud HERBELLOT. p. 297. addit valde eum laudasse ABUJBARAGIUM.

(n) SHAW. *travels* p. 263. ex editione MATTHIOLI.

(o) *Par.* I. p. 318.

(p) Cataplasma AET. II. L. III. c. 96. &c.

(q) MYREPSUS *pulv.* 36.

(r) GALEN. *Compos. sec. gen.* L. VII.

(s) L. IV.

quod AREO ASCLEPIADI tradidisse dicitur (t), arteriacum (u), adipson (x); catapotium ad exulta (y). Varia ad comitalem morbum ex DIOSCORIDE AETIUS exscribit (z) & ad febres, si noster est.

Opera omnia græce & latine edita sunt, cura J. Antonii SARACENI Lugduni anno 1598. fol. * quæ editio reliquis omnibus præfertur, tum Parisiis anno 1549. 8°. cum Jacobi GOUPYLI castigationibus (TREW) ex interpretatione RUELLII, FALC. &c.

Libri VI. de materia medica Græce apud ALDUM anno 1495. fol. cum titulo prodierunt πεδακιου διοσκοριδου περι υλης ιατρικης λογοι εξ, περι ιοβολων ενιω και περι λυσσων εκμειων, cum NICANDRO. Porro Venetiis 1518. 4°. ex HOTTON. 4°. & ex FREYTAG 8. continet L. VI. de mater. medica tum de animalibus venenatis, & de curatione ab iis percussorum, & iudicem plantarum animalium dictorum DIOSCORIDI, & carmina, quæ edidit RENTORFIUS. Inde Basileæ 1529. 4°. * edente JANO CORNARIO cum titulo Διοσκοριδης περι υλης ιατρικης ΙΑΝΟΥ του ΚΟΡΝΑΡΙΟΥ cum indice & libro de venenatis animalibus, & cum nothis fragmentis.

Interpretes latini sunt, antiquus auctor ignotus & semibarbarus; tum Hermolaus BĀRBARUS, Marcellus VERGILIUS, Johannes RUELLIUS & Johannes CORNARIUS.

Latine ergo DIOSCORIDES primum prodiit Coloniae anno 1478. fol. SEGUIER. tum porro Romæ anno 1492. fol. (a)

Lugduni anno 1512. fol. parv. vel 4°. maj. * Titulus hic est DIOSCORIDIS . . virtutum simplicium medicinarum Liber capita 717. continens cum additionibus Petri PADUANENSIS. EJUSDEM DIOSCORIDIS de naturis & virtutibus aquarum; litteris Gothicis, ordine alphabetico.

Venetiis anno 1516. fol. cum interpretatione & corollario Hermolai BARBARI L. V. & J. B. EGNATHII adnotationibus. Versio HERMOLAI ad PLINII saporem facta, verbis DIOSCORIDIS minus respondet.

J. RUELLIO interprete prodierunt DIOSCORIDIS L. VI. Parisiis anno 1516. fol. RIV. apud H. STEPH. tum anno 1537. 8°. anno 1542. 8°. ex notis meis, Basileæ anno 1532. 8°. TOURNEFORT. Venet. anno 1527. 8°. LAMBEC. Parisiis anno 1537. 8°. OSB. 1549. 8°. &c. cum Jac. GOUPYLI castigationibus & textu græco FALC. Lugduni anno 1543. 12°. LAMBEC. ib. anno 1547. 12°. 1550. 8°. GESNER. 1552. 8°.

Hæc

(t) L. VI.

(u) Compos. sec. loc. L. VII.

(x) ORIBAS Syn. L. IV. & VII. c. 39.

(y) IDEM ibid. L. III. IV.

(z) L. VI.

(a) Forte, TREW,

Hæc RUELII versio reliquis solet præferri; & cum adjectis H. BARBARI adnotationibus prodiit Argentorati anno 1529. fol. * Porro cum iconibus & notis GUALTHERI HERMENII RYFF, & J. LONICERI Marpurgi anno 1543 *. Cum Euricii CORDI *de simplicibus judicio*, & GESNERIANIS *herbarum nomenclaturis*, cumque Valerii CORDI adnotationibus & figuris EGENOLPHIANIS Francfurt 1549. fol. * LONICERUM parvi fecit GESNERUS.

Marcello VIRGILIO interprete Florentiæ prodiit anno 1518. fol. * Latine anno 1523. fol. LAMBEC. & Basileæ anno 1532. 8°. cum morborum indice, ad quos medicamenta enumerantur. Græce & latine Colonix anno 1529. fol. * MARCELLUS botanicus non fuit, & multus est in reprehensione HERMOLAI. Commentarii copiosi sunt, & pleni antiquorum librorum lectione, stirpibus tamen ignotis revelandis non conferunt.

Vertente J. CORNARIO. PED. DIOSCORIDIS *de materia medica* L. V. J. CORNARIO interprete. Ejusdem *de bestiis venenis & lethalibus medicamentis*. L. II. eodem interprete Basileæ anno 1557. fol. Notæ fere ad vocum significationem & proprietatem pertinent.

Ex editione P. A. MATTHIOLI, quæ fere est RUELII, latine Venet. anno 1554. fol. * cum iconibus parvis absque notis; 1558. fol. cum figuris, & apologia; Lugduni anno 1554. 16°. * 1562. 4°. cum iconibus & *apologia adversus AMATUM*, indice curativo, & notis. Princeps editio est Veneta anni 1565. fol. * & 1583. fol. 1604. fol. Prodiit etiam Lugduni anno 1554. 12°. Venetiis anno 1569. 12°.

Italice, interprete Fausto di LONGIANO Venez. anno 1542. 8°. SEGUIER.

M. Antonio MONTIGNANO interprete Firenze anno 1545. 8°. SEGUIER. 1547. 8°. TREW.

MATTHIOLO edente cum ejus notis Venetiis anno 1548. 4°. GUNZ quæ editio II. dicitur, tum anno 1549. 4°. absque figuris, anno 1555. fol. LAMBEC. anno 1563. fol. 1570. fol. 1584. fol. 1604. fol. 1711. fol. *Giorn de letter* Mantuæ 1549. 4°. cum figuris plantarum & animalium HOTTON. Lugduni 1562. 4°. TREW.

Hispanice, Dioscoride de la materia medicinal y de los velenos mortiferos traducido en la lengua Castellana per el D. Andreas de LAGUNA Antverp. anno 1555. fol. LAMBEC. Salmanticæ anno 1563. fol. FALCONET 1570. fol. HOTTON. B. THUAN. Madrit anno 1560. fol. SEGUIER. Valentix anno 1636. fol. BURETTE, anno 1695. fol. Madrit anno 1733. fol. ex not. Figuras LAGUNA addidit. Illustratus & valde auctus curante SUAREZ de RIBERA Madrit 1752. fol. 2 Vol.

J. JARAVA *historia de las Jervas y plantas sacada da DIOSCORIDES Anazarbeo y otros autores* Antverp. anno 1557. 8°. BURETTE.

Gallice,

Gallice, par *Martin MATHEE* anno 1553. fol. *SEGUIER.* anno 1559. 4°. 1580. 4°. B. Riv. Ex editione *MATTHIOLI* par *Antoine du PINET* Lugduni anno 1561. fol. & par *Jean des MOULINS* Lugduni anno 1572. fol. 1573. fol. 1579. fol. 1580. fol. 1619. fol. 1642. fol. 1656. fol.

Germanice, durch *J. DANZ* von *AST* Francofurt anno 1546. fol. *TREW.* quo anno *DANZIUS* obiit.

Ex editione *MATTHIOLI* versi a *Georgio HANDSCH* Prag. anno 1563. fol. a *Joachimo CAMERARIO* recusa Francofurt anno 1586. fol. *BASS.* Catal. 1590. fol. ib. 1598. fol. 1600. fol. *SEGUIER.* anno 1610. 1611. 1614. fol. 1626. * cum iconibus *GESNERIANIS.* Revidit postremas edd. *Petrus UFFENBACH.*

Bohemice, ex versione *MATTHIOLI*, reddita a *Thaddeo HAGEK* Pragæ anno 1562. fol. * cum magnis figuris.

J. B. EGNATHI in *Dioscoridem* annotamenta, cum *H. BARBARI* corollaris prodierunt *Venet.* anno 1516. fol. & vix ullius sunt momenti.

In *DIOSCORIDEM* exstant commentarii *Hermolai BARBARI* Cardinalis & Patriarchæ Aquilejensis L. V. Hagenoæ anno 1518. fol. *TREW.* *Venetiis* anno 1516. fol. quæ prima in titulo dicitur editio, *Colonix* anno 1530. fol. * *Basileæ* anno 1534. 4°. Diligenter veteres collegit, in natura ipsa non perinde versatus.

Cornelium PETRI dicemus.

Leonhardi FUCHSII adaptatio in *Dioscoridis* historia *Argent.* anno 1543. fol. *BLIV.*

Johannis LONICERI scholia nomina tradunt hebraica & germanica, vide editionem anni 1543. fol. *

Andreae a *LACUNA* adnotationes *Lugd.* anno 1554. 12°. *LAMBEC.* & *Commentarii* hispanice anno 1552. fol. Exstant etiam in editionibus, quas diximus. Innumeras plantas raras dicitur delineatas dedisse, in titulo editionis *Salamanticensis*, & multos *RUPELLII* errores gloriatur se correxisse, ex fide vetustissimi cordicis.

Amati LUSITANI primum exegemata, cum nomine *Roderici de CASTELLO ALBO*, in duos priores libros *Dioscoridis*, *Antverpiæ* prodierunt anno 1536. fol. Inde in totum opus, *Enarrationes* in *Dioscoridem* de materia medica *Argent.* anno 1554. 4°. *TREW.* *LAMBEC.* *Venet.* anno 1553. 4°. 1557. 4°. * & *Lugd.* anno 1558. 8°. cum notis *CONSTANTINI* & iconibus *HOTTON.* *AMATUS* fere *Galenum*, & sequaces legit, & *Arabes*, nomina nupera quatuor linguarum adjecit, loca tamen natalia aliqua hispanica addidit & italica.

Anonymi adnotationes breves singulis DIOSCORIDIS capitibus adjectæ & aliquæ icones Lion anno 1550. 8°. GESNER. Eædem redeunt in editione anni 1552. 8°. Auctor DALECHAMPIUS ex GALENO & MATTHIOLO sua sumpſisse fatetur, & icones nonnullas adjecit, triginta vero & sex novas ad calcem.

J. Cosmæ HOLZACHII adnotationes in Dioscoridem Lugd. anno 1556. 12°. BUMALD.

Roberti CONSTANTINI adnotationes Lugd. anno 1558. 8°. eruditæ eæ.

Valerii CORDI adnotationes Argent. anno 1561. fol. quæ prius dictæ sunt, nunc auctæ & emendatæ.

Antonii PASINI obſervationes anno 1592. 4°. dicemus. Titulum lego in CLESSII *elencho* annotazioni & emendazioni nella traduzione del ANDREA MATTHIOLI de cinque libri de Dioscoride Bergamo 1593. 4°.

J. Ant. SARACENI scholia cum operibus edita, diversas lectiones, emendationes, comparationes aliorum auctorum continent, herbarum non periti viri.

Nicolai MAROGNÆ in caput de AMOMO Basil. anno 1608. 4°.

Jacobi & Pauli CONSTANT notæ in Dioscoridem Poitiers anno 1628. fol. SEGUIER.

Sed etiam *Bartholomæi* MARANTÆ methodum huc referas & *Textoris* l. de *Differentiis*, & REINESIUM (b), & J. MANARDUM in epistolis, & alios ejus ævi Cl. Viros.

Huc etiam *Antonii* STUPANI Rhæti *simplicium medicamentorum facultates* ex DIOSCORIDE Lugd. 1561. 16°. cum iconibus MATTHIOLI.

Hieronymus BAGOLINUS Veronensis, DIOSCORIDEM latine verterat, eaque versio apud RHODIUM exstabat (c). Verterat etiam GASPAR GABRIELI (*).

Sed etiam *Johannes* RAZENDITA *paraphrasin* in DIOSCORIDIS librum de materia medica scripserat, quæ erat in bibliotheca *Michaelis* CANTACUZENI (d) & *Michaelis* PSELLI paraphrasis in bibliotheca *Manuelis* EUGENII, cujus partem additur anno 1570. prodiisse (e). NICANDRI Paraphrasis bis exstat in B. *Escurialis*.

Notas manu GUILANDINI scriptas, FALCONETUS possidebat (in *catalog. Bibl.*). SALMASIUS commentarios in DIOSCORIDEM paraverat, GUIDONI PATINO dictos. LAURENTIUS GRILLUS in itineribus plantas diligenter legerat, & commentarios in DIOSCORIDEM inchoaverat GRIENWALD.

Post

(b) In var. lection.

(c) In SCRIBONIUM p. 175.

(*) In B. S. JUSTINÆ Patavii MONTFAUCON.

(d) VERDIER p. 62.

(e) IDEM p. 64.

Post hos commentarios (*f*) adeo numerosos, tertia forte pars plantarum DIOSCORIDEARUM ignoratur. In secundo libro, quo notissimæ plantæ & olera continentur, 25. reperi de 102. speciebus, quæ vel omnino ignotæ sint, vel dubiæ. Nempe solus inter interpretes MATTHIOLUS, & hæctenus RUELIIUS, plantarum periti fuerunt, quorum prior multa equidem emendavit; reliqui scholastici & litterati fuerunt, qui herbas ipsas non legerint. Sed etiam MATTHIOLUS ipse, & RUELIIUS, vixerunt tamen in climate frigidiori, magisque occidentali, a calidis regionibus longe diverso, in quibus DIOSCORIDES suas plantas plerasque legit, ut ex variis plantis adparet, quas pro spontaneis recensent, cum sint calidiorum regionum propriæ. Etiam nunc desideratur Commentator, qui easdem, quas DIOSCORIDES, regiones percurrenit, plantasque in classico solo lectas, cum descriptionibus Cl. Viri comparaverit.

Huic desiderio satisfactum foret, si aliqua lux ex iconibus adfulgeret, quæ in pervetustis codicibus DIOSCORIDIS supersunt: Dicitur codex cum bonis figuris Neapoli (*h*) extare; alius in Bibliotheca LEIDENSI interprete HONAIN & STEPHANO. ANTONIUS MUSA BRASSAVOLA in antiquo DIOSCORIDE herbulam depictam vidit, quæ posset esse Caryophyllata (*i*). Alius codex Parisiis superest (*k*), plusculi Vindobonæ, & inter eos splendidus codex *Juliane ANICIÆ*, quæ de AUGUSTA familia fuit, & ANASTASII DICORI JUSTINIQUE tempore vixit (*l*). De eo codice fusissime (*m*) LAMBECIUS egit, de quo viro iusta querela est, quod ornamenta nulli (*n*) usui futura, & pavonem (*o*) sculpi curaverit, omnibus notum, plantarum iconem nullam. Quæ equidem apud DODONÆUM repèriuntur icones, spem magnam non faciunt. Aconitum Lycoctonum codicis Augusti alliarix simile pingitur foliis urticæ, quæ oportueret esse Platani, ut descriptioni responderet (*p*). Sic rudis est figura Alyssi, ex eodem codice descripta, foliis utcunque, floribus valde obiter expressis (*q*). Tuberraria in antiquo codice herbario misere depicta repetitur a C. AVANTIO (*).

Codex ille Cesareus, opus DIOSCORIDIS, ab incerto auctore in alphabeticum ordinem reformatum, continet (*r*). Ejus generis alius (*s*), sed minus splen-

L 3

splen-

(f) De commentatoribus DIOSCORIDIS GESNERI judicium exstat in præf. ad CORDUM.

(h) MONTFAUCON diar. italic.

(i) *Exam.* p. 274.

(k) MONTFAUCON diar. italic. SALMAS. ad SOLIN. p. 359. Bibl. Paris. II. n. 2179. add. excerpta e DIOSCORIDE de animalibus & plantis cum figuris II. n. 2294.

(l) LAMBECC. L. II. p. 572.

(m) L. II. c. 7.

(n) Repetito apud NESSELIUM M. S. Græc. Med.

(o) Is quidem pulchre delineatus, multa de plantis bona promittit.

(p) *Pemptad* p. 439.

(q) Apud FRANK. *veronica theiz*.

(*) *Coen. Fier.* p. 153.

(r) LAMBECC. p. 592.

(s) p. 599.

splendidus in eadem Bibliotheca servatur. Codex secundum alphabeti ordinem dispositus, cum l. de theriacis Parisiis exstat (t). Sed etiam recti ordinis codex (u) in ea bibliotheca reperitur. In *vaticana* etiam quatuor ni fallor (x): alii tres in B.S. Marci: alii in *medicea bibliotheca* codices M. S. exstant, tum in Parisina, in libros octo & capita 1011. distributus cum indice (y) seculo scriptus XIV. Alius, librorum quinque, seu excerptorum ex iis libris, & lexico vocum botanicarum & ad rem jatricem pertinentium seculi XV. (z) Iterum plenum opus librorum V. de materia medica, librorum duorum de theriacis & alexipharmacis, & de venenato & rabido cane (a). Alius iterum pleni operis a DEMETRIO TRIBOLE seculo XV. accurate descriptus (b) cum indice: iterum alius totum operis, ut paulo prior (c), & alius imperfectus a PETRO PADUANENSI elucidatus (d), & alius ab eodem elucidatus (e) seculi XIII. & duo alii latini (f). Exstabant etiam in VOSSII bibliotheca duo codices. Alius Patavii reperitur, alius erat in PELISSERII bibl. Exstabat codex DIOSC. de materia medica in bibliotheca *Michaelis* CANTACUZENI (g), & onomasticon botanicum ex DIOSCORIDE (i), & excerpta ex DIOSCORIDE, CRATEVA & GALENO (k). Tractatus herbarum DIOSCORIDIS, PLATONIS & GALENI valde nuperus in Parisina (l), & ex DIOSCORIDIS, GALENI & CRATEVÆ scriptis in ordine alphabeti codex (m). Iterum excerpta ex DIOSCORIDE (n) & denuo aliqua EJUS de plantis & animalibus (o), ibidem.

Pars etiam DIOSCORIDIS Libri nempe primi, & capita prima 26. secundi cum græcis scholiis marginalibus Viennæ exstant (p). Alius codex librorum quatuor absque primo, secundo mutato, antiquus seculi X. literis semi arabicis, in Ægypto ut videtur scriptus, cum nominibus arabicis & notis græcis & arabicis (q),
 ibid.

(t) Bibl. Reg. II. n. 2184. nuperus & seculi XVI.

(u) LAMBECC. p. 597. 598.

(x) REDUS & B. Medicea.

(y) II. n. 2224.

(z) II. n. 2180.

(a) II. n. 2185.

(b) II. n. 2182.

(c) II. n. 2183.

(d) Latine IV. n. 6820. seculi XIV.

(e) Ibid. IV. n. 6819.

(f) IV. n. 6821. seculi XIV.

(g) VERDIER p. 62.

(i) p. 599.

(k) Ibid.

(l) Latine IV. n. 6822.

(m) Græce II. n. 2286.

(n) Græce II. n. 2294. de anim. & plantis cum iconibus & n. 2331.

(o) B. Thuan. 441. 8. græce.

(p) NESSEL p. 25.

(q) B. Paris. II. n. 2179.

ibid. Alius codex mutatus in Parisina (r). *ΑντιΦαρμακων* codex exstat in bibliotheca medica (s).

Cæterum dum de principe Græcorum de re herbaria scriptorum ago, liceat meam de peritia ejus gentis in stirpium historia sententiam dicere. Gens ingeniosa non apta erat ad lentam rerum naturalium contemplationem, sequebatur summa rerum, neque numerum inibat partium, neque mensuras, neque demum figuras curiose definiebat. Vix quærebat quidquam, præter stirpes in medicina utiles, aut ad artes aliquas necessarias. Non undique ignorabat generum dignitatem; plura Gerania, plures Ranunculos DIOSCORIDES adgnoscebat. Verum Græci minime exhausserunt naturæ divitias, quas in sua possinium patria possidebant immensas, si Olympos suos, frigidissimos, cum calidis insulis Archipelagi pari studio expilassent. Quare, ut justus simus, Græcorum botanica peritia ita non æquavit nuperam illam Europæam peritiam, ut etiam a Chinesium, Japonensium, & Benjanorum industria superetur. Legere tamen decet hos ipsos Græcos, quod ab iis potissimum speratæ stirpium facultates ad nos descenderint, non valde mutatæ.

§. XXXVII. *Euporista.*

Num genuinus liber sit, num spurius (t), disputatur: & ad istam sententiam LAMBECIUS inclinat. Cùm tamen AETIUS & ORIBASIUS (u) ex hoc opere loca frequenter citaverint, quæ DIOSCORIDI tribuunt, C. GESNERUS (x) & SARACENUS (y) malunt pro DIOSCORIDEIS habere. ANDROMACHO inscribuntur, & secundum partes corporis humani adfectas farraginem immensam citant medicamentorum, tum simplicium, tum compositorum, fere cum dosibus. Plurcula medicamenta simplicia hic exstant, quæ cum iisdem certe nominibus, in aliis libris non occurrunt, aliqua etiam nova, ut Moschus.

Hos EUPORISTON L. II. (z) *Joh. MOIBANUS* latine vertit. Græcum textum ex codice AUGUSTANO C. GESNERUS addidit, & emendavit, versionem MOIBANI per obitum auctoris interruptam perfecit: utriusque etiam viri notæ accesserunt, quibus loca parallela continentur. Prodierunt Argent. anno 1565.8°.* & a SARACENO recusa sunt cum nonnullis suis scholiis.

Alphabetum empiricum s. DIOSCORIDIS & STEPHANI Atheniensis de remediis expertis librum ordine alphabetico scriptum citat & edidit CASPAR WOLF (a) Tiguri 1581. 8°. EJUS codex exstat in Parisina bibliotheca (b).

§. XXXVIII.

(r) II. n. 2287.

(s) *Della viper.* p. 23.

(t) p. 565.

(u) WIGAN.

(x) In præf. & in epistola ad MOIBANI editionem.

(y) In præf.

(z) In M. S. titulus erat *περι απλων Φαρμακων.*

(a) BURETTE.

(b) II. n. 2181.

§. XXXVIII. *Erotianus vel Herodianus.*

Cum AUCTOR opusculum suum ANDROMACHO inscripserit, hujus ævi fuisse necesse est; HERODIANUM verum nomen esse FABRICII (c) est suspicio.

EJUS των πάρα Ιπποκρ. λειξίς primum Græce ab Henrico STEPHANO sunt editæ anno 1564. * Deinde latine conversæ a Bartholomæo EUSTACHIO cum eruditis notis Venet. anno 1566. 4°. recusæ denique, & cum FOESII *, & cum CHARTERII HIPPOCRATE.

Brevis libellus est, & alphabeticus. Habet intermixta botanica, ut de καμμαρω locum, a GALENO citatum, veneno frigido, de κραμβειω, quod sit ficulum Cicutæ nomen. Notas adjecit Henricus STEPHANUS.

Codex exstat M. S. in Bibl. Paris. II. n. 2177. cum emendationibus, sed nuperus omnino.

§. XXXIX. *Scriptores aliqui a Plinio citati.*

Antonius CASTOR Græcus, alius a Regis DEJOTARI genero, AUGUSTI fere tempore de plantis aliqua volumina edidit (d). Idem centesimo anno major plerasque herbas in horto colebat, PLINIO teste (e), quarum rariores aliquas ipsi demonstrabat (f). Hoc primum exemplum est horti botanici. Neque unicus fuit. Negat enim PLINIUS Meum in Italia nasci (g), nisi apud medicos, & vivere in Italia piperis arborem (h) & Casiam. Duo CASTOR distinguebat Marrubia, album & nigrum (i). Radicis ferulæ succum oculorum claritati (k) conferre docebat, oxymyrsinen myrti foliis acutis Ruscum vocabat (l). Hunc puto esse Antonium (m) herbarium (n) & pharmacopolam (o), quem GALENUS passim laudat (p), & cujus medicamentum ad capitis dolores recenset (q).

Alius fuit ANTONIUS archiater, cujus ischiadicum medicamentum ORIBASIIUS habet (r). Num MUSA?

EVAX,

(c) L. IV. c. 36.

(d) PLIN. L. XX. c. 68.

(e) L. XXV. c. 5.

(f) L. XX. c. 17.

(g) L. XX. c. 23.

(h) L. XVI. c. 59.

(i) L. XX. c. 89.

(k) C. 98.

(l) L. XXIII. c. 83.

(m) L. XX. c. 48.

(n) GALEN. *Compos. sec. loc.* II, quem addit multa experientia clarum fuisse.(o) IDEM *ibid.* L. IX.(p) *Ibid.*(q) *Ibid.* L. II.(r) *Syn.* III.

EVAX, Rex Arabum, de *simplicium effectibus* ad NERONEM scripsit, PLINIO auctore: carmina vero, quæ extant, cum ejus Regis nomine supposititia sunt, & ad MARBODÆUM Rhedonensem pertinent, qui obiit anno 1523. (s).

ANTIPHANES in *agroico* (t) raphanum dicit *καμψιδιον*.

DAMION (n) aut DAMON Cyrenæus, de bulbis scripsit. Ad vulnera recentia muscum in aquis nascentem adhibebat (conservam) (x).

XENOCRATES, quem avorum suorum tempore vixisse GALENUS ait, huc possis referre. Vanum vocat GALENUS (y) & improbat, quod turpibus medicamentis & stercore humano usus sit (z). Ad ipsum potius, quam ad discipulum PLATONIS, referrem librum de *alimentis ex aquatilibus*, & loca PLINII ad rem herbariam spectantia, ut de *Gallidraga* (a) leucacanthæ simili, barbaro nomine, neque attico; de *Asphodeli viribus medicis* (b) ad lichenes, de diuretica vi scolymii (c), de coriandri vi, qua menses supprimit (d): porro malvas amaras esse (e), solanum ad omnia mala valere (f), ad tertianam febrem utiliter pulegium olferi (g). IDEM varia ejus medicamenta GALENUS receisset (h), quorum aliquibus addit se sæpe usum esse (i). Emplastrum EJUSDEM album GALENUS adhibebat (k), XENOCRATEM paulo aliter theriacam composuisse (l) IDEM.

EUPROSIUM & JULIUM de vini cura (m) solo nomine cognitos habemus, tum ARISTOGITONEM, qui anonymon herbam probat.

T. CASTRICIUM de laboribus hortensibus (n) PLINIUS passim exscripsit. Citatur etiam a GELLIO (o).

MUCIANUS

(s) FABRIC.

(t) POLLUX p. 507.

(u) PLIN. L. XX. c. 48.

(x) PLIN. VALERIAN. L. III. c. 19.

(y) Separat XENOCRATEM PLINII a XENOCRATE GALENI GESNERUS.

(z) *Simplic. medicament. facultat.* L. X.

(a) L. XXVII. n. 62.

(b) L. XXII. n. 32. Eo argumento vincitur, novum esse auctorem, novum enim hoc morbi nomen est.

(c) L. XXII. c. 43.

(d) L. XX. c. 82. Hæ quidem manifestæ sunt fabulæ.

(e) L. XX. c. 84.

(f) L. XXI. c. 105.

(g) L. XX. c. 54.

(h) *Sec. loc.* III.

(i) *Compos. sec. gen.* L. V. *sec. loc.* III; *Antidot.* II. c. 102.

(k) *Compos. sec. gen.* L. I. c. 16.

(l) *Theriaca.*

(m) L. XXVII. c. 14.

(n) L. XIX.

(o) L. II. & XI.

MUCIANUM de cultu vini & renovatione (p) IDEM nominat.

THEODORUS lichenes sanabat bulborum succo (q).

MNESIS de opio (r).

CÆSENNII Kepuria (s).

ACCIUS in Praxidico de femente (t).

OPION vel OFION de plantis (u), qui sifer pro alexipharmaco & venereo medicamento habuit (x).

SURA MAMILIUS de re rustica (y).

AMPHILOCHUS de cytiso (z).

Huc potius referrem AESCHRIONEM, cujus medicamentum ex cancris exustis (a), adversus hydrophobiam, quadraginta diebus continuis fumebatur, certo effectu (b). Præceptorem suum GALENUS vocat (c).

LYCUM citat PLINIUS de atriplice (d). An idem fuerit, cujus plurima est apud ORIBASII mentio, passim etiam apud GALENUM, si idem est Macedo, QUINTI discipulus & SATYRI, qui ante GALENUM vixit. Multum plantis usus est, ut lini (e) & focnigræci femine in cataplasmate, aliis herbis in clysteribus (f), tum inter alvum subducentia (g). Ejus medicamentum purgans ad posteros pervenit (h), & ex frumento cataplasma (i). Clysteres dixit nutritios (k).

§. XL.

(p) L. XI. n. 17.

(q) L. XX. n. 40.

(r) L. XX.

(s) L. XIX.

(t) L. XVIII. c. 55.

(u) L. XX.

(x) L. XX. c. 17.

(y) L. XVIII.

(z) Confuse scripsisse ibid. n. 43.

(a) GALEN. facult. med. simpl. L. XI.

(b) Ibid. & Compos. sec. gen. L. I.

(c) Ibid.

(d) L. XX.

(e) ORIBAS. Collect. L. IX. c. 25.

(f) Compos. L. VIII. c. 25. tamen etiam auripigmentum & alumen.

(g) L. VII. c. 43.

(h) Synopsis. III.

(i) ARTIUS l. S. 3.

(k) ORIB. Collect. L. IX. c. 4. 34.

§. XL. C. Plinius secundus.

Novocomensis (l), vir illustris & magnis functus imperiis (m), VESPASIANI familiaris, maxima cum cupiditate libros legebat (n), quorum duo millia hoc in opus se stipasse ipse testatur. Continuo enim libertum lectitantem audiebat, etiam in balneo, quantum ejus fieri poterat, & in adversaria referebat, quæcunque legisset. Ita nata est *Historia Mundi*, cujus libros XXXVII. fatis integros possidemus. Eorum, qui a *duodecimo* ad XXVII. sequuntur, fere ad stirpium historiam pertinent. Eas ipsum voluisse sibi innotescere (o), ex iis autumes, quæ de plantis apud CASTOREM visis & sibi demonstratis (p) scribit, & de Moly longissima radice sibi ex Campania adlata (q). Aliam sibi ait cyclaminum demonstratam cognomine (r) Chamæcissum.

Parca (s) tamen vestigia sunt, ipsas plantas PLINIO cognititas fuisse. Nuperas equidem aliquas & Romanis notas, neque Græcis visas plantas habet.

In universum stirpium historiam fere ex Græcis auctoribus habet, THEOPHRASTO etiam potissimum, & NIGRO, & DIOSCORIDE, aut certe ex iisdem fontibus, ex quibus DIOSCORIDES hausit. Cum vero ex nobilium Romanorum morè lectore uteretur, cujus vocem stilo sequebatur, factum est, ut adfines soni græcarum vocum sæpe summo viro imposuerint, & marrubium pro porro (πρασινον pro πρασινω), hederam pro cisto posuerit (κισσον pro κιστω), & alia id genus. Quare ampla patuit seges iis, qui in PLINIO corrigendo delectati sunt, SALMASIO principi, tum LEONICENO, DALECHAMPIO, C. HOFMANNO, MANARDO, HESSO, DODARTO, PAULO aliisque.

Ipsæ, quas de plantis adfert, historiæ sunt ad modum fere DIOSCORIDIS, descriptio brevis per summa capita, tunc longa virium œconomicarum, medicatarum, & sæpe fabulosarum series: miraculis enim rerum delectabatur, cum tamen EPICUREAM sectam sequeretur, quæ nulla poteratmittere.

Cum DIOSCORIDEAS historias cum PLINIANIS conjungerem, istas plerumque breviores reperi & aliquanto deteriores. Pretium tamen hac in tota collectione summum est, quod innumera veteris sapientiæ vestigia conservaverit, quæ non alibi supersunt. Præter enim THEOPHRASTEAM & DIOSCORI-

M 2

DEA

(l) Ita fuscè ostendit CIGALINUS *de vera patria PLINII SECUNDI prælection.* L. I. Comi ann. 1605, 4°. & ut puto BASILIUS PARAVICINUS Com. 1601, 8°. FALCON,

(m) VESPASIANO suo opus suum inscribit.

(n) NEPOS in epistola.

(o) Plerasque se vidisse L. XXV, n. 5.

(p) Piperitin sibi demonstratam esse. L. XX. c. 66,

(q) L. XXV. c. 8.

(r) L. XXV. c. 69.

(s) Pro herbaria peritia PLINII CIGALINUS audiri potest Lect. II. & contra eam LEONICENUS.

DEA monumenta plurima alia collegit. Huc referas chartæ Ægyptiæ (t) fabricationem, videtur enim PLINIUS in artibus potissimum sibi placuisse. Multo numerosiores etiam plantas recenset, quam DIOSCORIDES aliique Græci. Cæterum infinita sunt, quæ sequi nemo possit.

Lib. XII. Peregrinas arbores tradit.

Lib. XIII. Et has & Italicas.

Lib. XIV. Vites & vini genera, etiam quæ artificio, aliis ex fructibus, parantur.

Lib. XV. Adhuc arbores fructiferas, pruna, poma, ficus, & baccas.

Lib. XVI. Glandiferæ arbores continentur, & coniferæ, & reliqua materies, & arborum discrimina, atque adfinitates: tunc arundines, falices.

Lib. XVII. Arborum cultus & agri. Marga in Britannia & Gallia agrum fecundari non ignoravit (u). De vitium cultu fuscæ, de caprificatione, artibus quibus fructus perficiuntur.

Lib. XVIII. Segetes, cerealia varia, quorum princeps Zea, quam GALENUS nusquam invenit. Mireris Alicæ cretam additam fuisse. Tunc Cytifus, medica, herbæ frugibus noxiæ. In Rhætia inventum est rotas addere aratro. Neque ignoratum aratro segetem subigere pro lætamine. Opera menstrua. Prata calendis Juniis cædebantur, non præcocius, quam Rupe solebam, & potius serius. Præfagia tempestatum, superstitionosa fati.

Lib. XIX. Lini cùltus; horti, olera, cucurbitæ, raphani, radices variæ, etiam arum, allia, lactucæ, betæ, brassicæ, alia hortensia.

Lib. XX. Vires plantarum medicæ, cucurbitacæ, olera, radices, raphani & alia. Hic in primis ex Græcis plurima congerit.

Lib. XXI. De coronariis arboribus & herbis. Rosarum varietates, Liliorum, cum artificio, maceratis in liquore colorato gemmis, tingendi floris. Mireris cæterum parcitatem florum. Tum herbæ edules sponte nascentes. Utriusque generis vires medicas seorsim repetit.

Lib. XXII. Iterum herbæ medicatæ, primum aculeatæ, tum aliæ variæ. Earum solas fere vires describit. Sequuntur arte facta aliqua ex plantis, farina, panis. Inde leguminum medicatæ vires.

Lib. XXIII. Arborum vires medicatæ, vitium & vini: inde frugiferarum arborum, palmarum, ficuum, aliarum.

Lib. XXIV. Porro arborum sylvestrium, glandiferarum, coniferarum, intermixtis ob nominum similitudinem herbulis, chamæpyti, pityusa; inde
variarum

(t) L. XIII. c. 22. 23. 24. 25. 26.

(u) C. 4. post COLUMELLAM.

variarum arborum sylvestrium: tunc frutices sequuntur & herbæ, hæc fere ad literarum ordinem.

Lib. XXV. Herbæ celebres a Diis nomen habentes, aut Græcis temporibus notæ, aut Regibus inscriptæ; tunc aliæ notiores, & denique alexipharmacæ, aliæque medicatæ: tum venenatæ.

Lib. XXVI. Morbi cum remediis ex herbis fere sumtis. Hic superstitiosa reperias, & faniora alia, & herbas varias suis cum medicis virtutibus, per membra humana dispositas, quibus medentur.

Lib. XXVII. Iterum plantæ alphabetico ordine. Alia passim dispersa omitto. Nam per regionum descriptiones earum aromata & raras stirpes fere solet addere, sed breviter.

Editiones sunt innumeræ, ut paucas ex multis citem.

Veronæ prima prodiit anno 1468. fol. FABR. quam pro suspecta habet SEGUIER, & aliam anni 1488. fol. citat.

Venet. anno 1469. fol. MEAD. FOLK. quæ princeps editio, anno 1470. fol. 1472. fol. FOLK. Bibl. THUAN. 1476. fol. OSB. anno 1483. fol. THUAN BURCKH. & 1486. fol. HARD. anno 1487. fol. SEGUIER. anno 1491. fol. FALC. HALLERVÖRD. 1496. fol. SEG. anno 1497. fol. * cui præfatus est J. B. PALMARIUS & aliqua emendavit. Castigationes ad marginem adjectæ emendatorum fere locorum, aut variarum lectionem. FABRICIUS hanc editionem non habet, neque HARDUINUS, sed habet SEGUIER. Porro anno 1499. fol. 1507. fol. B. Bern. anno 1510. cum AL. BENED. castigationibus 8°. 2 Vol. 1513. fol. 1519. fol. 1525. fol. 1536. 8°. 3 vel 4 Vol. apud ALDUM MEAD. 1540. 3 Vol. MAIT. 1559. fol. 1571. fol. MEAD. 1648. fol.

Parmæ anno 1476. HARD. cum brevibus notis P. BEROALDI, tum anno 1480. fol. SEGUIER. 1481. fol. MEAD.

Tarvisii anno 1479. fol. CIGALIN *patr. plin.* cum BEROALDI notis. Reperio in meis editionibus annum 1480. fol. & annum habet 1481. fol. SEGUIER.

C. PLINII SECUNDI *Historiæ Mundi* L. XXXVII. e castigationibus HERMOLAI BARBARI Rom. anno 1470. fol. MEAD. (x) 1473. fol. MONTE. anno 1496. fol. SEGUIER.

Mediolani 1491. fol.

Brixix anno 1496. fol. MEAD. 1498. fol. etiam cum HERMOLAI castigationibus HARD.

M 3

Hage-

(x) Habet editionem Venetam cum castigationibus H. BARBARI OSBORN. 1472. fol. ibid. ea fere suspecta est,

Hagenoæ anno 1518. fol. FABR.

Paris anno 1511. fol. SEQUIER. 1514. & 1516. fol. cum castig. H. BARB. notis SABELLICI, VOLATERRANI, & BEROALDI, BUDÆI, ERASMI & LONGOLII SEQUIER. 1524. fol. & 1526. fol. ASTRUC. anno 1532. fol. PLATN. cum H. BARBARI cast. & præfatione J. DANESII: 1542. 4°. bis. anno 1543. fol. cum notis GELENI, SEQUIER. HARD. ASTR. 1593. fol. cum GELENI PINTIANI & B. RHENANI adnotationibûs.

Coloniæ anno 1524. fol. GESNER. per J. CÆSARIUM, cum brevibus scholiis FABR. & anno 1535. 8°. SEQUIER.

Basileæ anno 1525. fol. & anno 1530. fol. Hæc editio a Sig. GELENIO, erudito typographiæ FROBENIANÆ directore emendata fuit, & a *Desiderio* ERASMO, ut ex præfatione adparet, ad veterum exemplarium fidem. Adnotationes etiam ad marginem habet BEATI RHENANI perpaucas, cæterum splendida & elegans. Prodiit etiam Basileæ anno 1535. fol. cum notis S. GELENI HARD. & 1539. fol. HIRSCH: iterum ad editionem ERASMI. & 1543. fol. FABR. 1545. fol. HARD. 1549. fol. FABR. OSB. 1554. fol. FABR.

Schlestad 1537. fol. cum notis GELENI & PINTIANI.

Lugduni anno 1548. fol. cum notis GELENI, SEG. anno 1553. fol. ibid. anno 1560. 12°. 4 Vol. SEG. anno 1561. fol. HARD. anno 1563. fol. cum HERMOLAI castigationibus BIBL. THUAN. 1582. fol. cum notis PINTIANI, TURNEBI, JOS. SCALIGERI & aliorum. 1587. fol. cum DALECHAMPII emendationibus & variis lectionibus.

Leidæ anno 1582. HARD. anno 1635. 12°. 3 Vol. e SALMASII castigatione, anno 1669. 8°. 3 Vol. cura eruditissimi J. F. GRONOVII HARD.

Genevæ anno 1593. 12°. & 1606. fol. cum variis lectionibus PINTIANI, TURNEBI, DALECHAMPII FABR. & anno 1615. fol. 1616. 12°. SEQUIER. anno 1631. fol. cum castigationibus GELENI & PINTIANI & aliorum lect. tum anno 1635. fol. PINTIANUM seu *Ferdinandum* NANNEZ de GUSMAN, Græci sermonis ignarum, fontes PLINII non legisse HARDUINUS.

Frankofurti anno 1582. fol. cum notis GELENI & iconibus SEQUIER.

Ex novissima & laboriosissima editione *Jacobi* DALECHAMPII Frankofurti anno 1599. fol. cum PINTIANI & J. GRUTERI adnotationibus, & anno 1608. 8°. 2 Vol. * cui editioni ad marginem lectiones variantes, & emendationes, & ad calcem capitum notæ DALECHAMPII accesserunt. Ea omnia valde spernit HARDUINUS; sunt fere fontium indicia, ex quibus PLINIUS hausit, & loci paralleli aliorum veterum, subinde tamen DALECHAMPIUS alia ex propriis adnotationibus adspersit, & cum gallicis plantis PLINIANAS comparat, sed infrequenter usus est vetusto Vefontino codice CHIFLETI, & alio a CUJACIO accepto.

accepto. Adjiciuntur *Pauli CIGALINI* Novocomensis, primarii Medicinæ Professoris Ticinensis, duæ lectiones de Plinii patria, doctæ certe, & contra Veronensium, tantum civem sibi adrogantium, argumenta destinata, & *POLYCARPI PALERMI* tres libros *de vera Plinii patria* Veronæ anno 1508. 4°. excusos.

Nuper Glasgux 1751. 8°. 3 Vol. Berolini 1766. 8°. 5 Tom.

Cum interpretatione & notis *J. HARDUINI* PLINIUS prodiit Paris anno 1685. 4°. & 1723. fol. 2 Vol. * (& Basileæ anno 1741. fol. *) Hæc ornatissima est editio. Usus est HARDUINUS codicibus M. S. undecim, inter quos est ille *Chisletianus*, habuit etiam notas M. S. *G. PELISSERII*, & *Nic. RIGALDI*. Accusatur, quod *COSSARTI* M. S. absque auctoris mentione usus sit. Vitio etiam vertit *FABRICIUS*, quod in *SALMASIUM* injurius sit, ex quo in multis profecerit. *PLINIANAS* stirpes omnes, paucis exceptis, in horto Parisino ait se vidisse & comparasse, quod incredibile, & in tanta incertitudine multarum plantarum a *PLINIO* enumeratarum, omnino falsum. Catalogum scriptorum præmittit, ex quibus *PLINIUS* hausit, passim quidem vitiosum. Deinde notas & subjectas paginis addidit, & libri cujusque fini alias, quod incommodum. Fontes *PLINIANOS* comparat, & citat, & loca aliorum auctorum, & non raro emendat. Passim etiam addit, se stirpem cum nomine *LOBELIANO* vidisse aut *DODONÆAN*; sed intacta plurima omittit, quæ ex *COLUMNA* aliisque penitus rem herbariam perspicientibus scriptoribus repetere potuisset; multa etiam præter rem adducit. Quis putet Sedi speciem foliis linearibus acutissimis posse *Chrysolachanum* esse, quod *PLINIUS* lactuæ simile facit. Nimis etiam facilis est in recipiendis plantis, quæ Belgæ illi scriptores *PLINIANIS* nominibus respondere putarunt. Varia contra eam editionem monuit *Cl. CREVIER* (y). Quare eadem nobis ad *PLINIUM* querela superest, quam ad *DIOSCORIDEM* effudimus. Indicem cæterum copiosum, & non paucas nummorum imagines *HARDUINUS* addidit, quæ ad *PLINII* loca exponenda facere possunt.

Codices M. S. *PLINII* passim adservantur, toti libri 37. in *Bibliotheca Regia Parisina* IV. n. 6800. 6801. 6802. 6804. 6805. 6806. 6797. Integer etiam *PLINIUS* in *Bibliotheca Medicea* quater, & in *Vaticana*, & *Leidensi*, *Oxonienfi*, *Ottoboniana*, *Neapolitana*, *Ambrosiana*, *Taurinensi*, *Victorina*, M. S. *Michaelis* *MONTFAUCON*.

Accedit vita *PLINII* a *SUETONIO* descripta in *Bibl. Reg.* n. 6801. 6802. 6804. 6805. 6806. 6807.

Librorum triginta duorum priorum antiquus codex seculi noni in *Bibliotheca Regia Parisina* IV. n. 6795.

Libri XXVII. priores IV. n. 6803. & Libri XXI. priores n. 6796. seculi XI.

Libri a XIV. ad XXIV. seculi undecimi ib. n. 6796.

Libri

(y) *Trois lettres écrites sur le Plin du Pere Hardouin* Paris anno 1725. 1726. 1727. 4°. *BURETTE*, *ASTR.*

Libri a XVI. ad XXXVII. seculi fere 13. n. 6798.

Libri a XVII. ad XXXIII. ejusdem seculi n. 6799.

Libri XXXII. priores in *Bibliotheca Medicea*.

Index alphabeticus in opera PLINII seculi XIV. n. 6807. *Bibl. Reg. Paris.*

Versiones Italicae per *Christophorum LANDINUM* Rom. 1473. fol. Venet. anno 1476. fol. HARD. Tarvisii 1476. fol. Venet. anno 1481. fol. SEGUIER. anno 1516. fol. 1524. fol. Idem, & anno 1535. fol.

Per *Antonium BRUCCIOI* emendata Venet. anno 1543. 4°. 1548. 4°. SEGUIER. Per *Ludovicum DOMINICHI* Venet. anno 1562. 1564. 1580. 4°. 1586. 1589. SEG. 1603. fol. FABRIC. Hanc versionem præferunt.

Hispanice per *Hieronymum de HUERTA* cum adnotationibus Madrit anno 1599. ex meis notis & 1624. fol. HARD.

Gallice per *Ant. du PINET* Lion anno 1562. fol. 1566. fol. *Bibl. exot.* 1587. fol. cum novis notis. Paris anno 1608. fol. 1615. fol. 1622. fol. ASTR. Genevæ anno 1625. 4°. 2 Vol. ASTR. Editio anni 1566. præ se fert, ad multos codices latinos & græcos, M. S. & editos correctam, adnotationibus etiam ad marginem adjectis locupletatam esse.

Germanice vertente *J. HEYDE* Francof. 1565. fol. TREW. *Catal. libr.* ad annum 1602. anno 1571. fol. FABR. 1600. fol. *Cat. libr.* 1618. 4°. Francof. & nuper cepit eo sermone edi a *Cl. DENSO* Rostok 1764. 4°. Pridem libri aliqui, non tamen botanici argumenti, prodierunt Argent. anno 1543. fol.

PLINII compendium Arabes habent *L. secret. creaturarum BALINI* Sap. *Bibl. Paris.* I. p. 202. n. 959.

Epitomen scripsit *Lud. de GUASTIS* cujus codex exstat Florentiac *MONTF.* Singulatim aliqui libri prodierunt, quorum botanicos solos recenseo.

Liber XXI. de natura florum & coronamentorum. Paris anno 1547. 8°. cum *HERMOLAI castig.* RIV.

Lib. XVII. ibid. anno 1549. 4°. MAIT.

Lib. XVIII. ibid. anno 1550. 4°. MAIT.

Histoire de l'agriculture ancienne extraite de PLINE Paris 1765. 12°. cum notis.

PRÆF. ad L. XXXVI. * a *TURNEBO* emendata Paris 1556. 4°. PL.

Hermolai BARBARI castigationes Pliniana Cremon. anno 1485. suspecta Ed. MAIT. Romæ anno 1492. fol. Venet. in notis meis & SEGUIER. Castigationes secundæ successerunt Romæ anno 1493. fol. PLAT. Castigationes castigatissimæ Cremonæ anno 1495. fol. SEGUIER. Basileæ anno 1534. 4°. *HOTTON d'ETREES.* Dicam de *HERMOLAO* uberius & suo loco. Nimium conjecturis tribuisse *HARDUINUS.*

Roberti

Roberti de VALLE in naturalis historiae difficultia explanatio Paris anno 1500. 4°. Valde contemnit HARDUINUS. Sed de eo libro suo loco dicitur.

Nicolai BERALDI & Guil. BUDÆI opera in emaculando PLINIO præstita exstat in editionibus Parisinis anni 1514. fol. 1516. fol. FABR.

Marini BECICHENII in PLINIUM prælectio Paris 1519. fol. FALC.

Martini de FIGUEREDO in PLINIUM Commentarius Ulyssip. anno 1529. fol. SEGUIER.

Stephani AQUÆI Commentarii Paris anno 1530. fol. collatitii ex R. VOLATERRANO, ALBERTO &c.

Sigismundi GELENII castigationes in multa Plinii loca Parisiis anno 1536. 8°. SEGUIER. Probat eas HARDUINUS, etsi ex uno codice natæ sunt. Alii malum fuisse codicem objiciunt, & GELENIUM nimium dedisse conjecturis (z).

Fr. MASSARIJ in PLINIUM castigationes Basil. 1537. 4°.

Beati RHENANI observationes ad libros 14. Basil. 1526. fol. & apud COM-MELINOS 1593. fol. &c. ad omnes, ni fallor.

Pier de CHANGY Sommaire des singularites des premiers seize livres de *Phisloire naturelle de Pline* Lyon 1551. 16°. *Bibl. Exot.*

Ferdinandi PINTIANI observationes in loca obscura PLINII Salmanticæ 1544. fol. Parisiis anno 1547. 8°. FALC. cum B. RHENANI interpretationibus, tum Lugduni 1582. fol. OSB. Genevæ aut Parisiis anno 1593. fol. B. *Berr.* Usus est duobus codicibus, quorum alter bonus fuit & antiquus. Ex iis codicibus, tum ex fontibus Plinianis, & ex sua conjectura, PLINIUM suo tempore valde maculosum innumeris locis emendavit, neque enim ultra molitus est quidquam. Correxerit editionem Basileensem anni 1539.

Guilielmus PELISSIER in Plinii libros notas reliquit, quæ in Bibliotheca regia adservatæ (a) sunt, paucissimæ nostri argumenti. Versatur & ipse in emendationibus.

Melchioris GUILANDINI in C. PLINII capita aliquot Commentarius Lausanno anno 1579. 4°. * suo loco dicitur.

Claudii SALMASII exercitationes Plinianæ Paris anno 1621. fol. & auctius Ultraject. anno 1689. fol. * EJUSD. de PLINIO judicium Dijon 1668. fol.

J. Frid. GRONOVIVS in librum XX. & seqq. notas eruditas dedit.

Christophori

(z) FABRIC. *Bibl. lat.* L. II. p. 407.

(a) II. n. 6808.

Christophori LONGOLII orat. de laudibus PLINII, & Comment. in XI. PLINII libros Paris fol. SEGUIER. Ineditas vocat HARDUINUS. Plerique ejus viri labores interciderunt HARDUIN.

Hadrianus TURNEBUS in adversariis Parisiis anno 1556. 4°. 1564. 1565. 1573. 4°. & plenius in operibus Argentorati anno 1604. fol. editis, varia adnotavit: & emendavit: tum REINESIUS in *variis lectionibus*.

In editione etiam Lugdunensi 1582. fol. *Josephi* SCALIGERI adnotationes existant.

Cum hoc cæterum viro historia naturalis. pene interiit. GALENUS potius ad subtiles quæstiones propensus, plantas ipsas in agris & sylvis parce indagavit. Post GALENUM ad Arabes nemo ne molitus quidem est aliqua in re herbaria invenire; scriptoribus tamen hæc tempora non caruerunt.

§. XLI. *Aliqui incertæ ætatis Scriptores.*

ATHENÆUS, Attaleus, auctor Sectæ pneumaticæ, PLINIO cœvus. Ejus loci existant de tritico (*b*) ejusque discriminibus; de panibus (*c*), quos bene coctos melius credit alere, deque hordeo (*d*), de aqua (*e*) purganda. Ejus etiam medicamenta (*f*) ad dyfenteriam ANDROMACHUS junior apud GALENUM habet.

PHILUMENI cognomento MNASÆI vel MNASÆE multa est mentio, & citatur liber de jucundis potionibus (*g*). Medicamentum valde compositum ad oculos (*h*): Clidion malagma (*i*); anthora (*k*); emplastrum emolliens (*l*); aliud emplastrum (*m*). De fiti locus (*n*).

Oportet tamen meminisse, GALENUM suum scriptorem constanter MNASEAM dicere simpliciter, uti & AURELIANUS MNASEUM (*o*), vel MNASEAM (*p*) absque PHILUMENI nomine. Cum SORANO CAELIUS eum conjungit (*q*). Emplastrum

(b) ORIBASIIUS *Collect.* L. I. c. 2.

(c) C. 9.

(d) C. 11.

(e) L. V. c. 5.

(f) *Compos. sec. loc.* L. IX.

(g) AETIUS II. S. I. c. 132.

(h) ORIBAS. L. VIII. c. 45. & alibi passim.

(i) IDEM *Syn.* III. & IV.

(k) Ibid.

(l) GALEN. *compos. sec. gen.* L. VII.

(m) IDEM *compos. sec. loc.* L. III.

(n) ORIBAS. *Syn.* VII. c. 38.

(o) *Acut* II. c. 1. 5. 29.

(p) *Chron.* II. c. 1. 7.

(q) *Chron.* II. c. 7.

plastrum Mnaseum citat, tamquam a vetere auctore (*r*). Medicamentum habet PAULUS (*s*). Habet etiam emplastra MNASÆI ALEXANDER (*t*). Tandem MNASEAS apud PHILUMENUM ab AETIO citatur (*u*). Ad rem herbariam hæcenus facit, quod innumera fere euporista ad singulos morbos proponat, quorum pleraque sunt ex plantis.

Sic PHILIPPUS de usu simplicium in *therapente* egit, quem GALENUS cum ARCHIGENE conjungit (*x*), & cuius passim medicamenta citat (*y*). Inter optimos de medicamentis auctores numeratur (*z*), qui non pauca primus invenit (*a*). Pastillus apud MYREPSUM (*c*).

HERODOTUS pneumaticus (*d*), a Lycio diversus, de præfidiis evacuantibus scripsit (*e*) & fusissime de Helleboro, de loco quo optimus nascatur, & quibus cum notis (*f*) & de evitanda suffocatione (*g*): Mandragora utebatur in delirio (*h*); Helleborum propinabat (*i*). Locum de vino (*k*) ORIBASIVS habet. Quod adstringere dixerit, quæ ad dysenteriam faciunt, carpitur a GALENO (*l*).

PHARNACIS herbarii medicamenta ad hepar GALENUS repetit.

MANTIÆ pharmacopolæ, qui de re medica scripsit, æruginosum (*m*) emplastrum existat.

N 2

§. XLII.

(r) *Chron.* V. c. 1.(s) *Chron.* III. c. 23.(t) L. III. c. 7. L. VII. c. 1. PAULUS L. VII. GALEN. *compos. sec. gen.* L. VII. & *sec. loc.* L. III.

(u) ARTIUS III. S. I. c. 150.

(x) *Simpl. facult.* L. VI.(y) *Compos. sec. loc.* L. VII. IX. IV. ad oculos.(z) *Sec. genera* L. III.(a) *Compos. sec. gen.* L. II.(b) *Compos. sec. loc.* L. IV.

(c) N. 14. &c.

(d) GALEN. *simplic. facultat.* I. c. 27.(e) ORIBAS *collect.* VIII. c. 3.

(f) C. 4.

(g) C. 7. &c.

(i) ORIBAS *Synops.* L. VIII. c. 4.(k) *Collect.* L. V. c. 27.(l) *Simpl. fac.* L. I. c. 34. *Compos. sec. loc.* L. VII.(m) *Compos. sec. loc.* L. IV.

§. XLII. *Soranus.*

SORANUS, princeps methodicorum, quatuor libros de medicina & monobiblon *περι Φαρμακων* scripsit (n). Medicamenta multa docuit ad achorēs (o) diacodium (p), remedium ad oris mala (q), ad alopeciam. Ante ARCHIGENEM vixit, qui SORANI medicamento (r) ad alopeciam usus fit (s).

PUBL. VALERIUS MARTIALIS in *apophoretis* multas plantas medicas & alimentarias descripsit.

§. XLIII. *Plutarchus.*

Vir undique doctissimus, aliquam tamen partem rei herbariæ adtigit. Ita in *Questionibus naturalibus* de tritici fertilitate quærit. Plura in *convivalibus* habet, ubi coniferas arbores negat inoculationem admittere, causamque requirit: porro quod oleum plantis infestum sit; cur mustum non inebriet; de tuberibus, & cur jove tonante gignantur; de EMPEDOCLIS & HOMERI malis tributis nominibus; cur ficus, quæ acerbi sit succi, fructum producat dulcissimum. Aliqua etiam in LL. de *placitis philosophorum* huc spectant. Usus sum editione *Hermanni CRUSERII* Francofurti anno 1580. fol.

A. GELLIUS, PLUTARCHO cœvus, aliqua huc pertinentia habet. Folia oleæ se solstitio æstivo & brumali convertere, ipse ait se vidisse (t). De Ellebore albo & nigro fuscè agit, & notas adfert discriminis, & illum sursum purgare, hunc deorsum, Hispanosque ejus succo sagittas inficere (u).

§. XLIV. *Varii ante Galenum Scriptores. Apollonii varii.*

Non quidem omnes confectionum & medicamentorum scriptores hic recensere animus est, qui infiniti a GALENO citantur. Aliqui tamen, quorum loci satis integri supersunt, & ad stirpium facultates pertinent, omnino omitti nequeunt.

Primum nomino APOLLONIUM pharmacopolam, qui diu Alexandriæ (x) vixit, & cujus libri *de parabilibus* GALENI tempore (y) exstabant, qui
idem

(n) GALEN. *Compos. sec. loc.* I. c. 8. Narthecium vocat ORIBAS. II. S. 4. c. 43. Librum IV. *περι Φαρμακων* alibi citari video, & iterum *περι Φαρμακων* Succum Omphacii inter stomatica habet (ORIBAS).

(o) Ibid.

(p) *Sec. loc.* L. VII.

(q) Ibid. L. VI.

(r) I. c. 1.

(s) MYREPSUS n. 84.

(t) *Noct. attic.* IX. c. 7.

(u) XVII c. 15.

(x) GALEN. *sec. loc.* II. &c.

(y) IDEM *de simpl. facultat.* L. I. & *de compos. sec. loc.* ubique.

idem ab eo viro plurimis locis citatur, quoad pertæsus similitudinis, quam ejus consilia cum ARCHIGENIS (z) consiliis habent, eum porro omiserit citare. Non habeo, ut Cl. viri solent, pro antiquo aliquo HEROPHILI discipulo: nam, dum jubet Castoreum & Opium torrefacere, addit in testa Attica debere torrefieri, ea vero, si haberi non possit, in Romana (a). Is locus de temporibus HEROPHILI, aut paulo posterioribus, intelligi non potest, quo certe ævo Romana res Græcis vix erat cognita, & multo minus, quam res Atticæ. Sed GALENUS præterea omittit APOLLONII nomen in scriptorum antiquiorum, quorum rem medicamentariam laudat (b), recensione.

Ante ASCLEPIADEM juniorem vixisse videtur, cum ab eo citetur (c), & ante juniorem ANDROMACHUM (d), eadem de causa, & ante CRITONEM (e), qui eadem fere cum APOLLONIO verba habeat (f). Habet equidem APOLLONIUM Herophileum, qui *de parabilibus* scripsit (g), simili fere ut nostra ratione; nihil vero obstat, quin Cæsarum ævo HEROPHILI sectatores superfuerint, ut perinde ERASISTRATI.

Ejus scripta utique cum scriptis ARCHIGENIS plurimam habent similitudinem, & pariter ad quemque morbum plurima medicamenta fere simplicia offerunt, nullo temporum, causarumve plerumque discrimine. Eam culpam GALENUS sæpissime (h) adcusat. Acetum præterea cum emollientibus miscuisse ei vitio dat (i). Varia etiam confusa, & sibi contradicentia ad achores APOLLONIUS miscuit (k). Est tamen ubi GALENUS ARCHIGENI præfert, & diligentius scripsisse ait (l), quam ARCHIGENEM, meliusque causas distinxisse, ut in fugillatorum curatione. Raro composita habet: Thespianum (m) tamen APOLLONII, in quod Hyoscyamus recipitur & Mandragora, videtur nostri fuisse, cum GALENUS eum absque synonymo soleat citare; tum duo Phœnices (n). Alia succedit antidotus ad tussim (o) & ad sanguinis rejectionem (p). Malagma ejusdem alio loco habetur (q). Ad oculorum mala (r) medicamentum dedit.

N 3

Non

(z) Ibid. L. V. de dentium doloribus.

(a) GALEN. *compos. sec. loc.* L. II. de aurium doloribus.

(b) Ibid. L. VI. de aphthis & iterum L. VII. c. 1.

(c) *Sec. loc.* L. IV.(d) L. VII. c. 3. 4. & *de compos.* L. X.

(e) L. VI. de aphthis.

(f) *Sec. gen.* L. VII.

(g) L. VI. de aphthis. L. III. de aurium dolore.

(h) l. c. L. II. de capitis dolore, L. III. de aurium dolore. Etiam ORIBASIVS præfert Syn.

(i) L. VI.

(k) L. 1.

(l) L. V. & L. II. *sec. loc.*

(m) L. VII. c. 3.

(n) *Compos. sec. loc.* L. IV.

(o) Ibid.

(p) C. 4

(q) *Compos. sec. gen.* L. VII.(r) *Sec. loc.* L. V.

Non displicet quod ad ægilopem, medicamentis non cessurum, nulla proposuerit (s). Vana varia admiscet, asini lotium ad laxatam uvam (t). Ejus remedia etiam apud AETIUM supersunt.

Admiscet GALENUS multos alios APOLLONIOS, de quibus ultra nihil innotuit, *Organicum* (u), cujus emplastrum habet ad carbunculum, *Tarseum* (x) GALENO cœvum, cujus ad hemorrhoides medicamen existat: *Archistratorem* (y), cujus pastillum habet, CLAUDIUM denique APOLLONIUM. Hi nostri nuperi APOLLONII alii sunt ab iis quos alibi dixi (z).

§. XLV. Archigenes.

ARCHIGENES pneumaticus, AGATHINI discipulus, Apamæus, Trajano imperante (a) vixit, aut prius, a JUVENALE citatus. Dignitate eminuit (b) & honestate (c), cæterum ut ex plurimis locis adparet, a GALENO conservatis, ad modum empiricorum scripsit, & ad quemque morbum, nullo causæ, aut temporis, addito discrimine (d), sed confuse sæpe consilia projecit (e), plurima ex ordine medicamenta proposuit, nec pauca vana, & non raro distinctiones necessarias neglexit (f), ut in exemplo de achoribus. Innumera vero solet pari cum laude proponere. Ita ad hepatica (g) mala proponit trifolium acidum, aut fel ursinum, aut radicis Rubiæ corticem, aut Aristolochiam, aut Glycyrrhizæ succum, aut Nardi spicam, quæ quidem adeo vehementer inter se pugnant, ut si lenientia vere conducunt, acria conducere nequeant, neque aromatica, si acida conveniunt. Vana etiam aliqua ad parotides scirrhasas suadet (h). Ad icterum struthium, stercus caninum (i); hæc acria, inde sicca & pene inutilia laudat, ut lichenem, qui in tegulis nascitur, (sed nascuntur innumeri), & Adiantum (k). Ita Anagallidem alias laudat, aut radicis Ari corticem, aut grana Hederæ, aquosa, acerrima, adstringentia. Vide etiam ad stomachi (l) mala quot pharmaca profuderit.

Integrum

(s) L. V.

(t) *Compos. sec. loc.* L. V.

(u) *Compos. sec. gen.* L. VI.

(x) *Ibid.* L. V.

(y) *Ibid.*

(z) p. 43.

(a) SUIDAS.

(b) GALEN. *compos. sec. loc.* L. VI.

(c) *Ibid.* L. I. c. 3.

(d) *IDEM* *ibid.*

(e) *IDEM* *ibid.*

(f) *Compos. sec. loc.* L. I.

(g) *Ibid.* L. VIII.

(h) *Ibid.* L. III.

(i) *Ibid.* L. VI.

(k) *Ibid.* L. IX.

(l) L. c.

Integrum fere opus ex GALENO possis restituere, cui titulus erat *de pharmacis secundum genus* (m). Numeratur inter copiosissimos rei medicamentariæ scriptores (n). Quæ Iberis DAMOCRATI celebratur, eam noster Lepidium vocavit (o), & pariter ad ischiadica mala laudavit (p). De præparatione ad Elleborum fumendum locus ejus existat apud ORIBASIVM (q), & ut puto, ex eodem de vomitu per raphanum citato (r): porro de Elleboro selecto Oeteo, Galatico, Siculo, signisque boni Ellebori. Purgantia recenset febrientium (s), & ad oculorum claritatem (t). Præter remedia plurimis auxiliis diæteticis utebatur. Hiera ARCHIGENIS ad posteros pervenit (u). Etiam apud AETIVM multa ejus loca supersunt (x). Descendit ad cosmetica (y), & capillos denigrandos, aut impediendum eorum defluvium (z).

Eadem autem fere, quæ APOLLONIUS & CRITO habet, etiam GALENO (a) adnotante.

§. XLVI. *Andromachus junior.*

ANDROMACHI (b) Neroniani archiatri filius. Eum alias distinguit GALENUS (c), alias minime, ut satis tamen supersit rationis, cur etiam ea hujus ANDROMACHI esse rearis. Romæ vixit, & Romanis nominibus plantarum usus est, nepetamque dixit pro Calamintha. Scripsit (d) *de medicamentis intus adsumendis* soluta oratione (e). Alio libro *de externis* (f), tertio *de oculorum remediis* (g). Inter præcipuos rei medicamentariæ auctores a GALENO censetur (h), & eos, qui optima veterum retinuerunt, omiſſis, quæ minus certa essent. Ejus compositionem potius, quam HERÆ, GALENUS secutus est (i).
Medi-

(m) GALEN. *Compos. sec. loc.* L. I. VIII. IX.

(n) *Compos. sec. gen.* L. III. fin.

(o) *Compos. sec. loc.* L. X. in 1. 2. *pharm. sec. gen.*

(p) AETIVS III. S. 4. c. II. & I. S. 3. in epistola ad ARISTONEM.

(q) *Collect.* L. VIII. c. 1.

(r) C. 2.

(s) C. 46.

(t) *Synops.* III.

(u) MRSUE L. III. AETIVS I. S. 3. MYREPSVS.

(x) L. III. L. I. c. 31. 34. &c. L. I. S. 3.

(y) GALEN. *Compos. med. sec. loc.* L. VIII.

(z) *Compos. sec. loc.* I. c. 1. 3.

(a) *Compos. sec. loc.* L. VI.

(b) *Compos. sec. gen.* L. III.

(c) *Compos. gen. sec. loc.* I. c. 3. *Antidot.* L. I. c. 7.

(d) *Antidot.* L. I. c. 7.

(e) *Ibid.* & *Compos. sec. gen.* I. c. 16.

(f) *Ibid.* & *sec. loc.* L. VI.

(g) *Ibid.*

(h) GALEN. *Compos. sec. gen.* L. II. III.

(i) *Compos. sec. gen.* L. V.

Medicamenta valde numerosa priorum scriptorum collegit (*k*), etiam sua adjecit, composita omnia. Neglexit addere utilitates medicamentorum, & rationem, qua conficiantur (*l*) & causarum atque temporum discrimina (*m*). APOLLONIUM (*n*) citavit, & VALENTIEM (*o*), & RUFUM (*p*), & CRATERUM, & CELSUM (*q*), & SCRIBONIUM (*r*), & LECANIUM AREUM (*s*), qui creditur DIOSCORIDIS fuisse amicus. Antidotos habet numerosissimas (*t*), & diacodia (*u*), hieram (*x*); Colica medicamenta varia (*y*), arteriaca innumera (*z*), alia. Miscet certe in unam compositionem nimis varia & sibi contraria medicamenta simplicia. Ita ad renum mala balsamica, mitia, venenata, ut Cicutam, Hyoscyamum, etiam Mandragoram (*a*), tum inutilia miscuit, ut Syriacum lapidem. Ad dysenteriam adstringentia, gallas, ericam, cinnamomum, opium (*b*). Ad icterum struthium & colocynthidem. Acria adversus colicam remedia adhibebat, & eum ægri sterces revomerent, Mandragoram (*c*), Opium, Castoreum, Hyoscyamum, cum aromatibus (*d*). In iafuso dysenterico chartam ustam dabat & auripigmentum (*e*). Arteriaca ingrediebantur decoctum filicis cum aromatibus, balauftiis, mandragora & hyoscyamo (*f*).

Externa medicamenta nihilo pauciora habet, ut malagmata (*g*); pastillos (*h*), inter quos crocosus (*i*); emplastra epulotica (*k*), digestiva (*l*), catagmaticum (*m*), acopon (*n*), viride (*o*), melina (*p*); unguenta, ut ægyptium,

- (k) *Compos. sec. gen.* L. I.
- (l) *Ibid.* L. III. VI.
- (m) *Ibid.* L. IV. VI.
- (n) *Ibid.* L. V. VII. IX. X.
- (o) *Ibid.* L. VII.
- (p) *Ibid.*
- (q) *Ibid.* CORNELIUM.
- (r) *Compos. sec. loc.* L. VI. IX.
- (s) *Ibid.* L. IX.
- (t) GALEN. *Compos. sec. loc.* toto opere.
- (u) IDEM *ibid.* L. VII.
- (x) l. c. C. VIII.
- (y) L. IX.
- (z) L. VII.
- (a) *Compos. med. sec. loc.* L. X.
- (b) *Ibid.* L. IX.
- (c) *Ibid.*
- (d) *Ibid.*
- (e) *Ibid.*
- (f) L. VII.
- (g) *Compos. sec. gen.* L. VII. VIII.
- (h) *Ibid.* L. V.
- (i) *Ibid.*
- (k) *Sec. gen.* L. II. IV.
- (l) L. VI.
- (m) L. II. V.
- (n) L. VII.
- (o) L. II.
- (p) L. II.

ægyptium (q), gleucinum (r); arida (s). Adversus ischiadica mala acerrima remedia exhibuit, ut semen calidissimum rutæ sylvestris, colocynthidem (t). Ex Aristolochia utraque, cum cerussa, ærugine & chalcanto aliud (u), mire mistum, medicamen imposuit. Ad aphthas gallis & aliis adstringentibus, alumine, ærugine (x) utebatur.

Ad MYREPSUM usque ejus viri medicamenta de manu in manum tradita sunt.

§. XLVII. *Asclepiades.*

ASCLEPIADIS nomen multi medici gesserunt. Bithynus ille celebrior: tunc AREUS (y) ASCLEPIADES (z), qui Tarsensis (a), amicus DIOSCORIDIS, auctoris certe libri *de propriis medicamentis* (b), & cui medicamentum ad carbunculos DIOSCORIDES Tarsensis tradidit (c). Duos numerat ASCLEPIADES GALENUS (d), & alius est L. ARUNTIUS SEMPRONIANUS ASCLEPIADES (e), DOMITIANI medicus, & L. CALPURNIUS ASCLEPIADES PRUSIANUS (f), qui TRAJANO imperante vixit, alius demum ASCLEPIADES *philophysicus* (g), qui hyoscyamo ad ventriculi mala utebatur (h). Conjungit CLERICUS, sed a nostro citatur.

Demum noster MARCUS TERENTIUS ASCLEPIADES (i) cognomento *pharmacion* (k), diversus a prioribus, non paucos libros reliquit (l). *De internis affectionibus* quinque scripsit libros, operi titulum fecit inscriptum MNASONIS; deinde *antidota* (m), & *externorum* quartum MARCELLÆ inscripsit (n).

Inter

- (q) GALEN. *compos. gen.* L. II. VI.
- (r) L. VII.
- (s) *Sec. gen.* L. V.
- (t) GALEN. *compos. sec. loc.* L. X.
- (u) IDEM *ibid.* L. V.
- (x) *Ibid.* L. VI.
- (y) GALEN. *sec. gen.* L. V. *sec. loc.* L. X.
- (z) *Compos. sec. loc.* L. V. VIII.
- (a) *Compos. sec. loc.* L. IX. ANAZARBEUS, STEPHANUS *byzantinus in ANAZARBEA.*
- (b) *Compos. sec. loc.* L. IV.
- (c) *Compos. sec. gen.* L. VI.
- (d) *Sec. loc.* L. VI.
- (e) *Conf. Giorn. de Letter T.* XI.
- (f) *Ibid.*
- (g) GALEN. *compos. sec. loc.* L. VII. VIII.
- (h) *Compos. sec. loc.* L. VIII.
- (i) *Compos. sec. gen.* L. VII.
- (k) *Medicament. compos. sec. gen.* I. c. 16. L. III. VIII. c. 13. Eundem esse cum METRODORO GAROFALO *Giorn. Lett.* I. c.
- (l) *Medic. compos. sec. loc.* L. I. *Tertius* citatur *compos. sec. loc.* L. IX.
- (m) *Antidot.* II. c. I.
- (n) *Compos. sec. loc.* L. IV. *Librum IV.* citat, & L. VIII, IX, X. *sec. gen.* L. V.

Inter eos auctores a GALENO numeratur, qui rectissime (o) se in re medicamentaria gesserunt, & omiſſis minus certis veterum medicamentis, optima retinuerunt (p); cujus etiam multa memorabilia medicamenta (q) inferuit. Discrimina etiam caularum addidiſſe laudat (r), & alias inconstantior negat (s). Medicamentorum conficiendorum rationem docuit (t). Quod ea ſtudioſe deſcripſerit (u), GALENUS proſitetur.

ANDROMACHUM citavit (x), & SCRIBONIUM (y), ASCLEPIADEM philoſophicum (z), & præceptorem ſuum LUCIUM (a), & XENOCRATEM (b), & MOSCHIONEM (c), & ANTONIUM PHARMACOPOLAM (d). Romæ vixit, qui far cluſinum præſcribat (e).

Medicamenta priorum ſcriptorum numeroſiſſima collegit, etiam ſua, ut antidotos (f), ſtomaticam (g), hepaticam (h), zopyriam (i), arteriaca (k), paccianum (l), alia.

In arteriacis Eryngium cum ficubus, ſucco braſſicæ, gummi, & melle conterit (m). Uvam urſi ſanguinem vomentibus & alia adſtringentia (n) exhibet. Marrubium in tabeſcentibus præſcribit, etiam Mandragoram, Hyoſcyamum (o). Myrrham cum opio & mandragora in aſtere ſtomachico conjungit (p). Dyſentericæ gallam, rhus, ericam, chartam uſtam, auripigmentum, hypocyſtidem, lycium, & opium opponit, ut eo fere ævo medici ſolebant (q).

In

- (o) *Compoſ. ſec. gen.* L. II. *ſecund. loc.* L. VII.
- (p) *Ibid.*
- (q) *Compoſ. ſec. loc.* L. I.
- (r) *Compoſ. ſec. gener.* L. VI.
- (s) *Medicament. compoſ. ſec. loc.* L. II. fin. *ſec. gen.* L. V.
- (t) *Compoſ. ſec. gen.* L. III.
- (u) *Ibid.* L. II. init.
- (x) *Compoſ. ſec. loc.* L. VIII. *ſec. gen.* L. V.
- (y) *Compoſ. ſec. loc.* L. VII. *ſec. gen.* L. V. VI.
- (z) l. c.
- (a) *Compoſ. ſec. gen.* L. V. VI.
- (b) *Ibid.*
- (c) *Ibid.*
- (d) *Sec. loc.* L. IX.
- (e) *Ibid.*
- (f) *Antidot.* L. II. c. 6.
- (g) GALEN. L. VI. *compoſ. ſec. loc.*
- (h) L. VIII. c. 8.
- (i) L. II. *antidot.* c. ult.
- (k) *Compoſ. ſec. loc.* L. II.
- (l) ORIBAS. *Syn.* III.
- (m) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. II.
- (n) *Compoſ. loc.* L. VII.
- (o) *Sec. loc.* L. VII.
- (p) *Ibid.* L. VIII. c. 3.
- (q) *Ibid.* L. IX.

In vomitu mandragoram dabat, cum futorio atramento (r). In ictero cichorium, solanum (s). A veneno potu vomere jubebat; a gypso sumto dabat lixivium farmentorum, & nitri duos obolos (t). Vides bona intercedere, esse quæ malis aliter scripta.

Neque pauciora externa medicamenta habet (u). Malagnata (x) ad mala ischiadica, & alia mala, pastillos (y), emplastra (z) varia, epulotica (a), acopa (b), inter quæ populeum Cyzicenum (c), album, ad ulcera chironia (d), ad carbunculos (e). Ad dentium mala acerrimis medicamentis utitur (f). In ventriculi (g) malis hyoscyami semen imponit, tum calida, castoreum, piper, & acria (h).

§. XLVIII. Rufus.

Circa hæc tempora vixisse oportet. Vulgo ad TRAJANI ævum relegatur, ex SUIDÆ auctoritate. ARCHIGENE & ASCLEPIADE junior fuit (i), quem citat. Ipse nullum signum habet, unde definias: neque enim novimus, quoniam sint nuperi illi medici Ægyptii, Græcam linguam male docti, qui nomen coronariæ & lamdoideæ, & squamosæ futuræ excogitaverint. RUFUS (k) l. de vino, & ad vulgus RAZEUS citat (l). De herbis Librorum IV. poema scripserat, GALENO (m) auctore, quod amissum est, præter nonnullos versiculos (n); & de ratione victus opus (o), sæpe a RHAZEO citatum (p), etiam a SUIDA (q). Hi forte de lacte (r) egit, & de vino (s), de melle (t), de arte coquendi,

O 2

- (r) Ibid. L. VIII.
- (s) Ibid. L. IX.
- (t) *Antidot.* L. II. c. 7.
- (u) *Conf.* L. IV. *compos. sec. loc.* & ubique,
- (x) *Compos. sec. loc.* L. X.
- (y) Ibid. L. V.
- (z) *Sec. gen.* L. II. IV. V.
- (a) Ibid. L. II.
- (b) Ibid. L. VII.
- (c) L. V.
- (d) L. IV.
- (e) L. VI.
- (f) *Compos. sec. loc.* L. V.
- (g) *Sec. loc.* L. VIII.
- (h) Ibid.
- (i) AETIUS III. S. 2. c. 27.
- (k) p. 34.
- (l) *Contin.* p. 503. b.
- (m) *Simplic. medicament.* L. VI.
- (n) GALEN. *antidot.* I. c. 2.
- (o) ORIBAS. *collect.* II. c. 62.
- (p) *Simplic. medicament.* p. 157.
- (q) L. V.
- (r) L. I. ORIBAS. *Syn.* L. IV. c. 40.
- (s) L. V. c. 7. ex libro RUFUS duodecimo.
- (t) SUIDAS, ex libro II.

coquendi (u), de aqua (x), de fapa (y), de aceto, & lora (z). Inter optimos rei herbariæ auctores citatur (a), & eum se sequi fatetur ORIBASIIUS (b). RUFII esse suspicio est C. GESNERII poema græcum *de virtutibus herbarum DEO alicui conservatarum*, quod cum DIOSCORIDE ALDUS anno 1518. 4°. & 8°. edidit, & recudi fecit Cl. FABRICIUS (c), addita versione Cl. RENTORF, cum scholiis. Chamæmelum, Rhamnus, Artemisia monoclonos, Pentadactylus, Verbena Supina, Ruta, Dictamnium minus, Elelisphacon, Chamæcupressus, Centaurium majus, Bupthalmus, Pæonia, Polium, hic laudantur, & medicarum virium adest farrago, verarum & falsarum. Easdem penitus plantas in codice Vindobonensi descriptas LAMBICIUS PAMPHILO tribuit (d).

In paucis cæterum operibus, quæ de RUFO supersunt, Pycnocomon dixit, cujus radix (e) rotundo malo similis, alvum repurget. Ficum satis alere, etiam athletas (f): sylvestrem rutam vesicas ciere vi ignea (g). Φακοειδης (h), vix alibi dictam plantam dicit, cujus drachmæ duæ valide alvum ducant. In libro de *purgantibus medicamentis* (i) loca natalia optimorum purgantium describit, Helleborum optimum ex Octa monte & Anticyris repetit, nigrum tamen etiam ex Lyncestide, & ex monte Parnasso, album ex Armenia & Galatia. Nigrum ait deorsum purgare, album sursum. Citat etiam pityusam, granum gnidium, sambucum, iridem &c. Anagallidem ad morsum canis rabidi jussit imponi (k), quod remedium nuper revixit. Multa venerea habet (l), ut Hieram RUFII (m), medicamentum ad penem erigendum (n), & alia. Medicamentum RUFII apud ANDROMACHUM existat (o).

Sed datur alius MENIUS RUFUS auctor remediorum (p).

§. XLIX.

- (u) ORIBAS. L. IV. c. 2. ex RUFII libro *extremo*.
- (x) IDEM L. V. ex RUFII L. II.
- (y) L. V. c. 7. ex libro nono.
- (z) Ibid.
- (a) L. III. p. 266.
- (b) Præf. Syn.
- (c) *Bibl. Græc.* T. III. p. 629.
- (d) L. II. p. 593.
- (e) p. 16.
- (f) Apud ORIBAS. *collect.* I. c. 40.
- (g) ARTIUS I. Serm. I.
- (h) p. 15.
- (i) ORIBAS. *collect.* L. VII. c. 26.
- (k) ARTIUS II. S. 2.
- (l) ARTIUS I. c. 3.
- (m) ORIBAS. *Syn.* III.
- (n) Ibid.
- (o) GALEN. *compos. sec. loc.* L. VII.
- (p) *Compos. sec. gen.* L. VII.

§. XLIX. Criton.

CRITON his omnibus junior videtur, & postremo certe loco a GALENO recensetur. Est tamen inter eos, qui medicamenta (q) studiose descripserunt, distinctius, quam ANDROMACHUS (r); selegit etiam veterum medicamenta & optima retinuit (s). Post ANTONIUM MUSAM natus est (t), vix post ASCLEPIADEM (u), & cum HERODOTO vixit, a quo formulam emplastri ICESII accepit (x). Galenen, quæ dicebatur, Theriacam vocavit, eam descripsit (y), & varia de accurata præparatione monuit. Quinque libros *medicamentorum* scripsit (z). Quatuor etiam libros fusillime scripsit *de ornatu*, quorum capita recenset GALENUS (a), & in iis se ad humiliores curas demisit, adque defluvia capillorum remedia dedit (b), & ad achores (c) varosque (d) & Lichenes (e), & psilothrum suum habet (f). Antidoti ejus exstant apud GALENUM, & stomaticum ex punicis (g), arteriaca (h) ex ammoniaco gummi in vino soluto; diacodium (i), alia; ex falicibus apud ORIBASIUM (k). Locum de ephelidibus AETIUS conservavit (l).

Simplicia tamen medicamenta amasse videtur: ad aphthas portulacam, cum oleæ (m) foliis coctam ad collutiones adhibet, & baccas Myrti albæ ex vino, & gallam ex acri aceto illinit, & fere plantis utitur: sic in apophlegmatismis (n). In morbis aurium acria & narcotica, & varii generis medicamenta proponit (o).

O 3

Externa

- (q) *Compos. sec. gen.* L. II. init. & L. III.
- (r) *Sec. gen.* L. VI.
- (s) *Compos. sec. loc.* L. II. VII.
- (t) *Ibid.* L. VI.
- (u) *Ibid.*
- (x) *Sec. gen.* L. V.
- (y) GALENUS *Antidot.* L. I. c. 18. Rejecit CLERICUS.
- (z) *Compos. sec. loc.* V. Tertius liber citatur a GALENO *Antidot.* I. c. 13. Primus *Medic. sec. loc.* L. II.
- (a) Liber de *Compos. sec. loc.* I. c. 3.
- (b) *Ibid.* L. I. c. 1.
- (c) *Ibid.* L. I. c. 8.
- (d) *Ibid.* L. V. *Sec. gen.*
- (e) *Ibid.*
- (f) *Ibid.* L. I. c. 4.
- (g) *Compos. sec. loc.* L. VI.
- (h) *Ibid.* L. VII.
- (i) *Ibid.*
- (k) *Synops.* L. III.
- (l) T. II. S. 4.
- (m) *Compos. med. sec. loc.* L. VI.
- (n) *Ibid.* L. II.
- (o) *Ibid.* L. III. c. 1.

Externa medicamenta etiam habet, ut emplastrum ICESIIUM (p), emplastrum diabotanon (q), & δια σκιλλης (r), δια ακονις (s), & ad ulcera chironia medicamenta (t).

§. L. Gallus. Quintus.

GALLI sæpe GALENUS meminit, alias simplici (u) eo nomine, ut in siccante emplastro (x), & barbaro (y). Alias addit nomen ÆELII (z), ut tamen ex adjectis, de medicamento CÆSARI (a) oblato, vocibus intelligas, eundem virum esse.

Post ANDROMACHUM putes vixisse, cum ejus *catagmatico emplastro* schistum lapidem (b) addiderit. Antidotum dicitur invenisse, quam CÆSARI obtulerit, adversus canis rabidi morsum, militesque multos (c) servaverit, ipsum etiam alibi CÆSAREM (d).

Ex alio loco GALENI putes antiquiorem esse; antidoto enim, quam CÆSARI GALLUS obtulerit, CHARMIDEM usum esse scribit, qui CLAUDIO imperante medicinam fecit (e).

Alibi GALLUM MARCUM ASCLEPIADEUM, ejusque medicamentum ad ventriculum (f) dicit.

De QUINTO GALENUS reliquit, duplici pondere Carpsii loco Cinnamomi usum esse (g). EJUS discipulum SATYRUM (h) addit PRÆCEPTOREM derisisse, qui imbelles medicamentum putaverit aucto pondere reddi generosius. EJUS Antidotum habet ORIBASIIUS (i).

AGATHINUS, ARCHIGENIS præceptor, de *Helleboro* scripsit (k), & ejus aliqua medicamenta a GALENO citantur.

LUCIUM

(p) *Compos. med. sec. loc.* L. V.

(q) *Sec. gen.* L. VI.

(r) *Ibid.*

(s) *Ibid.*

(t) *Ibid.* L. IV.

(u) *Antidot.* L. II. c. 15. *Compos. sec. loc.* L. VII. *Sec. gen.* L. II.

(x) *Compos. sec. gen.* L. V.

(y) *Ibid.* L. II.

(z) *Antidot.* L. II. c. 1. 11. 14.

(a) *Ibid.* L. II. c. 1. 11. 14. 15.

(b) *Compos. sec. gen.* L. II.

(c) *Antidot.* L. II. c. 10. ACTUARIUS p. 71.

(d) *Antidot.* L. II. c. 1.

(e) *Ibid.*

(f) *Sec. loc.* L. VIII.

(g) *Simplic. facult.* L. VII.

(h) *Antidot.* L. I. c. 8.

(i) *Synops.* L. III.

(k) *Chron.* III. c. 16.

LUCIUM ignotum medicum sæpe citat ASCLEPIADES. Ad catarrhum fumum tuffilaginis jubebat per infundibulum fumere (l).

TERENTIUS EVELPISTUS de herbarum facultatibus scripsit, si MARCELLO fides (m).

§. LI. Galenus.

Vasti ingenii vir, multiscius, egregius pharmacopola, & qui propria manu medicamenta sollicitè paraverit. Botanicus non perinde peritus fuit. Lycoperficum equidem primus dixit, a mercatoribus sibi ostensum, & herbulas aliquas (n) ad theriacam pertinentes ipse testatur sibi accurate fuisse perspectas, & recto lectas tempore. Herbas recenset, quæ Cyzici frequentes nascuntur. Petroselinum ex Macedonia, Scordium ex Creta monet accersi debere, Carpesium Sidæ pamphylicæ optimum nasci (o): Amaracum a Maro separat: Perseam nusquam se vidisse monet, nisi in Ægypto (p). Sed nimis exscribit DIOSCORIDEM, neque ullam addit descriptionem (q), ut intelligas nihil hic habuisse proprii. Medicamentariam artis partem non neglexit. In Palæstinam navigavit, ut bitumen propius inspiceret, balsamumque stillare videret (r). Terebinthinam veram, tum larignam, & strobilinam bene distinxit (s), ut istam haberet pro validissima, Chiam pro mitissima (t). Besasa tamen, quod passim semen ipse dicit sylvestris rutæ (u), Moly alicubi interpretatur, in eo inconstantior (x). Inde factum, ut AETIUS Besasam, Harmalam, & Rutam sylvestrem pro eadem cum Moly/planta habeat, quod vix potest verum esse (y).

DIÆTETICI libri GALENI hæcenus ad plantas pertinent, potissimum libri III. *de alimentorum facultatibus*.

In libro I. cerealia describuntur, qualia veteres colebant, nobis non factis cognita, & panis. Siliginum panem plurimum alimentum præbere ait, inde Similaceum, sed Siliginis, rei Romanæ, signa nulla dat. Casu cum edisset triticum elixum, difficulter coqui expertus est. Ptisanæ præparationem describit. Zeæ nomen se in peregrinationibus nunquam audivisse, sed brizam in Macedonia dici semen frumenti, typhæ simillimi. Olyram post triticum

(l) *Tard.* II. c. 7.

(m) In *Epist.* ad MÆCRNATEM.

(n) Chamæpityn, Chamædryn, Thlaspi, Centaurium, Hypericum, Polium, *Antidot.* L. I.

(o) *Antidot.* L. I.

(p) *Compos. sec. loc.* L. II.

(q) Olim PHOTIUS p. 400. 401.

(r) *Antidot.* L. I.

(s) *Compos. sec. gen.* L. II.

(t) *Ibid.* L. I.

(u) *Compos. sec. loc.* L. VI. & alibi.

(x) *Simpl. facultat.* L. VII.

(y) I. *Serm.* I.

triticum ponit, & eo deteriorem typham. Tangit Zeopyrum, etiam oryzam, qua legumina orditur. Fabas rotundas facit, aphacam & viciam compressas. Melampyron ex tritici degeneratione nasci docet.

L. II. De fructibus, etiam palmis, & fericis; & de oleribus. Inter ista Solanum numerat, & Cinaram, & Ocimum, quod cum garo edant, & Ari radicem.

De libro III. solum vinum huc pertinuerit, reliqua sunt de animalibus.

Liber *de succorum bonitate & vitio*; nempe de alimentis, quæ adtenuent, incrassent, ita scriptus est, ut GALENUS fatis per singula eat, & etiam homonymias interpretetur. Cerealia, legumina, glandes, vinum, aliaque potulentorum genera considerat.

In librum HIPPOCRATIS *de salubri diæta* GALENI Commentarius practici potius argumenti est. Prodiit Paris anno 1529. 8°. 1536. Basil. 1544. 4°. &c.

De adtenuante victus ratione L. I. Laudat eam adtenuationem, & olera percurrit, fructusque, femina, radices, & cerealia, a quibus eam vim expectat, etiam animalia.

De ptisana liber, fuse & minute, de ejus præcipui alimenti ægrotorum præparatione agit.

De sanitate tuenda L. VI. potius ad exercitationes, veteribus familiares, & ad frictiones, adque refutandum THEONEM ALEXANDRINUM spectant. Habet tamen GALENUS aliqua libro IV. de populi, & conorum Abietis vi leniente, quando in oleo infunduntur, deque cibis & potu, qui senibus conveniunt libro V.

Propius huc pertinent, quæ quinta classe operum GALENI continentur. Eorum princeps est opus, *de simplicium medicamentorum facultatibus* L. XI. qui equidem non toti ad rem herbariam faciunt. Quinque enim priores fere in ratiociniis consumuntur, inque stabiliendis quatuor præcipuis medicamentorum qualitibus, calido sive acri, frigido, quo acorem & venena stupefacientia refert, humido, emolliente, & sicco seu adstringente. Quatuor harum qualitatum gradus primus constituit. Libro etiam I. de aceto, secundo fuscè de olei natura, tertio de brassica disputat. Recte tamen monet, ab eventu in corpore humano inde consequente, non ab externis signis de eorum facultatibus debere definiri. Facit etiam earum qualitatum gradus. L. IV. est de saporibus. L. V. de classibus medicamentorum secundum vires, quas in corpore humano exercent. In L. VI. præfatione judicat de iis auctoribus, qui, ante se, de materia medica scripserint. Sequitur alphabetica enumeratio plantarum, quarum aliquis in medicina usus eo tempore erat, qui catalogus per librum VII. continuatur, & in libro VIII. finitur. Meræ sunt virium medicarum enarrationes, absque ulla descriptione. Parum

Parum hic est proprii: & habet fere DIOSCORIDIS facultates. Pauca Romana admiscet, quo *Bretannica* spectat. Non est absque superstitione, & fidem Amuletis adhibet, etiam interposito suo testimonio. Videntur errores intercedere, & epimelis, quam dicit unedinem vocari, a Comaro seu arbuto diversa est. Aliquoties plebejorum experimenta citat, & passim DIOSCORIDEM refutat, ut in Coriandri viribus. In Lilio proprium sibi medicamentum citat. Reliqui ad finem usque libri sunt de fossilibus & animalibus.

Liber de *substitutis medicinis* brevis est, sed tamen utilitatem habere potest, ex comparatione plantarum, quas GALENUS sibi substituit, & quas inde colligas, similium fere virium esse. Id aliquando nostra nomina confirmat, ut in duplici Casia dosi pro Cinnamomo substituta, aut in aliis exemplis, ubi pro Dauco Sium, pro Hyoscyamo semen Solani vesicarii subponitur; alias GALENUS longe a nostra opinione recedit, ut in Iridis radice pro Aconito, Acoro pro Afaro, & tamen pro Amomo, Argemoine pro Silymbrio (Mentha) & Seriphio, Afaro pro Zingibere, radice violæ albæ pro Balsamo, Lapathi radice pro Chamædry, Coriandri femine pro Cicuta, Roseis pastillis pro Cinnamomo, Brassicæ femine pro Cumino, & Solani vesicarii pro Cynorrhodo, pro Hyacintho flore Isatidis, pro Peucedano glycyrrhiza, pro succo Polygoni femine Erucæ, pro Potamogitone Serpyllo substitutis. Alias per adfinitates discas aliqua de plantis, alias vix notis: ita Sphagnum odoriamenti genus fuisse adparet, cum pro Bdellio, calamo odorato, junco odorato detur. Ita Moly adstringere intelligas, cum pro Corallio & Symphyto supponatur. Ita Dorycnium narcoticum venenum esse constat, cum pro eo Hyoscyami semen adhibeatur, & idem Dorycnium pro Mandragora subjiciatur. Papii radix vehementer purgat, cum pro Helleboro albo propinetur. Struthii succus pro Eryfimo, radix pro Helleboro, Dryopteris (Filix) pro Cneoro, Mentha agrestis pro Ocymoide, Omphacium pro Oenanthe substituitur.

De *purgantium medicamentorum facultate* fere ad causas rerum potius spectat. Defendit vim certos humores adtrahentem, contra ASCLEPIADEM. Multum laudat remedia purgantia, & felices curationes citat, quas iis auxiliis perfecit. Hos libros potuissimus reservare ad Bibliothecam practicam, sed incertus, num tantum vitæ mihi superfit, ut eo progrediar, malo hanc certe partem immensi operis pleniorē edere. Superstitiosa admiscet c. 6. quibus sibi fidem ipse detrahat.

De *theriaca* ad PISONEM, cujus filium ulcere summæ coxæ laborantem ipse curaverat. Adfirmat veram theriacam experimento innotescere; a serpentibus enim ictos non lædi, si theriacam bonæ notæ sumserint, perire qui secus. MARCUM ANTONINUM plurimum theriaca esse usum, & ad ejus exemplum alios nobiles Romanos. Ipsum Imperatorem medicinæ fuisse. Defendit medicamenta composita, ut frangantur vires nimix, aut scopo contrariæ. Præfert descriptionem ANDROMACHI, quam operi inserit: aliqua monet de fraudibus seplasiarum in plantis supponendis. Debere theriacam

P

purgatio-

purgationem alvi inhibere. Descriptio falis compositi, quem viperæ ingrediuntur. Non esse genuinum GALENI opus, fuisse a LABBEO contenditur.

De Theriaca ad Pamphylianum brevis est l. & fere practici scopi.

De antidotis L. I. (2). Descriptionem continet Theriacæ, ad quam componendam AUCTOR a MARCO ANTONINO advocatus fuerit. Jubet simplicia medicamenta accurate perspicere, ex quibus fit Theriaca. It autem per singula, & mellis bonas malasque qualitates dicit, vina varia, trochiscos viperarum, scylliticos. Quæ herbæ in Italia bonæ nascantur, quas præstet ex Creta advehi, IDEM definit. Intercurrunt plantarum descriptiones, ut cythi fruticis myrto æqualis: Laudat GALENUS Cinnamoni arborem, ab ADRIANI ævo apud Augustos conservatam, qua sit in theriaca usus. COMMODUM medicamenta neglexisse, quare se, SEVERI imperio, cum theriacam pararet, vetusto Cinnamomo uti maluisse. Laudat formulas versibus comprehensas, quod non possint fallere. Inferit adeo ANDROMACHI *senioris* theriacam. Ipse Hedychromum versibus hexametris descripsit. Medicamenta adservata per ætatem debilitari, ut Cinnamomum, & alia, etiam acerrima. Porro varia adfert de Casia, Schoenantho, Stœchade, Chamæpity, Polio, Styrace, Acacia, Thlaspi, quod in Cappadocia natum Cretico præfert. Alias formulas habet theriacæ, DAMOCRATEAM, anonymam aliam: & CRITONIS.

In L. II. varias compositiones describit, antidotos Mithridaticas, antidotum AELII GALLI, DAMOCRATIS, ASCLEPIADIS JUNIORIS, ZOPYRII, APOLLONII MURIS, MITHRIDATIS ipsius, ARCHIBII, ANTIPATRIS, EUCLIDIS, PALATIANI, ZENONIS LAODICEI, XENOCRATIS, ARPULI, aliorum, etiam circulatorum: tum Alyssa varia: inter quæ herbam cognominem describit.

Lib. de medicamentorum compositione secundum locos, nempe ad omnes a capite ad calcem morbos. Ratiocinia primum proponit de morbi indole; deinde medicamenta sua, & aliorum, plurima ARCHIGENIS, APOLLONII, CRITONIS, ASCLEPIADÆ junioris, hæc simpliciora; deinde ANDROMACHI antidotos, qui auctores & ipsi plurimos alios citant. Eorum labores passim dijudicat & carpit, quando vel aliena miscent, vel causarum & temporum distinctionem negligunt. Adparet GALENUM multum indulgisse medicamentis purgantibus, quibus alopecias se sanasse gloriatur. Utebatur autem hiera picra, etiam thapsia sola, aut euphorbio extus illito. Cæterum sero ad hæc scribenda accessit, citat enim hic I. libro opus suum *de usu partium* (a), libro III. & IVto (b) librum de medendi methodo XII. & libro III. (c) quintum de pharmacis simplicibus, libro VIII. simplicium librum V. & methodi medendi decimum quartum.

L. II.

(2) CLERICUS habet pro spurio.

(a) C. 3.

(b) Init.

(c) Fin.

L. II. Ad morbos porro capitis. Plantarum virtutes ipse enumerat. Multa bene in APOLLONIUM empiricum monet, quo plurimum utitur. Opium in collyrio adhibitum amblyopiam fecisse adnotat. Inde ARCHIGENIS, spectati viri, consilia fufe expendit. Nimum adpensis herbis & Coronis videtur tribuisse. Intercurrent plusculæ vires simplicium medicamentorum. Sternutamenti loco ipsum elaterium in nares sufflavit.

L. III. Mireris GALENUM de radice Cucumeris fylvestris, Bryoniæ & Ari scribere, eas extra mordacitatem alvum ducere, tum quod hæc acerrima remedia cum Polio conjungat. Medicamenta cæterum APOLLONII HEROPHILEI & ARCHIGENIS, simplicia fere utriusque, aliqua tamen ex APOLLONIO ipse in usum revocavit. Polypum narium vetat acribus tentari.

L. IV. Adversus oculorum mala suum aridum ex lapide Phrygio remedium describit, quod valde laudat, & addit in Romano Imperio multo in usu esse. Hic mireris nomen JOHANNII legere, citatum de medicamento ex rosis.

In L. V. aliqua adhuc habet oculi mala, tum dentium; & ejus doloris sedem sagaciter in se ipso GALENUS distinxit, ut alius in gingivis resideret, in nervo dentis alius. Mire acria veteres in his malis adhibebant. Tithymali radicem in vino coquebant, eo os eluebant, & succum tithymali farina exceptum denti admovebant.

L. VI. De oris morbis. In angina se ipsum laudat, quod in agro, cum medicamentis destitueretur, nucum succum cum melle coxerit, novum undique medicamentum, & feliciter adhibuerit. Stercus caninum ad oris escharas laudat, & negat ingrati quid habere. Ad columellæ mala rhus præfert, & gallas, tum medicamentum APOLLONII, quo alumen & gallas continentur.

L. VII. Ad morbos organorum spiritalium. Hic innumerabilia arteriaca recenset, tum ad tabem & dyspnœam medicamenta. Mandragora, Hyoscyamo, Opio veteres multum utebantur, non valde probante GALENO; fatetur tamen in colica non posse nos carere narcoticis. Citat suum diacodium, & distinguit, in morbis pectoris, ubi ei locus sit, aut Opio demum.

L. VIII. Stomachi adfectiones recenset. Multum utitur Hiera. Corrigit ASCLEPIADEM, qui atramentum futorium & Mandragoram adversus vomitum dabat. Describit suum remedium ex succo malorum cydoniorum, cum pipere & zingibere. Multa solebant extus ad ventriculi mala adponere. Inde hepatis mala. Non solas radices Chamæpityos, Cichorii & similia, sed succos & totam plantam juvare recte monet.

Libri sexti, septimi, octavi codex M. S. in Bibliotheca Cæsarea existat (d).

P. 2.

L. IX.

(d) LAMBEC. II, c, 6.

L. IX. Ad Icterus, splenis mala. Arsenicum flavum fuisse ex malagmate splenico colligas, quod non aliam ob causam aurei coloris fuisse potuit. Multum veteres utebantur emplastris in malis ventriculi, hepatis, splenis, inque hydrope. Inde morbi renum, & pauca ad partes genitales. Mireris Agarico in strangulatione ex utero GALENUM uti. Pompholygem ad hæmorrhoides præfert.

L. X. De renum morbis, & podagra: ad istam quidem potissimum malagmata præscribuntur.

De compositione medicamentorum secundum genera L. VII. His vocibus pars fere pharmaceutica intelligitur, & modus, quo emplastra, trochisci & unguenta ex arte parantur. Multus in his fuit GALENUS, & sua manu medicamenta præparavit, & in omnibus cautelis accuratissime se gessit.

Tuetur libro I. composita, quod simplicia sæpe non sufficiant. Laudat suum diachalciteos medicamentum, quod multi imitentur. Negat argenti spumam frigidam esse. Corrigit ASCLEPIADEM, cum olei ad cerussam portionem nimis parcam fecisset: agit fere de emplastris albis ex Cerussa, & viridibus.

Libro II. pergit in emplastris varii coloris, demum bituminosis, seu barbaris, inter quæ est GALENI Ceratum, quod ad posteros descendit (e).

L. III. est totus extra ordinem, & proprie pertinet ad opus secundum locos. Nam tradit medicamenta, externa quidem, quæ ad vulnera nervorum adhibentur, & de iis vulneribus fere GALENUS agit, adprime sibi notis, cum Gladiatores Pergami, adhuc juvenis, curandos accepisset. Adparet etiam passim, cum itinera obiret, exercuisse chirurgiam, neque facile suam operam cuiquam negasse. Solebat autem ruri uti euporistis, lixivio, euphorbio, propolide, ervorum farina, fermento. Perite distinxit a vagina tendinem, Euphorbium recens peracre esse, inde, & celeriter mitescere; sic thapsiam. Omnes sibi oblatos ægros se sanasse gloriatur.

L. IV. Pergit in iis, quæ ulceribus malignis conveniunt & cicatricem inducunt; tum ad ulcera cancrofa: Monet quæ indistinctim ANDROMACHUS scripserat, ea distinguere.

Sic L. V. passim comparat diversas auctorum compositiones, eas emendat, suasque tradit. Sequuntur trochisci ad ulcera, carbunculos.

L. VI. Iterum emplastra, & primum ad ulcera serpentia. Aliqua GALENUS se invenisse ait, nihil decedentia optimis. Celebre est diabolanton, varie descriptum a variis, de cuius usu accurate agit, & de variis variorum formulis: sic de fusco ægyptio. Inde digerentia & extrahentia.

L. VII. Theoriam dat scirrhi & describit emollientia. Præfert calidiorem leonis adipem. Comparat iterum varias compositiones HERÆ, ANDROMACHI, ASCLEPIADIS. Inde relaxantia, acopa, quæ lassitudinem tollant.

Cæterum

(e) MÉSUE edit SYLV. p. 322.

Cæterum hoc opus in senio scripsit, post librum de simplicibus med., & post therapeuticen, post etiam duos alios de compositione medicamentorum libros jam editos, qui cum templo Pacis per incendium interierunt (f).

Denique omiſſis interim mere practicis operibus, & *Euporistis* (g), faciunt ad rem herbariam *interpretationes vocum obſoletarum* HIPPOCRATIS. Ita *αντιρρινον* interpretatur herbam, quam *Βουρρανον* etiam vocent (unde intelligas de noſtri Antirrhini genere eſſe), & *Lychnidem ſylveſtrem* (*παρθενιον*) non debere reddi per *Helxinen mercuriali ſuſtitimam*, ita enim intelligo.

In Libro de *temperamentis* III. aliqua habet de ciborum & medicamentorum temperamento.

Fragmenta aliqua de vino apud ORIBASIIUM & ATHENÆUM, de pane apud ATHENÆUM exſtant.

Inter ſpuria GALENI integra aliqua opera botanici argumenti reperiuntur, ut liber alter de *Dynamidiis*, nam primi exigua particula ſupereſt. Iſte alter pro proœmio habet ſæpe repetitam epiſtolam ad Mæcenatem; ſequitur catalogus medicamentorum purgantium, inter quæ yſium, ſed & allium & thymus eſt, & ſtyrax. Inde varia medicamenta. Opium auctori eſt expreſſus ſuccus foliorum & ſeminum, ad ſolem ſpiſſatus. Sequuntur morbi ſecundum loca, tunc eorum remedia, ad empiricorum morem. Unguento vult epilepſiam ſanare, quod vocat probatum. Plurima vana habet & ſuperſtitioſa. Hinc de diebus formidoloſis: de urina, febribus, vulneribus, &c. Multum abſunt omnia a ſubtili & dogmatico GALENI ingenio. *Dynamidia* REINESIUS GARIOPONTO tribuit.

Liber de *ſimplicibus medicamentis ad Paternianum* ordine alphabetico, neque ad Græcum alphabetum, neque tamen unice ad latinum ſcriptus eſt. In prima pagina vitriolum habet, nomen veteribus ignotum, & a Chalcantho, vitriolo cæruleo, diſtinctum. Nomina corrupta Alcimonium pro Alcyonio. Aloſardion pro Halofanthos, Adarcha pro Adarce, califiva pro calx viva.

De Centaurea ad fratrem ſuum Papiam. Citat THEMISTIUM celebrem magiſtrum. Liber mere empiricus eſt. Prodiit ſeorſim Venet. 1497. fol. Argentor. anno 1541. fol.

Neque perſequor librum *ſecretorum* ad MONTIUM, totum arabiſtam.

Librum *venenorum* (h) GALENO inſcriptum paſſim Arabes citant (i).

Librum de vini facultate ex ORIBASIO CHARTERIUS inter opera Galenica excudit.

P 3

Cæterum

(f) L. I. c. 1.

(g) Spuria eſſe putes, cum ORIBASIIUS, diligentiffimus GALENI lector, neget exſtare *Præfat.* Primus liber hætenus ferri poteſt.

(h) SERAPIO *obſ.* 353.

(i) RAZE p. 319. &c.

Cæterum sibi viventi libros alienissimos suppositos fuisse ipse GALENUS queritur (k).

Seorsim prodierunt libri III. *de alimentorum facultate*, ex interpretatione MARTINI GREGORII Parisiis anno 1530. 4°. (SEGUIER) anno 1543. 8°. ibid. anno 1547. 16°. ibid. Lugduni anno 1570. 16°. Leidæ anno 1633. 8°. BURETTE. Gallice vertit JEAN MASSE. 1552. 16°. VERDIER. Græce Paris anno 1557. 8°. BURETTE.

Liber *de adtenuante dieta* Lugd. anno 1546. 1549. 16°.

Liber *de ptisana* Paris 1536. & interprete J. POLITICO Paris. 1544. 4°. prodiit, & Basil. 1544. 4°. tum cum MAXIMILIANI de LUCIO Commentario Venet. anno 1575. 8°. Edidit etiam J. LALAMANTIUS cum libro de ptisana sui temporis anno 1578. 8°. LIND.

Libri *de sanitate tuenda*, Theodoro LINACRO interprete Colon. anno 1526. 8°. Paris. anno 1530. fol. Lugduni anno 1548. 12°. 1549. 8°. GUNZ & 1559. 8°. OSB. & castigati a J. CAJO Basil. anno 1549. 8°. græce. Albano TORINO interprete Basil. anno 1578. 8°. Italice edidit Josephus GALEANUS Panorm. 1650. 8°. MONG.

Commentarios in eos Antonius RABERIUS Basil. anno 1547. fol. edidit LIND. Enarrationes Ludovicus Jacobus BORDING Rostoch anno 1605. 4°. LIND. Adnotationes Leonhardus FUCHS Tubing. anno 1541. 8°. GUNZ.

Deinde C. Hofmannus GALENI de *sanitate tuenda* L. III. accurata versione, & perpetuis commentariis & castigationibus illustravit, quæ editio curante Sebastiano SCHÆFFERO prodiit Francof. anno 1680. 4°. Codex M. S. versionis arabicæ exstat in *Bibliotheca Parisina Ketab Galinous fi. tedbir al schat* (l).

Libri *de simplicium medicamentorum facultate* T. Gerardo GOUDANO interprete excusi sunt Parisiis anno 1530. fol. 1543. 8°. TREW. 1547. 12°. MAITTE. Argentorati 1561. 8°.

Librorum *de simplicibus medicamentis* duas versiones Arabes habent (m).

In quinque libros priores Commentarius exstat Francisci VALESH Francof. anno 1645. fol. Eisdem in XVI. disputationes resolvit Melchior SEBIZ Argentorat. anno 1651. 8°. * Gallice totum opus vertisse dicitur HERVE FAYARD, cum additionibus FUCHSII & SYLVII & aliorum Limoges 8°. VERDIER.

Antidotorum L. II. cum notis Fr. TIDICÆI prodierunt Thorunii anno 1607. 4°. In compendium redacti a LACUNA prodierunt Antverpiæ 1587. 16°. * cum EVERARDO de nicotiana.

Libri de *Theriaca* Paris 1534. fol. 1536. 1531.

Libros

(k) De libris propriis ab init.

(l) I. n. 986.

(m) HERBELOT, p. 967.

Libri *de compositione secundum locos* foli prodierunt Paris 1530. fol. 1535. fol. Lugd. anno 1549. 8°. In eos commentatus est J. CORNARIUS Basil. anno 1537. fol. Edidit etiam VIII. Periodos J. HOLLERIUS Francofurt 1589. 8°.

Libri *secundum genera* Paris 1530. fol.

Euporista Paris 1530. 8°. GUNZ. 1536. Basileæ anno 1576. 8°. & J. HOLLERIO curante Paris anno 1549. 8°. & ex versione *Sebastiani SCROFÆ* Paris anno 1548. 8°. FALCON.

Succedanea Paris 1530. 8°. 1536. Bas. 1544. græce.

Cum EVERARDO *de tab.* prodiit l. *de theriaca ad PISONEM* cum commentariis & interpretatione *Joh. JUVENIS*.

Liber *de purgantium medicamentorum facultate* de his quos purgare oportet, quibus medicamentis, quo tempore prodiit interprete *Johanne POLITICO* Paris anno 1544. 4°. tum Basil. 1544. 4°.

Codices M. S. operum GALENI passim exstant. *Sex librorum de sanitate tuenda* nuperus codex in *Bibl. Paris.* II. n. 2172. græce, & latine 6867. tum in *Medicea*.

Iidem, quinque priores a *Nicolao de RHEGIO* conversi, sextus a *BURGUNDIONE* & B. R. P. II. n. 6867. neque ipse vetustus.

De alimentorum facultate L. III. In *Bibl. Paris.* II. n. 2173. codex est, & iste novus & II. n. 2164. & IV. n. 6865. versi a *GUIL. de MORDECHO*, tum in *Medicea*.

Libri I. & II. pars ib. n. 2157. pariter novus.

Liber regiminis sive de ciborum virtutibus, seculi XIV. IV. n. 6865. & a *BURG.* versus 6865. a, & apud *Mich. CANTACUZENUM* de diæta & moris curandis II. n. 2230.

Commentarius in *HIPP. de victus ratione in morbis acutis* B. R. P. II. n. 2165. & ipse novus, & 2332. tum in *Medicea*.

De ptisana & ejus conficiendi ratione *Bibl. Paris.* II. n. 2267.

Et de bonis & pravis alimentorum succis *Bibl. Reg. P. II.* n. 2164. & latine 6865.

Libri XI. de simplicium medicamentorum facultatibus *Bibl. Reg. Paris.* II. n. 2157. 2159. 2160. & 2170. neuter vetustus codex, græci tamen: latine in *B. D. MARCI*.

Libri V. priores *Bibl. R. Paris.* II. n. 2156. 2158. & duo tantum libri n. 2279. 2280. omnes novi & græci. L. VI. posteriores versi n. 6865.

Libri *de succedaneis* *Bibl. Reg. Paris.* II. n. 2312. & 2319. græci & IV. n. 7056. iste seculi XIII.

Ex eodem excerpta II. n. 2208.

De purgantium medicamentorum facultate II. n. 2165. gr. & in *B. Medicea*.

Libri

Liber de theriaca ad PISONEM Bibl. Reg. Paris. II. n. 2164. in *Bibl. Medicea* tum L. II. *de antidotis* in *Medicea*, & in *Parifina* n. 2164.

Libri X. de *compositione medicamentorum secundum loca* *Bibl. Paris. II.* n. 2123. & 2156. græce. & in *Bibl. Med. & S. MARCI Veneta.*

Octo ejus operis libri *B. R. P.* n. 2158.

Duo libri priores *ib. II.* n. 2164.

Libri VII. de *compositione medicamentorum secundum genera* *Bibl. Reg. Paris. II.* n. 2158. & 2156. græce. Huc *Catagenarum partes VII.* *ib. IV.* n. 6865.

Libri VI. in *Bibl. Medicea.*

Uter priorum sit l. de *compositione medicamentorum simplicium* *B. R. P. II.* n. 2167.

De medicinis experimentatis a JOHANNITIO versus n. 6893. De qualitate herbarum & aromatum n. 6837. *Dynamidia* in *VATICAN.*

Quid fuerit *Lexicon botanicum* GALENI in *Bibl. Medicea.*

Post GALENUM mascula medicina declinavit, & veratri potissimum usus obsolevit, neque quidquam rei herbariæ additum est.

§. LII. *Scriptores incertæ ætatis.*

Subjungam hic scriptores aliquos, quorum ætas incerta est. Huc ANTYLLUS (n), nusquam dictus a GALENO, frequenter ab ORIBASIO. Titulum operi fecit *de medicamentis, quæ agrotis offerantur* & *de eorum preparatione*; citatur etiam ex tertio de *auxiliis* libro & ex secundo. Agit de pane, alica, ptisana, malva cum garo cocta & oleo, quam valde laudat. (o). Alio loco de Elleboro agit, in libro *de remediis evacuantibus*, & de symptomatibus evitandis, quæ ab Ellebori-usu superveniunt, syncope, sensuum interceptione, spasmis, hypercatharsi. Demum ex secundo libro *evacuantium* (p) loca exstant de apophlegmatismis; & ex libro *de iis, quæ extrinsecus occurrunt* (q), magnum fragmentum de suffocationibus, olfactoriis, adstringentibus, collyriis, pessis, infusis, unguentis, malagmatibus, acopis, sternutamentis, cataplasmatibus, aliisque.

PHILAGRIUS Epirota, NAUMACHII discipulus, Thessalonicæ medicinam fecit (r), & libros medicos scripsit septuaginta (s). Citat librum *de potionibus* (t) *suavibus* ORIBASIO, & ex eo libro de apomelite, de diacodio loca (u), ubi AUCTOR GALENUM citat (x); tum de confectione ex cydoniis & cornis, omphaco-

(n) ORIBAS. *collect.* L. IV. c. 11.

(o) IDEM *ibid.* L. VIII. c. 5. 6.

(p) L. VIII. c. 10. Locum de exhibendo veratro citat AETIUS I, S. 31

(q) L. X.

(r) SUIDAS III. p. 597. 598.

(s) IDEM *ibid.*

(t) ORIBAS. *collect.* L. V. c. 15.

(u) C. 19.

(x) C. 20. AETIUS III; S. 4, 23.

omphacomelite (*y*) ad morbos acutissimos utili, de rhodomelite (*z*), apii decocto (*a*). Alius locus de milio. Stomacicum PHILAGRII idem (*b*) citat. Ceratum ejus habet AETIUS (*c*), PAULUS (*d*) ALEXANDER (*e*), J. MESUE (*f*), MYREPSUS, & SERAPION (*g*).

§. LIII. *Alexander.*

ALEXANDER APHRODISEUS, GALENO coævus, qui tamen ad CARACALLÆ usque tempora vixit, commentator ARISTOTELIS, scripsit etiam *ιατρικα απορρηματα και φυσικα προβληματα*, quorum duo libri Paris 1540. & Francofurti anno 1587. 4°. græce prodierunt. Inter multas quæstiones pauculæ ad rem herbariam pertinent. Cur sinapi, piper, & alia acria cutem imposita adtrahant, alvum vero non ducant. Cur a raphano comesto ructus (*b*) alias olidi adscendant (*i*), alias inodori. De farinæ hordei frigore (*k*). Cur idem piper & sinapi integra devorata alvum non calefaciant, sed comminuta (*l*). De fructibus horæis coloratis & decoloribus (*m*). Cur oleum cum aqua non misceatur (*n*). Posterioris ævi esse, neque genuinos gnari Viri partus, passim fatentur. In *quæstionibus physicis & moralibus* nihil ad nos pertinet.

Problematum cõdex exstat in *Bibliotheca Parisina* II. n. 2230. tum in *Medicea*, & in B. D. MARCI.

Gallice prodierunt Paris. 1555. 12°. cura HARETI.

§. LIV. *Q. Serenus.*

QUINTUS SERENUS SAMMONICUS SEPTIMIO SEVERO imperante inclaudit, qui ab ANTONINO, quem CARACALLAM vocant, interemptus sit, maximæ bibliothecæ dominus, SPARTIANO & CAPITOLINO testibus.

Ejus *de medicina præcepta saluberrima*, carmine heroico, minime contemnendo, continent morborum censum, ad quos SERENUS sua remedia, etiam

(y) C. 21.

(z) Ibid.

(a) C. 23.

(b) L. IV. c. 10.

(c) III. S. 4. c. 23.

(d) L. III. c. 46. & alibi.

(e) L. VIII. c. 10.

(f) p. 322. editionis SYLVII. anni 1544.

(g) Tr. IV. c. 21.

(h) l. c. 30.

(i) C. 42.

(k) C. 53.

(l) C. 67.

(m) II c. 26.

(n) C. 67.

etiam potissimum ex plantis adjicit, non absque superstitione. Ita quartanam Homericis versiculis sanare fuscipit (o), & Abracadabra hemitritæo opponit. Inclinatae latinitatis vertigia reperias in pomis Sabuci, pro Sambuci baccis. Vix quemquam citat. Præter *Philonia*, & antidotos, etiam simplicia medicamenta suadet, sed ad empiricorum morem longam absque discrimine farraginem.

Editiones primo meas addam. Parisiis apud Colin anno 1533. 8°. cum aliis poematibus. Tiguri anno 1540. 4°. cum *Gabrielis* HUMELBERGII copiosis commentariis, plerumque quidem ex antiquis scriptoribus collectis, non tamen absque proprio experimento. Ita veterum consilium cibus oplendorum, quibus vomitum movebant, sæpe funeste cadere monet, ex LEONELLI VICTORII præceptoris sui testimonio. Porro prodiit SERENUS cum *Roberti* KEUCHENII eruditus, sed collectaneis emendationibus & notis, Amstelodami anno 1662. 8°. * & in collectione *Henrici* STEPHANI; & demum cum notis *Petri* BURMANNI inter *poetas latinos minores* Leid. anno 1731. 4°. * cum J. CÆSARII & aliorum notis. Prodiit etiam Lipsiæ 1515. 4°. & 1654. 8°. Venetiis anno 1502. cum CELSO, & 1488. 4°. cum AVIENO & ARATO, & nuper Venetiis 1763. 8°. cum CELSO. Codex M. S. cum variantibus lectionibus existat in *Bibliotheca Regia Londinensi* 210. & plures in *Regia Parisina* IV. n. 4839. 6864. 7099. 8454. alii in *Leidensi* & *Vaticana*.

§. LV. *Atheneus Sophista.*

Ægyptius, Naucratis, polyhistor, vixit COMMODO imperante, cujus meminit, OPPIANO junior, etsi GALENUM, ARRIANUM, PLUTARCHUM, & ULPIANUM in suo convivio collocutores introducit, qui HADRIANI coævum Poetam sibi notum fuisse dicit. Male ergo a SUIDA ad MARCI ANTONINI tempora refertur (p).

Doctissimus homo innumerabiles veterum locos memoriasque hominum conservavit, non alibi reperiundas, ut vel eo fine, ob maximum numerum scriptorum ad rem coquinariam & ciborum historiam pertinentium, & eorum de plantis placita, hoc uno loco conservata, inter præcipuos sit auctores herbariæ historiæ, quo plurimum & ipse usus sum.

Δειπνοσοφιστων libros XV. non integerrimos possidemus, cum duorum priorum librorum & initii tertii tantum habeamus epitomen, tum in antiquis editionibus finem libri XV. desideremus.

Græce prodiit hoc opus, curante M. MUSURO apud ALDOS Venetiis anno 1514. fol. B. Bern. & Basileæ anno 1535. fol.* *Jacobo* BEDROT & *Christiano* HERLIN curantibus, imparibus oneri, iudice CASAUBONO, & certe valde mendose, etsi aliquot centurias errorum BEDROTUS se sanasse ait, nullo cum auxilio codicum, citationes etiam aliorum auctorum & loca parallela emendasse.

Græce

(o) C. 49.

(p) Conf. ista apud FABRICIUM *Bibl. Græc.* L. IV. p. 631.

Græce & latine cum eruditissimis Commentariis J. CASAUBONI apud Commelinos anno 1598. fol. *, tum Lugduni anno 1612. fol. & 1657. fol. FABRIC. hic cum nonnullis fratrum FERMAT observationibus.

Libri XV. lacunam supplevit *Guilielmus* (q) CANTER, eaque accessit ad superiores editiones.

Latine vertente *Natali* COMITE Venet. anno 1556. fol. FABRIC.

Jacobus DALECHAMP emendatiorem versionem & plenioram editionem cum commodis indicibus & nonnullis notis dedit Lugduni anno 1583. fol. *

Isaaci CASAUBONI animadversiones seorsum prodierunt Lugduni anno 1621. fol. * etsi dedicatio anno 1600. data est. Usus est vir undique doctissimus multis codicibus, optimo potissimum FARNESINO. Habuit etiam aliqua a GESNERO & WELSERO. Notæ criticæ, & emendatoriæ accesserunt, tum collectio locorum parallelorum; nam botanicæ res a studiis Clari Viri alienæ erant. Multa ad ATHENÆUM REINESIUS monuit (r).

Gallice ab Abb. de MAROLES versus prodiit Paris 1680. 4°.

§. LVI. *Aelianus.*

CL. AELIANUS Prænestinus, qui multa ex ATHENÆO habet, in variis historiis aliqua tangit ad rem herbariam pertinentia, de vinis Græcis (s), de plantis Deli insulæ (t).

Edidit *Conradus* GESNERUS, cum reliquis operibus, Tiguri anno 1556. fol. versionem a J. VULTEIO inceptam; & cum plurimis adnotationibus varias historias solas *Abrahamus* GRONOVIVS Leidæ anno 1731. 4°. 2 Vol. Dederat etiam PERIZONIUS Leidæ 1701. 8°.

§. LVII. *C. Julius Solinus Polyhistor.*

Γραμματεὺς Ægyptius, vixit post Parthorum destructionem per Artaxerxem, restauratorem (u) Persici Imperii, quo tempore vulgo sericum in vestibus adhibebatur. Dicitio tamen non pessima non fuit multo posteriorem facere. Scripsit miracula fere regionum, inque iis magis ad animalia & ad lapides respexit, quam ad plantas: has tamen adigit, breviter quidem, & obiter (x). Herbam Sardoam habet (y), Alimon Creticam, arborem quæ

Q 2

gummi

(q) FABRIC.

(r) *Var. lect.*

(s) L. XII. c. 31. & L. XIII. c. 6.

(t) L. V. c. 4.

(u) SALMAS. *proleg.* *ibid.*

(x) C. 4.

(y) C. 11.

gummi ammoniacum (z) stillat, & Laser, Balsamum, cujus eo ævo magnus in Judæa proventus erat, Medicam (a) nempe Citrum, Ficum indicam, seu Benjanorum (b) arborem, cujus umbra latissime patet, Arundinem *Bambu*, cujus ex radicibus succus melleus exprimatur, denique Ebenum.

Utor editione SALMASII Ultraject. anno 1689. fol. *

§. LVIII. *Nestor.*

NESTOR POETA, ALEXANDRO SEVERO (c) imperante vixit, & singulis literis se carere posse carmine ostendit. EJUS exstabat *Panacea*, in qua ZOROASTER (d) citatur, tum elegiacum carmen *αλεξικηπος*, qui liber a PAXAMO nominatur, ubi fabulosa aliqua de Brassicæ virtutibus refert. Citatur etiam NESTOR ex VARRONE, qui ab eo aliqua habet remedia (e), crasso errore. Oportet omnino titulos auctorum in collectione Geoponico vitiosos esse, cum nullo modo in ordinem reduci possint.

§. LIX. *Hesychius.*

Incerti ævi auctor, quem FABRICIUS (f) quidem Christianum fuisse, & Alexandrinum, & seculo tertio vixisse autumat; Cl. vero editor *Johannes ALBERTI* (g) neque christianam fidem secutum, neque certi ævi esse contendit, & quæ Christiana habere videatur, ea aliena esse glossemata. Utut sit, non quidem omnes, neque plerasque, herbas in suo Lexico recensuit, aliquas tamen & cum nominibus sæpe insolitis (h) adtulit, ut possis ad eos libros referre, quos penitissime res veterum intellecturum legere oporteat.

Utor editione *Johannis ALBERTI* cum vastis Commentariis edita Leidæ anno 1740. fol. *

PTOLEMÆUS HEPHÆSTION, VERI præceptor, in *polymathea* de *ψαλακινθα* herba scripsit, PHOTIO teste. CYTHERUM vocat SUIDAS.

§. LX. *Quintilii.*

QUINTILII fratres, Georgicorum scriptores (i), habentur pro viris illustribus, CARDIANO aut CONDIANO & MAXIMO (k), quos COMMODUS occidit;

(z) C. 27.

(a) C. 46.

(b) C. 52.

(c) SUIDAS.

(d) *Geopon.* L. XV. c. 1.

(e) *Ibid.* L. XII. c. 16.

(f) *Bibl. Græc.* L. IV. c. 35.

(g) Præf.

(h) *Αεγυριος*, *ειδος βοτανης* &c. *βρεθινω*, *ριζαρια* *τινα*; *Αρεσχα* (*labruscæ*)

(i) *HEROCLES hippiatr.* præf.

(k) *EX XIPHILINO*, EUSEBIO.

occidit; quos etiam fratres de Fraxino, terebintho, sive pistacia scribentes ATHENÆUS (l) citaverat. Citantur iidem a FLORENTINO (m). Vixerunt in Roma pagana, & Cæsareis temporibus. Boni enim ingenii plantam Laurum a Romanis aiunt dici (n).

De variis stercoreibus agunt (o), de humano, ut eo Arabes utantur, de asinino, caprino, bubulo; de cultu Cannabis (p), & Liiri (q). Opera menstrua agri enarrant (r). Alicæ (s), ut puto, Tragi (t) & ptisanæ præparationem (u) docent: sarmenta fumere jubent de vitibus optimis & medio loco (x): de diversa duratione vini (y); oleas meliores reddendi artificia docent, circumfodiendo (z), adfusa amurca, aut urina, terebrando, inferendo ramos meliores; &c. Ne flores aut folia dejiciantur ab arboribus, curari circumfodiendo, complendo fossam fabarum palea (a). Pyrus, ne quid (b) lapidosi habeat, obscure indicat: deinde ut ex stolonibus plantetur. De insitione & cura Lauri (c). Ne cucumeres vel melones semen (d) ferant, particula sarmenti de terra prominente assidue resecta. Porro, ut eos fructus in fictili vase figuram variam jubeas induere, etiam characteres. Medicatæ vires cucumeris sylvestris; ut serventur cucumeres. De animalibus etiam & universa adeo domo rustica hi fratres scripserunt.

§. LXI. *Sextus Julius Africanus.*

Imperante vixit SEVERO. Κεῖον scripsisse dicitur (e), varix eruditionis opus, libris novem (f), ORIGENIS (g) coævus, & de remediis physicis egit. Sed auctor noster multo posterioris est ævi. Inscriptionem Christianam eo seculo non expectes (h), boni viri, sed superstitiosi: idem FLORENTINUM citat (i).

Q 3

Non

- (l) L. XIV.
- (m) L. X. c. 2.
- (n) L. XI. c. 3.
- (o) L. II. c. 21.
- (p) L. II. c. 40.
- (q) Ibid.
- (r) L. III.
- (s) Ibid. c. 7.
- (t) C. 8.
- (u) C. 9.
- (x) L. V. c. 8.
- (y) L. VII. c. 1.
- (z) L. IX. c. 9.
- (a) L. X. c. 88.
- (b) C. 22.
- (c) L. XI. c. 3.
- (d) L. XII. c. 19.
- (e) NEEDHAM ex PHOTIO & SYNCHELLO.
- (f) Alii 14. ut SUIDAS.
- (g) Et EUSEBIO.
- (h) L. VII. c. 14.
- (i) L. IX. c. 14, L. X. c. 66.

Non undique laudandus auctor varia semina macerare suadet, ne post fationem injuria adficiantur, non tamen sine vanitate (*k*). Sex tantum diebus uvas (*l*) maturas manere. De occidendis vermibus, non satis vere (*m*). Ridicule ait, fertilem fore vitem, si vinitor hedera fuerit coronatus (*n*). Alumine injecto vult a vino aquam separare (*o*), quod nuper est renovatum ad emendandam aquam. Vana varia remedia habet ebrietatem impeditura (*p*). Oleam fertilem reddit terebrato trunco, & pinguis oleæ infertis ramis (*q*). Inde de citrio malo in gypseo modulo, in speciem capitis humani aut aviculæ formando. Intelligas Romanis hesperidum eo tempore copiam fuisse, quo noster scripsit, aut ex alio mutuavit (*r*). Idem artificium ait ad omnes fructus valere. Punica sine granis (*s*), exenta pariter certa medullæ parte curat. Omnia punica eundem granorum numerum habere (*t*). Nigram & albam ficum facere, utriusque generis oculis colligatis, ut in unum (*u*) truncum coalescant. Ut caveatur ne ficus maturæ de arboribus delabantur (*x*). Dulces reddere ex amaris amygdalas, perforato trunco, lacruma effluente (*y*). Nucem absque putaminibus nasci ex nucleo, cujus defractum sit putamen (*z*). Lapathi vires medicæ (*a*). De animalibus etiam, totaque adeo domo rustica scripsit. Habet fabellam de dextro & sinistro testiculo ligando. Est inter mulomedicos, & ab ISIDORO citatur.

§. LXII. *Philostratus Senior.*

PHILOSTRATUS SENIOR SEVERO & JULIÆ DOMINÆ innotuit, & fuit inter eruditos viros, quos is imperator solebat convocare. Mirificam reliquit vitam APOLLONII, cujus editionem Græcam cito, quæ coram est, cum latina interpretatione *Alexandri RINUCCINI* Venet. anno 1502. fol. non pleniorum illam *God. OLEARI* Lipsf. anno 1719. fol. Magnam partem fabulosi libelli PHOTIUS conservavit. In mirifico eo opere de monte Caucaſo Indiæ dicitur, Cinnamomo radicem consistam esse, reliquum montem diversis aromatibus. Piper in eodem monte ait partim ab hominibus plantari, & partim a simiis, &

(k) *Geopon.* II. c. 18.

(l) V. c. 45.

(m) C. 48. 30.

(n) C. 24.

(o) VII. c. 9.

(p) C. 31.

(q) L. IX. c. 8.

(r) L. X. c. 9.

(s) C. 31.

(t) C. 36.

(u) C. 53.

(x) C. 56.

(y) C. 59.

(z) C. 66.

(a) L. XII. c. 36.

& alias etiam in planiori India arbores describit, ut Sefamum, Milii genera, arborem pomis cæruleis. Varia quidem & ficta.

§. LXIII. *Julius Pollux.*

ΙΟΥΛΙΟΥ ΠΟΛΥΔΕΥΚΤΟΥΣ ονομαστικόν (L. X.) post *Wolfgangi SEBERI* editionem emendatum, suppletum, illustratum. Præter notas SEBERI accedit Commentarius *Godofredi JUNGERMANNI*, & alius *Joachimi KUHNII*. Consultulerunt, in ordinem redegerunt VII priores libros STEPHANUS LEDERLINUS, reliquos *Tiberius HEMSTERHUYS* Amsterdam anno 1706. fol.* Etsi fere COMENIANA janua est, technicorum vocabulorum ad diversas artes accommodatorum, satis hætenus inepta, etsi eruditioni potius sophisticae destinatur, tamen aliqua plantarum nomina huc pertinent. Integram artem agriculturæ plusculis paginis persequitur, & hortorum, arborumque curam & vitium, & instrumentum rusticum, & olerum nomina. Sic in capite de convivio plurima de alimentis adducit. Porro de arte tinctoria agit, de coquinaria, de myropolis, denique sparsim de nonnullis plantis.

Versio passim vitiosa. Ita χονδρον cartilaginem interpretantur, cum oporteret Alicam vertere, quæ utique melius cum lacte & adipe edulium fuerit, quam cartilago.

Vixit imperante COMMODO, cui passim libros suos dedicavit (b). Ægyptius fuit, & Naucratis.

Aliæ editiones sunt Græca ALDINA Venet. anni 1502. fol. FABRIC. Juntarum Florentina anni 1520. fol. B. Bern. denique Basileensis anni 1536. 4°. GESNER.

Latina est Basileæ anni 1541. 4°. aut 1542. cum adnotationibus editoris *Rudolphi GUALTHERI*.

Græco latina W. SEBER Francof. anni 1608. 4°.

Ultima HEMSTERHUYSII aucta est & emendata ex Græcis codicibus, & SALMASII, VALESII; CANTERI notis.

Seorsim *Caroli LABBEI* specimen animadversionum in POLLUCEM prodierat Argentorati anno 1675. 12°. , curante *Joachimo KUHN*.

DIOGENES LAERTIUS ob vitas THEOPHRASTI & DEMOCRITI legi meretur. Vixit & ipse exeunte SEVERO.

§. LXIV. *Geponici. Florentinus.*

Hic desperatione aliqua adacti jungemus Geponicos, etsi eorum aliqui nuperiores fuerint. Cum enim alii mutuo alios citent, atque vicissim ab iisdem citentur,

(b) Etiam *SUIDAS*.

citentur, nullo modo possunt in ordinem tolerabilem reduci. Initium adeo a FLORENTINO faciemus, cujus ætas certior videatur.

CASSIANUS FLORENTINUS, villæ Maratonymi in Bithynia & vicini agrî dominus, ex præcipuis est auctoribus operis Geoponici, & a multis pro solo habetur. Utrumque nomen ejusdem esse viri constat, quod & CASSIANO (c) & FLORENTINO (d) eadem villa Maratonymus tribuatur. FLORENTINIANO operi *de re rustica* titulus fuit (e), cujus L. I. & II. in isto Geoponicorum opere citatur (f). A JULIO AFRICANO citatur (g), & a DIOPHANE (h), aque DIDYMO (i), aque PALLADIO passim, cui nomen non additur (k), demum a Pseudo Democrito (l). Roma florente vixisse putes, cum in ea urbe Camelopardalim viderit (m) in PHILIPPI forte spectaculis, & ipse oleuvæ (n) apud MARIUM MAXIMUM MACRINI Præfectum urbis visæ meminerit: vixerit adeo seculo III. nondum adulto. QUINTILIOS citat (o). Stercoris præparationem (p), & augmenta ex alga docet, ex coriariis retrimentis & aliis fordibus, & de messis tempore (q). Mensuram panis, quam ex dato frumento requiras (r), ut adgnoscas villæ dominum; deinde de Ciceris cultu (s) agit, & lentis (t), & milii (u), & lupini (x). Modum operarum, & numerum & victum (y) definit. Inde fuscæ vitium cultum tradit (z); cujus rei magna in eo viro peritia fuit, & primum de vite arbustiva (a). De theriaca vite (b), antidoto loco medullæ inserta, & de purgatrice (c): de insitione vitium (d) accurate, etiam in cerasum; de terra vitibus apta (e),
quana

(c) L. V. c. 6.

(d) L. X. c. 2.

(e) PHOBIUS n. 163. Liber XI. citatur a J. AFRICANO.

(f) L. IV. c. 8.

(g) L. IX. c. 14.

(h) L. X. c. 76. L. XIII. c. 9.

(i) L. XI. c. 18. L. XVI. c. 22. L. II. c. 34. quem vicissim citat L. X. c. 37.

(k) Jan. 15. Febr. 28. Mart. 3. 4. 11.

(l) L. X. c. 51.

(m) L. XVI. c. 22.

(n) L. XIX. c. 14.

(o) L. X. c. 2.

(p) L. II. c. 22.

(q) C. 25.

(r) C. 32.

(s) C. 36.

(t) C. 37.

(u) C. 38.

(x) C. 39.

(y) C. 47.

(z) L. IV.

(a) L. IV. c. 1.

(b) L. IV. c. 8.

(c) Ibid.

(d) C. 12.

(e) L. V. c. 1.

quam nigram desideret, qualem Ægyptus habet. Recte durabile vinum a rubris uvis nasci (f), minus firmum ab albis. Quæ uvæ maximi sint quæstus (g). De tempore, quo vites plantare conveniat (h). Addit experimentum in Bithynia captum, oportere autumno vitem plantare in locis non irriguis, quo loco CASSIANI nomen existat. Præfert plantationem per totalem defossionem (i) ei, quæ fit per palam, easque fossas desiderat (k) trium minimum pedum. Duo sarmenta pangit (l) potius, quam unum. Non debere mistas vites diversi generis (m) plantari. Uvarum (n) genera, quæ in Bithynia præferantur. Sideratas vites Bithynorum experimento corrigit, clavo truncum penetrante (*); œnanthen ut legere oporteat (o), quæ videtur flos esse vitis; ut uvæ passæ fiant (p), & de plantandis arundinibus (q). De torculari, vasis (r); etiam olei, de cella vinaria (s), doliis, picatione (t). Ne mustum ferveat (u): ut triduo purum fiat (x). Bene clauso in vase mustum dulce manere (y), melius in puteo (z). De viii gustatione & fraudibus cauponum (a). Vina *διηθσυμενα*, quod vitii genus per colationem corrigunt, ut sanentur (b). Vinum Thasium ut fiat, uvis cum aqua marina expressis (c). Olearum cura (d) & insitio (e); ut oleæ condiantur (f). Oleam vidit in vitem insertam (g) & fructum gustavit, & in Lybia nasci addidit. Horti in univèrsum situs & ratio (h). Arborum plantatio. Quo tempore arbores plantare conveniat (i). De plantando citrio (k). Juxta muros plantat, hieme sterfus

(f) C. 2.

(g) Ibid.

(h) C. 6.

(i) C. 9.

(k) C. 12.

(l) C. 17.

(m) C. 15.

(n) C. 17. (*) C. 37.

(o) C. 51.

(p) C. 52.

(q) C. 53.

(r) L. VI. c. 1.

(s) C. 2.

(t) C. 7. 8.

(u) C. 14.

(x) C. 15.

(y) C. 16.

(z) Ibid.

(a) L. VII. c. 7.

(b) C. 37.

(c) L. VIII. c. 23.

(d) L. IX. c. 2. 4.

(e) C. 16.

(f) C. 28. 29. 30.

(g) C. 14.

(h) L. X. c. 1.

(i) C. 2.

(k) C. 7.

stercus circumjicit, fructum forma gypsea figurat. Posse in malum inferi & vicissim, & in morum: Duracina aquosis locis gaudere (l), quod nuper confirmatum est, durare magis, si in prunum damascenam, aut in amygdalum amaram inferueris. De punicorum cura (m) & insitione (n). De amygdalarum plantatione & collectione (o). De insitione (p), inoculatione, & infoliatione; hæc accurate, ut ab artifice. Ut a vermibus arbores defendantur (q). Croci plantatio & decerptio (r), sic myrti ex ramo depacto (s) educatio. Inferi albam in nigram, etiam in pirum, mespilum, malum punicam. Idem de buxi plantatione (t). Res hortenses imprimis curavit. De horto in universum (u). De cultu lactucæ & viribus medicatis (x), & melopeponum (y); de rapo (z), & raphano (a), ut dulcis reddatur, deque ejus ad scorpium ictum viribus, aliisque (b). De apio (c), ut magnum fiat, & crispum, ejusque usu medico. De mentha (d), quam mireris hic dici inutilem esse. De ruta (e) sylvestri & hortensi; sic de eruca utraque (f); de nasturtio (g) semper medice. Animalia etiam habet; & de apibus proprium caput (h): nam subnascentem apum pullitiem sollicitus inspexit.

§. LXV. *Apulejus Geoponicus.*

Ille APULEJUS non fuit Centuripinus ille, neque antiquus rusticorum auctor, neque asini scriptor, nam FLORENTINUM citat (i), & totus homo alterius est saporis. Citatur a DIOPHANE (k) aque BERYTIO.

Hujus

- (l) C. 13.
- (m) C. 29.
- (n) C. 37.
- (o) C. 57. 58.
- (p) C. 75.
- (q) C. 90.
- (r) L. XI. c. 26.
- (s) C. 7.
- (t) C. 9.
- (u) L. XII. c. 2.
- (x) C. 13.
- (y) C. 20.
- (z) C. 21.
- (a) C. 22.
- (b) Ibid.
- (c) C. 23.
- (d) C. 24.
- (e) C. 25.
- (f) C. 26.
- (g) C. 27.
- (h) L. XIV. c. 2.
- (i) L. II. c. 39.
- (k) L. XIII. c. 9.

Hujus APULEJI multa exstant in Geoponicorum collectione. Ita de montibus arboribus conferendis (l), & loco, ubi quodque genus melius proveniat. Myricam ponit in humida. Semina vino macerare suadet, ut minus corrumpantur (m); ut uvas calcare oporteat (n). Humiditatem (variā) Garo, & terris pinguibus incensis vult corrigere (o). Acetum ut acre fiat (p). Olei omphacini præparatio (q). Mala alga, musco, foliis, aliis modis conservat, ut durent (r). Erucas necare vult (s) tum maceratione varia & fungorum suffitu, tum superstitionis. Habet etiam animalia aliqua.

§. LXVI. *Sotion.*

SOTION varia scripsit (t), & inter ea de fluminibus, lacubus, fontibus: sed & alia rustici generis. Vixisse putatur (u) circa tempora TIBERII, cum POTAMONEM Lesbium citet. Citatur a FLORENTINO & refutatur (x), & ab ANATOLIO (y), aque PALLADIO, nomine ut semper omisso (z). Si vere SOTION noster Cæsarum tempore vixit, oportet duos esse SOTIONES, antiquiorem, & alterum christianum.

Ergo veriora ista priori SOTIONI tribues.

Ne fornicæ frumenti (a) acervos tangant. Cedria extremam plantatæ (b) vitis fedem ungere. Tria vel quatuor vitium genera una ferere (c): ut circumfodiantur (d) vites & pascuntur (e) & pampinentur (f). Nimum lacrumantes falce esse detruncandas (g). De defluis uvis (h) & luxuriantibus (i). Lunæ multum tribuit (k). Signa vini acescentis (l). Florem delet œnanthe injecta.

R 2

- (l) L. II. c. 8.
- (m) L. II. c. 18.
- (n) L. VI. c. 11.
- (o) L. VII. c. 26.
- (p) L. VIII. c. 38. 39. 40.
- (q) L. IX. c. 19.
- (r) L. X. c. 21.
- (s) L. XII. c. 8.
- (t) PHORIUS n. 189.
- (u) *Proem.* p. 19.
- (x) L. V. c. 9.
- (y) L. IV. c. 10.
- (z) Febr. 29.
- (a) L. II. c. 29.
- (b) L. V. c. 9.
- (c) C. 16.
- (d) C. 19.
- (e) C. 20.
- (f) C. 28.
- (g) C. 38.
- (h) C. 39.
- (i) C. 40.
- (k) L. V. c. 10.
- (l) L. VII. c. 15.

injecta (m). Citra uvam vinum facere ex myrrha, corno, &c. (n). Acetum scillicum (o). Cura olearum (p). Oleum medicum lauro, cypero conditum Liburnico simile (q).

An IDEM fuerit, an alius junior & Christianus SOTION? qui in aratro RAPHAEL jubeat inscribere (r), ut femina evadant fertilia, qui idem DIDY-
MUM citet (s). Æque ridicula habet ad arcendam Orobranchen (t) consilia. Inter signa vini acescentis serpens viti implexus (u). De reponendis citriis (x). Nugas porro varias, quibus caveatur, ne arbores fructum abjiciant (y). De ocimi cultu, superstitiosa (z). De betis earumque usu medico (a). De pomis (b) earum cultu, & viribus medicis. Forte & capita de alliis (c) & cepis (d) eo pertinuerint, quibus vires medicæ traduntur. Animalia etiam habet.

§. LXVII. *Pseudemocritus.*

Qua ætate hic scriptor vixerit, difficile est dictu: antiquum esse credas, quod a plurimis fatis antiquis scriptoribus citetur, ut a PAXAMO (e), præterea a DIDYMO (f), a DIOPHANE (g), a TARENTINO (h), a FLORENTINO (i). Citat ipse ARISTOTELEM (k) & FLORENTINUM (l). Theriacam notam habuit (m), & armeniaca mala vocat Βερίμονια seu præcocia (n). Christianus certe fuit, Græculus, parum antiquus. Nemo vero DEMOCRITO adserat. Vox ADAM sola intercedit, quæ spectare videtur ad vires illas
Abraxa-

(m) L. VII. c. 25.

(n) L. VII. c. 35.

(o) L. VIII. c. 35.

(p) L. IX. c. 9.

(q) L. IX. c. 27.

(r) *Geopon.* II. c. 19.

(s) L. X. c. 87.

(t) L. II. c. 42. virginem nudam agrum circumire.

(u) L. VII. c. 15.

(x) L. X. c. 10.

(y) C. 87.

(z) L. XI. c. 28.

(a) L. XII. c. 15.

(b) C. 29.

(c) C. 30.

(d) C. 31.

(e) L. XVII. c. 14.

(f) L. XI. c. 5. 18. L. IX. c. 7.

(g) L. XIII. c. 9. L. XV. c. 7. Celebre illud veteris DEMOCRITI testimonium de vi
benefica mellis.

(h) L. XX. c. 6.

(i) L. V. c. 3.

(k) L. XV. c. 9.

(l) L. X. c. 51.

(m) L. V. c. 3.

(n) L. X. c. 73.

Abraxarum. Ex citato FLORENTINO, qui vicissim DEMOCRITUM citat, adparet, quam difficile sit, hos viros in ordinem redigere, ut omnino videantur tituli capitum vitiati fuisse. Cum passim a PALLADIO exscribatur, vixit tamen ante seculum V. (o).

Princeps ejus fuit *de re rustica* opus, cujus magna pars inter Geoponicos servatur. In eo mira miscela est, multa enim persapienter & utiliter dicta habet, ut plantarum (p) uvidi foli catalogum, quas inter indicos etiam *mestocallamos* habet, ut peregrinatorem adgnoscas. Equisetum bene distinguit, & Quinquefolium, & Batrachium Chrysanthemum, & odoratum Cyperum. Serere jubet circa finem Novembris, ob pluvias ejus temporis (q). Legumina cum sinapi coquere suadet, ut mollescant (r). Uvam absque acinis facere docet, exenta medulla (s). Theriacam pro medulla (t) subditam, optimas uvas facere. De vario situ, qui viti (u) conveniat. Mustum acescens per arenam (x) colare. Vinum ex madefactis (y) uvis debilius adjuvat, continuo transfundendo, etiam coquendo. Ut aqua vino admista detegatur (z). Olei emendationem docet (a) Generosiores palmas fieri, si *helices* (spadices) mares siccos in truncis (b) suspenderis, quod est antiquum per pulverem marem fecundandarum palmarum exemplum. Inscriptam persicam nasci, si (c) in ejus nudata amygdala lineas duxeris: sic rubra (d) duracina fieri, si aperte officulo cinnabari nucleum circumfuderis. Cydonia mala figurat (e), & ut ferventur (f) docet; ficus purgantes (g) reddit adfuso veratri aut tithymali fructu. Amygdalum sterilem corrigit radicibus hieme nudatis (h). Nomina definit nucis regiae, castanæ, armeniacæ, quam *Βερίκοκκον* vocat (i). *Opora* separat ab *ακροδρῶν* (k). Fætidissimis fordibus plantas a jumentis vult defendere (l). Dendrolibanus ut plantetur (m) docet. Animalium etiam

R 3

mira-

- (o) Febr. 29. Mart. 10. Aug. 8. Oct. 19. Nov. 10, 20.
- (p) L. II.
- (q) *Geopon.* L. II. c. 14.
- (r) L. II. c. 41.
- (s) L. IV. c. 7.
- (t) L. V. c. 3.
- (u) C. 4. 5.
- (x) L. V. c. 19.
- (y) L. VII. c. 4.
- (z) C. 8.
- (a) L. IX. c. 25.
- (b) L. X. c. 5.
- (c) C. 14. sic inscriptas ficus c. 47. & amygdalas c. 60.
- (d) C. 15.
- (e) C. 27.
- (f) C. 28.
- (g) C. 51.
- (h) C. 61.
- (i) C. 73.
- (k) C. 74.
- (l) C. 89.
- (m) L. XI. c. 16.

miracula tradit. Ex lingua nascentis agni colorem futuræ ovis non male præfagit (n).

Memorabilem hic locum habet, quem totum adponam; ut ostendatur novum artificium veteres non latuisse (o). „Habebis multos pullos citra incubationem gallinæ, hoc modo: stercus minute tustum & cribratum in ventriculos mitte, & gallinarum pennas circumpone, eique gallinæ ova recte impone. Perinde super hæc iterum stercus injice, donec undique sint cuncta, singulis diebus converte, ut æqualiter foveantur. Post vigesimum diem, reperies ova in ventriculis rupta. Vigesima itaque die putamen adime, & pullos pasce.”

Est etiam inter *malomedicos*. Fragmentum de sympathia & antipathia recusum exstat apud FABRICIUM (p). M. S. Φυσικων και μαγικων Vindobonæ exstat (q) in *Bibliotheca Cesarea*.

Contra inania plurima reperias; signa tempestatum a Jovis (r) diverso in signo situ. Agri ab orobanche (s) servandi absurdum artificium: tum de tuendis vitibus (t). Cupedinem vini tollere succo de fermentis (u) cæsis fluente. Aceti duplicatio huc pertinet (x); sic infinita alia (y). Arbores destruit adfusis menstruis (z). De horti emendanda conditione (a). De serpentibus immobilibus reddendis (b), deque columbis servandis (c). Lepores sexum mutare (d).

§. LXVIII. Pseudo Zoroastres.

ZOROASTRES, spurius procul dubio auctor, est inter Geponicos.

Præfagia tempestatum ex stellarum & Jovis potissimum loco sumit (e): prognostica ex feminibus, quæ canicula lædit, aut illæsa relinquit (f). Citat
HESIO-

- (n) L. XVIII. c. 6.
- (o) L. XIV. c. 8.
- (p) *Bibl. Græc.* L. IV. P. ult. p. 333.
- (q) LAMBEC. L. II. P. 6, p. 170.
- (r) *Gepon.* L. I. c. 12.
- (s) L. II. c. 42.
- (t) L. V. c. 10.
- (u) L. VII. c. 32.
- (x) L. VIII. c. 41.
- (y) L. IX. c. 12.
- (z) L. X. c. 67.
- (a) L. XII. c. 6.
- (b) L. XIII. c. 8.
- (c) L. XIV. c. 5.
- (d) L. XIX. c. 4.
- (e) C. 12.
- (f) L. II. c. 15.

HESIODUM Græculus (*g*), PLUTARCHUM (*h*), THEOPHRASTUM (*i*), ARISTOTELEM (*k*). Citatur a DIOPHANE (*l*), & a DIDYMO (*m*), aq̄ue PALLADIO exscribitur (*n*); ut non̄ totus novus sit, etſi falſum titulum præfixum gerit.

§. LXIX. *Didymus.*

DIDYMUŠ incerti ævi, a SUIDA dictus Alexandrinus, *Georgicorum* ſcripſit L. XV. Citatur ab AETIO (*o*), a DIOPHANE (*p*), a FLORENTINO (*q*), a VINDANIO (*r*), & a SOTIONE (*s*), & exſcribitur a PALLADIO (*t*). Citat FLORENTINUM (*u*), DEMOCRITUM (*x*), ZOROASTREM. Ut iterum perobſcurum ſit, citari a DIDYMO FLORENTINUM, & a FLORENTINO DIDYMUŠ. DIDYMUŠ herbarum peritiſſimus ab AETIO citatur.

Ejus locus (*y*) exſtat de tempore, quo frumentum & hordeum ferere convenit; alius de feminibus in contraria ferendis; ut in campeſtribus nata in montanis ſeras, & viciffim, quæ etiam nunc recepta (*z*) eſt opinio, ut tamen alio loco vetet in deteriorem locum plantas transferre (*a*). Porro de areæ præparatione (*b*); de pane absque fermento (*c*); ptifana; fabis (*d*); de viviradicibus transplantandis, ubi Bithyniæ conſuetudinem (*e*) citat; de inſitione per terebrationem (*f*); de uvis diſcoloribus (*g*); de conſervandis uvis, palea, fœno, in aqua (*h*); de plantario ad Bithynorum morem (*i*).

Vivi-

- (g) L. VII. c. 6.
- (h) L. XV. c. 1.
- (i) Ibid.
- (k) L. XIII. c. 16.
- (l) L. XIII. c. 9.
- (m) L. XI. c. 18.
- (n) Jun.
- (o) L. II. S. 2. c. 15.
- (p) L. V. c. 11. 20. 76.
- (q) L. X. c. 37.
- (r) L. X. c. 43.
- (s) C. 87.
- (t) Mart. 10. Maj. 8. Oct. 21. Nov. 13.
- (u) L. X. c. 71.
- (x) L. IX. c. 7. L. XI. c. 5. 18.
- (y) L. I. c. 14.
- (z) L. II. c. 17.
- (a) L. II. c. 48.
- (b) C. 26.
- (c) L. II. c. 33.
- (d) C. 35.
- (e) L. IV. c. 3.
- (f) L. IV. c. 13.
- (g) C. 14.
- (h) C. 15.
- (i) L. V. c. 3.

Viviradices præstare vult farmentis (*k*). De perticis: ad amineas vites altiores, in terra sicca (*l*), humiles requiri. Ut optima pix ad dolia in Italia paretur (*m*). De gypsatione (*n*). Vinum dulce fieri in Bithynia (*o*), in tortis trigesimo ante vindemiam die racemis. Ut dulce mustum fervetur, primum exhalatione permissa (*p*), deinde accurate obturato vase. Vini aminæ præparatio, cum aloë, cypero, nardo, cinnamomo (*q*). Olearum plantarium (*r*), quod non valde probat, cum absque eo celerius proveniant. Rationem tamen docet scrobium (*s*): tum condiendi modum (*t*) & contusas oleas (*u*), & colymbades in muria conditas (*x*). De palmis adjuvandis (*y*). Augeri colorem punici, si aqua cum lixivio balneorum rigaveris (*z*). De ficuum plantatione & cura (*a*). De avellanæ speciebus (*b*) & plantatione, & mespilorum (*c*), & filiquarum (*d*): breviter ista. Quo tempore ipse inferat arbores (*e*) exponit, & qua cum cura. Superstitiose (*f*) vult versiculis Homericis cavere, ne arbores fructum dejiciant. De cupressi plantatione (*g*). De rosarum cultu (*h*). De terra oleribus apta (*i*), & de stercore (*k*): ut varia olera ex eadem radice proveniant, depacta in ovillum sterco (*l*). Asparagum ex femine educat (*m*). De feridis medicis viribus (*n*). Animalia etiam habet, totamque adeo domum rusticam. Cameos cursu vidit excellere (*o*), & in Antiochia Camelopardalim (*p*). Aliquot ejusdem auctoris

- (k) C. 14.
- (l) C. 27.
- (m) L. VI. c. 5. 6.
- (n) L. VI. c. 18.
- (o) L. VII. c. 18.
- (p) L. VII. c. 19.
- (q) L. VIII. c. 22.
- (r) L. IX. c. 5.
- (s) C. 6.
- (t) C. 31.
- (u) C. 32.
- (x) C. 33.
- (y) L. X. c. 6.
- (z) L. X. c. 33.
- (a) C. 45. 46.
- (b) C. 68.
- (c) C. 71.
- (d) C. 72.
- (e) C. 77.
- (f) C. 87.
- (g) L. XI. c. 5.
- (h) C. 18.
- (i) L. XII. c. 3.
- (k) C. 4.
- (l) C. 14.
- (m) C. 18.
- (n) C. 28.
- (o) L. XVI.
- (p) C. ult.

auctores in collectione Mulomedicorum sunt capita. Citatur etiam ejus codex de lignis varii generis, qui in Bibliotheca regia Par. exstat (*q*), certe in VOSSIANA. Adparet in Bithynia vixisse.

§. LXX. Paxamus.

PAXAMUS *de arte culinaria* (*r*) scripsit; tum *de arte tinctoria*; & *de verrucosa* libros duos (*s*). PAXAMUM dicimus, qui ante COLUMELLAM vixit. Verum noster citat NESTOREM (*t*), quem NEEDHAMUS sub ALEXANDRO SEVERO ponit, neque adeo a COLUMELLA & ATHENÆO citari potuit. A PALLADIO citatur (*u*), ut ante seculum V. ponendus sit. Citatur a TARANTINO (*x*). Multa ex COLUMELLA habet.

In *Geponicis* multa ex *Georgicis* PAXAMI, ut videtur, conservata supersunt, de Orobanches noxa & Lolii (*y*); de vite unguentaria (*z*); de secunda pampinatione (*a*) quæ 30. diebus ante vindemiam fit. Vappescere vina circa initia hiemis (*b*), aut florente vite. De olcarum (*c*) messe, & olei expressione. Ut aridæ ficus (*d*) integræ in dolio ferventur. Circumfossis (*e*) radicibus & stercore fuillo adfuso punica fieri dulcia. Amygdali insitio (*f*) & cura arborum (*g*). De Brassica, longum caput, & de viribus ejus oleris medicis (*b*). Caucalides diureticæ (*i*). Animalia etiam habet.

§. LXXI. Damogeron.

DAMOGERON PAXAMUM citat (*h*), ignotus cæterum auctor; a PALLADIO passim (*l*) exscriptus, & a collectore *Geponicorum* citatus (*m*). Docet ut

(q) FABRIC.

(r) SUIDAS, POLLUX L. VI. c. 70. ATHENÆUS L. IX. COLUMELLA L. XII.

(s) Plures, nam tertius dicitur L. X. c. 34.

(t) L. XII. c. 16.

(u) Mart. 10. Aug. 8. Oct. 14.

(x) L. XX. c. 6.

(y) L. II. c. 43.

(z) L. IV. c. 9.

(a) L. V. c. 29.

(b) L. VII. c. 10.

(c) L. IX. c. 17.

(d) L. X. c. 54.

(e) C. 34.

(f) C. 62.

(g) C. 84.

(h) L. XII. c. 17.

(i) C. 32.

(k) L. X. c. 12.

(l) Januar. 15. Octobr. 12, 14.

(m) L. XI. c. 30.

ut hordeum diu seruetur (*n*), aut farina: sed illud quidem fatetur (*o*) veterascendo amarum fieri. De putatione vitium (*p*) sollicitè agit, & de fermentis in fossa binis (*q*). De corrigenda vite morbida (*r*). Panaceam describit duraturas facturam uvas, quam aloë, cassia, crocus & spica nardi, ingrediuntur (*s*). Ut vinum vetus facias ex novo, amaris fere testis vetere vino imbutis (*t*). Oleum ex terebinthi tuso fructu (*u*), ut fiat. Oleum ut fiat Hispanico simile (*x*), coquendo cum aqua & sale, admisto succo foliorum oliuæ. De pistaciorum plantatione (*y*). Castanea ut plantetur (*z*): eam arborem frigidis gaudere. De nucum plantatione (*a*). Arborem terebra perforat, ut fructum det meliorem: experimentum suum citat (*b*), ut nucum in terebinthum feliciter infoliaverit, & magnas sit nactus arbores. Hederam nigram appensam ad splenis mala valere (*c*). De malvæ viribus medicis (*d*). De Silymbrio, quod sub terra nutriatur (*e*). Animalia non habet.

§. LXXII. *Tarentinus.*

TARENTINUS Geoponicorum ab editore putatur HERACLIDES esse. Id quidem fieri non potest. A DIOPHANE citatur, quem ostendimus posterioris ævi esse, deinde excipitur a PALLADIO (*f*). HEROCLE prior est, a quo citetur (*g*), qui idem, ABSYRTUM cum citet, seculi V. est. Citat etiam PAXAMUM, & DEMOCRITUM (*i*), & DIOPHANEM (*h*).

EJUS exstat locus de feminibus ferendis (*l*), de frumento sub terram recondendo (*m*), insperfo cinere, aut pravi odoris herbis. De uvæ in myrtum

- (n) L. II. c. 30.
- (o) C. 31.
- (p) L. V. c. 21.
- (q) C. 22.
- (r) C. 37.
- (s) L. VII. c. 13.
- (t) C. 24.
- (u) L. IX. c. 18.
- (x) C. 26.
- (y) L. X. c. 12.
- (z) C. 63.
- (a) C. 64. 65.
- (b) C. 65.
- (c) L. XI. c. 30.
- (d) L. XII. c. 12.
- (e) C. 35.
- (f) Novembr. 19. 20. 21.
- (g) *Hippiatr. proœm.*
- (i) L. XX. c. 6.
- (k) L. XIII. c. 9.
- (l) L. II. c. 12.
- (m) C. 27.

tum infitione (*n*), & præcocibus uvis ex infitione in cerasum (*o*) procuratur, & ferotinis (*p*). Vinum acescens corrigit, olla nova in dolium demissa (*q*). Olei depuratio quæ sale (*r*) fit, & nuce præusta, aut infusa cum sale cera, aliisque modis (*s*). De infitione pirorum (*t*), etiam in terebinthum, & morum. De violarum plantatione, Romanos ad menses (*u*). Ut fungi obtineri possint: non bene absque femine tentat (*x*). Animalia etiam habet, superstitione, & piscium capturam.

§. LXXIII. *Diophanes.*

DIOPHANES Nicensis in VARRONIS (*y*) & COLUMELLÆ censu rusticorum habetur; coævus JULIO CÆSARI. Idem MAGONEM in compendium sex librorum rededit, misitque DEJOTARO (*z*). Tertium librum citat FLORENTINUS (*a*). Verum noster multo nuperior, & DIDYMUUM citat (*b*), & FLORENTINUM (*c*), & PLUTARCHUM (*d*), & APULEJUM (*e*), & TARENTINUM (*f*), & ZOROASTREM (*g*), ut multo recentioris esse ævi necesse sit.

Ejus exstat de aqua colligenda & emendanda locus apud GEOPONICOS (*h*). Ex terra in aqua soluta, exque ejus odore, & sapore, vult præfigere, quale vinum ea vinca sit datura (*i*). Vana aliqua de avertenda pruinae (*h*) noxa. De paranda sepe viva (*l*). De maturitate uvarum (*m*), ut mustum in dolia condire oporteat (*n*). Nigram uvam valentius vinum dare (*o*). De pistaciis

S 2

plan-

- (n) L. IV. c. 4.
- (o) C. 5.
- (p) C. 6.
- (q) L. VII. c. 16.
- (r) L. IX. c. 21.
- (s) C. 22. 23. 24.
- (t) L. X. c. 24.
- (u) L. XI. c. 23.
- (x) L. XII. c. 41.
- (y) VARRO L. I. init.
- (z) COLUMELLA L. I. PLIN. L. VIII.
- (a) *Geopon* L. V. c. 15. L. XI. c. 26.
- (b) L. X. c. 11. 20. 76.
- (c) L. X. c. 76. L. XIII. c. 9.
- (d) L. XIII. c. 9.
- (e) *Ibid.*
- (f) *Ibid.*
- (g) *Ibid.*
- (h) L. II. c. 7.
- (i) L. V. c. 7.
- (k) C. 31. 32.
- (l) C. 44.
- (m) C. 45.
- (n) L. VI. c. 12.
- (o) L. VII. c. 3.

plantandis (p). Mala in citrum inferta toto anno (q) fructum ferre. De pirorum (r) & cydoniorum (s) plantatione. De arboribus (t) quæ in se invicem possint inferi; ficus in morum & platanum; morus etiam in malum & pirastrum, & populum albam, unde alba mora; pirus in morum, rubra latura pira. Mala in cydoniam optime. Præcox in damascenam & amygdalas. Citrum infoliationem non admittere. Blattas ventre ovillo (u) colligit, ut perdat. Animalia etiam adtigit. Caput de abigendis scorpionibus est inter mulomedicos.

§. LXXIV. *Leontinus.*

LEONTIUS vel LEONTINUS, incerti ævi auctor, quem editor Geoponicorum suspicatur seculi esse JUSTINIANEI (x): sed tota collectio antiquior est.

De feminibus diversorum cerealium & leguminum (y) in propriam terram ferendis. Uvas acerbas, aut corruptas, aqua ad mustum addita vult corrigere (z). De aliis, præter vinum, potibus inebriantibus, & varia cerevisia (a). Sapa optima ex croco cum musto cocto (b). De plantatione olearum & de scrobibus (c). De ficu fananda (d), & inferenda (e). De arborum falce purgandarum cura (f). De palmarum plantatione (g). De Iridis cultu (h). Pulegii vires ad lippitudinem (i). Animalia etiam cortina adtigit. Summam ejus inter Geoponicos auctoritatem esse PHOTIUS (k), qui LEONTA vocat.

§. LXXV. *Fronto.*

FRONTO Emisenus Rhetor fuit (l), & alius, Romanus vir ill. De nostro non constat.

Domum

- (p) L. X. c. 11.
- (q) C. 20.
- (r) C. 23.
- (s) C. 25.
- (t) C. 76.
- (u) L. XII. c. 9.
- (x) *Proleg.* p. XIII.
- (y) L. II. c. 13.
- (z) C. 47.
- (a) L. VII. c. 34.
- (b) L. VIII. c. 32.
- (c) L. X. c. 11.
- (d) C. 50.
- (e) C. 52.
- (f) C. 78.
- (g) C. 4.
- (h) L. XI. c. 21.
- (i) L. XII. c. 33.
- (k) p. 350.
- (l) SWIDAS,

Domum rusticam videtur scripsisse. Exscribit eum PALLADIUS (m). Vinum gypso, & sale condit (n), ne acefcat, & cinere, aliisque artibus; albuminibus ovorum reddit limpidum (o); Althææ radice arefacta, rafa, intrita, facit, ut multam aquam ferat (p). Animalia & canes habet.

Duo FRONTONES citantur ab ABSYRTO, ad quos literas dederit.

§. LXXVI. *Anatolius.*

ANATOLIUS nullam certam ob causam pro eo habetur, qui THEODOSII magister fuit, SUIDÆ dictus. Noster SOTIONE tamen nuperior est, quem citet (q), PALLADIUS eum exscribit (r).

Lunæ phases observat (s). De plantando palmeto (t). De fossione (u), pastinatione (x), & stercorationis modo (y). De lora paranda (z). De citrii plantatione (a) a talea, & a clavo. Qua cura magnæ arbores (b) transplantentur. Ut rubra Lilia fiant (c), ex bulbis caulinis in fæce vini nigri maceratis. Plura etiam Lilia haberi, si plures deposueris bulbillos. Raphanum & rapam (d) a pulicibus infestatam defendi, si in succo Sempervivi macerentur, aut Cucumeris sylvestris. Bulbi ut magni (e) habeantur. De animalibus, & universa adeo domo rustica scripsit, & de morbis animalium cortinorum.

Frequens est inter mulomedicos RUELLII.

Fragmentum *Ναπουλειου*, sed legit ANATOLII, exstat in *Bibliotheca Græca FABRICII* (f) ex RENDORPHII communicatione, cum Commentariis. Innumerabiles illas animalium curationes continet, quas a Natura edocta in se ipsis suscipiunt.

S 3

§. LXXVII.

(m) Octobr. 14.

(n) L. VII. c. 12.

(o) C. 22.

(p) C. 23.

(q) L. V. c. 10.

(r) Januar. 15. Mart. 10. 11. Septembr. 3.

(s) C. 10.

(t) L. V. c. 19.

(u) C. 25.

(x) C. 26.

(y) Ibid.

(z) L. VI. c. 13.

(a) L. X. c. 8.

(b) C. 85.

(c) L. XI. c. 20.

(d) L. XII. c. 7.

(e) C. 36.

(f) L. IV. P. ult. c. 29.

§. LXXVII. *Berytius.*

BERYTIUS Geoponicorum, habetur ab editore pro HERMIPPO BERYTIO (g), libertino, PHILONIS BYBLII discipulo, qui, temporibus ADRIANI Imperatoris vixit. Sed noster vix ADRIANO imperante vixerit, qui ex APULEJO (h) superstitionum locum citet, quem putes esse Madaurensis Apuleji. Et iste quidem ANTONINIS regnantibus vixit.

Noster medicamentorum nonnullorum auctor est: & scripsit de conservandis uvis (i). Recte monet, nihil ferendum in vinea (k). De rubigine vana aliqua (l). Coi vini præparatio; coquebatur cum aquæ marinæ quarta parte, etiam cum aromatibus (m). Ut punica diu incorrupta ferventur (n). Mora alba fieri, si ramus in populum (o) albam inseratur. Ex seminibus dissolutis crescere, præstare taleam. De scilla præsagium vanum (p). De animalibus etiam egit cicuribus. Est inter mulomedicos caput BERYTII de fugandis muscis. PALLADIUS aliqua ex eo habet (q).

§. LXXVIII. *Vindanius.*

VINDANIUS PHOTII, VINDANIONIUS dictus in *Geoponicis*, ignotus, & incerti ævi auctor.

Ariditatem fructus in vite vult deradendo & insperso fanare cinere (r). Vini medicati formula (s). De zizyphorum (t) plantatione & conservacione. Super tegulas ut olera proveniant in horto non irriguo (u).

Mire nos hic turbat PHOTIUS (x), qui unum nomen facit VINDANII ANATOLII BERYTII, cujus sint *Georgicorum* L. XII. Addit ex scriptis DEMOCRITI, AFRICANI, TARENTINI, APULEJI, FLORENTIS (FLORENTINI), VALENTIS (y), & vel maxime ex DIOPHANIS *Paradoxis* hunc scriptorem sua sumsisse.

PAMPHILUM non repetimus (*).

§. LXXIX.

(g) SUIDAS.

(h) L. V. c. 33.

(i) *Geopon.* II. c. 11.

(k) L. V. c. 11.

(l) C. 33.

(m) L. VIII. c. 24.

(n) L. X. c. 38.

(o) C. 69.

(p) L. XII. c. 37.

(q) Mart. 10. Maj. 9.

(r) L. IV. c. 34.

(s) L. VII. c. 36.

(t) L. X. c. 43. 44.

(u) L. XII. c. 5.

(x) p. 350.

(y) Is in nostra collectione desideratur.

(*) P. 47.

§. LXXIX. *Geoponici.*

Γεωπονικά. Geoponicorum, seu de re rustica L. XX. CASSIANO BASSO scholastico collectore antea CONSTANTINO Porphyrogenetæ inscripti Græco latini, M. S. contulit, prolegomena notas & indices adjunxit PETRUS NEEDHAM Cantabrigiæ anno 1704. 8°. *

Ita mea editio audit, ad quam plures codices M. S. & notulas manu doctorum virorum consignatas EDITOR adhibuit. Adjecit *lectiones variantes* plures, notas paucas: & utilem catalogum auctorum, qui a CASSIANO collecti sunt. Non nimis emendata est editio, passim legi vitia, ut ὁμοιο loco θυμου.

Priores editiones sunt Græcæ Venet. 1538. 8°. FALC. Basileæ anno 1539. 8°. * curante J. Alexandro BRASSICANO.

Latine CORNARIO vertente 1538. 8°. Basileæ 1540. 8°. * Colonix anno 1543. 8°. vertente ultimos 8 libros Andrea LACUNA & CORNARIUM passim corrigente, cum titulo CASSII DIONYSII Uticensis *de agricultura* L. XX. male, cum tot nuperi auctores in hac collectione citentur.

Italice ex PETRI LAURI versione Venet. anno 1542. 8°. 1554. 8°.

Gallice vertente ANTONIO PIERRE Lugduni anno 1557. 12°. FALC. & ex meis notis Paris 1550. 8°. tum 1545. 8°. FALC.

Germanice vertente Michaele HERR ex recognitione Lud. RABI Argent. anno 1566. 8°. FABRIC. Basileæ 1622. 8°.

M. S. codex Græcus in Bibliotheca Vindobonensi exstat (2). Alii Parisiis in Bibliotheca regia II. n. 1995. 2313. & Neapoli in B. S. JOH. CARBONARA in B. PRÆS. de MESME & in VOSSIANA græce MONTE.

Auctor operis incertus est. In *proœmio* dicitur CONSTANTINUM Regem, non alia nota designatum, conquisitis undique hujus argumenti libris hos Commentarios scripsisse. Fieri etiam potuit, ut antiquior collectio, CONSTANTINI ævo recensita, vel aucta, vel etiam diminuta fuerit. Ita præfixo AUGUSTI nomine factum est, ut ea de Apio ex CONSTANTINO SERAPION citaverit, quæ in *Geoponicis* reperiuntur. POGONATO CORNARIUS tribuit. PHOTIO cæterum juniores CONSTANTINI, auctores ejus collectionis non possunt fuisse, quam PHOTIUS citet. Alibi collector dicitur CASSIANUS, Bithynus, ex villa Maratonymo natus. Et certum est, ad Bithyniam fere hic revocari, quæ de re rustica ab aliis dicuntur (a), maximamque libri partem tribui FLORENTINO. Neque tamen potest pro eo collectore haberi. Nam eum mature vixisse ostendimus, & Christiana varia in collectione citantur, & demum I. & II. Liber Georgicorum
FLOREN-

(2) LAMBECC. L. V. P. 2. p. 163, 164.

(a) L. XIII. c. 5, & 6.

FLORENTINI a collectore citatur, ut alieni auctoris (b). Neque ad CONSTANTINI aut Porphyrogeniti aut POGONATI ævum pertinet, cum hæc ipsa collectio innumeris locis a PALLADIO exscribatur, quem auctorem nemo post initium seculi V. ponit. Cum vero PALLADIUS Græcorum nomine nostros GEOPONICOS intelligat, neque tamen omnia in nostris reperiantur, quæ suis Græcis PALLADIUS tribuit, persuasum est Cl. viro, nos fragmenta mera prisca operis possidere, quæ CASSIANUS BASSUS collegerit (c).

Cæterum Geoponicorum collectio integra *domus est rustica*, ut nulla pars fere agri omittatur: pretiosum utique opus, etsi plurima vanissima continet, in quo plurimos scriptores non alias superstites conservatos habeamus, Vulgarium scriptorum præter VARRONEM & DIOSCORIDEM vix quemquam citat.

L. I. est astronomicus, continet etiam præfagia tempestatum, ventos, & Jovis mirificum dodecennium, hoc ex ZOROASTRE. Pleraque tamen ad rem herbariam pertinent.

Libro II. agitur de variis plantis humidum solum prodehntibus: de conferendis arboribus. De feminandi diversa ratione, & temporibus ferendi, & electione, de modo efficiendi, ut semina fecunda sint, de horæis fructibus, & conservando frumento: de pane, ptifana, fabis, cicere, lente, milio, lupino, aliis leguminibus; de Orobanche herba.

L. III. Opera rustica per menses enarrantur. Intercurrit præparatio Alicæ, Tragi, ptifanæ.

L. IV. est de vitibus, earum cultu, de uvis medicatis, de insitione varia.

L. V. pergitur de vitibus, earum cura, putatione, variis laboribus, plantandis arundinibus.

L. VI. de torculari, doliis, conservando musto, de lora.

L. VII. de vinorum varietate, & cura, & emendatione.

L. VIII. de vinis medicatis ex DIOSCORIDE: de aceto, ejusque augendo robore, & aceto medicato.

L. IX. de oleæ cultu, de ejus in vitem insitione, cura fervandi olei, perficiendo oleo, & condiendis olivis.

L. X. de horto: de palmarum cultu; de plantandis citriis, duracinis, malis, piris, cydoniis, punicis, prunis, cerasis, zizyphis, ficibus, amygdalis, nucibus, mespilis, filiquis, avellanis, moris; de arboribus plantandis & conservandis.

L. XI. Fabulæ de arboribus varix, & laudes; de cultu lauri, cypressi, myrti, pini, lentisci, falicis, filicis, dendrolibani, rosæ. De Lilio, Iride, Viola, Narcisso, Croco, Ocimo, Hedera.

L. XII.

(b) L. IV. c. 8.

(c) PALLADIUS *Gesn.* II. p. 99c.

L. XII. denuo, quæ Constantinopoli quovis mense ferere conveniât. Hortensia, olera, lactuca, beta, brassica, asparagus, cucumeres, raphanus, apium, ruta, crœca, nasturtium, intybus, porra, allia, cepe, caucalides, silybrium, lapatum, fungi.

L. XIII. est de animalibus noxiis, non hujus loci.

L. XIV. de columbis & avibus.

L. XV. Physicæ sympathiæ & antipathiæ. Multa hic potissimum fabulosa: tum de apibus, & melle.

L. XVI. De equis. Hic veterinaria.

L. XVII. de vaccis, admisione boum, armentorum morbis.

L. XVIII. de ovibus, capris, ovium morbis, lacte.

L. XIX. de canibus, fuis.

L. XX. de piscibus, de esca ad varios pisces capiendos, copiosissime ista, & de garo.

Auctores rei agraria, legesque variæ, quas edidit GOES Amstelodani anno 1674. 4°. nihil faciunt ad rem nostram.

§. LXXX. Gargilius Martialis.

Addam his Græcis GARGILIUM MARTIALEM, latinum, frequenter a PALLADIO citatum, aque CASSIODORO laudatum, quem vir non ignarus *de hortis* pulcherrime scripsisse dicat (*d*). Ejus codex dicitur apud VOSSIUM (*e*) fuisse, *de boum cura*. Virides nuces ait, suo experimento, liberas putaminibus, in melle demersas, post annum virides superesse, mel vero arteriacum fieri (*f*). Ut cucumeres in fictili figurentur, ut sine semine fiant (*g*), quæ etiam in Geoponicis redeunt. In Assyria citros poma ferre (*h*), neque unquam iis carere. Ut punica maximâ autumno poma ferat, si obruto circa terram fictili vase claudatur, & ad palum adligetur (*i*). Ut ficus, persica, olea, inoculentur, quod iis folis arboribus conveniat (*k*).

Ejus de mulomedicina libellum editurum se promittit RHODIUS (*l*), & fragmentum dat in rusticis suis GESNERUS. Codex exstat in VOSSIANA.

§. LXXXI.

(d) FABRIC. B. LAT. p. 461.

(e) Ibid.

(f) Januar. tit. 16.

(g) Mart. tit. 9.

(h) Ibid.

(i) Maj. tit. 6.

(k) Jun. tit. 6.

(l) In Lexico SCRIBONIANS.

§. LXXXI. *Apicius.*

CAELII APICII de arte coquinaria L. X. Hoc opus solum de infinitis illis *οψαρτυτικοις* veterum superest. Auctor ignoratur, neque enim ullus potest esse trium APICIORUM, GURGITUM & GANEONUM, quorum historia meminuit. Etsi enim eorum ultimus ostrea ad TRAJANUM in Parthide militantem misit, & in nostro opere artificium recensetur, quo ostrea conservantur (m), multa sunt tamen quæ faciunt, ut posterioris ævi esse cum LISTERO persuadear. Adnotavit vir cl. Isicia (n) ex piscibus apud APICIUM passim describi; sed ea Isicia HELIOGABALI esse inventum recte monet, quem VARIJ NOMINE LAMPRIDIUS (o) citat: sed porro APICIUS Conchicam COMMODIANAM ex pisce describit, cum COMMODUS legumina cocta in cœnas reduxisse dicatur (p). Psittaci (q) inter aves edules cum Phœnicoptero meminit, quam ipsam avem HELIOGABALUS inter (r) cibos receperit. Porcellum Celsinianum describit, a CLODIO CELSINO SEVERI æquali (s) dictum. Imo vero Hædus seu agnus *Syringatus*, etiam magis ferrei ævi videtur, ex *inficota* græci verbi in latinum metamorphosi. Denique legas in voces *super hædum componis in zerbo*, & *omentum charta cooperies*, quæ vox (zerbus) ni fallor est Arabica (t), omentum denotat. Stylus, si emendatior esset, non fuit pessimus. Corruptus cæterum codex, & passim ab editoribus non intellectus. Ita *Olifatra* procul dubio *Olus atrum* erit (u).

Cæterum, etsi ubique olera & condimenta ex plantis sumta dicuntur, tamen liber III. peculiariter *cepuros* audit, & hortensium præparationem describit. Ptifanæ APICIO (x) dictæ longe differunt a simplici illa HIPPOCRATICA, & cum variis acribus decoquantur.

Editio I. Mediolani prodit a 1490. 4°. & 1498. 4°. tum Venetiis 4°. absque anno, & Venetiis anno 1504. 4°. (LISTER nam alias lego 1503. MEAD.). Deinde *Albanus* TORINUS APICIUM recudit, adjutus duobus codicibus M. S. & passim pro suo judicio emendavit, Basileæ anno 1541. 4°. cum PLATINA & aliis, (ubi tres libri numerantur). Ea editio eodem anno Lugduni recusa fuit GESNER. *Gabriel* vero HUMELBERGIUS Tiguri anno 1542. 4°. aliam editionem dedit, modestior & minus in emendando audax. Deinde *Martinus* LISTER, cum HUMELBERGII & C. BARTHII, atque SALMASII notis Londini

- (m) L. I. c. 12.
- (n) L. II. c. 1.
- (o) Vit. HELIOGABALI.
- (p) LAMPRIDIUS in vit.
- (q) L. VI. c. 7.
- (r) LAMPRIDIUS.
- (s) L. VIII. c. 7.
- (t) L. VIII. c. 6.
- (u) L. III. c. 12.
- (x) L. IV. c. 4.

Londini anno 1705. 8°. APICIUM reddidit quæ editio Amstelodami anno 1709. 8°. recusa fuit. *

Multo uberiores HUMELBERGII sunt adnotationes, quarum exiguam partem LISTERUS conservavit. Fusæ enim illæ sunt, & aliæ ad emendationem vocum pertinent, quam & ex analogia & ex ingenio, & ex collato vetusto exemplari Vir Cl. sumit: aliæ ad illustrationem faciunt, diligenter enim HUMELBERGIUS auctores rusticos, PLINIUMQUE & alios cum CAELIANIS confert, ut vocum sæpe difficilium sensus eruatur.

Codex M.S. in *Bibliotheca Medicea* servatur, & in VOSSIANA.

§. LXXXII. *Cælius Aurelianus.*

CAELIUS AURELIANUS ex Sicca Venerea Africæ urbe natus, acer defensor sectæ methodicæ, SORANI admirator, Romæ vixisse videtur, cum mores gentis, victusque modum, & alimenta, & vina & mensuras Romanas ubique memoret, nihilque de suæ Africæ peculiaribus fructibus innisceat. Quo terapore vixerit, valde obscurum est: stylo usus est adeo barbaro, ut non ad quintum seculum, ex REINESII sententia, sed ad octavum & decimum relegare possis: sunt tamen, quæ faciunt, ut antiquiorem putem. Nihil habet, quod christianam religionem sapiat, non vixit adeo serius, quam seculo ad summaum quinto. Neminem citat, qui sit GALENO junior, cum multos Scriptores citet, & in iis medicis recensendis & carpendis perpetuo versetur, qui vixerunt ab HIPPOCRATE ad ARCHIGENEM. Medicamenta primo a GALENO seculo celebrata ubique citat, nulla mentione facta nuperiorum, neque morbos habet ORIBASIO (y) primum dictos, aut peltis memoriam, quæ adeo gravis JUSTINIANO regnante Orbi incubuit. Denique integro capite morbum, ut frequentissimum, describit, quem veteres *mollitiem* (z) vocabant, & qui HELIOGABALI exemplo inclaruerat, apud priores Satyrarum scriptores sæpius exagitatus. Eum partim bella perpetua minuerunt, quæ Romanum Orbem concusserunt, partim religio christiana extirpavit.

Non longe adeo post ea tempora CAELIUM reposuerim, & potuit in remota provincia natus barbare scripsisse, cum præterea voces ei non occurrerent, quibus SORANI sui Placita apte redderet, quem *latinizandum* (a) susceperat, ipse parum Græcus (b). Antiquos ergo Scriptores solos citat, cum SORANUM reddat, qui non potuit nuperiores citasse.

Praxin equidem Clinicam AURELIANUS descripsit, interspersit autem, ut alii medici, herbarum usum & memoriam, etsi neque compositiones ne-

T 2

glexit,

(y) Lycanthropiam.

(z) *Chron.* IV. c. 9.

(a) *Acut.* Lib. II. c. 11.

(b) Ostendit REINESIUS *var. lect.* L. III. Lepida cyprina pro aeris squama *Chron.* III. c. 8.

glexit, de quibus proprio libros edidit (c). Caricariam herbam inter adstringentes habet, & clysteri ad cœliacam admiscet (d), & *calicari* caprum pascit, cujus lac exhibeat (e), nusquam dicta alibi. Emendant, ut sit *Calycularia*, forte *Parietaria*. Strobili decocto ad morbos pectoris multum utitur (f). *Helleborum raphano* inferebat, per noctem, altero mane *raphanum* (g) propinabat. Fenum *tussilaginis* per infundibulum a catarrhosis admittendum **LUCIUS** (h) suadebat, **CÆLIUS** rejicit. Inter adstringentia, cum *Polio*, & *Gentiana*, *Macer* recenset (i): ita *Alstrutii* (k) meminit inter sternutamenta. In hydrope *veratrum* (l) dabat & *Euphorbium*, & æris squamam, cum cæterum acria medicamenta damnare soleat. *Capræ* lac variis herbis pastæ suadet, etiam ut **DAMOCRATES** *Lentisco* (m).

Editiones alias recensebo: utor *Amstelodamensi* anni 1722. 4°. quæ est alterius anni 1709. ibidem editæ repetitio. Curam ejus gesserat **J. Conradus AMMAN**. Accesserunt notæ *Theodori* ab **ALMELOVEEN**.

Bucolicos & Venaticos omitto.

LIBANII *sophistæ*, **JULIANI** amici, *laudatio agriculturæ* hætenus huc pertinet, quæ Græce & Latine *Parisiis* anno 1602. 8°. & 1606. fol. prodiit, tum *laus Palmæ & Pomæ*, cum horti descriptione *Parisiis* anno 1621. 8°. edita. Codex M.S. est in *B. Vat.*

§. LXXXIII. *Oribasius*.

Seculi quarti auctor, cum universi artifices & inter eos medici, post **M. ANTONINUM** rarescant.

ORIBASIUS *Pergamenus*, **JULIANI CÆSARIS** archiater & amicus, auxiliorum empiricus collector, superstitiosus sæpe & vanus, ut in laudibus *stercoris lupi* (n), cujus utilitatem vult ipse adnotasse. Plantarum etiam usum a forma separavit (o). Primum desiderante Imperatore, cum una in *Gallia* esset, collectionem ex veterum monumentis collegit septuaginta libris, quorum multi perierunt; septemdecim tamen fere ad nos pervenerunt, ideo pretiosi, quod amissa alioquin scriptorum deperditorum loca multa conservent.

Pertinent autem huc ex libro I. qui ad diætam pertinet **ATHENÆI** fragmenta de tritici pane, hordeo.

In

(c) *Chron.* II. c. 3. & in responsionibus *Chron.* III. c. 4. & L. IV. c. 8.

(d) *Chron.* II. c. 6.

(e) *Chron.* IV. c. 3.

(f) *Chron.* II. c. 13. 14.

(g) *Chron.* II. c. 1.

(h) *Chron.* II. c. 7.

(i) *Chron.* II. c. 13.

(k) *Chron.* I. c. 4.

(l) *Chron.* III. c. 8.

(m) *Chron.* IV. c. 3.

(n) *Synops.* L. IV.

(o) **PHORIUS** p. 400, 401.

In L. II. Ex RUFO de ficibus, de melle in L. IV. de parandis eduliis, de aquis. L. V. de vino, de sapa, de potu ex vinaceis: L. VII. de purgantibus.

In L. V. ex ANTYLLO de alimentis ægrotorum, ex GALENO de vino. L. VIII. de Elleboro. Lib. IX. de suffitibus, collyriis, infusionibus, malagratibus, acopis, sternutamentis, unktionibus.

In Libro V. ex PHILAGRIO de potionibus suavibus, de apomelite, de capitum papaverum confectione.

Ex eodem libro quinto ex PHILOTIMO de potione ante & post cibum.

In L. VIII. ARCHIGENIS locus, ut præparandi sint, qui helleborum fumunt, & qui ex raphano vomunt, deque dando Helleboro. L. etiam VIII. de purgantibus in febre.

In L. VIII. ex CTESIO de Elleboro.

Pariter in L. VIII. ex LYCO de dyfentericorum clysteribus, & de leniter alvum ducentibus. L. IX. de cataplasmatibus ex pane & variis herbis.

L. VIII. Iterum de leniter alvum ducentibus.

L. VIII. PHILUMENI varia ad oculorum mala.

L. IX. ex SABINO de herbis salubribus & infalubribus.

Liber undecimus, duodecimus, & decimus tertius ex DIOSCORIDE sumti sunt, eodem servato ordine.

Liber XIV. ex GALENO, plantæ secundum gradus qualitatum, deinde secundum qualitates suas secundas seu effectus, quos in corpore humano exercent.

L. XIV. ex ZOPYRO de apophlegmatismis, diureticis, arteriacis, sudoriferis, acris & septicis, adstringentibus, lac cientibus & emmenagogis.

L. XV. ex GALENO, de simplicium medicamentorum qualitibus.

Secundum opus ORIBASII sunt *Synopses ad filium EUSTACHIUM* libri IX. Ex præfatione adparet, nuperiorem esse *collectione*, & ejus quasi compendium. Magna pars argumenti est botanici. L. I. a c. 16. est purgantium medicamentorum. Libro II. plurimæ plantæ continentur secundum alphabetum, in classes juxta vires medicas dispositæ, selectus etiam additur, notæque boni medicamenti. L. III, composita habet, pleraque aut omnia ex GALENO, quorum plurima de plantarum classe sunt. Emplastra ex venenatis stirpibus veteres non ignorarunt, ut ex Dorycnio & Mandragora. L. IV. facultates habet alimentorum, potissimum secundum eorum vires, quas in corpore humano exercent. Reliqui libri ad curandos morbos pertinent.

EJUSDEM de facile parabilibus medicamentis ad EUNAPIUM. Fere RUFUM se ait sequi. Libro I. agit de facultatibus alimentorum, eaque fere secundum

dum classes disposuit. Libro II. secundum literas alphabeti, adjectis viribus, fere ex GALENO. In fine tamen ad classes redit. Duo reliqui libri sunt Clinici, & medicamenta etiam composita continent; multa ex GALENO Libri III. & IV. sunt fere VIII. & IX. Synopseos.

Liber de equorum medicina (p) erat in *Michaelis* CANTACUZENI bibliotheca. Editiones hic non persequor.

Totum opus reperitur latine inter principes STEPHANI.

Latine *collectionum* libri XV. priores, cum XXIV. & XXV. Venetiis 1596. Basileæ prodierunt anno 1557. 8°. vertente RASARIO, & Paris anno 1555. 8°.

Libri X. M.S. in Bibl. Paris. existant II. n. 2190.

Et libri XV. II. n. 2189. nuperi codices.

Synopsis ad EUSTACHIUM prodiit Venet. apud ALDUM anno 1554. 8°. * Paris anno 1558. * FABRIC. Basl. anno 1557. 8°. *

RASARIUS a *Nicolao* SAMICHELLIO codicem habuit, quem ex Græcia retulerat. Codex etiam M.S. existat Vindobonæ (q); tum excerpta ex ORIBASIO. Codex alius in *Bibl. Reg. Paris* II. n. 2188. & in *Medicea* & I. MORI.

Euporiston L. IV. ad EUNAPIUM Basl. anno 1529. fol. SEGUIER. Venet. anno 1558. 8°. * demum cum HILDEGARDI &c. Argent. anno 1533. fol. SEGUIER. & 1544. fol. FABRIC. Codex M.S. est in *Bibl. Reg. Londin.* 212. & in *Regia Parisina.* II. n. 2177. & in *MEDICEA.*

Fragmentum de ratione victus per totum annum prodiit seorsim cum SORANO & aliis Basileæ anno 1528. fol.

Græce exigua pars operum, & præter anatomica & chirurgica Libri I. caput 14. & capita sex priora Libri V. prodierunt AUGUSTINO RICCIO curante Romæ anno 1543. 8°. Codex L. XXIV. & XXV. est in B. ESCUR.

MACROBIUS in faturnalibus aliqua ad historiam medicinæ, & paucula ad plantas habet.

- §. LXXXIV. *Euporista Galeno adscripta.*

Euporista s. *de medicamentis parabilibus* libros GALENO vulgo adscriptos hic recensio, qui adeo manifesto alterius sint auctoris. A tertio incipio, quem JUNIUS PAULUS CRASSUS latine vertit. In eo GALENUS passim citatur. Deinde remedia stupidæ superstitionis plena passim præscribuntur, ut cervi cornu & candela super Panis Dei facellum posita, hæc incesensa. Notarius reglus,

(p) VERDIER. p. 62.

(q) LAMBECC. L. II. c. 98.

gius, qui dicitur, tempora Byzantina indicat; Panis Dei facellum superstitem Paganorum religionem. Quare huc ponere visum.

Liber ad CLAUDIANUM SOLONEM archiatrum, viri nomen in genuinis libris GALENI nusquam reperiundum, aliquanto minus malus est, quæna & ipsum J. P. CRASSUS latine vertit. Medicamenta proponit a capite ad calcem: sed ad empiricorum morem, nulla causarum & temporum distinctione facta, quod vitium GALENUS in veteribus acriter carpit. Acanthum romanis tricadumæam dici, innuit deteriora tempora: superstitiosa etiam & GALENO indigna reperias, septem flores leucantheri, & galli guttur ustum adversus urinæ incontinentiam: experimentum absurdum, cum hordeo & tritico factum, quæ lotio feminæ gravidæ conspergit; ita marem gerere docet, si triticum prius pullulavit, feminam si hordeum.

Liber denique ad GLAUCONEM primum ab HUBERTO BARLANDO conversus aliquanto magis ad GALENICAM accedit, remedia habet magis probabilia, causarum aliquam distinctionem, frequentem citationem ANCHIGENIS, periapta, quæ novimus GALENO non displicuisse, inter ea nuper celebratam ad capitis dolus verbenam. Morbos etiam a capite ad calcem recensit, & ea medicamenta, fere ex plantis. Non placet tamen illud *aliud & aliud*, GALENI prudentia indignum, qui alia aliis non æqualia, sed præstantiora definisset. Neque finit genuinum esse testimonium ORIBASII.

§. LXXXV. *Vindicianus.*

Præceptor PRISCIANI, Africæ PROCONSUL (r), Archiater VALENTINIANI, nihil admodum reliquit, nisi Poëmation ad eum spectet, quod alii MARCELLO tribuunt, cujus ad calcem edi solet, aliqui & SERENO. Recusum exstat cum minoribus poëtis Petri BURMANNI, & a RIVINI cura Lips. 1654. 8°. Continet multorum simplicium medicamentorum catalogum, ex herbarum genere.

§. LXXXVI. *Theodorus Priscianus.*

Archiater, temporibus VALENTINIANI II. vixit. Methodicum vocant, nescio, an satis ad verum. Etsi enim unguenta, & olea valde amat, & gestationem, & passim credas habere aliqua ab AURELIANO non abluentia, HIPPOCRATEM tamen ubique laudat, siletque de methodi scriptoribus; totum etiam opus ad saporem est empiricorum. Sordida dictio, viri tamen, quem sentias sibi confidere, & in dignitate versari.

In editione Basileensi anni 1532. 4°. * tres tantum sunt libelli, omnes ad medicinam pertinentes. Etsi enim liber dicitur Euporistorum, tamen vere est morborum externorum catalogus, capitum 38. ad quorum quemque longo ordine medicamenta fere simplicia, absque ullo selectu, subjiciuntur, quorum multa superstitiosa sunt & inania.

IIDEM,

(r) PRISCIANUS in principio L. IV.

IDEM tres libelli QUINTI OCTAVII HORATIANI titulo prodierunt Argentorati anno 1532. fol. * cum quarto libro adjecto, cui titulus est physica materies; farrago varia, & plurimum vanitatis habens & superstitionis.

EJUSDEM putatur esse THEODORI liber *de dieta seu rebus salubribus* Argentorati anno 1544. editus; Halæ Saxonum 1632. 8°. & 1638. cum notis GEORGII EBERHARDI SCHREINER GUNZ, & Lipsiæ anno 1654. 8°. Codex M.S. est in B. J. MORI.

Passim PRISCIANI antidoti citantur, ut apud AETIUM T. IV. S. I. c. 46. S. II. c. 48.

§. LXXXVII. *Absyrtus & Vegetius.*

Vetustior VEGETIUS sub CONSTANTINO militavit: iste junior noster est qui ABSYRTUM citet: uterque mulomedicinam scripsit. Noster fuerit serioris multo ævi. Nam equi Frisici, Burgundici & Turingici vix potuerunt ante sextum seculum vulgo noti, & Romæ in usu fuisse.

ABSYRTUS in collectione RUELLIANA prodiit Paris anno 1530. fol. *

VEGETII de mulomedicina Libri IV. Basil. anno 1528. 4°. * & 1574. 4°. sed multo emendatius inter Geponicos Viri ILL. J. MATTHIÆ GESNER. Germanice Francof. 1565. 4°. Codices exstant in MEDICEA, BARBERINA, OLIV. NEAP. VOSSIANA.

Uterque vix ad rem herbariam pertinet, nisi per medicamenta simplicia ex plantis repetita, quibus fere easdem in malis veterinorum facultates tribuunt, quas habent in humanis. Celebratur imprimis potio Diapente, quæ aristolochiam & gentianam recipit.

COLUMELLAM a VEGETIO exscribi ostendit MORGAGNUS.

LXXXVIII. *Palladius.*

FESTI philosophi *de re rustica & hortensi* codex e Græco in arabicum versus a SERCHAS filio Helixæ, etiam in persicum, exstat in *Bibl. Leid.* incertæ auctoritatis.

CLAUDII RUTILII TAURI AEMILIANI viri illustis de re rustica Libri XIV.

De auctore nihil valde constat. Post plerosque Geponicos vixisse manifestum est, quos, Græcorum equidem nomine complexus, fere omnes citet, argumento jam eo tempore fuisse in unum collectos; ABSYRTUM (s) certe, AFRICANUM (t), ANATOLIUM (u), APULEJUM (x), BERYTIUM (y), DAMOGERON-

(s) Mart. tit. 13.

(t) Januar. tit. 15. Mart. tit. 10. 11. Septembr. tit. 3.

(u) Februar. tit. 25.

(x) Octobr. tit. 50.

(y) Mart. tit. 10. Maj. tit. 9.

GERONTEM (z), DEMOCRITUM (a), DIDYMU (b), FLORENTINU (c), FRONTONEM (d), PAXAMU (e), QUINTILIUM (f), SOTIONEM (g), TARENTIUM (h), ZOROASTREM (i) quos exscribit, præterea GARGILIUM MARTIALEM, & COLUMELLAM, hunc fere nominatim, VITRUVIUM, PLINIUM. Quare non potuit ante quartum Seculum vixisse, forte & serius. PALLADIUM laudat CLAUDIUS RUTILIUS NUMATIANUS GALLUS, generis sui spem atque decus (k), circa annum 416. (l) æræ Christianæ, quem CLAUDII illustris viri familiarem fuisse non repugnat. Dicitio & ipsa jam declinat, & alia vocibus genera impertit, quam prisca solebant. Utut pleraque exscripserit, passim tamen ad experientiam (m) suam provocat, & suum in re rustica iudicium interponit, aut certe quæ sibi sint a rerum peritis indicata (n) fidenter proponit. Credulus brassicam in rapam vetustate transire persuadebatur (o). In Sardinia fundos possidebat, & in Neapolitano agro Parthenopeo, ut puto, nam Campaniæ morem (p) sæpe citat.

Libri operis sunt, quos recenseo.

Primus communia quædam rei rusticæ præcepta continet; sequentes duodecim opera singulorum mensium.

Colocasiam (q) eo tempore in Sardinia colebant. Citria (r) per totum annum fructus ferre, ut alter alteri succederet. Pineum lignum in Sardinia fervari, ne putrescat, ut toto anno in piscina mersum lateat (s), quod etiam de fagino obtinet. Cæterum totam domum rusticam, segetes, arbores, vites & animalia curat.

Liber XIV. est de insitione arborum.

Ejus major pars elegiacum est carmen.

Prodiit

- (z) L. II. tit. 15. Octobr. 12. 14.
- (a) Februar. tit. 29. Mart. tit. 10. August. tit. 8. Octobr. tit. 9. Novembr. tit. 7. 10. 20.
- (b) Februar. tit. 33. Mart. tit. 10. Maj. tit. 8. Octobr. tit. 21. Novembr. tit. 13.
- (c) L. II. tit. 15. L. III. tit. 28. Mart. tit. 13. 4. 11. April. tit. 2. 3.
- (d) Octobr. tit. 14.
- (e) Mart. tit. 10. August. tit. 8. Octobr. tit. 14.
- (f) Mart. tit. 8.
- (g) Februar. tit. 29.
- (h) Novembr. tit. 19. 20. 21.
- (i) Jun. tit. 9.
- (k) In Edit. BURMAN-p. 70.
- (l) IBIDEM. p. 4.
- (m) De ficuum cultu Mart.
- (n) Februar.
- (o) Februar.
- (p) Mart.
- (q) Februar. tit. 24.
- (r) Mart.
- (s) Novembr.

Prodiit folus Paris anno 1536. aut 1539. 4°.

Italice ex *Petri* MARINI, Fulginatis versione Venet. anno 1528. 4°. B. Bern. & 1538. 4°. cum notis, & vertente SANSOVINO Venet. anno 1560. 4°. GESNER.

Gallice ex *Job.* DARCES interpretatione (FABRIC.) anno 1533. 8°. 1554. 8°. FALC. Germanice, vertente MICHAELE HERR libri XIV. Argentorat. 1538. fol. Bibl. Tig.

Cum COLUMELLA Regii 1482. fol. & apud *Rob.* STEPHANUM anno 1543. 8°.* vel si mavis folus.

Plerumque CATO, VARRO, COLUMELLA & PALLADIUS una conjuncti prodierunt, ut Venetiis anno 1472. fol. (t) 1496. fol. FABRIC. 1514. 4°. ZOCHA apud ALDUM, sic anno 1533. 8°.

Regii anno 1482. fol. OSB. GESNER. anno 1496. fol. GESNER. duæ diversæ editiones: anno 1498. * fol. FABRIC. Anno 1499. fol. GESNER.

Bononiæ anno 1494. fol. GESNER. anno 1496. fol. FABRIC. 1504. fol. OSB cum notis P. BEROALDI. 1520. fol.

Paris, anno 1513. fol. GESNER. ex CL. SCHOTTGEN, tum anno 1529. fol. * cum MERULÆ, & ALDI laboribus, & BEROALDI, JULII POMPONII, & *Baptiste* PII notis in COLUMELLAM. Porro 1533. fol. cum iisdem.

Florentiæ apud JUNTAM anno 1515. 8°. GESNER. anno 1521. non 8°. sed 4°. ut puto, a *Nicolao* ANGELIO recogniti, cum expositione dictionum, & libro de umbris & oris apud PALLADIUM. Iterum anno 1533. fol. GESNER.

Basil. anno 1521. 8°. 1535. 8°. ad ALDINAM GESNER.

Absque loco & anno 1528. 8°. GESNER.

Lugduni anno 1535. 8°. GESNER. anno 1542. 8°. GESNER. cum emendationibus *Petri* VICTORII; tum anno 1548. 1549. 8. GESNER.

Coloniæ anno 1536. 8°. * cum G. (MERULÆ) ALEXANDRINI interpretatione prisca vorum, & ALDI libro de horis & umbris apud PALLADIUM.

Apud COMMELINUM anno 1595. 8°.* ex veteribus membranis emendatior, cum indice copioso SYLBURGII.

Lipsiæ anno 1735. 4°. 2. Vol. * cum VEGETIO. In ista editione notæ SCHOETGENII, GRONOVII, CODRI, PONTEDERÆ & aliorum continentur.

Germanice cum COLUMELLA Strasburg. 1578. fol. Francofurti 1612. fol.

Exstant libr. XIII. in *Biblioth.* Reg. Paris IV, n. 6892. 6842. decimi seculi duo Codd. & tertius 6830. hic undecimi seculi, & denuo 6830. G. decimi seculi iste
tum

(t) Describitur hæc editio in Excerpt. liter. anno 1759. n. IV. p. 47.

tum in BASILICA PETRI, in Basilica JOH. PATAVINA, in B. BODLEY. GALEI, CANTABR. PONTINIAC. MONTE.

In Bibliotheca Leidensi alius codex est & duo in Biblioth. Vaticana n. 1951. 1969. alius, libris XV. distinctus in *Medicea*. Excerpta B. R. P. n. 7131.

§. LXXXIX. *Plinius Valerianus.*

Aevi est ultimi & seculi Marcelliani (u). SIBURIUM suspicatur esse GUNZIUS, nullo quidem argumento addito. Liceat hic cum simili fere Scriptore conjungere.

GALENUM sæpissime citat: scripsit, quo tempore Principis uxor *Regina* (x) dicebatur, uti CLAUDIANUS frequenter SERENAM Reginam vocat, & videtur pronuntiatio linguæ græcæ eo seculo jam corrupta fuisse, quo is homo scripsit. *κσιραδης* enim, ad morem neogræcorum, *cyratus* reddit, *κχιραιδου* squinantium, opium cyrenaicum pro succo cyrenaico habet, qui silphium est.

Prodierunt ejus auctoris Libri V. *de re medica* Romæ 1509. GUNZ & emendatus paulo, tamen valde vitiose, Basileæ 1528. fol. curante ALBANO TORINO *. Argentorati 1533. fol.

Venetiis 1547. fol. cum aliis principibus medicis. Basileæ 1549. fol. Et inter H. STEPHANI Principes.

Codex est in B. R. ANGL.

Librum ipsum cum fastidio legas, sive ad stylum respexeris, sive ad res ipsas. In universum quidem verior PLINIUS hic compilatur, quatenus ad rem medicam spectat, Libri I. II. & III. ordo est secundum morbos a capite ad calcem, ad quorum quemque farrago medicamentorum recensetur, fere ex PLINIO. Habes autem hic saram CONSTANTINI, Vinum Burdigallicum, Apostolicum rotundum, Fessæ animal, ex arabico detortum.

Liber quartus & quintus alterius auctoris videri possunt, qui multo comitiores sint, deinde peculiaris illa ex templo Coo antidotus hic repetitur, quæ in priori Libro jam describebatur.

Plantæ ipsæ hic ordinem ducunt. In malva SEXTIUS NIGER cum DIOSCORIDE conjunctus citatur; deinde in omnibus capitibus GALENUS & DIOSCORIDES. Capita sive plantæ sunt 58.

In Libro V. Victus ratio secundum morbos docetur. Hic iterum liber valde barbare scriptus est.

C. BARTHII adversaria non sunt ad manum, in quibus PLINIUS iste recensetur: sed T. REINESIUS, dum adversarium refutat, justum pene commentarium in hunc posteriorem PLINIUM dedit (y).

U 2

XC.

(u) Citantur duo a MARCELLO PLINII.

(x) Livia Regina l. c. 5.

(y) *Var. Lect.* multis locis, potissimum p. 182. seqq. & p. 388. seqq.

§. XC. *Apuleius.*

Inse quidem L. APULEIUS, Madaurensis, ANTONINORUM ævo vixit, Rhetor, Sophista & fabularum Milesiarum auctor.

Liber *de herbis seu de nominibus & virtutibus herbarum* Basileæ prodiit anno 1528. fol. * cum PLINIO VALERIANO excusus, Albano TORINO editore, qui duobus antiquis codicibus se usum fuisse dicit. Ibidem recusus est 1549: fol.

Eodem anno 1528. etiam Parisiis prodiit fol. * cum BENIVENIO *de abditis rerum causis*. Tiguri editus est anno 1537. 4°. cum GABRIELIS HUMELBERG * commentario. Iste quidem nullo codice usus, ex DIOSCORIDE & PLINIO suum Scriptorem emendare est conatus, quorum loca addidit, nominum monstra passim deleuit, repetita capita coniunxit, aut omisit. Plantas etiam Germanicas admiscet sed rudiuscule. Redit APULEIUS in LUCII operibus omnibus Lugduni anno 1604. 4°. & apud SANDER de Clar. ANTONIIS Noriberg. 1538. 8°. Prodiit etiam Romæ perantiqua editio MAITT.

Non potest valde nuperi scriptoris opus esse, si quidem IS. VOSSIUS in Bibliotheca sua codicem APULEII ante annum 1200. scriptum habuit, cum figuris elegantibus, quem promiserat se editurum (z), & opus de *remediis salutaribus* SALMASIUS. Alius pulcher codex exstabat apud COMITEM de NEUENAAR (a) cum figuris; alii duo in *Bibliotheca Medicea*; alius in *Bibliotheca Regia Parisina*, sed valde nuperus IV. n. 6838, alius seculi decimi n. 6862. Erat etiam inter libros CHRISTINÆ reginæ ejusdem auctoris codex. Tres códices in *Medicea* sunt, & perantiquus in B. *Cassmensi*; alius in Vaticana.

Fuisse opus Afri hominis, indicio est asparagus, quem PLINIUS Libycum, auctor nostrum vocat. Etiam adfectatio nominum Dacicorum ad TRAJANI tempora spectare videtur.

Denique L. APULEIUS Madaurensis utique & de AESCULAPIO proprium librum scripsit, & servum habuit medicum (b), & de piscibus multa inter *questiones naturales* protulerat, ut omnino ab ejusmodi opere non alienus fuerit.

Libellus exiguus est, & capita habet 130. Magna pars confumitur in nominibus Aegyptiis, Dacicis & varie barbaris, ad imitationem PAMPHILI adjectis. Sequuntur nomina morborum, ad quos quamque plantam putat utilem esse, nimis in istis credulus & liberalis. Errores crassiusculi passim intercedunt: ita fel terræ vocat Centaurium majus, quod nomen ad Centaurium minus spectat. Minorum mendorum seges est plurima. Passim nomina habet latina minus recepta, Radiolam pro Polypodio, Victoriam pro Daphnoide, Ostriaginem pro Holotheo. Corruptio mira lectionum adest, ut Botortes pro Batrachium &c., & admista fabulosa, ut de Basilisco. Habet etiam plantas non alias dictas. Huic Gryas vel Cryas, Apula, Basilica.

XCI.

(z) FABRIC. *Bibl. lat.* L. III. p. 526.

(a) BRUNFELS T. II. p. 232, 236.

(b) *Apolog.* I.

§. XCI. *Marcellus*, vulgo *Empiricus*.

Burdigalensis, Archiater & Magister officiorum THEODOSII magni, ARCADII tempore de officio depulsus, omnino empiricus, etiam a rusticis & plebejis medicamenta collegit.

Prodiit ejus liber *de medicamentis* Basileæ anno 1536. fol. * curante JANO CORNARIO, quem lego non satis fideliter suis codicibus usum esse, ut adpareat ex *If. VOSSII* antiquo codice comparato (c).

Mera est collectio formularum & medicamentorum simplicium, etiam carminum, absque historia morbi, aut temporum discriminæ, nulla etiam cuiquam medicamento data prærogativa; dictione barbara, ut etiam carmen, quod ipsi tribuitur, MARCELLI puritatem superet. Totum SCRIBONIUM (d) LARGUM compilavit. Nulla ei fides etiam quando addit, expertum esse (e) medicamentum. Habet tamen aliqua ad rem herbariam. Plantarum nomina plufcula nova, aut parum nota. Huc pycmos (f) ad colicam utilis, canis cerebellum (g), Symphoniaca (h) ad albugines, gladiatorix herbæ succus ad tuffim (i), bergilonii radix ad arthritidem (k), herba, quæ gallice *vernetus* dicitur, & quæ bluthagia (l), Leucandron ad morbos auris (m). Reddit etiam alio modo plantas veteribus notas, Argemoniam (ut puto Agrimoniam) Græcis Sarcocollam vocari (n). Polygonum Græcorum modo Millefolium (o) vertit, modo Verbenam: Anagallidem Maciam (p), Oxymyrfinen Scopam (q) Regiam, Trifolium Visumarum (r). Herbas denique aliquas ad propria officia adhibet, *Turæ* & *Anturæ* succum ad oculos (s).

Ab AETIO citatur (t), primusque inter medicos nobis dictos Christianus fuit (u).

Non debet diffimulari, nostrum auctorem MARCELLUM egregium (x) medicum citare, sive is alius, & GALENO vetustior MARCELLUS fuit, sive auctor libri

U 3

a MAR-

(c) FABRIC. *Bibl. lat.* p. 863.

(d) Ita præceptorem suum VALENTIEM vocat, nulla SCRIBONII facta mentione.

(e) p. 56. 88.

(f) C. 29.

(g) p. 56.

(h) p. 67.

(i) p. 122.

(k) p. 175.

(l) C. 9.

(m) Ibid.

(n) Ibid.

(o) p. 68.

(p) p. 40.

(q) p. 176.

(r) p. 40.

(s) p. 68.

(t) L. VI.

(u) Spina, qua Christus coronatus p. 163.

(x) De oxyprio.

a MARCELLO, cui tribuitur, diversus, dignus cæterum seculo PRISCIANI.

Codex seculi IX. exstant in *Biblioth. Reg. Paris.* IV. n. 6880.

§. XCII. *Olympiodorus, Cosmas, Heliodorus.*

OLYMPIODORUS, qui scripsit de rebus HONORII, etiam Asiæ historiam naturalem descripsit (z).

COSMAS auctor *Cosmographiæ Christianæ*, JUSTINO imperante vixit (a). In ejus *τοπογραφίας* fragmento exstat de pipere, coco, memoria aliqua (b).

In HELIODORI *Aethiopicis* Basil. 1534. editis plantæ aliquæ describuntur.

§. XCIII. *Stephanus.*

STEPHANUS BYZANTINUS, antiquior scriptor, cujus epitome JUSTINIANI ævo compilata fuit, aliqua, pauca quidem ad rem herbariam habet; ad historiam medicinæ pluscula. Optima editio est *Abrahami BERKELII* Leid. anno 1694. fol. * Græco latina, cum notis. Titulum dedit *ἑθνικὰ καὶ ἐπιτομὴν*. De Veratro, Lauro Alexandrina (c) & aliis agit.

ASCLEPIODOTUS Chaldaicus, mathematicus, musicus, amissum olim usum albi Hellebori renovavit (d).

§. XCIV. *Aetius.*

AETIUS Amidenus, Christianus, superstitiosus homo (e), Alexandriae studium medicum persecutus, Comes dicitur fuisse Obsequii.

Citat *Jacobum PSYCHRESTUM* (f) LEONIS Thracis (g) archiatrum, MARCELLUM (h), THEODORUM (i), aliosque scriptores, ex quibus deducas, sub finem quinti seculi vixisse.

Utique adeo libere GALENUM (k) exscripsit, ut nullo ejus indicio facto, propria persona usus, GALENI experimenta & inventa repetat: ut in Oxy-
melle

(z) Apud PHOTIUM.

(a) PHORIUS.

(b) Reperitur apud THEVENOT *relation de divers voyages.*

(c) p. 96.

(d) PHORIUS p. 1051.

(e) *Tetrab.* II. f. 4. c. 10. de spina per certa verba de gula avellenda.

(f) *Tetrab.* III. f. 4. c. 43.

(g) *Jacobus HESYCHII F. PSYCHRESTUS, SUIDAS.*

(h) L. IV. ferm. II. c. 12.

(i) Hunc, qui PRISCIANUS vulgo dicitur, frequenter citat.

(k) *Bibl. Græc.* L. V. c. 23.

melle liliato, in bitumine Sodomæo; in Jaspidis vi ad fanguinem supprimendum; in stercoris canini usu, a præceptore suo laudato; in viperæ ad lepram utilitate; in ozæna sananda (l); in nucis rancidæ usu ad livores (m).

Ita illufit J. A. FABRICIO, ut ipsum AETIUM ex Cœlefyria Gagatem retuliffe putet, fed retulerat GALENUS (n). Sed neque LUCIUS AETII præceptor fuit, dudum citatus ab ASCLEPIADE, cujus præceptor fuerit. Et minimum est, quod cum nomine GALENI citet, cum id nomen plerumque omitat. Est tamen ubi sua a GALENICIS fejungit, ut de thymo (o).

Princeps cæterum scopus viri fuiſſe videtur, formulas & compositiones colligere. Carpit eum PHOTIUS, quod non plenus fit (p), cæterum perutilem eſſe fatetur.

Sigillatim *Tetrabibli primi* L. I. S. I. est materiæ medicæ pars, ex plantis sumta. Rhus adhuc ait adstringere. Ad finem libri I. S. 2. habet bonas notas simplicium medicamentorum, deinde ex ORIBASII libris plantas secundum qualitates suas distributas.

In P. III. redit ad enumerationem medicamentorum purgantium, ubi scammoniam, peplium, veratrum, recenset &c. & ex ANTYLLO & POSSIDONIO fufe de fumendo veratro & avertendis ejus noxis agit. Inde morbos a capite ad calcem persequitur, describit singulos, & medicamenta subjungit, innumera, absque felectu, undique conquifita, potiffimum ex GALENI & ORIBASII collectionibus.

In *tetrabibli* IV. Libro I. recurrunt venenatæ plantæ ex GALENO & DIOSCORIDE. Arnabon veteribus non dictam habet.

Editiones alias repetam, usus sum CORNARIANA versione Lugduni anno 1541. fol. * excusa, & alia Basileæ anno 1535. fol. * Codex M.S. Græcus (q) plenorum librorum fedecim Vindobonæ exstat, ex quo ALDINA editio perfici poſſit, & alter, qui libros a nono ad decimum quintum continet (r).

In Bibliotheca Regia Parisina continentur plures AETII codices. Libri XVI. toti II. n. 2191. 2192. 2193. 2198.

Libri undecim posteriores II. n. 2194.

Libri V. VI. VII. & VIII. ib. n. 2195.

Libri V. ad XIV. II. n. 2199.

Libri

(l) *Tetrab.* II. f. 2. c. 92.

(m) *Tetrab.* II. f. 4. c. 2.

(n) *Bibl. Gr.* I. c.

(o) *Tetrab.* I. Serm. I.

(p) I. 400.

(q) LAMBEC. P. II. L. VI. p. 102.

(r) L. II. p. 25.

Libri IX. X. XI. XII. seculi undecimi codex II. n. 2196.

Libri XIII. XIV. XV. XVI. II. n. 2197.

Libri II. synopsis medicamentorum simplicium GALENI II. n. 2256.

In Bibliotheca VOSSII codex M.S. integer AETII fuit; & in Vaticana.

In nostra editione præmissa sunt *Hugonis SOLERII* scholia, quæ unice ad medicamenta simplicia, & parte quidem primâ ad plantas pertinent Lugduni anno 1549. data. Non meræ sunt lectionis, locosque natales Gallicos passim citant. Locum COLUMELLÆ de consilagine, tamquam setaceo adhibita, minime omittit, & idem, ubi ficuum etiam suo tempore in Gallia usitata nomina addit, coccum Gnidium circa Aquas Sextias vulgo nasci docet, & verum Scordium circa Parisios.

§. XCV. *Alexander Trallianus.*

SSEPHANI filius (s), a patria civitate Lydiæ dictus, vixit Romæ (t), & Alexandriæ (u), & itinera varia (x) suscepit. Magnus certe medicus, nulliquē superiorum inferiorum, si superstitionem ei condonaveris. Ejus merita alibi laudabimus, GALENO tamen multum usus est.

Librum suum COSMÆ dicat, ejus medici filio, qui apud barbaros vixit.

Jacobum PSYCHRESTUM, LEONIS archiatrum (y) citat, & AETIUM (z), & MARCELLUM (a), & THEODORUM. Vixit JUSTINIANI ævo, seculo sexto (b).

Passim citantur ejus composita medicamenta, ALEXANDRI nomine (c), ut antidotus aurea (d). EJUSDEM est purgativum ex melle rosaceo (e), emplastrum (f) TRALLIANI, hiera (g).

Liber equidem practicus est totus, neque tamen ad botanicen inutilis.

Vim alcyonii (h) usti ad alopecias ipse expertus est. Multas alias herbarum virtutes post suas adnotationes indicat. Rubiam insolito nomine

(s) L. IV. c. 1. p. 230.

(t) L. XI. c. ult. L. XII. c. 3.

(u) L. XII. Vina etiam Afcalonitica, Gazea, & nulla, ut puto, Europæa laudat.

(x) In Tuscia L. I. p. 80. In Hispania p. 82. Ex Gallia medicamentum p. 81.

(y) L. V. c. ult. L. XII. c. ult.

(z) L. XII. p. 779. de erysipelaceis viscerum adfectionibus.

(a) L. VIII. c. 8. & ejus antidotus. L. X. c. ult.

(b) Ex AGATHIA.

(c) MYREPSUS XII. 12. de hedrico, MRSUE p. 566.

(d) ACTUARIUS p. 58.

(e) MYREPSUS L. XXVI. p. 2.

(f) p. 173.

(g) n. 9. IDEM p. 374.

(h) L. I. c. 1.

θαψον vertit (*i*), & ad colorandos capillos commendat. Passim victus rationem per singula præscribit (*k*), & olerum, fructuum, leguminum facultates medicas indicat. Ruta sylvatica ex consilio rustici, epilepsiam fustulit. Plantaginem minorem ad (*l*) palpebrarum crustas, & alia oculorum mala, utiliter imposuit (*m*). Rheo (*n*) barbarico in dysenteria utitur; sinapi in podagra felicissime impositum fuisse testatur (*o*). Hermodactylos valde laudat (*o**) in podagricis adfectibus, & Myurum herbam, parum notam. Absinthio in tertiana notha usus (*p*) est, & peponibus ad febres (*q*).

Ejus operis aliquas editiones citabo. Meæ sunt Græca libris duodecim Paris anno 1548. fol. * cum nonnullis GOUPYLI notis. Græco latina Basil. anno 1556. 8°. libris XII. * J. GUINTHERO Andernaco interprete, & latina Basil. anno 1533. 8. vertente ALBANO TORINO * libris tantum V. qui non plene duodecim illos GUINTHERI repræsentant. Versio etiam deterior est. Denique est inter Principes HENRICI STEPHANI.

Codices integri exstant in Bibliotheca Parisina II. n. 2200., 2201 & 2202.

Alius fuit, ut puto, ALEXANDER, cujus τὰ τῶν ἰερῶν βοτάνων περιχρῶσαι κρᾶσις in Bibliotheca SAMBUCI M. S. exstabant (*r*).

§. XCVI. *Isidorus.*

Hispalensis Episcopus, circa initia septimi seculi, scripsit *Etymologiarum* L. XX. quarum editio apud ZAINERUM anno 1470. * excusa coram est. Pertinet ad rem herbariam liber XVII. de re rustica, & liber XX. in quo hortense instrumentum traditur. In eo voces id instrumentum exprimentes, & arborum, atque plantarum nomina, etymi, aliqua etiam de earum forma & usu traduntur. PLINIUM potissimum exscribit, & etymi sæpe fabulosi sunt.

§. XCVII. *Paulus.*

PAULUS, a patria Aegineta dictus, ALEXANDRUM bis citat. Romæ & Alexandriæ (*s*) vixit, HERACLII ævo (*t*), nondum. ut videtur, Saracenis subjectæ, ante

(i) L. I. c. 3.

(k) E de Phrenitide L. I. de podagra, &c.

(l) L. I. c. 15.

(m) L. II. c. 7.

(n) L. VIII. c. 3.

(o) L. XI. c. ult. (o*) Ibid.

(p) L. XII. c. 8.

(q) L. XII. c. 73.

(r) FABRIC.

(s) L. VII. in cyphoide & in acopo ex atramento librario. Medicamentum, quod in Alexandria accepi L. IV. c. 49.

(t) HERBELOT, p. 215.

ante victoriam adeo Ducis Califarum AMRU, atque adeo ante annum 640. Compendium veterum, ad modum ORIBASII, & sæpe ex eo ipso (u), & ex GALENO (x) concinnavit, ut tamen aliqua addiderit materiæ medicæ (y): id septem libris comprehendit, de quo alias & vitia dicemus & virtutes. Ad rem herbariam pertinent tum interspersæ ubique facultates medicæ, & alimentorum vires: tum venenorum, ex plantis catalogus in libro V. a c. 38. ad 55. Glaucium, quo multum ad oculorum mala veteres utebantur, non esse papaver corniculatum, deducas ex loco, quem istud quidem inter venena occupat (z). Denique bona pars libri VII. tradit materiam medicam ex plantis, fere ad ORIBASIIUM, tamen ut aliqua aut nova aut nupera aromata hic occurrant, ut arnabo, succedaneum cinnamomi, & caryophylli veri, nostrique. Betonicam suam ramulis pulegio similibus, facultatem nullam gustu prodere adparet, & aliam esse a Betonica Romanorum, quæ sit *νεσρον* Græcorum. Iterum eodem libro Veratri usum describit, Rhei barbari vim purgantem laudat. Finis est in catalogo antidotorum & medicaminum compolitorum.

Hæc ad editionem Græcam Basil. anni 1538. fol. * & latinam, ex versione J. GUNTHERI Basil. anni 1534. fol. & ALDI anni 1553. 8°. * & 1554. 8°. * Ad istam non inutiles adnotationes Jacobi GOUPYLI & marginales notæ J. B. CAMOTII accesserunt. GOUPYLUS passim plantas veterum cum stirpibus Gallicis comparat, ut Ambrosiam, quæ ibi est Chamædrys laciniata. In editione Lugduni anni 1551. 8°. 1567. 8°. adjunctæ sunt notæ DALECHAMPII. Libri VI. vertente PETRO TOLET prodierunt 1579.

Codex M.S. librorum VII. rerum medicinalium non unus in Bibl. Reg. Parisina est II. n. 2205. qui seculi X. fuit, & n. 2206. seculi undecimi, & 2207. & 2208. 2209. 2210. 2211. 2213. 2214. 2212. 2215. & 2292. tum in *Medicea* bini, & in BODLEYANA.

Libri quinque posteriores II. n. 2217. seculi XI. †

Libri tres priores II. n. 2216. & græcè atque arabice II. n. 2293.

Pars Libri VI. n. 2192. L. V. VI. & VII. in *B. Medicea*.

Pars Libri VIIimi n. 2294. & in *Medicea*, tum excerpta ejus libri.

Libri de succedaneis Bibl. Paris n. 2240. Excerpta n. 2153. 2158. tum in *Med.*

Catalogus simplicium medicamentorum ex libro VII. excerptus seorsim prodit ex editione Othonis BRUNFELS Argentorati anni 1531. 8°. 1532. 4°. FABRIC. cum COPI libro: & quæ PAULUS de alimentorum facultatibus scripsit cum APICIO & PLATINA Basileæ anno 1541. cura ALBANI TORINI, & Lugdun. anno 1541. 8°.

Ejus

(u) L. II. c. I.

(x) SPIGEL. *Isag.* II. c. 17.

(y) PHOTIUS p. 401.

(z) *Ibid.* c. 52.

Ejus etiam *salubria de tuenda valetudine præcepta*, quæ pars est libri I. seorsim prodierunt, G. COPO interprete Parisiis anno 1510. & 1511. & 1512. 4°. GUNZ 8°. MAITT. Basileæ 1541. 4°. MEAD. Argentorati 1531. 8°. Noribergæ anno 1525. 1541. 4°. MEAD. & cum S. AUSTRII interpretationibus Argentorati anno 1578. 4°. Excerpta ex LEOMATE PAULO & PYROPULO (a) exstant Vindobonæ in Bibliotheca Cæsarea. *Bibl. Reg. Paris.* n. 2153.

Bulos al Aigianithi versus a HONAIN filio ISAACI Arabice exstat (b), & PAULUS arabicus alius, a M. ZETH conversus exstabat in Bibliotheca *Michaelis CANTACUZENI* (c).

§. XCVIII. *Medicinæ Occasus.*

Hic fere finis est medicinæ Græcorum, & imprimis botanices. Et si enim PALLADII & SYNESEII & DEMETRII *Pepagomeni* opera non omnino spernenda priscae sapientiæ compendia repræsentant, nihil tamen ab eo tempore in Græcia scriptum est, quod non sit a Priscis repetitum, aut ab Arabibus sumtum, qui PAULI ævo inceperunt caput efferre. Rei potissimum herbariæ studium, quod paulisper effloruerat a MITHRIDATIS ævo ad CASTOREM, ita penitus intercudit, ut in codice DIOSCORIDEO, quem ANICIA Regio sumtu concinnari iusserat, icones inutiles, neque agnoscendæ reperiantur, uti monuimus (c*). Id tamen hæctenus tempus victoriarum Imperii Orientalis erat; inde res Romanæ in Occidente quidem penitus interciderunt; in Oriente lentiora, sed perpetua decremента passæ sunt, ut pari passu & vires Imperii & artes in deterius abirent. Conjungere liceat quæ, pauca certe, de ea nuperiori Græcia supersunt monumenta.

§. XCIX. *Stephanus.*

STEPHANI Atheniensis quæ supersunt, non sunt botanici argumenti. Ad eum tamen refertur *alphabeticum de re medica opus*, cujus codex Vindobonæ exstat, & Parisiis *Bibl. Reg. II.* n. 2181. Materia est medica ex DIOSCORIDE sumpta & ex STEPHANO, qua vires fere stirpium medicæ continentur. STEPHANI salem MYREPSUS citat (d). Alphabetum ex STEPHANO & DIOSCORIDE Vindobonæ exstat (e), sed confer. n. 37.

AELIUS PROMOTUS incerti temporis auctor, reliquit librum *περι τοβολων και δηλητηριων Φαρμακων*, cujus codex M.S. Græcus exstabat apud MERCURIALEM. Toxicum non plantam, sed venenum compositum fuisse docuerat (f).

X 2

- §. C.

(a) LAMBECC. L. II. P. VI. p. 117.

(b) HERBELOT. p. 215.

(c) VERDIER. p. 62. (c*) p. 85.

(d) N. 18.

(e) LAMBECC. L. II. P. VI. p. 99. 124.

(f) MERCURIAL. *Venen.* L. II. c. 10. p. 40.

§. C. *Photius.*

PHOTII *Bibliotheca* non debet negligi, in qua multa veterum medicorum, & rei naturalis Scriptorum, opera recensentur, non alibi obvia. Medicinam ipse fecit (g), & perite de medicis iudicavit. Seculi est noni. Editio nostra Græco latina vertente *Andrea* SCHOTTO Augustæ prodiit anno 1606. fol.* non quidem fatis feliciter. Melior est DAVIDIS HOESCHELII Rothomag. 1653. fol.

§. CI. *Suidas. Phile.*

SUIDÆ *Lexicon* omnino huc pertinet, in quo non solum plurima ad medicorum historiam, sed etiam plantarum passim memoria reperiatur. Ususum editione Græco latina *Ludolphi* KUSTERI Cantabrig. a. no 1705. fol. 3. Vol. ex tribus codicibus Parisinis sumpta, cum variantibus lectionibus codicis Vaticani, emendata, notulis pauculis additis.

Homo non doctissimus neque accuratissimus. Posteriori vero ævo aliena aliqua addita fuisse putes. Annos (h) 651. numerat, a quo Roma nova condita est, sed ea 326. (i) anno ab AUGUSTI CÆSARIS Imperio condita est. Vides ætatem auctoris ad finem seculi X. cadere, Vix etiam nuperiora ulla eo seculo habet, nisi quæ putes ab alieno auctore adlita fuisse, & Codices M.S. antiquitatem præferunt (k).

In Physicis PHILOPONO, in grammaticis & vetustate ARISTOPHANIS fere scholiaste usus est.

Ecce aliqua specimina ad plantarum cognitionem. Σαγαπινον (l) succus ferulæ ad oculos utilis. Σιλφιον Laser olim magni fiebat, folium, succus, caulis, fructus. Ampeliotæ Apollini obtulerunt; radix est suaveolens, planta (m) parva. Cyrenis optima provenit. Cyrenæi in nummo Silphium signarunt, & alicui Battiadarum tribuerunt inventum. Σικνον (n) Cucumer χνοαοντα vocant. Αβυρτακη intritum est ex καρδαμω & πρατοις, Medis familiare, ex THEOPOMPO. Αγχουσα herba, cujus rubra radice feminæ faciem pingunt.

MANUEL. f. PHILE carmina Lipsiæ anno 1767. 8°. cura CL. WERNSDORF excusa, inter annum 1270. & 1340. scripta putantur. Passim plantas tangit. De fluoribus viterosa, granato.

§. CII.

(g) GRISLER de PHOTIO.

(h) T. II. p. 366.

(i) p. 365.

(k) KUSTER. præf.

(l) T. III. p. 273.

(m) ib. p. 214.

(n) ib. p. 313.

§. CII. *Psellus.*

MICHAEL PSELLUS *de victus ratione* ad CONSTANTINUM MONOMACHUM Imperatorem scripsit, seculo undecimo nondum adulto, parvum libellum, Basileæ anno 1529. 8°. latine (o) editum.

Liber primus secundum classes virium ad vitam alendam utilium & noxiarum cibos distribuit: altero plantas edules pariter ex veteribus, sigillatim enumerat.

Codex M.S. exstat Vindobonæ (p), & alius *γοργικων* M. PSELLI Parisiis in Bibliotheca Regia (q). Alius, de victus ratione, quem ineditum vocant ib. II. n. 2218. *Synopsis de alimentorum virtute*. ib. II. n. 2181. & *Syntagma de alimentorum facultate, utilitate*, & *noxa* ordine alphabetico II. n. 2151. 2316. alius cum eodem titulo 2194. De re medica in BODL.

§. CIII. *Simeon Seth.*

Aliquanto majoris molis est *Συμεωνος μαγιστρου αντιοχειας τα Σηθι συνταγμα κατα σοιχειων και τροφων δυναμεων*. Civis noster *Martinus BOGDAN* eum libellum edidit Paris anno 1658. 8°. * Græco latine, ex duobus Bibliothecæ MENTELIANÆ (r) codicibus. Stirpes edules, etiam medicatæ aliquæ, secundum alphabeti ordinem enumerantur, neque describuntur, facultates vero recensentur. Balsamum ea ætate in Ægypto nascebatur. Pepones ad febres ardentes laudatur. Moschum descripsit. Arabes utique citat, & aromata habet. Versio boni BOGDANI non semper accurata est. *Χηννια* planta, quæ urinam rubro colore tingit, manibus comprehensa, hic *Juncus ruber* vertitur, quæ forte *Caja* fuerit, celebris, inodora planta, ad rubrum colorem gossypio imprimendum celeberrima, aut *Chenna* Arabum. Fontes tamen commode adscripsit, ex quibus SIMEON hausit, & notulas addidit, etiam botanici argumenti.

Alia editio cum titulo *Syntagma de cibariorum facultate* LILIO GREGORIO GYRALDO interprete, prodiit Græco latine Basileæ anno 1538. 8°. FALC. & latine per *Dominicum MONTHESAURUM* correctâ Basileæ anno 1561. 8°. FALC.

Codex M.S. Vindobonæ in Bibliotheca est (s), & *Syntagma de facultatibus alimentorum* ab editis diversum (t), alius in BODLEYANA & in libris PELISSERII, & in AUGUSTANA & AMBROSIANA. Codices ejusdem operis plusculi sunt in *Biblioth. Reg. Paris.* ut cum titulo *de cibariorum condimentorum Aromatum* & *aliorum simplicium facultatibus Syntagma* II. n. 2230.

X 3

&

- (o) Cum RAZZO de pestilentia & Comment. in vitam medicam GALINI,
 (p) LAMBEC. L. II. P. VI, p. 161.
 (q) FABRIC.
 (r) Codex exstat in *Bibl. Reg. Paris.* IV. n. 7049.
 (s) LAMBEC. L. II. P. VI. p. 110. 156. 161.
 (t) p. 161.

& 2229. 2231. & iterum n. 2224. paulo plenius quam in editis, & alio cum titulo 2301. 2302. 2260, & in BODL. 2303. 2324. Excerpta ib. n. 2235.

EJUSDEM viri *Lexicon botanicum* latet in Bibliotheca Vindobonensi (u).

§. CIV. *Actuarius.*

JOHANNES ab officio ACTUARIUS, vir splendidus, qui legationes obierit, fere infimæ ætatis est. Ejus exstat liber *de medicamentorum compositione*, J. RUELLIO, paulo ante mortem, interprete Parisiis editus anno 1539. 8°. min. * & anno 1546. 8°. FABRIC. Venetiis anno 1541. IDEM, & Basileæ cum GESNERI succedaneis anno 1540. 8. * Codex M.S. L. Primi de *compositione medicamentorum* exstat in *Bibl. Reg. Paris.* II. n. 2239. & 2231. Pleraque a priscis habet, aliqua tamen sibi vindicat. Arabum voces & medicamenta (x) cum Græcis conjungit. Cæterum sunt classes medicamentorum, secundum formam suam distinctæ. Multa vanis titulis narravit, ut antidotum, quæ HIPPOCRATI tribuitur, pestem Atticam curaturo. Interponitur catalogus medicamentorum purgantium simplicium, & medicamentorum etiam, quæ vomitum movent, inter quæ Hippophæstum est. Arabum cathartica habet Seme (Sennam) Cassiam nigram (Cassiam filiquosam), Mannam, Myrobalanos, etiam Diambar, Diamoschu, nucem moschatam, laccam. Aquas, ut alias dicitur, habet stillatitias.

Nuperius hujus viri opus est, post libros duos *de morborum notitia & causis* scriptum (y).

De ætate litigatur. In seculum XIV. collocavit LAMBECIUS (z); Antiquiorem seculo XIII. facit FREINDIUS, seculi XIII. alii, neque facile est definitu.

Nonne fuerit is magister JOHANNES (a), quem MYREPSUS citat. Habet IDEM THEODORUM (b) ACTUARIUM, & ACTUARIUM simpliciter (c) dictum.

§. CV. *Myrepsus:*

Nicolaus MYREPSUS ALEXANDRINUS ACTUARIO junior, ultimæ ætatis, & seculi XIII. novissimis annis, partim Alexandria (d) vixisse videtur, sed omnino

(u) LAMBECC. L. II. P. VI. p. 37. 64. 117. 124.

(x) p. 15.

(y) p. 229.

(z) L. VI. P. 2. p. 112. & FABRIC. L. VI. c. 7.

(a) Pil. compos. 99.

(b) Pulv. p. 138.

(c) P. 40. n. 8.

(d) *Collyr.* 85. *Enema*, quo usus fuit Alexandria 11. 17. fal, quo cænobii Aegyptiorum utuntur fal, 16. *Antidotus*, quam accepi a civitate Alexandria n. 241.

omnino etiam in Italia, ut a P. de ABANO (e) citari minus mirum sit. Ab Italis habet, quæ vocantur pilulæ Cotzeræ (f), & Aoriæ (g). Eo Turnesii pondus (*d'un sou tournefis*) (h), sal purgativus, quo Papa NICOLAUS (i) est usus. Vinum malvaticum (k), fructus Nerantzæ (l). SYNCELLUM etiam citat & LEONEM DRUSARIUM.

Græce libri 22. priores in bibliothecis latent. Toti libri 24. exstant in *Bibl. Reg. Paris.* n. 2238. & 2243. donum olim ANTONII EPARCHI, tum alius etiam plenior cod. II. n. 2231, alius in BODLEY, alius in ESCURIALENSI. Latine primum a Nicolao RHEGINO, inde melius a Leonhardo FUCHSIO conversus prodiit Basileæ anno 1549. fol. * Titulus est *Medicamentorum opus in sectionibus 46. divisum, digestum.* In editione alia Noribergensi anni 1658. 8°. titulus est *Theatrum medicopoliticum s. de recta Medicamentorum preparatione & usu opus in 48. Sectiones digestum.* GUNZ &c. editio optima est.

Ordo est secundum literas alphabeti Græci, non ad formulas, neque ad morbos, sed ad nomina & titulos, ut omnes Athanasia in unam sectionem congestæ sint, in aliam Lexipyreta, Drosata, Dysenterica, &c. Plantas habet Arabicas, veteribus ignotas, ipsum Menegetæ granum (m), & Mumiam (n). Sæpe nominibus aliter utitur, quam reliqui scriptores, ut Esulæ, quæ ipsi est aroma (o), Arsenici, quod & ipsum ei est aromati genus (p): καρυαβαδι dicit pro Cumino Aethiopico (q); δροσοβοτανον pro Betonica (r). Alias mire nomina corrumpit, ut præter emendationes FUCHSII plurimis aliis locus sit (s). Nova Romana nomina passim habet, & Italica, exemplo Veronicæ (t), & sæpe latino nomine græca refingit. Huc κοριτζολι (u) ex Corrigiola. Nerantziá (x), seu pomum aurantium, Melantzania.

Numerus compositionum enormis est, & superstitionis admistæ plurimum: sibi etiam tribuit, quæ vetustissima exscripsit, ut GALLI antidotum (y).

FUCHSIUS

(e) FREIND.

(f) N. 123.

(g) N. 97.

(h) Drosaton 116.

(i) Sal 9. δ παππας.

(k) Ex Monembasia Antidot. 467.

(l) Ad dysenter. n. 90.

(m) Antidot. 22.

(n) Antidot. 13.

(o) Antidot. 180.

(p) Pilul. 21.

(q) n. 1.

(r) Antidot. 10.

(s) Antzitoli Drosat. 113.

(t) Antidot. 327.

(u) Drosaton 112.

(x) Hedricum 20.

(y) p. m. 364.

FUCHSIUS bona sua officia præstitit, neque omnia tamen intellexit, ut neque vocem *Nerantzia*. In principio operis aliquas notas ex herbaria adjecit, paucas, neque ultra continuatas.

J. A. FABRICIUS (z) NICOLAUM, cujus *δυναμερον* apud AETIUM laudatur, habet pro nostro, cujus primi libri 24. cum titulo (a) *Νικολαου το μεγα δυναμερον* existant M.S. in Bibliothecis (b). Verum nostri MYREPSI libri 24. priores sunt omnino posterioris ævi, & æque nuperi, ac ii, qui ex ordine literarum sequuntur reliqui. Nam & MESUEN passim exscribit (c); & *παπαβερροσασπριν* dicit (d) pro albo Papavere; & *πουρακισ* pro Borragine (e); & Veronicam (f) nominat, & *Nerantzia* (g); & novum neque ante Arabes notum *μεροσται* (h); & Curcumam (i).

Sed etiam alius est NICOLAUS, antiquior GALENO, cujus compositiones sæpe citat.

Aliæ editiones sunt, ad FUCHSIANAM versionem Lugduni anno 1550. 8°. Falc. Francof. anno 1626. 8°. & inter H. STEPHANI principes.

NICOLAUS præpositus (k) capita 150. ex MYREPSO decerpit, quæ prodierunt Lugduni anni 1505. 4°. 1536. 4°. qui idem est, quem nunc dicemus.

CVI. *Nicolaus Alexandrinus.*

NICOLAUS ALEXANDRINUS, potius salernitanus, fere MYREPSI compendium scripsit. Passim citatur nomine *Antidotarii* (l), & eo cum titulo insertum est MESUEI supplemento in plurimis editionibus. Venet. annis 1484. 1495. 1512. 1513. 1527. fol. 1538. 8°. 1561. 1602. fol. & Lugdunensi 1511. 12°. Primum prodiit Venet. 1471. fol. MEAD. Antiqua existat editio fol. Goth. cum titulo: *Dispensarium ad Aromatarios FALC. Dispensarium ad Aromatarios Lugdun. 1505. fol. GUNZ. & 1512. fol. TREW 1512. 4°. cum Titulo Isagogicum in artem apothecariorum. Alia editio Dispensarii accedit recognitum multis additionibus auctorum & antidotorum descriptionibus modoque dispensandi tyriacam. Lugduni 1512. 4°. In hoc Antidotarium Johannis de S. AMANDO Tornacensis Ecclesiæ canonici commentarii existant, & Johannis PLATEARII Venetiis &c. annis 1497. fol. 1527. fol. 1528. 4°. FALC. 1582. 40. FALC. cum Titulo NICOLAI PRÆPOSITI inductorium in artem apotecariatus, tum Lugd. 1512. 4°. GUNZ TREW. Distingueret*

(z) *Bibl. Græc. Lib. VI. c. 9. p. 5. & 346.*

(a) *Tetrab. II. Serm. 2. n. 27.*

(b) *Michaelis CANTACUZENI apud VERDIER g. 62. Bibl. Paris. II. n. 2149. in quo codice aliquot literæ defunt.*

(c) *Sect. I. Antidot. 21. Nominat Sect. 32. pil. 117. & alibi.*

(d) *Antidot. 21. quæ Sectio est.*

(e) *S. I. Antidot. 224.*

(f) *Ibid. Antidot. 327.*

(g) *Sect. 10. n. 190.*

(h) *S. I. Antidot. 22.*

(i) *S. I. Antidot. 219.*

(k) *Monuit DESSERTIUS p. 408.*

(l) *Antidotarii, ut puto parvi, varii Codices sunt inter Codices M.S. Bibl. Regiæ Parisina IV. n. 6823. 6988. 6988. A 7056. & 7058. A. latini omnes. Magnum, est ipsum MYREPSI opus. Utrumque distinxit SALADINUS de dofib.*

stinguere oportet NICOLAI ALEXANDRINI Antidotarium, seu *de compositione medicamentorum secundum loca*, quo 1100. compositiones continentur. Id prodit cum libro AGRICOLÆ AMMONII 1602. fol. * Ingolstat. anno 1541. & recufum est Venet. anno 1543. 8°. ab ANT. STUPANO auctum.

Magnum, est MYREPSI. opus Conf. SALADIN de dosibus, qui etiam discrimina utriusque Antidotarii habet.

Antidotarii minoris passim codices supersunt in B. S. *Viç. Par.* PAULINA Lipf. B. R. *Parif.* n. 6988. 7038. *Vaticana*, *Coll. nov.* Oxoni.

§. CVII. *Varii.*

Passim in Bibliothecis aliqui codices M.S. botanici argumenti latent, ut *Lexicon botanicum (m)* Græco barbarum, & codex herbarum cum figuris pictis (n); & anonymi herbarum, ex DIOSCORIDE descriptio (o).

EUGENII Poema de planta Nymphæa in *Bibl. Medic.*

C. PORPHYROGENETUS (p) de alimentis, & THEOPHILUS de diæta ad CONSTANTINUM PORPHYROGENETAM (q).

Anonymi opus de facultatibus (r) alimentorum, est inter Parisinos codices (s).

Alterius Anonymi de compositione medicamentorum (t).

Et alteriûs Anonymi de bonis alimentis & parabilibus (u).

Anonymus *de alimentis*, urinis & pulsibus (x).

Anonymus de diæta (y).

Excerpta de alimentorum virtute ex variis, & *antidotorum* & *confectionum* (z).

ΕΡΜΥΝΕΙΑ ΒΟΤΑΝΩΝ, & Anonymi glossæ lexici botanici, & alia Anonymi herbarii argumenti Parisiis supersunt (a), & CONSTANTINI Meletinotæ antidota ex medicamentis Perficis (b). NEOPHY-

(m) LAMBEC. L. II. P. VI. p. 105. *Bibl. Reg. Parif.* II. n. 2149. 2287. 2318. 2286. 2294. 2208.

(n) Ibid. p. 124.

(o) p. 145.

(p) KNIPHOF de M.S. An Idem Anonymus *de viribus herbarum* *Bibl. Reg. Parif.* IV. n. 6988. A. & II. n. 2091.

(q) In Bibliotheca Regia Parisina, absque titulo II. n. 2303. aut n. 2244. B.

(r) LAMBEC. l. c. p. 132. 159. An l. de diæta *Bibl. R. Par.* IV. n. 6842. B.

(s) FABRIC. *Bibl. Græc.* VI. p. 8. An Anonymus *de alimentis ad C. PEGONATUM*, II. n. 2224.

(t) LAMBEC. p. 107. 155.

(u) II. n. 2228.

(x) II. n. 2159.

(y) II. n. 2287.

(z) II. n. 218. B. R. *Par.* n. 2194.

(a) *Bibl. Græc.* VI. p. 8.

(b) Conf. *Medicæ* Plut. 73.

NEOPHYTI Monachi *Prodromeni* tr. de plantis aliisque rebus ad curandos morbos idoneis Bibl. Reg. Paris. n. 2256. & in PELISS.

Anonymus de natura arborum, de granis & fructibus, latinus, in *Bibl. Med.* & *Anonymi* simile opus. ib.

Alter Anonymus de variis oleorum generibus n. 2229.

Excerpta ex HERMETE TRISMEGISTO de herbis & plantis 12. signorum Zodiaci & 7. Planetarum (c).

Anonymus de simplicibus ad purgandum idoneis B. R. P. n. 2318, & alius de remediis purgantibus, oleis, emplastris trochiscis ib. 2091.

Anonymus de Betonica diversus a Musa IV. n. 6862.

PLATONIS herbarium quod accepit ab ÆSCULAPIO Bibl. Cantabr. CAJI & GON. II. 97.

Antiquum herbarium pictum UFFENBACHII Reif. III. p. 10.

In Bibliotheca *Michaelis* CANTACUZENI erat Medicinale Nigri VERDIER p. 63. de materia medica.

Georgii ZIGABENI de herbis particularibus demonstratio ib.

In B. MEDICEA *Plut.* 74. de virtutibus herbarum, secundum alphabeti literas & denuo alius codex de herbis & variis medicamentis ib.

CALLISTUS de emplastris, antidotis & unguentis LAMBEC. VII. p. 99. & 122.

Codex de medicamentis purgantibus: & Lexicon antiballomenon ex veteribus, etiam JAC. PSYCHRESTO DAMMASTO & PALLADIO sophista B. *Medic. Pl.* 74.

Fragmenta de compositione medicamentorum Compositio oymellellis JULIANÆ & antidoti Julianæ ib. *Plut.* 75.

Varia de coloribus HERACLII & aliorum B. R. Paris. IV. 6741.

Remedia ad pedum dolores, cum plantarum iconibus n. 2091.

Excerpta observationum medicarum, in quibus vinum absinthites &c. LAMBEC. VI. p. 92.

CYRILLO Patriarchæ Alexandriæ perperam inscriptus l. de plantarum & animalium proprietatibus. *In Mazarina.*

Anonymi antidotarium universale. In Vaticana.

ANDRÆ THAUMASTI de medica materie M. CANTACUZ.

Anonymi opus tripartitum de compositione medicamentorum LAMBEC. L. VI. p. 107.

Antidotarium ex antiquis, cum emplastris, catharticis & aliis pharmacis B. VATICAN.

Aliud antidotarium B. R. Paris. n. 2243. 2219.

GALENO tributum lexicon Plantarum B. *Medic. Plut.* 75.

Alia botanica capita 28. ib. a Græco nuperiori compilata.

ASCLEPIO tributa de herbarum potestate: medicamenta ex herbis in Arabia felici inventis M. CANTACUZEN.

Succedanea varia B. R. Paris. n. 2224. 2153. LAMB. VI. 132.

Excerpta ex DIOSCORIDE, GALENO & lexicon botanicum n. 2286. 2287. Collectanea Bot. LAMB. VI.

(c) II. n. 2180.

ARA-

LIB. II.

ARABES.

§. CVIII. *De Arabibus in universum.*

Imperiorum fata ipsæ artes sequuntur. Cum Græcorum potentia etiam medicina, & ejus pars herbaria declinavit: cum Arabum florente Imperio eadem medicina apud victricem gentem incrementa cepit, & ipsa res herbaria tutelam principum hæcenus sensit, ut certe per eam gentem indica aromata innotuerint, quæ per regiones Arabibus subjectas ad Græcos (a), & Italos venirent; ut medicamenta etiam aliquanto mitiora vehementibus illis veterum drasticisque purgantibus succederint, in Mannæ, Cassiæ, Sennæ, Tamarindorum exemplo. Denique passim plantæ Orientis aliquæ, Medicis Bagdadensibus familiares, per eos laudatæ hæcenus nobis innotuerunt, & earum una loca natalia orientalia eademque nova. Arabes tamen vere botanicen amasse, aut ejus gratia labores aliquos suscepisse, præter EBN BEITHAR, vix invenias, nam in iis fere stirpibus hæserunt, quæ in pharmacopolia recipiuntur.

Descriptiones iidem parum utiles dederunt; DIOSCORIDEM (b) imitati non optime intellexerunt (c), & etiam id habent incommodi, quod pravos fere interpretes nacti sint. Nimis sibi similes, si unum legeris, tenes omnes (d). Ipsa nomina plantarum medicatarum plurima ex Græco sermone reficta sunt. ita passim corrupta, ut etiam scriptorum opera vitentur (e). Latinos libros ignoraverunt, neque PLINIUM citatum vidi, etsi & ipse Arabice versus est. Antidotis compositis etiam magis indulserunt, quam Græci. Ipsi Principes theriacæ studiosissimi fuerunt, & Khalifa MOTAWAKKEL homines a viperis curabat morderi, quos sua theriaca curaret (f).

Ordo Scriptorum Arabum difficilis est. Duo videntur fuisse medici ME-SVE nomine, duo *Johannes* SERAPIONIS filii, ut per singula adparebit. In-vitus certe me ad hanc historiam demisi, qui linguam in pueritia tactam, per tot alios labores neglexi: cum præterea arabici codices paucis locis la-

Y 2

teant,

- (a) Cinnamomum optimum *Musulum* (per Mussul advectum) S. SETH, p. 14.
- (b) Vide FREIND p. m. 230.
- (c) Vide persequentem Arabes FUCHSIUM in *paradoxis*.
- (d) Vide ipsum monentem SERAPIONEM c. 246. 309.
- (e) *MURBOM scriptt. Med.*
- (f) HERBELOT, p. 876.

teant, in ESCURIALI monente jam F. CAESIO, PARISIIS & LEIDÆ, pauci vere omnino, & male latino versi impressi sint.

§. CIX. *Aaron.*

Vetustissimus videtur AARON, Alexandrinus presbyter, Mahometo coævus, qui *Pandectas medicinae* Syriaco sermone scripsit, libris XXX. comprehensas (g). Arabice versum opus passim citatur a SERAPIONE (h), citat etiam MESVE, & RHAZEUS.

Hoc quidem opus intercidit. Ejus auctor (i) res naturales & non naturales breviter descripsit, & morborum curationes potissimum docuisse videtur.

§. CX. *Honain & Filius.*

Paulatim, adjuvantibus Khalifis, Christiani potissimum inceperunt græcos libros conquerere, AL MOHDI & AL MAMONIS (k) tempore, & arabica lingua reddere; sæpe tamen ex Syriaco versos (l).

ISCHAK BEN HONAIN ARISTOTELIS librum de plantis convertit, & titulum dedit *Ketab aluabat*. HONAIN BEN ISHAK, filius prioris, Hippocratem ex Syriaco sermone convertere cepit, librum certe *de natura hominis* (m) *aphorismos*; & *epidemias*; tum duos libros *de mulierum morbis*, *prognosticum*, librum *de aere & locis*; porro GALENI *de facultatibus alimentorum* librum (n), & *de medicamentis simplicibus*; & *de conservanda valetudine* (o). In GALENO etiam vertendo occupatus fuit AL BĀTARICH (p). R. CHANIN BEN ISHAK GALENUM de sectis hebraice reddidit (q), & EB̄N BEITAR DIOSCORIDE plurimum usus est, cujus, & PAULI, versiones Arabicas, suo loco diximus. PAULUM ISCHAK BEN HONAIN convertit.

HUNAIN vixit sub AARONE AL RASHID, & proximis KHALIFIS, neque facile est opera patris & filii separare. Propria etiam opera HONAIN scripsisse videtur. Citatur ab AVICENNA quintuplex ejus Absinthium Tarsense, Susianum, Nabatenum, Chorasenum, & Romanum (r), unde putes Te agnoscere Orientalis Asiæ hominem. Citatur etiam a MESVE (s) & a SERAPIONE

(g) HERBELOT. p. 129.

(h) In compos. p. 95.

(i) HALI ABBAS Proleg. L. I.

(k) HERBELOT. p. 978. Anno 813. RENAUDOT præf. ad Vers. hisp.

(l) RENAUDOT ib.

(m) In Bibl. MEDICÆ.

(n) HERBELOT. p. 209.

(o) In Bibl. Medicæ FABRIC.

(p) SERAPION *simplic.* c. 197.

(q) REINMANN. *Biblioth. Vindob.* p. 96.

(r) *Canon.* L. II. t. 2. c. 2.

(s) p. 416.

PIONE (t), qui etiam HACHIM (Medicum) EBN HUNAIM citat (u): sic Expositionem Synonymorum Græcorum Arabice redditam HONAINI RHAZEUS (x). De Theriaca scripsit (y) IDEM librum, a SERAPIONE dictum, & ei etiam viro *Introductio in artem parvam* tribuitur, quæ exstat in *Artifella*.

Opus certe de *Theriaca*, cum nomine JOHANNITII, frequentissime citatur a RHAZE (z) in *continente* (a); tum *liber ciborum* (b). Liber de *simplicibus medicamentis* prodiit Lugduni anno 1515. fol.

§. CXI. *Ebn Abu Zahar.*

EBN ABU ZAHAR vixit anno hegiræ 125. & de plantis scripsit, figurasque addidit, de iis tamen plantis egit unice, quas IV. libro DIOSCORIDES dixit, etsi quatuor mundi plagas a se peragratas dicat, ut plantas conquiret (c).

§. CXIII. *Isaac Ebn Amram.*

ISAAC EBN AMRAM passim citatur a J. MESVE (d), & a SERAPIONE (e). Videtur de materie medica scripsisse, & est ex antiquioribus chemicis, Camphoræ enim sublimationem (f) docet: solebat descriptiones plantis addere, & fere fons fuisse videtur, ex quo reliqui Arabes materiam medicam hausserunt. Nonne fuerit HAMRAN SERAPIONIS (g). Putes, cum MESVE scribat EBN AMARAN. Ab ISAACO filio A. ERRAM (h) JOHANNIS LEONIS (i), & ab EMRAM ejusdem (k) hunc nostrum separare oportet, qui multo juniores sint.

Y 3

§. CXIV.

(t) *Simplic.* c. 28. 107. 108. 116. 136. 143. 280. &c.

(u) C. 107. 108. 185. 280.

(x) *Simpl.* c. 975. in contin. add. c. 415. 442. 486. 574. 802.

(y) C. 78. 94. 179. 183.

(z) C. 420. 277. 348. 473. 572. 676. 728. Etiam cum nomine sapientis filii JOHANNIS c. 171.

(a) Conf. GESNER *bibl.* p. 351. qui a FRANCISCO CABALLO ait citari.

(b) C. 137. 175. 238. 611. 703. *De regimine sanorum* vocat p. 500.

(c) *Bibl. Paris.* n. 968.

(d) p. 237. b.

(e) C. 2. 8. 9. 18. 23. 26. 58, De Senna c. 142. De Cotino c. 334. De Camphora

(f) SERAPIO l. c.

(g) *De antidot.*

(h) In *scire aran.*

(i) C. 26.

(k) C. 27.

§. CXIV. *Mesve Senior.*

In MESVE laboratur. Vetustior enim scriptor fuit filius MASUJE feu JOHANNIS BEN MESSUIAH ABU ZACHARIAH, facetus homo, qui AARONIS (l) AL RASCHID, MAMONIS (m) & VATHEK BILLAH (n) archiater fuisse dicitur. Multos libros in Arabicam linguam convertit. Passim a veteribus citatur, ut locus *de Mace*, sive (o) *involutro mordicante* uti Cubebæ, a RHAZEUS (p), & ab ipso nostro juniori MESVE nominatur. RHAZEUS non alio auctore præter GALENUM frequentius usus est. Habet multis locis SERAPIO (q). Auctor fuit electarii (r). Nomen varie redditur, filius MESSE (t) & MESUE (u), & BIM MASUI (x), ABEN MESUIAH (y), & JOHANNES ABN MESUAI (z), & MESAZUE (a). Putatur idem (b) fuisse DAMASCENUS, quem RHAZEUS sæpissime citat (c), & SERAPIO (d), & cujus exstant Medicinæ therapeuticæ L. VII. Basil. anno 1543. fol.* editi, in quibus multa primum leguntur descripta, variolæ, myrobalani, musa, nuces faufel. Sed dubium movet, quod iste DAMASCENUS & ipse JOHANNEM filii MOSAGUÆ (MESUE) & Regem Mamonem, & GABRIELEM medicum sæpissime citet, quod de coætaneis minus speres; se ipsam vero omnino non potuit citasse. Neque potest MESSIUS esse (MBSUE), cujus meminit HALL ABBAS, qui regulas componendorum medicamentorum non subjiciat morbis capitis, ut MESSIO vitio vertit HALL.

An noster MESVE cum isto antiquo idem fuerit? Certe video ABU OSBAIA ipsi tribuere librum *de medicamentis purgantibus*, & *de decoctis*, cum quo titulo libri MESVÆ tributi etiam nunc exstant. Cum tamen noster MESVE RHAZEUM multo nuperiorem citet, non poterit seculo nono ineunte vixisse. Manuscriptus codex J. DAMASCENI in *Bibl. Medicea* exstat, & passim alii alibi. Cæterum in ejus JANI DAMASCENI operibus morborum a capite ad calcem census reperitur, ad GALENI ductum, cum plurimis medicamentis, & inter ea græcis non paucis cautum & prudentem virum fuisse, neque imperitum artificem

ad

(l) ABUL FARAT.

(m) I. LEO c. 1.

(n) HERBELOT p. 494. 562.

(o) AVICENNA L II t. 2. p. 456.

(p) *Contin. 1. Simplic. c. 294. innumeris locis, & de variolis.*

(q) C. 73 de Basilico, &c.

(r) HERBELOT. p. 494.

(t) RHAZE *simpl. c. 233. 234. 235. 236. &c. SERAPIO e. 2.*

(u) C. 14. 21. 49. 54. 60. 96. 270. 274.

(x) C. 319. 326. 328. & aliis locis creberrimis.

(y) SERAPIO c. 25.

(z) IDRM c. 764.

(a) *Antidot. p. 90.*

(b) Vid. ad hæc J. G. HAHNIUS.

(c) *Simpl. medicam. c. 60.*

(d) C. 107. 192. 194. &c.

ad conquirendam famam utilium, ejus aphorismi indicant. Sed neque noster JANUS DAMASCENUS (e) ea habet, quæ plurima diætetica ex eo RHAZEUS citat, neque videtur idem DAMASCENUS esse cum MESVE, cum in eodem capite RHAZEUS & DAMASCENUM citetur (f), & filium MESVE, ut omnino manifestum sit, vetustioris MESUES opera intercidiile.

§. CXV. *Gabriel Fil. Baktischua.*

GABRIEL filius BAKTISCHUA, Christianus, amatus AARONIS AL RASCHID archiater, ad res agendas idoneus, ex urbe Nifabur natus, multa medicamenta invenit, quæ a JANO DAMASCENO (g) & a SERAPIONE (h) passim citantur. Libri nulli ad posteros pervenerunt.

SALUBE filius GABRIELIS a SERAPIONE citatur, ex gente Nifabur.

§. CXVI. *Sabur Ben Schaled.*

SABUR BEN SHALED, medicus Christianus, scripsit *Abdal aladuiat*, sive *sucedanea*. Obiit anno 870 (i).

§. CXVII. *Ibn Wahsijah.*

IBN WAHSIJAH scripsit *de agri cultura*, anno Hegiræ 291. seu seculo IX. exeunte (k) Calendarium hortense dedit de anni tempestatibus, ad varia opera rustica idoneis, de stercoreatione, destructione inutilium. Tertia pars est Agricultura Nabathæa, de plantis & oleribus, caryophyllo, multisque plantis nobis ignotis. Exstat codex M.S. ex lingua chaldaica conversus in Bibl. Leidensi, si vere diversus est a compendio.

Ejus enim opus in compendium redegit MUHAMMED filius IBRAHIM, filius JAHIR, Kebtensis. Exstat in Bibliotheca Leidensi (l), & in Parisina (m). De telluris colendæ ratione egit, de sementis ratione, & tempestatum divinatione.

Aliud est opus IBN WAHSIJAH de Venenis eorumque antidotis, ex JARGIUKA & SACHAB, chaldæorum libris, & ex Nebathea lingua in Arabicam versum

§. CXVIII.

(e) C. 40. 546. 703. 729. 754. 755. 767. 837. Christianellus Damascenus dicitur c. 4. & Christianellus c. 6. 165. & Christianus c. 232.

(f) *Contin.* c. 60. 294. 454. &c.

(g) Tr. VII. p. 796. de confect.

(h) Tr. V. c. 527.

(i) HERBELOT, p. 727.

(k) *Bibl. Paris.* n. 913.

(l) n. 291.

(m) *Ibid.* n. 914. 915.

§. CXVIII. *Alkindus.*

Jacob ALKINDUS Christianus, refertur a FABRICIO ad seculum duodecimum. Verum id omnino locum habere nequit. Nam non SERAPIO solus, & MESVE, & AVICENNA, alique ALKINDUM citant, sed RHAZEUS in *continente* (n), qui liber certe eo seculo antiquior est, & ipse HALI ABBAAS sæpissime nostrum citant.

Ejus opus de rerum gradibus Venetiis anno 1527. fol. 1538. fol. 1581. & 1602. fol. cum MESVE & in collectione librorum de formulis & gradibus Venetiis pariter excusa, tum Argentorati anno 1531. fol. * iterumque Lugduni 1584. 8°. excusum, est equidem formularum ex calculis arithmetiis concinnandis methodus. Hactenus vero huc spectat, quod in exemplis variarum plantarum qualitates & gradus, & pondera recenset.

Codex exstat in B. R. LOND. CASHLEY.

§. CXIX. *Peregrinatores Arabum.*

In Itinerario Arabum, qui Chinam anno 851. adierunt, a RENAUDOTO edito, prima exstat memoria herbæ SAH, (Theæ) cujus infusum in ea regione bibunt (o). MEHEMET etiam arabs apud RAMUSIUM editus aliqua de thea f. *Chiakatay* habet.

§. CXX. *Auctores a Rhazeo dicti.*

Ante RHAZEUM dicere oportet libros *de medicamentis simplicibus*, quorum locis fere totum opus constat, cui titulum fecerunt *continens*, genuinum idem, cum ejus HALI Abbas meminerit. Plurimum ergo usus est HIPPOCRATE, DIOSCORIDE, RUFO, ARCHIGENE (p), PHILUMENO (q), MNESITHEO (r), ANDREA (s), GALENO, ORIBASIO, PAULO, etiam ALEXANDRO (t) & GEOPONICIS (u), nusquam quantum memini AETIO. Deinde scriptores aliquos citat, qui & ipsi antiqui videntur, ut TRITUS *de agricultura* (x), & ARSECENUS (y), & BARBIOS *de agricultura* (z), cæterum nobis ignoti; sed etiam AKAMBIOVEN (a),
vel

(n) l. c. 232. de coloquintida.

(o) p. 31.

(p) Arcagenisius c. 424. 679. Archigenisius c. 465.

(q) Huc refero *Filemen* c. 133. 145.

(r) Mesidinos c. 47. 277.

(s) C. 277.

(t) C. 651. 687.

(u) Nomen scribitur COSTA *de agricultura* c. 209. 222. 228. 230. 269. 297. 503. &c. & COSTES c. 679. 143. confer inferius. Corrigit SERAPIO, & CONSTANTINUM nominat c. 280. de Apio.

(x) C. 143.

(y) C. 166.

(z) De Faba. Etiam SERAPIO habet c. 94. An BERYTIUS,

(a) C. 143.

vel AKAN BIONNEM (b), aut ACAM BIONNEM (c), demum HAKAM BIONNIDE (d), & BADIGORIUS (e), aut BEDIGORIUS (f) monstra videntur nominum antiquorum, ut tamen novissimum nomen PYTHAGORÆ scriptum spurium significare videtur, cujus liber VII. *de proprietate granorum* (g), & plurima loca ad materiam medicam & diætam pertinentia hic repetuntur.

Reliquos putes, aut Arabes fuisse, aut Arabum tempore vixisse, ut ABROMOR (h).

ABUGERIG (i) (cognomine *monachus* (k)), qui & EBUGERIG (l), & BUGERIC (m), & EB MERAG (n), AB MIRAG (o), nam & iste monachi nomine citatur, & denique *monachus*, nullo cum nomine. Filium GEORGII interpretor, neque separo EB VIRAGI.

CALAMAN (p), CAHLAMAN (q), eundem, qui ALCAHLEMEN (r) & ACHALAHEMEN (s).

CHUZ (t), ELCHUZ (u), ELCHUZI (x), plerumque plurali nomine citantur, quod frequens apud RHAZEUM nomen est. SERAPIONI CHOZI dicitur (y).

CHYSALMUIA (z).

HESE (a), HAHESE (b) forte idem, qui JESUS (c), BUCCAJESU (d), & ISAI.

(b) C. 650.

(e) C. 751.

(d) C. 65.

(e) C. 209. 213. 215. 519. 558. &c.

(f) C. 54. 157. BEBIGORAS SERAPIONI c. 49.

(g) C. 268.

(h) C. 611.

(i) C. 124. 205. 349. 395. 424. SRRAPIO frequentissime c. 6. ITI.

(k) C. 124. Eremita SERAPION c. 15.

(l) RAZEUS C. 436.

(m) C. 430. 465. 651.

(n) C. 210. 230.

(o) C. 33.

(p) C. 230.

(q) C. 330. 395. 655. 764.

(r) SRRAPIO c. 84. 156. 194.

(s) IDEM c. 236. de tubere.

(t) RAZR C. 360. 423.

(u) C. 481. &c.

(x) C. 498.

(y) C. 93.

(z) L. XXIV. de diætâ.

(a) C. 142.

(b) SERAPIO c. 327.

(c) C. 225. 264.

(d) C. 236.

ISAI (e); quod idem est nomen cum JESU. Idem procul dubio AYEISE SERAPIONIS (f).

JOHANNES (g), & JOHANNES GRAMMATICUS (h) (nam JOHANNITIUM diximus), & GRAMMATICUS (i).

JUDÆUS absque nomine (k).

BIMASSA (l), & BINMASSA, qui videtur a MESUES filio differre, cum eodem capite & iste citetur, & BIMASSA (m). Idem fuerit ISAC BIMASSA (n). Nonne ABU ALI BEN MASSIHI HERBELOTI.

Tum alter, cujus mutabile nomen MASAR (o) scribitur, & MASARGUE (p), & MASERUCE (q), idem non dubie cum MARSE (r), MARSAREY (s), MARSERICE (t), aut MARSERUCE, MARSINICE (u), MARSEMAY (x), MARSEYME (y), plerumque tamen MASARGUI. Hic fuerit MESARUGIE, juniori SERAPIONI (z) sæpissime dictus, & videtur esse MASSARGIEH f. MASSARIAWAH Judæus, qui Aaronis *Khenasch*, & alia arabice reddidit (z*).

MIBAH (a), MIHSI (b), MISSUA (c), qui MESEHA SERAPIONI (d), MUSAIH (e), MUSIACH (f), MUSICH (g). Fuerit ABU SAHAL ISSA BEN JAHIAH ob religionem christianam dictus MASSIHI (g*).

PERSUS (h), etiam PERSIANUS (i) SERAPIONI ALFEREZI (k).

SASSA-

- (e) C. 438.
 (f) C. 107. de Bdellio.
 (g) C. 299. SERAPIO antidot.
 (h) C. 294.
 (i) SERAPIO Antid. p. 108. 1106.
 (k) RAZE C. 247. 680. 825. &c. SERAPIO C. 107.
 (l) RAZE C. 26. tum 334. 353. 863.
 (m) C. 326.
 (n) C. 325.
 (o) C. 768. 769.
 (p) C. 333. 340. 341. 357.
 (q) C. 276.
 (r) C. 98.
 (s) C. 120.
 (t) C. 133. 209. 213. 215. 231. &c.
 (u) C. 74.
 (x) C. 49.
 (y) C. 65. de auricula muris.
 (z) C. 6. 21. 49. &c. (z*) HERBELOT.
 (a) C. 348.
 (b) Sæpe, ut de Croco c. 343. de Casia c. 374. de folio c. 376. de Lilio c. 385. de Blito c. 424.
 (c) C. 764.
 (d) Sæpe ut c. de passulis c. 77. c. 170. de vino.
 (e) C. 340.
 (f) C. 650.
 (g) C. 324. (g*) HERBELOT.
 (h) C. 209. 230. 353. 357. 536. 639.
 (i) C. 54.
 (k) C. 178. de Thure, c. 201. de Aloe.

SASSAHAM (*l*).

SABAUIAH (*m*).

Filius SERMOI (*n*), & SALMUC (*o*), & SELMUEY (*p*), & SALMUJA (*q*).
Medicus Califæ Motaffem, seculi IX.

SINDISCAR (*r*), & SINDISAR, qui SARAC Indus (*s*), & SCARAC Indianus (*t*), & SARAC (*u*), & SINDYA (*x*). A SERAPIONE SINDAXAR vocatur (*y*), & XARCHA Indus (*z*), & XARCA INDI (*a*).

TABRI procul dubio a patria, qui ipse frequentissime citatur, ad diætetica (*b*), SERAPIONI sæpe dictus, cum corrupto nomine ATABARI (*c*), alius a nuperiore ALTABARANI (*d*).

TRUSIAH (*e*).

§. CXXI. *Serapion Senior.*

Est etiam inter scriptores a RHAZEO citatos SERAPION (*f*), & BIN SERAPION (*g*); senior nempe ille JOHANNES SERAPIONIS filius, cujus HALY ABBAS meminit, & in quo carpit, quod folas morborum historias dederit, & etiam inter eas multas omiserit. Eum ante RHAZEUM ponit, ut ætate superiorem. Ille idem est, cujus practica opera possidemus. Ejus ergo *Practica Tractatus septem* studio M. RUINALDI Noviomagensis prodierunt Basil. 1499. fol. MAITT. & apud Juntas anno 1550. fol. *Andrea* ALPAGO interprete. *Practica dicta Breviarium* cum aliis prodiit Venet. 1479. fol. UFF. *Practica s. breviarium* cum l. de *simplici medicina*, Venet. 1497. fol. MAITT. 1530. fol. 1569. fol. M.S. exstat in *Bibl. Oxon.* MERTON, & ex GER. CARMONENSIS versione *Bib. Reg. Paris.* n. 6894. 6891. & 6893.

Z 2

Practica

(l) C. 519.

(m) C. 386. de Cypresso.

(n) C. 378.

(o) C. 294.

(p) C. 125. c. 143.

(q) De cucumere c. 606. de Bdellio c. 725. de Nucleis c. 792.

(r) C. 213. 219. 238. 389. 539. 688. 813.

(s) C. 825.

(t) C. 54.

(u) C. 353.

(x) C. 121.

(y) C. 84. 156.

(z) C. 95.

(a) C. 357.

(b) C. 208. de Fœnogræco c. 230. de morbis per trifolii oleum curatis c. 231. de ciceribus c. 237.

(c) C. 15. 21. 43. de Mahaleb.

(d) Inferius.

(e) C. 778.

(f) C. 744.

(g) L. 25.

Practica ex operibus HIPPOCRATES GALENI & aliarum, interprete ABRAHAMO JUDÆO & S. JANUINSI in Bibl. Londunensi MONTF.

Diversus ab isto SERAPIONE est, cujus opus de medicamentis simplicibus & compositis indicabimus, post RHAZEUM. Noster ad undecimum seculum a FABRIZIO refertur, sed oportet RHAZEO fuisse antiquiorem.

Pauci citantur in isto SERAPIONIS opere auctores, ut ALTHISANI (h); JOHANNES MESUE filius (i), JOHANNES (k), GABRIEL (l), MOYSES filius IBRAHIM (m), URNEMESVI (n), LUCAS (o); demum BUBACHER (p), qui non potest RHAZEUS esse, cum RAZEUS SERAPIONEM citet.

ABU MASAR de medicamentis simplicibus. B. PAUL LIPS.

§. CXXII. *Abubecker* vulgo *Razeus*.

ABUBECKER MOHAMMED BEN ZACHARIA EL RASI Arabum me iudice princeps, nomen duxit a patria civitate REY. Bagdadi, Alexandriae, & demum in Hispania vixit (q), seculo decimo (r). Legit veteres & nuperos, & in opus suum eorum placita stipavit, quod vocatur Continens: ordine quidem malo, ut saepe idem titulus bis & ter redeat, non tamen ut compilator, sed suo utique iudicio interposito, additis etiam de facultatibus stirpium non vulgatis adnotationibus (s). Hoc opus genuinum est & ab HALI ABBAS citatur, non perinde libri citantur, quos RHAZEUS ad *Mansorem* dedit. Pertinent ad rem herbariam libri XXI. XXII. XXIII. quibus materia medica continetur; & Liber XXIV. quo victus ratio docetur. In miserrima versione ne plantas quidem ipsas agnoscas, quarum nomina aut Arabica sunt, aut mirifice ex Graeco sermone corrupta: caeterum hic omnes Arabum divitias Indiaeque thesauros recensos invenias, Borach, Musam, Nucem Indicam &c. Latine vertit FERRAGUS Judaeus Agrigentinus, Regio jussu, M. S. ejus translationis codex exstat in Bibliotheca Paris. n. 2912. & tres libri n. 6913. Prodiit Brixiae 1486. fol. & 1483. fol. emendatius ab HIERONYMO SURIANO (in edit. 1506. dicitur SALIUS) Venet. anno 1606. fol. BODL.

(h) p. 126.

(i) p. 25.

(k) Puto illum Grammaticum hic dici *agr. cap. c. 13.*

(l) p. 54. 60. 536.

(m) *Ægr. cap. c. 13.* Nonne MUSACH RAZI.

(n) Tr. V. c. 21.

(o) Tr. V. c. 18.

(p) C. 21.

(q) h. LRO c. 1.

(r) Obiisse Cordubae anno 1023. I. LEO.

(s) De vipera c. 234. de Mandragora c. 835. a cujus quinque pomis feminam in deliquium vidit delapsam; de Scorpione c. 544. quem ab aqua radicis filicis occidi expertus sit.

BODL. RIV. 1509. fol. 3. vol. TREW. 1542. fol. * (t), eadem forte editio, novo ornata titulo. Libri sunt XXXVI. An is fuerit tractatus Medicus ABUBECKI RASIS f. ZACH. Mediolani 1481. fol. impressus.

De libris ad MANSOREM (u) non dubitandum est, quin ejusdem sint auctoris. Nam in iis *Continens* citatur (x). Ad rem herbariam pertinet L. III. cujus 54. capita, brevia satis, sunt de plantis ad victum & ad medicinam utilibus. Nomina pariter plurima barbara. Macaleb ante AVICENNAM (y) habet. Deinde pars libri VIII. huc spectat, qua venenatae plantae traduntur. Mercurii sublimati hic meminit, & experimenti sui in simia facti (z), cui argentum vivum absque noxa dedit: hactenus huc etiam fecerit *Antidotarius*. Hi libri prodierunt Gerardo CARMONENSI interprete Venet. 1497. fol. PLATA Basileæ anno 1544. fol. * & seorsim liber *de simplicibus medicamentis* Venetiis anno 1497. fol. TREW. Argentorati anno 1531. fol. * cum SERAPIONIS & AVERRHOIS ejusdem argumenti libellis, curante Othone BRUNFELSIO nostro. Codices M.S. exstat in Bibliotheca Medicea, in Oxoniensi, in Vaticana bini, alius in Bibliotheca Berolinensi (a), alius Cesenæ, inque Lipsiensi, & duplex etiam hebraeus, latini vero plusculi in Bibliotheca Parisina n. 6893. 6901. 6902. 6903. 6904. 6905. 6906. 6907. 6907. A. 6908. 6917. omnes interprete GERARDO CARMONENSI. In plerisque codicibus etiam antidotarius exstat. Alius Oxonii, in coll. MERTONENSI n. 6940. MONTF.

Latini ex versione GERARDI CARM. in Medicea ib. omnino quatuor alius in Bibliotheca, quæ fuit CHRISTINÆ, alius Neapoli MONTF.

Continents L. 9. 11. & 12., hebraice FARAGO interprete Bibl. Reg. 6913.

Hebraice opera medica cum additionibus JOSEPHI CARCASSON Turini. MONTF.

Antidotarii M.S. exstat in *Bibl. Reg. Paris.* n. 6906. 6993. & 7046.

Librorum ad *almansorem* V. posteriores in B, *Reg.* n. 7046.

Nomina hujus viri passim corrumpuntur. Nam etiam ZACHARIAS, & Filius ZACHARIÆ, & Filius ZEZAR, & HAMECH (b), a MESUEO nuperiori

Z 3

passim

(t) Habet Venetam anni 1506. fol. BODL. 1511. fol. FABRIC.

(u) KERNASCHAT AL MANSUR HERBELOT p. 956. Prorex erat Corasanæ RAZEUS & *antidotis.*

(x) De *adfect. junctur.* c. 13.

(y) C. 22.

(z) C. 42.

(a) MORSER *Epist.* I.

(b) MESUE p. 49. &c.

passim dicitur. Christianum fuisse necesse est, si nonnullæ præfationes genuinæ sunt, in quibus DEI *ex virgine nati* fit mentio.

ABU ALI IBN DAVID EL MISRI scripsit compeudium RAZEI de medicina, cujus codex M.S. est in *Bibliotheca Medicea* (c).

§. CXXIII. *Haly Abbas.*

HALY *filius* ABBAS post RAZEUM vixit (d), quem fuisse dijudicat. Medicus fuit ADAD HEDDULÆ Sultani BUJADÆ, religione Perfa (Gebrus).

Ejus liber *totius medicinæ necessarius* prodiit Venet. 1492. fol. MAITT, & emendatus ab ANTONIO VITALI cum tit. *Regalis dispositio* Lugduni 1523. 4°. * sed alia editio vetustior videtur.

Vertit ex Arabico STEPHANUS anno 1127. Codex M.S. Leidæ exstat. Alius in B. R. Par. latinus, & nuperus, partis II. practicæ n. 6919. Alius inter libros RANCHINI MONTFAUC.

Integræ artis compendium est. Ad plantas pertinet pars libri V. *Theorices*, in qua ciborum facultates recensentur, tum odoramenta & aromata. Porro Liber X. quo victus ratio exponitur. Inde practices Liber II. in quo medicamenta enumerantur, secundum qualitates suas. Deinde catalogus plantarum medicatarum, cum nominibus barbaris. In Libro III. plantæ venenatæ dicuntur; in Libro X. medicamenta composita.

Pars operis s. tractatus 7. 8. 9. & 10. etiam in B. Reg. exstant arabice n. 1015. pars alia, de sanitate tuenda, medicamentis simplicibus, febribus & earum remediis n. ib. 1061. & eadem præter tr. de febribus n. 1012. pars alia n. 1013. Pars prima n. 1012. pars 7. 8. 9. & 10. n. 1016. tractatus 10. partis secundæ de purgantibus compositis n. 1014.

Omnes Arabes fratres sunt fraterrimi, ut qui unum eorum de plantis legerit, legerit fere omnes.

§. CXXIV. *Isaac.*

Pantegni (e) ISAACI filii adoptivi SALOMONIS idem est cum complemento medicinæ HALY ABBASSIDÆ, & idem opus sibi CONSTANTINUS AFRICANUS tribuit in ed. Lugduni anno 1515. fol. In epistola tamen ANDRÆ TURINI id opus ISAACO vindicatur, & CONSTANTINI plagium detegitur, & prius a SYMPHORIANO CAMPEGIO. IDEM enim Isaaci opus cum HALY ABBASSIDÆ laborè convenire sensit, male tamen RAZEO ISAACUM seniore fecit.

Codex M.S. *Pantegni* exstat in B. Cath. *Metensis* MONTE. Omnia opera ISAACI prodierunt apud BARTHOL. TROT. Lugdunensem anno non rite indicato TREW.

IDEM

(c) FABRICIUS

(d) PRIMUS ordinem posuit medicinæ BERENGAR, *fract. craz.* p. 58.

(e) TREW, FREIND.

IDEM ISAAC BEN SALOMON & ISAAC I-RAELITA dicitur, cujus exstat opus *de dietis universalibus & de particularibus dietis*, cujus codices M.S. passim exstant, in Bibliotheca Vaticana, Medicea, Leidensi, & Parisina n. 6868. 6871. 6871. a. 6883. 7034. 7036. 7037. 7039. 7044. h. latini. De *dietis particularibus* in B. Corp. Christ. Biblioth. Parisin. 7040. 7038. De universalibus B. Med. Plut. 73. Uterque in bibliotheca S. EBRULFI Uticensis MONTF. & in coll. ORIEL Oxonii. Prodiit Patavii anno 1487. 4°. GUNZ. Uterque liber cum aliis ISAACI operibus, Lugduni 1515. fol. De *dietis universalibus & particularibus* cum titulo *de victus salutaris ratione & alimentorum facultate*, a J. POSTHIO Basileæ editus anno 1571. 4°. & 1577. 8°. MERKLIN Antverpiæ anno 1607. 8°. FABRIC.

In *dietas universales* glossæ anonymi exstant in *Bibliotheca Parisina* n. 6883. A.

§. CXXV. *Ebn Gnefith.*

EBN GNEFITH, vulgo ALBENGNEFITH, a juniore SERAPIONE citatur. EJUS exstat liber *de virtutibus medicinarum & ciborum*, interprete Geraldo CAR-MONENSI, Argentorati editus cum EBN BITAR & ALKINDO anno 1531. fol. * & 1533. fol. * SEGUIER & cum MESVE Venetiis anno 1527. fol. TREW. anno 1535. fol. anno 1602. fol. *. Præter generalia aliqua, habet titulos qualitatum secundarum & tertiarum, & nomina medicamentorum simplicium, quæ ad quamque classem pertinent. Brevis est libellus. Vires plantarum variis ex signis, etiam ex sapore definit (f).

An non idem fuerit AL BEN CENIF, quem HERRERA sæpe citat, qui de viribus medicis & cultu plantarum scripserit.

§. CXXVI. *Abu Hassan.*

ABU HASSAN ALI BEN ISSA GIAVALLAH medicus Bagdadensis, pro Khalifa Moktaâi Billah Abbasside scripsit *Takwin al abdan fi tedbir al ensan*, seu *de curandis morbis & remediis magis parabilibus* Bibl. Reg. I. n. 1020.

AHMED BEN MOHAMMET AL SARAKHSI anno 387. hegiræ scripsit de *confectionibus* & quo die eas oporteat componere HERBELOT p. 972. Titulus est *Ketab Althabikh.*

ISHAK BEN SOLIMAN AL ISRAELI ejusdem ævi auctor scripsit de *cibis & medicamentis* HERB.

§. CXXVII. *Johannes Serapionis filius junior.*

JOHANNES SERAPIONIS filius, junior, qui post RAZEUM (g) vixit, plurimos scriptores citavit, plerosque etiam RAZEO dictos, cujus libros 21. ad

(f) p. 266.

(g) Qui citat c. 34. 49. 67. &c. Huc liber aggregatus c. 18. 68. 192. de Cypero RAZEO tributus c. 79. Sed ipse etiam RAZEUS librum aggregationum citat c. 371. 521. alium ut puto.

ad 24. manifestissime exscribit (*h*), aliquos tamen sibi peculiare scriptores citat; nomina habet etiam magis corrupta, cæterum numerosiora, nisi fallor, reliquis Arabibus (*i*) simplicia. Inter antiquos DIOSCORIDEM & GALENUM plurimum repetit (*k*), etiam PAULUM, & subinde ALEXANDRUM (*l*). Ob DIOSCORIDEM male intellectum sæpe peccat (*m*). Multas stirpes recenset, quas apud Græcos non invenias, ut Dadi (*n*), Chakelen (*o*), Nucemhenden (*p*), Musam (*q*), Abrong (*r*), Nucem moschatam (*s*), Vomiam (*t*), Verz (*u*), Jasminum (*x*), Nerfin (*y*), Feleng (*z*), Fagre (*a*), Culcul (*b*), Mihad (*c*), Ribes (*d*), Kali (*e*), Buzeiden (*f*), Beletfel (*g*), Macis (*h*) granum felim (*i*), Santalum (*k*), Thamarindos (*l*), Dend (*m*), Musaragi (*n*), Methel (*o*), Myrobalanos Emblicas & Indas (*p*), & Halili (*q*), hendacocha f. trifolium aquaticum (*r*), Nucem indicam cocos (*s*), Gariophylon (*t*). Neque est absque proprio experimento, ut de vi decocti tamarisci ad lepram (*u*),
gentianæ

(*h*) GESNER præf. ad TRAG.

(*i*) Arabum optimus FUCHS castig. p. 22.

(*k*) Vide Mandragoræ effectus c. 333.

(*l*) C. 34. 223.

(*m*) LEONICERN Error. Plin. ad POLYTIANUM.

(*n*) C. 24.

(*o*) C. 65.

(*p*) C. 79.

(*q*) C. 84.

(*r*) C. 153.

(*s*) C. 161.

(*t*) C. 163.

(*u*) C. 170.

(*x*) C. 176.

(*y*) C. 187.

(*z*) C. 199.

(*a*) C. 200.

(*b*) C. 215.

(*c*) C. 217.

(*d*) C. 231.

(*e*) C. 247.

(*f*) C. 250.

(*g*) C. 251.

(*h*) Verum Macis Simpl. c. 2.

(*i*) C. 227.

(*k*) C. 336.

(*l*) C. 338.

(*m*) C. 318.

(*n*) C. 358.

(*o*) C. 375.

(*p*) C. 95.

(*q*) C. 107.

(*r*) C. 6.

(*s*) C. 218.

(*t*) C. 309.

(*u*) C. 31.

gentianæ adversus morfum canis rabidi (x), colocynthidis in melancholia & lepra (y). Christianos norat & citat (z). Liber eodem fere scopo scriptus est quo RAZEI, & compilatio priorum cum nominibus eorum, per quos profecerit, tantum, quod clâsses sequatur. Post clâsses medicamentorum, ipsa simplicia medicamenta sequuntur, quorum ultima sunt ex animalibus & fossilibus. Titulus est SERAPIONIS *Aggregatoris de simplicibus commentarii* ABRAHAMO *juniori* & SIMEONE JANUENSI *interpretibus* curante OTTONE BRUNFELS Argentorati anno 1531. fol. TREW, & Venet. apud Juntas anno 1550. fol. *. 1569, fol. BASS. Alia interpretatio Nicolai MUTONI prodiit Venetiis anno 1552. fol. TREW, quod autem potius NICOLAI MUTONI opus est (a). Eum fere PLEMPIUS sequitur (b). Sed liber aggregatus *de medicamentis simplicibus* ex SYMEONIS JANUENSIS versione prodierat Venetiis anno 1479. fol. BODL. UFF. inter alia opera cumque titulo libri *de simplici medicina* Venetiis anno 1497. fol. & similiter anno 1503. fol. & anno 1530. fol. TREW. Basil. 1499. fol.

Codices ejus l. de simplicium medicaminum temperamentis M. S. passim exstant, ut in *Bibliotheca Vaticana* & in *Parisiâ* n. 6896. 6897. 6898. 6899. 6900. latini omnes ex ABRAHAMI JUDEI & SIMONIS JANUENSIS interpretatione.

Exstat etiam codex in *Colleg. maj. Lips.* & in *monasterio trinitatis Vindocinensi* MONTFAUC. & in *Coll. Cov. Oxon.* inque D. PETRI *Cantabrigiæ*.

Sæpiissime citatur AL CHANZI (c), rarius ABENGNEFITH (d), sæpe ABIX (e) vel HABIX (f), sæpe ABUHANIFAH (g), semel AMRAM filius BIAUMET (h), semel ABRAHAM filius (i) SALOMONIS Israelitæ, alias ABRAAM (k): an forte JUDEUS ille RAZEI? Semel ABEN JULIEL (l); porro ALMANZOR (m), forte RAZEUS ad MANZOREM, ALMASAHERODI (n), AL-

BATA-

(x) C. 253.

(y) C. 272.

(z) C. 46.

(a) TREW.

(b) *Caizon.* p. 205.

(c) C. 6. 21. 31. 34. 41. &c. adde *Antidot.* p. 95. MESUE p. 56. b.

(d) C. 12. 120. de arbore Nabech. c. 150. de urtica: c. 354. de Cataputia minore.

(e) C. 14. 46. &c.

(f) C. 14. 34.

(g) C. 39. 40. 47. 50. 58. de Senna &c.

(h) C. 6.

(i) C. 61.

(k) C. 163.

(l) C. 67.

(m) C. 68.

(n) C. 177.

BATARICH (o) (qui forte etiam ALBATARI (p) translator GALENI (q), AHAMET EBN DAVID HUMAR (r), ARMASIOS (s) HERMES ut videtur, AARON, iste raro (t), HABONHASEU (u), CHIALFETEBENI (x), ISMAHELITA (y), ALBUSID (z) puto qui SEID MESVEO (a), MEHERERIT (b), KAZEBRAS (c), ISRAEL (d). SULAHIN EBN HAHASEN (e) idem forte, qui SALOMON EBN HASEN (f), ARTRAM (g), YHAIE (h).

Verum præterea liber *de antidotis, sive medicamentis compositis*, qui septimus est inter practicos SERAPIONIS, vulgo senioris, manifesto nuperioris est auctoris, qui passim ZACHARIAM (i) citat, seu RAZEUM. Habet etiam multa medicamenta GABRIELIS (k) filii BACTISCHUA & filii ejus SALUBE, plurima etiam Græcorum medicamenta, & potissimum GALENI, aut ejusmodi, quæ apud GALENUM descripta exstant, ex aliis græcis desumpta.

Insertus est sermo JOHANNITII de *medicamentis alvum solventibus*.

Citat BARZUATUM sapientem (l), & JACISSUHA Regis medicorum (m) medicamentum, & DAVID filium SERAPIONIS (n) & SERAPIONEM medicum (o), & XIRAXES medicorum regem (p), & ALBAMD AL HAGELEGI (q), & JACOB filium MARZUR (r), qui forte MAZAR ille RAZEI fuerit, & HALI nostrum (s), ut puto, addito cognomine parvi.

§. CXXVIII

- (o) C. 85. de Melochia.
- (p) C. 116. 145.
- (q) C. 197. 209.
- (y) C. 234. de Melone.
- (z) *El HARABI* c. 247. de antidotis passim.
- (a) p. 237. b.
- (b) C. 201. de Aloe.
- (c) C. 313. de Senecione.
- (d) *Antidot.* p. 111.
- (e) C. 26.
- (f) C. 250. *antidot.* p. 1106.
- (g) C. 218.
- (h) C. 59.
- (r) C. 118. de cephalione.
- (s) C. 143. 210. de Keiri.
- (t) C. 161.
- (u) C. 185. de Musco.
- (x) C. 197. de Aloe.
- (i) C. 108. a. b. c. 109. a. b. c. 111.
- (k) *Confectio anacardina, pilulæ ad tremorem, pilulæ stomaticæ.*
- (l) *Confect. anacard.*
- (m) *Pilulæ* p. 866.
- (n) *Ad Sodam.*
- (o) p. 87.
- (p) p. 96.
- (q) *Pilulæ hydropicæ.*
- (r) *Trochisci de arsenico.*
- (s) p. 111.
- (t) p. 108. b.

§. CXXVIII. *Avicenna.*

ABU ALI HUSSAIN BEN ABDALLA BEN SINA, cognomine *Al SCHEIK.*, AL REIS, vulgo AVICENNA, qui pro principe medicorum Arabum habetur, vir præcociſ & fummi ingenii, & medicinæ quodammodo reſtaurator, Bokharæ natus, Bagdadi & Iſpahani vixit, & archiater atque vazir fuit Sultani de BUIDARUM gente; ſplendidus vir & magnanimus. Obiit aut circa annum 1051 (u), aut aliquanto prius anno 1036 (x). Plantas non neglexit, qui in præmio *canonis* mentionem faciat tabularum ſuarum medicamentorum ſimplicium ſuis coloribus pictarum, ut diſcipuli poſſint inſpicere. Ad rem herbariam pluſcula ejus opera pertinent, primumque *Canonis* totus liber II. quo præter generalia & cautelas colligendarum plantarum medicamenta ſimplicia ſecundum literas Arabicas reſenſa continentur. Uſus eſt fere DIOSCORIDE (y), quem enixe laudat, & GALENO, Arabibus paucioribus. Ordo compilationis melior eſt, deſcriptiones pauciores, ut ſermo fere in viribus medicis verſetur. Judicium ſuum nonnunquam interponit. Tithymali ſuccum rejicit, ipſi GALENO etiam auſus contradicere. Sæpe in rerum nominibus aberrat.

Eſſi pleraque græca ſunt, habet tamen etiam plantas, eaſque permultas, Orienti proprias, ignotas DIOSCORIDI. Ecce aliquas Om Gheilan, Azadiracht, Alnaſel, Adakhiam, Afkharatſan, Attinth, Bunk (z), Betsbatſa (Macis verum), Bedaſigân, Gullbehenk, Darkeſia (nonne arbor Caſſiæ?), Wartz annon Vartz SERAPIONIS?), Zarneb (procul dubio Arnabo Græcorum), Keln lignum Indum, Ketsengi tuber ſolidum, Laijâ, planta amara lacteſcens, Maru, quod non bene Marrubium redditur, Melwach, Muldatſefran floris genus, Narmusk, Tſaded atſfid, Khakhala, Kirfa attheib cortex odoratus, Konnabara, Kohlkâts diverſiſſimum a Colocaſia, Rai aldhammâm herba Myrti ſemine, Rifakhen, allii ſimiles bulbi, & Orchidis, ut puto, Siukaa ſpinæ genus, Siabanek Abrotano adſine, Tenbul folium in India naſcens, Bahaman planta aphrodiſiaca.

Citat AVICENNA HONAIM, paſſim (a), filium GUIRIHI, GIARIGI, GIZRIG (b); ALCHÛZI toties RAZEO dictum, ALRAHEB monachum (c), filium MATSUEJI ſ. MESVEN SENIOREM (d), MATSERGUI filium (e), qui MA-

A a 2.

SARGUI

(u) HERBELOT p. 813. J. LEO. c. 9.

(x) FREIND anno 1036. & PLEMP. & ex SORIANI calculis.

(y) Alio exemplo uſus eſt, in quo varia ſpuria exſtabant conf. p. 1156.

(z) Non poſteſt eſſe Coffeæ granum, cum radicum ſpinæ Arabicæ præ vetuſtate deciduarum partem eſſe putatum ſit.

(a) In capite de Abſinthio, Coriando, Shadanegi.

(b) Lotus. Coriandrum. Anzarut. Idem videtur GABRIEL BACTISCHUAH, GEORGII filius, AAPONIS archiater, idemque quem ſupra p. 177. citavimus EBN GERIS,

(c) Ardakiari.

(d) Bensjawâſjan, Murdatſefran, Dſandal.

(e) Portulaca, Macis, Giedwâr, Murdatſefran.

SARGUI RAZEI MATSERHUVIA (*f*), MUTSIH (MUSIH RAZEI), METSCH (*g*), ALKINDIUM (*h*), DAMASCENUM (*i*) MAHOMET filium ZACHARIÆ (*k*) sive RAZEUM.

Liber IV. continet plantas venenatas cum antidotis.

Liber V. Canonis est antidotarium, & hæctenus ad nos spectat, quod simplicia medicamenta nominentur, ex quibus compositis antidoti constant. Pæssim sua habet AVICENNA theriacata, compositionem minorem, Hieram suam, Electuarium suum, Syrupum acetosum suum, Trochiscos suos, pulverem ad ulcus vesicæ, confectionem de hyacintho. Cæterum Græcorum antidotos & Arabum hic repetit, non sine fabellis.

Citat medicamenta ALBUMUSELI (*l*), KULME (*m*), ALCANZI, MUTAGUACHIL Israëlitæ (*n*), ALKINDI (*o*). ALCALAMET (*p*), filii ALHARITH (*q*) filii HUBEIRE (*r*). Filii HELGEBEN &c.

Sæpe recusatus est Canon, seu *fil. Thebb* (*s*). Solus Canon versus a GER. CARMONENSI Venetiis anno 1488. 4°. GRAV. 1510. 4°. cum I. de PARTIBUS expositione, & sine loco, editio antiquissima fol. RIV. & anno 1505. C. Tig. cum GENTILIS de FULGINO expositione BODL. & 1500. 4°. FALC. 1520. 4°. TREW cum eadem expositione, & Papiæ 1510. & 1511. fol. magno GUNZ BODL. tum Florentiæ cum castigationibus ANDRÆ BELLUNENSIS anno 1527. fol. cum emendatione I. RUSTICI & notis SYMPHORIANI CHAMPERII Lugduni 1512. 4°. BODL. 1527. 4°. Cum castigationibus Petri RINII Venetiis anno 1582. 4°. BODL. CANON per JOH. HEBERT Patav. 1473. fol. MAITT, cum tr. de viribus Cordis, & Cantico. Ope G. de FULGINO, JACOBI de PARTIBUS, UGONIS SENENSIS, DINI Florentini, JACOBI de GRADI & THADDÆI FLOR. Venet. 1489. & 1490. & 1491. fol. 2. Vol. GUNZ. Cum expositionibus G. de FULGINO I. de PARTIB. DINI, AVERRHOIS, & THADDÆI FLORENTINI, Venet. 1523. fol. maj. TREW.

Petrus KIRSTENIUS Libri II. tractatum I. seorsim ex *codd. Cesarr.* edidit Breslau anno 1609. fol. Arabice & latine, illius sermonis imperitus, ut lego.

Canon

- (f) Tirbed.
- (g) Betfatfa, Cicuta.
- (h) Chandtshal.
- (i) Chirwan.
- (k) L. III. tract. II. c. 15.
- (l) C. 528.
- (m) C. 531.
- (n) C. 542. b.
- (o) C. 544. b.
- (p) Ib.
- (q) C. 545.
- (r) HERBELOT p. 250.

Canon per G. CARMONENSEM, & A. ALIAGUM, cum B. RINII lucubrati-
bus, Basil. 1566. BODL.

Lib. III. folus Patav. 1473. fol. cum JAC. de PARTIBUS expositione
MAITT. Solus Venet. 1412. fol.

Solus liber I. & II. Canonis AVICENNÆ *Vopisci Fortunati PLEMPII* opera
Lovanii prodit anno 1658. fol. Usus est PLEMPIUS codicibus M.S. pluscu-
lis, Constantinopolitano, Goliano, Halebenfi. Habuit etiam ad nostrum
secundum librum Commentarium botanicum ELKHARASII. Versionem *Ge-
rardi CARMONENSIS* fidelem, sed rudem, reformavit, monstra nominum ca-
stigavit, commentarium addidit, Græcorum loca & suorum codicum diver-
sas lectiones comparavit, neque tamen in conferendis reliquis Arabibus dili-
gentiam adhibuit, quod facillimum fuisset, & in universum ab herbarum co-
gnitione nimis alienus fuit. Carpit etiam virum G. H. WELSCH, quod suos
codices arabicæ editioni ad *codices Mediceos* factæ prætulit (t).

AVICENNÆ liber Canonis *de medicinis cardinalibus & canticum* ex versione
G. CARMONENSIS ab ANDREA ALPAYO, inde a *Benedicto RINIO* eruditif-
simis lucubrationibus illustratur Venetiis anno 1555. fol. * prodit. Multas
marginales notas collectitias habet. Adjecta est vita a *Nicolao MASSA* ad
SORIANI AVICENNÆ discipuli commentarium exscripta.

Opera omnia. Opus medicinæ Venet. 1490. fol. ib. *Medicina* AVIC.
Venet. 1483. fol. MAITT porro Patav. 1479. MAITT. Venet. 1508. fol. &
1544. fol. apud JUNTAS & 1608. fol. MEAD. Eadem ex versione GERARDI
& ALPAGI cum RINII notis Basil. anno 1556. fol. prodierunt, quam editio-
nem PLEMPIUS laudat. Canonis foli tribuit BODL. Cum explanatione I. de
PARTIBUS Lugdun. 1498. fol. 2. Vol. B. Tig. Canonis foli tribuit BODL.

Melior mihi videtur editio operum omnium a *Paulo MONGIO* & *Jo-
hanne COSTÆO* adornata Venetiis apud Valgrifum anno 1564. fol. 2. Vol. *
& 1595. fol. MAITT. ni fallor. Notæ quidem ad simplicia medicamenta
paucæ sunt, & fere loci collati. Adjecta est *Andree ALPAGI* interpretatio,
non copiosissima, vocum Arabicarum.

Arabice opera AVICENNA Romæ anno 1593. fol. edita sunt AVICENNÆ opera
BODL. quam editionem Cl. GALAND ob nitorem omnibus aliis libris Ara-
bice excusis præfert.

Cæterum in his editionibus, mihi non visis, vereor ne passim erra-
verim.

A a 3

Non

(t) *Hecatost.* I. p. 18.

Non alium in librum medicum plures exstant Arabum Commentarii.

EL KHARAFI Commentarius a PLEMPIO adhibitus est. Sed citat præterea HERBELOTUS FAKREDDIN MOHAMMED AL RAZI COTHBEDDIN AL SHIRAFFI (u) trecentis annis ZACHARIÆ filio (x) juniorem, qui varia in AVICENNA carpsit. Ejus commentarii compendium fuerit ABU ISHAK JACOB (y). Explicavit etiam COTHBEDDIN IBRAHIM BEN ALI AL MESRI (z), & AL MASSIHI, iste elegantior (a), & EBN AL KAF, qui vulgo dicitur ABULFARAGIUS, & ALI BEN KEMAELEDDIN MAHOMED (b) AL ASTERABADI circa annum hegiræ millesimum, & nuper explicavit DAVID AL AMTAKI (c).

Contraxit in duo volumina SCHENK KHENGERDI, & ABULFARAGIUS (d) & NIDA filius ISSA, qui tamen librum 2. Canonis de medicamentis simplicibus potissimum in epitomen contraxit (e), nuperus auctor & seculi 17. Sic aliam f. *Entekhab al eetedhab* scripsit ABULKHAIR Archidiaconus, Antiochenus (f). Compendium Canonis fecit NEG MEDDIN JEHIA EBN ALBADI B. R. anno 1056. & compendium *Mergiaz* ALAEDDIN ALI BINALNASI (g). Medullam Canonis seu *Khelassar al Canun* reliquit ABUSAID BEN ABU SURUR AL ISRAELI AL SAMAR Judæus Afcalonita (h).

Repulit correctiones junioris RAZEI, & refutavit (i) MUAFFEKI ENSAF (k), tum ACHMED BEN ABUBEKER BEN MOHAMED al NAKHSCHIRVANI in libro *Hell Schokuk al Kanun* (l) demum in Meftah NAGREDDIN. Idem in *Agiubah* Canonem emendavit (m). Alia expositio partis primæ cum titulo *teffir fel canun* B. Paris. n. 1001.

In quartum l. commentatus est Anonymus B. Reg. n. 6939.

In fen. II. & III. libri III. alius ib. n. 6938.

In librum IV. n. 6940.

- (u) p. 250.
 (x) REISKE *Coroll.*
 (y) HERBELOT p. 250.
 (z) Ibid.
 (a) Ibid.
 (b) Ibid.
 (c) Idem.
 (d) Ibid.
 (e) *Bibliotheca Parisina* n. 1052.
 (f) p. 316.
 (g) HERBELOT p. 250.
 (h) p. 251.
 (i) p. 250.
 (k) Ibid.
 (l) p. 250.
 (m) *Bibl. Reg. Paris.* n. 1058.

In canones generales de virtutibus simplicium antidotorum Libri II. DINI de GARBO extant.

Hebraice Canon conversus est, & exemplum extat in Bibliotheca MEDICEA, & in PARISINA (u), & duo exempla apud PLEMPIUM fuerunt.

Liber II. solus extat M.S. in Bibl. Vaticana, & in regia Par. arabice n. 999. Latine in Bibliotheca Paris. n. 6916. vertente G. CARMONENSI (e).

Liber tertius in B. Reg. n. 996. & 997. arabice.

L. II. & III. fen L. I. in *Vindob.* LABEC. I. p. 171. 178.

Tertius & quintus Lib. n. 6923.

Libri II. III. IV. in Cathedrali Metensi MONTF.

Pars L. III. cum commentario in B. R. P. n. 6928. latine & 6924. & n. 6929.

Libri IV. V. arabice B. Reg. n. 998.

Libri vero quatuor (p) latine.

Libri V. arabice & persice in B. Reg. n. 999.

Totus Canon in Vaticana. MONTF. & latine B. Reg. 6916. 6918. 6915. 6919. A. in S. Germanensi ib. in *Leidensi*, in Oxoniensi MONTF. in Greshamensi ib. & in *Medicea*. inque B. R. Lond.

Hebraice in BODLEIANA, & Bononiæ, opera MOS. MAIM.

Excerpta L. I. & II. n. 407. arabice.

Flores arabice B. Reg. P. 704.

Opera omnia apud S. GERMANENSES & in cœnobio S. Trinitatis de Vindocinno.

Canticum AVICENNÆ compendium est, in quo etiam census medicamentorum simplicium reperitur, perbrevis, secundum medicamentorum facultates: diætetica etiam aliqua habet, & de facultatibus alimentorum.

Seorsim prodiit latine versum per ARMEGANDUM BLASII DE MONTE PESSULANO Lugduni anno 1522. 4°. & cura Antonii DEUSING Groning. anno 1649. 12. *

Repetitur in editione operum anni 1564. fol. aliisque, & in *Artifella* Venet. anno 1523. fol.

In

(u) n. 994. 995.

(e) n. 6915. 6916. 6917. 6918. 6922.

(p) n. 6919. 6919. A. n. 6915. 6916. 6918. 6919. n. 7

In Canticum Commentarius exstat AVERRHOIS, in quo facultates, & earum gradus ad nomina plantarum adduntur Venetiis excusus anno 1552. fol. * Hebraici codices exstant in *Bibliotheca Vindobonensi* p. 178. 181. Latini, vertente ARNALDO de VILLANOVA in B. R. P. & arabici ib.

Liber de *corde*, seorsim J. BRUYERINO interprete editus est Lugduni anno 1559. 8°. * quo simplicia medicamenta cordi amica recensentur, & solæ facultates, & quas vocant qualitates. Exstat etiam in editione anni 1564. fol. & in aliis. Codex exstat latinus in *Bibliotheca Parisina* IV. n. 6949. & 7131. in *Laudunensi* & in *Oxonienſi coll. nov.*, & *Cantabrigine* in *Coll. S. PETRI & CAJI* atque *GON.*

Demum brevis libellus de *Syrupo acetoso* exstat in eadem editione anni 1564. aliisque.

Annon idem fuerit ALBU HALI HUIXENI, cujus liber de medicina, interprete *Ger. CARMONENSI* M.S. exstat in *Bibliotheca Taurinensi*.

§. CXXIX. *Mesve junior.*

MESUACH filius MESVE, junior, ejus nominis, auctor, & RAZEO nuperior, Christianus, Bagdadinus, qui Cæiri medicinam fecit, *Johanni LEONI dictus*, qui de rebus potabilibus & de medicamentis compositis, ait scripsisse (s). Noster certe Græcos legerat, GALENUM, HIPPOCRATEM, DIOSCORIDEM, RUFUM, PAULUM, ALEXANDRUM (t), sæpe & DEMOCRITUM, HERMETEM.

Arabes, ut facile credas, multos citat, HALY., ALKINDUM, HUMAIN, JUDÆUM, FILIUM SERAPIONIS, ALKANZI, GABRIELEM, ut puto, filium BACTISCHUAH (u), & in practico opere ABOALI, unde deducas, AVICENNA esse nuperiorem, etsi ante eum, & anno 1015. obiisse legas (x). Neque collegit unice, sed sententiam suam, ut peritus, interposuit, & aliter sæpe medicamenta composuit, quam Principes ante se viri. Titulus præcipui operis est *Johannis MESVE Damasceni* (y) *de re medica* L. III. *Jacobo SYLVIO interprete* Paris anno 1542. fol. TREW. 1544. fol. * nitida editio, anno 1543. fol. ut puto 1549. fol. TREW, & 1561. 8°. * Venetiis anno 1575. fol. SEGUIER, anno 1581. fol. 1589. fol. anno 1602. fol. * a. 1623. fol. SEGUIER. SYLVII adnotationes prodierunt etiam Basileæ anno 1545. fol. SEGUIER. Lugd. 1550. 8°. ASTR. Magnum laborem in emaculando MESVE SYLVIVS posuit, quem æstimaveris, si hanc editionem cum MUNDINI editione comparaveris. Ex barbaro enim sermone nitidum & latinum fecit: voces nullum sensum habentes expunxit, & legitimas restituit.

Liber

(s) C XI.

(t) MESVE p. 566.

(u) *De antidot.* p. 205. Sylv.

(x) Apud I. LEONEM.

(y) Confusa cum patris MESVE patria.

Liber primus agit de delectu medicamentorum, & correctione per contraria, de commiffione, ejusque utilitate, de medicamentorum varia præparatione: de diverfis formulis: de fymptomatibus fuperandis, quæ funtis medicamentis fuperveniunt.

Liber II. eft de medicamentis fimplicibus purgantibus, Aloë, Myrobolanis, Caffia, quam Arabes medicamentis addiderunt.

Huc etiam refert Rofas, Fumarîam, Eupatorium, folia Centaurii minoris, imo Thymum, Adiantum, Hyffopum. Scammoneam, & fortiora fere medicamenta reprobant. Non bene album Veratrum nigro mitius facit. Centaurium majus cum minori confundit IDEM.

Liber III. eft de *antidotis*, nempe conditis, & aliis medicamentis officinarum, firupis & fimilibus, quæ iterum fere ex plantis parantur, de dofibus compositionum, & coquendi & mifcendi modo, etiam de decoctis, & infufis, & aliis pharmacopolarum laboribus, quorum nofter princeps auctor eft. Habet etiam antiquas antidotos PHILONIS, Hieram GALENI, & ARCHIGENIS duplici modo paratam, Diaphœnicon ALEXANDRI, emplafta ARISTARCHI, ORIBASII, etiam electuarium de Bryonia DEMOCRITI & Sinapinum, & de fermento. Subjecta funt adfuta aliqua de facculis, de ptifana.

Jacobus SYLVIVS, optime alioquin de MESVE meritis, de rebus ipsis copiofas adnotationes addidit, ipfe rei pharmaceuticæ peritus. Divisiones libri mutavit, aliqua ex Gallicis fimplicibus medicamentis contulit. Medicas aliquas obfervationes interfperfit, ut felicem ufum peponum in morbis calidarum regionum. Denum interpretationem vocum Arabicarum ex ordine literarum alphabeti. Sirupum *συριας οπρον* fignificare vix credas.

SYLVII verfionem, præter pauca aliqua loca, retinuit Joh. COSTÆUS in editione Veneta anni 1602. fol. * cui MUNDINI, CHRISTOPHORI de HONESTIS, MANARDI, SYLVII, & COSTÆI ipsius notæ accefferunt, hæc uberiores. MANARDUS fere MESVEI errores arguit, defendit eum COSTÆUS, non inanis fcriptor, ut fuo loco oftendam. Icones etiam adjectæ funt, tum ex MATTHIOLO, tum propriæ aliqua.

Barbara eft editio literis Gothicis excufa, cum additionibus FRANCISCI de PEDEMINTIO, PETRI de AONO, commentariis CHRISTOPHORI de HONESTIS, PLATEARIO &c. Venet. 1484. fol. 1490. fol. GUNZ. quæ eadem forte fuerit editio anni 1495. 3), & anni 1502. fol. B. Bern. 1497. fol. GUNZ. 1508. fol. eadem etiam 1513. 8°. 1521. fol. 1527. fol. 1535. fol. ex I. B. de NICOLINI *caftigatione* GUNZ. Deinde auctius Lugduni prodiit eadem ut puto in univerfum editio anno 1519. fol. TREW. cum expositione MUNDINI & cum HONESTO: tum 1533. fol. TRW. cum ABENGNEFITH. Eft etiam antiqua editio Antverp. 1479. fol. MAITTE.

B b

Opera

(2) TREW, præf. ad BLAKWELL, MAITTE,

Opera omnia excusa sunt Venetiis anno 1558. fol. cum duplici versione libri de simplicibus medicamentis, quarum altera SYLVII; deinde anno 1561. fol. in qua editione accesserunt ANDREÆ MARINI adnotationes in simplicia, tum P. de APONO & FR. de PEDEMONTIO supplementum, NICOLAI antidotarium parvum, I. PLATEARII & I. de S. AMANDO expositiones GENTILIS FULGINATIS l. de complexione & proportione medicamentorum: porro l. de medicinis substitutis: expositio nominum, rerum; l. Servitoris, SALADINI ASCULANI instructiones; ABENGNEFIT, APULEJUS, ut dicitur, de ponderibus & mensuris, ALCKINDUS, summula JOH. de PARTIBUS. Similes puto esse editiones 1581. fol. & alias.

Italice liber de simplicibus anno 1475. fol. 1493. fol. SEG. 1521. fol. & simplicia & composita, tum Venet. 1559. 8°. G. ROSETTO vertente, & 1589. 8°. 1621. 4°. Liber della *consolazione delle medicine semplici* Venet. 1475. fol. 1521. fol. OSMONT. Gallice cum Commentariis TAGAULTI.

Hebraice codex est in Bibl. Paris. I. n. 389. tum in CANTABRIGIENSI D. PETRI. Alii sunt in B. MAGDALENÆ Oxon. in B. Fr. Min. Cefenæ MONTF.

Grabadin s. antidotario solus versus per J. THEOBALDI & *Marium de PAPIA* antiquissima est editio absque loco & anno Riv. *De medicamentis universalibus* Venet. 1471. MAITT.

Codex M.S. de medicamentis purgantibus est in Bibliotheca Vindobonensi (a), & in Parisina (b), & *Londinensi* p. 201. & OTTOBONIANA. Italice in B. MEDICEA.

Opera an hujus MESUES, in Bibliotheca Vaticana? & compendium simplicium per JACOBUM de PARMA (c) in eadem UFFENBACHIANA exstabat. Codex M.S. in quo nominantur antidota collectanea in R. *Leid.* Antidotarius ad marginem AVICENNÆ adscriptus est in B. Reg. Par. n. 6915. lat. & *Grabadini s. confectionum* L. II. ib. n. 7016.

Commentarii MUNDINI & CHRISTOPHORI ab HONESTIS Ferrariæ prodierunt anno 1488. fol. SEGUIER. Bononiæ anno 1486. fol. Lugduni 1519. fol. 1534. fol. TREW. 1531. 12°. SEG. Venetiis 1490. fol. 1495. fol. GUNZ 1497. fol. TREW. 1502. fol. 1508. fol. GUNZ. TREW. 1527. fol. 1538. fol. 1543. fol. TREW. 1558. fol. 1581. fol.

Sympho-

(a) LAMBECC. II. c. 6. p. 131.

(b) N. 2287. 2312. 2239. græce: n. 6943. 6944. 6945. 6946. 7104. latine. Arabice L. de purgantibus n. 409. cum titulo JOHANNIS MASCHKI filii MASSEI est etiam in Bibl. Reg. Lond. p. 201. Codex M.S. compendii medicamentorum simplicium latinus in Bibliotheca Parisina n. 6943. & 6944. & L. I. n. 6945. 6946. Liber vero II. n. 6947.

(c) UFFENBACH.

Symphoriani CAMPEGII castigationes Lugduni anno 1532. 4°. SEGUIER. P. APONENSIS additiones Venetiis 1490. 1508. 1497. 1527. fol. Lugduni 1531. 12°. Venet. 1535. fol. 1519. 8°. 1561. fol. Additiones F. de PEDEMONTIO Venet. 1490. fol. &c.

ANDREÆ MARINI adnotationes Venet. 1561. fol. 1575. fol. MERKL.

J. TAGAULT Comm. in librum de *purgantibus medicamentis* L. II. Lugduni anno 1537. 4°. 1549. 12°. 1555. 12°. SEGUIER.

In capp. de Rhabarbaro & Cassia Ludovici a METHINA commentarius anno 1541. 4°. SEGUIER.

Canones universales in compendium redacti a NICOLAO HOVEL. Paris. 1571. 8°.

In Antidotarium cum declaratione simplicium medicamentorum COMM. *Angeli* a PALEA & BARTHOLOMÆI AB URBE VETERE Parisiis prodiit anno 1543. fol. SEG. in lit. & 1546. 8°. SEGUIER. cum receptario, & Lugduni anno 1550. 8°. B. Tig.

I. MANARDI adnotationes in MESVEN Lugduni anno 1556. cum epistolis: Venet. anno 1589. fol. & cum ipso MESVE Hanoviæ anno 1611. fol. BODL.

In librum II. *grabadin* exstat supplementum FRANCISCI de PEDEMONTIO, cujus etiam M.S. codex in Biblioth. Parisina exstat (d). De CHRISTOPHORO de HONESTIS suo loco dicitur.

Denique JACOBUS de PARTIBUS medicamenta secundum morbos recensuit, quibus opponuntur.

Liber *quid pro quo* & tractatus de synonymis, & *servitor*, & opus de S. AMANDO jam exstant in editione Venetæ anni 1497. fol.

Carolus CRASSUS in MESUEN de simplicibus scripsit Venetiis anno 1588. 8°. MERKL. ANTONII ab AQUILERA JUNQUERAN demum *Exposition sobre las preparaciones de Mesve* prodiit Alcalá 1569. 8°. BODL.

§. CXXX. *Giazalah. Taberani. Abdalvahid* &c.

ALI BEN HOSSAIN AL KATEB vulgo GIAZALAH ex Christiano Mahometanus, anno Hegiræ 493, obiit: scripsit *Menbag al bejan fi ma jesta malho al ensan* seu *de rebus omnibus, quibus homines utuntur, nempe cibus, medicamentis simplicibus & compositis*, ordine alphabetico (e). Sed EJUSDEM accurate tituli aliud opus recensetur anno C. 1079. scriptum, cujus auctor vo-

B b 2

catur

(d) N. 6946. 6947.

(e) *Bibl. Paris.* n. 1021.

catur SCHERFEDDIN ALI JAHIA BEN ISSA BEN GIASLA. Exstat codex M.S. arabicus in Bibl. Paris. n. 1021. cum appendice anonymi, & notis EBN BEITHAR, in quibus multa sphalmata BEN GIAZALÆ emendantur, & supplementum anonymi, in quo laudatur EBN GIAZALAH, & ejus errores excusantur. Credas idem opus esse, causas ignoro cur nomen auctoris diverse scribatur. Temporum ratio vix finit, ut idem sit auctor cum BUHAHYLYHA archiatro CAROLI M. &c. etsi nomen simile est.

Paulo posterior AVICENNA fuit ETTABARANI, ut puto, a patria dictus EL TABARANI (f), qui scripsit *Firdus ulhecime* (*Paradisum sapientie*) de virtutibus herbarum, lapidum & animalium. Regis GHAZNÆ medicus fuit. Ejus mors cadit in annum 1081.

ABDALVAHED BEN ABDAL AL RAZZAK scripsit *tag fi Keifat al alag* de medicamentorum proprietatibus & remediis tam simplicibus quam compositis cum nominibus plerumque persicis. Codex Bibl. Parisinæ I, n. 1020. dicitur anno 1150. scriptus fuisse.

Seculo etiam undecimo scripsit ABU OMAR EBN HAGIASCH, cujus *Mestak al falabat* seu *clavis agriculturæ* anno Hegiræ 466. prodiit, citante AL AONANI (g). Citat idem opus COSTHAI, qui de agricultura Nabathea scripsit.

§. CXXXI. *Avenzoar.*

AL VAZIR ABU MERWAN ABDELMELEK IBN ZOHR Hispanus, inde MANSORIS medicus, sub finem seculi duodecimi vixit, & Marocci obiit.

In M.S. Bibliothecæ Parisinæ titulus est *Ketab al aduja u agdiab*, s. *liber medicamentorum, quæ nullo negotio reperias, & quæ tibi quodammodo possunt adnumerari.*

Exstat autem al *Teizir fil Modawadi wiral Tadbir* s. *facilitatio regiminis & indicationis latine, cujus alium titulum reperio Tejessir fil meduiat.* A Jo. de CAMPANIA versus (h) est, in quo medicamenta simplicia & venena describuntur. Florum Nenuphar vim in frangenda venenata facultate Hellebori laudat.

Editionem habet B. BODL. antiquissimam Venetiis anno 1490. fol. tum 1496. 1497. fol. RIV. cum AVERRHOIS colliget, & 1510. B. BODL. aliam, & Venet. 1553. fol. * cum AVERRHOE, & Lugduni anni 1531. 8°. Nomen corrumpunt veteres & dicunt ABHOMERON, vel ABIMERON. Codex est in B. CAJI & CON. Cant. tum *Antidotarii.* Antidotarium huc facit, & aliquæ adnotationes Mellifucharum præfert.

§. CXXXII.

(g) J. LRO c. 10.

(e) n. 912.

(h) n. 6948.

§. CXXXII. *Abenzoar jun.*

ABU HALI ABENZOAR filii, ut videtur, *de regimine sanitatis libri V.* editi sunt a J. Georgio SCHENK Basileæ anno 1618. 12. MERKL. Similis etiam argumenti, cum patre libros scripsit, quorum codex est in *Bibliotheca Parisina*: Habetur enim in ea Bibliotheca ABULOLA EBN ZOHAR *vera & selecta utilitates, quæ e variis plantis medicamentis simplicibus & aliis rebus percipi possunt.* Excerptisse se dicit auctor Paganos, Christianos & Mahometanos: sed multa insulsa continere monetur *Bibl. Paris. n. 1676.*

AL BATENIUS VOLATERRANI, adfines nomen est auctoris, qui de medicamentis simplicibus scripsit. Citatur ALBATEGNI a SERAPIONE, sed is translator est GALENI.

§. CXXXIII. *Averrhoes.*

EBU ELVELID EBN RUSHAD seu AVERRHONES, Hispanus, Cordubensis, subtilis ARISTOTELIS commentator, quem primus Arabice vertit (HERB.) vir splendidus & judicis dignitate auctus, ob suspectam religionem ab invidis oppressus obiit sub initia seculi XIII.

In canticum AVICENNÆ Commentarios scripsit jam dictos, quorum codex M.S. exstat in Bibliotheca Vindobonensi (i) & in Leidensi, & latinus alius in Biblioth. Paris. (k). Prodiit cum *Colliget* Venetiis anno 1490. fol. MAITT. 1496. fol. 1552. fol. 1559. fol. emendatius, & prius Lugduni anno 1531. 8°. Seorsim Venetiis anno 1484. fol. * Lugduni anno 1555. fol. MAITT.

Deinde in sui *Colliget* L. V. recenset plantas, quæ inter alimenta veniunt. Subjecit etiam de compositione formularum librum, in quo multis AICHINDUM refutat. Hanc partem magni operis seorsim cum SERAPIONE excudi curavit Otto BRUNFELS.

Canones dedit salutare 34. de medicamentis, quorum versio a MAGISTRO MAYNO adornata est in *Bibl. Paris. (l).*

Duos libros *de plantis* in ARISTOTELEM M.S. habuit NAUGERIUS (B. GESN. APP.)

Codices M.S. *Colliget* latini exstant in *Coll. nov. Oxon.* & d. PETRI Cantabr. *Biblioth. Paris. (m)* tum Extractum de medicamentis simplicibus alphabeticum (n). Ipsum *Colliget* sæpe prodiit, ut Venetiis anno 1482. fol. UF-

B b 3

FEN-

(i) REIMANN p. 783.

(k) n. 7103.

(l) n. 6999.

(m) lb. n. 6950.

(n) n. 7163, latine.

FENBACH 1496. fol. GESN. 1497. fol. MAITT 1498. fol. ID. 1552. fol. 1553. fol. * cum AVENZO HAR melius & emendatius: Argentorat. anno 1531. fol. TREW. Lugd. 1537. 4°. vertente duos libros BRUYERINO.

Librum *de theriaca* & *de venenis* Lugduni anno 1517. 4°. & 1552. ex bibliotheca I. a CRUCE editum B. GESN. anno 1553. fol. excusum, video, cum elogio, primum nunc prodire. Codex exstat in B. PAULINA Lips. & in ORIEL. OXON. & COLL. NOV.

§. CXXXIV. *Fata Arabum.*

Seculo decimo tertio inclinatae dudum res Khalifarum Abbassidarum ruinam dederunt, cum HULAKU Bagdado capto, ultimum Khalifarum imperio privatum occidisset. Una eruditio, & potissimum etiam medicina, Arabum ita declinavit, ut vix quidquam ab eo ævo scriptum sit, quod typis sit editum. Codices tamen M. S. passim aut citantur, aut exstant, incertæ ætatis, sed nostri argumenti.

§. CXXXV. *Ebn Alwam.*

EBN ALWAM Hispalensis seculi VI. Hegiræ scriptoris *de agricultura* liber in Bibliotheca Escorialensi latet. Artem colendi agri & pomarii docet: enumerat plantas & arbores in Hispania obvias, quarum aliquæ interierunt, & herbas medicas, Memiza Sebesten, Hyosciamum Bangué, tum hortensia, olera, & totam domum rusticam. Caput 17. & 19. Hispanice prodiit cum DUHAMELII l. de agricultura: agitur in iis de cerealibus.

ABUL MANED BEN ABUNASSAR BEN HAFFADH ISRAELI HARUKI vulgo COHEN ATTAR, Pharmacopola Cairensis, ex Aaronis familia, scripsit *menhag al dokian u dokan* s. praxin pharmaceuticam, artemque conficiendi potiones medicas, bolos, confectiones, sirupos; trochiscos, catapotia, collyria, clysteres, cerata, emplastra & alia id genus. Vixit anno 558. HEG.

OMNIA BEN ABDALAZIS EL ANDALUSSI s. Hispanus, scripsit *adujat almofredat* s. de med. simplicibus. Obiit anno 529. HERB.

§. CXXXVI. *Ibn Alwardi.*

IBN ALWARDI Alepensis (o) *Scheridat al adgiaib* sive opus *Cosmographicum*, seculi decimi tertii est, aut posterioris ævi. Botanicus ignarus, plantas triginta recenset, quas ex Paradiso ADAMUS secum adtulerit. Palmæ duos sexus, & amores, & fecundationem feminæ per ramum masculum describit, & germinationem ex officulo, & varietates. Deinde Coccum, Prunum, Cerasum, Ziziphum, passim excitatis locis operis Geoponici. Ejus codex est in
Bibl.

(o) Car. AURIVILLIUS in particula operis *cosmographici* IBN ALWARDI Upsal. anno 1752. 4°. *

Bibl. Reg. n. 590. 591. 589. 592. *Historia naturalis Syriæ nuper a J. Bernhar-
do KOEHLERO edita Lips. anno 1766. 4º. arida est, & parum lucis ad
plantas adfert.*

§. CXXXVII. *Daud Ben Nasser.*

DAUD BEN NASSER AL AKHBERI AL MUSSALI archiater Califarum Fati-
mitarum scripsit *Mehajat alvadrak alagradhat men alrabdin* seu *de medica-
mentis compositis & antidotis*, quem librum SALADINI fratri dedicavit. Exstat
in Bibliotheca Medicea (p) & Regia Par.

§. CXXXVIII. *Abu Oseibah.*

In codicibus de raris casibus medicis ABU OSEIBAH, manuscriptis, qui
Leidæ servantur (q), pluscula ad vires medicas plantarum pertinent, de
Scammonia dosi, de vi baccarum, ignoto nomine *El-Stomaticon* dictarum ad
dysenteriam deploratam, de Camphoræ in gangræna usu, de Cydoniorum vi
laxante & adstringente, de fomento ex foliis Hyoscyami in cephalagia salu-
tari, de uvis vi laxante imprægnatis. Vixit exeunte Seculo XIII.

§. CXXXIX. *Ebn Beithar.*

DHIAEDDIN ABDALLA BEN ACHMED AL MAGREBI AL MALEKI BEN
BEITHAR Africanus Veterinarius, multa itinera per Africam & Asiam, in In-
diam usque, suscepit, SALADINO CAIRI a servitiis fuit (r), atque anno he-
giræ 648. diem suum obiit. Scripsit *Ketab al-mofredat* (s), sive *Ketab
aladuja* (t) *fel tiame aladviat al mofredat* (u), *historiam universalem medicamen-
torum simplicium*, secundum literas alphabeti. EJUS codex exstat in Biblio-
theca Regia (x), in Leidensi (y), & in Escorialensi; Arabicus etiam codex
apud Guil. POSTELLUM fuit, ex quo omnes lacunas DIOSCORIDIS, GALENI
& ORIBASII suppleri posse sperabatur (z). Citat etiam codicem BOCHARTUS,
quem a SALMASIO habuit, ille a PEIRESCO, qui ex Ægypto accersiverat. Ve-
rum multum de ea spe deceffit per TOURNEFORTII testimonium, qui meram
ait esse compilationem. DIOSCORIDEM sæpe citari ABULFARAI.

Ketab

(p) HERBELLOT, p. 667.

(q) REISKE in *diff. inaug. de observ. med. ex Arab.* Leid. anno 1746.

(r) LEO c. 19. HERBELLOTUS mortuum ait anno 1254; nimis magno post mortem SA-
LADINI intervallo p. 199.

(s) p. 596.

(t) p. 963.

(u) p. 199.

(x) n. 1024. 1025. 1073. 1074. & cum Syriacis scholiis n. 1073.

(y) Duo vel tres codices.

(z) Apud GESNER in *Bibl.* & in præf. ad *CORP.*

Ketab AL Mogni hujus operis est compendium (a), & GEMALEDDINI ANSARII opus (b).

Recensetur etiam in *Bibliotheca Parisina* codex *Ketal menafé al haiwanat* &c. feu *de utilitatibus animalium & simplicium*. Additur esse compendium *giamé*, alio ordine, per classes dispositum, & arborum rudes addi icones (c).

Recensetur etiam in eadem *Bibliotheca* (d) anonymi appendix, cum notis EBN BEITAR, in quibus corrigantur sphalmata ben Giazalæ.

Vertit etiam BEITARIDÆ *de Limonibus* brevissimum libellum *Andreas AL-PAGUS*, & edidit Venetiis anno 1583. & Parisiis anno 1602. 4°. Recusus est idem ex codice manuscripto, & duabus editionibus prioribus, Cremonæ anno 1758. 4°. * cum commentariis Viri Cl. *Pauli VALCARENGHI*.

Ipse libellus forte unicum caput fuerit magni operis, & in facultatibus medicis Limonum prædicandis versatur. Syrupum de Limonibus describit. Citat ignotos auctores EBN GIEHEMIA alios.

In Commentariis vires Limonum adversus aerem pestilentem nosodochiorum, in morbis acutis, hecticis & scorbuticis, & adversus lenta venena, a Cl. editore laudantur.

EJUSDEM BEITARIDÆ *Menhal al dekan* feu *praxis officinarum* M.S. exstat in *Bibliotheca Parisina* (e). Capita 20. de simplicibus Vindobonæ ap. LAMBEC. I. p. 173.

Scriptit etiam *Taalik*, librum quo respondet libro *Bengiazalah*, cui titulus *menhage al Bejan*, in quo varia BEITHARIDÆ carpebantur.

Ufus est Arabibus, qui de medicamentis simplicibus scripserunt, EBN WAHED, EBN SAMGIAN: MOFFIK EDDIN AL BAGDADI. ABUL FADHL BEN AL MOHANDES Granatensi, ABU MASLAT AL ANDALUSI. RASCHID EDDIN ABU MANSUR EBN COBARI qui a. 1241. vixit. HERB.

Non EJUSDEM sunt *Tacuni sanitatis*, qui tribuuntur ELLUCHASEM ELI MITHAR, filio HAHADUM filii BUCCELLAM de BALDACH, editi Argentorati anno 1531. fol. * tabulæ nempe fructuum & olerum ad cibos pertinentium, cum viribus medicis, fere ex Græcis collectis: multis admistis astrologicis. Adjectæ in editione nostra icunculæ. Codex M.S. latinus duplex est in *Bibliotheca Parisina* (f). Alii duo in Vaticana, cum titulo de sex necessariis ad conservandam sanitatem MONTE. Fere eosdem esse, qui Tacuni BUHAHYLYHAL FREIND.

§. CXL.

(a) HERBELLOT. p. 596. 597. cujus codex est in Biblioth. Parisina n. 1008.

(b) *Bibl. Paris.* n. 1025.

(c) n. 1037.

(d) n. 1021.

(e) n. 1027.

(f) n. 6977 & 6977. *

§. CXL. *Abubeker Yesdensis.*

ABUBEKER Yesdensis seu YESDY scripsit anno Hegiræ 597. de rebus naturalibus tractatum, cujus pars III. est de arboribus, frumentis & granis, quarta de plantis, octava de oleribus, undecima de venenis. Codex exstat in Bibl. Reg. Paris.

§. CXLI. *Moses.*

RABBI MOSES filius OBEDALLA Cordubæ (g) AVERRHOEM audivit, & Cæiri ineunte Seculo XIII. obiit. Exstat ejus *regimen sanitatis* ad Sultanum Babylonæ Aug. Vindelicorum editum anno 1518. 4°. PLAT. & Venetiis anno 1514. fol. 1521. fol. 1553. fol. * cum AVERRHOE. M.S. cod. est in B. Reg. I. n. 393. & 413. & in *Vindob.* I. p. 178.

EJUSDEM l. de venenis interprete MOYSE fil. TABBUN fil. SAMUEL est in B. CAJI CANT. & in B. Medicea. ARDOYNUS eum codicem sæpe citavit.

EJUSDEM *de cibis vetitis* l. a MARCO WOELDICKE latine versus & notis illustratus prodiit Lips. 1734. 8°.

ABDALLA EBN BACCAL Toletanus legitur circa annum 1269. *de agricultura* scripsisse.

§. CXLII. *Abu Ischak.*

ABU ISCHAK IBRAHIM BEN MOHAMMED scripsit *Tadhkerat al Savid* sive de omnibus medicamentis simplicibus secundum locos. Obiit anno heg. 620.

ABULMEKI BEN ABUNASR BEN HEFLZ judæus Pharmacopola Cairensis anno 658. scripsit. *Menhage al decan u destui alajan* s. Pharmacoporem HERBELT. p. 572.

§. CXLIII. *Abul Casem.*

ABUL CASEM vulgo ALBUCASES AL ZAHARAVI (h). Ejus liber *theoretices & practices* s. *Experimentarius Medicina* prodiit Augustæ Vindel. ann. 1515. fol. RIV. FALC. In eo compendio, præter plantas venenatas & earum antidotos, nihil ad rem herbariam facit, & alioquin notum est, HALY ABBASSIDÆ opus ab eo homini compilari. Codex M.S. exstat (i) Hebraice versus a MASculam BEN JONAI.

EJUSDEM BULCHASEM BEN AFERAZERIN lib. 27. seu *servitoris* liber de *preparatione medicinarum* vertente S. JANUENSI passim cum MESVE editus est, etiam Venetiis anno 1471. 4°. MEAD. 1483. fol. BOEHM. 1484. fol. 1490. fol. 1495. fol. MAITT. 1497. fol. 1502. fol. GUNZ. 1527. fol. 1538. fol. 1558. fol. 1561. fol. 1602. fol. Minime malus liber, quo encheireses pharmaceuticæ & variorum medicamentorum simplicium præparationes traduntur, ut extrahendorum succorum. Non merus compilator se ad DIOSCORIDIS præcepta suc-

C c

cum

(g) J. LEO c. 28.

(h) AZARARA SIM. *Januensis*.(i) *Biblioth. Vindob.* REIMANN, II, p. 89.

cum Memithæ voluisse parare ait, nunquam glaucum obtinuisse, denique se didicisse, addi Amylum. Destillationem aquæ rosarum fuse docet: Verit ABRAHAMUS JUDEUS, inde SIMON JANUENSIS. Citat HEBENGIZAR, Interpretē ABR. CARMONENSI existat in B. TAURINENSI MONTFAUCON: est etiam in B. D. PETRI CANT.

Antidotarium, an idem liber, latine est in *Bibl. Taurinensi* MONTF.

An differt *Antidotarius* GALAE, FILII ALBUCASIM, ab Joanne LODOYCO TETRAPHARMACO de Arabico in latinum translatus, anno Domini 1198. ut nota in fine indicat. *Bibl. Marci Lat.*

§. CXLIV. *Joseph ben Ismael.*

Codicem M. S. *Malaijasa*, qui Cl. MEADII fuit, passim citat *Guil. CHAMBERS (k)*, cujus auctor est JOSEPH BEN ISMAEL AL GIUNI nuperus admodum scriptor, qui anno Hegiræ 711. seculo adeo XIV. incipiente vixerit. Prima pars de arboribus agit, & fruticibus, altera de plantis humilioribus. Ad cultum plantarum potius pertinet, quam ad facultates medicas. Thesaurus est botanicus, collectus ex Græcis & Orientalibus scriptoribus, & quasi supplementum & emendatio operis *Giame* BEITHARIDÆ. Codex existabat in Bibliotheca WOLFFII Hamburgensis & in Parisina fol. * Diverfus videtur ab alio JOSEPHO BEN ISMAEL p. 204.

§. CXLV. *Ibrahim ben Wassaf.*

IBRAHIM BEN WASSAF SCHAH egit de prærogativis Ægypti, opio, hordeo rubro, balsamo, Colocasia, Cassia, Papiro, &c. (l).

Circa annum Hegiræ 696. obiit.

§. CXLVI. *Mohammed Abdalla.*

In eadem Bibliotheca Regia (m) existat codex MOHAMMED ABDALLA THIF BEN JOSEF AL BAGDADI *Ketab fi Ossul mofredat al thebb* seu *de iis, qua medicum non ignorare oportet*, de herbis nempe medicatis, & earum virtute, cum nomine & alphabetico ordine. Est etiam seculi XIV. ineuntis, seu anni Hegiræ 711.

ALAMAH *Efcharat almofredat* s. de medicamentis simplicibus anno C. 1254. HERBEL.

ABU HASSAN ALLADDIN EBN ALI HAZM Karschita. Ejus est medicinæ compendium, cujus Pars II. est de medicamentis simplicibus (n). Dicitur obiisse anno hegiræ 696. SCHAH-

(k) *De Ribe Arabum & Ligno Rhodio*, & nuper in *Phil. Transf. Vol. LVII.* citari video. Conf. *Bibl. Mead.* p. 236. Sex erant volumina.

(l) HERBELØT p. 580.

(m) n. 1030. & 1088.

(n) *Bibl. Reg. Par.* n. 1050. n. 1051. & in *Bibl. Leid.* Idem videtur opus ABUL HASSAN in *Bibl. Reg. Par.* n. 1059. etsi ordo in quatuor libris paulo alius est, & medicamenta simplicia quarto loco ponuntur.

SCHANAKI Indi *Kitab al Samun* (o) sive de venenis opus, Persice redditum est per ABU KKALEM. An forte SCHARAC Indus, sæpe a nobis citatusque.

JACUKA AL NABATHI AL KESRA ALKUKANI *Tekab al Samun*, Arabice redditus est ab EBN ALRASCHIAH (p).

§. CXLVII. *Hamdalla Abubekr.*

HAMDALLA ABUBEKR filius EL CASUINI obiisse dicitur circa annum 750. Hegiræ, & scripsit *Nüshet ul Kulub* seu delicias Indicas, cujus operis pars prima agit de arboribus & plantis (q).

BEDREDDIN HASSAN BEN OMAR BEN HABIB scripsit descriptiones plantarum, & animalium, circa anno 778. HERB.

§. CXLVIII. *Scheik ali. Alii.*

SCHEIK ALI filius HUSSEINI, AL ANSARI, cognomine ZEIN U ATTARR ELSCHIRAZI de medicamentis simplicibus & compositis, alphabetico ordine anno Hegiræ 770. scripsit Codex exstat in Bibliotheca Parisina (r). Neque videtur differre alius codex (t), cum auctor dicatur DSCHEMAL, quod nomen est reginæ *Bedi al Dschemal*, cui inscribitur.

Alius SCHIRAZITA MUHAMMED filius MACHMUT, commentatus est in ABDALLATHIF, & tertio libro agit de medicamentis simplicibus & compositis (u).

ALI BEN OMAR AL CAZUINI scripsit in *Mohaffal RAZEI* HERB.

MOHAMMED filius MAHMUD cognomine al KHUFI ELCAZUINI in Historia naturalis mirabilibus, de arboribus, etiam de plantis & leguminibus agit (x).

Nomen paulo aliud est EL CAZUINI, cujus reliqua nomina sunt ZACHARIA EBN MOHAMMED EBN MACHMUD AL KEMUNI vulgo EL CASUINI, auctor, puto, idem. Ejus *Afchiaib al Makhlujat v garaib al Maglukat admiranda & peregrina* continet, ubi varia ad historiam naturalem pertinentia (y) habet. Videtur esse prioris compendium, certe ex codice 983. PARIS.

Iterum aliud nomen est MOHAMMED BEN AL THALEB AL ANSARI AL SOFI AL DEMASCHKI qui scripsit de mirandis in terra & mari cum figuris. Titulus est *tofhat aldahar v afchiaib albort, v albahr* HERBEL.

Exstat etiam CUFENSIS de vini variis nominibus libellus *Cat. Leid. Bibl.*

C c 2

p. 344.

(o) p. 970.

(p) *ibid.*

(q) *Bibl. Reg. n. 127.*

(r) I. n. 157. 150.

(t) n. 161.

(u) *ib.* 1003.

(x) I. p. 284. n. 141. 898. 958. 900. 956. 915. & in *BIBL. REG. Leid.*

(y) *ib.* I. n. 983.

p. 344. & *Mogiarrabat al Kalsuni* medicamentorum expetitorum collectio. Nomen viri etiam est AL CASVINI *Bibl. Reg.* n. 1082.

AL CASVINI DICTUS AL CUSI. Ejus compendium est *Tohfat al albab* scriptum a MAHOMET AL MOCRI. HERBEL.

§. CXLIX. *Mahumed fil. Abdalle & Kheder ben ali.*

Paulo nuperior est MAHUMED filius ABDALLÆ Granatensis, cujus anno 761. Hegiræ editum est opus medicum, in quo Pars II. de cibo & potu agit (2).

KHEDER *ben* ALI BEN KHATTHAB cognomine HAGI PASCHA scripsit quatuor tractatus, quorum secundus est de cibis & medicamentis. Operi finem fecit anno Heg. 758. B. Reg. Par. I. n. 1017. & 169. Conf. HERBEL.

§. CL. *Isaac Ben Israel.*

ISAAC BEN ISRAEL de aromatibus & herbis codex Hebræus, scriptus anno 4143. sive A. C. 1383. in Biblioth. Medic. liber est pharmaceuticus, collectitiuus, senioris ævi, MONTF.

§. CLI. *Joseph fil. Ismaelis.*

JOSEPH fil. ISMAELIS, cognomine EBN ELCABIR, *de iis, quæ medicum non oportet ignorare*, continet inter alia remedia tam simplicia, quam composita *Bibl. Reg.* n. 1029. Codex anno 711. Hegiræ scriptus est.

SCIEHABEDDIN BEN ABDALGIAFAR ALMALEKI primus de Coffea scripsit. Ex eo sua sumsit

§. CLII. *Abdalcader: alii.*

ABDALCADER BEN MOHAMMED AL ANSARI, AL GEZIRI, AL HANBALI anno 936. Hegiræ f. A. C. 1487. scripsit *Omdat al Safuat fihall al cabuat* seu *de usu legitimo potus Coffea* (b).

HOSSEIN IBN MOHAMMED cognomine AL TABIB scripsit de venenis & eorum remediis anno Heg. 983. *Bibl. Reg. Paris.* I. n. 157.

ABU TAKIN MOHAMMED vulgo SADREDDIN scripsit anno 941. contra vini usum HERB.

§. CLIII. *Habderrahman.*

HABDERRAHMANI, Asciutensis Ægyptii, tractatus triplex *de proprietatibus ac virtutibus medicis animalium, plantarum ac gemmarum*, ex Arabico latine versus ab Abrahamo ESCHELLENSI Maronita & Parisiis anno 1647. 8°. editus & Leidæ 1699. cum notis I. ELIOT. Nondum ad manus meas pervenit.

(2) *Ib.* n. 1070.

(b) *Ib.* n. 971. *Journal des Savans* 1699.

An Idem est ABDAL RAHMAN NASSER BEN ABDALLAH, cujus citatur *Idhan fiasvar al nekab seu de rebus ad partium adjuvandum aut reprimentum idoneis, & de iis, que veneri favent* Bibl. Paris. n. 1091?

ABDALRAHMAN BEN MOHAMMED BEN ALI BEN ACHMED *Hanefita* scripsit *Aldorrat allameat fil aduiat al giameat seu de medicamentis universalibus* Bibl. Reg. (c). Multa superstitiosa habet.

§. CLIV. *Scriptores etatis mihi ignotæ.*

Habet Bibliotheca Leidensis codicem M. S. LEVINI WARNER de rebus medicis in Corano & traditionibus Muhammedis repertis, quem codicem multum laudat Cl. REISKE (d).

Anonymus philosophicas notas in Partem I. dedit, quarum exemplum est in Bibliotheca Parisina n. 1001.

BEN ABDALLAH AL ALACAZI *Ketab aladuiat seu de remediis simplicibus* (e).

ABUL HASSAN AL MOKHTAR BEN HASSAN BEN AIDUN, Medicus Bagdadensis, scripsit *Takuin al schat seu rectæ sanitatis institutionem*, in qua ciborum & medicamentorum genera, cum suis proprietatibus, recensentur. HERB.

ABUKHARAN SAHAL BEN MOHAMMED AL SEGESTANI *Ketab alnabat seu* (f) *de planta*. Scripsit etiam de melle. HERB.

ABUBEKER AL FARSI *Ketab al dorrat al montekhabas fil aduiat al megiarrat seu de medicamentis usu & experimento comprobatis* dicatus Sultano AL MELIK AL MODHAFFER filio AL MELICK. Multa magica dicitur continere, & exstat in Bibl. Reg. n. 1085.

ABUGIAFAR MOHAMMED BEN HARIB cum eodem titulo (g) librum edidit.

ALAEDDIN EBN AL NAPHID *Kareschita compendium universæ medicinarum* dedit, in quod exstat anonymi commentarius perpetuus (h). Liber 2. huc facit, quo de alimentorum natura & medicamentis simplicibus & compositis agitur.

Auctoris Africani *Ketab aschiaib v garaib de rebus admirandis*: liber octavus de plantis est (i).

KEMALEDDIN ABUL FADHL GEISEI IBRAHIM BEN MOHAMMED TIFLES-
-SI (h) (Tebilitanus) AL MOHANDES. Ejus operis codice multum usus est

C c 3

in

(c) N. 1087.

(d) l. c.

(e) HERBELOT p. 967.

(f) HERBELOT p. 980.

(g) Ibid.

(h) *Bibl. Paris. I. n. 1009, arabice.*

(i) p. 873.

(k) p. 837, vid, *Bibliothec. Parisin. n. 1032.*

in *hierobotano* CELSIUS, laudatque, quod ad stirpes Orientis cognoscendas, aptissimum & peramplum opus sit. Titulus est *aladuiat almofredat*.

Tacuin aladuiat almofredat seu *medicamenta simplicia* IBRAHIM, BEN ABWAID ALMAGREBI (l) AL OLAI. In singulo folio quinque simplicia, eorum natura, electio, temperamentum, vis medica, ratio utendi, & dosis traduntur (m).

KITAB *Khavas ul eschia* f. Anonymi de proprietatibus rerum, de conficiendis remediis, plantisque &c. *Bibl. Paris.* n. 160.

Anonymi miscellanea de mirabilibus etiam inter vegetabilia ib. n. 145.

Ketab al thabib giavalho seu *liber de iis, quæ medicum ignorare nefas est*.

AL HAKIM KOSTHUS BEN ASCURAI KANAHL de agricultura Græcorum, Græce scripsit Lib. II. cum titulo *Ketab al felahat al Rumiach* seu de agricultura Græcorum, quem librum cum titulo *Filahat* passim puto ab Arabibus citari. Eum vertit Arabice SERGIUS ELIÆ filius (n). Valde suspicor, sermonem esse de opere Geponico, quod CONSTANTINO tribuitur, & passim cum nomine COSTA & COSTES citatur ab Arabibus. Aliam versionem dedit COSTAS LUKA ALBALBEKI, aliam ASTHATH, aliam ABUZACHARIA BEN JAHIA BEN ADI.

De arborum utilitate est etiam libellus in Biblioth. Reg. & in Parisina (o).

ABU MONA filius ABUNASSER cognomine KUVIN Israelita capita 25. scripsit, in quibus de medicamentis & simplicibus & compositis agitur. Ad finem catalogus est alphabeticus simplicium (p).

SADI ALSCHAD HOSSA MEDIN est *Ketab thabkh a lasser* de sapa ex vino coquenda (q).

ABU NASR ANAZARBENOI *opus perfectum & sufficiens in arte medica*, de rebus non naturalibus, de cibo adeo & potu (q).

TAMIMI (TEMINI) ALMODESSI magnus medicus, auctor est libri *Morsched ela giauaber al agdiab*, de cibis sanitati utilibus & adversis (r); & de simplicibus medicamentis. Hunc nunc disco ex HERBELOTO anno 370. Heg. vixisse.

ABU ZACHARIA JEHIA EBN MOHAMMED EBN ACHMED AL AONAM *Ketab al falahat* seu *Tractatus de agricultura* (s). In prima parte agit de teluris natura, irrigatione &c. in altera de variis seminibus.

EBN

(l) p. 837. & in Biblioth. Paris. n. 1032.

(m) *Bibl. Paris.* n. 1027.

(n) HERBELOT p. 975.

(o) p. 199.

(p) Scriptus manu ISSA BEN AL ABGER auctoris pronepote.

(q) *Bibl. Reg.* I. p. 210.

(r) *Ib.* I. n. 1067.

(s) n. 912.

EBN AONAM AL COTHAI de agricultura Nabatheorum HERBELOT.
Idem forte fuerit.

GEMALEDDIN ABDALLA BEN ABUL HAZAN ALI BEN AIUB *Curatio morborum, seu repositorium, quo mineralia, planta & animalia asservantur.* In T. I. agit de venenis, in T. III. de antidotis (t).

ABULHASSAN *Ketab al Maregiaz fi el Teb seu Compendium medicina*, cujus pars quarta agit de medicamentis simplicibus (u). An IDEM cum paulo priori.

HASSEN HUSSEN Damascenus, cognomine EBN AKKAD scripsit L. in quatuor partes divisum, quarum secunda est de cibis & de medicamentis simplicibus & compositis B. R. I. n. 1080.

EZZIDIN EBN ACHMED AL WADD hierosolymitani tr. *de avibus & floribus* est in Bibl. Reg. I. n. 966. potius philologus. HERB.

EBN CANUSI alias HONAIN f. AMRAM hierosolymitanus *de medicamentis simplicibus* B. Reg. I. n. 392.

MUHAMMED ZAMAN, dum Ispahano in Indiam iter faciebat, scripsit *hadikai alem* hortum mundi, quo memorabilia naturæ collegit ex Græcis latinis, & franco celebri, cui nomen TAHMAS' quem vix definias B. R. P. I. n. 158.

MUZAFFER f. MUHAMMED alphabetico ordine scripsit *de remediis compositis* B. Reg. I. n. 155.

IBN ABI HAGIALA, nomen ut puto non integrum est viri, qui de Ægypti miraculis, & historia civili, sed etiam ad finem botanica scripsit Cat. Leid. p. 361.

SALALIUS, nomen pariter corruptum, *de medicamentis simplicibus* secundum morbos partium B. Leid. p. 297.

R. JACOB f. JUDÆ de regimine quod septem vitæ lineis absolvitur B. Paris. I. n. 393.

EBN MALCHI, nomen parum plenum viri, qui *de medicamentis simplicibus* scripsit. ib. n. 427.

MUHAMMED EBN BAKER EL SAHRI in geographia etiam alimenta singularum gentium adtigit. ib. n. 596.

Jadiguiar IBN SCHERIF f. IBN SCHERIF tractatus de medicina, e veteribus & nuperis medicis collectus: quinque habet partes & de tuenda etiam valetudine, venenis eorumque antidotis, & theriacæ conficiendæ ratione agit. ib. n. 168.

MUHAMMED f. ALI Samarcandanus Indicem alphabeticum medicamentorum scripsit I. n. 1022.

Quid

(t) Ib. p. 216. n. 1084.

(u) N. 1057.

Quid sit pretium vini, subtilitas vini, Comment. in Ester Mosis f. CASIN codex impressus Cremonæ anno 319. 8°. ego quidem ignoro. Ita lego in B. Medicea MONTF.

ZEINON ABIDINA f. CHALIL de conservanda valetudine, l. dicatus SULTAN MORAD CHAN. Putes esse AMURATHEM IV. In B. Leid.

ABUCHASARIS medicinæ simplices per ARN. de VILLANOVA ex Arabico conversæ in Paulina Lipsiens. MONTF. Forte Albuchasis.

Herbarum liber Arabice a R. JEHOSCHUA B. VIVIS EL RAKI scriptus; Hebraice versus a R. Josepho VIDAL B. BEN DENAST. Arabice, Hebraice & Hispanice editum nominat REIMANNUS (x).

Regimen sanitatis R. JEHUDA B. JACOB in Bibliotheca Vindobonensi exstat.

ABU MEZERAN BEN ZOHEIRI De medicamentis & diæta, exstat in Bibliotheca Medicea (y).

M.S. Arabicum de viperis & theriaca Andromachi Vindobonæ (y*). An forte HONAINI, cujus exstabat de theriaca liber, sæpissime ab Arabibus citatus?

MOHAMMED BEN ALAN AL MEKKI f. Meccensis scripsit contra opium, Beng. & Tabacum librum *Taubik dhui aledrak hebormat al theriak v althabak*. HERB.

ABDU AMRU ISCHAK ben MORAD AL SCHEINBARI; & BEN AARIB AL ASMAI scripserunt de apibus & melle. HERB.

SCHEHABEDDIN AHMET BEN AMMAR scripsit poëma *Arguzat al Negiassat* f. de cibis apud Mohammedarum inpuris HERB.

BADREDDIN ABU ABDALLAH MOHAMMED BEN ABDALLAH AL ZIRKESCHI scripsit *dahr u lavisch fi ahkam al haschisch* f. de legibus circa Beng. HERB.

ACHMED IBN IBRAHIM IBN ABI CHALID librum de medicatis simplicibus ab HIPPOCRATE omiſſis FABRIC. in B. Medic.

Touucki Beian al Fasl aschubab Bein al halal u alharam sive de potibus apud MOHAMMEDANOS licitis & illicitis. HERB.

ISCHAK BEN ALI scripsit *Edeb al Thabbib* f. de virtutibus herbarum. HERB.

KHOGENDI scripsit *Borthan al attharin* f. hortum apothecariorum. IDEM.

Waslat el Alhabib fi Waff Atthaibat v althaib, de aromatibus, confessionibus conservis &c. Anonymi opus, qui ipse omnia paraverat.

BEN

(x) Biblioth. Vindob. f. 779. LAMBECC. I. p. 129.

(y) FABRIC. (y*) p. 143. L. VI. 508. cum iconibus.

BEN ALMUKAH scripsit *Kefaiat al Thibb* f. de medicamentis HIPPOCRATIS ordine alphabetico. HERB.

Kctab alabiar de plantis & lapidibus l. ARISTOTELI tributus. HERB.

Ketab el Kabir v scherrha v sakkra de vino & ebrietate. HERB.

Ketab al foccar Indi opus de Saccharo HERB.

ABU AMRU AL ZACCHKALI *Ketab al scharb* de potulentis, HERB.

Ketab al akakir Indi de radicibus aromaticis. HERB.

Sianat al enfan men dha almandan v al nabat v al haivan Curatio venenorum etiam ex plantis HERB.

ALBUKHAIR archidiaconus majus opus scripsit, quaestionum quæ in Canone Avicennæ tractantur Ejus compendium est *Entekhab al Ectedhab* p. 190. HERB.

Holbat al Comait de vino & ejus abusu. HERB.

HASSAN BEN AL MONDIR *Kheridat al aschiwib* f. de mirabilibus, etiam ex plantis. HERB.

ABRAHAM BEN RABBI JEHUDAH hebraice de compositione medicamentorum scripsit LAMBECC. I. p. 180. ID. de quorundam simplicium nomenclatura.

Librum in quo plantæ Arabiæ, Ægypti & Æthiopiæ pro Sultano depictæ, Cairi P. ALPINUS vidit p. 133. b.

Glossarium nominum Arabicorum ex AVICENNA, Vindobonæ existat M.S.

In Ægypto multum utuntur opere J. EBN ANGEL, in quo medicamenta simplicia & composita describuntur.

KYRANUS in KIRANIDIBUS de viribus medicamentorum l., Lipsiæ ab Andrea RIVINO anno 1636. 8°. editus, collectanea sunt ex spuris hermeticis decerpta & superstitiosa (z); sæpe citantur a SANTE ARDOYNO, & quæ decerpit, nullius sunt pretii. Græcus Codex in Bibliotheca Reg. Parisina existat.

ASCLEPII spurium opus, materia medica ex herbis etiam sumta, Arabice existabat apud Michaelem CANTACUZENUM (a).

AL KATRANI de arte medica tractatus quatuor, quorum secundus de cibis agit, deque simplicibus medicamentis, est in Biblioth. Reg. (b) Paris.

SCHIABBEDDIN CALIUPEI Catalogus alphabeticus plantarum, fructuum, ad rem medicam pertinentium, & ipse in Biblioth. Regia est (c).

HEBAT

(z) REINÉS. var. lect. I. p. 67.

(a) VERDIER p. 62.

(b) I. n. 1005.

(c) N. 1069.

HEBAT ALLAH BEN MAKKAN medicus Hebræus celeberrimus & felicissimus Clinicus, scripsit l. *Akrabaddin* f. de antidotis (d), nisi alius HEBAT ALLAH EBEN SAID auctor est (e).

AGBARI scripsit *Nehajat aladrak* de compositis medicamentis.

Et ADELI l. *Nehajat al adrak fi akrabadhin* HERB.

NUWAIRI Magnum opus, encyclopædiæ simile, etiam de plantis tractatum continet (f).

MUHAMMED IBN ABUL WALFA Poëma scripsit, quo incomium vini continetur *Bibl. Leid.*

Anonymi *Ketab Kerafadin* f. de remediis compositis. *Biblioth. Reg. Paris.* I. n. 156.

De medicamentis laxantibus, epitome medicamentorum cordialium ordine alphabetico MEAD. *Bibl. I.* p. 383.

Theaurus materiæ medicæ *Bibl. Leid.* p. 294.

Anonymi opus — de remediis ex herbis & animantibus *Bibl. Reg. Par. I.* n. 384.

De Medicina Lib. VII. in quorum quinto de cibis & cataplasmatibus, sexto de nonnullis rebus ad conservandam valetudinem idoneis agitur. *ib.* n. 387.

Tr. de Medicina, in quo liber II. agit de alimentis & medicamentis simplicibus, l. III. de compositis: scriptus est seculo 16. Citat inter Arabes AVICENNAM, ABUGERICH, MENIHI, RHAZEUM, TEBIT f. LORAH, HONAIN f. ISAACI & MESVEN *Bibl. Reg. n.* 545.

Alius etiam nuperior, titulo *Bahnawab Padi Schahi* de remediis simplicibus & compositis. In Oriente magni fit. *Bibl. Reg. I.* n. 173.

Anonymi index medicamentum. Alterius de medicamentis *Bibl. Reg. I.* n. 1023.

Antidoti Africanæ, de remediis in Pharmacopolis usualibus, de siruporum & emplastrorum confectione, virtutibus & usu *Biblioth. Reg. Paris. I.* n. 1101.

Anonymus de vinis naturalibus & artificialibus *Reg. Bibl. Paris. I.* n. 355.

Anony-

(d) HERBELOT p. 441. Apostatam fuisse IDEM.

(e) Id. p. 440.

(f) REISKE ad ABULFEDE tab. Syriac.

Anonymi tractatus *de arboribus, & fruticibus, & utilitate ex iis capienda* exstat in *Bibl. Reg. (g)*.

Alius *de arboribus, fructibus, mineralibus, &c.* codex in *Bibl. Vat.*

Alius alphabeticus *de herbis & plantis* in eadem Bibliotheca Vaticana.

Alterius miscellanea *de mirabilibus etiam ad vegetabilia pertinentibus* est in *Bibl. Reg. Par. (h)*.

Anonymi liber *de medicamentis simplicibus ad curandos morbos maxime idoneis* in *Bibl. Paris. I. p. 211. n. 1034.*

De medicamentis simplicibus Leid. p. 321.

Anonymi *Tadhkerat aubi al albab, seu memoriale sapientum, in quo inter alia de medicamentis simplicibus & compositis agitur, exstat in Biblioth. Reg. ex Paris. (k)*.

Anonymi Tractatus *de medicina* cujus pars secunda agit *de alimentis. Adjectus est catalogus alimentorum & medicamentorum B. Reg. I. n. 170.*

Hebraicus liber *simplicium medicamentorum ex Arabibus* est in *Bibl. Medicea.*

Alius *de alimentis* Arabicus & Hebraicus, *ibid.*

Liber ex arabico sermone in hebraicum versus a R. SCHEMTOB fil. ISAAC in cujus c. 20. *de herbis unguentis & pilulis* agitur *Bibl. Reg. I. n. 419.*

Liber *simplicium medicamentorum hebraicus ex arabibus decerptus* in *Bibl. Medic.*

Liber *de alimentis, ex quo lexicon botanicum potest concinnari. Arabes exscripsit. In B. Medic.*

Codex chartaceus Alepo advectus, quo ex Græcorum & Arabum medicis *de medicamentis compositis* agitur, hebraice *Bibl. Paris. n. 422.*

Perfica *historia naturalis* cum figg. *Bibl. BODL. Liber fructuum plantarumque cum figuris.*

Codex M.S. Hebraicus ex IBN ZOHAR, IBN SINA, RASEO & aliis decerptus, est in *Bibl. Leid.*

Tum liber Perficus *de medicamentis simplicibus & compositis, eorum usu & abusu, & vocum emendatione, ex illustribus auctoribus selectus, ib.*

Et liber *de medicamentis simplicibus & compositis, serie alphabetica.*

Et hortus aromatariorum.

D d 2

Medi-

(g) l. n. 969.

(h) l. n. 143.

(k) l. n. 1058.

Medicamentorum compositiones ex Persico sermone in Græcum a CONSTANTINO MELITINIOTA versæ sub finem seculi XIII. B. Paris. n. 2194.

Aliud simile opus ab Anonymo conversum ib. tum tertium de variis remediis curarum morborum.

Lexicon vocum faracenicarum, græce redditarum, inter quas plantæ, in Bibl. Ambros.

Lexicon medicum de plantis arboribus & mineralibus, quarum in medicina usus est. In eo plures voces arabicæ & turcicæ occurrunt, scriptus est in Polonia seculo 17. Bibl. Reg. I. n. 123. A.

Lexicon Medicum Arabico Persicum *Bibl. Leid.*

Constantinopoli adlatus liber nuperus, in quo arborum & florum picturæ non contemnendæ, est in Bibl. Regia *Par.* (1).

§. CLV. *Chinenses.*

Ad finem historię botanicę Arabum liceat addidisse Chinensium libros botanicos, quorum atas partim ignoratur, partim minus ad nostram rem facit, cum nullum huic genti cum Græcis & latinis commercium fuerit, & neutri a neutris profecerint.

Magnum opus est *Puen Cao Kang mo* (m) s. *Proprietates & aptitudo herbarum*, vera nempe medicinę herbarum repræsentatio, & proprietates cujusque. In præfatione agitur de primis herbarum collectoribus FOHI, HOANGTI TSCHIN-NUNG, & aliis antiquissimis medicis. Inde plantæ per genera & species recensentur, tum & plantæ & animalia iconibus repræsentantur. Plurima per volumina sunt & ultra 32. impressa imperante TSCHUN TSCHI, patre KANGHI.

Hujus libri epitome est *Puen cao mung civen* s. instrumentum piscatorium ad excipienda quæ sunt in *Puen cao*. Nomina hic adparent herbarum omnium & indices rerum in magno opere contentarum, etiam de plantis. Illustrata est a medico seculi XVI. TSCHIN KIA MO, & impressa imperante KANGHI.

PVEN KAO KIVEN XE PA ex titulo putes esse partem libri, pariter PVEN KAO dicti, cum figuris plantarum & animalium malis. Tria adiunt volumina quartum, duodecimum, & decimum tertium, in Bibl. Reg. I. p. 382.

CHUEN CU XAOXU de literis quas Sineses a plantis imitati sunt. I. n. 85.

CEM PU KU KIN Y KIEN, opus medici LUNG SING, liber impressus imperante TSCHUN TSCHI, sunt experimenta auctoris & arcana Bibl. Reg. I. n. 34.

Porro

(1) I. p. 293. n. 129.

(m) Bibl. Reg. I. n. 19. & proculdubio etiam 27. & 44.

Porro FUEN PU PUEN (n) CAO est tractatus particularis de plantarum proprietate. Plantæ omnes per species & classes dividuntur, ut faciles sint reperi. Auctor KU HUNG PE, idem & HOI CONG, seculi XVI. scriptor. Opus editum est imperante TSHUNG TI.

VAI KOKUO Tschu Yao doses sunt herbarum & mineralium, ut ad quemque morbum sua remedia subjiciantur (o).

NUM - CHIM CIVEN XU s. agriculturæ perficiendæ liber; ad vitam rusticam & bombycum cultum. Figuras plurimas auctor addidit, & florum & arborum plurima nomina recensuit. Volumina sunt XII. Auctor PAULUS Christianus. Bibl. Reg. I. n. 37.

PUEN CAO XUM YVE Catalogus librorum qui de re herbaria scripserunt, ad 46. Tum herbarum numerosa nomina & proprietates. ib. I. n. 62.

Liber imperfectus ib. n. 61. in quo plantæ etiam enumerantur.

PEN SAN KAN MAO compendium medicinæ Chinensis, a medico LI TCHI SIN scriptum, citatum etiam a Cl. MALOUIN (*hym. Med. T. I. p. 8.*) Continet etiam botanica.

In *Lettres edifiantes* (p) excerpta habentur, ex herbario Chinensi de viribus plantarum. Intercedunt pluscula vana & superstitiosa. Subtiles cæterum sunt in eruenda rerum utilitate Chinenses, & multa in bonos usus convertunt, quæ tamquam inutilia, nos omittimus. Ita Chenopodium bliti folio in cibis adhibent, pappis falicum utuntur &c.

In *Bibliotheca I. G. GMELIN* exstabat *historia naturalis Imperii Sinensis* 6. Vol. fol. M.S.

De meo libro vide p. 5.

(n) T. I. n. 18.

(o) lb.

(p) n. 25.

LIB. III.

ARABISTÆ.

§. CLVI.

Cum Imperii Romani occasu & ipsæ artes in occidente paulatim corruerunt, tum quæ liberales dicuntur, tum quæ vulgo magis propriæ sunt. Medicinæ vix ulla memoria mansit, ut Judæis medicis, Arabicorum librorum non imperitis, ipsi Cæsares usi sint, & Toletum ad Arabes proficisci oporteret, si quis mathemata, aut artem medicam discere vellet, quæ fere ejus seculi Magia erat. Rari inde passim extiterunt scriptores, qui ex Arabibus, malisve veterum Græcorum versionibus, aliquid compilare possent. Id etiam historiæ naturali, & perinde herbariæ, valde nocuit, quod quidquid artis esset reliquum, id apud monachos ejus ævi conservatum fuerit. Hi homines ex ipsis suæ vitæ cœnobiticæ legibus, ab itineribus & a libertate ipsius in agris & sylvis consulendæ naturæ interclusi, solis in libris naturam discabant. Arabes fere citabant & GALENUM, neque enim reliqui medici antiqui eo ævo latine versi extabant.

§. CLVII. *Carolus Magnus.*

CAROLI M. *Capitulare de Villis suis* ab HERMANNO CONRING editum Helmstadii anno 1647. 4°. hætenus huc pertinet, quod sub finem census extet florum, & arborum, & olerum, quæ omnia IMPERATOR in suis villis coli vellet. Mireris recenseri Coloquintidas, quas putem esse cucurbitas; Ravanulos hic primum legas. Nomina addita sunt aliqua pomorum, Germanicæ fere originis.

§. CLVIII. *Walafrius Strabus.*

WALAFRIDUS STRABUS, S. Gallensis Monachus, Abbas insulæ Augiensis majoris, seculi IX. auctor, post CAROLUM M. anno fere 842. scripsit *hortulum*, breve poëmatium, non certe, ut illa ætate, inelegans, etsi metri gratia nunquam vocabula aliqua mutat. Pauculas Plantas describit. Prodiit Noribergæ anno 1512. 4°. RIVIN. Basileæ 1527. 8°. cum MACRO GUNZ. Friburgi Brisgovici anno 1530. 8°. *. Parisiis anno 1533. 1571. 12°. cum cœna
 FIERÆ

FIERÆ, SEGUIER, & Francofurti anno 1564. 8°. Ingolstatt. anno 1604. 4°.
BODL. Basileæ anno 1627. 8°. SEGUIER.

§. CXLIX. *Aemilius Macer.*

Nuperior est ille barbarus AEMILIUS MACER *de herbarum virtutibus*, cum STRABUM refutet. ODONI tribuit GEORGIUS MERULA & GENERUS. Longius est poema; multo magis barbarum, in quo (p) multo plures herbæ describuntur. Auctorem GALLUM fuisse putes, nam *Isatidem Gaisolan* vertit (Guasole), solanum Maurellam (Morelle). PALLADIUM citat, & APOLLODORUM, & ignotum mihi MENASCUM, & SCHOLAM SALERNITANAM. Prodiit omnium primo Neapoli 1477. 4°. cum virtutibus herbarum 88. inde Mediolani 1482. GUNZ. Porro cum figuris ligneis absque anno 8°. & alias 4°. * literis Gothicis. Iterum Venetiis 1506. 4°. 1508. 4°. Cadomi 1509. GUIL. GHEROALDO interprete. Notas non maximi momenti editioni Friburgenfi anni 1530. 8°. (& Basileensi 1627. 8°. GUNZ.) *Johannes ATROCIANUS* addidit. Porro Parisiis recusus est anno 1522. 8°. Denuo Interprete *Simone de LOVITZ* cum figuris herbarum Cracoviæ anno 1532. 8°. Libri V. *Materia Medica* per J. CORNARUM emendati Francofurti anno 1540. 8°. GUNZ. cum alio anonymo Poëta, ipso citante auctore, quæ editio multo est plenior. Iterum cum G. PICTORII obscuriorum locorum expositione Basileæ anno 1559. 8°. LIND. & 1581. 8°. SEGUIER.

Alium MACRUM HENRICUS RANZOV Vir. ILL. edidit anno 1590. 8°. Hamburgi anno 1590. 8°. & Lipsiæ etiam 1590. * cujus L. I. aliquot capita de animalibus habet. Liber II. ex SERENO SAMMONICO exscriptus est.

Anglice versus est a JOH. LELAMAR, inde a T. LINACRO London 12°. Gallice versa, sed tantum septem capita, a *Ludovico TREMBLEY*, cum titulo prodierunt: *Les fleurs du Livre des vertus des herbes par Macer Floride avec les Commentaires de Mr. Guill. Gueroust*. Rouen anno 1588. 8°. FALCON.

Codex M.S. exstat in *Bibl. Reg. Londin.* alii in *Lipsiensi*, in *Bibl. dominicana* S. MARIE Florentiæ, in *Cantabrigiensi*, in *BODLEYANA*, in *VOSSIANA* Leidensi, & in *Bibl. Reg. Paris.* IV. n. 5009. (q) 7924. 8197. & 8454. Hos etiam puto esse L. II. metricos de viribus herbarum Bibliothecæ PONTIANÆ MONTEFAUC. Hic idem fuerit ODO de usu herbarum cum notis B. *Mediol. Ambrosianæ* MONTF. & *Medicæ*, ubi & alius codex est cum MACRI titulo.

Scriptit de ÆMILIO MACRO proprium libellum FRID. BOERNER Lips. 1754. 4°. *

§. CLX.

(p) De Ligustico p. 49.

(q) Huic adjectus est libellus de modo quo herbas colligere oportet & conservare.

§. CLX. *Constantinus.*

CONSTANTINUS AFRICANUS, Carthaginensis, Christianus, diu in Oriente vixit, primus Arabum opera in Europam retulit, & in monasterio Cassinensi obiit, versus finem seculi undecimi. Præter opus *de omnibus medico cognitis necessariis* Basil. anno 1539. fol. editum TREW. quod idem est cum HALY ABBASSIDÆ opere, alios etiam libros practici fere argumenti reliquit, numero novemdecim, Basileæ editos anno 1536. fol. * Eorum ultimus est de gradibus simplicium. Brevis est materia medica, in qua medicamenta simplicia juxta primum, secundum, tertium & quartum gradum disposita sunt. Citat COSTAM LUCÆ filium, qui de Myrobalanis scripserit, ALEXANDRUM & STEPHANUM de pyrethro, & paucos alios. Vires medicatas cum qualitatibus continet.

Ejus *glossæ herbarum* & *specierum* prodierunt inter opera & Basileæ 1560. 8°.

Ejus *de regimine sanitatis* codex M.S. exstat in *Bibliotheca Regia Parisina* n. 6957.

Ejus antidotarium ex latino in Græcum translatum est in *B. Vindob.* LAMBECC. VI. p. 131.

ISAACI librum *de dieta* CONSTANTINUS ex Hebraico latine vertit.

§. CLXI. *Varii.*

HENRICUS de HUNTINGTON archidiaconus imperante STEPHANO & HENRICO II. scripsit *de herbis* & *animalibus* L. VIII. TANNER B. Brit. p. 395.

ODO seu OTHO CREMONENSIS *de electione medicamentorum simplicium* scripsit versus leoninos 115, Francofurti anno 1533. & 1551. 8°. excusos.

§. CLXII. *Schola Salernitana.*

SCHOLA SALERNITANA (s) seculo undecimo (t) incluserat, nunc fere deserta. Ejus præcepta *de victus ratione* eodem seculo fere inclinato primum scripta sunt, versiculis, quales ea ætas ferebat, frequentissime tamen recusis. Libellum in sordinem redegit JOHANNES MEDIOLANENSIS (u), subscripsit tota schola. Nihil vulgare magis aut humile eo opusculo.

Codices M.S. passim exstant, ut in *Bibliotheca Parisina* n. 6931. 6891. 6941. alii in *Bibi. Reg. Londin.* p. 201. 208. in UFFENBACHIANA &c.

Antiqua

(s) De ea schola vide GIANNONI L. X. Multa debuisse CONSTANTINO AFRICANO.

(t) Circa annum 1099 teste BARTHOLOMÆO CORTE.

(u) GIANNONE L. X. p. 198.

Antiqua est editio *Regimen sanitatis Salerni ordinatum* ab ARNOLDO A VILLANOVA Monspelii 1490. 4°. B. Bern. alia Lion anno 1482. 4°. MEAD.

Alia Pifæ 1484. 4°. Argentorat. 1491. 4°. BOECLER. Cum versione Germanica Brunsvig. 1509.

Porro prodiit Lugduni 1516. 4°. MAITT. Paris 1493. 4°.

Francofurti cum I. KATSCHER placitis de regimine sanitatis ex HIPPOCRATE & GALENO depromptis 1549. 12°. RIV.

Editiones etiam aliquot coram habeo *Conservanda sanitatis præcepta saluberrima cum ARNALDI VILLANOVANI exegefi, per JOHANNEM CURIONEM locupletata, ut novum opus videri possit* Francof. anno 1538. & 1545. 12°. RIV. 1553. 8°. RIV. 1555. 12°. MAITT. per J. CURIONEM & J. CRELLIUM, & iterum Francof. anno 1559. 8°. cum ANASTASII de ratione victus epigrammatibus tum ib. 1573. 8°. HUTH. Francof. 1582. 8°. Genev. 1591. 8°. Colon. 1594. 16°. 1595. 8°. * & absque loco 1599. 12°. Monspel. 1622. 12°. RIV. Herbi-poli 1623. form. pat. Genev. 1638. 12°. ad J. CURIONIS editionem. In editione 1559. 8°. & 1573. 8°. Versio Germanica versiculis barbaris constat. Adjectæ sunt icunculæ, cum JOACHIMI CAMERARII versiculis diæteticis, secundum mensium ordinem, & OTHONIS CREMONENSIS declaratione simplicium poetica, & POLYBI de victus ratione opere. ARNALDI de VILLANOVA Commentarius non pessimus est, ex Arabibus & Græcis compilatus. Plantarum in alimentum cedentium adjectæ sunt collatitæ facultates. Recusa est hæc editio anno 1611. 8°. cum CURIONIS, CRELLII, COSTANSONIS, & Renati MOREAU observationibus, & alia laude digna prodiit Parisiis anno 1625. 8°. & 1672. 8°. spissum volumen, versuum tamen pauciorum.

Similem editioni CURIONIS editionem dedit Zacharias SYLVIVS, & præfationem adjecit, tum varia opuscula DIODORIS CARYSTII, J. KATSCHII nonnulla de regimine sanitatis, & Petri SCRIVERII saturnalia, in quibus quædam potissimum de Nicotiana epigrammata. Prodiit Hagæ Comit. anno 1649. 12°. & 1683. 12°. * & nuper Argentorati 1713. 8°. & Augustæ Vindelicor. 1753. 8°. HUTH. Lovanii edidit R. BRUYTSMA 1641. 8°. HOTT.

Italice SCHOLA SALERNIT. prodiit castigata a J. FRANCISCO LOMBARD Venet. 1566. 4°. tum Parmæ 1712. 8°. & illustrata a FULVIO GHERLI Venetiis anno 1733. 8°. FALC.

Gallice primum excusa est cum Commentariis ARNALDI, remedio adversus pestem, tractatu de urina, & remedio adversus luem veneream Paris anno 1501. 4°. ASTRUC. & 1561. 8°. B. Exot. & 4°. ib. cum notis ARNALDI. Inde iterum versiculis reddita est Paris anno 1637. 8°. BUR.

Porro Parisiis prodiit 1651. & Rothomagi anno 1660. 8°. ridiculis versiculis expressa, qui Guidoni PATINO tribuuntur: deinde scrio magis a Ja-

cobo du FOUR de la CRESPELIERE Paris anno 1669. non plene; iterum anno 1671. *commentaire en vers sur l'École de Salerne* ejusdem auctoris, quæ plenissima est editio. Denique serio nuper a B. L. M. versibus redditur Paris anno 1749.

Germanice anno 1474. fol. prodiit, & cum latinis versiculis Lips. 1508. 4°. Brunschwÿg 1509. Coloniae 1595. 8°. & nuper latine cum versibus germanicis Hamb. 1642. 4°. denique Fr. & Lips. 1750. 8°. HUTH.

Hoc etiam puto esse *Regimen sanitatis, oder Ordnung der Gesundheit*, editum Augustæ Vindel. 1481. fol. 1495. 4°.

Anglice, vertente THOMA PAYNELL Londin. 1530. 1541. 4°. TANNER p. 583. Vertente R. H. Lond. 1667. 8°. BODL.

Bohemice & latine Pofon 1721. 12°.

§. CLXIII. *Hildegardis.*

Abbatissa Bingenfis, circa annum 1180. scripsit *de simplicibus medicamentis*, L. I. *de compositis* L. I. & *physica* edita Argentorati anno 1533. fol. 1544. fol. TREW. anno vero 1536. fol. cum titulo *Horti sanitatis* ut libro non viso ex BOERNERO repeto. Ejus sacrae Virginis nomen semibarbarum aliquem scriptorum usurpasse WELSCHIUS (x).

Georgius KRAUT proprium librum in hoc HILDEGARDIS opus edidit Argentinae excusum anno 1544. fol. Codex HILDEGARDIS M. S. exstat in *Biblioth. Paris.* n. 6952.

§. CLXIV. *Varii.*

ROB. de BELLO FOCO Carmen in laudes cerevisiae scripsit anno 1190. TANNER.

Rogerius BACON M. S. codices reliquit *de graduatione medicinarum: de gradibus* & *antidotarium*: qui in Colleg. Pembrokiano Cantabrigiae servantur.

Hujus seculi codices botanici argumenti sunt de natura pecudum, arborum & lapidum *Bibl. Reg. Lond.* p. 212. 204.

De naturis herbarum p. 149.

Anonymi miscellanea de mirabilibus vegetabilibus animalibus aliis ad arcana naturæ & artis spectantibus. B. Reg. Paris. I. n. 143.

Valde laudat GABRIEL NAUDE ÆGIDIUM Corbuliensem, cujus 6000. versus de compositione medicamentorum, non pessimi, exstant in M. S. Archiatr fuit PHILIPPI AUGUSTI.

HERNICI

(x) Hecatost. I, obs. 63.

HERNICUS ARVIELL, qui varia itinera fufceperat, & Bononiæ circa annum 1280. vixit, codices reliquit *de botanica* L. five *ftirpium variam hiftoriam* TANNER.

J. BRAY *Synonyma de nominibus herbarum*, quorum prima funt Alleluja, Panis Cuculi. In Bibl. SLOANEA TANNER p. 122.

Huc codex qui dicitur 400. annorum eſſe, & de fructibus, oleribus, carnibus, piſcibus, volatilibus, valetudinis ſervandæ cauſa agere, qui in B. Cathedr. Metenſi ſervatur MONTFAUC.

Et codex antidotarii B. R. Pariſ. IV. n. 7010.

Anonymi antidotarium alphabeticum ſæculi XIII. ib. n. 7009. & fragmentum n. 7031.

Et tr. de herbarum uſu & virtutibus n. 7035.

In Bibl. Reg. Londinenſi de natura pendarum arborum & lapidem ejusdem ſæculi codex eſt p. 12.

De arboribus, aromaticis plantis, de herbis &c. *Bibl. Reg. Lond.* p. 209.

Liber de natura ciborum forte ALBERTI M. in B. *Magdalen.*

Hoc ſæculo XIII. itinera in Orientem aliqua a Chriſtianiſ ſunt fuſcepta. Huc ergo Iter *Johannis du PLAN CARPIN* ad aulam M. Khani, anno 1246. aditum.

Iter *Petri ASCELIN* in Tartariam anni 1247.

Iter *Marci PAULI VENETI* anno 1252. per magnam partem Aſiæ & Africæ.

Iter *Vincentii* de RUBRUQUIS ad M. Khanum anni 1253.

Hæc itinera omnia ſterilia ſunt, & hiftoriam naturalem raro, botanicam vix unquam adtingunt, niſi quod paſſim naturæ dona in quaque regione breviter nominentur. Collecta per *Petrum BERGERON* prodierunt Paris 1634. 8°. Haag. anno 1735. 4°.

§. CLXV. *Gilbertus.*

GILBERTUS ANGLICUS circa hæc tempora vixit, & Arabes, ut alii cœvi, excerptiſ; laudatur tamen apud FREINDIUM, quod ſtirpium virtutes recte explicaverit. Ejus eſt, quod non legi, *compendium medicinae* Lugduno anno 1510. 4°. editum, de quo alias. Ad venena ſæpe a SANTE ARDOYNO citatur. Plantas alexipharmacas recenset, & conſilia dat non mala adverſus Hellebori vim venenatam, & ad Hyoſcyami noxas.

Ejuſdem GILBERTI eſt Codex *de viribus & medicinis herbarum, arborum & ſpecierum*, quem dicit TANNER *Bibl. Brit.* p. 474.

§. CLXVI. *Gentilis. Guilielmus de Sal. Alii.*

Gentilis de FULGINEO tractatus de proportione medicinarum componendarum, & de modo investigandi complexionem earum, & adferendam convenientem dosim cujusque medicinae solutive anno 1486. fol. prodiit, parvus libellus C. GESNER. In collectione Veneta de formulis redit Lugduni 1584. 8°. & cum MESVE Venet. 1527. 1538. 1561. fol. 1602. fol. &c.

In tertiam Fen libri III. CANONIS expositio exstat in Bibl. Reg. Paris. n. 6934.

Methodus dosandi secundum G. de FULGINO exstat in Bibl. D. PETRI. Cantabrigiensi.

In libello de febribus agit p. 48. de myrobalanis p. 49. de meliloto. Accessit l. de venenis.

In Canonem Avicennæ commentatus est Papiæ 1514. BODL.

Guilielmus de SALICETO magister fuit LANFRANCI, seculi adeo XIII. fere medii scriptor. Chirurgia cum aliis ejusdem argumenti libris pariter *antidotarium* continet, & in L. V. enumerationem medicamentorum simplicium alphabeticam, cum facultatum enarratione, quæ Venetiis prodiit anno 1546. fol. & alias. Ejus codex exstat de *simplicibus*.

Hujus temporis fuit J. STEPHANUS, aut antiquioris, cujus *canon de medicamentis purgantibus* anno 1305. descriptus, exstat in Bibliotheca Regia Paris. n. 6964.

Tum quid pro quo, seu *Collectio rerum*, quæ certa quadam cognitione conjunctæ, non absque periculo alia pro aliis adhiberi possunt ibid. n. 6964. 6991. 6988. Sæpe excusus est libellus, quem video PLATEARIO tribui, fere cum MESVES operibus, Venet. 1495. 1497. 1512. fol. 1538. fol. 1561. fol. 1581. fol. 1589. fol. 1602. fol. &c. Lion 1517. 4°. Ejus codex M.S. est in *Bibl. Reg. Paris. IV. n. 7058. A.*

§. CLXVII. *Mattheus Sylvaticus.*

Mattheus SYLVATICUS, Mantuanus, non XIV. seculo vixit, sed XIII. quem PETRUS APONENSIS citaverit (y), & ante *Simonem* GENUENSEM. Scripsit opus *Pandectarum medicinae*, quo vocabula innumera explicat. Barbari auctoris opus chaoticum novo explicatore eget; etymos dedit idem ad ISIDORI morem. Prodiit Bononiæ anno 1474. fol. Venetiis anno 1475. fol. cur. MATTHIÆ MORETI Brixiani 1477. fol. 1478. fol. 1480. fol. GESNER, 1488. fol. MAITT, 1492. fol. 1498. fol. MAITT, & cum additamentis MARTINI de SOSPITELLO Turin 1526. fol. BOEHM. Lugduni anno 1478. fol. 1524. fol. 1541. fol. TREW.

Liber

(y) In editione anni 1492. annus nominatur 1317.

Liber cibalis & medicinalis Pandectarum prodiit Neapoli 1477. fol. OS-
MOND. MAITT. Aliqua adjecit S. JANUENSIS. Codex M.S. est in Bibl. Reg.
Parif. n. 6960. & in B. D. MARCI.

§. CLXVIII. *Simon Januensis.*

Simeonis de CORO, vulgo JANUENSIS, Capellani NICOLAI IV. *opusculum*
seu clavis sanationis, est Dictionarium botanicum ex Græcis & Arabibus
compilatum, fufum, non unice tamen ex aliis sumtum fcriptoribus.
Nam testatur, *se informationes ex toto mundo* per viros doctos cepisse, & aniculas
Cretenses herbas decerpentes per montes & arva comitatum esse, ut nomina
Græca disceret. Non displicuit LEONICENO.

Prodiit Patavii anno 1474. fol. SEGUIER. Venetiis anno 1486. fol. 1507.
fol. 1510. fol. SEGUIER. TREW. 1513. 1514. fol. *

Codices M.S. passim exstant; ut synonyma cum appendice MANFREDI de
MONTE IMPERIALI in Bibl. Reg. Parif. n. 6823. 6958. tum in *Medicea* absque
commentario.

Notas dedit ad M. SYLVATICUM.

Clavis sanationis seu Glossarii medicine codex adest n. 6959.

ALSAHARAVI l. de præparatione medicinarum interpretatus est p. 201.

Denique ope ABRAHAMI JUDÆI. EJUS interpretatio in l. SERAPIONIS de me-
dicamentis simplicibus, & in ABUL CASEM de Proportione Medicinarum prodiit
Venet. 1558. & codices ejus sunt in B. R. P. n. 6896. 6997. 6898. 6899.

§. CLXIX. *Platearius.*

Johannes PLATEARIUS de S. PAULO, Salernitanus medicus, ante P. de
CRESCENTIIS vixit, seculo adeo XIII. ineunte. EJUS exstat liber de medici-
na simplici dictus *circa instans*, cujus Codices sunt in Biblioth. Regia Parif.
n. 6954. 6976. in *Cantabrigiensi* D. PETRI, & in *Coll. CAJI & GON.* & in B.
BEROL. MOEHSSEN *Epist.* II. p. 58. Editus est l. cum SERAPIONE anno 1497.
fol. Bibl. Bern. 1499. fol. & 1530. folio, cum *Nicolao PRÆPOSITO*, & Lyon
anno 1512. fol. & Parif. anno 1582. 4°. MERCLIN. Cum MESVE anno
1502. fol. & 1508. fol. GUNZ, & Venetiis anno 1525. fol. SEGUIER. Lyon
1525. 4°. B. Bern. Est catalogus medicamentorum simplicium satis nudus,
non tamen absque propriis sententiis. An aliud est opus tractatus *de medica-*
mentorum simplicium virtutibus secundum I. de S. PAULO alias secundum PLA-
TEARIUM, qui est in Bibl. Reg. Parif. n. 6988.

Deinde *expositio (a)* in *Antidotarium Nicolai Præpositi*, edita Venetiis
anno 1490. fol. 1495. fol. 1497. fol. B. B. cum MESVE & 1502. fol. 1508. fol.

(a) MOEHSSEN *Epist.* II. Ip. 61. fqq.

1513. 8°. 1527. fol. & 1561. fol. 1602. fol. Id| opus omnino ad rem herbariam pertinet, nam simplicium medicamentorum, ex quibus antidoti componuntur, facultates exponit; alterius autem AUCTORIS, & forte Germani, opus est, in quo PLATEARIUS passim citatur. MATTHÆUM vocat ÆGIDIUS & FABRICIUS (b), nam opera sunt eadem.

§. CLXX. *Albertus.*

ALBERTUS de Dominici religione, vulgo Magnus, omnes historię naturalis partes hoc ipso seculo adtigit, compilator superstitiosus, ut patientiam lectoris fatiget. Ejus Liber *Aggregationis* seu *Liber secretorum, de secretis mulierum, de virtutibus herbarum, lapidum & animalium quorundam* iterato prodiit. Habeo coram editionem perantiquam seculi XV. Gothico caractere impressam, an forte Argentinensem anni 1497, citatam in BIBL. UFFENBACH. & aliam Parisiis apud J. PÉRIT ineunte seculo XVI. excusam 4°. Lipsiæ etiam prodiit 1505. 4°. Venetiis 1508. 4°. & Lugduni anno 1596. 24°. Amstelodami anno 1643. 8°. 1669. 12°. 1702. 12°. 1740. 12°. In editione Neapolitana 1493. 4°. & alia 1539. 8°. titulus est *liber adgregationis secretorum de virtutibus herbarum lapidum & animalium.* BODL.

Germanice edente Q. APOLLINARI prodiit Argent. anno 1549. 4°. cum variis aliis, etiam cum iconibus, tum 1554. 4°. 1564. 1581. 8°. 1585. 8°. Nurnberg 1731. 1742. 12°. 1755. 8°. Bas. 1581. 8°.

Anglice *the virtues of herbs stones and beasts* Londini anno 1632. 8°. 1650. 8°. OSB.

Italice Turin 1508. 4°. Venez. anno 1537. 8°. 1543. 8°. FALC. Bonon. 1671. 8°.

Gallice etiam Gand 1551. Lyon 1745. 12°. 1758. 12°. 2. Vol. & nuper Liber I. est plantarum perpaucarum fere 18. post quas aliæ aliquæ subjunguntur.

Porro majus scripsit opus, *de vegetabilibus & plantis* Lib. VII. qui exstant in T. V. collectionis operum, & *de agricultura* L. I. Codex exstat in Bibl. Reg. Paris. n. 6516. & in AMBROSIANA. in Bibl. D. PETRI Cantabr. & in MERIONIENSI Oxon. Obiit exeunte seculo XIII.

Neque oportet dissimulare, nuperos scriptores HERCULI de SAXONIA, ALBERT. discipulo, hoc de secretis mulierum opus tribuere, cujus etiam nomen in editione Francofurtensi 1615. 12°. præfertur, & in Augustana 1498. GESN.

In tanta credulitate vir barbarus tamen suos laudatores invenit. G. NAULEUM, I. VOSSIUM, QUENSTEDIUM.

Denique *das Buch der Natur* ex ALBERTO magno sumtum esse, suo loco dicemus.

(b) *Bibl. Latin. inf. et. L. 12. p. 156.*

JACOBI a MARLANT *historia naturalis rhythmis belgicis* scripta potissimum ex ALBERTO M. exscripta est cum titulo *Der Naturen Blome* Ultrajecti 1345. Exstabat in *Bibl. Uffenbach.* III. p. 98.

I. BURGUNDI Senatoris Pifani, L. *de vindemia* sæpe citatur a VINCENTIO BELLOV. Codex exstat in *Bibl. Reg. Paris.* n. 7131.

Ejus regimen sanitatis ex GALENO exstat in B. D. MARCI.

§. CLXXI. *Petrus de Apono.*

Petrus de Apono vel Abano ejusdem fere seculi fuit, & saporis, Philosophus & medicus, supersticiosus homo, qui suo testimonio vim carminis adversus viperæ morsum conatus sit confirmare, præterea Astrologus. Ejus exiguus libellus *de venenis* huc facit, sæpe recusus, Papiæ 1450. cum Conciliatore Mantuæ anno 1472. SEG. 1473. fol. alii, Mediolani 1475. 4°. Riv. Venetiis anno 1473. 4°. 1476. fol. SEQUIER. anno 1485. fol. 1487. 4°. Riv. 1550. 8°. Lipsiæ anno 1488. 4°. ibid. 1497. 4°. HENN. 1498. fol. 1500. 4°. 1550. 8°. Argentor. 1566. 8°. cum SCHILLERO & alias ex edit. G. GRATAROLI. Francofurti 1679. fol. cum Sereno, Venet. 1537. 8°. & cum SCHILLERO de pestilentia Basil. 1531. 8°. Romæ anno 1490. 4°. Riv. Marburgi anno 1537. 8°. ex editione DRYANDRI, & Venetiis anno 1548. fol. & anno 1565. fol. SEQUIER. 1595. fol. CLESS. Codex M.S. exstat in *Bibl. Reg. Paris.* n. 6839. tum 6910. A. (c), & in B. M. de S. TRINITATE Vindocimensi MONTF. & in AMBROSIANA, inque VATICANA PETAVII bini. Gallice prodiit vertente LAZARO BOET Lyon 1593. 16°. Aureum libellum vocat editor, sed mera est compilatio. Nuperior est MATTHÆO SYLVATICO, cujus Pandectas citat. Adjecti sunt versiculi de venenis aliqui. Multa venena habet vulgo neglecta, ut Oleandri siliquas, Ficum Pharaonis, cujus in Sardinia noxas cominus vidit, Bedeguar, avellanas. Cuique suam dat antidotum, Qui Realgar adsumserat, sanatus fuit butyro & lactis sero. Nimis laudat lapidem Bezoar.

In *conciliatore controversiarum*, qui Venetiis 1471. fol. MAITT. & 1473. 4°. anno 1483. fol. MAITT. 1491. 1496. 1506. 1520. CLEM. 1522. fol. FALC. & 1545. 1548.* fol. 1555. fol. CLEM. 1565. fol. & Papiæ 1490. fol. 3. Vol. MAITT. 1595. fol. Mantuæ 1472. fol. MEAD. Paris 1494. fol. CLEM. & passim cum S. CAMPEGII *cribrationibus* prodiit; paucula quædam sunt herbarii argumenta, de Centauro utroque, de Saccharo, de Cicuta, de ptisana male parata a Parisiensibus, & fuscæ quidem de vino. Codices exstant in *Biblioth. Reg. Paris.* n. 6961. 6962.

Compendium in M.S. *Bibl. Reg. P.* n. 7008. 4°.

Denique ad MESVES canones de medicamentis purgantibus additiones edit Venet. anno 1497. fol. cum omnibus fere editionibus MESVES recusas Venet.

Venet. 1484. fol. 1490. fol. 1495. fol. 1497. fol. Bibl. BERN. 1502. fol. 1508. fol. 1513. 8°. 1527. fol. 1538. fol. 1561. fol. 1581. fol. 1589. fol. 1602. fol. Lugd. 1531. 12°. SEG. *Supplementa* dicuntur in 2. libr. secretorum MESVES in Biblioth. Paris. M.S. n. 6943.

IDEM DIOSCORIDEM in capita 712. reformatum edidit, neque enim alius est PETRUS PADUANENSIS.

§. CLXXII. *Vincentius. Bertruccius.*

VINCENTIUS BELLOVACENSIS quatuor scripsit specula.

Naturalis volumina sunt duo, *Doctrinalis* unum: *moralis* tria: *historialis* quatuor. Conjuncta prodierunt Argentorati 1473. fol. Nurenberg. 1483. fol. Lyon 1591. fol.*. In naturali speculo L. VI. agricultura traditur, ager & hortus. In Libris XVI. ad XX. lexicon botanicum reperitur. In Libro XXXII. mirabilia regionum.

In speculo *doctrinali* liber VI. est Oeconomicus, & in eo agitur de herbis, plantis hortensibus, arboribus viribus, ut domus sit rustica.

In *speculo historico* occasione creationis nonnullas herbas & arbores recenset.

Ita in editione 1591. Barbarus auctor, collectanea sua effundit, multum ISIDORO usus & PLATEARIO.

BERTRUCCIUS floruit circa anno 1312. ORL. Ejus collectorium medicinae prodit Lyon 1509. 1518. 4°. ORL. GUNZ. Colon. 1537. ORLAND. Liber III. est de sanitatis regimine liber 7. de venenis.

§. CLXXIII. J. a S. *Amando.*

Johannes a S. AMANDO Ecclesie Tornacensis Canonicus, incerti ævi auctor, dedit adnotationes in NICOLAI Antidotarium. Cum MESVES variis editionibus prodierunt Venetiis anno 1495. fol. 1497. fol. 1502. fol. 1508. fol. 1527. fol. 1538. fol. 1561. fol. 1602. fol. (d). Arabibus usus vires simplicium medicamentorum addit & causas componendi. Aliqua habet de phlebotome & de sanguifugis.

Ejus

(d) M S. etiam codices exstant Parisiis in Biblioth. Reg. Parisina n. 6888. & areola seu tractatus de virtutibus & operationibus medicinarum simplicium & compositarum n. 7063.

EJUS *de usu idoneorum auxiliorum* libellus editus est Moguntiae anno 1534. 8°. GESNER.

Codex membraceus l. *de conservatione sanitatis & tardatione senectutis* : & alius *de medicinis compositis* in Bibliotheca Uffenbachiana 119. p. 96.

Glossarum in NICOLAUM codex Bibl. Reg. I. 6888. Areola s. tractatus de virtutibus & operationibus medicinarum simplicium, & compositarum ib. n. 7063. & 6976., qui liber non videtur a Glossis differre. Exstant etiam in B. D. PETRI Cantabrigiensi.

§. CLXXIV. *Petrus Hispanus.*

Petri HISPANI Archiatri Pontificii, inde summi Pontificis, *Thesaurus pauperum*, seu *de medendis corporis humani morbis per Euporista*, Antverpiæ 1497. fol. MAITT. & Coloniae 1503. fol. prodiit, & Lugduni anno 1525. 4°. B. BERN. & Parisiis 1577. 16'. Francofurti anno 1576. 8°. 1578. 12°. RAST. HOTTON d'ETR. & Anglice *the poor mans treasure* London anno 1556. 8°. BODL. & *treasure of health containing many profitable medicines* London anno 1585. 8°. &c. Italice Venez. 1494. 4°. SEG. in lit. 1500. 4°. MAITT. Nunquam mihi occurrit. A Rosa Anglica parum differre C. GESNER (e).

Codices M.S. thesauri pauperum exstant-Parisiis in Bibliotheca Regia n. 7053. 7054. alius in Bibl. CAJI & GON. Cantabrigiæ, & in *Bibl. Acad.* & alius in *Bibliotheca Uffenbachiana* fuit, & in Vaticanæ domis CHRISTINÆIS. Eundem etiam THESAURUM puto esse, qui est in BODLEYANA, etsi non facile separatur a Thesauro ARNALDI. Primus Cicutæ decoctum ad epilepsiam laudasse dicitur.

EJUS Commentarii in ISAACUM *de dietis universalibus & particularibus* prodierunt Lugduni anno 1515. fol. MERKL. Codex exstat in *Bibl. Corp. Christ. Oxon.*

§. CLXXV. *Petrus de Crescentia.*

Petrus de CRESCENTIA, Senator Bononiensis, natus anno 1230. ipse agrum coluit, & lectionem antiquorum cum experientia conjunxit.

EJUS *opus ruralium commodorum* continet libri XII. Rarissimam editionem Lovanii absque anno excusam possideo, & MAITTAIRIUS citat, atque forte non differt Lovaniensis anni 1474. fol. TREW. Sæpiuscule etiam alias prodiit Augustæ, ut videtur. anno 1471. fol. TREW. Argentorati anno 1486. fol. MAITT. FALC. Vicentiæ anno 1490. fol. BUMALD, Venetiis anno 1536. BUMALD. Basileæ anno 1538. 4°. * & 1548. fol. cum iconibus. *

Italice

(e) In proœmio.

Ff

Italice hoc opus sæpissime recusum est, ut Florentiæ anno 1478. fol. SFG. Venetiis anno 1503. 4°. 1511. 4°. cum icon. anno 1519. 4°. 1535. 8°. FALC. anno 1536. 8°. VOIGT. anno 1538. 8°. SEGUIER. anno 1542. 8°. anno 1553. 8°. & denuo versum a Francisco SANSOVINO anno 1561. 4°. cum iconibus, & anno 1564. 8°. VOIGT. Emendatum ex codicibus M.S. per NERIGNO s. Baptianum de ROSSI anno 1605. 4°. SEGUIER. & ut lego Patav. 1745. 8°. cum ALAMANNO. VOIGT. Neapoli anno 1724. 8°. MEAD. Gallice *Profits champêtres & ruraux* Paris. anno 1486. fol. OSMOND. anno 1517. 4°. ZOCHA. anno 1521. fol. FALC. anno 1534. fol. SEGUIER. 1537. fol. RAST. Germanice anno 1499. fol. min. TREW. cat. anno 1494. fol. TREW. cum figuris, tum anno 1512. fol. cum titulo *von Pflanzung der Aeker, Bäume und aller Kräuter* UFFENB. Argentorati anno 1518. fol. anno 1581. fol. cum titulo *von dem Nuz der Dinge, die in Aekern gebaut werden.* anno 1600. fol. 1602. fol. cum titulo *new Feld- und Ackerbau.* Francofurti anno 1583. fol. Anglice London 1616. fol.

Multi codices M.S. ejusdem operis exstant, velut in Bibliotheca Regia Parisina n. 6830. H. n. 6830. L. & nuperiores n. 6830. L. n. 6830. M. n. 6830. N. tum in Basilica S. PETRI MONTFAUC., & apud FR. minores CESENÆ; in AMBRŌSIANA Mediolani, apud S. VICTOREM Parisiis, in Bibl. Medicea, in Lipsiensi, in Londinensi Regia CASLEY.

Hujus operis auctor non debet confundi, cum aliis hujus ævi miseris scriptoribus, quem certe multas ob causas utiliter legerim. Nam primum CATONIS (f), VARRONIS, COLUMELLÆ, & PALLADII potissimum scripta legit, & sæpe integra loca decerpfit, ex quibus nostræ editiones emendari possunt. Legit etiam CONSTANTINUM (g), & Arabes, hos ad partem medicam, & frequenter amicorum experimenta secum communicata recensuit.

Deinde agrum & ipse coluit, & varios vitis agrive colendi modos in diversis Italiæ provinciis receptos comparavit, minime cum exscriptoribus Monachis comparandus.

Pertinet ad rem nostram L. II. de arborum insitione & cultu. Lupinos eo scopo feri jubet, ut aratro subacti sint pro lætamine. Aquam ad irrigandum stagnantem & fimo temperatam laudat.

L. III. De agro, semente, messe, frumenti & leguminum generibus. Habet rapa pro lætamine concisa.

L. IV. Fufe de vitibus. Hic uvarum varia nomina fusissime explicat, & quæ præsent., eas laudat.

L. V. Arbores fructiferæ, & steriles. Inter istas nomina aliqua Italica parum nota sunt, ut Anoverus arbor alpina, Grillus.

L. VI.

(f) L. II. c. 13. 22.

(g) L. IV. c. 11.

L. VI. Est de herbis, & fere ad virtutes medicas pertinet.

L. VII. De pratis & irrigatione.

L. VIII. De viridariis.

L. XII. De operibus mensuris.

L. XI. Compendium est totius operis.

Citat Joh. BURGUNDIUM de Vindemia (h), GERARDUM (i), quent non alibi reperi, Mulieres Salernitanas, PLATEARIUM, ALBERTUM, NICOLAUM.

§. CLXXVI. *Guilielmus Var. Arnaldus.*

Guilielmi de VARIGNANA secreta sublimia ad varios curandos morbos Lugduni prodierunt anno 1526. 8°. scripta anno 1319. Remedia simplicia ad morbos a capite ad calcem recenset, & ad venena.

Arnaldus de VILLANOVA Galliae Narbonensis medicus magnae famae & Chemicus, & Theologus, haereticus equidem, Monspelii artem didicit; mortuus anno 1313. si vitae fides.

In Collectione operum Lugduni 1532. fol. * & Basileae 1585. fol. excusa huc faciunt

Speculum medicinae, in quo & cibi, & remedia recensentur, & medicatae plantae secundum classes virium.

Regimen Sanitatis, diætetica nempe consilia pro varia ætate, & ciborum genera, etiam remediorum classes.

Aliud *Regimen ad R. Aragoniae*, in quo de novo de cibis judicat.

Tertium *R. sanitatis* s. commentarii in scholam Salernitanam.

Breviarium practicae, princeps opus, in quo multae etiam plantarum vires medicæ laudantur, ut virgæ aureæ adversus calculum. Hic cymbalariae primum dictam reperias, & Camphoratam, & mentham balsamitam, & plures plantas Galliae Narbonensis, si follicite legeris.

De venenis & antidotis. Plantas hic venenatas recenset parum notas, ut Cassis arborem amarissimam.

De gradationibus medicamentorum s. formulis combinandis. Plantarum etiam hic medicatarum catalogi.

De simplicibus secundum classes virium primas, secundas, tertias. Ejus in Bibl. Cant. CASI codex est.

F f 2

De

(h) L. IV. c. 31. 32. 34.

(i) De Cataputia L. VI.

De *vinis*, nempe medicatis; Germanice *Eigenschaft allerley Wein* fol. absque loco.

De conferentibus & nocentibus Plantis.

AVENZOAR opus *de conseruatione corporis* latine vertit in B. Coll. f. BENED. Cantabr.

Tabula Siruporum & electariorum exstat in codice B. R. P. n. 6988. A.

Libros etiam Languedocica lingua edidit.

Seorsim prodierunt l. *de virtutibus herbarum aliorumque medicamentorum simplicium* Venetiis 1520. 4°. B. TIG. quorum censum secundum gradus & qualitates init.

Consilium de salubri olerum, fructuum usu Parisiis excusum anno 1572. 8°. MAITT. 1573. 8°. 1586. 8°. SEGUIER. & Colonix anno 1577. 8°. cum MIZALDO, qui brevis est & simplex libellus.

Breviarium practicæ Mediolan. 1483. fol. MAITT. Lyon 1527. 8°.

Regimen sanitatis 1482. 4°. MEAD. Germanice Witteberg. 1541. 8°.

Le tresor des pauvres Lyon 1527. 4°. quem vereor ne passim cum opere P. HISPANI confuderint.

De arte cognoscendi venena Mediolan. 1475. 4°. RIV.

Commentarii in scholam falernitanam Parisiis 1484. 4°. MAITT. Lovan. 1482. 4°. Pisis 1484. 4°. & cum aliis editionibus.

Opera omnia etiam Lugduni prodierunt 1520. fol. & Basil. 1585. fol.

Codices M.S. varii exstant, ut libelli de *vinis* in *Bibliotheca Regia Parisina* n. 7058. 6948. & in Bibl. WOLFIANA.

Areole seu tractatus de simplicibus n. 6910. 7063. A.

De regimine sanitatis, hic antiquus Codex n. 6972. A. 6978. Bibl. AMB. & CAJI & GON. Cantabrigiæ.

De medicamentis conficiendis in eadem Bibl. WOLFIANA.

L. de *venenis* Bibl. Reg. Paris. I. n. 6971.

Memoriale medicaminum ib. n. 7058.

De dosibus Theriacalibus ib.

L. de conferentibus & nocentibus B. R. P. n. 6992.

De aquis aëre, vinis, pane, leguminibus. ib. n. 6972.

Vitam nuper scripsit Gallice PETRUS JOSEPH. de HAIZE anno 1719. 12°.

§. CLXXVII.

§. CLXXVII. *J. de Gaddesden. J. ab Ardern.*

Johannes de GADDESSEN ineunte Seculo XIV. vixit post GORDONIUM. Ejus *Rosa Anglica*, quam *Guil. de CAULIACO* fatuam vocat, prodiit Papice 1492. fol. MEAD. Venetiis anno 1506. fol. * Neapoli 1508. fol. SCHULZ. Venet. 1595. 4°. 2. Vol. SCHULZ. &c. Agyrticum homini ingenium fuit, & ad nummos augendos incitatum. Ad venena sæpe citatur a SANTE ARDOINO, etsi breviter de iis agit libri II. c. 23.

JOHANNES ARDERNUS ab Ardern de Newark volumen reliquit *miscellaneorum de re herbaria, physica & chirurgica*, quod extat inter codices SLOANES TANNER *Bibl. Brit.* p. 48. Vixit ab anno 1349. ad 1370.

§. CLXXVIII. *Vitalis.*

VITALIS de FURNO Cardinalis & Archiatri, *pro conservanda sanitate*, — ad totius humani corporis morbos salubrium remediorum liber Moguntiae anno 1531. fol. *. Lexicon est medicum, quo etiam medicamenta simplicia traduntur. Collatitium opus ex CONSTANTINO sæpissime, etiam ex PLATEARIO (k) exscriptum. Vixit ineunte seculo XIV. & si BELÆ tempora *nostra* vocat (l), potest tamen in primo juventute BELÆ coævus fuisse. Mirifica aliqua & pene nugacia admista habet (m), ut candelam e nive factam (n). Editio Veneta emendatior est ipso primo codice, passim tamen neglecta.

§. CLXXIX. *Mondinus.*

Ad initia hujus seculi pertinet MONDINUS de LENTIIS, qui in MESVES *canones universales de purgantibus* commentatus est Florentiae vixit anno fere 1305.

Extat etiam codex M.S. eodem anno absolutus, in quo de arboribus etiam communibus & aromaticis agitur, in B. R. P. 6838. A.

ALDOBANDINUS, REDO dictus, in *dithyrambis, laudes cerevisiae secalinae* circa annum 1300. scripsit.

§. CLXXX. *Dimus. Jacobus de Dondis.*

Dimus de GARBO, Florentinus, sub initia seculi XIV. vixit, & dedit *expositiones super canones generales de virtutibus simplicium medicamentorum AVICENNÆ*, Venetiis editos 1499. fol. & anno 1514. fol. Plantas etiam veterum constituere tentavit.

F f 3

Codex

(k) C. 8. 203. &c.

(l) De Saphiro.

(m) C. 130.

(n) C. 306. de thure.

Codex M.S. exstat in *Bibliotheca Regia Parisina* n. 6860. & in 2. L. Canonis n. 6935.

Jacobus de DONDIS vergente hoc seculo scripsit, quem aggregatorem *Patavinum* dixerunt. EJUS exstat *Promptuarium medicine Venetiis* anno 1481. excusum, & 1576. fol. SEGUIER. GESNERUS vocat *librum adgregationis*, certo eundem. Citat etiam *librum* 1. de primis & universalibus virtutibus medicamentorum simplicium. 2. de secundis, 3. de tertiis, 8. de Chirurgia. Codex exstat in *Bibl. Reg. Paris.* n. 6973.

EJUS *simplicium ad morbos chirurgicos pertinentium enumeratio* exstat in GESNERI *collectione chirurgica*.

Liber de medicamentis simplicibus in folio absque anno editus TREWIO dictus, est *herbolario volgare nel quale si dimostra a conoscer le Erbe e le sue virtu Venetiis* anno 1536. 8°. & 1540. 8°. excusus, nunquam a me visus, scriptus anno 1385. Magnum se simplicium inventorem vocat.

§. CLXXXI. *Guilielmus de Chauliac.*

Guilielmus de CAULIACO ejusdem ævi, aut paulo superioris, scriptor in *Chirurgia sua magna* dedit catalogum medicamentorum simplicium, quorum aliquis in medicina usus est. Notulas addidit *Laurentius JOUBERT* & interpretationem nominum barbarorum *Isaucus JOUBERT*, *Laurentii* filius; ea editio *Lugduni* prodiit anno 1586. 4°. * cum gallicis nominibus. In *antidotarium additiones* addidit *ANT. ROMEKY* *Lion* 1520. B. EXQT.

Auctores plures citat, inter quos ad nostrum scopum pertinent *PLATEARIUS*, *JACOBUS*, *J. de S. AMANDO*, *NICOLAUS PRÆPOSITUS*, quem vides non posse medio seculo XIV. recentiorē esse.

M.S. *De gradibus simplicium* est in *Bibliotheca Regia Parisina* n. 6957.

§. CLXXXII. *Thomas de Garbo &c.*

Thome de GARBO, *DINI* filii exstat *liber de reductione medicamentorum ad actum*, & *de gradibus eorundem Patavii* excusus anno 1556. 8°. 1579. 4°. MERKL. Redit excusus in *collectione de dosibus Veneta*.

MANFREDI de MONTE IMPERIALI, exstat *codex M.S. de herbis & plantis, que in medicina adhibentur cum figg. & EJUSDEM appendix ad S. JANUENSIS synonyma* in *Bibliotheca Regia Parisina* n. 6823.

§. CLXXXIII. *Hieronimus Manfredi.*

Hieronimi MANFREDI il perche le ragioni di molte cose necessarie alla conservatione della sanita. e virtu delle herbe Bononiæ 1474. 4°. OSBORNE. Venetiis.

tiis anno 1540. 8°. 1567. 12°. 1600. 8°. FALCON. *Causas rerum demonstrat ex GALENO & Arabibus. Ternariis vernaculis facultates alimentorum, deinde arborum & fructuum exprimit. Inter quaestiones, multae ad plantas pertinent.*

J. de TOLETO liber M.S. de *conservanda sanitate*, exstat & ipse in *Bibliotheca Regia Parisina* n. 6978. & in *Londinensi* p. 201. inque *Cantabrigiensi CAJI & GON.*

Ei *herbarium* & *specierum liber* ib. CASLEY p. 201. *Ej. medicina* ib.

Tum *Francisci de PEDEMONTIO supplementum* in *libram MESVE*, qui *Grabadin* s. *Antidotarius* n. 6947. 6946. & in *Bibl. Reg. Sueciae*, & *PETAVII*; cum variis editionibus *MESVES* excusis *Venet.* 1484. fol. 1490. fol. *MAITT.* *GUNZ.* 1495. fol. 1497. fol. 1508. fol. 1561. fol. 1581. fol. 1589. fol. 1602. fol. &c.

§. CLXXXIV. *Bartholomaeus.*

Bartholomaei ANGLICI (de *GLANVILLE* ex comitibus de *SUFFOLK.*) de *proprietatibus rerum* *Colon.* 1481. fol. *MAITT.* 1482. fol. *MAITT.* *Argentinae* anno 1480. fol. *MAITT.* 1483. fol. *OSB.* 1485. fol. *TREW.* forte & 1488. 4°. *TREW.* anno 1491. fol. anno 1505. fol. *LEHM.* *Noribergae* iterum anno 1483. fol. 1485. fol. 1493. fol. 1498. fol. *TREW.* *MAITT.* 1519. fol. *TREW.* *Londini* anno 1535. fol. *MAITT.* *SEGUIER.* & cura *Bertholdi PONTANI* a *BRAITENERG* *Francofurti* anno 1603. fol. 1619. 8°. *FALC.* addito libro 19. *Belgice* anno 1479. fol. cum titulo *BARTH. ENGELSMAN van de Eigenshaften der Dingen.* & 1485. fol. quae splendida est editio ejusd. tituli (o). *Italice* *Venet.* 1516. 4°. *Gallice* *Le Proprietaire des choses; translate en Francois* l'an 1472. (male pro 1372. par le commandement de Charles le Quint, & par son Chapelain frere Jehan Corbicheu, de l'ordre de St. Augustin, imprimé à Lion l'an 1482. fol. & 1491. fol. *B. B.* 1500. *ADANSON.* *Paris* 1556. fol. cum titulo *le grand proprietaire de toutes choses d'ETRES* ut videtur, *Anglice* *Lond.* 1471. 1535.

Codices passim exstant, ut in *Bibl. Reg. Londin.* *B. S. VICTORIS.* *Paris.* *MONTE.* in *Cathedrali Metensi*, inter *I. RANCHINI*, in *S. GERMANENSI*, in *AMBROSIANA*, in *CHRISTINEA VATICANA*, in *PETAVIANA*, in *Bibl. Reg. Paris.* n. 347. *R. B. C. D. & E.* 523. *A.* n. 276. 350. *A.* Demum in *Cantabrigiensi Academica Eclog.* & in *MERTONENSI Oxonii*, & in *Magdalena* ib.

Hoc opus fere ex *ISIDORI* etymologicis desumptum est, ejusque huc pertinet *Liber 17.* de arboribus, & plantis. Citantur tamen & *Arabes*, & *PLATEARIUS*. Mera est compilatio, ipso fatente sub finem auctore; absque judicio facta monente *GESNERO* (p). Vixit vergente jam seculo *XIV.* *TANNER.*

Quare

(o) *UFFENBACH.* *Itin.* III. p. 505.

(p) *Pras.* ad *TRAGUM.*

Quare si vere codex 523. Bibl. Reg. Paris. scriptus est anno 1376. non poterit hoc opus esse BARTHOLOMÆI. Et in Bibl. RANCHINI adscriptum erat, esse ALBERTI M.

Commentatus fuisse videtur BATEMAN upon BARTHOLOME Lond. anno 1582. fol. AMES.

Videtur idem esse liber, qui Vincentii de BURGOS *Historia natural do se tratan las propiedades de todas las cosas* Toledo anno 1529. fol. SEGUIER. Nam 17. lib. de plantis ait agere.

Alius videtur codex seculi XIII. libris scriptus XIX. quorum 10. est de arboribus, 11. de arboribus aromaticis, 12. de herbis B. Reg. Lond. p. 209.

§. CLXXXV. *Codices Mis. seculi XIV.*

Anonymi *Carmen de variis plantarum generibus* seculo XV. descriptum exstat in Biblioth. Parisina n. 6930.

Et ANTOLI, *cujus trattato delle pietre pretiose, e de li arbori*, seculo XV. scriptus ibidem servatur n. 8750.

Simplicium medicamentorum descriptio metrica Bibl. Reg. Lond.

GALTHERI *de Yconomia s. husbandry* codex exstat, EDUARDI III. tempore scriptus TANNER.

HENRICI DANIEL Dominicani *Aaron de re herbaria: de arboribus fructibus &c.* ex alphabeti ordine TANNER p. 218. 219. auctoris confidentis, qui circa 1379. floruit.

Ignoro ætatem JOHANNIS de S. PAULO, qui *aphorismos de virtutibus simplicium* M.S. reliquit in B. Baillol. Oxonii adservatos TANNER l. c. p. 582. & *Eclog.*

Tum ætatem GALFREDI s. GALFERDI, *cujus tractatus ostendens omnem modum inferendi arbores aromaticas, fructus conservandi, vites, vina, cognoscendi* Cantabrigine exstat JAMES Bibl. Oxon. Cantabrig. II. p. 88.

IDEM GALFREDUS videtur *Vinosalvensis*, TANNERO dictus, p. 736.

NICOLAUS BOLLAR *de arborum tractatione, generatione, insertione, emendatione, & nutandis arborum virtutibus* latine & anglice scripti libri III. TANNER. p. 110.

VIRIVASIVS *de herbarum virtutibus* Cantabrigia exstat JAMES l. c. II. p. 104.

LUDOVICI de CAERLEON *de vegetabilibus* L. II. in B. R. Lond.

Anonymi *simplicium medicamentorum descriptio metrica* in B. R. Londinensi, est MACER.

Auctioreni

An etiam de medicinarum simplicium virtutibus IB. & de herbarum stellarum lapidum & figurarum virtutibus secundum Hermetem ib.

Anonymi de præparatione ciborum & potionum, seculi XIV. in Bibl. Reg. Paris. n. 7091.

Antidotarium n. 7121.

FRANCISCI SENENSIS lib. de venenis anno 1375. scriptus n. 6979.

Anonymi de gradibus Bibl. Reg. Paris. n. 6891.

Ætatem ignoro GUALTHERI Salernitani de *dosis*, cujus codices exstant in B. Cantabrig. Dom. S. Petr. & in Bibl. Reg. Paris. n. 6964.

Exstat etiam in CAJI & GON. Bibliotheca ignoti ævi *alphabetum*, *herbarium* & *Cinomia* (Synonymia) *herbarum*.

Aliqui in Bibl. Reg. Paris. codices huc pertinent, quorum tempora ignorantur.

Anonymus de herbarum virtutibus n. 6988. A. & alius 6844.

Anonymi Antidotarium n. 7061. duplex.

Libri de coquina n. 7131. latinus & gallicus.

Anonymus de simplici medicina. IBID.

De coloribus varii, inter quos experimenta 118. & P. de S. AUDOMARO de coloribus, & J. ARCERIUS, omnes n. 6711. & SALERNITANUS de coloribus *Eclog. Oxon. Cant.*

§. CLXXXVI. *Christ. de Honestis.*

Veram ætatem *Christophori Georgii* de HONESTIS ignoro, qui in MESVES *libros de solutivis aliisque remediis compositis* commentatus est. Ante *Santem* ARDOYNUM vixit, a quo citatur. Citavit passim *Nicolaum*, SIMONEM, PLATEARIUM & *Petrum* de ARGELATA, ut seculi sit decimi quinti ineuntis; inter antiquos etiam ALEXANDRUM & PAULUM. Artis pharmaceuticæ peritus fuit; adnotavit ubique, quæ medicamenta composita in usu sint, quæ obsoleverint; simplicium etiam medicamentorum, quæ antidotos ingrediuntur facultates exposuit. Mediolanensium citat consuetudines. Prodiit Bonon. 1488. fol. MAITTE. Venetiis anno 1490. fol. GUNZ. anno 1495. fol. 1497. fol. TREW. cum MESVE, tum anno 1502. 1508. fol. GUNZ. 1527. fol. 1535. fol. 1561. fol. 1602. fol. * Lugduni 1519. fol.

Problemata ejus & de venenis loca *Santes* ANDOYNUS citat.

Codex M.S. exstat in *Bibliotheca Regia Parisina* n. 6910.

Ejus etiam *de inunctionibus, aqua hordei & ptisana* libellus passim cum priori opere exstat, ut Venet. 1558. fol. &c.

Petri BERCHOIRE *Repertorii moralis* L. XIV. Argentorat. 1473. MAITT. Daventriæ anno 1477. fol. excusi sunt, tum Noriberg. 1489. Parisiis anno 1521. fol. Venetiis anno 1589. fol. SEGUIER. Gallice vertente RISVARD le BLANC 1584. 8°. Scriptum est anno 1342. Vixit Avenione.

Codex exstat in B. PEMBROKIANA Cantabrigiæ.

Libro XII. & XIV. de plantis agit.

§. CLXXXVII. *Valescus.*

Sub prima initia seculi XV. vixit VALESCUS (BALESCON) de THARANTA, Doctor Mospeliensis, cujus practicæ medicinæ opus, quod *Philonium* inscribitur, prodiit Lugduni anno 1490. 4°. MAITT. GESNER. Venetiis ASTRUC. Venetiis anno 1502. fol. SCHULZ. 1511. fol. Lugd. 1521. fol. ASTRUC.

Ejus operis compendium habeo, non quidem tenue, Lugduni editum anno 1535. 8°. maj. * etiam ob gothicum characterem posset antiquius videri, tum 1560. 8°. & Basil. 1500. 4°. GUNZ. Ipse auctor diem expressit, quo operis initium fecerit, anno nempe 1418. post 36. annorum praxin. Id opus ob excellentiam numeri in septem partes dividit. Morbi sunt a capite ad calcem recensiti: hætenus vero huc pertinet, quod medicamenta varia, sæpe ex simplicibus parata, passim describantur, tum venena. De practicis alibi agitur. In puriorem aliquanto dictionem versus hoc compendium exstat, etiam auctius, J. Hartmanni BEYERI cura, Francofurti anno 1599. 4°. & 1680. 4°. * excusum, adjectis adnotationibus.

Adeo rude erat seculum, ut inter reges sui temporis JOHANNEM Angliæ Regem enumeret, qui nunc maxime Rothomagum obsideat. Is fuit JOHANNES HENRICI V. Regis frater.

§. CLXXXVIII. *Nicolus, Ardoynus, Gazius &c.*

Nicolaus NICOLUS hujus ævi est. Ejus *sermo octavus* est de medicamentis simplicibus & compositis. Venetiis prodiit anno 1491. fol. & alias. Sermo IV. continet l. de venenis. Exstat in B. R. P. n. 6985.

Antonius GUAINERIUS Turinensis, in *Antidotario* etiam medicamenta simplicia, secundum facultates enumerat, Papiæ excuso anno 1518. 4°. MERKL. EJUSDEM de venenis l. prodiit Papiæ 1518. 4°. Lugdun. 1525. MERKL. Codex M. S. utriusque operis est in Bibl. Reg. Par. n. 6981.

Santis (SANCTII) ARDOYNI Pifaurensis libri *de venenis septem* prodierunt Venetiis anno 1492. fol. TREW. & Basileæ anno 1562. fol. * *Theodoro ZWIN-*

ZWINGERO curante, ad exemplum a GESNERO acceptum. Vixit circa annum 1430. Scripsit anno 1426. Farrago est ex variis scriptoribus collecta, in qua vix distinguas, quæ auctori propria sint. Tribuit tamen sibi viri curationem, qui arsenicum sumferat, & diu languerat. Citat inter alios *Christophorum de HONESTIS*.

PETRI de TUSSIGNANA *de formulis Venet.* 1518. & 1553. fol. ORLAND. Lugd. 1587.

Jacobi de FOROLIVIO *expositio in primum AVICENNÆ Canonem* continet librum de *regimine ejus, quod editur & bibitur, cum expositione J. de PARTIBUS* Papiæ anno 1512. fol. MERKL. Venet. 1547. fol. tum tractatum de *gradibus medicamentorum* GESNER.

Antonii GAZII *Corona florida medicinae de conservatione sanitatis excusa* Venetiis anno 1491. fol. SEG. in *Epist.* Lugduni anno 1514. fol. GESNER. anno 1516. BODL.

Et *Tractatus de vino & Cerevisia, atque ararium sanitatis* Basileæ anno 1541. fol. SEGUIER. Patav. 1549. 8°. Augustæ anno 1546. 8°. *Bibl. Botan. & Argentorati* 1546. 8°. *Bibl. Botan.* Patavii anno 1549. 8°. B. THOMAS.

EJUSDEM *quibus, & qualibus medicamentis purgationes fieri soleant* Basileæ anno 1540. BODL. 1541. fol. GUNZ. cum ALBUCASI. Mihi non visus, ex GESNERO, est collectio ex veteribus de ciborum & potulentorum facultatibus.

§. CLXXXIX. *Hugo Benzius. Platina &c.*

Hugonis BENZII *Regole della sanita e della natura dei cibi, con annotazioni* da Lud. BERTALDO Torino anno 1620. 8°. FALCONET. cum PISANELLO.

Jacobi de PARTIBUS CAROLI VII. Archiatri *Inventarium omnium medicaminum, confectionum, pulverum, pilularum, emplastrorum, unguentorum, oleorum* MERKL.

EJUS *summula* a S. CAMPEGIO edita Lugduni 1531. 8°. 1587. CALV. quæ etiam cum plerisque editionibus MESVES prodiit.

In AVICENNAM comm. exstat M.S. in *Bibl. D. PETRI Cantabr.* & prodiit Lugdun. 1498. fol.

Bartholomæi MONTAGNANA de *dosi medicinarum* Venetiis anno 1565. fol. & in collectione opusculorum de dosibus anno 1556. 8°. MERKL. ubi vide. *Antidotarium* in quibus Unguenta, emplastra cerata, Venet. 1565. fol. TREW. Frankfurt 1605. fol.

Bartholomæus (q) de SACCHI vulgo PLATINA, qui sæpe BAPTISTA dicitur, ex Cremonensi ditione, pagoque Piadonna, quem pagum *Platinam* in suo nomine

G g 2

(q) *Giorn. de Letter. d'Ital.* T. XIII, p. 416.

nomine reddit; vergente hoc seculo diem obiit anno 1481. Huc faciunt ejus Auctoris libri X. *De obsoniis* & *De honesta voluptate* & *valetudine*, etiam *de ratione victus*, & *modo vivendi*. Rem potissimum coquinarum docet, pertinet tamen etiam ad alimenta ex vegetabilium genere. Prodiit Viennæ 1470. 4°. MAITT. qui tamen suspicatur verum annum esse 1480. eumque annum habet B. DRESD. Porro in Cividade del Friuli anno 1480. 4°. (r) Venetiis 1498. 4°. MAITT. Bonon. 1495. MAITT. anno 1516. 4°. MAITT. 1517. 4°. &c. Argentorati 1517. 4°. HEIST. Paris 1541. 8°. cum APICIO Basil. 1591. 4°. BODL. Coloniae anno 1529. 4°.

Gallice Lyon anno 1505. 8°. BODL. 1548. Paris 1571. 16°. anno 1560. 16°. VERDIER. Germanice *von allen Speisen und Gerichten*. Adjecto modo, *wie man alle Weine und Esig ziehen, halten, wiederbringen, und mit allerley Kräutern zur Gesundheit bereiten soll*. Strasburg apud Egenolf 1530. 4°. HIRSCH. Augspurg 1542. fol.

Gerardi de SOLO *Introductorium juvenum* Venetiis anno 1505. fol. 1526. fol. editum continet librum de generibus medicamentorum. Cum ARN. VILANOVANI thesauro pauperum Gallice Lyon 1527. fol.

Dyalogus Creaturarum moralizatus Gouda 1488. fol.

§. CXC. *Puch der Natur*.

Das Puch der Natur August. Vind. absque anno prodiit*. Cl. SEGUIER, cujus dono inter meos libros est, inter annum 1475. & 1478. editum putat, accuratius Augustæ anno 1478. TREW. Ex latino versus est, per CONRADUM von MEGENBERG. cujus aliam editionem habet MAITTAIRE Arg. Vindel. 1499. eum eodem titulo, auctæ versionis. IDEM Cl. SEGUIER putat, antiquissimum esse operum, quæ figuras continent plantarum. Omnia certe antiquitatem referunt, nulli sunt paginarum custodes, literæ rudes, coalitæ, stili antiquissimi. Describit totam naturam, animalia etiam, arbores, plantas 176. cum nominibus miris & corruptis, & nonnullis malis icunculis. PLATEARIUM sæpe citat, tum PLINIUM & YSIDORUM.

Idem videtur opus esse CONRADI MENGELBERGER. quod C. GESNERUS germanice ait prodiisse, & de herbis & cæteris rebus naturalibus agere. Prodiit enim CONRADI MENGELBERGER *Naturbuch von Nuz, Eigenschaft, Wunder, Wirkung und Gebrauch aller Geschöpfe, Element und Creaturen*, Francfurt apud Egenoff 1536. fol. cum iconibus B. THOMAS. & 1540. fol. TREW.

Denique reperio apud LAMBECIUM L. VI. p. 844. ALBERTI MAGNI I. de rebus naturalibus a M. CONRADO Germanice versum, esse id ipsum *Buch der natürlichen Dingen*.

THADDÆI FLORENTINI *de regimine sanitatis secundum quatuor anni partes*. Bonon. 1477. 4°.

PHI-

(r) *Giorn. de letter.* h. c.

PHILIPPUS de LIGNAMINE *de conservatione sanitatis* Bonon. 1475. 4°. MORGIT.

The mirour of the world Lond. 1480.

§. CXCI. Ortolf. Saladinus.

Ortolf HEYDENBERGER'S *von Bayerland Arztbuch* Noribergæ anno 1477. fol. prodiit Bibl. Uffenb. & 1488. 4°. TREW. cum compilatione de plantis ex PLATEARIO & aliis.

Regimen sanitatis MAGNINI Paris anno 1483. 4°. FALC. 1453. 4°. MAITT. & absque loco 1482. 4°. MEAD. Lovan 1486. 4°. Anon. Bibl. Lips. anni 1757. Video etiam ARNALDO inscribi.

Marci GATINARIA fragmentum unicæ pagellæ de Taraxaco, Iva & Esula existat in T. II. BRUNFELSI. Ivam ad ischiadica mala se efficacem reperisse testatur.

Angelus de GYRA, ignotus auctor, GESNERO dicitur *de gradibus medicamentorum* scripsisse.

SALADINUS *Asculanus* alieno loco a scriptoribus dispositus, floruit anno 1448 (s), Principis Tarenti medicus. EJUS *compendium aromatariorum* minime malum est, si solam ad artem respexeris. Citat NICOLAUM utrumque, & distinguit, tum *Arnaldum* de VILLANOVA. Diversas Encheireses Neapolitanorum, & Patavinorum, medicorum comparat. Dum conservationem medicamentorum simplicium docet, ea describit, eorumque censum init, tum compositorum, quæ oporteat in *medicina* reperiri. Fere cum MÉSVE editus est Venet. 1490. fol. 1495. fol. 1497. fol. 1502. fol. 1508. fol. 1527. fol. 1538. fol. 1561. fol. 1602. fol. * &c. Indicat etiam solum Bononiæ 1488. excusum MAITT & Turini 1492. fol.

Cum MUTONI commentariis Venet. 1561. fol. etiam 1551. 1553. fol. & 1555. fol. & 1561.

Prodiit etiam Venetiis 1501. fol. emendante ALBERTINO Vercellensi SEG.

Tum Aug. Vindeli or. 1486. fol. Lugdun. 1503. fol. 1536. 4°. & Italice vertente PETRO LAURO Venetiis 1559. 4°. SEG. litt.

Hispanice versus ab ALFONSO RODRIGUEZ de TUDELA Pincix 1515. 4°.

§. CXCII. *Quiricus.*

QUIRICI de AUGUSTIS de *Torthona Lumen apothecariorum*, cum aliis ejusdem argumenti operibus prodiit Venetiis anno 1549. fol. De ætate auctoris nihil invenio, citat autem SYLVATICUM, PETRUM de AONO, GENTILEM de FULGINO, J. de S. AMANDO, CHRISTOPHORUM de HONESTIS, MONTAGNANAM, GUILIELMUM de VARIGNANA. Vir minime sui diffidens, peritusque pharmaceutices, pharmacopolarum sui ævi ignorantiam passim carpit, & mores suorum civium, qui Theriacam cum vino aut spiritu vini temperatam fumant; sua etiam inventa passim citat, sua remedia, suum sirupum acetositatis Citri. Antidotarium cæterum est, in quo auctor de simplicium, ex quibus antidoti componuntur, facultatibus judicat.

§. CXCIII. *Petrus Suardus.*

Pauli SUARDI *thesaurus aromatariorum medicis & aromataris aequè utilis ad Mediolanenses Medicos* Lugduni prodiit anno 1528. fol. GESNER. Venetiis anno 1512. fol. HIRSCH. 1517. fol. 1556. fol. 1602. fol. Mediolani 1512. fol. per ZANOTUM de CASTILIONE. TREW. & cum MANLIO & QUIRICO Venet. 1549. fol. SCHULZ. 1551. fol. 1556. fol. 1561. fol. Lugduni 1528. Cum QUIRICI fere opere conjungitur, quod passim hic exscribitur. Scopus auctoris idem est, citationes eadem, & sæpe LEONARDUM de PREDA PALEA, & GUILIELMUM de SALICETO, J. ARCULANUM, & SAVANAROLAM, & BLASIVM de BESANA nominat. Ipsam inscriptionem ad J. Franciscum fratrem imitatur. Valde laudat ceratum adversus abortum, ab uxore PHILIPPI Ducis Sabaudie utiliter adhibitum: Hispaniam viderat.

§. CXCIV. *Manlius de Bosco.*

J. *Jacobus Manlius* de BOSCO, Alexandrinus (puto Infuber). Ejus *Luminare majus* prodiit Venetiis anno 1496. fol. TREW. 1499. fol. MAITT. 1501. fol. TREW. anno 1517. fol. SEQUIER. Lugduni anno 1536. 4°. & cum Nicolai MUTONI *appendicibus* in QUIRICO & SUARDO apud JUNTAS Venetiis anno 1549. fol. TREW. anno 1551. fol. cum duobus prioribus antidotariis SEQUIER, anno 1556. fol. anno 1561. fol. TREW. anno 1563. fol. mutato titulo, anno 1566. fol. BODL. Italice a PETRO LAURO versum Venet. 1559. 4°. Infuber Mediolanenses passim citat & Pavienses, raro S. JANUENSEM, MACRUM, ACTUARIUM & QUIRICI opus, quod tenebras potius, quam lucem inquit adferre, quod idem sæpissime carpit; tum Christophorum de HONESTIS, Antonium GUAINIER, J. Franciscum & Petrum de TUSIGNANA; J. de CONCOREGIO, ANGLICUM, SALADINUM. Multum utitur ISIDORO. Antidotarium est, multo prioribus amplius; simplicia etiam medicamenta describit, quæ quamque formulam ingrediuntur.

Vide

Vide nova botanices incrementa. Caryophyllos, qui dicuntur tunicæ, depictos tantum vidit apud MANFREDUM de M. IMPERIALI. MUTONUS formulas veterum Græcorum suæ editioni adjecit.

J. Jacobi de MANLIUS *difficilium herbarum explanatio* existat in T. II. operis BRUNFELSIANI. Excerptum est ex ejus, quod diximus, Luminari. Non spernit virum CORDUS (t).

§. CXCIV. *Icones Botanicae.*

Circa hæc tempora novum rei herbariæ præsidium innotuit. Plantas nempe veterum, obiter in DIOSCORIDE descriptas, neque medici distinguebant, neque rhizotomi. Nunc, inventa arte typographica, figuræ plantarum in lignum incidi ceperunt. Inveni gloria SCHÆFFERI heredibus debetur, & Germaniæ. Rudia fuerunt initia, sed ipsa cum natura consuetudo novam gratiam sequente seculo huic arti addidit, quæ post 70. annos ad summam perfectionem pervenit, cum Conradus GESNERUS sua industria eam expoliret.

§. CXCVI. *Herbarius.*

De *Buch der Natur* diximus. Alterius operis botanici, figuris ligneis ornati, ignoti auctoris, duas editiones absque alio titulo habet TREWIUS, quam *Herbarii*. Prima mea editio, quam etiam habet vir Illustris, titulum præfert *Herbarius Moguntii impressus* anno 1484. 4°. * Citatur etiam editio Germanica ib. 1483. sive figuris.

Editionem aliquanto ampliorem Belgicam anni etiam 1484. TREWIUS describit *de Verghering der simpelder medicinen in manier van præctigien*.

Sequitur *Herbarius Patavii impressus* anno 1485. 4°. 1486. TREW. Meum exemplum nullum annum additum habet, forma est in 4°. Liber a Germanico herbario SCHÆFFERIANO diversus, nomina Germanica tamen & latina habet.

An idem *Herbolario volgare nel quale si dimostra a conoscer le herbe e la sua virtù* capitibus 150. iconibus ligneis Venez. 4°. absque anno excusus, tum 1520. 8°. & uno capite addito 1539. 4°. & 18. capitibus 1536. 8°. ib.

Herbarius Patavinus dividitur in duas partes. Prima est *Lexicon materiæ medicæ paginarum 150.* quod in urtica desinit; hæc icones habet miserimas: altera, medicamentorum purgantium capita habet 96. icones nullas.

§. CXCVII.

(t) *Botanolog.* p. 18.

§. CXCVII. *Ortus Sanitatis.*

Ex hoc cæterum opere natus est *Ortus sanitatis*, aliquanto copiosior, farinæ ejusdem, iconibus potius melioribus, ordine semper alphabetico, ditione primum Germanica. Prodiit Moguntiaë anno 1485. fol. Hanc ed. puto apud me etiam esse, etsi capite caret, & titulo. Capita sunt 435. Lexicon est medicamentorum simplicium, cujus maximam partem occupant plantarum descriptiones aliquæ, tum vires medicatæ. Icones malis coloribus depictæ, multæ non valde malæ, & omnino ad naturam expressæ, aliæ factitiæ (u). Fontes sunt Arabes, & PLATEARIUS, opus ipsum multo prioribus præstantius. Recusum habet cum titulo *Herbarius* ILL. TREWIUS Augustaë Vindel. 1486. 1487. 1488. UFF. 1496. UFF. per JOH. SCHOENSPERGER: tum Ulm. 1487. sine loci nomine cum melioribus figuris.

Latine *Ortus sanitatis* recusum est ter absque loco & anno (x), & alias Moguntiaë anno 1491. fol. tum Venetiis anno 1511. & denuo anno 1517. absque loco. Ditiores omnes opere Germanico, Veneta editio etiam deterior; Porro anno 1521. etiam Venetiis excusum est, & Argentorati anno 1536. fol. sola tamen pars posterior. Ita TREW.

An idem cum Moguntino Herbario p. 240. Herbarium Vicentiaë editum anno 1491. 4°. Venetiis anno 1509. 4°. 1520. 4°. & *The great Herbal* Anglice anno 1526. fol. anno 1539. fol. anno 1561. fol. recusum apud Cl. SEGUIER; Addit Cl. AMES editionem 1516. fol. & anni 1527. fol. 1529. fol. Horum operum nullum vidi: sed huc putem pertinere, cum in multis editionibus legas *herbari*, oder *Kräuterbuch*, oder *Gart der Gesundheit*, Argentor. 1507. fol. 1515. 1521. 1528. 1529. & in editione Lubecensi 1492. fol. *Das Bock der Krude genant de genochliche gharde der Sandheit*. GUNZIUS anno 1517. fol. absque loco editum l. habet cum titulo *ortus sanitatis de herbis plantis animalibus, reptilibus, avibus, urinis*.

Gallice *Jardin de santé ou toute sorte d'oiseaux pierres précieuses herbes plantes reptiles poissons &c.* Paris absque anno fol. OSM. & 4°. RUFFORT & Paris 1539. fol. vertente le NOIR.

Germanice hortus sanit. recusum est Argentorati 1507. fol. 1509. fol. 1515. fol. TREW. auctius. 1521. fol. RIV. 1528. fol. RIV. 1529. fol. RIV. 1536. fol. d'ETR.

Huc etiam Belgica editio Antverpiaë anno 1514. fol. SEGUIER, MARTIN. & Utrecht anno 1538. fol. etiam *Groten Herbarius* TREW. Porro
Der

(u) Apollinaria, Anacardus, Aloë, Agaricus conf. præf. mea ad opus WEINMANN,

(x) TREW. n. 5. Ad annum 1470. refertur in B. RUFFORT;

Der lustige and nügliche Garde der Suntheit (y), Lubec. anno 1492. fol. plenius opus est capitum 688. quorum botanici argumenti sunt capita 541. Plurimas icones habet proprias, deteriores, sic capita integra nova. Aliæ icones sunt ex opere paulo prius dicto, & idem est sermo. IDEM l. ib. 1510. fol. & cum titulo prodiit *Die genochliche Garde der Suntheit und de Herbarius*, & anno 1520. Riv.

Latina mea editio, ineuntis seculi XVI. absque anno, & auctore, præfationem tamen eandem habet, quæ in *Garde der Suntheit*, iconibus plerumque iisdem 528. Nomen in præfatione recurrit *Ortus noster antenissimus*. Capita tantum sunt 130. meræ plantæ, sed sermo diversus & multo plenior, plus habet eruditionis, etiam icones non paucas proprias, absurdas aliquas, ut Narcissi, Mandragoræ. Accedit ad editionem SEQUIER anni 1517.

Simile exemplum aliud habeo, in quo plantæ quidem simillimæ, sed præterea æque spissum de animalibus & lapidibus opus adjectum est, titulusque præfixus *Ortus sanitatis de herbis & plantis, de animalibus, &c.* Neque hic annus additus.

Demum auctoris adest indicium in editione Egenolfiana anni 1533. TREW. 1535. fol. anni 1536. 1538. Ibi enim vocatur *Kreuterbuch von allen Erdgewächsen anfanglich von Job. CUBA zusammengebracht, vermehret durch Eucharis RHODION*. Editio fere priorum similis, figuræ novæ, & meliores. Ipse auctor CUBA Augustæ, deinde Francofurti, medicinam fecit. Addit Ct. SEQUIER editionem Venetam anni 1538. fol. & similem aliam anni 1536. fol. TREW. Gallice anno 1539. prodiit SEQUIER.

MIHI coram est editio *Kreuterbuch von aller Kreutter, Gestein, and Metall, Natur, Nutz und Gebrauch*, Francofurti anno 1535. fol. * recusa 1550. fol. ubi Eucharis RHODION ait, se CUBÆ opus emendasse. Figuræ sunt insectorum, animalculorum, plantarum, istæ eadem, quæ in DORSTENIO. Nomen CUBÆ jam reperio in editione Antverpiensi 1517. fol. MEAD. vixit enim circa annum 1486.

In quatuor postremis editionibus neque CUBÆ nomen adparet, neque RHODIONIS TREW.

Iterum nempe perfectior editio rediit *Kreuterbuch neu zugericht von allerley Bäumen, Stauden, Früchten, &c.* Frankfurt anno 1557. fol. TREW. & 1560. fol. 1569. fol. 1573. fol. DRESD. Accedit *Destillierens Bereitschaft, Beschreibung der fürnehmsten Thier, Metalle &c.* Hæc editio ab Adamo LONICERO correctæ & emendata

(y) Alium titulum habet SCHULZIUS cum eodem anno *Das Boeck der Krutler*.

data TREW. Quæ ita oportet intelligere, ut EGENOLPHUS bibliopola icones suas addiderit *Adami LONICERI* operi, quod omnino diversum est, sermone potissimum, sed etiam iconibus. LONICERUS enim omiſſis Arabibus, quos CUBA compilaverat, rem ipsam describit. LONICERI nomen exstat in fine dedicationis anni 1557. Icones seorsim prodierunt fere octingentæ apud Egenolf anno 1562. 4°. TREW.

Idem forte liber fuerit Gallice editus *Arbolayre contenant les qualités, vertus &c. propriétés des herbes*, absque anno.

§. CXCVIII. *Le grand Herbier.*

Le grand Herbier en françois, extrait d'Avicenne, de Rasis, de Constantin, de Isaac, de Plateaire, imprimé à Paris par Pierre CARON, traduit du latin, non idem cum paulo priori opus est, neque cum Patavino, neque cum Moguntino herbario, & sermo ordoque alius, folia 4. formæ 147. icones præter animalia 297. Earum aliquæ ex Moguntino libro imitatae, aliæ propriæ, sæpe repetitæ, alias cum eodem similive nomine (z), diversa tamen cum historia, alias (a), cum diverso, sæpe aliemissimo; ita Tithymalus datur pro Elleboro nigro, Meliloti figura est quasi Turritidis; aliæ fictitiæ sunt, ut Mandragoræ, cujus radix homunciones refert. Editio mea nullum habet annum, sed lego præfixum nomen urbis Parisiorum & annum 1499. fol. annum 1521. fol. RAS.

Aliam etiam habeo editionem *le grand herbier* chez GUILLAUME NYVERT, cætera similem, charta paulo majori, nonnullis ornamentis divisam, iconibus iisdem.

§. CXCIX. *Hieronymus.*

*Hieronymi BRUNSCHWYG, qui ad summam senectutem vixit (b) l. de arte destillandi Germanice prodiit Strasburg. anno 1500. fol. TREW. cum iconibus, quales sunt CUBANI operis in editionibus Argentoratensibus. Exemplum meum titulum habet *Hir ansehen ist das Buch genannt, Liber de arte destillandi, von der Kunst der Distillierung, colligiert von Hieronymo BRUNSCHWYGK, nullo anno addito, sed deest mihi finis. Ad rem herbariam pertinet aquarum secundum alphabeti literas census, ad quas singulas etiam suæ plantæ historia adjuncta est. Icones sunt, quæ in Herbario Gallico, absque ulla emendatione,**

(z) Saxifraga & Saxifragea minor (foliis pinnatis). Incensaria & Herba Incensaria, Lingua avis & Lingua anseris.

(a) Myrtus & Cynoglossa, Acanthus, & Solatrum rusticum, Consolida major & Dictamnus (Polygonatum), Camphora & Spicanardus.

(b) Ad annum 110, RANZOV.

tione, sed ordo mutatus, & ad literas Germanicas reformatus. Nomen ei viri est *des Geschlechts Salern (c)*, vel *Saulern (d)*, *bäbrtig von Strasburg*.

Idem *Medicarius das Buch der Gesundheit de arte destillandi, &c.* Argentinx anno 1505. fol. editus est nomine auctoris in præfatione expresso. Coram est. Habet icones easdem, & idem sermo est. Innumeræ aliæ sunt editiones Argentorati 1508. fol. 1513. fol. 1519. fol. 1523. fol. 1532. fol. *das Buch zu destillieren, und das Buch Thesaurus Pauperum durch H. BRUNSCHWICK ausgeklubb: TREW.*

Anglice H. of BRUNSWICK *noble experience of the virtuous handywork of surgery — and of distillation. Southwark 1525. fol.*

Das destillier buch das buoch der rechten Kunst zu distilliren, &c. reddito cum nomine auctoris, Strasburg. anno 1515. fol. & 1521. prodiit, nonnullis inutilibus iconibus omillis TREW.

Editio anni 1512. fol. non habet plantas.

Distillier buch der rechten Kunst zu nutz aller Kreuter Wasser zu bremen und zu distilliren Francf. 4°. bis prodiit, figuris melioribus, tum 1552. fol. TREW. 1580. fol. 1595. fol. 1597. fol. ex G. H. RYFF. editione.

Ars destillandi &c. cum DIOSCORIDE DANZII redit in editione Francofurtensi anni 1610. fol. * absque plantarum historia & figuris.

Hæc pleraque ex TREWIO sumsi, præter eas editiones quas coram habui. Scripsit etiam H. BRAUNSCHWEIG *thesaurum pauperum s. hausapothek guter gebräuchlicher Arzney*, Argentor. 1512. fol. 1532. fol. TREW. Francof. 1576. 8°. 1585. 8°. 1594. 8°. 1598. 8°. Lipsi. 1591. 8°. qui l. plerumque cum opere de destillatione prodiit, etiam solus Francof. 1598. 8°. TREW.

Adjectus libellus MARSILII FICINI fecit, ut legas in catalogis M. FICINI *Kräuterbuch* Strasburg 1581. fol.

§. CC. *Rob. de Valle.*

ROBERTI de VALLE Rothomagensis *difficilium Plinii explicatio* Paris anno 1500. 4°. * Duo sunt opera. Primum est Compendium Plinii secundum ordinem 37. librorum, in modicum volumen contractum: alterum est Elucidatio alphabetica vocum difficilium, & Lexicon quasi Plinianum, cum

H h 2.

desi-

(c) Id ita interpretatur C. BOERNER *relat.* I. p. 125. 126. ut auctor Salernitana se e schola esse profiteretur. Vis linguæ non videtur hoc ferre: sed neque medicus fuit, pharmacopola potius & chirurgus.

(d) In titulo libri *Chirurgia, das ist, Handwirkung der Wundarzney*, Argentorati anno 1534. 4°.

definitionibus plantarum, animalium, & vocum technicarum. Ipsæ voces valde corruptæ, & absque emendatione, *Bombex*, *Brancha urfina*, *Budejin* (*Buprestis*). *Buphuron*, *Camedreos*. Intercurrunt voces non paucae, quas PLINIUS nunquam admisit. Plantarum explicationes fere ex M. SYLVATICO & Arabibus sumitæ.

§. CCI. *Varii.*

Das Buch regimen sanitatis Augspurg 1495. 4°. THOMAS NUM. KREUSSERI?

THEODORICUS ULSENIUS *de pharmacandi comprobata ratione* carmen scripsit Noriberg. 1496. 8°. Scholia addidit in alia editione GEORGIUS PICTORIUS.

TERTIUS DAMIANUS WISSENAUS *de victus ratione, medendi modo, purgatione, hidronoso s. morbo Anglico* Antverp. 1491. 4°. MAITT. 1541. 4°.

FRIDERICH KREUSSER *regimen sanitatis von der Ordnung der Gesundheit aus Aristotele Avicenna Almanfor* Noriberg. 1493. 8°. MAITT.

Ricettario di dottori dell' arte, e di medicina del Collegio Fiorentino all' instantia delli Signori Consoli della univ'ersita delli speciali. Firenz. 1498. fol. MAITT. Primum, quantum reperi, dispensarium.

Laurentius MAJOLUS *de gradibus medicamentorum* egit Venetiis anno 1497. 4°. ANDERS.

J. TOLLAT von VOCHENBERG, Professoris Vindobonensis, *Margarita medicine, ein meisterliches auserlesenes Büchlein der Arzney*, absque anno 1500. 4°. prodiit * Argentor. 1508. 4°. HEUMANN. & Nürenberg anno 1517. 4°. HIRSCH. Habet plantas per alphabetum dispositis, cum viribus medicis, ad genium seculi.

IDEM, ut puto est, J. TOLLAT, cujus *Arzneybüchlein der Kräuter* habet Erford. anno 1530. 8°. editum RIVINUS.

Ferdinandi PONZETTI Cardinalis Melphitani *de venenis libri III.* Venetiis 1492. fol. Romæ 1520. 4°. (e) Basileæ anno 1562. fol. * Arabista, & collector. Unicum proprium exemplum habet vis venenatæ Hellebori, neque addit, albusne fuerit, an niger? Parum botanicus, amygdalas amaras habet pro Coccis gnidiis.

J. MATTHEUS ex Ferraria, vulgo DE GRADIBUS, super Avicennam MAITT. Mediolani 1494. fol. MAITT.

§. CCII.

(e) TOPP. MERKLINUS editionem anni 1521. 4°. addit, mihi suspectam, cum in Basileensi diserte dicatur, prodiisse ante annos 40. quod de Romana editione verum est,

§. CCII. G. Torella alii.

Antidotarius cum ROGERII practica editus Venet. 1499. fol.

Herbariolum s. tractatus de herbarum virtutibus Venetiis 1499. 4°. HOTTON.

Gasparis TORELLA Archiatri de *regimine seu preservatione sanitatis, deque esculentis & potulentis* Romæ anno 1506. 4°. nunquam a me visus liber.

PETRUS ANTONIUS RUSTICUS PLACENTINUS varios libellos conjunctos edidit, inter quos est *Canticum Avicennæ*.

Udalrici BINDER *regiminis sanitatis* L. II. *de simplicibus medicamentis* L. I. anno 1510. fol. MERKL. Neque iste mihi visus est.

J. Michael. SAVANAROLA liber *della natura e delle cose, che nutriscono, riformato ed accresciuto, e emendato per Bartol. BOLDO* Venet. 1575. 4°. BURRETTE. 1576. 4°. BOEHMER.

EJUSDEM *Catalogus continens tam simplicium, quam compositorum medicamentorum nomenclaturas* Argentor. anno 1533. 4°. & 24°. LIND.

ANT. VENUTI de agricultura opusculum Neapoli 1516. 4°. MONGIT. Venet. 1536. 12°. italice.

§. CCIII. Codices M.S.

Hic recensemus plusculos auctores seculi XV. quorum opera non prodierunt.

HENRICUS Calcoensis *Synopsis herbariæ* L. I. reliquit TANNER. p. 394. IDEM vertit PALLADIUM de re rustica Venet. anno 1493. TANNER.

RICARDUS FORSTER de proprietatibus rerum B. R. Lond. an alias a GLANVILLIO.

Forte & hujus ævi fuerint *medicinæ simplices alphabeticæ, & an herbari alphabeticæ* ib.

De *medicinarum simplicium virtutibus* liber ib. in B. Lond. ordine alphabetico.

ALANUS OGILBY Scotus, de virtutibus herbarum scripsit L. VI. TANNER p. 560.

GUIL. HERMAN *herbarum Synonyma* ib. p. 412. forte eadem quæ in *Eclog. Oxon. Cant.*

J. FRUMENTARIUS vulgo *Whithamstede* de *medicinis simplicibus, herbis, herbarum virtutibus: de granis, succis, gummis, seminibus, & eorum virtutibus, & de medicamentis compositis* p. 441. Hi seculi fuerint XV.

J. MARTINI Ferrariensis ad FRANC. SFORZIA de venenis eorumque remediis B. R. P. n. 6980.

J. de TORNAMIRA regimen sanitatis ib. 6989.

Registrum Coquinæ, quomodo præparentur cibaria per totum annum, & diversa pulmenta & salsamenta. Auctor est JOH. BUCHEHEN coquus MARTINI P. M. Bibl. Reg. Paris. n. 7054.

J. SOMERSET de virtutibus olei olivæ secundum P. de CRESCENTIIS circa annum 1441. scriptus codex, TANNERO dicitur.

§. CCIV. J. de VIGO &c.

Job. de VIGO Genuensis, Chirurgus JULII II. jam senex scripsit *Chirurgie practica* P. I. Lugduni anno 1519. 8°. 1538. 8°. 1561. 8°. * & alias excusam. In libro VIII. plantæ Chirurgo utiles, tum composita medicamenta recensentur. In L. IX. de victus ratione agitur, & olera describuntur, aliique cibi.

Gerardi NOCITO Siculi *Lucidarium medicine, seu notitia omnium simplicium medicinalium, in quo tempora collectionis plantarum determinantur* Neapol. anno 1511. 4°. BUMALD. MONGITOR.

CLEMENTI CLEMENTINI de ARMERIA *Clementia Medicine*, Rom. 1512. fol. Continet antidotarium sive formularum l. III.

J. de ZANTULIETE *dieta totius anni* Lugdun. ann. 1517. 4°. LIND.

Leonhardus LEGHIUS Papiensis, cujus *flosculos ex GALENI libris collectos* citat MERKLIUS, secundum GESNERUM, cum iis edidit *summam medicamentorum simplicium & compositorum, secundum literas alphabeti*. In eo l. simplicia partim secundum qualitates recenset, partim cuique opponit medicamentum compositum, cui admiscetur, Venetiis anno 1523. fol.

§. CCV. *Symphorianus Champier.*

Symphoriani CHAMPIER, qui in posterioribus libris se CAMPEGIUM vocavit, Lugdunensis, *castigationes seu emendationes pharmacopolarum & Arabum medicorum & aliorum juniorum* Lugduni prodierunt anno 1532. 8°. Pars prima pertinet ad medicamenta simplicia, altera continet adnotationes ad *antidotarium*. MESVES.

EJUSDEM *sylvæ medicinales* Lugdun. 1507. 4°. etiam de plantis agunt.

EJUSDEM *Rosa Gallica aggregatoris Lugdunensis* Parisiis edita est anno 1514. 8°. * Magna pars hujus operis botanici est argumenti, & totum fere pertinet ad victus rationem. Liber III. est de oleribus, & radicibus edulibus, deque fructibus & condimentis. L. IV. de potu. Auctor ingenio minime contemnendo fuit, cæterum, ad morem seculi, ex Arabibus sua collegit, quos ad amissim legerat.

In *Margarita sanitatis* medicamenta secundum suas qualitates traduntur, pleraque equidem composita. Aliqua etiam ex Geoponicis habet, ad condimenta & conservationem fructuum.

EJUSDEM *Hortus Gallicus*, in quo Gallos in Gallia omnium morborum remedia reperire docet Lugduni anno 1535. 8°. *. Arabes, quos descripserat, odit nunc & reprobat, atque lapidem Lazuli rejecit, & ipsam confectionem alkermes. Mospelienses carpit, quod abutantur Scammonia & Colocynthide; denique sex in libellis recenset Gallicæ originis medicamenta, cum suis facultatibus, & dosibus. Inter purgantia est Manna Brigantina: deinde inter aromatica Buglossa, & alia alterius loci: Ita nardum vocat, quæ nobis Lavandula. Inde poma recenset, & medicamenta, denique succedanea. Mercurialem Cassiæ loco substituit; Agaricum pro Rheo, Ebulum pro Aloè, Genistam pro Senna. Reliqua pars operis titulum habet *Camporum Elysiarum*, in quibus quidquid apud Indos Arabes, & Pænos reperitur, in Gallia reperiri posse demonstratur. Accedunt formulæ & multa aliena.

EJ. de Græcorum atque Arabum Scammoneo dissertatio edita anno 1537. 8°. absque loco. GUNZ.

EJUSDEM officina apothecariorum ac juniorum medicorum, accessit Antidotarius continens secreta sublimia. Lugduni 1532. 8°. GUNZ.

EJUSDEM L. IV. etymologii ISIDORI, qui est de medicina Lyon 1508. 8°.

EJUSDEM pentapharmacum, Rhabarbaro, Agarico, Manna, Terebinthina & senna Gallicis constans, cum Donati a MUTIUS Ragusani opere de Terebinthine resine facultatibus Lugduni anno 1534. 8°. VERDIER. Supplem.

Vitam J. MESVE, ejus canones universales, Grabadin & medicinarum particularium libros edidit Lugduni 1531. 8°. RIV.

EJUSD. epistola pro Græcorum defensione in Arabes Lyon 1558. B. THOM.

Non est IDEM qui BENEDICTUS CURTIUS hortorum auctor, ut nonnullis visum est.

§. CCVI. Varii.

In Antidotarium Johannis MESVES cum declaratione simplicium medicinarum, & solutione multorum dubiorum, per ven. Fratres BARTHOLOMÆUM Urbevetanum, & Angelum PALEAM Juvenatiensem, minoritas obs. Venetiis anno 1543. fol. Lugduni anno 1545. 8°. Vulgo citantur cum titulo Monachorum.

ANT. ROMERY additions sur l'antidotaire du GUIDON. Lyon 1520. VERD.

FRANC. CABALLUS de theriaca Lyon 1525. 4°.

Opera nuova nella quale si contengono tre utilissimi ricettari Venet. 1526. 4°. B. THOM.

J. SCHOENER 'nützliches Büchlein vieler bewehrten Arzneyen, Nürnberg 1529. 8°. GUNZ. 1542. 8°. GUNZ. Etienne

Etienne DAIGUE Sieur de Beaulvais *Singulier traité contenant la propriété des tortues, escargots, grenouilles & artichaults Parisiis anno 1530. 4°. BUR. anno 1550. 8°. FALCON.*

J. PETRI ARLUNI Mediolanensis *Commentarius vinum mixtum an meracum juncturarum doloribus obnoxiiis magis conveniat Paris. 1577. 8°. Venet. circa annum 1530.*

§. CCVII. *Alfonso de Herrera.*

Gabriel Alfonso de HERRERA *liber de agricultura, que es de labrança y criança, y de muchas otras particularidades de las cosas del Campo Tolet anno 1520. fol. anno 1546. fol. SEGUIER. anno 1551. fol. Pampelonæ anno 1605. fol. TREW. SEGUIER. Medinæ anno 1584. fol. Madrid anno 1620. fol. 1643. fol. SEGUIER. 1646. fol. FALC. Nostra editio est Gronno in Gallœcia, anni 1528. fol. * Italice etiam versus est a MEMBRINO ROSEO & editus Venet. anno 1568. 4°. FALC. 1592. 4°. ZOCHA — 1633. 4°. HOTTON. Latine a MICHAELE TOMMAZINO versus Romæ 1557. 4°. Melior plerisque Arabistis, ex antiquis Geoponicis, PLINIO, & CRESCENTIO pleraque collegit, & multa admiscuit sua, nam agrum coluit, ut puto, Talaveræ (f): Italianam (g), & varia regna (h) vidit, & Hispaniæ provincias.*

L. I. est de fegetibus & leguminibus. L. II. de vitibus. L. III. de arboribus. L. IV. de herbis. L. V. de animalibus. L. VI. de operibus ministris. Transferri posse Aurantias arbores, Cordubæ (i) vidit. Possè Talaveræ Limonum & Citriorum arbores coli, si gnari haberentur homines (k). Verengenes (*Melanzana*) a Mauris (l) in Hispaniam esse translata. Avenam veram veterum vix intelligi (m). Incommodum est, quod arboribus & plantis synonyma non addat.

§. CCVIII. *Vari.*

Luciani BELI *quæstio de Rhebarbaro Bononiæ anno 1533. 4°. SEGUIER, recusa cum Antonio Maria BETTO in Avicennam * Bononiæ anno 1560. fol.*

Leonhard MARSCHALL *of the art and manner how to plant and graft all sorts of trees how to sette stones and sow pepins Lond. anno 1529. HARLEY; anno 1582. 4°. HARLEY; anno 1592. AMES. anno 1651. 4°. HARLEY. anno 1652. 4°. OSBORN.*

Garfurs

(f) P. XCVIII. CXXXIII.

(g) P. LII.

(h) Gallizæ & Italiæ parvuli boves V. b.

(i) P. XCVI. b.

(k) P. XCVIII.

(l) P. CXC.

(m) P. XVI, b.

Garcias Perez de MORALES del balsamo y de sus utilidades para las enfermedades del cuerpo humano Hispali anno 1530. 4°. NIC. ANT.

CHRISTOPHORUS de VEGA anno 1532. de reperta manna faligna agit, quæ fit mordentis infecti effectus.

§. CCIX. *Paracelsus.*

Theophrastum PARACELSUM, semibarbarum, hic recenseo, qui passim plantas tetigit, & potissimum etiam Helleborum laudavit. Huc liber *de vita longa* Francos. anno 1560. 8°. & alias.

EJUSDEM *etliche Arzneybüchlein nehmlich von Terebinthen und beyderley Helleborus; vom Franzosenholz &c.* Colln 1567. 4°. BASS.

EJUSDEM *etliche Tractat von natürlichen Dingen — Beschreibung etlicher Kräuter* 1568. 8°. Strasburg 1570. 8°. BASS. 1587. UFFENB. 1597. 8°. B. THOMAS.

EJUSDEM *Declaration zu bereiten Hellebori samt ein Caput von Perforata* durch Adam von BODENSTEIN publicirt 1568. 8°. BASS.

EJUSDEM *Holzbüchlein vom Nutz und Gebrauch des Franzosenholzes* 1564. 8. DRAUD.

In EJUSDEM operum tomo VII. exstat *Herbarius*, tum seorsim capita *de Persicaria, Carduo angelico, Corallis, Terebinthina, Helleboro albo & nigro, Hypericone, heliolibano.*

EJUSDEM *de gradibus de compositionibus de dosibus receptorum ac naturalium* Mühlhausen 1562. 8°. B. THOM. Basil. 1562. 8°. IID. 1568. 8°. 1608. 8°.

Drey nützliche Bücher von der französischen Krankheit Strasburg 1518. 8°. 1565. 8°. Basil. 1577. 8°.

In operum omnium collectione Argentor. 1603. fol. cujus opera partim latina sunt, partim germanica, reperio.

L. de vita longa, utraque lingua.

De renovatione & restauratione.

De crescentibus multa cum jactatione.

De gradibus naturalibus, ubi plantæ secundum classes virium medicatarum recensentur.

De preparatione quorundam oleorum.

Herbarius in quo vires medicæ nimium ornantur.

Zwey Tractätlein vom Terpentim.

De guajaco s. Xylobalsamo.

In MACRI herbas.

De re herbaria.

In errores MACRI & herbariorum.

De virtute consolide aureæ, hyperici, serpentina, persicaria, plantagine.

De vini materia.

Miras ubique fabellas reperio. Facere Carlinam, ut qui ea munitus sit, possit duplo cum pondere alacriter progredi, dum reliqui lassantur.

Ecce ut vires plantarum definiat. Plantago componitur ex mercurio mortificato congelato, diaphano, perspicuo, & ex sale mercuriali fixo, constrictivo, exsiccatório non diaphano, incarnativo &c.

In T. I. de generatione plantarum, arborum, frumentorum, leguminum herbarum, & de fungis agit.

In *Chirurgicis* 1605. fol. Argentorati Germanice editis exstant *Holzbüchlein* 2. de Guajaco & s. Xylaloë, quam in curanda lue venerea laudat. In *LL. Chirurgicorum* V. etiam aliqua de Guajaco habet.

§. CCX. Rhodion. Fitzherbert.

Anton. FITZHERBERT vel *FITZHARBARD* *book of husbandry* Lond. prodiit anno 1534. 8°. 1546. 8°. *HARL.* 1555. 12°. *SEGUIER.* 1631. 8°. Nuper recusus est anno 1767. 8°.

EJUSDEM *second book of surveying and improvements* *ibid.* anno 1539. 8°.

EJUSDEM operis libri quatuor, meliori dictioni restituti Lond. anno 1598. 4°. *SEGUIER.* quam suspicatur esse *the whole art of husbandry in 4. books* Lond. anno 1631. 4°. editam. *IDEM.*

EUCHARIUS RHODION (*Röflein*) *CUBÆ* opus auxit, & cum nomine *Kräuterbuch von allerley Kräuter, Gethier, Gestein und Metall Distillirzeug* &c. recudi fecit *Francof.* apud *Egenolf* 1533. fol. 1535. fol. 1556. fol. *TREW.* quod *IDEM* opus quarta vice auctum rediit 1569. fol. *TREW.* Vide p. 241.]

§. CCXI. Varii.

Polyonymi SYNGRAPHEI (quod nomen videtur fictum esse) *schola apitiana* ex optimis auctoribus constructa *Francof.* anno 1534. 8°. *MERKL.* *Antverp.* anno 1535. 8°. *MERKL.*

Sebastiani

Sebastiani MONTUI Dialexeon medicinalium L. II. Lugduni anno 1537. 4°. Liber I. est *de simplicibus*. GESNER.

EJUSDEM *annotatiuncula in Errata recentiorum medicorum per Leonhardum FUCHSIUM Germanum collecta, item Epist. apologetica pro defensione Arabum* a D. Bernhardo UNGER composita Lugduni anno 1533. 8°. 1548. 8°. MERKL.

Jason PRATENSIS de tuenda sanitate L. IV. Antverpiæ anno 1538. 4°. *

Nicolai PLETII Compendium de victus ratione pro anni 3 etatis partibus instituenda Paris anno 1538. 8°. MERKL. 1539. MAITT.

Epularie ovvero del modo di cucinare &c. Bressa 1537. 8°. ZOCH. Venez. 1579. 8°.

Antonii FUMANELLI de vino 3 facultatibus vini Venet. anno 1536. 4°. Tiguri anno 1577. & in collectione operum Parisina.

EJUSDEM *de rosarum facultatibus.* ibid.

ROB. GEOPRETII Atrebatensis Regimen Sanitatis Gandav. 1538. 4°. PL. Paris. 1540. 16°.

Tractatus de herbis ac animalibus Venet. 1538. fol.

MATTHIÆ APIARIE hortus sanitatis Argentorati 1536. fol. Non satis novi, num huc spectet.

§. CCXII. *Amatus.*

J. Roderici de CASTELLO ALBO (Castel blanco) Index Dioscoridis, ejusque campi historiales Antverp. anno 1536. fol.

EJUSDEM, qui vulgo *Amatus LUSITANUS* dicitur, *enarrationes in Dioscoridem (n)* Venetiis anno 1553. 4°. TREW. anno 1557. 4°. * *Argentinae* anno 1554. 4°. SEGUIER. TREW. Lugduni anno 1558. 8°. TREW. (ista editio cum FUCHSII iconibus & CONSTANTINI adnotationibus). Editionis nostræ præfatio Romæ data est anno 1551. Ipse Salmanticæ ALDERETO (o) præceptore artem didicit. Male audit Judæus iste scriptor, & passim carpitur. Non tamen nulla sua merita habet, BRASSAVOLÆ amicus, & CANANI, Arabum cæterum defensor: non nimis eruditus in utraque lingua, neque diligens plantarum investigator: græcorum etiam minus peritus, nimius de se ipso scriptor.

Ii 2

(n) DIOSCORID. p. 268.

(o) p. 151.

scriptor. Propria aliqua habet, in seplasiis adnotata, de mercibus, quæ eo ævo a Lusitanis undique advehebantur: signa etiam bonæ notæ medicamentorum exhibet. Deinde plantarum Hispanicarum & Lusitanicarum locos natales passim addit, earum etiam quæ Anconæ proveniunt, aut passim in hortis. Ita Halimum Salmanticæ (p) reperit, passerculorum herbam (q) in patrio *Castello albo*. Argentum (r) vivum absque malo deglutiri, ad integram libram monet; Harmel non esse semen Cicutæ (s) docet; Spicam Nardi veram Venetiis vidit (t), Rhaponticum Anconæ, & Cochinellam ex America adlatam (u). Castoris etiam anatomes meminit (x). Passim vero errat. Ex Cotula (y) fætida ait unguentum amaracinum paratum fuisse. Rosas moschatas rubras cum flagitio alvum purgare (z). Rubum Idæum nigrum vult se vidisse (a). Potamogetonem cum Pulmonaria confundit (b). A passerum stercore putat herbæ in muris nascentes flores in passeris speciem reformari (c).

In epistolis de methodo propinandæ radicis Chinæ egit, quæ fragmenta a LUISINO recusa sunt.

§. CCXIII. *Guil. Puteanus.*

Guilielmi PUTEANI Blangiaci, medici Gratianopolitani, J. MESVES Aloen non aperire venas, aliaque similia contra MANARDUM & FUCHSIUM ad simplicium medicamentorum facultates noscendas non parum utilis defensio prodiit Lugduni anno 1537. 8°.*. *Varia, pro Mesve, Aloen stomacho non nocere. Scordium, ut vulgarem herbam, describit. Rhaponticum idem esse cum Rheo barbaro, & circa Gratianopolin nasci. Rheum barbarum etiam cum detrimento ægris exhiberi.*

EJUSDEM de medicamentorum quorundam purgantium facultatibus Lugduni anno 1552. 4°. anno 1564. 8°.

FRIDERICI MECUM von den Kräutern und ihrer Kraft, Witteb. 1539. 4°.

§. CCXIV.

- (p) p. 105.
- (q) p. 269.
- (r) p. 490.
- (s) p. 317.
- (t) p. 15.
- (u) p. 399.
- (x) p. 193.
- (y) p. 64.
- (z) p. 121.
- (a) p. 393.
- (b) p. 426.
- (c) p. 269.

§. CCXIV. Varii.

THEOB. LEPLING *Isagoge de usu pharmaceutices in concinnandis medicamentis* Lugduni 1539. 8°.

Le bon menager, qui traite du labour des champs, vignes, Jardins, arbres, &c. Paris anno 1540. fol. SEGUIER.

Job. BROHON *de stirpibus vel plantis, ordine alphabetico Epitome* Cremon. anno 1541. FALCON.

THOMAS ELYOT *castel of health* Lond. 1541. 4°. MAITT. 1561. 1572. 1576. 1580. 1587. 8°. 1595. 4°. TANN. & *the glass of health* by WYER.

Precepts of good health Lond. 1543. OSB.

Tarquini OCYORII (*Schnellenberg*) *von Wurzeln wider die Pest.* Trefurt. anno 1546. 8°. 1552. Francof. anno 1566. 8°. 1579. 8°. Königsberg anno 1551. 4°. 1555. 4°. Argentorati anno 1587. 8°. 1589. 1594. 8°. anno 1651. 12°. 1677. 8°. Francof. ad Oder anno 1613. 8°. Annaberg anno 1680. 8°. RIV.

EJUSD. (cum nomine SCHNELLENBERG) *Bericht von etlichen edelen Balsam, Oelen und Wundtränken* Francfurt 1549. 4°.

§. CCXV. Q. Apollinaris.

Q. APOLLINARIS, ficti nominis, ein neuer Albertus Magnus von Weibern, und etlicher fürnehmer Kräuter Tugenden, gebessert durch Q. APOLLINARIS Argentor. anno 1549. 4°. 1581. 8°. Königsberg 1555. 4°. RIV. Inde cum titulo *Kurzes Handbüchlein und Experiment vieler Arzneyen vermehrt* Francofurti anno 1550. 8°. anno 1563. 8°. * 1564. 8°. 1570. 8°. 1584. 8°. 1585. 8°. 1626. 4°. Strasburg anno 1575. 8°. 1578. 8°. TREW. 1587. 8°. BASS. 1594. 8°. 1596. 8°. *Catal. libr.* 1602. 1607. 8°. 1651. 8°. SEGUIER. 1677. 8°. 1689. 8°. anno 1700. 8°. Priores illæ editiones cum iconibus RHODIONIS prodierunt. Idem puto libellus est *Auserlesenes schön Arzney- und Kräuterbuch* Erford. anno 1626. 8°. SEGUIER. Farrago est formularum, & in libro II. icunculæ ex BRUNFELSIO, & aliunde descriptæ, etiam propriæ, sed monstrosæ aliquæ, novi nihil (d). Recusus est *mit vielen Kräutern vermehrt samt dem Experimenten-Buch von 20. pestil. Kräutern* T. OCYORI Francfurt anno 1594. 8°. Argentorati anno 1607. 8°. &c.

EJUSDEM Q. APOLLINARIS *Enchiridion remediorum facile probabilium,* e germanico latine versum a Rod. GOELENIO cum iconibus 124. plantarum, Francfurt anno 1610. 8°. FALCON. RIV. &c.

(d) Collect, GESNER, præf. ad TRAGUM.

ANTONIUS STUFANUS Rhæticus (ex valle Tellina) *dispensatorium* N. COLAI auxit Lyon 1543. QUADRIO.

New herbal of Macer, Names of herbes in Greeke, Latin, Englishe, Dutche and Francke 1548. 8°. OSB. anno TURNERI.

MAESTRO ROBERTO Cocinero mayor *libro de Grisados manjares y potages intitulado libro de Cocina*, Toledo 1544. 4°. BUR. Logronno 1629. 4°. BODL.

A booke of the properties of herbs called an herbal — the tymes that herbes flowers and seede should be gatherd — the virtue of herbes drawn out of antient books by W. C. Lond. absque anno 12°. TANNER. *Bibl. Britann.* p. 199.

ANDREÆ CARLSTAD de brassica libellum germanicum GESNERUS citat ad TRAGUM, annum non dicit.

§. CCXVI. *Codices M.S.*

Ætatem ignoro eorum quos dico Codicem.

Traité des simples représentés in figures MONTFAUC. in *Bibl. f. Germ.*

Duodecim herbæ 12. signorum in B. S. TRIN. Dublinensi MONTF. & in VOSSIANA.

Liber de venenis & eorum remediis in *Bibl. VOSSIANA.*

Opus agriculturæ in VATICANA PETAVIANA.

Aliud Gallicum ib.

Maniere de planter & greffer. ib.

De re rustica, vitibus, arboribus, brutis. ib.

De arboribus ib.

Notabilia de vegetabilibus in *Bibl. Cantab. Eclog.*

Nomenclaturam vocabulorum in medicina receptorum, præsertim etiam herbarum, servant in *Bibl. Oxon. Magdalen.*

L. de herbis in *Bibl. Corp. Christi.*

JEAN le BEGUE *differentes receptes sur les couleurs* B. R. P. n. 6741. qui codex seculi est XV.

GEORGII KATZENBERGER herbarium vivum in B. GOTHAN.

LIB. IV.

INSTAURATORES.

§. CCXVII.

Felicitas est seculi XV. quod eo vertente literæ in Europa renasci ceperint. Eo enim ævo Græci Constantinopoli pulsati in Europam confugerunt, & secum codices veterum M.S. attulerunt. Eos publicos reddidit, vulgoque utiles, inventa eo ipso tempore ars typographica, quæ librorum pretia diminuit, exempla vero cujusque operis inmensum multiplicavit, ut semina adeo bonarum artium, & cultioris Græciæ inventa, etiam ad pauperes pervenire potuerint. Multum hic ALDI adjuverunt, qui principes Græcorum scriptores typis ediderunt, THEOPHRASTUM etiam, ARISTOTELEM, & DIOSCORIDEM. Denique crebriores & meliores versiones eorum ipsorum operum magis & magis de prelis prodierunt, ut etiam ad eos lux antiquitatis penetraret, qui Græcam linguam ignorarent. Ita sensim barbarities Arabum displicuit, & innotuit ex Græcis esse, quæ ipsi deterius reddidissent. Integro tamen seculo bonæ literæ eguerunt, quoad sensim barbaritiam superarent. Circa eadem tempora novus orbis detectus suas cepit reperire divitias. CODRUS quidem medicus periit, cum ad novas plantas detegendas eo navigaverat (e): sed feliciores alii paulatim adjectis ex utriusque India noviter detectis plantis antiquorum thesauros duplicaverunt, quarum primæ lignum sanctum fuerunt, atque Guajacum.

§. CCXVIII. (G. Valla.)

Georgius VALLA ex primis fuit melioris linguæ reparatoribus. Ejus *de expetendis & fugiendis rebus* opus de medicina libros VII. continet, in quibus etiam de simplicium natura per ordinem literarum ex Græcis agitur, apud Aldos excusum anno 1497. & 1501. fol. (f).

EJUSDEM *de simplicium natura* L. VII. Seorsim prodiit Venetiis 1488., & L. I. Argentinæ anno 1528. 8°. TREW. Lexicon botanicum ex Græcis.

EJUSDEM *de tuenda sanitate per victum*, cum *Pauli BREG* de ciborum facultatibus Argentorati excusus est 1529. 8. PLATN.

§. CCXIX.

(e) CARDAN. *varietat.* L. VIII.

(f) Conf. TREW.

§. CCXIX. *T. Gazaus.*

Theodorus GAZA Theſſalonicenſis, qui anno 1478. diem ſuum obiit, induſtrius certe ARISTOTELIS, & potiſſimum THEOPHRAſTI interpres, hic laudari meretur.

§. CCXX. *Hermolaus Barbarus.*

Caſtigations *plinianæ* HERMOLAI BARBARI Romæ anno 1492. fol., & iterum 1493. fol. & *ſecundæ caſtigations* Romæ anno 1493. fol. conjunctæ Baſil. 1534. 4°.* & *caſtigatiſſima*: quum vix poſt Romanas cateris tamen adhuc impreſſis: vel ab opicis quidem non poſthabenda Cremonæ anno 1495. fol. d'ETREES. 1497. fol. Adparet PLINII exempla eo ævo vulgo corruptiſſima fuiſſe, quo HERMOLAUS ſcripſit. Ea vitia a barbaris adſperſa abſtergit quidem, & lectionem meliorem reſtituit, ex vetuſtis codicibus, & aliis antiquis auctoribus. Neque debet ejus viri labor ex noſtra ætate æſtimari, ſed ex ea, qua ad PLINIUM caſtigandum acceſſit, certe maculoſiſſimum. Multa enim Cl. viro veterum librorum peritia fuit, THEOPHRAſTI, DIOSCORIDIS, Georgicorum & Poëtarum, & reſtitutiones pleræque bonæ ſunt. Totus autem in vocabulorum emendatione fuit, neque definitiones rerum addidit, aut historias. Eximius, ut eo tempore, labor, cujus utilitatem vel ex ROBERTI de VALLE comparato libro æſtimes: vertit autem, ut ipſe auctor videretur, HUETIO judice. Vide laudantem paſſim FUCHSIUM.

Secundæ caſtigations ſunt priorum ſupplementa.

EJUSDEM *Gloſſemata* ad ALEXANDRUM VI. pontificem, dictionarium vocum rariorum & technicarum Baſil. 1534. 4°.*

EJUSDEM in *Dioſcoridem Corollariorum* L. V. Colon. anno 1530. fol.* Doctum opus, & undique ex antiquitate collectum, ut conjuncta videas, quæ vetuſtas de aliqua arbore aut planta reliquerit; ad naturam tamen Cl. virum non acceſſiſſe fatendum eſt. Nam de Lolio, in exemplo, ait inebriare, & circumligare Tritica, quorum alterum cum altero conſiſtere nequit.

PHILIPPI BEROALDI in COLUMELLA aliis que veteribus labores laudavimus. *Adnotationes etiam* in PLINIANAS caſtigations edidit Brixia 1496. fol. d'ETREES.

MARCELLI VERGILII *verſionem & adnotationes ad Dioſcoridis* L. VI. de *materia medica* Ulano 1518. fol. diximus. Epitome earum adnotationum prodiit Argentorati 1569. BODL.

§. CCXXI. *Maffeus. Alii.*

Raphaelis MAFFEI VOLATERRANI *Commentariorum urbanorum libri* XXXVIII. Pariſiis anno 1515. fol. 1526. fol. SEGUIER. Baſileæ anno 1530. fol.

fol. 1544. fol. GESNER. In libro XXVI. agit de plantis, passimque compilationes continet, ex Græcis tamen sumtas. Non valde probat GESNERUS.

JUSTULI SPOLETANI *de cultu Croci* l. Rom. 1510. 4°. SEGUIER.

Angeli POLITIANI Sylva Florentiæ anno 1497. fol. excusa, & cum MEURSHI arboreto Amstelodami anno 1668. 12°. SEGUIER.

EJUSDEM *rusticus* Lips. 1515. 4°. Utrecht 1672. 16°. cum RAPINO; huc videtur facere.

Polydorus VERGILIUS de inventoribus artis herbariæ, & bestiarum imitatione egit *Inventorium* L. I. c. 21. de agriculturæ origine L. III. c. 1. 2. de agriculturæ auctoribus ib. c. 3. De vitis inventoribus & Oleæ c. 4. De iis qui primum arbores peregrinas in Europam adtulerunt c. 6. De iis, qui linum invenerunt &c. Prodiit Basileæ anno 1521. fol. 1536. 8°.

J. *Jovianus* PONTANUS, poëta & historicus, *Hesperidum* libros II. scripsit Florent. 1513. aut 1514. 12°. Argentorati 1515. Venetiis anno 1505. 8°. NEAULME. 1513. 1531. 8°. & alias editos, de cultu Hesperidum, malorum aureorum, Citriorum, cum admistis fabulis. Nuper cum versione Italica recudi fecit ANT. de LUCA Venet. 1761. 8°. * In *Eridanorum* L. I. elegans est carmen de Palma hydruntina & Bituntina Venetiis anno 1518. 8°. *

Baptista FIERA Mantuanus vixit exeunte seculo XV. celebris Medicus & Poëta. Ejus *cæna de herbarum virtutibus, & artis medicæ parte, quæ in victus ratione consistit*, sæpe prodiit. Duæ sunt mihi editiones. Cum EOBANO HESSO Francfurt anno 1564. 8°. edita recusa est cum *Caroli AVANTII adnotationibus* Patavii anno 1649. 4°. Prodiit etiam Mantuæ anno 1515. 4°. MAITT. Basileæ anno 1522. 12. SEGUIER. Argentorati anno 1530. 8°. BUMALD. Parisiis anno 1533. 8°. Lips. 1626. 8°. HAEN. Versiculi satis comiti sunt, & renaissance literarum vim senserunt. Signa cujusque medicamenti simplicis tradit, & vires medicas, in epigrammatibus MARTIALIS apophoreta imitatus. *Castoris DURANTE* plagium commentator *Carolus AVANTIUS* detexit.

Intercidit JAC. COCI *dendrographia* s. de plantis L. IV. cujus operis codex M.S. exstabat penes UFFENBACHIUM III. n. 5. p. 202.

FRANCISCI MARIÆ GRAPALDI de partibus ædium absque anno tum 1494. 4°. 1501. 4°. Parmæ 1506. 4°. 1516. 4°. elegantior 1517. 4°. B. Bern. Taurin, 1517. 4°. B. THOM. (CLEM. 1516.) Paris 1517. 4°. Argent. 1508. 4°. B. Bern. Basileæ 1533. 4°. 1541. 4°. Lugduni 1535. 8°. & Dordraci 1618. 4°. Plusculi libri hujus collectionis ad arboretum, ad sepes, ad olera, ad plantas hortenses, ad vinum pertinent, ex veterum locis compilati, sæpe satis vitiosi, absque proprio experimento. Plantæ hortenses capite V. libro I. & c. 3. vinum libro II. c. 3. fructus edules c. 11. dicuntur tum fungi. Editiones ex D. CLEMENT sumsi.

MARCI

MARCUS HIERONYMUS VIDA, elegans inter nuperos poëta, *de bombyce* cecinit Rom. 1537. 4°. Lyon 1537. 8°. Antverp. 1585. 12°. Cremon. 1593. 8°. B. DRESD. quæ nuper Patavii recusa sunt 1731. 4°. 2. Vol. & Oxonii 1722.

§. CCXXII. *Alex. Benedictus.*

Alexandri BENEDICTI *de re medica* opus insigne Basil. anno 1549. fol. * Morbos equidem describit a capite ad calcem, multa habet tamen propria. vir ex multis peregrinationibus doctior. In Creta vidit mala medica priapeja (g), quorum semen priapeja regenerat. Alexandriae (h) Musam vidit & describit. Rhamnium in Græcia & Dalmatia reperit (i). Multas medicas stirpium facultates proprio experimento comprobavit, neque quemquam hoc opus poenituerit evolvisse.

§. CCXXIII. *Nicolaus Leonicensis.*

Nicolai LEONICENI, longævi senis, qui anno 1524. anno ætatis 96. obiit post comitalem morbum per decem annos toleratum. Ejus est de *Plinii aliorumque in medicina erroribus ad Angelum POLITIANUM.*

EJUSDEM Epistola ad *Hermol. BARBARUM in primi operis defensionem.*

EJUSDEM *de Plinii & aliorum medicorum erroribus novum opus ad F. TURTUM.*

EJUSDEM ad H. MENOCHIUM *epistola, in qua eadem materia de simplicibus medicamentis pertractatur, & quadam Plinii & aliorum medicorum errata continentur.* Horum libellorum prima editio est Ferrariæ anni 1492. 4°. B. DRESD. mea vero 1509. 4°. * Deinde Basileæ anno 1529. 4°. * & 1532. 4°. eum notis *Andree LEENII* prodiit. In editione operum omnium 1532. Basileæ fol. * hæc redeunt.

Eruditus vir, primus a multorum seculorum memoria critico usus acuminæ. Adnotat in prima epistola errores Marrubii ex Prasii simili nomine natas, exque Trifolii & Polii, Parthenii & Parietariæ, tum in Cisto inque Hedera, Glasto & Isatide aliisque, in quibus PLINIUS fere DIOSCORIDEM recte scribentem, aut THEOPHRASTUM male intellexit. Inde NICOLAUS SERAPIONEM, & alios Arabes & Arabistas, per singulas herbas corrigit, quæ merentur omnino per singula legi. Tum aliquas HERMOLAI defensiones PLINIANAS refutat, de Cisto & Hedera, de Adarce, Aira & Ægilope, Glasto & Isatide, Personata & Perfoliata, Citro & Alcibio, Sio & Silao, & aliis. COLLENUCIUM & literas & plantas ignorare ostendit. GAZAM etiam passim carpit, & THEODORUM, qui PLINIUM secutus erraverat.

In

(g) *Oper. L. II. c. 18.*

(h) *L. XIX. c. 22.*

(i) *L. XXII. c. 31.*

In tertia Epistola errores arguit in Teramo & Ateramo commissos, in Bromo & Ægilope, in Atriplice & Chrysolachano, in Fragaria, quam PLINIUS facit quinquefoliam. Inde errores aliquot AVICENNÆ exponit, male Græcos legentis.

Epistola quarta spectat ad Arabes, adque AVICENNAM, herbas diversissimas confundentem, pauca ad PLINIUM.

In L. *de morbo gallico* Arabes monet herbas confundere, & repetere cissum & volubilem.

In editione Basileensi 1532. fol. accesserant libelli *de Dipsade* & *viperæ*.

Pars botanica totius operis recusa est in II. parte BRUNFELSII.

§. CCXXIV. *Collemtius.*

Pandulphi COLLENUCHII Pisauensis l. de Pliniana defensione adversus LEONICENI accusationem Ferrariæ 4°. lit. gothicis prodiit absque anno* & Schlestadii anno 1510. 4°. Neque ineruditus undique, neque ignarus plantarum, nimis sui PLINII amans, elevator DIOSCORIDIS, quem negat a PLINIO lectum fuisse. De Cisto & Pentaphyllo fragifero frigida est excusatio. Ballothen in speciem porri transformat, Horninum in plantam cerealem. In alia epistola gaudet *Herimolaum* BARBARUM pro PLINIO militare, & singula exempla decerpit; refutat eundem, quoties facit pro LEONICENO. Quæ ad rem herbariam faciunt, redeunt in secundo BRUNFELSII Tomo.

PONTICUS VIRUNNIUS contra COLLENIUM pro LEONICENO scripsit (k).

§. CCXXV. *Varii.*

ANTONIUS GALLUS sive le COQ. *de ligno sancto non permiscendo* Paris 1525. 8°. 1540. 8°. Pro mercuriali frictione ante THEOD. de HERY scripsit. Discrimen ligni sancti & Guajaci ostendit, sanctum præfert, & describit.

NICOLAUS LEONICUS THOMÆUS dialogos edidit Venet. 1524. 4°. & 8°. DRESD. Paris 1530. fol. B. B. Inter eos est de alica libellus, in quo contendit alicam esse partim tritici genus quod Zea monococcus, partim factitium quid, quod græci chondrum dixerint.

STEPHANI NIGRI Mediolanensis de *nimia obsoniorum appetentia* Mediolan. 1521. 4°. B. Bern. cum aliis libellis. MUSONIO (l) tribuit philosopho, qui quarto seculo vergente vixit. Sed manifesto posterioris ævi est, & ex ATHENÆO potissimum decerptum. Olera, edulia varia.

K k 2

IDEM

(k) *Giorn de letter d'Ital.* XXIV. p. 273.

(l) Mentitum esse MUSONII nomen C. GESNER.

IDEM ni fallor est *fragmentum de bellionibus & bibacibus* Basil. 1533. 8°. BODL. quod cum titulo de luxu græcorum in Thesauro GRÆV. T. VIII. recufum est. Agit de vino c. 3. de coronis c. 8. & de plantis coronariis, c. II. de unguentis; porro de fructibus edulibus, cetatis, malvis, lactucis, raphanis, fungis, aliis oleribus.

HELII EOBANI HESSI Poætæ, qui nomen sibi finxit, *præcepta bonæ valetudinis conservanda* Erfordiæ 1524. 4°. RIV. Argent. 1530. 12°. HUHT. Ratisbonæ 1561. 8°. Francof. 1551. 8°. RIV. 1556. 8°. 1564. 8°. RIV. 1571. 8°. RIV., hac cum commentariis J. PLACOTOMI tum 1582. 8°. cum STRABO, Erfordiæ 1568. 8°. RIV. & cum HASSARDI comm. Paris 1553. 8°. SEG. Lipf. 1626. 8°. Argent. 1713. 8°. curante HENNINGERO. Apophoreta sunt f. epigrammata in alimenta varia, & fructus potissimum horacus, & alia vegetabilia. Vitam dedit BRUCKER *Ehrentempel* p. 132.

J. PETRÌ CRINITI *de honesta disciplina* Parif. 1525. fol. L. IV. agit de mulsa. L. XXIII. de vino. L. XXV. de manna veterum, & manna thuris.

§. CCXXVI. U. a Hutten &c.

Ulrici de HUTTEN Equitis nobilissimi *de Guajaci medicina & morbo gallico* L. I. Bonon. 1521. 4°. TH. Maguntia editus anno 1524. 4°. * imprimis practici est argumenti, & cautelas describit, quas in Guajaci usu adhibere necesse sit, quo quidem medicamento ipse curatus fuerat. Gallice vertit Johannes CHERADAME Lyon 4°. sine anno VERDIER, titulo præfixo *Experience & approbation de la Medecine du bois dit Guajacum &c.* Anglice vertit THOMAS PAYNELL & edidit cum titulo *of the medicine Guajacum and of the french disease* Londin. 1536. 8°. 1539. 8°. 1541. 8°. TANNER. *Bibl. Brit.* p. 583.

LEONHARDI SCHMAUSS *de malo Gallico* tractatus Auguft. Vindel. 1518. 8°. & in LUISINI collectione. De ligno Indico. Nonne idem est *Recept, wie man das Holz Guajacum für die Franzosen brauchen soll* 1518. 4°. BOEHMER.

Sic JACOBUS a BETHENCOT, cujus *dialogus aquæ, argenti & ligni, Guajaci colluctantium* Parifiis 1527. 8°. prodiit MERKL.

§. CCXXVII. J. Manardus.

JOHANNES MANARDUS obiit anno 1536. Ejus adnotationes in Mesven sæpe prodierunt, etiam Venetiis anno 1602. fol. * & cum epistolis Basileæ anno 1549. fol. Sed pars certe aliqua scripta est anno 1521. 16°. (m), &

eo

(m) De Elleboro. GBSNER.

eo anno edita cum titulo *Adnotationes & censura in medicamenta simplicia & composita Mesuae. Epistolarum primi sex libri* prodierunt Parisiis anno 1528. 8°. Argentinae anno 1529. 8°. Francofurti anno 1541. Ferrar. 1541. 4°. nisi hae postremae editiones plures habent epistolas. Deinde libri 18. Basileae anno 1531. fol. tandem libri XX. Basileae anno 1540. fol. TREW. anno 1549. fol. *. Lugduni anno 1549. 8°. TREW. Venetiis anno 1557. SEQUIER, & cum titulo *επιτολογια επιστολικη* Hanoviae anno 1611. fol. Cum MUNDELLÆ, MASSÆ, THEODOSII & LANGII epistolis Lugduni anno 1557. fol. MERKLI.

In Commentariis ad MESVEN fere Græcorum loca adducit, fontesque placitorum scholæ Arabicæ apud Græcos quærit, corrigit eosdem, quoties a Græcis recedunt; & doses medicamentorum definit. Nonnunquam citat, quæ ipse viderit, in Pannonia etiam & Polonia. Sennam, deteriore equidem, in Apulia nasci vult. Gemmas inutiles esse sapienter (n) monuit. Quæ antidoti bonæ sint, quæ obsoleverint, quæ sint paratu difficiles, solet monere.

Epistolæ partim practici sunt argumenti, multæ tamen botanici, totus imprimis liber VIII. in quo fere in DIOSCORIDIS interpretatione HERMOLAUM defendit, MARCELLUM refutat, & proprium ad codicem Græcum textum emendat. Non satis plantarum gnarus fuit, cum paulo rariores non adtigerit, sed neque vulgatorum valde peritus fuerit. Passim etiam in aliis libris de rebus botanicis inquirat. In eo laudem meretur, quod ab Arabibus homines ad Græcorum puriores certe fontes revocaverit. Liliū convallium de genere Polygonati esse (quod Fraxinellam vocat) sagax vidit, quod primum forte indicium est vis methodi naturalis (o). Epistolæ scriptæ sunt ab anno 1500. ad 1536.

Censuræ MANARDI (male MAINARDI) ex *Epistolis* decerptæ, recusæ existant in BRUNFELSII T. II.

§. CCXXVIII. F. Delicado. Alii.

Francisci DELICADØ presbyteri *el modo di adoprare il legno di India Occidentale* Venetiis anno 1529. 4°. Vim beneficam recenset, quam in se ipso erat expertus.

NICOLAI MASSA *de morbo Neapolitano* liber Basil. 1536. 4°. ob descriptionem & laudes ligni sancti huc facit.

NICOLAI POLL *de curatione morbi gallici per lignum Guajacum* Basileæ 1536. 4°. & in LUISINI collectione. Ob eandem causam huc facit.

(n) Ad Electuarium e Gemmis.

(o) L. IX. Epist. 4. anno 1522.

§. CCXXIX. O. Brunfels.

Otho BRUNFELS Moguntinus, theologus & medicus, poliater Bernensis, in quo officio anno 1534. obiit.

EJUS *Theses, seu communes loci totius medicinae, etiam de usu phar-
morum, &c.* Argentinae anno 1532. 8°. prodierunt, GESNERUS opus vocat im-
maturum.

*Onomasticon medicinae, nomina continens omnium stirpium, medicamentorum
simplicium, aliorum ad medicinam pertinentium* Argentorati anno 1534. fol.
1543. fol. Lexicon est, & ipsum monente dudum GESNERO immaturum, &
feline congestum.

EJUSDEM *Jatrion medicamentorum simplicium continens remedia omnium
morborum* Argentorati anno 1533. 8°. paulo ante mortem auctoris prodiit.
Libri promittuntur quatuor, mihi duo sunt, qui tamen spissum volumen ef-
ficiunt. Ordo adfectus diversarum corporis humani partium sequitur, liber
ipse ex veteribus, etiam potissimum ex PLINIO VALERIANO compilatus est,
neque ob hoc opus instauratoribus addi meretur.

Sed ob icones omnino, quibus priorum omnium industriam superavit.
Germanice prodiit *Contrafayt Kräuterbuch neulich beschrieben* Argentorati
1532. fol. TREW. & *ander Theil* anno 1537. fol. Est etiam apud ILL.
virum J. GESNERUM. Idem est *Kräuterbuch Contrafayt vollkommen* Argento-
rati anno 1534. 4°. GMEL. cum figuris minoribus 197. & viribus medicatis :
& alia editio cum eodem titulo Francofurti anno 1546. fol. HEIST.

Porro *In Dioscoridis historiam herbarum rectissima adaptatio cum variis
iconibus* Germanice prodiit Argentorati anno 1543. fol. TREW. quæ eadem
sunt operis latini icones 314.

Denique latini operis prodiit Tomus quidem primus Argentorati anno
1530. fol. recusus anno 1532. * 1537. & 1539. aliquanto auctior TREW.
Tomus II. anno 1530. 1536. * 1539. in posterioribus editionibus paulum
mutatus. Tomus III. anno 1536. & 1539. hic auctus TREW. & anno
1540. *

Totum opus prodiit etiam tribus tomis absolutum Argentorati 1537. fol.

Herbarum ergo viva icones ad naturæ imitationem imitatae & *appendix
de usu & administratione simplicium est* tomus I. hujus operis. Præmittitur En-
comium medicinæ. Icones bonæ sunt (p), ad naturam factæ, ut pictor
etiam vitia speciminum expresserit, quæ delineanda accepisset. Ad quamque
plantam

(p) Probat etiam Euricius CORDUS p. 14. de nominibus dubitat p. 15.

plantam auctor colligit loca Græcorum, Latinorum & SERAPIONIS, & Arabitarum PLATEARII, SYLVATICI, aliorum, denique HERMOLAI & MARCELLI; tum nomina Germanica & alia, denique vires medicas. LEONICENI censuras ad sua capita interponit, & COLLENUTII apologias, & MARNARDI adnotationes. Plantæ vulgares sunt, aut Germaniæ indigenæ, aut hortenſes, multæ tamen hic primum adparent, tot poſt ſeculorum intervalla ab AUCTORE primum dictæ, ut Orchides aliquæ, etiam fuciſſora & ſpiralis, Bifolii icon, Hyacinthi ſtellati, Pulſatillæ. In appendice hiftoriam aliquam plantarum collegit, tum ad THEOPHRAſTI plantarum differentias, deinde ſecundum vires medicas diſpoſitarum. Has differentias *Guilielmus MONTANUS Epitomes medica* titulo recudi fecit Antverpiæ anno 1540. 8°. tamquam novum opus.

NOVI HERBARIJ Tomus II. ipſe quidem eſt ejusdem ſcopi. Hic Carlina primum exprimitur, & Gentiana cruciata, Unifolium, Rapunculus, & vulgatiores aliquæ plantæ.

Longa hujus Tomi eſt appendix, & *Exegema ſimplicium*, quæ ſunt, apud DIOSCORIDEM, & collatio cum iis, quæ in officinis habentur. Utitur auctor paſſim M.S. codice Bononiienſi; in quo plantarum loca natalia Bononiienſia recenſebantur, ſed onus nimium BRUNFELSIUS ſuſceperat. Reliqua aliorum ſunt auctorum.

In Tomo III. primum corollaria ſunt, in quibus ſuis calumniatoribus reſpondet, CORDO potiffimum patri. BRUNFELSIUS partim ſe excuſat; partim tuetur, in eo occupatus, ut noſtras plantas cum Græcis conciliet. Sequuntur novæ icones, cum viribus medicis. Icones bonæ, ſed nomina ſæpe erronea. Trifolium vulgare monopetalon vocat Brunellam, Melilotum Fragariam, Calcitrapam Eryngium, Been Smilacem, Sophiam Millefolium. Aliquæ icones ex primis Tomis repetuntur.

EJUSDEM *Reformation der Apotheken von Kräutern, Wurzeln, Saft, Samen, Blumen, Oel, Feiſtigkeiten, wie man ſolche Dinge bekommen, behalten und brauchen ſoll*, vertente HANS ELER. Strasburg 1536. 4°. HIRSCH. & Bericht von allerhand Confectionen, Latwergen &c. Frankfurt 1552. 4°. B. THOMAS.

SERAPIONEM, & AVERRHŒM & RHAZEUM de ſimplicibus edidit Argentorati 1531. fol. cum libello de Centaurea, qui GALENO tribuitur.

Pauli ÆGINETÆ *pharmaca ſimplicia* vertit BRUNFELSIUS, & edidit Argentorati anno 1531. 8°. nimia, quam neque diſſitetur, properatione uſus, vitioſus libellus: nomina barbara, ut ovi anifci (onifci), Balanus myrepſica confuſa cum myrobalano purgante. Quæ dictio! *Cantharides obliquos luteos zingulos habent*. Ludimagiſter, Theologus, Medicus, nimis in multa ſe diſſudit.

Schema pharmacorum vulgarium ventrem ducentium & ſecundi libri theſium app. citat TREW. fol. maj.

§. CCXXX. *Cornelius Petri.*

Cornelii PETRI, Leydenſis phyſici, *Annotatiuncula aliqua in quatuor libros Dioſcoridis Anazarbei Antverpiæ anno 1533. 8. ** Ex primis auctoriſus eſt, qui plantas DIOSCORIDIS in frigida noſtra Europa ſe reperiſſe putarunt: Infeliciter paſſim, nam Papiſum vocat Gramen Helm Belgarum, Atractylida quæ Bardana, Arabin quæ Sambucus, Amonum quod Geranium, Myrtum, quæ Huls (Aquifolium); Anagrin ait in maritimis Hollandiæ naſci. Propria tamen induſtria plantas inveſtigare eſt admiſus: catalogum enim dat herbarum, quarum putat nullam aquod DIOSCORIDEM mentionem fieri, in quo ſunt Epilobia tria, Veronica, Rorella, Ribes nigrum, Sanicula, Vulvaria, Bugula, Pirola, Thora, Spergula, Ceterach, Terzella (puto Caſſidam); *Nova admiranda ſeria aliqua ſunt, pleraque nugæ.*

§. CCXXXI. *Lud. Cælius.*

*Ludovici CÆLII RHODIGINI lectionum antiquarum libri XXX. recogniti ab auctore, & tertia parte aucti Baſileæ anno 1542. fol. ** Plurima veterum, Græcorum etiam potiſſimum, hic loca collecta ſunt, magis ad clinica & anatomica, pauca ad botanica, quæ fere ad Græcorum ſententias redeunt. Libro V. agitur de Palma & Dactylis *Nicolais*, libro VI. de Lauro. Libro VII. de Ficubus, de floribus coronariis. L. VIII. de partibus florum. L. IX. de pane, de Fungis, Coloſaſia. L. X. de Mentha. L. XI. de Aconito. L. XII. de Olea. L. XIII. de leguminibus. L. XVIII. de Balfamo. L. XX. & XXI. de plantarum ſexu. L. XXIV. de odoramentis. L. XXV. de Pinn. L. XXVI. de Cardamo. L. XXVIII. de vino, de aratione, & partibus plantarum. L. XXX. de vino.

Laurentii FRIES, auctoris optimi GESNERI cenſuram experti, *Synonyma materiae medicæ, ſive de ſimplicium pharmacorum latinis, Græcis, Arabibus Barbarisque vocabulis Argentorati anno 1535. fol. MERKL. & germanice Synonyma gerechtz Nahmen und Auslegung aller Wörter, ſo man den Kräutern, Wurzeln, Blumen &c. zuſchreibt, neu corrigirt Strasburg 1535. 4°. TREW. reperio etiam 1584. 4°. Gallice les Synonymes latins, hebreux & grecs de differentes fleurs plantes pierres & mineraux de Phryſius 1579.*

EJUSD. Beſchreibung von allerley Speiſen zur menſchlichen Nahrung Mülhauſen 1559. 4°. B. THOMAS.

*EJUSDEM Spiegel der Arzney durch den Autorem Laurentium Fries und M. Othonem Brunfels wiederum gebessert Strasburg anno 1526. fol. 1532. fol. ** Continet etiam medicas & celebres plantas, & earum facultates, ſeu gradus, ut tunc vocabant. Poterat cum Arabiſtis ſtetiffe.

§. CCXXXII. *Johannes Leo.*

In *J. LEONIS Africae descriptione IX. libris abſoluta, & Romæ anno 1526. edita, & Antverpiæ 1556. 8°. (noſtra editio eſt Elzeviriana anni 1632. 16°.)* alioquin

alioquin lectu dignissima, passim naturæ dona per varia Africæ regna tanguntur, & potissimum in Libro VIII. Euphorbium, Cassia, & aliæ parum notæ plantæ Africæ indigenæ dicuntur, Gallice prodiit Lyon anno 1556. fol. NEAUME. Anvers anno 1564. VERDIER. Anglice 1600. 4°.

Huc *statuta nobilis artis bobatteriorum* urbis Romæ 1526. 1617. cum notis FULVII BENIGNI recusa, & cum titulo *Gli statuti dell' agricultura con varie osservazioni e decreti volgarizzati* per G. degli ANNIBALI della MOCARA Rom. 1718. 4°.

STEPHANI AQUEI encomium brassicarum seu *Caulium* Paris anno 1531. 8°. FALCON. *Comm. ad PLINIUM* diximus p. 97.

§. CCXXXIII. *Euricius Cordus.*

Euricius CORDUS, sive *Henricus* URBANUS (q), *Simmershusa* Hassica natus, LEONICENI (r) discipulus & J. MANARDI, Erfordix, & Marpurgi vixit, & denique cum Bremam secederet vocatus, obiit. Paulo ante mortem scripsit *Botanologicon* Colonix 1534. 8°. * Parisiis anno 1551. 12°. excusum, in quo non mediocrem, qualis tunc erat, botanices peritiam demonstravit. Nam in horto plantas colebat, & in agro conquirebat, ex lectione etiam veterum & nuperorum doctior, emunctæ naris homo, Poëta & criticus. Plantas Germanicas in hoc opusculo cum plantis DIOSCORIDIS comparat & conjungit alias; alias negat nostras respondere plantis veterum, non ignarus, non debere veterum Græcorum herbas in frigida (s) Germania quæri, & passim rariores plantas in Italia visas recte Germanicis præfert, ut in Narcisso, Acantho, Centaurio majori. De nuperis auctoribus judicat, non ini- que, ut de BRUNFELSIO, BRUNSCHWYGIO (t), amator RABELÆSII. Vires medicas hæcenus attingit, ut diureticam facultatem spongiolæ Eglanteriæ; passim querulus, de Marpurgensibus & DRYANDRO etiam potissimum. Consilium scribendi operis botanici abjecit (u).

EJUSD. *von der Tugend des edeln Theriaks* Marpurg 1532. 8°. HUTH.

§. CCXXXIV. *Horti Botanici.*

Circa hæc tempora plantas in hortis colere ceptum est: ita de suo CORDUS, & de J. RUD. NORDECII Cassellani (x) hortulo. In Gallia *Renatus* du BELLAI (y), VASSAEUS (z), GEOEROI (a) hortos aluerunt, & ipsi

(q) *Melch.* ADAM p. 24.

(r) Vitam viri dedit Cl. WIGANDUS KAHLER Rinteln anno 1744. 4°.

(s) Ut Hyssopum, cui folia sint Origani.

(t) p. 20.

(u) p. 11.

(x) p. 49.

(y) C. STEPHAN. *de re hort.* p. 36. In eo Pistacia sem. p. III.

(z) SÆLERIUS ad ACTIUM.

(a) Jam tunc hoc curioso pharmacopejo nomen fuit STEPHANUS *seminar*, In eo visa SYCOMORUS.

balistarii (b); in Helvetia C. GESNER; in Italia PRIULI Senator (b), Julius MODERATUS Ariminensis Pharmacopola, Vincentius a MONTE CATTINO Luccæ (c), J. Vincentius PINELLUS (d), Sinibaldus FLISCUS Genuæ (e), Gaspar a GABRIELIS Patavii (f).

Publicorum hortorum primus Patavinus est, quem (g) Danielis BARBARI hortatu Veneti anno 1533. condiderunt. Inde Florentinus anno 1544. (h), Luca Ghino magistro. Successit PISANUS a COSMO (i) Mediceo fundatus, & curæ CÆSALPINI commissus. Hos Leydenfis hortus & alii exceperunt, magno rei herbariæ incremento, cum in horto & plures ejusdem generis classisque species aptissime comparentur, & tota plantæ vita a primis initiis ad feminis perfectionem multo melius, quam in sylvis agrisque, possit edisci. Plurimæ etiam stirpes brevi tempore & cum minimo labore nobis in hortis innotescunt, eæque ex omni undique terrarum orbe collectæ, quas non alio modo, nisi per infinita itinera, IDEM homo posset inspiciere.

Exstiterunt paulatim studiosi stirpium homines, qui in plantis indagandis laborem posuerunt. Celebris botanica laude sub initia seculi fuit DOMINICUS LENNUS Patavinus. JOHANNES FALCONER angulus multas plantas AMATO adtulit.

§. CCXXXV. Hermannus a Neuenaer &c.

Conjungemus cum BRUNFELSIO HERMANNUM Comitem de NEUENAR, cujus tractatus de nonnullis plantis earumque facultatibus, anno datus 1529. redit in BRUNFELSII Tomo II. Agitur de Lapatho, Acetosa, Cyclamine, Cissampelo &c., ex ordine literarum alphabeti. Eas herbas quærit conciliare, ut DIOSCORIDEIS nominibus plantas Germanicas adaptet. Addit speciem operis botanici, in quo veterum sententias collectas edere voluit.

Joachimi SCHYLLER medici, Basileensis, Tractatus de flore Grasblum (Tunica), cum BRUNFELSII Tom. II. prodiit.

In J. GERSDORF *Feld- und Stadtbuch berühmter Wundarzney* Argent. 1557. fol. * Frankfurt 1598. 4°. 1606. 4°. & alias edito, simplicia medicamenta & composita recensentur.

Apotheck für den gemeinen Mann, quo continentur HIER. BRUNSCHWYCK, von bewährten Stücken der Arzney: & MICHAEL SCHRICK von rechtem Brauch und Nuz der gebramten und distillirten Wasser, Nürnberg 1529. 4°.

Aus-

(b) GRRVIN. *Venen*. p. 285.

(c) BELLON.

(d) MARANTA.

(e) BRASSAVOLA.

(f) C. STEPHAN. *arbusc.* p. 22.

(g) BELLON *neglect. cult.*

(h) TARGIONI *prodrom. chorograph. Toscan.*

(i) ROLFINK *veget. in genere*. p. 136.

Ausgebrannte und distillirte Wasser &c. Strasburg 1530. 4°. HIRSCH.

Lustgärten und Pflanzungen, wie man sie halten soll, Strasburg 1530. HIRSCH.

Allerley Flecken aus Kleidern zu bringen, wie Garn und Leinwand, Holz und Bein mit mancherley Farben zu färben, Maintz 1532. 4°.

Lustgarten und Pflanzung mit wunderbarer und seltsamer Verimpfung allerhand Bäume, Kräuter, Blumen und Früchte, wie ein Hausvater mit seiner Arbeit das ganze Jahr über sich verhalten soll, Augspurg 1530. 4°. HIRSCH.

§. CCXXXVI. Hier. Bock.

Hieronymus BOCK (vulgo TRAGUS) Heidenbachensis Bipontinus (k) verbi divini minister & medicus, qui anno 1554. vix quinquagenarius extinctus est. Non in libris folis plantarum peritiam quæsit, sed late per Alfatiam Vogesumque (l) montem, partemque Rhætiæ, plantas conquirit, plurimasque (m) primus detexit, omnino hinc gratas laudes GESNERI meritus. Jocularis homo, indulgit nominibus exoticis, & communi fere Germanorum vitio, plantis suæ frigidæ regionis paulo licentius veterum nomina tribuit.

Et primo anno 1531. dedit ad BRUNFELSIUM herbarum aliquot confuras & dissertationes. Plantas nostras Germanicas cum Græcorum & Arabum plantis confert, & utrasque, ut potest, coaptat.

Edidit inde *New Kreüterbuch vom Unterscheide, Wirkung und Nahmen der Kreüter, so in Deutschland wachsen.* Prima editio absque iconibus prodit Argentorati anno 1539. fol. * in duas partes divisa. Veterum placita, & nomina, etiam barbara, collegit undique, facultates medicas copiose recenset, species generi cuique plusculas subijcit.

Inde recepit in opus suum icones FUCHSII, quibus adjecit aliquas, pulchre fatis a Davide KANDEL delineatas. Seorsim prodierunt hæ icones cum nominibus anno 1550. 4°. * 1553. 4°. TREW. *vivæ atque ad vivum expressæ imagines omnium herbarum in H. BOCK herbario depictarum;* Deinde in editione herbarii Argentoratensi anni 1546. fol. quæ multum aucta prodit, tabulæ etiam sunt repetitæ, & capita multo plura, omnino 430. quæ in priori sunt 319. tum in editionibus Germanicis anni 1551. & 1556. fol. * quæ ipsa recusa fuit 1560. fol. 1565. fol. TREW. anno 1572. fol. * 1595. fol. Capita sunt eadem, & tota editio repetita. Sic procul dubio etiam editio 1580. fol.

L 1 2

fol.

(k) Brettanum vocat THEODORUS.

(l) *Hist. Lugd.* p. 92. TRAG. apud BRUNFELS II, p. 275.

(m) TRAG, *hist.* de Cyclamine,

fol. hæc a M. SEBIZIO aucta, tum annorum 1586. 1587. 1595. SEGUIER. 1630. fol. TREW.

Latina versio prodiit anno 1552. 4°. * cura *Davidis KYBER*, cum GESNERI docta præfatione.

Plurimas hæctenus plantas tradere C. GESNER. Detexit in Germania nascentem TRAGUS Fraxinellam, Hypericum pulchrum, Glaucium, Papaver rhœas capitulo hispido, Lappulam RIVINI, Millefolium nobile, Alterem, qui herba vulneraria *an der Pfriem*, Quinquefolium album scapo radicato foliis breviori, Passerinam, Struthiopteridem, Lycopodium Sabinæ facie, Trifolium Cytisum, Triglochin, Iridem tenuifoliam, Tribulum aquaticum, Vaccinium rubrum, Chenopodium Stramonii folio, Helleborum, viridem, alias. Vulgatorum etiam plantarum bonas dedit icones, ut Acini, Valerianæ sexu distinctæ, Helianthemî, Echioidis cærulei, Pedicularis minoris, Balsamines impatientis, Esulæ minimæ, Luteolæ, Knawel, Bupleuri, Polygalæ, Astragali glycyphylli, Cirsii acaulis, Caucalidis tenuifoliæ, Cardui pratensis: Linagrostidis, Nidi avis; etiam rariorum, ut Rutæ Sylvestris, Glaucii, Cyani latifolii, Chrysocomes, Adonidis perennis, Passerinæ, Acrostichi, Struthiopteridis, Ceterach, Lycopodii sabinæ facie, Trifolii Cytisi, Triglochinis, Iridis tenuifoliæ, Raphani rusticanî, Tribuli, Vaccinii rubri, Staphylodendri, aliarum. Habet nuces juglandes ferotinas, nuper celebres.

Argentorati etiam *de alimentis* librum Germanicum edidit 1550. 4°. C. GESNER *Bibl.*

§. CCXXXVII. *Leonhardus Fuchs.*

Leonhardus FUCHS Wemdinga Suevus, ob religionem se Onolsbachum, & demum Tubingam recepit, ibique medicinam docuit, vir sua ætate doctus, & excitati criticique ingenii: quî minus tamen cum natura ipsa confuevit, quam TRAGUS, neque raras aut devias plantas descripsit, iisque fere contentus fuit, quæ in pharmacopolia recipiuntur.

Primum ejus opus inscribitur *Adnotationes aliquot herbarum & simplicium a medicis hæctenus non recte intellectorum*, quæ in Tomo II. operis BRUNFELSII prodierunt anno 1532. Arabes exagitat, & ex Græcorum monumentis castigat.

Inde *historiam plantarum* edidit, latine equidem Basileæ anno 1542. fol. * Germanice ibid. anno 1543. fol. * tribus capitibus auctam. Icones dedit, folis quidem umbris circumscriptas, cæterum magnas & præstantissimas, plerasque proprias, aliquas ex BRUNFELSIO imitatas. Historia ipsa ex DIOSCORIDE aliisque descripta, pauca propria habet, & commune ei ætati vitium, ut
scriptores

scriptores nimiam spem conciperent, frigidus sub cælo plantas calidioris cæli se detexisse. FUCHSIUS nimis sui confidens errores suos non amabat agnoscere, & amorem monentis GESNERI non pro meritis amplexus est (n).

Recusa est hæc historia Basileæ 1545. 8°. RAST. Parisiis anno 1543. 12°. SEGUIER. anno 1546. 8°. * Lugduni anno 1547. 12°. 1555. 12°. * hæc absque iconibus, tum 1546. 8°. SEGUIER. & anno 1549. 8°. * cum minoribus iconibus.

Minori forma recusæ sunt figuræ: Solæ Germanice anno 1545. 8°. cum titulo *Lobliche Contrafeytung aller Kräuter, so Fuchs im ersten Bande seines Kräuterbuchs hat begriffen*, tum latine Basileæ anno 1545. 8°. RAST. anno 1549. 8°. MÉRKL. Lugduni anno 1549. 8°. & TREW. 1595. 8°. 1555. C. HOFM. BURCKART.

Belgice prodit idem opus *den grooten herbarius met figuren* anno 1547. fol.

Gallice vertente Aegidio MAIGNAN *Commentaires sur l'histoire des plantes, composés par Leonard FOUCH* Paris anno 1549. fol. * capitibus 344. iconibus minoribus: & Lugduni anno 1549. 8°. 1555. 1558. 4°. HOTT. UFF. Rennes anno 1685. 12°. Vertente vero Guilielmo GUEROUULT Lugduni anno 1548. 4°. VERD. anno 1545. fol. 1550. fol. SEGUIER.

Hispanice per J. JARAVAM (SEG.) cum titulo *Historia de las yervas y plantas sacada de Dioscoride y otros autores*, Antverp. anno 1557. 8°. Icones bonas esse ADAMSON.

Secundum Tomum historię suæ ceperat præparare FUCHSIUS, quem in Pandectis jam GESNERUS expectabat. Quingentas super mille nunc icones paraverat, tribus Tomis edendas (o). Earum aliquæ, ligno insculptæ, Tubingæ servantur (p); aliæ Tiguri in J. GESNERI collectione. Codex M.S. Ulmæ servantur apud WAGNERUM Bibliopolam.

EJUSDEM *paradoxorum medicinæ* L. III. prodierunt Basileæ anno 1535. fol. * Tiguri anno 1540. 8°. * & Parisiis anno 1555. 8°. * Francf. 1567. fol. TR. Scopus fuit, deprimere Arabes, qui etiam eo ævo in scholis dominabantur. Magna pars botanici est argumenti. Aloen alias, quam Arabibus visum, facultates vult possidere. Rheum nostrum barbarum Casiamque, & Mannam differre a cognominibus Græcorum medicamentis, Eupatorium Agrimoniam esse; Centaurium utrumque ab Arabibus confundi; Napelli & Cicutæ confusas fuisse historias, & illum quidem male ad medicamenta adhiberi. Pentaphyllum nihil habere perniciosi. Pessime semen Cicutæ pro Harmalæ seu Rutæ sylvestris semine vendi. Ladanum ex Cisto, non ex Hedera, parari, & alteram AVICENNÆ esse confusionem, Hederæ cum Volubili. Populum Arabibus igno-

(n) *Epist.* p. 61.

(o) GESNER. *epist.* p. 115. b. 137. 6. HIZLER *vit.* FUCHSII.

(p) HIZLER *ib.* p. 29.

tam videri. Mezereon male ab Arabibus cum Thymelæa confundi, & male etiam inter herbas lactarias admisceri. Alfineni, Helxinen, Anagallidem, & Myofotidem ab Arabibus misceri. Sanguinem draconis longe differre a succo Sideritidis, neque cubebas in Myrto sylvestri nasci. Borriginem esse veterum Buglossum. Saccharum nostrum a veterum saccharo differre. Memithen esse Glaucium veterum, non Papaver nostrum cornutum.

L. II. Decocto pisorum post catharticum medicamentum male nos uti, neque recte pulvem ex avena confectam febrientibus propinari. Plura omitto.

EJUSDEM APOLOGIA, qua repellit malitiosas Gualtheri RYFF imputationes, quas DIOSCORIDI adtexit, obiterque ostendit multas, ino propemodum omnes herbarum imagines e sua stirpium historia esse sumtas Basileæ anno 1544. 8°. SEGUIER. TREW. & anno 1536. 8°. MERKL.

Adversus Christophori EGENOLPHI typographi calumnias responsio Basileæ anno 1535. 8°. MERKL.

De medicamentorum omnium præparandi, componendi, miscendique usitata ratione ac modo legitimo L. IV. Basileæ 1555. fol. TREW. Lugduni anno 1563. 12°.

Apologie tres, quartam primam adversus Guil. PUTEANUM docet, Alben aperire ora venarum Basileæ anno 1540. 4°.

Cornarius furens Basileæ anno 1533. 8°. MERKL anno 1545. 4°. SEGUIER.

Nicolai etiam MYREPSI opus FUCHSIUS latine vertit & edidit, cum adnotationibus sæpe botanicis. p. 167.

§. CCXXXVIII. Petrus Martyr.

Petri Martyris de ANGLERIA (Anghiera) de rebus Oceanicis & Orbe novo decades tres. Legationis Babylonie L. III. in oppido Carp. & anno 1516. fol. TREW. Basileæ anno 1533. fol. * Colon. 1574. 8°. Paris 1587. 8°. vertente R. HAKLUYT. Anglice 1577. 4°. Germanice per N. HOENIGER. Basileæ 1582. fol. Americam non adiit, sed Granatæ & Madriti ex viris de novis coloniis educibus hausit, quæ hic de COLUMBO, & ejus primis successoribus tradit. Queritur sua compilata esse a CADAMUSTO. Arborea & plantas utiles adtigit, Manyoc, Ananas, gratissimum FERDINANDO Regi fructum. Arborem focum vapore venenantem dixit. Iter Babylonicum erat Memphiticum, quod anno 1502. ipse orator Regis ad Soldanum susceperat.

Die neue Welt der Landschaften und Inseln, so jüngsthin von den Portugalesern und Hispaniern herfunden: was Güter und Waaren sie liefern &c. vertente ex latine sermone MICHAELE HERR Strasburg 1534. fol. HIRSCH.

Idem puto opus quod novus orbis regionum insularum, ALOYSII CADAMUSTI navigatio, tum C. COLUMBI, PETRI ALONSI a PINZONE, ALBERICI VESPUCCII

VESPUCCII, JOSEPHI INDI &c. cum PETRI MARTYRIS nupero opere Basileæ 1537. fol. HIRSCH.

§. CCXXXIX. *Job. Ruellius.*

Suessionensis, Regius medicus, deinde Canonicus Parisinus, vir Græce & latine doctus (q), eximius interpres, cujus versionem DIOSCORIDIS suo loco laudavimus, neque ipsarum plantarum ignarus, quarum vulgatiores species dixit, & nonnullis nomen suum imposuit, nondum obsoletum. Major tamen ei cura fuit librorum, & ex antiquis elegantissime collegit, quæ de quaque stirpe reliquissent, Arabum, quos Mauros vocat, etsi nomina tacet, tamen opera legit, & iis utitur, quoties proprii quid habent.

Ejus *de natura & historia stirpium* Libri III. justo volumine, prodierunt Parisiis anno 1536. fol. * & paulo post Basileæ anno 1537. fol. * inde Venetiis anno 1538. 8°. SEGUIER. & Basileæ anno 1543. fol. anno 1573. fol. SEGUIER. In L. I. ad aliquam THEOPHRASTI imitationem, generalia plantarum, deinde ad ordinem literarum arbores tradit; Libro secundo & tertio stirpes reliquas. Ad quamque, quoad ejus fieri potest, Gallicum nomen adaptat, & hætenus eas describit, ut tamen vix distinguas, quæ verba ex veteribus repetat, quæ sua sint auctori. Nomina & genera veterum repetit, neque oportet rarum quid, aut a communi notitia remotum a docto viro expectare. Gentianam habet, sed speciem unicam. Sedentarius (r) homo fuit.

§. CCXL. *J. Camerarius. Jod. Willich.*

Joachimi CAMERARII patris Commentariolus *de theriacis & mithridatiis* &c. Noribergæ anno 1534. 8°.

EJUSDEM *victus & cultus ratio*, versibus expressa cum schola Salernitana Antverpiæ anno 1562. 16°. & alias MERKL.

IDEM opuscula quædam *de re rustica* recusa dedit Tubing. & Noriberg. 1539. 8°. 1596. 8°. D'ETR. Pars I. sunt veterum de propriis rei rusticæ partibus sententiæ insigniores. Pars IV. pictura antiqua designans agricolæ officia V. Encomium rei rusticæ VII. catalogus auctorum, qui de re rustica & herbaria scripserunt.

JUL. POMPONIUS FORTUNATUS interpretationes in COLUMELLAM dedit Paris. 1537. fol.

Jodoci WILLICH erudita scholia in *Virgilio Bucolica* Argentorati anno 1535. 8°. * Plantas explicat & cum nostris conciliat, de quibus VIRGI- LIUS agit.

EJUSDEM

(q) QUIQUERANUS *Laud. Prov.* p. 50. b.

(r) BRASSAVOLUS *Exam. simplic. med.* p. 51.

EJUSDEM *ars magirica seu de cibariis, ferculis, obsoniis, alimentis, & potibus diversis parandis, eorumque facultatibus* anno 1563. 8°. BURETTE. Accedit epistola JACOBI BIFRONTIS *de operibus lactariis.*

§. CCXLI. *Gundisalvus Hernandez.*

Gonzalez HERNANDEZ *de OVIEDO Historia general y natural de las Indias, y tierra ferma del mar Oceano* Toledo 1526. fol. MEAD. Sevilla anno 1535. Valladolid 1557. fol. THUAN. Salamanca anno 1541. SEGUIER. 1547. fol. MEAD. Gallice a I. POLEUR versa Parisiis anno 1555. fol. 1556. fol. * cum titulo, *Histoire naturelle & generale des Indes.* Libri sunt X. & in Gallica editione XX. Ad rem herbariam pertinent L. VII. VIII. IX. & X. In L. VII. plantas & arbores utiles describit, ut panificia ex Mayz & Manyoc, cujus duas species bene distinguit, salutarem & venenatam. Deinde hic Batatas dicit, Ananas, alias plantas edules. L. VIII. Bixam, Pitahayam, quæ non videtur Pitahaya Californica, Tunam, Cereum. Icones aliquæ additæ. L. IX. arbores sylvestres dicit Mangle, Mançanillam, Filices arboreas. L. X. arbores & plantas medicas, Guajacum, ejusque vim medicatam, Goffypium, Avellanas purgantes, a Ricino diversas.

Italice exstat in collectione RAMUSII. *

Tractatulus *de ligno Guajaco & alter de ligno sancto* in LUISINI collectione recusatus est, cum nomine *Gonzali FERRANDI.*

Aliud GONSALVI opus est *Summario della natural y general historia della India Occidentale, trad. della lingua Castellana* Venetiis anno 1535. 4°. * non magnum opus, ex memoria fere ad CÆSARIS delectationem scriptum. Candidus vir & fatigatus anno 1522. Rector erat S. Mariæ in Terra firma. De Yucca, succo ejus venenato, arboribus, plantis, herbis, Battatas, Platano (Pifang) agit, cum malis figuris. Venenum ex *mançanilla*, formicis majoribus & Scorpiis paratum flammis se dedisse narrat. IDEM etiam opus apud RAMUSIUM exstat.

Quæ *historia general y natural de las Indias Islas* Salamanca 1646. fol. FRANCISCO HERNANDEZ tribuitur, fuerit potius GUNDISALVI.

§. CCXLII. *Carolus Stephanus.*

Carolus STEPHANUS (ETIENNE), qui idem anatomicas tabulas STEPHANI *de la RIVIERE* commentario comitatus est, Parisinus medicus, Vir latinæ linguæ peritus, quæ in ea familia quasi hereditario jure excolta est. RUELII potissimum opere usus, linguæ proprietatem magis quæsit, quam stirpium inventionem.

Ejus

Ejus plufculi libelli funt, quorum aliquos *pueris*, ipfe deftinabat, ut tamen ævo noftro, minus veterum fontium amante, etiam provectioribus ufu fuerint.

EJUSDEM *de re hortenfî libellus, vulgaria herbarum, florum, ac fruticum, qua in hortis nafci folent, nomina latinis uosibus efferre docens* Parifîis anno 1538. 8°. TREW. anno 1536. 8°. SEGUIER. cum altero *de fatione hortorum* libro anno 1539. 8°. * 1545. 8°. * Trecis anno 1542. 12°. SEGUIER. Lugduni anno 1563. 8°. SEGUIER. Eft nomenclator Græcus, latinus, gallicus, rerum ad rem herbariam fpectantium, cum veterum brevibus fententiis, & aliqua descriptione. Herbx adjectæ fepeftres, coronariæ, ad areolas utiles, cucurbitacæ aliquæ, condimenta, olera, acetaria, radices: deinde tempora & modi ferendi, & hortorum inimici.

Italice prodiit Venet. 1545. 8°. BODL.

EJUSDEM *Seminarium & Plantarium fructiferarum præfertim arborum, quæ post hortos conseri folent* Parifîis anno 1536. 8°. TREW. & auctius anno 1540. 8°. * Accessit alter *libellus de conserendis arboribus in Seminario (s), & in Plantarium transferendis.* Addit ILL. TREW. editionem anni 1548. 8°. Fattetur CAROLUS, fua fe ex *Hermolao BARBARO* habere, & a *RUELLIO*, artem tamen inferendarum arborum fe a focero *Aegidio VALESIO* didiciffe. Describit antiquorum fere uerbis feminarium arborum, & nomina pertinentia ad arborum infitionem & cultum. Sequuntur fructus horæi, cum nominibus noftris, ad veterum ftripes adaptatis. Succedunt etiam nuces, oliuæ, ficus, mora. In altera parte artificia docentur, quibus arbores feruntur, educantur, transferuntur, inferuntur, coluntur, veterum femper uerbis. Adjecta funt nupera artificia ablactationis (t), & pluriuni fpecierum in uitam arborem infitiones, quæ raro fucceffum inueniunt. Finis in arborum morbis, & in fructuum horæorum conseruatione.

Italice 1536. 8°. BODL. & cum priori Venez. 1545. 8°. ALMEL.

Vinetum Parifîis anno 1537. 8°. Lugduni anno 1536. BVMALD. 1537. 8°. ALMEL. Præter uitis cultum recensentur plantæ fponfe in uinetis fubnafcentes, cum nonnullis propriis fcriptoris adnotationibus. Vitium etiam diuerfæ fpeciei uinique. Pro uino Rhætico Rhenanum, diuerfiffimum, non bene fubponit.

Italice cum horto & feminario Venez. 1545. 8°

EJUSDEM *Arbustum, fonticulus, spinetum* Parifîis anno 1538. 8°. ALMEL anno 1542. 8°. * *Bafilæ* anno 1538. 8°. SEGUIER. Traditur hic *Salicetum*, (cujus falices uix adgnoscas), *Ulmarium*, *Populeum*, ubi tres fpecies *Populi*

(s) p. 114.

(t) EX COLUMELLA.

puli confunduntur; Lauretum, Myrtetum, Platanetum. Non puto vere Basileæ Platanum viguisse. Fonticuli vicinæ herbæ describuntur, Bryum etiam potissimum. In spineto & spinosæ arbores dicuntur, & Cardui. Methodus omnium eadem.

Italice cum vineto, seminario & hortis Venez. 1545. 8°. ALMEL.

EJUSDEM *Sylva, Frutetum, Collis* Parisiis anno 1538. 8°. SEGUIER. ALMEL. In Sylva arbores glandiferæ, & aliæ Sylvestres recensentur. Collis habet plantas in collibus nascentes, tum lactarias. Nondum noverat NOSTER nomen minoris Valerianæ.

EJUSDEM *Pratum, Lacus, Arundinetum* Parisiis anno 1543. 8°. * Pratorum cura, herbæ pabulares, medica, vicia. Inde herbæ pratenses, Trifolia, Bellis, Daucus creticus (potius vulgaris), Millefolium, Anserina, Quinquefolium, Gallium, Linaria, Fungi, Boleti, cum nuperis cognominibus. Ad lacum Nymphææ, Siler, Potamogeton, Plantago aquatica, Tribulus, Junci, Cyperi. Denique Arundines.

Ager. Ignoro, num seorsim prodierit, legi in *prædio rustico*; Frumentorum cura, & plantæ segetales.

EJUSDEM *De latinis & Græcis nominibus arborum, fruticum, herbarum, piscium & avium* Parisiis anno 1536. 8°. MAITT. 1538. 8°. ALMEL. & auctius anno 1545. 8°. 1547. 8°. * 1556. 8°. MAITT. Pictavii anno 1552. 4°. Lugduni anno 1548. 16°. SEGUIER. Lexicon est botanicum cum nominibus Græcis, latinis, Gallicis. ROBERTO S. LINDENIUS tribuit.

Hi libelli conjunctim prodierunt cum titulo *prædii rustici* Parisiis anno 1554. 8°. * 1629. 8°. TREW.

Gallice vertit gener C. STEPHANI Johannes LIEBAUT, medicus, & edidit *l'Agriculture & la maison rustique de C. ETIENNE & de Jean LIEBAULT.* Anvers 1584. 4°. RUF. Paris 1567. 4°. CHIV. 1574. 4°. SEG. Montluel 1572. 4°. ALMEL. Paris anno 1586. 4°. auctius. Editio III. continet *Petri AYRRAL tabulam sementium*; libros domus rusticæ 7. tractatum de *Nicotiana & Mechoacanna* & I. de CLAMORGAN *de venatione luporum.* Rediit Rouen anno 1602. 4°. 1625. 4°. SEGUIER. 1658. 4°. UFFENB. Paris anno 1641. 4°. SEGUIER. Lyon anno 1668. 4°. *. Hæc editio opus est undique a STEPHANIANO diversum, rejectis antiquitatibus, modernis inventis auctum, ordine diversissimo. Libri sunt VII. in quorum secundo plantæ hortenses, cum arboribus hortensibus, & libellis de Mechoacanna & Nicotiana. L. III. Arboretum. Infitio, cultus, arbores ex ordine, Sicera, Oleum, & aliqua de arte destillandi. L. IV. continet pratum & platenfes plantas, irrigatione neglecta. Hic Saliceta. L. V. Ager, frumenta, legumina, panis, cerevisia. L. VI. Vinetum, vina Gallica: inter ea Campanica vix nominat, & prædicat Aurelianensia. L. VII. Sylva & arbores Sylvaticæ.

Hoc *prædium* Italice versum est ab *Hercule* CATO Ferrariensi, *L'agricultura e casa di villa di C. Stephano* Venez. anno 1581. 4°. ad editionem anni 1573. tum anno 1581. 4°. 1606. 4°. TREW. cum CLAMORGANI luporum venatione, & anno 1668. 4°. SEGUIER. 1677. fol. *Versionem horti, seminarii, arbusi & vineti* diximus.

Anglice, vertente *Richardo* SURFLET Londini anno 1606. 4°. SEGUIER. Belgice *de Veltbouw of te landwinninge* Antverp. 1566. 8°. WACHEND. 1582. 4°. Amsterdam 1588. 1593. fol. 1622. 1627. fol.

Germanice a *Melchiore* SEBIZ edita est Argentorati anno 1579. fol. TREW. 1580. 8°. BASS. anno 1607. fol. auctius. Huc etiam editionem Amstelodamensem anni 1593. fol. refert Cl. SEGUIER, Belgicam forte. Editio mea hunc titulum habet *Fünfzehn Bücher vom Feldbaue und von der rechten Bestellung eines Land-sitzes, davon etliche von C. STEPHANO und J. LIEBAUT, und theils durch M. SEBIZ, theils aus den allernuesten Zusätzen deutsch übersetzt sind. Anjezo theils aus dem erneuerten französischen Exemplar, theils aus Georg. MARIJ publicirter Gartenkunst, theils aus J. FISCHARTS Feldbaurechten hinzugethan worden.* 1555. fol. TREW. 1588. fol. * 1592. fol. TREW. 1607. fol. TREW. DRAUD. Quindecim librorum tertius pertinet ad hortum. L. V. ad arbores hortenses. L. VII. Pratum est. L. IX. Ager. L. X. Legumina. L. XI. Vites. L. XII. Sylva. Gallica editione multo auctius opus est, ex qua versum est. Capita hortensium ista habet 62. germanica 110. Laudat ob plantas pabulares ZINKIUS.

Exstat etiam *Caroli* STEPHANI L. III. *de alimentis* Paris anno 1550. 8°. * Victus rationem præscribit, tum ad morbos, tum pro iis, qui bene valent. Cibos & potus ex vegetabili regno breviter recenset, secundum scopum, ad quem præscribuntur; ex veteribus autem cujusque facultates sumit, addit Gallorum inventa. Denique alimenta ad prævisos fines certas in classes ordinat.

§. CCXLIII. *Christianus Egenolf.*

Christianus EGENOLF, bibliopola Francofurtensis, herbarum imagines vivas edidit, quæ cum CUBÆ herbario ab EUCHARIO RHODIONE recusato prodierant anno 1533. fol. TREW. anno 1535. fol. TREW., & anno 1538. Pars vero II. anno 1535. 1569. fol. HOTTON. Redierunt hæc icones anno 1540. cum DORSTENIO; anno 1542. cum J. DRYANDRO. Deinde aucto numero in utroque *Dioscoride* WALTHERI RYEF anno 1543. fol. & anno 1549. fol. Recusæ sunt etiam anno 1550. fol. TREW. cum herbario Germanico, solo cum nomine EGENOLPHI *Kräuterbuch &c. über vorige Edition gemehrt &c.*, & anno 1551. & 1555. fol. TREW. cum *Adamo* LONICERO, bis etiam germanice, eodem edente, anno 1569. fol. 1577. fol. TREW. 1579. fol. 1582. & 1598. 1604. fol. denique

denique auctiores a *Petro UFFENBACH* Francofurti anno 1609. fol. 1628. fol. ZOCH. 1630. fol. TREW. anno 1678. fol. 1679. fol. 1705. fol. 1737. fol.

De his iconibus iudicium dabo cum *DORSTENIO*, cumque *LONICERO* & *RYFFIO*.

Prodiit etiam *CHRISTIANI EGENOLPHI* nomine *adversus illiberales L. FUCHSI* calumnias *responsio* Francofurt 1544. 4°. *HIRSCH*.

§. CCXLIV. *C. Oroscius. Textor.*

Christophorus OROSCIUS, (*HOROSCO*) Salmanticensis, *adnotationes* dedit in *PAULI interpretes* Venetiis anno 1536. fol. *MERKL*, 8°. *TREW.* & *posteriores* in *L. VI. adnotationes* anno 1536. Stirpium nomina ex vetustis codicibus corrigit. *TREW.* Dedit *IDEM* *adnotationes* in *AETII interpretes* Basileæ anno 1540. 4°. *TREW.*

Benedicti TEXTORIS, Segusiani, *florum differentia ex Dioscoride* Venetiis anno 1534. 16°. anno 1537. 16°. *, & cum *TRAGO KYBERI* Argentorati anno 1552. 4°. * Initium est a plantarum descriptionibus; sequuntur differentia plantarum a folio, flore, aliave plantæ parte sumptæ, tum adfinitates, & comparationes. Methodicus est in *DIOSCORIDEM* index.

§. CCXLV. *Joh. Lonicer.*

Johannes LONICER NICANDRUM, ut alias diximus, latine vertit. Ad *DIOSCORIDEM MARCELLI VERGILII scholia* addidit Marburg anno 1543. fol. * edita, in quibus nomina hebraica excogitavit, & passim parallela *DIOSCORIDIS*, *GALENI*, aut *PLINII* loca collegit. Ad naturam non accessit, neque id ipsi vitæ genus fuit.

§. CCXLVI. *Hieronymus Fracastorius.*

Hieronymi FRACASTORII, Veronensis, celebris medici & Poëtæ *Siphilis* Basileæ prodiit anno 1536. 8°. Antverpiæ anno 1562. 8°. inde variis locis & nuper Patavii 1739. 4°. & Londini anno 1746. 8°. tum in *collectionibus operum* auctoris Venetiis 1555. 4°. * Genevæ anno 1637. 8°. Gallice, versa a *CL. MACQUER* & *la COMBE*, cum bonis notis Paris 1753. 12°. Ingratam materiem, dum ingenio suo ornat, magnam laudem meritis est. Guajacum, quod Hyjacum vocat, potissimum describit, ejusque adversus novam pestem vires deprædicat.

EJUSDEM de vini temperatura Venetiis anno 1534. 4°. & in operum collectionibus.

§. CCXLVII.

§. CCXLVII. *Gonfalonarius. Barlandus &c.*

J. Baptista GONFALONERII Veronenſis de vini natura, ejuſque alendi & medendi facultate diſquiſitio Venetiis anno 1535. 8°. FALC. Baſileæ anno 1535. 12°. ibid. In vino & calidam facultatem eſſe, & humidam, & ſiccam, & frigidam.

Jacobi PRÆFECTI, Netini, Medici ſiculi, Archiatri Pontificii, de diverſorum vini generum natura liber Rom. anno 1536. 8°. SEG. & Venetiis anno 1559. 12°. B. B. Vina generoſiora nuperiorum & veterum recenſet: vires medicas fere ex veteribus exponit, quæ vel profunt, vel nocent; & varia problemata ad veterum morem reſolvit.

Huberti BARLANDI, Namurcenſis, velitatio cum Arnolſo NOOTZ, qua docetur, non paucis abuti nos vulgo medicamentis ſimplicibus, ut Capillo Veneris, Xylaloe, Xylobaſamo, Spodio Antverp. anno 1532. 8°. Arabes & Avicennam paſſim caſtigat, laudes meritis Euricii CORDI.

ANTONII FUMANELLI Comm. de vino Venetiis 1536. 4°. HEINS.

§. CCXLVIII. *Brassavolus.*

Antonius MUSA BRASSAVOLUS, Ferrarienſis, LEONICENI diſcipulus, MANARDI æmulus & adverſarius, a libris non alienus, etiam a linguis nuperis, & a Germanica, & denique in plantis patriis minime rudis; ut ea ferebat ætas. Galliam adiverat anno 1528.

EJUS examen medicamentorum ſimplicium jam anno 1536. Romæ prodiit fol. SEGUIER. recuſum Venetiis anno 1538. 8°. SEGUIER. anno 1539. 8°. SEGUIER. anno 1545. 8°. SEGUIER. & anno 1556. 16°. Baſileæ anno 1538. 4°. Tiguri anno 1555. 8°. tum Lugduni anno 1556. 12°. * Dialogus eſt inter auctorem, herbilegum, & ſenem pharmacopolam. Ii, quos noviffime diximus, errores fere proferunt. Contra eos BRASSAVOLA veriorem ſententiam tuetur, Barbaros fere refutat, quos Arabiſtas diximus, etiam MANARDUM, LEONICENUM & MESVEN. Deſcriptiones breves, & ſolorum generum. Facultates medicas non raro ex proprio experimento tradit, hætenus non inutiles. Aliqua in canibus tentavit, quos paſta ſcammoniata occidit. Rhabarbari genus in Calabria naſcens, drachmæ unius pondere, vehementer alvum ducere expertus eſt. De Centaurio majori ſeu Rhapontico (u) Garganico. Senam eſſe κκροσμαχον, & acerrimam Laureolam. Epidemiam verminofam equorum deſcribit. Schœnanthum in Calabria provenire, Polium, pro quo aliam herbam pharmacopolæ colligant, circa Bononiam abundare monet. Lupulum deſcribit PLINIO dictum, non DIOSCORIDI.

EJUSDEM de medicamentis tam ſimplicibus, quam compositis catharticis, quæ unicuique humori ſunt propria. Tiguri anno 1555. 8°. * Simplicium medicamen-

torum facultates etiam per experimenta docet; Absinthii succum alvum leniter ducere, herbam integram nequaquam. Aquam marinam pariter alvum ciere. Decoctam cum Lupulo aquam, ad unciam sumtam, aliquantum alvum laxare. Soldanella marina commode se in febre tertiana epidemica alvum movisse, succo ad semunciam dato, etiam herba. Nasturtio cum aqua cocto efficaciter se febres tertianas sanasse, ut venter leniter moveretur; sic cum Chamædry. Nucleos pineos alvum non ducere, etsi emolliant. Pomis omnino, Origano Cretico, Thymi & Tragorigani succo aut decocto, Genistæ flore, femine & radice, potentius tamen succo, etiam ad duas drachmas dato, alvum laxari. Ex Colocynthide sumta in principe hypercatharsin factam vidit, secutumque sanguinem. Hermodactylum ait in Apennino monte provenire, & Scordium in Ferrariensi agro detexit. Primus Elleborum nigrum, a longis temporibus intermissum, ausus est propinare, atramque bilem educere comperit, & maniacum ex illustri gente MALATESTARUM eo pharmaco sanavit. Iridis succo vehementer aquas duxit, siccæ radicis pulvere blandius, Soldanellam adversus hydropem laudat. Succo lactucæ sylvestris, ad unciam dato aquas civit. Multa in reis hominibus se experimenta fecisse, ipse addit.

EJUSDEM *examen omnium Syruporum, quorum publicus usus est* Lugduni 1540. 8°. * Non omnes, sed aliquos syrupos examinat, & simplicia medicamenta, quibus in iis syrupsis locus est. Passim habet inter multam confabulationem aliqua eo ævo non vulgaria, ut de Polygono coccifero. De Rihe Arabum fatetur, sibi non liquere.

Citat SANDER libros *de simplicibus medicamentis: de syrupsis, de pilulis, de medicamentis catharticis: de electuariis non solventibus, de sus s. collyriis: de suffus s. pulveribus, de oleis, ceratis, unguentis, emplastris, trochiscis, looch, aquis, infusionibus, decoctionibus, propriis medicamentis humores educentibus simplicibus & compositis* Venet. 1551. quæ videretur eorum librorum fere omnium collectio esse, qui continuo dicentur.

EJUSDEM *Examen omnium linctuum, pulverum, aquarum, oleorum, quorum apud Ferrarienses usus est* Venetiis anno 1553. 8°. MERKL. Lugduni 1555. 16°. BURETTE. *Examen omnium electuariorum, pulverum & confectio- num catharticonum* Venetiis 1548. 8°. MERKL. *Examen omnium catapotionum & pilularum* Basileæ 1543. 4°. Lugduni anno 1546. 16°. 1549. 12°. RIV. 1556. 16°. MERKL. Venet. 1548. 8°. *Examen omnium trochiscorum, unguentorum, ceratorum, emplastrorum, cataplasmatum & collyriorum, quorum frequens est apud Ferrarienses usus* Venetiis 1551. 8°. MERKL. Lugduni 1555. 12°. vel 16°. BURETTE 12°. FALC.

EJUSDEM *de usu radicis chinae, & quaestiones de ligno sancto, cum Aloysii LUISINI Gallica collectione* Venet. anno 1566. fol. Leidæ 1731. fol. *

Pharmacopœa, quæ existet cum libro de morbo gallico, citatur ab ASTRUC. Lugduni anno 1555. 16°.

FRANCISCUS MASSARIUS vir eruditus, Constantinopolim iter fecerat: stirpes & medicamenta PLINII non absolvit. Laudat tamen, C. GESNERUS & aliqua de plantis habet in *castigationibus* (& *adnotationibus*) in IX. libros *Plinii de natura aquatilium* Basil. 1537. 4°. Paris 1542. 4°.

J. TAGAULT *de medicamentis simplicibus purgantibus* L. III. Basil. 1537. 4°. 1571. 8°. MAITT.

J. STOKAR *Regiment, wie man sich mit aller Speis, Getränk und Früchten halten soll.* Augspurg 1538. 4°. B. THOMAS.

§. CCXLIX. *Al. Mundella.*

Aloysius MUNDELLA, Brixienfis, horti Patavini Præfectus Iudus, scripsit *annotationes in ANTONII Musæ Brassavolæ simplicium medicamentorum examen*, quod cum *Epistolis* Basileæ anno 1538. 8°. & iterum anno 1543. 4°. Basileæ prodiit, & nuperius quam 1538. absque anno 8°. TREW. Percurrit ANTONII peculiare sententias, nonnunquam defendit, sæpe tamen refutat, non quidem ex plantarum ipsarum contemplatione, sed ex comparatis veterum locis. Codicem DIOSCORIDIS proprium græcum citat.

EJUSDEM *Epistola medicinales novem* prodierunt anno 1533. *Viginti duæ* in editione nostra anni 1543. 4°. * præter *adnotationes in Brassavolam*; Editionem Basil. 1538. 8°. UFF. non vidi. *Triginta & septem* in editione anni 1549. & 1556. 4°. TREW. Recusæ sunt cum MANARDI *epistolis* Lugduni anno 1557. fol. Inter eas aliquæ pertinent ad Rheum barbarum, Radiculam, Senam; pleræque tamen clinici sunt argumenti.

EJUSDEM *Dialogi* Tiguri 1551. 4°. omnino decem, fuscæ & asiaticæ scripti. In II. aliqua pertinent ad ciborum & potulentorum facultates. *Epistola VII.* agit de Papaveris inter edulia loco. Pleraque clinici sunt argumenti.

Theatrum seu Indicem GALENI omittimus.

§. CCL. *Alfonsus Ferrus.*

Alfonsi FERRI *de ligni sancti multiplicii medicina & exhibitione* Rom. anno 1537. 4°. SEGUIER. 1538. 8°. Basil. anno 1538. 8°. Paris anno 1540. 16°. 1542. Lugduni anno 1547. 12°. SEGUIER. cum titulo *Méthode curative de diverses maladies par la potion du bois de Gayac autrement dit le saint Bois*, composé par *Alphonse FERRIER*, & traduit, & corrigé par *Nic. MICHEL*. Poitiers 1546. 16°. 1550. 8°. Latine in collectione LUISINA. Uteunque, rudi tamen stylo, lignum sanctum describit.

MICHAELIS SERVETI *syruporum universa ratio* Paris 1537. 8°. MEAD. Venet. 1545. 8°. GUNZ. Lyon 1546. 8°.

§. CCLI. *J. Agricola.*

J. Agricolæ AMMONII (*Paürle*) *medicina herbaria* L. II. quorum primus habet herbas hujus seculi communes cum veteribus; secundus fere a recentibus

tibus medicis inventas herbas, quæ post GALENUM acceperunt Basileæ anno 1539. 8°. * Professor Ingolstadiensis, in Italia artem didicerat. Duo sunt Lexica. Prius habet nomina antiqua medicamentorum simplicium, & plantas Germanicas, quæ iis nominibus respondent. Intercurrunt aliqua non inutilia, Alceam in dysenteria utilem repertam fuisse: ex Colchico fumto pueros interisse. Equiseti decoctum ad vesicæ scabiem valere. Aquas meliores destillare docet, si vasculum vapore calidæ calefiat. Ononidem ad dysenteriam laudat; de Polygono coccigero differit. Allium victorialem describit. Esulæ corticem ex medici experimento laudat adversus hydropem. Sui diffidens de Veronica BRUNFELSIUM consulebat, & ipsum incertum.

De editione Nicolai PRÆPOSITI diximus.

§. CCLII. *Antonius Gallus alii.*

Roberti BRITANNI Scoti, vero nomine BARTON, *Agriculturæ encomium* Paris anno 1539. 4°. THUAN.

PLETHO *dell' arte di tintori che insegna a tingere panni* Venet. 1540. 4°.

Caroli FIGULI *herbarum methodus* Colon. anno 1540. 4°.

CL. BIGOUTIER *raporum encomium* Lugduni 1548.

Leonhardi JACCHINI, Professoris Pisani, *tractatus adversus AVICENNAM, MESVEN & Arabes omnes* Lugduni anno 1534. 8°. * Cum novæ Academiæ Florentinæ opusculis adversus Avicennam & medicos neotericos scripsit, qui neglecta Galeni disciplina Arabes colebant. Materiei medicæ ignorantia Arabistis objicitur; ipsaque remedia minus aut apta, aut efficacia esse. Absinthii succum non esse ventri inimicum.

EJUSDEM *Lettera apologetica in difesa e lode del Pepone* Firenz anno 1600. 4°. BURETTE. FALC.

§. CCLIII. *T. Dorstenius.*

Theodoricus DORSTENIUS *botanicon* scripsit; continens herbarum, quarum usus in medicina est, descriptiones & icones Francofurt apud EGENOLF anno 1540. fol. * Alphabeticus liber, tradit nomina aliqua & descriptionem ex veteribus, deinde virium medicarum farraginem collectitiam; satis barbaram. Herbarium nempe est Germanicum; sæpe dictum p. 240. 241. latine versum, & ab editore locupletatum. Figuræ toties recusæ EGENOLPHIANÆ, non magnæ, sed minime inartificiosæ sunt, umbris exaratæ, & ad naturam factæ, nonnunquam tamen ad imperfecta specimina. Nomina sæpe aliena; Croci loco Cartiamus depingitur &c.

LIB. V.

I N V E N T O R E S.

§. CCLIV. *Val. Cordus.*

Valerius CORDUS, EURICII filius natu maximus, ad summum in herbarum cognitione fastigium pervenisset, nisi eum anno ætatis 29. præmatura mors abripuisset. A prima juventute in medicamentis cognoscendis & præparandis industriam suam adhibuit (x). In alia etiam se diffundit, etiam in historica (y). In Germania primum, Hassia, Thuringia & montibus metalliferis SAXONIÆ plantas tanto studio collegit, ut aliquot earum centurias primus detexerit. Inde in Italiam (z) profectus, per æstus æstivos, & infalubrem oram maris inferi facto itinere (a), febrem malignam sibi concivit, & anno 1544. Romæ extinctus est. Opera, ut in brevi vita, pluscula vel edidit, vel edenda reliquit.

Adnotationum in Dioscoridem L. V. cum Dioscoride RIVIANO prodierunt Francof. anno 1549. fol. * Paris. 1551. 12°. MAITT. CORDUS non mediocrem hic & librorum cognitionem ostendit, & stirpium Germanicarum, quas cum veterum stirpibus comparat: & loca natalia indicat. Hæ adnotationes multum auctæ & emendatæ redierunt Argentinæ anno 1561. fol. * GESNERI ope, plusculis etiam novis additis numeris, & nonnullis notulis.

Deinde posthumos edidit GESNERUS *historiæ plantarum libros IV.* Argentorati anno 1561: fol. quibus multæ plantæ eximix primum describuntur, nominibus a CORDO ex lingua Græca fictis. Inter eas sunt Gratiola, Anblatum, Aizoon ferratum, Comarum, Menyanthes, Turritis, quæ Brassica virgata, Thalictrum minus, & tenuifolium, Thamæcneum (vaccaria), Mercurialis sylvestris, Intybus nauseosus, Polium Germanicum, Prenanthes purpurea, Oxycoccus, Thysselinum, Lactuca cærulea, Brassica arvensis, Linnopeuce, Phalangium non ramosum, Helleborinæ aliquæ, Dentaria baccifera, Parnassia, Pimpi-

(x) Bonum elaterium paravit CORD. *botanolog.* p. 28.

(y) Chronicon JOACHIMI scripsit.

(z) Cum eo ad mare inferum Cedrum Lyciam legit BELLON *consifer.* p. 106.

(a) Ex potu frigidæ FOREST. præfat. ad L. I.

Pimpinella cæruleo succo, Myrrhides & Selina aliqua, Gentiana autumnalis, Moschatellina, Rhamnoides, Cytifus alpinus, & glaber, Thymelæa linifolia, Guajacanam, Nardus Celtica, Centaurium majus, Mahaleb. Intercedunt, quas difficulter adgnoscas, uti jam GESNERUS fassus est.

Sylva observationum, quas inter peregrinandum adnotavit, una edita, multa quidem ad fossilia habet, plantas tamen etiam tradit, fere omnes novas, ut Chamæbuxum, Lichenem Islandicum, Petasiten Germanicum, Trientalem, Tripolium, alia. Primus plantas ad naturam, omittis veterum pigmentis, describere docuit.

Stirpium descriptionis Liber V. in Italia scriptus prodiit Argentorati anno 1563. fol. * Eo multæ plantæ, quas nunc primum (b) in calida regione viderat, descriptas dedit. Accessit Hieronymi SCHREIBER de morte CORDI epistola. Liber VI. cujus J. BAUHINUS meminit, & quem ÆMILIUS viderat, nunquam prodiit (c). Hunc V. librum, ex schedis GESNERIANIS Cl. SCHMIEDLIUS Noribergæ anno 1752. recusum dedit fol. * cum castigationibus satis numerosis.

ÆJUSEM *dispensatorium seu pharmacorum conficiendorum ratio* Noribergæ anno 1535. 8°. Paris 1548. Noriberg. 1551. 8°. HUTH. Venet. 1563. 12°. HUTH. & sæpe alias cum Petri COUDENBERG scholiis, & cum LOBELII notis, correctionibus, & auctariis Antverp. 1568. 12°. SCHULZ. Lugduni 1579. 12°. HUTH. ut lego, 1600. 12°. RIV. Leidæ ut lego anno 1590. 12°. 1599. 12°. RIV. 1651. 12°. * Gallice versum ab ANDREA CAILLE cum titulo *le Guidon des Apoticaire* Lyon 1572. 16°. 1578. 8°. BOECL. Hactenus huc pertinet, quod ad compositiones in brevibus scholiis adjiciat simplicium, quæ quamque antidotum ingrediuntur, aliquam descriptionem. IDEM opus opera collegii medici Noribergensis anno 1592. emendatum Noribergæ prodiit, tum 1598. fol. OSB. 1612. fol. HUTH. & auctum 1666. fol. 1686. fol.

§. CCLV. C. Gesner.

Verum omnes alios & sui ævi, & prioris, herbarum cognitione longe superavit, uno anno VALERIO minor Conradus GESNERUS Tigurinus, vir animo, labore, ingenio pariter eximius. Paupertas juvenem pressit, ut ad labores tanto viro indignos se dimittere coactus fuerit; enixus est tamen sua virtute, ut victum sibi paraverit (e), & suffecerit non modicis sumtibus, quos in rem naturalem erogavit. Nam & hortum (f) condidit, raris plantis confi-

(b) De Scordio, Thlaspi & Dictamno MANARDUS desperaverat Epist. 3. L. VI.

(c) In Libanotide amara.

(e) Epist. p. 49. b.

(f) p. 115. & præf. ad librum de hortis Germaniæ, ubi duorum meminit.

confitum, & pictorem (g) sculptoremque suo sumtu aluit, & thesaurum (h) rerum naturalium primus, nisi fallor, mortalium collegit, quem undique ex universa Europa Cl. viri ditaverunt; ex ipsa Polonia (i), & Britannia (k), Italia (l), Gallia (m), Germania (n), Helvetia (o) universa.

Naturæ vitia labore suo superavit, debili natus corpusculo (p), ut a renibus (q) metueret, hydropem etiam sensit (r), & arthritidi obnoxius (s) fuit, quo morbo se thermis Badenſibus (t) liberare conatus est, deinde vapore accensi spiritus vini motoque sudore, denique ulcere sponte subnato (u) sanatus. Myops etiam (x), usus est conspicio, quo objecta remotiora minutiora adparent (y), quod primum exemplum beneficæ facultatis vitrorum concavorum mihi occurrit. Itinera plurima suscepit, tum ob animalia, Argentoratense (z) & Venetum (a), tum ad plantas colligendas. Proveciori ætate, & debili corpusculo, in lacu natavit, ut plantas aquaticas corraderet (b). In alpes sæpe ascendit (c), neque enim itinera omnia potui eruere. In ipsam vallem Tellinam (d) anno 1560. & 1561. (e) comite J. BAUHINO (f), prius

N 11 2

autem

- (g) p. 27. h. Magnos se sumtus in eo facere p. 146. WOLF. *polit.* p. 446. J. BAUHINUS sumtibus GESNERI icones depingi curabat p. 20.
 (h) *Hist. vit.* p. 14.
 (i) p. 115.
 (k) A CAJO p. 134.
 (l) ALDROVANDO p. 79. *Quadrio de Aconit.* I. p. 50. CORTUSO *epist.* ad J. BAUHINUM n. 20.
 (m) A VALERANDO DOUREZ *epist.* ad Job. BAUHIN. n. 19. *Eustatio QUERCETANO de acon.* p. 13.
 (n) A J. KENTMANNO *epist.* p. 5. b. *epist.* ad KENTMANNUM n. I. Ab Adolpho OCCONE *Epist.* WOLF. p. 69. 77. Leonbardo RAUWOLF. p. 60. LEUSCHNERO *epist.* ad KENTMANNUM p. 27. HOLZACHIO p. 84. 87. STOECKLINGO p. 80.
 (o) J. FABRICIO Curienti *Epist.* p. 97. 926. Felice PLATERO p. 101. b. J. BAUHINO p. 101. b. 121. b. & c. Theodoro ZWINGER p. 101. 105. b. Benedicte ARETIO p. 116. b. 119. b. 121. b. add. p. 99. COLLINO Sedunensi *Aconit.* p. 5. HOLZHALBIO p. 84. b. Casparo WOLF. p. 122.
 (p) *Epist.* p. 92.
 (q) p. 112. b.
 (r) *Vit.* p. 4.
 (s) *Epist.* p. 83. b. *Epist.* ad J. B. p. 97.
 (t) p. 76. 88.
 (u) p. 88. b.
 (x) p. 84.
 (y) p. 136. b.
 (z) *Hist. vit.* p. 10.
 (a) *Hist. vit.* p. 5. 14. b. & *præf. ad aquatil.*
 (b) *Ibid.* p. 27. b.
 (c) Singulis fere annis *Præf. ad montem Frañum.*
 (d) p. 23.
 (e) p. 1. b. 23. 85.
 (f) Ex *Præfatione* C. BAUHIN. ad epistolas J. B. & GESNERI mutuas: denique ex GESNERO *app. alt. ad hort. German.* fin. tum ex J. BAUHINO. Sed vide *Hist. Stirpium Helveticarum* II, p. XI°.

autem in Glaronenses alpes, & in montem *Fractum* (g) & *Bockmatt*. Galiam etiam meridionalem (h) adiit, & Infubriam. Ipse pingendi peritus lineas ducebat subtilissimas, & pictorem dirigebat (i). Quare icones quidem dedit perfectissimas, nullis recentiorum celsuras, cum caractere, & omnibus plantæ partibus.

Methodi botanicæ rationem primus pervidit, dari nempe & genera, quæ plures species comprehenderent, & classes, quæ multa genera (k). Varias etiam classes naturales in libro de collectione stirpium expressit. Characterem adfinitatum in flore inque semine (l) posuit, in quibus depingendis ipse monet, se summo studio esse versatum (m). Calycis etiam a petalis discrimen in Helleboro, per ejusdem calycis constantiam stabilit (n). Quare sensit Staphidisagriæ cum Consolida (o) regali adfinitatem, Scorzonæræ cum Tragopogone (p), Moluccæ cum Lamio (q); Dulcamæræ & Solani (r), Calceoli & Orchidum (s).

Ante omnes nuperos justam gratitudinem doctis viris rependere conatus est, quorum nomina stirpibus imponeret. WOLRATAM (t) destinaverat: ad ARETIUM scripserat, ut ARETIAM sibi seligeret (u), BAUHINIAM JOHANNI obtulit (x), GASSERIAM vel ACHILLEAM (y) *Achilli Pyrminio GASSERO*, ADOLPHIAM vel OCCONIAM *Adolpho OCCONI* proposuit (z), aut Bursam pastoris, si ejus succum, liquores & vires explorasset. CORTUSUM (a) & CALCEOLARIUM (b) suo nomini dicatas sibi plantas addebat selegisse.

In plantas a prima juventute insaniit (c), a J. FRICCIO avunculo ad eorum amorem illectus. Quare multorum amorum laborem impendit (d), ut

(g) Anno 1555.

(h) RAUWOLFIO socio *Epist. Wolf.* p. 60. b. vit. p. 6.

(i) p. 27. b.

(k) p. 39. b.

(l) p. 113.

(m) p. 113. 646.

(n) *Epist.* ad KENTMANNUM n. 24. Ab imperitis pro flore haberi addit.

(o) p. 113.

(p) p. 36.

(q) p. 65. b.

(r) p. 84. b.

(s) p. 95. b.

(t) p. 120. b.

(u) p. 120. b.

(x) *Epist.* ad J. BAUHINUM n. 32.

(y) p. 42.

(z) p. 75. Pirolam proponit p. 63. aut Bursam pastoris p. 73. l.

(a) l. c.

(b) Ibid.

(c) *Vit.* p. 5. 14. b. *Epist.* 117. 118. h.

(d) *Præf. ad catal. quadrupart.*

ad historiam stirpium se præpararet, eum anno 1551. jam centum icones paratas haberet (e).

Plantas aut novas invenit, aut vagantes constituit tanto numero, ut octingentis illis veterum speciebus facile octingentas alias addiderit, quarum multas in summis alpibus detexit, in eo minus felix, quod operi pene perfecto immortuus, gloriam inventorum CLUSIO fere reliquerit. Anno 1565. mille & quingentas icones paraverat (f), quas WOLFIO reliquit.

Sed etiam medicam partem botanices studiosissime coluit. Cujusque plantæ saporem, & odorem explorabat, vires etiam in canibus, ut in Nuce vomica (g), Paride (h), Balsamine impatiante (i). Denique in se ipso experimentum faciebat, sæpe ab amicis monitus, ut ab ea temeritate (k) abstineret, sensim aucta dosi (l), ne sibi noceret, neque vere unquam sibi nocuit. Etsi enim a duabus drachmis radicis Doronici (m) ventriculum sibi sensit debilitari, facillime tamen convaluit, & illepida fabella est, quæ a CO:TEO nata ad posteros (n) descendit, ut ex ejus radicis usu summum virum periisse scriberent; qui tamen rem totam ipse narret, transactam sesqui anno ante mortem, quæ ex peste accidit 13. Decembr. anni 1565. Sed neque rusticorum (o) experimenta neglexit, paratus vel a Mago discere.

Ita sensim peritiam adquisivit in æstimandis plantarum viribus, ut vel solo ex odore vim purgantem sagiret. Eam vim in cannabino Eupatorio invenit (p), in Gratiola (q), in Helleboro (r). Antithoræ (s) etiam & foliorum Nicotianæ (t) vires exploravit, tum Thoræ Valdensem (u), & Polygalæ (x), in qua vim catharticam detexit. Lycopersici integrum pomum absque noxa edit (y).

Experimenta in se ipso facta ad ægrorum commoda adhibebat. Eclogia de Spina Cervina invenit (z). Hellebori usum, a meticulosis Arabibus

N n 3

inter-

(e) p. 116. b.

(f) WOLF pollic. p. 436.

(g) *Epist.* p. 133. & *Epist.* ad J. BAUHINUM n. 31.

(h) Nempe J. J. MURALTUS dedit.

(i) *Epist.* p. 109.(k) In venenatis plantis, quibus minime abstinebat. *Epist.* p. 71. b.

(l) Ibid.

(m) p. 18. b. 74. b. 78. *hort. Germ.* p. 247.(n) In FLOYERI *pharmacopœia*.(o) *Hist. vit.* p. 14.(p) *Epist.* p. 6. 121.

(q) p. 22. 71. b. ad J. BAUHINUM n. 33.

(r) Ibid.

(s) *Epist.* p. 66. *Epist.* ad J. BAUHINUM n. 30.(t) *Epist.* p. 79. b.(u) *Aconit* p. 186.(x) *Epist.* p. 121.

(y) p. 107.

(z) p. 16. b.

intermissum, non ad alvi solum aperiendæ officium, sed ad incidendos crassos humores revocavit, in asthma, arthritide, apoplexia, mensibus suppressis (a). Ex albo Veratro cum oxymelle (b) mite satis catharticum medicamentum paravit. Dabat & aquam (c) ex albo Helleboro cum aceto stillantem, & infusum cum eo vinum (d), & ipsum Veratrum cum melle & aceto coctum (e).

Impatientis vim diureticam in ægris (f) expertus est, & fragorum (g), & lixivii cinerum (h) fabarum ad calculum. Gentianæ succo (i) in febribus feliciter usus est; Paridis baccis (k), ex narcotica planta, ad hæmorrhoides. Oleum (l) lini in pleuritide feliciter exhibuit. Opium, quod vulgo pro veneno habebatur, maximarum virium esse & sudorem movere, primus invenit nuperorum (m).

Inter purgantia medicamenta plusculas stirpes indigenas recepit, Polygalam, Gratiolam (n); Eupatorium (o), quod commode vomitum moveret. Hyoscyami semine hæmoptoicam feminam sanavit (p). Certas plantas incertis in dispensatoriis (q) substituit, ut Tunicæ flores utrique Been.

Cum hisce dotibus admirabilem omnium pene, qui unquam exstitissent, scriptorum cognitionem conjunxit. Nam non medicos solos & philosophos & literarum auctores, sed potissimum etiam theologos undiquæ ita suos fecerat, ut non alibi fusiores recensiones dederit. Solebat omnis generis (r) monumenta colligere, ut alterum latus libri vacuum relinqueret, quod pro lubitu posset dissecare.

Eo eum ingenio animum excelsum conjunxit. Amatas sibi plantas seposuit, ut MOIBANI (s) heredibus aliquod commodum ex opere paterno nasceretur, quo iis liberaliter cessit. GUILANDINUM (t) ab asperiori in MATTHIOLUM, communem adversarium, ex postulatione revocavit. Eundem pro præ-

(a) *Epist.* ad J. BAUHINUM p. 134. 140.

(b) *Epist.* p. 9. 12. b. 20. b. 39.

(c) p. 11. 25.

(d) p. 12. 13. b.

(e) *Ibid.*

(f) p. 109.

(g) p. 92. b.

(h) p. 73. b.

(i) p. 58. 63. 97.

(k) 34. b. 21.

(l) p. 20. 108.

(m) p. 61. 69. b. 114. b.

(n) *Epist.* ad Job. BAUHINUM p. 147.

(o) *Epist.* p. 63.

(p) *Epist.* ad J. BAUHINUM, p. 105.

(q) p. 52. 80.

(r) p. 62. b.

(s) p. 41. b.

(t) p. 140.

præceptore adgnoscat, tanto peritior (u). KENTMANNUM, nescio quare iratum, humiliſſimis vocibus conatus est ſibi reconciliare, J. BAUHINUM ipſe incitavit, ut opus ſui æmulum urgeret (x). Pietate in DEUM fuit ſumma, ut ex epiſtola paulo ante improvifam mortem edita adparuit (y).

Alias laudes, non botanici argumenti, alias VIRO IMMORTALI impertiemus.

Opera botanica GESNERI ſunt *ſuccedaneorum medicaminum tabula Græca latina* Baſileæ anno 1540. 8°. *. GALENI primo ſuccedanea græca hic reſententur, aut gloſſis alienis aucta, aut alieni ſcriptoris; tum verſio latina, & notæ; porro antiballomena ex DIOSCORIDE, AETIO, PAULO excerpta, ſæpe valde peregrina, ut Lolii vires Iridi comparatæ, tum ex GALENO.

Hiſtoria plantarum & vires ex DIOSCORIDE, PAULO, THEOPHRASTO, PLINIO & recentioribus Græcis juxta elementorum ordinem Baſileæ anno 1541. 12°. * Venetiis anno 1541. 16°. Breves deſcriptiones ex Græcis & PLINIO collectæ, additis etiam Arabicis nominibus.

Apparatus & delectus ſimplicium medicamentorum. De compositione medicamentorum ſecundum genera ex PAULO, & GALENO Lugduni anno 1542. 8°. * Libellus Lugduni in peregrinatione datus eſt; ſimplicia ſunt medicamenta, breviter deſcripta, cum ſignis, ex quibus dignoſcas, num bonæ notæ ſint, cum præparatione, & colligendi & adhibendi modo. Pars altera eſt de medicamentis compositis & eorum præparatione, compendium ex GALENO & PAULO. Illa ad olea & emplaſtra: hæc ad paſtillos, unguenta, collyria, emplaſtra, &c.

Catalogus plantarum nomina latine, Græce, Germanice & Gallice proponens, ſecundum ordinem alphabeticum Tiguri 1542. 4°. * Adjectæ ſubinde aliquæ adnotationes GESNERI, & ejus optio nominum, quæ putet optima convenire. Plantæ fere vulgares ſunt, nomina ex RUELIO, FUCHSIO, TRAGO & CORNARO. Ad calcem adjectus eſt, ſecundum elementa, catalogus nominum inſolitorum, quæ DIOSCORIDI adſcribuntur, cum nominibus magis receptis. Hic catalogus reſuſus eſt cum Dioſcoride RIVII Francofurti anno 1549. fol. *

Libellus *de lacte & operibus lactariis, cum epiſtola ad Jacobum AVIENUM de montium admiratione* Tiguri anno 1543. 8°. * vel 1541. 8°. Ex variis ſcriptoribus hæc collegit, propriis eorum vocibus ſervatis: & occasione caſei Glaronenſis, aliqua ad ſtirpium hiſtoriam pertinentia admiſcuit.

Biblio-

(u) p. 65.

(x) p. 55. b.

(y) *Epiſt.* ad J. BAUHINUM p. 158. 162.

*Bibliotheca universalis, seu Catalogus librorum locupletissimus omnium scriptorum lingua latina, Græca & hebraica exstantium & non exstantium Tiguri anno 1545. fol. ** Pertinet ad historiam auctorum rei herbariæ. In hac editione plenius de his scriptoribus agit, & judicia sua, sæpe etiam specimina aliqua librorum, addit. Eadem *bibliotheca instituta & collecta a C. GESNERO; deinde in Epitomen redacta*, per J. SIMLERUM aucta Tiguri anno 1555. fol. * & denuo locupletata, & in duplum aucta a J. SIMLERO prodiit Tiguri anno 1574. fol. *. Iterum & tertio locupletata aliquot mille opusculis ex *Vienensi bibliotheca*, per J. Jac. FRISIUM Tiguri anno 1583. fol. * Librorum memoria hic contracta, & omissa specimina. Adjecti multi libri ab Hugone BLOTIO, bibliothecæ Vindobonensis præfecto potissimum communicati, tum a POSTELLO, KENTMANNO, DRÉSSERO, WOLFIO.

Enumeratio medicamentorum purgantium, vomitoriorum, & alium bonam facientium, ordine alphabeti Basil. anno 1546. 4°. cum BRASSAVOLÆ libro de pilulis.

Pandectarum, seu partitionum universalium, qui secundus Tomus *Bibliothecæ nostræ* L. XXI. Tiguri anno 1549. fol. * Omissa est medicina: Botanicam tamen partem, & secundum titulos arborum reperias, qui scriptores eas arbores tradiderint. Immensum opus in viro 32. annorum. In Epitomen redigit Robertus CONSTANTINUS Paris anno 1551. 8°.

Ad editionem H. TRAGI anni 1552. GESNERUS adjecit *historiam scriptorum*, qui de re herbaria utcumque egerunt, cum suis judiciis.

Tabule collectionum in genere & particulatim per 12. menses, in usum pharmacopolarum cum Lexico KYBERI prodierunt Argentorati anno 1553. 8°. * Præcepta ad collectionem stirpium in universum spectantia tradit, deinde plantas cuique mensi proprias. Breviter, non sine rarioribus tamen plantis admittis.

Hæ tabulæ locupletatæ a Casparo WOLFIO recusæ sunt Tiguri anno 1587. 8°. * Multo utique auctior editio. Præmissa varia minora opuscula variorum, tum differentiarum stirpium, & partium plantæ definitiones, ut florum, tum classes, lactariæ (planipetalæ), cardui, flores radiati, monopetali, polypetali, quatuor, quinque, & plurium foliorum. Deinde calyces aut siliquis innati, aut petiolis: Flores præterea umbellati, verticillati, folisequi, Folia item varia, bina, quaterna, stellata. Flores supra fructum, circa fructum, flores gymnomonospermi. Vides initia methodi & classium naturalium. Sequuntur plantæ hortenses aut sylvestres, secundum mensium ordinem: intercurrunt Alpinae aliquæ.

De secretis remediis thesaurus Evonymo GESNERO auctore Tiguri anno 1554. 8°. * & pars II. a WOLFIO edita anno 1565. 8°. *. Est equidem pharmacopœa, cum aliqua parte chemiæ. Pertinet tamen ad rem herbariam ob aquas

aquas herbarum stillatitias, quarum facultates indicantur. Deinde de dubiis medicamentis simplicibus passim inquiritur. Sic olea etiam expressa & stillatitia vir Cl. discutit, & extracta Ellebori, Aloës, vina medicata. Chemicorum, quæ non contemnenda hic latent, alius erit locus (z). Germanice a J. RUD. LANDENBERGER conversus recusus est, pars quidem I. Tiguri anno 1555. 4°. TREW. 1582. 4°. BASS. 1583. 4°. GMEL. 1608. 4°. DRAUD. Pars II. Tig. anno 1583. 4°. *Cat. libror.* anno 1500. ad 1602. & 1608. 4°. cum titulo *Köflicher und schöner Schatz.* Gallice *Eonime Philiatre le tresor des remedes secrets* vertente BARTHOLOMEO ANNEAU LYON 1555. 4°. D'ETR. Anglice vertente PETRO MORWING f. MORWYNGE *the treasure of Euonymus* Lond. 1559. 1564. 4°. TANNER p. 536. 1565. 4°. OSB.

De raris & admirandis herbis noctu lucentibus, quæ lunariæ nominantur Descriptio M. Fracti Tiguri 1555. 4°. * Prior libellus Hafniæ recusus est anno 1669. 8°. *. Continet collectionem de herbis noctu lucentibus ex veteribus: deinde plantas Lunariarum nomine venientes ex nuperis nonnullis. Succedunt icones & descriptiones Auriculæ ursi, & Lunariæ bulbonach, Osmundæ regiæ, Korellæ, Thoræ absque flore; descriptio demum Osmundæ, & aliarum nonnullarum stirpium.

In *montis Pilati* historiam, præter lactaria opera, plantæ etiam describuntur, inter quas novæ plusculæ; Jacobæa rotundifolia, Rubus non asper, Dryas, Saxifragia glauca, & aurantia, Mutterlina, Daucus Creticus, Pulsatilla alba, Rhododendron, Alchimilla argentea, Pinguicula, Gentiana minima, Asclepiadea, Rubra; Trollius, Ranunculus albus, Pedicularis major. Recudi fecit SCHEUCHZER *Hist. Natur. Helvet.* T. I. Tiguri anno 1716. 4°. *

De stirpium aliquot nominibus veteribus & novis, ut sunt Mamiræas, Moly, Oloconitis, Doronicum; Bulbocastanum, Grana Alzalin Epistola duæ; altera *Conradi* GESNERI Basileæ anno 1557. 8°. * & Patavii anno 1558. 4°. * & inter MATTHIOLI epistolas. Fatetur GESNERUS, Mamiras a Tralliani Bulbocastano diversum esse, & a Dulcichino Italarum: & Durung Arabum, Zedoariæ adfines, a Doronico aliud esse. Mylen GALENI esse Moly DIOSCORIDIS, a moly GALENI diversum, quod idem sit Oloconitis HIPPOCRATIS.

Epistola ad Casparum COLLINUM de Tulipa, novo eodem tempore flore, Chamæceraso, Chamæespilo, Chamænerio & Conyzoide, cum CORDO edita, data anno 1560.

Porro *Valerii CORDI* historiam stirpium & adnotationes in DIOSCORIDEM edidit Argentorati anno 1561. fol. * istas ex M.S. codice auctoris emendavit & auxit. Addidit catalogum scriptorum, qui in Dioscoridem essent commentati cum judiciis. Multas icones de suis & pulcherrimas adjecit.

Cum

(z) Traditur in *Euonymo* liquoris, anodyni HOFMANNI præparatio.

Cum CORDI opere edidit *Hortorum Germaniæ descriptionem*. Catalogus est plantarum, quæ vel in hortis, vel in agro & ipsis alpibus nascerentur, ut Absinthium alpinum, album, Delphinium Aconiti folio, Anthora, Calceolus, Arnica, aliæ. In *appendice prima* alpinæ aliquæ reperiuntur, interque eas Onobrychis (Esparfette). Rariores vero exstant in *altera appendice*: ut Fragaria flava, fructus ferens, nondum a nuperis reperta: Caryophyllata Apii folio, Achillea Genipi, Celtis, Pyrethrum alpinum, Ranunculus graminifolius.

Cum *libro quinto* CORDI emendationes aliquas ad VAL. CORDI opera dedit Argentorati 1563. fol. *

Euporista DIOSCORIDIS ex MOISANI *codice* concinnavit: perfecit versionem imperfectam, & edidit (a) Tiguri 1565. 8°. *

In egregio libro *de rebus fossilibus* corallia aliqua, marinasque plantas depictas dedit. In vasto *de animalibus* opere passim botanica adtigit, ut in Anblato.

A morte summi Viri prodierunt *Epistolarum medicinalium Libri III.* per Casparum WOLFIIUM Tiguri anno 1577. 4°. * malo ordine editi, turbatis temporibus, pleræque paucis ante mortem annis scriptæ. Thesaurus est annotationum botanicarum, & medicarum, cujus ne gustum quidem dare licet, sed monere potius, ut legat, quicumque elegantiore rei herbariæ peritiam amat.

Una prodiit *de Aconito primo adseveratio* GESNERI & Oxymellis *belleborati utriusque descriptio & usus*. Thoræ bonam iconem dat, nisi quod tetrapetalam faciat, eamque esse Aconitum veterum Pardalianches, non Doronicum, contra MATTHIOLUM defendit, hujusque tuetur innocentiam.

Epistolarum (b) medicinalium liber IV. Witteberg anno 1584. 4°. * Cum KENTMANNUS ob dilatam dedicationem MOSCHIONIS GESNERO iratus esset, humillimis precibus vir incomparabilis tandem KENTMANNUM vicit, ut secum in gratiam rediret.

Epistolæ a Cl. BAUHINO editæ Basileæ anno 1591. 8°. * Ad J. BAUHINUM summi spei juvenem datæ sunt, unica ad patrem ejus cognominem. Numerus est 34. omnes argumenti sunt botanici. Multa certe iis annis officia GESNERO BAUHINUS præstitit, non tamen aut ingrato, aut superbo.

Denique aliquot epistolas ineditas ad *Henricum* imprimis BULLINGERUM scriptas mecum vir ILL. J. GESNERUS communicavit, quæ ad historiam vitæ summi viri, & ad difficultates pertinent, cum quibus luctatus est.

Huc

(a) Conf. p. 87.

(b) Raras esse oportet, quas Cl. BAYER non viderit *Epist.* p. 104.

Huc etiam pertinet *vita C. GESNERI a Josia SIMLERO edita*. Continet enim GESNERI epistolam de scriptis propriis, & prodiit Tiguri anno 1566. 4°.* Ipse GESNERUS in Bibliotheca suam vitam hactenus descripserat.

Pertinet huc etiam Cl. WOLFII *de stirpium historia C. GESNERI edenda pollicitatio ad J. CRATONEM Tigur. 1587. 4°.** Quos thesauros herbarios acceperit, hic exponit, historiam ejusdem generis, qualem GESNERUS de animalibus dederat, ex 260. scriptoribus collectam, icones 1500. Addidit harum specimina, Cuminoides, lacrumam Jobis, Terebinthum, Casiam, duo Ornithogala, quatuor Absinthia, Cyclamen longa radice, hanc a KENTMANNO missam & deterioreni.

Verum res nullum invenit exitum. WOLFIIUS partem quidem operis perfecit, sed exiguam, longo sermone, cujus specimen cum GESNERIANIS SCHMIEDELIUS edidit. Cæterum nihil edidit C. WOLFIIUS, & denique codices GESNERIANOS Joachimo CAMERARIO vendidit.

Is plurimis, & pene mille, iconibus ad ornandam suam MATTHIOLE epitomen usus est, quam edidit Francofurti anno 1586. 4°.* Comparavi, paucas reperi inter 1003. quæ non aut novæ essent, & a MATTIOLIANIS totæ diversæ, aut certe a GESNERO characteribus auctæ, & reformatæ. Non omnes æque bonæ, plurimæ autem adeo sunt eximæ, ut nihil subtilius habeamus, nitidiusve: quare ea editio, mediocris aliunde libri, inter præcipua est plantarum addiscendarum instrumenta.

CAMERARIUS opera etiam posthuma GESNERI edenda suscepit, & aliquos in eo opere progressus fecit, quod fere in compilationem erat transiturum.

Codices GESNERI ad alios, ad VOLCAMERUM (c), THOMASIIUM, demum ad TREWIIUM, pervenerunt. Figuræ sunt fere 1600. quarum pulchritudinem cominus sum admiratus, adjectis fere locis natalibus variisque GESNERI notis. Aliæ icones, ab amicis communicatæ, non ejusdem sunt præstantiæ: aliæ ex GESNERIS & CAMERARIANIS mistæ, denique ad FUCHSIANAS expressæ aliæ minores, quibus GESNERUS characteres adjecit. Harum aliquas ILL. C. C. SCHMIEDELIUS edidit, Ill. TREWII liberalitate adjutus. Titulum fecit *Conradi GESNERI Opera botanica*. Continetur eo volumine *Index* figurarum GESNERIANARUM jam editarum, quæ sunt in thesauris TREWII, & quarum pars aliqua ad CAMERARIUM pertinet: adjecta sunt loca, ubi excusæ exstant.

Sequuntur icones ligneæ 197. nunc primum editæ, cum nonnullis GESNERI notis. Earum multæ Alpinæ sunt, etiam rarissimæ, ut *Astragalus Christianus*. Aliquæ prius prodierant, ut in WOLFII pollicitatione.

O o 2

Tunc

(c) Conf. occasione plantæ serpentinæ Tirolensis *Comm. Lit. Nov. 1738. hebd. 48.*

Tunc icones æri incisæ 175. aliquæ eadem cum ligneis, ut ipse Astragalus Christianus, Nidus avis, aliæ.

Denique figuræ quinque cum vivis coloribus, inter quas perpulchræ, ut Gentianæ punctatæ.

Secutus est Noribergæ anno 1759. fol.* C. GESNERI *historia plantarum fasciculus*, quem IDEM Cl. SCHMIEDELIUS edidit. Figuræ sunt quinquaginta, vivis expressæ coloribus, quarum aliquas adjectis suis characteribus Cl. editor auxit. Inter eas plusculæ sunt alpinae, & inter eas non satis nota planta ex classe nasturcina. Aliquæ figuræ repetuntur; satis autem vel ex his specimenibus adparet, quam multa CLUSIO GESNERUS præcipuisset, nisi ejus thesauri totis duobus seculis latuissent.

Prodiit etiam *de simplicibus medicamentis liber* ex GALENI l. *de medicamentorum simplicium facultatibus cognoscendis* Sangall. 1584. 8°. cura CASPARI WOLF.

§. CCLVI. J. Sylvius.

Jacobus SYLVIUS Ambianus, Professor Regius, moribus asperior, doctus vero homo & laboriosus.

Ad rem herbariam pertinent *methodi medicamenta componendi ex simplicibus* L. IV. Paris anno 1539. fol. 1541. fol. TREW. 1544. fol. Lugduni anno 1558. 12°. 1584. 8°. MERKL. In L. I. alphabetico ordine catalogi existant medicamentorum simplicium, cum earum medicis facultatibus. In L. II. catalogi solorum nominum, secundum qualitates secundas & tertias. In L. III. adulteria medicamentorum, succedanea, & bonæ notæ. Reliqua pharmaceutica.

EJUSD. *de medicamentorum simplicium preparatione, delectu, mixtionis modo* L. III. Paris anno 1542. fol. TREW. Lugduni anno 1548. Ill. GESNER. anno 1555. 12°. FALCON. anno 1584. 16°. MERKL. Gallice prodiit *Pharmacopee de la maniere de bien choisir & preparer les simples, & bien faire les compositions traduite par ANDRE' CAILLE* Lyon 1574. 8°. Etiam nostro ævo laudem meruerunt Cl. BAUME'. Iterum bonæ notæ singulorum. Reliqua & ipsa sunt pharmaceutica.

EJUSDEM *Schema rerum omnium, ex quibus alimenta hominum depromuntur. De victu parco & duro, Consilium adversus famem & victus penuriam. De tuenda valetudine in senio*; pertinent omnia ad facultates alimentorum ex plantis sumtorum Paris anno 1557. 16°.

EJUSD. *Victus ratio scholasticis pauperioribus parata facilis & salubris* Paris 1542. 12°. FALC. 1577. 12°. RIV.

Quæ SYLVIUS in MESVEN præstitit ea diximus. Opera omnia, curante Renato MOREAU, prodierunt Genevæ anno 1635. fol.*

§. CCLVII.

§. CCLVII. *Remachus Fuchs.*

Remachi FUCHS Limburgensis, Medici Leodiensis, *plantarum, quarum hodie apud pharmacopolas usus est, magis frequens nomenclatura* Paris. anno 1541. 8°. 1544. 12°. SEGUIER. Venetiis anno 1542. 8°. Antverpiæ anno 1544. 8°. Catalogus nudus, absque judicio TREW.

EJUSDEM *historia omnium aquarum, que in communi hodie practlicantium sunt usu, vires & recta destillandi ratio. Accedit conditorum & specierum Aromaticarum, quorum usus frequentior apud Pharmacopolas cat.* Paris 1542. 8°. B. B. Aquæ vulgares & formulæ compositionum.

EJUSDEM *Pharmacorum omnium, qua sunt in usu, tabula* 10. cum GORDONO Paris anno 1569. 8°.

EJUSDEM *de simplicibus medicamentis, de eorum præparatione & correctione* Lugduni anno 1550. 8°.

EJUSDEM *de plantis antea ignotis, nunc neotericorum diligentia inventis liber* Venetiis anno 1542. 12°. SEGUIER.

EJUSDEM *de herbarum notitia, natura, atque viribus; de simplicium electione tabella* Antverpiæ anno 1544. 16°. SEGUIER.

EJUSDEM *de methodo curandi luen veneream per guajaci decoctum* Paris anno 1541. 4°. * Capite 12. & sequentibus lignum Indicum describit, ejusque usum.

Compilatores fuisse GESNERUS.

PETRI PLANTINÆ Cremonensis, *de tuenda valetudine, natura rerum & popinae scientia* Basil. 1541. 4°. THUAN.

LUD. de MATHAM *de Rhabarbaro & Cassia* 1541. 4°. LIND.

§. CCLVIII. *Kuefner. Lobera.*

J. KUEFNERI apud salinas Oeni medici *Pharmacoliterion, seu medicamenta composita secundum ordinem effectuum alphabeticum* Ingolstad. anno 1542. 8°. GESNER.

REGINALDI de VILLANOVA *novum regimen sanitatis* Paris 1542. 8°. GESNER. Supplem.

CASP. BRUSCHEN'S *Beschreibung des Vichtelberges, si huc omnino facit* Witteberg 1542. ni fallor, & 1612. 8°. & auctus a ZACCHARIA THEOBALDO Nürnberg 1683. 4°.

LOYS MEIGRET edidit Paris 1542. 8°. l. III, & IV. COLUMELLÆ, quibus de vineæ cultu agitur.

Luis LOBERA de AVILA *Vergel de sanidad, de todos los alimentos* Alcalá anno 1542: De alimentorum facultatibus.

EJUSDEM Opus de quatuor morbis aulicis hispanice exstat, ex quo liber de morbo gallico, in latinam linguam versus, repetitur in LUISINI collectione. In eo agitur de ligno Guajaco.

Michael Angelus BLONDUS de ancipiti ligni Indici proprietate adversus plurimum opinionem Venet. anno 1542. 12°. Rom. 1559. 8°. hist. & in collectione GESNERI & LUISINI.

J. GUNTHER in *veteri & nova medicina*, quæ demum Basil. 1571. fol. prodiit B. B. habet dialogos, qui toti de plantis agunt, ut L. II. Dial. V. VI. VII. VIII.

Johannis DRYANDRI *der ganzen Arzney gemeiner Inhalt* Francfurt anno 1542. fol. * In Gallia medicinæ operam dedit, quam Marburgi docuit. Encyclopædia est medica, qua etiam plantarum medicatarum catalogus continetur, cum figuris stirpium, quæ alimenta præbent.

§. CCLIX. G. H. Ryff.

Gualther HERMANN RYFF medicus & chirurgus Argentinenfis, bis DIOSCORIDEM edidit, primum Marburgi anno 1543. fol. * cum iconibus EGEPHOLPHIANIS & TRAGIANIS; deinde Francofurti anno 1549. fol. * cum nomine Gualtheri RIVII, cum iisdem figuris & scholiis. Plagiarium fuisse, & non una civitate ob morum flagitia expulsus GESNERUS.

EJUSDEM *Reformirte deutsche Apotheke — Conterfaytung der fürnehmsten Kräuter, ihre Kraft und Wirkung — Latwergen, Confecten, Tyriak und Mithridatium, und purgirende Arzneyen* Strasburg anno 1573. fol. B. Tig. 1593. 4°. 1600. fol. 1602. fol. aucta a NIC. AGERIO 1652. fol.

EJUSDEM *Unterweisung und Anzeigung alle Latwergen, Confect, Conserven, Einmachereyen, von mancherley Früchten, Blumen, Kräutern und Wurzeln zu machen* Strasburg 1590. 1592. 4°. HUTH.

EJUSDEM *Gebrauch, Vermischung und Zubereitung aller Laxativen* Strasburg 1541. 4°. quæ tertia pars est prioris operis.

EJUSDEM *Spiegel und Regiment der Gesundheit, auf — die Deutschen gerichtet* Francfurt 1555. 8°. HUTH. 1544. 4°. HUTH. 1552. 4°. HUTH.

EJUSDEM *Beschreibung der Eigenschaft — rechter Bereitung und Gebrauch in Speis und Trank* Würzburg 1549. 4°.

Nonne idem liber qui *Koch und Kellerey von allen Speisen und Getränken — Latwergen, Confect, Conserven, Einbeizen von Früchten, Blumen, Wurzeln &c.* Francfurt 1545. 4°. HIRSCH.

EJUSDEM

EJUSDEM *Confectbuch und Hausapothek* Frankfurt 1558. 4°. 1575. 8°. Riv. 1578. 8°. Riv. 1584. 4°. Riv. 1610. 8°. Riv. 1593. cum iconibus.

EJUSDEM *von allerhand apothekerischen Confectionen, Latwergen, Oel, Pillulen, Tränken, Trochiscen &c.* Frankfurt 1552. HUTH.

EJUSDEM *kleiner Deutschen Apothek, Confect- oder Latwergen- Büchlein.* I. 4. Strasburg 1541. 4°.

EJUSDEM *Lustgarten der Gesundheit im Hausgemach, Viehzucht &c.* Frankfurt 1546. fol. Vereor ne aliqui libri hic repetantur.

EJUSDEM *Kurzer Auszug und summarischer Bericht der Natur, Eigenschaft und Wirkung der Wurzel China, aus lateinisch- und toscanischer Sprache translerirt* Würzburg 1548. 4°. Riv.

EJUSDEM *Franzosencur* *vermittelst des Quajaci* Basil. 1559. 8°.

IDEM BRUNSCHWYGII *librum de destillatione auxit & edidit* Francofurti etiam 1597. fol.

Eundem esse auctorum libelli, qui cum nomine Q. APOLLINARIS prodit, GESNERI est suspicio.

§. CCLX. J. Dantz.

J. DANTZ von Ast, GESNERI amicus, vir diligens, medicus Francofurtensis, translator DIOSCORIDIS, *tabulas dedit simplicium medicamentorum, quæ apud Dioscoridem, Galenum, & Plinium inveniuntur. Item de simplicium medicamentorum facultatibus in genere, de iisdem per rationem & experientiam investigandis dialogi* IV. Basil. anno 1543. fol. GESNER. FALC.

IDEM edidit *Canones universales* MESVES, cum adnotationibus SYLVII Basileæ anno 1545. fol. 1550. fol. B. Tig.

§. CCLXI. J. Monheim. Alii.

ANTONIUS STOPPANI edidit *Dispensationum NICOLAI* multum auctum Lyon 1543. QUADR. Conf. p. 169.

Johannes ERVERVELDEN dictus a patria MONHEIM in *compendio philosophie naturalis* ejusque Tomo II. *librum de plantis* Colonia anno 1544. 8°. edidit, quem plagii pariter GESNERUS postulat.

BERNARDUS RINIVS in L. *Canonis, in cantica & cordiale* AVICENNE *eruditissimas lucubrationes* edidit Venet. 1544. 1555. 1556. fol. &c. LIND.

ZUARTE SARACENO *ricettario di Galeno* Venet. 1544. 8°.

§. CCLXII.

§. CCLXII. *J. Hagenbut.*

Janus CORNARUS (Hagenbut) Zwickaviensis, multorum veterum operum translator, etiam DIOSCORIDIS, acres cum FUCHSIO lites agitavit. Eo pertinet *Vulpecula excoriata, seu refutatio historiz L. FUCHSII de plantis* Francofurti anno 1543. 4°. edita: & *nitrum* & *brabyla pro vulpecula excoriata* ibid. anno 1545. 4°. EJUSD. *vulpecula catastrophe* Francf. 1546. 8°. & conjunctim, tres libelli *Fuchseidos* L. III. ib. 1546. 8°.

Ejusdem *theologia vitis vinifera* L. III. Heidelberg. anno 1614. 8°. SEQUIER.

Impense virum laudat EURICIUS CORDUS (d).

Carmina græcorum edidit, etiam anno 1701. recusa B. Tig.

§. CCLXIII. *Varii.*

Philippus MELANCHTHON, vir undique doctissimus, in Georgica VIRGILII commentarios edidit Basileæ anno 1544. 1545.

Inter EJUS *declamationes* aliqua sunt, hætenus ad nos spectantia.

Celii CALCAGNINI de Citrio, Cedro & Citro commentarius existat in *operibus omnibus* Basil. anno 1544. fol.

POMPILII AZALI Placentini de omnibus rebus naturalibus, quæ continentur in mundo Venet. 1544. fol.

Leodigarii a QUERCU in RUELLIUM *epitome, & volatilium, gressibilem, piscium* & *plantarum magis frequentium apud Gallos nomina.* anno 1539. 12°. SEQUIER. & Cadomi anno 1541. 8°. SEQUIER. & auctius Paris anno 1544. 12°. B. PLATN.

Gisberti HORSTII de Turpetho, Thapsia Romæ anno 1545. 4°. Non vidi.

NICOLAI MAGNI *de medicis pulveribus* lib. Paris 1545. 8°. si huc facit.

PETRI GORÆI *particula ex L. II. CELSI de natura* & *proprietate cujusque rei qua vescimur* Venet. 1545. Paris 1555. 16°. LIND.

§. CCLXIV. *Ludovicus Alamanni*

Luigi ALAMANNI Coltivazione L. VI. Paris. anno 1546. 4°. pulchra editio. Firenze anno 1546. 12°. SEQUIER. 1549. 8°. 1580. 8°. 1590. 8°. 1593. 8°. B. Exot. Padova anno 1618. 4°. FALC. inde nuper Patavii anno 1718. 4°. * & 1716. 4°. quæ utraque editio non differt, tum nuper cum notis *Vincentii BENINI* Patavii anno 1745. fol. 1746. 8°. & Bononiæ 1746. 4°. * quæ editio iterum a Patavina 1718. non differt, minus vero nitida est. Ante has editiones omnes MAITTAIRE editionem *delle opere Toscane ALAMANNI* indicat Lyon 1532. 8°.

(d) *Botanolog.* p. 168.

VIR ILL. in Francisci I. aula exul vixit. Poëma ipsum Georgici quidem generis est, sed ejusmodi, ut potius ornamentis poetiis & mythologia plurima materiam ornet, quam quidem doceat, in eo Virgiliano inferius. Opera rustica primum verna indicit, prata, agrum, insitionem. Inde æstatem, messem, vitium labores. Tunc autumnum, Bacchum, Pomonam; etiam de siccandarum uvarum artificio. Inde finum, & sementem. Tunc hiemem, olivarum fructum, lignationem. Hinc redit ad hortos, flores, olera. Denique signa tempestatum impendentium & ventos dicit.

§. CCLXV. *Andreas Vesalius.*

Andree VESALII radice Chinæ usus Basil. anno 1546. fol. * Lugduni anno 1547. 16°. * & in collectione operum: tum, quæ ad Chinæ radicem pertinent, in collectione LUISINI. Pleraque anatomici sunt argumenti. Radicem Chinæ modice laudat, & ei in curandis ægris Guajaci lignum longe superius fuisse testatur. Radicis, qualis tunc innotuerat, historiam tradit, & fatui fere laporis esse recte monet. De Sparta (falsa) parilla, novo tunc medicamento, aliqua adspersit. Rhaponticum verum ex Oriente habuit, & a Centaurio majori separam.

Pharmacopœa Lugdunensis 1546. 12°.

In Antidotarium JOHANNIS Filii MESVÆ censura, opus medicina studiosis necessarium Lugduni 1546. 8°. SCHULZ.

§. CCLXVI. *Varii.*

JOHANN DONIZER *de stirpium cultura* Francf. 1547. HAUSVATER. An forte LONICERI opus.

J. RUDOLPH STUMPF *gemeine Eidgenossenschaft Beschreibung* Zurich 1548. fol. &c. aliqua etiam ad herbas continet.

P. CARARII *questio de venenis ad terminum*, cum I. PETRI de ABANO prodiit Venet. 1548. fol. *

ELOY MAIGNAN *les Commentaires de l'histoire des plantes* Paris 1549. fol. Nonne FUCHSIUS.

VALENTIN BOLZ *Illuminirbuch, künstlich alle Farben zu machen* Frankfurt 1578. 8°. & prius 1547. Habet utique gummi plantasque, ex quibus colores parantur, & artificia quibus id fit. Ita ex flavo cortice interiori Berberis cum aqua & alumine flavum colorem parat: ex flore tinctorio cum calce & creta pariter flavum: purpureum ex myrtillis.

Etliche Kunst mancherley Dinten und Farben zuzubereiten, Schrift und Gemählde auf stäkeline Waffen zu ezen &c. Argentor. Videtur aliquanto vetustior priori.

BAPTISTE des CAVIGNIOLES M. *tr. des propriétés du vinaigre.* 16. absque anno & loco. VERDIER.

Contra eum scripsit DAVID FINARIENSIS *traité de le nuisance que le vinaigre porte au corps humain pour refutation des raisons de Batt. des CAVIGNIOLES* absque loco etiam & anno: sed IDEM anno 1547. 8°. Parisiis edidit de astrologia & libero arbitrio &c. 1.

Hoc anno Venetiis collecti prodierunt scriptores latini Q. SERENUS, PLINIUS, VINDICIANUS, MARCELLUS, SCRIBONIUS, L. APULEJUS, A. MUSA, AEM. MACER, STRABUS, PRISCIANUS Venet. 1747. fol. cum titulo Medicorum latinorum omnium, qui latinis literis scripserunt.

CHRISTOPHORI LANGTHON *de principalibus medicina partibus s. rebus naturalibus, rebus non naturalibus, & rebus contra naturam* Londin. 1548. 8°.

§. CCLXVII. *Matthiolus.*

Petrus Andreas MATTHÆOLUS, ut GESNERUS scribit, aut MATTHIOLUS, Senensis, Medicus, qui in Aula Cæsarea Pragæ, denique in Goritensi Comitatu diu vixit, vir, si famam crebris editionibus & versionibus metiaris, post ipsum DIOSCORIDEM celeberrimus. Arabum & nuperorum lectione innutritus, non perinde aut reconditorum fontium cognitione valuit, aut cum plantis ipsis familiaris fuit. Quare multa cum ab amicis (e) expectaret, subinde pessime sibi illudi passus (f) est, a pictore etiam sibi impositum fuisse, ne ipse quidem dissimulat (g). Passim etiam ne planta veterum aliqua deesset, icones dedit fictitias, ad veterum verba expressas, ut in Sideritidis speciebus, Doronico, Gramine Parnassi. In universum tamen in posterioribus operis sui editionibus pulchras dedit figuras, furculosas & ramosas, plantarum in hortis natarum, etsi characterum nulla ei fuit conjectura. Adjuvabatur collatitia nobilium Virorum stipe, multaque ejus sunt merita, si cum MARCANARDO, BRASSAVOLA, RUELLIO comparaveris. In Bohemia etiam & circa Goritiam plantas aliquas, etiam alpinas, detexit, & de earum facultatibus experimenta aliqua in facinorosis celeberrima fecit. In nominibus plantarum FUCHSIO aliisque prioris ævi & modestior est, & gnarus magis. Multo

(e) CALCEOLARIUS MATTHIOL. p. 233. ic. 4. CORTUSUS p. 898. VINCENTIUS CANNIUS p. 949. L. GHINUS, MELCHIORIUS, CRATO, FALLOPIUS, PARTHINUS, DONZELLINUS, TREVISANUS, MARTINELLUS, qui in præfatione laudantur. Tum PETRUS BEROLDUS, qui semina & bulbos misit CHIÖCC, *Med. Veron.*

(f) In Lycio ANGUILLARA p. 63.

(g) *In Tubere* Epist. ad MARANTAM.

Multo purior ejus fama fuisset, nisi elatiori animo, & alienorum meritorum contentore motus, FUCHSIUM, MANARDUM, BRASSAVOLUM, RUELLIUM, GESNERUM, nimis cupide refutasset, & acerbis cum AMATO & GUILANDINO inimicitias exercuisset.

Princeps opus est DIOSCORIDIS editio, cum commentariis amplis. Prima editio, Italici sermonis, est Veneta anni 1548. 4°. altera Mantuana anni 1549. 4°. tertia Veneta anni 1550. 4°. TREW. hæc absque iconibus. Prima mea latina Veneta est anni 1554. fol. cum parvis iconibus, tum anni 1557. fol. ASTRUC. & 1558. fol. cum *apologia adversus AMATUM*, auctior 133. iconibus TREW. inde 1560. fol. cum eodem *apologia* TREW. 1570. fol. VATER. & anni 1573. *ibid.*

Prima cum magnis figuris Pragensis, Bohemici sermonis, anni 1562. fol. * cui respondet altera Germanica *ibid.* anni 1563. fol. *.

Optima & præstantissima cum magnis iconibus latina Veneta anni 1565. multis locis, multisque iconibus auctior. RUELLII versionem, quam in univèrsum secutus est, multis tamen locis emendavit, *textumque* ipsum ex duobus codicibus a BUSBEQUIO sibi communicatis correxit. Aliquas etiam icones erroneas melioribus subplevit, ut Erythronii Satyrii. Recusa est Venetiis anno 1583. fol. quam editionem mutilatam esse C. BAUHINUS auctor est.

Italice cum parvis iconibus recusi sunt Venetiis anno 1554. fol. cum tit. *discorsi del M. sopra gli sei libri di Dioscoride &c.* & anno 1555. fol. TREW. anno 1563. fol. SEQUIER. anno 1570. fol. & 1584. fol. tum 1568. fol. & anno 1604. fol. cum magnis iconibus SEQUIER. & ut puto 1621. fol. Primas non vidi.

Latine cum parvis figuris Lugduni anno 1562. 4°. TREW.

Gallice vertente *Andrea* du PINET Lugduni anno 1561. fol. SEQUIER. anno 1566. fol. TREW. anno 1572. fol. hæc auctior. 1573. fol. anno 1580. fol. SEQUIER. anno 1619. fol. & 1656. fol. & vertente J. des MOULINS Lyon anno 1572. fol. 1579. fol. SEQUIER.

Germanice vertit *Georgius* HANDSCH, Pragæ anno 1563. fol. * cum magnis figuris. Vertit etiam DANZIUS, auxit variis additamentis *Joachimus* CAMERARIUS, & adjecit figuras GESNERIANAS, quas ad eum finem sculpi curavit, ediditque Francofurti anno 1586. fol. * (h), recuderunt annis 1590. TREW. 1596. fol. SEG. 1598. 1600. fol. TREW. 1610. 1611. fol. TREW. 1614. fol. TREW. 1626. fol. * nihil mutatam. Transiit in VERZASCHÆ opus Basileæ 1628. fol. inde in ZWINGERI theatrum.

(h) Ex dedicatione, nam exemplum meum imperfectum est, sed adde *deutscher Bücher-Catalogus bis anno 1602.*

Compendium de plantis omnibus, de quibus scripsit in Commentariis in Dioscoridem edidit Venetiis anno 1571. 4°. * Icones sunt 921. cum brevi descriptione & facultatum compendio. De CAMERARII editione dicemus suo loco.

In minimum Compendium redegit *Antonius PINEAU*, & cum titulo *Historia plantarum* Lugduni edidit anno 1561. 16°. * Parisi anno 1567. 16°. SEGUIER. Icones minimæ 640. Subjecti varii catalogi plantarum secundum suas facultates dispositarum. Gallice id compendium reddidit *Gaufredus LINOCIER*, adjectis aromatibus Paris anno 1622. 16°. SEGUIER.

Epistola de bulbocastano, Holoconitide Mamira, trasi, Moly, Doronico, zelin ad GABR. FALLOPIUM Prag. 1558. 8°. GUNZ. & cum epistola GESNERI.

Apologia adversus AMATUM Lusitanum cum censura in ejus enarrationes prodiit Venetiis anno 1558. 8°. *. Aspera refutatio: ipsam enim religionem Judaicam AMATO exprobrat: & satis ostendit, eum virum sua fere a pharmacopolis habuisse. Describit lignum Rhodium insularum Archipelagi, Kali, Tragum a se ipso inventum. Eâ Apologia recusa exstat in L. II. *Epistolarum*, tum censura.

EJUSDEM *Epistolarum medicinalium Libri V.* Prag. anno 1561. fol. * Lugduni 1564. 8°. OSBORNE. Pene totus non exiguus liber botanici est argumenti. GALENUM negligenter DIOSCORIDEM legisse, & passim sibi contradixisse ostendit. De Cerealibus veterum. In Monachos, MESVES interpretes. De antiquitatibus Rhei & Sacchari. De resinis DIOSCORIDIS. In L. II. ad duas epistolas GUILANDINI & GESNERI, MATTHIOLI judicium, asperum in GUILANDINUM. L. III. Ad QUACELBENUM de plantis Constantinopoli ad se transmissis. Ad NÆVII epistolam responsum. Ad J. HESSI epistolam de exhibendo Helleboro nigro adversus quartanam febrem. Ad HEROLDI epistolam, ad ALDROVANDUM de Picea, Pino, Chamæleontis generibus, Geranio bulbofo, Saxifraga, Lino, Platano, Castaneis equinis. De Helleboro nigro, Secacul, Eupatorio MESUÆ. Adversus GUILANDINUM. De Cocculis. De amygdalis & malis. Iterum de Ellebori propinatione. De Fungo Cervino, seu Phallo. L. IV. de Larice. Iterum in GUILANDINUM. Ad MARANTAM cum iconibus Lonchitidis utriusque, & Ceterach; de Chamæleonte nigro, Oxyacantha, Draba, Doronico. In L. V. tres Epistolæ ad CORTUSUM de plantarum sibi missis iconibus, Elatine nondum sibi prius visa, Sefamoide minori, Bryo marino, aliis plusculis: tum de herbis Theriacam ingredientibus non parvum opusculum. De Durungi, Secacul, Centaurio Garganico, Zedoaria. De Scorzonera Hispanica, Styrace.

Intercurrunt amicorum Epistolæ. *Julii ALEXANDRINI* apologia pro GALENO.

Famphili FLOREMBENI de Clematide.

MONACHORUM in MATTHIOLUM animadversiones.

Guilielmi QUACELBENI, medici BUSEQUII, de plantis Constantinopoli ad MATTHIOLUM missis.

Caspar NÆVIUS de Scorpioide, Polygala, Cytiso.

J. HESSI de Glycyrrhiza, Hyoscyamo albo, Gelsemino, Cardamomo.

Georgii MARI Herbipolensis, de Picea, Chamæleontibus, Pyrethro, Saxifragia, Helxine, Dactylo.

Hieronymi HEROLDI de plusculis plantis Germanicis, earumque antiquis nominibus.

Thaddei NEMICI a HÅGK de Cocculis piscatoriis.

J. CRATO contra GUILANDINUM.

Bartholomei MARANTÆ non parvi momenti epistola, de Lonchitide sua, aliisque plantis.

J. *Odorici MELCHIORII* icon & descriptio Scorzoneræ Hispanicæ folio sinuato.

LAURENTIUS SPAN de Cycejo & Kalliphyllo.

Disputatio adversus XX. problemata GUILANDINI Pataviis anno 1562. 8°. * Venet. anno 1561. 4°. SEG. Asperrimus libellus, in quo legas & Agafonem fuisse GUILANDINUM, & Regio monte in exilium actum. Cæterum de plantis quibusdam veterum conciliandis agitur.

De simplicium medicamentorum facultatibus, secundum locos & genera Venetiis anno 1569. 12°. FALC. Lugduni anno 1571. 16°. RIV. Varias habet Mithridaticas antidotos, deinde simplicia medicamenta recenset, ex quibus componuntur, & loca natalia passim addit, ut Scordii, quod in agro Mediolanensi plurimum reperit.

De cura morbi gallici opusculum in LUISINI collectione. Usus ligni Guajaci describit.

Denique operum omnium novam dedit editionem *Caspar. BAUHINUS*, trecentis iconibus suis, aut CAMERARIANIS, & multis plantis auctam. Synonyma etiam ex auctoribus classicis adjecit. Prodiit ea collectio Francofurti anno 1598. fol. * & recusa est anno 1674. fol.

§. CCLXVIII. Varii.

Ervé FAYARD Galen sur la faculté des simples medicamens, avec des additions de FUCHS & de SYLVIVS, & des antiballomènes Limoges anno 1548. 12°. SEGUIER.

Johannes PONTANUS, Professor Regiomontanus, scripsit equidem *de methodo componendi theriacam*, libellum multo ferius inter WILLICHII consilia impressum Lips. anno 1604. 4°. Sed est inter libros meos M.S. descriptio itineris circa hos annos per Poloniam, Russiam, Borussiam facti, in quibus plantæ cujusque loci recensentur. Ita Gratiolam (Butomum) multum circa Islebiam nasci monet. Arnicam etiam describit, & Ledum roris marini folio. Agaricum in Polonia legit. Russos Ricini seminibus sibi alvum ducere scribit, Polonos Sphondylis se curare, quod cum paucis frumento coctum pro alimento & medicamine solo se sustentent. Datum est iter anno 1548. & J. SYLVIO inscriptum.

Petri TOLET paradoxo de la faculté du vinaigre contre les écrits des modernes Lyon anno 1549. 8°. BURETTE. FALC.

BARTHOLOMÆI ANEAU PASQUIL antiparadoxe contre le paradoxe de la faculté du vinaigre Lyon 1549. 8°. B. EXOT.

JEAN GOCUROT M.S. Regii tr. de l'entretenement la santé, & de la nature de toute sorte de pain, & vin, eau, chair, poisson & autres choses, qui sont en commun usage pour la commodité de la vie Paris 1549. 16°. Lyon 1550. VERDIER.

Hugonis SOLIER Scholia ad AETRUM diximus.

Dévis sur la vigne, vin & vendanges d'Orleans Paris anno 1549. 8°. FALC. SEGUIER annum facit 1550. & titulum *Orleans de suave*.

MELCHIOR FIND de appellatione panum Witteberg. 1548. 8°.

§. CCLXIX. *J. Placotomus f. Bretschneider.*

JOH. PLACOTOMUS f. BRETSCHNEIDER Regiomonti edidit *de Natura cerevisiarum & de mulsis* libellum 1549. 8°. Paris 1555. 12°. Francof. 1551. 8°.

Inde de tuenda sanitate doctrinam Elbing. 1559. 8°. Antwerp. 1560. 12°.

Commentarios in EOBANUM HESSUM de tuenda bona valetudine Francofurti 1551. 8°. Riv. 1571. 8°. Paris 1555. 12°.

Pharmacopœa compendium Lugduni 1561. 8°. BODL.

Dispensatorium utilissimorum hoc tempore medicamentorum disciplinarum continens Lugduni 12°. PRAETOR athen. Gedan.

In hoc dispensatorium *BERTALDUS Scholia* scripsit Turin 1613. 4°. vel 1614. 4°.

PLACOTOMUS etiam *POLYBUM de diata salubri* edidit & *Scholiis* illustravit Antwerp. 1561. 12°.

JOH.

JOH. KATSCH *de gubernanda sanitate secundum res non naturales tractatus* Francfurt 1557. 8°. KOENIG, & prius cum titulo alii 1556. 8°. *Excerpta quaedam ex HIPPOCRATE & GALENO ad sanitatem tuendam utilia in sex res non naturales digesta* Lipsiæ 1549. 4°. & Francofurti 1570. 8°. RIV.

ANDREÆ BUTTNER *de theriaca & mithridatio Græcorum* 1549. 8°. TREW. Vendebat ipsa theriacam, & negabat posse ad Græcorum formulam præparari.

§. CCLXX. *Georgius Pictorius.*

GEORGII PICTORII Villingani *Methodus tuenda sanitatis per sex rerum naturalium ordinem* Basil. 1555. 8°. Paris 1580. 12°. Vetustiores etiam adfunt editiones, siquidem Italice exstant ejus dialogi *del modo del conservare la sanità* Venez. 1550. 8°. D'ETR. Germanice etiam prodijt *Ordnung die Gesundheit zu erhalten* Mühlhausen 1561. 8°. & Gallice *Dialogues traitant la maniere de contregarder la santé &c.* vertente ARNALDO PASQUET Paris 1557. 8°. VERDIER.

EJUSDEM *Medicine simplices quam compositæ ad omnes corporis humani adfectus* ex HIPP. GAL. AVIC. AEGINETA & alijs ordine alphabetico conscriptæ Basil. 1560. 8°. RIV.

EJUSDEM *pantopoliium plantarium, animalium, metallorum naturas carmine comprehendens &c.* Basil. 1563. 8°. *

EJUSDEM *sermonum convivialium. L. X. De pharmacandi comprobata ratione: de medicamentorum simplicium rectificatione* Basil. 1559. 8°.

EJUSD. *opera omnia* Basil. 1569. 8°.

Scholia in AEMILIUM M. *nunquam antea edita cum graduum tabula* Basil. 1559. 8°. LIND.

§. CCLXXI. *J. B. Ramusius.*

J. B. RAMUSII collectio hoc anno primum cepit prodire, ut ex Cat. de HONDT anni 1764. video. Titulus est *Navigazioni e viaggi nelli quali si contiene la descrizione dell' Africa del paese del prete Janni, del mar Rosso, Calicut, isole Moluche, e la navigazione intorno il mondo* Venez. 1550. fol. 1556. fol. * Tertia editio est anni 1563. quarta 1574. aliæ 1588. 1606. 1613.

In eo Tomo I. multa itinera continentur, & princeps Africæ descriptio *Johannis LEONIS*, tum *CADAMUSTI*, *HANNONIS periplus*, multa *Lutitanorum* ad *Calecutum* usque, & *AMERICI VESPUTII* itinera, & *Francisci ALVAREZ Æthiopia*, *Ferdinandi MAGHELHAENS* iter, quo orbem terrarum circum-

circumit. Pauca ad rem herbariam faciunt, potissimum J. LEONIS, *Eduardi* BARBOSA l. de Indiis Orientalibus, ubi aromata hactenus describuntur, *Antonii* PIGAFETTA, MAGELLANI comitis, anno 1519. inceptum iter, in quo plantas & arbores rariores describit; denique Anonymi *Summarium* regnorum Indiæ, quo etiam, breviter quidem, historia naturalis tangitur.

Tomus II. cum nomine J. B. RAMUSII prodiit Venetiis anno 1559. ut ex præfatione video, post mortem RAMUSII, quæ incidit in annum 1557. Sed mea editio auctior est anni 1583. fol. * Est etiam editio 1613. fol. Itinera eo Tomo contenta parum habent, quod ad argumentum botanicum pertineat. Neque enim *Marcum* PAULUM huc referas, neque *Aytonem* ARMENUM, neque BARBARUM, CONTARENUM, ZENUM, QUIRINUM, Venetos peregrinatores, aut Monachos ab INNOCENTIO IV. P. M. anno 1247. in Asiam missos, neque fere *Sebastianum* CABOTA, qui Russiam Septentrionalem anno 1556. adiit.

Omnino autem huc referri oportet *Tomum III.* cujus mea quidem editio est anni 1556. fol. * recusa anno 1606. BURETTE. anno 1613. fol. FALC. *Petri* enim MARTYRIS hic exstat de rebus Indicis narratio, & utrumque opus *Gonzali* OVIEDI; denique *Jacobi* CARTIER utraque relatio de nova Francia, qui vir plantas ejus novi Orbis obvias recenset, partim nostris similes, & partim novas. Reliqua spectant fere ad Hispanorum in America victorias, CORTEZII imprimis, & PIZARRI.

Suadent *Tomum I.* tertiæ editionis emere, secundum secundæ, tertium primæ VOGT.

§. CCLXXII. *Augustinus Gallus.*

Agostino GALLO *le vinte giornate dell' agricoltura* anno 1550. 4°. ex notis meis, & Brixie anno 1564. SEGUIER. Venetiis anno 1565. 12°. 1569. 4°. 1572. 4°. THUAN. anno 1573. 4°. BURETTE. anno 1575. 4°. FALC. anno 1584. 4°. anno 1591. 4°. SEG. anno 1615. 4°. HEINS. anno 1629. 4°. *. Turini 1579. 4°. HEINS. Prima editio 7. dierum fuit, ista viginti dies continet. Verbofus senex omnia obvia, etiam aliena profert. Non satisfecit mihi, neque in hortensibus, neque in agrorum cultu. Nemo facile ei fidem adhibeat, qui velit caseos meliores reddi, si lacti vaccino ovillum fuerit additum. Non ideo inutilis. Medicæ cultum commendat. Cespitum comburendorum artificium (*Devonshiring*) describit, totamque domum rusticam tradit. Gallice vertit *Franciscus de BELLE FOREST* Paris anno 1571. 4°. 1572. 4°. B. de THOU.

§. CCLXXIII.

§. CCLXXIII. *Varii.*

Alphonfi LOPEZ de vini commoditatibus anno 1550. Nic. ANT.

BLASII VILLAFRANCA *methodus refrigerandi vinum aquam ac potus quodvis aliud genus Rom. 1550. 4°. le TELLIER.*

Jacques GOHORRY *sur la vigne, le vin, & la vendange anno 1550. 8°. An differt a libello n. 268. p. 302.*

EJUSDEM *Instruction sur l'herbe Petum & sur la racine de Mechoacan, hæc ex MONARDO Paris anno 1572. 8°. BURETTE. Rouen anno 1588. 8°. BURETTE, cum MACRO. In ea Instructione duæ sunt figuræ æneæ. L. etiam LEÆNIUM vertit.*

§. CCLXXIV. *Varii.*

Antonius ASCHAM *a littel herbal of the properties of herbes newly amended — declaring what herbs has dependences upon certain constellations &c. London 1550. 12°. TANNER. 1559. 8°. AMES. Astrologus.*

LAZARI VOET *Tr. de Venenis Venet. 1550. 12°. OSMONT.*

CASPAR PEUCER, ob religionem captivus, gener MELANCHTHONIS, edidit Lipsiæ anno 1550. 8°. & Wittebergæ 1551. 8°. *appellationes quadrupedum insectorum, volucrum, piscium, frugum, leguminum, olerum, fructuum, quas cum P. EBERO collegit.*

§. CCLXXV. *Wilh. Turner.*

*William TURNER nati prope Morpeth Theologi & medici (i) new herbal book I. London. anno 1551. fol. * 1568. fol. TREW. Vir & in lectione veterum diligens, & in plantis legendis: in nominibus veterum cum plantis nostris conjungendis cautior, quam fere eo ævo solebant, multas plantas legit in Italia, Germania, Rhætia, Anglia & Frisia, easque bene notas habuit (k): inter eas & rariores aliquas invenit, & varietates florum colore ludentes. Icones fere FUCHSII sunt, aliæ tamen propriæ; virtutes plerumque ex veteribus decerptæ, tamen etiam ex suis adnotationibus. Basileæ aliquamdiu vixit.*

Hic liber incipit historiam stirpium ad seriem literarum alphabeti digestam, ad literam usque E.

*Book the second Colon. anno 1562. fol. * Lond. 1568. fol. TREW. In Germaniam auctor se receperat, sævientem Maria, atque Coloniae cum profugorum*

(i) Per errorem vocat TURNBULL TANNER p. 548. 12.

(k) Apud C. GESNERUM vidit Trifolium bituminosum II, p. 158.

gorum Colonia vixerat; quare ejus regionis plantas spontaneas, folus fere omnium auctorum tradit. Hoc libro alphabeticum ordinem absolvit, cautior semper, fabularum impatiens & sui diffidens, qui Tithymalos fateatur (l) sibi ignotos esse. MATTHIOLI fabulosum Siuma refutat (m). Pulchri Hyacinthi meminit, quem in Apennino monte GHINUS invenerit. Medicam veram primus, ni fallor, depinxit & Cotinum.

L. III. qui cum duobus prioribus Londini prodiit anno 1568. fol. non contigit vidisse.

Scriptit etiam, teste AMESIO & BODLEYO, *Names of herbs in Greek latin English, dutche and french* London anno 1548. 12°. OSB. TANNER. — IDEM *scriptit of the properties of all vines that are commonly used in England, with a confutation of them that hold that Rhenish and other small vines ought not to bodreank* Lond. 1568. 8°.

EJUSD. *of the nature and virtue of triacle.*

§. CCLXXVI. Petrus Quiqueran.

Petri QUIQUERANI Bellojocani *de laudibus Provinciae* L. III. Paris anno 1551. fol. B. B. Panegyricus equidem, & laudandi fine scriptus. Habet tamen descriptiones vermiculi Ilicis, Oryzæ cultum, & Capparidum, Sodæque; Mannam, coralliorum piscationem, Saccharinam arundinem. Posthumum opus, vitiose editum.

EJUSD. *La nouvelle agriculture traduite par Fr. de CLARET Tournon* anno 1616. 8°. FALCON. agit etiam de floribus & arboribus fructiferis.

§. CCLXXVII. N. Muttonus. Montanus &c.

Nicolaus MUTONUS Commentator MESVES, ex patre Lucensi ad littus Lugani lacus natus, Helvetius adeo transalpinus, plantarum per proprios labores in universa pene Italia collector (n), edidit anno, ut videtur, 1551. *μικροδαιτόν τεχνείαν*, seu *collectanea de Mithridatii legitima constitutione*; eam recudi fecit Michael DOERING Jenæ anno 1620. 8°. * cum amplis adnotationibus, & duplici adpendice.

Dedit etiam adnotationes ad *Luminare majus* Venet. 1566. fol. & notis ad SERAPIONEM.

MICHAELIS TITH *catalogus plantarum horti Regiomontani* Regiom. 1558. *Hausvater.*

(l) p. 154.

(m) p. 138.

(n) Præfat.

J. B. MONTANI *de differentiis medicamentorum & causis diversarum virium ac facultatum in medicamentis* Witteberg. 1551. 8°. edente C. PEUCERO. De modo, quo medicamentorum facultates per experimenta deteguntur; de nonnullorum medicamentorum facultatibus subtiliter disputat.

EJUSDEM celeberrimi suo ævo medici, *de gradibus & facultatibus medicamentorum* Wittebergæ anno 1553. 8°. MERKL.

EJUSDEM *explicatio eorum, quæ pertinent ad qualitates simplicium medicamentorum & ad eorum compositionem* Venetiis anno 1553. 8°. MERKL. 1555. GUNZ. *Recusa in opusculis variis* Basileæ anno 1558. 8°. 1565. 8°. MERKL.

EJUSDEM *de alimentis & victus ratione*, in eadem collectione edente J. CRATONE. MERKL.

Johannes Nabas LUESIUS, nomen, ut videtur corruptum, edidit *theoremata IV. in MESVES L. I. de purgantibus simplicibus* Cæsar Augustæ anno 1550. fol. MERKL.

§. CCLXXVIII. Hieronymus Cardanus.

Hieronymus CARDANUS, Mediolanensis, magnus mathematicus, peregrinator, in tota re naturali curiosus vir, egregias virtutes cum singulari ingenio, leviusculo, credulo, & ad miracula pronus, denique cum Astrologiæ amore & variis somniis conjunxit. Ejus libri XXI. *de subtilitate* anno 1550. Noribergæ fol. & Paris 1551. 8°. MAITT. & anno 1553. 1554. fol. CLEM. fol. Basileæ prodierunt, hic absque titulo, inde Lugduni anno 1551. 8°. 1554. 8°. 1559. 8°. CLEM. & Basileæ iterum absque anno CLEM. fol. & anno 1560. fol. *, quæ editio mille locis dicitur esse emendatior, & cui *responsio ad SCALIGERI objectiones* adjecta est, tunc 8°. CLEM. Prodiit etiam Basileæ 1582. 8°. CLEM. 1611. 8°. HUGH. & 1664. 4°. Lyon 1580. 8°. Gallice Paris. anno 1556. 4°. FOLK. 1584. 8°. *. Rouen 1642. 8°. CLEM. Germanice compendium *Offenbarung der Natur und natürlichen Dingen, übersetzt durch HULDRICH FROELICH* Basileæ 1559. fol. 1591. fol. B. TIG. 1593. fol. & 1597. fol. Catal. libr. ad ann. 1602. Hujus operis liber VIII. totus est de plantis. Plusculas describit, quæ eo tempore noviter ex India advectæ fuerant, Capsicum, Salgazum, Ceibam, Musam, Phaseolos maximos, Oleum ex Senega croceum violæ odore, Gummi Guacomax, Oleum nucis moschatæ, Palmistas, Florem Apollinarem sex foliis aureis, Benzoin, Caryophyllos, Xylaloën, Piper. Acute vidit, flores satis firmos calyce carere. Rutæ meminit arboreæ, Cerasorum palmarium. Crocum inebriare monuit, Cedrum Juniperi esse speciem. Describit etiam Enophyllum, Papiæ natum. Juglandus nuper celebratas non omittit, quæ circa diem Johanni BAPTISTÆ sacrum florent, & Abietes 130. pedum altitudine Zofingenses. In Libro XIII. aliqua artificia ad conservanda vina fructusque refert. Folia plantarum exprimere docet, dum succo ficus illinit, tunc imprimendo, super chartam vero carbone insperso. Lapidem in Samnitibus dari, qui irroratus fungos generet.

De varietate rerum Libri XVII. Basileæ anno 1557. fol. * & 8°. Avenione anno 1558. 8°. BURETTE. Similis fere argumenti est, & prioris operis quasi supplementum; & multa habet ex itinere Scotico, Helvetico. Liber VI. ad plantas pertinet. Describit Galegam, Amaranthum tricolorem, arbores Americanas varias, Aloen americanam, Avellanam Mexicanam vini-feram, Yams, Roccellam, Dictamnium verum, Molle, Blitum rubrum, lignum Indicum nigrum, Refinas, Coniferas, ex BELLONIO, plantas. Porro varia miracula rerum narrat, carbones ad radicem herbæ D. JOHANNIS positos, Platanos præaltas Edimburgi visas; artificia aliqua. Fossas, in quas ex frumento recondito pestilentem vaporem halare, non ignoravit. In eo placet, quod nullam causam phænomenorum adducit.

De Cyna radice, seu decoctis, cum aliis libellis prodiit Basileæ anno 1559. fol. * & cum FERRERIO Antverpiæ anno 1564. 8°. *, cumque *contradicientibus* Paris anno 1565. 8°. * Lugduni anno 1548. 4°. MERKL. Marpurgi anno 1607. 8°. Radicem describit, & utendi modum, sic Sarsam parillam. Valde laudat Chinam, & Piperi etiam & Zingiberi præfert. Decoquit unciam cum aquæ unciis 15. ad tertiæ consumptionem. Sarsam parillam in lue venerea Chinæ præfert, decocti uncias sex omni trihorio imperat.

L. III. *De venenis*. Patavii anno 1563. 4°. * Fere totus liber versatur in classibus veterum, vix ullis observationibus propriis additis, præter aliquas curationes lacte factas. Plantas vix tangit. Redeunt in operum T. VII.

De sanitate tuenda & vitâ producenda L. IV. Rom. anno 1580. fol. BODL. Basileæ anno 1582. fol. * ab auctoris morte prodiit. Liber II. est de cibis ex plantis, farinosis, condimentis, oleribus, fructibus, scopo diætetico: plantarum ibi tradit facultates, ut nomina sæpe vix adgnoscas. L. III. agit de condimentis, aromatibus, potibus.

Theonostus, seu de vita producenda, atque incolumitate servanda dialogus Rom. anno 1617. 4°.

De facultatibus medicamentorum, præcipue purgantium Lugduni anno 1638. 8°. *. Inter purgantia plurimas plantas admittit incidentes, quæ alvum non ducunt. Non video hunc librum per experimenta natum fuisse.

In *contradicientibus* aliqua huc faciunt, ut in L. I. *de facultatibus* Zingiberis, Sacchari, Rhei, Agarici, Lactucæ, Coriandri, olerum. In L. II. de Nymphæa, & Amylo egit. Editio mea est Paris. anno 1565. 8°. *.

Alius est etiam perbrevis de radice chinæ & de sarsaparilla libellus Basil. 1566. 8°. 1569.

Commentarios in HIPPOCR. de alimento in T. VII. operum & Bononiæ prælegerat. Prodiierunt etiam Rom. 1574. Basil. 1582. 8°.

In L. de cibis Tomi VII. agit de farinaceorum & cerealium, leguminum, olerum & cucurbitarum historia.

In posterioribus libris *contradiceantium octavus* tractat de aceto, melle, oxymelle.

Liber IX. de allio, sensu plantarum, aloe, amygdalis.

In Tomo II. est libellus de aceti natura.

In *Paralipomenis historiae plantarum*, quæ in T. X. redeunt, exstant capita de hyperico, peto, heliobotano, faccharo, chamæpity. Laudat & describit oleum hyperici.

Epistola de oxymelle in pleuritide in *epistolis* TH. DVNI.

In H. CARDANI l. *de malo recentiorum medicorum medendi usu* Venet. 1536. 8°. * & correctius Venet. 1545. 8°. edito, & Paris 1565. 8°. Soldanella capitur, quam adversus hydropem exhibebant. In adjecto l. *de simplici medicina* improbantur ejusmodi remedia, & permultas plantas medicatas, potissimum catharticas, ostenditur nocere singulas, etiam rosas, violasque.

Prodierunt collecta opera Lugduni 1663. fol. 10. Vol. B. B.

§. CCLXXIX. A. Lonicer.

Adami LONICER Physici Francofurtensis, *naturalis historiae opus novum, quo tractatur de natura arborum, fruticum, herbarum, &c.* Francofurti anno 1551. fol. *, & utraque pars recusa anno 1560. fol. CUBÆ operi supposuit suum, tam ex veteribus Geoponicis ornatus, quam ex nuperis, cum iconibus partim ex TRAGO mutuo sumtis, partim EGENOLPHIANIS, & variis nominibus auctum. Plantas medicas solas persequitur.

Pars II. *Naturalis historiae de plantarum potissimum, quæ circa Francofurtum nascuntur, descriptione & virtute.* Accessit *Onomasticum continens varias plantarum nomenclaturas* Francofurti anno 1555. fol. TREW.

Germanice *Kräuterbuch nächst Beschreibung der fürnehmsten Thiere, Metallen und Distillierungs-Kunst, &c.* Francofurti sæpissime editum, ut annis 1546. 1569. fol. 1573. * 1577. fol. 1582. fol. TREW. 1593. fol. Riv. 1598. 1604. fol. Nurnberg. 1628. fol. ab UFFENBACHIO auctum Francf. 1609. fol. 1630. 1650. SEGUIER. Ulmæ anno 1679. 1705. 1713. fol. HEIST. 1737. fol. *, quæ ultima editio a Cl. *Balthasar Joh. EHRHART* Corollario aucta est. Ex J. CUBÆ opere auctor, EGENOLFI gener, reformavit hoc etiam opus & auxit, ut omnino novus sit liber, latino in universum similis, sed in editione certe anni 1573. plenior multo, & capitibus, & figuris, & plantis, & earum viribus uberius recensis.

MERCLINUS etiam *methodum rei herbariæ* (& animalium) in *Galenum* & *Avicennam* indicat Francofurti anno 1540. 4°. editam.

EJUSDEM *Beschreibung der Arznei und fürnehmsten Compositionen* Francfurt 1572. 8°.

§. CCLXXX. R. Dodonæus.

Rembertus DODOENS (DODONÆUS), vulgo Mechliniensis, sed verius *Jankema Friso* ex oppido *Stavern* ortus (o), Cæsarum aliquamdiu Archiater, denique Leidensis Professor, mature animum ad rem herbariam adjecit, & ad senium usque in isto studio versatus est.

Frugum historia prima prodiit Antverpiæ anno 1552. 8°. *. Veterum placita cum patriæ suæ plantis conatus est conciliare; facultates ad verbum ex priscis descripsit. Legumina conjunxit cum Cerealibus. Icones partim imitatus est, partim suas dedit. Subjectæ sunt Epistolæ duæ; prior de *Farre*, *Chondro*, *Alica*, *Trago*, *Ptifana*; altera de *cerevisia* & *zytho*.

Anno 1553. prodiit prima editio herbarii Belgici DODONÆI, ipso teste auctore (p). Eam recusam esse oportet anno 1557. quo *Carolus de l'Escluse*, *Atrebas*, eam gallice convertit, & edidit Antverpiæ fol. min. cum titulo *Histoire des plantes* (q). Libri sunt sex, icones parvæ, pleræque ex *FUCHSIO* transcriptæ, historia brevis, tum facultatum enumeratio. Præfationem ipse DODONÆUS addidit. Non undique similis est, tamen proxima, editio DODONÆI Anglica, vertente *Henrico LYTE*, cum titulo *a new herbal or history of plants*. Ea edita fuit Londini anno 1578. AMES. & recusa anno 1586. fol. & 1595. fol. AMES. anno 1600. fol. & 1619. fol. * absque iconibus, paucis capitibus a priori diversa.

Epitomen ex DODONÆO exscripsit *Guilielmus KAM*, cui titulum fecit *Little Dodoen* Lond. anno 1606. 4°.

Secutæ sunt *de stirpium historia Commentariorum imagines in duos Tomos congestæ* Antverpiæ anno 1553. 8°. 2. Vol. * In prima parte icones sunt 439. quarum aliquæ DODONÆI, & epistola ad lectorem data est eo, quem dixi, anno, etsi titulus habet annum 1559. *. Tomus alter anno 1559. editus * habet icones 268. plerasque iterum *Fuchianas*, deinde subjectas 133. proprias, absque umbris, prioribus nitidiores, arborum potissimum & plantarum paludosarum. Accedunt hic adnotationes in imagines 707. breves, pertinentes fere ad veterum de quaque harum plantarum sensum.

Secuta

(o) *GAEBERMA hort. Fris.* præfat.

(p) *Epist. post imag. P. 1.* data Mechliniæ anno 1553.

(q) Quarta forma prodiisse *EISENMAN*.

Secuta est anno 1566. & 1569. 8°. * semper Antverpiæ, *frumentorum, leguminum, palustrium, & aquatiliū herbarum historia*. Icones hæ pleræque novæ, sermo novus & multum auctus. Aquaticæ potissimum stirpes pulchre depictæ, Trapa, Aloides, Hydrocharis, Hottonia.

Post istam prodiit anno 1568. 8°. Antverpiæ *coronariarum, odoratarumque nonnullarum herbarum historia*, cujus altera editio anno 1569. 8°, ibidem excusa est *. Icones istæ perpulchræ, omnes, præter GESNERIANAS, hæcenus editas icones superant; intercedunt inter hortenses plantas spontaneæ, etiam rariores. Earum plusculæ ad CLUSIUM pertinent (r).

Purgantium, aliarumque eo facientium corticum & radicum Convulsulorum ac deleteriarum herbarum historia Libri IV. prodierunt Antverpiæ anno 1574. 8°. * Magnum pretium huic volumini addunt pulcherrimæ, & novæ icones, quibus ornatur.

Historia vitis, viniq̄ue, & stirpium nonnullarum aliarum Colonix anno 1580. 80. * (s). Parvus libellus, absque iconibus: De Gale, Isatide, & tribus Vacciniis eadem, quæ in magno opere habet.

Denique biennio ante mortem edidit AUCTOR *historia stirpium pentades VI. seu libros omnino triginta* Antverpiæ anno 1583. fol. * Sermo idem est, quem in libris annis 1568. 1569. & 1574. editis dixi, figuræ eadem, passim LOBELIANIS auctæ (non tamen ex adversariis) & CLUSIANIS, cum harum auctoribus idem cum DODONÆANO bibliopola esset, PLANTINUS. Bonum & utile opus, etsi non eximium.

Hæc editio 12. plagulis aucta, recusa est a morte DODONÆI Antverpiæ anno 1612. fol. SEQUIER, & 1616. fol. *. Phalli icon accessit & alterius potamogetonis, & marinarum quarundam stirpium, etiam aliarum.

Inde anno 1609. & 1618. (t) *Justus RAPHELENGIUS* (van Ravelin-ghen) Belgice ediderat valde auctam historiam stirpium, infertis fere omnibus CLUSII, & LOBELII plantis, aliquibus etiam Ægyptiacis P. ALPINI, & Italicis F. COLUMNÆ, potissimum tamen indicis. Ea editio ab ipso RAPHELENGIO emendata & aucta prodiit Antverpiæ anno 1644. fol. *, spisso volumine, cum titulo *Cruytboeck R. DODONÆI*.

§. CCLXXXI. J. Dalechamp.

Jacobus DALECHAMP Medicus Lugdunensis, diligens vir & indefessus, primum ad DIOSCORIDEM RUELII Lugduni anno 1552. * excusum, addidit triginta parvas quidem icones, tamen rariorum aliquarum, plantarum, Asteris

(r) *Stirp. Hispan. præfat.*

(s) FALCONET habet annum 1550. 8. qui error fuerit typographicus.

(t) Non bene 1608, fol. SEQUIER,

Asteris lutei, Tragacanthæ, Pyrolæ heteromallæ, Drabæ ciliatæ, Calceoli, Gentianæ grandifloræ, Cacaliæ.

Deinde post mortem DALECHAMPII prodiit *historia generalis plantarum*, in XVIII. libros digesta, duobus bene grandibus voluminibus Lugduni anno 1587. fol. * cum figuris 2686. Vastum opus per triginta annos DALECHAMPIUS urfit, in quod & omnium priorum inventa colligere ipsi animus fuit, & suas plantas addere, quas ex agro Lugdunensi, montibusque, & Alpibus vicinis, etiam Helveticis, plurimas magno suo labore congefferat. Longi tamen operis pertæsus historiam suam *Johanni BAUHINO* tradidit, juveni, pestilentiaro eo tempore medico: cujus etiam viri (u) rudiufculæ, rariorum tamen plantarum icones, in id opus transferunt. Sed *Johanne* ob religionis odium Lugdunum relinquente, inque Helvetiam abeunte, eandem operam *Johanni des MOULINS* ita DALECHAMPIUS commisit, ut tamen operas dirigeret. Sed & iste operi est immortuus (x). Ita natum est vastum & inconcinnum chaos, quo tota adversaria *LOBELII* continentur, & *RAUWOLFII* plantæ Orientales, & *Indicæ Christophori* a *COSTA*, in quo cæterum toties nova nomina occurrunt, & icones repetuntur, quoties & *FUCHSIUS* iconem plantæ alicujus dabat, & *MATTHIOLUS*. Quare difficilius eo opere utimur; bona tamen plurima, stirpesque rarissimas a DALECHAMPIO, *VALERANDO DÓUREZ*, *BAUHINO*, & *J. PENA* in Gallia, a *MYCONIO* vero in Hispania lectas, plurimas eo tempore novas, aliquas & nunc parum notas continet.

Gallice verfa est *Histoire generale des plantes*, & prodiit Lyon anno 1615. fol. *, recusa anno 1653. fol. *SEGUIER*.

Multa alia molientem mors demum abripuit.

De *PLINII* editione diximus.

§. CCLXXXII. Varii.

Johannis DRAGOJÆVII Theriaca, atque Mithridatium propugnata & defensa Francofurti anno 1552. 8°. *MERKL*.

GUILIELMI PUTEANI (du Puis) Gratianopolitani de medicamentorum purgantium facultatibus L. II. Prior facultatem custodit, quæ a substantiam similitudine suum trahere & purgare dicitur: Posterior veram rationem certa methodo nosse demonstrat. Lyon 1552. 4°. *THOMAS VERD*.

MARTIN GREGOIRE dedit *Epitomen trium I. librorum GALENI de compositione medicamentorum: adcedit maniere de preparer le breuvage de la racine l'Esquine, sa vertu & nature* Lyon 1552. 16°. *VERDIER*.

Petrus

(u) *Epist. Gesn. p. 47. b. J. BAUHIN. fol. t. boll. L. IV.*

(x) *PONS anim. ad Hist. Lugdun.*

Petrus BELLONIUS (BELON) Cenomanus, CORDI discipulus, liberalitate Cardinalis Turnonii sustentatus, ab anno 1546. ad 1549. Græciam, Ægyptum, Palæstinam, Syriam, Asiam & Bithyniam permigravit, universæ naturæ studiosus, tamen potissimum etiam plantarum. Italiam (y), Germaniam (z) & Angliam etiam vidit, & Arvernix, Delphinatus & Sabaudix plantas collegit: denique ex itinere redux aliquot opera edidit, præmatura vero (a) morte abreptus Romæ periit anno 1563. a latrone occisus (b).

EJUS *De arboribus coniferis, resiniferis, aliis nonnullis sempiterna fronde virentibus, de melle Cedrino, Cedria, Agarico, resinis & iis, quæ ex coniferis proficiscuntur* Paris. anno 1553. 4°. (c) *. Pulchra multa, icones fere malæ. Cedrum veram in Libano vidit: Oxycedri (Juniperi rubris baccis) fructum perbene describit; tum Sabinam, Taxum, Arborem vitæ, Piceam (Pinum sylvestrem), Pinum sativam, Pinastrum (foliis quinatis), Laricem, Sapinum (Abietem rubram), Abietem (albam), Cupressum.

EJUSDEM *de admirabili operum antiquorum præstantia* L. I. De medicato funere, seu cadavere condito, & Liber II. *de medicamentis nonnullis servandi cadaveris vim obtinentibus.* Paris anno 1553. 4°. Alter libellus huc facit, quo picis varia genera, cedria, myrrha tractantur. Pertinet potius ad mumixæ historiam, & condituram.

EJUSDEM *Les observations de plusieurs singularités & choses mémorables trouvées en Grèce, en Asie, Judée, Egypte, Arabie* Paris anno 1553. 4°. 1554. 4°. SEGUIER. anno 1555. 4°. * 1588. 4°. * Antverpiæ anno 1555. 8°. * Dedicatio est anni 1551. Latine a CLUSIO conversum opus Antverpiæ prodiit apud Plantinum anno 1589. 12°. & inter *exotica* anno 1605. fol. *. Eximium opus, & sui generis primum. Nemo enim ante BELLONIUM eo fine itinera longinqua suscepit, ut animalia, plantas, mineras, totam naturam specularetur. Plantas in quaque regione, in Creta etiam potissimum, in Olympo M. & Oeta sponte nascentes, earumque plurimas novas, adque intelligendos veteres adprime facientes legit. Descriptiones equidem brevissimæ, figuræ non bonæ. Illas procul dubio pleniores dedidisset, cum DIOSCORIDEM (d) esset editurus, in quo veras græcas plantas erat ad nomina antiqua reducturus, si fata sivilent. Plagii accusatus fuit, qui P. GYLLII scripta compilaverit, sed GYLLIUS non videtur plantarum peritus fuisse. CLUSIUS icones minores partim retinuit, partim omisit, aliquas melioribus compensavit, errores

(y) *Neglect. cult.* probl. 9.

(z) *Conf.* p. 246.

(a) Anno 1553. annos natus 36. uti scriptum est ad iconem; quare si obiit anno 1555. , ut vult Cl. SEGUIER, non superaverat annum ætatis 38. Nequæ adeo „profecta ætate iter tentasset.,,

(b) MIZALD. p. 11.

(c) *Conif.* p. 24. b. *Med. fuz.* p. 36.

(d) Dedicatio hujus operis.

errores aliquos correxit, ut de Picea, de Soda. Cum Arabici etiam sermonis gnarum amicum haberet, ab eo notas aliquas accepit & adjecit.

Scorsim etiam prodierunt *Portraits d'oiseaux animaux, serpens, herbes, arbres, hommes & femmes d'Arabie & d'Egypte* par P. BELON enrichi de *quatrains* Paris anno 1557. 4°. BUR. 1618. 4°. Quindecim rudiores plantarum figuras hic reperiri lego.

EJUSDEM *Remontrance sur le défaut du labour & culture des plantes* Paris anno 1558. 8°. ASTRUC. FALC. *De neglecta plantarum cultura liber* a C. CLUSIO versus & Antverpiæ anno 1589. 12°. tum inter *exotica* editus. Commendat hortorum cultum, & arborum exoticarum in nostras regiones transportationem, quarum etiam catalogum exhibet.

§. CCLXXXIII. David Kyber.

David KYBER Argentinensis, qui idem TRAGI opus latine vertit, edidit Argentinæ anno 1553. 8°. *. *lexicon rei herbariæ trilingue, ex optimis auctoribus concinnatum*: græca nempe nomina, latina, & Germanica. Partes etiam florum definit & describit. Plantæ fere obviæ. Juvenile opus.

§. CCLXXXIV. Bonacossus. Bacchanellus. Alii.

Henrici BONACOSSUS de . . . *serapiis medicamentisque purgatoriis opportunis, de compositione theriacæ, &c.* Bonon. anno 1553. 4°. MERKL.

Johannis BACCHANELLI *de consensu medicorum in cognoscendis simplicibus liber*, cum libris *de consensu in curandis morbis* editus Venetiis anno 1553. 8°. *. Lutetiæ anno 1554. 12°. SEGUIER. Venetiis anno 1555. 8°. SEGUIER. anno 1556. 8°. SEGUIER. anno 1558. 16°. SEGUIER. Lugduni anno 1572. 16°. FALCON. Lexicon est alphabeticum, satis breve, & ad quamque plantam adduntur nomina, citanturque veteres auctores, & inter nuperos aliqui, MANARDUS, FUCHSIUS, TRAGUS.

In *epistolis J. Baptiste THEODOSII* Basileæ anno 1553. 8°. editis aliqua sunt botanici argumenti, de herbis trientalibus, dodrantalibus, quincuncialibus, &c.

J. FRANCISCI ROTÆ *de introducendis græcorum medicaminibus liber. Commentarius in GALENI l. I. de compositione medicamentorum* Bonon. 1553. fol. BOEHMER. 1575. Antverp. 1585. 4°. BUMALD.

VINCENTI CASALI *explicatio eorum, quæ pertinent tum ad qualitates simplicium medicamentorum tum ad earundem compositiones* Patav. 1553. 8°. PLATN.

§. CCLXXXV.

§. CCLXXXV. A. Ferrerius.

Augerii FERRERII Tolosatis de radice Chinae liber, quo probatur diversam esse ab Apio Tolosæ anno 1554. 8°. Paris 1565. 8°. Non vidi. Sed liber II. de pudendagra, lue hispanica Antverpiæ anno 1564. 8°. editus est, in quo libello utique agitur de ligno Indico, ejus usu, de China, Sparta parilla, Apio, Junipero, ad eosdem fines laudatis. Dedicatio anni est 1553. Quare non potest MICHEL librum Ferrerii auxisse & anno 1540. Pictavii edidisse SEGUIER. Videtur de Alfonso FERRO fermo esse.

Succedaneorum medicamentorum tabula hujus auctoris est in Bibliotheca Regia Paris. n. 7025.

FRANCISCI VALERIOLA viri docti *Enarrationes* Lyon 1554. fol. & alias. In L. II. huc facit caput de salubritate lactucæ. In L. III. in descriptionem meliloti Dioscoridem censura. De Rhabarbaro. In L. V. de natura castaneorum. L. VI. quid vetus vinum sit & novum.

In *locis communibus* in L. II. de cibis: in L. III. aliqua de venenis sunt Lugduni 1589. 8°. *

THOMAS GIBSON circa annum 1554. scripsit herbarium.

§. CCLXXXVI. J. Langius.

J. LANGII Lemberga Silesii, Archiatri Palatini, *Epistole medicinales* T. I. Basileæ anno 1554. 4°. TREW. T. II. 1560. 4°. & Francofurti 1589. 8°. BODL. Hanoviæ anno 1605. 8°. *. Diem obiit anno 1565. omnino octogenarius. Non quidem plantarum cultor fuit, libros autem legerat, ex iis cognitionem stirpium hauserat. In L. I. huc pertinent diætetica aliqua, & Epistola 56. de siliagine veterum, & pane. Epistola 57. de ptisana omalifi, polenta. Epistola 58. de cyceone. Epistola 62. de Lascerpitio, Benjoin, & Myrrhis. Epistola 64. de Arabum novis medicamentis. Epistola 65. de Sanguine Draconis. Epistola 66. de Myrobalanis, Jujubis, Sebesten. Epistola 67. de Malabathro, Perficis, Citriis. Epistola 70. de varia stirpium metamorphosi. In Epistola 20. describit Adonidem perennem, & pro vero Helleboro habet. Sefamoides habet & ipsum pro Helleboro.

Libri II. Epistola 6. agit de Scolymo. Epistola 20. de Ellebori speciebus. Epistola 21. de radicibus Eryngii, Secacul, Carlina. Epistola 22. de Olufatro & Smyrnio. Epistola 33. de Rhabarbari, myrobalanorum, rosarum, urticæ, contrariis viribus. Epistola 37. de Alyffo & Herba britannica.

Liber III. est de variis formulis.

§. CCLXXXVII. B. Dessenius.

Bernardus DESSENIUS Cronenburgensis, Bononiæ medicinæ operam dedit, inde in Belgium venit, Groning. medicaturus, denique Coloniam revocatus, ea in urbe vixit. *Ejus de compositione medicamentorum* Lugduni anno 1556. 8°. * excusi, prodierunt Francofurti anno 1555. fol. PL. 1556. fol. TREW. Colon. 1573. 4°. HAENEL. Senile opus non meruditi viri, verbosum equidem, nimis tamen ignotum est, cum multa proprii laboris vestigia habeat: descriptiones plantarum officinalium, & loca natalia varia Coloniensis viciniae. Ordo est secundum classes medicamentorum compositorum. Buglossæ meminit, quam Bononiæ legerit, in boario foco nascentem.

EJUSDEM *purgantium medicamentorum usitatorum* & *pillularum in minori pondere particularis divisio* Colon. 1573. 4°. TREW.

§. CCLXXXVIII. J. du Choul. Alii.

Johannis, GUILIELMI du CHOUL viri illustris F. varia quercus historia; accessit Pilati Montis descriptio Lugduni anno 1555. 8°. *. Eruditio varia, & icones aliquæ glandium & Ilicum, tum Sorbi torminalis, Vitis Ideæ. Mons Pilatus pars est montium Cemenorum (Cevennes) Lugdunensibus proxima. Describuntur plantæ aliquæ hujus montis, quas vix adgnoscas. Libellus *de Monte Pilato recusatus est* Tiguri anno 1555. 4°. * cum *Montis Fracti* historia.

EJUSDEM *Dialogue de la vie des champs, & autres discours* Lyon anno 1565. 8°. FALC. VERDIER.

Antonii NIGRI consilium de tuenda valetudine Lipsiæ anno 1555. 8°. * Witteberg. anno 1573. 8°. MERKL. 1581. 8°. agit de cibo & potu, de oleribus &c.

IN THADDAEI DUNI epistolis Tig. 1565. 8°. excusis * plusculæ ejus & CARDANI sunt de oxymelle: in *miscellaneis* n. 6. de allio n. 17. de thure Tiguri 1555. 8°. 1592. 8°. *.

EJUSD. *Muliebrium morborum remedia ex Dioscoride, Galeno, Plinio, Barbarisque collecta* Argentorati anno 1565. 8°. *. Lexicon est herbarum, quæ ab antiquis quibuscunque ad mulieres morbos adhibitæ fuissent, cum locis veterum.

§. CCLXXXIX. Henricus Crolach.

Henrici CROLACH V. D. M. in Ufhofen, de cultura herba Isatidis, quam Guadam vulgo vocant Tiguri anno 1555. 8°. 1565. 8°. CLESS. recus. a D. S. SCHRE-

SCHREBERO Hall. anno 1752. 4°. * Parvus libellus, qui cultum Ifatidis Thuringiacæ describit, & pilarum fabricationem, & ad tingendos pannos usum, ad rem ipsam præsentem expressus. Laudes etiam nuperorum meruit.

§. CCXC. *Job. Rhellicanus.*

Job. RHELLICANI Bernensis Professoris, *Stokhornias*, poëma nempe, in quo iter anno 1536. in scopulosum, neque facilem, montem susceptum describitur. Orchidem *nigram* hic primum dictam credo, Gentianam etiam indicat. Prodiit & ipse libellus cum *GESNERI Monte Fracto* *, & in T. I. *hist. natur. helv.* a SCHEUCHZERO anno 1716. 4°. *

MICHEL de NOSTRADAME *recette & maniere de faire divers fardemens & diverses confitures* Lyon 1555. 16°. D'ETR.

§. CCXCI. *Andreas Thevet.*

Andreas THEVET Monachus, Americam meridionalem cum Equite de VILLEGAGNON adiit, & ejus regionis, quæ nunc Brasilia vocatur, descriptionem dedit cum titulo *Les singularités de la France antarctique, autrement nommée Amérique* Paris. anno 1554. 4°. SEGUIER. Antverp. anno 1558. 8°. * & Italice *Istoria della India America* Venet. anno 1584. 8°. Insulas varias etiam *Cepitis viridis* adiit. Passim locos veterum male adfuit ad novi orbis arbores, & de pluribus regionibus sermonem facit, quas ipse non vidit. Proprias tamen plantarum habet historias & rudes nonnullas icones. Orifellæ meminit, Guajaci, Sanguinis Draconis, Papayæ, vini palmei, Genipæ, Peti (e), Ahuai, Pacuere, Hiurahe lactei corticis, Mayz, Musæ, & Ligni rubri Brasiliæ, aliorum.

In *Cosmographie du Levant* Lyon 1554. 4°. Anvers anno 1558. 8°. * nihil huc pertinet.

EJUSD. *histoire generale des Indes Occidentales & terres neuves* Paris 1584. 8°. BODL. 1587. 8°. plantas etiam indicat.

FRANCISCUS LOPEZ de GOMARA *historia de Mexico* Anvers 1554. 8°. CHIV. habet etiam res naturales.

§. CCXCII. *Guil. Rondelet.*

Guilielmi RONDELET laudes alibi dicentur. Rem herbariam utique amavit, & suum nomen cum nonnullis stirpibus conjunctum reliquit. Liber *de ponderibus, & justa quantitate, & proportione medicamentorum* prodiit Lugduni anno 1563. 8°. * Patavii anno 1555. 8°. In eo quidem potissimum

R r 3

num artem scribendarum formularum docet. Plantas tamen etiam adtigit. Coccum Ilicis describit, vesiculam ova insectorum continentem, ex quibus papiliones prodeant. Confectionem Alkermes ob lapidem Lazuli & Myrobalanos alvum nonnunquam ducere monet. De Afaro variis dosibus varias excretionem movente mira, & forte vitiosa; aliqua, profert.

EJUSDEM *methodus de materia medicinali & compositione medicamentorum* Patavii anno 1556. 8°. MERKL. an differt? M.S. in Bibliotheca Regia Parisina extat n. 7070.

Pharmacopœa RONDELETII passim cum LOBELII similis argumenti opusculis prodiit, & Leidæ 1618. fol.

EJUSDEM *de theriaca tractatus cum adversariis LOBELII & cum CORDI dispensatorio excusus est* Leid. anno 1652. 16°. * &c. In eo plantæ ex ordine recensentur, quæ theriacam ingrediuntur.

§. CCXCIII. Varii.

Petri HASSARD de morbo gallico Tractatus Lovanii anno 1554. & in LUISINO. De ligno Indico agit. EJUSD. *comm. in EO. HESSI præcepta tuendæ valetudinis* Francofurti 1568. 8°.

DU GORT *le bënëfice commun* Rouen anno 1555. 16°. cum figuris ADANSON.

LISSETI BENANCII, vero nomine SEBASTIANI COLIN medici Pictaviensis, *Declaratio fraudum & errorum apud pharmacopœos commissorum. Accedit EJ. argumenti dialogus J. ANTONII LODETTI* Francf. 1667. 8°. 1671. 8°. * Prioribus sunt editiones LISSETI Turini 1553. & Lugduni 1556. 16°. D'ETR. cnm titulo *declar. des abus des medicines & des apoticares* Gallice scriptæ. Latine vertit T. BARTHOLINUS, & præfationem dedit anno 1667. Huc pertinet commutatio medicamentorum perniciofa, cicuta exhibita. Monet aquam absinthii de plantæ suæ viribus nihil habere. Terebinthinam chiam non reperiri; male recipi pro acoro nostram Iridem luteam, quæ frigida sit. Petroselinum nostrum non esse veterum plantam, quæ amarissima fuerit. Germanice prodiit cum LODETTO *Entdeckung der von einigen Apothekern begangenen listigen Fündlein und Fehler* 1753. 8°.

LODETTI opus Brixiaë n. 1569. Italice excusum est. Pharmacopola pœnitens fraudes suorum fratrum confitetur. Malum adhiberi Cassiæ succum, hinc malos sequi effectus. Tamarindos mangonio componi; mannam adulterari addito helleboro & scammonio &c.

§. CCXCIV. J. Cesar Scaliger.

J. Cesar SCALIGER in ARISTOTELIS *libros de plantis* commentatus est. Lugduni 1566. fol. * & in THEOPHRASTUM *de causis plantarum* (e*).

IDEM

(e*) p. 30.

IDEM dedit librum XV. *exoticarum exercitationum de subtilitate* Paris. anno 1557. 4. MAITT. alii & BURETTE 8°. Francofurti anno 1582. 8°. *. 1607. 8°. FALC. 1665. 8°. FALC. Leidæ anno 1615. 8°. ASTRUC, & alias editum. Dum CARDANUM refutat, plantas Indicas nuper detectas bene multas describit, etiam raras & novas. Ex Cacao potum fieri, quem dicit refrigerare. Cicutæ funestus effectus per tristes casus confirmat. Balsamo se vulnera aliqua sanasse, dum belli feliciter a se gesti meminit. Bombycum historiam tangit, in libero aëre operi suo navantium. Ananas Pinæ nomine describit. LEONICENI discipulus, præceptorem ulciscitur. Arboris vastissimæ, quæ ipsa fuerit ADANSONIA, ad Gambiam fluvium crescentis mentionem facit. De Musa multis agit. Passim errat, ut in Gummi Arabico, quod nostras vult esse, & ex pruno, cerasove detrahi. Tuber vult vidisse, cui adnatum fuerit folium. Ex semine Petroselini sibi Alliarium provenisse.

EVILLE de PASSEBREME *le plaisant jardin des receptes ou sont plantés divers arbrisseaux & odorantes fleurs du cru de Philosophie naturelle, cultivés par Medecins experts en philosophie speculative* Lyon 1556. 16°. An huc faciat ignoro.

CHRIST. de MESSIBIGO *arte di coccinare* Venet. 1556. 8°. 1581. 8°.

§. CCXCV. Varii.

Jacobus WARVAZIOVINUS *brevem & succinctam de gradibus, seu differentiis medicinarum simplicium & compositarum Commentationem* dedit anno 1557. 8°. excusam. MERKL.

T. TUSSER *fivehunderd points of good husbandry as wel for the champion and the open country as also for the woodland.* Londin. 1557. 4°. 1580. 4°. 1585. 4°. BODL. anno 1590. 1593. 4°. HARLEY. 1600. & cum notis & commentariis Londin. 1744.

EJUSDEM puto esse librum dictum a SEGUIERIO Londini excusum anno 1638. 4°. 1672. 4°. cum titulo *tractatus de agricultura versibus Anglicis.*

Contra BENANCIUM scripsit PIERRE BRAILLET pharmacopola Lyon 1557. *traité concernant la declaration des abus & ignorances des medecins,* Rothomagi anno 1557. 16°. cum ipso LISETTO recusum D'ETREES.

Thomæ FAZELLI *de rebus Siculis* Decades II. Panormi anno 1558. fol. Francofurti anno 1579. & in magno thesauro P. BURMANNI excusæ, hæcenus huc spectant, quod in prima Decade multa existunt ad historiam naturalem pertinentia: ut de frumento spontaneo testimonium (f), de vinis Siculis, de Platanis, Palmis, Arundine saccharifera, ejusque cultu, & sacchari coctione.

§. CCXCVI.

(f) L. I. c. I.

§. CCXCVI. *Melchior Guilandinus.*

Melchior GUILANDINUS Boruffus (puto vero nomine audiisse WIELAND) per magnas peregrinationes (g) doctior, auspiciis *Marci* CABALLI per Palæstinam (h), Ægyptum (i), Africam (k), Græciam (l), iter fecit; in Indiam etiam paratus (m) vela dare, nisi eum non longe ab oris Sardiniae piratae intercepissent, & triremibus addixissent (n). Ex captivitate Mauritanica redemptus est FALLOPII liberalitate (o), & Patavino horto præfectus. ANGUILLARÆ ab anno 1561. & FALLOPII ab anno 1564. Successor (p). Eruditus homo, etiam librorum magis reconditorum apprime gnarus, sed qui nunquam didicerit cum re ipsa manere, in alia & alia diffusus: idem cum plurima ipse vidisset, tamen libros suos potius ex veterum lectione concinnavit, & vix ullam, quam viderim, stirpis alicujus historiam edidit, ne papiri quidem, de qua proprio, & justo libro egisset. Asperior (q) cæterum, non in MATTHÆOLUM solum, cui odium perenne dicaverat, sed in optimum etiam GESNERUM, aliosque; audaculus etiam neque absque erroribus (r). Vehemente purgatione ex colica in volvulum se præcipitavit (s), & anno 1589. obiit.

Edidit Basileæ anno 1557. 8°. * unicam ad GESNERUM epistolam, cum GESNERIANA excusam, recusam cum sequentibus, & inter MATTHIOLI *epistolas* L. II. Dulcichinum esse Mamiras, Doronicum nostri simile in Oriente nasci, Moly HOMERI Aglaophotin AELIANI esse, & Bataras JOSEPHI: Holoconitin aliam esse a Moly plantam.

De stirpibus aliquot Epistola V. GUILANDINI IV. GESNERI I. Patavii anno 1558. 4°. * Cedrum esse Laricem nostram non bene, etsi ejusdem generis est: Kikajon Ricinum. De Acantho, aspalatho &c.

THEON *adversus* MATTHÆOLUM ibid. eodem anno. Asperrimus libellus, quo leviora vitia MATTHIOLI perstringit, parum nempe intellectas plantas veterum: erant autem graviora, quæ objici poterant, plantæ nempe fictitiæ.

De

(g) Anno 1558. Constantinopolin iter parabat *Theon*, p. 176.

(h) Anno 1560. fuit Hierosolymæ *papir*. p. 49.

(i) Nomen in pyramide reliquit P. ALP. I. p. 29.

(k) Naufragium ibi passus *papir*. p. 83.

(l) *Epist.* I. p. 12. &c.

(m) *Papir*. p. 89.

(n) HESSUS p. 70. *Papir*. I. c.

(o) TOMASIN *Gymnas. Patav.* p. 37. magnam habente de GUILANDINO, ex oriente redituro, expectationem FALLOPIO *balsam.* c. 6.

(p) *Ibid.*

(q) Morosum audiisse, se tamen satis comem expertum esse CASELIUS *epist. ad GUILANDINUM* p. 117.

(r) Exprobrat ei aliquos WELSCH. *hecatost.* I. obs. 54.

(s) P. ALPIN apud WELSCH. *curat. propr.* p. 409.

De Papyro, id est Commentarius in tria PLINII de Papyro capita. Accessit Hieronymi MERCURIALIS repugnantia, qua pro GALENO strenue pugnatur, & GUILANDINI sententia in GALENUM pronuntiata adfertio. Venetiis anno 1572. 4°. * Magnæ eruditionis, historicæ, classicæ, medicæ, hic specimina Auctor dedit, ad rem herbariam vix quidquam contulit, neque celebrem plantam descripsit, quam in Ægypto viderat. Variam utilitatem hujus arundinis describit, modumque, ut ex involucris detractis & conglutinatis charta scriptoria a veteribus præparata fuerit. Contra VARRONEM ostendit, ante ALEXANDRUM Ægyptios eam artem exercuisse. Intercedunt Episodæ variæ, ut de Cedro, quam nunc in Libano visam noster separat a Junipero, quæ Cedrus erat DIOSCORIDIS. Negat eundem DIOSCORIDEM libros quinque de materie medicæ & librum de venenis scripsisse. De Chamæleonte, de Sparto triplici, hispanico, orientali, flore luteo pisi, Italice Genista, de veneno pharico, Verbena &c.

In quibusdam unguentis GALENUM errasse scripserat GUILANDINUS. Defendit MERCURIALIS, & locum ATHENÆI emendat. Iterum & satis acriter respondet GUILANDINUS.

Hunc libellum omisit, de Papyro vero, quæ GUILANDINUS dederat, recudit Typographus Laufannensis, cum titulo *In C. PLINII capita aliquot Commentarius anno 1576. 4°. ** Recudit etiam Ambergæ Henricus SALMUTH anno 1613. 8°. BURETTE. FALC.

Non erraveris, si GUILANDINO tribueris *Pauli HESSI defensionem XX. problematum MELCHIORIS GUILANDINI, adversus quæ P. A. MATTHÆOLUS scripsit Patavii anno 1562. 8°. ** Nam vix alius, nisi qui (t) Orientem adisset, novisset nihil Damasci notius esse ferapiis de Ribes (u) & Amirbaris, quorum illud ex planta peculiari montium Palæstinæ & Arabiæ, hoc ex uva crispa paretur. Agitur autem de plantis quibusdam veterum conjungendis, aut separandis, & vix quidquam publice utile ex ea lite in rem herbariam redundavit. Injustus cæterum est GUILANDINUS in Sabina, inque Junipero, & in Cedro, ubi non vult. *ορυμαδισ* verti odoratum.

SYNONYMA plantarum posthuma prodierunt, J. Geörgio SCHENCKIO curante, Francofurti anno 1608. 8°. *. Dictionarium est, in quo nomina latina, etiam moderna, cum Græcis conciliantur, Pinacis quoddam quasi initium. Cedros hic quatuor facit, duas magnas, duas parvas, quarum altera in Moravia nascatur. Passim errat. Quis enim credat, desiderio Celtidis Ulyssis socios voluisse patria deserta in Africa manere?

§. CCXCVII.

(t) HESSUS quidem per universam Europam ob conquirendas plantas itinera fererat. MATTHÆOLUS p. 380.

(u) p. 57.

§. CCXCVII. *Varii.*

Henrici SCHMIDT *Herbarium Danicum* Hafniæ anno 1557. 4°. 1598. 8°. BARTHOLINUS (x).

J. FRID. ARMAE *de venenis* 1557. 8°.

JUAN JARAVA *historia de las Yervas sacada de Dioscorides Anazarbeo* Amberes 1557. fol. (y).

Opera nova nella quale si ritrova molti secreti da altissimi d'Exc. Medici Padova 1557. 8°.

HANS STADENS *Bescreibung der Tubbinimbas in America* cum præfatione DRYANDRI Marburg 1557. fol. 2. vol. & in de BRY. coll.

§. CCXCVIII. *Joh. Fernelius.*

Johannes FERNELIUS, Ambianus, anno 1558. vitam reliquit.

Ejus therap. L. IV. ad VII. sunt materie medicæ. Quartus generalia tradit de viribus medicamentorum, ad morem veterum, & de destillatione, clixatione, aliis formulis. In L. V. herbæ secundum classes suarum virium dispositæ sic l. VI. In L. VII. medicamenta composita, cum G. PLANTII minime inutilibus adnotationibus. De oxymelle pharmacopolarum conqueritur, & syrupos acetosos præfert. Syrupi capillorum veneris dat formulam, absque aqua florum aurantiorum. Syrupum de althea pro novo describit. Recte CORDUM vitriolum ustum ex theriaca perscripisse. Hæc primum anno 1567. fol. prodierunt.

Pharmacia cum PLANTII *scholiis* prodiit Hanoviæ 1605. 8°. OSB. PLATN.

In Libro *de lue venerea* Antverp. anno 1579. 8°. * Guajaco huic malo vult mederi, rejecto hydrargyro.

Librum *Experimenta medicamentorum facile parabilium* continentem Francofurti anno 1570. 8°. editum MERKLINUS habet.

§. CCXCIX. *Lomnius. Palmarius.*

Jodoci LOMMII *de sanitate tuenda in CELSUM commentarii* Lovanii anno 1558. 8°. MERKL. Leidæ anno 1724. 8°. * &c. aliqua continent ad medicamenta alvum ducentia, ad alia, ad panem, poma, cibosque alios.

Julianus

(x) *Cist.* p. 639.

(y) *Conf.* p. 82.

Julianus PALMARIUS *de vino & Pomaceo* Paris. anno 1558. 8°. ASTRUC. anno 1588. 8°. BURETTE. *Gallice traite du vin & du Cidre* Caen anno 1589. 8°. FALCONET.

J. HOFMAN Forchemiensis *de vino ejusque partibus differentiis veroque usui* Lipsiæ 1558. 4°.

DOM. FR. ALVARET & AND. a CORSAL *histoire & description de l'Ethiopie* Anvers 1558. 8°. CHION.

WILL. BULLEYN *gouvernement of health* London 1558. 8°.

Lodovici TARTAGLINI *la prima parte dell' Erbolario* Firenze anno 1558. 12°. SEGUIER.

§. CCC. J. A. Cortusus.

J. Antonius CORTUSUS, Præfectus horti Patavini, nihil quidem scripsit, cæterum insignia itinera perfecit, & ex ipsa Syria (z) femina & plantas ad amicos misit, liberalis & in communicandis plantis comis. GUILANDINO successit in horto Patavino, eique ad anno 1593. præfuit, & possis ad eum referre *catalogum plantarum horti Patavini, qualis fuit anno 1591.* editum a J. G. SCHENKIO. Ad MATTHIOLUM plantas misit (a), qui CORTUSÆ nomen plantæ propriæ imposuit (b). A LOBELIO passim false exceptus fuit (c).

§. CCCI. B. Maranta.

Bartholomæus MARANTA Venusinus, FALLOPII amicus, LUCE GHINI discipulus, suo tempore pro oraculo botanicorum habitus, hortum alebat, femina communicabat.

Ejus exstant *methodi cognoscendorum simplicium* L. III. Venetiis anno 1559. 4°. * (d). DIOSCORIDIS magnus admirator, ejus placita accurate tenebat. Sed etiam naturam consuluit, Garganum montem, & vicinam regionem adiit. Interspergit aliquas suas adnotationes, de Cytiso, Lonchitide, utroque Chamæleonte. Errores aliquos veterum refutavit (e). Folia pro loci natalis diversitate, magnitudine, & numero ludere non ignoravit, neque alias plantarum varietates, gallasque, & rosas proliferas. Invenit Ocymoides minus. Tubera nigra, Asphodeli genera tria nota habuit, Ranunculos decem, Orchides viginti, Tithymalos duodecim, quinque præter priores Gerania.

S s 2

Ejus

(z) Androfacen MATTHIOL. p. 898.

(a) p. 349.

(b) L. 4.

(c) *Advers.*

(d) Ex literis ad VICTORIUM.

(e) p. 54.

EJUSDEM *Della Theriaca e del Mithridatio Venet.* anno 1571. 4°. TOPP.
 anno 1572. 4°. FALC. Latine versus libellus a *Joachimo CAMERARIO &*
Francofurti anno 1576. 8°. editus. FALC.

§. CCCII. *Varii. Dany.*

*Kochbuch von allerley Speifen, auch wie man Latwergen und Zucker machen
 könne Augspurg* 1559. 4°.

CÆLIUS CURIO circa hæc tempora scripsit *nucis encomium.*

Claude VALGELAS Commentaire de la conservation de la santé Lyon anno
 1559. 4°.

*Antidotarium ex optimis auctoribus collectum & castrigatum, in quo sim-
 plicia quaedam medicamenta declarantur, succedanea continentur. Venet.* anno
 1559. 8°. GUNZ.

Giuseppe FALCONE Placentini La nuova vaga e dilettevole villa Brescia
 anno 1559. 8°. FALC. quam editionem non expectassem, cum CAMILLUM
 TARELLI citet: tum Venet. anno 1601. 8°. * THUAN. 1603. 8°. * 1612. 12°. SE-
 GUIER. Compilatio, etsi auctor se sexagenarium esse dicit, & omnis rei ru-
 sticæ peritum. Non magna pars hujus *Villa* ad rem herbariam pertinet: ad
 arbores potissimum fructiferas. In oxyacantham mespilos inoculare jubet, &
 aliqua poma & pira. Inde de aratione: improbat suorum morem, qui quo-
 tannis agrum conferunt: laudat Neapolitanos, qui duorum annorum quie-
 tem terræ concedunt. Fungos plusculos describit, fabulosa arcana habet, fere
 ut Geoponici. De animalibus cortinis & feris; etiam de venatione, & mulo-
 medicina agit, humanisque etiam morbis formulas medicas opponit.

GIACOMO LANTER *della Oeconomia tr. Venez.* 1560. 8°. ZOCH.

*Quatre traités d'agriculture. Primo deux traités d'agriculture de planter,
 d'aracher labourer semer & amander les arbres sauvages, maniere d'enter planter
 & nourir arbres & Jardins Paris* 1560. 8°. VERDIER. Deinde libellus *par*
Gorgole de CORNE, par F. DANY, denique par Nic. du MESNIL l'art d'enter
planter & cultiver les Jardins Paris anno 1560. 8°. FALC.

EJUSDEM *Francisci DANY L'art de semer, & faire pépinière de Sauva-
 geons; enter de toute sorte d'arbres & faire vergiers Paris* anno 1560. 8°.
 SEGUIER. & auctius *Orleans* anno 1572. 8°. * quod idem opus puto esse *La maniere
 de semer pepins & faire pepinieres enter planter toutes sortes d'arbres & cul-
 tiver pompons cocombes & autres herbes des jardins & marets Lyon*
 1581. 16°. BUR. 1618. 12°. absque nomine auctoris: anglice versum a LEO-
 NARDO MASCALL *a book of the art and manner how to plant and graft
 all sorts of trees, and seed pepins &c. London* 1580. 4°. 1589. 4°. 1596. 4°.

TANNER p. 517. Monachi opusculum per experimenta natum. Ad Siceram præferri malos non infortitas; ferotinos fructus obtineri, si præcocem ramum in ferotinum truncum inferueris.

In posteriori editione addita sunt artificia ad semina colligenda, ferenda, & plantas inde obtinendas.

Aymar FALCONIUS *de secretis agri* Paris anno 1560. 8°. SEGUIER.

Ricettario utilissimo Venez. 1560. 12°. ASTR.

§. CCCIII. *Alexius.*

Alexii PEDEMONTANI *de secretis* Libri VI. Italice P. I. Venez. 1557. 4°. & 8°. & 1563. 8°. Pars II. 1563. 8°. Pars III. 1563. 8°. totum opus 1573. 8°. Iterum Venez. 1679. 8°. Milano 1559. 8°. Gallice Anvers 1557. 4°. D'ETR. 1561. 8°. RUFF. Lyon 1557. 16°. 1558. 12°. B. THOM. 1572. 8°. Paris 1564. 8°. D'ETR. VERDIER. Rouen 1600. 12°. TREW. Lyon 1639. 1657. 1669. 8°. Germanice *Kunstbuch von berühmten Arzneyen* vertente WECKERO Basil. 1571. 8°. 1575. 8°. 1592. 8°. 1593. 8°. 1615. 8°. Belgice *Amsterdam* 1614. 8°. Anglice 1558. 4°. 1579. 4°. Latine vertente J. Jac. WECKERO Basileæ prodierunt anno 1559. 8°. 1603. 8°. Multa hic ad plantarum medicatarum præparationem, ut ad Hyperici oleum. Liber III. integer ad condituram fructuum spectat: varia etiam habet ad vires plantarum tinctorias, & odoratas. Ex eo natus est WECKERUS.

TIMOTHEO ROSSELLI *summa de secreti universali in ogni materia* Venez. 1159. 8°. 1575. 8°. BUR. 1619. 8°.

Nomen verum ALEXIO PEDEMONTANO videtur fuisse HIERONYMO ROSSELLO, & suspicio est neque TIMOTHEUM ab eo differre.

§. CCCIV. *Joh. Bruyerinus.*

J. BRUYERINI, SYMPHORIANI CAMPEGII nepotis, Lugdunensis, *de re cibaria* L. XXII. Perigueux anno 1560. 8°. Francofurti anno 1600. 8°. *, & 1606. 8°. cum titulo *Deipnosophia* & *Sitologia aucta* ab OTHONE CASMAN. Lego autem in Catalogo BODLEYANO jam a 1537. 4°. Lugduni edidisse *Collectanea de sanitatis functionibus, de sanitate tuenda* & *de curandis morbis ex AVERRHÖE sumpta*. Liber noster scriptus est circa annum 1530. dum auctor in Aula Francisci I. vivebat (f). Pertinent huc potissimum L. IV. V. & VI. de frugibus
S s 3
L. VII.

(f) Dedic. ad Cancellarium de l'HOPITAL, & L. XXII, c. 23.

L. VII. de leguminibus. L. VIII. de oleribus. L. IX. de radicibus. L. X. de condimentis. L. XI. de fructibus. Auctor singula alimenta singulis capitibus dicit, collectis veterum sententiis, comparatis moribus, locis natalibus, artificii Gallorum, & suis nonnunquam cum additamentis. Non ingrati lectu opus, neque inutile.

Dominici REULIN *de recto cibariorum ordine salubrique usu* Bourdeaux anno 1560. VERDIER.

§. CCCV. A. Mizauld.

Antonii MIZALD (MIZALDI), Monluciani, Astrologi & Almanachorum auctoris, *Secretorum agri Enchiridion Hortorum curam, auxilia, secreta & medica prasidia* L. III. complectens Paris. anno 1560. 8°. * 1565. 8°. 1575. 8°. MAITT. Gallice *Epitome de la maison rustique* par Villefranche 1605. 8°. Compilatio ex Græcis Geoponicis potissimum, aliisque veterum monumentis, absque selectu facta, ut fidem nullam tribuere possis. Codicem habebat Geoponicorum a nostris diversum, etiam capitum titulis. Libro I. secreta tradit ad avertendas hortorum calamitates. L. II. Olera & coronarias plantas. Liber III. Poma. Violam tricolorem curiosius describit.

Nonne eadem sunt *herbarum Secreta cultus & auxilia rerum variarum* Paris 1575. 8°. MAITT.

De hortensium arborum insitione & dendranatome Lutetiæ anno 1560. 8°. *. Ex Geoponicis, Georgicis, CRESCENTIO. Dendranatome quatuor est paginarum.

Nova (g) artificia comparandorum fructuum, olerum, radicum, uvarum, & methodus componendorum vinorum Lutet. anno 1565. 8°. * & 1564. 8°. quæ editiones non videntur differre, tum 1575. 8°. ASTRUC. (h). Coloniae anno 1577. 8°. Artificia, quibus arbores emendentur, meliorum fructuum reddantur feraces, medicatis viribus imprægnentur. Vina medicata varia, etiam ex Guajaco & Senna. Germanice vertente Georgio STENISCH Basil. anno 1616. 12°. SEGUIER.

Alexikepus, seu auxiliaris hortus ex temperamento morborum remedia ex singulorum viridariis comparanda proponens Lutet. anno 1560. 8°. BURETTE. anno 1565. 8°. * anno 1564. 8°. SEGUIER. Coloniae anno 1576. 8°. *. Gallice *le Jardin medicinal* traduit par ANDRE CAILLE Paris 1578. 8°. Germanice *Arztgarten* Basil. 8°. Vires medicatæ plantarum & fructuum colatitiæ.

Opusculum

(g) Privilegium est anni 1562.

(h) Titulus hic *artificiosa methodus* &c. MAITT.

Opusculum de Sena Paris anno 1572. 8°. * 1574. 8°. 1607. 8°. PLIN.
& cum *Medico caritate pleno* GUIBERTI Paris anno 1649. 8°. exiguus libellus & compilatitius. Coluteam a Senna separat.

Historia hortensium, quatuor opusculis contenta Colon. anno 1577. 8°. * continet hortensia primo loco dicta, & libellum de insitione, tum dendranatomen, & de Sena libellum, & opuscula DIOCLIS & ARNALDI de VILLANOVA de diæta.

Opera priora Gallice versa per *Andream de la CAILLE* anno 1578. 8°. iterumque *Le Jardinage d'Antoine MIZAUD*, & *comme il faut enter les arbres. Jardin médicinal du même* par VILLEFRANCHE anno 1585. 8°. SEGUIER.

Memorabilium utilium & jucundorum centuriæ IX. Lutetiæ anno 1566. 8°. BURETTE. anno 1567. 8°. 1574. 16°. SEGUIER. Francof. 1589. 16°. 1592. 16°. & omnino Centuriæ duodecim Noriberg. 1682. 12°. cum titulo MIZALDI redivivi &c. Germanice *Neunhundert Gedächtniß-würdige Geheimniß* Basil. 1574. 4°. vertente GEORGIO HANTSCH & 1615. 8°. Nonne id fuerit *One thousand notable things* London 1586. 4°. OSB.

Sylvula rerum variarum Sympathias & Antipathias complectens Francof. 1592. 4°. forte huc etiam spectaverit.

§. CCCVI. G. Tatti. Alii.

Giovanni TATTI (i) della agricultura L. V. Venetiis anno 1560. 4°. cum figuris BURETTE. anno 1561. 4°. ADANSON. anno 1660. 4°. SEGUIER.

La singulare dottrina di Domenico ROMOLI soprannominato Panonto de i condimenti de tutte le viande Venez. anno 1560. 8°.

Benedicti CURTHI SYMPHORIANI hortorum libri XXX. Lugduni anno 1560. fol. Canonicus, vir eruditus, collectanea videtur dedisse (k).

Costanzo LANDI Lettera sopra un Pino Milano anno 1560. 8°. FALC.

JOHANNES GORRÆUS, eruditus medicus, NICANDRUM latine reddidit.

EJUSDEM *definitiones* Parisiis anno 1564. fol. Francof. anno 1578. fol. * editæ, herbas etiam veterum describunt, etsi is non fuit auctori scopus.

§. CCCVII.

(i) ADANSON Torti.

(k) Confer recensionem BOERNERI *relat.* p. 175.

§. CCCVII. J. B. Porta.

J. Baptistæ PORTÆ Neapolitani, *Magiæ naturalis, seu de miraculis rerum naturalium* L. IV. Antverpiæ (1) anno 1560. 8°. D'ETR. ASTRUC. 1564. 8°. OSB. Colon. 1562. 12°. THOMAS. Lugduni 1561. 16°. D'ETR. Libri XX. Neapoli anno 1569. fol. LIND. 1589. fol. THOM. 1678. 4°. Francofurti anno 1591. 8°. NEAUME. 1597. 4°. 1607. 8°. NEAUME. 1691. 8°. Hanoviæ anno 1644. 8°. MERKL. Leidæ anno 1644. 16°. * 1652. 12°. MERKL. Rothomagi anno 1601. 8°. & 1650. 8°. ASTRUC. Amstelodami anno 1664. 12°. MERKL.

Gallice *la magie naturelle* Lyon 1571. 8°. & 16°.

Anglice London 1669. fol. OSB.

Germanice Nürnberg 1680. 8°. 1713. 4°. 1715. 4°. vertente G. PEGANIO.

Italice Venet. 1560. 8°. B. THOMAS. 1572. 8°. IB. Napoli 1678. 4°. cum inedita *chirofisonomia*.

Primi libri IV. scripti sunt a juvene annorum non supra quindecim, reliquos paulo maturior addidit (m). Peregrinatus est, libros legit plurimos, aluit domi Academiam. Miracula rerum congerit, bona, & propria varia, mista multis malis, compilatis, nullam fidem merentibus. Pertinet ad rem nostram Liber III. de novis plantis producendis: id putat auctor fieri posse, siquidem terra ex imis puteis effossa, & soli exposita, varia herbarum genera dedit. Artificia hic reperies Geoponicorum, ut figuram, colores, sapes plantarum & fructuum mutare liceat. Lætamine aucto colores intendi, dilui diminuto. Porro Liber IV. est *Oeconomicorum*, quibus rei familiaris compendium fiat, fructus rectius ferventur. Panificia hic ex aliis & insolitis plantis coqui docentur, ut ex Ari radice, Cucurbita; tum vina varia, & olea. Hic ex femine Sanguinariæ arboris oleum discas fieri, filum ex Sparto. Hic etiam super lampadem ova excludere noster docet, sæpe expertus. In L. VIII. de portentosis medelis, vires medicas plantarum reperias, viresque dementantes Beladonnæ.

Phytognomonica VIII. libris contenta Neapoli anno 1588. fol. * Francofurti anno 1591. 8°. * 1608. 8°. Rothomagi anno 1650. 8°. ASTRUC. BURETTE. Similitudines plantarum cum animalibus, & eorum partibus quærit auctor, & iconibus exprimit, & inde deducit vires, quibus putat earum partium morbis mederi. Videas hic comparatum cum papilione pisi florem. Singulatim persequitur vires plantarum secundum solum differentes, in quo nascuntur. Plantas figura similes viribus putat convenire. Luteum succum ad bilem flavam valere, viridem ad prasinam, atras plantas ad atram bilem, rubras vulnerarias

(1) Bibliothecæ THOMASIANÆ editor suspicatur, jam ante hanc editionem aliam Neapolitanam prodiisse,

(m) Præf.

nerarias esse, vesicarias ad vesicæ mala valere. Ingeniose, etsi non ubique vere.

Villa pars, quæ *Pomarium* & *Olivetum* Neapoli anno 1583. 4°. SEGUIER. aut 1584. 4°. *Libri villa* XII. Francofurti 1592. 4°. * in quibus sylva, arborum cultus, Pomarium, Olivetum, Vineæ, Arbustum, Hortus, Seges, Pratum. Collecta invenias fere, quæ veteres habent, adspersa, non plurima, ab ipso auctore adnotata. Totam autem penum plantarum quoque modorum utilium & vulgo notarum habet. Fungos satis numerosos describit. Editio vitiosa est.

§. CCCVIII. A. Turnebus. L. Ghinus.

Adriani TURNEBI viri undique eruditissimi libellus *de vino* Paris anno 1600. 8°. excusus BURETTE, & in operibus Francofurti anno 1600. fol. editis, in Tomo III. Helmstadii seorsim anno 1603. 4°. SEGUIER. anno 1619. 4°. SEGUIER. 1658. 4°. * *Declamatio in vini noxias facultates.* Obiit anno 1565.

Luca GHINI horti Bononiensis, inde Pisani, Præfetti, nullum opus prodiit (n). Multa tamen ad amicos misit, & ejus M.S. lectiones *Ovidius* MONTALBANUS habuit inter libros. *Itinerum* relationem, & M.S. de simplicibus medicamentis citat TARGIONIUS *Corograf. Tosc.*

Francisci SANSONINI *della materia medicinale* Libri IV. *Il primo e secundo e detto l'Erbolario* Venez. anno 1561. 4°. 1562. 4°. RAST. SEGUIER. anno 1556. 24°. cum figuris ADANSON.

Antidotarium Florentinum, seu de exacta componendorum, miscendorumque medicamentorum ratione L. III. Antverpiæ anno 1561. 8°. vertente CLUSIO. Riv.

§. CCCIX. Anguillara.

Luigi ANGUILLARA, Simplificista Reipublicæ Venetæ in studio Patavino, Constantini RODIOTÆ Cretensis discipulus (o), reliquit librum *Simplici* Vinegia anno 1561. 4°. SEGUIER. 1561. 8°. * editum a *Johanne* MARINELLO. Latine a C. BAUHINO conversus prodiit idem Basileæ anno 1593. 8°. SEGUIER. Præter hic inter Italos & plurimas ad conquirendas plantas excursiones molitus est, & quæ ipse viderat, ea cum veterum reliquiis contulit, botanices in hac gente hæcenus facile princeps. Adiverat Cyprum (p), Cretam (q), Græciam (r)
Turcis

(n) Bibliothec.

(o) p. 120.

(p) p. 219.

(q) p. 67. 89. 143.

(r) p. 179.

subjectam, Illyricum (s), Italiam (t) universam, Helvetiam (u) transalpinam, Massiliam.

Quatuordecim cæterum sunt *parere*, seu Epistolæ, ab anno 1539. (x) per viginti & ultra annos datæ. Plantas DIOSCORIDIS nominat, cuique suam plantam a se visam adsignat, cum loco natali, & descriptione vix ulla, ut vix adgnosceres, nisi C. BAUHINUS lucem accenderet. Neque tamen ubique definit, est ubi sapienter dubitat. DIOSCORIDIS codicem passim emendat & perficit (y). MATTHIOLUM, sed humaniter, corrigit, tum L. GHINUM. In Aconito & MATTHIOLUM errare pronuntiat (z) & GESNERUM. Eximius auctor, si quæ recte viderat, paulo fusius docuisset.

§. CCCX. *Varii.*

John HOLLIBUSCH *the homish apoticary* Collen. anno 1561. ex germanico versus. BODL.

ABRAHAM WERNER *Orat. de confectiõne cerevisiæ* Witteberg. 1561. sed 1567. 8°. habet BURCKART.

ISABELLA CORTESE *secreti minerali medicinali, artificiosi ed alchynici* Venez. 1561. 8°. BUR. 1565. 8°. d'ETR. Germanice Hamburg. 1592. 8°. TREW.

MICHAEL d'USSEAU *enchiridion ou manuel des myropoles* Lyon 1561. 4°. 1613. 8°. UFF.

ANDREAS MARINI *in Mesven* Venet. 1561. fol. &c.

S. E. S. X. vertit ex Italice (ALEXIUM forte PEDEM.) *Recueil de plusieurs secrets tres utiles tant pour l'ornement, que pour la santé du corps humain, tiré des plus excellens auteurs Grecs & latins: — tr. des destillations — d'eaux imperiales d'Ange, de Nasse &c.* Paris 1561. 8°. VERD.

§. CCCXI. B. Aretius. *Alii Gesneri Amici.*

Benedicti ARETII, Theologi Bernensis, STOKHORNII & NESSI *stirpium brevis descriptio* Argentorati anno 1561. fol. *, cum GESNERI hortis Germaniæ. Plantæ alpinæ non minimo numero hic dicuntur, Gentiana Asclepiadis folio, Gentiana hippion, & quæ faucibus est lanuginosis, Muttellina, Delphi-

(s) p. 165. 175. 179. 191. 241. 278. 281, &c.

(t) p. 124. 143. 175. 193. 230. 281.

(u) Montem Generosum p. 259.

(x) p. 302.

(y) p. 28. de Baccharide.

(z) p. 272.

Delphinium Aconiti folio, Primula alpina uniflora, Cirsium ferox, Amelanchier, & pulcherrimum Eryngiorum. Ab eo viro solo se in botanicis aliqua discernere GESNERUS proficitur (a).

Johannis FABRICII Curienfis V. D. Ministri plantæ montis *Galanda*, ut Lunaria, Rhaponticum, paucæ aliæ, cum iisdem *hortis* Germaniæ prodierunt.

Caspar COLLINUS Seduni plantas legit, inter quas Thora, & GESNERO misit, ante annum 1561. mortuus (b).

Christophorus PIPERINUS V. D. Minister in agri Bernensis pago passim aliqua ad GESNERUM misit, ejusque notulas possideo M.S. in quibus Simmiæ vallis plantæ & fossilia recensentur.

Johannes KENTMANNUS, Torgensis, plantas in Saxonia legit, earumque icones cum GESNERO communicavit, quas fere sexcentas (c) paraverat. Minus quam GESNERIANÆ accuratæ quidem erant, neque ipse botanici argumenti aliqua edidit, præter epistolas cum GESNERO mutuas, quas diximus.

§. CCCXII. *Varii.*

Antii FOESII (de FOES) *pharmacopœa medicamentorum omnium, quæ in officinis exstant ex antiquorum præscripto* Basileæ anno 1561. 8°. Riv.

EJUSD. *Oeconomia HIPPOCRATICA* Francofurti 1588. 4°. est dictionarium, in quo vires etiam herbarum medicæ explicantur.

Cæsaris ODONIS, quo socio ANGUILLARA magnam partem Italiæ percurrit, *Theophrasti de plantis sparsas sententias in continuam seriem ad propria capita digestas* dedit Bononiæ anno 1556. 4°. Non vidi.

Una prodiit *disputatio 2. de Rhabarbaro* BODL.

Antonii SNEEBERGER *Catalogus medicamentorum simplicium pestilentie veneno adversantium* Tiguri anno 1562. 8°. auctus a LEONARDO de BRA Leeuwarden anno 1616. 8°. Riv. quem vide.

§. CCCXIII. *Ant. Donatus ab Altomari.*

Antonii Donati ab ALTOMARI *de Manna differentiis* & viribus Venetiis anno 1562. 4°. *. Cum *Marinus SPINELLI* Archiater regium edictum obtinisset, quo sola de foliis stillans Manna in medicinam admittebatur, idque edictum Calabris, Mannam de cortice educentibus, valde molestum esset, D. *Annibal BRIGANTI* in discrimina utriusque Mannæ inquisivit (d); & invenit,

T t 2

utram-

(a) *Epist.* II. p. 186.

(b) *Præf.* ad CORDUM.

(c) *Epist.* p. 24.

(d) *TOPPI Bibl. Napol.* p. 20.

utramque periinde ad scopum medicatum valere. Hujus hominis codicem M.S. nactus DONATUS, non satis quidem candide professus est, per quem proficisset, cæterum bonum dedit libellum. Mannam rorem non esse ostendit, & ex sola Fraxino Ornove obtineri, & esse succum, qui de istis arboribus, sed neque omnibus, quotannis exsudet, & ad solem cogatur, de iisdem fere vesiculis, quæ de cortice efflorescant. Eas albo & tenui humore repleti, qui sensim ab æstu spissentur. Ex ramis sponte fere ad radicem foliorum defluere, & ex foliis, de Fraxino quidem. Ex Ornis, quæ duriores sint, per illata vulnera obtineri. Utramque Mannam bonam esse, & se utraque cum salutare eventu usum esse, & alios medicos. Optimam equidem esse, quæ spontanea in foliis legatur, inde quæ de caudicibus, tunc quæ ex primis incisio- nibus; non ideo malam, quæ post aliquot dies in vulneribus adpareat. Sed neque eam pessimam esse, quam igne excoquant. Melleum rorem ubique etiam in lapidibus reperiri, eum ad solem liquari & evanescere.

Ejus de vinaceorum natura & usu Neap. 1562. 4°. TREW.

Opera omnia prodierunt Lugduni 1586. fol.

GIOV. MARINELLO *ornamenti delle donne* Venez. 1562. fol. Cosmeticum librum vertit J. LIEUBAUT.

La maniere de semer & faire pepinieres de sauvageaux Paris 1562. 12°. Hausvater. Puto DANY libellum esse p. 324.

Eigentliche Abbildung des wunderschönen Weizenstocks von 72. Halmen aus einem einzigen Würzlein Strasburg anno 1563. SCHEUCHZER.

Plantarum arborum fructuum & herbarum effigies Francofurti 1562. 4°.

Della materia medicinale L. IV. Venet. 1562. 4°. B. THOMAS. cum fig. plantar.

§. CCCXIV. *G. ab Orta.*

Garcie ab ORTA medici proregis Indiæ *Coloquios das simples y drogas he cousas medicinais da India* Goa anno 1563. 4°. CAT. THUAN. Rejctis inutilibus CLUSIUS hunc librum in compendium contraxit, cum titulo *Aromaticum & simplicium aliquot medicamentorum apud Indos nascentium historie* L. II. & edidit Antverpiæ anno 1567. 8°. * anno 1574. 8°. VORST. anno 1579. 8°. * 1580. 8°. anno 1593. 8°. * & inter *exotica* sua. Italice vertit Annibal BRIGANTI Venetiis anno 1582. 8°. FALC. & anno 1605. 8°. 1616. 8°. Gallice COLIN. Lyon 1619. 2. Vol. cum MONARDO & COSTA. Plantas suas *Garcias* ab ORTA Goæ viderat & in R. Decan, inque *Bombay* prædium hortumque habuerat, in quo plantas rariores alebat (e), non ignarus Arabum. Descripsit plantas medicatas & edules Indiæ citerioris, vel ex hominum gnarorum

(e) p. 188.

rorum relatione, vel ad vifas earum plantarum partes: neque enim botanicam descriptionem ullam dedit, contentus eas stirpes cum Arabum monumentis comparare, viresque indicare & facultates. Primus tamen glaciem fregit, ipsamque naturam vidit. Notas a CLUSIO adjectas, & a J. BONTIO, alias dicemus.

In *Bibliotheca Regia Parisina* Sacchari Indici historiam ex C. a COSTÆ & Garc. ab ORTA scriptis concinnatam, cum J. ELICHMANNI notulis ad eam historiam, & opusculum de molis Saccharinis exstat n. 6840.

§. CCCXV. *Nic. Monardes.*

Nicolai MONARDES Medici Hispalensis De secunda vena in pleuritide; EJUSDEM de rosa & partibus ejus; de succi rosarum temperatura; de malis citriis, aurantiis ac limoniis libelli Antverpiæ anno 1564. 8°. De venæ incisione alibi. Rosas Damascenas a 30. retro annis innotuisse; Perficas inter benedictas (purgantes antidotos) omnibus præferri. Citrum poma ferentem differre a Citro, ex cujus ligno Veteres mensas fabricabant.

Ejus Tratado del efecto de varias yervas Hispali anno 1571. 8°. NIC. ANT. anno 1580. 4°. BURETTE. FALC. Italice vertit *Annibal BRIGANTI* Venetiis anno 1576. 4°. Gallice COLIN Lyon anno 1619. 8°.

Inde edidit IDEM *Historia medicinal de la cosas que se traen de nuestras Indias Occidentales que sirven en medicina* II. part. *de la piedra Bezoar &c.* Sevilla anno 1569. 4°. 1571. 8°. NIC. ANT. 1574. 4°. CHIV. 1580. 4°. OSMONT. Anglice vertente J. FRAMPTON London 1577. 4°. 1580. 4°. TANNER. p. 297. Ea est *Historia simplicium medicamentorum ex novo orbe delatorum, quorum in medicina usus est*, quam latine convertit, & adnotationibus atque iconibus illustravit *Carolus CLUSIUS* Antverpiæ anno 1574. 8°. * anno 1579. 8°. 1593. 8°. *, & in collectione operum T. II. Gallice cum ORTA & HUERTA COLINO vertente Lyon 1619. 8°. MONARDUS Americam non adiit, sed ab hominibus ex novo Orbe reducibus nova inventa didicit, etiam partes medicatarum plantarum siccatas accepit. Eas hic recenset, & virtutes medicas adjicit, Copal, Anime, Tacamahacam, Carannam, Liquidambar, Balsamum Peruvianum, Nicotianam, Guajacum, Chinæ radicem, Salsamparillam, Sassafras, Lignum nephriticum, Sanguinem Draconis, Mechoacannam, Capsicum, Cevadillam, alia. Addit nonnulla in epistola Limæ anno 1568. data *Petrus* de OSMA y XARAYZEJO. Cæterum MONARDES superstitiosus homo fuit, neque botanices peritus. CLUSIUS pulchras aliquas icones adjecit. Tertium librum N. MONARDUS addidit Sevilla anno 1580. 4°. SEGUIER. quem & ipsum CLUSIUS latine vertit Antverpiæ anno 1582. 8°. * 1593. 8°. * & in suis *exoticis*. Canellam novi orbis, Guajacum, Sapindum, Zingiber Americanum, Manyoc & Dominicanum venenatum, & Peruvianum iunoxium, Battatas, Balsamum Tolutanum,

alia minus nota hic reperias. CLUSIUS aliqua a *Francisco Drake* accepta adjecit.

EJUSDEM *De dos medicinas excellentissimas contra todo veneno la piedra Bezbar y la Yerva Escorzonera* Sevilla anno 1569. 8°. NIC. A. 1574. 8°. cum l. *de ferro, rosa & citriis* 1580. 8°. NIC. ANT. Italice 1575. 8°. ANTON: latine *De herba Scorzonera* excusum inter exotica CLUSII anno 1605. fol. *. Vim scorzonerae adversus serpentes alexipharmacam laudat.

Habet etiam Cl. SEGUIER *Herba Tabaco d'India* Genova anno 1578. 8°. & *della virtu del Tabacco colle sua operazioni* Venez. anno 12°. Gallice versum a *Jacobo GOHORRY & Parisiis* editum anno 1572. 8°. Anglice Lond. anno 1577. 4°. BODL. Redit passim cum *Domo rustica* J. LIEBAUT.

EJUSD. *De l'huile du liquidambar & de ses vertus, extraits* de MONARD Lyon du VERDIER.

§. CCCXVI. Varii.

Marci NEVIANI de plantarum viribus poemation Lovan. anno 1563. 8°. SEGUIER.

Alberti LOLLI lode dell' agricultura Ferrara anno 1563. 4°. & inter rustica opuscula CAMERARII.

THOMÆ GALE herbarium continens nomina, icones, proprietates plantarum a chirurgis usitatarum, quod promiserat ap. TANNER p. 304. non videtur proditisse.

LEONHARDI LESSII S. J. *hygiasticon s. vera ratio valetudinis bona* Antverp. 1563. 8°. UFF. 1614. 8°. 1623. 8°. Anglice 1636. 8°. OSB. Germanice Molsheim 1670. 12°. Rabensperg 12°. 1664. Gallice *le vrai regime de vivre* Paris 1646. 8°. omnes ap. d'ÉTREES. Dubito num huc faciat.

Guilicmi GRATAROLI de medicina & rei herbariae origine progressu & utilitate, DIOSCORIDIS laudibus, instituto, & docendi modo, cum THEOPHRASTO collatione, defensione ab objectis, & de regula investigandi simplicia; oratio de laude agriculturae, Dialysis in VIRGILII Georgica: Experimenta multa rei rusticae & hortensis scriptorum ejus argumenti Catalogus Argentorati 1563. 8°.

EJ. *De vini energia & ejus temperatura* Basileæ anno 1565. 8°. * Coloniae anno 1571. 8°. SEGUIER.

§. CCCXVII. *Levinnis Lemnius.*

Levini LEMNII similitudinum, quae in bibliis ex herbis & arboribus sumuntur explicatio Antverpiae anno 1563. 8°. * Lugduni anno 1588. 8°. SEGUIER.

anno 1592. 8°. * 1595. 8°. 1596. 12°. BURETTE. Erfordix anno 1581. 8°. RIV. 1582. 8°. BASS. 1584. 8°. RIV. SEGUIER. Francofurti anno 1591. 12°. RIV. & 1596. 12°. RIV. 1608. 12°. RIV. anno 1616. 16°. SEG. 1626. 12°. RIV. 1627. 16°. ID. Medicus Zeelandus & Zirickfex natus, plantas recenset, quarum in S. S. mentio fit, addit breves descriptiones, & philologiam non inamœnam, denique nonnunquam proprias aliquas adnotationes.

EJUSDEM *de miraculis occultis nature* L. IV. Colonix anno 1567. 8°. WILLER. 1581. 8°. * Leid. 1666. 12°. Gallice *les occultes merveilles ou secrets de nature* vertente JACOBO GOHORRY. Germanice vertente & adnotationes addente JACOBO HORST Lips. 1572. 8°. B. TIG. anno 1574. 8°. VERDIER. Admiscet botanica aliqua de Lauro in Zeelandia nascente, Rhanno, Corallina. Scopus enim ei fere erat laudes patriæ colligere.

EJUSD. *Dendrologiam* video in Bibl. Tigur. editam Francofurti 1591. 12°.

§. CCCXVIII. *Ciccarellus. Junius.*

Alphonsi CICCARELLI physici de Mævania opusculum *de tuberibus* Patavii anno 1564. 8°. * prodiit. Tuberum esse unicum genus, Spoleti & circa Mævaniam optima nasci. Aliqua de lapide fungifero, quem Socer CICCARELLI Romæ & Neapoli viderit.

Hadriani JUNII, viri doctissimi, *Phallus ex fungorum genere* Delphis anno 1564. 4°. cum iconibus, a DODONÆO recusatus, tum Leidæ anno 1601. 4°. SEGUIER. & Dordraci anno 1612. 12°. SEGUIER.

EJUSDEM *nomenclator* Paris. anno 1567. 8°. SEGUIER. Antverpiæ anno 1577. 8°. & alias editus; nomina Græca & latina herbarum & fructuum habet, sæpe cum locis veterum, ut omnino commode adhibeatur.

§. CCCXIX. *Varii.*

Martini RULAND patris, *medicamenta omnia τα ευροσια*, &c. cum *medicina practica* Argentorati anno 1564. 8°. 1567. 12°. MERKL, & appendix *de dosibus, seu justa quantitate & proportione medicamentorum compositorum omnium* Argentorati anno 1567. 12°. MERKL.

Wolfgangi de BEMBI ad Jacobum CARPENTARIUM *super practicam catholicam de proximo typizandam, in qua, præter syruporum, apozematum & catapotiorum compositionem, nova triplex Hellebori propinandi methodus continetur* Romæ anno 1564. 8°. BURETTE.

GIROLAMO GATTESCHI M. S. de agricultura TARGIONIUS recenset *Corograf* p. 101.

Et BARTOLOMÆI CONCINO elegantem sermonem de modo plantandi & custodiendi ib. scriptum circa 1564.

GIROLAMO CALESTANI *osservazioni nel comporre gli antidoti Venez.* 1564. 4°. TH.

De l'utilité & repos d'esprit en l'agriculture & vie solitaire par un Président en Cour Souveraine Paris anno 1565. 8. *. Declamatio hiltorica.

Hujus ævi fuerit *Timothei CAMOTII Tractatus de Tabaco-Indico*, Italice scriptus, & *animadversiones de simplicibus medicinis*, cujus codex exstat in Bibl. Reg. Parisina n. 6839. tum de theriaca L. II. n. 7088.

Antonii FRACANTIANI Vicentini, *de morbo Gallico* liber Patavii anno 1564. 4°. Bononiæ anno 1564. 4°. auctus & emendatus Venetiis anno 1565. 8°. MERKL. anno 1574. 8°.*. Neminem se nosse sanatum radice Chinæ: neque Sarsaparilla; Guajaci lignum nocere, nisi præparetur, & ducere ad phthisin, cæterum præstantissimum esse remedium. Nihil simile Juniperum facere, aut Taxum.

§. CCCXX. B. de Palissy.

Bernard de PALISSY *Abrégé d'Agriculture* Rochelle anno 1564. 4°. Non vidi.

EJUSDEM *Receptes véritables, par lesquelles tous les hommes de la France peuvent aprendre à multiplier leurs trésors* Rochelle anno 1563. 4°.* 1564. 4°. alii: *Le moyen de devenir riche, & la maniere d'augmenter ses tresors* Paris anno 1636. 8°. Figulus, sed una chemicus, gnarus artis amauforum parandorum, curiosus, & experimentorum amans. Philosophiam naturalem necessariam esse agricolis. Ut fimus optime colligatur. Cur Acer venas crispet; decapitari idem, & plurimum per id quasi vulnus succum descendere, offendere durius ramorum lignum, detorqueri per lineas obliquas, ita venas crispas nasci, eo uberiores, quo numerosiores sunt rami. Horti pulcherrimi descriptio.

EJUSD. *Discours admirables de la nature des Eaux & fontaines, &c. &c. De la Marne* Paris anno 1580. 8°.* seorsim dictum a SEGUIERO. Aquam congelantem causam esse incrementi & fecunditatis in plantis, & in animalibus. De Margæ & calcis usu in fecundandis agris: ab ea terra natam fertilitatem decennio superesse, non ita, si calce usus fueris; cretam idem non facere. Hanc Margæ utilitatem casui inventam deberi.

§. CCCXXI. F. Alexander.

Francisci ALEXANDRI Vercellensis *Apollo compositorum & simplicium normam suo fulgore irradians* Venetiis anno 1565. fol. * Francofurti anno 1614.

1614. 4°. vel 1613. 4°. PLATN. Dispensatorium est, in quo composita quidem medicamenta enumerantur, cæterum cuique simplicia medicamenta subjunguntur, ex quibus illa coalescunt. Aliquas, sed fere vulgares, plantas habet, lectas in collibus Crepacorianis. Multum verbosarum litium cum MATTHIOLO, AMATO, BRASSAVOLA. Sua fere ex DIOSCORIDE & veteribus collegit.

Bernardi SACCI *Historiæ Ticinensis* Libri X. Papiæ anno 1565. & in collectione GRÆVIANA. Libri IV. pars spectat ad plantas Lomellinæ utiles, Asparagos, Fungos, Moros, Fœnum, Frumentum, Linum, vinum, Orizam, prata rigua.

Dispensatorium usuale pro Pharmacopœis Coloniae Colon. 1565. 8°. Non vidi.

§. CCCXXII. *Castor Durante.*

Castor DURANTE Medicus SIXTI V. *de bonitate & vitio alimentorum* Pisauri anno 1565. 4°. *. Rom. anno 1585. fol. etiam forma longa Pisauri anno 1594. 4°. MERKL. EJUSD. *Il tesoro della sanità* Venet. 1586. 8°. d'ETR. 1629. 8°. Rom. anno 1632. 8°. FALC. An idem *Hortulus sanitatis, in welchem alle Kräuter kürzlich beschrieben* Petri UFFENBACH. Francofurti 1609. 4°. HOTTON. Versiculi sunt ex FIERA desumpti, cum facultatum enarratione collectitia: forma lexicæ.

EJUSDEM *Herbario nuovo* Rom. anno 1584. SEGUIER. anno 1585. fol. * Venetiis anno 1602. fol. BODL. anno 1612. fol. 1617. fol. WACHENDORF. 1625. fol. OSB. 1642. fol. SEGUIER. Tatvisii anno 1657. fol. Venetiis anno 1636. 4°. HOTTON. & 1667. 4°. auctus a J. M. FERRO, BURCKART. Rom. anno 1684. fol. nonnullis figuris auctior, & Francofurti anno 1609. 4°. Germanice anno 1623. 8°. cura Petri UFFENBACH. Hispanice Venetiis anno 1667. fol. Plantæ sunt vulgares, quæ in officinis reperiuntur, cum subiectis exoticis stirpibus ex Christophoro a COSTA, tum iconibus MATTHIOLI minoribus, & fusa facultatum enarratione.

EJUSDEM *Theatrum plantarum, animalium, piscium & petrarum* Venet. anno 1656. MANDOS.

EJUSDEM *Tractatus de usu radices & foliorum Mechoacan* Antwerp. anno 1587. 8°. BODL.

EJUSDEM *in Tabacum epigramma* cum EVERARDO Ultrajecti prodiit anno 1644. 12°.

§. CCCXXIII. *Botallus &c.*

Leonardi BOTALLI Astensis, Medici in Gallia Regii, deinde *Wilhelmi I. Nassovici* Archiatri, *admonitio Fungi strangulatorii* Lugduni anno 1565. 16°. * &c. Fungi
Uu albi,

albi, acri lacte manantis, in familia integra malignos effectus describit, non quidem funestos, ut tamen vomitus, alvi fluxum, & animi deliquia fecerit.

PHILIPPI MORE *hope of health wherein is contained a goodly regiment of life and the goodly virtues of several herbs* Lond. 1565. 12°.

Nicolai SPINDLER *Gewisse Erfahrung allerley Arzneu, samt eigentlicher Contrafaytung aller gemeiner Kräuter, Wurzel, Blumen, &c.* Francfurt anno 1566. 8°. Icones exiguæ, & descriptiones stirpium vulgarium; ad finem accedunt etiam fossilia & animalia.

THEODONI PLATEANI *new ewig Arzneu-Proben, wie die Krankheiten mit geringen Hausmitteln verheilt werden können* Regiomont. 1566. 4°.

§. CCCXXIV. G. Fallopius.

Gaspar FALLOPIUS, raro exemplo, & in anatome excelluit, & rei herbariæ minime ignarus fuit, amicus MARANTÆ, L. GHINI discipulus, MATTHIOLI adjutor (f), ad quem codicem miserit, in quo excerpta erant ex ORIBASIO (g), & ex DIOSCORIDE fragmenta. Ab anno 1551. Patavii simplicium lector fuit (h).

EJUSDEM *de simplicibus medicamentis purgantibus* opus a præceptoris morte edidit Andreas Marc. COLINUS, Fanestris, Venet. anno 1566. 4°. *. Præter multa, generalia, quæ ex more seculi præmittit, singula etiam medicamenta purgantia describit, ad clinicos tamen potissimum usus. Cassiæ ligneam partem, quam ipsam pulpam, vehementius alvum movere. Radicibus Elaterii siccis se in hydrope uti. Sennam Florentiæ plurimam coli, & se Italicam, ut recentiore, præferre. Helleborum album vehementissimum esse. Rosarum syrupum cum rore optime parari. Mezereon se non adhibere, sed neque Efulam.

Adjecta est *Epistola de Asparagis* ad MERCURIALEM, data anno 1558. In medicina radicem sylvestris Asparagi debere adhiberi, quæ sit valentior.

EJUSDEM *Opuscula* a Petro AGATHO discipulo edita Patavii anno 1566. 4°. *. Primum est de morbo Gallico, sæpe recusum, etiam Patavii anno 1564. 4°. Venetiis anno 1565. 4°. & iterum Venet. anno 1574. 4°. De Guajaco agit, diverso a ligno sancto. Hujus præcipuam esse in curanda lue venerea potestatem; si haberi nequeat, Guajaci. Coqui cum aquæ duodecuplo ad dimidiam partem & ultra: calide bibi ad 12. uncias in diem, per 30. ad 60. dies. Radicem Chinæ a CAROLO V. non inutiliter adhibitam esse, ad arthritidem cum lue venerea conjunctam. Sudorem vehementer movere. Salsamparillam eandem esse, quæ Smilax aspera: ea tophos osses celeriter solvi.

De

(f) Præf. ad edit. anno 1554.

(g) MATTHIOL. p. 850.

(h) TOMASIN *Gymnas. Patav. p. 96.*

De balsamo, (seu Balsamis) judaico, & duobus in America nuper detectis.

De Aſpalatho triplici, Indico, Græco etiam in Hetruria nascente, & inodoro, Pifano.

De Santalis, musco arborum, exigua opuscula.

Redeunt ista in operibus omnibus Venetiis anno 1606. fol. * excusis: tum liber *de medicamentis simplicibus*, qui omnino in generalibus versatur: deinde *Commentarii in Dioscoridem*, quos lego etiam seorsim Venetiis anno 1566. 4°. prodiiſſe. Posthumus liber, verbosior, & fere collectitiſſus, cum multis tamen in coævos scriptores animadversionibus: fragmentum cæterum paucorum capitum. Valerianas facit varias, magnam, sylvestrem, montanam, mediam, aquaticam: Utendum esse sylvestri.

De compositione medicamentorum liber potius ad pharmaceuticam pertinet Venetiis anno 1570. 4°. recusus B. THOMAS.

Tribuuntur illustri FALLOPII nomini *secreti diversi e miracolosi* L. III. in quorum priori olea, cerata, unguenta, electaria, pilulæ: in secundo vina medicata describuntur Venez. 1569. 8°. 1578. 8°. 1650. 8°. Germanice Francfurt 1626. 4°. 1715. 4°. aucta.

§. CCCXXV. Rorarius. Calceolarius. Durastantes.

Nicolai RORARII contradictiones dubia & paradoxa Venet. anno 1566. 4°. * ad vires Cichorii aliaque botanica spectant.

Francisci CALCEOLARII Iter montis Baldi Italice Venetiis anno 1566. 4°. inde cum MATTHIOLI *Epitome* anno 1571. 4°. * & Francofurti anno 1586. 4°. * cum ejus *Epitomes* editione CAMERARIANA. Pharmacopola Veronensis, L. GHINI discipulus, celebrem rararum stirpium ubertate montem ipse in-visit, & brevem dedit censum stirpium, ibi nascentium. Usus esse auxilio J. B. OLIVÆ MONTALBANUS.

Museum Francisci CALCEOLARII junioris a Benedicto CERUTO inceptum, & ab Andrea CHIOCCO perfectum, editum Veronæ anno 1622. fol. B. THUAN. continet Corallia, fructus exoticos rariores. Medicamenta etiam ex Museo CALCEOLARII prodierunt cum BRIGANTI versione MONARDIS Venet. 1616. 8°.

JANI MATTHÆI DURASTANTE *De aceti scillitici compositione, congruo usu, de Aloës substantia, quantitate &c.* Venetiis anno 1567. 8°. Gieß. 1614. 12°. Italice Macerata anno 1574. 8°. d'ETREES. FALC. (i)

§. CCCXXVI. J. Wier. Vidus. Luisinus.

Job. WIER *Observationum rararum* Lib. I. &c. Basileæ anno 1567. 4°. * Amsterdam anno 1651. 12°. * & in *operum* collectione *. Cochleariam describit, bonamque ejus dat iconem. In hydropo Gratiolam laudat.

Ricettario molto necessario a tutti medici e speziali Firenze 1567. fol. OSM.

JOH. MAPLET *a green forest or natural history wherein may be seen the sovereign virtues of all Kinds of Stones and metals, herbes, trees, beast, fowls, fishes* London 1567. 12°. TANNER. p. 508.

Vidi VIDII Senioris, Florentini, *De tuenda valetudine generatim* L. III. *De tuenda valetudine speciatim* L. VII. *De ratione victus* L. VIII. *De medicamentis* L. VIII. In collectione operum Veneta anni 1611. fol. & Francofurtana anni 1626. fol. anni 1645. fol. & 1667. fol. MERKL.

Hoc anno Venetiis prodiit collectio Aloysii LUISINI *de malo venereo*. Eadem H. BOERHAAVII cura recusa habetur. In ea reperitur.

Alexandri FONTANÆ *questio de malo gallico*.

Benedicti RINII *de morbo gallico*.

Prosperi BORGARUCCII *methodus de morbo gallico*. Hi omnes de ligno Guajaco egerant. Hujus etiam viri existat *fabrica degli speciali* Venez. 1567. 4°.

Alex. Trajanus PETRONIUS L. IV. de ligno Guajaco agit, L. V. de Sarsaparilla, & de Chinæ radice.

Georgii DORDONI *annotationes centum in simplicium materie* Papiæ anno 1568. 8°. SEGUIER.

§. CCCXXVII. Camillus Tarellus.

Camilli TARELLI *Ricordo d'agricoltura* Venez. anno 1567. 8°. SEGUIER. Mantua anno 1577. 1622. 8°. 1735. 8°. Trevigi 1601. 8°. * Liber scriptus anno 1567. Prima pars operis fere in eo occupata est, ut octies arare jubeat, quartamque tantum sui agri partem conferere. Exempla adducit, ut ea frequentior aratio felicem successum nacta sit. Altera pars est dictionarium ad agri-cultum spectans: Multa in eo superstitiosa & parum firma, ex Veteribus sumpta, quibus nimium noster tribuit. Neque credo aut stipulas utiliter accendi, aut quartam pratorum partem. Repetit etiam multa suæ frequentis arationis commoda. Sementim macerare docet in urina fracidâ, in calce. Parce jubet ferere: frequenter sarrire, sementim absolvere ante Novembris M. finem. Martio fata cerealia unicum culmum ferre. Trifolium

lium (medicam ut puto) vehementer laudat. Prata jubet in agros convertere, inde in prata reverti, ut nunc in Helvetia solent.

FERD. CASSANII *questiones medicæ de manna viribus & essentia* Neapoli 1567. 4°. TREW.

OLAUS MAGNUS, Gothus, Upsaliæ Archiepiscopus, qui diu Romæ vixit, *Historiam regionum Septentrionalium* Basileæ 1567. fol. edidit, germanice excusam, sæpe etiam latine, ut Rom. 1555. fol. Basil. 1564. fol. Germanice reddidit J. B. FICKLER. In L. XII. aliqua de arboribus septentrionalibus extant satis accurata. L. XIII. de borealium agricultura, quam laudat, de toto opere rustico, etiam panificio & cerevicia, de agris quos vocat cinericios &c.

§. CCCXXVIII. *Marc. Donatus. C. Wirsung &c.*

Marcelli DONATI de Mechoacanna liber, Mantuæ anno 1568. 4°. * ad practicos usus. Gallice cum titulo *de l'admirable vertu de la racine de Mechoacan proprement nommée Rhaindice* traduit par P. TOLET Lyon 1562. 8°. VERDIER.

Christophori WIRSUNG Arzneybuch, wie man Wurzeln, Kräuter und andre Stück einsämlen und behalten möge Heidelberg anno 1568. fol. * 1569. fol. Francfurt anno 1577. fol. correctum a JAC. THEODORO. Neultatt anno 1582. fol. 1588. fol. TREW. 1592. fol. Mainz 1605. fol. Francfurt 1619. fol. 1661. fol. Belgice Dordrecht 1593. fol. Posteriores editiones correctæ a P. UFFENBACH. Brevis catalogus medicamentorum, & adservandorum modus. Ad finem medicamenti compositi, & simplicium præparationes.

Jacques GREVIN deux livres des venins Anvers anno 1568. 4°. * De venenis ex plantarum genere opus collectitium. Versionem NICANDRI diximus. Latine convertit JEREMIAS MARTIUS Antverpiæ 1571. 4°. PLATN.

Le Safran de la Rochefoucault Poitiers anno 1568, 4°.

Hugonis FRIDÆVALLIS Sampaulini de tuenda sanitate L. VI. Antverpiæ 1568. 8°. *. In L. II. Plantæ edules ex ordine recensentur, præmissis verticulis; tum L. IV. condimenta. Liber ipse collectitius, potissimum ex veteribus.

§. CCCXXIX. *Petrus Vittori.*

Petri VITTORI della lode e della coltivazione de ulivi Florent. anno 1569. 4°. FALC. &c. anno 1574. 4°. d'ETREES. anno 1600. 4°. THUAN.

1622. 4°. 1700. 4°. SEGUIER, & cum notis *Josephi* BIANCHINI Firenze anno 1718. 4°. BURETTE, cum DAVANZATO Florent. anno 1734. 4°.

ANTONII ab AQUILERA *Exposicion sobra las preparaciones de Mefve* Alcalá 1569. 8°. BODL.

EDUARDI FENTON *secreta naturæ ex variis auctoribus collecta* Lond. 1569. 4°. ex Gallice versa TANNER.

Francisci VALESII, Covarruviani hispani, *notarum ad GALENI de simplicibus medicamentis* L. V. Compluti anno 1569. 8°. Fere generalia continet.

EJUSDEM *de iis, quæ scripta sunt physice in libris sacris, seu de sacra philosophia* Turin 1587. 4°. MEAD. Francofurti anno 1590. 8°. 1618. 8°. MERCLIN. Lugdani anno 1588. 8°. BASSÆUS. 1592. 8°. * 1595. 8°. BURETTE. tum anno 1622. 8°. 1652. 8°. *Vulgaria & scholastica.*

EJUSD. *Controversiarum medicarum & philosophicarum* Francofurti anno 1590. fol. * & alias editarum, liber nonus totus fere de plantis agit, tum de medicamentorum in univèrsam facultatibus & agendi modo, tum de nonnullis etiam medicamentis peculiaribus, Aloë, Pfyllio, Coriandro, vino. In libro I. aliqua huc pertinent, omnia ad veterum saporem, neque ex natura nata.

EJUSDEM *tratado de las aguas destiladas pesos e medidas de qui los boticarios deben usar* Madrit 1552. 8°. Nic. ANT.

Ein wunderbarliches Gewächs einer Weizen-Aehre, an welcher 73. andre gewachsen sind in Schwaben Augspurg anno 1559. SCHEUCHZER.

§. CCCXXX. Confortus. Fioravantus.

Hieronymus CONFORTUS Brixienfis *de vino mordaci* Brix. anno 1570. 4°. BASS.

Leonardo FIORAVANTI *secreti rationali* Venet. 1571. 8°. 1591. 8°. BUR. 1620. 8°. ASTR. 1680. 8°. ID. *Inde natus est l. Capricci medicinali e compendio dei secreti rationali* Venet. 1629. 8°. 1680. 8°. BUR. *Auszug der Secreten geheimen Künste* L. FIOR. Frankfurt 1624. 8°. B. TIG.

EJ. *Tesoro della vita umana* Venet. 1570. 8°. * 1582. 8°. 1603. 8°. Germanice *Naturkündigung und Arzney* Frankfurt 1618. 8°. & alio titulo *Darmstatt* 1627. 8°. Anglice *Physical experiments and Secrets* 1652. 4°. Vires aliquas

aliquas medicamentorum simplicium minus notas tradit, Pini, Terebinthi, Hellebori, Myrrhæ, Aloës, Betonicæ, &c.

Job. CAJI viri doctissimi *De canibus Britannicis* &c. — *De variorum stirpium historia* Londini anno 1570. 12°. 1729. 8°. * & inter BURMANNI poëtas minores Leid. 1731. 4°. * Exiguus libellus: de palmitè, Ilice & pifis sponte nascentibus agit.

SCIPIONIS SEBASTIANI COQUILLATI *materia & forma medicamentorum* Lugduni 1570. BODL.

In Laurentii JOUBERT *Erreurs populaires & propos vulgaires touchant la médecine & le regime de la santé* Bourdeaux anno 1570. 8°. anno 1578. 8°. 1. 80. 8°. &c. editis aliqua huc spectant. In *paradoxis* alicubi tangit rem herbariam ut n. 9. de purgantium medicamentorum modo agendi, expellendo, non adtrahendo.

EJUSD. *Pharmacopœa in qua syrups, condita, alieque simplicium medicamentorum preparationes traduntur* Lugduni 1582. fol., & Gallice *la Pharmacopée avec les annotations* de JEAN PAUL ZANGMEISTER Lyon 1581. 8°. BODL. 1579. 8°.

CONRADI HERESBACH J. C. *rei rusticæ libri IV.* Colon. 1570. 8°. 1571. 8°. 1573. 8°. SEG. Spiræ 1594. 8°. FALC. 1595. 8°. SEG. & apud COMMELINOS 1603. 8°. * Liber I. & II. ad rem herbariam faciunt; ex Veteribus collecti. A Georgio MARKHAM Anglice versi prodierunt Londini anni 1577. 4°. 1586. 4°. 1596. 4°. 1631. 4°. SEGUIER. Idem est omnino Barnaby GOOCHE *whole art of husbandry* London anno 1578. 4°. ADANSON. anno 1614. 4°. SEGUIER.

BARTOLOMEO SCAPPI Coqui Pii V. *opera nella qual si tratta di diversi vivande* Florent. 1570. 4°. cum icon. 1605. 4°. THUAN. 1643. 4°. d'ETR.

STEPHANI GOURMELENI Scoti, qui chirurgica scripsit, *Pharmacopœa M.S.* est in B. R. Paris. n: 6879.

§. CCCXXXI. Nicol. Winkler. Alii.

Nicolai WINKLER, Forchemii, Halæ Suevorum medici ordinarii, *Chronica herbarum, florum, seminum, fructuum, radicum, succorum, &c.* Augustæ Vindelicorum anno 1571. 4°. *. Germanice Augustæ Vind. anno 1571. 8°. SEGUIER. 1577. 8°. BASSEUS. DRAUD. *Plantæ vulgares, & secundum menses digestæ, quibus florent, & secundum eos, quibus fructus ferunt, secundum tempora demum, quibus radices oportet effodere.* Discipulus FUCHSII loca natalia habet Würtembergica.

De

De la composition des médicamens, avec un Traité des poids & mesures de médecine, & un autre du bois de l'Esquine. Lyon anno 1571. 16°. 1574. 16°. alii.

Victoris TRINCAVELLI de compositione & usu medicamentorum Lib. IV. Venetiis anno 1571. 8°. VATER. Basileæ anno 1571. 8°. MERCL.

Herbarium novum s. methodus cognoscendorum simplicium Venet. 1571. 4°. BASS.

G. Bapt. TEBALDI discorso dell' agricultura M.S. laudat TARGIONIUS *Corograf. Toscana* ad ann. 1571.

JOACHIMUS CURÆUS *Annales scripsit s. Chronicon Silesiæ & Wratislaviæ* Germanice Witteberg. 1571. 4°. Frankfurt 1585. Leipzig 1600. Isleben 1601. Ex eo dicitur multa sumfisse CASPAR SCHWENKFELD.

JOH. VISCHER *de frumentis & frumentariis* Tubing. 1571. 4°. B. TIG.

§. CCCXXXII. *Philippus Florentinus. Alii.*

Philippi FLORENTINI monachi Compendio delle facolta de' simplici L. V. Firenze anno 1572. 8°. *. Etsi collectitium est ex antiquis opusculum, tamen plantas circa Pisas sponte nascentes ab auctore lectas habet, cum locis natalibus, & nominibus hetruscis.

Job. FRAGOSI Discursos de las cosas aromaticas arboles fructos y medicinas simples de las Indias Madrit anno 1572. 8°. Latine recusi Basileæ 1600. fol. CLESS. anno 1601. 8°. *. cum titulo *Tractatus aromatum, fructuum & simplicium ex utraque India delatorum*, vertente ISRAELE SPACHIO. Compilavit MONARDEM, Garciam ab ORTA, & CLUSIUM, ipso candidissimo CLUSIO teste (k).

EJUSDEM *liber de succedaneis medicamentis recte substituendis* Mantuæ, nisi ea est Madritum, anno 1575. 8°. Madrit. anno 1583. 4°.

Benedicti PATINII Disputatio de Acetosa an alvum cieat, an stringat Brixix anno 1572. 4°. *. Describit Rhabarbarum monachorum (Rheum vulgo), & ventrem movere expertus est; Acetosam vero alvum adstringere, nisi mucum offendat, quem abstergat.

EJUS *opuscula*, inter quæ est *L. de venenis* L. III. 1572. 8°. Riv. & libellus, quem modo diximus.

Jodoci HARCHII Enchiridion medicum simplicium pharmacorum, que in usu sunt, nomenclaturam, historiam, facultates & administrationem poëmate comprehendens,

(k) Præf. ad G. ab ORTA L. I. c. 26.

tendens, Basileæ anno 1573. 8°. *. Lexicon est plantarum aliorumve medicamentorum simplicium, cum elegis ad singula, cum nominibus ex quinque linguis, cum descriptione aliqua, & facultatibus. Non eruditissimus, Balsamitam in cœmeteriis nasci ait, & Chalcitidem scribit *χαλχίτις*.

Job. du BOIS *observationes in methodum miscendorum medicamentorum observationes, qua in quotidiano usu sunt* Paris. anno 1572. 8°. PLATN. London 1633. fol. Haagæ anno 1640. 12°.

De medicamentorum simplicium gradibus & compositionibus auctoris incerti Tigur. 1572. 8°.

HIERONYMI a TOVAR *de ponderibus (dosibus) medicamentorum* Hispali 1572. 4°. LIND.

§. CCCXXXIII. *Africus Clemens.*

Africo CLEMENTE Padovano trattato dell'agricoltura, & il vero modo di coltivare le cose di villa Venez. anno 1572. 8°. * TREW. 1573. 8°. BASSÆUS. anno 1577. 8°. & 1608. 8°. SEGUIER. anno 1714. SEGUIER. Vicenza anno 1623. 8°. FALCON. Trevigi cum Libro VII. anno 1677. 8°. SEGUIER. & anno 1692. 8°. Germanice *Africi Clementis sieben Bücher vom Felddan und Ackerwerk* durch HIEREMIAM MARTIUM Strasburg 1580. 8°. Domus est rustica ex veteribus Geoponicis collecta; habet tamen aliqua sibi propria. Arenosum solum Aratrum male ferre, solum forte frequenter debere arari. Ut terra in agrum convertatur. Pratorum utilitas & per arationem emendatio. Satio Medicæ. Frumenta. In L. II. Arbores & insitio varia. L. III. Horti & olera. L. IV. Vites. L. VI. Opera menstrua.

§. CCCXXXIV. *Varii.*

Corpus pharmacopolii, seu virtutes herbarum Argentorati anno 1573. fol. SEGUIER.

JAQUES BESSON *art & moyen parfait de tirer huyles & eaux de tous medicamens simples* Paris 1573. 8°.

FILARETO *breve raccolto di bellissimi secreti per il servitio ed ornamento delle donne* Florenz 1573. 8°. nisi est MARINELLI opus.

GUILIELMI SARCERII *geistlicher Herbarius, in welchem beschrieben werden allerley Erdgewächs, deren in H. S. und in den Büchern D. MARTIN LUTHERS gedacht wird* Francfurt 1573. fol.

LUY de MARMOL CARVALAL *description generale de Africa* T. I. II. Granada 1573. Tom. III. Malaga 1599. fol. OSMONT. Gallice vertente d'ABLANCOURT Paris 1667. fol. 3. Vol.

§. CCCXXXV. *Adolphus Occo III.*

Medicus Augustanus, Gesneri amicus, vir undique doctissimus, auctor est *Pharmacopœje s. medicamentarii pro Republica Augustana: cui accesserunt simplicia omnia usitata, & in eadem & composita adnotationes* August. Vindelicorum 1573. fol. 1574. fol. 1580. 8°. 1581. fol. TREW. fol. & 4°. 1597. fol. 1613. 1622. TREW. 1640. fol. THOMAS. 1643. 8°. LAMB. 1643. 8°. RIV. 1646. GUNZ. 1653. 1673. 8°. UFF. 1684. fol. TREW. 1694. fol. TREW. 1710. fol. 1734. fol. 1735. fol. subinde aucta & emendata, tum Roterdama 1653. 8°.

§. CCCXXXVI. *Georgius Melich.*

Medicus Augustanus. Ejus *avvertimenti nelle composizioni de' Medicamenti per uso della speziaria con una diligente esaminazione de' molti semplici* Venez. 1574. 4°. 1575. 4°. 1648. 4°. cum descriptione & facultatibus Nicotianæ. Latine versum *de recta medicamentorum quorum hodie opus est parandorum ratione* Commentarii Witteberg. 1586. 4°. BASS. Francof. 1600. 12°. 1657. 8°. Germanice *Antidotarium wolbereiter Arzneyen, Latwergen, Pulver &c.* Görliz 1589. 8°.

JOH. JONES Cambrobritanni of *the natural beginning of all growing and living things* Lond. 1574. 4°.

§. CCCXXXVII. *Bartholomæus Carrichter.*

*Bartholomæi CARRICHTER de RECRINGEN medici Maximiliani II. Kräuterbuch, in welchem Zeichen Zodiaci, auch in welchem Grad ein jedes Kraut stehe, wie sie in Leib und zu allen Schäden zu bereiten, Strasburg anno 1573. (PHILOMUSI præf.) 1575. 8°. BASS. anno 1589. 8°. * 1597. 8°. TREW. 1600. 8°. Cat. lib. ad 1602. 1614. 8°. 1619. 8°. B. Tig. & fol. 1621. 8°. 1652. 8°. Noribergæ anno 1625. 8°. BOEHM. 1652. 8°. Kräuter- und Arzneybuch Norib. 1686. 8°. SEGUIER. hic auctum a CARDILUCIO & Tubingæ 1739. 8°. Hunc librum M. TOXITES edidit absque iconibus, in quo plantæ cuique suum Zodiaci signum adsignatur, cui subjecta sit, & in quoque signo suus inter quatuor gradus: deinde poli altitudo, signa & tempus, in quibus colligi oporteat, cum viribus medicatis sæpe nimis, etsi Auctor passim ad experimentum suum provocat, & v. g. mentha quadam polypum narium se sanasse adfirmat. Unam & alteram plantam ait a se solo lectam esse, quam non adgnoscat. Ordo est secundum signa Zodiaci, quibus suæ plantæ subjiuntur, neque descriptæ, neque depictæ.*

EJUSD.

EJUSDEM *die Teutschen Speiskammer, oder Beschreibung desjenigen, was bey den Teutschen — die Gesunden und Kranken betreffend, im gemeinen Gebrauche ist* Nürnberg BOEHM. Amberg 1610. 8°. DRAUD.

EJUSDEM *Buch von der Harmony, Sympathie und Antipathie der Kräuter, nebst J. H. CARDILUCII Erläuterungs-Anhang* Nürnberg 1686. 8°. de harmonia, sympathia & antipathia herbarum. Ingenium idem: temeraria, nulloque argumento nixa distributio plantarum ad planetas, signa Zodiaci, horas, quibus, neque aliis, quamque plantam legere oportet. Multæ plantæ sunt, quarum species non datur definire, ut Federkraut, vulnerariorum medicamentorum princeps, petroselinum sylvestre, Kayfers-Sonne. Aliis incertæ vires medicæ tribuuntur, ut Chamædry vis purgans: Clematidis foliis in solea gestatis ad educendas aquas hydropicas, elixirio ex succo pedicularis cum oleo vitrioli extracto. Editor aliqua sua addit, ut de vi papaveris rhœados opio adfini, de utilitate medica venenatarum plantarum, de mitigatione hyocyami per salem tartari. Idem editor & longam præfationem addidit & appendicem, in qua per multa vagatur, Alchemista & Theosophus.

Kräuterbuch, darinn die Kräuter des deutschen Landes aus dem Lichte der Natur nach den himmlischen Einfließungen beschrieben durch PHILOMUSUM ANONYMUM, durch Michael TOXITEM in Druck geben Strasburg anno 1576. fol. * 1595. fol. ista editio cum titulo *Horn des Heiles menschlicher Blödigkeit* TREW. 1619. fol. SEGUIER. 1673. 8°. Diversum a priori p. 347. opus, plantis primo loco, deinde historia & facultatibus recufis. Pauca sunt plantæ, cum iconibus TRAGIANIS, & simili omnino graduum poli, signorum Zodiaci, & graduum cujusque signi discrimine. Descriptiones satis fusæ & novæ.

Etiam hoc opus est CARRICHTERI, ad PARACELSI placita factum. Nam in editione Francofurtensi anno 1673. 8°. idem opus cum adjecto nomine *Bartholomæi CARRICHTER* prodiit.

§. CCCXXXVIII. J. Strüppe.

Joachimi STRÜPPE a GEILHAUSEN *Antidotarii trimastigi, id est, medelæ trium extremorum — Dei flagellorum libri I. adumbratio, seu anchora famis, sitis, valetudinisque mortalium* Francofurti anno 1573. 4°. * & 1574. 4°. UFF. germanice. Omnino huc facit. Panem omnis generis ex aliis præter cerealia plantis facere docet, potumque ex variis herbis, baccis & fructibus. Deinde Euporista varia ex herbis sumta docet.

In lib. *de munitia* agit de balsamo, & uno de myrrha, aloë, rheo, lingo indico, china, sarsaparilla, lignis odoratis.

Nicolas HOVEL *Traité de la thériaque & Mithridat, en deux livres* Paris anno 1573. 8°. * Pharmacopola Parisinus, simplicia medicamenta recenset, ex quibus theriaca componitur, & ex DIOSCORIDE, ex que nuperis describit.

Ediderat etiam anno 1571. & 1572. 8°. Parisiis *Pharmaceutica* B. HOTTON cui alium titulum dat BASSÆUS *Pharmaceutices* nempe L. II. *Prior continet omnia Mesvæ theoremata in tabulas reducta per NICOLAUM HOVEL.* Posterior est J. TAGAULTII *de simplicibus medicamentis purgantibus* Paris 1572. 8°.

Antidotarium Bononiense anno 1574. 4°. 1615. 4°. OSB. 1641. 1674. 4°. ORLAND.

Etiam *Epitome ejus Antidotarii* prodiisse dicitur Bonon. 1574. 4°. 1576. 4°. auctore ALDROVANDO.

J. MILIUS VOLTOLINAS *de hortorum cultura* L. III. Brixiae anno 1574. 8°. MONTALBAN. 1575. 8°. QUADRIO.

Thomæ ERASTI (LIEBER) *De occultis pharmacorum potestatibus, & de medicamentorum purgantium facultate* Basil. 1574. 4°. B. Bern. Fere generalia sectatur.

EJUSDEM *Examen de simplicibus, quæ ad compositionem theriacæ Andromachi requiruntur, &c.* Lugduni anno 1606. 4°. 1607. 8°. RIV.

R. SCOT *Perfect platforme of a hopegarden and necessarie instructions for the making and mayntayning thereof* London anno 1574. 4°. HARL. 1576. 4°. TANNER. 1578. 4°. TANN.

Pflanzbuch nebst einem Wetterbüchlein 1574. fol. HAUSVAT.

Josie SIMLER *Valesia & Alpium descriptio* Tiguri anno 1574. 8°. & apud Elzevir anno 1633. 16°. * Amicus GESNERI & *bibliothecæ summi viri* editor, atque continuator. Quæ ad plantas pertinent, ea ex ARETIO sumpta sunt, ex GESNERO de herbis lunariis, & ex FABRICII Monte Galanda.

§. CCCXXXIX. Carolus Clusius.

Caroli de l'ECLUSE seu CLUSII Opera hic recensimus. Atrebas, vir nobilis, medicinæ Lic. multarum linguarum peritus, cosmographus, qui ipse mappas delineaverit, multis per Germaniam, Austriam, Hungariam, Belgium, Angliam, Galliam Narbonensem, Hispaniam & Lusitaniam itineribus plantarum maximam peritiam adquisivit, plurimas novas vel invenit, vel certe in-
ter

ter GESNERI codices latentes restituit, bene distinxit, descripsit, multasque depinxit (1). Inde, cum ad magnam ætatem pervenisset, partim in Aula Cæsarea, partim Francofurti, partim Leidæ inter hortos confenuit, ut eorum relegendorum, quæ juvenis laborasset, summa opportunitate gauderet, stirpesque Europeas cum iis conjungeret, quas plurimas eo tempore Hispani, Lusitani, Angli, & Belgæ in Europam ex utraque India referebant. Candidus homo, plurimos habuit amicos, quorum opera ex universo orbe plantis ditaretur. Ad methodum nondum respexit, & aliquanto frequentius ex statura aliisque minoris momenti notis species distinxit.

Omittimus versionem DODONÆI, quam juvenis dedit.

Primum, quod mihi occurrit, summi viri opus est *Recueil d'aucunes gommes & liqueurs, de quelques bois, fruits & racines aromatiques*: quod prodit cum versione gallica DODONÆI Antverpiæ anno 1557. fol. * ea forma, quæ FUCHSII, cum iconibus nonnullis, etiam Tragacanthæ, Opuntia. Doronicum pro Aconito Pardalianche habet.

Rariorum aliquot stirpium per Hispanias observatarum historia L. II. expressa Antverpiæ anno 1576. 8°. * Circa annum 1564. (m) CLUSIUS in Hispania & Lusitania fuerat cum FUGGERO. In calida & beata regione magnam vim plantarum, & potissimum fruticum, primus detexerat, & pulcherrime delineaverat, quarum hic 229. figuras dat: earum aliquæ sunt DODONÆI: opus totum fere novum & proprium.

Garciam ab ORTA in compendium redegit, & edidit Antverpiæ anno 1574. 8°. * 1579. 8°. * 1582. 8°. * &c. notas addidit & icones aliquas, tum anno 1582. plussculas icones partium plantarum a F. DRAKE missarum, & icones *Alphonsi* PANCII medici Ducis Ferrariæ, quas nunc veras esse agnoverat.

Eundem laborem in *Christophoro* a COSTA repetiit, quem continuo dicemus, eumque in epitomen redegit, ejusque rudiussculas icones rejecit.

Nicolaum MONARDEZ Antverpiæ anno 1574. 8°. * 1579. 8°. * & 1582. 8°. * edidit, & perinde notis auxit & iconibus.

Majus opus fecutum est Antverpiæ anno 1583. 8°. * (RIV. 1584. 8°.) *Rariorum aliquot stirpium, per Pannoniam, Austriam & vicinas quasdam Provincias observatarum historia* IV. libris expressa. Hoc eximio opere plantas alpinas plerasque, in Austriacis & Stiriacis alpibus lectas, ab anno retro 1574. deinde plantas dat calidæ Pannoniæ & inferioris Austriæ; sed etiam Francofurtenses, denique hortenses varias. In plurimis GESNERUM & Johan. BAU-

X x 3

HINUM

(1) *Præfat. ad plant. var. Hisp.*

(m) Olyssipone anno 1564. viderat arborem Draconis p. 13.

HINUM prævertit. Icones aliquanto minus eleganter sculptæ, quam in opere priori, satis tamen bonæ, & ad naturam factæ, omnino 358. Hic magna genera reperias, ex habitu equidem magis collecta, quam ex caractere. Subjecta est *Appendix & nomenclator Pannonicus*.

Stirpes Pannonicas & Hispanicas cum titulo *Rariorum plantarum historia* 76. nunc annorum fenex in L. VI. congestas Antverpiæ anno 1601. fol. * reddidit. Adjecit passim hortenses, & vulgatiores.

Subjecta est *Appendix* paucarum plantarum omissarum; tum *Commentariolum de fungis*, novum opus, quo insignem earum plantarum numerum descripsit, aliquas etiam depinxit, sumtus faciente *Balthasare BATHYANY*, viro ILL.

Exoticorum libri X. Antverpiæ anno 1605. excusi * continent *Garciam* ab ORTA, C. a COSTA, MONARDUM, & BELLONIUM, cum summi viri notis & figuris. Continet præterea *libros exoticorum VI. novos*. In IV. prioribus libris arbores, plantæ, fructus, radices, lacrumæ variarum plantarum Indicarum describuntur, ista fere absque toties plantæ figura. In L. VI. cum animalibus marinis plantæ marinæ conjunguntur.

Cum exoticis proffit *Appendix altera ad historiae plantarum rariorum Libros VI.* in qua plantæ rariores variæ, liliacæ etiam potissimum, sed etiam Fungi continentur.

A morte summi viri secutæ sunt *Curæ posteriores* Antverpiæ anno 1611. fol. * & 4°. BURETTE, quæ iterum appendix est & ad historiam stirpium rariorum, & ad exotica. Plantæ hic rariores, hortenses potissimum, describuntur, & pulchre delineantur. Obierat annos natus 84. anno 1609.

Vertit etiam *Antidotarium Florentinum*, & anno 1561. Antverp. edidit fol.

Diximus amicitias doctorum virorum feliciter coluisse. Quare & pluscula amicorum monumenta inter scripta CLUSII exstant. Cum historia rariorum prodierunt *Honorii BELLI* Vicentini, medici Cydoniensis, *epistolæ de plantis Creticis, Ægyptiis novis & rarioribus*. Ex datæ sunt ab anno 1594. ad annum 1598.

Tobias ROELS agit de Manyoc, Inhames, Palmis nonnullis: libellus datus est anno 1597.

STEPHANUS BEITHE, theologi, Plantarum hungaricarum catalogus exstat cum CLUSIO.

J. PONÆ plantæ montis Baldi, quas alias rectius dicemus. Annus adjectus est 1595.

Passim etiam ob plantas ad CLUSIUM missas citatur nomen *Thomæ PENNÆI* medici Londinensis, qui herbas Helveticas sollicitè inquisiverat, tum *Jacobi PLATEAU* Turnacensis: *Johannis DORTMANNI* pharmacopœi Groningani, cujus nomini planta ab eo ipso inventa consecrata est: idem Hirculum &

& *Trifolium fragiferum* misit. Historiam plantarum Friscarum susceperat scribendam, quam *Augerio CLUTIO* amicus tradiderat (n).

Porro inter CLUSIANOS amicos nomen exstat *Nicolai PEIRESCI*, a quo CLUSIUS styracem fundi PEIRESCIANI indigenam habuit (o); *Thomæ BOELII* qui Hispanicas, *Johannis HOOGHELANDI* qui hortenses plantas misit; sic *Nicolaus LEQUELT* rhizotomus, *Matt. CACCINUS* nobilis Florentinus, & *Joa-chimus VENERIUS*, tum *Bernhardus PALUDANUS* Frisus, qui Ægyptum & Syriam adierat.

In exoticis amicus Arabicæ linguæ gnarus CLUSIO, hujus linguæ ignaro, subvenit, *Garcie* ab ORTA errores correxit, & Arabicas versiones passim emendat.

P. *Gregorii* de REGIO Capucini libellus de *Capsico*, cum 13. iconibus anno 1607. ad CLUSIUM missus, ex Italico sermone conversus, prodiit cum *curis posterioribus*. Is libellus seorsim etiam Bononiæ anno 1613. prodiit.

IDEM GREGORIUS multas & perraras ad COLUMNAM plantas misit: & passim ad CLUSIUM, ex alpibus etiam potissimum Tyrolensibus.

Exotica CLUSII prodierunt, vertente *Antonio COLIN*, Lugduni anno 1619. 8°. BURETTE, cum titulo *Des Drogues, Epiceries, & de certains médicamens simples, qui naissent aux Indes & en Amérique par Garcie du JARDIN, C. de la COSTE & N. MONARD avec adnotations & augmentations*.

De Fungis codex CLUSIANUS in Bibliotheca Leidensi exstat (p).

Exiguus denique libellus CLUSII Marpurgi anno 1630. 12°. * prodiit cum HORSTIANIS, in quo semina & bulbi recensentur, quos ad Electorem Palatinum miserat, cum cujusque stirpis cultu.

§. CCCXL. *Matthias de l'Obel, & P. Pena.*

Non divellemus a CLUSIO LOBELIUM, qui multas CLUSII icones inter suas receperit, liberius ob communem bibliopolam ea facultate usus. *Matthias* de l'OBEL Insulanus ad summum senium in Anglia fere vixit, Daniam etiam adiit.

Edidit *Petrus PENA* Narbonensis & *Matthias de LOBEL* *Nova stirpium adversaria, seu perfacilem investigationem ad priscorum & recentiorum materiam medicam* Antverpiæ anno 1576. fol. * Dedicatio data est Londini anno 1570. ubi anno 1570. 1571. & 1572. Adversariorum LOBELII editio paulo minus plena prodiit. Plantæ fere sunt Narbonensis Galliæ, tum Angliæ, Helvetiæ, Tyrolis,

(n) Hemerob. præf.

(o) Cit. PEIRESC.

(p) BREYNE de fung. offic. p. 32.

Tyroliaë, Italiaë, Germaniæ, per propria itinera descriptæ, & earum multæ rariores, novis, parvis equidem, iconibus expressæ. Dictio dura & incorrecta. Multa hic omnino nova, multa Gramina, multi Cardui, tum rariores plantæ calidarum regionum & alpium, parum notæ, aut novæ. Conferuntur cum DIOSCORIDEIS, cujus interpretes, atque potissimum MATTHIOLUS, sæpe corriguntur, ut omnino sit inter præcipuos inventores, quisquis hujus operis auctor est. Vix enim possis distinguere, quæ PENÆ sint, quæ LOBELII, qui posterioribus in editionibus omnia sibi vindicavit. Aliqua hic classium naturalium rudimenta sunt.

Accedit huic editioni *appendix* plantarum liliacearum & aliarum, quæ ad stirpium illustrationes potius pertinent.

Deinde cum utroque nomine *Petri PENÆ & LOBELII* prodierunt Londini anno 1605. fol. * & Leidæ 1618. fol. TREW. *dilucidæ simplicium medicamentorum explicationes & stirpium adversaria*: nihil mutata.

Sed accedit *Matthiæ de LOBEL*, Regis *Jacobi* botanographi, *Adversariorum altera pars cum prioris illustrationibus, castigationibus, auctariis*. Hic Gramina, Liliacæ, etiam peregrinæ plantæ describuntur.

EJUSDEM MATTHIÆ *Balsami, Opobalsami, Carpobalsami, Xylobalsami cum suo cortice explanationes & collectanea ad CLUSIUM*; alia practici argumenti multa Londin. 1598. 4°. & cum adversariis 1605. fol. * Editionem Francofurtensem anni 1651. fol. citat Cl. SEGUIER.

Plantarum seu stirpium historia Matthiæ de LOBEL, cui adnexum est *adversariorum Volumen* Antverpiæ anno 1576. fol. * 1595. fol. Cat. lib. Germ. 1500 - 1600. Posterius est adversariis, quorum paginas sequitur & citat. Plantarum icones habet, quæ in adversariis desiderantur, vulgatorum, aut hortensium, aut alioquin apud DODONÆUM CLUSIUMVE reperiundarum, cum perbrevis historia. Paucæ icones sunt LOBELII.

Kruydtboeck of beschryvinghe van allerley gewassen, kruyderen, heesteren ende gheboomten Antverp. anno 1581. fol. 2. Vol. *. Hic & historia plantarum, & adversaria conjuncta exstant, & plantæ aliquæ rariores Belgicæ, quæ in neutro opere reperiuntur, cum numerosioribus, quam hactenus in ullo opere, figuris ex DODONÆO, CLUSIO & LOBELIO sumtis, historia etiam medica multo uberiori. Aliquanto plures habet plantas, ne in sequeute quidem opere expressas, ut *Perficariam Tornacensem*.

Plantarum seu stirpium icones fol. long. anno 1581. * etiam Antverpiæ prodierunt. Sola sunt nomina plantarum ex adversariis, exque stirpium historia sumta. Adstant prioris operis figuræ omnino 2191., etsi CLUSIANA penus minime exhauritur. Hac editione auctores rei herbariæ vulgo utuntur. Aliam editionem anni 1591. habet RIVINUS.

EJUSDEM

EJUSDEM LOBELII in RONDELETHII *pharmaceuticam officinam animadversiones* Londini anno 1605. fol.* 1618. fol. TREW. De compositis equidem medicamentis agitur, intercurrunt tamen simplicium medicamentorum historiae & icones propriae aliquae: tum succedanea, quae etiam in Belgica editione reperiuntur, SYLVII, CORDI, aliorum, quibus noster usus est.

Ad summam ætatem usque bonus senex in plantis laboravit, & opus herbarium paravit, cui destinabat plantas a se ipso (q) & ab uxore (r) in itineribus per Angliam lectas. Sed labori immortalis est anno 1616.

Multæ plantarum etiam alpinarum LOBELII in manus PARKINSONI inciderunt: alias *Guilielmus* HOWE fervavit, & *stirpium illustrationes* vocavit, Londinique anno 1655. 4°. * absque iconibus edidit, fere 280. plerasque ineditas. Gramina plurima, Anglica pleraque, tum plantæ sunt rariores & peregrinæ, Anglicæ, Africanæ a T. BOELIO missæ, etiam alpinæ, & inter istas rarissimæ, ut Seda alpina, inter quæ Cherleria latet. Editor furta PARKINSONI ad singulas plantas indicat.

§. CCCXLI. C. Gemma. J. Alexandrinus. Quercetanus.

Cornelius GEMMA nihil scripsit herbarii argumenti; ad LOBELIUM vero plantas misit, & exstant cum ejus nomine notæ Orchides.

JOSEPHUS du CHESNE, vulgo QUERCETANUS, dedit jam Lugduni 1576. 8°. *Antidotaire spagirique pour préparer & conserver les medicamens.*

EJUSDEM *Scolopetaires ou traité des arquebusades* Lyon 1600. 8°. TREW. potiores vulnerariæ, plantæ utiles, & alia medicamenta.

EJUSDEM *Diateticon polyhistoricum* Paris anno 1608. 1615. 8°. Ebroduni 1607. 8°. Facultates ciborum describit, etiam per experimenta, & recte facit, quod Gallicos sibi que familiares cibos potissimum recenset, non ut solebant, veterum non satis nobis cognitum victum: quæ vero scripsit, potissimum de sua Vasconia debent intelligi. Percurrit plantas edules. Vina etiam & coquinariam tradit. Gallice audit *Portrait de la santé par du CHESNE* St. Omer anno 1606. 8°. 1618. 8°. Germanice vers. a J. a RINGELSTEIN Nurnberg. 1686. 4°.

EJUSDEM *Pharmacopœja dogmaticorum restituta, selectisque hermeticorum flosculis illustrata* Paris anno 1607. 8°. Giesl. anno 1607. 4°. Lipsiæ anno 1607. 8°. (ita MERKLIN) Ebrodun 1607. 8°. Francof. 1615. 8°. Italice *le ricchezze delle riformata farmacopea* Venez. 1677. 8°. Habet formula omnis generis,

(q) Nimium tamen memoriæ suæ tribuisse, & plantas in Anglia indigenas dixisse, quæ nusquam reperiuntur RAJUS.

(r) SINGER *Epist.* ad HILDANUM.

generis, extracta plantarum, syrupos, & similia UFFENBACHIUS recudi fecit Hanoviæ 1631. 4°.

EJUSD. *de exquisita mineralium, animalium & vegetabilium medicamentorum spagyrica preparatione & usu* Lyon 1600. 8°. Aliqua vini analysis, essentiæ plantarum, lacrumæ, resinæ.

EJUSD. *de dogmatica medicorum legitima & restituta medicamentorum preparatione* L. II. St. Gervais 1603. 8°. Lipsiæ 1613. 8°. cum signaturis plantarum, aquis destillatis, elixiriis, vinis medicatis &c.

EJUSD. *de simplicibus & eorum signaturis.* Habet signaturas a coloribus, figura, foliis perforatis aliusque ejusmodi notis.

SCHROEDER *Quercetanum redivivum dedit,* Francofurti 1679. 4°.

Julii ALEXANDRINI, Cæsarei medici Primarii, *Salubrium seu de sanitate tuenda* L. XXXIII. Colon. anno 1575. fol. Pertinet huc Liber VIII. de ce-realibus, liber IX. de oleribus, liber X. de fructibus, l. XVI. & XVII. de potu, l. XVIII. de condimentis. Omnia collectitia & verbosa. CRATONEM passim pungit.

EJUSDEM ad R. DODONÆUM *Epistola apologetica* Francofurti anno 1584. 8°. *. De Fabis veterum agitur: eas inter Phaseolos DODONÆUS censebat, JULIUS ad nostras Fabas refert, etsi veteres eas rotundas fecerunt. Argumenta sua potissimum sumit a pondere ingente 15. omnino granorum, ab hilo in summa Faba eminente nigro, ab aqua, quam dat cosmeticam, a stercoratione, quam coloni faba moluntur. Neque acerbitate abstinuit.

§. CCCXLII. *Varii.*

HENRICI KNAUFF *von der Kunst Bier zu brauen* Erfurt 1575. 8°. DRAUD. Frankfurt 1575. 8°. alii.

JACOBI SCHOBER *Schatzkammerlein wider Gift — Erklärung aller Kräuter und Wurzeln, so wider Gift zu brauchen sind* Grätz 1575. 8°. Cat. ad annum 1602.

MICH. SAVANAROLA *l. della natura e virtù delle cose che nutriscono, riformato ed accresciuto per BARTOL. BOLDO* prodiit Venet. 1575. fol. BUR. 1576. 4°. BOEHMER.

MAXIMILIANO de LUCIO *Comm. in L. GALENI de Ptisana* Venet. 1575. 8°.

La propriété & vertu des Eaux & herbes utiles pour la santé par les medecins de Basle Lyon anno 1575. 12°.

§. CCCXLIII. *Henricus v. Ranzov.*

Henrici v. RANZOV *de conservanda valetudine,* liber editus a Detlevo SYLVIO Lips. anno 1576. 8°. BURKH. anno 1580. 1582. 8°. Antverpiæ anno

anno 1580. 1585. 8°. BURETTE. Francofurti anno 1591. 12°. 1592. 12°. MERCL. anno 1596. 12°. SCHULZ. RIV. anno 1604. 12°. Lipsiæ anno 1617. 16°. *. Germanice, auctum a J. WITTICH Basileæ anno 1588. 8°. * 1594. 4°. * & 1601. 4°. DRAUD. Parum habet huc faciens, aquas tamen, iniusa, & alias formulas ex vegetabilibus, unove vegetabili factas.

Editioni MACRI sui, Lipsiæ anno 1590. 8°. *, RANZOVIVS præmisit catalogum stirpium medicarum, cum subjectis earum medicatis viribus.

Regimen salernitanum edidisse dicitur, cujus est editio Hamburg 1642. 4°.

J. Pauli CRASSI, Bernhardi TURRISANI & Marci ODDI meditationes in theriacam & mithridaticam antidotum confirmata a collegio Patavino, qua rarissima conficiendarum antidotorum methodus perhibetur, & multi errores refutantur Venet. anno 1576. 8°. MERKL.

EJUSD. MARCI ODDI de componendis medicamentis & aliorum dijudicandis methodus exactissima Patav. 1584. 4°. RIV.

EJUSD. meditationes in theriacam & mithridaticam — & verissima conficiendarum antidotorum methodus &c. cum omnium simplicium medicamentorum antidotos perficientium examine Venet. 1576. 4°. RIV.

ANGELI BOLZETTA theriaca Andromachi juxta placita J. P. CRASSI B. TURRISANI & M. ODDI edita Patav. 1576. 1626. 8°.

Johannis BELIDÆ Venerani Tabula simplicium medicamentorum septem linguarum nomenclaturam, & facultates continens Emden anno 1576. 8°. MERKL.

SEBASTIAN Koch und Kellermeister von allen Speisen, Getränken und Latwergen, Salzen, Confect, wie man Wein und Esig erziehen, behalten und wiederbringen soll Francfurt 1576. 8°. DRAUD. 1581. 8°. IB.

§. CCCXLIV. J. Liebaut.

Martini MYLII hortus medicus & philosophicus s. de plantis hortensibus & aliis Görliz. anno 1577. 8°. vel 1597. 8°. Germanice versus a Lycosthene PSELLIONORO Argent. anno 1621. 8°. SEGUIER.

J. LIEBAULT, generi C. STEPHANI, *Thesaurus sanitatis paratu facilis* Paris anno 1577. 16°. LIND. recognitus a GUIL. ADOLPHO SCRIBONIO Francofurti 1578. 8°. Gallice *le tresor universel des pauvres & des riches*, etiam nuper Paris. 1751. 8°. recusus.

EJUSDEM *De præcavendis & curandis venenis* l. una editus.

EJUSDEM *trois livres de l'embellissement & ornement du corps humain* Paris 1582. 8°. PAPILLON. Ex MARINELLO.

EJUSD. *quatre livres de secrets de medicine & de philosophie chymique* Paris 1579. 8°.

Nicolai STELLIOLE *Theriaca & Mithridatum, ubi MARANTÆ & Collegii Patavini controversia perpenduntur* Neapoli anno 1577. 4°. RIV. IDEM dicitur (s) verus esse auctor Musæi IMPERATI.

In M. ANTONII MONTISIANI *questionibus medicinalibus* Lugduni 1577. 12°. huc pertinet vigesima de fano & salubri adversus MANARDUM, & 21. de aromate ex MANARDO.

Eine neue Geschichte von einem Weintrauben, welcher in Frankenland 18. Träublein aus einem Aug erzeugt hat anno 1577. SCHEUCHZLR.

Christophori ENCELII *de uva quercina liber* existat, cum ejus metallicis Francofurti anno 1577. 8°.

Job. LALLAMANTIUS *de ptisana sui temporis libellus* Heduxæ anno 1578. 8°. MERKL.

§. CCCXLV. *Christophorus a Costa.*

Christoval da COSTA *de las droghas de las Indias* Burgos anno 1578. 4°. * Italice Venetiis anno 1585. 4°. FALC. & a COLINO Gallice conversus Lyon anno 1619. 8°. Auctor Lusitanus chirurgus, indoctus homo, in Africa natus, figuras dedit aromatum & plantarum Indiæ Orientalis, subrudes quidem non tamen fictitias, & a LUGDUNENSIBUS iteratas. Multa sumsit ex *Garcia* ab ORTA, Mañnam in India adulterari testatur. Promittit librum de animalibus. CLUSIUS in Britannica peregrinatione exemplum hujus libri nactus, aliena amputavit, ut libera 448. pagis ad 88. rediret, rejecit plurima, & omnes auctoris, icones. Ordinem mutavit, & aliqua adjecit, ut ligni Colubrini figuram, Antverpiæ anno 1582. 8°. 1593. 8°. * & inter *exotica sua*.

Alphonsi a JUBERA *reformatio medicamentorum, quæ in pharmacopoliis usui esse solent* Valladolid anno 1578. 8°. MERKL.

§. CCCXLVI. *J. Costæus.*

Johannes COSTÆI Laudensis *De stirpium natura* Turini anno 1578. 4°. * 1581. 4°. CLESS. Fere in generalibus versatur, neque botanici aut proprii aliquid habet, sed vanorum ubique experimentorum interpretationes, & differentiarum Theophrastearum rhapsodias.

EJUSDEM *miscellanearum dissertationum decas prima*, edita a filio J. FRANCISCO Patavii anno 1658. 12°. *. Agit fere de rebus ad victus rationem spectantibus; de lentis facultate; de pepone; de pane cocto. Lentium in variolis

(s) BARTHOLIN, *pragr. med.* p. 24.

variolis usum rejicit. De Nardo, Afaro, Corallio, Cassia, Hernodactylo, aliis, suas in Mesven adnotationes tuetur.

EJUSDEM *de potu in morbis, aquis, vinis, omni que factio potu* Papixæ 1604. 4°. IL.

EJUSDEM in MESVEN adnotationes; tum novæ alie Bonon. 1599. fol. Venetiis anno 1602. fol. *. His adnotationibus MESVES filium fere contra MANARDUM tuetur; cæterum nonnulla propria habet neque inutilia. Aloën apud CORTUSUM vidit, verum dantem medicatum succum, ejus similem, qui in officinis prostat. Rhapsodicum, DIOSCORIDEI simile, a Rhabarbaro diversum, Venetiis venire docet: Tamarindos & solos datos alvum ducere. Violas pleno flore ab Hieronymo CAPELLO Byzantii visas esse, Rosis Damascenis non minores. Scillam cutem exoriare impositam. Biondellam Italarum esse tamen Centaurium minus veterum.

EJUSDEM in Avicennæ canonem adnotationes Bononiæ 1599. fol.

§. CCCXLVII. Leonhardus Thurneisen.

Leonhardi THURNEISEN zum Thurn, Basileensis, celebris Alchemistæ & ad PARACELSI modum peregrinatoris, in Hispaniam, Lusitaniam, Ægyptum & Æthiopiam, inque Scotiam & Orcades, latinum opus prodiit Berolini anno 1578. fol. * & etiam 1579. fol. 1587. fol. BASS. Germanicum idem anno 1578. fol. & 1587. fol. Coloniam Agrippinam nominat Cl. SEQUIER. rectius puto Coloniam ad spream intelligi. Titulus est *historia s. descriptio plantarum omnium*. Solæ sunt umbelliferæ, cum mirificis synonymis locisque natalibus. Diu quid de homine sentirem, incertus hæsi, sed foboles, quem vocat, cum nominibus & facultatibus alienissimis, verissimum est Bulbocastanum. Omnia plena nugarum astrologicarum. Icones paraverat 1921. eæ ad PANCOVIUM transferunt (t). Cur magni vanissimum hominem fecit REINESIUS (u)?

EJUSDEM *Archidoxa, darinn der recht Motus des Gestirns, und Ausziehung aller Subtilitäten aus Metallen, Steinen, Wurzeln, Säften &c.* Münster 1569. 4°. B. B. Inter infinita obscura & fabulosa librorum octo, illepidissimi Poëmaticis, septem Planetas ipsisque respondentia metalla & subjectas plantas percurrit.

EJUSDEM *Quinta essentia Höchste Subtilität der Medicina und Alchimia — wie alle Subtilitäten ausgezogen und die minerischen Corpora den Kräutern, Wurzeln, Confecten an Kräften überlegen seyen* Münster 1570. 4°. B. B. Simile poëma Catalogos dat herbarum: eas diversis in regionibus diversas possidere vires &c.

An IDEM l. von rechter Extraction der seelischen und spiritalischen Kräfte aus allerley Kräutern Wittenberg 1619. 4°. THOMAS.

Y y 3

§. CCCXLVIII.

(t) BAYER Epist. p. 74.

(u) Var. lect. p. 664.

§. CCCXLVIII. *Jacobus Horst.*

JACOBUS HORST Iglaviæ Medicus edidit *Ordnung der Arzneyen und Apotheken in der Stadt Metzzeritsch in Meiffen* 1578. 8°.

EJUSD. *Simplicia selecta* Marburg 1585. 4°. HEIST.

EJUSD. *Opusculum de vite vinifera ejusque partibus* Helmstädt 1587. 8°. *. Recuf. Marburg 1630. 8°. *. Omphacium, passulas, vinum, varii generis, acetum, oxymel, syrupum acetosum dicit, cum viribus medicatis.

EJUSD. *herbarium horstianum s. de selectis herbis & radicibus* libri II. anno 1587. a candidatis medicinæ propositi; inde anno 1630. Marburgi 8°. * recusi, & in operibus filii omnibus Noriberg. 1660. fol. * *Vulgarium plantarum medicatarum Catalogus, & vires medicatæ.*

EJUSD. *von den wunderbaren Geheimnissen der Natur und deren fruchtba- ren Betrachtung* Lips. 1588. 4°. * ex L. LEMNIO fere. Pars II. continet miracula plantarum.

NIC. REUSNER *polyanthea s. paradisus poëticus omnibus propemodum arbori- bus, plantis & stirpibus confitus* Basil. 1578. 8°. TH.

ANT. de GUEVARA *laudes vite rusticae* Francfurt 1678. fol. HEINS.

Joh. de BARUERDE ARRIETA *de la fertilidad y abundancia de España, y la razon porque se dielo amarciendo, con el remedio* Madrit. anno 1578. 8°. Nic. ANTON.

FERDINANDO LOPEZ de la CASTAGNEDA *historia dell India oriental scoperta de Portughesi* Venez. 1578. 4°. ex lusitanica l. conversa per ALFONSUM ULLOA. Continet etiam aromata & medicamenta.

MARTIN FUMEE *historie generale des Indes Orientales & terres neufves* Paris 1578. 8°.

THOMAS BRASBRIDGE Northamptoniensis *the poor mans jewel a treatise of the pestilence, and a declaration of the virtues of the herbs Carduus benedi- ctus and Angelica* London 1578. 8°. 1591. 8°. TANNER. p. 522.

Justi MOLLER *Fasciculus remediorum ex MATTHIOLO & DIOSCORIDE* Basil. anno 1578. 8°. MERCL.

§. CCCXLIX. *J. Lery.*

Jean LERY *Voyage en la terre du Bresil, autrement dite Amérique Ro- chelle* anno 1578. 8°. VERDIER. Paris 1580. 8°. absque loco anno 1585. 8°. Francfort. anno 1594. 8°. Genevæ anno 1594. 8°. * 1600. 8°. SEGUIER. 1677. 8°. JORD. *Latine historia navigationis in Brasiliam &c.* 1587. 8°. BASS. &

& in collectione *Theodori* de BRY L. III. Americæ*. Infelicis expeditionis comes fuit, quam anno 1556. Eques de VILLEGAGNON in Americam & flumen Divi Januarii suscepit, qui pietati *Casparis* de COLIGNY illulit. Rem naturalem minime neglexit, Verbi Divini equidem minister. Usus radicum Aypi & Maniot descripsit, quibus indigenæ fere vitam sustentant: deinde cerevisiam. Porro plantas memoria dignas recenset, ligni rubri arborem, Palmas varias, Bananas, ligna colorata, Acaju, Gossypium, Ananas, Mastichen, Petum, radicem Hatich, Manobi, Piper longum, Sargassum.

STEPHANI PRÆTORII von der Mayenblum 1578. ROHR.

§. CCCL. Hieronymus Benzon.

Nolo longius removere *Hieronimi* BENZONI *Histoire nouvelle du nouveau monde*, cujus priores oportet esse editiones, cum anno 1556. post 14. annorum moram ex America redierit. Mea gallica est versio *Urbani* CHAUMETON Lugduni edita anno 1579. 8°. *. Latine vertente eodem ex Italico sermone *Nova novi orbis historia* Genevæ 1578. 8°. 1586. 8°. UFFENB. Anglice vertente R. HAWKLUYT. Paris 1587. 8°. Italice *hist. del mondo nuovo* Venet. 1565. 1562. & pridem 1545. 8°. HEINS. Historica omitto. Describit etiam Indorum mores & victum, Mayz, Yuccam, Petum, cujus fumo se inebriant; arbores, & inter eas fabulosam arborem aquiferam insulæ Ferri. Redit latine in L. IV. Americæ J. *Theodorici* de BRY.*

§. CCCLI. Thomas Garzon. Alii.

Thomæ GARZONI *Piazza universale de tutte le professioni del mondo* Venez. anno 1579. 4°. 1605. 4°. 1610. 4°. RUFFORTH. 1601. 4°. CARLSON. 1616. 4°. 1636. fol. *. Germanice 1669. 4°. De botanicis & plantarum methodo, deque agri cultoribus agit. In capite de simplicistis catalogum dat simplicium s. nomina plantarum & arborum vulgo notarum.

De dosibus, seu de justa quantitate & proportione medicamentorum opuscula illustrium medicorum Venetiis anno 1579. 8°. * 1580. 8°. BASS. Lugduni 1584. 4°. BASS. *Matthæi* CURTHI (x) *methodus dosandi*, *Benedicti* VICTORII *de dosibus medicinae* paucæ sunt pagellæ. *Bartholomæus* MONTAGNANA habet catalogum medicamentorum simplicium secundum gradus, atque modum, quo quodque adhiberi debet. GENTILIS FULGINAS ad doses potius definiendas spectat. *Thomam* de GARBO, ALCHINDUM & RONDELETIUM, & PETRI GORRÆI formulas remediorum omitto.

ANT. PREBONNEAUX tr. *sur la refutation des abus mis en avant par ROCHE le BAILLIE sur l'art & phisionomie herbaire* Paris 1579. 8°.

The Shepherds Calendar London 1579. 4°.

§. CCCLII.

(x) Primus ab Arabibus nos revocavit ad GRÆCOS legendos PUTEUS *Apolog.* p. 190.

§. CCCLII. *Varii.*

J. RASCH *de vino l. Monachii anno 1580. 8°. MERCL.*

EJ. *neues Buch vom Bau und Pfleg des Weins, wie man allerley Kräuterwein, und Eßig und Bier machen und erhalten soll. München 1581. 4°. BASS. & ib. 1582. 4°. DRAUD. Idem ut puto.*

RIDOLFO SYLVESTRI *de sanitate tuenda ac vita producenda Rom. 1580. fol. Basil. 1582. fol.*

Huc refero J. MATHESII V. D. M. in montibus metalliferis *Predigt vom zuläßigen Gebrauch des Weins* cujus primam editionem nescio, recusam cura J. B. de ROHR Coburg 1738. 8°. *

Cyriaci LUCII de CLAF *de natura ligni Cotonei Ingolstatt. anno 1580. 4°.*

JACOBI de RAMINGEN de CUBLACH *Beschreibung der Aromaten und Specereyen, auch etlicher Simplicien, so in deutschen Landen wachsen* Strasburg 1580. 4°. DRAUD.

PAOLO LANCI & PAOLO MAPELLI *Pharmacopœa Bergomensis rationem componendi medicamento usitatiora complectens Bergamo 1580. 4°. BODL. Italice Brescia 1628.*

§. CCCLIII. *Busbequius.*

Augerii GISLENI a BUSBEQ, Viri illustris, *opera omnia* Antverpiæ anno 1581. 8°. & apud Elzevir. anno 1633. 16°. *. Orator FERDINANDI I. apud SOLIMANNUM, & literarum studiosus, & naturæ. Flores circa Adrianopolin luxuriantes, & Chalcedonem, memorat. Stirpium icones ad MATTHIOLUM misit, & ad CLUSIUM. DIOSCORIDEM Anicianum emit, aliosque ejus auctoris codices, quibus bibliothecam Vindobonensem ditavit.

CORSUCCIO *Vermicelli della seta Rimini anno 1581. 4°. d'ETR.*

J. BRAVI *Pharmacopœja Salmantica 1581. 8°.*

ALEXEN TRINKWEIN's, *Kellermeysters des Stiftes Maynz, neue und bewährte Kunststücke, wie man die Wein erhalten, und abgefallenen Weinen wieder helfen, und mancherley Kräuterwein, gut Eßig, Bier und Wein machen soll* Heidelberg 1581. 8°. 1585. 8°. BASSÆUS. DRAUD.

MARK RUMPOLT *Mainzischen Mund - Kochs neues Kochbuch auf mancherley Weise zuzubereiten* Francfurt 1581. fol. 1586. fol. DRAUD. 1587. fol. cum iconibus TREW. 1676. fol. TREW. LEHMAN.

EJUSDEM *Koch - Wein - Bier und Eßig - Buch* Francfurt 1676. fol.

CHRIST. KOBREER *Beschreibung der Weinbawer - und Bierbrauer - Practic, und der ganzen Kellermeystereykunst* Regenspurg 1581. 4°. IV. Partes. THOMAS.

§. CCCLIV.

§. CCCLIV. *Ad. Bodenstern.*

*Adami BODENSTEIN kurze Beschreibung und Nutz der Kräuter, so den himmelischen 12. Zeichen sich in ihrer Eigenschaft vergleichen anno 1581. fol. SEGUIER. Hamburg anno 1611. 8°. * Parvus libellus. Ex APULEJO, ORPHEO, aliis. Plantas suis signis adfectat, Salviam arietis, &c. Videtur tamen ipse plantas legisse, cum Heliotropium circa Mutetum se reperisse scribat, cyclamen ad lacum Rivarium, & Aristolochiam in Germania neget se spontaneam vidisse.*

§. CCCLV. *Leonhardus Rauwolf.*

*Leonhardi RAUWOLF, bestellten Medici zu Augspurg, Aigentliche Beschreibung der Rais, so er in die Morgenländer vollbracht, in vier verschiedne Theil abgetheilt Lauwingen anno 1583. 4°. * Hæc plenior est editio, nam priores tres libri Francofurti anno 1582. 4°. * prodierant; ultima pars, qua 43. icones continentur, in hac demum editione accessit. Iter annis 1573. 1574. 1575. perfecerat in Syriam, Mesopotamiam, Palæstinam, Ægyptum; Indiam etiam aditurus, nisi Balsora per epistolam revocatus fuisset. Discipulus fuerat RONDELETHI, & patria ob religionem ejectus obiit anno 1596. austriacarum copiarum Medicus, ex usu aquæ HATWANENSIS (y). Ubique plantas rariores legit, maxime in Asia, in Libano Monte, & aliis novarum stirpium ditissimis regionibus. Icones aliquæ a CAMERARIO pulcherrime sculptæ, hæ etiam bonæ. Cafææ meminit, quam potantes Turcas viderat. Reliquum iter & ipsum candide & perite descriptum, in varias linguas versum est, ut Anglicam, & Gallicam. Quarti libri versionem M.S., cum iconibus & commentario latino, CL. Danty d'ISNARD possidebat BURETTE. Eædem icones in Lugdunensi historia recusæ extant, quæ sunt in parte III.*

*Plantas siccas CHRISTINA Regina, deinde Isaacus VOSSIUS possederat, inde in Bibliothecam Leidensem venerant. Ad eas, quæ sunt 350. adornata est Flora Orientalis, seu recensio plantarum, quas Leonhardus RAUWOLFUS in Syria, Arabia, Mesopotamia, Assyria, Armenia & Judea collegit Leidæ anno 1755. 8°. * edente J. Fridrico GRONOVIO; ordine disposita LINNÆANO, passim ab editore cæterum auctæ & emendatæ. Multæ hic plantæ eo ævo, etiam nostro, novæ recensentur.*

§. CCCLVI. *Al. Tr. Petronius &c.*

*Alexandri Trajani PETRONII de victu Romanorum & de sanitate tuenda L. V. Rom. anno 1581. fol. *, a Basilio PARAVICINO italice versi Rom. anno 1592. 4°. d'ETREES. Diæteticiam fere integram, & fructuum olcrumque, aliorumque ciborum facultates docet.*

J. GUL-

(y) COBER epist. III.

(z) Confer de hisdem RAUWOLFIANIS CONRING in introductione.

J. GUILIELMI STUKII, viri eruditi, *antiquitatum convivalium* Libri III. Tiguri 1582. fol. & auctius 1597. fol. *. In L. II. agit de alimentis, pane, frumento, glandibus, fructibus, leguminibus, oleribus, re coquinaria. Libro III. fercula recenset antiquorum, mensas secundas, potus, vinum, unguenta, coronas. Collecti veterum loci sunt, ex hebræis, græcis & latinis.

Francisci TIDICÆI *Phytologia generalis comprehendens, quæ ad plantarum naturam explicandam pertinent* Lipsiæ anno 1582. 8°. RIV.

AEMILII DUSI *de tuenda valetudine* 1. Turin 1582. 8°. BODL.

Catalogus und Register aller Simplicien und Compositionen, so zu Francfurt am Mayn durch die Materialisten, Wurzelträger, Kräutler und Apothecker verkauft werden Frankfurt 1582. 4°. DRAUD.

CLAUDE DARIOT, homo paracelsicus, *de preparatione medicamentorum* Lyon 1582. 8°.

Wahrhaftige neue Zeitung, wie in Maissen bey Zwickau solche wunderbare Gewächs auf den Eichbäumen sich erzeigt haben 1582. SCHEUCHZ.

Ambrosius PAREUS scripsit *de venenis* & *de simplicium medicamentorum facultatibus*. Exstant in collectione operum Paris latine anno 1582. fol. & Gallice editorum Paris anno 1579. fol. VERD. & *seorsim des venins* Paris anno 1582. 8°.

Gerard FRANCOIS *trois Livres de la santé* Paris anno 1583. 12°. FALC.

Philibert HEGEMON . . . *la maison rustique, avec un enseignement de ce que le labourneur doit faire chaque mois* Paris anno 1583. 12°. VERD.

CLAUDE GAUCHET *le plaisir des champs divisé selon les quatre saisons de l'année. Description d'un jardin plaisant, les moissons; les vendanges* Paris 1583. VERDIER.

§. CCCLVII. Andreas Cæsalpinus.

Andreas CÆSALPINUS Aretinus, Luca GHINI in re herbaria discipulus, cum plantarum peritia philosophicum ingenium conjunxit. Nam & herbas ficas non minimo numero ad 760. collectas reliquit, quæ ad MICHELIUM pervenerunt, & methodi intima pervidit, quatenus classes ex fructu fingi possunt: neque facile prætervidit aliquam earum classium, quas naturales dicimus. Edidit Florentiæ anno 1583. 4°. * *de plantis* libros XVI. difficiliores aliquanto intellectu, quod vulgaria fere, aut propria sibi nomina, sola adhibuerit, neque priorum scriptorum synonyma adjunxerit; tenere etiam oportet, multas plantas, quæ in Germania planiori vulgo proveniunt, in Hertruria alpinas esse. Cæterum primo libro definitiones suas, & fructificationis, ut nunc vocatur, partes tradit, multum autem corde utitur, sive seminis

minis ea parte, in qua radicis & germinis est principium, cum reliqua farinosa pars feminis alimentum suppeditet. Libro II. arbores adgreditur, quas a plantis humilioribus separat. Prima classis est, in qua cor exterius vergit, flos aut nullus est, aut summo fructui insidet. Huc glandiferæ arbores, & nuces, quibus aliquas apetalas subjungit. Tunc eæ, quibus flos inferius ponitur, ut amygdalæ: alias etiam his connumerat, parum notas & exoticas. L. III. Arbores, quibus cor inferiori loco est, femina plerumque plura: huc apetalas refert ut ficum, & farraginem parum cohærentem in qua, etiam arbores umbilicatas reperias. Sequuntur, quibus flos inferius ponitur, Vitis, Arbutus, Cornus, &c. Tum siliquosæ, & dicarpæ, a quibus Asclepiadem & Pervincam non bene separat. Porro arbores fructu tripartito, ut Buxus, Myrtus; quadripartito porro, & multipartito. Hic coniferas recenset tum Mala, male separata a Mespilis & Rosis, cumque Malis Sorbos.

Plantæ sequuntur humiliores. L. IV. feminibus sub singulo flore singulis, primumque nudis, ut Valerianæ: deinde pulpa tectis: tum apetalæ ejus generis, ut Urtica, Lupulus, & Gramina, quæ equidem plerumque florem non habent fructui impositum. L. V. feminibus sub singulo flore numerosis, Cucurbitacæ, Ebulus, Myrtillus, Solanacæ, Asparagus, Ruscus, Arum. Libro VI. Legumina: deinde plantæ vasculiferæ, tum flore polypetalo, ut Lychnidæ, tum monopetalæ, ut Primulæ, ad florem enim CÆSALPINUS vix respicit. Libro VII. plantæ recensentur, quibus duo femina sub quoque flore sunt, ut Umbelliferæ. Libro VIII. Stellatæ, Agrimonix, Mercuriales, quibus duo etiam sub flore femina sunt. Inde biloculares, plantagine, cum quibus CÆSALPINUS *ringentes* conjungit. Porro classis tetrapetalarum cruciatarum. Libro IX. Gymnotrispermæ, quo Thalictrum refert & Harmalam, & triloculares, ut Tithymali & Violæ. Libro X. Bulbosæ. Libro XI. Gymnotetraspermæ, asperifoliæ & verticillatæ. Libris XII. XIII. Gymnomonospermæ compositæ, mistæque classes discoidearum, radiatarum, capitatarum, planipetalarum. Libro XIV. Gymnopolyspermæ, & Libro XV. Multifiliquæ aut multiloculares. Libro XVI. quæ nunc vocantur Cryptogamiæ. Plantarum numerus est 1520. (z).

Brevissima *appendix* Romæ anno 1603. 4°. prodiit, & cum BOCCONIANO Museo.

EJUSDEM CÆSALPINI Libri II. *de facultate medicamentorum* vix possunt huc referri, & fere signa continent, ex quibus de iis facultatibus divines, ut saporem, odorem. Libro II. Compositionem medicamentorum commendat, & aliquas eo pertinentes encheireses docet. Prodiierunt Venetiis anno 1593. 4°.*.

Catalogum plantarum horti siccæ CÆSALPINI paraverat, & impressurus erat, STEPHANUS ROSELLI (a).

(z) TILLI *hort. Pisan.*

(a) TARGIONI l. 6.

§. CCCLVIII. *Varii.*

M. TOBIAS MOLLER *Winterfeldbau, wie das Feld im Herbst am bequemsten zu bestellen* Leipzig 1583. 4°. BASS.

EJUSDEM *Sommerfeldbau, zu welcher Zeit das Feld zu bestellen, die Wein zu zeugen und fortzulegen, alle Frucht- und Garten-Gewächs zu säen &c.* ib. 1583. 4°.

EJUSDEM *Siebüchlein auf die Sommerfrucht und Gartengewächs gerichtet* ib. 1584. 4°.

In Chirurgia ANDREÆ a CRUCE Venet. 1583. fol. * habentur medicamenta ad Chirurgiam utilia.

Antidotarii Romani s. de modo componendi medicamenta Rom. 1583. 8°. Venet. 1585. LIND. Francofurti 1624. 8°. HUTH. *Italice versum ab HIPPOLYTO CICCARELLI, additis a P. CASTELL. variis* Rom. 1651. 4°.

§. CCCLIX. *Balthasar Pisanelli. Alii.*

Balthazar PISANELLI Bononiensis *della natura de cibi e del bere* Venetiis anno 1584. 8°. 1586. 4°. BASSÆUS. 1619. 8°. FALC. Torino anno 1612. 16°. d'ETREES. 1620. 8°. cum Hugone BENZO. FALC. 1649. 12°. PHILIBERT. *Carmagnola* 1589. 4°. *Latine de esculentorum & potulentorum facultatibus* L. I. vertente A. FREYTAG Herborn. anno 1593. 8°. 1614. 8°. * Bruxellis anno 1662. 12°. BURETTE, Osnabrugg anno 1677. 12°. MERCL. *Gallice de la nature & des viandes & du boire* Arras 1596. 12°. d'ETREES. *Aliimentorum facultates & laudes tradit, fere collectitias, cum parcissimis propriis experimentis.*

S. RUADAN *de miraculosa arbore* TANNER. Obiit anno 1584.

SIMON. SIMONII *primus triumphus de MARCELLO SQUARCIALUPO* Plumbinensi *Claudiopoli* 1584. 4°. THOMAS.

ROBERTI CONSTANTINI, viri doctissimi, *Adnotationes in Historias THEOPHRAST,* Lugduni 1584. 8°.

EJUSDEM *Correctiones Lemmatum in Dioscoridem* prodierant cum AMATO Lyon 1558. 8°. LIND.

Gaufridi LINOCIER, Tournoniensis, *Histoire des plantes aromatiques, qui croissent dans l'Inde, tant Occidentale, qu' Orientale* Paris anno 1584. 16°. SEGUIER.

IDEM *opus augmenté des plantes cultivées au Jardin de M. ROBIN* Paris anno 1619. 16°. SEGUIER.

IDEM *dedit Histoire des plantes nouvellement trouvées en l'Isle de Virginie* Paris anno 1620. 16°. SEGUIER.

Gabyiel RYFF *Neues Arzneybuch, darinn das Indianische Holz abgehandelt wird* Dresden anno 1584. 4°. Libro

Libro de agricultura que tracta de la labrança y criança y de muchas otras particularidades y provechos del Campo Medina 1584. fol. THUAN.

J. BART. OLIVÆ *de præcipuis collectaneis a F. CALCEOLARIO in Museo conservatis Venet. 1584. 4°. GLINOV.*

JACQUES PONS *traité des Melons de la Nature & usage d'iceux Lyon 1584. 8°.*

EJUSDEM *ut puto in historiam plantarum generalem breves adnotationes & animadversiones Lugduni anno 1600. 8°.*. Emendationes sunt errorum typographicorum, aut locorum transpositorum indicia, aut auctaria ex Romano botanico sumpta, pauca propria, ut Dorónici ex monte Juræ adseveratio, quod utique simile sit (b) Aconiti Pardalianchis MATTHIOLI. Promittit novam operis editionem, & novas icones, ut Nardi montanæ ab Augustino LEONE missas.*

J. BART. PONTANUS *de alimentis Venet. 1584. BODL.*

§. CCCLX. *Hier. Mercurialis.*

*Hieronymus MERCURIALIS Foroliviensis, Professor Patavinus, celebris circa hæc tempora medicus, herbas quidem non coluit, aliqua tamen scripsit, quæ hæcenus eo possunt referri. De venenis & venenatis morbis prælectiones ab Alberto SCHELIGIO Venetiis anno 1584. 4°. * editæ sunt: ea generalia sunt, absque proprio experimento.*

EJUSDEM *tr. de compositione medicamentorum Venet. 1601. 4°. edente M. COLUMBO.*

EJUSDEM *Variarum lectionum de medicina scriptoribus & aliis libri IV. Venet. anno 1571. BODL. Libri V. Basil. anno 1576. 8°. BODL. Libri VI. Venet. anno 1588. BODL. anno 1598. 4°.*. Spectant ad philologiam botanicam, & concilianda loca veterum, de Palmulis, Olivis, Bulbis, vino, Sida, Ficu, Faba Ægyptia, Cicuta, uva taminia, Helleboro, Cyphi, Aconito, Meliloto, grano Caidio, Fungis, Mentha, Smyrna.*

EJUS *de usu & abusu vini codex M.S. est in B. AMBROSIANA.*

EJUS *capita de potionibus & eduliis antiquorum, de vino, de condimentis, de pane, in THESAURO GRONOVIANO recusa existant.*

§. CCCLXI. *Varii.*

*Salomonis ALBERTI Oratio de cognitione herbarum Witteberg. anno 1585. 8°.**

EJUSD. *Antidotarium medicamentorum simplicium & compositorum, quæ internis & rationis corporis affectibus accommodantur fol. iii Cat. HEBENSTR.*

Thaddei HAYCK De cerevisia & ejus condienda ratione viribus, natura, facultate Francof. anno 1585. 8°. SEGUIER.

J. Th. FREYGIUS in *questionibus physcis* agit de Dendrographia, Botanographia, Georgia Basileæ anno 1585. 8°. MERCL.

§. CCCLXII. *Joachimus Camerarius.*

Joachimus CAMERARIUS ex medica familia Noribergæ natus (c), in Italia diu commoratus, emtis iconibus & chartis GESNERIANIS & WOLFIANIS suas perinde perpulchras delineationes addidit, ex horto potissimum, quem aluit præstantissimum, opera vero ipsa GESNERIANA non edidit, quem mors anno 1598. occupaverit. Edidit interim Francofurti anno 1586. 4°. *. P. *Andree* MATTHIOLI de *plantis Epitomen*, cum iconibus supra 1003. Earum paucae sunt MATTHIOLI, aliae MATTHIOLI quidem, sed floribus, fructibusve adpictis auctae; plurimae GESNERI, aliquae denique *Joachimi* ipsius, nihilo deteriores. Primus Aloen depinxit, a CONTUSO communicatam. Addita sunt nomina, locus natalis, & brevis de facultatibus medicis epitome. Hæ tabulæ in plurima alia opera transferunt. Adjutus est a nepote suo *Joachimo* JUNGERMANNIO. MATTHIOLANAS aliquas malas icones melius rejecisset, Orchides, Auriculam muris, Ambrosiam alteram, Saxifragiam primam. Aliquando etiam duas ejusdem plantæ icones dedit, ut in Ferula & Loto Africana altera.

EJUSDEM *Hortus medicus & philosophicus* Francofurti anno 1588. 4°. * prodiit, ex ANGUILLARA, CORDO, CLUSIO, GESNERI & RAUWOLFI schedis collectus, non sine propriis iconibus & observationibus *Joachimi*, quarum illæ paucae sunt, omnino 47. sed ex pulcherrimis. Multa hic loca natalia rariorum stirpium Germaniæ & Italiæ reperias. Anno 1654. 4°. recufum esse SEGUIER.

Edidit etiam Francofurti anno 1586. fol. * DIOSCORIDIS MATTHIOLIANI partem, a *Georgio* HANDSCH in Germanicum sermonem conversam, quæ ad plantas pertinet. Sermo in brevitatem contractus, & veterum potissimum diffensiones omiffæ. Adjecit icones, quæ sunt in Epitome, GESNERIANAS, suasque: & aliquas adnotationes. Recusus est liber anno 1626. fol. * nihil mutatus, & sæpe alias (d). Bohemice etiam Prag. 1596. fol.

Possis, si placet, adjicere *Symbola & emblemata*, quorum Lib. I. ex re herbarum sumitur Noriberg. anno 1590. 4°. &c.

Opuscula de re rustica partim collecta, partim composita a Joachimo CAMERARIO cum catalogo scriptorum de re herbaria Noriberg. anno 1577. 4°. SEGUIER. anno 1596. 8°. FALCONE.

§. CCCLXIII. *S. a Tovar.*

Simon a TOVAR de compositorum medicamentorum examine nova methodus, qua medicamentorum omnium temperamenta ad unguem examinari, & proposita
cujus-

(c) M. ADAM p. 349.

(d) Conf. p. 299.

cujusque temperatura medicamenta componi queant Antverp. anno 1586. 4°. BODL. BASS. Haag. anno 1670. 16°. *. *Varia satis subtilia ad artem pharmaceuticam, quo potius spectat.*

EJUSDEM *Hispalensium pharmacopoliorum repurgatio* Hispali anno 1587. 4°. BODL. Num SIMON a TOVAR vere differt a viro cognomine dicto p. 345.

§. CCCLXIV. *J. Jac. Wecker.*

Johannis JAC. WECKER Antidotarium generale Basileæ anno 1585. 4°. TREW. 1586. 4°. MERKL. 1642. 4°.

EJUSDEM *Antidotarium speciale* ibid. anno 1588. fol. MERKL. & 1574. 4°. TREW. 1640. 4°. Est, ut puto, *le grand tresor ou dispensaire & antidotaire* vertente DUVAL Geneve 1609. vel 1610. 4°. CARLS. 1616. 4°. 1609. 4°.

Pars magna operis de plantis agit, secundum vires medicatas recensis: descriptis, cum synonymis variarum linguarum, & vi medica: compilatum opus ex DIOSCORIDE MATTHIOLO &c. deinde syrupos aquas & alia enumerat, quæ ex plantis præparantur.

EJUSDEM *De secretis* L. XVII. Basil. anno 1582. 1588. 8°. 1701. 8°. 1750. 8°. a ZWINGERO auctum, ex ALEXIO PED. natum opus, quem etiam germanice reddidit (e). Gallice prodiit Lyon 1584. 8°. 1596. 8°. 1612. 8°. Rouen 1608. 8°. 1639. 8°. 1651. 8°. d'ETR. 1680. 8°. RAST. Hujus operis liber nonus totus huc pertinet, tum aliqua hortensia ex libro 12. & aliqua tinctoria ex libro 16. Compilatitia omnia & absurda multa.

EJUSDEM *nützliches Büchlein von allerley Wassern und Weinen* Basil. 1593. 8°. & latine *de vinis* Basil. 1603. 8°.

EJUSDEM *nützliches Büchlein von mancherley Wassern, Oelen und Weinen* jam anno 1589. 8°. prodiit, si veri sunt numeri, idem puto priori.

§. CCCLXV. *Varii.*

BACCII BALDINII *Tractatus de cucumeribus* Florent. anno 1586. 4°. BURETTE.

GEORGII MARII *Paralipomena & marginalia hortulanica, id est, Gartenkunst zum Feldbau angehörig . . was zum Feldbau und Haushalten in unsern deutschen Landen aufzubringen, fremde Gewächs und Bäume, auch wie man neue Wiesen soll anlegen &c.* Strasburg 1568. 8°. fol. BASSÆUS.

Andreae BACCII *De naturali vinorum historia* L. VII. *accedit de factitiis vinis & de cerevisia* Rom. anno 1592. fol. 1596. fol. MEAD. Francofurti anno 1607. fol. SEGUIER. *Compilatio.*

EJUSDEM *tabula simplicium medicamentorum* Rom. anno 1577. 4°. SEGUIER. EJUSDEM

(e) Conf. editiones 1573. 1593.

EJUSDEM *De venenis & antidotis Romæ anno 1586. 4°. Venetiis anno 1596. fol. MERKL.*

EJUSDEM *de convivii antiquorum c. V. de vinis recus. in collect. THES. GRONOVIANI ed. Veneta T. IX. In libro II. habet obsonia, panes varios, vinum, plantas cucurbitaceas.*

G. BAPT. ZAPATA *secreti di medicina e di Chirurgia Rom. 1586. 8°. Venez. 1611. 8°. 1618. 12°. 1656. 12°. 1677. 8°. THOM. augente I. SCIENTIA. Latine vertente DAV. SPLEISS Ulm. 1696. 8°. Mirabilia s. secreta medico, chirurgica B. THOMAS. Germanice Schlüssel der Arzney &c. Leipzig 1625. 8°. B. THOMAS. &c.*

FILIPPO COSTA *discorsi sopra la composizione degli antidoti e medicinali Mantua 1586. 4°.*

D. Didimus MONTANUS *the gardeners Labyrinth containing a discourse of the gardeners life in the yearly travels to be bestowed in his plot of earth. London. anno 1586. 4°. AMES.*

The profitable art of gardening Lond. anno 1586. 4°. AMES.

Sommaire traité des melons par J. P. L. D. M. Lyon anno 1586. 16°. BURETTE. An forte J. PONS p. 365.

J. Maria BONARDO *la miniera del mondo, nella quale si tratta de corpi semplici Venez. anno 1589. 8°. 1600. 8°. SEGUIER. 1601. 8°. B. TH. 1611. 8°. Edidit LUDOVICUS GROTTO: liber III. agit de plantis.*

EJUSDEM *le ricchezze d'agricoltura nelle quali si danno ammassamenti per acrescer le rendite de campi Venez. anno 1586. 8°. FALC. anno 1601. 8°. 1605. 1619. 8°. 1626. 8°. Trevigi anno 1631. 8°. 1654. 12°. SEGUIER.*

§. CCCLXVI. Varii.

MARCELLUS SQUARCIALUPUS, *in opusculis Pusclavii 1586. fol. aut 1587. 8°. * editis, agit de amygdalis amaris, easque negavit ebrietate mederi, contra PLUTARCHUM. Cum eum SIMONIUS Lucensis, & ipse in Polonia medicinam faciens, Vilmæ refutasset, noster asperrime se tuetur. Amygdalas amaras mites esse, a pueris absque noxa comedi, oleum perinde mite esse, nihil ergo amygdalas habere virium, quibus ebrietati resistent.*

Roderici a FONSECA *de venenis eorumque curatione Rom. anno 1587. 4°. MERKL.*

EJUSDEM *de tuenda valetudine & producenda vita Florent. anno 1602. 4°. MERKL.*

Ægidii EVERARDI *de herba panacea, quam alii Petum, alii Nicotianam vocant Commentariolus. EJUSDEM de usu & praxi radice Mechoacanna, cum Epitome*

me GALENI de *Antidotis* ab *Andrea* LACUNA concinnata Antverpiæ anno 1587. 12°. * & 1644. 12°. * hic cum aliis de Tabaco libellis. Anglice *The virtues of smoaking Tobacco* Lond. anno 1659. 8°. Belgam nobilem anno 1559. aut 1560. noster hanc plantam NICOTIO obtulisse (f) docet: succum cani vomitum movisse, & vitam a fumto pharmaco servasse (g).

Accessit J. JUVENIS de *medicamentis bezoardicis*. Omnia practica.

Casp. WOLF *Tabula de stirpibus* & earum partibus ex Theophrasto Tigur. anno 1587. 8°. * cum GESNERI tabulis. Pollicitationes diximus p. 291.

Compendium simplicium & compositorum medicamentorum Placentiæ 1587. 8°. OSB.

JOHANNIS KHEUNII Breidbachi *Zodiaci Medicina*, i. e. *materia medica* L. I. Colon. 1587. 8°. WILLER si huc facit.

Non ferius licet recensere ANDRE le FOURNIER *decoration d'humaine nature ou est montrée la maniere & recettes pour faire savons & eaux delicieuses, pour laver & nettoyer le corps & les habillemens* Lyon 8°. sine anno. VERDIER.

GUIL. CAMDEN *Britannia s. regnorum Angliæ, Scotia, Hiberniæ & insularum adjacentium chronographica descriptio* Londin. 1586. 8°. 1590. 8°. 1594. 4°. 1600. 4°. 1607. fol. CLEM. Frankfurt 1590. 8°. 1616. 8°. Anglice versa a PHILEMONE HOLLAND Lond. 1610. fol. 1611. fol. 1637. fol. CLEM. Vix puto primas editiones aliquid botanici habere.

§. CCCLXVII. *Marsiglius Cagnatus.*

Marsiglii CAGNATI Variarum observationum L. IV. Rom. anno 1587. 8°. minime indocte scripti, pluscula ad rem herbariam facientia continent, ut L. I. de ortu plantarum apud HIPPOCRATEM & THEOPHRASTUM. De ortu cerealium ad THEOPHRASTUM. De Tribulo & Rosis ad eundem. De hordeo & frumentis ad panificium receptis. L. II. De coctili indole fabarum, de Schino & Scilla, de plantis quarum folia radices producunt, de pane, uva taminea, Oenanthe. L. III. De Chondro, Alica, cepis. De prodigioso plantarum exortu, de vino & musto. L. IV. De malo medica, & ad CATONEM de re rustica.

EJUSDEM *De ligno sancto disputationes binæ* Rom. 1602. HEINS. anno 1643. 4°. SEGUIER. & cum *opusculis* Rom. anno 1603. 4°. MERKL.

EJUSDEM *de tuenda sanitate* L. II. & *de temperantia* Rom. anno 1591. Patav. anno 1605. 4°.

§. CCCLXVIII.

(f) p. 12.

(g) p. 43.

§. CCCLXVIII. Laur. Scholz.

Laurentii SCHOLZ *Catalogus arborum fruticum, & plantarum horti medici* Breslaw anno 1594. 4°. * & prius anno 1587. 4°. Accessit JOH. FERSCHII de viris in materiem medicam & herbariam bene meritis Breslav. 1594. 4°. RIV. Brevis Catalogus horti proprii; sed ait se omnium suarum stirpium icones parasse.

ANDRÆ CALÆJI *carmen ad hortum LAUR. SCHOLZII*. Vratislaviæ anno 1592. 4°. TREW.

§. CCCLXIX. Johannes Thalius.

Johannis THALII Medici Northufani *Sylva Hercynia, seu Catalogus plantarum sponte nascentium in montibus & locis vicinis Hercynia, quæ respicit Saxoniam*, ad Joachimum CAMERARIUM datus, & cum ejus Horto Medico & Philosophico (h) excusus Francf. anno 1588. 4°. * & Northusæ anno 1674. 4°. MERKL. cura Nicolai GOTHOFREDI recusus. Etsi hanc editionem non vidi, neque fere ejus quisquam meminit, video tamen WENDELINUM (i) THALIUM, fratrem JOHANNIS, novam editionem parasse. Plantæ plurimæ, earumque nonnullæ rarissimæ, ut vel ad nos usque latuerint, aut ne a nobis quidem repertæ fuerint, in Monte Bruçtero, circa Northusiam, & passim in Sylva Hercynia a THALIO lectæ, descriptæ, cum iconibus 14. a CAMERARIO adjectis, quarum aliquæ sunt GESNERI. Difficulus Cl. viri plantæ extricantur, quod varietates plurimas recenset, & in genera mire copiosa stipet, exemplo Intybi, Chondrillæ, Graminis, Rapunculi. Eximium tamen opus & ex proprio Cl. viri labore natum. Vitam ejus *Fridericus Christianus LESSER* descripsit Northuf. anno 1747. 4°.

§. CCCLXX. Varii.

Pierre JOLY *Raisons des anciens en la consécration de certains arbres, herbes & fleurs* Metz anno 1588. 8°. FALC.

ALBERTI SCHELIGII *tr. de venenis & morbis venenosis* Venet. 1588. 4°.

Carolus CRAÛSUS in MESVEN *de simplicibus & in MANARDI epistolas* Venet. anno 1588. 8°. MERKL.

Zacharia ROSENBACH *Paradiesgärtlein, darinn die edelsten Kräuter abcontersfeytet und beschriben sind* Francfurt anno 1588. 12°. * Versiculi partim medici, partim emblematici, plantarum vulgarium, cum iconibus rudiusculis, simplicis auctoris. An differt CONRADI ROSEBACHII *neues Paradiesgärtlein der edelsten Kräuter in Reimen beschriben* Francfurt 1613. 8°.

EJUS-

(h) LESSER.

(i) PASCHAI GALL, bibl. med, p. 194.

EJUSDEM *Catalogus plantarum circa Herbornam Nassovia nascentium* Herborn. anno 1616. 8°. 1626. SCHEUCHZER.

EJUSDEM *quatuor indices corporum animalium perfecte mixtorum* &c. quorum II. est botanicus Herborn 1626. 4°.

JEAN VOSTET *almanac des laboureurs* Paris 1588. 8°. THUAN.

§. CCCLXXI. B. Bauderon.

BRICE BAUDERON Matisconensis Pharmacopœam edidit, cujus primam editionem ignoro, nisi est *paraphrase sur la pharmacopée* Lugduni 1588. 12°. Inde prodiit 1595. 12°. 1607. 12°. TREW. & aucta c GR. BAUDERON & LAUB. CATELAN 1614. 8°. TREW. Rouen 1622. 8°. aucta demum a FRANC. VERNI & a G. SAUVAGEON Lyon 1662. 4°. notis in quamque compositionem & in Theriacam additis, tum etiam 1681. 4°. Germanice versa per OL. SUDENUM Strasburg 1595. 8°. DRAUD. cum titulo *deutsch Arzney - Apotheck*. Latine reddita a PHILEMONE HOLLAND cum I. du BOYS *observationibus in methodum miscendorum medicamentorum topicorum* Londin. 1639. fol. Haag. 1640. fol. MERKL. Erroribus plenam esse N. le FEVRE I. p. 350.

BARTHOLOMÆI HUBNER *neues Speisbüchlein von Essen und Trinken, allerley Speis und Trank und vielen guten Haus - Arzneyen* Erfurt 1588. 8. BASSÆUS. 1603. 8°. DRAUD. tum 1607. 8°. RIV. hic cum titulo *Diarium medicum aus den hinterlassenen Schriften des Autoris*.

TREMBLEY *les fleurs de Macer* Rouen anno 1588. 8. SEGUIER. Septem capita MACRI cum commentariis *Guilielmi GUEROUULT & Nicotianæ historia* (k).

ANDRÆ HELMREICH'S *Kunstbüchlein, wie man den Wein erhalten, und abgefallnen Wein zurecht bringen, allerley Kräuter und Gewürze, Wein, Bier und Weinessig machen soll*. Leipzig 1588. 8°.

§. CCCLXXII. *Tabernemontanus*.

Jacobi THEODORI, a patria TABERNÆMONTANI dicti, *Kräuterbuch mit künstlichen Figuren* Francfurt anno 1588. fol. * cujus Tomum II., intermortuo interim THEODORO, Nicolaus BRAUN adjecit, ut tres tomi anno 1592. absoluti sint. Discipulus TRAGI, per triginta sex annos in hoc opere laboravit, & plurimas icones, plerasque ex MATTHIOLO, alias ex CLUSIO & LÖBELIO

A a a 2

imi-

imitatus est, alias ad ipsam naturam exprimi curavit, quæ minime malæ sunt, ut tamen passim aliquæ repetantur, aut inutiles varietates diversis iconibus exprimantur. *Jacobus* suis iconibus immensam farraginem medicarum facultatum adjecit, *BRAUNIUS* brevius scripsit. Repetitum est magnum opus Basileæ anno 1613. fol. 1664. fol. * 1687. fol. *TREW.* & 1731. fol. *.

Icones solas Typographus Francofurtensis *BASSÆUS* in folio longo edidit anno 1590. qua fere editione exteri utuntur, & quæ 2255. figuras habet. Passim tamen species aliquæ omittuntur, quæ in majori opere absque iconibus recensentur. Rariorum plantarum auctor minus peritus fuit, ad vulgares autem & Germanicas commode adhibetur.

§. CCCLXXIII. *Henricus a Bra.*

Henrici a BRA de medicamentis simplicibus & facile parabilibus ad calculum Francker anno 1589. 8°. *MERKL.* 1590. 8°. *BASSÆUS.*

EJUSDEM Medicamentorum simplicium & facile parabilium ad icterum catalogus Leidæ anno 1590. 8°. *MERKL.*

EJUSDEM Medicamentorum simplicium & facile parabilium adversus epilepsiam brevis institutio Arnheim anno 1603. 1605. 8°. *MERKL.* Leuward. anno 1616. 8°. *MERKL.*

EJUSDEM Medicamentorum facile parabilium adversus pestilentiam Catalogus Francker anno 1605. 8°. 12°. *MERKL.* Auctus ex *ANT. SNEBERGER.*

EJUSDEM de curandis venenis per medicamenta simplicia & facile parabilia Arnheim anno 1603. 8°. *MERKL.*

JOHANNIS JUVENIS, vulgo de JONGHE, præter, l. de Medicamentis Bezoardicis, & comm. in GALENUM de theriaca jam dictos (1), scripsit de antiquitatibus & variis fatis Tarenti Neapoli 1589. Francf. 1620. recusum in thes. GRÆV. BURMAN. Habet aliqua de plantis. (Si idem est AUCTOR.)

§. CCCLXXIV. *J. Wittich.*

Johannis WITTICH, Medici Neustadiensis, Bericht von den fürnehmsten harzigen Dingen, dem neuen Armenischen Balsam, fremden Wunder-Kräutern, Holz und Wurzeln Leipzig anno 1589. 4°. *SEGUIER.* 1592. 4°. *. Describit ex *Garcia* ab *ORTA* & *Nicolao MONARDO* Liquidambar, Tacamahacam, Carrannam, balsama alia. Tum Tabacum, Mechoacannam.

EJUSDEM vom ligno Guajaco, Wunderbaum, China, Sarsaparilla, Saffras, l. nephritico Leipzig anno 1592. 4°. * 1603. 4°. *HUTH* Compilatio.

(1) p.

EJUSDEM *Methodus simplicium & compositorum medicamentorum, quæ sunt in usu, de correctionibus medicinarum simplicium, decoctionibus minorativis & alterantibus* Lipsiæ anno 1596. 8°. MERKL. anno 1602. 8°. SEGUIER.

EJUSDEM *Præservatio sanitatis von den sechs natürlichen Dingen, wie man sich in denselben verhalten soll* 1590. 8°. HUTH. puto RANZOVII opus. Accedit lib. de hydromeli, melle, nectare &c.

§. CCCLXXV. *Claudius Roccard.*

Claudii ROCCARD de plantis Absinthii Tract. Venet. anno 1589. 4°. SEGUIER a J. B. cum suo de Absinthii tractatu recusatus Basil. anno 1593. 8°.*. Quatuor Absinthia veterum tentat elucidare. Descriptiones DIOSCORIDIS & GALENI conciliat, in nomina inquirit. Santonicum etiam Romæ & in alpi- bus se legisse ait. Descriptiones nullas dat, ex quibus plantas adgnoscat.

§. CCCLXXVI. *Varii.*

PETRI ALBINI *Meisnische Berg-Chronic* Dresden 1589. habet aliqua ad plantas, quæ in re tinctoria adhibentur, ferratula, croco, isatide.

Kunstbüchlein, wie Dinten, Dinten-Pulver, Presilgen zum Schreiben und Färben &c. Leipzig 1589. 8°. Catal. libr. bis 1602. 1578. 8°. ib.

Beschreibung des Königreichs China, samt dessen Fruchtbarkeit, Reichthum &c. Francfurt 1589. 4°.

Paolo MINI *Discorso della natura del vino, delle sue differenze, e del uso suo retto* Firenze anno 1589. 8°. BURETTE. 1594. 12°. BODL. 1596.

§. CCCLXXVII. *Josephus a Costa.*

Josephus a COSTA S. I. historia natural de las Indias Sevilla anno 1590. 4°. Barcelona anno 1591. 8°. FALC. 1594. 4°. CHIVA. Madrit. anno 1608. 4°. OSB. MEAD. 1610. 4°. NIC. ANTON. hæc editio latina. In *Bibliotheca CHIVÆANA Supplementum* manu adscriptum erat.

Gallice Histoire naturelle & morale des Indes tant Orientales, qu'Occidentales, vertente Roberto REGNAULT, anno 1597. 1598. 8°. NEAULME. Mea editio est Paris anno 1600. 8°.. Alia est anni 1606. 8°.*.*

Belgice historie naturael ende morael vande westersche Indien Enkhuyzen 1598. 8°.

Italice a J. P. GALUCCIO verfa Venet. anno 1596. 4°. SEGUIER.

Anglice a J. C. *natural and moral history of the West Indies* Londin. anno 1604. 4°. OSB.

Germanice *Neue Welt, die man sonst America nennt* Cölln 1600. fol. TREW.

Latina editio recusa est in collectione *Theodori de Bry* P. IX. Auctor in Peruvia (m) aliquamdiu vixit, & in Europam rediit anno 1587. Libro quarto continetur historia plantarum Americæ & potissimum Peruviæ, florum, balsamorum, arborum, cum utilitate medica & œconomica, absque iconibus, sed minime imperite. Hic (n) reperias tunam, in qua vermiculus cochenilla. Reliqui libri alio spectant, eorumque pars magna ad religionem pertinet.

Aliud opus distinguere oportet, latinum, *de natura novi Orbis* L. II. quod Salmanticæ anno 1589. 1595. & Colonix anno 1596. 8°. * prodiit, & prioris operis Libros II. continet, qui nihil valde ad rem nostram faciunt; deinde libros sex posteriores, qui unice de procuranda Indorum salute agunt.

Hoc etiam anno prodiit *diarium nauticum itineris batavorum in Indiam Orientalem* Arnheim 1590. 4°. long. FALC.

§. CCCLXXVIII. Varii.

Felicis ACCORAMBONI sententiarum difficultium Theophrasti in libro de plantis explicatio Rom. anno 1590. fol. MERKL.

EJUSDEM *adnotationes in Theophrastum de plantis* Rom. 1603. fol. PL. cum mente *Aristotelis*.

J. CUNONIS *Hoffartslaster an einem Wundergewächse, so in Soltwedel gewachsen* Witteberg anno 1590. 4°. BURCKHARD.

Girolamo PORRO Il horto de i semplici di Padova Venez. anno 1591. 8°. BURETTE, BURCKH. cum iconibus.

An idem forte fuerit *Catalogus horti Patavini* Venet. anno 1593. 12°. vel 8°. SEGUIER, cujus latinam versionem habeo anno 1608. 8°. (o) excusam *? Brevissimus est & solorum nominum.

ANTONII BOUCHART *de venenis* Basileæ 1590. 4°. RIV.

JACOBUS ZABARELLA *de rebus naturalibus* l. 30. Colon. 1590. fol.

Alexan-

(m) L. IV. c. IV.

(n) *Hist. nat.* L. IV. c. 23.

(o) Anno 1600, 8. FALC.

Alexander CYRILLUS de plantarum & animalium proprietate Romæ 1590. 8°.

§. CCCLXXIX. Michael Bapst.

Michael BAPST von Rochliz neues Arznei- Kunst- und Wunderbuch Mülhausen 1590. 4°. Eisleben 1604. 4°. TREW. Leipzig 1604. 4°. Zweyter Theil Leipzig 1592. 4°. Eisleben 1596. 1604. 4°. TREW. Leipzig 1604. 4°. de sanguine animalium. Dritter Theil Eisleben 1596. 1597. 4°. 1607. 4°. TREW. hoc agitur de plantis sanguinem sistentibus.

EJUSDEM Juniperetum oder Wachholder- Garten, wie man aus diesem Gewächse Oel, Wasser, Extracten und Salien bereiten solle Eisleben 1601. 4°. DRAUD. 1605. 4°. * 1675. 4°. Enormis & misera collectio virium medicarum, quæ unquam junipero adfectæ fuerunt.

In BALDUINI RONSSEI epistolis medicis Leidæ 1690. 8°. 1618. 8°. * & alias excusis, pluscula huc faciunt, de vino, cerevisia, cum DODONÆI epistola huc pertinente; de usu vitis sylvestris, de faba, nuce prænestina, catharticiis ex novis insulis advectis, de semine casia ægyptiæ, cum nonnullis iconibus. Contra LEONHARDUM FUCHSIUM monet, nimis acrem in Mesven esse. De Mandragoræ malo, quod pomum sit Rubeniticum.

§. CCCLXXX. J. Wigandus.

Johannis WIGANDI vera historia de Succino Prussico, de alce Borussica, de herbis in Borussia nascentibus Jenæ anno 1590. 8°. Episcopus Pomezaniensis scripsit anno 1583. simplex homo, & miraculis deditus edidit opus Job. ROSINUS. Plantarum catalogi sunt quatuor, cum locis natalibus. Inter eas sunt Calla, Glaux, Heptaphyllum fragiferum, Aloides, Melampyrum cæruleum, Chamæpeuce, Gladiolus, Iris humilis, Pentaphyllum Tragi, Scorzonera, Polemonium. Aliquas vix adgnoscas, ut Epimedium, Panacis speciem, Atractylidem, tres herbas ultimo loco dictas.

Historiam plantarum in Borussia nascentium Regiomonti anno 1655. 4°. editam citat SEGUIER.

§. CCCLXXXI. P. Alpinus.

Prosper ALPINUS, Marosticensis, insignis Clinicus, simplicium Professor & horti Patavini Præfectus (p), cum AEMO, Veneto Consule anno 1580. Caïrum petiit, & rediit anno 1584. In Ægypto medicinam fecit, in plantas etiam medicatas inquisivit, earumque icones, ad sui seculi saporem paravit.

Edidit

(p) Anno 1593. CORTUSO successit TOMASIN. Gymnas, Patav, p. 97.

Edidit varios libellos: *de Balsamo* primum, qui Venetiis anno 1591. 4°. * & Patavii anno 1639. 4°. * prodiit, cum *historia etiam naturali* Ægypti recufus. Gallice vertente *Antonio COLIN* Lyon 1619. 8°. CHION. Balsami fruticem Arabiæ indigenam esse, circa Mataream non nasci, nisi eo translatum, & facile interire. Balsamum ipsum describit, quale ex arbore stillat, notasque legitimi dat. In icone videas foliis esse ternis, quinis, septenis, fructu conico, triloculari forte, flore obscuro, quem tamquam *Aspergillum* pingit, aut *Acaciæ globulum*. In horto PROSPERI Balsamum floruit, BARTHOLINO teste (q).

EJUSDEM *de plantis Ægypti liber* Venet. anno 1591. 4°. SEGUIER. anno 1592. 4°. *. Patavii anno 1639. 4°. prodiit SEGUIER. anno 1640 *. Leidæ anno 1735. 4°. *. Plantæ paucæ, cum 49. iconibus, in Ægypto repertæ: fere celebriores, medicatæ & edules, pleræque eo tempore minus notæ, aliquæ neque nostro. Coffæ icon minus bona.

EJUSDEM *de medicina Ægyptiorum Libri IV.* Venetiis anno 1591. 4°. * eximium opus, cujus liber IV. huc facit, quo res medicamentaria Ægyptiorum continetur; de Opio, Cannabe, de Coffæ decocto fufe, de Cassia purgatrice, de femine plantæ leguminosæ abdelmelich, de plantis, quæ theriacam Ægyptiam ingrediuntur, Calamo aromatico, Maro, Amomo, Acacia &c. Recufus est cum BONTIO Paris. anno 1649. 4°. FALC.

EJUSDEM *de Rhapontico libellus* Patav. anno 1612. 4°. Leidæ anno 1718. 4°. *. Describit & depingit Rhaponticum Thracicum & Scythicum, quod Rhei genus est, vulgo in hortis notum, & a Chinesi diversum. Esse Rhaponticum veterum.

IDEM præfationem scripserat anno 1614. ad libros II. *de stirpibus exoticis*, quas undique ab amicis habuerat, potissimum tamen ex Creta. Cum autem anno 1615. moreretur, filius *Alpinus ALPINIUS* eas plantas anno demum 1627. 4°. * Venetiis edidit, omnino 136. omnes in ære expressas: aliquas etiam sua manu delineatas. Intercedunt latinæ aliquæ. Est inter fontes botanices (r).

Posthuma inde prodierunt aliqua Leidæ anno 1735. 4°. *. Primumque *historia naturalis Ægypti* inter Codices M.S. *Ludovici CAMPOLONGI* reperta, & a *Bartholomeo SELLARI* missa. Major equidem operis pars ad animalia spectat; intercurrent tamen botanica varia, de Allio, Althæa, Aro Ægyptio, & Colocasia, herba Aïsis, Atriplice, Been utroque, Brassica cauliflora & napestri, Salice Callaf, Cichoreo, Colchico, Coriandro, Cypero, Faba & Loto Ægyptia, Nymphaea, Hermodactylo, Hyoscyamo albo, Iride, Kali, Lactuca, Ligustro, Pisis marinis, Milio Æthiopico, Papavere, Pipere, Pfyllio, Rosis, Schoenantho, Sefamo, Taxo &c.

In II.

(q) *De Theriac.* II.

(r) Exstat Codices M.S. THOMASIN Elog. II. p. 304.

In II. volumine posthumorum reperitur diff. de *Laserpitio* & *Loto* *Ægyptia*, *Nymphæa* nempe calyce quadrifolio, flore albo pleno, in stamina degenerascente: adjectis iconibus.

§. CCCLXXXII. *Varii.*

Antonii PASINI Annotationes & emendationes in versionem Dioscoridis a MATTHIOLO propositam Bergomi anno 1591. 4°. 1593. 4°. 1600. 4°. SEGUIER.

In *Michaelis MERCATI splendida metallotheca* anno 1719. Romæ fol.* excusa, *Armarium VI.* totum pertinet ad classen Zoophytorum, quæ hactenus cum plantis retinebatur. Obierat anno 1591. Per Hetruriam peregrinatus erat, ut plantas conquireret *TARGIONI* Corograf.

Antonii Marie BETTI de Rhabarbaro contra communem opinionem questio Bonon. anno 1591. fol. sed nostra editio antiquior est, & anni 1560. ut ex præfatione suspicor. Quæritur, num infusa magis cum Rhabarbaro aqua, num potius ipsa radix alvum magis solvat. Ipsam radicem præfert infusæ aquæ.

Jac. GRETSCHER de plantis ex Aristotele potissimum collecta Ingolst. 1591. 4°.

Säugender kreissender Wöchnerinnen Unterweisung, samt einem Verzeichniß gesunder und ungesunder Speisen und Trank Halle 1591. 4°.

Eduardi LOPEZ relazione del reame di Congo cum iconibus etiam plantarum Rom. 1591. 4°. & in collectione I. T. de BRY. Francofurti 1597. fol. 1609. fol. Anno scriptum est 1584. Palmam quam dixit fericiferam, & alias delineat.

Johannis CARDENOS (s) Problemas y secretos de las Indias anno 1591. 8°. NIC. ANT.

EJUSDEM de Chocolate che por vechos haya y sies bibida saludable Mexici anno 1609. NIC. ANT.

Baptista CODRONCHI de baccis Indicis, atque antimonio Ferrar. anno 1591. 4°. 1692. 4°. SEGUIER. & Bonon. anno 1629. 4°.

EJUSDEM de sale Absinthii, & de Elleboro libelli Francofurti anno 1610. 8°. *. In salibus vires suarum plantarum manere non bene contendit. Elleborum utrumque ait se adhibuisse, raris tamen in exemplis. Utriusque usum & innocentiam contra Arabes tuetur.

Jacobi FERRARII Idea theriaca & mithridatii ex optima Antonii BERTHIOLI pragmatica, partim ex doctissimi olim FLAMINII EVOLI scriptis, partim
ex

(s) CARDENAS SEGUIER.

B b b

*ex propriis excerpta Venetiis anno 1591. 1601. 1602. 4°. * TREW. 1606. 4°. MERKL. De stirpibus aliquot rarioribus, quæ theriacam ingrediuntur. Pro Xylobalsamo Agallochum recipit, per Carpobalsamo Cubebas.*

Antonius PHILOTHEUS de HOMODEIS Ætnæ topographiam Ætneorumque incendiorum historiam edidit Venet. anno 1591. 4°. varie recusam, etiam in THESAURO BURMANNIANO. Ipse Ætnam bis conscendit, crateresque descripsit, multis ante 1591. annis, tum sylvosæ regionis arbores, inter quas Juniperus est, & Berberis, his in calidis regionibus rariores.

Gregorio de los RIOS Agricultura de los Jardinos Madrit. anno 1592. 8°. 1600. fol. 1604. fol. & Saragossa anno 1604. fol. SEGUIER anno 1620. fol. Nic. ANTON. Collectanea.

DUNCANI LIDDEL de facultate vegetante Helmstatt 1592. 4°.

§. CCCLXXXIII. *Jacobi Theodori de BRY collectio.*

*Jacobi Theodorici de BRY AMERICA, collectio est itinerum in Americam, quæ cepit anno 1590. prodire, quo excusa est Narratio de commodis & ritibus Virginiae Francf. fol. *. Inter ea commoda est herba sericea, lignum Sassafras, Cedrus, Isatis, Sacchariferæ arundines, plantæ, quarum nomina nondum innotuerunt. Auctor est Johannes WITHE. Prodiit etiam cum titulo Thoma HARIOTI Londin. anno 1588. BODL. & germanice 1590. fol.*

P. II. Expeditiones Renati de LAUDONNIERE, & Jacobi le MOINE, dicti de GOURGUES in Carolinam anno 1591. fol. successerunt, quæ aliquantulum habent botanici argumenti, ut fructus spontaneos & vites.

P. III. Continet J. STADII historiam Brasiliae anno 1592. fol. meram fere historiam, cum brevi plantarum utilium memoria, potissimum Piperis, trium generum.

*P. IV. Est iter Johannis LERY anno 1605. fol. *.*

*P. V. & VI. Hieronymi BENZONI novus orbis anno 1594. fol. * & 1596. fol. *.*

P. VII. Ulrici FABRI Iter in civitatem Boni aëris, flumen Parana, & regiones aliquas Brasiliæ.

P. VIII. Itinera HAWKINS, CANDISH, & RAISLEIGH, parum ad scopum nostrum facientia, anno 1599. fol. Hunc tomum Johannes Israel de BRY edidit JACOBI THEODORICI fil.

P. IX. Josephi a COSTA Opus, tum Iter per Magellani fretum Sebaldi de WEERDT & Oliverii de NOORT anno 1602. fol. Etiam hæc fere historica.

P. X.

P. X. Openheimi anno 1619. fol. * prodierunt *Americi VESPUCCI* duo itinera, *Raph. HAMOR* Virginia, tum *I. SMITH* Colonia Penobscotensis.

P. XI. & XII. Openheim anno 1619. fol. *Antonii de HERRERA* *Indiæ Occidentalis* historia, vix quidquam habens ad rem naturalem. *Jacobi le MAIRE* iter, & *SCHOUTENII*. *HERRERÆ* etiam opus sæpe seorsim. prodiit Gallice *histoire generale des voyages & des conquêtes les Castillans* 1660. 4°. 9. Vol. & 1671. Anglice London 1740. 8°.

Tomum XIII. & XIV. addidit anno 1627. *Matthæus MERIAN*, *J. Theodori* de BRY gener, qui idem totumque opus in compendium redegit cum titulo *Historia Antipodum, oder neue Welt* 1631. fol. Sermonem ad icones adjecit *J. Philipp ABELIN*, qui sibi nomen fecit *J. Ludov. GODOFRID*.

J. Theodori & *J. Israël* de BRY fil. collectio itinerum in Indiam Orientalem Germanica. Huc pertinet in libro I. *Iter Eduardi LOPEZ* p. 377.

L. II. Est *Iter Hugonis* v. *LINSCHOTEN* seorsim dicendum, anno 1613. fol.

Idem continuatur in L. III. Openheimi anno 1616. fol. * excuso. Adcedunt itinera *BARENSII* & *HEEMSKERKII*, & primum iter Belgarum in Indiam Orientalem anni 1594.

L. IV. Openheim anno 1617. *LINSCHOTENII* *Historia naturalis Indiæ*, & ad plantas adnotationes *PALUDANI*, atque *Christophori a COSTA*. Arborea & plantæ satis abunde, sed confer ipsum *HUGONIS* iter. Ex itinere Belgico plantæ *Madagascariæ* & *Javæ*.

L. V. Vix quidquam continet rei herbariæ; sed L. VI. *Francof.* anno 1603. fol. *Guinææ* frumenta, & *Manigettam* describit, & *Sorghum*, & plantas ejus regionis vefcas. Prodierat *Amstelodami* anno 1605. fol. * cum titulo *Description du riche Royaume d'Or, de Guinée ou de Mina, & Beschryving van de ganze Kust van Guinea* *Amsterd.* 1, 96.

L. VIII. *Francofurti* anno 1606. fol. Habet ex *J. Hermanni* de *BREE* itinere arborem illam celebrem *Insulæ Ferri*, ad *Episcopi* descriptionem. Reliqui tomi vix huc faciunt.

Librum XII. & XIII. adjecit *Guilielmus FITZER* junioris de BRY gener, *Francofurti* anno 1627. fol. T. XIV. anno 1630. prodiit.

Eam collectionem etiam *Levinus HUISIUS* in 4°. reddidit ab anno 1598. ad annum 1650. quo tomus 26. prodiit, quæ rarissima est editio.

§. CCCLXXXIV. *Fabius Columna.*

Fabius COLUMNA, ex spuria quidem propagine illustrissimæ *COLUMNARUM* genti natus anno 1567., *COLUMNARUM* vice Zagarolæ in Æquicoloribus aliquamdiu præfectus, vir matheseos, musices, variarum artium peritus (t), botanicus summus, inter inventores locum ex primis meretur. *Causarius* homo, & epilepsiæ obnoxius, convertit se ad plantas cognoscendas, ut remedium ad suum morbum inveniret; satis enim intelligebat, frustra *DIOSCORIDEM* plantam sibi indicare, quæ caduco morbo medeatur, nisi æger eam ipsam herbam ad suum morbum adhibeat, de qua *DIOSCORIDES* scripsisset. *Phu* ergo *DIOSCORIDIS* esse *Valerianam* nostram vulgarem ex veterum notis eruit, eamque feliciter, ut ipse quidem scribit, maximo sua morbo opposuit. Idem studium ad alias plantas *DIOSCORIDIS* adhibuit, in eo plerisque nuperis felicior, quod in calidiori regione spem haberet meliorem, se plantas veras Græcorum detecturum. Ita anno 24. auctoris natus est *Φυτοβατανος* seu plantarum aliquot historia, in qua describuntur plantæ rariores antiquorum delineationibus respondentes Neapoli anno 1592. 4°. *. Plerumque a vulgaribus auctoribus longe abludit. Dat icones æneas primus, certe meorum, qui plantas dederunt depictas, & ipse sculptorem adjuvabat, sunt autem ex omnium accuratissimis. In *Phu* characterem exacte expressit. Plantæ sunt 27. iis accesserunt octo aliæ. Novam editionem *Janus PLANCUS* edidit Florentiæ anno 1744. 4°. * cum vita *FABII* & *Lynceorum* notitia, de quorum numero *FABIUS* fuit.

Cum annos natus esset 38. majus dedit opus, cui titulus est *minus cognitarum rariorumque nostro celo orientium stirpium εκφρασις*, qua non pauca ab antiquioribus descripta disquiruntur & declarantur Romæ anno 1616. 4°. *. sed dedicatio est anni 1610. & ipsam opus anno 1606. ad prelum paratum erat (u). Peritior nunc *FABIUS* flores, fructusque & femina, ubique adpinxit, descriptiones plenas, & philologicas cum veterum locis comparationes dedit, estque procul dubio inter principes rei herbariæ fontes. Plantæ sunt 156. aliquæ Regno Neapolitano propriæ, aliæ montanæ & alpinæ, plurimæ novæ. In *appendice* accedit *Quamoclit* pennatum. Subinde priora antiquat, & alias plantas cum vetustis nominibus conjungit.

Minus cognitarum stirpium pars altera Romæ anno 1616. 4°. * quo anno etiam dedicatio data est. Plantarum icones 44. quarum plusculæ sunt alpinæ, & *Fratri Gregorii* de *REGIO*, interque eas *Tozzia*, *Vitaliana*, aliæ rariores. Manifestius nunc *FABIUS* a flore, fructu & femine adfinitates plantarum suas sumebat (x). *Spergulam* ergo monet debere cum *Alfine* conjungit, *Cymbalariam* cum *Linaria*, *Helxinen* cissampelon cum frumento Saracenicum. *Atriplices* femine non foliaceo ad *Blitum*, ad *Anchufas* *Cerinthem*, *Symphytum* ad *Lithosperma*,

(t) *SEVERIN medic. efficac. L. I. P. 3.*(u) *CLEMENT*, editum etiam, si fides *Cl. SEGUIER.*(x) *C. 27.*

sperma, Coronopum ad Plantaginem, Adonidem ad Ranunculos pertinere. Id novum putabat vir ILL. sed GESNERI eadem fuerant cogitationes.

Denique anno 1627. editurus (y) erat *adnotationes & additiones ad opus Francisci HERNANDEZ & Nardi Antonii RECCHI*, quod demum anno 1651. Romæ prodiit *. In iis multa ad genera, & classes & characteres plantarum FABIVS addidit, nuperiorum inventorum similia. Petalorum (z) nomen, apud veteres etiam cum foliis commune, floris partibus dicavit, differentias plantarum a florum figura (a) & petalorum numero sumi debere vidit. Nomina Cl. virorum plantis imposuit, ut CÆSIÆ (b), & floris Cardinalis (c), ipse COLUMNIAM sibi a CÆSIO dicatam admisit. Stylum & stamina novit; plerosque flores esse isostemones non ignoravit (d), stylique divisiones & varietates fructuum dixit (e). Plantas in spontaneis sedibus hirsutas cultu callescere (f) monuit. Ad RECCHI plantas notas, comparationes, & 13. figuras addidit.

Valetudo ipsi infirma fuit, etsi ad proVectum senium pervenit, & circa medium seculum XVII. demum obiit. Femoris ulcus torridis lateribus admotis ipsi SEVERINUS (g) exussit. Epilepsiæ passum esse recidivam PLANCUS putat, obsoleta certe fama pene ignotus ex vita excessit (h), & ἀναλφαβητος, senis SWIFTIANI simillimus.

(y) J. ANDREÆ ad O. WORMIUM epist. I. n. 146. qui COLUMNAM in eo opere laborantem viderat, & botanicorum principem dixerat.

(z) In RECCHUM p. 853. In Rosa & Isophyllo DIOSCORIDIS eo vocabulo usus fuerat, in Chrysanthemo ALCMAN.

(a) p. 854.

(b) p. 873.

(c) p. 853.

(d) p. 880.

(e) p. 856. 857. sqq.

(f) p. 877.

(g) *Effic. medic.* p. 141.

(h) PLANCUS *vit.* p. IX.

LIB. VI.

COLLECTORES.

BAUHINI.

§. CCCLXXXV. *J. Bauhinus & Cherlerus.*

Maximo suo labore meriti sunt Illustres fratres, ut novum seculum in re herbaria, ducant (*i*). *Johannes* quidem, cognomine medico Lugduni natus, FUCHSII discipulus, patria excessit, & Ebroduni aliquamdiu vixit, deinde Monte Beligardi apud Principem consenuit, atque ad magnam ætatem pervenit. Cum GESNERO enim anno 1561. iter fecerat, natus anno 1541. Bononiæ ALDROVANDUM audiverat, & anno demum 1613. obiit. Dimidio adeo seculo in magno opere laboravit, quod juvenis admodum, non ignorante GESNERO, molitus erat. Plantas in alpihus Rhæticas, Helveticas, in montis Juræ jugis, in Gallia Narbonensi, & in Italia, sylvæque Martia, plurimas legit, multas etiam a genere suo *J. Henrico* CHERLER habuit, qui & ipse diligenter, in Gallia potissimum Narbonensi, plantas legerat. Auctores veteres novosque acuto cum judicio legerat, excerpserat, comparaverat, CLUSIANIS, & LOBELIANIS etiam operibus usus.

Ad Lugdunense opus utique (*k*) suam operam contulerat. Primum ejus opusculum tamen *Epistole* fuerunt, dudum a nobis dictæ, ad GESNERUM datæ, aut a GESNERO acceptæ, quas minor vir frater CASPAR Basileæ anno 1591. 8°. * edidit, & quæ totæ botanici sunt argumenti: atque demonstrant, industriam juvenem plurima ad GESNERUM misisse.

Cum iis Epistolis edidit CASPARUS fratris JOHANNIS libellum *De plantis a Divis sanctisve nomen habentibus*, parvum libellum, & quasi specimen secuturi operis. Nomina sunt, loci natales, aliquando & adnotationes aliquæ. MATTHIOLUM potissimum ulciscitur.

*De plantis Absinthii nomen habentibus ex J. B. laboriosissimo plantarum libro, cui consensus & dissensus circa stirpes titulus est Montebeligardi anno 1593. 8°.** Plurimis ex auctoribus Absinthii specierum descriptiones excerpit, ad eas sententiam

(i) *Epist.* GESNER. p. 99.
(k) T. II. p. 18.

tentiam suam dicit, de figuris judicat. Non satis bene describit, præter Absinthium umbelliferum. Rem ipsam accurate sibi notam fuisse satis ostendit, scopum vero eo tempore videtur potius habuisse criticæ botanicæ scribendæ, quam historiæ.

EJUSDEM *Historia admirabilis fontis balneique Bollenfis, ad acidulas Gæppingenses, mandato FRIDERICI Ducis Württemberg, admoniti a Johanne BAUHINO ejus Principis medico, conscripta Montebeligardi anno 1598. 4°. ** Hujus operis liber quartus ad rem herbariam pertinet, in quo de stirpibus in vicinia thermarum lectis agitur. In hac ad pedes sylvæ Martiæ rusticatione BAUHINUS plurimam in plantis legendis operam posuit. Poma primum & Pira describit, & picta dat, novo instituto, & pulchre: tunc reliquas arbores fructiferas aliasque: tum plantas alias, & inter eas aliquas eo ævo parum notas, ut Viciam Sylvaticam maximam: Ocymoides non speciosum. Peplidem LINNÆI primus depinxit. Gramina porro satis multa, & Fungos, etiam cum iconibus dat. Mutato titulo idem opus *de aquis medicatis nova methodus* anno 1605. 1607. 1612. 4°. recusum est, ipsum non mutatum; Germanice vero Stutgard. anno 1599. 4°. 1602. 4°. 1603. 4°. vertente Davide FORSTER, cum titulo *Arzney- und Badbuch, oder Beschreibung fast aller heilsamen Bäder, mit schönen Figuren, allerley Erdgewächse, Kräuter, Blumen und Früchte.*

A morte Johannis BAUHINI Societas CALDORIANA Ebroduni anno 1619. 4°. * edidit ejus Viri & J. Henrici CHERLER *Historiæ plantarum generalis nova & absoluta prodromum.* Sunt tituli capitum librorum 40. quibus hi viri magnum opus comprehendere destinabant. Videas in eo prodromo classes naturales bene multas, arbores coniferas, Ericas, filiquosas, papilionaceas, & istis adfines, Cista, Rosas cum Rubo conjunctas, Cucurbitaceas, leguminosas (quas pentaphylla inmixta turbant), Cereales, Gramineas, Liliaceas, Campaniformes, tetrapetalas cruciatas, Malvas, cichoraceas, radiatas, capitatas, umbelliferas, verticillatas, coronarias (admixtis Linariis), Rhœades, Ranunculos, vasculiferas, asperifolias, folanaceas, multifiliquas, Seda, stellatas, Filices, marinas, Fungos; vera certe methodi naturalis rudimenta, etsi passim aliqua inmiscuit aliena.

Multis tamen post hanc pollicitationem annis demum hæc *plantarum historia nova & absolutissima cum auctorum consensu & dissensu circa eas* annis 1650. 1651. Ebroduni tribus Vol. in fol. * prodiit, sumtus erogante Francisco Ludovico de GRAFENRIED, patritio Bernensi, bonarum literarum studioso, & Ebroduni eo tempore præfecto. Nullus equidem typographicus ornatus adest, icones FUCHSIANÆ, a GUARINO bibliopola coemtæ, parvæ & malæ, propriæ icones etsi non infidæ, tamen incomtæ, multæ etiam ad alienas plantas transpositæ, editor demum Dominicus CHABRÆUS, medicus Ebrodunensis, oneri impar. Verum cum istis mendis, vix imputandis auctori, bonus tamen & fidelis codex est, quem typis expressum habemus; & opus omnibus
expensis,

expensis, tamen haecenus sine pari. Plantæ numerosissimæ, plerumque bene descriptæ, cum collectis omnium scriptorum locis, non absque critico iudicio, & in unum magno cum iudicii acumine collecta, quæ ad ea tempora de plantis innotuerant. Eo opere RAJUS plurimum usus est, & non bene BAUHINO exprobratur, novas plantas non continere, nam continet plurimas, & ex magnis illis generibus, parum haecenus excultis, quas vel ipse invenerat, vel gener J. Henricus CHERLER. Rarum in eo vitium est, etiam in vasto opere, plantam eandem duobus nominibus repetitam reperire. Varietates non amavit. Confusas veterum descriptiones sagax evolvit, & quæ extricare non poterat, intacta deseruit.

CHERLERI, viri parum præter fœceri opus noti, adlitæ ad LOBELII icones notulæ, mecum ab optimo viro J. GESNERO communicatæ, aliquot plantis indigenis meam collectionem auxerunt. Ejus etiam viri nomen in planta dedicavi, quam ei inscripsi. Præter Galliam Narbonensem montes supra Gotthardi montem positos adiit.

Compendium quoddam magni operis sunt *Domini CHABRÆI icones & sciagraphie stirpium* Genevæ anno 1666. & 1677. fol. * editæ. Icones sunt J. BAUHINI, cum nominibus & brevi historia. Vitia primi operis ita non emendata, ut aucta sint, pluresque quam prius figuræ transpositæ.

§. CCCLXXXVI. C. Bauhinus.

Casspar BAUHINUS, multis annis fratre suo junior, (anno demum 1560. natus), & in re herbaria æmulus, in colligendo laboriosus, in iconibus felicior, plantarum numero superior, a discipulis & ab amicis multis omnino symbolis ditior, multo minus acuti vero iudicii, in admittendis varietatibus, in repetendis cum diversis nominibus iisdem plantis facilis, in descriptionibus etiam minus accuratus, classium naturalium minus studiosus, in eo mecum infelix, quod tempora sua cum anatome partiri sit coactus. Anno 1577. per thermas Fabarias & montem Spelugam in Italiam penetravit, Baldum montem adiit, Romamque & Patavium, multas etiam in Italia a fratre prætervisas plantas collegit. Inde Galliam Narbonensem anno 1579. petiit, Germaniam anno 1589. & post id iter 35. annis superfuit, extinctus anno 1624. In patriam redux diu publice docuit, felicissimis ejus Academiæ temporibus. Sed etiam discipuli *Joachimus* BURSER, *Johannes* FLEISSER, *Jacobus* HAGENBACH, *Georgius* SPÖRLIN, alias & alias alpium regiones adierunt; & spolia sua ad præceptorem miserunt. HAGENBACHIUS ex alpibus glacialibus inter Interlachen, Lauterbrunn & Grindelwald; BURSERUS Badæ lectas, & circa thermas Fabarias, montem Fractum, vallem Lepontiam, Gotthardum, Gemmiam, vicinum montem Gletscherberg, montem Penninum, in Austria, montibus Pyrenæis, Gallia Narbonensi. FLEISSERUS demum Gemmiam & Penninum (S. Bernhard) adiit; *Jacobus* ALBINUS ex Hispania plantas misit.

Hortenses

Hortenses stirpes, & ab amicis exteris undique missas, ab *Henrico* etiam potissimum FURERO, Senatore Northufano, a *Fabio* COLUMNA (1), F. IMPERATO, F. & J. PONA, H. BELLI, J. A. CORTUSO, J. CARGILLO Scoto, J. DORTMAN, J. SIEGFRIED, J. TERENTIO, LEONHARDO DOLDIO, NIC. AGERIO, OLAO WORM., P. ALPINO, aliis (m) plurimas habuit, & Basileensis agri proventus ipse adjecit.

Ad ANGUILARÆ librum *de simplicibus*, latine versum & a se editum, notulas adjecit Basileæ anno 1593. 8°. SEGUIER.

Primum edidit majoris operis Prodrumum *Phytopinacem*, seu enumerationem plantarum nostro seculo descriptarum Basileæ anno 1596. 4°. Plantæ sunt 2700. (nempe admissis in numerum varietatibus); cum nominibus sæpe a solo numero repetitis, & subjectis nonnullis synonymis. Icones pauculæ & parvæ, aliquæ tamen stirpes hic primum descriptæ. Neque totum ambitum plantarum persequitur, nam in Trifoliis finem facit: Carduos adeo, & alias classes præterit, partemque papilionacearum.

Anno 1598. edidit MATTHIOLI opera, & addidit de suo thesauro multas plantas a nemine hæctenus propositas (n), novasque icones & synonyma. Earum iconum aliquæ in prodromo redeunt, multæ nusquam, quod ad theatri aliquas partes ineditas pertineant. Numerum non inivi, sed omnino magnus est, ut hac editione MATTHIOLI non debeant carere, qui plena opera CASPARI possidere voluerint. Recusum est anno 1674. fol. TREW.

Animadversiones in historiam generalem plantarum Lugduni editam. Catalogus plantarum 400. eo in opere bis terve positarum Francofurti anno 1601. 4°. * Bonum opus & eo tempore necessarium, quo Lugdunensis historia almagesti locum sola tenebat.

Prodromus theatri botanici, in quo plantæ circiter 600. ab ipso C. B. primum descriptæ cum suis figuris proponuntur Francofurti anno 1620. 4°. * Basileæ anno 1671. 4°. * Non quidem sexcentas novas plantas esse credas, cum multæ a CLUSIO aliisque dictæ pro novis redditæ sint: numerosæ tamen sunt, & omnino 138. bonæ icones, nam cum plantis siccis ipse comparavi, quarum sunt simillimæ.

Pinax theatri botanici, seu index in Theophrasti, Dioscoridis, Plinii & botanicorum, qui a seculo scripserant, opera, plantarum fere sex millium nomina cum synonymiis & differentiis. Opus XL. (o) annorum, Basileæ anno 1623. 4°. 1671. 4°. * 1683. 4°. BERGER. nisi vitium est typographi. Cum singuli fere

Scriptores

(1) Ejus plantæ siccæ pervenerunt ad Cl. BREHENS *Hercyn. cur.* p. 30.

(m) Catalogum dat in principio Pinacis.

(n) Præf.

(o) Nam Monspeli anno 1578. plantas legerat, & GUILANDINO aliquas demonstraverat *Phytopin.* p. 149. 153.

Scriptores aliis nominibus eandem plantam designarent, cepit hoc ævo confusio nasci, quæ ab eo tempore multum increvit, ut quam plantam quisque scriptor suo nomine designaret, nunc obscurum esset. Ergo *Caspar* BAUHINUS genus quidem ex veteribus, deinde quamque suam speciem præmisit, sub suo nomine vero aliorum scriptorum diversa nomina recensuit, quibus eam plantæ speciem intellexissent. Notas subinde adjecit, & observationes aliquas. Triplum fere numerum habet herbarum LOBELII, decuplum stirpium DIOSCORIDIS, & necdum novus Orbis suas divitias effuderat. Non ideo diffiteor, immenso labori Cl. virum succubuisse; passim eandem plantam diversis cum nominibus repetiisse, difficiliores THALII & CORDI stirpes non enodavisse, multum fecisse reliqui. Non eo minus hic Pinax clavis loco est ad priorum scriptorum opera, neque fere potest de manibus deponi, quoties iis uti volumus, quæ ante CASPARUM scripta sunt.

Catalogus plantarum circa Basileam sponte nascentium Basileæ anno 1622. 8º. 1671. 8º.*. (p). Unius civitatis hic ditissimus hactenus catalogus est, quo plantas etiam montis *Wasserfalle* vir Cl. comprehendit. Nomina sunt, & loci natales. Plantas aliquas mutata locorum natura delevit, cum Huningæ Gallicæ munitissimum Castellum successerit, magnaue pars palustrium, a C. BAUHINO frequentatorum, siccata, hortisque consita sit. Sed etiam industria nupera B. STÆHELINI, WARNERI LA CHENAL, aliorum Cl. virorum passim novas, neque *Casparo* dictas, cives detexit.

Theatri botanici P. I. Basileæ anno 1658. fol.* 1663. fol. TOURNEF. Præfatio est anni 1621. Duodecim magni operis partes erant, earum fere tres audio a Cl. viro perfectas fuisse, & plusculas ad eas pertinentes stirpium icones vidi, cum ante 35. annos herbæ siccæ *Caspari* BAUHINI mihi utendæ permissæ fuissent. Quod prodiit opus, ad Gramina & Liliaceas pertinet, difficilem classem, neque eo ævo perficiendam, quo characterum vera sedes nondum innotuerat. Quare passim planta eadem repetitur, neque omnes adgnosci possunt. Præcorum etiam hic, ut apud J. BAUHINUM, minus tamen liquidam Epitomen habemus, icones commodas, descriptiones minus perfectas & synonymiam.

Reliqui codices & ingens numerus epistolarum botanici argumenti, P. ALPINI, COLUMNÆ, aliorum, latent apud heredes.

In catalogo l. anno 1500. ad 1600. video citari *Enumerationem plantarum ab herbariis nostro secreto descriptarum cum sculptis iconibus* Basileæ 1593. 4º. Videtur esse phytopinax.

De compositione medicamentorum l. Oppenheim 1610. 8º. citatur in B. HOTTON. Epistolæ plusculæ botanici argumenti sunt inter WORMIANAS.

Parentalia ei celebravit J. Emanuel STUPANUS Basil. 1625. 4º.*
§. CCCLXXXVII.

(p) GLESS in *Elencho* habet editionem Basil. 1593. 8. quam puto esse fictitiam.

§. CCCLXXXVII. *Joh. Coler.*

Johannis COLER, V. D. M. *Oeconomia oder Hausbuch erster Theil* Witteberg 1602. 4°. *DRAUD.* *Anderer Theil* 1595. 4°. 1598. 4°. *Dritter Theil* 1601. 4°. *Vierter Theil* 1597. 4°. 1598. 4°. 1607. 4°. *Fünfter Theil* 1599. 4°. 1607. 4°. *Sexter und letzter Theil* 1601. 4°. 1607. 4°. *Neunzehntes und zwanzigstes Buch* 1601. 4°. *TREW.* *Sechs Theile* cum calendario Witteberg 1615. 4°. 3. Vol. 1609. fol. 1616. fol. 1620. fol. 1615. 1618. 3. Vol. 4°. 1622. fol. *Integrum opus* Witteberg. 1632. fol. Mogunt. 1645. fol. Frankfurt 1672. fol. *LEHM.* 1680. fol. 1692. fol. *. *Coram est, spississimum volumen.* *Auctor primus operis pater est editoris.* *Inde filius in magnum volumen paternas Schedas auxit, & admistis deterioribus potius corrupit.* *Ad rem herbariam faciunt in Calendario plantæ aliquæ depictæ, quæ quoque mense leguntur.* *Deinde L. IV. de agricultura, in Brandenburgica provincia, confilia, cum nimia superstitione & metu Planetarum.* *Libri V. pars eodem pertinet.* *Liber VI. ad arborum cultum, hortum, Isatidem etiam, Lupulum, aliqua.* *L. VII. Vitium cultum docet in regione frigida.* *L. VIII. De sylva breviter agit.* *Pars herbaria in universum brevis est.* *Laudari tamen videas (q).*

EJUSDEM nempe *COLERI* patris seorsim prodiit *Calendarium perpetuum œconomicum Erster Theil* Witteberg. 1592. 4°. *Anderer Theil liber quodlibeticus genamit* 1606. 4°. 1607. 4°. *DRAUD.* *Uterque* 1615. 4°. 1616. fol. *TREW.* 1620. fol. 1622. fol. 1627. fol. 1632. fol. hac editiones cum VI. libris œconomicis.

§. CCCLXXXVIII. *Adamus a Zaluzian. Alit.*

Adami ZALUZIANSKY a ZALUZIAN methodi herbariæ L. III. Pragæ anno 1592. 4°. * *Francofurti anno* 1604. 4°. *. *Nescio quo fine DODONÆI plantas alium in ordinem disposuit, nullam addidit de suo adnotationem.* *Sed neque muscorum (r) divisio, neque Orchidum (s), utilitatem aliquam habere potest.* *Nomina bohémica plantis adjecit.*

Archetypa studiaque patris Georgii HOEFNAGEL Jacobus filius ab ipso sculpta communicat anno 1592. fol. long. *recus. anno* 1630. IV. *Partes* 4°. *Potissimum quidem insecta & animalcula sculpsit.* *Intercedunt tamen etiam fructus, & flores ramiq; arborum.*

J. Antonii FINEI il remedio infallibile che conserva il vino in ogni paese Romæ anno 1593. 8°. *THOMAS.*

C c c 2

EJUSDEM

(q) *Oecon. Nachr.* IV. p. 581.

(r) L. II. c. 3.

(s) C. 4. fin.

EJUSDEM *Il vaso di vitro quasi infrangibile dove non si guasta il vino Romæ anno 1611. 12°. SEGUIER.*

Thomas HILL Profitable art of gardening Londin. anno 1593. 4°. HARL. Conf. p. 368.

J. GRAMANNI de pharmaco purgante Erford. 1593. 4°. BOEHMER.

Galeacii LANDRINI de vini & aque inter se mixtione quaestio Florent. anno 1593. 4°. SEGUIER.

Hieronymi MINETTI liber de Sarsaparilla & Ligni Sancti viribus Senis anno 1593. 4°.

*HELISÆI ROESLEIN tr. von des an Elsaß, und an Lothringen gränzenden Gebirges Gelegenheit in Victualien und Mineralien Strasburg 1593. 8°. *. Habet plantas aliquas, filicem florentem circa Griesbach, forte Osmundam, cui tamen florem album facit, Creterach, quod forte fuerit Stuthiopteris, Phyllitidem &c.*

MARCO BUSSATO il giardino di agricultura che de' saper un giardiniero Venet. 1593. 4°. TREW. 1599. 4°. SEG. 1612. 4°. FALC.

Bartholomæi BURCHELAT Charitas, seu Convivium dialogicum septem physicorum, in quo apparatus, ritus, ordines, cibaria, potus, utensilia ex antiquorum promptuariis dilucidentur Tarvisii anno 1593. 4°. BURETTE.

§. CCCLXXXIX. *Varii.*

Horatii GUARGANTI De Mechoacanni radice, seu Rheo Indo Venet. anno 1594. 4°.

IDEM in consiliis balsami historiam dat & bonas notas speciesque Venez. 1613. 4°.

EJUSDEM de theriaca virtutibus paraphrasis, de mechiocenni radice opusculum: de ovo gallinarum & ejus usu in febris Venet. 1595. 4°. CIN. Lib. de theriaca italice recusatus est cum MELICHIO Venez. 1648. 4°.

Fulvii BENIGNI adnotationes ad SERLUPPI & aliorum agriculturæ artem Romæ 1595.

Henrici Georgii ENRIQUEZ de regimine cibi & potus, & de reliquarum rerum non naturalium usu nova enarratio Salmanticæ anno 1594. 8°. CLEM.

Benedetto VENIER unica maniera d'irrigare campagne Veronese da due parte dal Adige Verona 1594. 4°.

Leonhardi BAUSCH comm. in HIPPOCR. de medicamento purgante & de usu veteratri Madrit 1594. fol.

Bernardi

Bernardi PENOT chemici, *tractatus varii de vera preparatione & usu medicamentorum chymicorum* Francofurti anno 1594. 8°. Ursellis anno 1602. 8°. MERKL. Hic vera Hellebori nigri præparatio, & quarundam herbarum sales, & oleum Camphoræ continentur.

Guilielmi SERAPHINI de compositione medicamentorum & exhibendi ratione L. II. Turin. 1594. 4°.

Johannis FRANCI, qui fuit inter C. BAUHINI amicos, *Hortus Lusatie, seu Catalogus plantarum in Lusatia nascentium* Budissin. anno 1594. 4°. mihi non visus. Germanice lego, *h. Lusaticus, das ist, lateinische, deutsche und etliche wendische Namen derer Gewächse in Ober- und Nieder-Lausniz* 1619. 4°. Vidi conjungi cum auctore *signature plantarum*.

Oswaldi GABELCHOFER Arzneibuch Tubing. anno 1594. 8°. 1596. 4°. Strasburg 1594. 8°. & Frankfurt 1594. 8°. & Eisleben 1594. Belgice Dordrecht 1598. 4°. 1599. 4°. B. Tig. 1618. 4°. TREW. Francof. 1618. anno 1665. 4°. 1694. 8°. Anglice a BATTO versus *the book of Physik* London 1599. fol. OSB. Liber est LUDOVICI ducis Würtembergici, quem noster jussu principis in ordinem reduxit.

N. ZEDORA *Herbarium Polonicum* Cracov. anno 1595. fol. Polonice.

Martini UNZENDORF herbarium Polonicum Cracov. 1595. fol.

§. CCCXC. J. Gerard.

John GERARD Nantvicensis, Chirurgi, *Catalogus arborum, fructuum, ac plantarum tam indigenarum, quam exoticarum in horto Gerardi nascentium* Londini anno 1596. 4°. SEGUIER. anno 1599. 4°. BODL.

EJUSDEM *Herball with brasse cutts in colours* London anno 1597. fol. SEG. GERARDO LOBELIUS bonum dat testimonium, multas in Anglia sponte nascentes stirpes ab eo primum detectas esse; in horto eundem multas, etiam exoticas, aluisse. Deinde Chirurgus Reginae *Georgius BACKER* multa itinera fecisse, & in certamine cum botanico gallo longe superasse GERARDUM. Anglorum etiam classicus auctor fuit, fere ad RARI tempora. Mihi videtur compilerator equidem, varietatum studiosus, ut etiam quæ plantæ albo sunt flore aut rubro sæpe propriis figuris distinxerit, hæc ex seculi genio. DODONÆO & aliis nuperis plurimum usus est. Proprias figuras aliquas reperio, ad sedecim, quarum aliquas non intelligo, ut *Gratiolam latifoliam*, foliis pinnatis ovato lanceolatis, *Chamælinum thesii* facie. *Vacciniorum* nubis mira figura adest, ranunculo flore sui similis; foliis binis conjugatis reniformibus. In B. BODL. icones dicuntur ænæe esse; sed lignæ sunt undique.

§. CCCXCI. *Varii.*

Andrea CHIOCCI De Balsami natura & viribus juxta Dioscoridis placita Carmen, Veron. anno 1596. 4°. SEGUIER.

EJUSDEM etiam *questiones* huc aliquantum faciunt, quæ Veronæ anno 1594. 4°. * prodierunt. De Helleboro, de vino, & peculiariter de vino mordaci, &c.

Cum CERUTO scripsit *Museum CALCEOLARII.*

J. Adam SCHETNER gründlicher Bericht vom rechten Gebrauch des Weines Francfurt 1596. 8°.

J. Rud. BOUILLY Beschreibung des Weinstocks Hanau 1596. 8°. Alii 1597. 8°.

Aurelii MINADOI de lue Venerea Venet. 1596. 4°. Lignum Guajaci pro vero venereæ luis remedio habet.

Herbarium MATTHIOLI CAMERARIANUM bohémice cura ADAMI HUBER & DAN. ADAMI prodiit Prag. 1596. fol.

ANTONIO DIONYSIO *Bacchus & Pales s. de natura vini & de laudibus ruris* Veron. 1596. 4°. CINELLI.

§. CCCXCII. *N. Guibert. Sprenger.*

N. GUIBERTUS *De Murrhinis, ubi de Myrrha, de Myrrhato* Francofurti anno 1597. 8°. *. Agit de Myrrha, de vino myrrhato, de Benzoino; negat pocula myrrhina facta fuisse ex Benzoino, & Benzoin a Myrrha differre docet.

EJUSDEM *De Balsamo ejusque lacrymæ, quæ Opobalsamum dicitur, natura & facultatibus* Argentorati anno 1603. 8°. BURETTE.

Philippi Stephani SPRENGER, Pharmacopolæ Heidebergensis, horti medici Catalogus Francofurti anno 1597. 4°. * a J. BAUHINO passim citatus, etiam nomine imposito decoratus, in Hieracio Sprengeriano. Hic brevem folorum nominum catalogum dedit.

Blasio Alvarez de MIRAVAL La conservacion de la sa'ud de cuerpo, y el buen regimen de la salud Met ymnæ anno 1597. 4°. Salmanticæ anno 1691. 4°. N. ANTON.

Evangelista QUATRAMII Degli ingredienti della theriaca e mithridatio Ferrara anno 1597. 4°. FALC. In eo libro de Phu scripsit, & cum COLUMNA litem suscepit.

J. SCHENK a GRAFENBERG L. VII. *de Venenis* Friburg. 1597. 8°.

PETRI ab UFFENBACH *theses de Venenis* Basil. 1597. 4°.

IDEM plurima aliarum opera edidit, & inter ea MATTHIOLUM.

EJUSDEM *dispensatorium galenico chymicum*, RENODÆI & QUERCETANI pharmacopœas continet Hanau 1611. 4°.

Antoine CONSTANTIN *Bref traité de la pharmacie provinciale* Lyon anno 1597. De medicamentis purgantibus agere lego, ad veterum morem, & autarkiam patriæ suæ demonstrare PEIRESC. vit. p. 239.

J. Baptiste SYLVATICI *De compositione & usu theriacæ Andromachi* L. II. Heidelberg. anno 1597. 8°. Francofurti anno 1600. 8°. Lugduni 1607. 8°. RIV. cum ERASTO.

Job. PESCHEL *Garten-Ordnung, oder ordentliche Beschreibung, wie man aus der Geometrie einen zierlichen und nützlichen Garten anrichten soll* Eisleben 1597. fol. DRAUD.

Anna WECKERIN *Kochbuch von allerhand Speisen* Amberg 1597. 4°. DRAUD.

Conrad KUNRATH *fünf schöne Tractätlein de Elleboro, rore solis, absinthio, Saccharo und der Schlange* 1597. 8°.

EJUSDEM *Medulla destillatoria & medica, wie man den spiritum vini — die Perlen, Corallen — andre Olitäten aus den crescentibus, als Früchte, Rosinen und andern Sachen, zum auro potabli und andern Arcanen dienlich, künstlich distilliren soll* Leipzig 1599. 8°. Eisleben 1595. 8°. Hamburg 1605. 8°. DRAUD.

EJUSDEM *Distillier- und Arzney-Kunst* Leipzig 1703. 4°. &c.

§. CCCXCIII. Varii.

Diarium nauticum itineris Batavorum in Indiam Orientalem Heidelberg 1598. 4°. ANDERS.

Frémier Livre de l'histoire de la navigation aux Indes Orientales par les Hollandois, & des choses à eux advenues Amsterdam anno 1598. fol. *; etiam in THEODORI de BRY collectione, & in *Collection des voyages, pour l'établissement de la Compagnie des Indes*. Nautæ Navium anno 1594. emissarum, in Madagascaria morati, arbores aliquas descripserunt, inde Sumatram & Bantam petierunt. Iidem Cocos, Betel, Pisang, Mangas, Arec, Palmetos, Jacas, Carcapulli, Cassiam, Sycomorum, Aloen, Ananas, depicta dederunt.

Le

*Le second Livre Narration historique de voyage fait par huit navires en 1598. Amsterdam anno 1601. fol. *. Arbores Insulæ D. Mauritiæ, tum fructus naturæ in Java Insula & Ternata provenientes describuntur.*

JESSENI a JESSEN *de mithridato & theriaca* Witteberg. 1598. 4°. Giess. 1614. 12°. cum J. Matth. DURASTANTI *de aceto scillitæ & aloë, & Nic. CURTIO de medicamentis lenientibus, præparantibus & purgantibus* PLATN.

EJUSDEM *Disp. de plantis* Witteb. 1601. 4°.

Histoires prodigieuses & memorables extraites de plusieurs auteurs, grecs, latins &c. par BOISTEAU, TISSERANT & aliis cum iconibus Paris 1598. 8°. si huc facit.

Gulden Schatz oder Kunstkammer von allerley verborgenen Künsten Roschach 1598. 4°. huc videtur facere.

Petri PION *Phytologia, seu theses de plantis* Herbipoli anno 1598. 12°. (1619. 4°.) *Compilatio ex LOBELIO & TABERNEMONTANO. Cl. SEGUIER tribuit Hadriano ROMANO theses de simplicium medicamentorum facultatibus* Herbipoli anno 1601. 4°. editas, & *de salubri olerum usu* anno 1602. 4°. An alius fuerit.

Richer de BELLEVAL *Onomatologia s. Nomenclatura stirpium, quæ in horto medico Monspeliensi coluntur* Montpellier anno 1598. 12°. TOURNEF. Conditor ejus horti fuit, quem Oliverius (t) des SERRES pro exemplare habet horti publici. Eum anno 1604. exstruxerat, & anno 1624. destructum idem restituit.

EJUSDEM *Dessain touchant la recherche des plantes du Languedoc* Montpellier 1605. 8°. cum quinque iconibus TOURNEF.

Remontrance au ROY HENRI IV. touchant la continuation de la recherche des plantes du Languedoc, & peuplement de son jardin de Montpellier 4°. cum tribus iconibus SEGUIER.

EJUSDEM *Tabulæ æneæ posthumæ* 260. jam TOURNEFORTIO dictæ, (u) quarta forma in manus Antonii GOUARIN, gnarissimi herbarum viri, venerunt, quas, ut speramus, cum interpretatione edet. Æri sunt insculptæ, rigidiusculæ, cæterum ad naturam factæ. Plurimæ plantæ alpinæ inter eas sunt, tum calidarum regionum cives: inter eas & rarissimæ, & novæ, ut *Gentiana minima* JACQUINI, *Lychnis umbellifera* Helvetica, *Papaver nudicaule alpinum*, *Campanula minima* Cl. ALLIONE, *Pulsatilla arvensis*, *Alyson*

(t) p. 731.

(u) *Voy.* II. p. 297.

ſon GERARDI. Nomen ſpecificum græcum adjecit, ad morem *Pauli* RE-
NEAULME.

Andreae LIBAVII *Singularium* Pars I. II. III. IV. Francofurti anno 1599.
8°. MERKL. In II. agit de zoophytis, agno ſcythico &c.

EJUSDEM *de theriaca Andromachi ſenioris* Coburg 1613. 4°.

Giov. de RINALDI *Il moſtruoſiſſimo moſtro diviſo in due trattati*, I. *del ſigni-
ficato de' colori*, II. *dell herbe e fiori* Breſcia anno 1599. 8°. BURETTE. Venet.
anno 1592. 8°. 1599. 12°. SEGUIER.

Samuel BERGER *von der Paonien-Wurzel* Frankfurt anno 1599.

Kruytboek Delft 1599. 8°. LIND.

Chriſtoſle ISNARD *memoires & instructions pour le plan des muriers blancs
& nourriture des vers a ſoie* Paris 1599. 8°. d'ETREES. 1665. 8°. FOLK. Valde
ſpernunt nuperi ſuperſtitioſum opus.

*Les vers a ſoie préſentés au Roi ſur l'entreprife de Mrs. de la Chambre
du Commerce des Indes Orientales, de faire venir les graines des vers à ſoie de
Madagascar, &c. & Instructions pour les plants des maniers &c.* Paris 1665.
8°. BUR.

China nova historia — de ſumma fertilitate, incredibili vinorum copia opera
MARII HENNING Francofurti 1599. Mogunt. 1600. 8°. Idem puto opus
quod p. 373.

§. CCCXCIV. F. Imperatus.

Ferrante IMPERATO, Pharmacopola Neapolitanus, Columnæ amicus, re-
rum naturalium theſaurum collegit, & ejus præcipua ornamenta cum titulo
edidit, *Historia naturale* L. XXVIII. Neapoli anno 1599. fol. & auctius Ve-
netiis anno 1672. fol.*. Latine Colonix recuſam anno 1695. 4°.*. Verum au-
ctorem fuiſſe *Nicolaum Antonium* STELLIOLAM, pretio redemptum ut nomen
FERRANTIS præfigi permetteret, V. PLACCIUS. Præter foſſilia & alia Cl. viri
rariora, ex theſauro deſcripta, multa hic ad univerſam naturæ hiftoriam
pertinentia reperiuntur. Ad rem herbariam ſpectant in libro XXVIII. plus-
culæ Coralliorum icones: in Libro XXVIII. aliquæ figuræ plantarum, cum
notulis J. Mariae FERRI pharmacopolæ, quæ ad ultimam editionem primam
acceſſerunt.

IDEM plantarum icones paraverat, quæ RAJI tempore ſupererant (x).

In Catalogo FALCONETTI legitur *diſcorſo intorno a diverſe coſe naturali
de Franc.* IMPERATO Neapoli anno 1628. 4°. Nonne noſtri fuerint FERRANTIS?

§. CCCXCV.

(x) *Tancredus* ROBINSON in *Epift.*

§. CCCXCV. J. Hugo v. Linschoten.

J. Hugonis v. LINSCHOTEN Haarlemensis, *Navigatio & Itinerarium in Orientalem Indiam &c.* Haag. anno 1599. fol. * Francofurti anno 1601. fol., etiam Gallice ibid. eodem anno SEGUIER. Belgice Amsterdam anno 1596. fol. 1619. fol. 1644. fol. SEGUIER. Germanice *Historia naturalis von Indien* Francf. 1600. fol. Ex melioris notæ peregrinatoribus, tredecim annis a patria abfuit, quorum partem, sex fere annorum, in India Orientali vixit. Mores populorum candidus adnotavit, neque historiam naturalem neglexit. Arbores utiles & aromaticas depictas dedit, & descriptas, cum PALUDANI notis, quæ in editione anni 1599. pariter reperiuntur. Alio itinere ultimum septentrionem adiit, sed id quidem plantis cassum est.

§. CCCXCVI. R. Hawkluyt.

Richard HAWKLUYT *principal navigations voyages and discoveries of the English nation by land and Sea.* London anno 1599. 1600. fol. 3. Vol. B. B. Inter innumerabilia itinera sunt etiam loca, quæ ad plantas tinctorias aut alioquin utiles, & inter merces receptas spectant.

EJUSDEM *Virginia richly valued by the description of Florida her neighbour.* Ex Lusitanico vertit Rich. HAWKLUYT London anno 1619. 4°. BODL.

Ediderat etiam cum notis P. MARTYRIS *Decades VIII.* Paris 1587. 8°. CHIV.

EJUSDEM *two remembrances of things to be endeavoured in Turkey touching our cloathing and dying &c.* Lond. 1592.

Levini HULSH *Beschreibung des goldreichen Guiana* 1599. 4°.

§. CCCXCVII. Caspar Schwenkfeld.

Caspari SCHWENKFELD medici Hirschbergenfis, *stirpium & fossilium Silesie Catalogus* Lipsiæ anno 1600. 4°. (y). Partim proprio labore, partim auxilio Dominici HEINZ, Jeremie GESNER, Tobie FISCHER & Sebaldi LAUREÆ floram, ut hodie amant loqui, non pauperrimam patriæ suæ scripsit. Admisit equidem plantas hortenses, multas tamen in Sudetum montibus, partim alpinas, partim septentrionales herbas collegit. Descriptiones nimis breves aut nullas addidit, & parca synonyma.

EJUS-

(y) Ex CURIO multa habuisse GRÆNER, tract. 3. cujus *Chronicon Silesiæ* diximus p. 344.

EJUSDEM *kurzes Verzeichniß der Kräuter, welche um den warmen Brunnen auf den Gebürgen gefunden werden Görliz anno 1607. 8°. TREW. Hirschberg. anno 1619. 8°. ** Hic libellus prodiit cum *des Hirschbergischen warmen Bades Beschreibung. Catalogus spontanearum plantarum, inter quas plures raræ, ut Rubus Monococcus, Tuffilago alpina maxima (Petasites DILLENII), Gentiana punctata, Laurus Alexandrina (Uvularia), Angelica, Leda Silesiaca duo, Pinaster, Porrum alpinum, Radix rosea, Sonchus cæruleus, Viola flore magno, & lutea, Angelica alpina. Aliquæ vix notæ, ut Hieracium Draconites.*

EJUSDEM *Theaurus pharmaceuticus medicamentorum facultates & præparaciones continens Basileæ anno 1587. 8°. GUNZ. PLATN. Francofurti anno 1630. 8°. MERKL.*

§. CCCXCVIII. *Varii.*

Thomæ DORNKRELL *Dispensatorium novum continens ad omnia pathemata remedia selecta Ulyssæ (ubi) anno 1600. 4°. Hamburg. anno 1604. 12°. Lips. anno 1623. 12°. Jenæ anno 1645. 12°. MERKL.*

Joseph ROSACCIO *il microcosmo nel quale si tratta dell' anima vegetabile, sensibile e rationale Firenz. 1600. 8°.*

Jayme GUTTIEREZ de SALINAS *Discurso del pal, del vino, &c. Alcala anno 1600. 4°. FALCON.*

Compendium hujus operis Madrit. anno 1620. fol.

J. Victorii SODERINI *Coltivazione Toscana delle viti Firenz. anno 1600. 4°. THUAN. 1610. 4°. 1620. 1622. 1700. 1734. 4°. SEGUIER.*

Pauli CRASSI *De Lolio tractatus cum epistola Ulyssis ALDROVANDI BONON. anno 1600. 4°.*

CESARE CRIVELLATI *tratt. dell uso e modo di dare il vino nelle malatie acute Rom. 1600. 8°. FALC.*

Jacob. LEBZELTER *de simplicium medicamentorum facultatibus in genere Lipsiæ 1600. 4°.*

Bernardo DAVANZATI *Coltivazione Toscana delle viti e d' alcuni alberi Firenz. anno 1600. 4°. 1610. 4°. cum VICTORIO, & folus Firenze anno 1621. vel 1622. 4°. RIV. 1638. 4°. SEGUIER. Padova anno 1727. ibid.*

J. TAVERNER *experiments concerning of fish and fruite London anno 1600. 4°. (OSB.).*

§. CCCXCIX. *Oliv. des Serres.*

Olivier des SERRES, Sieur du PRADEL, nobilis Languedocici, *Théâtre d'Agriculture Paris anno 1600. fol. FALCON. 1611. 8°. * Geneve anno 1639. 4°. **

Lyon 1675. fol. auctum venatione luporum TREW. Magnum opus & bonum, viri experti, simplicium amantis, neque impendiosorum artificiorum studiosi. Scripsit utique suo calido cælo. Pertinet autem ad rem herbariam Liber II. de frumento, & de cultu agri. L. III. de vite & vino. L. IV. de pascuis, pratis. Medicæ cultum commendat & irrigationem. Libro V. pauca huc spectant, fere de moro, ex cujus etiam cortice lintea docet parare. L. VI. de horto & plantis cultis, etiam de Croco, Lino, Cannabe, Ifatide, Rubia, Carduis, deque pomis & fructibus, floribus, plantisque medicis, de insitione. L. VII. de sylva. L. VIII. de cibus & alimentis. Fuse historiam dat Solani tuberosi (z).

EJUSDEM *la cueillette de la soie pour la nourriture des vers qui la font* Paris 1599. 8°. d'ETRE.

EJUSDEM *Seconde richesse du Meurier blanc* Paris anno 1603. 8°. BURETTE. Jussu Regis artem educandorum bombycum, colendarum Mororum, Serici conficiendi docet.

Germanice *Eigenschaft und Natur des Seidenwurmes* vertente Jac. RATHGERBER Tübingen 1603. 4°. THOMAS.

§. CCCC. Codices M.S.

Ad finem seculi aliquos Codices M.S. colligenus.

ROMOLO ROSSELLI STEPHANI patris l. *de simplici secundo l'ordine du Dioscoride Corograf Toscan.*

Francisci CARLETTI *raggiamenti fatti sopra il viaggio che fece in circondare il globo terraqueo da 1597. a 1606.* IB. Plantas etiam habet indicas.

Stephani ROSELLI sumtu plantæ in horto simplicium cultæ delineatæ fuerunt a F. AGOSTINO del RICCIO. COR. T.

JOSEPH CASABONA Indiam adiit, plantas ibi colliget, codicem M.S. cum iconibus reliquit, quæ sunt apud TARGIONIUM. Præfat. ad MICHEL.

J. Baptista DONI de cultura per ignem: nova secundarum frugum methodus, & nomen artificium conservandi vini. ID. *Corogr.*

Antonius PAVILLON, ævi mihi ignoti, gallice scripsit de natura ac qualitate cibi & potus. SANDER clar. Ant.

Anonymi *de simplicium natura* Bibl. Reg. Paris. n. 7078.

Job. ROCHON antidotarium, MARESCOTTI Pharmacia, & Euporista. IB.

EJUSDEM ROCHON adnotationes in MESVEN de simplicibus medicamentis purgantibus & in l. I. TAGAULT. ib. n. 7079.

ATANASIO

ATANASIO di f. CARLO de herbis M.S. In Bibl. Ambros. QUADRIO
dissert. III.

Simonis PIETRE de ratione componendorum & præscribendorum medica-
mentorum L. II. in Bibl. Reg. Paris. n. 6879.

D'ASSAS brevis methodus de medicamentorum compositione B. R. Paris.
n. 7025.

Henrici RENHAM de vegetabilibus L. II. TANNER, forte vetustiores.

Bartholomæi MOSER thesaurus bibliatricus omnium scriptorum, qui artem
medicam coluerunt — & inter classes rerum præcipuas artesque materias medica
Dilling. fol. num prodierit, dubitatur.

§. CCCC I. J. Pona.

Johannis PONÆ Pharmacopœi Veronenfis, *Index multarum rerum, quæ in
repositorio suo adservantur.* Veronæ anno 1601. 4°. Fructus, radices, planta-
rum aliæ partes varie utiles, in brevissimo catalogo.

EJUSDEM *Iter Montis Baldi* prodiit hoc anno, cum C. CLUSII plan-
tarum historia *: Recusum est Basileæ anno 1608. 4°. * cum Nicolai MA-
ROGNA l. de *Anomo Dioscoridis & Plinii*. Sed melior editio prodiit Ve-
netiis anno 1617. 4°. *. Titulus est, *Il Monte Baldo descritto*. Plantæ
quidem alpinæ plurimæ recensæ, earum multæ bonis figuris declaratæ.
Deinde admistæ multæ Creticæ, & aliæ potissimum ex horto CONTARE-
NO acceptæ. Mons ipse amplus & varius, magna parte sui asperrimus,
plantarum feracissimus, & nostras habet alpinas, & alias permultas, quibus
caremus. Garidellam hic videas, Stæheliniam LINNÆI, Cannabinam TOURNE-
FORTII, Papaver nudicaule, Ebenum Creticam, Saxifragam, feu Lychnidem
fragilem, Buonarotam, Ranunculum calyce villoso, Stæheliniam meam, Ab-
sinthium Genipi, Achilleam Genipi, alias plantas prius parum notas.

EJUSDEM *de vero Balsamo dagli Antichi, nel quale si prova che il solo Bal-
samo Arabico e il legitimo, e s' schude ogn altro licore abbracciato sotto nome di
Balsamo degl' antidoti* Venetiis anno 1623. 4°. FALCON.

§. CCCC II. Felix Plater.

Ad hæc tempora pertinet Felix PLATER, magnus Clinicus, qui tamen
neque universam naturam neglexit, cum thesauros rerum naturalium non mi-
nimos collegerit, neque rem herbariam, cujus splendidum hortum siccum ra-
ritissimis plantis plenum viderim. Nomen raro Ranunculo imposuit.

§. CCCCIII. J. Robin.

Jean ROBIN Catalogus stirpium tam indigenarum, quam exoticarum, que Lutetiae coluntur Paris anno 1602. 12°. 1607. 1624. 8°.

EJUSDEM *Le Jardin de HENRY IV. ou recueil de fleurs, gravées par Pierre VALLET Brodeur du Roi, avec un catalogue de quelques plantes étrangères, qu'il avoit reçues de Guinée & d'Espagne Paris anno 1608. fol. BURETTE. Recusus cum titulo Le Jardin de LOUIS XIII. Paris anno 1623. fol. * & 1638. fol. SEGUIER. omisso ROBINI nomine. Tabulæ 92., in exemplo meo vivis coloribus pictæ, florum fere ex gente Liliacea, etiam potissimum Iridum; monuit etiam auctor de colore, qui cuique plantæ conveniat, & fere summas plantæ partes depinxit. Meo exemplo præcepta hortensia docta manu adscripta sunt. Et ipse & VESPASIANUS ROBIN hortum alebant, Regio stipendio sustentati.*

§. CCC CIV. D. Canevarius.

Demetrii CANEVARI, Patricii Genuensis, de ligno sancto Commentarius, in quo qualitates ejus exprimuntur, exque illis lignum quoddam in Italiam delatum pseudolignum sanctum esse nulloque modo verum demonstratur Romæ anno 1602. 8°.. Diligens in utroque ligno auctor, nam neutram plantam vidit. Utitur potissimum *Gonsalvo* FERNANDEZ, qui lignum Guajacum, præter exiguas aliquas notas, Sancti simile fecerat; Sanctum tamen ex Insula S. Johannis (Portorico), Guajacum vero ex Hispaniola accersiverat, & eorum lignorum, quod priori loco dixi, majores adversus Buas vires habere scripserat. Refutat noster *Antonium* GALLUM, hunc fusius & acrius, & FALLOPIUM, qui Lignum sanctum a Guajaco longe separaverat. Denique signa discriminis suppeditat. Ligno spurio crassiores esse corticem, cumque rarum & spongiosum; lignum ipsum viride, non pingue, parco gummi imbutum, minus ponderosum, durumque, odore minori, aut nullo, sapore non amaro, sed ab initio insipido, deinde acerrimo. Dubitat, num vere eo ligno unquam lues venerea sanata fuerit.*

CYNTHIUS CLEMENS anno 1601. 4°. Romæ *disputationes de natura & facultatibus Ligni sancti* ediderat. Contra cum DEMETRIUS scripserat. Respondit CYNTHIUS *de natura atque facultate Ligni sancti nuper ut ferunt aliqui, ex Hollandia Romam delati Romæ 1602. 4°.* DEMETRII, quem refutat, libellum una recusum edidit, & id Lignum rejecit.

§. CCCCV. Varii.

The new and admirable art of Setting of Corne Lond. anno 1601. 4°.

Johannis SYLVII Oratio de Rosis Hafniæ anno 1601. 4°. MOLLER.

Conradi BATTI oratio prima botanologica Regiomonte 1601. 4°.

Juc. COCI & J. TETENS de purgantibus simplicibus disp. Witteberg. 1601. 4°. MOLLER.

J. GRAVII de plantis diff. VIIIva Cassel 1601. 4°.

EJUSDEM de simplicium medicamentorum facultatibus in genere Heidelberg: 1604. 4°.

Jaques FONTAINE traité de la theriaque Avignon 1601. 12°. BUR.

§. CCCCVI. G. Pancirolus. Alii.

Guidonis PANCIROLI Rerum memorabilium, seu deperditarum P. II. cum Commentariis Henrici SALMUTH Amberg. anno 1602. 4°. ut videtur, & Francofurti anno 1610. 4°. * & Italice Venet. anno 1612. 4°. Codex posthumus a J. CAMERARIO anno 1596. ad SALMUTHUM missus est, qui PANCIROLUM audiverat; & plurimum ab eo viro auctus prodiit. In Pars I. agit de cinnamomo, folio, odorematis. Pars II. huc facit ob varias memorabiles novi orbis plantas, Cassiam solutivam, Saccharum, Mannam, chartam, de quibus propria capita hic reperiuntur. Uterque Juris consultus cum fuerit, collatitiis fere divitiis utitur, ex CÆLIO Rhodigino aliisque nuperis collectis.

Ferdinandi Roderici CARDOSI de rebus sex non naturalibus Lisbon 1602. 4°. BOEHMER. Francofurti 1610. 8°.

Johannis SIEGFRIED De genere aromatum, quæ cortices sunt Helmstätt anno 1602. 4°.

G. Battisto SEGNI Trattato sopra la Carestia e fame, varie multiplicationi e sorti di pane Bologna anno 1602. 4°. SEGUIER. Alimenta varia.

Wolfgang HOECHSTETTER de salubri studiosorum victu Ingolstatt 1602. 8°.

EJUSDEM Medicamentorum Oeconomia s. nova medicamentorum in classes sedes & familias distribuendorum ratio ib. 1610. 8°. 1615. 8°. GRUENWALD.

Manuale medicum, d. i. neues Arzneybüchlein für allerley Gebrechen und Krankheiten, samt einem Herbario nach L. Fuchsi Kräuterbuch mit figg. Francofurt 1602. 8°. DRAUD.

Vicenzo BRUNI dialoghi tre delle Tarantole, del vivere e del morir, delle pietre preziose e de' simplici Napoli 1602. 4°. d'ETREES.

- C. T. *against the pernicious use of tobacco* Lond. 1602. 4°. BODL.
 Abrah. FUCHS *de venenis* Basil. 1602. 4°. RIV.

§. CCCCVII. P. PAAUW.

Petri PAAUW *Horti publici Academiae Lugduno batavae ichnographia & stirpium nomina* Leidæ anno 1603. 8°. BURETTE cum figuris. 8°. SEGUIER etiam 1601. ibid. Eam editionem non habeo; sed adest inter meas *Hortus publicus Academiae Lugduno batavae ejus ichnographia descriptio usus* Leidæ anno 1617. 8°.*; quo anno PAVIUS obiit; & 1629. 8°. BURCKARD. In eo quadræ & pulvelli expressi, & charta pro plantis nuda relicta; sed in meo exemplo manu inscriptæ plantæ. Ad finem catalogus nominum brevissimorum, & trivialium, stirpium, quæ eo horto eo tempore continebantur. Alienum fuisse à re herbaria, & pro Terebintho studiosis Fraxinum demonstrasse ROLFINKIUS auctor est (a): merita tamen in Hortum publicum VORSTIUS laudat (b).

Hieronymo CORTES *phisonomia y varios secretos de Naturaleça* Saragoça 1603. 8°. BODL.

Diego Sanchez MALDONADO *Agricultura allegorica e espiritual* Burgos 1603. BODL. si huc facit.

Basilii PLINII *carmen de venenis* Noribergæ 1603. 8°. RIV.

Antonii MERINDOLI *examen confectiois alkermes* Aq. Sext. 1603. 8°.

F. BONAMICI *de alimento* L. V. Florent. 1603. 4°. Liber V. est de confectibus sitim.

JOSEPH von LOCATELLI *Beschreibung eines neuen Instruments zum Pflügen und Säen zugleich* 1603. 4°. Jena 1690. 4°. celebrius illius Seminatoris.

EJUSDEM *teatro d' arcani medici* Venez. 1667. 8°.

Christoph. Fabius BRECHTEL *neuere Art Barbierers Zettel aller gebräuchlicher Simplicien* Nürnberg 1603. fol. TREW.

EJUSDEM *latina Nomenclatura pharmaceutica h. e. liber appellationum & titulorum omnium medicamentorum* ib. eod. anno fol.

Hieron. LAMBACH *consilium medicum, quo Raphani usus arguitur* Hamburg. 1603. 8°.

BARTHOLOMÆI *Unterricht von allerley Speisen und Getränken* Erfurt 1603.

PETRI

(a) Vegetabilia in genere p. 99.

(b) Everard VORST in *vita Pavii*,

Petri PARISII breve discorso sopra il medicamento di vino ed oglio per guarire ogni sorte di ferita Palermo 1603. 4°. MONGIT. Gallice *Brief discours &c.* Paris. 1607. 8°. d'ETR. Chirurgici scöpi.

Thomæ KNOBLOCH diff. physica XXII. de plantis & Zoophytis Witteberg 1609. 4°.

Francisci VELEZ de ARCINIEGA parecer de que las Cubebas son el Carpasio de Galeno Madrit 4°. N. ANT.

EJUSDEM farmacopea de muchas cosas importantes a los Boticarios Madrit 1603. 4°. N. ANT.

Mémoires & Instructions pour l'établissement des Meuriers & art de faire la Soye en France Paris anno 1603. 4°. FALC.

IDEM fuerit l. von der Natur und Nutzbarkeit des Seidenwürms, auch Pflægung des Maulbeerbaums ex Gallico vers. Tübingen 1603. 4°. An potius LAFFEMAS.

§. CCCCVIII. Varii.

Cecchini MARTINELLI Raggionamenti sopra il Amomo e Calamo aromatico nuovamente avuto de Malacca Venet. anno 1604. 4°. C. B. Præf.

In idem opusculum exstat anonymi *Giudizio sopra i raggionamenti di Cecchino MARTINELLI sopra il nuovo Amomo e Calamo aromatico* Mantua anno 1605. 4°. C. B.

J. PONTANI Methodus componendi theriacam Andromachi senioris & præparandi Ambram factitiam Lipsiæ 1604. 4°. BODL.

Vincent TEXTOR TRAITE de la nature du vin, & de l'abus tant d'icelui, que des autres breuvages Geneve anno 1604. 8°.*. Vix huc pertinet.

Friderich HELBACH Oenographia, Weinkeller, oder Kunstbuch vom Wein und Kräuterwein Francfurt anno 1604. 4°. HIRSCH.

EJUSDEM Olivetum, d. i. Kunstbuch, wie in allen Gewächsen, Metallen und andern Sachen Oel und Salz könne extrahirt werden Francfurt 1605. 4°. Bibl. THOM.

Sebastiani BLOSS Disputationes de facultatibus alimentorum Tubingæ anno 1604. 4°. M.

Barthelemi LAFFEMAS de BEAUTHOR le naturel & profit admirable du Meurier en l'ouvrage & son bois feuilles & racines &c. Manière & façon d'enter & semer pépinières de Meuriers blancs Paris anno 1604. 12°. FALC. BURLETTE.

De VITRE' description du premier voyage fait aux Indes Orientales anno 1603. — avec des remarques sur les epiceries, aromates & fruits, qui se trouvent aux Indes Paris 1604. 12°. NEAULME.

The fruiterers secret containing directions for the due time and manner of gathering all Kind of fruit London anno 1604. 4°. cum Malorum Cantiani agri historia.

J. Pauli SPINELLI DI GIOVINAZZE lectiones aureæ in artem pharmaceuticam, in quibus resolvuntur dubia in canonibus Mesves, compositionibus, simplicium electione, opera destillationis &c. Paris 1604. 4°. 1605. 1633. 1643. LOPPEZ.

Giuseppe SANTINI ricettario medicinale Serravalle 1604. BODL. Güldene Apothek Frankfurt 1661. 4°. RINK.

Thomas MONTSAINTE Le Jardin Senonois cultivé d'environ 600. plantes, qui croissent à moins d'une lieue de la Cité de Sens, Sens anno 1604. 12°. SEGUIER.

§. CCCCIX. Claude Duret.

Claude DURET Histoire admirable des plantes & herbes commémorables en nature Paris anno 1605. 8°. * BURETTE (etsi annus 1695. in eo catalogo scribitur), & cum aliis libellis conjunctus Paris anno 1615. 4°. IDEM. Plantas varias rariores utriusque Indiæ describit & depingit, etiam Garciniam, Tunamque coccinelliferam, cum rudibus iconibus. Accedit multum fabularum, ut arbor anates gignens & pisces, folia ambulancia.

§. CCCCX. Ulysses Aldrovandus.

Ulysses ALDROVANDUS, horti Bononiensis præfectus, hoc anno obiit, quare ejus opera huc referimus, etsi multis post id ævum annis prodierunt. Magnus peregrinator, plurimos thesauros rerum naturalium plurimo sumtu & labore collegerat, plantæque ALDROVANDI siccæ sedecim replentes volumina & MONTALBANI (c) tempore & MONTII (d) superfuerunt. Collegerat etiam undique, ut ad animalia, ita ad plantas, loca veterum, medica, botanica, philologica, emblematica. Ex codicibus ergo posthumis Ovidius MONTALBANUS *Dendrologia seu historia naturalis* libros II. edidit Bononiæ anno 1668. fol. *. Arborea sunt glandiferæ & pomiferæ aliqua, etiam Indicæ, cum figuris rudiusculis, non tamen malis. Intercedunt Fungi plusculi, etiam Clavariæ, aliqua icones sunt MONTALBANI. Cum cujus nomine, omisso ALDROVANDI titulo, ut ad methodum tantum ALDROVANDI opus fictum sit, recusa est *Dendrologia cum Georgii FRANCI præfatione* Francofurti anno 1690. fol. * (e).

Cum

(c) *Bibl.* p. 26. ed. SEGUIER.

(d) *Comment.* Bonon. T. II. P. III.

(e) Olim MONTALBANI opus esse *Journal des Savans* 1668.

Cum avium etiam iconibus aliquas figuras dedit ALDROVANDUS, sed omnino rudes (f). In *historia monstrorum* Bonon. 1642. fol. multæ plantæ fasciatæ aliisque modis monstrosæ depinguntur. Reliquerat etiam lectiones in DIOSCORIDEM, aliaque inedita (g).

§. CCCCXI. *Varii.*

In J. Jacobi TALENTON *thesauro rerum reconditarum* Francofurti anno 1605. 8°. excuso varia huc pertinent, ut medicamenta ex Chondro & Alica veterum, & de veterum cerealibus. Favet Arabibus.

Paul JENISII *Annabergæ historia* L. II. Dresden 1605. 4°. habet etiam plantas sponte circa Annabergam nascentes RIV.

Discourse on the husbandry used in Brabant and Flanders London anno 1605. 4°. * HARLEY.

Thomæ CORNACCHINI *Tabula medica, quibus quæ a principibus Græcis & latinis, de curationis apparatu reperiuntur, collecta sunt* Patav. anno 1605. 1607. fol. Magnus apparatus & multum theorix.

Jac. MARTINI *de anima vegetante* Witteberg. 1605. 4°.

De facultate vegetativa anno 1606. 4°.

De facultate procreatrice & mirifica vegetativa potentia anno 1606. 4°.

Benigne le ROI, Jacques de CHABOT, Jean vander VEKENE & Claude MOULLET *Jardinier ordinaire du Roi, Instruction du plantage & propriété des Muriers avec les figures pour aprendre a nourir les vers & Paris* anno 1605. 4°. cum figg. BURETTE. Lego etiam BÉNIGNI nomen solum.

Fedel NOFRI *tesoro di secreti naturali* 1605. 8°. GUNZ.

§. CCCCXII. *Adr. Spigelius.*

Adriani SPIGELII *in rem herbariam Isagoge* Patavii anno 1606. 4°. & Leidæ anno 1633. 12°. Helmstad. anno 1667. 4°. BURCKARD. & in operibus omnibus SPIGELII Amsterdam anno 1645. fol. *. Minime illepidum opusculum, etsi alias artes Vir Cl. potissimum coluit. Rustici tamen vestibibus lavatus Italiam circumiit (h), ut plantas inveniret. Plantarum conservandarum artificia tradit. Glutine fabrili continuo recentes plantas chartæ adglutinabat. Primo libro de plantarum forma generalia quædam tradit, earumque partibus: de generibus etiam agit, neque characteres undique omittit:

E e e 2

plantas

(f) Vide censuram laboris, quem in ALDROVANDO MONTALBANUS posuit, apud MALPIGHIIUM *posth.* p. 169.

(g) BUMALDI bibliôtheca.

(h) HORNUNG *cist.* p. 382.

plantas etiam peregrinas passim describit, & Anisi folia, ut ex ordine prodeunt. Nullos se ramos trigonos vidisse adnotat. Ranunculum Scrophulariæ folio in montibus Bononiensibus detexit.

L. II. agit de plantarum facultatibus. De earum viribus multa se didicisse a rusticis Pisanis & Bononiensibus. Tertiam plantarum partem vulneribus mederi. Signaturas refutat, & vires plantarum a sapore discit. Diætica inde aliqua & historia scriptorum rei herbariæ. CÆSALPINI a fructibus sumptæ methodo favet.

In editione Leidenfi subjectus est *catalogus plantarum horti Leidenfis*, quas eo tempore præfecto Adolpho VORSTIO possidebat.

J. Battista CROCE *delle excellenze e diversità deli vini, che nella montagna di Torino si fanno, e del modo di farli* Torin. anno 1606. 4°. FALC.

Petri FORESTI liber *de venenis & fucis* Leid. anno 1606. 8°.

A letter concerning preservation of health — with the author's opinion of tobacco London 1606. 8°. BODL.

Josue FERRO *maravigliosi secreti* Venez. 1606. 8°. d'ETR.

Traçtat von Bereitung des Weins zur Gesundheit und Nuzbarkeit des Menschen Strasburg 1606. 4°. B. THOMAS.

J. ANT. de FONTECCHIA *dictionary medico* Complut. 1606. 4°. N. ANT.

§. CCCCXIII. Varii.

Hieronymi RUBEI Liber *de Melonibus* Venet. anno 1607. 4°. quo anno auctor obiit, MANDOSIO teste. Est inter epistolas V. ALZARII de CRUCE.

Matthæi le MAISTRE typographi *Le procès du Melon* Paris anno 1607. 4°. SEGUIER.

J. Francisci Angelita ROCO *I pomi d'oro, delle fichi una lezione, degli Meloni altera* Ricanati anno 1607. 4°. SEGUIER.

J. W. S. | *Kurzer Bericht, durch was Mittel der einfallende Reif zur Frühlingszeit von den Rebleuten in den Weinbergen abgewendet werden möge* Stuttgart 1607. 4°.

J. WOLTHUN *Weinkeller* Ettlingen 1607. 4°. DRAUD.

Joh. Herman de BREE *navigatio in Indiam Orientalem* Francf. 1607. BODL.

§. CCCCXIV. Faber. Alii.

Johannis FABRI Bambergensis, medici Romani, *de Nardo & Epithymo adversus Josephum SCALIGERUM disputatio* Romæ anno 1607. 4°. * Mogunt. anno 1607.

1607. 4°. SEQUIER. Clinicus Romanus & incisor, & una horti Vaticani custos, vir pereruditus. Hic potissimum de nominibus antiquis inquiri, & de Spica ciliffa Indica, quam SCALIGER Crocum esse scripserat, FABER Nardum facit, ejusque radicem siccani describit. De Epithymi etiam antiquitatibus cum SCALIGERO pugnat. Epithymum non flores aut cacumina Thymi esse, sed Cuscutam, quam radicem habere contendit, ut ea tamen abrumpatur, quando planta a suo fulcro avellitur. Nimis cæterum clamosus & asper, dignus, qui SCIOPPIO librum dicaverit.

Philip. MULLER *de plantis in genere Lipsiæ anno 1607. 4°.* lego etiam 1609. 4°.

Conradi HOFMANN *Analysis compositionis theriacæ Andromachi, qua ostenditur summum artificium, quo senior ANDROMACHUS in compositione omnium præstantissima usus est* Lyon anno 1607. 8°. lego alias 1617. 8°. cum ERAËTI *examine simplicium, quæ eam theriacam ingrediuntur.*

§. CCCCXV. *Nicolaus Marogna. Alii.*

Nicolai MARONEA (MAROGNA) Veronenfis *Disceptatio de Amomo veterum* Basil. anno 1608. 4°. * cum J. PONÆ M. BALDO edita. Bonus libellus recusatus Italice 1617. 4°. HEINS. Veram veterum plantam descripsit & depinxit (i), DIOSCORIDIS & PLINII loca collegit, & eruditos addidit commentarios.

Guillaume de SALUSTE, domini in Bartas, *œuvres poétiques, & potissimum la première semaine* Geneve 1608. 8°. in primo duorum voluminum, quam editionem cito, etsi dantur aliæ vetustiores. Recusa est Rouen 1616. 12°. SARRY. Etsi principem quidem poetarum suæ gentis non dixerim, quem titulum editor ei dono dedit, pertinet tamen utrumque ad rem nostram dies tertius, quo plantæ recensentur, tum quoad versiculos, tum quoad notas adjectas, quæ sunt fere ex veteribus collectæ. Porro in secunda hebdomade arbores paradisi dixit.

Theodori a MUYDEN *Della natura del vino e del ber caldo e freddo* Parma anno 1608. 8°. FALC.

Flora's Paradise beautifyd and adorned with sundry sorts of delicate fruits and flowers. Lond. anno 1608. 8°. HARLEY.

Simon GUNTHER *Hortulus sanitatis amœnissimus de tuenda & conservanda bona valetudine* Spira anno 1608. 16°. VATER.

Johannis STURMII *de Rosa hierichuntina* l. Lovan. anno 1608. 8°.

(i) HILL *Mater med.* p. 172.

Bernardini CAJI *De alimentis, quæ cuique naturæ conveniunt* Venet. anno 1608. 4°. BURETTE.

Henrici CUNITII *oratio pro theriacæ andromachi veræ gloria* Ligniz 1608. 4°. RIVIN.

J. KOEGLER *de venenis* Lips. 1608. 4°. RIV.

Arn. WEICKARD *de venenis* Lipsiæ 1608. 4°. RIV.

Jacobi GRETSER *mantissa de vino myrrhato, & vasis myrrhinis* Ingolstatt 1608. 4°.

L'art & science d'agriculture Lyon 1608. HAUSVATER.

PAUL CONTANT JACOBI f. *le jardin & le Cabinet poétique* Poitiers 1608. vel 1609. RAST. 4. Secunda pars plantas describit. JACOBUS pater, vir eruditus, per Italiam plurima itinera suscepit, etsi dictio non bona est. Coniuncto nomine prodierunt PATRIS & FILII *œuvres* Poitiers 1628. fol. FALC. Commentarii nempe in DIOSCORIDEM, synopsis plantarum cum etymologia, & collectiones variæ; ipsumque poema.

§. CCCCXVI. Varii.

J. SIM. PARLESCA *Il fiore della Granadiglia overo della Passione di J. C. spiegato e laudato* Bologne anno 1609. 4°. FALC.

Instructions for the increasing of mulberrytrees and the breeding of Silkworms London anno 1609. 4°. 1649. 4°. OSB.

Marc l'ESCARBOT Avocat *Voyage de la nouvelle France, contenant les découvertes faites par les François* Paris anno 1609. 8°. *. Compilat priores, ipse tamen aliquamdiu in Portu Regio Acadix vixit. Historiam naturalem adtigit, & arborem laudavit, non bene descriptam, cujus ligno scorbutus tollatur.

Clem. ANOMOEI *sacrarum arborum fruticum & herbarum decas I. & II. oder Creuzgarten der H. Schrift* Nürnberg 1609. 8°. B. THOMAS.

Jac. Aug. THUANI *crambe viola liliun tria poemata* Paris 1609. fol. MAITT.

Bartholomæi KEKERMANN & Guntherii DONALDON *Oeconomia Hanovix* 1609. 12°.

Johannis SCHYRONII Cancellarii *Tabula medicamentorum simplicium & compositorum cum dosibus* Monspel. anno 1609. 8°.

Oswaldi CROLLII *Tractatus novus de signaturis rerum* Francof. anno 1609. 4°. 1623. 4°. 1647. 4°. Lipsiæ anno 1634. 4°. &c. MERKL.

Theodorus TURQUET de MAYERNE, archiater Anglicus, Baro Albonæ in Helvetia. In ejus operibus Londini anno 1701. fol. editis reperitur *Pharmacopœa*. Passim etiam vires herbarum minus notas docuit, in Chemiam & Empiriam aliquantum propensior.

§. CCCCXVII. L. Catelan.

Laurent CATELAN Apoticaire, *Demonstration des ingrédiens de la confectiõn alkermes* Montpelier anno 1609. 16°. * & 1614. 12°. FALC. BURETTE, ubi additur, *Contre Jacques FONTAINE*. FALCO ex monitis auctoris correxerat theriacam, medici Monspelienfes hanc emendationem secuti erant. Contra eos scripsit *Jacobus FONTAINE* medicus, anno 1601. editum libellum, & accusavit, quod MESVES præscripta non sequerentur. Eam nunc emendationem CATELAN tuetur. Querebatur de Ambræ griseæ portione a Monspelienfibus diminuta, de succi Kermes portione & lapidis Lazuli, quam Monspelienfes urere malunt, terere FONTAINE, deque Moscho. Noster sirupum suum coquit ex succo Kermes cum æqua portione sacchari, melius certe, quam MESVE, qui fericum cocco tinctum loco succi adhibebat; ostendit etiam vim cocci esse in crassamento, quod ipse addere malit. Plantas persequitur, quæ in confectiõnem recipiuntur.

§. CCCCXVIII. Varii.

Octaviani LEO *Vere regole per far i vini ottimi* Venet. anno 1610. 4°.

R. VAUGHAN *The manner of Winter and Summer drawing of meadows and pastures* Londin. anno 1610. 8°.

Elias BONVINIUS *De theriaca l. quo de ingredientium delectu, qualitate & præparatione ex ANDROMACHI senioris mente agitur* Breslau anno 1610. 8°. d'ETR. RIV.

EDMUND GARDINER *tryal of Tobacco* Lond. anno 1610. 4°. BODL.

Eugenii PETRELLI *Narratio fruticum, florum, fructuumque imprimis in Occidentali India nascentium nempe Granadillæ* Colon. anno 1610. 8°. LEHM.

OLIVIER du NORD *description du voyage fait autour du globe terrestre de 1598. jusque 1601. transl. du flamand* Amsterdam 1610. fol. d'ETREES & in collectione T. de BRY.

Job. alii TOBIAS TILEMANN *De plantis, metallis & animantibus* Witteb. anno 1610. 4°. SEGUIER.

EJUS-

EJUSDEM *praxis botanica s. methodus cognitionis & cultura plantarum* Her-
bipoli 1657. 8°.

De la PORTE *diversités de toutes les principales choses du monde traitées
amplement & divisées en douze journées* Paris 1610. fol.

Christophori HORSTII *hortulus medicus* Cassel. 1610. 4°. Ita lego.

God. SCHMOLLI *manuale rerum admirabilium & abstrusarum* Hamburg.
1610. 12°.

Caroli PASCHALIS *Corona Lib. X. in quibus res omnis coronaria veterum
continetur* Paris. anno 1610. 4°. MERKL.

Georgii SEIDEL *de causis, speciebus, differentiis, partibus & facultatibus
plantarum* Gryphswald anno 1610. 4°. Disputatio, ut vocant, cum planta-
rum variis catalogis & synonymis Germanicis.

Josephi SCALIGERI, viri doctissimi, in GUILANDINI *commentaria ad tria
capita PLINII de papiro* Paris anno 1610. 4°. Francof. anno 1612. 8°. SEGUIER.
Ad M. VARRONEM *de re rustica conjectanea* edidit Paris anno 1585. 4°.

R. G. *Trial of Tobacco expressing its uses in physik* Londin. anno 1610. 8°.

§. CCCCXIX. C. Pilletier.

Cassaris PILLETIER *plantarum exoticarum & patriarum Walachria syno-
nyma* Middelburg anno 1610. 8°. * Monspelienensis, RICHERII aliquamdiu vica-
rius, inde medicus Middelburgensis, Aquitanicas potius plantas, quam Zee-
landicas describit, cum observationibus perpaucis, neque multis novarum stir-
pium historiis. Nomina prima sæpe valde barbara sunt. Methodum genera-
lem stirpium promittit, & Hyacinthi florem cum staminibus describit.

§. CCCCXX. Nicolaus Clavenna. *Pomp. de Sprecchis.*

Nicolai CLAVENNE *de Absinthio umbellifero & Scorzonera Italica* Venet.
anno 1610. 4°. *. Pharmacopola Bellunenensis privilegium obtinuerat pro con-
fectione ex Absinthio umbellifero (Achilleæ specie) facta, quod in Monte
Serva lectum volebat novum esse, & a CLUSTANO diversum. Describit etiam
Scorzoneram humilem secundam CLUSII, ejusque plantæ aquam stillatitiam
& confervam florum mirifice laudat adversus variolas, viperæ morsum, alia-
que mala. Absinthii sui iconem dat.

Pompeji SPRECCHIS *Antabsinthium Clavenna; quod Absinthium umbelliferum
in Monte Serva & aliis Italia montibus natum sit idem cum Absinthio alpino um-
bellifero* CLUSII Venet. anno 1611. 4°. *. Vanus homo, neque in montibus
conscendendis exercitatus; demonstrat ex veteribus, locum natalem aliquid
varietatis

varietatis in plantis producere; deinde Absinthium Clavennæ etiam in Baldo onte nasci, neque differre a CLUSIANO, etsi istud humiliter sit & amarior. Et ipse suæ plantæ iconem dat.

§. CCCCXXI. *Gregorius Horst.*

Gregorii HORSTII Prof. Gieß. De tuenda sanitate Marpurg. anno 1648. 12°.

EJUSDEM De tuenda sanitate studiosorum L. II. Gieß. anno 1615. 4°. &c.

EJUSDEM Decas pharmaceuticarum exercitationum, in qua de simplicium & compositorum medicamentorum natura & preparatione tractatur Gieß. anno 1611. 8°. Ulm. anno 1618. 4°. 1628. 4°. MERKL.

In *medicarum Institutionum XXma* disputatione ejusque II. coronide agitur *de cibis & potulentis*, in VIIma & sequentibus *de medicamentis simplicibus*, breviter omnia. In *observationum L. IV. posterioribus & Epistolar. L. II.* Ulm 1628. 4°. * excusis, agitur de camphoræ qualitatibus, & de theriacæ inspectione, ubi auctor plantas percurrit, quæ theriacam ingrediuntur. Hæc redeunt in operibus omnibus Goudæ anno 1661. 4°. * 3. Vol. Coronides seorsim prodierunt Marpurg. 1649. 12°.

§. CCCCXXII. *Paulus Reneaulme.*

*Pauli RENEAULME Specimen historiae plantarum Paris anno 1611. 4°. ** Fere ad RICHERII saporem nominibus Græcis, characterem speciei exprimentibus, species distinguit: & species suis generibus subjicit, tum subalternos ordines. Bonas dedit icones, & descriptiones, in quibus etiam staminum inæqualitatem adnotavit. Centaurium minus Gentianis recte immiscuit. Synonyma addere nêglexit.

Una excusa sunt *Jac. Augusti THUANI carmina Crambe, Viola, Lilium, Phlogis, Terpsinoe*, non indigna aliis magni viri operibus.

*EJUSDEM PAULI De curationibus observationes Paris anno 1606. 8°. ** hætenus huc pertinent, quod hic omnium primum exemplum sit Cicutæ ad internos usus adhibitæ, ut ad scirrhus viscerum.

§. CCCCXXIII. *Varii.*

Brassiani COMPLANI De Agrimonia seu Eupatoria regia, in medicamentorum compositione, a Job. MESVE descripta, restituenda Laude Pompeji anno 1611. 4°. SEGUIER.

Hieronimi VALERII De Colocynthidis preparatione, seu trochiscis Albandal eorumque usu Cæsaraugustæ anno 1611. 8°. MERKL.

Henrici SMETII de Leda *Miscellanea* Francofurti 1611. 8°. *. In l. I. agit de helleboro albo & nigro, & eorum usu medico. L. IX. commentarius est in DIOSCORIDEM, cum nonnullarum plantarum locis natalibus.

Bartholomæus PERDULCIS obiit anno 1611. Ejus opera prodierunt Paris 1643. 4°. B. B. In iis continentur diætetica, tr. de plantis usualibus, & ad cibum destinatis; deinde pharmacopœa & medicamenta composita; & iterum aliqua de plantis venenatis.

Job. DEKHARDT's *Kochbuch* Leipzig 1611. 4°. TREW.

Thom. SAGITTARIUS de vino Jenæ 1611. 4°. PL.

EJUSDEM de cerevisia ib. 1617. 4°. PL.

Georgius MARKHAM multa opuscula georgica edidit.

EJUSDEM *Country contentments or the husbandmans recreation* Lond. anno 1611. 4°. 1613. 4°. OSB. 1633. 4°. * OSB. 1640. 4°. anno 1755. recusa MILLS.

EJUSDEM *english husbandman* Lond. 1613. 4°. OSB.

EJUSDEM *country farmer* ib. 1616. fol. FOLK.

EJUSDEM *Farewel to husbandry or the enrichment of all sorts of barren grounds* Lond. anno 1620. 4°. SEGUIER, 1621. 8°. BODL. anno 1625. 4°. OSB. 1631. 4°. HARLEY. De fertili reddendo solo infecundo, & conservando frumento.

EJUSDEM *Cheap and good husbandry* Lond. anno 1631. 4°.

EJUSDEM *Enrichment of the weald of Kent* Lond. anno 1631. 4°. HARE.

EJUSDEM *Whole art of husbandry* anno 1631. 4°. HARL. OSB.

EJUSDEM *English housewife* ibid. anno 1631. 4°. HARL.

EJUSDEM *the way to wealth* Lond. anno 1653. 4°. OSB. 1657. 4°. HARL.

The commons complaint or the destruction and waste of woods London anno 1611. 4°.

J. Ludovici BERTALDI *Medicamentorum apparatus, duratio, dosis & formulæ* Taurin. anno 1611. 4°. TREW. 1612. 4°.

EJUSDEM *Medicamentorum externorum apparatus, doses & formulæ* Turin. anno 1614. 4°. TREW.

EJUSDEM *dispensatorium* J. PLACOTOMI cum scholiis recusum Turin 1614. BODL.

EJUSDEM *Tractatus de confectioe de Hyacintho & Alkermes* Turin anno 1619. 4°. M.

J. JOAN-

J. JOANNII de pilularum ex Aloë cum succo rosarum utilitatibus Patav. 1611. 4°. VAT.

Petri PIGRÆI, Scholæ Parisinæ Decani & Philiatræ, epitomæ præceptorum medicine chirurgicæ Paris anno 1612. 8°. habet librum de condimentorum facultatibus, in quo etiam simplicia medicamenta suas per classes recensentur.

J. Jac. CHIFLET *dedalnutum s. de medicis medicina & hyssopo & aliis miscellaneorum* L. II. priores Paris 1611. 8°. PLATN.

EJUSDEM Pulvis febrifugus Orbis Americani ventilatus, ratione, experientia & auctoritate Lovan. (non expresso nomine civitatis) anno 1653. 4°. *. Contra corticem Peruvianum, qui eo tempore nuper incipiebat contra febres in vino albo adhiberi. Noster schedulam Romanam reddit, qua usus hujus corticis describitur: deinde reprobatur corticem, quem infideliter morbum sanare criminatur, ut continuo ægri relabantur.

EJUSDEM Lilium francicum veritate historica, botanica, & heraldica illustratum Antverp. 1658. fol.

J. ASSUERUS AMPSING de theriaca senioris Andromachi oratio Rostock 1611. 4°. VATER. 1623. 8°.

§. CCCCXXIV. F. Pyrad.

Voyage de François PYRARD contenant sa navigation aux Indes orientales, Maldives, Moluques & au Bresil Paris anno 1611. 8°. SEGUIER. anno 1615. 8°. MEAD. 1619. 8°. CHIVA. 1679. 4°. *. In Europam rediit anno 1611. Pars tertia continet historiam naturalem Indiæ Orientalis & insularum Maldivarum: arborum ergo & plantarum utiliorum & celebriorum, potissimum etiam nucis Cocos Maldivarum. Sincerus alioquin auctor & dignus legi.

§. CCCCXXV. Em. Sweert.

Emanuelis SWEERT, horti Imperatoris RUDOLFI II. præfecti, Florilegium amplissimum & selectissimum Francofurti anno 1612. * & P. II. anno 1614. fol. * tunc conjunctim Amsterdam anno 1647. fol. HOTT. 1654. & 1655. fol. * cum præfatione anni 1612. demum anno 1672. nisi is error est. Auctor bulborum & plantarum liliacearum mercator fuit, rhizotomum vocat AUGERIUS CLUTTIUS in epigrammate. Tabulæ sunt 110. plantarum ex liliacea classe, aut alioquin coronariarum, demum nonnullarum arborum. Passim videtur ROBINUM imitari. Editiones non differunt.

§. CCCCXXVI. J. Th. de Bry.

Cum Johannis Theodorici de BRY nomine Florilegium novum anno 1612. prodiit *, & pars II. anno 1614. SEGUIER. Pars III. anno 1618. SEGUIER,

& nova editio cum titulo *Florilegii renovati* & aucti Francofurti anno 1641. fol. apud MERIANUM *, & *anthologia magna s. Florilegii novi variorum generum* Francofurti 1626. fol. TREW. Prior editio tabulas habet 81. plantarum liliacearum & coronariarum. Altera tabulas 176. Multæ compilatitæ ex CLUSIO, PASSÆO aliisque, & in posteriori editione omnino 32. ex FERRARIO; pleræque etiam varietates repræsentant ex florum colore natas, intercedunt tamen & propriæ icones, cæque ampliores, cum brevissimo sermone. Nomina vitiosa. Habet etiam SEGUIER editionem anni 1692. per omnia similem, & aliam cum titulo *Anthologia magna seu Florilegii maximi* Francof. anno 1600. fol. Eum titulum reperias cum anno 1626. fol. in bibliotheca Cl. BURETTE & Cl. GESNERI.

§. CCCCXXVII. *Varia.*

Cum J. CÆS. CLAUDINI l. *de ingressu ad infirmos* Bonon. 1612. 4°. *. Appendix una excusa est de remediis generosioribus. 1. de natura & usu radicum sarsaparillæ, chinæ, saponariæ, cannarum vulgarium, item lignorum Quajaci, Sassafras, Juniperini, Tamariscini, Lentiscini, visci querai, fraxinei, fantalini 4. de natura aquæ hordei & ptisanæ. 5. De usu & natura vinorum medicatorum. Hæc seorsim prodierunt Francof. 1605. cum tit. *paradox. medic.*

Inter GERMANI COURTIN opera recusa 1612. fol. * liber XIV. est materia medica.

J. Lud. MOEGLING *preludia rei herbariæ* Tubing. 1612. 4°. GMEL.

R. CH. *Dialogue concerning planting of trees and other parts of agriculture* London anno 1612. 4°. BODL.

EJUSDEM *An old thrift revived or the manner of planting preserving and husbanding trees of divers kinds for timber and fruit* anno 1612. 4°. SEG. OSB. Idem, ut puto, opusculum.

J. Heinrich FRÖLICH *de theriaca Andromachi senioris* Basil. 1613. 4°. RIV.

M. Mich. DUSSEAU *enchiridion des miropeles traduit du latin & commenté* Lyon 1613. 8°. UFF.

§. CCCCXXVIII. *ChAMPLAIN.*

EJUS *Voyage de la nouvelle France* Paris 1613. 4°. CARLSON. iterumque 1620. 8°. cum plantarum nonnullarum descriptionibus.

Les voyages de la nouvelle France occidentale, dite le Canada, depuis l'an 1623. jusqu'en 1629. Paris anno 1632. 4°. 1640. 8°. * 1647. *. Cum imperio

perio in Canada fuit, & frequentissime ex Europa in Americam trajecerat, atque vicissim. Quebecum condidit, & in Annapoli Acadica habitaverat. Verax in univēsum, rei naturalis parum peritus, multus in litibus eorum enarrandis, qui in societates coaluerant, colendæ Canadæ destinatas. Dies tamen definivit, quibus certæ arbores primum floruerunt, in Tadussac, valde ferotinos.

§. CCCCXXIX. *Varii.*

Simonis SYRENNII Hieynik herbarszem Ziczyka Lecinskiego Zowiu &c. Cracov. anno 1613. fol. SEQUIER. Warsov. anno 1632. 8°. Herbarium Polonicum cum figuris ligneis.

Het Licht der Apothekers Rotterdam 1613. 8°. HEINS. aliud Amsterdam 1653. 8°. eodem titulo.

Floriano CANALE secreti universali ed esperimentali — apartementi all' — agricultura Venet. 1613. 8°. BUR. 1645. 8°. d'ETR. 1677. 8°.

Wolfgangi SEBERI Discursus de agricultura anno 1613. 8°. & FALC.

Job. BOTERUS in catalogo seu descriptione censuum virium, regiminis, imperiorum totius fere mundi Colon. anno 1613. 8°. Marpurg. anno 1620. 4°. historiam naturalem & herbariam tangit; sed ejusmodi libros, quorum scriptores rei ipsius imperiti fuerint, lubens omitto.

§. CCCCXXX. *Basilii Besler.*

*Basilii BESLER Hortus Eystettensis Noriberg. fol. Atlant. anno 1613. * & paucis mutatis, additis tabularum numeris, anno 1640. fol. max. * quæ editio minus nitida est. Omnium operum botanicorum, quæ hactenus prodierant, splendidissimum, tabulas continet 356. sumtibus Episcopi *Conradi v. GEMMINGEN* sculptas, plantarum quidem plerarumque hortensium, repetitis figuris, quoties colores in flore sunt alii: intercedunt tamen etiam spontaneæ, plerumque ad naturam sculptæ, aliquæ exscriptæ, & demum fictitiæ (k) & monstrosæ. Descriptionem & synonyma *Hieronymus BESLERUS*, *BASILII* frater (l) adjecit, cum *BASILIIUS* sermonis latini ignarus esset. *Ludovicum JUNGERMANNUM* (m) verum esse auctorem lego, tum *C. HOFMANNUM*. Neutrum credo tantos errores toleraturum fuisse, quanti in hoc opere supersunt,*

F f f 3

etfi

(k) *Epipactis latifolia*, *Dentaria angustifolia peculiaris*, *Polium folio & facie Lavendulæ*.

(l) *BAIER. p. 83.*

(m) *IDEM biograph. p. 82.*

etfi LUDOVICUM utique constat ab Episcopo anno 1612. ad edendum hortum evocatum fuisse (n). Recusum fuisse anno 1713. (o) 1727. (p) vel 1750. lego.

EJUSDEM *Fasciculus rariorum* & adsp̄ctu dignorum varii generis, quæ ari incidi curavit Noriberg. anno 1616. 4°. max. SEGUIER, & continuatio rariorum varii generis &c. anno 1622. fol. TREW. ob fructus & plantas marinas. *Gazophylacium* cum RUP. M. BESLERO commune dicemus.

Citat etiam OSMOND icones florum & herbarum, in gratiam herbarum cultorum promulgatas anno 1622. fol. (q), quod opus videtur idem esse priori.

EJUSDEM etiam lego prædiisse *Icones s. representationem vivarum florum & herbarum* 1627. fol. max. TREW.

§. CCCCXXXI. Varii.

Ottavio CAMPOLONGO *considerazioni intorno alla theriaca* Venez. 1614. 8°. BURK.

Risposte alle considerazioni d' Ottavio CAMPOLONGO intorno alla composizione della theriaca, di Asdrubali MOSTRAVERO Ravenna anno 1614. 4°. FALC.

Adriani PAULI *de plantis* Gedan. 1614. 4°.

Guilielmi DUVALII, Regii Professoris Parisini, *in phytographiam, seu doctrinam de plantis præfatio* Paris anno 1614. 8°. FALC.

EJUSDEM *Phytologia, seu philosophia plantarum opus posthumum* Paris anno 1647. 8°. * 1658. 8°. SEGUIER. *Collectanea veterum, etiam juniorum.*

EJUSDEM *de plantis nomenclatura sanctioris digressuuscula* Paris anno 1643. 4°. SEGUIER.

Jean VIGIER *des medicamens* Lyon 1614 12°. RAST.

Guilielmi PITHOPOEI *vincetoxicum* Campidon 1614. 8°. si huc facit.

Matth. BACKMEISTER *de conservatione sanitatis* disp. 28. Rostock 1614. 4°.

MOLLERI M.S. *botanologia sine alphabetica exstabat in Bibl. UFFENBACH.* III. n. 20.

Laur. EICHSTAD *de theriaca & mithridatio* Stettin 1614. 4°. 1624. 4°. MERKL.

EJUS-

(n) HOFMAN *catul. hort. Altdorf.* anno 1615. 4°.

(o) CLERM.

(p) Conf. MOEHSSEN *Epist.* p. 75.

(q) OSMOND *dict. typ.*

EJUSDEM *de confectione Alkermes in Pomerania paravi cepta* Stettin anno 1634. 4°. FALCONET. anno 1635. 8°. MERKL.

EJUSDEM *de Camphora, an HIPPOCRATI & aliis priscis nota fuerit, & quid de ejus ortu & natura recentiores medici prodiderint* Gedan. anno 1650. 4°. *

EJUSDEM *de plantis in genere* Gedan. 1648. 4°.

Vide editionem OELHAFIANÆ floræ.

§. CCCCXXXII. *Crisp. Passæus.*

Crispinus PASSEUS (du Pas) junior flores & plantas coronarias sculptas dedit aliasque. Primum ex Cl. SEGUIER ejus viri opera recensero. Hortus floridus, in quo rariorum florum icones, secundum quatuor anni tempora exhibentur Arnheim anno 1607. 4°.

IDEM, cui accessit *pars altera, in qua præter flores varia etiam reperiuntur arborum fructiferarum, & herbarum medicinalium genera tabulis 110.* Pars verna prodiit anno 1614. Pars autumnalis anno 1616. Pars hyemalis eodem anno. Pars æstiva anno 1617. Addit Cl. SEG. novas editiones Ultrajecti anno 1614. 4°. Arnheimii anno 1615. fol. Amstelodami anno 1651. fol. 1654. 4°. prodiisse. Et Anglicam editionem anni 1614. 4°. & 1615. 4°. video in B. BODL. citari cum iconibus 117.

Exemplum, quod coram habeo, est hujus modi.

Hortus floridus, in quo rariorum florum icones &c. Arnheim anno 1614. fol. long. *. Idem cum opere a Cl. SEGUIERO recensio. Hæ tabulæ elegantissime sculptæ coronariarum & liliacearum sunt plantarum vernarum 54. æstivarum 20. autumnalium 26. hiemalium 12.

Deinde aliud omnino ab isto opus est *altera pars horti floridi, qua præter flores per Crispinum PASSEUM, idem alterum opus Cl. SEGUIER dictum.* Hujus solum autumnum possideo, bis quidem. Icones sunt 120. plantarum utique edulium, & medicatarum, multo minus elegantes, neque tamen malæ, cum aliqua brevi historia & additis versiculis. Nomina passim erronea, ut *Trichomanes* pro *Pimpinella*. Arnheimi prodiit anno 1616. fol. longo.

Hujus ipsius partis alterius *dimidia pars, & icones 60. cum titulo Anselmi BOOTH de BOOT florum, herbarum, fructuum selectiorum icones e bibliotheca OLIVARII VREDI J. C. Brugæ* prodiit anno 1640. fol. long. *. Plantarum icones omnino eadem, descriptio aliqua, vires uberius adjectæ, cum *Castoris DURANTE* versiculis. Priorem ejusdem editionem anni 1609. habet SEGUIER, cum titulo *Florum, herbarum ac fructuum selectiorum icones & vires.*

Conjun-

Coniunctim prodit *hortus floridus in quo variorum & minus vulgarium florum icones ad vivam formam secundum quatuor, anni tempora delineat.* Amsterdam 1651. fol.

§. CCCCXXXIII. *Angelus Sala.*

Angeli SALÆ Archiatri Megalopolitani, natu Vicentini, qui aliquamdiu Vitoduri in Helvetia vixit, *Opera medico chymica omnia* Francofurti anno 1647. 4°. * Primus Chemicorum, qui desit ineptire. Huc pertinent quatuor opera. I. Essentiarum vegetabilium anatome, succi nempe in balneo mariæ depurati, ex variis plantis expressi, & extractum ex succis paratum, quod nuper aquosum vocatur. Sed & spiritiosa extracta longa cum spiritu vini maceratione parare docet. Utrumque adeo extractum ante NEUMANNUM ex plerisque plantis medicatis parabat, etiam ponderibus adjectis. Porro lixivo sale adjecto purgantium medicamentorum purgantia extracta parare docet, & extracto Hellebori nigri utiliter usus est. Reliqua lubens omitto.

Saccharologia Rostoch 1637. 4°. exemplum est novi studii, quo medicamentum simplex cum variis corporibus componere, & igne expellere, quæ ascendere poterant, SALA ante nuperos docuit. Cum saccharo etiam fermentat odoramentorum succum, & liquorem limpidum & supernatantem separat, servatque. Extractum etiam Acetosæ aliarumque plantarum cum saccharo spissat.

Hydrelæologia Rostocki 1633. 4°. excusa & *Tartarologia* 1632. 1636. 4°. huc etiam spectant, tunc *Myrothecium*, & *Exegesis Chymiatrica*. Denique *Opiologia seu ternarius Laudanorum, de natura proprietatibus & vera Opii preparatione ac usu* Erfurt 1630. 8°. Eam seorsim Gallicè recuderunt Haagæ anno 1614. 8°. cum titulo *Opiologie ou traité contenant les propriétés vraye preparation & sur usage de l'Opium*. Sed etiam Anglice anno 1618. 8°. prodidisse BODL.

EJUSDEM *essentiarum vegetabilium anatome, vom Nutzen der vegetabilischen Essenzen, und wie man sie aus allen Blumen, Kräutern, Früchten, Wurzeln, Rinden, Hölzern extrahiren soll*, prodit Rostock 1630. 8°. 1635. 8°. MOELLER.

EJUSDEM *ternarius bezoardicorum ou les trois souverains remedes bezoardiques contre tous venins* Leid. 1616. 4°. d'ETREES. Latine versus ab Andrea TENZEL Francof. 1618. 8°. 1636. 4°. Una prodit *Emetologia & Exegesis Chymiatrica*. MOLLER.

§. CCCCXXXIV. *Varii.*

Francisci MEINARDI De Visco Druidarum orationes Pictavii anno 1614. 8°. FALC.

Ludovici SETTALA (SEPTALII) Animadversionum & curationum medicarum L. VII. Mediolani anno 1614. accesserunt duo libri ibid. anno 1629., recusi Dor-

Dordraci anno 1650. 12.*. Multas minus vulgo notas vires simplicium medicamentorum habet.

Abrahami ORTELII Syntagma herbarum encomiasticon Leidæ anno 1614. 4°.*. Utilitates plantarum medicæ, œconomicæ, aliæ.

Michaelis REUDENII Bambergensis De novo gummi purgante Lipsiæ anno 1614. 8°. (r), Leidæ anno 1625. 16.* cum apologia ad *Philippum HOCHSTETER nunc primum edita*. Sermo est de gummi gitta aut gutta. Ejus usum adfirmat, per experimenta, tutum esse salubremque in arthritide, dari posse ad 7. & octo grana; ex Peruvia mitti (hoc, ut puto, male). *HOECHSTETTERUS* negabat ex Peruvia venire & ex Oriente adferri non male monebat, & posse ad novem grana dari. *Apologiu* parvi momenti est, data anno 1624.

Barnabas GOOCH The whole art of husbandry Lond. anno 1614. 4°. *SEGUIER*. Liber I. de agro. II. de hortis, sylvis & pomariis. Conf. p. 343.

Nicolai DALIER Synopsis methodica pharmacorum omnium, quæ in usu sunt Trecis anno 1614. 8°. 1618. 8°. *MERKL*.

§. CCCCXXXV. *Lud. Jungermann.*

Ludovici JUNGERMANNI, Lipsiensis, Catalogus plantarum, quæ circa Altdorfum Noricum & vicinis locis proveniunt. Recensitus a Cl. HOEMANNO anno 1615. 4°.*. Liber ante 15. annos scriptus fuerat: auxit eum non paucissimis stirpibus editor *CASPARUS (s)*. Etsi brevis est catalogus, raras tamen aliquas stirpes continet, ut *Hypopityn*, *veronicam scutellatam*. Ad finem novo instituto, & ad nostrorum temporum saporem, adjectus est generum catalogus. De viribus addit aliqua. Exemplum meum manu adlitas aliquas plantas habet, in exemplo typis edito omiffas, ut *Rhaponticum Jaceæ* flore nascens aufim *Gleisberg*, *Hatidem*, *Cyclamen*.

EJUSDEM, nunc Altdorfini Professoris, Catalogus plantarum quæ in horto medico & agro Altdorfino reperiuntur, auctus & demum recensitus Altdorf. anno 1646. 12°.* editionem vero ejusdem tituli anni 1635. 4°. citat *BAIERUS*. Hortenses præcedunt, sequuntur spontaneæ, ubique aliquot plantis auctæ, quæ in priori censu desiderabantur; sola vero dat nomina, fere absque synonymis.

EJUSDEM Cornu copie Floræ Giessensis proventu spontanearum stirpium cum Flora Altdorfensi nomine conspirantis Giessæ anno 1623. 4°. *BAIER*. Nam & *Giessæ* Professor fuit.

Posthuma & inedita reliquit *Viridarium Lipsense spontaneum, seu Enumerationem alphabeticam 800. fere plantarum, quæ circa Lipsiam spontaneæ sunt; tum Catalogum plantarum circa Francofurtum ad Mænum spontanearum; & insignem hortum siccum 2000. plantarum, qui Altdorfii adservatur.*

Etiam

(r) Liber datus est anno 1613.

(s) In præf.

Etiam frater *Ludovici* JOACHIMUS plantas amavit, & circa Corinthum obiit, quo peregrinatus fuisset.

§. CCCCXXXVI. *Varii.*

Laurentii FORER S. I. *Disputatio physica de plantis* Dilling. anno 1615. 4°. SEGUIER.

Joh. VREEDMAN Hortorum & viridariorum icones ichnographicae Colon. anno 1615. 4°. si huc pertinent SEGUIER.

Nicolai CURTII *De medicamentis lenientibus preparantibus & purgantibus liber* jam anno 1575. scriptus Gieff. anno 1615. 12°. LIND.

MICHEL ANGELO BACCIO BALDINELLO *Compendio delle veritabile virtù dell' Erba detta tabacho* scripsit anno 1615. & M.S. reliquit TARGIONI chorogr.

Theodorus COLLADO in tomo *adversariorum* altero, Genevæ anno 1615. 8°. * excusio, & in ejus libro II. de plantis agit, de Rhabarbaro, Adianto, Nymphaea, Musco, Taraxaco: id recte negat venenum habere, & monet, videri GUNTERUM de Lactuca opii odore intellexisse, quæ de vi Taraxaci narcotica ei elapsa sunt. Porro Afari in theriaca usum excusat. Oculos Populi calidos esse.

The Pleasure of Princes or gardener recreations Lond. anno 1615. 4°. HARLEY.

C. T. *Advice how to plant Tobacco in England and of the virtues of that herbe* Lond. anno 1615. BODL.

Gabriel DROYN *Le royal Sirop des Pommies antidote des affections mélancholiques* Paris anno 1615. 8°. BURETTE.

Jac. FUHRMAN aphorismi medici ad dieteticen & pharmaceuticen illustrandam Centur. II. priores Rostock 1615. 8°.

EJUSDEM *medicina dietetica, ein nützliches Büchlein von Speis und Trank der Gesunden und Kranken, in XI. Theile abgesondert* Stettin 1617. 8°. RIV.

Jacob SCHALLING *ophthalmia* Erfurt 1615. fol. *. De vino etiam agit, de melle, de saccharo, balsamo, aliisque medicamentis oculariis.

De la PRIMAUDAYE *l'academie françoise de la philosophie sur les creatures & oeuvres de Dieu* Lyon 1615. 4°.

Ottavio RABASCO *Il convito overo discorsi di quelle materie che al convito s'appartengono* Firenze anno 1615. 4°. FALC.

§. CCCCXXXVII. Fr. Hernandez.

Franciscus HERNANDEZ, medicus, maximis impensis icones plantarum 1200. (t) Mexici paraverat, quæ eo jam tempore depictæ erant, quo *Josephus* a COSTA in America fuit (u). Id opus *Franciscus* XIMENES Hispanico sermone Mexici edidit anno 1615. 4°. cum suo nomine, & titulo *De la naturaleza y virtudes de las arboles plantas y animales de la nueva España, en especial de la provincia de Mexico, de que se aprovecha la Medicina.* B. HOTTON. Tandem FRANCISCI codices *Franciscus* CÆSIUS, Lynceorum princeps, redemit a RECCHI heredibus, & ad editionem paravit, adjuvante *Alfonso* FERRINO, sumtusque præstitit, circa annum 1628. Sed neque tunc egregius labor prodiit, & Romæ anno demum anno 1651. fol.* (TREW. 1648. fol.) edita est *Nova plantarum animalium & mineralium regni Mexicani historia*; non quidem FERNANDI longius opus, sed epitome in X. libros a *Nardo Antonio* RECCHO contracta & latine versa. Ipsum opus, & icones a FRANCISCO paratæ, in Monasterii Escurialis incendio perierunt (x). Hoc primum justæ magnitudinis opus Americæ calidioris thesauros Europæis aperuit. Descriptio brevis, & non factis botanica; vires medicæ paulo fufius traditæ, icones non malæ, non tamen ut characteres specierum adgnoscas, nomina Mexicana. Plantæ ipsæ nobilissimæ, medicatæ & coronariæ, pleræque ne hoc quidem ævo satis cognitæ. In utilioribus stirpibus Mayz, Aloe, auctor uberior est. *Conrayerva* vocatur *Granadillæ* species foliis ferri equini imagine. Octo primi libri ad rem herbariam pertinent, reliqui ad historiam animalium & minerarum.

Johannes TERRENTIUS Constantiensis, & ipse Lynceus, notulas adjecit, & si quam FRANCISCI plantam in CLUSIO & MONARDO adgnosceret, ubique monuit; aliquando etiam genus Europæum & classem addidit. Labori autem non suffecit, neque eo ævo sufficere potuit, & neque nunc puto suffecturum quemquam. *Guajacum* tamen, ut notius, accurate exponit, & lignum sanctum a FRANCISCO omissum. *Tropæolum* LINNÆI ad *Violam* referri debere, non ad *Nasturtium*, recte vidit, & *Oxytriphylum* *Geraniis* esse adfine. Aliquas alias stirpes adgnosceret potuisset, ut *Mimofas*: & *Calceolo* aut *Orchidi* adfinem perpulchram plantam, quam Lynceam vocat.

Non separabo alias plantarum icones & historias perbreves, quas *Nardus Antonius* RECCHUS *Francisci* HERNANDES operi subjecit, & notulis suis TERRENTIUS hætenus illustravit. Numerosæ sunt, pariter Mexicanæ, artificio pictorum pene simili. Hic *Bignoniam*, & *Melœactum* reperias, & alias nuperrorum plantas.

Deinde TERRENTIUS *Cereum* rotunde ferratum, *Tunam* coccigeram, & aliquot alias plantas paulo ornatus delineat.

G g g 2

Deni-

(t) 60000. ducator. J. a COSTA IV. c. 29.

(u) Ibid.

(x) QUER. Flor. Espann. proleg. p. 38.

Denique Princeps *Fridericus CÆSIUS* (y), ab anno 1603. LYNCEORUM institutor, adjecit *phytoscopicarum tabularum partem I.* anno 1628. missam, & a morte PRINCIPIS a LYNCEIS sodalibus editam. Ordo operis valde singularis. Discrimina saporum, virium medicatarum, vitam, sensum, propagandi modum, utilitatem stirpium variam, etiam philologica tradit. Neque criticam botanicam ignoravit, & de nominum vitiis monuit, quæ velit antiquata. Habet & signaturas & similitudines animalium. Denique genera, subalternas species, synonyma. Inde plantarum partes cum definitionibus, classesque varias, a diversissimis qualitatibus sumtas: & locos natales. Tunc classes veræ sequuntur, inter quas a floræ (apetalæ), tetrasperma, dioeciæ, ut nunc vocantur, & hermaphroditæ. Passim singularia aliqua adnotavit. Tunicas violaceas jam tunc vidit, lapidem dixit fungiferum. Pulegium siccum, post decem annos, quotidie flores aperuisse & clausisse. Fungorum ad 200. icones depictas reliquit, & tria volumina, quæ nunquam prodierunt, & in Cæsiorum castellis fervantur (z), & in bibliotheca summarum Pontificum (a). Sed neque bibliothecam omisit botanicam.

§. CCCCXXXVIII. *Varii.*

Jacobi ZIEGLER Tabak: von dem gar heilsamen Wundkraute Nicotiana Zürich anno 1616. 4°. * Icon speciei majoris fatis bona (b), tum usus varius, etiam adtracti ex fervente aqua vaporis, in qua Nicotiana & aliæ herbæ infusæ essent.

Leonardi LESSII S. I. hygiasticon s. vera ratio valetudinis bonæ ad extremam senectutem conservanda Mediolan. 1616. 12°.

Duncan BURNET Scotus Jatrochymices L. I. de præparatione & compositione medicamentorum L. I. Francofurti 1616. fol. TANNER.

Adami BRUXII Balsambüchlein, oder Bericht von sieben und zwanzig Balsamen Halle 1616. 12°. B. THOMAS.

Johan FRANEAU de l'ESTOQUOY Jardin d'hiver, ou Cabinet de fleurs, en 36. élégies, avec d'excellentes figures représentantes les fleurs domestiques Douay anno 1616. 4°. TREW.

Florilegium oder Blumenbuch, in Reimen verfaßt durch ULRICH VOLLER von GEELHAUSEN Frankfurt anno 1616. fol. cum figuris coloratis. TREW.

Simon MAJOLUS de variis herbarum virtutibus agit in dier. Canicular. coll. 20. & 21. Mogunt. 1616. fol.

Bernardi

(y) Obiit anno 1630.

(z) J. PLANGI *Præfat. ad Phytobasan.* Giorn de letter Suppl. III. p. 314. cum Josephi HECHII collectione.

(a) LANCIS *fung.*

(b) GRMMA I. p. 408.

Bernardi MULLER disp. de plantarum cognitione medico necessaria Basileæ 1616. 4°. Plantas sub certis generibus & summis & subalternis bono ordine, secundum naturæ leges dicitur disposuisse. MÖLLER Cimbr.

Sebald MULLER vom Brodtbacken, Mabl- und Back-Proben Leipzig 1616.

Le jardinier françois, qui enseigne a cultiver les arbres & herbes potagères, avec la maniere de preparer tout ce qui croit sur la terre, & les eaux par R. D. D. V. V. B. D. N. Paris anno 1616. 1651. 1652. 1654. 12°. RIVIN. 1666. 1674. 12°. 1679. 12°. CARLS. 1684. 8°. auctius anno 1708. 12°. Amsterdam anno 1654. 12°. 2. Vol. HOTTON. anno 1660. 12°. 1662. Rouen anno 1664. 12°. Lyon anno 1698. 12°. an cum alio titulo *Le Ménage des champs & le Jardinier François* Paris anno 1711. 12°. Troyes anno 1723. 12°. Omnia SEGUIER. Anglice *the french Gardener* Lyon 1675. 8°. Liber scriptus a viro, qui arbusculas vendebat, & quotannis Parisios iter faciebat p. 343. Libri tres. Primus, isque uberior, de arboreto. Jubet suffodere terram pro horto condendo, in imas fossas fimum, & reliquias de presso vino vel ficera, etiam frondes & filicem defodere, quæ sit optima, terramque mutare, ut quæ ima fuit, nunc sit in superficie. Insitionem præfert, quæ sit trunco ramum insitum recepturo pro pyris cydoniam piriformem, minus enim fore speciosas arbunculas, quæ in pirum domesticam inferuntur. Seminarium, & plantarium (batardiere). Quatuor modi inferendi; præfert quæ sit in scuti modum. Arborum catalogus, quæ sint meliores natæ, & arborum morbi. In L. II. olera, melones: se intulisse inter primos Scorzoneram, in Gallia prius vix cognitum. Habet Tupinambus, sed nondum Papas. Laudat Picardorum in re hortensi industriam, & proprium ad pira ferenda instrumentum. Libro III. condituram fructuum docet, & conservationem: & varias aquas fermentatas.

Les delices de la Campagne Suite du Jardinier François Paris 1656. 12°. 1661. 12°. HOTTON. 1679. 12°. CARLSON. 1684. 12°. 1711. 12°.

Job. DEACON Tabacco tortured or the filthy fume of tabacco refined Lond. anno 1616. 4°. SEGUIER.

Johannis OLORINI Centuria herbarum mirabilium, oder hundert Wunder-Kräuter Magdeburg anno 1616. 8°. * SEGUIER. anno 1656. & *Centuria arborum* Magdeburg. anno 1616. 8°. *. In utroque opusculo rerum miracula collegit, & peregrinas stirpium formas ex itinerum scriptoribus, Cosmographis, & collectoribus, ipse parum aut geographiæ peritus, aut rei herbariæ.

Rayneri FIDELISSIMI Enchiridion pharmaceuticum medicamentorum antidotarii Florentini facultates complectens Bonon. anno 1616. 12°. M.

Bartholomæi MARRANDAN Del tabago los danos que cause y del Chocolate, Sevilla anno 1616. 8°. Gallice vertente Renato MOREAU Paris anno 1643. 4°. BURETTE.

Petri HOLTZEMII Essentia Hellebori extracta Colon. anno 1616. 8°. BUR.

EJUSDEM *Essentia Hellebori rediviva secundo extracta, seu rectificata & aucta* Genev. anno 1623. 8°. BODL.

EJUSDEM *Pharmacopœa Coloniensis revisa* Colon. anno 1627. BODL.

§. CCCCXXXIX. *Varii.*

Michaelis AUGUSTINI libro de los secretos de agricultura casa del campo y pastoril lingua Castellana prodiit anno 1617. & in Catalaunicam dialectum versus Zaragoza anno 1636. 4°. SEGUIER. *Perpinnan* 1626. 4°. FALC.

Joach. STEIGII Beschreibung des Lindenbaums Witteb. 1617. 4°.

Caspar JUGLER Oeconomia, auf Anordnung Churfürsten Augusti erstlich herausgegeben Lipsiæ 1617. 4°. *Frankfurt & Leipzig* 1675. 4°. 1704. 4°. *An ejusdem est curiuser und sorgfältiger Hausvater* 1705. 4°. ZOCHA.

Abraham von THUMBSHIRN Unterricht vom Ackerbau Leipzig 1617.

Joh. le MERCIER Ergo vinum alimentorum optimum Paris 1617.

John MURRELL book of Cookery London 1617. 8°. BODL.

Jul. Cesar BARICELLI hortulus genialis s. rerum jucundarum & memorabilium compendium &c. Bonon. 1617. 16°. BUR. Genev. 1620. 12°. *. Multa habet ad plantarum facultates pertinentia, fabulosa multa, alia compilatitia, nonnulla etiam propria; sic Rhamni cataractici vim specificam ad tenesimum ex falsa pituita natum propria ad experimenta laudat, & Visci locis crampo adfectis impositi vim curatricem, & ex elleboro nigro fetaceum ad puerorum epidemicum pestilens erysipelas, extractum vero Hellebori in mensibus retentis & in epilepsia. Plantas facie similes vires habere similes putat.

Fabii ULMI de mellis opportuna quantitate pro theriaca mithridatoque componendis Venet. 1617. 4°. RIV.

Joh. VARANDÆI Formula remediorum internorum & externorum Hanoviæ anno 1617. 8°. *Monspel.* anno 1620. 8°. MERKL.

Curtii MARINELLII Pharmacopœa s. vera medicamenta componendi methodus L. II. quæ methodus a plantis Græcis & Arabibus depronita fuit Venet. anno 1618. 4°. RAST. MERKL. *Hanov.* anno 1617. 8°. HOTTON. alii *Frankfurt.*

J. COLLE de BELLUNO Idex imitaticium (artium) Pisaur. anno 1617. fol. Etiam botanices MERKL.

In Cosmetore medico ejusdem agitur de radice chinæ, ligno lentiscino &c.

EJUSDEM *methodus facile parandi jucunda tuta & niva medicamenta* Patav. 1628. 4°. HOTTON.

§. CCCCXL.

§. CCCCXL. *Varii.*

Pharmacopœa Londinensis Londin. 1618. 4°. 1650. 8°. BODL.

Jacobi GARNIERE Ebauchement de l'accord des controverses de ceux, qui font etat de la connoissance des médicamens simples, & principalement des plantes Lyon anno 1618. 12°. SEGUIER.

Job. RIOLANI Requete à Louis XIII. pour l'établissement d'un jardin Royal Paris anno 1618. 4°. SEGUIER.

Constantini PURCHARELLI de valetudine tuenda L. II. Neapol. anno 1618. 8°. Poëma.

Lupus DEÇA Gobierno politico de' agricultura Madrit. anno 1618. 4°. L. I. utilitatem agriculturæ, defectus ejus in Hispania, & penuriam agricolarum demonstrat. Libro III. remedia docet ejus mali.

Valentini HARTUNG historia & jatriva enumeratio plantarum officinalium & usitatarum Lipsiæ 1620.

EJUSDEM de simplicium medicamentorum purgantium facultatibus Lipsiæ 1618. 4°. RIV.

EJUSDEM de simplici trino ut alimento, medicamento, lacte, melle, vino Lipsiæ 1625. 4°. HE.

Didaci CISNEROS sitio naturaleza y propiedades de Mexico Mexici 1618. 4°.

§. CCCCXLI. *Ph. & Alb. Menzel.*

Philippi & Alberti MENZEL Synonymia plantarum circa Ingolstadium sponte nascentium Ingolstad. anno 1618. 8°. * video etiam citari editionem 1654. 8°. ib. Plantæ paucæ, omnino 509. ordo secundum loca natalia; auctores Lugdunensem fere historiam sequuntur. Intercedunt tamen plantæ aliquæ rariores, & calidioris foli, quas in Bavaria non expectares, ut Carduum 89. quem putes esse Erysiuales, Bupthalmum, Horminum III. Orchidem p. 50. non satis bene descriptam, quæ videtur esse spica compacta pyramidalis, Globulariam, tres Asters luteos CLUSII, Sefeli montanum I. Stoebæ congenerem, quæ forte Centaurea phrygia, Hedyfarum purpureum, nisi malum nomen est &c.

Reperio eodem anno *Guilielmi EDERI plantas Ingolstadienses* 1618. 8°. BORET. Mus.

§. CCCCXLII. *J. Franke.*

Job. FRANKEN (cognomine WEISMANN) Signatur. Beschreibung der Gemächse von einer wunderbaren Wurzel, so aller anderer Wurzeln Quintum ist Rostock anno 1618. 4°. * Non puto esse Francum Camenziensem, cum iste noster se Suecum vocet, & studiosum demum medicinæ. Paracelsicus homo, plantas

plantas capillorum fimiles putat ad morbos capillorum valere; cordis figura fictas ad cordis mala prodesse. Mire autem similitudinibus abutitur; nam Anthoræ radices vult cordis esse similitudine.

EJUSDEM *De præclaris herba Nicotiana virtutibus* Upsal. anno 1633. 4°.*

EJUSDEM *Speculum botanicum renovatum & auctum, in quo præcipuarum herbarum nomenclaturæ tam in Suecica, quam latina lingua proponuntur* Upsal. anno 1659. 4°.*. Hic vocatur FRANKENIUS. Lexicon est, primum anno 1639. excusum. Latina sunt plantarum nomina, cum synonymis nonnullis, & Suecicis nominibus. Interspersa experimenta aliqua, ut de Cocco Polygoni (KNAWEL). Sabina fylvestris pumila, aliæ plantæ rariores, hic dicuntur.

§. CCCCXLIII. C. Hofmann.

Caspari HOFMANNI viri eruditissimi *Variarum lectionum L. VI. in quibus multa loca Dioscoridis, Athenæi, Plinii, Aristotelis explicantur* Lips. anno 1619. 8°.*. Magna pars pertinet ad rem herbariam, & ad emendandum scriptorum sensum, ut obscura loca per alia collata explicet.

EJUSDEM *De medicamentis officinalibus, tam simplicibus quam compositis* Paris anno 1646. 4°.* Francofurti anno 1667. 4°.* SEGUIER. Leid. 1738. 4°.* Cautus senex, incredulus, vetustatis peritissimus, acuto & brevi stylo plantarum facultates descripsit, & eo quidem sensu vix parem invenias; sed parum est, quod a natura (c), & a proprio experimento habet.

Stephanus MANIALDUS *in Hipp. Coi Chirurgia* Paris 1619. 8°.* habet varia de plantis medicis ab HIPPOCRATO indicatis, earumque viribus medicatis. Nonnumquam nomina reformat, ut Lagopyrum in Lagopum, puto non feliciter. Quinquefolii decocto in dysenteria se utiliter usum esse.

Martini PANSÆ *tr. von vier weit berühmten Antidotis, als von der Theriaca Andromachi — von dem Mithridat &c.* Halle 1619. 8°.* Riv.

Michaelis ZANARDI *De universo elementari disputationes.* Etiam de plantis agit, scholastico more. Accesserunt medicamentorum simplicium facultates, ad certos gradus redactæ, cum adnexo examine, in quo simplicium quorundam facultates traduntur. Venetiis 1619. 4°.* Colon. 1620. 4°.* Francofurti anno 1620. 8°.* prodiisse MERKL.

Jacobi I. Misocapnos seu *de abusu tabaci, lusus Regius* Lond. anno 1619. fol. Ultraject. anno 1644. &c. 12°.*. Anglice *Counter blast of tobacco* Lond. 1672. 4°.* OSB.

Bartold JUNGHANS *neu künstlich Obstgarten-Büchlein* 1619. HAUSVAT.

J. Petri

(e) Vide judicium G. H. WELSCH *agagropil*, p. 25.

J. Petri SURM de alimentis Francofurti 1619. fol. si huc facit.

Ost en westindische voyagien drie jaaren agter eens door de Hollanders by Norden, Norwegen, Moscovien, Tartaryen en Cathay en China gedaan Amsterdam 1619. 4°. CARLSON.

Guilielmi Cornelii SCHOUTEN diarium Itineris annis 1615. 1616. 1617. facti Amsterdam 1619. 4°. ANDERS. d'ETREES. an idem.

Joris v. SPILBERGEN nieuwe ost en westindische Navigatien met JAC. le MAIRE australische Navigatie Leid. 1619. fol. LEHMAN.

In HILDANI, celeberrimi chirurgi; epistolis 1619. 4°. editis passim aliqua de viribus Rhei, quatuor speciebus hellebori, usnea vera cranii humani, arbore cocos, euphrasie vi ad oculos, extractis juniperi, veronicæ, seminis lini utilitate ad pleuritidem (BURGOWERI). In *ineditis* Granadillæ icon est & descriptio, & hellebori extractum passim laudatur.

Mich. MAJER de — ortu miraculoso plantarum & animalium &c. Francofurti 1619. 8°.

§. CCCCXLIV. J. S. Strobelberger.

J. Stephani STROBELBERGER, Græcensis, De Cocco baphica & Confectione alkermes Jena anno 1620. 4°.*. Describit Ilicem coccigeram, tinctorii animalis & ejus metamorphoseos ignarus. De aliis Coccis tinctoriis aliqua addit, & de collectione baccarum. Percurrit reliqua medicamenta simplicia, quæ confectionem alkermes ingrediuntur, quam ex succo parare jubet.

EJUSDEM *Gallie politico medica descriptio* Jena anno 1620. 16°.* 1621. 12°. RIV. Sectio V. plantarum est, & continet brevem censum plantarum Parisinarum, Aurelianensium, Normandicarum, Genevensium, Lugdunensium, Provincialium, & Olbiacarum, in qua insula arundinem sacchariferam vidit & Marum, denique Narbonensis ditionis & agri Montispeffulani, in quibus beatis regionibus passim rarissimas plantas legit, ut Stœchadem citrinam angustifoliam, Aphyllanthes niveum. Montes etiam ex Pyrenæis deductos adiit, partemque Hispaniæ.

EJUSDEM *Mastichologia* Lipsiæ anno 1628. 8°.* OSB. 1727. 8°. puto per errorem. Lentiscum hæctenus per singulas partes describit, neque eam arborem ter in anno florere ostendit, sed scillam. Inde varia ex Lentisco medicamenta recenset, fructumque & lignum non bene, ut puto, contendit pro Carpobalsamo posse substitui. In Mastiche immoratur, eam in Italia parce provenire adnotat, bonas notas addit, & colligendi modum, & demum medicamenta varia, quæ Mastiche ingreditur.

§. CCCCXLV. *Varii.*

J. Francisci SALDI *De natura aquæ vitæ* L. II. in quorum priore agitur de vino, Genevæ anno 1620. 4°. SEGUIER.

Hortus Palatinus auctore Salomone de CAUS architecto Oppenheim anno 1620. fol. *. Nihil habet ad rem herbariam spectans.

Non vidi primam editionem itinerum Georgii SANDYS, quorum titulus est *A relation of a journey begun anno 1610. containing a description of the turkish empire, holyland, Italy.* Sexta editio prodiit 1670. fol. B. B. & prius 1621. fol. Belgice Amsterdam 1654. 4°. Alibi laudabo, habet aliqua in fructibus cujusque regionis, cæterum historix naturalis imperitus.

Job. MATTHÆI *Speculum sanitatis s. Hortulus medicus simplicium medicamentorum qualitates exhibens explosis superstitionibus in herbariis occurrentibus* Herborm. anno 1620. 8°. BODL.

EJUSDEM *Speculum sanitatis rerum non naturalium administrationem continens.* Itid.

Thomæ BENHAM *officina vel antidotarium Chirurgicum in ordinem redactum* ab Eduardo PORTON, fere anno 1620.

Michaelis DOERING Breslaviensis *De opii usu, qualitate calefaciente, virtute narcotica, & ipsius corrigendi modo* Jena anno 1620. 8°. *. PLATERUM secutus contra scholas demonstratum it, opium non frigidum esse, ejusque calidam indolem adparere ex sapore amaro, odore gravi, ardore faucium, siti, sudore, deliriis, quæ cieat: neque adeo opium debere calidis corrigi, sed acidis utique & lenientibus. Sed neque reliqua venena per primas qualitates operari, verum tota sua utique substantia. Passim alias plantas narcoticas aut venenatas adtingit.

EJUSDEM *de Opobalsamo Syriaco, Ægyptio, Peruviano, Tolutano & Europæo.* Jenæ anno 1620. 8°. *; de Succini nempe oleo; qua occasione collectos scriptorum locos ad Opobalsamum Arabicum & reliqua balsama congerit.

Hæc duo opuscula prodierunt cum N. MUTONI *μικροδραστηριότητες*, quam noster adnotationibus valde auxit. Nuperorum medicorum antidotos addit antidotis veterum, aromata etiam excutit, quæ in hanc antidotum recipiuntur. Petroselinum plurimum laudat. Succedanea etiam omnibus medicamentis subjicit.

Hieronymi ELVERI *Deambulationes verne, quibus ruralis philosophia ad usum quem discutitur* Francofurti anno 1620. 8°. FALC.

Juan de CASTRO *Historia de las virtudes y propiedades del tabaco* Cordua anno 1620. 8°.

Johannis CHESNEPHORI Disputationes de plantis, quarum 19. possideo Upsal. ab anno 1620. ad annum 1626. 4°.

Tomaso TOMAS Idea del giardino del mondo Torin. anno 1620. 12°. si huc facit.

§. CCCCXLVI. F. Bacon.

Francisci BACON, Vicecomitis de VERULAM, ten centuries of natural history London anno 1621. 1627. 4°. SUSSMILCH. 1639. fol. BODL. 1670. fol. OSB. 1676. 4°. AND. Latine vertit Jacobus GRUTERUS, & titulus est Sylva Sylvarum, seu historia naturalis Amsterdami anno 1661. 12°.* &c. Ad universam naturam magnum hoc ingenium se dimisit; u ex 1000. experimentis hujus operis omnino 276. ad plantas spectent. Multa quidem ex veteribus, eo fine prolata, ut repetantur, & de veritate constet. Non pauca tamen etiam sua habet, ut fini recentis ad accelerandam vegetationem vim, quam a viro ILL. excogitatum esse putes, cum ei nomen se dedisse *hot bed* addat: deinde experimentum de vi macerationis feminum in variis falsis aut oleosis liquoribus; & aquæ ad alendos flores nova eo seculo potestas. Calidæ irrigatio non profecit. Florum varii coloris ex feminibus satis proventus. Infectionem vitis in vitem obsolevisse non bene putat, quæ nostris sit perfrequens. In *historia vite & mortis*, anno 1623. 8°.* excusa de potu Cahveh Turcis noto aliqua.

§. CCCCXLVII. Petrus Castellus.

Pietro CASTELLI, Romani, inde Messanensis Professoris, della durazione delli medicamenti, tanto semplici, quanto composti, per cognoscer quasi voglia medicamento o semplice o composto Rom. anno 1621. 4°. BURETTE. Multa contra ultimum antidotarii romani caput monet, quod male compilatum erat.

EJUSDEM *Arte delli speciali* Rom. anno 1622. fol. tantum duo folia.

EJUSDEM de nomine Hellebori simpliciter prolato Romæ anno 1622. 4°. SEGUIER. Epistola, qua careo, ad MANELPHUM data.

EJUSDEM de Helleboro epistola secunda, in qua confirmantur ea, quæ in alia epistola de Helleboro allata fuere Rom. anno 1622. 4°.*. Epistolam suam priorem contra MANELPHUM tuetur. Hippocratem, quoties simpliciter vocem Hellebori adhibet, album semper intelligere: vocem nigri, aut deorsum purgantis, addere, quoties nigrum vult. Eo albo Helleboro veteres ad melancholiam & insaniam sanandam usos esse, ut tristibus tantum melancholicis niger helleborus fervaretur. MANELPHUS nigrum ab HIPPOCRATE pariter cum albo intelligi, & in antidotariis Romanis præferri regesserat.

Tobie ALDINI (nempe Petrus CASTELLUS operam suam amico suo chemico (d) & botanico commodaverat) Cæsenatis, *descriptio variorum plantarum*,
H h h 2 que

(d) Celebratiorem & accuratam spagiricum vocat P. TRIVUS de ser. lact. p. 145.

que in horto Farnesino continentur Romæ anno 1625. fol. *. Acaciæ, quæ etiamnum FARNESINA dicitur, historia & ab Ægyptiaca discrimen. Inde Juccæ Brasiliensis bona figura & historia, & a Mexicana discrimen; hic CASTELLUS paniferam radicem Manyoc non bene pro Yuccæ specie habet. Tunc Granadillam trifoliam Maracot, Laurum Indicam Farnesianam, Granadillam, ni fallor, quam dicit Hololicuhi, Balanum Myrepficam, Lilionarcissum rubrum Indicum, Chenopodiumorum, Ricinum Americanum latifolium, Convolvulum Lusitanicum, Helleborum cauliferum nigrum & trifolium, Aloen Americanam florentem, omnes nitide sculptas dat.

In catalogo ff. des TOURNES reperitur etiam *Horti farnesini descriptio* Rom. 1635. fol. si differt.

EJUSDEM *Discorso della differenza tra li semplici freschi e li secchi con il modo de siccarli* Rom. anno 1629. 4°. (CASTELL de M. VESUVIO.)

EJUSDEM *Annotazioni sopra l' antidotario Romani* Rom. anno 1629. 4°. B. THOMAS. Messan. 1637. fol. ASTRUC.

EJUSDEM *Discorso dell elettario rosato di Mesue, nel quale si ragiona della rosa e della scammonia* Rom. anno 1633. 4°. FALC.

EJUSDEM *De vomitoriis & vomitu* L. X. Rom. anno 1634. fol. Laudat GIANELLA.

EJUSDEM *Relatio de qualitatibus frumenti cujusdam Messanæ delati* Neapoli anno 1637. 4°. *. Pertinet potius ad medicinam publicam, & politicam. Frumentum faetidum erat, subnigrum, etiam vicinis grave, odore acido, cum in navi incaluisse. Panis inde coctus acidus erat, faetidus, & faucibus molestus. Damnat PETRUS ut publice noxium, pestilentiam ipsam validum inducere.

EJUSDEM *memoriale per lo speciale Romano* Messana 1678. fol. B. THOMAS. puto pertinere ad litem de opobalsamo.

EJUSDEM *Chrysopus, cujus nomina, essentia, usus facili methodo traduntur* Messana anno 1638. 4°. *. De Gummi guttæ: succum plantæ esse, sibi quidem ignotæ, curare hydropem, esse κακωσομαχον, corrigi spiritu vitrioli.

EJUSDEM *Hortus Messanensis* Messan. anno 1640. 4°. * cum areolarum figuris.

EJUSDEM *Balsamum examinatum, absolutum & laudatum* Messan. anno 1640. 4°. *. Pertinet ad celebrem ejus ævi de balsamo litem. MANFREDUS & PANUTIUS, aromatarii Romani, theriacam publice, ut fieri solet, paraverant: in eam, quoties veteres balsamum præscripserant, receperant balsamum Mecanum a quodam Cosmo de NIGRIS Cæiro missum, probantibus urbis medicis. Alii Pharmacopolæ contra hanc theriacam infurrexerant. Pontifex archiatros COLLICOLAM & UBALDINUM jūdices dedit; coram iis, factis experimentis, cum balsamum MANFREDIANUM vestibus adhæreret, & maculam relinqueret, neque

neque lac coagularet, iudices contra MANFREDOS dixerunt. Romanorum quasi orator erat *Stephanus* GASPARI, qui theriacam MANFREDIANAM volebat exauctoriari, quod spurium medicamentum reciperet. Contra CASTELLUS pro MANFREDO, dari balsamum aromaticum, quod verum sit balsamum veterum: & MANFREDINUM balsamum, etsi non valde odoratum sit, plerasque tamen bonas notas a veteribus postulas possidere: Aspere hæc omnia. Subjecta sunt multa scripta minora, ad eam litem pertinentia.

EJUSDEM *Opobalsamum triumphans* Messan. anno 1640. 4°. *. Contra responsionem aromatariorum, MANFREDO aduersorum, similis prioris labor, neque a natura natus, aut ab experimento.

EJUSDEM *De Smilace aspera — Europea — an sit eadem ac Sarsaparilla Americana, & an altera alterius vice in lue venerea curanda adhiberi possit?* Messan. anno 1652. 4°. Bibl. Gott. Citat varios & ipsum GONSALVUM FERNANDEZ, ut ostendat, Smilacem asperam esse veram Sarsamparillam, potissimum etiam ex *Luca* GHINI auctoritate; meliorem autem esse, quæ in Hondurana provincia proveniat. VORSTIO neganti respondet aliquam, sed perexiguam esse diversitatem, & posse utique Smilacem in venerea lue adhiberi.

EJUSDEM *Catalogus plantarum Ætnearum* reperitur in Centuria I. Epistolarum T. BARTHOLINI.

EJUSDEM *Responsio chymica de effervescentia & mutatione colorum in mixture liquorum chymicorum* Messan. anno 1654. 4°. *. In fine dissertationis agit de cortice Peruviano, quem non bene refert ad fruticem febrifugum *Tylic patli* Francisci HERNANDEZ.

§. CCCCXLVIII. *Varii.*

Michael KNABEN *Horti pomologium, ein neu auserlesenes Obstgarten- und Pelzbuch* Nürnberg anno 1621. 4°. TREW.

Rudolphi GOCLENII *Traçtatus physico medicus de sanorum dieta, seu de septem rebus non naturalibus* Francofurti 1621. 8°. 1643. 8°. 1645. 8°. LIND. alii 1643.

EJUSDEM *Mirabilium naturæ l. concordantias & repugnantias — in plantis manifestans* Francofurt 1625. 8°. 1643. MERKL.

Guil. Job. KNYF *Goylandia libri II. — herbarum in ea regione sponte nascentium enarratio* Amsterdam. anno 1621. 4°. SEGUIER. Poëma mediocre, in cujus secundo libro auctor nomina & vires medicas plantarum recenset, quas in Goylandia reperit.

Renati MORIN *Catalogus plantarum horti* Paris anno 1621. 4°. SEGUIER.

Job. RISINGCK *Landbok Westeros* 1621. 4°.

Philippi SCHERB *Sylva medicamentorum compositorum, quæ usus quotidianus exigit* Lipsiæ anno 1621. 8°. MERKL.

§. CCCCXLIX. *Ant. de Herrera. Manelphus. Alii.*

Antonii de HERRERA *Descriptio Indiæ occidentalis a BARLÆO latine versa, eximium opus est* Amstelodami anno 1622. fol. * excusum, cum Jacobi le MAIRE itinerario. Brevissime rem naturalem adtingit, & utiliorum aliquarum stirpium meminit. Hispanice prodierat Madriti anno 1601. BODL. *Descripcion de las Indias occidentales*, Anglice vertente I. STEVENS London 1725. 1726. 8°.

IDEM facit opus FREYTAGIUS *histoire generale des voyages & conquêtes des Castellans* Paris 1661. 4°. Sed errare puto, & versionem esse operis *Hechos de Castellanos*.

Raymundi MINDERER *Aloedarium marocostinum, seu descriptio pilularum ex Maro Costo & Aloë confectarum* August. Vindel. anno 1616. 12°. 1622. 12°. 1626. 12°. Utcumque huc facit.

Isidori Francisci BARRERA *Trattado das significoens das plantas, flores e frutos, que se referem na sagrada escritura* Lisboa anno 1622. 4°. FALC. HOTTON.

Johann. OBERNDORFER *Horti medici, qui Ratisbonæ est descriptio* Ratisbonæ anno 1622. 8°.

Johannis MANELPHI *de Helleboro disceptatio* Romæ anno 1622. 8°. FALC. Vide quæ in CASTELLO diximus.

EJUSDEM *Mensa Romana, seu urbana victus ratio* Rom. anno 1650. 4°. BURETTE.

Alessandro PECCANA *Commentari della Scandella nelli quali si discorre d'ogni perfezione e uso della ptisana*. Verona anno 1622. 4°. *. Hordeum distichon esse veterum hordeum Galaticum atque Achilleum; purgare nonnihil equos, neque ideo deterius esse, & hexasticho hordeo præstare, quo magis refrigeret, ut & album sit, & majoris ponderis, & celerioris incrementi. Ex hordeo disticho ptisanam debere parari.

Citat SEGUIERUS ejus viri librum *de Chondro & Alica* L. II. Veron. anno 1627. 4°. editum.

Francesco PONA *Il Paradiso de fiori, e Catalogo delle piante che si possono avere del Monte Baldo*. Veron. anno 1622. 4°. FALC.

Museum F. CALCEOLARII a Benediçto CERUTO inceptam & ab Andrea CHIOCCO luculenter descriptum Veron. 1622. fol. Exemplum notis & figuris M.S. auctum TREWINS possidebat. Conf. p. 339.

Archi-

Archibaldi SIMSON hieroglyphica animalium vegetabilium & metallorum, quæ in s. s. occurrunt Edinburg. 1622. 4°. CHIVA.

Francisci SCACCHII, fabrianensis, de salubri potu Rom. 1622. 4°. le TELLIER.

Wolfgang HILDEBRAND magia naturalis, d. i. Kunst- und Wunder- Buch Darmstatt 1622. 8°. B. THOMAS. 1624. 8°. ENDT. Leipzig 1625. 4°. ENDT. Erfurt 1664. 4. ib. Francfurt 1690. 8°. ib.

Joh. SCHOEPE Ulmischer Paradiesgärten, d. i. Verzeichniß der Simplicien, welche um die Stadt Ulm zu finden Ulm anno 1622. 8°. BURCKARD. *Plantæ 600. recensentur, partim hortenses, partim sponte circa Ulmam natæ.*

Raphaelis THORII Hymnus Tabacci Leidæ anno 1622. 4°. SEGUIER. anno 1623. 4°. 1628. 4°. UFF. & cum EVERARDO & NEANDRO Anglice anno 1651. 12°. BODL.

Theatrum Floræ, quo ex toto orbe selecti flores proferuntur Paris anno 1622. fol. cum tabulis 69. SEGUIER.

Joh. CASTELLI Pharmacopœja medicamenta in officinis pharmaceuticis usitata explicans Gadibus anno 1622. 4°. MERKL.

René FRANÇOIS Essai des merveilles de Nature, & des plus nobles artifices, comme . . . le jardinage, le papier, la teinture, la menuiserie Rouen 1622. 4°. Lyon 1643. 8°. RAST.

Martin KOEHLER de opio Argentorati anno 1622. 4°. HEFT.

LIB. VII.

A BAUHINIS AD RAJUM.

§. CCCCL. *Res Herbaria languet.*

Circa hæc tempora, bellis agitata tota Europa, deficientibus literarum præmiis, commercio librorum interrupto, gentibus ad paupertatem redactis, mortuis præcipuis rei herbariæ statoribus, res herbaria languet, neque prius læta recepit incrementa, quam bellis hæctenus ab anno 1660. suspensis, ut populi respirarent. Sed etiam Chemia & Alchemia, quæ eo tempore potissimum in Germania floruerunt, multa bona ingenia a stirpium amore abduxerunt, ut efficaciora remedia novam per artem quærerent. Utraque tamen India subinde suos thesauros in Europam refundebat, & passim rem herbariam ditabat. Amor florum, & varietatum hortensium, his ipsis temporibus magna incrementa in ditescente quotidie Belgio cepit, horti etiam publici passim exstructi fuerunt. Magni autem & qui eminent botanici, multis annis nulli superfuerunt.

§. CCCCLI. *Vespasianus Robinus. Alii.*

Enchiridion isagogicum ad facilem notitiam stirpium; quæ coluntur in horto Vespasiani & Johannis ROBINI Paris anno 1623. 12°. Pro anonymo SEG. Conf. p. 398.

Francisci Antonii CASERTA Tractatio de natura & usu vinorum tum in sanis, tum in ægrotis Neapol. anno 1623. 4°. SEGUIER. anno 1629. 4°.

J. Jacob KEITER De opio & opiatis Lipsiæ anno 1623. 4°. SEGUIER.

J. BEYER questiones de plantis Basil. 1623. 4°.

William LAWSON a new orchard and garden London 1623. 4°. 1626. 4°. 1656. 4°. HARL. 1615. 4°. SEG.

EJUSDEM Tractatus de agricultura Lond. anno 1656. 1657. 4°. SEGUIER. Minime malus auctor est, ut video ex citatis locis de malorum ad ficeram cultu.

Johannis RENODÆI, medici Parisini, Dispensatorium medicum continens Institutionum pharmaceuticarum L. III. De materie medica L. III. Antidotarium absolutissimum. Tertia editio coram est, quæ dicitur infinitis locis emendata

& commentata Paris anno 1623. 4°. *. In *materia medica* secundum vires medicatas dispositæ plantæ recensentur, & vulgata fere earum historia traditur. In *pharmacia* olea, succi, syrupi, aquæ & alia producta stirpium recensentur. Editionem Parisinam anni 1608. 4°. & duas Francofurtenses annorum 1609. 4°. 1615. 4°. habet BUMALDUS. Hanoviensem 1631. 4°. a P. UFFENBACH. curatam GRAU. Gallice prodierunt *Oeuvres pharmaceutiques* Lyon 1637. fol. RAST.

§. CCCCLII. Fratres Campii. Alii.

Discorso nel quale si dimostra qual sia il vero Mithridato contra l' opinione di tutti li scrittori ed aromatarj di Baldassar e Michel CAMPI Luccæ anno anno 1623. 4°. FALC. ASTR.

EORUMDEM *parere sopra il balsamo Luccæ anno 1639. 4°. FALC.*

EORUMDEM *fratrum aromatariorum Spicilegio botanico sopra il Cinamomo degli antichi dove si metta in chiaro altri semplici di oscura notitia Lucca anno 1654. 4°. * 1669. 4°. SEGUIER.* Arabicos & Græcos fontes satis accurate tenebant, neque propriis laboribus abstinerant, cum in Italicas Alpès passim excurrerint, & in iis plantas rariores legerint. Pertinent ad eos scriptores, qui veterum plantas cum nostris conciliare studuerunt. Cauca lidem nodifloram, Euphrasiam luteam, Persicariam alpinam racemosam, Alsinen, Helenium, Gladiolum alpinum, Rosam Pimpinellæ folio (alpinam luteam vocant), Trichomanes foliis incis, Helleborum nigrum foliis laciniatis, Geranium foliis Althææ, Cistum Tuberariam, alias plantas partim novas, partim raras, in montibus suis detexerunt. De quinque codicibus M.S. DIOSCORIDIS agunt. RUELLII versionem reliquis præferunt. Cinnamomum nostrum negant esse idem, quod antiqui eo nomine cognoverunt. Laurum esse olfecerunt. Solus quidem MICHAEL supererat, quando spicilegium prodit.

EORUMDEM *Risposta ad alcuni oggezioni fatte al libro suo del balsamo Lucca anno 1640. 4°. 1649. 4°. TREW.*

EORUMDEM *dilucidazione e confirmazione maggiore di alcune cose state da noi nella risposta al s. Gaspari Pisa 1641. 4°. TREW.*

M.S. Codices Luccæ superstites vidit J. TARGIONI *viagg. IV. p. 246.*

Matthie GLANDORP *Methodus medenda paronychiæ* Brem. anno 1623. 8°. * & in collectione operum. Iconem dat Drabæ, quæ Paronychia vocatur.

J. HENAULT & Herm. de LAUNAY *Ergo vinum adultis, aqua pueris* Paris 1623.

§. CCCCLIII. *Ovidius Montalbanus.*

Ovidii MONTALBANI Index omnium plantarum exsiccatarum, quæ in proprio Musæolo (e) servantur. Bonon. anno 1624. 4°. ORLAND.

EJUSDEM *Speculazione sopra le biade ovvero Geoscopia cereale* Bonon. anno 1635. 4°. ORLAND.

EJUSDEM *Geoscopia Ampelite ovvero speculazione circa le viti* Bonon. anno 1636. 4°. ORL.

EJUSDEM *Keoscopia ovvero speculazione degli horti* Bonon. anno 1636. 4°. 1638. ORL.

EJUSDEM *Emfiteologia ovvero speculazione dell'innestamento delle piante* Bonon. anno 1639. 4°. SEGUIER.

EJUSDEM *Charagnoscopia ovvero speculazione delle interne proprietà delle Erbe mediante gl'oggetti di sensi* Bonon. anno 1640. 4°. SEGUIER.

EJUSDEM *Bibliotheca botanica, cum nomine Johannis Ant. BUMALDI edita* Bonon. anno 1657. 24°.*, recusa cum opere Cl. SEGUIER*. Editiones librorum, & judicia laudesque continet, imprimis etiam suas. Editioni Italicæ adjectus est magnus catalogus Graminum, ex variis auctoribus collectus.

EJUSDEM *Formulario economico erbario e medicinale* Bonon. anno 1654. 4°. Continet vegetabilia, quæ difficilis annonæ tempore pauperibus subsidio esse possent. Nomen præfixum J. Antonii BUMALDI. ORL.

EJUSDEM *Hortus botanographicus herbarum ideas — supra bis mille in parvotrium tomorum spatio concludens* Bonon. anno 1660. 8°.*. Tres tomos innumerarum plantarum officiosissime effigiatarum se paratos habere BUMALDUS dixerat. Hic catalogum (f) brevem & indicem ejus operis dat, in quo plantæ aliquæ rariores breviter tanguntur, ut Ballote crispa supina, Hyssopus Salomonis, (cum icone nempe Alines fugacis), Tessaraphyllon nescio quod, aliæ. Subjectæ sunt aliquæ monstrosæ plantarum partes.

EJUSDEM *Dendranatomes nova delineatio* Bonon. anno 1660. fol. Puerile opus esse MALPIGHIIUS (g),

EJUSDEM *Dialogus de imposturis pharmacopolarum editus cum LISETTO BENANCIO* Francofurti 1667. 8°.

EJUSDEM *Dell'Issopo di Salomone* anno 1671. 4°. prælectio in Acad. Ge-latorum recitata, & cum ejus Academiæ prosa edita ORLAND.

Ejus-

(e) BUMALD. n. II.

(f) p. 103.

(g) Posthum, p. 161.

EJUSDEM *Catalogus alphabeticus plantarum officinalium* Bonon. anno 1670. fol. cum libro *l'Onore del Collegio delle arti di Bologna*.

EJUSDEM *La fabrica del pane soventizio dichiarata* anno 1672. 4°.

Quid sunt *cure analytica aliquot naturalium observationum circa historicas* OVIDII MONTALBANI Bonon. 1671. fol. HOTTON.

EJUSDEM est *Dendrologia*, quam cum ALDROVANDI nomine edidit Bonon. 1668. fol. *. Secundum & tertium Volumen M.S. reliquit ORLAND.

§. CCCCLIV. J. R. Camerarius. Alii.

J. Rud. CAMERARII senioris *Sylloges memorabilium medicorum & mirabilium natura arcanorum* Centuriæ XX. Augustæ Trebocor. anno 1624. 8°. BODL. Argentorati anno 1630. 8°. Tubingæ anno 1683. 8°. *. Multa passim habet ad plantarum vires & miracula pertinentia, undique collecta, additis fontibus. Palingenesiam ex cinere in urticis vult vidisse Cent. III. n. 92.

Henrici MYLFORT *gründliche Erklärung, was des Breslischen Biers oder Schoepsen Bieres Eigenschaften seyen: vom Gebrauch des Brandteweins &c.* Brieg 1624. 4°.

EJUSDEM *medizinisches Spaziergönglein* Schleusingen 1627. 8°. si huc facit.

C. BARTHII, viri eruditissimi, *Adversariorum* L. 60. Francof. 1624. fol. Multa huc pertinentia antiquaria continent.

John SMITH *general history of Virginia New England and the Summer Islands* Lond. 1624. BODL.

EJUSDEM *travels in Europa, Asia, Africa and America. Continuation of the history of Virginia* 1630. fol. BODL.

N. HARLEQUIN *Nouveau Jardin des vertus & des propriétés des plantes connues* Aix. anno 1624. 8°. SEGUIER.

J. JUNKER *Methodus therapeutica per solam dietam & ligni Guajaci diversimode preparati administrationem* Erford. anno 1624. 4°. SEGUIER.

EJUSDEM *medicamenta simplicia euporista, quorum veteres & recentiores meminerunt adversus Pestem* Schleusingen 1625. 8°. TREW.

Gaspar HELL *de prima origine gemmarum, metallorum, fructuum ac nistri similis* Ingolstadt 1624. 4°. HEF. 1626. 4°. alii.

Petri LASEINE *Homeri nepenthes* Lyon 1624. 8°. RAST.

Pietro PIPERNO, beneventani, *medice petrae, divise in octo. Earum tertia est de antidotis pro vita* Neapoli 1624. 8°. TOPPE.

EJUSDEM *de nuce magæ beneventana* ib. 1647. 4°. quid?

Franc. RANCHIN *Oeuvres pharmaceutiques* Lyon 1624. 8°. *. In ejus operibus variis multa sunt de remediis vegetabilibus, cicuta, hyssopo, myrrha, lactuca &c. In *Geroconica* de balsamo peruviano, myrrha, melle, de fructibus, oleribus.

§. CCCCLV. J. B. Cortesius.

J. Baptiste CORTESII Bononiensis, in *Miscellaneis*, quæ Messanæ anno 1625. fol. * prodierunt, Decas V. pertinet ad alimenta etiam vegetabilia, olerâ, & fructus. Decas VIII. ad medicamenta simplicia, potissimum etiam ad Mannam. De Manna, & Contrayerva tractatum inserit Josue FERRI, ex libro *de secretis excerptum*, cum radice icona.

EJUSDEM *Pharmacopœa, seu Antidotarium Messanense in quo tum simplicia, tum composita medicamenta usu recepta accurate examinantur* Messina 1629. fol. TREW.

§. CCCCLVI. Dom. Vigna.

Dominici VIGNA Florentini, *Animadversiones in libros de historia & causis plantarum* Pisis anno 1628. 4°. Præfectus horti Pisani post L. GHINUM & CÆSALPINUM, a quibus hortulani CASABONA & MALOCCHIUS differant. Dictionarium cæterum est græco-latinum & italicum; intercedunt aliquæ annotationes de Agallocho: de Cncori Sanamundæ certa vi adversus hæmorrhoides dolentes, de Cytiso, quem putat noster se detexisse, de herba Luciola (Junco Lujula), de pannis ex Genista textis, & de locis natalibus rariorum plantarum.

§. CCCCLVII. Jos. de Aromatariis.

Josephus de AROMATARIIS Affissinus cum libello de *rabie contagiosa* edidit Venetiis anno 1625. 4°. epistolam *de plantarum ex feminibus generatione* Francofurti anno 1626. 4°. * & nuper Coburgi recusam anno 1747. 4°. * cum JUNGHII scriptis, & in *Phil. Transf.* n. 211. Semina esse ova arborum. In iis, a spiritu concluso, plantulam diversis modis gigni, dum reliquum in alimentum abit. Quæ plantulam non habeant femina, esse infecunda. Semen lac quasi pro plantula suppeditare, eamque per venas umbilicales alere; ubi ea prodierit, tunc de terra ali. Poeta cæterum fuit, cumque celeberrimo TASSONI celebrem litem aluit (b).

§. CCCCLVIII. Varii.

Vitalis MAGAZZINII monachi *Cultivazione Toscana* Venez. anno 1625. 4°. SEGUIER.

Job. POPPE *Kräuterbuch, darinn die Kräuter des deutschen Landes nach rechter Art der Signaturen beschriben, und angezeigt wird, unter welchem Planet und*

(b) *Galer di minero*. III, p. 274.

und Zeichen Zodiaci ein jedes Kraut stehe Leipzig anno 1625. 8°. RIV. Non tamen totus inanis; primus de oleo cæruleo Chamæmeli egit.

Johannis WEITZII De laudibus vite rustice Commentarius Francofurti anno 1625. 8°. FALC.

G. B. GALVANI nuovo compendio di vari secreti per varie infermità con il modo di fare un elettario per mantenersi sani Mondovi 1625. 8°. CHIV.

Salvatoris FRANCIONI discorsi nelli quali s' insegna alli discipoli dell' arte della spèziaria. Parte prima Palermo 1625. 4°. MONGIT.

Gabriel SCHLEIFFENTAG de plantis Lipsiæ 1625. 4°. RIV.

Nicolai AGERII disp. de Zoophytis* Argentorati 1625. 4°.

EJUSDEM de anima vegetativa ib. 1629. 4°.*. Azaleam ad J. BAUHINUM miserat, utriusque fratris amicus.

J. PAGES l' Oeconomie des trois familles sublunaires Animale Vegetale & Minerale Paris 1625. 8°.

§. CCCCLIX. Th. Reinesius.

Thomas REINESIUS, Consul Altenburgensis, vir undique doctissimus, in alia diversissima quidem studia se diffudit, neque aliam partem botanices adtigit, præter literariam, in qua excelluit. Omnino vero legere oportet ejusdem *varias lectiones*, quarum libri III. priores Altenburgi anno 1640. 4°.* prodierunt. Merentur enim ob auctorum botanicorum plurimam notitiam, tum ob philologiam plantarum, Aconiti, Myrrhæ, Aloes, Ammoniaci gummi, Anthoræ, Betæ. Fuscæ de Zytho vario. Sed etiam *Epistolæ* ejus viri passim ad rem herbariam spectant. Ita in Epistolis ad HOFMANNUM Νησιον quasi *νικητηριον* dici docet, quod athletæ ea herba tergens fricarent, quo victores de pugna abirent, & plurima alia id genus. De holoschino, cercidis folio, herbarum nominibus apud MARCELLUM Lipsiæ 1660. 4°.*

IDEM dedit ein Rath und Bericht, was bey jetzt grassierender Pestseuche &c. Gera 1625. In eo lib. egerat de Olfenichio.

§. CCCCLX. E. A. v. Dehn.

Ernst Abraham v. DEHN Weinbaubuch Leipzig anno 1626. 8°. ex codice manu auctoris scripto & meliori recusum Lipsiæ anno 1730. 8°.* cura Julii Bernhards v. ROHR, adjectis passim adnotationibus. Bonus senex triginta annorum experientiam adducit, ex natura natam, œconomicam potius, quam physicam, ut princeps ei finis sit, proventus augere annuos, aque viutorum sibi cavere fraudibus. Misniæ & Lusatia vites describit, vitiumque cultum, qui a nostratium consuetudine longe differt. Labores accurate, & pura dictione exponit. Tomus alter ROHRIO proprius suo loco dicetur.

§. CCCCLXI. *Varii.*

J. Com. RHUMELII *Theologia vegetabilis carminice scripta Noribergæ anno 1626. 8°. MERKL.*

Ludovici RUMETII *Scriptura sacra viridarium, de frugiferis arboribus, infrugiferis & mysticis Paris 1626. 8°. RAST.*

Bartholomæi CASTELLI *Lexicon medicum græco-latinum Venet. anno 1607. 8°. MERKL. 1642. 8°. WACH. Basil. anno 1628. 4°. MERKL. 1632. 8°. a STUPANO auctum. Rotterdam anno 1644. 8°. 1651. 8°. 1657. 8°. 1665. 8°. Noribergæ anno 1682. 4°. MERKL. a J. Pancratio BRUNONE auctum. Genevæ anno 1741. 1746. 4°.* Lipsiæ 1713. 4°. Patavii 1717. 4°. 1746. 4°. cum J. RHODII additionibus, & alias editum. Id etiam ad plantas pertinet.*

Angeli BOLZETTA *Theriaca Andromachi senioris in Pharmacopolio Angeli composita Patav. anno 1626. 4°. MERKL.*

POLFRANCESCO POLFRANCESCHI *della cura dei vermi della feti — e come si posse haver in diversi modi gran quantità di ntori bianchi Veron. 1626. 4°.*

In Thomæ HERBERT *relation du voyage de Perse & des Indes orientales anno 1626. 8°. per Surattam ad ABBASSUM instituto — aliqua de Coffea legas, quam ut biberent, Bagdadi conveniebant, & ad historiam naturalem.*

Esaja EKHARDT'S *sambucus medicinalis Erfurt 1626. 4°.*

Samuel PURCHAS *Collectionem itinerum edidit annis 1625. 1626. Lond. fol. 5. Vol. excusam BURETTE, cum titulo Pilgrim. Eam lego adfectata esse dictione, neque ad candorem Richardi HAWKLUYT adspirare. Belgice Pelgrimage &c. Amsterdam 1655. 4°. CARLSON.*

In ejusd. *Political insects London 1657. 4°.** plantæ etiam recensentur quas apes amant aut recusant.

In Johannis HORNUNG *Cista medica (sive epistolarum collectione) Noribergæ anno 1626. 4°.** excusa, passim intercurrent aliqua argumenti botanici. Ita Joachimus CAMERARIUS junior artem hic docet, qua fuligine illitæ plantæ suam imaginem in charta relinquunt (i). Intercedunt etiam plusculæ C. BAUHINI, Joachimi CAMERARII filii & nepotis, Leonhardi DOLDII, C. HOFMANNI, & J. OBERNDORFER epistolæ, qui plantas colebant.

Arnoldi WEICKARD, Medici Francfurtensis, *Theaurus pharmaceuticus Galenico chymicus, cujus liber V. est de venenis. L. VI. dispensatorium — Francfurt. anno 1626. fol. 2. Vol. 1670. 4°. MERKL.*

Ejus *Pharmacopœa domestica, darinn viel nützliche Arzneyen aus REINHARDEN, Pfalzgraphs bey Rhein, Manual Arzneybuch und eigener Praxi Francfurt 1628. 4°. Aquæ destillatæ & formulæ ex genio seculi innumeræ.*

Francesco

Francesco GRABERT *Agricultura practica* Barcelona anno 1626. 8°. SEGUIR.

Discours sur la conservation des forêts, l'usage des terres a foulon, du metier de teneur &c. Paris anno 1626. 12°. FALC.

Icon *Aloës Americanae industria* MICH. KITTLER hortulanæ Onoldiæ 1626. tum alia Aloë, quæ anno 1628. floruit TREW.

J. Petri LOTICHII *De Gummi gutta, seu laxativo Indico discursus*, Francof. anno 1626. 8°. d'ETREES.

Gasparis BACHOD *Erreurs populaires touchant la médecine & le régime de la santé* Lyon anno 1626. 8°. GUNZ. tamquam continuatio operis L. JOUBERT.

§. CCCCLXII. *Joh. Neander.*

Johannis NEANDRI Tabacologia Leidæ anno 1626. 4°. * & prius 1622. 4°. Utrecht anno 1644. 12°. * Gallice Lyon 1626. 8°. RAST. 1630. 8°. Tres species tabaci depingit, cultum herbæ docet, modumque, quo Hispani sua Nicotianæ folia in succo ipsius herbæ coquunt. Fabulosas illas cerebri denigrationes habet, recte repugnante *Guilielmo de MERA*. Vires medicas fuse congerit. In adjectis epistolis aliqua sunt anatomici argumenti *Guilielmi van der MEER & Hadriani VALKENBURG*.

EJUSDEM *Sassafrologia* Brem. anno 1627. BUMALD.

§. CCCCLXIII. *Guil. Lauremberg.*

Guilielmi LAUREMBERGII JUN. Botanotheca, seu modus conficiendi herbarium vivum Rostoch. anno 1627. 12°. cum libello de lapide Nephritico, alii 1626. BURETTE. Recusa est cum *Simonis PAULI viridariis* Hafn. anno 1653. 16°. * & cum EJUSDEM *quadrupartito botanico* ed. anno 1666. * 1708. 4°. * & cum M. HOFMANNI *deliciis Sylvestribus* Altorf. anno 1662. 4°. *. Libri sunt duodecim, in quibus plusculi sunt ordines plantarum naturales, sed confusi alii, ut coronariæ, spinosæ a capitatis avulsæ, papposæ ex planipetalis & radiatis mistæ, Gratiola inter Alfinefolias, Linaria cum Lino, Dracunculus & Melo in oleraceis, &c.

§. CCCCLXIV. *Varii.*

Salvatore MASSONIO Archidipno overo della insalata Venez. 1627. 4°. *. Auctor discipulus A. PETRONII Aquilæ vixit, excitati ingenii homo, neque unice in legendis libris exercitatus, etsi plurimos legit: sapes enim plantarum ipse indagavit, & passim utilitates stirpium minus notas indicavit. Percurrit autem olera, plantas aromaticas aliasque, quæ acetaria ingrediuntur. In boragine, soncho,

foncho, pimpinella, calendula aliisque, saporem aliter definiuit, quam vulgo solebat. Crepin *Caccialepore* negat hieracium esse. Salicorniæ, veteribus ignotæ, inter edulas plantas meminit. Dari in agro Neapolitano phaseolos arboreos. Melongenam inter gratos cibos æstivos recenset.

Francisci DISSALDEI *Pharmacometes liber continens pharmaca tam simplicia, quam composita, qua parata habere debent Pharmacopæi* Leid. anno 1627. 12°. 1652. 12°. MERKL.

Petri Andræe CANONIERI *De admirandis vini virtutibus* Antverpiæ anno 1627. 8°. SEGUIER. Italice Venet. anno 1608. 12°. IDEM. Polyhistor etiam de aceto, spiritu vini, sapa, & uvis agit.

Heyman JACOBS *Den kleine herbarius inhoudende de kragt en operatie van de gemeinen Kruyden* Amsterdam anno 1627. 8°. 1663. 8°. SEGUIER. Haarlem 1640. 12°. CARLS. *Vires plantarum vulgo in usum receptarum* exponit.

Arnoldi GILLENII *Hortus* Cassel. anno 1627. 4°.* 1632. 4°. SEGUIER. *Catalogus brevissimus, folorum nominum, absque synonymis aut adnotationibus.*

Gottfried RASPE *collegii physici diff. XVII. de plantis* Lipsiæ 1627. 4°. HE.

§. CCCCLXV. *Lud. Nonnius.*

Ludovici NONNII Antverpiensis *De re cibaria* L. IV. Antverp. anno 1627. 4°. 1644. 4°.*. *Facultates alimentorum ex veteribus collegit, neque valde reconditos fontes secutus, neque tamen inutilis scriptor. Plantas edules fuscè percurrit, philologiam passim & antiquitates persequitur, ad ATHENÆI modum. Propria aut vera botanica vix habet. Solus liber I. huc pertinet.*

§. CCCCLXVI. *Gui de la Brosse.*

Guidonis de la BROSSE, ex milite botanici & medici, *De la nature des plantes & déssin d'un Jardin Royal* Paris anno 1628. 8°.*. Magnus in hoc viro plantarum amor fuit, ut horti medici conditionem Cardinali Armendo de RICHELIEU pene extorserit, neque enim destitit sollicitare magnates, ab ipso retro anno 1614. quoad anno demum 1626. destinatum hortum obtinuit, adjuvante archiatro BOUVARTO. Cæterum multa ad morem seculi vaga, non tamen absque admittis bonis adnotationibus, & aliqua rariorum stirpium passim memoria. Theophrasteum ferè ad morem agit de iis, quæ plantæ communia habent, aut diversa: tum de elementis, ubi chemica placita admiscet: de viribus medicatis, de laudibus stirpium domesticarum. Denique fusissime demonstrat utilitatem horti publici, & ea occasione aliqua de plantis profert, quæ unico loco proveniunt. Catalogum addit plantarum, quas vocant usuales.

EJUS-

EJUSDEM *Avis pour le Jardin des plantes médicinales, que Louis XIII. veut établir* Paris anno 1631. 4°. SEGUIER; quo continetur *Mémoire des plantes usageres, que l'on pourroit trouver au Jardin Royal; tum Edit du Roi pour l'établissement du Jardin des plantes médicinales; & cinq lettres de G. de la BROUSSE écrites au Roi, au Cardinal de Richelieu, &c. sur l'établissement de ce Jardin.*

EJUSDEM, novi nunc anno 1626. instituti horti præfecti, *Description du Jardin Royal des plantes médicinales, établi sous Louis de Juste, contenant le catalogue des plantes, qui y sont cultivées* Paris anno 1636. 4°. *. Solunt Parisinum non minus plantis favere, quam Monspeliense, in quo Asarum & Galega coli nequeant. Numerum plantarum suarum facit 2000. aream omnium in Europa hortorum maximam, orgyarum 16000. Varietates plurimæ catalogo admistæ sunt, nomina nuda, absque descriptione ulla, & sæpe vitiosa.

Priorem editionem habet Cl. SEGUIER, cum titulo *Dessain du Jardin Royal, pour la culture des plantes médicinales, avec les Cinq lettres & le Catalogue des plantes* Paris anno 1628.

EJUSDEM *L'ouverture du Jardin Royal, pour la démonstration des plantes médicinales* Paris anno 1640. 12°. SEGUIER.

Icones horti Regii per Guy de la BROUSSE Paris fol. magn. sunt 50. tabulæ absque explicatione, quas ex bibliotheca ANDERSONII habeo *. Pulcherrimæ sunt tabulæ, aliquæ sola aqua stygiæ exaratæ, aut alioquin imperfectæ: plantæ fere exoticæ, multæ Canadenses, aliquæ Europææ. Adjectus incertæ manus index. Recte ergo TOURNEFORTIUS, la BROUSSE tabulas æneas BESLERIANIS præstantiores reliquisse, multum enim eas subtilitate linearum superant, etsi neque ipsæ flores ad nuperorum vota exprimunt. Prænissa est duplex horti Ichnographia.

§. CCCCLXVII. J. Dominicus Sala. Alii.

J. Dominici SALÆ *De alimentis & eorum recta administratione* liber Patavii anno 1628. 4°. * lego etiam Venet. 1620. 4°. HOTTON. Veteres equidem potissimum sequitur, ut eo seculo solebant, sano tamen & integro plerumque judicio usus. Res ad praxin potissimum spectat, & tamen alimenta omnia recenset, monetque quæ bonat sint, quæ minus salubria.

Petri SCRIVERII *Saturnalia, seu de-usu & abusu tabaci* Haarlem anno 1628. 8°. SEGUIER.

Johannis Caroli ROSENBERG *Rhodologia* Argentor. anno 1628. 8°. BURCK. etiam anno 1620. 1630. SEGUIER. & Francofurti anno 1631. 8°. Compilatum opusculum.

Zacharias de PUTEO de *Gunima Indica, radice antasthmatica, Mechoacan*
 & *Zalapa Venet.* anno 1628. 4°. SEGUIER.

Jacobi FABRI *De alimentis Noribergæ* anno 1628. 4°.

Arvid MANSON *Ortabok sampt en ny trögärdsbok.* Stokholm anno 1628.
 1642. 8°.

Ludovici van HORNIGK *de qualitate Camphoræ* Ulm. 1628. 4°.

Andree HILLEBRAND *de gutta gamandra cum HORSTII epistolis* 1628. 4°.

Hygieja, i. e. *bonæ valetudinis conservanda thesaurus locupletissimus* Luxemburg. 1628. 12°. GUNZ.

Pharmacopœa *Lugdunensis* Lyon 1628. 4°. RAST. 1640. 4°. L.

Nicolai BRAUN *de fumo tabaci* Giesl. 1628. 4°. B. THOMAS.

De LETTIER *Catalogue des plantes cultivées dans son Jardin* Orleans 1628. 8°.

Lud. GRAVIUS *de Camphoræ qualitatibus epistola* Ulm. 1628. 4°. cum HORSTIO.

Titus SANPELLEGRINO, Bergomensis, *Pharmacopœam medicarum Bergomensium*
 ex latino convertit 1628. 4°. B. THOMAS.

§. CCCCLXVIII. *Deodatus. Fuires.*

Claudii DEODATI *Pantheum hygiasticum hippocratico hermeticum* Bruntrut. anno 1628. (etsi in primo titulo annus dicitur 1629.) 4°. * lego etiam Basil. 1620. 4°. Vastum opus hominis chemiæ amantis, neque increduli, ut etiam *signaturas* illas rerum admittat. Plantas medicatas percurrit, nimius laudator, ut Rorellæ ad cancrum, deinde alimenta ex vegetabilibus sumta, & loca ex veteribus. Habet exemplum noxii abusus Zingiberis.

Ediderat anno 1603. l. *de vero & legitimo usu aque cordialis* Patav. 1603. 8°.

Georgius FUIREN anno 1628. obiit. Regio jussu plantas spontaneas Danicas conquirere susceperat, & ejus laboris aliqua specimina in *cista medica* T. BARTHOLINI supersunt: catalogus nempe plantarum Nidrosiensium, valde quidem brevis, tum meliores catalogi plantarum Blekingiæ, Scaniæ & Gothiæ. Videas ibi Caryophyllum album arenarium, Asperulam trifoliam, Tunicam plumariam, Circæam minimam, alias stirpes rariores. Is *catalogus plantarum Danicæ* etiam seorsim prodijt Hafn. anno 1661. 4°. SCHEUCHZER.

§. CCCCLXIX.

§. CCCCLXIX. *Johannes Parkinson.*

Johannis PARKINSON pharmacopolæ *Paradisi in sole paradifus terrestris* Lond. anno 1629. fol. * 1656. fol. HOTT. & cum tit. *Garden of flowers, kitchen garden, and orchard* BODL. Flores imprimis, tamen & alias plantas recenset, describit & depictas dat, ligneis & rudiusculis iconibus, LOBELIANIS, CLUSIANIS, aliis: nomina ex LOBELIO & BAUHINO. Prima pars florum est, altera olerum, tertia viridarii; ordo nullus, mistaque diversissima.

EJUSDEM *Theatrum botanicum or a herball of large extent* London anno 1640. fol. *. Vastum opus & universam rem herbariam comprehendens, passim ditatum ex schedis posthumis LOBELII, quæ ad PARKINSONUM pervenerant: auctum etiam novis eo ævo P. ALPINI & CORNUTI stirpibus. Cautè legi debet, ob repetitas cum diversis nominibus plantas, & superfluas varietates. Plenissimum tamen hætenus opus, aliquas etiam icones proprias habet, etsi artificis opus laudem non meretur. Auctius anno 1656. fol. prodidisse SEGUIER.

§. CCCCLXX. *Varii.*

Prosperi RENDELLA *Tractatus de vinea, vindemia & vino* Venet. anno 1629. fol. BURETTE.

Theophili KENTMANN *Tabula locum & tempus tradens, quo planta spontanea prodeunt* Witteberg. anno 1629. 4°. 1659. 4°. TREW. Cl. SEGUIER addit editionem Wittebergensem anni 1626. 4°. Lipsiensem anni 1659. 4°. Prodiit etiam cum J. Dan. MAJORIS programme ad rei herbariæ amatores Hamburgi anno 1667. 8°. inque VALENTINI Polychrestis exoticis*.

Petri BERGERON *traité de la navigation & des voyages & découvertes modernes principalement des françois avec une description particuliere des Isles Canaries* Paris 1629. 8°. hætenus huc facit.

Manuel RAMIREZ de CARRION *Maravillas de naturaleza en que se contienen dos mil secretos de cosas naturales — a modo de aforismos faciles y breves.* Montilla anno 1629. 4°. BURETTE.

In J. Henrici ALSTEDII *Encyclopædia* Herborn. 1630. fol. liber XXVIII. pertinet ad Georgica, Phyturgica, Artopojetica, Oeneatica, Zythoptica, Pharmaceutica. Collectio non medici auctoris, neque botanici.

J. Jacobi a BRUNN *Systema materiae medicæ* Basil. anno 1630. 8°. Jenæ anno 1639. 8°. sæpe alias recufum MERKEL.

Job. de BOURGES & Car. du PRE' *Ergo cerevisia nutritibus* Paris 1629.

Christ. PREBISIUS *de anima vegetativa ejusque facultatibus & effectibus* Lipsiæ 1629. 4°.

Antidotario Romano latino e volgare tradutto da IPPOLITO CICCARELLI — li ragionamenti, e le aggiunte dell' elettione de' semplici del P. CASTELLI: e trattati della teriaca egittia Rom. 1629. 4°. B. THOMAS. 1551. 4°. RIV. Priores sunt aliquæ editiones, etiam latina: Francfurt 1624. 8°. HUTH.

Balthasari FABRICII — *opusculum — tradens sex res non naturales* Amsterdam 1629. 8°. LIND.

B. LOUIS, medecin a montheillard, *le tresor des jardins* Geneve 1629. 4°. nihil habet botanici.

Alberto STECCHINI *avertimenti nelle compositione de medicamenti per uso della speciaria* Venet. 1629. 4°. BOECL.

Frid. CASANDER *natura loquens, qua miracula totius uniuersi ex præcipuis mundi regnis — vegetabili, sylvarum, herbarum, pratorum, plantarum proprietatibus de prompta persequitur* Francfurt 1629. 8°. LIND.

J. Nicol. BAUMAN *De Tabaci virtutibus, usu & abusu* Basil. anno 1629. 4°.

J. BUTTNERI *Catalogus medicamentorum tam simplicium, quam compositorum, officina Buttneriana* Görliz anno 1629. 4°. MERKL.

§. CCCCLXXI. Cl. Salmasius.

Clandii SALMASII, viri eruditissimi, *Pliniana exercitationes* Paris anno 1629. fol. 2. Vol. FALCONET. Ultrajecti anno 1689. fol. 2. Vol.*. Etsi SOLINUS pauca habet botanici argumenti, quoties tamen id vel leviter tangit, SALMASIUS divitias suas effundit, colligit scriptores ejusdem scopi veteres, emendat & explicat eorum loca. Ita ab hystrice abduci se patitur ad spinas, ad Phleas, ad Hippophaes, ad Stœben, ad *μυλλακανθην*, ad *φορβην*. A pharia volucre transit ad Cinnamomum, ad Cardamomum, Amomum, Casiam, ad Laurum Alexandrinam, ad Oxymyrsinem, ad quæ non alia. Quare qui veterum loca volet accurate tenere, & emendate, quæcumque ad aliquam stirpem pertinent, ex reconditis etiam fontibus repetita, hic virum inveniet.

EJUSDEM *Exercitationes ad homonymiam hyles jatrice nunc demum* Ultrajecti anno 1689.* prodierunt, posthumum opus, a Ludovico SALMASIO CLAUDII filio editum, cum J. Baptistæ LANTINI prolegomenis. Hic ab eruditissimo viro excussa videas nomina stirpium sibi similia *ακανθης* & *ακανθου*: Loti arboris & herbæ: Comari & Unedonis, Cisti & Cissi, Scillæ & Lentisci, Libanotidis, Helenii, alia. Tituli sunt 118. nam reliqua capita ad lapides faciunt minerasque. Arabica pariter cum Græcis tenebat, & Camphoram, aliaque Mauri-

Mauritanorum medicamenta exponit, & GARCIAM ab ORTA acriter refutat. Ita porro Nil granum a Nil Ifatide separat.

Prefatio & *de Plinio judicium* seorsum prodierat Divione anno 1668. 4°. FALCONET.

EJUSDEM *De Manna* & *Saccharo commentarius* posthumus Paris anno 1664. 8°. * Filius auctoris, sed & ipse, ante editum opusculum, intermortuus codicem patris ad Cl. viros la MARE & LANTIN miserat. Multa erudita ex Græca & Arabica lingua CLAUDIUS hic repetiit. Mannæ nomen notum fuisse ante Mosis tempora monet, & repetitum ab Hebræis, ob similitudinem, cum Manna Libani dudum cognita. Terenjabin ex frutice sudare, neque rorem esse. Mannæ aliquantum de prunis se in horto legisse. De saccharo fragmentum est, quo de Tabakir agit, ex libris potius, quam ex natura. Editores la MARE & LANTIN præfationem præfixerunt, in editione 1689. omiffam.

EJUSDEM *De Hyssopo in cruce Christi* tres epistolæ Leid. anno 1646. 8°.

EJUSDEM *Responsio ad questionem BEVEROWICII de Hyssopo Evangelii*. Inter BEVEROWITII epistolas Amsterdami anno 1654. 12°. idem puto opus.

EJUSDEM autographum in Bibliotheca Regia Parisina servatur, in quo observationes varix ad plantas spectantes continentur IV. n. 6841.

§. CCCCLXXII. *Varii.*

Hieronymi UGUET de RESAYRO *Tratado de las cosas non naturales y facultad purgativa de la semilla de los yezgos* Saragoça anno 1630. 8°. BURETTE. OSMOND. De vi purgante feminis Ebuli.

Alexandri ALEXII *De syropo rosarum solutivo* Patav. anno 1630. 8°. MERKL.

Bartholomæi AMBROSINI *Panacea ex herbis, quæ a Sanctis denominantur concinnata: & ejusdem Capsicorum brevis historia, cum suis iconibus* Bononiæ anno 1630. 8°. figg.

Angelberti LAMELIN *L'avantgout du vin, de sa nature, faculté medicinale & alimentaire* Douai anno 1630. 8°. d'ETREES.

Francisci MANDAT *Ergo mel senibus* Paris 1630.

Claudii LIENARD *An panis repletio omnium pessima* Paris 1630. fol.

Christ. HENRICI *de anima vegetante* Lipsiæ 1630. 4°. RIV.

Wine, Beer, Ale and Tobacco, striving for superiority London 1630. 4°. BODL.

Mauritii TIRELLI *Historia vini & februm* Venet. anno 1630. 4°. * Practici scopi. Vini laudes tradit, quod in omnibus febribus propinat, etiam in causo, semitertiana, febre tertiana continua, inflammatione capitis.

Jacobi GOLII Catalogus codicum M.S. Arabicorum Paris anno 1630. 1640. 4°. BODL. huc pertinet; tum *Lexicon Arabico latinum* Leid. anno 1653. fol. BODL.

§. CCCCLXXIII. *Antonius Donati. P. Guibert.*

Antonii DONATI Pharmacopœi trattato de semplici — che nascono nel lido di Venetia. Venet. anno 1631. 4°.*. Ex melioribus, ut tunc fiebant, libris. Catalogus plantarum Infularum Venetarum partim sola nomina habet, partim vires medicatas & historias, iconesque æneas, ad naturam depictas. Inter eas rariores aliquæ, ut Apocynum flore suave purpureo, Kali quod Soda, Aster Crithmi folio, Echinophora, Atriplices aliquot, Stœbe argentea foliis pinnatis, aliæ. Catalogus in *Sylloge stirpium RAJI externarum* repetitur.

Philiberti GUIBERT medecin, & apoticaire charitable Paris 1631. 8°. BODL. *l'apoticaire charitable* ib. 1630. 8°. *le medecin charitable* 1641. 8°. *l'art de faire confitures seches & liquides* 1641. 8°. ELLER. *Oeuvres charitables* en 12. tr. Paris 1633. 12°. 1634. 8°. 1660. 8°. 1664. 8°. CHION. Rouen 1649. 8°. 1661. 8°. Iis continentur *le poids & la valeur des medicamens, le choix des medicamens, le traité du sené, la maniere de faire toute sorte de gelées — & diverses confitures* &c. Editio latina *medici officiosi* Paris 1649. 8°.* prodiit vertente SAUVAGEON (n.). Collectio est variorum scriptorum, pharmaceutici potissimum argumenti. Ad rem nostram pertinet GUIBERTI opusculum de electione & facultatibus medicamentorum simplicium, simplici stylo, unice ad publicos usus destinatum, & *Guidonis PATINI libellus de tuenda valetudine*, cujus secundum & longissimum caput de cibo, facultates alimentorum tradit. Nimis quidem calidi ingenii vir azymo pani calculum vesicæ Parisiis frequentiore tribuit: crudos fructus horæos nimis timet. Theriacam nostram alias a Theriaca GALENI vires habere contendit. Arabum sententias fere ubique refutat. Lentium decoctum reprobatur. MIZALDI opusculum *de sena* diximus, & optartytica omittimus &c.

§. CCCCLXXIV. *Ant. Colmenero.*

Antonio COLMENERO de Ledesma curioso tratado de la naturaleza y calidad del Chocolate Madrit anno 1631. 4°. BURETTE. Idem gallice, cum adnotationibus, vertente Renato MOREAU, una cum opusculo *Bartholomæi MARRANDAN* Parisiis prodiit anno 1643. 4°. BURETTE. Italice Rom. 1667. 12°. CIN. Venetiis anno 1678. 12°. Anglice anno 1685. 12°. SEGUIER. Latine, curante. G. VOLCAMERO, cum titulo *Chocolata Inda* Noriberg. anno 1644. 12°.*. Auctor Mexici videtur vixisse. De Cacao primum agit, eamque partem Chocolatæ calidam esse docet. Percurrit, quæ ad Cacao adduntur, Vanillas, Achiotl (accoten vocat,) Avellanas, Chiles quatuor species. Formulam addit, ut hoc potulenti genus componatur & præparetur, brevi libello.

§. CCCCLXXV.

(n.) G. PATIN, GUIBERTI editor Ép. ad Spon. 48.

§. CCCCLXXV. *Varii.*

Martini BLOCHWIZ *Anatomia Sambuci* Lipsiæ anno 1631. 12°. *. Germanice Lipsiæ anno 1685. 8°. SEGUIER. De Sambuco brevissime, de viribus fusissime, quas ad omnes pene morbos extollit. Londini etiam prodiit anno 1677. 8°. in eam linguam a Cl. SHIRLEY conversa. Auctiorem reddidit Dan. BECKER Königsberg. 1642. 8°. Lipsiæ 1685. 8°. &c.

J. SAUR's *Botanologia ασερολογικη*, oder wie die Kräuter neben ihren Wurzeln und Saamen im Jahr 1631. zu rechter Zeit eingesammelt werden sollen Erfurt 1631.

SANCTORIUS SANCTORIUS *in methodo vitandorum errorum* Genev. 1631. 4°. * agit libro VIII. de qualitatibus primis, secundis, tertiis medicamentorum.

J. HEINZIUS *de sex rebus non naturalibus* Lipsiæ 1631. 4°.

Les Oeuvres d'ABRAHAM de la FRAMBOISIERE Med. du Roi Rouen 1631. fol. 3. Vol. *. In primo libro diætetica est, & de vino, potu ciboque agitur. Inde de præparatione medicamentorum, aquis extractis. Pars diætetica *Gouvernement pour vivre longuement en santé* Paris 1600. 8°. 1608. 8°. d'ETR.

Sigm. LEBZELTER *de venenis* Lipsiæ 1631. 4°. Riv. Lyon 1644. fol.

Augusti EZLER *Isagoge physico magico medica*, in qua signaturæ vegetabilium & animalium depinguntur Argentorati anno 1631. 8°. FALCONET. BUR.

Ludovici GARDENII *medicamenta purgantia* Duaci 1631. 12°.

Claude GARNIER *La manière d'enter, planter & semer &c.* Troyes anno 1631. 16°. SEGUIER.

Petrus UFFENBACH recudi fecit RENODÆI & QUERCETANI pharmacopœjam, & saluberrimis medicamentis auxit Hanoviæ anno 1631. 4°. cum titulo *Dispensatorium Galenicochymicum* MERKL.

Michael COXO de LERUELA *Restauracion de la abundancia antigua de España — o prestantissimo repgro de su carestia presente* Neapoli anno 1631. 4°.

§. CCCCLXXVI. *Dan. Sennert.*

Circa hæc tempora *Danielis SENNERTI*, Wittebergenfis, opera prodire ceperunt, practici seopi, ut tamen passim rem herbariam tangat, & vires etiam plantarum medicas. Huc ergo facit c. 19. libri *de consensu & dissensu chymicorum cum Galenicis & Aristotelicis*. Paris anno 1633. 4°. * in quo signaturas plantarum tuetur, viriumve medicatarum ex similitudine viscerum vitiatorum, aut planetis, divinationem.

Deinde

Deinde in *epitome naturalis scientie* liber VI. huc spectat, quo historia plantarum continetur, quas breviter, secundum classes fere *Cassari* BAUHINI, cum viribus medicatis recenset.

Institutionum medicinae Paris anno 1631. * 4°. editarum liber IV. multa habet huc facientia, ad victus nempe rationem. Tum L. V. de medicamentis secundum genera, ubi plantæ medicæ suis cum facultatibus recensentur. Deinde & *Pharmacopœja* huc spectat, & *Questiones de rebus naturales. De opiatorum natura* l. prodierat Witteberg. 1624. 4°.

§. CCCCLXXVII. *Petrus Laurenberg.*

Petri LAUREMBERG Horticultura libris II. comprehensa Francofurti anno 1632. 4°. *. Noriberg. anno 1682. 8°. 2. Vol. BURETTE. Opera & instrumenta hortensia docet, plantarum historiam in genere, propagationem variam, arborum cultum, hæc potissimum libro II. Deinde flores. Ultima olera sequuntur & plantæ medicæ, cum cujusque classis speciebus.

EJUSDEM *Apparatus plantarum* L. II. Continet nitidas figuras & historias plantarum bulbosarum & tuberosarum, species aut varietates, vires medicas, mythologiam.

IDEM opus germanice vertit, & cum suis notis edidit *Wolf Albrecht STROMER von Reichenbach* Nuremberg anno 1671. 8°. * & anno 1682. 8°. * 2. Vol. cum titulo *Die edle Garten-Wissenschaft aus P. LAUREMBERG — — und eigener Erfahrung auf fränkische Gewohnheit, Luft und Himmel eingerichtet . . .* Multum auxit editor LAUREMBERGIANA, arbores fase enarravit, earumque cultum sua ad experimenta descripsit, ut in Acaciæ veræ plantis educandis. Flores uberiores, multum nominum barbarorum Tuliparum. Icones apparatus *Laurenbergiani* non habet.

Tomus III. anno 1673. 8°. * editus totus diversus est ab opere LAUREMBERGII, coque olera, & plantæ hortenses, earumque cultus, historia, & usus medicus traduntur. Mantissa miscellanea continet; Hortorum apud omnes gentes historiam, artificia varia, & topiaria. Denique opera horti menstrua.

§. CCCCLXXVIII. *Varii.*

Job. FREYTAG de opii natura & medicamentis opiatis Groning. 1632. 8°.

EJUSDEM *de medicamentis purgantibus, simplicibus & compositis* Francofurti anno 1640. 4°. B. BOEHM.

Louis de la GRIVE Antiparallele des vipères Romaines & herbes Candiotes pour la thériaque de Lyon Lyon anno 1632. 8°. FALC.

Petri

Petri Claudii UNDALINI Norriges og omliggande Oers sandfardige beskrivelse Kopenhagen 1672. a *Christophoro STENKULL* germanice versus. Ad naturæ historiam pauca.

Pierre FIRENS Theatrum floræ, in quo ex toto orbe selecti mirabiles venustiores & præcipui flores proferuntur Paris 1632. fol. Figuræ 166. BURETTE. Idem, puto, p. 431.

Johannis MOUSIN Hortus Jatrophyticus, seu de floribus in sylvis sponte nascentibus Nancy anno 1632. 8°. *. Etsi huc spectare putes ex titulo, non tamen botanici est argumenti. Paradoxa sunt omnino. In tertio victum salubrem ex horto maxime, & minime a macello peti debere. Paradoxo 16. prunorum salubritatem tuetur, negatque ab eorum usu dysenteriam nasci.

An idem cujus opusculum *Christophorus CACHETUS* latine reddidit, cui titulus est. *Pandora Bacchica furens, medicis armis oppugnata, ubi de temulentiae ortu & progressu: ex Gallico in latinum versa* Tull. anno 1614. 12°. BURETTE. Falc. anno 1640. 12°.

§. CCCCLXXIX. *Thomas Johnson.*

Thomæ JOHNSON pharmacopolæ, fed rei herbariæ periti, *Descriptio itineris investigationis plantarum causa in agrum Cantianum suscepti* Lond. anno 1632. 8°.

EJUSDEM *Ericetum Hamstedianum* Lond. anno 1632. 8°.

EJUSDEM *The herbal or general history of plants gathered by John GERARD enlarged and amended by T. JOHNSON* London anno 1633. fol. * 1636. fol. HOTT. Obiit anno 1643. in bellis civilibus tribuni legionis legatus, ex accepto vulnere. Vastum opus, in quo GERARDI errores passim corriguntur, adduntur icones stirpium LOBELIANÆ & CLUSIANÆ, etiam aliæ JOHNSONO propriæ, descriptiones emendantur, repetitiones ejusdem stirpis delentur, controversiæ & lites decurtantur. Dignum opus & totius rei herbariæ eo ævo notæ compendium.

EJUSDEM *Mercurius botanicus, seu plantarum gratia suscepti itineris anni 1634. descriptio* Londin. anno 1634. 8°. *. Bathoniam & Bristoliam petiit, catalogum adjecit satis uberem plantarum in eo itinere lectarum, quas inter rariores aliquæ sunt, ut *Afcyrum palustre villosum*, *Cardamine pumila Bellidis folio*, *Selinum montanum pumilum CLUS.* *Plantago panicula sparsa*, *Turrita major*, nisi est *cichoroides*.

EJUSDEM *Mercurii botanici pars altera, seu plantarum gratia suscepti itineris in Walliam descriptio* Lond. anno 1641. 8°. *. Rariores istæ, potissimum ex Monte Snowdon. In hoc catalogo multæ prius desideratæ stirpes occurrunt, *Argemone lutea Cambrobritannica*, *Calamintha montana præstantior*, *Cirsium Lapathi foliis*, *Caryophyllus saxatilis umbellatis corymbis*, *Doronicum*, *Galega*, *Gramina montana prolifera*, *Pisa marina*, quorum aliquot species fa-

cit, Trientalis, radix Rhodia, Stella leguminosa. Adgnoscit grata posteritas virorum merita, qui suis sumptibus & laboribus imperium veri prodixerunt. Nomina tamen sunt, absque descriptione.

§. CCCCLXXX. *Johannes Johnston.*

Johannes JOHNSTON medicus, in Polonia vixit: Ejus *Thaumatographia* Amsterdami prodiit anno 1632. 16°. *; tum anno 1633. 1661. & 1665. 12°. & Anglice Lond. anno 1657. fol. Libro V. miracula plantarum tradit, collatio opere, & ex ordine literarum alphabeti.

EJUSDEM *Systema dendrologicum* Lefnæ anno 1646. 4°. SEGUIER.

EJUSDEM *Dendrographias, seu historia naturalis de arboribus & fruticibus tam nostri, quam peregrini Orbis* L. X. Francofurti anno 1662. fol. * recusa Heilbrunn anno 1754. fol. 1768. fol. cum titulo *Hist. naturalis* L. X. de arboribus & plantis. Compiler, omnia J. BAUHINI, inde nuperorum scriptorum rerum Indicarum, & FERRARIJ inventa compilavit, ordine nullo, ad finitibus vanissimis, cum erroribus innumeris. Vide Vaccinii speciem pro Alni effigie lanato folio minori pictam, quæ Pyrus est.

EJUSDEM *Notitia regni vegetabilis* Lipsiæ anno 1661. 12°. *. Classes habet fere Bauhinianas, & collectas ad eas plantas veterum, cum nominibus, brevissima descriptione, & utilitate medica, aliave.

§. CCCCLXXXI. *J. B. Ferrarius.*

Johannis Baptista FERRARIJ Senensis, de Societ. Jesu, *de florum natura* L. IV. Rom. anno 1633. 4°. * Amsterdam. anno 1646. 4°. Italice anno 1638. 4°. *Flora overo cultura de' fiori* B. NEAULM. Dictio fucata & cincinnata, fabulis luxuriosis inutilibus aucta, cum tabulis a *Guidone* RENO pictis, aque PETRO CORTONIENSI, res non undique malæ. Instrumentum hortense & cultum florum describit, non sine artificiis curiosioribus. Flores hortenses recenset, nonnullos depingit, tum arbores, quas vix inter flores quæsieris. Ut irrigatione colorati humoris, aut fimi cum colorante materie temperatione, varii colores floribus albis inducatur, narrat AUCTOR, ad experimenta non sua.

EJUSDEM *Hesperides, seu de Malorum aureorum cultura & usu* L. IV. Rom. anno 1646. fol. *. Splendidum opus, quo multæ varietates Hesperidum depictæ exhibentur & monstra: cultus etiam, instrumentum, & vires medicæ, & philologia. M.S. Belgicæ versionis in *Anonymiana Bibliotheca* latebat.

§. CCCCLXXXII. *J. de Laet.*

Johannis de LAET *Novus Orbis, seu descriptionis Indie Orientalis* L. XVIII. Leid. anno 1633. fol. * & prius Belgice *Nieuwe wereldt oft beschryvinghe van Westindie* Leiden 1625. fol. LEHMANN. America per suas provincias describitur,

bitur, & cum quaque fructus arboresque & plantæ utiles passim etiam depinguntur. Gallice prodiit Leidæ anno 1640. fol. BURETTE.

IDEM in epistola 781. ad O. WORMIUM citat plantas ex codice Anglo, Saxonico, & ad eas conjecturas dat OLAUS ep. 782. De iisdem iterum Job. de LAET ep. 784. Nomina omnino fere pure Germanica sunt.

Guilielmi MARQUIS *Aloë morbifuga in sanitatis conservationem concinnata* Antverp. anno 1633. 8°. BURETTE. FALC.

Adolphi VORSTII primum horti Leidenfis catalogum anni 1633. 16°. diximus. Alter prodiit anno 1636. 16°. SEGUIER. Tertius anno 1643. 16°. RIV. In quarta editione accedit *index plantarum indigenarum, que prope Lugdunum in Batavis nascuntur* Leid. anno 1649. 16°.*. Sola nomina absque synonymis. Varietates aliquas proprias habet, & plantas Americanas non descriptas. Inter viridaria S. PAULI recusatus est, & plantarum indigenarum catalogus multum auctus. Accessit etiam his posterioribus editionibus appendix plantarum, quibus anno 1641. hortus auctus est.

Georgii VISCHER *Blumengarten* Noriberg. anno 1633. 8°. SEG. 1654. 8°. MEISNER. 1663. 8°.

Ægidii van der MYLE *Oblectatio vitæ rusticæ* Stettin anno 1633. 8°. BODL. cum Antonii GHEVARA *vitæ rusticæ encomio*, si huc facit.

J. FORGET *Artis signatæ designatæ fallaciæ* Nancy anno 1633. 12°. BUR. Contra signaturas plantarum.

Henrici FUIREN *Museum Academiæ Hafniensis* Hafn. anno 1633. 4°. LINN. Sed possideo *Rariora Musæi HENRICI FUIREN, quæ Academiæ Hafniensi legavit a Thoma FUIREN edita* Hafniæ 1663. 4°.* quibus multi fructus rariores & partes plantarum continentur.

J. Baptiste BARPO Bellunensis *le delizie e i frutti dell'agricoltura e della villa* L. III. Venez. anno 1633. 4°. SEGUIER.

Jacobi FONTANI *institutiones pharmaceuticæ ex BAUDERONIO & du Bois in pharmacopœorum gratiam potissimum concinnatæ* Amsterdami 1633. 12°. Nonne idem p. 399.

N. BEAUGRAND *le Marechal expert* Lyon 1633. 8°. Continet iconem allii bulbosi umbellati.

William LANGHAM *Garden of health, containing the virtues and proprieties of all kinde of shrubs and plants* Lond. anno 1633. 4°. HARLEY.

§. CCCCLXXXIII. *Augerius Clutius.*

Augerii CLUTII M. D. Opuscula duo de Nuce medica . . . Amsterdami anno 1634. 4°.*. De Nuce Cocco Maldivensi agit, eam accurate describit, omnes

ejus utilitates recenset, quas quam maximi facit & fere nimii. Coccum etiam vulgarem describit, ejus germinationem & gemmam. Ipse pronittit thesaurum exoticorum. Exempla dat 12. morborum gravium, Cocco Maldivensi superatorum. Heteroclitus auctor RICHERII olim vice in horto Mospeliensi defunctus, in Africam excurrit, ut hortum novis plantis ditaret, omnibus autem suis exfutis etiam libertatem amisit.

§. CCCCLXXXIV. *Varii.*

Franc. de LEIVA y AGUILAR *desenganno contra del Tabaco — tratarse muchas dudas con resolucioy las nuevas con veridad las antiquas* Cordoua anno 1634. 4°. FALC.

Thomas de MURILLO y VELANDA *Trattado de raras y peregrinas herbas — la diferencia entre al Abortano y la planta Buphtalmo, y adnotaciones de las Mandragoras* Madrit. anno 1634.

Daniel Joh. KYLLANDER *De plantis disputat.* Upsal. anno 1634. 4°. SCHÆFF.

MAGINER *Thériaque Françoisse avec les vertus & propriétés d'icelle selon* GALIEN Lyon anno 1634. 8°. NEAULME.

In Caroli BUTLER *Mouarchia feminina* London 1634. 8°. * plantæ apibus gratæ recensentur.

Pieter van den BROEKE *voy. naar Capoverde Angola &c.* Harlem 1634. 4°. RIV.

Claudii PONS *Sycophantie theriacale contre la GRIVE, illustrée de plusieurs paradoxes & du tems auquel la thériaque doit être composée* Lyon 1634. 8°. d'ETR. FALC.

§. CCCCLXXXV. *J. Euf. Nierembergii. Alii.*

J. Eusebii NIEREMBERGII *Historia natura maxime peregrinae Libris XVI. distincta* Antverp. anno 1635. fol. d'ETREES, & prius Hispanice *Filosofia curiosa y tesoro de maravillas de la naturaleza* Madrit 1637. 8°. 2. Vol. d'ETR. Collectio ad plantas, arbores & aromata Indiæ spectans. Ex Francisci HERNANDEZ opera omnia habere RAJUS (k).

Nonne eadem est *Curiosa y occulta filosofia de las maravillas de naturaleza, que contiene historias muy notables — secretos y problemas de la naturaleza* Madrit. anno 1643. Barcellona 1644. 8°. CHIV.

Thomæ ROSII *thesaurus artis pistoriae* Rom. 1635.

Christ. HANMAN *de plantis in genere* Lipsiæ 1635. 4°. RIV.

Etienne

(k) *Pref. ad ornitholog.* F. WILLUGHBEY.

Etienne de CLAVES paradoxes ou l'on demontre la generation de tous les mixtes animaux, vegetaux & mineraux Paris 1635.

J. Georgii PELSOFER Tractatus de opio Witteberg. 1635. 8°. d'ETR.

*Francisci STELLUTI, Lyncei, del ligno fossili minerale Rom. 1635. 1637. fol. * latine versum a J. Dan. MAJORE cum anno 3. Dec. II. Act. nat. Cur. In posteriori editione pleræque icones desiderantur. Lignum semiterreum, semicalcarium, absque ramis & radicibus, sed fila-habens & undas: tum resinam.*

Felix SCARELLA de theriaca Patav. anno 1635. 4°. MERKL.

*J. Ludovici GANS Coralliorum historia Francof. anno 1635. 8°. SEGUIER. anno 1669. 12°. *. Undique historiam naturalem Corallii colligit, quod nunquam vidit, experimenta chemica subjicit, & compositas antidotos, quas Corallia ingrediuntur. In appendice anonymus loca BODÆI, a STAPEL, WORMII & aliorum repetit.*

Franc. de MONGINOT Traité de la conservation & prolongation de la santé Paris anno 1635. 12°. FALC.

Daniel WINKLER De opio Witteberg. anno 1635. 8°. Bibl. Riv.

Johannis HARTMANNI Tractatus de Opio, publice Marburgi prælectus, editus a J. Georgio PELSOFER Witteberg. anno 1635. 8°. Bibl. Riv.

§. CCCCLXXXVI. *Jacob. Cornuti.*

*Jacobi CORNUTI D. M. Parisiensis Canadensium plantarum, aliarumque nondum editarum historia Adjectum est Enchiridion botanicum Parisiense Paris anno 1635. *. Post aliqua ex veteribus, plantas suas, ex America boreali missas, & in horto ROBINORUM cultas; describit, & satis bene depingit. Notham Angliam vocat, ridicule iratus, quæ nova audit. In meo exemplo nota M. S. adjecta est, quæ testem citat BLONDELLUM, Millefolium tuberosum a CORNUTO circa Lutetiam detectum, omnino Filipendulam fuisse. Enchiridion continet brevem catalogum plantarum circa Parisios nascentium, secundum loca & stationes. De Asclepiade ibi dicit AUCTOR; quam novam ait esse. Catalogus inter RAJANOS repetitur in Sylloge stirpium exoticarum.*

§. CCCCLXXXVII. *Varii.*

Christiani WINKELMANN Medicamenta officinalia simplicia & composita in tabulas synopticas disposita Witteberg anno 1636. fol. 1670. fol. 1673. fol. MERKL.

Anton. de LEON PINELO Question moral si el Chocolate quebranta el ayuno Ecclesiastico Madrit. anno 1636. 4°. BUR.

Francisci SANCHEZ *Opera medica*, inter quæ *Pharmacopœa* L. III. De electione & præparatione medicamentorum: tum de theriacæ examine, & opiatorum &c. Tolof. anno 1636. 4°. MERKL.

Pietro della CHENA *Rara virtu che si cava del Rosmarino* Rom. anno 1636. 12°. *. Ebuccinatio arcani ex Roremarino parati medicamenti. Auctor Galus & chemicus.

Henrici KRALIX *Index plantarum indigenarum prope Lugdunum Batavorum* Leidæ anno 1636. 4°. Audio ad VORSTIUM pertinere. Forte fuerit is KRALIX, qui cum PISONE Brasiliam adiit, ibique mortem oppetiit.

J. ITTIG disp. *de anima vegetante* Lipsiæ 1636. 4°.

Joh. de VIANA *Antidotian fasciculi aromatum in subsidium puerperarum* ubi agitur de odore &c. Olyssipone 1636. 4°. NIC. ANT.

L. A. PERUGINO *cultura de fiori* Roma 1636. 4°. LAMBERGEN:

Ascan de OLIVA *lustige Historie vom Tabaktrinken* Hamburg 1636. 8°.

Pharmacopœa Amstelodamensis Amsterdami anno 1636. 12°. BODL. BUR.

Nicolai Thomæ UNGII *Oratio de plantis* Upsal. anno 1636. 4°. *.

Joh. OSTENDORF *Traité de l'usage & de l'abus du Tabac* Bourdeaux anno 1636. 8°. SEGUIER.

Catalogue des plantes, qui sont à présent cultivées au Jardin du Roi à Paris anno 1636. proditæ videtur. Recusus est inter S. PAULI viridaria Hafniæ anno 1653. 16°. *. Nomina simplicia absque synonymo, varietates multæ, admittæ species ignotæ. Quid Apios alpina? Bulbus unifolius?

Antonii CARRERA, Polyhistoris, *il Mongibello descritto in III. libri* Catana anno 1636. 4°. BUR. & in Thesauro BURMANNIANO. Etsi ipse nihil vidit, neque montem adiit, de quo adeo fuisse scripsit, huc tamen facit ob Catalogum plantarum in eo monte detectarum, quem a Josepho BONFILIULO habuit, & operi suo inferuit, inter quas plantæ sunt vix notæ, ut spinosus Napellus. Castanæ etiam vastissimæ arboris mentionem facit.

Lazari MEYSSONNIER, vani horminis ex PATINI elogio, *discours de l'utilité du vin* Lyon 1636. 8°. d'ETR. Alium titulum lego *les merveilleux esets du vin ou la maniere de guerir avec le vin seul* Lyon 1639. 8°. FALC.

EJUSDEM *cours de medecine, theorique & pratique* Lyon 1678. 4°. Habet figuras plantarum.

§. CCCCXXXVIII. Varii.

Roberti MONTANI *Dietema seu salubris victus ratio* Lovan. anno 1637. BODL. anno 1640. 8°. FALC. Marci

Marci Antonii ALAYMI διαδεκτικῶν διαδεκτικῶν seu de succedaneis medicamentis opusculum Panorm. anno 1637. 4°. MONG. OSB. Additur nova & inaudita naturæ arcana continere.

J. Dominici CARDULLI teriaca di Andromaco Messina 1637. 4°. MONGIT.

Paolo ZACCHIA, Archiatri Pontificii, il vitto quaresimale Rom. 1637. 8°. HOTTON.

Michael WALTHER de Manna Lipsiæ 1637. 8°. HIRSCH.

F. Stephani de VILLA, monachi, Ramillete de plantas Burgos anno 1637. 4°. NIC. ANTON.

EJUSDEM Simples incognitos en la medecina Burgos anno 1643. N. ANT.

§. CCCCXXXIX. *Joh. van Beverwyck.*

Joh. van BEVERWYCK Medici, Consulis Dordraceni, Schat der Gesondheit Dordrecht. anno 1638. 8°.. Cum valde aucta esse dicatur editio, priorem oportet anno 1636. vel 1637. prodiisse. De victu agit rebusque, quas vulgo dicunt non naturales, & alimentis ex plantis sumtis, eorumque facultatibus. Additi simplicis sed liquidi poetæ Jacobi CATS versiculi. Reddita est editio anno 1643. 8°. & Dordrecht 1644. 8°. & Amsterdam. 1652. 4°. HUTH. 1660. 8°. fol. GRAU. Auctior alia prodiit Amstelodami anno 1671. fol.*. Germanice a Philippo v. ZESSEN versa, & Francofurt. 1671. 8°. vertente J. C. S. UFFENBACH.*

Accessit Dordraci anno 1642. 8°. ANDERSON. anno 1644. 8°. LIND. 1652. 4°. Amstelodami 1660. fol. GRAU. Schat der Ongesondheit, recul. in editionis Germanica Tomo II. Schaz der Ungesundheit, in quo plantæ medicatæ suis cum viribus recensentur. Dictio vivida, neque nulla experimenta propria. Diæteticos tamen veteres plerumque exscripsit. Tomus II. a J. Christophoro SALBACH germanice versus prodiit Francofurti 1672. 8°. Nonne idem Francof. 1672. 8°. edita Anweisung zu den Arzneymitteln, wie derselben Kräfte aus dem Geschmacke, Geruch und Farbe zu erkennen.

*Inter Epistolicas quæstiones Amstelodami anno 1644. 8°. editas * est Anchise ab ANDLA de Mentha epistola. Ibidem de hyssopo epistola existat.*

EJUSDEM αυταρχεια Batavia, seu Introductio ad medicinam indigenam Leidæ anno 1644. 8°. BODL. 1663. 8°.. Belgice Inleydinge tot de hollandsen genees middelen Dordrecht. 1642. 8°. CARLS. Amsterdam 1644. 4°. 1652. 4°. HUTH. Rhetoricorum more in regione humili & angusta invenire satagit, quæcunque ad felicem medicinæ usum requiruntur.*

*In idea medicina veterum continetur etiam diætetice de cibo & potu, cum multa philologia *.*

Opera omnia Belgice prodierunt Amsterdam 1652. 4°. HUTH. 1664. 4°. 1672. 4°. 1680. 4°. GRAU. Germanice Francofurti 1674. fol..*

§. CCCCXC.

§. CCCCXC. *Varii.*

Tobie WHITAKER *Tree of human life or the bloud of the grape* London anno 1638. 8°. BODL. auctius latine versi cum titulo *de sanguine uve* Haag. anno 1660. 8°. *. Archiatrum se vocat Caroli II. exfulis, & vini laudes canit, cujus usum & in universo victu commendat, & in morbis. Catalogum medicorum sanctorum subjicit.

Gabriel PLATTES *Treatise of husbandry* Lond. anno 1638. 4°. 1674. 4°. SEG.

EJUSDEM *Discourse of infinite treasures in the way of husbandry* London 1639. 4°. SEG. 1656. 4°. SEG.

EJUSDEM *recreatio agricola* London 1640. 4°. de plantatione aliisque ad hortos pertinentibus SEG. anglice.

EJUSDEM *Jewelhouse of art and nature* London 1653. 4°. FOLK.

EJUSDEM *Observations and improvements of husbandry with 20. experiments* London 1653. 4°. Fame lego periisse. Invenerat instrumentum ad eradicandum, valentissimum, tricornis, quod fune regetur, subjectum eradicandæ arbori.

Antonio FRUGOLI *Pianta di delicati frutti ov. pratica escalarica* Rom. 1638. 4°. d'ETR.

MATTH. CLAUSS *Oenohydromachia s. vini & aquæ certamen* Oenipont. 1638. B. THOMAS.

Pharmacopœa & hortus Leidensis Leidæ 1638. 8°. HOTTON.

Jacobi GREGORY *Hortus Pharmaceuticus Lutetianus* Paris anno 1638. 16°.

Jaques BOYCEAU *Traité du Jardinage selon les raisons de la nature & de l'art* Paris anno 1638. fol. HOTTON. Sæpe recusum opus cum titulo. *Traité du Jardinage, qui enseigne les ouvrages, qu'il faut faire pour avoir un Jardin dans sa perfection, avec la manière de faire des pépinières, greffer, enter les arbres &c.* Paris anno 1688. fol. * LEHMANN. anno 1707. 12°.

§. CCCCXCI. *Job. Veslingius.*

Johannis VESLING *Mindani (Hanoverani), Equitis (Hierosolymitani) & Anat. Chir. P. Prim. Patav. De plantis Ægypti observationes, & nota ad P. ALPINUM* Patav. anno 1638. 4°. *. Anno 1632. Cairo vocatus ad cathedram anatomicam (l), successit P. ALPINO in horti cura anno 1638. IDEM anno 1640. hortum pene extinctum locupletavit Creticis aliisque peregrinis (m) plantis, & anno 1649. obiit (n). Multa accuratius vidit, quam ALPINUS, & figuras dedit meliores. *Colocasiæ flores ex horto ALPINI describit & depingit.*

Ejus-

(l) TOMASIN *Gymn. Patav. p. 81.*(m) *Ibid. p. 89.*(n) *Ibid. p. 48.*

EJUSDEM *Opobalsami veteribus cogniti vindicia* Patav. anno 1644. 4°. * 1664. 4°. des TOURNES. Pertinet ad litem de balsamo jam citatam. Noster pro MANFREDIS stat. Fructus balsami Meccani describit, tum resinam, plantamque, quam ipsam vidit, & ejus balsamo in morbis utiliter est usus, ac recte inter antidotos recipi confirmat. De bona nota fuscè anquirat, & negat, omne balsamum artificii corrumpi.

EJUSDEM *Paranesis ad rem herbariam*, cum priori libello prodiit. In Liliionarcissi bulbo latentem florem, caulem, novumque bulbum detexit. De miraculis plantarum, de hortis & plantarum utili cultu, de venarum utilitate ex oratorum more dicit.

In *epistolis posthumis* a BARTHOLINO Hafniæ anno 1664. 8°. * editis, aliqua huc faciunt, & potissimum de balsamo tres epistolæ, duæ de Taxo, de Coffea, de Saccharo duæ, de Costo, de Calamo, de Cacao.

EJUSDEM *Catalogus plantarum horti Patavini* Patav. anno 1642. 12°. MERKL. anno 1644. 12°. IDEM.

EJUSDEM *Series Medicamentorum* fuit inter M.S. FRANCESCO BERNARD.

§. CCCCXCII. Daniel Rhagor.

Daniel RHAGOR'S *Pflanzgarten, oder gründlicher Bericht, wie der Obstgarten, Krautgarten und Weingarten wohl anzubauen sey* Bern. anno 1639. 8°. 1650. 8°. Maynz anno 1651. 8°. *. Basel anno 1669. 8°. RIV. SEG. Civis meus, præfectus Thorbergensis, propria potissimum experimenta secutus, minus, quam eo seculo solebat, libris confidit, simplex homo & candidus, aliqua tamen tinctus superstitione, ut lunæ multum tribuat, neque velit anno bissextili ferere. Cuique capiti vocabula technica veterum & Gallorum subjecit. Arborea, quæ ex officulis proveniunt, jubet ferere erectis officulis. Negat omnes arbores insitione emendari: falsum id esse de Moris, Cornis, Amygdalis, Persicis *Aubergis* & Armeniacis. Insitionem in corticem optime convenire grandioribus arboribus, quæ cartilagine semen continent, non perinde officula ferentibus. Inoculationem non probat. Nimiam putationem sæpe nocere. Malum non amare solum pingue, Pirum calidius solum terramque mobilem præferre. Cerasum optime in fissuram inferi, ramo cum oculis seu gemmis foliosis longioribus & gracilioribus insito, cæterum spontaneam crescere. Perinde Prunum inferi. Spinaciæ semen in aqua fimo ovillo temperata utiliter macerari. Inventum suum laudat, quo Cinaræ stramineo pileolo teguntur, pileus fimo equino. Vitium species Helveticas recenset, & Clavennenses præfert, quæ parcius vinum dent, sed optimæ notæ. Novellas vites egerè pampinatione, vetulas non item. Fimo vinum reddi deterius: lætaminis loco commendat terram ruderofam, aut adgesta cornua; & prodesse argillam

miscere arenis. Vina deteriora emendata fuisse vindemia ferotina. In operibus mensuris monet, debere veterum scripta cum cura legi, qui in multo calidioribus regionibus vixerint, & Januario mense ea præceperint fieri, quæ nos rectius Martio mense faciamus. Vana esse pleraque præfagia dierum proverbialium.

H. R. u. D. von GRAFFENRIED *Rhagorischer Baum- und Obstgarten* Basel 1676. 12°.

§. CCCCXCIII. *Varia.*

Hugh PLATT *Garden of Eden or an account of the culture of flowers and fruits* London. P. I. anno 1651. 1653. 8°. P. II. anno 1660. & totum opus anno 1675. 12°. HOTTON. hic cum titulo *accurate description of all flowers and fruits*. Cum optimis hortulanis communicavit, ab iis consilia collegit: Sed etiam coquinariam addidit, variaque pro peregrinatoribus, fabris murariis, gemmariis, nautisque consilia. Inoculationem herbarum habet, florum insitionem in radices, unionem artificialem caulium, radicumque. Sordes Saponariorum pro pratis & agris laudat lætaminis loco. Macerationi multum tribuit. Sed vide in *Emendandis*.

Pharmacopœa Parisiensis per Ph. HARDUIN Paris anno 1639. BODL.

Joh. SCANI *Mirabilia Naturæ* Aarhus 1639. si huc facit.

J. Dan. HORST *prunorum usu dysenterium non produci* Gieß. 1638. 4°.

EJUSDEM *Pharmacopœa galeno chymica catholica* Francofurti 1651. fol. 2. Vol. (1650. fol. UFF.) Acc. institutiones pharmaceuticæ.

EJUSDEM *malva arborescens lutea* Gieß. 1654. 4°. *. De malva ficus folio agit, nuper eo tempore ex Ucraina advecta, quam ad morbos renum laudat. Obiter de reliquis malvis. Multa in THONERUM.

Jacobi PRIMIROSE *de vulgi erroribus* L. IV. Amsterdam 1639. 16°. quæritur etiam de materia medica.

EJUSDEM *ars pharmaceutica* Rotterdam.

Donati d'EREMITA *Antidotario* L. III. Lugduni 1668. Il 4. libro e l' arte destillatoria Napoli 1639. fol. UFF.

Paul Marquard SLEGEL *de electioribus res herbaria scriptoribus hortisque medicis potioribus*, lectionibus botanicis præmissum programma Jena 1639. 4°. MÖLLER.

Sunt inter M.S. viri prælectiones botanicæ ineditæ. Ib.

Herbarium

Herbarium vivum reliquit, per classes utcumque naturales distributum laudatum a C. H. EKNDTELIO in *relatione* sui itineris.

Pharmacopœa Amstelodamensis Amsterdam 1639. 16°. PL.

§. CCCCXCIV. *Simon Pauli.*

Simonis PAULI Rostockiensis, Professoris & Archiatri Danici, *Quadrupartitum botanicum* Rostock. anno 1640. 4°. BARTH. *Cist. Med.* Argentorati anno 1657. 4°.* Francofurti anno 1708. 4°.*. Vir eruditus, animi læti & jocosi, satis grato sermone collegit, quæ veteres de stirpium facultatibus reliquissent, aut ipse experimento comperisset. Botanicam partem, physicamve, rei herbariæ minus coluit, practicam magis, simplicium medicamentorum amans, censor pharmacopœorum. Legi vero vel ideo meretur, quod multa habeat propria. Quatuor cæterum per anni tempora plantas dividit, & cuique ætati suas ex alphabeti ordine stirpes subjicit. Subjectæ sunt doses purgantium medicamentorum, ex variis scriptoribus, quæ seculo XVI. maximæ, WEDELIO omnium sunt minimæ. Denique orationes aliquæ auctoris accesserunt, & in editione anni 1666. syllabus auctorum, & LAUREMBERGII *Botanotheca*. In ultima editione J. Jac. FICKIUS TOURNEFORTIANUM plantarum characterem addidit.

EJUSDEM *libellum de usu & abusu Tabaci & herbe Theæ* primum lego prodiiisse 1635. 4°. MÖLLER. sed prima mea editio est Argentoratensis anni 1665. 4°.* tum 1681. 4°.*. Anglice edidit R. JAMES London 1746. 4°.*. Satyra fere, in qua non bene Theam habet pro Gale Septentrionalium, diversissimarum facultatum, neque simillima stirpe; neque summum Theæ vitium tangit, quod est in aquæ calidæ vi ventriculum laxante. Instrumentum Chinesense depictum dat.

EJUSDEM *Flora Danica, dat er Dansk Urte bog* Kiobenhavn. anno 1648. 4°.*. Plantarum synonyma etiam & descriptiones, denique vires medicæ hic reperiuntur, & icones 393. Earum non paucae sunt ex LOBELIO, a MORETO bibliopola PLANTINI herede coemtæ, aliquæ etiam aliunde, denique nonnullæ auctori propriæ, ut Cochlearia Danica. Ordo, ut in priori opere, ad anni tempora.

IDEM *Viridaria varia Regia & Academica publica* collegit & recudi fecit Hafniæ anno 1653. 16°.*. Catalogum plantarum horti Regii Hafniæ hic dicemus, reliquos suis locis. Numerus plantarum non minimus, varietatum multum, nomina absque synonymis. Raræ aliquæ & Alpinæ intercurrunt, de quibus liceat dubitasse.

EJUSDEM *de gramine ossifrago epistola* ad TH. Bartholinum a BEUGHEMIO citatur, & certe occurrit in *Art. Hafn.* Vol. II.

Laboravit idem in recensendo *dispensatorio* Hafniensi, quod Hafniæ anno 1658. 4°. prodiit.

§. CCCCXCV. *Baldus Baldus.*

*Baldi BALDI medici Romani Opobalsami orientalis in conficienda theriaca adhibiti medicæ propugnationes Rom. anno 1640. 4°. FALCONET. Quinque sunt opuscula a VOLCAMERO recusa Noribergæ anno 1644. 16°. * BALDUS ostendit, Opobalsamum MANFREDIANUM dotes habere, a P. ALPINO Balsamo adscriptas: & in Ægypto venale proflare, neque arbusculas undique interiisse, contra GHISLENUM: sed & signa veterum non tota a balsamo MANFREDIANO abesse: veterum de odoribus aliud a nostro fuisse iudicium, cum nondum nostra fragrantiora & ambrosiaca odoraamenta innotuissent. Lac tamen, etsi minus subito & potenter, a Balsamo Ægyptio cogi.*

Italica etiam lingua prodiit Del vero balsamo orientale discorso apologetico Rom. anno 1646. 4°. SEGUIER. a MANFREDO & PANUTIO editus: & Due lettere sopra il balsamo del quale fu composta la teriaca Romana Rom. 1640. 4°. cum aliis libellis, ex latino versæ.

§. CCCCXCVI. *Joseph. Donzelli.*

Josephi DONZELLI Synopsis de Opobalsamo orientali in conficienda theriaca adhibito Neapoli anno 1640. 4°. BURETTE, & denuo Trattato dell Opobalsamo orientale ibid. anno 1640. 4°. BUR. &

EJUSDEM parere dell almo Collegio de' speziali di Napoli sopra l' opobalsamo orientale Napoli 1640. 4°.

Porro EJUSDEM Additio apologetica ad suam de Opobalsamo orientali synopsis anno 1640. 4°. BUR.

Et EJUSDEM Una Lettera familiare sopra l' opobalsamo orientale adoperato in Roma degli S. Manfredi e Panuzzi in far la loro Theriaca Padova anno 1643. 4°. BUR. TOPP. Esse priorem librum recusum MANGET.

*Multa etiam alia sunt Josephi DONZELLI Baronis Diglioli opera, ut Teatro pharmacodogmaspagirico Napol. anno 1667. fol. 1676. fol. TOPP. Romæ anno 1677. fol. * recusum, cura THOMÆ JOSEPHI F. In parte II. est materia medica, cum descriptione plantarum, & fusa historia stirpium, quarum in medicina usus est, erudita satis, exque bonis fontibus compilata. Recusum est iterum Venet. 1686. 4°. & nuper auctius reddidit J. B. CAPELLO Venet. 1763. fol.*

EJUSDEM Antidotario Napolitano corretto Napoli anno 1649. 4°. TOPP.

§. CCCCXCVII. *Varii.*

Trivulzii GIAQUINTII Ragguaglio primo sopra il balsamo d'Arabia, con il quale li speziali Manfredi e Pannutio hanno composta la loro teriaca Triento anno 1640. 4°. TREW.

Destruzzione del ragguaglio Costanza anno 1640. 4°. contra GIAQUINTII libellum.

Walther HAMOND a description of the Island Madagascar London 1640. BODL.

James HOWEL dendrologia or Dodona's grove London 1640. 8°. BODL. si huc facit.

Second part of Dodona's grove London 1650. 8°.

Gallice Paris 1652. 4°. BODL.

Lamberti VOSS Lexicon novum herbarum tripartitum, cum florum iconibus Anselmi de BOOT Antverpiæ anno 1640. 4°. SEG.

Pharmacopœa Lillensis Lill. anno 1640. 4°.

§. CCCCXCVIII. *Stephanus de Gasparis.*

*Stephani de GASPARIS Liquoris artificialis pro Opobalsamo in consicienda the-riaca adhibiti physica oppugnatione Rom. anno 1640. 12°. ** Hic medicus aromatiariis Romanis calamum suum commodavit, non contemnendus auctor. Non verum esse Opobalsamum, quo uterentur MANFREDI, ideo docet, quod Juniperi sit odore, cum veterum Opobalsami suavissima fuerit fragrantia: sed neque reliqua signa bonæ notæ a veteribus definita habere.

Leonhardus GISLENUS prior contra MANFREDINUM balsamum scripserat (o) Evonymi nomine, de recenti balsamo pro Orientali in Europam advecto. Recusus l. exstat in collectione VOLCAMERI. Interiisse arbusculas balsami: MANFREDINUM non respondere GALENI descriptioni: odorem ei deficere, lac non cogere.

The experimented gardiner, or a treatise concerning gardening and grafting London anno 1640. 4°. BODL.

§. CCCCXCIX. *P. Gassendus.*

*Petri GASSENDI vita Nicolai de PEIRESC, egregium opus, Parisiis anno 1641. 4°. B. BERN. Haag. 1651. 12°. & cum auctario Petri BORELLI 1655. 4°. GUNZ. nuper Quedlinburgi anno 1706. 8°. * recusum. Anglice 1652. 8°. BODL. Plantas minime neglexit, optime de re naturali meritis auctor, & in horto suo novas rarasque possedit. Jasminum Indicum arborescens odoratissimum primus coluit, & Luffam, & Papirum veram, & Cocos, certe germina, & Zingiber, alia. Lapidem fungiferum habet. Lentiscum Mastiche stillantem vidit. Corallii piscationem descripsit, & lac causticum, ejusque ex lacruma in ex-fucco cranio proventum. Multas plantas ad CLUSIUM aliosque botanicos misit.*

In Syntagmatis Philosophici libro IV. GASSENDUS habet generalia de plantis.

Leo ALLATIUS Chiis inter desiderata reliquit l. de Mandragora BUMALD.

§. D. *Fr. Perla.*

Francisci PERLÆ Calviensis, medici Romani, *De orientali Opobalsamo uiper in theriacæ confectione adhibito, & inter Romanos medicos controverso dissertatio* Rom. anno 1641. 16°. *. Excusat theriacam MANFREDIANAM, & loca veterum, quantum potest, emollit. Veteres ait odorem balsamo eximum tribuisse, quod odorama validiora, ex animalibus repetita, necdum nota habuissent. Balsami arbores non intercidisse. Tota vero lis ex negligentioribus notis nata fuerat, qua sua medicamenta veteres ita designaverant, ut adgnosci non possent.

§. DI. *J. Prævot.*

Jacobi PRÆVOT Rauraci, aliquamdiu horto Patavino præfecti, *Medicina pauperum & de venenis* Francofurti anno 1641. 12°. Lyon anno 1644. 12°. 1693. 12°. PLATN. Paris 1654. 24°. Patav. 1718. 8°. MANGET.

EJUSDEM *de compositione medicamentorum* Patav. 1666. 12°. B. THOMAS. Rinteln 1649. 12°. ib. Multa de viribus medicatis plantarum purgantium peculiaria habet. Redit in collectione operum Francofurti anno 1651. 12°. 1656. 12°. Hanoviæ anno 1666. 12°. MERKL. Sic *Tractatus de remediis tam simplicium, quam compositorum materia*, quem MERKLINUS Venetiis anno 1611. 12°. dicit prodiisse.

EJUSDEM *Hortulus medicus, selectissimis remediis refertus* Patav. anno 1666. 12°. MERKL.

§. DII. *Variis.*

Pharmacopœja Bruxellensis Brux. 1641. 4°. & auctius 1671. fol. THUAN.

Jac. TACQUET *Specificatio medicamentorum Pharmacopolii sui* Hamburgi 1641. MÖLLER. & 1661. 12°.

JOS. LAURENTII *de prandio & cæna in Thes.* GRÆV. Verum annum ignoro.

Germ. PREAUX & Gab. de BRIOUDE *An vini quam aqua potus salubrior* Paris 1641.

Adpndix plantarum, quæ horto publico Acad. Lugdano batavo accesserunt anno 1641. Inter *viridaria* PAULI anno 1653. prodiit. Fere varietatum.

Augusti HAUPTMANNUS *Ueberaus grosse Weinbaues Irrthümern* Noriberg. anno 1642. 8°. RIV. 1641. 8°. PL.

Il parere sopra la risposta al Gaspari FALC. Pifa anno 1641.

III TULPII *observationibus* Amsterdam 1641. 8°. varia botanica sunt, de Phallo, herba Thee &c.

J. Baptista

J. Baptista SITONUS in *Jatrosophia s. Miscellaneis medicis curiosis Patavii* 1641. 8°. Einsidlen 1669. 4°. Colon. 1676. 4°. & Patavii 1723. cura J. F. COGROSSI CIN. editis agit de Mespilis mucidum a vino auferentibus tract. 15.

De cerevisia tr. 35.

De jalappæ natura facultatibus & usu tract. 38.

De usu corticis chinæ chinæ apud Mediolanenses tr. 52. sic SEG.

§. DIII. Ath. Kircher.

Athanasii KIRCHER S. I. qui Romæ vixit, *Magnes s. de arte magnetica opus tripartitum* Rom. 1641. 4°. TREW. Colon. 1643. 4°. alii 1642. 4°. Amsterd. 1667. 12°. Pro resuscitatione plantarum. Multæ hic plantæ medicæ describuntur novæ & parum notæ Rayz J. LOPEZ, *Folim*, aliæ.

EJUSDEM *China monumentis qua sacris, qua profanis illustrata* Amsterdam 1667. fol. Gallice 1670. fol.*. De Rhabarbaro, Thea, arboribus ejus regionis celebribus — additis iconibus.

Museum Kircherianum descriptum a Philippo BONANNI Amsterdam. 1678. & Rom. 1709. fol. continet etiam Zoophyta & alia rariora.

§. DIV. Joh. Schræder.

Johannis SCHROEDER, Westphali, medici Francofurtensis, *Pharmacopæje medico-Chymia in qua . . . vegetabilia . . . describuntur* Ulm. anno 1641. 4°. MERKL. 1644. 4°. RIV. anno 1649. 4°. RIV. anno 1655. RIV. anno 1662.* Francofurti anno 1667. 4°. 1669. 4°. NICOLAI. anno 1677. 4°. Lyon 1681. 4°. Leidæ anno 1672. 8°. 2. Vol. BURETTE. Ulm. anno 1681. 4°. * & 1705. 4°. RIV. Genevæ, cura J. MANGET *Messis medico spagyrica*, 1687. fol. Germanice multo auctius, cum titulo J. SCHROEDERS *Arznei-Schatz, nebst F. HOEMANS Anmerkungen, eröffnet von George Daniel COSCHWIZ (patre) Nürnberg* 1693. fol. TREW. tum Francofurti & Lipsiæ anno 1718. fol. & Noriberg. anno 1746. 1748. fol. 3. Vol. *. Belgice *Groote algemeine Schatkamer der droog bereidende Geneeskunst*, cum præfatione GAUBII, & thesauro medicamentorum simplicium atque iconibus Leid. 1741. fol. 3. Vol. Anglice London 1669. BODL. Ad rem herbariam pertinet *phytologia*, sive L. IV. quo de plantis agitur. In prioribus editionibus nomina sunt medicamentorum simplicium, ad alphabeti literas disposita: aliquando notæ etiam, deinde partes, quæ in medicinam veniunt, facultates & quæ ex quaque planta præparantur.

Ad editionem Ulmensem anno 1681. & 1705. quam Petrus ROMMEL edit, appendix accessit medicamentorum simplicium, inter quæ & plantæ sunt, paulo alio ordine descriptæ, cum earum utilitate varia,

Editionis

Editionis Germanicæ tertium volumen materiam medicam ex plantis & animalibus sumtam continet: descriptiones plantarum multum auctas, cum rudibus iconibus: vires medicas etiam undique collectas, copiosas, & non raro parum fidas.

HOFMANNI & ETTMULLERI Auctaria ultimam editionem subierunt, quæ suo loco dicemus.

Appendix in Pharmacopæo Schræderi omissorum seorsim Ulm. anno 1669. 4°. B. THOMAS. 1676. 4°.

EJUSDEM *Quercetanus redivivus* Francof. 1648. 4°. Non vidi.

§. DV. *Michael Rupert Besler.*

Michaelis Ruperti BESLERI, Reipublicæ Noribergensis physici ordinarii, *Gazophylacium rerum e regno vegetabili, animali & minerali desuntarum, nunquam in lucem editarum* Noriberg. anno 1642. fol. *. Plantarum habet aliquas icones, *Gentianæ punctatæ & flavæ, Scabiosarum duarum, Jaceæ lanuginosæ, & Ragusinæ, Achilleæ Matricariæ folio, Lychnidis Been angustis foliis, floribus plenis, denique fructuum aliquot exoticorum.*

Rariora Musei, quæ olim BASILIUS & M. *Rupertus BESLERUS* evulgaverant, *commentariolo illustrata* a J. Henrico LOCHNER Nuremberg. (Francof. Lips.) anno 1716. fol. * & Lipsiæ 1733. fol. absque descriptione prodierunt. Opus a priori diversum, fructus aliquos delineatos habet, qui huc faciunt, ramosque fructiferos. Conf. p. 414.

EJUSDEM *mantissa ad viretum stirpium fruticum & plantarum in diversis peregrinis telluris partibus sponte repullulantium, Eystettense admirandum celeberrimum Beslerianum* 1648. fol. M.S. ap. TREW. Noriberg. 1646. fol. HIRSCH.

§. DVI. *J. Nardius.*

J. NARDII Florentini *de Rore disquisitio, qua agitur de melle, manna, saccharo, Margaritis* Florent. anno 1642. 4°. *. Mannam rorem esse defendit, tamen ut ejus partem ex arbore sudare non distineatur. Ex theoria fere, neque suis usus experimentis.

Inter ejusdem *Noctes geniales*, pertinet hæctenus ad plantas Nox V. An vinum alat.

EJUSDEM *De China China* l. Bonon. anno 1655. SEGUIER.

§. DVII. *Jac. Bontius.*

Jacobi BONTII, qui Bataviæ Javanæ medicinam fecit, *de medicina Indorum* Leidæ anno 1642. 12°. Paris anno 1646. 4°. FALC. Liber recusatus est cum

cum G. PISONIS *India* Amsterdam anno 1658. fol. *, præfixo titulo *Historia naturalis & medica Indiae Orientalis*. Anglice *account of the diseases natural history and medicines of the Eastindies* Lond. 1769. 8°. Ob materiam medicamentariam Indicam huc referri possit, quam ubique ad curandos morbos adhibet. Ad rem præterea herbariam pertinet liber IV. quo adnotationes continentur in *Garciam* ab ORTA. Plantas medicatas, ad proprias adnotationes, passim melius describit, ut tamen potissimum ad vires medicatas respiciat. Deinde liber VI. de plantis & aromatibus fuse agit, BONTIÓ proprius, cum iconibus non rudissimis. Hic Theæ primam, neque malam, iconem videas, & Betel, Arecæ, Tamarindorum, Myrobalani, Curcumæ, Garciniæ, Cardamomorum figuras. Sed etiam multæ icones fructiferarum arborum orientalis Indiae hic occurrunt, & Malvæ, ut videtur, Acetosæ. Cavendum est, ne generum nomina vera esse credas, quæ ex aliqua habitus adfinitate plantis Indicis tribuit. Ita Periplocam Phafeolum vocat.

Adnotationes in Garciam ab ORTA & *libri de Indorum medicina* seorsim Amstelodami anno 1694. 8°. Belgice recusi sunt.

§. DVIII. *Joh. Sperling.*

Joh. SPERLING De uva, musto & vino disputatio Witteberg. anno 1642. 4°. BURCKH.

EJUSDEM *De traductione formarum in plantis* Witteberg. anno 1648. 4°. SEG.

EJUSDEM *Carpologia physico medica* (posthuma a KIRCHMAYERO edita) Witteberg. anno 1669. 8°. * (SEGUIER. anno 1661. 12°.) Compilatio de fructibus, de horæis nonnullis, & de Cucurbitis, ex TRAGO, TABERNÆMONTANO & vulgaribus fontibus.

Ottonis SPERLING *Horti Regii Præfecti hortus Christianus s. catalogus plantarum quibus CHRISTIANI IV. Viridarium Hafniense* anno 1642. adornatum erat Hafn. anno 1642. 12°. recusus in S. PAULI viridariis.

EJUSDEM *Catalogus stirpium Daniae indigenarum, quas in horto aluit* anno 1645. In *Cista medica* BARTHOLINI. Nomina simplicia, absque synonymis. In nominibus cauto opus est. Ita vix putem Adiantum Filicis folio in Dania provenire. Sed Orchis anthropophora Danica pariter obscura est. Helianthemum palustre liniphillon flore aureo punctato videtur esse Geum autumnale BREYNI. Viciola præcox perennis possit esse montana, nuper ab OEDERO depicta.

§. DIX. *Varii.*

Peregrini PITTORI Caseroniensis Balsami romani censura cum appendice contra Castellum pro theriacis Venetis Venet. anno 1642. 12°. B. THOMAS.

Petri BARBA vera praxis de curatione tertiana Sevilla 1642. 4°. Pro Cortice Peruviano.

Daniel BECKER *Nützliche Hausapothecke, oder Beschreibung des Wachholders*, aus MART. BLOCHWIZ *Tractat ins Deutsche übersetzt* Königsberg anno 1642. 8°. 1650. 8°. RIV. Gießen 1665. 8°. RIV. Leipzig 1685. 8°. cum variis tractatibus Henrici BARSTEN & J. A. GRABEN.

EJUSDEM *de pipere* & *opio* Regiomont. 1642. 4°.

Balthasar SCHNURR v. LANDSIDEL *Kunst- und Wunderbüchlein* Frankfurt 1643. 8°. sæpe recufum.

Michael Petri MARIE *theriace* & *mithridatii accurata structura* Patavii 1642. 4°. B. THOMAS.

Inter ZACUTI opera anno 1642. Lugduni fol. * edita sunt Quæstiones plusculæ totæ pharmaceuticæ. Multa de Rheo, Cassia, Tamarindis, Aloë, Senna. In *observationum* L. II. laudat conservam Bryoniæ, & lignum nephriticum.

Victoris PALLU *Quæstiones medica s. methodus curandi per ετιρησαιν* a GALENO *propositarum* &c. *An dentium dolori tabacum* Turonibus 1642. 8°. le TELLIER.

EJUSDEM *Non ergo catarrhos vinum album movet* Paris 1644.

Placidi TRUGLIO pharmacopolæ, *Antidotarium speciule magni Hospitalis Messanæ* Venet. anno 1642. 4°.

Paulus GULDENIUS, Pharmacopola Thoruniensis, scripsit *Onomasticum trilingue latino-germanico polonicum rerum* & *verborum ad artem pharmaceuticam spectantium* Regiomont. 1642. 4°. SEG.

Johannis MEURSII, viri doctissimi, *Arboretum sacrum, sive de arborum, fructuum* & *herbarum conservatione, proprietate, usu* & *qualitate* L. III. Leidæ anno 1642. 8°. PL. & cum RAPINO Amsterdam anno 1668. 12°. SEGUIER, & Ultrajecti anno 1672. 8°. SEGUIER. Ad philologiam.

EJUSDEM *Lectiones theophrasteæ* excusæ sunt in Vol. X. *thesauri Græci Gronoviani*. Loca aliqua emendat. De Acona pontica, & althea urbe, de cepa varia, radícula &c.

Catalogus plantarum horti Gymnasii Patavini anni 1642. Inter viridaria S. PAULI. Sola nomina: Multæ Creticæ.

§. DX. *Nicolaus Oelhafen.*

Nicolai OELHAFEN *Elenchus plantarum circa Gedanum nascentium* Gedan. anno 1643. 4°. *. *Catalogus alphabeticus cum synonymis & brevi indicio virum medicarum*. Raras aliquas habet, ut Eryngium montanum amethystinum, Asterem montanum luteum. Acetosam recte Lapathum vocat acetosum.

fum. Admiscet plantas non dubie peregrinas, ut Alceam venetam. De Lychnide calyculis striatis dubites, deque Stoebe Salmantica.

Laurentius EICHSTADIUS hunc Elenchum recudi fecit Gedani anno 1656. 8°.* & plantas utique addidit, suspectas aliquas, ut Alceam cannabinam, Cicutariam latifoliam foetidam, Geranium tuberosum, Hyoscyamum album, tunicam ut puto. Veras alias, Callam, Calceolum, Scordium. Icones etiam adjecit Trientalis, Pulmomariæ Gallicæ integrifoliæ, Ranunculi fasciati, & proliferi.

§. DXI. *Tulipomania.*

Eerste tzaamenspraak, tusschen Waermondts en Gaargoeds nopens de opkomst en ondergang van flora Amsterdam anno 1643. 12°.*. Epidemicus in rariores potissimum Tuliparum flores furor Batavos invaserat, & etiam potissimum Haarlemenses, ut infano pretio 5400. 4400. 4200. & 3000. florenorum unicus bulbus veniret: non sine fraude varia: ad pondus enim bulbi vendebantur. Tandem cum unica Tulipa minori fuisset vendita, quam prius solebat, fiducia imaginariarum divitiarum ita subito collapsa est, ut publica auctoritate contractus sublatis fuerint, qui circa Tulipas nondum essent ære præfente soluti.

§. DXII. *Dominicus Panarolus. Santorellus.*

Dominici PANAROLI *Preludium de necessitate botanices; & plantarum amphitheatralium catalogus*, prodierunt Hanovix anno 1654. 4°.* & prius ex MERKLINO Romæ anno 1643. 4°. Catalogus brevissimorum nominum est, ut species ægre adgnoscas, aliquorum tamen generum multas habet species.

EJUSDEM *Polycarponia s. variorum fructuum labores* Rom. 1647. 12°.

Antonii SANTORELLI *De sanitate tuenda* libri XXIV. Neapoli anno 1643. fol.*. Eorum quatuor postremi sunt diætetici, ad scholarum gustum scripti.

§. DXIII. *J. Georgius Volcamer sen.*

Johannis Georgii VOLCAMER, viri nobilis & Præsidis Acad. nat. Cur. *Opo-balsanum orientale* Noriberg. anno 1644. 16°. Collectio est totius litis, quæ MANFREDUM inter & aromatarios romanos gesta fuerat. Habentur hic F. PERLÆ de tota lite relatio, scripta Aromatariorum Romanorum, ad varios, etiam ad P. CASTELLUM, L. GISLENI opusculum, & adversus BALDUM aliosque responsio, COLLICOLÆ contra MANFREDOS denuntiatio, Pauli ZACCHIÆ balsami MANFREDIANI defensio, tum Balthasaris BONANNI & Baldi BALDI propugnationes, J. VESLINGII epistolæ duæ, & Emilii PARISANI, & J. NARDII.

EJUSDEM *Scorzonera montana alexipharmaca* *Ephem. Nat. Cur.* Dec. II. anno I. n. 181. nostra Rupensis, MURALTO teste in *Paradis Helvet.*

§. DXIV. *Varii.*

Petri Pauli PISANI Antidotarium speciale domus M. hospitalis urbis Messanenſe anno 1644. editum, & Venet. 1646. 4°. MONG. Plenum eſſe barbariſmis
BARTHOLINUS *de peregrin.*

Aviti MAGNI Herbarium Suecica lingua ſcriptum Upſal. anno 1644. 8°. SCHÆFFER. idem puto l. qui ARVIDI MANSON p. 442.

Georgii WIONII Botanotrophium ſeu Hortus medicus Petri RICARTI pharmacopœi Lilleniſis; additæ plantæ, quæ prope Lillam naſcuntur Lillæ anno 1644. 12°. BURETTE.

Pierre FORMI Traité de l'Adianton ou Cheveu de Venus Montpellier anno 1644. 8°. cum figuris BURETTE.

Claudii Barthol. MORISOTI Peruviana Paris 1644. 4°. d'ETR.

Gilbert PUYLON An tuborum quam fungorum uſus tertior Paris 1644.

De Nicotiana Collectio. EVERARTUS, NEANDER, Mifocoapnus ſeu de abuſu Tabaci Luſus Regius (JACOBI I.): *Raphaelis THORII Hymnus Tabaci: Epistolæ & judicia clariffimorum medicorum de Tabaco* Ultraject. anno 1644. 12°.*.

Michael MARTINEZ y LEACHE De vera & legitima Aloës electione juxta MESVES textum in duas ſectiones diviſa Pompejopoli anno 1644. 12°. SEG.

EJUSDEM *Pharmacopales aonde ſe explican las preparaciones y elecciones de Meſves* Pompejopoli anno 1650. 4°. N. ANT. Ejusdem forte operis editio Hiſpanica.

Joachimi SCHANER De abuſu Tabaci ex operibus JACOBI I. Regis Roſtoch. anno 1644. 12°. SEGUIER.

Vincenzo TANARO Economia del cittadino in villa L. VII. *il pane e il vino le viti e le api: il cortico, giardini, la terra, il ſole &c.* Bologn. 1644. 4°. edit. opt. 1648. 4°. THUAN. 1651. 4°. ZOCHA. Venez. 1648. SEG. 1651. SEG. 1665. 4°. TREW. 1687. 4°.* 1700. 4°. SEG. 1731. 4°. Meas de TANARA notas caſu omniſi, ut judicium nullum poſſim de hoc libro ferre. Plenam villæ hiftoriam tradit. Libro I. de pane & vino, cum variis ex utroque præparatis, folet enim culinæ opera addere cujuſque rei naturalis hiftoriæ. L. II. vites & apes tradit. L. III. cortinam cum plurimis dapibus ex ea paratis. L. IV. hortum oleraceum. L. V. hortum coronarium, & arbores fructiferas L. VII. furges, & arbores ſylvaticas. L. VIII. ſolem lunamque, ſed potiſſimum coquinariam.

§. DXV. *Wolfg. J. Dumler.*

Wolfgang Jacob DUMLER Erneuerter und vermehrter Obstgarten Nürnberg 1644. 8°. 1651. 8°. 1661. 8°. * 1664. 8°. SEG. Magna pars operis collectanea est : & præter arbores fructiferas etiam sylvaticas tradit, demumque exoticas, & inter eas quam fusissime papirum, tam Ægyptiam, quam nostram ex lineis pannis confectam. Icones etiam, sed parvas addit. Ziziphum vulgo Noribergæ in hortis provenire, minus expectares. Multa habet superstitiosa.

IDEM edidit Noribergæ anno 1651. epitomen libri hortensium *Danielis KNABEN*, quod ipsum opusculum huic est pro fundamento.

Inferit denique libro suo *Petri HARSDÖRFER* de arboribus fructiferis anno 1562. datam *kurze Baumgärtnerey*, de qua ignoro, num suo ævo publica fuerit.

§. DXVI. *Varii.*

Josephi GALEANI, Panormitani, docti medici, *Smilacis asperæ* & *Sarsaparillæ causa* Panorm. anno 1645. 4°. MONGIT. 1654. 4°. SEG.

EJUSDEM *del conservar la sanità libri sei del Galeno* Panorm. 1650. 8°.

Il Caffè con piu diligenza esaminato in ordine al conservamente della salute dei corpi umani Palerm. anno 1674. 4°. MONGIT.

EJUSDEM cum nomine *Bruni CIBALDI del vero metodo di conservar la sanità col solo uso dell' acquavita* Panorm. 1662. 12°. MONG.

Salomonis GUBERT V. D. Ministri Stratagema economicum, oder Ackerstudent, den jungen Ackerleuten in Liesland zum Unterrichte vermittelt vieljähriger Observationen dargestellt Riga anno 1645. & 1649. 1688.

Louis FERRANT, Bituricis, traité du Tabac en sternutatoire Bourges anno 1645. 4°. SEGUIER.

J. Jacobi CUFFARI I biasimi de Tobacco overo l'uso pernicioso desso discorso Panorm. anno 1645. 4°. MONGIT.

Phil. HARDUINI Pharmacopœa Parisiensis s. codex medicamentarius Paris 1645.

Petri BERIGARDI epigrammata in imagines horti medici Pisani Utini 1645. 8°. GUNZ. si huc faciunt.

Thomas del CASTILLO OCHOA Granatensis de venenis Granatæ 1645. N. ANT.

HAYS of all food animal and vegetable London 1645. *Hauvater.*

Nicol. HELOT Estne vinum alimentum optimum Paris 1665.

§. DXVII. *Henricus Munting.*

*Henrici MUNTING Hortus & Gazophylacium materia medicæ Groning. anno 1646. 12°. * & inter viridaria S. PAULI. Exoticæ fere plantæ & varietates, spontaneæ vix ullæ, nomina passim ignota. In editione Groningensi jaccedit nomenclator medicamentorum simplicium.*

§. DXVIII. *Levinus Fischer.*

*Levini FISCHER Methodus nova herbaria plantarum ad VII. summa genera redactarum Brunsvic. anno 1646. 8°. *. Septem illa genera secundum plantas dividuntur, ut oleracea Jovi, legumina Mercurio subjecta sint, & quæ reliqua; icones parvæ, æneæ, descriptio nulla, sed multum virtutum medicatarum. Nomina Apulejana, neque ulla classis casta.*

§. DXIX. *Varii.*

Historica relacion del Regno de Chile por Alonso de OVALLE S. I. Rom. anno 1646. fol. BUR. FALC. THOV.

J. BROUAUT Traité de l'eau de vie ou anatomie théorique & pratique du vin Paris anno 1646. 4°. BURETTE, nisi chemici est generis.

J. Simon WOLLIMHAUS De occultis medicamentorum simplicium facultatibus Upsal. anno 1646. 4°. SEG.

Mich. HEYLAND de signaturis plantarum Lipsiæ 1646. 4°.

Johan. SNAPPENDAEL Catalogus horti Amstelodamensis Amsterdam. anno 1646. LINN.

J. Nicolai ELBING De pane Gedan. anno 1646. 4°. SEG.

*Thomas BROWN Enquiries in the vulgar errors London 1646. fol. 1650. fol. MARSH. 1658. 4°. 1664. 4°. 1666. 4°. 1672. 4°. FOLK. Opera omnia Lond. 1666. fol. 1686. fol. Germanice cum notis Christ. PEGANII Francofurti & Lipsiæ 1680. 4°. Belgice *Dwaalingen des Volks* Amsterdam 1668. 8°. HOTTON. Gallice *Essai sur les erreurs populaires* Paris anno 1733. 12°. 2. Vol. Varia ad rem herbariam pertinent; in L. II. de plantis lapidosis: De opinionibus variis, quæ de plantis circumferuntur: De aromatum natura: De visco, Rosa Hierichuntina, Hippocrepide, Amygdalis amaris, variis feminibus plantarum dorsiferarum, Camphora, Rore folis.*

Hoc anno facultas Medica Parisina primum Professore botanices constituit.

§. DXX. *Collectio itinerum Belgicorum.*

Begin ende voortgang van de nederlandse Ostindische Compagnie vervattende de voornaemste reizen by de inwoonderen derselven provincien gedaen met Caarten &

§ Copperplaten Amsterdam anno 1646. 4°. 2. Vol. CARLSON, & cum titulo *Recueil des voyages faits pour l'établissement de la Compagnie des Indes* Amsterdam anno 1701. 12°. & seqq. 10. Volum. Rouen anno 1725. 12°. 10. Vol. *, edente CONSTANTINO, eodem, ni fallor, qui carceris Parisiensis historiam dedit. In editione Belgica 21. itinera continentur RIV. Alia pridem fere scripta itinera intercedunt, tamen aliqua scopi nostri, ut itinera quidem dudum dicta annorum 1594. 1598. & aliud *Sebaldi* de WEERT anno 1598. per Fretum Magellanicum, & OLIVERII de NOORD per idem fretum, & P. van CAARDEN prius iter, anni 1600. *Johannis* von NEEK Commentarii varii de rebus Indicis, etiam botanicis. *Stephani* van der HAAGEN iter primum anni 1599. Aliud iter Achimense anni 1600. & *Wolferdi* HERMANSON anni 1601.

Porro SPILBERGII iter, quod & ipsum exstat in collectione J. *Theodorici* de BRY & anno 1601. incepit, tum *Wibrandi* van WARWYCK anni 1602. Iter *Stephani* vander HAGEN anni 1603. in Japoniam, tum *Pauli* van SOLT anni 1605. & *Cornelii* MATELIEF junioris anni 1605. *Pauli* v. CAARDEN anni 1606. Iter anni 1607. VERHOEVII: iter Japonicum anni 1609. De Banda commentarius & de Borneo, Amboina, Moluccis, Solor & Timor. Porro *Petri* VANDERBROECK Iter Africanum & orientale anni 1606. ejusdem viri, qui Bataviæ novæ nomen dedit. Ibi prima mentio Coffeæ a Batavis potæ habetur, totumque iter est ex utilioribus. Aliud iter SPILBERGII anni 1614. Iter Magellanicum *Jacobi* le MAIRE anni 1615. Infaustum iter *Guilielmi* BONTEKOE anni 1618. Iter *Jacobi* l'HERMITE in mare pacificum anni 1623. Iter SEGGERI v. RECHTERN cum descriptione Formosæ anni 1628. *Henrici* HAGENAAR iter in Japoniam anni 1631. ejus imperii descriptio, auctore *Francisco* CARON, & jactura Formosæ. Passim hic aromata aliaque memorabilia ex genere stirpium cujusque regionis admiscentur.

§. DXXI. *Varii.*

Danielis FABRANI *Il Persico innocente discorso* Cesena anno 1647. 12°. SEG.

L. B. *Le Jardinage des Ouillets* Paris anno 1647. 8°. BURETTE.

Christ. LINDNER *de charta* Lipsiæ 1647. 4°.

Jac. ZIEGLER *fermentatio generationis & corruptionis causa, wie etn jedes Ding natürlich vergehen, und ein anders daraus entstehen könne* Basil. 1647. 4°. *
An idem p. 424.

Magnus Nicol. CELSIUS *de plantis* Upsal. 1647. 4°.

Andrea MACKY *Antidotarium privatum* Coburg. 1647. 8°. LIND.

J. *Erasmi* BLOCH; *Horticultura Danica* Hafn. anno 1647. 4°. BARTH.

§. DXXII.

§. DXXII. *Ad. Olearius.*

Adami OLEARIJ Moscovitische und Persianische Reisebeschreibung Slesvic. anno 1647. fol. RIV. 1655. fol. RIV. 1656. fol. Hamburg. anno 1696. fol. * *Itinerarium Gallice redditum a Cel. WICQUEFORTIO cum titulo Relation ou voyage en Moscovie, Tartarie & Perse* Paris anno 1679. 4°. *. video etiam 1656. 4°. 1659. 4°. forte vitiose, porro Leidæ 1719. fol. Amsterdam 1727. fol. Anglice London 1669. fol. OLEARIUS legato a Duce Holstatæ anno 1633. in Persiam missæ fuit a manu, vir curiosus & linguarum Orientalium gnarus, multum commercio & familiaritate doctorum virorum ejus regionis usus. Iter factum per Russiam, Ispahanum usque, reditus terrestri itinere secundum maris Caspii litora, ut anno 1639. absolveretur. Mores regendique imperii modum accurate tradidit, historiam naturalem non undique neglexit, rei quidem herbariæ ignarus. Cahvæ potus passim meminit (*p*), & ex Poëta Persico eum potum ante Tamerlanem innotuisse confirmat (*q*). Alhennæ ad ungues tingendos (*r*) usum vidit. Circa Altracan Capparidem reperit, & Angelicam brachii crassitie, & Efulam hominis staturam æquantem (*s*). In *Musæo* aliqua huc pertinent.

§. DXXIII. *Job. Alb. v. Mandelsloh.*

Johannes Albertus v. MANDELSLOH nobilis Hanoveranus, OLEARIJ comes, Persia relicta Indiam petiit, per Gomeronum Agram usque profectus. Rerum naturalium minus curiosus fuit. Ejus viri, quem juvenem mors abripuit, historia fere cum OLEARIJ itinere excusa est, qui adnotationes adjecit Schleswig. 1645. fol. 1647. fol. 1658. fol. 1696. fol. Gallice Leid. 1719. fol. Amsterdam. 1727. fol. Belgice Amsterdam 1651. 4°.

§. DXXIV. *Carolus Stengel.*

Caroli STENGEL Abbatis Hortensius & Dea Flora cum Pomona topologicæ & anagogice descripti Aug. Vindelic. anno 1647. 8°. HURH. Sed coram est *Hortorum florum & arborum historia in II. Tomos distributa: editio altera auctior* August. Vind. anno 1650. 16°. * in calce notatur annus 1647. ut idem forte opus sit. Primus liber mei operis est hortorum per universam Europam celebriorum catalogus, plantarum edulium & coronariarum historia; cum appendice de floribus Granadillæ. Hortorum notitia non ingrata, neque vulgaris, potissimum Neapolitanorum & Hispanicorum. Plantarum historia mystica potius est, ut ea, quæ in plantis adparent, ad res theologicas transferantur. Intercurrunt etiam fabulosa aliqua. Alter liber est arborum cum appendice.

§. DXXV.

(p) p. 469. 382. 598.

(q) p. 598.

(r) p. 484. 845.

(s) p. 384. 385.

(t) p. 42.

§. DXXV. *Varii.*

Olai Unonii GEW *De plantis* Upsal. anno 1647. 4°. *

J. Erics STRENGTHNESS (si verum nomen) *Disputatio de plantis* Dorpat. anno 1647. 4°. *

Johannis BROSTERHUYS *Catalogus plantarum horti medici Illustris Scholæ Auriacæ, quæ Bredæ est* Breda anno 1647. 12°.

Anatomia & Physiognomia simplicium — von der Signatur aller Erdgewächse, wie man aus ihrem Geruch, Geschmack und Gestalt judiciren soll Nürnberg anno 1647. 12°. SEGUIER.

§. DXXVI. *J. B. v. Helmont.*

J. B. HELMONTII Opera obiter botanice adtigerunt. Exstant tamen in operibus omnibus Amstelodami anno 1652. 4°. * & 1685. 4°. LIND. editis quatuor libelli de tartaro vini, & alius cum titulo *in herbis, verbis & lapidibus magna est potestas*. In tractatu de lithiasi laudatur succus Betulæ: in *Jure duumviratus* feminis hyoscyami noxas emetico medicamento sublatas fuisse narratur.

Bodæi a STAPEL magni momenti opus diximus.

§. DXXVII. *Guil. Piso.*

Guilielmi PISONIS & Georgii MARCGRAFI *historia naturalis Brasiliæ* Amsterdam. anno 1648. fol. *Guilielmus PISO*, M. D. Leidensis, hic agit de medicina Brasiliensi libris IV. Eorum huc facit pars exigua libri III. de venenis & antidotis. Brasiliam adiverat comes MAURITII NASSOVICI. Inter plantas venenatas hic reperias succum Manihoc, & fructus Ahoay; inter antidotos Mimofas. Liber IV. de facultatibus simplicium totus est hujus argumenti. Fabricam Sacchari, rasionem Manyocæ, arbores medicas varias habet: inter eas dicitur Copaiba, Urucu, Caapia Ipecacoanhæ adfinis, Caapeba ad calculos utilis, Batata, Arum Tajaoba, Ipecacoanha vera, Mimofa, aliæque. Capita sunt 104. & pleræque plantæ delineantur, non quidem cum characteribus; cæterum non male.

EJUSDEM Capita de Arundine saccharifera & radice Mandihoca exstant in libro BARLÆI de rebus in Brasilia a J. MAURITIO NASSOVICO gestis Amsterdam. 1647. fol. Cliviæ anno 1661. 8°. *

Georgius MARCGRAF Lipstadiensis, ut intelligo vocem de Liebstad, Mathematicum cultor, domesticus Pisonis, *historiam naturalem Brasiliæ* octo libris descripsit, quorum tres priores sunt de plantis. Cum vero in Africam trajecisset, opere neque perfecto, neque edito, morte est præventus. Successit labori *Johannes* de LAEF, & in ordinem chartas viri optimi redegit occultis notis inscriptas, notulasque addidit. In novâ regione plurimas omnino plan-

tas detexit, propria manu delineavit, nomina indigenarum, quæ ab ipsis didicerat, adjecit. Ingens thesaurus est, figuræ 204. plantæ multo plures: aliquæ eadem, & iisdem figuris expressæ, quas PISO adhibuerat (t): aliæ a Cl. viro. omisæ, qui certe omnino videtur MARCGRAFIANAS plantas & icones, ut ei videbantur magis mereri, in suum opus transtulisse.

Johannis de LAET Adnotationes non contemnendæ sunt, & usui esse possunt ad conciliandas MARCGRAFIANAS plantas cum CLUSIANIS & aliis Hispanorum stirpibus. Saracenam habet, Indigoferam, lignum Brassilicum verum, Cocos varios, pluresque plantas, quarum aliæ nuperis temporibus celebritatem sunt adsecutæ, aliæ etiam nunc non satis notæ sunt.

Deinde mutatum opus prodiit Amstelodami anno 1658. fol.* cum titulo *Guilielmi PISONIS de utriusque India historia naturali & medica Libri XIV.* Eorum quinque sunt libri PISONIS, quibus historia naturalis & medica Indiæ occidentalis traditur. Liber IV. agit de plantis, & continet MARCGRAFIANA nunc cum PISONIANIS in unum librum confusa, omisæ, quæ PISONI obscuriora viderentur. Icones sunt 185. & accesserunt aliquæ in priori opere desideratæ.

Accedit autem hic *Guilielmi PISONIS Mantissa aromatica, seu de aromatis cardinalibus quatuor, & de plantis aliquot Indicis, in medicinam receptis, relatio nova.* Ex vetere Orbe hic exstat Canellæ historia & nova icon, & Moschatæ nucis, & Piperis, & Arundinis Mambu, & Rotang, Zingiberis, Ninsin, quæ malæ est icon. CLUTII etiam de nuce medica libellus hic recuditur.

BONTIANA, quæ addita sunt, suo loco diximus.

G. PISONIS opus inserviit auctori libri *Oost en westindische warende bevattende alder de leef en genees konst* Amsterdam anno 1694. 8°.*.

§. DXXVIII. Hortus Oxoniensis.

Catalogus plantarum horti medici Oxoniensis Oxonii anno 1648. 8°..* Exemplo meo, quod debeo amicitiae J. Jacobi DILLENII, adscripserat summus botanicus, pro auctore hujus libri haberi Robertum BOBARTUM (u) seniore, hortulanum. Hortum istum non valde dudum Comes DANBY condiderat. Nomina nuda sunt, Anglica & latina, absque synonymis: Primo in catalogo præcedunt latina nomina, in secundo Anglica. Plantæ sunt fere 1600. & inter eas plusculæ Canadenses. Recusus est inter viridaria S. PAULI.

Catalogus horti botanici Oxoniensis alphabetice digestus, priore duplo auctior, qui accesserunt plantæ minimum sexaginta, quæ nullibi, nisi in hoc opusculo, memorantur. Cura & opera socia Philippi STEPHANI M. D. & Guilielmi BROUNEI A. M. adhibitis in consilio D. BOBARTO hortulano Academico ejusque filio Oxon. anno

(t) PISONEM plagiarium vocat auctor vitæ G. MARCGRAF,

(w) Ei a RIVINO tribuitur.

anno 1658. 8°.*. Nomina nunc GERARDI, PARKINSONI & BAUHINI hic reperiuntur. Quæ plantæ pro *non descriptis* asterisco designantur, earum pleræque varietates sunt; aliæ, de quibus dubium est, num vere novæ sint, ut *Carduus eriocephalus altissimus*; aliæ tamen eo ævo parum cognitæ fuerant, ut *Onagra*, *Oxys Indica erecta lutea*. *Notulæ* aliquæ ad etymologiam pertinent.

§. DXXIX. *Varia.*

Joh. PALMBERG Serta Flora Suecana Suecica lingua prodierunt Strengnäs anno 1648. 8°. *Stokholm.* anno 1733. 8°. *SEGUIER.* 1738. 8°. *med Steenmejers tilökning.* Iconum compilatio.

Christiani GUIENS Vitis historia Hall. anno 1648. 12°. *SEG.*

Pontii Francisci PURPANII Codex medicamentorum, seu pharmacopœa Tolosana Tolos. anno 1648. 4°. *MERKL.*

Philibert MORISOT & Arm. Joh. de MAUVILLAIN E. thea chinensium menti conferè Paris 1648.

§. DXXX. *Joh. Chrysofomus Magnenus.*

Joh. Chrysofomi MAGNENI De Tabaco exercitationes XIV. Ticini 1648. 4°.* *Haagæ* 1658. 12°.* *SEGUIER.* Amstelodami anno 1669. 12°.*. Auctor Burgundus, professor Ticinensis, nunquam fumum Tabaci hauserat, sed ne species quidem recte distinxerat: neque quidquam habet proprii aut chemici experimenti, aut practici, etsi plurima chemica, & pharmaceutica medicamenta profert, quæ ex Tabaco parantur, plurimasque ei herbæ adversus varios morbos facultates tribuit.

EJUSDEM Liber de Manna Ticin. anno 1648. 8°. *SEGUIER.* Haag, ut puto, anno 1658. 12°.* cum priori. Refutat *Donatum Antonium* de *ALTO-MARI*, qui Mannam recte docuerat, esse sudorem coactum Fraxini. Noster vult ex aëre advenire, & quintuplici materie constare; Cera primigenia, melle primigenio, halitu humido pingui, Sale nitroso, & Ammoniaco. Cera Mannam vult adfinem esse, & seculo demum XIV. medicis innotuisse. Mannam de foliis sudantem meliorem esse, in officinis vero vix haberi, nisi quæ de trunco sudat. Dosis esse quatuor unciarum.

§. DXXXI. *Johannes Royer.*

Johannis ROYER Beschreibung des F. Gartens zu Hessen — auch Specification aller Simplicien, so von anno 1607. bis anno 1647. darinn gezeugt worden Halberstatt anno 1648. 4°.*, & multo auctius *Brunsvic.* anno 1653. 4°.* 1658. *SEGUIER.* Continet ornamenta horti, consilia ad cultum arborum pomifera-

miferarum & olerum; catalogum plantarum, denique plantas rariores circa Hesse[m] sponte nascentes, numerosas, & raras aliquas, ut Helianthemum flore albo, Gramen plumosum, Iridem augustifoliam, Genticianellam, Globulariam, Asclepiadem nigram, Hyacinthos varios, Blattariam purpuream, Altheam Thuringiacam, Peucedanum. Sed etiam Bruçteri Montis plantas habet. Eæ forte fuerint *planta Bruçteri Montis* & *viciniae*, quas Brunsvici anno 1653. 4°. seorsim prodiisse SEGUIER auctor est.

§. DXXXII. *Jacobus Antonius Clavennā.*

Jacobi Antonii CLAVENNÆ, Canonici Tarvisini, *Clavis Clavenna aperiens naturæ thesauros, ejusque thesauros depromens* Tarvisii anno 1648. fol.* spissum volumen, natum ex Lugdunensi historia, cujus stirpes citavit, deinde ex veteribus. Vires plantarum in ea historia recensas decerpit CLAVENNA, & ordine alphabetico recenset, secundum morbos, quibus creduntur mederi.

§. DXXXIII. *Thomas Gage.*

Thomas GAGE *Survey of the Westindies* London anno 1648. fol. ann. 1655. BODL. 1677. OSB. Germanice Leipzig 1693. 4°. UFF. Sed ego versionem Gallicam Paris 1676. 12°. Amsterdam 1695. 8°. legi. Monachus Anglus, qui ad meliorem religionem transit, diuque vixit. Mexici & in Guatimala fructus earum regionum non ex arte, tamen ad populares usus bene descripsit, potissimum etiam Chocolate & Cacao.

§. DXXXIV. *Carolus Avantius.*

Carolus AVANTIUS Rhodiginus notas addidit ad *J. Baptiste FIERÆ Cœnam* Patavii anno 1649. 4°. excusas. Rem herbariam amaverat & lectionem simplicium, anno 1638. ambierat, quam VESLINGIUS (x) obtinuit. Hoc opusculum moriens reliquit, dum majus opus botanici argumenti parabat. Philologicæ sunt, etiam botanicæ notæ, cum iconibus nonnullarum stirpium, ut Luffæ, Lapidis fungiferi, lapideorum Fungorum maris rubri &c. Nucis moschatæ initia viderat, in horto satæ. Edidit *Jacobus AVANTIUS* frater.

§. DXXXV. *M. A. Severinus.*

Marcus Aurelius SEVERINUS Efficacis & Græcanicæ Chirurgiæ restitutor, hæctenus rem herbariam adtigat. Folia Tunæ Skeleton ante RUYSCHIUM paravit (y). Deinde cum AVANTIANA editione cœnæ *J. Baptiste FIERÆ* duas epistolas edidit, *De lapide fungifero* primam; polyporo nempe, qui ex gleba irrigata edulis repullulat, qua occasione de Tuberibus fuse agit. Negat pedunculum ejus fungi lapidescere, quem describit. Eundem igne subjecto torfit, liquo-

(x) TOMASIN *gymnas.* p. 457.

(y) Zootom, *Democr.* p. 63. sqq. & WORM, *mus.* p. 148. 149.

liquorem Guajacino similem ex eo obtinuit, & simile oleum, & falem acerrimum.

Lapis fungimappa fistulas habet convexo pileo terminatas, ad aliquam Fungorum similitudinem. Opuscula data sunt annis 1642. & 1644.

Has SEVERINI Epistolas F. G. BRUKMANN Wolfenbuttelæ anno 1728. 4°.* recudi fecit.

In *chirurgia trimembri* Francofurti 1653. 4°. materia medica chirurgica continetur.

§. DXXXVI. *Varii.*

J. *Wilhelmi* a KEMPIS *De conservatione sanitatis* Antwerp. anno 1649. 8°. FALCONET.

Walter BLITH *The english improver, discovering that some land both arable and pasture may be advanced double or treble and some five and tenfold &c.* London anno 1649. 4°. 1652. 4°. SEG. J. EVELYN citat *W. B. of husbandry* London anno 1649. 4°.

EJUSDEM *The English improver improved or the survey of husbandry surveyd* London anno 1652. 4°. Contra HARTLIEBIUM.

M. Antonii ROSSI *proteo legato* L. IV. *ove pur de fiori discorre con gli effetti in essi dalla figura celeste cagionati — e la commuta de fiori mediante la seminata* Bergamo 1649.

Joh. Jac. SCHARANDEI *l. de ratione conservande sanitatis* Amstelodami 1649. 8°. si huc facit.

Nicolai CULPEPER *A physical directory or the translation of the London dispensatory made by the college of physicians* London anno 1649. 4°. Tractat etiam de herbarum virtutibus.

IDEM *Enlarged with 369. medicines made of English herbs* London anno 1683. 8°. 1695. 8°. 1698. 8°. SEGUIER. Habet etiam tempus cujusque plantæ, modum siccandi, conservandi succi, &c.

EJUSDEM *the English physician.*

EJUSDEM *the supplement to the English physician containing a description of all medicinal plants* London 1674. 8°.

Pierre BOREL *Antiquités raretés, plantes, mineraux. & autres choses considérables de Castres, avec le Catalogue des choses rares de l'auteur* Castres anno 1649. 8°. BURETTE.

IDEM *in observationibus microscopicis* Haag. 1654. 4°.* excusis agit de germine in plantæ femine conspicuo, de polline ex prunis efflorescente, foliis nonnullis, fere leviter.

IDEM in *historiis & observationibus medico physicis*, quarum centuriæ IV. Francofurti anno 1670. 8°. * prodierunt, plurima habet botanica, motum quasi sentientis Jaceæ aromaticæ a se inventum, motum elasticum in particulis filicis, cistos foliis proliferis, etiam repetito: Coffeæ usum in febre maligna, mortem a croci vapore, clandestinæ laudes adversus sterilitatem. Vana aliqua, ut tuberum radices, plantam haemagogam.

EJUSDEM *hortus s. armamentarium simplicium mineralium plantarum & animalium ad artem medicam utilium* Castris 1668. 8°. *. Materia medica ex tribus naturæ regnis ordine alphabetico disposita. Descriptiones breves, historiæ virium medicatarum fusiores.

§. DXXXVII. *Joachim Burser.*

Joachimus BURSER Camentza Lufatus, discipulus *Caspari BAUHINI*, Professor inde Soranus, in magna Europæ parte, & potissimum etiam in Alpibus diligenter & feliciter plantas legit, multasque in horto sicco servavit, quæ Soræ primum, nunc Upsaliæ triginta voluminibus adglutinatæ supersunt. Earum, quibus aut nullum synonymum adjectum erat, aut quæ alioquin rariores viderentur, catalogum *Petrus MARTIN* in *Actis Literariis Suecicis* anni 1724. dedit, non facilem quidem intellectu, ob descriptionum brevitatem, plantarum raritatem; sed ob plurimas novas stirpes memorabiles, quarum aut locos natales novos BURSERUS detexit, aut quas omnino primus vidit.

Eum Catalogum LINNÆUS recensuit, respondente *ROLANDO MARTINI* filio, & cum titulo *plantarum MARTINOBURSERIANARUM* anno 1745. Upsaliæ edidit, atque plerisque sua nupera nomina adjecit, & passim descriptionem aliquam.

An huc faciat *De venenatorum natura & qualitatibus* disp. Lipsiæ anno 1625. 8°. MERKL?

§. DXXXVIII. *Antonius Deusing.*

Antonii DEUSING, Professoris Groningensis, *Canticum Avicennæ* Groning. anno 1649. 12°. * diximus.

EJUSDEM *De Mandragoræ pomis* disp. Groning. anno 1659. 12°. * recusa eum *fasciculo* disputationum anno 1660. 12°. * Mandragoras non esse Dudaim, qui melones sint.

EJUSDEM *De Manna & Saccharo* Groningæ anno 1659. 12°. & in collectione anni 1660. 12°. *. Minime indoctus vir, ad naturam minus propè accessit. Saccharum Arabum & veterum, & siccum & liquidum a nostro differre. De Manna Tereñjabin & Chirakost. Adjectus est in *fasciculo tr. de agno vegetabili* Groning. 1660. 12°. *

§. DXXXIX.

§. DXXXIX. *Christian Menzel.*

Christiani (2), MENZEL viri eruditi *Centuria plantarum circa nobile Gedanum sponte nascentium* Dantisci anno 1650. 4°. *. Addit auctor appendicis loco OELHAFII catalogo se suam centuriam subjecisse, nempe ad priorem editionem. Plantæ partim vulgares, partim raræ, si vera sunt nomina, aliquæ vix probabiles, ut Campanula Citrii folio, Gentiana major flore pallido punctato, aliæ denique manifesto exoticæ, ut Nicotiana minor.

Recusum nuper dedit Cl. RAYGERUS.

Demum ejusdem *Archiatræ Brandenburgici*, qui & peregrinationes non contemnendas suscepit, & ipsam Chinesium linguam sibi propriam fecit, & magni plantarum collectoris, *Index nominum plantarum multilinguis* Berolin. anno 1682. * fol. prodiit, recusum cum titulo *Lexicon plantarum polyglotton universale* Berolin. anno 1696. fol. & 1715. fol. *. Lexicon ipsum Pinacis species est, & nomina continet scriptorum C. BAUHINI vetustiorum, etiam nuperiorum; tum Germanica, Belgica, Gallica, Hispanica, Danica, Bohemica, Polonica, Hungarica, Arabica, cum aliquo virium medicatarum compendio. *Corollarium* in nova editione accessit.

Conjunctus prodiit *Pugillus plantarum rariorum, tum hortensium, tum Italicarum & Tyroliensium*, quas ipse in alpibus, inque Apennino Monte legit. Icones etiam addidit, partim novarum, partim varietatum, quas pro novis habuerit; tum Hypopitydis, Anagallidastri, Plantaginellæ, Saponariæ filiformis, Orobanches, Tozziæ, Ophridis minimæ. In posteriori editione accesserunt duæ tabulæ plantarum hortensium.

In *Ephemeridibus naturæ curiosorum* passim aliqua botanici argumenti edidit, ut Dec. II. ann. 2. n. 10. De Bedeguar & vespa rosifeca.

Ann. 3. n. 31. De Coralliis & Fucis.

Ann. 5. n. 39. De Ginseng.

In VALENTINI India *litterata* aliquæ ejus sunt Epistolæ.

Reliquit 4. spissa volumina plantarum, & rerum naturalium Comitis J. MAURITII NASSOVICI, quæ in *Bibliotheca Reg. Berolinensi* supersunt. Tum *Fleram Japonicam*, duo nempe volumina plantarum Japoniæ ab indigenis depictarum, eodem loco adservata.

Lego etiam scripsisse geographiam botanicam s. orbem terrarum in climata divisum pro plantis.

§. DXL.

(2) NON ALBERTI ut Cl. viro elapsum est.

§. DXL. *Guilielmus How.*

Guilielmi How Phytographia Britannica; natales exhibens indigenarum stirpium sponte emergentium Londin. anno 1650. 8°. *. Auctor idem, qui LOBELII illustrationes edidit. Ordo alphabeticus, adjecta loca natalia, aliqua etiam Scotica. Plantæ passim parum notæ, ut Absinthium umbellatum Walliæ, Alfine Cochleatæ facie, Alfine minima non descripta, Carduus Mariæ hirsutus N. D. Cerasus sylvestris minima. Aliæ elegantes sunt varietates, ut Agrifolium baccis luteis, Bugula flore luteo (hæc aliena fide), Ficaria flore pleno. Aliæ perpulchræ & raræ, ut Anemone tuberosa, Caryophyllus plumarius minor, Bupleurum minimum, Campanula Cymbalaræ folio, Cardamine Bellidis folio, Doronicum Romanum. &c. Negant ubique iis locis plantas reperiri, quas Cl. vir indicat.

§. DXLI. *Varii.*

Henrici REGII Hortus Academicus Ultrajectinus Ultraject. anno 1650. 8°. *. Nomina absque synonymis, varietatum hortensium multum, & ichnographia horti.

Petri MORELLI Systema materiæ medicæ, cum methodo præscribendi formulas Genevæ anno 1650. 8°. * editum, omnino huc pertinet. Habet enim medicamenta simplicia secundum indicationes & facultates recensita, præcipuorum medicaminum electionem, qualitates, & doses.

Antonii VITALIANI De abusu Tabaci Rom. anno 1650. 12°.

Nicolai CATANUTI Isagogica s. facilis introductio ad universam artis pharmaceuticæ praxin Catana 1650. 4°. MONGIT..

Julii Cesaris LAMPUGNANO, Mediolanensis, levis punctura Tabaci 1650. de ejus abusu.

Pieter de MAREES Beschryving van de Kust van Guinea Amsterdam 1650. 4°. plantas etiam habet.

Pharmacopœa Amstelodamensis Amsterdam 1650. 8°. WACHEND..

Le confiturier françois Paris 1650. 8°. d'ETR..

§. DXLII. *Melchior Sebiz.*

Melchioris SEBIZ, docti medici & longævi, de alimentorum facultatibus libri V. ex optimorum auctorum monumentis Argentorati anno 1650. 4°. Grande opus, libro I. quidem classes plantarum & aliqua in universum co spectantia tradit. Secundus l. plantarum esculentarum fusam descriptionem, species, utilitates varias œconomicas & medicas habet. Commodum opus, in quo pleraque collecta reperias, quæ veteres de plantis edulibus reliquerunt. Passim tamen etiam aliqua sua adnotat. Libro IV. potentia tradit, & libro V. quaestiones aliquas miscellaneas.

GALENI

GALENI quinque priores libros *de simplicium medicamentorum facultatibus* in XVI. *disputationes resolutos* jam diximus. Commentarios suos SEBIZIUS addidit, sed pertinent fere ad universalia, & parum ad rem herbariam faciunt.

In disputationibus M. SEBIZII ab anno 1620. excusis, & quibus inscriptum est *de purgatione*, aliqua peculiariter ad rem botanicam spectant, cum pleraque practici sint argumenti. Huc ergo De Rhapontico, de Rhabarbaro & de Sena aliqua.

IDEM TRAGUM auctiorem edidit.

J. Ludwig GOTTFRID *neue Welt und americanische Historien* Frankfurt 1650. fol. TREW. 1655. fol.* & alibi. Fructus regionum passim nominat, opus compilatum.

Roberti PERNEL *Medicamen miseris or an help for the poor being a collection of medicines* London anno 1650. 8°. BODL.

EJUSDEM *Treatise of the nature and qualities of simple medicines* London anno 1652. 4°. BODL. HOTTON.

§. DXLIII. *Martinus Bernhardus a Berniz.*

*Martini Bernhardi de BERNIZ Catalogus plantarum tam exoticarum, quam indigenarum, quæ anno 1651. in hortis Regiis Warsaviæ nasci observatæ sunt, prodiit Gedani anno 1652. 12°. BURETTE, & Hafniæ anno 1653. 16°. * cum viridariis S. PAULI. Ut plerique ejusmodi catalogi nomina habet absque synonymis, & varietates. Alicujus momenti fuerit appendix; in qua plantæ continentur, quæ ex Hungaria anno 1650. in hortum translatae sunt, inter eas enim multæ rariores, si vere spontaneæ sunt, utique continentur, aliquæ, quas vix intelligas, ut Bardana cærulea, Elleborus niger flore cæruleo. Plantarum indigenarum & circa Warsaviam nascentium catalogus continet Allium alpinum, Ariam Theophrasti, Arisarum augustifolium, Asclepiadem nigram, Barbam Jovis, Momordicam, plurimas alias plantas, quas sponte eo sub cælo nasci improbabile est.*

IDEM in *Ephemeridibus naturæ curiosorum* observationes aliquas edidit, ut de herba Kna turcarum inter remedia antipodagrica Dec. I. ann. II. append.

Orchidum spurias figuras Dec. I. Ann. II. obs. 41.

De Napelli Polonici innocentia obs. 42. quem locum de Aconito Lycotono cæruleo intelligo;

De musco pulmonario monstroso obs. 41.

De Lycopodio monstroso (vero Lycopodio) obs. 52.

De Musco cranii humani obs. 53.

Et de Lichenagarico MICHELI in alveario invento obf. 54.

De utilitate Cocci Polonici obf. 104. anni III.

§. DXLIV. *Petrus Morin.*

Pierre MORIN Catalogue de quelques plantes à fleurs, Anemones, Tulipes, Renoncules & Iris, qui sont au Jardin de Pierre MORIN. Paris anno 1651. 4°. SEGUIER. FALCONET, & anno 1653. 8°. FALCONET. 1658. HOTTON.

*EJUSDEM Remarques nécessaires, pour la culture des fleurs diligemment observées avec un catalogue des plantes rares, qui se trouvent dans son Jardin Paris anno 1658. 8°. BURETTE. Rouen anno 1665. 8°. SEGUIER. Paris anno 1674. * 1678. 12°. Incipit ab operibus menstruis: dat inde catalogos plantarum tenerimarum, tenerarum, vivacium, variam terram amantium, odoriferarum, sempervirentium, arborearum, fruticosarum, aliarum, etiam ad varia ornamenta utilium. Porro catalogos stirpium, quas alebat, varietatum Anemones, Ranunculorum Tripolitanorum, Tuliparum, Iridum: denique proprium libellum de tunicarum cultu.*

EJUSDEM Instruction facile pour connoitre & cultiver toute sorte d'Orangers & de Citronniers, avec un traité de la taille des arbres Paris anno 1674. 12°. BURETTE.

§. DXLV. *Samuel Hartlib. Alii.*

Samuel HARTLIB Germani, qui Londini vixit, & medicamenta vendebat, ad quem etiam rei rusticæ nova inventa solebant communicari, viri ab Anglis sæpe citati Discourse of husbandry used in Braband and Flandres shewing wonderfull improvements of land there Lond. anno 1650. 4°. 1652. 4°.

EJUSDEM Legacy or an enlargement on the discourse of husbandry used in Braband and Flandres London anno 1651. 4°. 1652. 4°. 1655. 4°. Varia rei rusticæ compendia, ex agricultura Belgica mutuo sumta, Anglis suis commendat.

EJUSDEM An appendix to the legacie of husbandry or a seed plot of annotations upon the legacy with an interrogative relating more particularly to the husbandry and natural history of Ireland Lond. anno 1652. 4°. SEGUIER.

EJUSDEM Essay for the advancements of husbandry and learning with propositions for creating a college of husbandry and taking in apprentices London anno 1651. 4°. SEGUIER.

EJUSDEM Reformed husbandman or the error of English husbandry in plowing and saving for corn London anno 1651. 4°.

EJUSDEM a discovery for division or setting out of land as to the best form for the direction of adventurers and planters in the fens and other vast places in England and Ireland &c. London anno 1653. 4°. SEGUIER.

EJUS-

EJUSDEM *A design for plaintie by an universal planting of trees tenderd by some welwishers to the publik London anno 1654. 4°. SEGUIER.*

EJUSDEM *The compleat husbandman or a discourse of husbandry both foreign and domestik where in many rare seerets and experiments are laid open — and a particular discourse of the natural history and husbandry of Ireland London. anno 1659. 4°.*

Georgii KIRSTENII Exercitatio philologica de Colocynthide & Cocco Stettin anno 1651. 4°.

Henrici NICOLAI De pane, ejus natura, usu, affectionibus, operationibus & varietatibus, edit secunda Gedan. anno 1651. 4°. BURETTE. FALCONET.

Thomæ CORBEJI pharmacia simplicium & compositorum bipartita Francof. 1651. 4°. OSB. 1656. 4°. ANDERSON.

Michael KERSTEN'S Gartenlust Hamburg 1651. fol.

André MOLLET Le Jardin de plaisir — avec plusieurs desseins de jardinage Stokholm. anno 1651. 8°. Anglice The garden of pleasure London anno 1670. fol.

EJUSDEM *Manière pour élever les Melons anno 1659. 4°.*

LA VARENNE Le cuisinier françois Paris 1651. 8°. d'ETR.

Les Maisons de plaisance Jardins & forets de france Paris 1651. 8°. ZOCHA. huc facit.

A. KERNER vom vegetabilischen oder schwefelbalsam, so zu vielen Krankheiten nützlich zu gebrauchen Cassel 1651. GRAU.

*Augustinus THONER in epistolar. L. VI. Ulm. 1651. 4°. * de manna stiriaca torrido cælo in arbores descendente agit. In appendice epist. Ulm. 1653. 4°. * quærit, utrum pruna dysenteriam inducant.*

In CAMILLI de PEREGRINIS laudibus Campaniæ felicis Napoli 1651. 4°. in thes. GRÆV-BURM. T. IX. recufis agitur de rosis spontaneis centifoliis campaniæ: de meliloto f. fertula campana, de cerasis, piris falernis, persicis, cucumeribus, ficibus, vitibus falernis, uvis peculiaribus, vinis generosioribus & fufe de falerno, de oleo campano, frugibus, Zea, tritico, trago.

Pharmacopœa Valentianensis Valent. 1651. 4°.

Relation véritable de l'Isle de Madagascar & du Bresil — trois relations d'Egypte & une de Perse. Paris 1651. 4°. B. B. Auctor Franciscus CAUCHE Madagascariam adiit, non malus homo & verax, anno 1638. ex patria profectus, redux in patriam anno 1644. Arborem Draconis papilionaceam dixit, & plantas non male describit, potissimum arbores, quas in notis M. MERISOT

cum PISONE & LINSCHOTANO comparat. Reliqua una impressa itinera huc non faciunt.

J. de MAY *Commentarii physica sacra s. expositio aliquot locorum pentateuchi mosaici in quibus agitur de naturalibus rebus* Middelberg. 1651. 4°. 1661. 4°.

§. DXLVI. *Varii.*

Gerard BOATE medici *Irelands natural history published by S. HARTLIB.* Londin. anno 1652. 8°. *. Posthumum opus editori a fratre ARNOLDO suppeditatum, qui sibi pleraque vindicat. Non multum ad rem nostram habet, nisi margæ, calcis, & arenæ maritimæ utilitates ad fecundandum agrum velis. In nova editione aliqua ex *Phil. Transactionibus* sumta adduntur Dublin. anno 1726. 4°. *. Gallice prodiit Paris anno 1666. 12°. I. Sav.

Catalogus aller Galenischen und chymischen Arzneyen, so in der Hofapotheek zu Dresden præparirt und zu finden sind, durch Georg MARCHEN zu Druck gegeben Dresden 1652. 4°.

Job. de BOURGES *Ergo vinum Belnense potuum ut suavissimum sic saluberrimum* Paris 1652.

Antidotarium Gandavense s. medicamentorum a pharmacopæis Gandavensibus componendorum observata methodus Gandavi 1652. 4°. BUR. alii 1656. 4°.

Nic. Balthasar MERZ *Oenopolium polypharmacum* Herbipol. 1652. 4°.

Index plantarum horti Falkenburgici Lyon anno 1652. Annon potius Leidæ?

Agostino MANDIROLA *Manuale di giardinieri* 1. il modo di conoscere e coltivare li fiori di bulbi piu rari, 2. la cultura delli fiori de radiche piu rigardevoli 3. il modo di coltivare gli agrumi Vicenz. anno 1652. 12°. *. Macerata anno 1658. 12°. Roveredo 1733. 12°. Germanice *Blumengarten* Nürnberg 1670. 12. *Florum & Hesperidum cultum* describit. Gallice etiam prodiisse lego, cum titulo M. C. L. FRAUDI *Manuel du Jardinier* Paris 1765. 12°.

Silas TAYLOR *Common good or the improvement of commons forests and chases by inclosure* Lond. anno 1652. 4°. HARL. *Consilia* dedit, quæ nuper vehementer urgentur.

§. DXLVII. *Herman Conring.*

Herm. CONRING *De habitu Germanorum ejusque causis* Helmstad. anno 1652. 4°. * recus. Francofurti anno 1727. 8°. *. Ad diætam veterum pertinentia habet.

EJUSDEM *Introductio ad artem medicam*, capit. 8. & seq. etiam botanica consilia comprehendit Helmst. ann. 1654. 4°. * Francofurti 1687. 4°. Hall. 1726. 8°. * &c. Reperias ibi hortorum historiam, qui ad plantarum cognoscendarum scopo sunt conditi. Figurarum botanicarum numerum. De plantis RAUWOLFII siccis. De addiscendis viribus plantarum.

J. Henrici MEIBOM, viri eruditissimi, *de mithridatio & theriaca discursus* Lubec. 1652. 4°. BURCK. & 1659. 4°. 1669. 8°. alibi.

EJUSDEM *de cerevisiis* tr. Helmstätt 1668. 4°. *. Vinum hordeaceum, & alios potus ex vite non repetitos; a prima antiquitate persequitur, litterator potius quam botanicus. Addit & reliqua præter potulerita inebriamina.

Recensio plantarum, quæ in horto Johannis HERMANNIDÆ pharmacopæi excoluntur Bruxell. anno 1652. 4°. * & *appendix plantarum anni 1653.* * Sola nomina. Intercurrunt plantæ raræ & Alpinae, quæ raro hortos subeunt: admistæ etiam sunt spontaneæ.

§. DXLVIII. Claudius Mollet.

Claude MOLLET, premier Jardinier du Roi, *Theatre des plants & jardins*, contenant des secrets & inventions inconnues jusques à présent Paris anno 1652. 4°.

EJUSDEM *Théâtre des Jardinages, concernant une méthode facile pour faire des pépinières, planter, elever, enter, greffer & cultiver toute sorte d'arbres &c. avec les fleurs, qu'il faut mettre dans les parterres* Paris anno 1660. 12°. 1678. 12°. *. Olitoris opus, quo plantarum & arborum vulgatorum, fructiferarum, aut sylvestrium, cultum, & inoculationem tradit: inde Oeconomica, tum vitis & bombycum curam, simpliciter ut ab artifice. Lunæ mukum tribuit.

§. DXLIX. Le Gendre.

Le GENDRE, Curé de Henouville, *Manière de cultiver les arbres fruitiers ou il est traité des pépinières, des espaliers, des contrespaliers, des arbres en buissons & a haute tige* Paris anno 1652. BURETTE, quæ secunda est editio, inde anno 1653. 8°. BARBEIR. 1655. 12°. 1684. 12°. Verum nomen auctoris esse ILL. viri du Pont chateau de Camboust de Coaslin auctor est Cl. SEGUIER. Legi Belgice editum, vertente J. COMMELINO, cum titulo *Oeffening der vrucht-boomen* Amsterdam anno 1687. 12°. *, Germanice Hanover. anno 1703. 8°. Exstat etiam Anglice *The Manner of ordering fruit trees* London anno 1660. 8°. Seminarium tradit, inoculationem in plantas factam ex femine natas; terræ varia discrimina & perficiendi artes; aplicationes cujusque arboris, ejus ad murum formationem, putationem imprimis æstivam, distantias convenientes, cultum, morbos docet. COMMELYNUS aliqua suæ patriæ adaptavit; infecta aliqua noxia descripsit.

§. DL. *Joh. Zwelfer.*

Johannis ZWELFER, M. D. Palatini, *Animadversiones in Pharmacopœam Augustanam* Vienn. anno 1652. fol. 1667. fol. Goudæ anno 1653. 8°. Roterdam. anno 1653. 8°. MERKL. Noribergæ anno 1657. fol. 1667. fol. vel 1668. fol. 1675. fol. 1693. 4°. 1714. 4°. cum Pharmacopœa Dordrecht anno 1672. 4°. * cum reliquis Auctoris operibus. Multa in pharmacopolarum vulgari ratione plantarum vires extrahendi & contrahendi emendat, vires etiam earum repetit, & subinde minus vulgaria medicamenta laudat, ut Oxymel helleboratum. Adjecta est ad has animadversiones in posterioribus editionibus *appendix*, & propria ZWELFERI *Pharmacopœja Regia*. Sic Noriberg. 1668. fol. 1669. fol. PL. Cæterum vera vitia officinarum, aquas & fyrupos inutiles, & formulas nimis compositas vix tangit.

Solum dispensatorium absque eristicis *Königliche Apotheck* Nürnberg. 1692. 4°.

In editione Viennensi 1675. fol. Noriberg. 1678. fol. continentur *Mantissa*, & *appendix*, & *Discursus apologeticus adversus Hipp. Chemicum TACHENII*.

§. DLI. *J. Chemniz.*

Johannis CHEMNIZ *Index plantarum circa Brunsvigam nascentium, cum appendice iconum* Brunsvig. anno 1652. 4°. *. Rariores aliquas stirpes continet, ut *Daucum* illum pratensem *Millefolii palustris folio*, quem & depinxit: passim etiam aliqua non inutilia adnotavit, *Filicum semina* refutavit, *Gramen Mannæ* verum (quod anatum) primus descripsit. Icones octo.

§. DLII. *Jac. Zanoni.*

Jacobi ZANONI, hortulani & custodis horti Bononiensis, pingendi periti, *Observationes aliquæ circa plantas novas & non vulgares in Bononiensi agro nascentes* Bonon. anno 1652. fol. Italice SEGUIER titulum facit *Indice delle piante portate nell'anno 1652. nel viaggio di Castiglione ed altri monti di Bologna*.

EJUSDEM *Istoria botanica* Bonon. anno 1675. fol. * & multo melius edente *Cajetano MONTIO* Bonon. anno 1742. fol. *. Studium COLUMNÆ hic fere auctor novissimus urfit, ut nempe plantas reperiret, quæ veterum nominibus responderent: in quo studio multum laboravit, ut hæcenus perite plantas calidarum regionum pro veterum plantis indicaret: Hortenses pleræque sunt, aliquæ etiam alpinæ, montanæve Italiæ & Helvetiæ Infubricæ cives; Indicas a P. *Mattheo* de S. JOSEPHO habuit, æque icones deteriores sunt.

Editio nova tabulas habet 185. & permultas plantas rariore Italicas, ex posthumis Cl. viri anno 1682. demortui schedis decerptas. MONTIUS latine scripsit,

scripsit, ordinem emendavit, & nomina, & descriptiones; lites de veterum nominibus amputavit.

EJUSDEM *Descrizione d'alcune piante nuove trovate de Giacomo ZANONI SEGUIER*, parvus libellus paginarum duarum, figurarum quinque, qui procul dubio in novam editionem transit.

§. DLIII. *Joh. Loesel.*

Johannis LOESELII patris, Professoris Regiomontani, *plantas in Borussia sponte nascentes* ex codice paterno edidit J. LOESEL filius, Regiomonti anno 1654. 4°. * minime contemnendum catalogum. Etsi enim plussculæ earum, quas I. L. caractere signatas videas, omnino dudum notæ fuerant, intercedunt tamen non paucæ raræ stirpes, quas ab eo climate vix expectares, alias quas hocce ipsum clima sibi proprias producit. Inter eas sunt *Stellaria apice bifecto*, *Musci plussculi*, *Epipactides rarissimæ*, *Ranunculus Cassubicus*, *Anagallidastrum*, *Angelica hirsuta*, *Erysimum hirsutum*, *Fungi rariores*, novique plussculi, & in universum omnino 70. Gramina interque ex rariores, ut *Hierochloë*, *Scheuchzeria*, *Carices peculiare*: tum *Potamogetones*, *Plantaginella*. Icones etiam plerasque perpulchras paraverat: quæ cum codicibus M.S. partim adfinitatis quodam jure, partim ex Regia liberalitate, ad *Johannem GOTTSCHEDE*, professorem Regiomontanum, pervenerunt. Is codices priores multum auxit, potissimum medicatis plantarum viribus, passim etiam descriptionibus. Ita nata est *Flora Prussica*, seu *Plantæ in Regno Prussie sponte nascentes* Regiomont. anno 1703. 4°. *, quod opus inter meliores rei herbariæ fontes est. Aliud habet *Gramen Mannæ* & a dactylo & ab anatino diversum. Musci numerosi fetis fere destituuntur. Plantæ sunt 761. icones 85.

Dicitur etiam edidisse *Citrium prægnans* Regiomont. anno 1645. 4°. & librum *de theriaca Andromachi* anno 1655. 4°. MERKL. 1654. 4°. OSB.

§. DLIV. *Varii.*

Wolfgang Ambrosii FABRICII ἀπορῆμα βοτανικόν *de signatura plantarum* Noriberg. anno 1653. 4°.

La BOULAYE le GOUZ *Voyages & observations* Paris anno 1653. 4°. Europæ magnam partem adiit, inde Constantinopolin, Persiam, Indostaniam petiit, & per Balforam & Aleppum in patriam rediit. Satis leviter in re naturali versatus, tamen celebriores plantas adtigit, aliquas etiam ruditer depinxit, *Tristem*, *Rhizophoram*, *Musam*.

J. B. DRU *Catalogue des plantes & des Tulipes de son Jardin* Lyon anno 1653. 8°. BURETTE.

Jacobi TAPPE *Oratio de Tabaco* Helmstad. anno 1653. 4°. MERKL. anno 1673. 4°. MERKL. anno 1689. 4°.*. Contra abufum Tabaci.

R. TRIQUET *Instruction pour les arbres fruitiers* Paris anno 1653. 8°. 1658. 8°.

Francisci MARTINEZ *arte de cocina pasteleria, vizcocheria y conserveria* Madrid 1653. 8°. ZOCHA.

Nicolo SERPETRO *Il mercato delle maraviglie della Istoria naturale* Venez. anno 1653. 4°. d'ÉTREES.

Abelis BRUNYER, archiatri GASTONIS, *Hortus Regius Blefensis* Paris. anno 1653. fol. BURETTE.

Michael CRUGNER *chymischer Gartenbau, oder Beschreibung 34. Gewächse und Kräuter nach hermetischer Anleitung, welche sich aus der Putrefaction und Transplantation generiren* Nürnberg 1653. 4°. GRAU. TREW. si huc pertinet.

EJUSDEM *chymischer Tannenbaum, oder Beschreibung des Tannenbaums Natur und Wirkung nach hermetischer Philosophie erklärt* Dresden 1650. 4°.

EJUSDEM *chymischer Frühling* Nürnberg 1654. 4°.

EJUSDEM *chymischer Sommer* 1656. 4°.

S. HAFENREFFER *officina pharmaceutica* Ulm. 1653. 8°. HOTTON.

Hermannus vander HEYDE in *Synopsi discursuum latinitate donatorum* Londin. anno 1653. 12°. vires medicas aceti extollit.

§. DLV. Varii.

Charles de MONSTEREUIL Sieur de la CHESNEE *Le Floriste François traitant des Tulipes, avec un catalogue* Caen. anno 1654. BUR. FALC.

Guilielmi PUTEANI *De occultis pharmacorum purgantium facultatibus, deque veris ipsarum causis*. L. II. accessit Jac. CUSINOTI *appendicula de purgantium medicamentorum facultate* Lugduni anno 1654. 8°. BURETTE. An aliis a G. PUTEANO p. 312.

Andreae RIVINI *questiones philosophicas huc pono, inter quas agitur de signaturis plantarum, melle sine fumo &c.* Lips. 1654. 4°. le TELL.

J. PRÆTORII *refutationes civiles de tetraphyllo s. cytiso quadrifoliacco* Lips. 1654. 4°.*.

EJUSDEM *Disputat. XXI. de plantis, inter meletemata est metaphysica* Hallæ 1677. 4°.

EBERHARDT Beschreibung, wie eines gemeinen Landmanns Haushaltung auf die 12. Monate anzustellen 1654. 8°. HAUSVATER.

The countrymans recreation or the art of planting, grafting, gardening Lond. 1654. 4°. MARSH.

F. A. Le grand potager, ou la manière de semer & planter Lyon anno 1654. 12°. FALCONET.

§. DLVI. T. Pancov.

Thomæ PANCOVII Herbarium, oder Kräuter- und Gewächsbuch prodiit Ulmæ anno 1654. 4°. deinde auctum a Bartholomæo ZORN Colonizæ ad spreanæ (Berolini) anno 1673. 4°.*. Pancovius, medicus Aulæ Brandenburgicæ, formas ligneas iconum Leonhardi THURNEISER sibi comparaverat, eas in ordinem redegerat, synonymia & vires medicas addiderat, nomina tamen, quæ passim THURNEISERUS addere neglexerat, & ipse non poterat expedire. Parvæ sunt, non malæ tamen icones. Earum aliquas nominibus declaravit posterior editor ZORNIUS, addidit etiam ultra 170. figuras, utilitates denique medicas locupletavit. Ita auctæ figuræ sunt 1536. multæ compilatæ, aliæ etiam propriæ. Ita Alsine muscosa videtur Centunculus esse, Conyza thyrsoides primæ est icon Erigerontis Virginiani. Cardamine sicula hic adparet; aliquæ etiam plantæ expediri possent, quæ anonymæ hic occurrunt, ut Orchis bifolia n. 680.

Denique ex hoc opere nata est Botanologia medica, oder Kurze Anweisung, wie die Kräuter, welche in der Arzney gebräuchlich, zur Erhaltung guter Gesundheit angewendet werden können Berlin anno 1714. 4°.*. In hac editione Bartholomæus ZORN detraxit de PANCOVII ope plantas, quarum in medicina usus est. Earum vires multo fusius hic exposuit: addidit paucas icones æneas, aut ex PANCOVIO descriptas, aut passim imitatas. Recusum est hoc opus cum titulo Petri HOTTON thesaurus phytologicus Germanice, Noribergæ 1738. 4°.*.

Herbarium portatile PANCOVII nuper recusum est Germanice cum ligneis iconibus Lips. 1756. 4°. Vita Bartholomæi ZORN ab Andr. SCHMIDT descripta est Berlin 1717. 4°.*

§. DLVII. Varii.

M. R. T. I. D. S. M. Instruction pour les arbres fruitiers la Haye anno 1655. 16°.* Paris 1664. 12°. FALC. 1676. 12°. BUR. Ex Bibliotheca esse Archiatri VAUTIER. Cultum arborum continet, sive naturæ permittantur, sive muro adfigantur; plantationem, insitionem, putationem, lætamina. Catalogus varietatum hortensium; plantarum fructus edules ferentium.

Antimus CONYGIUS Pulveris Peruviani febrifugi defensor repulsus a Melippo PROTIMO (Vopisco Fortunato PLEMPIO) anno 1655. Lovanii ut videtur, cum CHIFLETI libello excusus, parvus libellus. Ex usu corticis relapsos esse in febres continuas; quartanam inde duplicatam esse; saporem esse intolerabilem. Hæc omnia contra Honoratum FABRUM.

IDEM in l. *de togatorum valetudine taenda* Bruffell. 1679. 4°. * de vino cerevisia, sicera, pane docte agit.

J. MARIA SUAREZ in *Præneste antiqua* Rom. 1655. & in *Thes. Græv.* de nucibus Prænestinis agit.

J. Georgii MACASII, medici Zwickaviensis, *Promptuarium materiae medicae* a J. Matthia NESTER Francofurti anno 1655. & Lipsiæ anno 1677. 12°. * UFF. 1678. editum. In eo nomina simplicium medicamentorum, magis tamen compositiones citantur.

Jean PREVOST *Catalogue des plantes, qui croissent en Bearn, Navarre, Bigorre, & és cotes de la mer des Basques, depuis Bayonne jusqu'à Fontarabie & St. Sebastien* Pau anno 1655. 8°. BURETTE.

François TOULOUSE *Livre des Bouquets* Paris anno 1655. fol.

Andree VETERANI *amussis medicamentaria ad usum pharmacopolarum* Pannoni 1655. 4°. MONGIT.

Petri de BAURAINS & Phil. CHARTIERE *oleum butyro salubrius* Paris 1655.

A. P. F. B. *Artificia hominum & miracula naturæ in Sina & Europa* Francofurti anno 1655. 12°. 2. Vol. BURETTE. Versionem legi Germanicam, cum titulo *Abentheuer von allerhand Mineralien, Wurzeln, Kräutern, Stauden, Blumen, Thieren, Vögeln, Fischen, Bergen, Brünnen, Flüssen, Gebäuden und Sitten* Francofurti anno 1656. 4°. (a). Eadem fere auctori scribendi causa fuit, quæ PLINIO, ut ea colligeret, quæ novitate sua admirationem moverent. Plantas bene multas, nostras & peregrinas, describit. Nostras fere res cum Chinesibus comparat, ejus regionis plantæ ornatus exponit. Collectanea mera & nihil proprii. Nomen auctori PLEYER.

Jacobi THOMASII *De Mandragora* disputatio Lipsiæ anno 1655. 4°. Hall. anno 1739. 4°. Philologus, ostendit esse Dudaim Mosis.

§. DLVIII. Honoratus Faber.

Antimi KONYGII (Honorati FABRI) *Pulvis Peruvianus febrifugus vindicatus* Rom. anno 1655. 8°. MERKL.

EJUSDEM

(a) SERQUIER. anno 1696. 4°. errore, ut puto, typographi.

EJUSDEM *De plantis* L. IV. Paris anno 1666. 4°. * Noriberg. anno 1677. 4°. * Jesuita, vanus homo, qui non erubuerit sibi inventum sanguinis circuitum tribuere, etiam ad plantarum historiam adspirare ausus est. Aliquas habet in univcrsum eo spectantes theorias. Agit de plantarum partibus, nutritione, propagatione, de plantis parasitis, de succis plantarum.

§. DLIX. *Thomas Muffett.*

Thomas MUFFETT Healths improvement or the nature, method, and manner of preparing all manner of food used in this nation, corrected and enlarged by Christopher BENNET London anno 1655. 4°. * & nuper 1746. 8°. Major pars est de carneo victu: plantas tamen etiam recenset, earumque utilitatem, noxamve exponit, fructuum primo horæorum: inde herbarum edulium, cucurbitaceorum fructuum, baccarum, radicum: hinc condimenta, cerealia, legumina, aromata, artem coquinariam. Dictio excitata, neque bonæ frugis nihil.

§. DLX. *Olaus Worm.*

Museum WORMIANUM, seu Historia rerum variorum naturalium & exoticarum, que in ædibus Olai WORMII olim Professoris adservantur Leidæ anno 1655. fol. *. Nitidissimi operis L. II. totus herbarii est argumenti: in eo rariores, aut monstrosæ plantæ Europææ & exoticæ, earumve partes describuntur, etiam depinguntur, ut tamen icones bene multæ ad PISONIS opus pertineant, Tunæ etiam folium SEVERINI opera in sceletum redactum delineatur. Obierat vir Cl. anno 1654.

In *Epistolis* diu a morte Cl. viri Hafniæ anno 1751. 8°. 2. Vol. * editis, multæ sunt botanici argumenti, de Cochlearia duplici, fungo abietiformi, Heliantho tuberoso, Caffee, qua faba anno 1610. a PALUDANO donatus sit.

Catalogum Musei Wormiani Georgius SEGER Hafniæ anno 1642. & 1645. 16°. tum anno 1653. 4°. * edidit. Nomina sunt rariorum plantarum, fructuum, radicum, quas WORMIUS possidebat. Inter ea est pila stagnalis, tum cortices permulti Indici, marina varia.

§. DLXI. *Joh. Tradescant. J. Pfauz.*

John. TRADESCANT Museum Tradescantianum or a collection of rarities preserved at South Lambeth near London London anno 1656. 8°. min. *. Accedit catalogus plantarum horti *Johannis TRADESCANT.* Multum varietatum, plantæ Indiæ aliquæ. Non potest anno 1586. prodiisse, cum plurimæ plantæ noviter detectæ hic recensentur, quæ anno 1586. ignorabantur.

Johannis PFAUZ Descriptio Graminis medici plenior Ulm. anno 1656. 4°. *. Gramen primò caninum describit, ejusque laudat vires medicatas: deinde Ampeloprasum CAMERARII, verbis BÄUHINI usus.

§. DLXII. *Varii.*

*Michaelis BOYM S. J. Flora Sinensis flores fructusque porrigens Vindobon. anno 1656. fol. recusa Parisiis in collectione THEVENOTI *.* Non magnus liber. Arbores fere sunt fructiferæ Sinarum, ex ejus gentis libris descriptæ, atominibus indigenarum additis. Malæ figuræ & descriptiones.

*Dionysii Salvagnii BOESSII septem miracula Delphinatus Grenoble anno 1656. 8°. *.* Est inter ea Manna cum Larice hic descripta, & thora. Minime indoctum opus.

*Lodovico MOSCARDO note overo memorie del Museo di L. M. Padoua anno 1656. fol. Veron. 1672. fol. *.* In L. III. agitur de coralliis & fructibus GRONOV.

Joh. ITTIG de anima vegetante Lipsiæ 1656. 4°. respondente Paulo AMMANNO.

J. BERNTSEN'S Dannemark og Norges frugtbare harlighed Hafniæ 1656. 4°.

J. Rod. GLAUBER Prosperitas Germaniæ in qua de vini frumenti & ligni usu agitur Amsterdam 1656. 8°. d'ETR. & alii in vegetabilibus labores. Germanice vom Gebrauche und Nutzen des Weines Amsterdam 1686. 8°.

Pierre de LUNE le nouveau cuisinier ou il est traité de la véritable methode, pour apreter toute sorte de viandes Paris. 1656. 8°. 2. Vol. B. THOMAS.

Adrian vander DONK Beschryvinge van nieuw Nederland Amsterdam 1656. 8°. HOTTON.

*In J. ANTONIDÆ van der LINDEN selectis medicis Leidæ anno 1656. 4°. *.* editis pertinet huc tractatus de omni varietate vinorum: cum titulo vini pleni Londini 1660. recusus BODL.

In libro de scriptis medicis prævit nobis & magni laboris fecit compendium.

*Elie Rud. CAMERARII Theoria physica de plantis Tubing. anno 1656. 4°. *.*

*W. COLES The art of simpling or an introduction to the knowledge and gathering of plants Lond. anno 1656. 12°. *.* Theologus, signaturarum patronus, nimis cupidus autarqusias patriæ suæ, qui Rheum nihilo Tartarico deterius ajat in Britannia nasci. Discrimina viresque medicas stirpium persequitur.

Video etiam citari EJUSDEM Adam in Eden sive de plantis hortensibus & floribus.

WILLEM OU LITHG 19jaarige landreysse na Europa, Asia en Africa Amsterdam 1656. 4°. CARS. si huc facit.

J. Casp. FAUSIUS de venenis Heidelberg. 1656. 4°. PL.

§. DLXIII. J. Theodorus Schenck.

J. Theodori SCHENCK, Professoris Jenensis, & Zachar. ENNICHMAN *Historia plantarum generalis in synopsis redacta* Jen. anno 1656. 4°.*.

EJUSDEM *Catalogus horti medici Jenensis, earumque plantarum, quæ in vicinia proveniunt* Jenæ anno 1659. 12°. B. Riv.

EJUSDEM *de cinnamomo* Jenæ 1661. 4°.

EJUSDEM *triga medicamentorum illustrium fermentantium, siccativorum & præcipitantium* Jen. 1671. 4°. Riv.

EJUSDEM *Marathrologia* Jen. anno 1665. 8°.

§. DLXIV. Joachimus Jung.

Joachimus JUNG, Helmstädiensis Professor, inde Rector Scholæ Hamburgensis, obiit anno 1657. ad Rami modum acutus notionum diffector.

EJUS *Doxoscopia physica minores* (b) primum prodierunt Hamburgi anno 1662. 4°. deinde cum titulo *Præcipuarum opinionum physicarum* anno 1679. 4°.* cura Martini FOGEL. Partis II. Sectio III. est de plantis, agitque de legibus constituendarum specierum. Ostendit primus, ut puto, per exempla, arbores a reliquis stirpibus non bene divelli. Refutat discrimina a colore, sapore & odore sumpta, præfert ea, quæ repetuntur a foliis. De nominibus critice agit, & multa eorum præcepit, quæ LINNÆUS repetiit. Recte separat cognomines plantas, quarum fabrica diversa est, & in eo studio plurimum laborat, quo tempore nemo de his subtilitatibus quærebat. Ita Acetosam ab Oxy, Christophorianam & Helleborum uniflorum ab Aconito vero, Alsinen a Veronica separat. Bellidem majorem intelligit Chrysanthemo adfinem esse. Herbam Cervi vocat, non Chamædryn, quæ nunc Dryas dicitur. Eupatorium accurate describit. Gramen leucanthemon sensit Alsinen esse. Millefolium purpuriflorum separat ab Achillea, quod pinnis illud sit alternis, hoc conjugatis. Butomum a Junco, Galegam & Rutam caninam a Ruta vera, Sium falcatum ab Eryngio, Sennam a Colutea divellit. Ranunculo quinque petala adsignat. Chrysoptenium alternifolium perite ab oppositifolio separat, & utrumque, genere toto a Saxifraga distinguit, & Scabiosam quadrifido flore a quinquefida Globularia. Physalidi folia conjugata esse adnotat, & Tiliam marem Ulmum esse. Contra Anthonam ad Aconitum refert. Inde adnotationes dat varias, sibi proprias. Ricini florem describit. Plurimas plantas semen habere monet, quæ eo carere dicuntur, ut de Salice demonstrat, & etiam in iis plantis separari posse, semen inventum iri, in quibus nondum innotuerit.

Inde primum anno 1679. 4°.*, curante Johanne VAGETIO posthuma prodit *Isagoge phytoscopica*, nuper Coburgi recusa anno 1747. 4°.*. Pleno, et si

Q 9 9 3

brevi

(b) *Isagogiam Physicam Doxoscopicam* habes in Bibl. HORTONIANA Hamburgi 1662. 4. exculam.

brevi compendio, novas dat definitiones partium plantæ, & discrimina in quaque parte, ut in folio accurate definit, tum in caule, calyce. Flores nudos distinguit ab iis, quibus calyx est. In flore accuratior est, & plerasque naturales nuperorum classes prævidit, stamina, ante JUNGIIUM neglecta accurate secundum dotes suas omnes contemplatus: sed neque numerum neglexit. Plerosque flores isostemonos esse vidit, diplostemonos non ignoravit, neque syngenesiam; sic in tubæ, seu styli, numero, fabricam, cornubus curiosus est: flores fructui insidentes & circumpositos, gymnomonospermos aut sexu distinctos minime prætervidit. Meritis ergo suis laudes debet (c), quæ passim in eum profunduntur, etiam ex Britannia, in qua plurimum definitionibus JUNGIIANIS RAJUS usus est.

Vitam viri dat BOEHMERUS in *vitis Prof. Helmst.*

§. DLXV. *Varii.*

J. Henr. HEIDEGGER theologi *De Ficu a Christo maledicta* Amsterdam. anno 1657. 1671. alias.

De cultura arborum fructiferarum Oxon. anno 1657. 4°. SEQUIER. Nonne AUSTEN.

Job. TILMANN *Praxis botanica, hoc est Methodus cognitionis & cultura plantarum* Herbipoli anno 1657. 8°. BURETTE. Alium puto ab eo cognomine viro qui p. 407. dictus est.

Joachimi STEEGII *Beschreibung des Lindenbaums* Witteberg 1657. 4°.

Franciscus Oswaldus GREMBS in *sua arbore integra & ruinosa hominis* etiam agit de vegetabilibus Francofurti 1657. 4°.*

Jacobi BALDI *satyra contra abusum tabaci* Monach. 1657. 12°.

J. RHODIUS, vir eruditus, cum stirpibus docendis destinaretur, conditionem repudavit (d). In *obs. posterioribus* in ACT. HAFNIENS. IV. n. 28. excusis aliqua botanica sunt. Sonchus cichorio præfertur. Jasminum in genistam infertum comprehendisse. SCRIBONII editionem diximus.

Gualth. RUMSEY *organum salutis, or experiments of the virtue of Coffee and tabaco* London 1657. 8°. BODL. 1659. 12°.

Abraham THEVART *Ergo confert curandæ acthritidi The sinensium* Paris 1657.

Edmundi CASTELLI *Oratio super L. II. AVICENNE qua via præstruitur ex scriptoribus orientalibus clarius enarrandi Botanologiam s. scripturæ* London 1657. 4°.

Hilarii

(c) BIRCH. *histor of the Royal Soc.* II. p. 342.

(d) TOMASIN *Gymnas.* p. 98.

Hilarii FRESEBAUCH Disputationes de esculentis & potulentis: de casei stupendis laudibus, &c. Gratianopoli anno 1657. 4°. FALCONET: Videtur ad ludicra pertinere.

J. HEINZELMANN & J. Christiani THURENII *Disputatio physica XXIV. de arboribus* Berolin. anno 1657. 8°.*. Enumeratio est classium, generum, specierum, varietatum, cum viribus medicis & dieteticis; adjecta sunt Gramina & Junci.

§. DLXVI. *Hyac. Ambrosinus.*

Hyacinthi AMBROSINI, Simplicium præfecti Bononiensis, hortus studiosorum Bonon. anno 1657. 4°. * plantæ nempe, quas eo anno in horto colebat. Nomina absque synonymiis. Ad finem adjectæ sunt icones novarum plantarum, hæcenus non sculptarum, ruditer ligno incisæ, non pessime tamen delineatæ. Pleræque varietates sunt, aliquæ novæ, ut *Alfine spinosa*, pulchrum *Quinquefolium alpinum* foliis ternis tricuspibus. *Convolvulus*, ut videtur, foliis ternatis, *Italicus: Acetosa*, ut puto, *Eboracensis: Rosa spinosissima* non optime definita.

EJUSDEM *Phytologia, seu de plantis, Partis primæ Tomus primus* Bonon. anno 1666. fol. *, altera pars, quæ de arboribus agebat, nunquam prodiit. Nomina etymologica: icones prioris operis, & aliæ plusculæ plantarum etiam alpinarum, aut alioquin rariorum figuræ.

§. DLXVII. *Richardus Ligon.*

Richard LIGON Natural history of Barbados London anno 1657. fol. min.* Vixerat ab anno 1647. in ea florentissima Insula, villæque præfectus fuerat, coquus & auceps, Geometriæ peritus: neque in observanda natura indiligens. Librum in carcere scripsit. Sacchari potissimum fabricam accurate exponit: fructus etiam in re culinaria & œconomica utiles recenset, & non optime depingit, certus cæterum auctor, & autoptes. Gallice prodiit in collectione *Itinerum Africanorum & Americanorum* Paris anno 1674. 4°. d'ETR.

§. DLXVIII. *J. Beale.*

J. B. (J. BEALE) *The Hereford orchards a pattern for whole England* London anno 1657. 12°. 1724. 8°. * huic enim viro tribuit J. EVELYN. Malorum cultum & genera ad ficeram coquendam apta docet. In deteriori solo meliora mala nasci. Insitionem, etiam in eandem speciem, poma mitiora reddere: debere vero arbores ficerae destinatas in sylvestres malos inferi; poma sylvatica sola optimam dare ficeram.

EJUSDEM *General advertisement concerning cyder*, breve & optimi viri opusculum prodiit, cum EVELYNI ejusdem argumenti libello.

EJUSDEM

EJUSDEM De fucei plantarum motu experimenta. Succum a radice ascendere docet, coqui, coctumque in radicem redire. In *Phil. Trans.* n. 43. anno 1668.

EJUSDEM Exempla in quibus, cum medulla in arbore defecisset, etiam semina imperfecta manserunt, argumento succum nutricium a cortice feminis, materiem a medulla venire n. 46. anno 1669.

EJUSDEM De modo arctiori, quo potest dici, succum plantarum circumire: & de pomorum cultu n. 71. anno 1671. Fibras, quæ radicem, truncos, ramosque efficiunt, etiam in fructum propagari vidit, & ab eo G. DERHAM.

EJUSDEM in vinetum EVELYNI Britannicum notæ n. 124. & varia de Siccera vinisque artificialibus.

EJUSDEM De prelis ad ficeram. Commendatio hortorum oleaceorum n. 134.

A treatise on fruit trees showing their manners of grafting planting pruning and ordering of them, of cider, and perry, of vineyards in England, &c. 2. edition Oxford. anno 1657. 4°.*, prior editio est anni 1653. 4°. SEGUIER, & tertia anni 1665. 12°. Auctor est Radulphus AUSTEN. Simpliciter & veraciter, egit potissimum de inferendi artificiis, de translatione ex seminario, de putatione, de morbis arborum, de utilitate fructuum varia: & monita dat ad meliorem arborum & fructuum proventum obtinendum; denique de arborum fylvestrium cultu.

EJUSDEM *Observations upon some part of F. BACONS natural history as it concernes fruittrees, fruits and flowers* Oxford anno 1658. 4°. & cum priori opere Oxford anno 1665. 12°. SEGUIER. Multa bene & utiliter monuit. Contra macerationem feminum. Non retardari rosas, dum prima florum germina decerpuntur, neque rosas in umbrosis proficere. Lapidibus ad radices arborum positus minus bene incremento prospici, quam fimo. Flores pauciores meliores dare fructus. Ita porro summi viri in umbra musæi natas adfirmationes, & promissas arborum, fructuumve & florum emendationes, per experimenta corrigit, ut egregium sit breve quidem opusculum.

Index descriptarum plantarum Ducis Aurelianensium (GASTONIS) jussu & largitione, in Gallia conquistarum ab anno 1648. ad 1657. existat in *Bibliotheca Regia Paris.* n. 6824. Existat etiam ibid. n. 6825. Catalogus simplicium Indicorum.

Alexandrum BALAMIUM Britannum in Italiam miserat, unde Tingi se contulit ZANONI præfat.

§. DLXIX. E. de Flacourt.

E. de FLACOURT *Relation de Madagascar* Paris anno 1658. 4°. Troyes anno 1661. 4°.*. Director Colonix, quam Galli aliquamdiu in hac Insula aluerunt,

aluerunt, vir non quidem rei naturalis peritus, minime tamen incuriosus. Operis pars maxima occupatur in bellis litibusque Gallorum cum indigenis, & se ipsis. Habet tamen etiam historiam plantarum edulium, plantasque bene multas, quas describit, icones etiam, sed foliorum foliorum dat. Inter 151. species multæ sunt aut novæ, aut non satis certe cognitæ. Dedit etiam catalogum plantarum, quas Madagascaria cum Europa communes habet, Portulacam, Sinapi, Anethum, Sonchum, Chamæpityn, Rorem folis. Nostra editio aliquanto plenior est.

§. DLXX. *Varii.*

Josephi FAULISI *De viribus Salapæ, quod non sit venenosa, neque hepatis cordi ventriculo inimica, neque nimis laxativa* Panorm. anno 1658. 8°. MONGIT.

Martin SCHOOK *de turfis s. cespitibus bituminosis* Groning. 1658. 12°. * 1668. 12°. Collectanea etiam alio spectantia est — *De turfis fatis obiter.* Describit ex radiculis factas: arbores passim inter torias jacentes. Instrumenta dicit quibus effodiuntur.

De cerevisia Groning. 1661. 12°.

De lino ib. 1664. 12°.

De tulipis ib. 1684. 4°.

Paschastii SPILIMBENII *Tractatus de balsamo* Burgos anno 1658. 8°. SEGUIER.

Dispensatorium Hafniense a Medicis urbanis & aulicis concinnatum Hafniæ 1658. 4°. Pars VII. est PAULI MOTHII.

Le Cuisinier methodique Paris 1658. 8°. d'ETREES.

Balthasar KINDERMAN *Lobgesang des Zerbsterbieres* Wittenberg. 1657. 4°. B. THOM.

Alfabetto delle materie spettanti all' arte de speziale Bologna 1658.

§. DLXXI. *Dionysius Jonquet.*

Dionysii JONQUET *Hortus, seu Index plantarum, quas colebat annis 1658. & 1659. Accessit stirpium obscurius denominatarum per C. BAUHINUM explicatio* Paris anno 1659. 4°. *. Horti proprii, a tribus tantum annis culti, nimis pene divitiæ (e); sola tamen fere nomina; & eorum multa hic reperias, quæ certus sum, ad nullam unquam veram stirpem pertinuisse, sed verarum stirpium esse repetitiones ex C. BAUHINO sumtas. Raræ intercedunt stirpes Gallicæ a BERARDO missæ.

In appendice JONQUETUS ex BAUHINO synonyma dat ad veterum nomina, aut peregrina. §. DLXXII.

(e) Laudat parcus laudator G. PATINUS in *epistolis* T. I.

§. DLXXII. *Robertus Lowell.*

Roberti LOWELL *παμβοτανολογία* or *a compleat herbal*, &c. Oxford anno 1659. 12°. * 1665. SEGUIER. *Juvenis*, neque medici, animosum tentamen. Pars I. est *Ifagoge* ad medicinam herbariam, in qua plantarum qualitates primæ, secundæ, tertiæ, sidera, quæ cuique plantæ præsunt, remedia ex plantis desumpta. II. *Lexicon* herbarum, fere medicatarum, fuscæ & nimis liberaliter laudatarum, ad Anglica GERARDI nomina. III. *Catalogus* plantarum utriusque Indiæ, quæ in medicina adhibentur. IV. *Catalogus* plantarum Anglicarum aliarumve, quæ in horti Oxoniensis catalogo non recensentur. V. *Catalogus* morborum, cum subjectis plantis, quæ cuique medeantur. *Collectitia* omnia.

§. DLXXIII. *Varia.*

Joh. GUDRII *Anatomia & Physiognomia simplicium*, oder *Zwey Tractaten von den Signaturen aller Gewächse* Stutgard anno 1659. 8°. HOTT.

D. M. Gardiners labyrinth or a new art of gardening Lond. anno 1659. 4°.

Exoticophylacium Weickmannianum, oder *Verzeichniß unterschiedlicher Vögel, Thier, Fisch, Gewächs, Erz - und Bergarten*, so in C. WEICKMANS *Kunst - und Natural - Cammer in Ulm zu sehen* Ulm 1659. 12°. HUTH.

In suo tr. de generatione Lond. 1659. 12°. HIGHMORUS adfirmat, focerum suum palingenesiam in decocto plantarum vidisse.

Gaspar FESQUET in tertia XII. quæstionem Monspel. 1659. defendit, *Gujaco* tutius quam argento vivo luem veneream sanari.

De consanguinitate auri sacchari & spiritus vini Giess. 1659. 8°. ANDERS.

Pharmacopœa Hagensis Haag. anno 1659. 4°. & 12°. anno 1670. 4°.

Isaac RENAUDOT & Ant. de CAEN *Ergo vinum hispanicum senibus confert* Paris 1659.

§. DLXXIV. *Rolandus Sturmius.*

Rolandi STURMII *Corticis Chinæ, ejusque virium & virtutum descriptio* Antverp. anno 1659. 12°. Haag. anno 1681. 12°. *. Cum *Honoratus FABER* pro Peruviano cortice, contra eum *CHIFLETIUS* & *PLEMPIUS* scripsissent, auctor noster & ipse tutelam corticis suscepit, inque prima operis parte, ex suis experimentis, salubrem ejus vim confirmavit; in secunda theoriam addidit, & utilitatem ejus medicamenti, adversus febres, ad resolutionem retulit. Bonum opusculum, vix tamen ad botanica pertinet.

§. DLXXV.

§. DLXXV. *Phil. Douté.*

Philippi DOUTÉ, Medici, De succo Cyrenaico diatriba ad *Bertinum DEUXIVOYE*. Accedit antichreticus in quo singula apologetici capita disquiruntur & alexipharmacorum & purgantium vires in totius substantiæ proprietate positæ vindicantur Paris 1659. 4°. Duo sunt libelli. I. Diatriba, ut videtur recusa, aeris omnino & eristica. Jam Plinii ævo plantam succum cyrenaicum suppeditantem intercidisse; succumque adeo ante Galeni tempora defecisse.

Alter libellus est adversus *BERTINIANÆ* appendicis defensionem. Per singula adversarium persequitur, nihil tamen, qui ejus seculi infelicissimus mos fuit, ad declarandam aut plantam, aut ejus lacrymam, lucis adtulit. Sub finem *BERTINUM* inter antimonii patronos fuisse, inde recantasse, & paulo post in priorem hæresin relapsum esse criminatur.

§. DLXXVI. *Bertinus Deuxivoys.*

Bertini DEUXIVOYE, Ergo feбри quartana Peruvianus Cortex Paris 1658.

EJUSDEM *Appendix de succo Cyrenaico adversus Philippum DOUTÉ* Paris anno 1659. 4°. *SEGUIER*.

EJUSDEM *Appendicis de succo Cyrenaico defensio adversus — Philippi DOUTÉ de succo Cyrenaico diatriben* Paris 1659. 4°.*. *BERTINUS* in thesibus de cortice peruviano aliqua de succo Cyrenaico scripserat, *GALENI* tempore valde recepto, negaveratque plantam eo tempore desideratam fuisse aut intercidisse. Contra eum paragraphum *Philippus DOUTÉ* scripserat. Respondet *BERTINUS*. *DOUTEUM* aliena opera usum esse. Incertum fuisse in assignanda silphii planta. *GALENUM* eam non cognovisse. Alendo eum succum inidoneum esse, & alexipharmacas vires ob caliditatem & tenuitatem partium possidere. *GALENUM* verum succum Cyrenaicum possedisse. *DOUTEI* diatriben esse compilatitiam.

LIB. VIII.

A RAJO AD TOURNEFORTIUM.

Bellis compositis, Academiis constitutis, hortis publicis numerosis & cultioribus conditis, peregrinatoribus plantarum peritis undique in Indiam utramque emissis, perfecta methodo, lætiora nunc incrementa cepit res herbaria.

§. DLXXVII. *Johannes Rajus.*

Multa pars horum incrementorum debetur *Johanni WRAY*, qui posterioribus annis (f) maluit *RAY* audire. Vir pius & modestus, V. D. M. maximus ab hominum memoria botanicus, ea felicitate usus est, ut totos quinquaginta annos dilecto studio ei licuerit impendere. Ruri tamen fere vixit, neque cura rei familiaris unquam liber fuit. Moribus autem cum foret facilibus, cumque famam non exiguam esset adsecutus, undique a sua gente, & ab exteris ipsis, submissis plantis est adjunctus. Libros alienos excerpere, & comparare aptissimus, in rure & Anglico & Wallico, & in Gallia, Helvetia & Italia ad ipsam usque Melitam rariores stirpes collegit. Methodum paulatim perpolivit, ut a laxiori inciperet, denique fere in *TOURNEFORTII* & *HERMANNI* methodum transfiret. In descriptionibus & speciebus definiendis plerumque *Johannem BAUHINUM* secutus est.

Anonymus primum edidit *catalogum plantarum circa Cantabrigiam nascentium* Cantabrig. anno 1660. 8°. *. Alphabeti ordinem retinuit. Selecta aliqua de varia stirpium utilitate medica & œconomica adpersit: de fabrica floris, de varietatibus: plantas aliquas passim accuratius descripsit, ut in Chara, Epipacti longifolia palustri, Hieracio Cichorei folio, Orchide lilifolia, Batrachite, congesta, Potamogitonis aliquot speciebus, Rapis tris duobus, quorum alterum est Sinapi, Salice, Stellaria foliis oblongis, Trifolio glomerato, Trifolio pratensi hirsuto majori albo sulfureo, quod nos nuper cum Cl. la *CHENAL* accuratius definivimus &c. Adjectus est Catalogus secundum loca: & lexicon etymologicum; & *terminorum*, ut vocant, technicorum interpretatio. *Appendix* ad hunc catalogum continens addenda & emendanda Cantabrigiæ prodiit anno 1663. 12°. *SEGUIER.* & *appendix altera* anno 1685. 18°. *OSB.*

Ejus-

(f) Ab anno 1670. *Epist.* p. 72

EJUSDEM *Catalogus plantarum Angliæ & Insularum adjacentium, tum indi-
genas, tum in agris cultas comprehendens* Londini anno 1670. 8°. *. Editio
altera Londin. anno 1677. 8°. *. *Catalogus plantarum Cantabrigiensium* fun-
damentum est hujus operis, etsi in latiori regione natum, & per varia itinera
auctum est. Studiose cavet auctor, ne plantas temere a prioribus inter cives
receptas pro veris reciperet. Addidit præter editionem anni 1670. novas stir-
pes 46. & descripsit Myosotin viscosam, Montiam, Sibthorpiam, Cardaminem
hirsutam, Caucalidem tenuifoliam humilem, Centaurium luteum palustre mi-
nimum, Cerasum septentrionalem parum notam, Cratæogonon Westmorlandi-
cum (Stæheliniam nostram), Euphrasiam luteam palustrem, Filiculam flori-
dam, Fucos & Fungos aliquos, inter istos Phallum, Gramina pluscule, Plan-
taginem unifloram, Alsinem minimam tetrapetalam, Muscos, Hydrocharin
flore pleno, Pentaphyllum Eboracense, Pinguiculam carneam, Sedum alpinum
luteum minus, Sideritin arvensis glabram, Sium minimum, Lunariam con-
tortam, Typham mediam. Icones aliquas habet.

EJUSDEM *Fasciculus stirpium Britannicarum post editum plantarum Angliæ
catalogum observatarum* Londin. anno 1688. 8°. *. Rariores aliquas plantas
alpinas potissimum continet, tum occidentales & marinas, Fucos, Fungos,
Gramina, Ligusticum Scoticum, Acetosam Eboracensem. Linum perenne. In
utroque opere etiam criticam faciem adhibet, ad detegendos priorum scripto-
rum errores, & species certo definiendas.

Inde mutato titulo nata est *Synopsis methodica stirpium Britannicarum*
Londin. anno 1690. 8°. *. Cum hæcenus alphabeti literas secutus esset,
RAJUS nunc ad methodum suam plantas disponit in *classes naturales* pluscule.
Totus etiam catalogus multo opulentior est, additis ad ducentas & quin-
quaginta stirpibus, quarum rariores & difficiliore passim breviter describit.
Adjectus est ex *Hans* SLÖANE catalogus plantarum Europæarum, quæ in Ja-
maica proveniunt. Alias aliquas icones habet, utrasque in posterioribus edi-
tionibus omittas.

Successit editio secunda Londini anno 1696. 8°. *, iterum adjuvantibus
amicis aucta, potissimum in Muscis, a *Samuele* DOODY, *Jacobo* PETIVER &
Guilielmo VERNON, in aliis plantis a *Samuele* DALE, *Tancredo* ROBINSON.
Magna nunc penus adest Muscorum, Fucorum, Fungorumque. Totus cata-
logus multum auctus est, ut tamen passim varietates una increverint.

Immensum aucta est *tertia editio*, Londini anno 1724. 8°. *, quam *Jaco-
bus* DILLENIIUS curavit. Præter auctores, quos laudavimus, Cl. BUDDLE in
Muscis & plantis difficilibus, tum *Guilielmus* SHERARD in novis, aut rarioribus,
floridis stirpibus RAJUM adjuverat. Adjectas plantas numerat EDITOR ad 450.
ut tamen omnino noluerit falcem criticam nimis acriter exercere, & plurimas
utique varietates inter veras species reliquerit. Numerosas interim stirpes ra-
riores accurate definiit, 24. etiam tabulas proprias adjecit: methodum emen-

davit, plantas flore conspicuo carentes de integro elaboravit, earum hic diffimum catalogum dedit, plantis etiam, quas pro novis RAJUS dederat, synonymia veterum adjecit.

Idem opus *Johannes HILL* in methodum LINNÆANAM disposuit, & cum nomine *Floræ Britannicæ* edidit Londini anno 1760. 8°. *. Characteres generum LINNÆANOS præmisit, & specierum ex eodem fonte nomina, tabulas aliquas de suo adjecit; difficiliore species, neque a LINNÆO repetitas, tangere non sustinuit. Novæ plantæ, quantum video, nullæ accesserunt, neque evitari potuit (g), quin subinde in synonymis erraretur.

EJUSDEM RAJI *Topographical moral and physiological observations made in a journey through the low countries Germany, Italy and France, &c.* London anno 1673. 8°. *. Ab anno 1663. ad finem anni 1665. cum *Francisco WILLOUGHBY*, & duobus aliis nobilibus juvenibus, peregrinatione minime inutili Galliam quidem Belgium & Germaniam leviter attingit, Helvetiam paulo uberius, ut Genevæ sex menses triverit; deinde Italiam, Siciliam & Melitam adiit. Ubique mores populorum, & modum quo reguntur, & varia ad historiam naturalem pertinentia adnotavit, plantas etiam potissimum, quarum bene multæ aut raræ sunt, aut novæ. Ita novum est Arabidis genus foliis laurinis asperis, *Sedum purpureum stellatum*, *Ptarmica Matricariæ folio*, hæ Helveticæ, tum Italicæ & Sicilicæ plures.

Ad finem operis adjectus est *Catalogus stirpium in exteris regionibus ab autore observatarum, quæ vel nondum, vel parce in Anglia sponte proveniunt.* Hæ stirpes in opere ipso suis locis occurrunt, hic autem ad alphabeti ordinem enarrantur, addito etiam usu medico, aut œconomico, & synonymis. Hunc catalogum seorsim anno 1672. 8°. editum BURETTE recenset. Hunc eundem porro catalogum RAJUS anno 1694. 8°. * auctiorem reddidit, adjectis CLUSII, COMMELINI, BAUHINI, COLUMNÆ, HOFMANNI, BOCCONII, MAGNOLII stirpibus, ex Cl. virorum operibus decerptis, ordine semper literarum alphabeti servato, & critica falce passim adhibita. Titulum fecit *Sylloges plantarum extra Britanniam nascentium.* Sequuntur catalogi plantarum varii, lectarum ab AUCTORE in itinere, quod diximus, secundum locos natales nunc dispositarum: deinde catalogus stirpium Sicularum *Pauli BOCCONE*, Helveticarum *WAGNERI*, Romanarum *ROGERII*, Venetarum *DONATI*, Parisinarum *CORNUTI*, Baldensium *PONÆ*, Hispanicarum *CLUSII*, Pyrenaicarum *TOURNEFORTII*, Lusitanicarum *GRISLEY*, iterum Helveticarum *SHERARDI*, tum Orientalium, Ægyptiarum, & Creticarum.

EJUSDEM *Methodus plantarum novæ synoptica in tabulis exhibita* Londini anno 1682. 8°. *. Horto destitutus RAJUS timidius methodum plantarum molitus est, neque diffitetur, usum se esse MORISONI observationibus, cujus classem bacciferarum & pomiferarum retinuit, arborumque ab herbis humilioribus

(g) *Götting. Anzeig.* 1762. p. 935.

ribus separationem. Foliis fere usus est, & fructu, florem pene neglexit. Classes proponit naturales, flore & femine carentium, dorsiferarum, staminiferarum, plantarum flore composito, planipetalorum, disciflorarum, radiatarum, capitatarum, umbellatarum, verticillatarum, asperifoliarum, stellatarum, multiflorarum, cruciatarum, papilionacearum, pentapetaloidum, vasculiferarum, cerealium, graminum, graminearum, liliacearum, Orchidearum. Aliquæ tamen classes pentapetalorum & pentapetaloidearum, & monospermarum, & anomalarum, omnino non sunt naturales. Subjungit synopsis methodo CÆSALPINI. In præfatione egit de cotyledonibus & de prima plantarum origine.

In præfatione ad syllogem stirpium externarum de methodo egerat, & vitia ostenderat RIVINIANÆ methodi, atque HERMANNIANÆ, a fructus loculamentis sumtæ. Staminum aliquam dignitatem esse demonstraverat.

Inde ad Cl. Q. RIVINUM epistolam responsivam anno 1696. 8°.* edidit, in qua agit de nova TOURNEFORTII methodo. Defendit arborum a plantis reliquis separationem: numerum non posse classes regere per varia exempla ostendit, apetalorum classem tuetur, & classes inferiores flore composito. In RIVINI methodum aliqua monet.

Post eam epistolam eodem tamen anno 1696. edidit 8°.* *dissertationem brevem de variis plantarum methodis*. Ut paulatim natæ sint classes, & genera. Habitum non posse excludi, cum multæ plantæ raro aut nunquam florescant, multæque stirpes flore diversæ ab habitu conjungantur, ut vicissim putat flore congeneres separari a foliis, quorum illud nuperi critici admittunt, negant istud. Petaloideum florem definit, & ab apetalo femovet. Fructus non bonos characteres dare expertus monet; Sed neque florem, bulbosarum exemplo. Ad TOURNEFORTII notationes respondet, ut potest, ignarus fere fabricæ floris. TOURNEFORTII methodum vicissim examini subjicit, flores infundibuliformes, & hypocrateriformes, & caryophylleos ostendit non certa habere discrimina, & passim suos proprios characteres a summo viro neglectos esse.

Inde septuagenario nunc major anno 1703. Londini, (vel Leidæ potius (h) 8°.* edidit *Methodum plantarum emendatam & auctam; methodumque Graminum juncorum & cyperorum specialem*. In præfatione iterum pro methodo naturali pugnat, eamque contra RIVINUM, TOURNEFORTIUM & HERMANNUM tuetur, & ostendit, ob unam notam aliter se habentem, non posse plantam a sua tribu divelli: sibi que summum ponit finem, ut plantæ similes sibi vicinæ sint, dissimiles separentur. Negat vero ullius partis in plantarum eam esse dignitatem ut ob eam solam vel conjungi debeant toto habitu diversæ, vel separari, cætera similes. Classes ergo naturales constituît fere, quas diximus, ut tamen his classibus passim anomalias aliquas subjungat, & denique ex desperatione aliqua classem integram anomalam subjiciat. In characteres generum

(h) Vita RAJI a DERNAMO scripta p. 76.

rum folia, colores, fapores, odores, magnitudinem recipit. Graminum species in genera aliqua superiora & inferiora disponit. Ad minutiorum plantarum flores parcius se dimisit, PRESTONIQUE erroneos characteres nimia cum fiducia recepit. Recusa est hæc methodus Amstelodami anno 1710. 8°. & Tubingæ anno 1733. 8°.

Porro immensum opus suscepit, *historiam plantarum generalem*, cujus tria volumina in folio edidit. Primis duobus ambitum plantarum hæctenus cognitarum absolvit. Tomus primus prodiit Londini anno 1693. fol.*. BAUHINORUM laboribus studuit addere, quæ nuperior industria F. HERNANDEZ, G. PISONIS, G. MARGGRAVII, J. BONTII, *Jacobi ZANONI*, R. MORISON, *Jacobi BREYNE*, C. MENZELII, P. BOCCONE, MÜNTINGII & auctorum operis Malabarici prioribus addidissent. Adjutus est in Anglia *Edwardi HULSE*, *Tancredi ROBINSON*, *Hans SLOANE*, *Samuelis DALE* & aliorum opera. Præmisit vocabulorum ad artem pertinentium lexicon, & definitiones: deinde de planta ejusque anatome & vita libellum, & de partium varietate, multum hic usus *J. JUNGIO*, & de methodo cogitationes. Eam fere methodum hic secutus est, qualem anno 1682. exposuerat. Plantarum nomina pauca dedit, descriptiones plerumque suis ex auctoribus, rarius proprias. Quas non vidisset ipse, utiliter asterisco distinxit: vix ullam neglexit, etiam in magnis generibus, quarum plurimæ species prisca dictæ, nostro ævo distingui nequeunt: ita numerosissimas unius generis species collegit. Utilitatem cujusque stirpis variam breviter compilatam subjecit. Difficilioribus tamen nonnullis auctoribus vix est usus, ut *THALIO*, *CORDO*, *CÆSALPINO*. Mireris, nisi maximus artis ambitus excusationi foret, non rarissimas aliquas plantas jam tunc minime ignotas, *RAJO* oculos fugisse, ut *Muttellinam* in alpinis pascuis vulgatissimam. In arborum historia multo fusior fuit & copiosior. *Addenda* non contemnenda operi subjecit, tum catalogos plantarum Indicarum *ZANONI*, rariores *BREYNI*: *Francisci HERNANDEZ* Mexicanas in compendium contractas.

Tomus III. seu *Supplementum præcedentium continens species omiffas vel nuper editas & novas innumeras* secutus est anno 1704. fol.*. cum interim res herbaria magna incrementa cepisset, & posteriora sex volumina *horti Malabarici*, *PAULI HERMAN*, *Caroli PLUMIER*, *Pauli BOCCONE*, *Leonhardi PLUKNET*, *JOH. & C. COMMELINI*, *F. CUPANI*, & aliorum opera novis stirpibus ditissima in lucem prodissent, quæ omnia in hanc collectionem transferunt. Muscorum potissimum, Fungorum & Fucorum maxima hic facta est accessio. Hoc supplementum incipit ab arboribus, contra quam ipsam opus; & transit ad plantas humiliores. Adjectus est *Georgii Josephi CAMELLI* insignis stirpium rariorum Insulæ *Luçon* fasciculus, quarum quidem plantarum multas putes in opere Malabarico latere: tum corollaria plantarum in Oriente noviter detectarum *TOURNEFORTII*. Catalogus plantarum a *G. DAMPIER* in terris australibus, a *Friderico MARTENS* in *Spizberga* collectarum: & Orientalium *COMMELYNI* ex *præludiis*, *Madraspatanarum Samuelis BROWN*, rariorum & novarum *Jacobi PETIVER* census.

Tomos III. conjunctos prodiisse anno 1716. fol. SEGUIER, & certe optandum foret, ut editor tertium tomum & addenda varia suo loco inferuisset.

Sunt & alia RAJI opera, alterius argumenti, quæ tamen hæcenus ad rem herbariam pertinent. Ita in *Ejus Wisdom of God manifested in the works of the Creation*, quod opus primum anno 1691. 8°. octava vero vice Lond. anno 1722. 8°. * prodiit, pertinet huc, non longum equidem, caput de plantis in univèrsam, earum partibus harumque usu, de mira complicatione plantulæ feminalis, aliisque stirpium miraculis.

Cum *collectione itinerum* L. RAUWOLFII, & excerptorum ex P. BELON, VERNON, SMITH, SPON & aliorum itineribus, RAJUS editor tres catalogos dedit plantarum, quæ in Oriente proveniunt Londin. anno 1693. 8°. *. Titulus est *A collection of travels and voyages*.

Post mortem industrii viri *Guilielmus* DERHAM edidit anno 1718. 8°. * *Philosophical letters between the late M. Raj and several of his Correspondents*. Prima epistola est anni 1658. ultima anni 1705. quo auctor de vita excessit. Miscellanea quidem sunt, quæ ad univèrsam naturam spectant: plurima tamen continent ad rem herbariam facientia, etiam recondita, etiam integros catalogos plantarum in hoc illove itinere decerptarum, judicia de variis plantis minus cognitis, & rariorum descriptiones. Magnus inter eas est catalogus plantarum rariorum, lectarum a *Thoma* LAWSON, multa *Tancredi* ROBINSON; *Leonhardi* PLUKNETII in RAJI synopsis animadversiones, & EJUSDEM ad aliquas RAJI in sua notationes, responsiones: P. PRESTON adnotationes botanicæ, non accurati hominis, qui *Herniarix* nomine *Radiolan* fatis quidem bene descripsit, & plantas nonnullas minimi floris rariores. Memoria dignus inter eas est epistolas libellus RAJI de variis causis, quæ varietates plantarum producant, quo loco species novas nasci negat. Idem redit in *BIRCHII* historia, tum experimenta ab ipso RAJO in vulnerandis arboribus cepta, quæ fucum plorarent.

EJUSDEM *Select remains with the life of J. Ray written by W. DERHAM* Lond. anno 1760. 8°. *. Itinera tria per Angliam & aliquam Scotiæ partem suscepta hic describuntur, ipsumque datur auctoris diarium, cum plantis rarioribus, quas quoque loco legit. Subjectæ sunt epistolæ aliquæ, & minora opuscula RAJI, etiam ad pietatem pertinentia. In *Cornubia* plusculæ plantæ regionum calidarum nascuntur.

EJUSDEM *Nomenclator classicus* Lond. anno 1672. editus, ut ex vita Cl. viri video, pertinet etiam ad plantarum nomina.

Experimenta de succo arborum vulneratarum dedit cum *Philos. Trans.* n. 68. In n. 230. diss. de herba venenata, de *Cicutæ*, ut videtur, genere; in n. 238. de funestis effectibus comestæ *Oenanthes virosæ*.

In *Thomæ BIRCH historia Societatis Regiæ* inque T. III. docet, femina plantarum annuarum in cibum cedere, quæ teneriora sunt. De difficili discrimine specierum & varietatum agit.

Quid est J. RAJI *dictionary botanicum* London 1728. 8°. 2. Volum. LAMBERGEN.

Omnia botanicorum plurima opera edidit, uno LINNÆO excepto.

§. DLXXVIII. T. Bartholinus.

Vir doctissimus, philologus, anatomicus, & polygraphus, in aliis equidem artibus magis excelluit.

In *Cista tamen medica Hafniensi* Hafniæ anno 1662. 8°. * excusa, præter FUIRENI & SPERLINGII catalogos, huc pertinet de Napello censura, qui etiam in septentrione, & merito, pro atroci veneno habetur.

In *historiis anatomicis* iconem & historiam Corticis Chinæ dat Cent. V. hist. 50.

EJUSDEM *Epistolarum medicinalium a doctis, vel ad doctos scriptarum* Centuria I. & II. Hafniæ anno 1663. 8°. *. Grata est in hac collectione varietas. Pleraque ex itineribus primum BARTHOLINI, tunc discipulorum nata, ut STENONII, & BORRICHII. Cassiam Americanam, non bene quidem, negatur alvum ducere. De fructibus exoticis. Hortus Regius Monspeliensis neglectus. De Manna Fraxinea Neapolitana. Plantarum Ætnearum catalogus. Gossypium Melitæum, Arundines sacchariferæ Siculæ. KIRCHERI de Heliotropio adseveratio per experimentum refutata. Sceletos Tunæ, de Hyssopo Palæstino & de Calamo.

Centuria II. Pro cortice Peruyiano experimentum. De Coniculo MARCELLI Empirici.

Centuria III. Hafniæ anno 1667. 8°. *. Jalapæ dosis ad drachmam unam innocua: infusa cum Jalapa aqua gratum medicamentum. Citrium prægnans, Opii correctio & vires veneficæ. De Punicis malis. Dauci semen ad calculum.

Centuria IV. ib. anno 1667. 8°. *. De pane veterum; de spiritu terebinthinæ, certo adversus lumbricos præsidio.

EJUSDEM *De medicina Danorum domestica* Hafniæ anno 1666. 8°. *. Bonum opus, plurimum habet frugis botanicæ. Demonstrare fuscipit auctor, Daniam sibi sufficere, tantumque producere medicamentorum, ut suos morbos iis curare possit; in eo nimius; quid enim in septentrione par, aut simile nasci possit aromatibus, cortici Chinæ Chinæ? Plurimas autem utilitates plantarum collegit, medicas potissimum. Ita aqua cum Lichene Islandico decocta est inter purgantia.

gantia. Coluteam ipse feliciter Sennæ substituit. Tamarisco lupulorum loco Cimbros uti, Chamæmoro scorbutum & febres sanari, rapis asthma. Urticam laudat, & brassicam. De Petroselini salubritate dubitat. Potissimum huc pertinent dissertationes V. VI. & VII. pharmacopœa nempe, cibus & potus Danorum.

IDEM anno 1667. 8°. edidit LISETTI BENANCII *declarationem fraudum & errorum apud Pharmacopœos* tum 1671. 8°. & aliquo addidit Conf. p. 318.

EJUSDEM *De peregrinatione medica* Hafn. anno 1674. 4°. * 1676. fol. Passim aliqua cuique regioni peculiaris tangit, ut Mannam, Saccharum Siculum, dolia ex ligno Cerasi facta.

In *Actis Hafniensibus*, quæ ab anno 1670. prodierunt, multa sunt botanici argumenti, BORRICHII potissimum, etiam KYLLINGII, WILLII, KÖLICHENI, SYENI, TH. ARNGRIMI, GRIMMII, CLEYERI. Aliqua ad ipsum *Thomam* BARTHOLINUM pertinent, ut in Tom. I. de balsamo experimenta: cerevisia ex Betulæ succo: plantæ fasciatæ: Hyperici florum adversus lumbricos efficacia, & spiritus Nasturtii sylvestris adversus scorbutum.

In volumine II. anni 1675. Ericæ duæ, Thymbra, Laurus, Cannacorus, Eupatorium (Bidens), Verbena, Ficoides, Sideritis, cum iconibus, aliæque plantæ; etiam noctu odoratæ & lucentes, Gramen ossifragum duplex, quorum primum, ut videtur, Oenanthe est crocata, alterum Anthericum.

Vol. IV. anno 1677. editum. Napus Gothlandicus, Raphanus ad calculum utilis, Moxa, Malva monstrosa.

Vol. V. anno 1680. De radice Nisi (Ginseng) cum icone.

EJUSDEM *De theriaca* in officina J. G. BECKER dispensata diff. II. Hafniæ anno 1671. 4°. *. Percurrit simplicia medicamenta, quæ theriacam subeunt, eorumque bonas notas. De lite Romana ob balsamum Orientale exorta agit, de veri balsami signis, aliisque resinis.

EJUSDEM *de confectioe alkermes quam Hafniæ JOH. BECKER dispensare constituit* Hafniæ 1672. 4°.

EJUSDEM *De simplicium medicamentorum inquilinorum facultatibus cognoscendis* Francofurti anno 1671. * 8°. cum *Hermani GRUBE* ejusdem tituli libello editum. Plantas indigenas laudat, signaturas hactenus tueretur, exoticis substituit nostratia. Infusa folia sambuci blande alvum ducunt.

§. DLXXIX. *Mauritius Hofmann.*

Mauritii HOFMANNI Cass. F. Deliciae hortenses s. Catalogus plantarum horti medici, quibus auctior est anno 1660. Altdorf. anno 1660. 4°. *. Nomina sola, numerus non exiguus. Ipse hortum condiderat, qui primus inter hortos Germaniæ academicos fuit. Auctior recusus est anno 1677. 4°. *, & accessit appendix plantarum

rum nuper acceptarum anno 1688. 4°.*, & anno 1691. 4°.*, quæ in titulo non audit altera, & unicus est folii.

EJUSDEM *Floræ Altdorfinae deliciae sylvestres, seu catalogus plantarum in agro Altdorfino sponte nascentium* Altdorf. anno 1662. 4°.*. Plantæ partim inexpectatæ intercedunt, ut *Acetosa βουκισθαλαφορα*, *Draba hirta*, *Chamæbuxus*, *Tunica calyce pelviformi*, *Cicutaria fætida* (hæc valde paradoxa), *Erica juniperifolia Narbonensis*, *Orchis anthropophora Oreades*, *Polygonum minus caryophyllum* (*Gypsophila*), *Palmata odoratissima*, *Vicia monantha maxima foliis Pisi majoribus*, *Fungi numerosi*, inter eos *Clavaria*, *Erinaceus gelatinosus*, *Agaricum subtus violaceum*, alii; sic *Musci* & *Lichenes*. Quæ auctior dicitur editio anni 1677. 4°. * ea nihil differt.

EJUSDEM *Montis Mauritanii in agro Leimburgensium eminentis ejusque viciniæ descriptio botanica* Altdorf. anno 1694. 4°. *. Ad modum montis Baldi, nisi quod plantæ in humiliori monte vulgatiore sunt. Inter rariore est *Calceolus*, *Palmata odoratissima*, *Monorchis*, *Linagrotis*, *Schoenolagurus*.

EJUSDEM *Tabula loca 3 menses exhibentes, quibus plantæ in calo Norice florere solent* Altdorf. anno 1676. 4°. *.

EJUSDEM *Botanotrocha Laurembergiana, seu methodus conficiendi herbarium vivum ad Societatis medicæ Altdorfinae usum accommodatum* ibid. anno 1693. 4°. *, & prius, ut *SEGUIER*, anno 1662. 4°.

Aliqua habet in *Miscellan. Nat. Cur.* ut *Chrysanthemum fasciatum* Dec. III. ann. 3. n. 67.

§. DLXXX. *Varii.*

Aviti MARCELLI Hortus plantarum Patavinus Patav. anno 1660. 8°. *SEG.*

MAY accomplished Cook 1660. 8°. *OSB.*

Gothofredi MOEBII Anatome Camphoræ Jen. anno 1660. 4°. *. *Historia Camphoræ*, quales eo ævo scribebantur. Calidam esse ostenditur. Præparationes *Camphoræ variæ*, formulæ, & vires medicæ. Collectitia omnia. In *Epitome Institutionum* Jen. 1663. 4°. habet alimenta ex frugibus, leguminibus, oleis & fructibus.

Michael & Johannes LIEBENTANZ De Rachelis deliciis Dudaim Witteberg. anno 1660. 4°. sæpe recusa disp. etiam anno 1719. 4°. *. Opiniones aliorum refutat, neque quidquam definit.

Ex adnotationibus *Manuelis de ALMEYDA Bernardus TELLEZ* excerpfit *historiam generalem de Æthiopia alta* Conimbra anno 1660. fol. Plantas etiam adtigit, ut video ex *Phil. Trans.* Redit in collectione *THEVENOTI*.

Catalogus plantarum scholæ botanicae horti Regis Parisini Paris anno 1660. 12°. *SEGUIER.*

Planta-

Plantarum Index, &c. *ibid.* anno 1661. 24°.

Robert SHARROK *the history of the propagatim and improvement of vegetables by the concurrence of art and nature* Oxford 1660. 8°. HOTTON., 1672. 8°. *ib.* OSB. *De varia multiplicatione plantarum.* In K. DIGBY *miracula.* Editio 1627. vix potest admitti.

Georg Caspar KIRCHMAYER *de raris & admirandis arboribus quibusdam Witteberg.* anno 1660. 4°.

EJUSDEM *de corallio opobalsamo & saccharo* *ib.* 1661. 4°.

EJUSDEM *de papyro veterum* anno 1666. 4°.

EJUSDEM *de tribulis potissimum aquaticis* a THEOPHRASTO, DIOSCORIDE & PLINIO dictis *ib.* 1692. 4°.

EJUSDEM *de coronis* 1693. 4°.

J. L. a FRUNEK *de elixire arboris vitæ* (WACHENDORF) 1660. Haag. 8°. *si huc facit.*

J. C. FROMMANN *de uva & musto* Coburg. 1660. 4°.

Petrus Maria CANEPARIUS Cremenſis, medicus Venetus in L. V. *De atramentis cujuscunque generis* London 1660. 4°. * *de plantis tinctoriis agit, de Indico, de Cyani succo, & Iridis, & Rhamni, Brasilici ligni, baccis Ebuli, Myrti, Viola, Henna, Opuntia, Lacca, &c.*

Claude St. ETIENNE monachi *Nouvelle instruction, pour connoitre les bons fruits, selon les mois de l'année* Paris anno 1660. 12°. 1687. 12°. SEGUIER.

EJUSDEM *abrégé des bons fruits avec la maniere de les connoitre & de cultiver les arbres* Paris 1675. 8°. d'ETR. forte *idem l.*

EJUSDEM *le jardinier royal* Par. 1677. 8°. HAUSVATER.

§. DLXXXI. Nicolaus le Fevre.

Nicolai le FEVRE *traité de la Chymie* Paris 1660. 8°. 2. Tom. HOTTON. Anglice 1664. 4°. OSB. & nuper a Cl. du MOUTIER (in *Gall. litt.* nominant LENGLET du FRESNOY) multum auctus & emendatus, Paris 1751. 12°. 5. Vol. * Tom. I. habet præparationes varias vegetabilium, aquas, sales, sirupos, hydromel, aquam Regiam, etiam singulares plantarum præparationes. Tomus II. radicum præparationes, julapia, conservas, feculas, cortices, ligna, vinum, alcohol, resinas, gummi resinas, camphoram, aquas stillitias. T. III. theriacam, varia remedia, Cinchonam. Tomi IV. & V. sunt collectitii, neque spectant ad N. le FEVRE, & T. IV. quidem aquas & alia medicamenta ex plantis præparata. T. V. perinde, & longum excerptum locum de veronica. Homo cæterum vanus, neque certæ fidei.

§. DLXXXII. *Georgius Grisley.*

Georgius GRISLEY scripsit *Viridarium Lusitanicum*, in quo arborum, fructuum & herbarum differentia — quas ager Ulyssiponensis ultra citraque Tagum ad trigesimum usque lapidem profert. Ulyssip. anno 1661. 8°. FALC. Duas habeo editiones, nitidam, absque loco & anno editam 8. tum Veronensem anni 1749. 8°. quam vir ILL. J. F. SEGUIER curavit. In *Sylloge stirpium externarum* RAJI etiam continetur. Auctor Chymiatrum & botanicum se nominat. Catalogus est commistarum cum peregrinis indigenarum, solorum nominum; sed innumerabiles plantas habet, quas non *descriptarum* nomine auctor insignit. De multis spes est vere novas esse, in climate calido, & regione parum hactenus spoliata: videtur autem, vel Orchidem testimonio, multas pro speciebus varietates accessisse. Plusculis nomina TOURNEFORTIANA Cl. SEGUIER adposuit, tum RAJI notulas: denique catalogum plantarum Lusitanicarum, variis ex scriptoribus decerptum.

§. DLXXXIII. *Hobius vander Worm.*

Hobius vander WORM, medici & Rectoris Gymnasii Naardensis, *Atriplex salsum* vulgo *Soutenelle* Amsterdam anno 1661. 12°.*. Cum juvenis in Zelandia plantas quæreret, hanc invenit, quam putat ex vulgari specie per adspersionem marinam esse immutatam, ut folia crenata in integra, caulis herbaceus in fruticosam naturam mutaretur. Eundem *Atriplicem* magnum adversus scorbutum præsidium vocat. Latine & argute scribit.

§. DLXXXIV. *Kenelmus Digby.*

Kenelmus DIGBY Eques, peregrinator, miraculorum studiosus, & credulus, die 23. Januarii 1661. peroravit in Collegio Greshamensi de *plantarum vegetatione*. Oratio prædiit Londini anno 1661. 12°. cum titulo *a discourse concerning the vegetation of plants*. Ex Anglico sermone in latinum conversa rediit Amstelodami anno 1661. 12°. SEGUIER. anno 1663. 12°. * 1678. 12°. BURCKARD, & Gallice Paris anno 1667. 12°. SEGUIER. Fabæ vegetationem contemplatur, & fermentationi nova plantæ augmenta tribuit. In rore nitrum esse, ab eo sale fecunditatem pendere: hordei granum in nitri muria maceratum culmos dedisse 249. grana 10000. Inde palingenesiam tuetur, etiam ex proprio experimento, etiam in animalibus.

EJUSDEM *secrets & remedies* Paris 1669. 8°. BUR. 1684. 12°. & Haag. anno 1700. 8°. TREW. 1715. 8°. Germanice Francofurti 1684. 8°. Anglice London 1668. 8°. BURETTE. De aquis stillatitiis, spiritibus, suffimentis &c.

§. DLXXXV.

§. DLXXXV. *Gaud. Brunachus.*

Gaudentii BRUNACLI De Cina Cina s. pulvere ad febres syntagma physico-logicum Venet. anno 1661. 8°. *. Totus scholasticus, inculto stylo, ex GALENO utilitatem corticis Peruviani defendere fatagit. Adducit proprium in se ipso experimentum, sanatumque in cachectico corpore febrem tertianam: inde exempla producit ægrorum in nosocomio S. Spiritus sanatorum. Calidum siccumque esse corticem, secundo gradu: tamen etiam propriam substantiam febres depellere. Ex vino vult sanari, non ex aqua vel infusa, vel decocta.

§. DLXXXVI. *Varii.*

Hermanni CORNELII Catalogus plantarum horti Amstelodamensis Amsterdami anno 1661. 8°. BURCKHARDT.

Michaelis GSELLII ara gratitudinis in laudem horti medici intra mœnia academiæ Lipsiensis consiti, opera LEONH. URSINI. Lipsi. 1661. 4°. TREW:

In CASPARI a REYES *Elysio jucundarum questionum campo* Bruxell. 1661. fol. aliqua huc faciunt.

Pharmacia Antverpiensis Antverp. anno 1661. 4°. 1665.

Michael DUPONT an salubris usus Chocolata Paris 1661.

Job. Herman de MYDENBERG Liefländischer Landmann Riga 1661. 8°. SEG.

Friderici MULLER LOEWENSTEINII Lexicon medicogalenicopharmaceuticum continens vocabulorum in medica facultate usualium 18000. explicationes Francof. 1661. fol. SCHULZ. & latine, & iterum germanice.

N. STEVENSON *The 12. monets or a pleasant and profitable book of labours and recreations for every monet* London anno 1661. 4°. SEGUIER. HARL.

§. DLXXXVII. *Petrus van Aengelen. Alii.*

Petri van AENGELEN verstandige Gardinier Amsterdam 1663. 4°. Leuwarden 1666. 4°. LAMB. Germanice versus a GEORGIO GRÆFLINGER *verständiger Gärtner auf die zwölf Monate des Jahres &c.* sæpissime excusus Hamburg 1663. 1666. Wolfenbüttel 1667. 1695. 8°. * Francofurti 1684. 12°. Hanover 1667. 1673. 1678. 1692. MÖLLER. semper 8°. Lego etiam 1655. prodiisse, ut aliam antiquiorem editionem belgicam præcessisse necesse sit. Video etiam citari ejus *herbarius of kruyt en bloemhof* Amsterdam 1663. 8°. 2. Vol. HOTT.

Prius opus præter opera menstrua etiam catalogum plantarum medicatarum & edulium cum facultatibus & cultu continet.

Le Jardinier Royal, qui enseigne l'art de planter & cultiver toute sorte d'arbres Paris anno 1661. 12°. 1671. 1677. 12°. SEGUIER. An idem p. 509.

Le Jardinier fleuriste Paris 1661. 8°.

Osservazioni intorno la manna medicinale prodotta o raccolta in Italia absque anno & loco CIN. Temere huc pono.

§. DLXXXVIII. *Phil. Jac. Sachs.*

Philippi Jacobi SACHS Ampelographia Lipsf. anno 1661. 8°. Ex primis Collegis Societatis naturæ curiosorum. Vitis species & fabricam breviter, vini, aceti, tartari historiam, vires medicatas, præparationes fuse tractat.

Aliqua etiam botanici argumenti in *Ephemeroidibus naturæ curiosorum* edit, ut in Anno I. n. 78. de herba Ossifraga: in n. 48. de Rapo monstrofo: in n. 90. 91. de Aloe Silesiaca & Salitsiana, cum icone: in n. 131. de auro vegetabili.

In Anno II. n. 112. De spica hordei singulari: in n. 182. De Hellebori albi usu medico periculi pleno.

§. DLXXXIX. *J. Fridericus Helvetius.*

J. Friderici HELVETII, Alchemistæ, Xystus herbarum, oder lustiger Spaziergang der Kräuter Heydelberg anno 1661. 8°.*. Signaturas sequitur, & secundum eas herbarum dat catalogos, quæ caput, capillos, oculos, aures, fauces, dentes, cor, pulmones, alias partes corporis humani, etiam noxia animalia referunt, adque ea mala valere creduntur, quorum fontes repræsentant. Subjicit alias classes, quas credit anomalas esse, & florem ferre absque fructu, aut neque florem, neque fructum, & alia id genus; deinde quæ plantæ procumbant, serpant, se contrahant, solem sequantur, dormiant, quæ rubrum colorem, quæ flavum, cæruleum, nigrum dent, quæ noctu luceant.

EJUSDEM *Beryllus medicus, ein Edelstein der Arzney &c.* Heidelberg anno 1661. 8°.*. Catalogus plantarum primus est secundum menses: alter secundum foliorum numerum, ferras, divisiones, secundum umbellas, petiolos, verticillos, nervos, aliaque adtributa.

EJUSDEM *Amphitheatrum physiognomiæ medicum, oder Schauplatz der arzeneyischen Gesichtskunst* Heidelberg anno 1660. 8°.*. Plantarum etiam hic habet catalogos, secundum habitum.

§. DXC. *C. Victor Schneider.*

In eruditissimo opere *Conradi Victoris SCHNEIDER de catarrhis*, liber 4. Wittebergæ anno 1661. 4°.* editus, magnam partem materiæ medicæ continet, narcotica medicamenta, & incidentia, alia, etiam rarissima, Mexicana.

Sic

Sic liber V. anno 1661. ib. excusus, cibum potumque, & de singulis fere cibi & condimenti generibus auctoris judicium continet. Plurima ubique eruditio. In diss. de capite II. fufe de Usnea.

§. DXCI. *Abraham Cowley.*

Abrahami COWLEY, celebris & ingeniosi poëtæ, *carmina* Londini anno 1662. 8°. BODL. Inter ea puto esse Poëmata latina, in quibus continentur *sex libri plantarum*, qui Londini anno 1668. 8°. * recusi sunt. Justum volumen est elegantium carminum, quibus singulas pene plantas collaudavit, fabulisque adlitis originem impertivit nobiliorem.

§. DXCII. *Henricus Stubbe.*

Henrici STUBBE, qui aliquamdiu in Jamaica vixit, *The Indian nectar or Chocolate* London anno 1662. 8°.

EJUSDEM *Observationes in itinere suo natae* in Phil. Transf. n. 27. & 35. 36. Arborea & plantas etiam adtingunt.

EJUSDEM *Specimen of some animadversiones upon the history of the R. society* Lond. 1674. 4°. *

§. DXCIII. *Renatus Rapin.*

Renati RAPIN Hortorum libri IV. cum disputatione de cultura hortensi Paris anno 1661. 4°. SEGUIER. anno 1665. 4°. FALCONET, 8°. SEGUIER. Leidæ anno 1666. 12°. 1668. 12°. *. 1672. 12°. SEGUIER. Utrecht. anno 1672. 8°. cum ANGELI POLITIANI *rustico*, LAZARI BONAMICI *carmine de vita rustica* & J. MEURSII *arboreto*. Venetiis anno 1733. 12°. SEGUIER. Anglice a Jacobo GARDINER redditi Londini anno 1673. 1706. 8°. SEGUIER. Librum II. EVELYNUS, *Johannis filius*, Anglicis versibus expressit. RAPINUS innutritus veterum pulcherrimis fontibus, & sagaciter usus, vix minorem, quam veteres, laudem sua poësi est adsecutus. Elegantes de lilio versus, *dulce rudimentum meditantis Lilia quondam Naturæ dum sese opera ad majora parabat*, apud PLINIUM præparatos inveni.

§. DXCIV. *Georgius a Turre.*

Georgius a TURRE ab anno 1649. (i) post VESLINGIUM professor fuit simplicium Patavinus. EJUS exstat *Catalogus plantarum horti Patavini novo incremento locupletior* Patav. anno 1662. 16°. *, *Amator mathematicum* (k). In Creta ipsa plantas legit, & in hoc catalogo plantas spontaneas cum exteris

son-

(i) THOMASIN *gymnas. Patav. p. 306.*

(k) PATIN.

conjunxit. Nomina sola dat, fere BAUHINIANA, aliave vulgata, absque synonymis aut adnotatione aliqua. Numerus circa bis mille. Exemplum meum manu auctoris variis nominibus ditatum est.

EJUSDEM *Dryadum Hamadryadumque triumphus, ubi universa plantarum natura spectatur*, Patav. anno 1685. fol. * lego etiam anno 1655. prodiisse. Magnum opus. Generalia varia præmittit, & fusc de venenis & plantis agit, aut venenatis, aut alexipharmacis. Deinde singulo generi, ut Cassiæ, Rosis, suum dat caput, & ex veteribus de quoque disquirat, viresque medicatas docet. Ad ipsam naturam vix se demittit.

§. DXCV. *Varii.*

Simon Friderich FRENZEL *De suavissimo fragariæ fructu frago* Witteberg. anno 1662. 4°.

Andreas KINDERLING *de corpore animato vegetabili* Helmstätt 1662. 4°.

Flor. BAUMGARTNER'S *Garten-Memorial* Nürnberg 1662. 8°. TREW.

Pharmacopœa Londinensis Londin. 1662. 24°.

J. Friderici STAPPEL'S *Tulpanen-Geheimniß* Lübeck anno 1662. 12°. RIV. 1663. 12°. Scriptum videtur semitheologicum.

Delices de la Campagne ou est enseigné a préparer pour l'usage de la vie tout ce qui croit sur la terre & dans les eaux Paris 1662. 8°. BARBEIR.

Thomæ BELLUCCII *Index plantarum horti Pisani*, Florent. anno 1662. 12°. B. RIV. Una prodiit DONNINII *catalogus plantarum Florentinos hortos ornantium*, sed nimis brevis uterque.

Joschua CHILDREY *Britannia baconica or the natural rarities of England, Scotland and Wales* London 1662. 8°. BURCK. (1661. OSBORNE.) Gallice, *Histoire des singularités naturelles d'Angleterre &c.* Paris 1662. 12°. *Journ. des Savans*. Ecclesiasticus : etiam arbores attingit & plantas.

§. DXCVI. *Carolus Schæffer.*

Caroli SCHÆFFER, medici Ruthenici, *Deliciæ botanicæ Hallenses, seu Catalogus plantarum indigenarum, quæ circa Halam Saxonum proveniunt* Hall. anno 1662. 12°. *. Brevis catalogus, varietates multæ, etiam pulchriores, nomina passim falsa. Neque enim *Aster Atticus alpinus* circa Halam provenerit, neque *Orchis rotundus*, neque *Limodorum*, neque aliæ plusculæ.

§. DXCVII

§. DXCVII. *Carolus de Rochefort.*

Caroli de ROCHEFORT Histoire naturelle & morale des Iles Antilles, Belgice lego prodiisse a DULLAART versum, Rotodami anno 1658. 4°. 1662. 4°. RIV. Mea editio Gallica est, & Secunda, & Roterdami excusa anno 1665. 4°.*. Addit Cl. SEGUIER editionem anni 1639. 4°. vix admittendam, tum Roterdamenfam anno 1681. 4°. Lyon anno 1667. 12°. 2. Vol. Genève anno 1668. 12°. Germanice Frankfurt 1668. 12°. UFF. Anglice 1666. fol. Brevi tempore in Insula vixit, neque historiæ naturalis peritus fuit, neque certæ fidei (1), & fabulosam Apalachinorum historiam tradit; & alienissima passim admiscet, etiam de Grœnlandia. Malas plantarum icones dedit, LAETIUM, du TERTRE & PISONEM compilavit.

EJUSDEM *Relation de l'Isle de Tabago ou de la nouvelle Walcre* Paris anno 1666. 12°. BUR. Finis scribenti fuisse videtur, Insulæ Tabago laudes canere, in quam colonia eo tempore ducebatur.

§. DXCVIII. *Thevenoti Collectio.*

THEVENOTUS, alius ut puto a peregrinatore, edidit raram collectionem, sed alterius fere scopi. *Recueil de divers voyages curieux, qui n'ont point été publiés, ou qui ont été traduits de PURCHAS, ou d'autres voyageurs, &c.* Pars I. Paris anno 1663. fol.*. Huc possit pertinere iter *Eduardi TERRY* in aulam Imperatoris Indostaniæ anno 1615. susceptum, deinde *Cosmæ Indicopleustæ* fragmentum de Pipere & Coco.

Pars II. anno 1664.* continet G. PELSEAERT Mémoire sur les moyens d'avancer le commerce; & agit de mercibus Indicis.

Pars III. anno 1666.* edita habet iter Chinesse legati Belgici: MARTINII atlantem Chinessem cum nonnullis, sed parum fidis, ad historiam naturalem pertinentibus; quis enim credat, aqua ex rivo cærulea pannos tingi posse?

Pars IV. anno 1672. fol.* habet iter Æthiopicum, ALMEIDÆ in quo fabulosa aliqua de plantarum miraculis Conf. p. 508. Neque melius est iter Æthiopicum *Hieronyni de LOBO* circa annum 1636. susceptum, ubi de Palmis agitur.

Redierunt conjuncta itinera Paris anno 1696. fol. 4. Vol.

§. DXCIX. *J. Joachim Beccher.*

J. Joachim BECCHER Parnassus medicinalis illustratus, oder neues Thier- Kräuter- und Bergbuch Ulm anno 1663. fol.*. Chemicus, excitati & ad invenendum apti ingenii homo. Dat plantarum in officinas receptorum historiam, cum iconibus, quibus CAMERARIUS in epitome usus fuerat. Plantarum ei

T t t 2

mediocris

(1) BIKETI IV. p. 380.

mediocris fuit peritia. Ut primum enim librum aperio, video Möhren, quod Carotæ seu Dauci nomen est, iconemque Dauci, cum nomine & historia Siferis proponi, Populaginem pingi cum nomine Hufstattich, Dracunculum majorem cum Dracunculo confundi, qui species est Artemisiæ. Multas etiam icones sibi non intellectas, absque interpretatione auctor relinquit, ut Erysimum corniculatum, alia. Pars IV. est *Schola salernitana*, versiculis germanicis reddita, & commentarius ad cibos vegetabiles & naturales.

Genealogiam botanicam dicitur posthumam reliquisse, sex mille plantarum, fere ex C. BAUHINO concinnatam, cum Indice Synonymorum B. Riv.

EJUSDEM citatur *der kluge Hausvater* Lips. 1698. 12°. 1709. 12°. 1747. SEGUIER. 1764. 12°. leve opus, cum quo una edita est *die verständige Hausmutter* Lips. 1747. 1764. 4°.

§. DC. J. Sigismund Elsholz.

J. Sigismundi ELSHOLZ, archiatri, *Flora Marchica, seu catalogus plantarum, quæ passim in hortis, & partim sua sponte passim proveniunt* Berolini anno 1663. 8°.*. Paucas plantas spontaneas habet, & ne eas quidem, quas MENZELIUS in suo pugillo exhibet. Aliquas non putò in Marchia sponte nasci, ut Acarnam, Asphodelum. Varietates habet aliquas, & paucissimas adnotationes, ut de Secalis & Hordei diversitate.

EJUSDEM *Neu angelegter Gartenbau, oder Unterricht von der Gärtnerrey, auf das Clima der Mark Brandenburg gerichtet, in VI. Bücher verfaßt, Cöln an der Spree* (Berlin) anno 1666. 4°.* 1672. 4°. TREW. 1684. 4°. TREW. Lips. anno 1715. fol. Primo libro instrumentum hortense, & alia communia hortorum tradit. Secundo flores secundum aliquas classes, catalogo adjecto plantarum cujusque classis, quæ eo pertinent, cum singularum cultu. Tertio olera perinde cum catalogis & cultu cujusque. Quarto arbores cum censu earum & methodo insitionis: tam hortenses teneras, quam sylvestres & spontaneas. Quinto vinetum. Sexto plantæ medicatæ recensentur, iterum in varios census distributæ, & spontanæ Marchiæ. De viribus breviter, simplex & bonus scriptor. Icones paucæ, fere ad instrumentum.

EJUSDEM *Diateticon, oder neues Tischbuch, Cöln an der Spree* anno 1682. 4°.* Lips. 1715. fol.*. Liber I. est de cibis vegetabilibus, quos in classes divisit auctor, viresque medicas adjecit, & passim etiam icones. L. V. Aromata & condimenta traduntur. L. VI. De potu agitur. Appendix est magirica.

EJUSDEM *Destillatoria curiosa* Nürnberg 1683. 12°. etiam huc pertinet.

In *Ephemeridibus naturæ curiosorum* egit Dec. I. anno 6. 7. n. 17. de Equifeto subterraneo: n. 59. de Badjani Russorum, seu Aniso stellato: n. 127. de semine Cinæ.

Anno IX. X. n. 86. de Mimosa luxuriante.

In HOOKII *collectione quarta* arcana sua indicat in perficiendo vino, & essentias vegetabilium docet parare &c.

Adornavit etiam icones plantarum pro appendice horti Eystettensis, quarum 29. tabulas Cl. MOEHCEN recenset, in Bibliotheca Regia Berolinenses superscriptas (m); tum Tuliparum theatrum (n). Denique codicem M.S. plantarum officinalium 440. cum adglutinatis siccis speciminibus (o).

Ejus vitam s. *Ehrengedächtniß* dedit Joh. BOEDIKER Berlin 1688. fol. BURCK.

§. DCI. *Robertus Boyle.*

Robertus BOYLE nobilissima hibernica stirpe natus, pius, solers, benignus, in experimentis chemicis & physicis suo tempore princeps, non magna parte operum rem herbariam adtiguit. In *Chemista Sceptico* Oxon. 1661. London 1662. 8°. * experimentum reperitur peponis sola aqua nutriti, ut nihil ponderi terræ decederet, in quam satus fuerat, In nicotiana salem fixum crystallinum fere nitri simili reperit.

Ejus *Considerations upon the usefulness of experimental natural philosophy* quarum T. I. Oxford. anno 1663. 1664. 4°. * & T. II. anno 1664. OSB. 1671. 4°. prodiit: quod idem opus latine redditum, cum titulo, *Exercitatio de utilitate philosophiæ naturalis* Lindaviæ editum est anno 1692. 4°. *. Vires plantarum varias minus vulgatas continet, ut Persicariæ ad calculum, Laudani, succi de Juglande, de Betula stillantis. Porro de Cassava ejusque, post eductum succum, innocentia, de variis vinis artificialibus, de cerevisia ex Dauco, de conservatione fructuum, de saccharo, de succo Nicotianæ, de appensis & amuletis agit, quibus nimium tribuit, & de exprimenda fuliginis ope plantarum imagine.

EJUSDEM *Experiments concerning colours* Oxon. anno 1663. 4°. sive London 1664. 8°. HOTTON. *Experimenta & considerationes de coloribus* Londin. anno 1665. 12°. *. De succorum cæruleorum in rubrum & viridem colorem mutatione per sales aut acidos aut lixivos, novum eo ævo experimentum. De mutatione colorum in Rosis, Jasmino, Galantho, Primula, Ruta, Mororum succo, decocto malorum punicorum. De laccis faciendis, etiam ex infolitis herbis, & de tinctorum artificiis.

EJUSDEM *Origine of forms and qualities* Oxon. anno 1664. 8°. sive *Origo formarum & qualitatum* Oxon. anno 1669. 12°. *. passim aliqua habet huc facientia, de Corallio, de maturatione fructuum, de plantarum vi ad succos a terra acceptos mutandos & perficiendos.

In *Tentaminibus physicis* BOYLEUS de incerto eventu in præparatione pilarum isatidis quæritur.

(m) Epist. II, p. 71.

(n) p. 72.

(o) p. 80.

In *diff. physicis* — *Oeconomia corporum in plantis* describitur Haag. 1672. 12°. &c.

EJUSDEM *Exercitationes de atmospheris corporum consistentium, deque mirabilitate & vi determinata effluviolorum* Londin. anno 1673. 8°. Leidæ anno 1676. 12°. *. De exiguo pondere, quod Afa fætida fætendo amittit, ut tamen suspiceris, in locum exhalantium particularum aliquid ex aere subire. De odoratis effluviis Absinthii, quæ una gustum adficiant. De odoribus narcoticis, noxiis arborum umbris, antipathia aduersus nonnullos odores &c.

Cum *tractatu de remediorum specificorum concordia cum Philosophia corpusculari* Londini anno 1686. 12°. * prodiit — *Parænesis ad usum simplicium medicamentorum*. De vi gummi arabici ad urinæ ardores, de pulegii succo aduersus tussim. Laudat veronicam rutæ folio, hederam terrestrem, terebinthinam, alia parabilia. Anglice prodierat *of the reconcilableness of specific medicines to the corpuscular philosophy with a discourse about the advantages of simple medicines* London 1685. 8°. B. BOEHM.

EJUSDEM *Medicinal experiments or a collection of choice and safe remedies* London anno 1696. 12°. *, quæ tertia est editio. Medicamenta pleraque sunt simplicia, ut ad vires plantarum omnino pertineant. Varia, nova, antiqua, vera, nimia continet: de istis solebat BOERHAAVIUS nos monere, BOYLEO splendido viro, ægrotos, quibus medicamenta commendabat, nimis faventes eventus retulisse. Reliqua omitto.

§. DCII. *Paulus Amman.*

Pauli AMMAN, celebris medici, Lipsiensis Professoris, *antiquartarii Peruviani historia* Lips. anno 1663. 4°.

EJUSDEM *hominem esse plantam inversam* Lipsiæ 1667. 4°.

EJUSDEM *Supellex botanica, seu enumeratio plantarum, quæ in horto medico Academia, & in aliis viridariis pratis & sylvis progerminare solent* Lipsiæ anno 1675. 8°. *. Nomina mera, cum synonymis suis propriis locis repetitis.

EJUSDEM *Manuductio ad materiam medicam* una prodiit. Collectanea, cum adnotationibus criticis.

EJUSDEM *Character plantarum naturalis a fructificatione desumptus* Lips. anno 1685. 12°. * MORISONI methodum & 1271. nomina specierum, 220. vero nomina generum & classium habet, plantas ubique ad genera ejus viri revocat, passim adnotat aliqua; famam de Thoræ atroci veneno refutat.

EJUSDEM *cure secunda, quibus character plantarum naturalis anno 1685. auctior & correctior redditus fuit* Lipsiæ 1686. 12°.

Auctiorem

Auctiorem libellum reddidit *Daniel NEBEL* Lipsiæ anno 1700. 12°. ut 1476. nunc species, nomina generum & classium sint 226. Id incrementum partim ad AMMANNUM pertinet, partim ad NEBELIUM, ex nuperioribus scriptoribus natum, TOURNEFORTIO & HERMANNO.

EJUSDEM *Hortus bosianus quoad exotica descriptus* Lipsiæ anno 1686. 4°.*. Brevis Catalogus, continet tamen etiam descriptiones aliquas, ut Amygdalæ nanæ, rariorum Asterum, Astragali, Caprifolii Virginici, Ephemeris MATTHIOLI, Stapeliæ, Filicis sensitivæ, Geranii tristis, Leonuri, Melianthi, Juglandis Virginianæ, Origani M. Sipyli, Pentaphylloidis fruticosi, Phylli CLUS. utriusque, Quamoclit pennati, Cassidæ Americanæ, Cotyledonis Æthiopicæ, Solani Ceylanici, Thlaspi Hälimi folio, Tragacanthæ, Trifolii subterranei, Hæmanthi, Bidentis Vofacan.

EJUSDEM de Bandura obs. Eph. Nat. Cur. Dec. I. anno I. obs. 23.

EJUSDEM de Tabaco Brasílico adnotatio in *Nov. Lit. Mar. Balth.* anno 1704. M. Maj.

EJUSDEM disp. *de remediis stomachicis* Lipsiæ 1689. 4°.

§. DCIII. *Sebastianus Badus.*

Sebastiani BADI, prius BALDI, *Anastasis corticis peruvianæ, seu Chinæ descriptio* Genua anno 1663. 4°.*. Eximius liber, quem equidem in practicis pro meritis laudabimus. Pridem anonymum contra PLEMPPIUM libellum in eundem sensum ediderat, quem non vidi. Romæ medicinam fecerat & in familia Cardinalis de LUGO. Historiam corticis dat ex notis M.S. *Antonii BOLLI* mercatoris Genuensis: arborem describit, non optime, folia cum Prunis, flores cum Punicis comparat. Ab Hispano aliquo Comitissæ de CINCHON primum fuisse exhibitum, inde a Comite ejus marito anno 1632. in Europam adportatum, anno 1649. per Cardinalem, quem diximus, in Italiam adlatum. De qualitate sapienter desperat, cum de bono effectu certus sit. A quartana primus in tertianam salubre medicamentum traduxit. Vim a cortice esse non a vino. Reliqua in practicis.

§. DCIV. *Varii.*

J. Paul KNOLLE Klein Viticulturbüchlein, oder Unterricht des Weinbaues im Meisnischen Kreise Dresden anno 1663. 8°. Riv.

Charles PATIN viri eruditissimi tr. des tourbes combustibles Paris 1663. 4°.

G. E. OELLINGER designatio medicamentorum in sua officina pharmaceutica præstantium Noribergæ 1663. 12°.

DOMENICO AUDA de Lantofca, *maravigliofi secreti Venez.* 1663. 12°. ASTR. 1668. 12°. 1686. 12°. etiam 1660. 8°.

EJUSDEM *pratica de ſpeziali Venet.* 1686. 8°. 1736. 8°.

Laurentii STRAUS *oratio de Roſa Gieſſæ* 1663. 4°. RIV.

EJUSDEM *de Coffea* 1666. 4°. Anglice 1685. 12°.

Cum CASPARI CALDERI de HEREDIA *tribunali medico exiſtat l. aurem de facile parabilibus* Antverp. 1663. fol. TREW.

Abrahami Achatii HAGER *Aloë Chora Salitſiana* (quæ nempe in horto ejus nominis floruit) Alteburg. anno 1663. 4°.

Samuelis BOCHART eruditiffimum *Hierozoicum* Londin. anno 1663. fol. 2. Vol. aliqua parte plantas adtingit, ut corallia.

Job. LIPPAY S. I. *Hortus Poſoniensis* Poſon anno 1664. Ungarice.

EJUSDEM *De inſitione & ſeminatione Poſon.* anno 1663.

EJUSDEM *De fructibus diverſiffimis producendis* anno 1666.

Ferdinand GRUYWAART *van de doſen der purgantien vomitorien en opiaten* Middelburg 1663. 8°.

Samuel STRANGEHOPES *books of knowledge in 3. parts . . . astrology, phyſik and huſbandry* London 1663. 8°. BODL.

§. DCV. Georg Græflinger. Alii.

GEORG GRÆFLINGER, Notarius Hamburgensis, cum PETRI van AENGELEN opus hortense converteret, alia etiam vertit, ut *der franzöſiſche Küchengärtner, welcher unterweiſet, wie Küchen-Kräuter und andere rare Gewächſe aufzubringen und zu bereiten* Hamburg 1664. MULLER. Hanover 1666. Minden 1677. 12°. Wolfenbüttel 1695. 12°. Quam ſcriptorum converterit, ignoro.

EJUSDEM *der franzöſiſche Baum- und Stauden-Gärtner* Hamburg 1677. 8°. Hanover 1666. 12°. & Minden 1677. 12°. cum priori, tum Wolfenbüttel 1695. 12°.*

In oleraceo horto cura & cultus melonum traditur, & cinaræ, braſſicæ, tragopogonis, lactucæ, cichoreii leguminum, plantarum porracearum.

In pomario variæ formæ arborum, earum cultus, ſeminarium, plantatio, inſitio: arbores fructiferæ ſeorſim: earum catalogus & morbi.

Antoine BIET ſacerdos, qui Guianam cum infelice colonia adiit, *Voyage de la France équinoxiale en l'Isle de Cayenne, entrepris* en 1612. Paris anno 1664. 4°.*. Liber tertius huc facit, hominis tamen non indiligentis. Fructus edules, cultos & ſpontaneos, breviter deſcribit. Santalum in Cayenna reperit, Sarſamparillam, Ebenum, alia.

Adriani

*Adriani COCQUII, Ecclesiastis Vliſſingani, hiſtoria ac contemplatio ſacra plantarum, arborum & herbarum, quarum fit mentio in Scriptura ſacra Vliſſing. anno 1664. 4°. ** Exigua pars plantarum ſacrarum hic tractatur: deſcriptiones AUCTOR dat ex botanicis decerptas, tunc multam philologiam, Judaicam & Chriſtianam, & emblematica atque parabólica varia. Dudaim per mala aurea interpretatur.

In *Henrici POWER Experimental philoſophy* Lond. anno 1664. 4°. * in parte prima ſeu microſcopica, feminum, & pollinis Antherarum, Urticarum & Atriplicum ſpectacula traduntur, & Filicum anuli elatiſci.

§. DCVI. *Johannes Evelyn.*

John EVELYN Sylva or a diſcourſe of foreſtrees deliverd in the Royal ſociety anno 1662. London anno 1664. fol. OSB. 1669. fol. 1679. fol. OSB. 1706. 1729. fol. *. Sylvarum cultum multum commendat, quæ in Anglia fere totæ extinctæ ſint. Artes docet, quibus ſylvæ conferantur & conſerventur. Deinde ſingulas arbores contemplatur, earumque cultum dat, & œconomicas utilitates, uſumque medicum. Plenum hoc & inſigne opus.

EJUSDEM *Terra or a philoſophical diſcourſe on earth relating to the improvement for vegetation and propagation of plants, preſented to the Royal Society* 29. April anno 1675. Poſſet etiam ad foſſilium hiſtoriam referri. AUCTOR ſollicite terrarum genera contemplatus, etiam microſcopium ad earum cognitionem adhibuit. Video de ſimo fuſe ſcripſiſſe; in ovillo ſtramina mucilagine conjungi, & fabulo adſpergi. Equinum mera ſtramina eſſe & fœnum. Prodiit cum priori anno 1679. fol. 1706. fol. 1729. fol. *

EJUSDEM *Pomona or an appendix concerning fruit trees in relation to Cyder; Malorum ad Siceram utilium ſpecies, cultum uſumque parandi potus docet.* Multum laudat Siceram Turgovicam, & aliorum etiam auctorum labores cum ſuis conjungit, *Johannis BEALE, Pauli NEILE, J. NEWBURGH, Silæ TAYLOR, Danielis COLWALL, COOKII, aliorum.* London anno 1699. 1729. fol. *

EJUSDEM *Acetaria, plantarum nempe, quæ ad acetaria quoque modo inferviunt, catalogus, & virium enumeratio.* Anglice *of ſallets* London 1699. 8°. OSB.

EJUSDEM *Calendarium hortenſe, or gardeners almanach* London anno 1664. 8°. 1669. 8°. 1676. 8°. OSB. 1706. 8°. OSB. ſeu opera ruſtica, horti, arboreti, per menſes diviſa.

Johannis de la QUINTINIE Traité des Melons interpretatus eſt & edidit anno 1693. Eruditus cæterum ſcriptor, neque rei naturalis imperitus.

Ex eadem, ut puto, lingua etiam convertit *the French gardener* 1672. 8°. OSB. 1675. 8°.

EJUSDEM De Sembradore, celebri nostro ævo instrumento, commentarius
Phil. Transf. n. 60.

Opera omnia Londin. 1706. fol. 1729. fol. *

§. DCVII. *Varii.*

Bern. SWALWE *querela ventriculi* Amsterdam 1664. 12°. * continet etiam
diæteticen & leguminum indolem.

Pharmaeopœa Ultrajectina Utrecht. 1664. 24°. BUR.

J. Christ. HIEBNER'S *Horti cultura, oder Catalogus aller Simplicien, welche
bekannt, und guten theils hier zu finden* Brieg 1664. 8°. ZOCHA. Leipzig 1671.
8°. RIV. 1675. 8°. RIV.

HELF. JUST. WINKKELMANN *der Americanischen neuen Welt Beschreibung* ꝙc.
Oldenburg 1664. 4°. RIV.

Car. SCHROETER *de vita ꝙ sanitate plantarum* Jena 1664. 4°. HEFIER.

Stephen BLAKE *the complete gardening practice* London 1664. 4°.

J. Gottfried OLEARII (Oelschlager) *Specimen flora Hallensis s. designatio plan-
tarum hortuli sui* Hall. 1664. 12°.

EJUSDEM *Hyacinthen Betrachtung* Leipzig 1665. 12°.

P. SCHNEIDER'S *Kellermeisterey* Nürnberg 1664. 8°.

Hoc anno HIERONYMUS BAUHINUS, CASPARI nepos, edidit J. T. TABER-
NEMONTANI *neu vollkommen Kräuterbuch*. fol. Basil. *

Pierre BOUCHER *Histoire naturelle de la nouvelle France dite le Canada*
Paris anno 1664. 12°. BURETTE. FALC.

Robert TURNER *The British physician or the nature and virtue of english
plants* London anno 1664. 8°. 1687. 8°.

Edward MAYNWARING *Tutela sanitatis, seu vita protrac̃ta* Londin. anno
1664. 8°. Anglice anno 1683. 8°. cum titulo *Method of enjoying health
and vigour*.

EJUSDEM *Discourse that tobacco is the cause of scurvy* ibid. anno 1672. 4°.

§. DCVIII. *Melchisedeck de Thevenot.*

Melchisedec de THEVENOT Voyages en Europe, Asie ꝙ Afrique Paris an-
no 1664. 4°. 1674. 4°. BURETTE, & posteriora volumina seu *Indica* anno
1682. 8°. 1683. fol. 1684. 4°. OSB. 1689. 8°. OSB. ANDERS. BURETTE, &
in Belgio, cum titulo Paris anno 1689. 8°. *. Anglice *voy. to the Levant*
Lond.

Lond. 1687. fol. Germanice Francofurti anno 1693. 4°. Auctor nobilis Lotharingus, mores quidem potissimum, & facilius sub oculos cadentia, adnotavit, ad rem tamen herbariam hactenus animum adplicuit, ut quinque volumina stirpium siccarum collegerit, aliquas etiam plantas passim adnotaverit, uti sponte ad vias nascuntur, nonnullas descripserit, Apocynum denique arboreum venatissimum depinxerit. Scammonium Smyrnæ docet ex convolvulo parari arvensis minoris simili, foliis hirsutioribus & majoribus, minus bene incisus, quam Scammonium Syriacum (p). Semen Sumach cum aqua conquisatum gratum & salubrem potum præstare (q), Livas feu Ribes veterum gratissimo esse acore (r). Gummi Arabicum ex Acacia spinosa parari &c. Massiliæ Coffæ potus prius notus fuerat, THEVENOTUS tamen potissimum eum in Galliam introduxit (s): ubi anno 1671. publice coffæ decoctum vendi cepit (t), aut anno 1669 (u). Primum iter suscepit anno 1652. nondum viginti annos natus, quo Italiam, Asiam Turcicam, Ægyptum, & Palæstinam adiit. Altero, anno 1663. suscepto, adiit Persiam, Indostaniam, quam iterato nonnullis terrestribus itineribus percurrit, & in eo itinere anno 1667. Miamæ in Persia obiit. Malles ea sola descripsisset, quæ ipse vidisset; sed plurima aliena inniscuit, ut ea passim auditu perceperat.

EBN BAITHARIS opus, quod destinabat, edere non potuit, morte præventus.

§. DCIX. Varii.

F. Maria BRANCACCIO Cardinalis *de usu & potu Chocolate distribe* Rom. anno 1664. 4°. alii 1665. 4°. 1666. 4°. SEGUIER. 1673. fol. & inter octo *dissertationes* 1672. fol.

GUSTAV. LAHNMAN *De horti cultura* Upsal. anno 1664. 4°. SEGUIER.

J. FORSTER *Englands happyness increased by a plantation of potatoes* Lond. anno 1664. 4°.

Phytologia sacra ou discours moral sur les plantes de la Ste Ecriture Angers anno 1664. 4°. SEGUIER.

The fruit trees secrets London 1664. 4°. HAUSVAT.

Jonathan GODDARD *forme observations concerning the nature and similar parts of a tree &c.* cum EVELYNO London 1664. fol.

U u u 2

IDEM

(p) II. p. 120.

(q) p. 3. l. I. c. 13.

(r) T. III. ad fin.

(s) *Traité historique du Caffè* p. 369.

(t) *Traité de l'origine du Caffè* p. 313.

(u) p. 373.

IDEM in *diff. de medicina* agit de erroribus pharmacopolarum.

Casper SCHOTT J. S. *physica & technica curiosa* &c. Herbipoli 1664. & 1667. 4°. In *Physica curiosa*, quæ Herbipoli anno 1667. 4°. * prædiit, *Appendix* est botanici argumenti de vastis arboribus aliisque Indiæ arboribus admirationem merentibus, & de palingenesia.

Hermann GRUBE *de vita & sanitate plantarum* Jena 1664. 4°. MERKL.

EJUSDEM *Analysis mali citici compendiosa* Hafn. 1668. 8°. * Vires medicata tradit.

EJUSDEM *de facultatibus simplicium medicamentorum cognoscendi* Francofurti 1669. 8°. * Eas facultates ex colore & signaturis non innotescere, sed ex odore, sapore, experimento vel casu nato, vel de industria facto. Contra nimias aliquas vires, quæ nonnullis medicamentis imputantur. Generalia fere, & absque proprio experimento.

§. DCX. *Varii.*

Hieronymi NIGRISOLI *Progymnasmata* 6. quorum 2. est de succi Citri, & Limonum viribus & usu in febricitantibus & puerperis. 6. *Alcannam Arabum non esse Cassiam, & quid sit?* Guastallæ anno 1665. 4°. BURETTE.

Promisit se editurum anatomen plantarum GREWII cum suis observ.

Laurentius BELLINUS in suo *de gustus organo tractatu* salium vegetabilium varias figuras definivit, endiriæ, cucurbitæ, colocynthidis, hellebori albi, acetosæ, melissæ, cichorei, parietariæ, absinthii.

Caspar MARCHIUS *programmata ad præparationem theriacæ Andromachi* inventavit Kiel 1665. 4°.

J. Thomas RIOLLET *Remarques curieuses sur la thériaque avec un excellent traité sur l'orvietan* Bourdeaux anno 1665. 8°. BURETTE.

W. G. *A true Gentlewoman's deligth wherein is containd all manner of Cookery* London 1665. GUNZ.

La manière de cultiver les arbres fruitiers Paris anno 1665. 12°.

Huc refero Richardi LOWER curationem, quæ fit Avenæ decocto, Germanice anno 1722. 8°. cum titulo *Die Habercur* recusam, & alias, cujus primam editionem ignoro.

J. Arnoldi FRIDERICI Jenensis *Disputatio de Guajacan* Jen. anno 1665. 4°. *

De Tabaco anno 1667. 4°. *

De Peonia anno 1670. 4°. *

Rutgeri HERMANNIDÆ Hortulus Velavicus Hadervic. anno 1665. 8°. *.
Orationes botanici argumenti.

§. DCXI. *Hortus Regius Parisinus.*

Hortus Regius Parisinus anno 1665. fol. *. In dedicatione nominatur *Antonius VALOT* Archiatrorum comes, auctor autem est *Dionysius JONQUET*. Prima pars est totius horti catalogus, nempe plantarum 4000. quarum equidem pars major est varietatum, non paucæ tamen Canadenses, Narbonenses & Alpinae intercedunt. Accessit appendix unius folii.

§. DCXII. *Balthasar Monconis.*

Balthazaris MONCONIS de LIERGUES Judex Lugdunensis, mira curiositate motus arcanorum discendorum, ipsius etiam alchemiæ & Magiæ suis oculis usurpandæ, tria itinera suscepit, Lusitanicum; Ægyptium, Smyrnæum & Constantinopolitanum; Anglicum, Belgicum, Germanicum & Italicum, Hispanicum, hoc antiquius. In iis multas plantarum parum notas facultates passim collegit, sæpiusculæ vanas. De caprificatione egit, Musamque sub dio in Lusitania florentem depinxit. Prodiit ejus *Journal des voyages de M. de M.* T. I. II. III. Lyon anno 1665. 4°. *. Denuo Paris anno 1695. 12°. 4. Vol. *. & in Belgio. Germanice Augspurg 1697. 4°. VATER. In Tomo IV. varia arcana & medicamenta dicuntur, quæ passim ad herbas pertinent. In itinere Italico aliquas plantas horti Pisani recensit.

§. DCXIII. *Robertus Hooke.*

Roberti HOOKE, aliquamdiu Societati Regiæ a manu, *Micrographia or some physiological descriptions of minute bodies made by magnifying glasses with observations and inquiries* London anno 1665. fol. *. Industrius vir, melancholicus, totus deditus labori, & in experimentis solers, valde argentibus vitris usus est. Huc fabrica fuberis. De mimosa experimenta, quæ a colore & aliquibus erodentibus, aliisque causis folia contrahit. Mucor & Embolus, Bryum. Marinæ plantæ elegans reticulum. Rete in folio Roris marini cum cryptis. Urticæ aculeus. Arista hordei. Semina speculi veneris, Thymi, Papaveris, Portulacæ.

Compendium splendidi operis anno 1745. Londini fol. * prædiit, conservatis tabulis, sermone contracto, rejectis ratiociniis HOOKII.

EJUSDEM *Philosophical experiments and observations published by W. DERHAM* London anno 1726. 8°. *. Pauca huc pertinent. De herba narcotica Banguæ, Cannabis specie, absque noxa inebriante. De Nostoch & liquamine, in quod dissolvitur. Queritur PHILIPPUM la HIRE sua de porositate ligni inventa expilasse; & alioquin Gallos accusat aliena sibi tribuentes (x).

Ab eo tempore microscopia ad intimam fabricam plantarum cognoscendam frequenter adhibita, MALPIGHIO, GREWIO, LEEUENHOECKIO auctoribus, eam hactenus ignotam, & sua ipsa in simplicitate latentem anatomen revelaverunt.

§. DCXIV. *Johannes Rea.*

John REA Flora or a compleat florilege with all requisites belonging to a florist in III. books London anno 1665. fol. *, auctius anno 1676. fol. Ipse flores coluit. L. I. continet florum cultum, ex proprio, ut de se ipso testatur, experimento, natum, & florum catalogum cum descriptionibus, etiam indigenarum. In *Cerere* iterum plantas describit, sed vulgares, tum coronarias. *Pomona* ad arbores spectat hortenses, etiam ad sylvestres aliquas, cum varietatibus.

§. DCXV. *J. Daniel Major.*

J. Daniel MAJOR, Vratislaviensis, in nova Kiloniensi Cimbrorum Academia anatomes & botanices professor, *de planta monstruosa Gottorpiensi, & de coalescentia stirpium, & circulatione succi nutritii* scripsit Slesvicæ anno 1665. 4°. *. Helianthi varietatem describit, flore monstruoso, caule ex duobus connato. Deinde Chamamelum fasciato caule.

EJUSDEM *Rei herbariæ cupidis* Kiel anno 1667. 4°. *. Catalogus plantarum in agro Germanico hortisque vulgo nascentium, secundum menses & loca natalia, idem, quem KENTMANNUS Gieslæ anno 1609. & Wittebergæ anno 1629. ediderat.

EJUSDEM *Americanische beyrn Schlosse Gottorf blihende Aloë* Slesvic anno 1668. 4°. *. Historice potius & medice, non adeo botanice de hac Aloë Americana agit, quæ in horto scapum florigerum exseruerat.

EJUSDEM *de myrrha & locustis* Kiel 1668. 4°. Exstat in collectione Leidensi 1732. fol.

EJUSDEM *Memoria initiati horti medici* Kiel anno 1669. fol. Breviter etiam aliorum hortorum Europæ historiam tradit.

In *Memoriali* Kiel 1669. 4°. de vegetabilibus littoris holfatici, algis, fucisque aliqua habet.

EJUSDEM *Catalogus plantarum quarum mentio fit in W. ROLFINK l. 2. de vegetabilibus in gratiam prælectionum* Kiel 1673. 4°.

In *Collegio medico curioso*, inque specimine I. agit de dilatatione Rosæ Hierichuntinæ in aqua.

Musæi Cimbrici aditum I. & 2. video prodisse anno 1689. 4°. cujus aliquam catalogum dant in Nov. Lit. Mar. Balth. Plantas etiam rariores continebat.

In Ephemeridibus Natur. Cur. Dec. I. ann. 3. obs. 241. habet Citrium prægnans. Ann. VIII. De cera Rosarum, & tubulis roridis Rosarum n. 6. & 7.

§. DCXVI. *Academia. Societas Regia Britannica.*

Aliquæ hoc tempore jam Academiæ fuerant, quæ ad rem naturalem scrutandam spectabant, Lyncea potissimum. Verum nihil ista ediderat, quod ad rem herbariam spectet. Nunc vero mense hujus anni 1665. (y) februario prima prodiit Scheda *Societatis Regiæ Britannicæ*. Ea Johanne WILKINS Episcopo potissimum auctore, ex privata Societate Oxoniensi ab anno 1645. paulatim coaluit, & Regia denique auctoritate 15. Julii anno 1662. confirmata est, aque eo tempore superest. Nullo publico beneficio unquam adjuta, diu ex sodalium contributione se sustentavit, atque passim in non exiguas difficultates incidit (z), cum primus ardor deferbuisset. Libera etiam voluntariis solum laboribus sociorum sua diaria continuavit. Adoptionum olim liberalior fuit, & ad plurimos se extendit, quas adoptiones alibi Princeps ad viros fere selectos coerces. Prima tamen lex fuerat, sapienter lata, ut sodales experimentis incumbant, de theoria securi. In gente opulenta, & studiosa, nunquam non fuerunt viri, publici boni & veritatis illustrandæ cupidi, qui sua symbola literaria conferrent. Regnante JACOBO II. equidem aliquamdiu languit, ut annis 1688. 1689. & 1690. nulli numeri prodirent, convaluit tamen imperante GUILIELMO, & ad nostra usque tempora pergit suos commentarios edere, quos vocat *Philosophical Transactions*, ut ab anno 1679. ad annum 1682. septem intercederent *Philosophical collections* & Lektionen CUTLERIANÆ a Roberto HOOKE editæ, post quas omnia in priorem ordinem redierunt, & *Transactionum Phil.* Tomus LIX. nuper prodierit. Numeri fuerunt 497. nunc ab anno 1751. desitum est numeros addere.

In primis voluminibus multi censebantur libri, & mera literarum undique conquisita commercia partem magnam efficiebant operis. Nunc fere totum inpenditur ipsis scriptis Cl. virorum, & de universa re naturali, & de mathematicis, & denique de re literaria agentibus.

Inde cum amplum opus magno sumtu coemeretur, & ne divitibus quidem emtu facile esset, compendia nata sunt varia, in quæ præcipua rerum momenta sunt contracta. Ejusmodi est compendium Johannis LOWTHORP, quod numeros ad annum usque 1700. editos continet Londini editum, & Italice recusum Venez. 1733. 4°. 5. Vol. Neapoli 1723. 4°. 3. Vol.

Inde BENJAMIN MOTTE ad annum 1720. compendium continuavit, duobus voluminibus 4°.*.

Aliud Cl. JONES, REIDIUS & GRAJUS ad annum 1732. protraxerunt. Aliud ab anno 1719. ad 1733. J. EAMES & JOH. MARTIN, deinde MARTINUS
ab

(y) In reliqua Europa est annus 1666.

(z) BIRCH, *hist.* T. IV. anno 1681. 1687.

ab anno 1733. ad 1744. Alia est continuatio cuius BADDAM IO. Vol. 8°. anno 1745. edidit. Omnes isti epitomatores, dum sumtus minuere student, in multis utilitati publicæ defuerunt. Icones parvæ & sæpe infra omnem dignitatem contractæ. Omissa passim, quæ maximi usus essent, ut S. BROWN plantæ, tum BROWNII & PETIVERII, & BLAIRII Elephantæ anatome. Quare conandum est, ut ipsum opus habeatur. Exiguo usui fuerit volumina quinque priora redimere, quæ Lipsiæ anno 1675. 4°.* , aut sex volumina numerique 68. qui Amstelodami in 12°.* prodierunt, utraque latine versa, ut tamen de infideli interpretatione Societas Regia conquesta sit. Sed etiam Cl. BREMOND quinque annos ab anno 1731. ad 1735. Cl. vero DEMOURS sex alios annos ab anno 1737. ad 1743. gallice vertit & splendide edidit, non sine auctariis. Verum & id institutum perennitate caruit.

Quæ botanici argumenti non pauca his voluminibus continentur, ea dicam cum suis auctoribus.

Conjungi vero debet cum hoc opere aliud, quo res gestæ Societatis Regiæ, a primis initiis, ad annum 1687. ex fastis recensentur, & passim, sed breviora aliqua rerum momenta suppleantur, quorum nulla in magno opere mentio est, Thomæ nempe BIRCH *history of the Royal Society*, cuius IV. Tomi anno 1756. & 1757. prodierunt. De circulatione succi arborum, de ficus succo ad colores temperandos optimo, & alia botanici argumenti hic reperias.

In T. IV. solanum tuberosum hydrôpem generare, succum arborum nutritium per corticem descendere; nam remoto anulo corticis arbusculam superne crassescere, inferne gracilem esse.

Alius scopus est Thomæ SPRATT Episcopi, qui anno 1667. 4°. tum ter aliis annis, & nuper anno 1734. 4°.* recusam dedit *History of the Royal Society for the improvement of natural Knowledge*. Prima initia, laudes & apologiam Societatis scribit. Habet aliqua ad artem tinctoriam facientia.

§. DCXVII. *Journal des Savans.*

Eodem fere tempore & paulo prius, Januario mense anni 1665. prodiit primum volumen ad finis diarii, *Journal des Savans*, quod etiam nunc post absolutum seculum porro continuatur. In principio idem fere, qui alteri, operi scopus erat, novos libros recensere, addere rariorum phænomenorum adnotationes; tum ex Londinensibus Transactionibus, Diario Italico, quod proxime dicemus, Ephemeridibus Germanicis; tum ex Academiæ Parisinæ inventis sumtas, quæ ad annum 1699. fere omnia hic primum edita comparent. Ex adnotationes rerum que naturalium historiæ posteriori ævo fere omissæ fuerunt, ut nunc quidem censura fere librorum ejus diarii præcipuus scopus sit. Primus auctor fuit Senator Denis de VALLO D. de HEDOUVILLE: Ei anno 1666. successit Abbas GA LLOIS; anno 1675. M. LA ROQUE; anno 1687. præses in Curia Parisina COUSIN. Idem Diarium anno 1701. curæ Cancellarii Regni subjectum fuit,

&

& anno 1702. collegium doctorum virorum constitutum, quibus censuræ librorum committerentur, qui iidem apud BIGNONIUM convenirent. Primi censores fuerunt DUPIN, ANDRY, FONTENELLE & VERTOT. Ab anno 1707. cepit hoc diarium intervallis mensuris prodire, prius hebdomadario diario similius. Pergit Parisiis 4ta forma excudi, Amstelodami 12ma, immensum Diarium: cum satis fusa cuique libro censura detur.

§. DCXVIII. *Robertus Murray.*

Roberti MURRAY De propagatione Mororum in Virginia Phil. Transf. n. 12.

EJUSDEM De Cerevisiæ in Scotia coctione n. 141.

In *Thomæ BIRCH* collectione T. II. anno 1671. plantam laudat adversus canis rabidi morsum, quæ T. IV. pro lychnide viscosa habetur.

§. DCXIX. *J. Michael Fehr.*

J. Michaelis FEHR, Swinfurtensis medici, qui inter primos fuit Academix naturæ curiosorum statores, & ejusdem alter Præses, *Anchora sacra, vel Scorzonera* Jenæ anno 1666. 8°. *. Commune institutum his *Curiosis* fuit, plantam describere, de qua erant acturi, tum species reliquas, aut homonymas; inde præparationes medicas, viresque medicatas, demum formulas addere, quas quæque plantæ subisset. Noster præterea catalogum dat plantarum circa patriam civitatem nascentium, inter quas rariores variæ, Botrys, Draba strictissima, Hypochæris Costa, Chamæpitys Austriaca, Gentiana punctata, Linaria cærulea, Adonis perennis, Caryophyllata alpina lutea, Iris tenuifolia, Fraxinella, aliæ.

EJUSDEM Hiera picra, seu de Absinthio analecta Lipsiæ anno 1667. 8°. *. Forma eadem: inter Absinthia locus datus umbellifero CLAVENNÆ, cæterum paucissimæ species dictæ. Præterea plurima alia, etiam vermium historix tæniæque, & de rore, & nebula aliqua admitta.

EJUSDEM De Arnica lapsorum panacea in Eph. nat. cur. Dec. I. ann. IX. X. n. 2.

De Chrysanthemo monstroso & maliformi Citro ib. n. 3.

Dec. II. Ann. I. n. 4. de uva versicolore.

§. DCXX. *Olaus Rudbek pater. Terzagus.*

Olai RUDBEK patris, cui gloriam inventorum vasorum lymphaticorum alibi tribuimus, viri vasti ingenii, & in magnis operibus pertinaciter laboriosi, aliqua pars curarum ad rem herbariam pertinuit. Obiit anno 1703.

Delicias vallis Jacobæ D. de la GARDIE anno 1664. 12°. editas non vidi. Sed habet LINNÆUS.

Hortus botanicus (Upsaliensis) primum anno 1658. 12°. editus. Ej. Aularium novissimum prodiit Upsal. 1666. 12°. & *hortus ipse variis exoticis indigenisque plantis instructus* Upsaliæ anno 1685. 8°.*. Industrie scriptus catalogus, et si merorum nominum, habet censum plantarum spontanearum Sueciæ, inter quas Aconitum lycoctonum cæruleum, Cistus Ledon Oelandicus, Fragaria Suecorum fruticans, Orchis Lapponum, Vicia minima nostras purpurea biflora.

EJUSDEM & FILII cognominis magnum opus, *Campi Elysi*, pene totum in Upsaliensi incendio periit, cum numerosissimis, quas continebat, iconibus ligneis ad 10000. vel 11000. Disposuerat ad BAUHINI ordinem, partim undique collatitias, partim & proprias plantas, cum folis nominibus, forma quæ a folio grandi dicitur. Ejus operis exigua pars superfuit. Libri quidem I. quo Gramina continentur, tria exempla dicuntur reliqua esse, quæ nunquam mihi contigit vidisse. Sed Librum secundum possideo, & ipsum rarum, cura Olai RUDBEKII patris & filii & nepotis, cognominum omnium, Upsaliæ anno 1701. editum, quem (a) bonus senex orfus erat. Usus erat etiam siccis BURSERI plantis, quas COYETUS olim Thomæ BARTHOLINO destinaverat, nunc ex ejusdem COYETI dono Academia Upsaliensis possidebat. Liliacæ stirpes & Orchidæ bulbosæ hoc Tomo continentur, copiosissimæ, cum varietatibus suis, multisque ejusdem plantæ repetitionibus, inter Orchides vel potissimum. Hic primum Orchis Lapponum delineatur, quæ Calceoli species est, & Corallorrhiza. Intercedunt alienæ Orobanchæ & Squamaria.

In rarissima *Atlantide* etiam de plantis Sueciæ aliqua reperiri persuadeor, neque enim ad manus habeo. Tomi III. fol. sunt, Upsaliæ annis 1675. 1689. & 1698. editi, cujus operis reliqua interierunt.

Carolo Maria TERZAGI Museo e Galleria del S. Manfredò SETTALA, ac cresciuto da Pietro Francisco SCARABELLI Tortona anno 1666. 4°.*. Inter alia rariora habet lignum Aloes verum, & spurium; L. Rhodium: balsama varia: Cacao: Calambi lignum: Cannas Indicas: Cannellam: Chartam Chinensem & Japonensem: Cocci genera: Corallia: Ebeni species: Fructus exoticos varios: gummata: lignorum magnam varietatem: olea varia.

IDEM P. M. TERZAGI scripsit de distantia ad quam orizæ agros oportet a civitatibus remorere MAZZUCHELLI *mus*.

§. DCXXI. *Franciscus Redi.*

Francisci REDI, nobilis Aretini, viri ingeniosi, Poëtæ, insectorum & animalium minorum scrutatoris, multa sunt opera, quæ aliqua parte ad rem herbariam pertinent.

EJUS

(a) *Act. Lit. Mar. Balth.* 1702. p. 17.

EJUS *Notizie intorno alle Palme* Firenz. anno 1666. editæ dicuntur SEGUIER, neque tamen videntur tunc ex prelo prodiisse. Repetuntur in *Giornale di letter* T. 32. multumque habent Arabicarum literarum, quas Chogia ABULGAITH cum REDO communicaverat; redeunt etiam in editione Veneta operum omnium inque T. VI. Negat REDUS necessitatem fecundationis florum feminorum, et si mares nescio quid conferre fatetur. De melle dactylorum, eorumque varietatibus, & cerebello Palmæ.

EJUS epistola de potu Coffeæ in *Giorn. de Letter Suppl.* III.

De salibus factitiis T. II. opp. p. 99.

EJUSDEM *Esperienze intorno a diverse cose naturali e particolarmente a quella che ci son portate dell' India* Firenz anno 1671. & 1686. 4°. *. & latine Amsterdam 1675. 12°. De fructu Araticui, Brasilico, grati saporis. De Pimiento di Ciapa seu Amomo: De Badjani: De radice J. Lopez PINEIRO, radice Queijo, radice della Manique: Venenatissima vis olei Tabaci experimento hic confirmatur.

EJUSDEM *Etymologia Italiana* Genev. anno 1685. fol. & in operibus omnibus, parvum est lexicon, in quo plantæ etiam variæ, earumve partes docte exponuntur.

EJUSDEM *Bacco in Toscana Ditrambo con le annotazioni* Firenze anno 1685. 4°. 1691. 4°. FALCONET. Brundusii 1763. 12°. Poëma dithyrambicum de laudibus vini in Hetruria nascentis, nobile & pindaricum opus. In adnotationibus plurima sunt botanici argumenti propria, & de Chocolata poëma.

In *epistolis* passim botanicæ rei aliqua intercurrunt, de resina Jalapæ, Raphano rubro, Thea, Vallonea, Patatas Africana, & glandibus edulibus ejus regionis. In tractatu de salibus factitiis pondera definit cinerum & salis, quæ ex multis herbis obtinuit.

Opera omnia prodierunt Napoli anno 1687. 8°. BURETTE. Venet. anno 1711. & 1712. 8°. maj. 3. Vol. 1728. 1742. 8°. maj. 7. Vol. *.

§. DCXXII. *Academia Regia Scientiarum Parisina.*

Hoc anno altera princeps Academia in Gallia condita fuit, cujus summa sunt in rem herbariam merita. Dudum apud MERSENNUM primum, inde apud THEVENOTIUM, & MONMORTIUM viri docti conveniebant, ut de rebus naturalibus sermones miscerent. Deinde duæ Academiæ coaluerant, Physicorum altera, altera mathematicorum. Eas COLBERTI suafu LUDOVICUS XIV. die 22. Decembr. anni 1666. in unam *Scientiarum Academiam* convenire jussit, quæ porro satis libera, & Anglicæ similis, sub Regia tamen tutela, ad annum 1699. superfuit.

Hujus Academix res gestas J. B. du HAMEL in historia Academix Regix Scientiarum descripsit, quæ Parisiis anno 1698. 4°. * & 1702. 4°. * auctior prodiit, præcipua etiam momenta novorum inventorum in compendium contracta recensuit. Deinde postquam annorum 1692. & 1693. *Mémoires de mathématique & de physique* Parisiis iis annis in 4°. prodierant, in Belgio recusi, omnes Commentarii hujus prioris Academix ab anno 1730. Parisiis conjuncti prodierunt Vol. XI. 4°. *. Inter eos Commentarios multa sunt PERRALTI, MARCHANTII, DODARTII, TOURNEFORTII, quæ suis locis recensēbimus.

§. DCXXIII. *Claudius Perrault.*

Prior *Claudius* PERRAULT anni jam 1667. mense Januario, deinde anno 1668. suam de circulatione succi plantarum sententiam dixit, quæ deinde cum reliquis *Essays de Physique* Parisiis anno 1680. excusa prostat. Plantas corde posse carere putat, & succi in circulum iter demonstrari ex vitio partis unicæ, ad omnes propagato: ex morte arborum, quibus verno tempore folia detrahuntur, aut stolones ab animalibus erosi fuerunt: ex vita plantæ de terra evulsæ, cui sola coma in aquam inmergitur, quam resorbet, ex eorum adeo foliorum ad alendas radices necessitate; ex vegetatione hinc per radices, inde per ramos. Habere plantas & ductus ad radicem ducentes, & a radice sursum. Ex radicibus truncatis succum crudum superne resorbentem prodire. A relapsu succi fieri, ut ligatæ plantæ supra vinculum intumescant. Denique docet succum inutilem ex radice ascendere, & coctum in eandem redire. Germinationem Cucurbitæ describit; semen finditur & ex una parte radix, ab altera caulis prodit, unaque semen incrementa capit. In plantis ferulaceis apparere ductus lactiferos, distinctos a spongiosa substantia, in qua succus est aqueus.

Inde cum Cl. *Samuel* COTEREAU du CLOS aliqua contra sententiam Cl. viri proposuisset, respondet PERRAULTUS, motum succi plantarum ab aëre pendere, & a fermentatione succi nutritii. Belgice hæc tentamina prodierunt anno 1721. 4°.

Egit etiam in *Journal des Savans* anni 1675. n. 14. de Piris folia & flores ex fructu producentibus. Recusa sunt in *Mem. de l'année* 1692.

§. DCXXIV. *Christophorus Helwig. Alii.*

Christophorus HELWIG, Professor Griphiswaldensis, cum MURALTO, Helvetiæ & Rhetiæ montes peragravit, Italiam, Galliam Narbonensem, Angliam, & Apenninos montes vidit; non minimum plantarum collectarum numerum reliquit (b). Orationem *de studii botanici nobilitate* Basileæ edidit anno 1666. 4°.

EJUSDEM *Programmata* ad excursiones botanicas anno 1669. 1677. & alias prodierunt.

Francisci

(b) SCHEFFER. p. 193. Plantarum fuit 4000.

Francisci PETERSEN *De potu Coffee* Francofurti anno 1666. 4°. SEGUIER.
Idem est opusculum, quæ disp. præside Laur. STRAUSS Gießæ eodem anno de-
fensa, cum programme Parisiæ. Conf. p. 520.

J. SCULTET *plantarum cultura oratione exulta* Noriberg. anno 1666.

De BOURGES *Voyage de l'Evêque de Bérîte par la Turquie, la Perse, les
Indes*, Paris, ut videtur anno 1666. (*Phil. Transf.*) Habet aliqua de fructi-
bus & cerealibus ejus regionis.

Jos. BLAGRAVE *Supplement to Nicol. CULPEPERS english physician, containing
a description of all sorts of plants who grow in England and are omitted in the
English physician* London anno 1666. 8°. 1674. 8°. SEGUIER.

Cum CHIMENTELII *marmore pisano* prodierunt epistolæ de muscis odori-
feris Pisani Oxon. 1666. 4°. SEG.

J. SCHLEMM de *Φυλλοβολια* s. *dispersione foliorum, frondium, termitum vi-
rentium, florum, sertorum, qua usi veteres* Jena 1666. 4°. LEHM.

Job. Ernest. HERING *de uva* Witteberg. 1666. 4°. HEFTER.

EJUSDEM *œconomischer Wegweiser* Jena 1680. 8°.

Georg Andreas BOEKLER *Haus- und Feldschule* Frankfurt 1666. 4°. 2. Vol.
Nürnberg 1683. 4°. Frankfurt und Leipzig 1699. 4°. Inter alia huc facientia,
etiam arbores ex foliis docuit educare.

Caroli v. MANDER *poëma de pulvere tabaci* Hafniæ 1666. 4°.

Samuel SORBIERE *voyage en Angleterre* Cologne 1666. 12°. an huc facien-
tia continent, non satis novi.

Viaggi orientali ne' quali si descrivono — animali, alberi, piante, frutti Rom. 1666.

Les Merveilles d'Egypte traduit de l'Arabe de MURTADY fils de GAPHIPHI,
par M. VATTIER Paris 1666. 12°.

Jac. GAVOIS *An æstate fugacium fructuum usus innocuus* Lutet. 1666. PL.

§. DCXXV. Olaus Borrichius.

Olaus BORRICHIVS vir undique eruditissimus, peregrinatione sua curiosis-
sime usus, Academiam Hafniensem condito Collegio auxit, Chemicam quidem
impensius amavit, nullam tamen partem historię naturalis neglexit, sed ne-
que botanicen. Obiit anno 1690.

Ejus eruditæ varii argumenti Epistolæ plurimæ exstant inter BARTHOLI-
NIANAS.

EJUSDEM *Liber de ortu & progressu chemie* Hafniæ anno 1668. 4°. * au-
ctior rediit; cum titulo *Hermetica Ægyptiorum & chemicorum sapientie* ab H.

CONRING *animadversionibus vindicata* Hafniæ 1674. 4°.*, in qua de plantis Ægyptiorum integrum & eruditissimum est caput 4. Fufe pro palingenesia.

EJUSDEM *Lingua pharmacopæorum, seu de accurata vocabulorum in pharmacopoliis usitatorum pronuntiatione* Hafn. anno 1670. 4°.*. Etsi de syllaba tantum longa videtur quæerere, & brevi, doctum tamen est opus, cum verus antiquorum poetarum in testimonium adducat. Passim etiam utilia adnotat, ut vocum græcarum apud AVICENNAM corruptionem.

EJUSDEM *De somno & somniferis maxime papaveraceis* diff. Hafniæ anno 1683. 4°.*. Papaveris antiquitates. Inde analyses : vim Opii esse in morandis motibus animalium.

EJUSDEM *De usu plantarum indigenarum in medicina : & de clyffo plantarum, & Thee specifico enchiridion* Hafn. anno 1688. 8°.*. 1690. 4°. HEFTER. Ad quemque morbum, & ad medicatarum virium classes, dat catalogos plantarum indigenarum. Clyffum vocat aquam stillatitiam plantæ recentis, neque fermentationem passæ, per balneum Mariæ correctam, cum residuo siccato expressam. Theiformes inde dat formulas. Germanice prodiit *kurzer Bericht vom Gebrauche der einländischen Pflanzen* Hamburg 1696. 8°. MEIS.

Inter dissertationes, seu orationes, Academicas a *Samuele LINTHRUP* Hafniæ anno 1715. 8°.*. editas, prima est de experimentis botanicis, anni 1675. Inter alia tellurem Brasilianam a *Mauritio NASSOVIO* advectam primo innumeras plantas Brasilicas reddidisse, inde sensim Batavas. Inter medicatas plantas laudat etiam Belladonnæ externum ad cancrum usum. Dissertatio V. est de venenis. Laudat eorum vires medicatas, Aconiti ad lepram, Cicutæ internum usum ad febres malignas. Taxi umbram negat nocere. In dissertatione *de qualitatibus occultis* aliqua de plantis sunt, ut Hellebori globulum in *fonticulum* brachii immisum vehementer alvum ducere.

In Tomo II. Dissertatio de natura dulcedinis hætenus huc facit.

Multa ejus sunt in *actis Hafniensibus*. In Vol. I. n. 59. de plantis in planis filicibus natis, de Alga Saccharifera.

N. 60. Orchis hebræa & tetrorchis.

N. 61. Hyoscyami radix spiralis.

N. 62. Chamæmelum & Hieracium contortuplicatum.

N. 63. Ranunculus, Cotula, Hesperis, Chamæmelum, petiolus Cerasi, fasciata omnia.

N. 64. Ophioglossum, Plantago spica bifida.

N. 65. Kali, Ranunculus punctata.

N. 66. Muscus catharticus Islandiæ.

N. 67.

N. 67. Flos Caryophylleus prolifer.

N. 69. Acidus liquor Gallii lutei.

Volum. II. n. 57. Ex fructu fagi febris lityria.

N. 58. An Empetri fructus vere noccat?

N. 59. Geranium, Corona Imperialis, Hyssopus, Martagon, fasciata omnia.

N. 60. Pirum piro innatum.

N. 62. Absinthii sapor in lacte vaccæ ea herba pastæ.

N. 63. Succum Betæ nocere.

N. 64. Ab Aloës nimio usu excrementa cruenta.

N. 65. Scabiosa prolifera.

N. 66. Malus bifera.

N. 70. Figura falsi Serpylli.

Vol. IV. n. 56. Iterum de Alga saccharifera.

N. 58. Rorellam nocere ovibus; & folis.

N. 68. Grana Siliginis & Sinapi in vinum producta.

Vol. 124. Analysis chemica feminis papaveris; olei varia genera multum fumantia. Inde Opii analysis & oleum stillatitium. Hujus in fele venenata potestas: unde deduxit AUCTOR, narcosin esse in oleo, cujus particulæ sint tenuiores, quam in aliis oleis.

§. DCXXVI. *Christophorus Merret.*

Christophori MERRET M. D. Pinax rerum naturalium britannicarum continens vegetabilia, animalia & fossilia Londin. anno 1667. 8°. *°. Plurimas plantas primus in patria detexit, plures varietates addidit. Montiam habet a D. GOODYER inventam; Dantiam, ni fallor, Cyathum, aliosque Fungos & Pezizas, Carices & Gramina non optime definita, Lactucam minimam, Melanoschoenum, Muscos aliquos, Sedum minimum stellatum purpurascens, Sium foliis variis; addit classes plantarum naturales & catalogos varios.

Brevem etiam expositionem scripsit fraudium, & abusuum, qui a Pharmacopolis respectu agrorum & medicorum committuntur. Titulus verus est *Frauds and abuses committed by Apothecaries* London 1667. 8°. * BUR. 1670. 4°. BODL.

In *Philosophicis Transactionibus* habet experimentum refecti corticis adaptati & convalescentis; aliqua de corrigenda sterilitate Ceraforum; de Aloës suspensæ

suspensæ decrementis in pondere, dum nova folia subnascebantur. hæc omnia n. 25.

In n. 223. Aliqua de plantis rarioribus Lincolnæ.

§. DCXXVII. *Varii.*

Leonhardi URSINI *Descriptio Tulipæ de Aleppo* Lipsiæ anno 1667. 4° quam non vidi.

EJUSDEM *Viridarium Lipsiense.*

J. Henrici URSINI, Ratisbonensis, theologi, est *arboretum biblicum* Noribergæ anno 1668. 8°. B. Tig. anno 1685. 8°.*

EJUSDEM *Continuatio historiae plantarum biblicæ, seu de sacra phytologia, herbarius sacer, & hortus aromaticus* S. II. eodem anno.*

Sylva theologiæ biblicæ perinde.* Loca collecta habet ad philologiam sacram pertinentia, ex veteribus scriptoribus, & Itinerariis desumpta. Icones etiam addidit.

Valentini Henrici VOGLER *Diateticorum Commentarius in D. Liddellii aliqua capita* Helmstæd. anno 1667. 4°.

EJUSDEM *De rebus naturalibus & medicis, quarum in sacris Commentariis fit mentio* Helmstæd. 1673. 4°. LIND. anno 1682. 4°. LIND. 1683. 4°. CHION.

EJUSDEM *de venenis disputatio* Helmstätt 1661. 4°. LEHMAN.

Daniel ANGELUS *de compositione medicamentorum* Gedan. 1667. 8°. RAST.

Antonii de GOBBIS *nuovo ed universale theatro farmaceutico* Venet. 1667. fol. UFF.

Constantin. ZIEGRA *de Zoophytis* Witteberg. 1667. 4°.

J. Georg GREENIUS *de rusticatione & villis veterum* Lipsi. 1667. 12°.

Nicol. CAPPON & Claud. BERGERON *E. vinum vitæ & statura detrahit* Paris 1667.

N. LAURENCEAU *Ergo vinum Rhemense omnium saluberrimum* Rheims 1667. 4°. SEG.

Car. de GÖGLER *Haus- und Feldapothek* Frankfurt 1667. fol.

Lamberti v. BOS *oude en nieuw ontdekte weerelt &c.* continet etiam *Plantas* Amsterdam 1667. 12°. RIV.

ALESSANDRO VITRIOLO vertit COLMENERI *l. della Cioccolata & notulas* addidit Rom. 1667. 12°.

Petri

Petri BRAHE Oeconomia eller hushold bok Wyfingborg 1667. 4°. ANDERS.

Hoc anno Academia Cimentina suos commentarios edere cepit Firenzé 1667. fol. *. Primarii auctores fuerunt VIVIANUS, BORELLUS. Botanica vix tangunt. Anno 1657. fundatam fuisse NELLIUS (c).

Pierre BARRA *Les abus de la thériaque, & de la confectiõ d'Hyacinthe.* On y a joint une description de cette confectiõ reformée par le même Lyon anno 1667. 12°. BURETTE.

§. DCXXVIII. *Guerner Rolfink.*

Guerner ROLFINK vir eruditus, per multa itinera doctior, Arabicæ linguæ cultor, primus in Germania Chemiæ professor, Theatri anatomici & horti medici (d) Jenensis conditor, ad rem botanicam hæcenus contulit. Ejus liber de *purgantibus vegetabilibus Sectionibus XV. absolutus* Jenæ anno 1667. 4°. * & 1684. 4°. MOLLER. RIV. editus est. Doctum opus: singula medicamenta, quæ alvum ducunt, ex Græcis & Arabicis fontibus describit, præparaciones & formulas congerit, quas quodque simplex medicamentum ingreditur, viresque medicatas exponit. Naturam non totam neglexit, vitio tamen seculi sui hanc curam minoris fecit.

EJUSDEM *De vegetabilibus plantis, suffruticibus, & arboribus in genere* L. II. Jenæ anno 1670. 4°. *. Occasione conditi & renovati horti Jenensis. Libro I. fere laudes tradit rei herbariæ, horti Patavini præfectos recenset, eorumque vitas a BONAFIDIO ad G. a TURRE. DOMINICI HORATII itineraria M. *Summani*, Baldi, & Corsicæ laudat. Altero vita, & propagatio plantarum ad veterum morem dicitur; deînum qualitates, usus & stirpium indagandarum modus. Signaturas non rejicit. Methodi brevissime expositæ.

Inter dissertationes chemicas prima est *de Tartaro* Jen. 1619. 4°.

Reliquit ineditam Orationem *de utilitate studii botanici*, qua hortum Jenensem anno 1631. initiatus est MÖLLER. tum herbarium vivum 10. Voluminum a SCHELHAMMERO laudatum *Catal. hort. sui*.

§. DCXXIX. *J. Baptista du Tertre.*

J. Baptiste du TERTRE, monachi Dominicani, *Histoire générale des Antilles habitées par les François*, primum prodit Paris anno 1654. inde T. I. & II. Parisiis anno 1667.* T. III. & IV. anno 1671. 4°. *. Diu in illis Insulis habitavit, studiosius tamen bella Gallorum cum Anglis, & rixas Gallorum inter se ipsos agitas, adnotavit. Non tamen neglexit rem herbariam, quantum ejus ab homine harum rerum imperito expectari potest. In parte II. Tractatus III. est de plantis, quæ nempe vel ad medicinam, vel

Y y y

ad

(c) *Stor. letter.* p. 99.

(d) Anno 1629.

ad victum aliosque usus œconomicos pertinent. Eas earumque cultum, & præparationem viresque medicas non male describit, ut *αυτοπτης*; ut tamen characteres plantarum à viro botanices imperito non expectes. Icones aliquas adjecit, non optimas, nonnullas etiam valde malas, ut Indici. Ex hoc tamen fonte ROCHEFORT, & LABAT, & POMET, & alii potissimum hauserunt.

§. DCXXX. *Johannes Merlet.*

Jean MERLET Abrégé des bons fruits avec la maniere de les connoitre, & de cultiver les arbres Paris 1667. 12°. 1675. 12°.* 1690. 12°. BUR. 1740. 12°. Amsterdam 1667. 12°. HOTTON. Non displicet hominis practici 40. annorum opusculum. Arborum etiam fragorum, & grossulariæ varietates innumerabiles recenset, cum laudibus cujusque fructus & cultu. Ficum cultum respuere. Pirum semel in anno neque frequentius debere putari. Optime inferi raras pirii species in magnas & robustas piro. Ad finem habet arbores vulgo non cultas.

§. DCXXXI. *Erasmus Francisci.*

Erasmi Francisci (nominis ficti) verires *Francisci FINX, Ost- und Westindischer Lust- und Staats- Garten* Nuremberg anno 1668. fol.*. Continet etiam plantas Indiæ earumque icones.

EJUSDEM *Guineischer und Americanischer Blumenbusch, nebst Michael HAMMERSTAINS Guineisch- und Westindianischer Reisebeschreibung* Nuremberg anno 1669. 8°. (1661. 8°. UFF.)

§. DCXXXII. *Johannes Nieuwhof.*

Johannis NIEUWHOF Legatio Batava ad M. Chanum Sungti (anni 1655.) Amsterdam anno 1665. fol.*, & Gallice anno 1665. fol. Germanice anno 1666. fol. Belgice anno 1665. fol. 1693. fol. *Tweede en derde Gezantschap na Chinu* Amsterdam 1665. fol. HOTT. 1675. fol. Germ. Tertium tamen iter DAPPERO debetur. Continet aliquot icones plantarum rariorum.

EJUSDEM *gedenkwaerdige Brasiliaansche Zee en Landreise* Amsterd. 1682. fol. Laudatur a LOCHNERO *pureir, brava.*

§. DCXXXIII. *Varii.*

Edme BAILLART Discours du Tabac, où il est traité particulièrement du tabac en poudre Paris anno 1668. 12°. 1693. 12°. BURETTE. Laudat hujus pulveris usum, & negat in cerebrum venire.

Godofredi VOIGT Curiositates physicae Gustrow. anno 1668. 8°.*. Contra plantarum resuscitationem.

Jean GALLE (ut intelligo) *Discours contenant la maniere de nourrir les vers à soie, & la tirer* Paris anno 1668. fol. long. BURETTE.

Petri GONTIER exercitationes hygiasticae s. de sanitate tuenda & vita producenda Lugduni 1668. 4°. si huc facit. BUR.

Francisci LIBERATI il perfetto maestro di casa Rom. 1668. 8°. si huc pertinet.

Petri YVELIN an fructuum usus insalubris Paris 1668. PLAT.

In *Cornelis vander VOORDE Lichtende Fakkel der Chirurgia* Amsterdam anno 1668. 4°. * continetur *dispensatorium* pro chirurgis navalibus, cum simplicium medicamentorum facultate & dosi.

§. DCXXXIV. *Paulus Boccone.*

Pauli BOCCONE Panormitani, ex Savona ligustica oriundi, qui, cum inter monachos se contulisset, SYLVIVS dictus est, non incuriosi hominis, qui in Corsica, Sicilia, Melita, Anglia, Belgio Germania plantas collegit, & M. D. Etruriae botanici, multa in rem herbariam merita sunt. Figuratos etiam lapides, aliaque rariora, etiam formulas medicas & chemicas, non satis in singulis diligens corrasit, ut tamen multa omnino primus viderit. Primum prodiit *de abrotano mare monitum* Catanæ anno 1668. SEGUIER.

Deinde pluscula opera sunt botanici argumenti. *Manifestum botanicum de plantis Siculis Catanæ* anno 1668. 4°. quo eruditus viris modico pretio femina offert. SEGUIER.

Earum plantarum fasciculum R. MORISON edi curavit Oxonii anno 1674. 4°. *, cum titulo *Icones & descriptiones rariorum plantarum Siciliae, Melitæ, Galliae & Italiae*. Plantæ pulchræ multæque novæ, icones exiguæ, & sæpe malæ: neque plantæ semper novæ sunt, quas Vir Cl. pro novis recenset, vel Rubiæ quadrifoliæ exemplo. Tabulæ sunt 52.

EJUSDEM *Recherches & observations naturelles* Paris anno 1671. 12°. ASTR. & auctius Amstelodami anno 1674. 8°. * Belgice Amsterdam 1744. 8°. *Natuurkundige Naspeuringen en uytvoerige navorsing van het groey der planten*. Epistolæ sunt ad varios viros eruditos Galliae, & Angliæ & Italiæ, de creticis plantis & marinis, etiam maritimis datæ. De tuberibus, Loti tetragonolobæ, aliarumque plantarum, bulbis plantas suas reparantibus: cum FAGONI epistola ejusdem argumenti. DHUISSE de propagatione plantarum. MORAN de iisdem tuberibus, N. STENONII de Astroite. J. SWAMMERDAM duæ epistolæ de Coralliis. Porro Catalogus plantarum Siciliae, inter quas Papyrus est & Opuntia; *Matthæi SLADI* epistola de Camphora, de Alcyonii specie. Corallium BOCCONE pro mero habet lapide.

EJUSDEM Epistola cum NATIO prodiit.

EJUSDEM *Osservazioni naturali ove si contengono materie medico fisiche e di botanica* Bologna anno 1684. 16°. *. *Observationes* 26. totidem auctoris amicis dicatæ. In obs. VII. plantas rariores delle pieve di Quero domini Veneti

neti recenset. Multum laudat Tetrahit & thalictrum ad ignotos aliquos infantum morbos, tum Cyclamen ad scrophulas, Aristolochiam ad icterum, Verbascum ad inflammationes. In obs. XII. Helleborum fetacei modo adhibitum in morbis animalium commendat. In obs. XIV. plantas aliquas agri Bononiensis recenset. In obs. XVIII. de Bupleuro gramineo agit, foliis caulinis cordiformibus perfoliatis. Obs. XXI. de causa perpetui viroris in nonnullis plantis. Obs. XXII. de eadem re, & de nonnullis plantis marinis. Pleraque in posterioribus operibus redeunt.

EJUSDEM, nunc monachi Cisterciensis & SYLVII nomine induti, *Museo di fisica e di esperienze decorato di osservazioni naturali* Venet. anno 1697. 4°. *.
Opus varium utique & misti generis. Observationes primo loco sunt, ad Magnates datae. Inter eas XII. est de Fungo Melitensi (Cynomorio), ejusque vi vulneraria. Obs. XIV. & XV. de Manna. Obs. XXI. de vi medica Lapathi acuti. Obs. XXV. XXVI. varia de plantis, miras quasdam proprietates habentibus, Tragio imprimis & Coriaria. Obs. XXXI. de oleo Juniperi. Obs. XXXIV. de medicata variarum plantarum vi. Obs. XXXVI. de vi medica plantarum vulgatorum. Obs. XL. XLI. de Corallio & plantis marinis, satis copiose, cum iconibus. Obs. XLII. de Serpentaria Virginiana & Contrayerva. Obs. XLIV. de Pistaciis. Obs. XLV. de Plantis marinis & Lithophytis. Obs. XLVI. de Fungis & plantis funginis, cum iconibus. Non contemnenda collectio, admixtae etiam plantae aliae rarae. Tenere oportet, credulum fuisse virum, & in viribus medicis plantarum liberalem.

Germanice prodiit cum titulo *Anmerkungen über natürliche Dinge, aus seinem Museo experimentalis physico zusammengezogen* Frankfurt und Leipzig anno 1697. 12°. editum.

Princeps viri opus eodem anno prodiit, *Museo di piante rare* Venet. anno 1697. 4°. *, Tabulae 131. sunt plantarum plerarumque spontanearum, quarum equidem non undique eadem est elegantia, pleraque tamen, ut absque charactere fieri potest, bonae. Ad BARRELERIUM (e) & CUPANUM (f) non paucas pertinere facile est observatu. Ut sunt, cum brevibus suis descriptionibus, pertinent tamen ad fontes rei herbariae, & potissimum etiam alpinae. Index harum iconum seorsim prostat. *Appendicem ad Musaeum*, de plantis Siculis agentem, cum nonnullis observationibus habet RIVINUS in Bibl. editum Venet. anno 1702. 8°.

In Journal des Savans anni 1676. PAULUS habet iconem Ferulae Opopanacis, cujus gummi in Sicilia pro summo adversus vulnera remedio habetur.

In *Miscellaneis Nat. Cur.* Dec. III. ann. IV. app. n. 9. aliqua habet de plantarum marinarum origine, Fungorum, Confervae, Fucorum, Corallinarum, Zoophytorum.

§. DCXXXV.

(e) Non diffidente BOCCONZ.

(f) Praef. ad hort. Catholic.

§. DCXXXV. Flor. SchuyL.

Florentii SCHUYL Catalogus plantarum horti Lugduno batavi Leidæ anno 1668. 8°. * Heidelberg. anno 1672. 8°. *. Nomina sola. In catalogo plantarum circa Leidam sponte nascentium, Calla recensetur, Cephæa marina, Kakile, Lunaria botrytis, inexpectata in humili solo herbula. Plantas Capenses & alias raras habet a BEVERNINGIO. Recusus est a J. HAUKEN Darmstat. anno 1679. 12°. * & a Jacobo GOTTSCHALK Plön. anno 1697. 8°. * Leid. anno 1718. 8°.

§. DCXXXVI. J. vander Groen.

Jan vander GROEN Hortulani principis Auriaci den nederlandzen hovenier Amsterdam anno 1668. 4°. *. Gallice *le jardinier du pais bas* Bruxelles 1672. 4°. BUR. Amsterdam 1670. 4°. Gallice & Germanice *Neuer Gärtner* Amsterdam 1669. 4°. VOGT. Alia tamen præcessit editio. Continet delineationes hortorum Magnatum, arbores, earumque cultum; deinde flores & plantas coronarias: inde bulbosas: variasque in hortis obvias, etiam vulgares & sylvestres.

EJUSDEM *Den verstandigen Hovenier*. Amsterdam eodem anno. Sunt opera hortentia, secundum menses, simpliciter omnia. Vires medicas addidit Petrus NYLAND medicus, cujus nomen præfigitur in editione Amsterdam 1686. Germanice idem est, ni fallor, *Der sorgfältige Hausvater, oder gründliche Anleitung zum Gartenbau, nach den 12. Monaten des Jahrs* Osnabrügg anno 1674. 4°. Video alium titulum *Den wyze jaar beschryver ontdecking van het werking der natuer eigenschappen van heesteren kruiden*. 4°. & ejus partem tertiam s. *den eeraaraen landbouwer*. 4°.

Idem v. d. GROEN conjunctim cum priori opere edidit *De Medicyn winkel of ervaren huyshouder*. Amst. eodem anno. Medicamenta vulgaria secundum morbos. Gallice etiam prodierunt, cum *Jardinier du Pais bas, la boutique à remèdes pour les animaux, & le traité des Abeilles*. Bruxelles anno 1672. 4°. BURETTE. Amsterdam 1670. 4°.

Idem Petrus NYLAND Amsterdam anno 1670. 4°. * 1679. WACH. 1680. 12°. CARLS. subjunxit *De Neederlandze herbarius of Kruytboeck*, Plantæ vulgaræ, secundum alphabeti literas, cum icunculis, descriptione & medicatis viribus. Germanice *ræres medicinalisches Kräuterbuch* Osnabrügg 1678. 4°.

EJUSDEM *het vermaakelyke landtleeven* Amsterdam 1669. 4°. *

§. DCXXXVII. Moyse Charas.

Moyse CHARAS Histoire naturelle des plantes, des animaux & des minéraux, qui entrent dans la composition de la thériaque Paris anno 1668. 12°. (*Journal des Savans*) anno 1685. 12°. * & 1691. 12°. , cum titulo *Thériaque d'Andromachus*,

machus, avec une description, &c. Carmine Sapphico theriacam describit, inde percurrit medicamenta, quæ eam longissimam Antidoton ingrediuntur: eas describit, & signa addit bonæ notæ. Opii habet præparationem & analysin, sic Glycyrrhizæ, Hypocistidis. Rhaponticum, ex Lapathi genere, ipse legit in Monte Genevre; Nardum Celticam bene describit. Carpit in hoc auctore Cl. JUSSIEU (g), quod non satis certos plantarum characteres dederit, neque venena distinxerit, ad quæ theriaca prodesset. Germanice *Beschreibung der Vipper und des Theriaks* Frankfurt 1679. 8°. Latine Genev. 1684. 4°.

EJUSDEM *Pharmacopée Royale, Galénique & Chymique* Paris anno 1672. 8°. FALCONET, anno 1676. 4°. FALCONET, anno 1681. 8°. *Journal des sçavans*; Paris anno 1692. 4°. Lyon 1693. 4°. ASTR. & 1753. 4°. *augmentée par L. M. avec les formules & un traité des eaux minerales.* Latine Genev. anno 1684. 4°. BURETTE. *Matéria medica ejusque elaboratio in usus clinicos, tum Galenica, tum chemica.* Multi analysin dedit, & in vinum & acetum de generationem descripsit. Miserum vitæ finem fecit. In Hispaniam enim cum se contulisset, in carceres Inquisitionis ob religionem conjectus est, & denique jam senex fidem abjuravit (h).

§. DCXXXVIII. *Diarium Tinussi.*

Hoc anno, tum sequentibus, ad annum usque 1675. prodiit Romæ apud *Nicolaum Angelum TINASSI Il giornale de letterati* 4°. opera *Francisci NAZARI.* Non est versio Parisini *Journal des Savans*, ut vulgo dicitur; adjecta sunt enim, quæ in Italia prodierunt, & passim etiam observationes, ut vocant, peculiare, deinde ad finem excerptum diarii Gallici. Ab anno 1675. duo sunt diaria hujus tituli. Prius ejusdem NAZARI, apud *Benedictum CARRARA*, ad annum usque 1679. continuatum: alterum ab anno 1675. ad annum 1679. apud *TINASSUM, J. CIAMPINI & L. A. PORZII* cura, ut anno 1675. 1676. 1677. titulum NAZARI retineret. Ab anno 1679. ad 81. solius TINASSI nomen superest CLEM.

§. DCXXXIX. *Ezreel Tongue.*

Ezreel TONGUE De succo plantarum experimenta dedit in *Transf. Phil.* n. 43. Adscendere unice, neque descendere succum.

IDEM n. 44. Infitos in radices ramos comprehendere; arbores radicibus in aëre suspensis vivere.

IDEM n. 46. Consilia varia ad experimenta suscipienda, ex quibus natura vegetationis declaretur. Succi aceris ad cerevisiam coquendam utilitas.

IDEM n. 57. Etiam calidiori tempestate fluere succum aceris, cessare frigidiori etiam juglandem n. 58.

§. DCXL.

(g) De la thériaque pref.

(h) *Hist. lit. du Règne de Louis XIV.* p. 162.

§. DCXL. *Robertus Morison.*

Roberti MORISON Hortus Blesensis auctus, accessit Index plantarum in horto contentarum, nemini scriptarum, & observationes generaliores, seu PRÆLUDIORUM pars prior Londin. anno 1669. 8°. * GASTONI primum Amelianensi serviit, qui Blesis hortum condiderat: inde Professor botanicus Oxonii fuit: vir in horto eruditus, in quo plantas sub oculis haberet, earumque fructus commode inspiceret. Ita factum est, ut ab ea plantæ parte methodum sensim desumeret, (cujus cum hoc libro dat primas lineas, arborum & fruticum, quas nunquam in magno opere elaboravit, deinde plantarum humiliorum). Ita *hallucinationes* C. BAUHINI natæ sunt, invidiosum opus, quod cum horto Blesensi prodiit. Laborat fere in plantis C. BAUHINI in ordinem cogendis, quas solet transferre ad eas plantas, cum quibus proxime consentiunt: plerumque bene, ut a posteris MORISONI consilium adoptatum sit. Puriores paulatim classes præparat, male conjunctas ut *Lyfimachias* priorum, divellit. Genera passim constituit, ex filiqua biloculari *Astragalum*, ex crasso fructu *Caehryn*; passim etiam plantas aliquas describit, ut *Myosuro* adfinem foliis divisis.

Animadversiones in III. Tomos historie plantarum J. BAUHINI. Ejusdem generis & scopi sunt, plerumque veræ.

Dialogus inter socium Collegii Regii Londinensis & botanographum regium. Genera docet ex characteres constituere, ut *Ranunculum*, rejectis notis a sapore, vi medica, foliis serratis. Omnes plantas ex femine provenire defendit.

Catalogus ipse est ex BRUNYERO, sed auctior. Ei subjicit MORISONUS catalogum plantarum nemini scriptarum, quarum bene multæ quidem dudum innotuerunt, ut *Myrrhis aurea*, *Bellis Tanaceti folio*, *Brunella alpina*, *Conyza acris annua alba*, *Ranunculus ceratophyllus*. Plurimæ aliæ meræ sunt varietates; intercedunt tamen raræ vel novæ, ut *Spergula femine foliaceo*, *Dantia*, *Ranunculus arvensis minimus*: *Sium ferulaceum*, *Trifolium*, ut puto p. 314., *pratense majus album*, *Vicia præcox minima*. Multas in Gallia potissimum legit, in qua diu vixit, aliæ sunt exoticæ originis.

EJUSDEM *Plantarum umbelliferarum distributio nova per tabulas cognationis, ex libro natura detecta* Oxon. anno 1672. fol. *. Specimen est magni operis. Umbelliferas nempe auctor ex feminibus disponit, exque habitu, quarum icones exhibet, elegantes, plantarum vero descriptiones breves. Subjungit umbellatas, improprie sic dictas, *Valerianam*, *Thalictrum*, e minus certe umbelliferarum dissimile, *Pimpinellam*, *Filipendulam*. Inde sequuntur umbellifera, quas novas putat, aut ab aliis male locatas. EJUSDEM iterum *hallucinationes* C. BAUHINI. Denique *perpulchræ figuræ foliorum, etiam ramorum, plantarum umbellatarum vel adfinium*. Novus titulus anno 1715. præfectus est, opus non mutatum.

EJUSDEM *Plantarum historia universalis Oxoniensis, seu herbarum distributio nova per tabulas cognitionis, ex natura libro detecta* Oxon. anno 1678. fol. & mutato

mutato titulo anno 1715. fol. *. Arbores nunquam prodierunt, quæ pars I. futura erat operis, et si SCHELHAMMERUS se totum MORISONI opus apud Auctorem perfectum se vidisse testis est (i): initium adeo ab altera parte sumitur. Tabulæ sunt insignibus *donatorum* ornatae, & referunt species plantarum, modo melius sculptas, modo minus bene; descriptiones breves, neque ejusmodi ut satisfaciant: critica adhibita est non optima, ut sæpe eadem planta repetito occurrat. Habet tamen etiam sibi propria. Methodus ex fructu & habitu composita. Ad Partem II. pertinent I. Bacciferae, confusa classis: altera fusa scandentium, ubi cucumeraceæ mixtæ cum convolvulis, & Lupulo. Sect. II. est Leguminosarum, ubi confusæ, post Trifolia, Potentillæ, Alchemilla, Sinapifera, aliæ. Sectio III. est Cruciatarum, cum subjectis Veronicis. Sect. IV. Liliaceæ. Admixtæ Caryophyllatae, Anemonæ, Ranunculi. Sect. V. est farrago tricapsularium, unicusularium, bicapsularium, quadricapsularium, quinquelocularium, flore regulari, irregulari, nullo, apetalorum, monospermarum, dispermarum, trispermarum.

Tomus III. a Jacobo BOBART filio hortulano (k) a morte auctoris, ex schedis imperfectis paucisque tabulis editus fuit anno 1699. fol. & 1715. fol. *. MORISONUS enim immaturo fato anno 1683. abreptus fuerat. Sectio VI. est plantarum flore composito, ubi commixtæ discoideæ, radiatæ, diplocaeræ. Sectione VII. continentur Planipetalæ, & admixtæ aliæ, corymbiferae, papposæ, & Valerianæ, iterumque in eadem sectione radiatæ & capitatae, cum Eryngio, Diplaco, Cacto. Sectio VIII. Graminum est, quorum magnus est numerus, icones vero, quam reliquæ, pulchriores: subjectæ aliquæ plantæ liliaceæ, Plantaginee & Pimpinellæ. Sectio IX. est umbelliferarum, & stellatarum. Sectio X. Tithymalorum & Ricinorum. Sectio XI. Verticillatarum cum asperifoliis, inter quas intrusum est Heliotropium tricoccum. Sect. XII. iterum farrago est ex multifiliis, Saxifragis, Aretis, Gentianis, Chrysofplenio, Pirola, Trientali, Orchidibus. Sectio XIII. farrago bacciferarum non frutescentium. Sectio XIV. Filicum. Sectio XV. Muscorum, Lichenum & Fungorum, quibus præpositæ sunt plantæ floridæ, de quibus locandis auctor desperaverat, Limonium, Statice, Acanthus, Plantaginella, Xanthium, aliæ. Musci & marinæ plantæ numero excellent. Adparet, methodum vix ullam ab AUCTORE servatam esse: icones tamen numerosæ, & sæpe propriæ, utilitate non carent. Judicium de viro meum idem fere fuerit, quod RAJI.

§. DCXLI. Johannes Swammerdam.

Johannes SWAMMERDAM, Insectorum eximius observator, exigua parte plantas adtigit. In *algemeene ontleding van bloedelooze diertjes*, quæ Ultrajecti

(i) *Additam. ad CONRING.*

(k) UFFENBACH Reis. III. p. 163. 164.

jecti anno 1669. 4°. *. Latine vero anno 1685. 4°. *, cum nomine *Historia generalis insectorum* prodiit, vegetatio continetur Tunicae. In *bibliis vero natura posthumis*, Leidæ anno 1736. fol. excusis, continetur fabrica feminum Filicium, & anulorum elasticorum, quibus pollen continetur.

§. DCXLII. *Benedictus Stella.*

D. *Benedetto* STELLA, de Civita Castellana, *Il Tabacco, opera nelle quale si tratta dell origine, historia, coltura e preparazione, qualita, natura, virtu, ed uso in fumo, in polvere, in foglia, in lambitivo, ed in medicina della pianta detta Tabacco* Rom. anno 1669. 8°. *. Nominis ortus, species tres — non provenire in Gallia, Germania, frigidis regionibus. Neapoli sempervirere, & aliquot annis superesse. Succum in America cum vino Hispanico coqui, addi Anisum, Zingiber, & folia in eo succo macerata suspendi, ficcari. Succum curare vulnera, tineam. Fumum ductum prodesse hominibus phlegmaticis, militibus. Primos Anglos fumum in Europa traxisse. Romam novum morem adduxisse *Virginium* URSINUM. Utique cerebrum ab eo fumo denigrari: & ab ipso etiam pulvere cerebrum fædari. Italicum optimum esse. Electarium Nicotianæ ad varia prodesse; Succum ad scrophulas. Calculum se de urethra expulisse fomento, in quo Tabacum cum aqua & vino coctum erat. Multa contra MAGNENUM.

§. DCXLIII. *Georgius Christophorus Petri.*

Georgii Christophori PETRI *Asylum languentium, seu Cardus vulgo benedictus* Jenæ anno 1669. 8°. *. Florum odorem esse, qui pirorum moschatellinorum. Farraginem formularum tradit, quas hæc herba ingreditur, viresque pene ad omnes morbos extollit.

EJUSDEM disp. *de pane & vino* Erford. 1698. 4°. PL.

§. DCXLIV. *Joh. Worlidge.*

Joh. Worlidge *Systema agriculturae (Horti culturae ut puto) Of the severall ways of tilling planting sowing manuring of all sort of gardens, Orchards, &c.* London anno 1669. fol. 1677. 8°. SEQUIER. tum anno 1716. 8°. cum instrumentorum descriptione.

EJUSDEM *Of husbandry* London 1675. fol. EVEL. idem forte opus:

EJUSDEM *Vinetum Britannicum or a treatise of Cyder and other drinks, extracted from fruits growing in the Kingdom, with the arts of propagating all sorts of vinous fruitles &c.* London anno 1678. 8°. 1691. 8°. SEQUIER; & seorsim *The most easy method of making Cyder* anno 1687. 4°. 1691. 8°. OSB.

Num hic de melle plantarum, ex earum exhalatione egerit? non novi, certe hujus viri de ea re adnotationes laudari video. Judicium viri laudat Cl. MILLS Vegetabilia omnia aqua nutrirî negavit.

EJUSDEM *The art of gardening* London anno 1700. 8°. OSB.

§. DCXLV. *Timotheus* à Roll. *Alii.*

Timothei a ROLL *Neues Blumenbüchlein, wie alle Blumen gepflanzt werden müssen, &c.* Costanz anno 1669. 16°. * Zug anno 1687. 16°. * (1), a GREFFLINGERO recufum Francofurti 1684. 12°. Hanover 1692. 8°. Lego etiam J. G. SPENGLER'S *Blumenbüchlein* Costanz 1693. 12°. & 1691. 12°. ; an diverfum? Posthumum opusculum. Horti situs, sepes, instrumenta terræ: florum per classes cultus: & peculiariter, Tuberosæ, Tunicæ, Tulipæ, Anemones, aliquot aliorum florum. De oleribus aliqua, simpliciter, & absque fuco.

JURGEN ANDERSEN und VOLQUARD YVERSEN *Orientalische Reisebeschreibungen* Schlesvic 1669. fol. si huc faciunt.

NICOLAS VILLAUT de BELLEFOND *Relation des cotes d'Afrique apelées Guinée* Paris 1669. 12°. BUR. 1749. 12°. Anglice versa London 1670. 8°. BODL. Continet etiam fructus regionis. Adierat anno 1666. 1667.

TARDUCCIO SALVI *il chirurgo* Rom. 1669. 4°. L. VIII. agit de natura simplicium, ad alphabeti ordinem, cum aliqua descriptione & usu, breviter & simpliciter B. B.

BENEDETTO CASTELLO *Alcuni opuscoli filosofici.* Inter ea est l. de conservandis granis Bonon. 1669. 4°. CLEM.

J. FLAVELL *husbandry spiritualized or the heavenly use of earthly things* London 1669. 4°. BODL.

Recueil de remedes & secrets tirés des memoires du Chev. DIGBY avec plusieurs autres secrets & parfums très experimentés par J. MALBEC de TREVEL Paris 1669. 8°. WASSENAAR. Conf. p. 510.

De verstandige Kock Amsterdam 1669. 4°.

Robert de BBRQUEN *les merveilles des Indes orientales & occidentales* Paris 1669. 4°.

Le Jardinier universel ou les delices innocentes de la culture des Jardins par le S. GABRIEL Montbelier 1669. 8°. HOTT. EJUSDEM *allgemeiner Gärtner* Stuttgart 1671. 8°. Eslingen 1673. 8°. ex Gallico versus a J. G. SCHARFENSTEIN.

An differt Peter GABRIEL'S *Kunsterfahrner Blumen - Küchen - und Baumgärtner* Stuttgart 1682. 12°. Tübingen 1756. 8°. 1767. 8°.

Der Reichsgärtner Stuttgart 1682. 12°. zum vierten mahl aufgelegt.

LESEURRE de la BELLERIE *Description du vignoble de Garanbaud, & discours sur la crapule* Lyon anno 1669. 8°. FALCONET.

Georg.

(1) Titulum reperio der *Schweizerische Botanicus.*

Georg. ILMER de *Tilia* Lipsiæ anno 1669. 4°.

Valentin KAPFER's *Unterricht, wie die Maulbeerbäume in Deutschland zu Erziehung der Seidenwürmer zu cultiviren* Wien 1669. 8°.

Christophori FAHRENHOLZ *officina pharmaceutica Brandenburgica s. catalogus medicamentorum quibus officina Aulica anno 1669. instructa fuit* Berlin 4°. TREW.

§. DCXLVI. *Petrus Lambecius.*

Petri LAMBECII, Hamburgensis, Bibliothecarii Cæsarei, *commentarii de Bibliotheca Cæsarea Vindobonensi* multa habent huc facientia. In L. II. Viennæ 1669. fol.* edito fusillime agit de codice celeberrimo DIOSCORIDIS, jussu JULIANÆ ANICIÆ sexto seculo depicto: tum de aliis codicibus DIOSCORIDIS, deque CRATEVA & aliis herbariis.

In L. VI. ib. 1674. fol.*. Medici græci traduntur, & de EUTECHNII ad NICANDRUM scholiis, deque codicibus DIOSCORIDEIS.

Habet etiam aliqua de frumento pervetusto.

§. DCXLVII. *Johannes de la Quintinie.*

Jean de la QUINTINIE Pictavus, celebris Hortulanus Regius de cultu Melonum Phil. Trans. n. 45. 46.

EJUSDEM *Instruction pour les Jardins fruitiers & potagers* Paris anno 1690. 4°. 2. Vol. FALCONET. anno 1695. 4°. 1760. 4°. 2. Vol. cum tractatu de cultu florum; sic Amsterdam anno 1692. 4°. HOTTON. 1697. 4°. * auctus libello de Melonum cultu. Porro Paris anno 1715. 4°. 2. Vol. anno 1730. 4°. 2. Vol. 1746. 4°. 2. Vol. 1756. 4°. 2. Vol. cum titulo *parfait jardinier*. Anglice conversus a Johanne EVELYN Lond. anno 1693. fol. Italice *Trattato delli alberi fruttiferi* Bassano anno 1697. 8°. Venet. anno 1704. fol. Belgice *nieuwe Nederlandze hesperiden, & iterum snoei konst der oost boomen door Gædhals & denuo de nieuwe naauwkeurige Nederlandze kovenier*. In compendium redactus, cum additamentis Georgii LONDON & Henrici WISE London anno 1699. 8°. OSB. 1701. 8°. quæ editio tertia est. Hæc ex Cl. SEGUIER. Prima hic occurrit lexicon, quo instrumentum rusticum declaratur. Tunc de terra hortensi, de fossione, stercoratione, uno verbo de laboribus hortensibus. Peculiariter de arboribus muro adfixis, nanis, & foli permixtis, de earum putatione &c. quam potissimum horticulturæ partem perfecit subtilius quam le GENDRE. Arbores docuit decapitare; incrementa earum moderari, & vix quidquam prætervidit. (m). Varietates fructuum horæorum, earum selectus, compositio

Z z z 2.

&

(m) On fruitrees:

& ordo, fufius quam apud priores fcriptores omnes ab eo tractantur. De plantatione, feminariis, putatione, in qua multa mutavit, de confervatione fructuum, de infitione. Sequitur hortus oleraceus: olerum & herbarum edulium catalogus, fecundum alphabeti literas difpofitus. Opera menftrua. Terra cuique oleri apta. Inde heſperidum cura, & cuſtodia hiberna, educatio & ornatus. Tunc adnotationes variae, per experimenta natæ, de plantarum vita, fucco, fructu. Multum a gnaris viris laudatur, ut a Cl. d'ARDENNES in *l. année champêtre*; carpitur a R. SCHABOL. Reliqua hujus collectionis non ſunt ejusdem auctoris.

§. DCXLVIII. *J. L. Bausch, & Academia Naturæ curioſorum.*

J. *Laurentius* BAUSCH, medicus Suinſurtenſis, Calendis Januariis anni 1652. novam ſocietatem ad commoda publica convocare cepit, ex medicis potiſſimum Germanicis compoſitam. Scopus erat colligere in communem theſaurum, quæ quisque utilia adnotaverat. Inde anno 1665. novæ ſocietatis PRÆSES cepit edere, ad formam, quam ea ſibi præſcribebat, duos libellos de *Aetite & Hamatite*. Anno vero 1670. primum volumen *miſcellaneorum Academiae naturæ curioſorum*, ſeu *Ephemeridum medicophyſicarum* Lipſiæ prodiit 4°, cujus porro tres decades; inde *Centuriæ decem*; denuo *Volumina X.*, & nuper *quatuor Volumina novorum actorum* prodierunt. Major pars operis tradit adnotationes ſodalium ſolitarias. In *appendice* sæpe integra opera, sæpe etiam vitæ ſodalium reperiuntur. Imperatoris auctoritas anno 1677. ad novum inſtitutum acceſſit. Majora privilegia impertita ſunt anno 1687. Acta, ſeu *Ephemerides*, de quibus potiſſimum nobis fermo eſt, ſub prima initia ſaporem retinebant ſæculi, ut ad miracula augenda, monſtrificasque fabricas plantarum ornandas, multi inter auctores reſpicerent, icones etiam diu rudiuſculæ prodierunt. Paulatim autem his vitiis eſt proſpectum, & DILLENIORUM, TREWIORUM egregiæ adnotationes, & integra opuscula, acta Academica ornaverunt. Nos cum ſuis auctoribus, quæ melioris uſus videntur, decerpta reſcribemus; multa omiſſuri, ne in immenſum opus excreſcat. Cum denique non una fuerit magni operis editio, conandum eſt, ut primæ potius, quam nuperæ, ad manus ſint.

Germanice verſæ nuper prodire ceperunt, a pluſculi tomii editi ſunt, paſſim etiam emendati.

Hujus Academiae *hifloriam* edidit vir ILL. *Andreas Elias* BUCHNER Hall. anno 1755. 4°. * poſt priora fragmenta G. *Wolfgang* WEDELII & *Michaelis* BERNHARDI VALENTINI.

§. DCXLIX. *Georgius* Seger. *G. Hier. Welfch.*

Georg. SEGER Thoruniſis in *Miſcellaneorum curioſorum* anno I. n. 8. De *Polygono coccigero Polenico* obiter egit. In anni II. n. 55. *Fungus anthorpo-*

thorpomorphus, pictoria icon. Nux Indica cercopithecum referens est anni VI. VII. n. 129. De radicibus Althææ acrimonia anni IX. X. n. 100.

Joachim. Georg. ELSNER De Vincetoxici utilitate, ad scrophulas Eph. Nat. Cur. Dec. I. ann. I. n. 57.

Job. JAENIS Buglossum fasciatum n. 102.

Georg. Hieronymus WELSCH vir eruditissimus in eodem I. anno egit n. 151. de Xylaloe. In n. 152. ostendit, quod vulgo dicitur lignum Sassafras, radicem esse, non lignum. In n. 159. de fructibus Americanis non descriptis, tribus, cælato, cardioide, triastere radiato. Anno 1672. n. 31. de lacruma Opuntiana: n. 33. de Myrobolano VI. BONTII: n. 34. de Fungillo minimo. Anno 1677. n. 44. de fungillis in radice Citri natis.

Epistolam dedit ad J. Mathiam FABRUM de Toxicorum Arabicis antiquitatibus & Romanis.

EJUSDEM *Micromimematum* Centuriæ III., in *Miscellaneis Nat. Cur.* Anni IV. & V. excusa, multas plantarum medicatarum minus notas facultates continent.

EJUS *Hecatostææ* II. observationum physico medicarum prodierunt Augustæ Vindel. anno 1675. 4°. *. Pluscula ad rem herbariam faciunt. Nuclei Pinei Moluccenses cathartici: virtutes Chamæpityos ad podagram, Pneumonantes ad asthma. Fructus Halicacabi a tactu amarescunt. Cortex aromaticus Kerf Arabum, inter medicamenta merito revocandus. Plantæ aliquæ marinæ. Anthophylli non descripti. Lignum Nucis aromaticæ, & fructus Americani non dicti. Anatome feminis Convolvuli. Filum marinum. Anthora Arabum. Excrementa Quercus. Abutilon. Terebinthina ex Chrysanthemo peruviano & gummi. Pilulæ Salignæ. Conyza Hippoc. Varia gummata nova. Gilfenech alatum. Lycopersica ad dysenteriam. Gallæ Salvix, Chamæleontis, Betulæ. Gummi Imperatoriæ, Sileris, Peucedani.

EJUSDEM *De medicis & medicamentis Germanorum Lipsiæ* anno 1688. 4°.

§. DCL. *Varii.*

In *Francisci BERNIER itineribus* Paris anno 1670. 12°. & alias editis, & Amsterdam anno 1724. 8°. * multa bona, vix tamen ad rem herbariam pertinentia occurrunt; aliqua de potu narcotico Poust, qui magnatibus pro supplicio est.

J. Rud. SALZMAN & ROSA de Rosa Argentor. anno 1670. 4°.

J. GREFE de coronis epularibus Lipsiæ 1670. 4°. B. BOEHM.

Gabriel G. ARNOLDI de zoophytis Lipsiæ 1670. 4°.

Christ. HOFMAN *ficus arbor philologice considerata* Jen. 1670. 4°. BURCKH.

Christoph. CALDENBACH *de lauro* Tubing. 1670. 4°.

EJUSDEM *de olea* ib. 1679. 4°. EJUSD. *de palma* ib. 1679. 4°. *de vite* 1683. 4°. RIV.

Christian GRUBEL *κηπολογία s. consideratio horti* 1670. 4°. SEG.

J. STRAUCH *de vinolentis* 1670. recus. 1722. 4°.

Hoseas BACCUET, Genevensis pharmacopœus. *Ejus apothicaire charitable* Genev. 1670. 8°. *de alimentis & medicamentis vulgo usitatis.*

Christ. HEINSIUS *de Manna nostræ cum Manna Israëliitarum convenientiæ* Francf. Viad. 1670. 4°.

J. Michael WANSLEBEN *relatio de statu presente Ægypto* 1670. 12°. etiam vegetabilia tangit.

Nicolai CHESNEAU Cel. clinici, *pharmacie theorique* Paris 1670. 4°. & *nouvelle edition* Paris anno 1682. 4°. BUR.

In *observationibus* vires peculiâres nonnullarum plantarum laudatas reperias, ut Ranunculi flammæi.

J. Hiskie CARDILUCH *Stadt- und Landapotheker* Frankfurt 1670. 8°. Nürnberg 1677. 8°. ZOCH.

EJUSDEM *arzneymische Wasser und Signaturkunst* Nürnberg 1680. 8°. 1725. 8°.

EJUSDEM *Dietbüchlein, oder Speis, Trank und Lebensordnung in Gesundheit und Krankheit.*

EJUSDEM *Evangelische Kunst der Natur. Frühling* Sulzbach 1685. 8°. *Sommer* ib. 1688. *Herbst* ib. 1697. *Winter* ib. 1702. 8°.

IDEM edidit Bartholomæi CARRICHTER *Buch von der Harmonie, Sympathie und Antipathie der Kräuter und ihrer vier ersten Materien* Nürnberg 1686. 8°. & appendicem addidit. Alchemista, & homo heteroclitus.

Fr. Henrig. DEVILLACORTA Archiatri Caroli II. *de alimentorum facultatibus, de iisdem in particulari, de venenis*, in III. Tomo operum Lyon 1670. fol.

Christ. WINKELMANN *medicamenta officinalia precipua* Witteberg. 1670. fol.

Nicolai GERVASII *secundanea* Panorm. 1670. 4°. MONGIT.

EJUSDEM *Bizarrie botaniche d' alcuni semplici di Sicilia publicatee, dichiarate* Neapoli 1673. 4°. MONGIT.

EJUSDEM *Norma tironum pharmacopolarum Galeno sagirica* Neapoli 1673. 4°. MONG.

EJUS-

EJUSDEM *Antidotarium Panormitanum Pharmaco chymicum* Panorm. 1670. 4°.*
& a filio auctoris cognomine correctum & locupletatum. Panorm. 1700. 4°.

Andreas GLORETZ Haus- und Landbibliothek Ratisbon. 1670. fol. Leipzig
1701. fol. Nürnberg 1719. fol. 2. Vol. *Continuation der Landbibliothek* Aug-
spurg 1701. fol. 4. Partes. Non laudat MUNCHHUSIUS.

Simon COTEREAU DUCLOS De plantarum analyfi & principiis, & de co-
loribus alcali & acidum indicantibus *Mem. avant.* 1699. anno 1670. 1671.

Hòc etiam anno analyfes plantarum BOURDELINUS moliri cepit.

Francisci SYLVII de le BOE De *Opii natura & usu medico* Leidæ anno
1670. 4°. & in operibus.

Guilielmi HUGHES *The compleat vineyard or the way of planting of vines*
and advancing english wines London anno 1670. 8°. OSB.

EJUSDEM *Flowergarden, how most flowers are orderd, increased, &c.*
anno 1672.

EJUSDEM *American physician or a treatise of the roots plants trees &c.*
growing in the English plantations — with a discourse on the cacao tree — and
the ways of making Chocolate London anno 1672. 12°. SEGUIER.

Gabriel REEVE *Directions for the improvement of barren and heathy land*
London anno 1670. 4°. lego & 1674. 4°.

§. DCLI. Aug. Quirinus. Rivinus.

Q. Septimius Florens RIVINUS & Augustus Quirinus RIVINUS *An plantarum*
vires ex figura & colore cognosci possint Lipsiæ anno 1670. 4°.*? Aliquam ta-
men signaturarum vim esse. Tanquam *Q. SEPTIMII FLORENTIS* opus citat
Cl. SEGUIER.

Inde A. Q. RIVINUS, vir alioquin aliquantum paradoxus, magnum opus
suscepit, novam nempe stirpium methodum, & universarum plantarum icones.
Edidit ergo Lipsiæ anno 1690. fol. 1696. 12°.* & 1720. 12°.* *Introductionem*
generalem in rem herbariam. Methodum simplicissimam a floris fabrica sumere
tentavit, ut quisque flos simplex, aut in duo, tria, plura petala divisus fo-
ret: addidit autem numero divisionum regularem fabricam, in qua ambitus
floris undique a centro æque distaret, omniaque segmenta sui forent similia:
aut irregularium, ubi partes neque undique sui similes, neque similiter di-
positæ essent; separabat autem flores uniformes a regularibus, irregulares a
difformibus. Nomina etiam brevissima reddidit, ut vel unica voce contine-
rentur, vel duabus, omnino cujusmodi nunc sunt nomina trivialia LINNÆI.

Ea

Ea nomina exploſit, quæ integram phraſin replerent. Arbores cum herbis utiliter conjunxit.

In libello, quem dixi, animadvertit in RAJUM & MORISONUM.

In editione III. adverſus DILLFNIUM ſe tuetur, juvenem herbarum jam peritum, quem honoratus ſenex miraretur aliquid contra ſe audere, & aſperime, potiſſimum ad finem, reſpondet.

IDEM ad J. RAJUM *epiſtolam* dedit Lipſiæ anno 1694. 4°. Londini anno 1696. 8°. * excuſam, cum RAJANÆ *ſynopſeos editione II.* Contra arborum & plantis reliquis ſeparationem. Contra claſſes naturales, & pro numeri dignitate in ſeparandis generibus.

Porro tabulas *plantarum flore difformi*, quas ſuo ſumtu curaverat, cepit edere. In iis ad flores potiſſimum reſpexerat, quare ſummas ſæpe partes plantæ ſolas exprimit. In univerſum icones egregiæ ſunt: in poſterioribus exemplis auctæ nonnullis plantis rarioribus. Facile vero videas virum ſplendidum hortis potiſſimum uſum, minusque fuiſſe peritum earum, quas natura ipſa ſponte ſua, ſed rarius produceret. *Ordo* adeo *plantarum*, quæ ſunt *flore irregulari monopetalo*, prodiit Lipſiæ anno 1690. fol.* Valerianæ ſunt; & aſperifoliæ, & verticillatæ, deinde difformes varii generis, loculorum numero diverſæ, etiam bacciferæ, & ex liliaceis, & ſpathaceis aliquæ. Genera ſolebat facile dividere, etiam ne pharmacopœorum linguam turbaret: characteres generum breves dedit.

Secutus eſt anno 1691. *ordo plantarum, quæ ſunt flore irregulari tetrapetalo* *; papilionacæ: deinde variæ, Tithymali ob fructum pendulum, Thlaſpidium, Baſſamine, Veſicaria.

Anno 1699. edidit *ordinem plantarum, quæ ſunt flore irregulari pentapetalo* *. Hic omnes umbelliferas collegit, etiam quæ petalis ſunt æqualibus & ſimilibus, ſufficiebat enim ad diſcrimen RIVINO, quod non unicum in medio centro ſtylum habeant. Incommodum eſt ſubinde, quod ima folia deſint, quæ a ſupremis differunt. Subjunxit Geraniæ, Violas, Hippocaltanum, multiſiliquas aliquas & Pirolas, quarum aliquæ, etiam in RIVINI methodo, flore ſunt regulari.

Sumtibus exhaustus non multum ultra hos ordines progreſſus eſt. Tabulas tamen *hexapetalorum irregularium* paraverat, ſæpe a RUPPIO citatas. Eas diu ab ILL. VIRI morte LUDWIGIUS edidit, nullo ſermone addito. Orchides ſunt, & Melianthus. Species hic, ut paſſim in opere nimis multæ, confuſæ, miſtæ etiam cum palmatis bulbosæ. Splendidiſſimum cæterum opus, & quod a paucis ſuperetur, ſi omnia reputaveris.

EJUSDEM *Cenſura medicamentorum officinalium*, Lipſiæ prodiit anno 1701. 4°.*. Ad ſtirpes querelæ pertinent de ſpuriis plantis, paſſim alieno cum nomine, venalibus. Multa etiam ex plantis ita præparari queritur & ſervari, ut inutilia ſiant.

stant. Redit in Cl. viri disputationibus medicis, in unum fasciculum collectis, quæ Lipsiæ anno 1710. 4°. * prodierunt. Inter eas hæcenus etiam ad plantas pertinent disputationes de medicamentorum proprietatibus, & de medicamentorum dubio effectu.

EJUSDEM *de remediis antepilepticis* Lipsiæ 1692. 4°. Riv.

Bibliothecam botanicam, auctorum, qui botanicen per 2000. annos tractarunt, Imagines vitas & scripta cum figuris æneis 200. inedita reliquit,

§. DCLII. *J. B. du Hamel.*

J. Baptista du HAMEL, viri disertissimi, & Academiæ Parisinæ a manu, *de corporum adfectionibus manifestis & occultis* Paris anno 1670. 12°. *. Vires etiam medicamentorum & venenorum tangit.

In *consensu veteris & novæ philosophiæ* Paris. anno 1678. 4°. & Noribergæ anno 1681. 4°. * & London 1685. 8°. excuso CHION, etiam fabrica plantarum ad GREWII & MALPIGHII sensum describitur.

Sic in *Philosophia veteri & nova* Paris anno 1681. 12°. 6. Vol. de viribus occultis medicamentorum.

§. DCLIII. *Daniel Ludovici.*

Danielis LUDOVICI, Medici Gothani, qui multum in materie medica laboravit & in pharmacia, exstat in *Eph. Nat. Cur.* Dec. I. Ann. IV. V. n. 199. diff. qua Dudaim esse tubera contendit.

N. 200. De spiritu conorum abiegnorum.

N. 201. De vino & cerevisia perficiendis.

Ann. IX.-X. n. 35. De Cinnamomi decocto adversus mensium profluvium.

EJUSDEM *Pharmacia moderno seculo applicanda* diff. III. Gothæ anno 1671. 12°. 1685. 8°. Amsterdam. (Hamburgi alii) anno 1688. 8°. Hamburg. 1728. 8°. Hafniæ 1693. 8°. & in operibus omnibus Francofurti anno 1712. 4°. * & Gallice, *Traité du bon choix des médicamens, commenté par ETTMULLER* Lyon anno 1710. 8°. 2. Vol. dissertationes III. Germanice versæ a J. HEIMREICH 1714. Eximius liber, etsi dictio contortuplicata & parenthesisibus supra omnem modum intricata est. Scopus viro fere fuit, medicamenta inutilia rejicere; quæ bona sunt, ea ita præparare, ut optimum effectum edant. Multa vero hic de plantarum viribus, & de arte earum virium conservandarum, utiliter dicta occurrunt.

Thesaurus Ludovicianus s. compendium materiæ medicæ noster WOLFGANG CHRISTEN concinnavit Bern. 1707. 12°. Noriberg. & Altorf. 1720. 4°. long. HUTH.

§. DCLIV. *Arnoldus Montanus.*

Arnoldi MONTANI Beschryving van America en t'Zuydland Amsterdam anno 1671. fol. *. Collatitium opus, in quo topographia Americæ, cum perpulchris iconibus continetur, etiam cum aliqua historia naturali, & arborum iconibus. Germanice vertente *Pet. v. ZESEN* auctius Amsterdam 1672. fol. *.

EJUSDEM *denkwürdige Gezantschaften der ostindischen Gesellschaft nach Japan* Amsterdam 1670. fol. UFF. vertente *P. v. ZESEN*.

EJUSDEM *Ambassades des Hollandois vers les Empereurs des Indes* Amsterdam anno 1680. fol. BURETTE, FALCONIER.

§. DCLV. *Dominico Magri & F. Nairon.*

Dominico MAGRI Virtù del Caffè bevanda introdotta nuovamente nell' Italia Rom. anno 1671. 4°.

EJUSDEM *Epistola de Coffea* exstat apud du FOUR.

Hoc ipso anno 1671. Coffeæ potus Romam penetraverat. Non bene pro specie Cacao habet. Laudat aduersus plurima mala.

Fausti Naironi BANESII De potione saluberrima Cabve sive Cafe Rom. anno 1671. 24°. 1675. 12°. Historia primum in Arabia adhibiti potus, ex fabis facti, quas pro *Bun AVICENNÆ* AUCTOR habet. Reperitur in *Conferences de DENYS* anno 1673. 12°.* Italice Rom. 1671. 12°. Milan. 1673. 12°. Fabulofum esse *ZANICHELLI de Caffea*.

§. DCLVI. *J. Ferdinandus Hertodt.*

J. Ferdinandi HERTODT Crocologia seu curiosa Croci enucleatio Jen. anno 1671. 8°.* Varietates aliquæ cum iconibus; cultus, ex aliis, vires medicæ & præparationes variæ, visque formularum ad morbos pene omnes.

Wenceslai Maximiliani ARDENSBACH Tartaro clypeus excipiens tartaro magis HERTODII cum dissertatione in ejus Crocologiam Prag. anno 1671. 8°.

J. Claudii RISING De cultu agrorum, omnique re rustica Arosiæ anno 1671. 4°.

In *Caspar RAMIREZ de SOBRAMONTE resolutionibus* Colonix anno 1671. 4°.* editis, aliqua huc faciunt, ut dissertatio de qualitatibus, quarum gradus defendit.

FLORIANI (nominis ficti) *doppelte Gartenlust* Königsberg 1671. 12°. SEG.

Georg. Nicol. SCHURZ Materialkammer, d. i. Beschreibung aller fürnehmsten Materialien und Specereyen Nürnberg 1671. fol. 1673. fol. TREW.

Andrea

Andrea KEMPE *Anatonicerade gran.* Holm. anno 1671. 12°. Abietis historia. In ea ostendit, omnes gentes in patria sua propria medicamenta & alimenta habere. Alibi lego Hamburgi anno 1672. 12°. prodiisse, & Germanice 1688. 12°. MÖLLER.

Richard REED De optima Sicera & arbore, ex qua sperari possit: de arborum transplantatione. In *Philosophicis transactionibus* hujus anni.

Erasmi BARTHOLINI *Planta subterranea* Eph. Nat. Cur. Dec. I. ann. I. obs. 170. sunt radices Lichenagarici palmati.

EJUSDEM Testimonium pro utilitate Corticis Chinæ Chinæ adversus quarantanam febrem in Dania adhibiti Vol. V. n. 112.

J. Georg HUTTEN *de potu felleo, & acetoso, Christo porrecto* Guben 1671. 4°.

Valentin. LOEBER *Anchora Sanitatis & tr. de venenis & eorum antidotis* Francofurti 1671. 8°. UFF.

J. Ulrich OEHLER *Vincetoxicum Chemicum* Augspurg 1671. 8°. BOECLER.

Michael de la VIGNE *dieta sanorum s. ars sanitatis* Paris 1671. 12°. BUR.

ALBO *introduction générale pour la teinture & manufacture des laines de toute couleur & pour la culture des drogues qu'on y employe* Paris 1671. fol. Rouen 1699. 12°.

Jac. THEVARD *An Parisinis spuma cerevisiæ fermentatae usus salubris* Paris 1671. A Magistratu quærebatur an cum fermento cerevisiæ salubris panis fiat. Plerique responderunt esse insalubrem. Contra PERRALTUS. Noster & ipse in fermentum invecus est, & publice proscripsum fuit. Sed mos obtinuit.

Philippi a S. TRINITATE *Orientalische Reijebeschreibung* Frankfurt 1671. 8°. plantas etiam continet. RIV.

§. DCLVII. *Matth. Tiling.*

Matthiæ TILING *Anchora salutis, de Laudamo opiato* Francof. anno 1671. 8°.

EJUSDEM *Lilium curiosum* Francofurti 1683. 8°.*. Collatitium opusculum, quale eo tempore scribebatur.

EJUSDEM *Rhabarbarologia curiosa* Francofurti anno 1679. 4°.

EJUSDEM *Opiologia nova* Francofurti anno 1679. 12°.

EJUSDEM De Trifolio fibrino in *Miscell. Nat. Cur.* II. ann. 2. obs. 74. multa de ejus varia utilitate. In Dec. I. ann. 2. obs. 66. de plantis & arboribus, in lapide expressis.

§. DCLVIII. *Martinus Lister.*

Martinus LISTER, vir celeberrimus, infectorum & conchyliorum cognitione inclaruit, etiam medica praxi, ut paulum paradoxas opiniones amaret. Ad plantas pauca faciunt. De succi nutritii in plantis motu. Fluere eum ex vulnere terebræ, quoties frigus accesserit, solaque hieme, æstate nunquam *Phil. Transf.* n. 68. ann. 1671.

IDEM n. 70. Solum acer aquam stillare, & parcius Juglandem. Aliqua pro succi in plantis circuitu. Cataputiam ligatam & supra vinculum succum dedisse & infra. De ejus succi ad ignem effluxu.

EJUSDEM n. 75. & 76. De gallis & earum ex infectis ortu.

EJUSDEM n. 79. De venis plantarum peculiare aliquos succos vehentibus.

EJUSDEM n. 89. De fervidissimi saporis Fungo (piperato albo J. B.)

EJUSDEM n. 90. De venis plantarum fibrarum comitibus.

EJUSDEM n. 110. De feminali pulvisculo nonnullorum Fungorum.

EJUSDEM n. 117. De plantis, quas Insula Barbados cum Europa communes habet.

EJUSDEM n. 223. Memorabilis libellus de lacte variarum plantarum, Lactucæ spinosæ, Hieracii, Campanulæ, Tithymali, Convolvuli, Chelidonii, Centaurii lutei: de Gummi Rorellæ, Pinguiculæ, Alni, Quercus, Pruni: de Visco Aquifolii: de succo oleoso Helenii, Cicutæ, Verbasci, seminum Hellebori: de succo rubro Hyperici: de succo manante de Betula, Salice, Acere &c.

N. 225. Commendat ad usus æconomicos, cultum Vicinæ duniætorum, deinde leguminosas & varias alias stirpes.

EJUSDEM *A Journy to Paris* London anno 1698. & 1699. 8°. *. Germanice Schwabäch 1753. 8°. Lutetiam post longum bellum adiit, ubi doctis viris innotuit. Eorum molimina laudat, ut TOURNEFORTII 8000. plantas siccas; PLUMERII infecta, & plantas, quarum 10. Volumina parata habebat Hortum Medicum Parisinum ait 3000. plantas continere, earum aliquas rariores citat: tum hortulanorum privatorum artificia, hortumque in Trianon. Inde cibos & potus Parisiensium recenset, minute utrosque, & de oleribus & leguminibus judicat, deque vinis. *Vin bruni* cujus fermentatio suppressa fuit. Vinum passum Languedociæ fieri ex uvis, quarum petiolus intorquetur. Aliqua de plantis vescis Languedociæ.

In Libro *de hydrope* anno 1694. 8°. edito laudat Elaterium, succum Iridis, Ebulum.

§. DCLIX. *Franciscus Willughby.*

Francisci WILLUGHBY, discipuli & amici RAJI, & itinerum Socii (n), experimenta de fucci in arboribus effluxu. Confirmat LISTERIANA *Phil. Trans.* n. 57. 58. 71.

EJUSDEM *Iter Hispanicum* prodiit cum RAJI observationibus topographicis Lond. anno 1673. 8°. *. Plantas novas adnotat. Describit piscationem Cozalliorum, sacchariferam arundinem, vina dulcia, & coctionem Sacchari.

In Epistolis RAJANIS multa sunt botanici argumenti, quæ ad hunc auctorem pertinent.

§. DCLX. *G. Wolfg. Wedel.*

Georgii Wolfgang WEDEL, avunculi uxoris meæ, viri eruditi, & qui per quinquaginta annos Jenæ floruit, plurima sunt ad rem herbariam spectantia, quatenus ea fere ad materiam medicam pertinet. In *Miscellaneis Nauræ Curiosor.* anni 1671. Dec. I. ann. II. n. 128. 129. 130. & 131. agit de terra Catechu novo ejus ævi remedio, ejusque utilitate varia.

Ann. 1672. obs. 15. de utilitate Lycopodii.

N. 21. De noxio effectu Hyoscyami.

N. 79. Ostendit ex Ocimo non nasci Scorpios.

N. 142. 143. Varii rami fasciati.

Ann. VI. & VII. n. 1. Raphanus monstrosus — cum ornata a pictore icone.

Dec. II. ann. I. n. 6. Moxa Germanica.

Ann. VI. n. 89. De usu Lepidii adversus scorbutum.

EJUSDEM *Pharmacia in artis formam redacta* Jenæ anno 1677. 4°. *. 1693. 4°. hætenus huc pertinet, quod vires medicatas de plantis educere doceat, & aceti, balsamorum, aquarum destillatarum, essentiarum, oleorum æthereorum, succorum rationem tradat. Ex octo disputationibus coaluit.

EJUSDEM *De medicamentorum facultatibus* L. II. Jena ann. 1678. 4°. *. 1696. 4°. Ex septem pariter disputationibus natum opus, ut plura alia WEDELII opera. Habet generalia de cognoscendis plantarum viribus, de qualitatibus primis, secundis, tertiis & quartis, de plantis, quæ eas qualitates possident, de medicamentis purgantibus securioribus; aliisque.

EJUSDEM *Opiologia* Jen. anno 1682. 4°. * & prius, ut videtur, ex dedicatione, anno 1674. 4°. De Papavere, de natura Opii. Analysis aliqua, ex qua vis narcotica fulfuri imputatur. Correctio Opii varia, extracta varia,

A a a a 3

medi-

medicamenta, quæ ingreditur, vis medica, ubi mireris, pro specifico remedio Pleuritidis dari. Denique de Maslach Turcarum, quod ex Banguæ seu Cannabi parari putat.

EJUSDEM *De sale volatili plantarum Experimentum chemicum novum* Jenæ anno 1682. 12°.* , nempe ex Ifatide post fermentationem ad tinctorios usus nato, ut sine igne obtineatur.

ALIUS de eodem experimento libellus eodem anno ibid. 12°.* prodit *specimen experimenti novi chemici, de sale volatili plantarum*. Hic de eo sale in universon agitur, ut variis modis ex plantis obtineatur. Promittit hic experimentum, sed Ifatidem nondum nominat.

Exstat, utrumque diximus, quod opusculum in appendice *Misc. Nat. curios.* ann. IV. V.

EJUSDEM *Amenitates materiæ medicæ* Jen. anno 1684. 4°.* , ex disputationibus 14. coalitæ. Multa habent similia libro de medicamentorum facultatibus, & capita eadem, sed fufius est opus. Amabat vir Clar. terrea, medicamina & bezoardica. Ad finem syllabum dedit materiæ medicæ selectioris, sed ex quo multa merito expungas.

EJUSDEM *Pharmacia acroamatica* Jen. anno 1684. 4°.* . Ex 15. disputationibus nata, priori pharmacie similis, & amplior.

EJUSDEM *De medicamentorum compositione extemporanea* Jen. anno 1678. 1691. 4°.* minus huc spectat, & formularum medicarum scribendarum potius artem tradit.

EJUSDEM *tabula synoptica de compositione medicamentorum extemporanea* Jenæ 1677. fol. TREW.

EJUSDEM *Syllabus materiæ medicæ selectioris* Jen. 1735. 4°.

EJUSDEM *Theoria saporum medicæ* ib. 1703. 4°.*.

Numerosas vir IDEM disputationes edidit, cum totis quinquaginta annis in populosa Academia docuerit.

De *opio* anno 1667. ut lego.

EJUSDEM de *diureticis* Jen. 1667. 4°.*

EJUSDEM de *eleosaccharis, mulsæ, præcipitatis* Jen. 1677. 4°. VAT.

De *Jalapa* anno 1678. 4°.* 1715. 4°. RIV.

De *venenis* & *bezourdicis* anno 1682. 4°.*

De *aromaticorum natura, usu & abusu* anno 1695.*

De *oleis destillatis* anno 1696. 4°.*

De *Camphora* anno 1697. 4°.*

De *oleosorum natura, usu & abusu* 1697. 4°. VAT.

De *spiritu vini* anno 1697. 4°.*

De *terebinthina* anno 1700.* varix species & præparationes.

De *Aro* anno 1701. 4°.* ad vires medicas.

De *Musco terrestri clavato* anno 1702.* Multiplices vires medicæ: laudat etiam ad urinæ dolores, ad vulnera, adque plicam.

De *Maro* anno 1703.* Collectitia.

De *Ipecacoumba Germanica & Americana* anno 1705.* Ipecacoanham speciem esse Dentariæ bacciferæ, sapore convenire: ad grana 12. datam alvum ducere. In dysenteria ubique utiliter datam esse.

EJUSDEM & TRICHMEYERI *de Cubebis* anno 1707.* Potissimum utilitates medicæ.

EJUSDEM *de Sabina* anno 1707.* Descriptio, vires, producta.

EJUSDEM *de Thea* anno 1707.*

EJUSDEM *de Salvia* anno 1707.* Historia plantæ, producta & laudes medicæ.

EJUSDEM *de Cinnamomo* anno 1707.*

EJUSDEM & Christoph Ludwig GOCKEL *de Serpentaria Virginiana* anno 1710.* Historia ex variis scriptoribus collecta, & vires medicæ. Rediit in VALENTINI Mantissa.

EJUSDEM *de Contrayerva* anno 1712.* Ea HERNANDEZ & MUNTINGIO, non bona descriptio. Reliqua collectitia.

EJUSDEM *de Plantagine* anno 1712.* Analysis aliqua, nimixque vires.

EJUSDEM *de Centaurio minori* anno 1713.*

EJUSDEM *de Salvia* anno 1715.* Vires medicæ.

EJUSDEM & BILHARD *de Cuscuta* anno 1715.* Integer libellus, collectitius.

EJUSDEM *de Hyoscyamo* (n) anno 1715.* De vario usu, etiam interno, feminis totiusve plantæ. Spiritum foliorum acidum esse absque vi narcotica.

EJUSDEM *de Scordio* anno 1716.*

EJUS-

(n) Non est J. ADOLPHI.

EJUSDEM *de Hyperico* anno 1716.* Alii anno 1705. Species Hyperici. Vis adversus dæmones; & olei efficacia in morbis renum calculosis. Olei stillatitii aliquantum cum aqua adscendit.

EJUSDEM *de Glycyrrhiza* anno 1717.* Microscopio inspexit radicem Franconicam & Hispanicam, & istam plus succi reperit habere. Circellos esse particulas, in quibus dulcedo habitat.

EJUSDEM *de Viola martia purpurea* anno 1717.*

EJUSDEM *de Allio* anno 1718.*

EJUSDEM *de Colchico, veneno & alexipharmaco* anno 1719. 8°. Pro-
venenata vi citat ex DANIELE LUDOVICI occisos ex radice pueros. De vi
amuleti adversus pestem, febresque malignas, & proprio experimento.

EJUSDEM *de Sambuco* anno 1720.* vires potissimum medicæ, etiam fabu-
losæ, Sambuci.

EJUSDEM *de Verbena* anno 1721.*

EJUSDEM & LOEW. *de Polypodio* anno 1699. & 1721.* Aquam acidam &
oleum empyreumaticum ex Polypodio adscendere.

Porro numerosa *programmata* botanici argumenti scripsit, sæpe paradoxa.*

De Hyperico mystico anno 1686. 4°. Riv. Vires medicæ Hyperici; ut
fuga dæmonum dici meruerit.

De Amellò Virgilii anno 1686.* Esse Melilotum flore luteo, non Aste-
rem Atticum.

De usu Cucumeris innoxio anno 1686.*

De unguento Nardino anno 1687.*

De Tetragono Hippocratis anno 1688.* Esse Helleborum album.

De Anil Indico 1688. 4°. Esse Glaustum, non bene.

De herbis Germanis Ovidii anno 1689.* Rubiam, Serratulam, Luteolam,
sed imprimis Ifatidem hoc nomine intelligi.

De Sinapi S. Scriptura anno 1690.*

De herba Solstitiali 1690. 4°. Quid non sit?

EJUSDEM *de nectare & Ambrosia* Jen. 1691. 4°. B. THOMAS.

De radice amara Homeri anno 1692. 4°. Esse Gentianam.

De Nepenthe Homeri anno 1692. 4°. seu Opio.

De Hyssopo tria programmata 1692. 4°. Non differre a nostro.

Ejus-

EJUSDEM *de vini dulcis plenis* Jen. 1692. 4°.

De *Facula Coa* anno 1693. Ex *Eruca* esse paratam mustardam, vel ex *Sinapi*.

De *Maza Hipp.* 1693.*

De *ligno Aloës.* 1693.*

De *Corchoro THEOPHRASTI* anno 1695.* *Mercurialem* esse.

De *decimatione olerum* Jen. 1695. 4°. HEFT.

De *Corona Christi Spinea* I. II. anno 1696. *Spinam* eam *rosam* fuisse.

De *Cirsio DIOSCORIDIS* anno 1700. *Carduus*, ut puto, *caule crispo*.

De *vino medico* anno 1698. 4°. RIV.

De *resina Ægyptia* anno 1700. *Mastichen* esse.

De *pane Dyrrachino Jul. Cesaris* anno 1700. *Esse radicem Ari*.

De *Bulbo veterum* anno 1700. *Colocasiam* esse.

De *Lilio agri.* *Martagon* flore reflexo.

De *Lignis Thyinis Apocalypseos* anno 1707. *Esse Algummim, arborem vitæ, &c.*

De *Sabina Scripturæ* anno 1707. *Nostram* esse, quæ כרת S. S.

De *Thyo Homeri* anno 1707. *Etiam istam plantam Sabinam* esse.

De *mensis Citriis.* *Etiam eam arborem Sabinam* esse.

De *Rhabarbari origine, genere, differentiis & virtute* anno 1708.

De *Thesio Theophrasti Eresii* anno 1708. *Esse Rhabarbarum.*

De *Calamo aromatico.* *Esse nostrum.*

De *Lilio Convallium Salomonis* anno 1710. *Esse Lilium album.*

De *Oenanthe THEOPHRASTI* anno 1710. *Esse Lilium convallium.*

De *Moly Homeri in genere* anno 1713. II. *in specie* 1713. & *Mythologia Moly Homerici* 1713. *Esse Nymphæam.*

De *Zytho Scripturæ* anno 1715.

De *Holoconitide Hippocratis.* I. II. anno 1715. *Myrrhidem* esse *bulbosa radice.*

Hæc programmata cum aliis conjuncta edidit WEDELIUS, & vocavit *Centuriam Exercitationum medicophilologicarum* Jen. anno 1701. & 1702. 4°.*

Centuriæ II. tantum 50. *Exercitationes* prodierunt, ab anno 1704. ad annum 1720. prius excusæ.

§. DCLXI. *Philippus Gruling.*

Philippi GRULING De triplici in medicina universalis evacuationis genere P. III. *De Sudoriferis & diureticis* Lipsiæ anno 1671. 4°. & *de purgatione, quæ in medicina fit* Lipsiæ anno 1668. 4°. MER.

EJUSDEM *Florilegium hippocratico Galenicochymicum in quo medicamentorum — e vegetabilibus conficiendorum ratio virtus usus & dosis docetur* Lipsiæ 1665. 4°. * 1680. 4°. & alias: integram continent *Pharmacopœam* ex vegetabilibus.

§. DCLXII. *Nehemias Grew.*

Nehemia GREW The anatomy of vegetables begun London anno 1671. 12°. & in operibus omnibus. Vir ingeniosus & accurate instrumentis visum adjuvantibus usus, in anatome plantarum novam sibi viam paravit, & eximium hic sui laboris compendium dedit. Vegetationem retrorsum a femine persequitur; fabam dissectat, plantulam, radiculam, plumulam, cotyledones, parenchyma exponit. Tunc partes caulis, epidermidem, corticem, medullam, fibras ligneas, poros diversorum generum, qui ostendunt lignum meris fieri vasis. De via, per quam succus ascendit. Porro de germine & ramo, quorum fabrica eadem est, quæ trunci. Plicæ, pili, spinulæ, globuli folii. Flos, ejusque calyx, petalon, stamina. Inde fructus ejusque species, non omissa parte petrosa pirorum; denique novum semen. Vita & fecundatio plantæ. Naturam femininam ovi, masculam staminum non ignoravit.

Hoc opusculum gallice vertit le VASSEUR, & alienis adfutis edidit Paris anno 1674. 12°. 1679. 12°. * 1682. 12°. cum titulo *Anatomie des plantes*, tum Leidæ anno 1685. 12°. 1691. 12°. Recusum est latine in *Zod. Med. Gall.* T. IV. M. May, & in *Miscell. Nat. Cur.* Dec. I. anni VIII. app.

EJUSDEM *An idea of a phytological history of roots — with a continuation of the anatomy of vegetables prosecuted upon roots* London anno 1673. 8°. * & in operibus omnibus. Commendat anatomem vegetabilium: describit vasa, succos, colores, sapes, odores, vires medicas, analysin variam: elementa, vitam. De radicibus; earum descensus in bulbosis frequens, partes variæ, cutis, cortex, valde porosus, parenchymate factus & vasis fasciculatis & aquosis, & succum proprium vehentibus, absque valvulis: ipsa natura radice, partim lignea, partim parenchymacea: vasa aerea, medulla parenchymacea cum fibris. Ita anatome: Sequitur physiologia: succi resorbtio, præparatio, succorum varietas, aeris efficacia, succorum ad figuram vitamque radice definiendam potestas, colorum origo ex resolutione fulfuris (olei) per aërem. Succum eum facit circuitum, ut a radice ascendat per corticem, per fibras vero succulentas descendat. Vires classium constantes esse, ut leguminosarum. Flavos flores neque ab acido neque ab alcali mutari, cæruleos ab acido in rubros abire, ab alcali in virides. De adfinitatibus plantarum, fragi, quinquefolii

quefolii, tormentillæ, caryophyllatæ: leguminum. Latine versa hæc anatome prodiit in *app. ad ann. IX. X. Dec. I. Miscell. Nat. Cur.*

EJUSDEM *The anatomy of trunks with an account of their vegetation grounded thereon* London anno 1675. 8°. & in operibus omnibus, ubi est L. III. De discriminibus trunci in variis plantis. Fabrica corticis microscopica: parenchyma, vasa aquosa, vasa resinifera, vasa lactifera. Lignum, vasa aërea. Medulla, ejus parenchyma. Inde Physiologia, de motu succi, & aëris, de succorum generatione, &c. Latine prodiit cum priori, sed Cl. AUCTOR de ea versione conquestus est.

Hi sunt tres primi libri operis majoris *The anatomy of plants with an Idea of a philosophical history of plants* editi London anno 1682. fol.*. In præfatione cavet, ne MALPIGHIANA suis antiquiora videantur. Partem Libri I. Præsidi Societatis Regiæ dedit prælegendam anno 1670. & anno 1671. II. Maj; licentiam vero imprimendi obtinuit Mens. Octobri, & totum opus Mens. Dec. anno 1671. Societati tradidit. Eodem die Societas Regia Codicem MALPIGHII I. Novembri anni 1671. datum accepit. MALPIGHIIUS sua anno 1671. demum excudit: GREWIUS sua de trunco & radicibus inter annum 1672. & 1674. coram Societate Regia prælegit, quæ vero sequuntur de foliis, floribus & fructu, ea annis 1676. 1677. prælecta fuerunt.

Liber IV. continet anatomen folii, floris, fructusque. Folia ob fibras laxas per parenchyma dispersas, succum adtrahere nutritium. Sententia D. MILLINGTON de sexu plantarum: ut tamen GREWIUS stamina potius habeat pro vasculis excretoriis. Calycem nullum esse, quoties flos ipse robustus est. Involutionem variam foliorum describit. Hic videas flosculos, stamina, tubas esse delineatas. Anno 1676. nov. 9. primum antheras pro masculino sexu descripsit. Staminum numerum sæpissime eundem esse, qui partium floris, alias duplicem. Antheræ cavæ, pulvisculo plenæ sunt, plerumque duplici capsula, tamen & simplici. Ad methodum aliqua; a figura, & numero petalorum, & staminibus repetenda. Pollinem sæpe globulis fieri, tamen & ovales dari, & cubicas, & echinatas particulas. De fructu & feminibus multus est & curiosus. Semen verum ab involucris rite separat. Aperiri fructus ob vasa aërea per certam sedem vasculi ducta, quæ parenchyma siccant, ut siccatum findatur. Numerosissimæ & optimæ icones. Non ignoravit feminales capsulas Filicum. Theoriæ paulum indulsit. Incrementum & figuram partium ab imaginariis salium figuris derivat; colorem rubrum ab acido sale, viridem & cæruleum a sale lixivo, flavum & constantiorem ab aëre. De saporibus etiam plus sibi permisit. De proportionem salium in plantis, & de sale in plantis essentiali & marino, per experimenta. Hæc in adjectis libellis. Dignissimus liber.

EJUSDEM *Museum Regalis Societatis or a catalogue and description of the natural and artificial rarities, preserved at Gresham's Colledge* London anno 1681. fol.* Pars II. est de plantis. Ligna rara, ut Aloës, suo cum gummi, arboris

fætidæ. Lignum, quod absque cortice increvit. Fructus varii, medicati & alii. Partes varix fruticum rariorum. Musci, Fuci, marina.

§. DCLXIII. *Philippus Sylvestris du Four.*

Philippe Sylvestre du FOUR, Pharmacopœi Lugdunensis, *Traité nouveaux & curieux du Café, du Thé & du Chocolat* Lyon anno 1671. 12°. BURETTE, anno 1675. ut ex JOURNAL des SAVANS videtur, anno 1688. 12°. * (o), a la Haye anno 1685. 12°. * 1693. 12°. cum St. DISDIER *methode de faire de l'excellent Chocolat*. Latine Genevæ anno 1685. 12°. * vertente Jacobo SPONIO. Germanice *Beschreibung des Coffee, Thees, Chocolates und Tabaks* Hamburg anno 1684. 12°. & ut puto T. P. M. C. *übersezte tr. van Caffée, Thee und Chocolate* Budissin 1686. 8°. TREW. 1701. 8°. HEISTER.

Primum *Fausti NAIRONI* libellum gallice vertit, & edidit: tunc ipse ad opus accessit, & libello de Coffea alios de Thea & Chocolata adjecit. Coffeæ brevem dat historiam, præparationem fuse, virtutes fusissime. Analysin addit aliquam; phlegma, vapores in liquorem rufum condensatos, oleum etiam magis rubrum. Olei ex libra drachmæ 21. In capite mortuo libræ unius falis fixi alcalini drachma. Adjectus est dialogus *Bartholomæi MARRADON de Chocolata*, a FOURIO gallice redactus.

Libelli *de Thea & Chocolata* fere aliunde sunt desumpti ex GASP. COLMENERA, NIEUHOEIO & de RHODES. Formulam Chocolatæ dat, quam ingrediuntur Piper Mexicanum, Anisum, Achiotl.

Eadem Libellus *de Coffea* solus cum titulo *Bevanda asiatica, physiologia potus Caffè*, cum titulo *Jacobi SPONII* & notis D. MANGET iconibusque fabæ, & arboris anno 1705. 4°. * recusa est, absque loci mentione.

§. DCLXIV. *Abraham Munting.*

Abrahami MUNTING, Henrici filii, Waare oeffening der planten Amsterdam anno 1672. 4°. * & Leeuwaarde anno 1682. 4°. * quæ editio 4. paginis plenior est. Planetas observabat superstitiosus, cujus alias fidem a gnaris viris laudatam novi, in rebus ad horti cultum pertinentibus. Libri sunt tres, arborum, florum & herbarum. Quisque liber est enumeratio generum, quibus species subjectæ: cum cultu cujusque & varietatibus, sæpe cum additis figuris, quarum aliquæ omnino suspectæ sunt, ut Ferrum equinum volubile quod Granadilla videtur esse, flore male picto; aliquæ omnino malæ, ut *Genista latifolia*, *Barba Jovis*.

Ejus.

(o) B. GUNZ anno 1663. 12. puto per errorem.

EJUSDEM *De vera herba Britannica diff. historico medica* Amsterdami anno 1681. 4°. SEGUIER. anno 1698. 4°. *. Præter historica multa, Lapathorum hic historia traditur, & icones, ita tamen, ut non facillimum sit, vel ipsam Britannicam Cl. viri adgnoscerent. Posthumum cætera opus, nam vir Cl. obiit anno 1683.

Ad hoc idem opus *Henricus CANNEGIETER notas atque observationes* addidit Haag. anno 1734. 4°. *. Facile ostendit, passim contra fidem historici MUNTINGII peccasse, EJUS Britannicam Lapathum esse, paulum diversum a Lapatho magno aquatico (cubitali). Valde dubium esse, num sit veterum Britannica herba. Nihil debere corrigi in descriptione Dioscoridis. Ipse EDITOR capite IV. dissertationis de Brittenbuigo, matribus Britannicis &c., de herba Britannica dixerat, non fuisse Cochleariam, cujus flores apud PLINIUM nomen ferant, quod calycem rosarum exprimat: Folia sola fuisse Lapathi.

EJUSDEM MUNTINGII *Aloidarium* seu Aloës Americanæ mucronato folio, aliarumque ejusdem speciei historia, prodiit cum libro de herba Britannica. Pleræque icones absque floribus sunt, aliæ suspectæ, ut fol. 13.

EJUSDEM *Naauwkeurige beschryving der Aardgewassen* Leid. ann. 1696. fol. Post mortem Cl. viri prodiit. Sermo est operis, quod primo loco dixi. Icones solæ 244. cum nominibus, cura *Francisco KIGGELAAR* editæ sunt Amstelodami anno 1702. fol. UFF. 1713. fol. 1727. fol. * cum titulo *Phytographia curiosa*. Redeunt hic, quæ in prioribus operibus, mole auctæ, tum aliæ multæ, etiam Alpinæ, ut *Chamæmespilus* minus bene picta, *Alchemilla argentea*, *Ruyschiana*. Multæ nitidæ, aliquæ fabulosæ, ut *Sidereon*, aut suspectæ, ut *Macer antiquorum*. Multum etiam varietatum.

Annon ejusdem est MUNTINGII *Grœninger hof almanak* Grœning. anno 1687. 8°. HOTT.

§. DCLXV. *Varii.*

Francis DROPE A short and sure guide in the practice of raising and ordering of fruit trees Oxford anno 1672. Satio plantarum, seminarium, opera insititia, & aliæ plantarum propagandarum artes.

Eduardi BOLNEST methodus præparandi --- vegetabilia ad usus medicos Londin. 1672. 8°. Chemicus.

J. Michael SCHWIMMER curiositates ex physica secretiori dissertationibus XIV. enucleatæ Jen. 1672. 4°. si huc faciunt, ut puto LEHMAN.

EJUSDEM *quædam nature miracula circa vegetabilia* Jen. 1673. 8°.

EJUSDEM *Physicalische Ergötzlichkeiten: Physicalische Gartenlust und physicalische Himmels-Betrachtung und Gartenlust* Erford. anno 1701. 8°. Francf. & Leipz.

anno 1705. 8°. 1716. 8°. * Obscure alicujus seculi putares, eum signis & planetis omnia tribuat, suoque planetæ quamque plantam subiciat. Florum tamen, etiam olerum, per singula cultum docet, eorum varietates hortenses recenset.

EJUSDEM *Physicalischer Lustgarten* Rüdellstatt 1690. 12°.

J. Georg GREISEL in *Misc. Nat. Cur.* Dec. I. ann. II. obs. 78. dat catalogum plantarum circa Joachimsthal, non satis certarum, thymi exemplo. Recudit in *Itinerario* TOLLIIUS.

HERMAN de LAUNAY *non ergo panis satietas pessima* Paris 1672.

DENYS *Description des Côtes de l'Amérique Septentrionale avec l'histoire naturelle de ce pais* Paris anno 1672. 12°.*. Plantas etiam Gaspesix tradit.

Philippi BALDEI V. D. M. *Beschryving van Malabar Coromandel, en Ceylan* Amsterdam anno 1672. fol. Germanice etiam ib. 1672. fol. UFF. Versatur potissimum in mythologia harum gentium, tamen ut nobiliores plantas non negligat, Indici cultum, & ad artem tinctoriam præparationem doceat, de Thea agat &c.

Georg. Nicolaus LANGHEINRICH *De sensu plantarum* Lipsi. anno 1672. 4°.

In *Conferences de M. DENYS* Paris anno 1672.* & seqq. editis, & recufis nuper cum supplemento ad diarium eruditorum, de vegetatione plantarum dissertatio reperitur. Porro F. Naronii BANOISII de Caffea libellus, & aliqua ex BALDEO de Pipere, de Effaye (Chaye) Malabarica, scarlatini coloris radice, de maceratione feminum ad fertilitatem utili.

Christ. ARNOLD *wahrhafte Beschreibung der Königreiche Japan, Siam und China, mit J. Jac. MERKLEIN's ostindischer Reise* Nürnberg 1672.

SCHMUZII *vera & rationalis veteris Augustani dispensatorii restitutio* contra 1. ZWELFER 1672. 8°. & *Apologia SCHMUZIANÆ pars altera* 1672. 8°. B. THOM.

Jac. Gerard de BERGERIES, Prof. Lausannensis, *le Gouvernement de la santé* Geneve 1672. 8°. EJ. *l'apothicaire charitable* Geneve 1673. 8°. SCHEUCHZ. Conf. eundem forte librum p. 550.

Vincenzo Maria di S. CATHARINA *viaggio nelle Indie orientale . . . colla descrizione degli animali quadrupedi, serpenti, uccelli e piante di qual mondo nuovo* Rom. 1672. fol. QUADRIO.

J. Jac. SAAR's *funfzehnjährige ostindische Kriegsdienste, und Beschreibung, was in solcher Zeit vornemlich auf der Insel Ceylan sich begeben* Nürnberg. 1672. fol. mit Daniel WÜLFERS Anmerkungen.

AZARETE Biscayi (Cantabri) *relation des voyages dans la riviere de la Plate & de la par terre au Perou* Paris 1672. fol. Vanus & superstitiosus homo, cæterum plantas etiam habet & animalia. J. David

J. David PORTZ *vini rhenani imprimis baccaracensis anatomia chymica* Heidelberg. 1672. 12°. Artificia habet vini conservandi, restaurandi, vix analysin.

EJUSDEM *bacchus enucleatus s. examen vini rhenani* Leovard 1673. 12°. *

§. DCLXVI. *Nicolaus Pechlin.*

J. Nicolai PECHLIN *De purgantium medicamentorum facultatibus Exerc.* Leid. anno 1672. 8°. Amsterdam. anno 1702. 8°. Etsi alius ei finis est, percurrit tamen vir Cl. purgantia medicamenta, & de eorum potissimum vi purgante, ejusque moderamentis aut incitamentis agit, latinissimus, & doctus scriptor. Arum & alia purgantia medicamenta cum aceto mitescere docet.

In l. *de aëris & alimenti defectu* Kiel 1676. 8°. * nutritionem plantarum fere aëri tribuit.

EJUSDEM *Theophilus bibaculus* Francof. anno 1684. 4°. *. De Theæ dotibus, quibus se ab aliis potibus medicatis distinguit; ejus vires medicatas varias laudat & extollit. Partitas autem vires esse aquæ calidæ, & ipsius herbæ.

In *observationibus medicis* Hamburgi anno 1691. 4°. * excusis, potissimum in L. II. multa, neque parvi momenti, ad plantas spectantia reperiuntur, ut de nitro plantarum. De sede virium laxantium, de Scammoneo, Mechoaganna, &c.

§. DCLXVII. *Robertus Talbor. Alii.*

Roberti TALBOR, qui se *pyretjatrium* dicit, *πυρετολογία or the case and cure of agues* London anno 1672. 12°. *. Certe lego in meo exemplo TALBOR, plerique vocant TALBOT & annum 1672. quartamque formam nominant. Medicamentum suum tamen hic non aperit, & valde monet, corticem Chinæ perniciosum esse, nisi rite præparetur. Præmittit emeticum.

ARISTOTE *Instruction pour le jardin potager* Paris anno 1672. & 1678. 12°. BURETTE, FALCONET.

EJUSDEM *Instruction ou l'art de cultiver toutes sortes de fleurs avec des instructions pour cultiver & greffer les arbres fruitiers* anno 1677. 12°. & una *Observations sur le livre du Curé d'Henouville.*

John. JOSSELYN *New England rareties* London anno 1672. 8°. Plantas indigenas describit.

EJUSDEM *Relation of two voyages to New England* London anno 1674. 12°. *. Prius anni est 1638. Alterum anni 1663. Non incuriosus historiæ naturalis, plantas sponte nascentes medicatas recenset & utilitatem adjicit. Multos tamen errores commisisse DOUGLAS II. p. 71.

SIMON de MOLINARIIS *Ambrosia Asiatica seu de virtute & usu Thea seu Cia* Genuæ anno 1672. 12°. *. Aliqua habuit a P. INTORCETTA. Florem recte cum Rosa comparat, non bene vero docet folia tanto majoris fieri, quo ampliora sint. Recte contra *Simonem* PAULI ostendit, Theam a Gale differre. A Tartaris Theam primum ad usus diæteticos adhibitam, seculo XIII. ad Chinenfes venisse. Genuæ absque noxa bibi, memoriæ prodesse, & quæ alia amor plantæ ei suavit, ut effunderet.

§. DCLXVIII. *O. Dapper. Alii.*

O. DAPPER M. D. pro bibliopolis plusculas compilationes historiæ naturalis & Civilis variarum regionum scripsit. Huc *Beschryving van 't Asien, en 't van den grooten Mogel* Amsterdam anno 1672. fol.

EJUSDEM *Gedenkwaardig Bedryf der Nederlandsche oostindische Mantfchappy op de Kuste en in t' Keyzerryck van Taising or Sina en Formosa &c.* cum legatione Sienfi secunda & tertia. Conf. p. 538.

Beschreibung America und der Sudlander Amsterdam anno 1673. fol. Anglice ab OGILBY versum Lond. ann. 1671. fol.

Beschryving der Africanischen Gewesten van Egypten, Barbaryen &c. ibid. anno 1676. fol. ZOCH. & Germanice anno 1670. fol. RINK. 1671. fol. *. Gallice anno 1686. fol. BURETTE.

EJUSDEM *Beschryving der Africaanschen Eylanden* ibid. 1676. fol.

Beschryving van Syrien en Palæstinen Amsterdam 1677. fol. & Germanice anno 1681. fol.

Beschryving van Asien, Mesopotamien, Babylon, Assyrien Belgice Amsterdam 1680. fol. Germanice Nürnberg 1681. fol.

Naauwkeurige Beschryving van Asia, Indien, Persien, Georgien, Mingrelien, Amst.

Beschryving van de Archipel anno 1688. fol. & Gallice anno 1703. fol. *. Ubique solet aliqua de plantis adspargere, etiam icones.

EJUSDEM *Beschryvinge van Sirien en het Golf van Venetien* Amsterdam 1688. fol. CHION.

Conjunctim prodiit DAPPERUS *exoticus curiosus*, d. i. ODVARDI DAPPER *Africanische, Americanische und Asiatische Curiositeten aufs kürzeste zusammen getragen* durch M. J. C. MAENNLING Frankf. und Leipzig 1717. 1718. 2. Vol.

Huc etiam *Delicia Orientales, d. i. die Merkwürdigkeiten des Morgenlandes* von D. O. D. M. D. Nürnberg. 1712. fol. 2. Vol.

Otto KEVENS *Kurzer Entwurf von Guajana* Lipsiæ anno 1672. 4°. *. Scopus est excitare colonos, ut adeant Americam Belgicam. Ostendit, quantum regiones calidæ frigidæ superent; agriculturam etiam ejus regionis docet.

§. DCLXIX.

§. DCLXIX. *Miscellanea Nat. Cur. Jac. Breyne.*

In T. III. f. anni 1672. in *Eph. Nat. Cur.* MELCHIOR FRIBE de Chamomilla fasciata egit n. 166.

J. Paterfon HAIN De nitro ex Lappa majori n. 222.

De Napelli gestati noxa n. 223.

J. Andreae CNOEFFEL eodem anno n. 245. De Nassa piscatoria naturali, radice nempe Cicutæ aquaticæ WEPFERI. IDEM anno IV. V. n. 54. malum citrium prægnans triplex describit & n. 55. Rosam triplicatam.

Jacobi BREYNE, ex nobili ex Belgio familia orti, magni plantarum amatoris, Gedanensis, in eodem anno *Miscell. Nat. Cur.* multa sunt.

N. 289. Muscus Eryngii folio bene depictus.

N. 290. Icterus per Muscum pulmonarium vulgarem sanatus.

N. 291. De Amomo Arabum, Lycopodii simili, cujus foliosum caulem rosula terminat.

N. 292. De amygdalo holosericeo.

N. 293. De ligno citrato Guineensi.

N. 294. De radice arboris Jacæ.

N. 295. De radice arboris Tausargantha.

N. 296. De Tacamahacca liquida.

Anno III. IV. n. 149. De Selagine tertia THALII cum iconc.

N. 129. De Quercu nivea.

N. 130. De Canella & Camphora.

N. 131. De Cortice Canellæ simili.

N. 132. De foliis arboris Gujanicæ, colorem purpureum fundentibus.

N. 133. De Jasmino Mogori.

N. 134. De bulbo liliaceo vomitorio C. B. SPEI.

N. 135. De Chrysocoma ignescente, (calyce immaturo.)

N. 136. De Convolvulo Indico heptaphyllo villoso.

N. 137. De planta scandente Ceylanica, hederaceis foliis, (Anguina).

N. 138. De Apocyno Indico foliis Nummulariæ.

N. 139. De Bugloſſo echioide Indico Convolvuli Siculi folio.

N. 150. De Fungo coriaceo querno hæmatode.

N. 151. De Fungo barbato querno, (Agarico hirsuto).

N. 152. De Fungo cornu Dorcadis facie.

N. 153. De Fungo Sinenſi antidotali, lac tigridis dicto.

EJUSDEM *Exoticarum aliarumque minus cognitarum plantarum* Centuria prima Gedani anno 1678. fol.*. Splendidum opus. Plantæ exoticæ fere ex horto *Hieronymi* de BEVERNINGK; tamen & ab aliis hortorum in Belgio Dominis pulchre depictæ, cum descriptionibus & hiſtória naturali. Intercedunt plantæ aliquæ Monſpeliennes, & Luſitanicæ, inter quas duæ Orchides a noſtratibus vix diverſæ; denique Borufficæ, Saxifragia lutea, Caryophyllata flore nutante pleno, Pulſatillæ duæ, Laſerpitium Borufficum, Osmundæ varietates, Ruta muraria longifolia. In appendice de Thea agit, & inferit *fasciculum plantarum rariorum* a W. ten RHYNE ex India miſſarum anno 1677.

EJUSDEM *Prodromus plantarum rariorum primus plantarum* anno 1679. in horto BEVERNINGKII *obſervatarum* Gedani anno 1680. 4°. & 1739. 4°.*. Partim nomina ſunt, partim etiam descriptiones & icones. Hic Camphorifera arbor, cum *Gnilielmi* ten RHYNE de ea commentario. Intercedunt indigenæ aliquæ, ut Cicutaria Caſſubica Thyſſelini foliis, Ranunculus Caſſubicus Thoræ folio.

EJUSDEM *Prodromus fasciculi plantarum II. ſive rariorum* anno 1688. in hortis *Hollandiæ obſervatarum catalogus* Gedani anno 1689. 4°. 1739. 4°.*. Meſembryanthemi nomen hic primum adparet. Plantæ ipſæ numeroſæ, & inter eas Palma vinifera Toddapanna, &c.

In poſteriori editione editor J. *Philippus* JACOBI F. nomina nuperiora addidit, & icones fere 50. a patre præparatas, ſed nondum excuſas; idemque hiſtorias earum plantarum adjecit. Camphora hic redit, & Thea, tum Myrobalanus Bellirica, Santalum, lignum colubrinum.

§. DCLXX. *Varii.*

In *Phil. Trans.* anni 1673. n. 93. cacao arbor deſcribitur cultusque.

Cl. LEWIS n. 95. deſcripſit ante AGRICOLAM ex TONGIO inſitionem plantarum in radices.

J. SMITH *Englands improvement revived in a treatiſe of all manners of huſbandry and trade by land and Sea* London anno 1673. 4°. Liber 2. 3. 4. & 5. huic pertinent, qui ſylvarum ſationem laudant & deſcribunt.

John ARCHER *every man his own doctor with a herbal* Lond. anno 1673.

§. DCLXXI.

§. DCLXXI. *Jacob. Barrelier.*

Jacobi BARRELIER Parisini, Monachi Dominicani, *Planta per Galliam, Hispaniam & Italiam observata.* Opus posthumum, curante *Antonio de JUSSEU* prodiit Paris anno 1714. fol. *. Hispaniam, Galliam, Italiam peragravit, hortorum etiam ubique divitias compilavit, & obiit anno 1673. Icones sunt 1324. quarum multas editor de *JUSSEU* queritur a *Paulo BOCONE* illaudato auctore esse publicatas (p). *IDEM* plantas in methodum *TOURNEFORTII* redegit, descriptiones aliquas addidit. Parvæ sunt icones, sæpe alienæ, ex *CLUSIO* & veteribus descriptæ, & bis terve repetitæ. Varietates etiam speciebus passim admiscentur: multæ tamen novæ, auctori propriæ, & plantarum rarissimarum, novarumve adiunt icones, ut sit inter fontes rei herbariæ.

§. DCLXXII. *J. Scheffer.*

Job. SCHEFFER Argentoratensis, *Lapponiam seu regionis Laponum & gentis verissimam descriptionem* edidit Francofurti anno 1673. 4°. *. Gallice recusatam Paris anno 1678. 4°. (*Journ. Sav.*) Anglice Oxon. 1674. Germanice 1674. 4°. Ex Commentariis *TORFÆI* & *RHEENII SCHEFFERUS* opus suum concinnaverit, ipse enim regionem non vidit. Caput XXXI. est de arboribus & plantis, Chamæmoro, Vacciniis, Angelica, Acetosa, Calceolo, Musco Laponum.

§. DCLXXIII. *Varii Itali &c.*

In *N. GERVASII bizarrie botaniche* hoc anno Neapoli editis reperitur *J. RUSTICI* epistola ad *ANGELUM MATT. BONFANTE*: *ANTONII* de *S. MARIA* Epist. de rebus botanicis ad eundem *A. M. BONFANTE*; & *ANGELI MARIA BONFANTE* de *CASSARINIS Epistole botaniche*: & *J. Jacobi CALDARONE* Epistola botanica.

Luca SCHROECK, Medici Augustani & Præsidis *Academia Nat. Cur. Pharmacopœja Augustana restituta s. Examen animadversionum in dispensatorium Augustanum & Mantissa* *J. ZWELFFRI* Augustæ Vindel. 1673. 4°. *GUNZ.*

EJUSDEM Defensio Ph. Augustanae adversus *FRIDERICUM HOFMAN* patrem, *PHILONEM NASTURTIUM*, & *SCHMUZIUM* Aug. Vindel. 1675. 4°.

EJUSDEM Pharmacopœia Augustana renovata & aucta Augustæ Vindelic: 1684. fol. 1695. fol. 1710. fol. cum animadversionibus *G. H. WELSCHII*.

EJUSDEM De Aloe Augustana Misc. Nat. Cur. ann. VI. VII. n. 231.

Ann. VIII. n. 54. De Catechu.

N. 99. nam ad ipsum revoco, de Amygdalis amaris avium veneno.

Dec. II. ann. I. n. 14. Pilæ marinæ.

N. 21. De Caryophyllis aromaticis.

N. 73. De noxio Ribum esu.

Ann. II. De pomis Citriis digitatis n. 11. De Pomò aurantio citrato n. 12.
De Urticæ vi ad sanguinem sistendum n. 45.

Ann. X. n. 207. Cyathoidis utriusque icones.

Dec. III. ann. IV. obs. 116. Fungus corylinus floridus: Pezizæ genus.

Ann. VII. VIII. n. 118. Literæ in ligno fagino visæ.

§. DCLXXIV. Varii.

*Wilhelm Johann. MULLER Die Africanische Landschaft Fetu Hamburg anno 1673. 8°. ** In Colonia Danica Capitis Corsici vixit. Cum reliqua historia naturali de agricultura egit, deque decem præcipuis fructibus aut radicibus, quibus incolæ vitam sustentant. Pro sexu plantarum testimonium dedit.

Balthasar OTTO de Nardo pistica ex historia passionis Dominicæ Lipsiæ 1673. 4°. LEHM.

Le Medecin domestique contenant le gouvernement de la santé, l'apothicaire charitable &c. Geneve 1673. 8°. Conf. p. 550. & 566. Nam metuo ne idem liber sit.

De la Chesnai e MONSTREUX Fleuriste François anno 1673. 12°.

*Georgii Sebastiani JUNG χρυσομηλον seu Malum aureum h. e. Cydonii collectio, decorticatio, enucleatio, præparatio Vindobon. 1673. 8°. ** Ad modum naturæ curiosorum formulæ ad morbos, &c.

EJUSDEM *Cicuta innocens* ann. IV. V. obs. 186.

§. DCLXXV. Ignatius Conti.

*Ignazi CONTI Il vero Silfio ovvero Laserpitio nuovamente discoperto Venet. anno 1673. **

Lettera sopra la detta discoperta Venet. anno 1673. 4°.

Risposta a questa lettera ibid. anno 1674. 4°.

Aggiunta sopra l'istessa scoperta Venet. ibid.

Extrait du livre intitulé Il vero Silfio &c. tiré du Journal de Venise anno 1673. 4°. FALC.

Putabat

Putabat Cl. CONTI de Silphio, veram antiquorum plantam repertam esse circa Borno in Africa, ab Antonio PRANDI pharmacopola. Eam plantam negat SCARELLA in *adnotationibus* verum Silphium esse, tum in *Risposta*, CONTIUS se tuetur in *Aggiunta*.

§. DCLXXVI. Edward Browne. Alii.

Edward BROWNE *An account of several travels* London anno 1673. 4°. 1677. 4°. Germanice Nuremberg anno 1711. 4°. * cum titulo *Reisen durch Niederdeutschland, Ungarn; Macedonien &c.* Gallice *Relation des Voyages en Hongrie, Syrie, Bulgarie, Macedoine &c.* Paris anno 1674. 4°. FALC. Minime sterilia itinera sunt, ab anno 1668. ad 1673. continuata; rem tamen herbariam tantum leviter adtingunt. De Tabaci cultu Theſſalico, & tinctoriis aliisque plantis montanis ejus regionis. De Alcanna.

Antonii le GRAND *Historia naturæ* Londini anno 1673. 8°. 1678. 8°. 1680. 4°. auctius Noribergæ anno 1674. 4°.

EJUSDEM *Institutiones philosophicæ secundum* des CARTES Londin. 1680. 4°.

Et in hoc, & in reliquis compendiis physicis aliqua ad rem herbariam spectare solent. Institutionum P. VII. eo pertinet.

EJUS *Perſcrutator curiositatum naturalium est hortus genialis* BARICELLI.

HENDRYCK van OOSTEN, florum cultoris Leidensis, *Niederländischer Blumen - Obst - und Orangerie - Gärtner*, germanice anno 1673. 8°. si verus annus est, tum anno 1728. 8°. * 1751. 8°. Libelli sunt V. Primus plerorumque florum cultum breviter docet: alter Tulipas, iste olitorie doctus: tertius tunicas: quartus arbores per præcipuas species, earumque putationem & inoculationem: quintus curam hesperidum. Habet & sua arcana. Plurima ex QUINTINIO sumsisse dicitur, neque fidem mereri. In Tulipæ bulbo florem contineri. De propagatione Tulipæ per adnascentes radices, quæ secundum florem adsident.

IDEM fuerit auctor libri *Nederlandze hof beplant met Bloemen, Oost en Orangerieen* Leyden 1703. 8°. SEG. 1715. 8°. LAMBERG. 1723. 8°. Germanice *Wolfenbüttel* 1712. 8°. 1751. 8°. qui sit ex Gallice *versus l'art de tailler les arbres fruitiers*. Comparare non potui.

Lego etiam ejus *Nederlandze bloemhof Behandelinghe der tulypen en Angeliereen naa de franze wys*.

Video etiam citari ejus *Register van alle de voornaamste Fruchten, Abricosen, Persiken &c. en een Register der Zaaden* Leiden anno 1703. 8°.

Henr. BARSTEIN vom *Taback* Regenspurg 1673. 8°.

§. DCLXXVII. *Acta Hafniensia. P. Kylling.*

Caspar KOELICHEN in Tomo II. Actorum Hafniensium n. 116. Fungorum noxam, natamque ex eorum usu apoplexiam describit.

EJUSDEM De Telephio Vol. V. n. 133.

Petrus KYLLING, industrius herbarum collector, in *Act. Hafn.* T. II. n. 130. plantas rariores hortenses, sed imprimis spontaneas Danicas, Norvegicas, Islandicas, indicat. Gramen ossifragum ad Asphodelum palustrem (Anthericum villosum) refert, & negat nocere. Novam Potentillam trifoliam describit.

EJUSDEM *Viridarium Danicum; seu Catalogus plantarum indigenarum, in Dania observatarum* Hafniæ anno 1688. 4°. *. Nomina sola, varietates multæ, aliquæ stirpes vix notæ, ut Brassica sylvestris umbellifera: Orchis palmata sine calcari cucullo sursum spectante, instar Tulipæ; Polypodium ramosum: Vicia frutescens. Aliquæ, quas vix credibile sit in septentrione nasci, ut Carduus Helenii folio, Chamæcerasus alpina Cerasi folio, Geranium batrachoides odoratum, Lychuis Chalcedonica, Millefolium alpinum. Exemplum meum additionibus auctoris M. S. ornatum est.

EJUSDEM *Gyldenlund s. catalogus latino-Danicus plantarum* 404., quibus *Christiani V. lucus aureus dictus exornatus est* Hafniæ 1684. 4°.

§. DCLXXVIII. *Varii.*

H. J. *Receuil de divers voyages en Afrique, & en Amérique non encore publiés, contenant l'origine, les mœurs &c. des habitans avec des traités concernant la haute Ethiopie, le débordement du Nil, & la Mer rouge* Paris anno 1674. 4°. BURETTE, d'ETR. Inter ea itinera est R. LIGON.

Nouveau traité de la culture des fleurs, & la manière de les cultiver, multiplier & conserver avec leurs vertus médicinales Paris anno 1674. 12°. 1682. 12°. 1690. 12°. SEGUIER.

Instruction facile pour connoître les Orangers & Citronniers, & la manière de les cultiver Paris anno 1674. 12°. 1680. 12°. SEGUIER, CARLSON &c., & EJUS. libri *Compendium cum titulo Secrets pour faire venir toute sorte d'arbres, de fleurs & de fruits d'une grosseur prodigieuse* Paris anno 1675. 12°. Journ. Sav. Lunæ certæ phasi confidit.

Car. MARTEAU an ex morbo convalescentibus panis spuma cerevisia fermentans salubris Paris 1674.

Henr. MEIBOMII de spiritibus per fermentationem ex vegetabilibus paratis Helmstatt 1674. 4°.

Georg. Basilius WITTIG von der Vortreflichkeit beyder Gifftarzneyen, des Theiaks Andromachi und Mithridats Damocratis, Nürnberg 1674. 12°. B. THOMAS. Latine:

Latine *Antidoterum Theriaca Andromachi & Mithridatii Damocratis Majestas* Noriberg. 12°.

EJUSDEM *iterata nobilissimarum antidotorum compositio* ib. 1675. 12°. B. THOM.

Roberti GODFREY *various injuries and abuses in chymical and Galenical Physik committed both by physicians and apoticaries* London 1674. 8°.

J. Stephani RUDOLF & FICKELSCHERER *De Christopomis* Bareith. anno 1674. nempe de pomis circa Christi natalia florentibus.

Christoph. HERMANN *schlechtes und gerechtes Hausbuch* Nürnberg 1674. 12°.

Valentini Andreae MOELLENBROECK *De Crchlearia curiosa* Lipsiæ anno 1674. 8°. 1746. 8°.*. Farrago formularum Anglice prodiit anno 1677. 8°.

Obadiab BLAGRAVE *Description and physical virtues of all trees herbs &c.* London anno 1674. 8°. diversus, ut videtur, a JOSEPHO (q).

J. G. Saintfoyne *improved, on a discourse shewing the utility and benefit which England hath and may receive by that Grass* London anno 1674. 4°.

Christian MARGGRAF *Materia medica contracta, continens simplicia & composita* Leid. anno 1674. 4°. 1681. 4°. 1716. 4°.*. Amsterdam. anno 1682. 4°. 1715. 4°. ut lego, in operibus omnibus. Continet catalogum alphabeticum medicamentorum simplicium, cum brevi descriptione, bonis notis, & viribus medicis.

§. DCLXXIX. *Petrus Nati.*

Petri NATI, Professoris Pisani, *Phytologica observatio de Malo Limonio citrato, vulgo Bizarria* Florent. anno 1674. 4°.*. Arbor de hybridum genere, quæ de tribus speciebus malorum aureorum aliquid habet, in foliis, & fructu cujus triplex est præterea varietas, Aurantium pomum, & Limon citratus, & fructus, qui ex tribus pomis aureis aliquid retinet.

EJUSDEM *Intorno alla natura del Pepone* Florent. anno 1676. 12°. CINELLI non bene 1576. Una prodiit DONATUS ab ALTOMARI *de vinaceis*.

EJUSDEM *De Melonibus in Opusc. Scientif.* T. IV. anno 1730.

Orfus erat collectionem iconum hortorum Florentinorum TARGIONI *Co-rograf. præf.* p. 40.

§. DCLXXX. *Phil. Transactions.*

In n. 101. & anno 1674. *Philos. Transactionum* reperitur Daniel COX *way of extracting a volatile salt and spirit out of vegetables.* Omnes plantas a fermentatione dare spiritum volatilem urinosum, aliquas & salem siccum, sales vero fixos plantarum inter de non differre.

Ejus-

EJUSDEM Non ante ignem dari in plantis aut fixum falem, aut volatilem n. 107.

N. 108. Sed neque vinosos spiritus, aut volatiles, ex variis plantis paratos vere diversos esse.

§. DCLXXXI. *Georgius Frank.*

Georgii FRANK, nobilitatem cum titulo de FRANKENAU adsecuti, Heidelbergensis Professoris, inde medici Regis Daniæ, disputatio *de Soldanella* Heidelberg. anno 1674. 4°.

EJUSDEM & D. NEBEL *Malum Citrium* ibid. anno 1686. 4°. Philologia, descriptio, varietates, cultus, vires, pomi totius, & corticis, & pulpæ.

EJUSDEM *Ambarvalia Heidelbergensia* anni 1687. 4°.*. Philologia, & brevis catalogus plantarum novi horti Heidelbergensis. Ejusmodi programmata botanica anno 1677. 1678. 1679. 1681. 1683. AUCTOR ediderat.

EJUSDEM *Flora Francica seu Lexicon plantarum, in quo nomina, vires, preparata plantarum &c.* Strasburg. anno 1685. 12°.*. Primum prodierat cum titulo *Lexici plantarum usualium* Argentorati anno 1672. Editio III. Lipsiæ anno 1698. 16°.* quarta 1716. 4°. Quinta *vollständiges Kräuter-Lexicon* Jena 1753. 8°. sexta Züllichau 1766. 8°. Novam editionem anni 1716. dedit Joh. Gottfried THILO, etsi verus versionis auctor est *Christophorus HELWIG* Erfurtensis. In virium medicarum recensione multum aucta est.

Adjectum Lipsiensis editio habet Programma anni 1679. ad artis herbariæ amasios, *de laudibus rei herbariæ*, hortisque celebrioribus.

EJUSDEM *Viridaria agri Heidelbergensis* anno 1680. potissimum de *pa-lingenensia*.

EJUSDEM *Chloris Palatina* anno 1681.

EJUSDEM *arboræ Palatina* anno 1683.

EJUSDEM *Agonismatum physicomedorum XI. de medicamentorum simplicium laudibus* Heidelberg. 1683. 4°.

In ALDROVANDUM præfatus est.

In *Eph. Nat. Cur. Dec. II.* anno I. n. 25. egit De *Aparine* levi fasciata.

Ann. V. VI. n. 188. De *Bellide* trigeminos flores conjunctos ferente.

§. DCLXXXII. *Oligerus Jacobæus. Alii.*

In Vol. III. Actorum Hafniensium ad annum 1674. *Oligerus JACOBÆUS* plantarum Americanarum 34. femina recenset n. 23.

In

In *Museo Regio Hafniæ* anno 1696. fol. & auctius 1710. edito curante *Joh. LAURENTIO* Hafniæ fol. & in *auctario* 1699. fol. recuso 1703. fol. etiam arborum & plantarum rariorum partes continentur.

Arnoldus SYEN, aliquamdiu horti Leidenfis præfectus, vir splendidus & magnus rei herbariæ amator, quem *J. BREYNE* suum Mæcenatem dixerit, in *Act. Hafn.* ejusd. anni n. 63. de herba Fumana agit s. Chamæcisto Ericæ folio. Aliqua ad hortum Malabaricum contulit. Conf. p. 588.

J. Valentinus WILLI in eodem Volumine laudat Trifolium fibrinum n. 75. Cochleariam minimam, Hyperici speciem, & Saxifragiam caule strumoso describit n. 81.

Thorhill ARNGRIM, Islandus, De Alga Saccharifera n. 88. & 94.

§. DCLXXXIII. *Hermann Nicolaus Grimm.*

Hermannus Nicolaus GRIMM, Chirurgus & Medicus practicus, ibid. n. 90. agit de arbore Cinnamomi, & denuo anno V. n. 91.

In *Miscell. Nat. Cur.* Dec. II. ann. I. n. 146. De planta mirabili destillatoria (Bandura).

N. 151. Generatio Mannæ, in arboribus vetustis, ab insectis paratæ.

N. 152. De arbore Benzoin.

N. 153. De arbore Camphoræ.

N. 175. De Cocco Maldivensi, cortice Santali Citrini, cortice Suda, radice Rufa nigra & alba.

Anno III. n. 37. De Angfava.

N. 205. De Turbith officinarum.

N. 206. De Convolvulo fylvatico flore albo.

N. 207. De Aristolochia Clematitide.

N. 208. De Zedoar Ceylanico.

N. 209. De Cinnamomo veterum.

N. 210. De planta stercorearia.

N. 211. De Cataria.

N. 212. De Abruz arborea, diversa ab Ægyptia: hæc omnia fere cum iconibus.

EJUSDEM *Theſaurus medicus Inſule Ceylania, ſeu laboratorum Ceylanicum ex inquilinis Ceylania ſimplicibus medicamentis conſtitutum* Belgice 1677. a Bartholomæo PIELAT latinitate donatum, continet deſtillationes & compoſitiones ex aromatibus orientalibus, & Amſtedami prodiit anno 1679. 12°. Catalogum etiam continet plantarum Ceylanicarum.

EJUSDEM *Pharmacopœja Indica* 1684. 8°.

§. DCLXXXIV. *Porro Miſcellanea Nature Curioſorum.*

In *Miſcell. Nat. Cur.* ann. IV. V. n. 90. Carolus RAYGER De Fungis inſolitatis. Cęſpitoſorum Fungorum aut Suillorum icon mala.

Dec. III. ann. II. obſ. 23. De Nadragulya podagræ remedio, non fati auctori noto, forte Belladonna.

Ann. III. n. 134. De antarthritica vi Naſturtii albi.

Sigismund GRASS Dec. I. ann. V. obſ. 264. De flore Saligno.

N. 93. De Roſa prolifera & Lilio bulbifero obſ. 94. 95.

Simonis SCHULZE De Trifolio (fibrino) aut arthritico n. 123.

De magnis ſymptomatibus ab eſu radicum Hyoſcyami. ib.

Dec. II. ann. VIII. n. 154. Vomitus motus dimidia drachma ſucci Phytolaccæ.

§. DCLXXXV. *Varii.*

J. Daniel DORSTEN *De rei herbariæ commendatione* Marburg. anno 1675. 4°.

EJUSDEM & *Conr. Reinh.* MILCHSACK *de tabaco* ib. 1682. 4°.

Paul. LINSIUS *de Coralliis* Jen. anno 1675. 4°. BURCKARD.

Brevis ad materiam medicam in uſum philiatrorum manuſcriptio Lipſiæ 1675. 8°.

§. DCLXXXVI. *Cas̄. Bartholinus.*

Caspari Bartholini THOMÆ F. CASPARI N., qui a medica cathedra ad Aulæ munera adſcendit, Leidæ anno 1675. 8°. * edidit *Exercitationes miſcellaneas varii argumenti*, imprimis anatomici. Inter eas eſt diſſertatio *de herba Fumana*, quæ etiam hoc loco depingitur. Nomen ab ARIOSTO habet, in libello *de oleo M. Cibini*. Adjecta eſt *Arnoldi* SYEN de eodem argumento epiſtola, qui Fumanam ad eam plantam refert, quam diximus. Alia exercitatio de Braſſicæ uſu apud puerperas utcumque huc facit, in qua de vario uſu culinario Braſſicæ agitur.

§. DCLXXXVII.

§. DCLXXXVII. *Fridericus Martens.*

Friderici MARTENS *Spizbergische oder Grönländische Reisebeschreibung, gethan im Jahre 1671.* Hamburg anno 1675. 4°. * In varias linguas translatum iter, Gallice inter *itineraria Septentrionalia* prodiit, Anglice cum itinere Equitis NARBOROUGH London anno 1694. 8°. * Italice, vertente *Jacobo RAUTENFELS* Bologn. anno 1680. 12°. FALCONET. Belgice vertente S. de VRIES Amsterdam 1685. 4°. CARLSON *de noordische weereld vertoont in twee Reyzen.* Chirurgus, balnearum capturam secutus, in diarium coniecerat, quidquid ipsi in ultimo septentrionali visum erat memorabile, breviter & vere. Opusculum ut ederet, fecit *Martinus VOGELIUS*, qui variis quæstionibus memoriam auctoris refricabat. Ad rem herbariam pertinet Partis I. Caput I. in quo plantæ Spizbergicæ recensentur, ultimi hactenus Septentrionis, Papaver nudicaule, Acetosa, Saxifragia, etiam in Laponia reperta: alia alpina ericoides, alia etiam Septentrionalis, Ranunculus calyce villoso, quatuor alii alpini, Cochlearia, Bistorta minima, Myosotis alpina, Salix, Fuci. Eas plantas utcumque ipse delineavit.

§. DCLXXXVIII. *Nicolaus Lemery.*

Nicolai LEMERY pharmacopœi, Chemici, & Academiæ Reg. Sc. sodalis *Cours de Chymie* sæpissime prodiit, & primum Paris anno 1675. inde annis 1677. 12°. 1679. 12°. 1682. 12°. 1683. 12°. 1690. 8°. 1701. 8°. ANDERS. Bruxelles 1744. 8°. Videtur Madriti anno 1703. a *Felice* de PALACIOS versum esse, & cum incrementis excusum. Anglice prodiit vertente HARRIS & KEILIO London 1677. 8°. tum appendix anno 1680. 8°. 1686. 8°. 1698. 8°. 1720. 8°. OSB. Latine vertente *Jacobo* CONSTANT de REBECQUE Genevæ 1681. 8°. EISENM. Germanice auctus a J. C. ZIMMERMANN. Dresden 1754. 8°. Belgice 1683. 8°. &c. Ejus pars II. pertinet ad plantas: quarum, quæ ad medicinam faciunt, hic historiam; deinde analysin chemicam AUCTOR habet, & eas etiam recenset, quæ aquas compositas ingrediuntur.

EJUSDEM *Dictionnaire ou Traité universel des drogues simples* Paris 1698. 4°. sæpe recursus, & cum augmentis B. JUSSIEU Parisiis anno 1723. 4°. 1733. 4°. 1759. 8°. Rotterdam anno 1727. 4°. *. Italice Venet. anno 1751. fol. Germanice cum nomine *Vollständiges Materialien-Lexicon, verdeutscht durch Christ. Frider. RICHTER* Leipzig 1721. fol. SCHULZ. Continet plantas medicatas omnes, aliquam descriptionem, sæpe non bonam, iconem, vires medicas.

EJUSDEM in Commentariorum Acad. Scient. 1707. Diff. de melle & de Manna anno 1708. Utriusque analysi.

De succo plantarum egit anno 1707. Comment. Acad. Reg. in tractatu de melle.

De salibus urinosis coralliorum & ferro anno 1711. nisi est filii.

EJUSDEM *Pharmacopée universelle* Paris 1698. 4°. sæpe & anno 1754. 4°. 2. Vol.* *recus.* Amsterdam anno 1716. 8°. 2. Vol. 1740. 4°. la Haye anno 1729. 8°. Italice Venet. anno 1720. fol. In tomo primo huc pertinent præparaciones multorum medicamentorum ex regno vegetabili fumtorum, quorum pulveres, sirupi, condita aliæve antidoti in pharmacopœam recipiuntur.

Nunquam vidi *Recueil des secrets & curiosités de Nature* par le S. d'HEMERY Paris 1676. 12°. Amsterdam 1697. 12°. d'ÉTRIES, 1713. 12°. 2. Vol. BUR. neque novi num sint *Nicolai LEMERY*.

§. DCLXXXIX. *Francisc. v. Sterrebeek.*

Francisci van STERREBEEK Sacerdotis Theatrum Fungorum of het tonneel der Campernoelgien &c. Antverp. anno 1675. 4°. SEG. 1676. 4°. 1712. 4°.*. Non prodiit anno 1654. cum in præfatione rerum meminerit, quæ anno 1657. & 1669. evenerunt, & pluscula Chronosticha annum 1675. definiant. Plenum opus, in quod recepit CLUSIANOS Fungos posthumos, non alibi editos, multos tamen suos addidit & descripsit, atque depinxit. Non oportet expectare, veras species hic & a varietatibus puras reperiri: neque icones semper satisfaciunt, ut ne laminas quidem a tubulis separaverit. Subjectus est tractatus de plantis venenatis, Cicuta, Hyoscyamo, Napello, Solano, Belladonna, Efula, Pssyllo, Helleboro utroque; aliisque, cum iconibus.

EJUSDEM *Citri cultura ofte regeering der uytheemsche boomen, Orangen, Citroenen, Limoenen, Gramaten, Laurieren &c.* Antverp. anno 1680. ut ex Chronostichis video, non anno 1662. ut in Bibl. HOTTON. dicitur, tum anno 1712. 4°.*. Hesperidum peritum cultorem fuisse credas, a quo J. COMMELINUS (r) aliqua didicerit. Mire tamen ignarum fuisse reperio (s). Icones sunt ex FERRARIO. Non solas Hesperides dixit, sed omne fere fruticum, etiam exoticorum, genus, ipsam Granadillam. Undique fere collegit, deque iis etiam scripsit, quæ vidisse non potuerat (t).

§. DCXC. *Itali aliqui.*

Michaelis TOGNI Raccolta delle singulare qualita del Caffee Venet. anno 1675. 12°. RINK.

Eugenii MICHETI Lexicon botanicum, complectens nomina, Synonyma, qualitates simplicium expositorum in publico apparatu in festo nat. Virg. Rom. anno 1675. 12°. SEGUIER.

J. Francisci

(r) STERREBEEK in præf.

(s) Limoen van AMELPHITANUS loco Limoen van Melphi p. 90. HERGDIANUS scripsit de CONRADO Imperatore p. 253.

(t) Arbore Carcapul, Ravenfara, Apocopouk.

J. Francisci SICLENSIS volumen de rebus medicis, quæ sunt in quotidiano usu, & quas perfecte callere debent medici & pharmaceuti Venet. anno 1675. MONGITORE.

§. DCXCI. J. Georg Muller.

J. Georg. MULLER (u), Verb. Div. Minist. in Wurtenburgia, *Kurzer Entwurf eines dreyfachen Gartenbaues* Stuttgart anno 1675. 12°. bis recusum: deinde insigniter auctum cum titulo *Delicia hortenses, oder Blumen-Arzney-Kuchen- und Baumgartens-Lust* ibid anno 1676. 8°. aut 12°. 1696. 12°. 1717. 12°. aut 8°. 1745. 8°.* 1765. 8°. Ulm 1710. Post generalia quædam artis hortensis præcepta, sequuntur plantæ coronariæ sigillatim, cum suo cujusque cultu & varietatibus: inde perinde arbores: tunc plantæ medicæ, olera & pomorum pirorumque catalogus. In P. II. Seminarium, insitio arborum nannarum & expansarum, cultus, & aliqua de cerealibus. Editor, qui MULLERI opus incrementis suis auxit; dicitur M. C. F. K. P. M. Non valde botanicus neuter, qui Thoram dicat Aconitum cæruleum.

J. MULLER *De virtute herbarum medicamentosa* Witteberg. 1675. 4°. BURKH. 1676. VATER.

§. DCXCII. Gallii aliqui.

J. LAON, aliis LAURENT, *Abrégé pour les arbres nains & autres, pour la culture des fleurs, des arbrustes, de la vigne* Paris anno 1675. 12°. HOTTON. 1683. 12°. Refutat d'ARDENNE III. p. 64.

L'abrégé des bons fruits, avec une nouvelle instruction pour les arbres fruitiers Paris anno 1675. 12°.

F. B. S. de l'ÉCLUSE *La Flore sainte, l'apologie des floristes, avec un traité de la culture des principales fleurs* Saumur anno 1675. 12°. FALCON.

In Petri MICHON dicti BOURDELOT, qui immerita apud CHRISTINAM Suevicam gratia valuit, *Conferences de l'Académie par le GALLOIS* Paris 1675. 12°.* de variis, etiam de Coffea agitur.

In Jacobi ROUHAULT *physica* Parisiis 1675. 4°. London 1710. 1729. CLARKII cura recusa, aliqua huc pertinent.

§. DCXCIII. Angli Varii.

Charles COTTON *The planters manual of raising, planting, and cultivating all sorts of fruittrees* London anno 1675. 8°. Laudatur in *Philos. Transact.* Videri experimentis sua confirmasse.

Carolus GOODALL *de cortice peruviano & ejus usu* circa annum 1675. scripsit.

Dd dd 3

W. SYM-

(u) Alibi lego tantum M. J. G. M. F. S. VATER.

W. SYMPSON *Zymologia a Philos. discourse of fermentation* London 1675. 8°. A primis initiis vegetationis aerem conflare cum fulfure, inde incrementum, odorem, saporem, vim medicatam plantarum nasci.

New additions to the art of husbandry London 1675. 8°. OSB.

CHARLETON *on the mystery of vintners* anno 1675. 8°. OSB.

Thome WILLIS *Pharmaceutica rationalis, seu de medicamentorum operationibus in humano corpore* P. I. Oxon. anno 1674. 4°. *. Pars II. ibid. anno 1675. 4°. *. In prima parte nonnulla remedia potusque tanguntur, potissimum narcotici & papaveracei generis.

§. DCXCIV. *Marcellus Malpighius.*

Marcelli MALPIGHII Bononiensis, aliquamdiu professoris Messanensis, denique Archiatri Pontificii, viii in scrutanda per microscopium, & simpliciores artes, fabrica partium animalium & vegetabilium industrii, & felicitis, *Anatomie plantarum* Londini anno 1675. fol. *. Leidæ anno 1687. 4°. prodiit, etiam exemplum Londinense unum 1676. præ se fert. Splendide, sed negligentissime edita est, nemine, ut videtur, curante, Pars I. in Tomo I. operum. Etiam si eodem cum GREWIO tempore scripsit, cum tamen propria industria usus sit, multa aliter vidit, fibras, parenchyma, vasa, succos varios vehentia, aërea, glandulas, gemmas. In floribus, staminibus & tubis diligens fuit, ut eas icones BOERHAAVIUS ad generum characteres citaret. Neque Filicum elastra prætervidit.

In Parte II. Vegetationem feminum, plantulæque primordia; gallas, suis cum vermiculis, tumoresque morbosos varios; pilorum varietates, Fungos & plantis adfines, etiam Lichenes, radicum varietates, & bulbos, & plantas parafiticas dixit. Breviter hæc repetit, nam infinitum esset omnia recensere.

In *posthumis*, quæ Londini anno 1697. fol. *, & Amsterdam anno 1698. 4°. * & Venet. anno 1743. fol. * iterum Amsterdam anno 1755. 4°. prodierunt, germinationem plantarum repetit, deque fructibus monstruosis egit, deque Muscorum semine. Suam de cotyledonibus, de gallis sententiam novis argumentis tuitus est, contra TRIUMPHETTUM & BORELLUM.

Adversaria microscopica amisit incendio anno 1684. BIRCH. IV. p. 297.

§. DCXCV. *Philos. Transactiones.*

In *Philosophicis Transactionibus* ad annum 1675. pertinentibus *Georgius MACKENZIE* eques aliqua habet de agricultura Scotorum, de fructibus exoticis a mari adlatis.

Dionysii

Dionysii PAPIN (n. 120.) De aëris necessitate ad vegetationem; aquam aëre purgatam plantas non alere.

N. 121. De fructuum in spatio inani conservatione.

§. DCXCVI. *Antonius v. Leeuwenhoeck.*

Antonius v. LEEUWENHOECK, civis Delphensis, peritus vitrorum politor, curiosus, & ad paradoxas opiniones pronus, longam seriem epistolarum ad Societatem Scientiarum Anglicam dedit, cujus, quæ ad rem herbariam spectet, prima epistola est anni 1675. in *Transact.* n. 117. Agit ibi de Ari succo, & in eo visis tubulis, quos credit esse sedem acrimoniæ, quæ in eo succo summa est, item de Manna.

EJUSDEM n. 127. De vasis triplicibus in variis plantis visis, maximis, seu *tracheis*, parvis & transversis, seu ex medulla in corticem euntibus, quæ GREWIO *insertiones*; tum de medullæ fabrica.

N. 148. De ligno ejusque vasis; adjectæ sunt notulæ ad comparandam Cl. viri anatomen & GREWII.

N. 199. Semina aliqua describit Salicis, Fragariæ, Fraxini, Amygdali: in eo germinatio & ligamenta seu umbilicales funiculi.

N. 201. De cortice plantarum cum cute animalium comparato.

N. 205. De variis feminibus Gossypii, Palmæ, Caryophylli, Nucis moschatæ &c. cum eorum germinatione & fabrica microscopica.

N. 213. De causa, quare aliis aliisque in regionibus durabilis magis materies nascatur. Lente arefcere præstat, & anni ex annulis deteguntur.

N. 221. De feminibus Ficum, Fragorum &c.

N. 235. De germinatione feminis tritici & innumeris radiculis ex unico femine natis.

N. 269. De gallis quibusdam Salicum, & vermibus earum hospitibus.

N. 287. De fabrica feminum & umbilicali funiculo.

N. 292. De Coccinella, quod sit animalculum.

N. 293. De vasis succum croceum Chelidonii vehentibus.

N. 296. De Fabrica corticis arborum.

N. 297. De feminali fabrica Polypodii, annulo elastico, capsula, polline.

N. 305. De femine arboris Eunane & femine Cannabis (puto Bang) vero femine Cannabi.

N. 312.

N. 312. De fabrica corticis Peruviani, ejusque in fanguinem efficacia.

N. 316. De fabrica Corallii.

N. 367. De vasculis in ligno.

N. 368. De feminibus plantarum, & eorum cellulosa tela farinifera.

N. 369. De foliorum Buxi poris exhalantibus, & de lanugine Perfici.

Hoc anno 1722. obiit A. v. LEEUWENHOECK. Quæ hic recensuimus, ea fere redeunt in ejus operibus, quæ anno 1722. Leidæ 3. Vol. 4.* prodierunt. Superest autem, ut ea addamus, quæ in aliis epistolis, ad alios Cl. viros datis, continentur, quæ ipsæ anno 1719. Delphis cum titulo *Epistolarum physiologicarum* editæ sunt. Huc pertinet Epist. III. De fabrica farinosorum feminum cellulosa; plantula in femine, radícula, vasis arborum in nostris fere transversis.

Epist. IX. De fabrica folii Salviæ; de vasis horizonti parallelis arborum, de Thea.

Epist. IX. De venis pitorum & earum ramulis, de femine, ejus vasis valvulosis, arbore in femine visa, cuticula piri, Coco.

Epist. XXI. Omnino vincam pervincam etiam femine producere, & de plantula Pervincæ.

Epist. XXII. De Lupulo, plantula in femine latenté, oleosis globulis Lupuli.

Epist. XXV. De Hordei plantula, valvulis, farina, tubulis.

Epist. XXVI. De farina cerealium ex globulis constante. De farina aliorum feminum.

Epist. XXVIII. De vasis arborum adscendentibus & transversis; de Cocci fabrica.

Epist. XLIV. De radice Pareira brava, ejus poris, farina, sale, vi fanguinem solvente.

§. DCXCVII. *Miscellanea Acad. Natur. Curios.*

In *Ephemer. Nat. Cur.* Ann. VI. VII. n. 4. Salomon REISEL egit De literis intra Fagi fissæ truncum inventis, mero lusu.

Dec. II. ann. 8. n. 30. Flos solis piro impressus.

Dec. III. ann. II. n. 113. De gallis Quernis pendulis.

Ann. 3. n. 22. De Valeriana caule strumoso.

Ann. 7.

Ann. 7. 8. app. n. 1. Character Piceæ, Abietis & Pini Sylvestris.

Bernhardi BELOU Sueci, Professoris Lundensis, De spiritu volatili Naturæ
sturtii aquatici *Eph. Nat. Cur.* Ann. VI. VII. n. 21.

N. 22. De Sedi acris vi aduersus hydropem.

Godofredi Christiani WINKLERI De Rosæ salignis ib. n. 117.

Henrici VOLGNAD n. 229. Pilosella fasciata, Tithymalus, Martagon, Ranunculus fasciatus, Rosæ salignæ, Pira majuscula florentia, Pirum informe.

§. DCXCVIII. *Ehrenfried Hagedorn. C. F. Garmann.*

Ehrenfried HAGEDORN De balsamo vulnerario Catechu *Eph. Natur. Cur.*
Dec. I. Ann. VI. VII. n. 16. & de usu ejusdem in vulneribus oculorum anno
IX. X. n. 74. Is Commentariolus in librum increvit *de Catechu seu terra Ja-*
ponica Jenæ anno 1679. 8°. editum *. Experimenta cum variis liquoribus
& salibus suscepta, in id consenserunt, ut succus esset vegetabilis, cum quo
casu aliquo nonnunquam lapilli miscentur aliæve quisquilæ.

EJUSDEM *Cynosbatologia* Jenæ anno 1681. 8°. *. Collectio, cum aliqua
descriptione, Rosæ caninæ & ejus spongiæ; deinde fusius de modis, quibus
vel ipsa Rosa, vel ejus vermiculi, aut spongia in medicinam recipiuntur.

In Anno V. *Miscell. Nat. Cur.* n. 93. dixit de Fungo antidyfenterico
Sorbi aucupariæ.

Christiani Friderici GARMANN, viri miraculorum amantis, adnotatio *Eph.*
Nat. Cur. Dec. I. Anno VI. VII. n. 174. De variis excrescentiis fungosis,
de Fungo globoso exiguo Cinaræ.

Dec. III. anno VII. VIII. obs. 66. fabulosam habet de Hyoscyamo historiam.

In *epistolarum Centuria* Rostock anno 1714. 8°. * edita, pluscula, sed
obiter tantum rem herbariam tangentia occurrunt, monstra plantarum, de
Centaurio minori, Aloë Schliebenfi, pulveribus antherarum variarum &c.

§. DCXCIX. *Andreas Cleyer.*

In Dec. I. anno IV. Actorum Hafniensium n. 1. *Andreas* CLEYER, qui
aliquamdiu Bataviæ novæ medicinam fecit, egit de herba Thea, cum ico-
ne aliqua.

In *Ephemer. Nat. Cur.* Dec. II. Anno IV. dedit Commentarios perbreves,
1. de Moxa. 2. De radice Ginsengh. 3. De Catechu. 4. De Thea. 5. De
fructu Ananas. 6. De Cinnamomo & Cassia lignea.

N. 93. De arbuscula Japonica Tzadsinsic cum suis iconibus.

Anno V. n. 40. De arbore vernicifera Fasnoki.

N. 41. De arbore Japonensi Jami Itaro.

Anno VI. n. 52. De arbore Winganfana, Liliacea.

N. 53. De Kube & Fasnofana, Nymphaea, & forte Menyanthe.

N. 54. De Canschy & Fuiran, omnibus Japonensibus plantis, cum iconibus.

Anno VII. Icones & descriptiones plantarum Japonensium Isnoacki & Tzumacki n. 70.

N. 71. Cumi Gummi & Miaco Bana.

N. 72. Kyrama & Fickofax.

N. 73. Nifum Schin f. rogat, Maminoky, & Fieko Filices.

Anno VIII. n. 190. De Wiznofana & Fatafiro plantis Japonicis; illa Gentianæ similis est, hæc Polygonati.

N. 191. De Liliis flore reflexo Jama Juri & Kanako Juri.

N. 192. De arboribus Fifakaki & Tfutta, Japonicis omnibus.

Anno IX. n. 75. De Aro Japonico Dinnan Scho & planta Ometto.

N. 76. De Ghinei Liliæ specie, & Volhsnofana.

N. 77. De arboribus Kutsinesch & Tobara Nocki.

Anno X. n. 35. Opium venerem adjuvare.

N. 36. De Ficu Japonica Itabe, & de Malvacea arbore Hambu.

N. 37. De Lauro Camphorifera Kusnoky.

N. 38. De Orchideo flore Ran, & Gramine Schöbu.

Anno II. De Liliacea planta Jamaren, & de Decku.

N. 180. De specioso flore Tsinfiqua, & arbore Daniwathas.

N. 181. De Schinobu, tunicarum simili, & Tzoofchinkiku.

N. 182. De arboribus Mehebi & Jafur.

Anno III. n. 118. De palma Tschorditzoo.

N. 119. De flore Ajanga, & Kuri Jani.

N. 120. De Zumani, & Impatiente Jamnaka.

Anno V. VI. n. 1. De Arundine Joosie.

N. 2. De arbore flore radiatò Fiaru Schyqua, & alia Gummii.

N. 3. De Matricaria Tsingkiku, & frutice Fanatzibona.

In ejus *specimine medicina Sinica* Francofurti anno 1682. 4°. * edito est Catalogus medicamentorum simplicium, quibus Chineses in medicina utuntur, cum aliqua descriptione.

Nonne idem est libellus, quem video citari cum titulo A. C. *Parvum herbarium vocabulis Sinicis conslans* Francofurti anno 1680. 4°. SCH ?

Epistolæ de plantis Indicis reperiuntur in VALENTINI India literata.

EJUSDEM Flora Japonica seu Iconum plantarum ejus regionis 2. Vol. fol. efficientes servantur in Bibliotheca Regia Berolinensi (x). Figuræ sunt 1360. in Japonia, satis eleganter, non vero accurate pictæ, ad MENZELIUM olim a CLEYERO missæ; Earum dimidiam fere partem BREYNIUS possidebat.

§. DCC. J. Lud. Hanemann.

In Actis Hafniensibus eodemque tomo editis J. Ludovici HANEMANN Kiloniensis Professoris De plantis noctu odoratis obs. 14. & de secreta præparatione Opii.

In I. N. C. Dec. II. anno IV. obs. 50. De Cicutæ esu innoxio.

Dec. III. anno V. VI. obs. 64. De olei Juniperi præparatione & viribus medicis.

EJUSDEM *Methodus cognoscendi simplicia Grammatica, Philosophica, Medica* Kiel anno 1677. 4°. * Varia potissimum historica, collectitia, & multa ex CONRINGII *methodo studend. med.* sumta.

EJUSDEM *Aetiologia facultatis purgatricis contra WILLISIUM: in resnesis particulis non esse collocandum catharsin* Hamburg 1677. 4°. B. BOEHM.

EJUSDEM *De usu & abusu inebriaminum* Nüremberg. anno 1679. 4°. BURCK.

EJUSDEM *Phenix botanicus s. de universa plantarum ex suis cineribus resurrectione* Hamburg. 1679. 4°. MÖLLER. Retractat, quæ in *Mantissa Antihofmanniana* aspera protulerat.

In *Act. Lit. Mar. Balth.* anno 1701. de Saccharo agit. *Idea Dispensatorii Hanemanniani* prodierat Bremæ 1672. 4°. MÖLLER.

E c c e 2

§. DCCII.

(x) ERNDL *Flora Japonica.*

§. DCCI. *Hortus Malabaricus.*

Hoc anno 1676, quem ingredimur, res herbaria splendidissimis & pulcherrimis operibus aucta est, & ea pars hujus artis, quæ ad hortenses & peregrinas plantas spectat, potissimum magna incrementa cepit. Longum & regium opus est, cujus Pars I. *De arboribus varii generis & fruticibus siliquosis* prodiit Amstelodami anno 1676. folio *. Sumtus & auspiciis præbuit *Henricus* van RHEEDE van DRACKENSTEIN, Senator Indiæ & in regna Societatis Orientalis cum summa potestate missus. Primas icones delineaverat P. *Matthæus* de S. JOSEPHO (y), non satis exquisita cura. Pictoribus ergo melioribus usus, & adjutus a medicis indigenis RANGABOTTO, VINAIQUE PANDITO, JAPU BOTTO ex Brachmanum tribu, & ITTI ACHUDEM COLADDA, in aliam formam opus correxit & sermonem latinum addidit J. CASEARIUS (z) Cochini V. D. M., & post ejus mortem *Christian* HERMAN de DONEP, adjuvante *Guilielmo* ten RHYNE. Ex Malabarico in Lusitanicum verterat *Ma-noel* CARNEIRO, quæ medici indigenæ suppeditaverant. Primum Tomum *Arnoldus* SYEN direxit, & notas addidit. COMMELINUS enim, quem continuo laudabimus, ad secundum demum Tomum accessit. Eximix & ultra omnem fidem plenæ sunt icones, historia etiam medica plena. Habentur hic Coccus, Faufel, aliæ Palmæ, Musa cum flore, Papaya, Bambu, Jambeiro, Cassia fistula, Tamarindi, Gummi Gutta, Indigo, Canella Malabarica, & plures aliæ, minus notæ, arbores Malabariæ & Ceyloniæ, omnes veris iconibus, etiam pluribus in tabulis una, expressæ: ut longissime superent, quæ hæctenus de iis plantis innotuerant. Innumeræ plantæ obiter a CLUSIO, BAUHINIS, ACOSTA, ZANONO aliisque auctoribus tactæ, hic integerrime traduntur: PISONIANÆ bene multæ explicantur.

Tomus II. *De fruticibus Regni Malabarici* Amsterdam anno 1679. fol. * cum COMMELYNI notis est excusus. Hic, præter plurimas editoribus ignoratas plantas, depinguntur Nimbo, Negunda, Rosa Sinensis, Stramonia tria, Apocynum Beid eloffar, Ricini aliqui, & Solana, Abelmofch, tres Urticæ, Euphorbium verum, Capsicum. Cum hic Tomus absolutus esset, CASEARIUS morte est abreptus.

Tomus III. anno 1682. secutus est, De arboribus iterum Malabariæ agit. Nomen in titulo est *Johannis* MUNNIKS, ut semper tamen COMMELYNI notæ sint, quæ Malabaricis nominibus synonyma addunt Europæa. Nempe post secundum Tomum ex ipsis *Henrici* v. RHEEDE Belgicis adnotationibus, exque CASEARII & MATTHÆI codicibus, EDITOR descriptiones adornavit. Hoc volumine continetur potissimum Codda Panna, multis iconibus illustrata, tum Palma farinifera, Todda Panna, quam editor a Saguero distinguit, aliæque Palmæ, Jaca, Guajava, Carambolas, Billingbing, Acaju, Arbores radiciferæ, aliæque Ficus Indiæ.

Tomus

(y) Indoctum fuisse lego, & herbarum ignarum HERBERT de JAGER *india letter* Ep. 3.
 (z) Sic de isto IDEM judicat, & opus esse præcipitatum.

Tomus IV. *De arboribus fructiferis Malabaricis* etiam *Johannis MUNNII* titulum præfert & *COMMELINI*. Prodiit anno 1683. fol. (male 1673.) Hic habentur arbor *Mangifera*, *Limonix* aliquæ, *Gummi Anime* ferens arbor, *Sapindus*, *Prunus Litschi*, *Jasminum triste*.

P. V. *De arboribus & fruticibus bacciferis* Amsterdam. anno 1685. fol. * iisdem editoribus. Penè omnes novæ, & absque synonymis.

P. VI. *De arboribus & fruticibus siliquosis* Amsterdam. anno 1686. fol. * Pro *MUNNIO*, qui operi renuntiaverat, nomen habet *THEODORI Janson ab ALMELOVEEN*. *Callix* sunt, *Mimosæ*, *Moringa*, tum veræ *papilionaceæ*, *Callodendron*, *Colutea*; *malvaceæ* multæ, *Jasmini* plusculæ species.

P. VII. *De fruticibus scandentibus* successit anno 1688. fol. * Cura sermonis in *Abrahamum* a *POOT* devoluta est. Hic *Cocculi Indici*, *Piperis* species variæ *Betel*, *Bafella*, *Smilax aspera*, *Methonica*, *Commelina*.

P. VII. *De herbis pomiferis & leguminosis* Amsterdam. anno 1688. fol. * etiam *POOTIO* interprete, cum *COMMELYNI* notis. *Cucurbitaceæ* variæ & *Mordicæ*, *Nux vomica*, *Cor Indum*, *legumina* aliqua, *Abrus*, *flos Clitorius*, *Phaseoli*, *Ahuai*, ut videtur, *Theveti*.

P. IX. *De herbis*, iisdem editoribus anno 1689. fol. * (a). *Nerii* species & *Apocyni*; hæ numerosæ: *Oxyoides* & aliæ sensitivæ, *Sinapistrum*, *Crotalaria*; *papilionaceæ* variæ: tum *didynamix*, *Impatientes*, *Liliaceæ* aliquæ, *Sesama*, & plurima genera ignota, aque nostris plantis aliena.

P. X. Iterum *de herbis*, iisdem editoribus anno 1690. fol. * *Malvaceæ* aliquæ, flore composito aliæ, *planipetalæ*, *radiatæ*, *discifloræ*, *umbellifera* *hydrocotyle*, *Tithymali*, *Solana*, etiam vulgare, *Jalapa*, *verticillatæ*; sed præterea innumeræ aliæ, quæ penitus a nostris generibus alienos characteres habere videntur.

P. XI. Titulo & editoribus non mutatis anno 1692. fol. * *Ananas*, *Aloe*, *Cardamomum*, *Zerumbeth*, *Costus*, *Zedoaria* utraque, & utraque *Curcuma*, & duæ species *Zingiberis*, *Dracunculus*, aliæque *Ari* species, & *Nymphææ*, *Tribuloides*, *Orchidæ* plusculæ, *Cannacorus*, *Liliaceæ*, *Acorus* verus absque flore, *Convolvuli*, *Quamoclit pennatum*: præter plantas ignotorum generum.

P. XII. Quæ denique nobilissimum opus claudit *Amstelodami* anno 1693. *. Agit de herbis, iisdem editoribus. Iterum *Orchides* aliquæ; & *dorsiferæ* numerosæ, *Musci* aliqui, *Gramina*, *gramineæ*, & *graminibus* adfinēs, fructu diversæ.

In hoc opere plus plantarum continetur, quam veteres in universum nominatas reliquerunt. Classes nostras plerasque habet *Asia*, præter *cruciatas*,

E e e 3

quas

(a) In *Bibl. SCHEVELLER* lego hoc anno prodiisse *CASARII Malabarise Kruid bos* Amsterdam 1689. fol. ut videtur *belgice*.

quas aut nullas hic reperias, aut unicum Sinapistrum. Arborum autem maxima est portio. Materia medica in hoc opere plurimas earum plantarum accepit expositas, quæ dudum inter medicamenta receptæ, perinde tamen ignotæ manserant, si faciem, florem, fructumque requireres.

Ad hoc opus *Casparus* COMMELYN, *Johannis* nepos, indicem edidit Amstelodami anno 1696. 8°.*, cui titulum fecit *Floræ Malabaricæ*, nam contortuplicato titulo facile lector carebit. Omissio auctoris nomine Leidæ anno 1718. fol.* recuderunt bibliopolæ, dixeruntque *Botanographiam a nominum barbarismis ἢ αὐταρχίας obtentu restitutam.*

§. DCCII. *Johannes Commelyn.*

Johannes COMMELYN, qui difficillimam partem horti Malabarici suscepit, nominum nempe & synonymorum curam, edidit eodem anno, quo magnum opus prodire cepit, *Nederlandze hesperiden dat is oeffening van de Linnœnen en Orangeboomen, na de Climaet der Nederlanden*. Amsterdam anno 1676. fol.*. In serâ gente, omittis FERRARIJ phaleris, cultum hesperidum in frigida regione necessarium docet, varietates exponit, & nitidissime delineat, ipsum etiam instrumentum hortense & hibernacula depingit. Anglice prodiit *Management and use of the Lemon and Orangetrees* London 1683. 8°. OSB. -

EJUSDEM *Catalogus plantarum indigenarum Hollandiæ, cui præmissa est Lamberti BIDLOO dissertatio de re herbaria* Amsterdam. anno 1683. 12°.*. In regione angusta & uniformi plantas tamen 776. detexit, inter eas aliquas parum notas, marinas, fungos, apetalas.

EJUSDEM *Catalogus plantarum horti medici Amstelodamensis* Pars I. Amsterdam anno 1689. 8°. * & 1702. 8°. * nihil mutatus. Cum novus hortus Amstelodami nuper conditus fuisset, ejus catalogum vir Cl. hic dedit, cæterum alphabeticum. Nomina, cum synonymis & passim cum caractere generis RAJANO. Altera pars nunquam prodiit, nisi in splendido opere, quod continuo indicabo.

EJUSDEM *Horti medici Amstelodamensis variorum plantarum descriptio & icones*. T. I. Amstelodami anno 1697. fol.* Posthumum opus, Curatoris horti, *Fridericus* RUYSCHIUS, & *Franciscus* KIGGELAAR latine verterunt, & adnotationibus illustrarunt. Plantæ raræ, sæpe novæ, ex India potissimum Orientali, aut ex Curassao advectæ, splendide delineatæ, ut subtiliores characteres requiras. Descriptiones in adnotationibus emendatæ & perfectæ; cura major habita fructus & seminum, quam floris. Aliud & teres genus Euphorbii Africanum hic pro medicato datur. Hic adparet Cistus verus, qui Ladanum sudat. In Nerio adnotatur partim 10. esse staminibus, partim quinis. Clitorius flore pleno, rarum in Papilionaceis monstrum, maturatione semina tulit. Orleana seu Urucu, vulgo Ruco, planta tinctoria celebris,
Aloe

Aloe succotrina, Guajava, Sebestena officinarum, Negundo utraque, arbor Camphorifera, Benzoinifera, Liquidambar, Erythroxyllum Japonicum, Americanum, Corallodendron, Draco arbor filiquosa, Caisiæ fistulæ duæ.

Tomus II. ad CASPARUM, JOHANNIS nepotem pertinet.

§. DCCIII. *Varii.*

F. *Matthæus* de S. JOSEPHO dictus est. Plantarum, quas ex India misit, catalogum edidit in RAJI Tomo II. excusum.

D. H. CAUSE *Koninglyke hovenier aanwyzende de middelen om boomen en planten anqueeken en voortteelen* Amsterdam. anno 1676. fol. Arborum, quæ vulgo in hortis aluntur, etiam peregrinarum, sed vulgarium, & nostratium spontanearum descriptio & cultus: inde florum: tum herbarum, oleracearum, medicarum, aliarum. Accesserunt nonnullæ icones, ab auctore sculptæ.

WOUTER SCHOUTEN, Chirurgi, *Oestindische Reizen* Belgice Amsterdam 1676. Germanice eodem anno fol. UFF. Gallice Amsterdam 1707. Riv. ib. 1708. 12°. 2. Vol. Fere historicus.

§. DCCIV. *Dionysius Dodart.*

Denis DODART, qui Satyrici PATINI judicio prodigium fuit eruditionis cum virtute conjunctæ, *Mémoires pour servir à l'histoire des plantes* Paris anno 1676. fol. * 1731. 4°. *. In parte botanica MARCHANTIUM socium habuit & *Claudianum* PERRAULT, in chemica du CLOS & BOREL. Specimen magni & sumptuosi operis, cujus perfectioni perpetua bella obstiterunt. In eo tota historia plantarum contineri debebat, descriptiones novæ & plenæ, icones accuratissimæ, analyses chemicæ a BOURDELINO susceptæ. Ejus operis methodum & ordinem hic reperias. Ut vires stirpium accuratius investigari possint, querit Cl. DODART. Multum expectat ab analysi igne lento facta, neque desperat, vera elementa corporum ab ea revelatum iri: adjuvari autem se putat admittis ad succos plantarum salibus variis, ut solent ad aquas minerales admisceri. Et etiam nunc aliqua communia recenset, quæ per suas analyses erat expertus. Spiritus acerrimos solum dare Elleborum nigrum, Veronicam & Crocum. Ex foliis aliquantum salis volatilissimæ sicci obtineri, non ex trunco (præter Narcissum), neque ex radice. Plus acidi esse in radicibus & truncis, inque floribus, minus in foliis. Aliquos etiam herbarum succos cum sanguine Academici miscuerunt, ut adnotarent, quæ inde mutationes sequerentur. Plantæ delineatæ, dicuntur novæ esse, sunt autem paucissimæ novæ, icones vero perpulchræ. Germanice recensæ sunt Lipsiæ 1758. 4°. Adjectæ sunt ad finem P. de BEZE S. I. aliquæ arborum Indicarum descriptiones, ut Durionis, Mangostani, Tanpoc, Daduco, Champada, Anona, Ilacani, Grammeluc, Arboris tristis diurnæ. *Nicolaus* MARCHAND, *Johannis* pater, plantas 39. cum pulcherrimis iconibus adjecit. Tomum III. harum plantarum possidebat C. I. TREW. Opu-

Opusculum DODARTI seorsim Parisiis prodiit anno 1679. 12°. * & Amsterdam. quam editionem non vidi.

IDEM De frumento corrupto egit anno 1676. *Journal des Savans*, & de gangræna epidemica inde nata.

In *Commentariis Academia Regiæ* anno 1692. editis describit Lichenagaricum reticulatum MICHELI, & gangrænam in agro Soloniensi ex esu Secalis corniculati natam.

Anno 1687. ostendit, ante nuperos, ex Secali tosto parari posse potionem Coffeæ similem.

Anno 1699. quærit, cur arbores sive in declivi plano, sive in horizonti parallelo, prodeant, eodem semper modo majorem frondium diametrum plano natali parallelam proferant.

Anno 1700. Cur truncus perpetuo ad horizontem perpendicularis furgat.

Anno 1700. Agit etiam de mira fecunditate naturæ in multiplicandis plantis, quæ fit per ramos, perque radices. Semina in trunco esse, quando incipit pullulare. Ut resectis truncis plantæ multiplicentur: non novis generatis germinibus, sed evolutis feminibus, quæ latebant, Tritici exemplo & Ulmi.

Anno 1701. Pergit in eo argumento, & generationem in plantis meram esse evolutionem docet.

Anno 1702. De vi, qua radix ima petit, etiam si femina inversa plantaveris.

§. DCCV. *Lucas Debes.*

Lucas Jacobi F. DEBES Præpositus Ecclesiarum in Insulis Färö *Faeroe* referata that is a description of the Islands and inhabitants of Færoe London anno 1676. 16°. Primam editionem Danicam non vidi, lego Hafniæ prodiisse, & esse anni 1673. 8°. Germanice recusum est *Natürliche und politische Geschichte der Inseln Færoe* Hafniæ anno 1757. 8°. *. Non quidem botanici opus, curiosi tamen hominis, qui suam solitudinem intime nosse studuerit, superstitiosus quidem, seculi vitio & regionis. Nullæ arbores, sed plantæ aliquæ utiles, radicis Rhodiæ abunde. Tormentilla coriarii pro cortice Quercus utuntur. Angelica, & Cochlearia cibo cedunt & obsonio.

§. DCCVI. *J. Bapt. Scarella.*

J. Baptista SCARELLA Lettera apologetica intorno ad una pianta anonima Padova anno 1687. 4°. *. Pharmacopœus, Dantiam depingit, & fructum describit, atque ostendit, non esse Cynocramben, ut aliquis SCARELLÆ objecerat.

Ejus-

EJUSDEM *Breve ragguaglio intorno al fiore dell Aloe Americana* Padova anno 1710. 8°. Floruit apud PAPAFAVAM Aloe Americana, anno suo fere centesimo, eam SCARELLA vidit, & ejus succum VALISNERIUS de flore stillantem percepit. Eum succum melleum variis modis exploravit Vir ILL. & acidum esse comperit. Addit SCARELLA historiam hujus plantæ, quoties in Europa floruit, ut Liburni decimo vel duodecimo anno solet, cum in Lufitania ad sepes ferviat.

In ea collectione habetur etiam *Gabrielis Ludovici POVENE S. I. Carmen de Aloe*, & *HYACINTHI CESTONI* de tribus Aloes plantis Liburni florentibus relatio.

EJUSDEM SCARELLÆ *Descriptio Sedi, mire depicta, & Helianthemis, quod herba est fumana.*

EJUSDEM *De herba Asarina. Utraque in Gal. di Minerv. T. VI.*

IDEM auctor est libelli, quem cum CONTIO diximus, in quo ostendit plantam PRANDI non habere notas Sylphii veterum.

EJUSDEM *De Aloë ad lacum Benacum reperta: videri ex Americana natam esse, quam CALCEOLARIUS in villa Rivoli non remota plantaverit Gal. di Minerv. T. VII.*

EJUSDEM *De Thapsiæ utilitate ad tollendas fugillationes ibid.*

EJUSDEM *Pharmacopœæ Ferrariensis prodromus Ferrar. anno 1725. 4°. Giorn. Letter.*

§. DCCVII. *Vincentius Menegotus. Alii.*

Vincenzo MENEGOTI Postilla ad alcuni capi della storia botanica del ZANONI Padova anno 1676. 16°. Periti hominis pseudonymi, qui Theophrastum legerat & DIOSCORIDEM, accuratius, quam ZANONIUS, quem ostendit sæpe aberrasse. Deinde plantas, quas ZANONI pro novis proponit, demonstrat dudum inventas fuisse: icones etiam carpit, ut Conyzellæ. Sic *Hyacinthi AMBROSINI* plantas, pro novis exhibitas, demonstrat plerumque dudum notas fuisse.

Frola Saracinisca in Sicilia Panax nempe femine hirsuto, qui gummi flavum traumaticum dat, femine, ut videtur, fulcato, convexo, delineatur in *Journal des Savans* anno 1676.

§. DCCVIII. *Galli Varii.*

N. VAUTIER *Instruction pour les arbres fruitiers* Paris anno 1676. 12°.

EJUSDEM *La culture des Orangers, Citronniers, Grenadiers & Oliviers* Paris anno 1676. 12°. BURETTE, SEGUIER.

L. C. B. M. *Nouveau traité des Oeillets, ou la façon la plus utile de les cultiver, leurs noms, leur couleur & leur beauté, avec la liste de plus nouveaux* Paris anno 1676. 12.* cum varietatum nominibus. Laudat P. d'ARDENNES.

Marci Antonii HELLOT & Josephi THOMASSEAU An demorsis a cane rabido colocynthis Paris 1676. 4°.

Petri POURRET Ergo panis cerevisie flore fermentatus salubris Paris 1676. 4°.

Pauli MATTOT an ex tabaco calvitias Paris 1676.

§. DCCIX. Germani.

J. Jac. WALDSCHMIDT, Cartesiani, Monita medica circa Opii & opiatorum usum Marburgi anno 1676. 4°. SEGUIER habet annum 1697. 4°. Improbat SYLVII nimium Opii usum.

EJUSDEM *De potu Theæ* anno 1685. 4°. cui mire indulget.

EJUSDEM in Epistolis ad DOLÆUM & DOLÆI ad WALDSCHMIDIUM Epp. Francofurti anno 1689. 4.* excusis exstat epistola DOLÆI (II.) in qua Theæ cum admixtis aliis liquoribus phænomena, & laudes reperias.

J. Christophori BEKMAN Catalogus plantarum in tractu Francofurtensi sponte nascentium Francof. ad Viadr. anno 1676. 4°. in ejus urbis *Memorandorum Francofurtanorum notitia* TREW. Germanice etiam hoc opus *Wolfgang* JOBST recusum dedit ib. 1706. fol. a se ipso auctum, cum titulo *Beschreibung der Stadt Frankfurt an der Oder.*

August. Henrici FASCH De Myrrha Jen. anno 1676. 4°. Inflammabilia esse. Subjecto igne dare phlegma, liquorem gummosum albicantem, oleum clarum e flavo rubrum, alterum crassius & empyreumaticum.

Justi STENGEL Bewährte Bierkünste, welchermaßen das Bier zu verfertigen — von etlichen Kräuterbieren und Eßige Regenspurg 1676. 4°. B. BOEHM.

Christoph. VIELHEUER Gründliche Beschreibung fremder Materialien Nuremberg anno 1676. 4°. UFF.

J. Jacob. AGRICOLA Schauplatz der allgemeinen Haushaltung, vom Feld - Acker - Wein - Blumen - und Gartenbaue Nördlingen anno 1676. 4°. SEGUIER, & MEISNER annum facit 1677.

EJUSDEM *Hausapotheck* Nördlingen 1677. 4°.

Annus 1676. expressus est, quo prodierunt depictæ per *Wenceslaum* HOLLART icones *varie animalium florum, fructuum, muscarum, vermium* a *Jacobo SANDRAERT* editæ Nuremberg fol. TREW. Tum *Spicilegium* ab *Hadriano COLLAERT* celatum & a *Philippo GALLEO* editum 4°. BURCKART.

Non

Non separabimus *Nic. Guilielmi* a FLORE Lotharingi, aliquos flores, Noribergæ apud *Jac. SANDRART* sculptos 4°. max. TREW.

Et *J. CHR. Blumen- und Raupenbuch* fol. min. TREW.

J. Philip. GIESWEIN Hodegus medicus s. systema univcrse materie medicæ galenico-chymicum Francofurti 1676. 8°. GUNZ.

Balthasar SCHNURREN vollständiges Kunst- Haus - und Wunderbuch Francofurti 1676. 8°. 1690. 8°.

F. SEHRADER & JUSTI CELLARIJ de natura panis Helmstatt. 1676. 4°. LEHMANN.

Bernh. Wilhelm. GEILFUS De Moxa Marburg. anno 1676. 4°. Descriptio uestionis, quæ medulla fit artemisiæ.

... *KRETSCHMAR'S Pfropf- und Pflanzbüchlein* Bauzen 1677. HAUSVAT.

§. DCCX. *Christianus Franciscus Paulini.*

Ejus diss. botanica de *Chamæmoro Norwegica observationibus illustrata* Hamburg. 1676. 4°.

EJUSDEM *Nobilis Salvia* Aug. Vindel. anno 1688. 8°. *

EJUSDEM *μοσχοκαρυδοια*, seu *Nucis moschata curiosa descriptio* Erfurt. anno 1704. 8°. * & *De Jalapa* Francofurti anno 1700. 8°. Compilatio utraque, enormis, virium medicatarum potissimum & formularum.

In *Eph. Nat. Cur. Dec. II.* ann. IX. n. 186. Delirium a Fabarum odore.

In *Dec. III. ann. III. obs.* 172. 173. 176. fabulosa narrat, ut vereor, & per imaginationem aucta; habet Liliū literis inscriptum, Rosam ex Lilio, Fungum agni paschalis similem.

§. DCCXI. *Hermannus Busschhof.*

Hermanni BUSSCHOF Das genauer untersuchte *Podagra* Breslau anno 1677. 12°. *. Anglice Londin. anno 1676. 8°. Belgice *Het Podagra midsgaders des selfs geneezinge* Amsterdam 1678. 8°. *B. THOMAS.* ut tamen priorem aliquam editionem esse necesse sit. Moxam ad morem populorum Orientalium laudat, ipse expertus, cum Bataviæ novæ arthritide laboraret, & a medicastro admotis viginti Moxæ cuneis liberaretur. Non alia ratione eum morbum sanari posse contendit.

Beschryvinge van Guyana gelegen aan het vaste Kust van America Amsterd. 1676. 4°. CARLSON. An idem cum OTTONE KEY.

§. DCCXII. *Angli aliqui.*

Thomæ GLOVER *De historia naturali Virginiae* in Phil. Transf. n. 126. Plantas cultas habet, & spontaneas celebriores, & potissimum Nicotianæ cultum.

John ROSSE *The English vineyard vindicated and the way of making wine in France* London anno 1676.

EJUSDEM *The admirable virtues of Coral.*

§. DCCXIII. *Edm. Mariotte.*

Edme MARIOTTE, mathematici, *Premier Essay sur la végétation des plantes* Paris anno 1676. 12°. 1679. 12°. * & in Operum collectione Leid. anno 1717. 4°. *. Pars I. De elementis chemicis plantarum. Ignem excludit, qui non fit, nisi motus. Ammoniacos sales dicit, quos nos alcalinos. P. II. est de vegetatione; Aliqua de vegetatione feminis, de anatome plantæ, vasis coloriferis corticis, & vasis albidis, quæ cum iis vasis inoscuntur. Admittit circuitum succi plantarum, & albida vasa pro venosis habet, colorifera pro arteriosis: redire succum in radicem, & carpinum aliam sui generis arborem, cum qua cohærebat, de radice sua separatam aluisse, ut infra unionem frondesceret. Resecto tithymalo lac plurimum de parte resecta deorsum stillare, parum de caule sursum, Salicem caule terræ in pacto radicari. Evolutionem admittit, ut tamen præcipuæ partes solæ in germine præsto sint. Intra bulbum tulipæ Januario M. florem cum staminibus & pistillo vidit. P. III. Contra chemicas analyses: reperiri eadem principia in medicatis plantis, inque venenatis. Nascentes plantas multum fundere alcali, adultas multo plus acidi.

§. DCCXIV. *J. B. Tavernier.*

J. Baptista TAVERNIER Gallus, Baro aliquamdiu Albonensis in ditione Bernensi, continentem terram Asiæ sex itineribus percurrebat, Indostaniam, Persiam, Turciam; gemmarius equidem, neque literatus, tamen ut ad mercimonia potissimum adtentus esset. Ejus *Six voyages en Turquie, en Perse, aux Indes*, alio curante, prodierunt Parisiis anno 1676. & 1679. 4°. hinc in Belgio anno 1678. 12°. * la Haye 1718. 12°. 3. Vol.; denique sex voluminibus Paris anno 1724. 12°. *. Anglice Londin. annó 1677. fol. 1678. fol. Italice Rom. 1682. 4°. 2. Vol., Circa Astrabat plurima nascitur radix Ronas, vehementer tinctoria, qua Persæ utuntur ad rubrum colorem bombycinis telis impertiendum. Circa Casbin Pistaciæ abundant. Circa Philadelphiam Vallaneda colligitur. Circa Nasibin sola Pimpinella provenit, Pro sexu Palmarum. Melones in Persia salubres. Pretiosissimum oleum Rosarum in provincia Schirassensi paratur. De Opio, Kokemar & Bangué. De Indigo, ejusque præparatione; de aromatibus, Cardamomo, Camphora, Agallocho, Coffea; de Coralliorum piscatione; de Radice Baroc amarissima, emeticorum optimo.

optimo. De Rheo Butanenſi, Sementina, Araccæ deſtillatione, veneno Ma-
caſſarico.

In *nouvelle relation de l'intérieur du Serrail*, quæ Tomum VI. efficit,
nihil huc pertinet.

In *Relation nouvelle du Royaume de Tonquin* ex fratris ſui Commentariis, &
ex variorum peregrinatorum ſermonibus, a TAVERNERIO compilata, aliqua ſunt
de arboribus, floribus & fructibus ejus regionis.

§. DCCXV. *Robertus Plot.*

Roberti PLOT, Profeſſoris Chemiæ & cuſtodis Muſæi ASHMOLIANI, *Natural history of Oxfordshire being an eſſay toward the natural history of England*
Oxford anno 1677. fol. 1705. fol.*. Caput VI. huc pertinet. Eo conti-
nentur plantæ aut dubiæ, aut a RAJO omiſſæ, aut nondum deſcriptæ; *Viola*
hirsuta major inodora, & paluſtris, rotundifolia, *Mariscus acicularis*, *Penta-*
phyllon Tormentillæ facie, *Hypopitys*, *Alfina fugax*, quæ pro novis habentur.
Succedunt raræ aliquæ plantæ & varietates, etiam cerealium: porro
plantæ cultæ. De vegetatione & adſenſu fucci plantarum, tum inter corti-
cem & arborem, tum per ipſum lignum.

EJUSDEM *A natural history of Staffordshire* Oxford. anno 1679. fol. SE-
GUIER. anno 1686. fol.*. Iterum caput VI. plantas continet, Lichenes,
Muſcos, Phallos tubulo aperto. Plantæ etiam aliquæ rariores recensentur,
& *Triticum ſpica ovata*; tum varietates plantarum, arbores eximiæ ſtaturæ.
In hoc & in priori opere aliquæ ſunt icones. Aliena cæterum a botanicis
AUCTOR ſtudia ſecutus eſt, & paſſim a LEIGHIO plagii poſtulat.

EJUSDEM *Discourſe concerning the moſt ſeaſonable time of felling timber*,
in *Phil. Tranſ.* anno 1691. n. 192.

§. DCCXVI. *Itali.*

G. *Giacomo ROGGERI* Romani *Catalogo delle piante native del suolo Ro-*
mano, prodiit cum DONZELLI theatro pharmaceutico Romæ edito anno
1677. fol.*. Catalogus noveni annorum ſpatio natus ſeorſim etiam exſtat
Venet. anno 1704. 4°. SEGUIER & in Sylloge RAJI.

J. *Maria CIASSI* *Meditationes de natura plantarum* Venet. anno 1677. 16.*
Seminiſ pulpan non in ipſam plantam abire, ſed in duas cotyledones: ſemen
ipſum, ſeu primordia plantæ, eſſe ſignaturas quædam, a quibus pervadenti
ſpiritui ſeminali ſigilla imprimantur; ea habitare in gervine, non in pulpa,
ita diſpoſitas eſſe particulas, ut accedente motu ſugantur in radices &c. ſatis
obſcure.

Museo COSPIANO amesso aquello del Ulisse ALDROVANDO donato de Ferdinando COSPI descritto da Lorenzo LEGATI Bologn. anno 1677. fol. OSB.

EJUSDEM Inventario semplice de tutte le materie descritto che si trovano nel museo Cospiano Bologn. anno 1680. 4°.

Cinelli CALVOLI Bibliotheca volante hoc anno cepit prodire. Ejus sunt Stanzie 22. ab anno 1677. ad 1736. 8°. Reddidit melius D. SANCASSIANUS Venez. 1734. fol. 2. Vol. & iterum plenius prodiit Venet. 1747. 4. Vol. 4°.*. Inter multa non alibi exstantia, aliqua etiam ad nos faciunt.

§. DCCXVII. Germani Varii.

Casspar POSNER De Manna Jen. anno 1677. 4°.

In Miscellaneis naturæ curiosorum anni 1677. & in obs. 76. agit Daniel ANGEL De Tabaci abusu.

Das französische Kochbuch, oder der französische Becker Minden 1677. 8°.

Beschreibung des Landes Guiana Bern 1677. 4°.* Relatio facta ad adli-
ciendos in Surinamiam colonos. Historia naturalis valde ornata, undique col-
lecta. Plantæ utiles præcipuæ, tam cultæ quam spontanæ. Annon idem
quod p. 595.

J. Matthiæ FABRI Heilbronnensis medici Strychnomania &c. Augustæ Vin-
del. anno 1677. 4°.*. Belladonnæ baccis intoxicati pueri perierant anno 1667.
similes tredecim historias auctor recenset, tum collectas alias. Inde describit
& depingit plantas plusculas tribus Solanaceæ, Belladonnam etiam potissimum,
suis cum effectis, & medendi methodo describit.

In Epl. Nat. Cur. Dec. II. Anni IX. Addendis de peculiari modo adtra-
hendi fumi Tabaci agit.

In Ann. X. app. dat anatomen pilæ marinæ ex variis quisquiliis & ra-
diculis compactæ.

In Desc. III. Ann. II. app. varia Tritica & Hordea luxuriantia spicis ra-
mosis describit.

§. DCCXVIII. Galli. De Prade & alii.

De PRADE Histoire du Tabac, & particulièrement du Tabac en poudre
Paris anno 1677. 12°. FALC. 1716. 8°. ZOCH. Encomium Tabaci, & me-
dicæ ejus herbæ compositiones. Germanice anno 1684. & Schneebergæ 1747. 8°.
prodiit.

J. Baptista

J. Baptiste de REVELOIS *au vinum Rhemense sit omnium saluberrimum* Paris 1677.

Philippi MATHON *an opium hystericæ adfectioni noxium* Paris 1677.

De MEUVE *Dictionaire pharmaceutique* Paris anno 1677. 8°. *Journ. Sav.* & anno 1689. 4°. *ibid.* *Descriptio & vires medicamentorum simplicium, bonæque notæ & doses.*

Inter *dissertationes Francisci BAYLE' in quibus principia plantarum in mistis, Oeconomia corporum in plantis & animalibus demonstrantur* Tolos. 1677. 1681. 12°. Haag. 1678. 12°. * editas & recusas Tolos. anno 1701. 4°. * *secunda est de plantis. In ea Fungorum fabrica traditur, & mechanica ratio proponitur, qua Fungi & aliæ plantæ formentur.*

§. DCCXIX. *Jac. Constant de Rébecque.*

Jacobi CONSTANT de REBECQUE, medici Lausannensis, cujus ultimum senium adtigi, hortulumque vidi *Compendium Pharmacie Helveticæ* Genev. 1677. *Medecin françois charitable* Lyon 1680. 8°.

EJUSDEM *Atrium medicinae Helvetiorum, sive eorundem pharmacopœie promptuarium* Genev. anno 1691. 12°. * (b). *Catalogum dat plantarum, quæ in officinis fervantur.*

EJUSDEM *Essay de la Pharmacopée des Suisses, en laquelle on fait voir, que les remèdes, qui naissent en Suisse sont suffisants, pour guérir toutes les maladies* Bern. anno 1709. 12°. * *Promptuarii pars prior hic redit, & plantarum in Helvetiæ hortis, vel agro nascentium catalogus, multum auctus, additis locis natalibus. Intercedunt raræ cives, neque hæcenus iis locis lectæ, quæ Auctor indicat, ut Capillus veneris, Peucedanum. Vires etiam medicatas ex populari sententia addit.*

§. DCCXX. *Angli aliqui.*

Andrew YARRANTON *Englands improvement by sea and land* London anno 1677. 4°. *Augeri vult sylvas, viridaria, hortos.*

Pharmacopœa Coll. Reg. Lond. London 1677. fol. MEAD.

Antonii LAUKENCE *Nurserie, orchards, profitable gardens and vineyards encouraged* London anno 1677. 4°.

§. DCCXXI. *Varii Itali.*

Michaelis NUTII *Fasciculus, seu Elenchus herbarum* Venet. anno 1678. 12°.

MUTII

(b) MERKLIN habet editionem anno 1677. 12°.

MUTII PHEBONII *Historia Marforum* Neapoli 1678. & in thesauro BURMANNIANO. Aliqua de lacu Fucino ejusque plantis aquaticis, cum nominibus femibarbaris.

Jacobi AGOSTINETTI *Cento e dieci ricordi del buon fattore di villa Venez.* anno 1679. 8°. 1704. 12°. SEQUIER.

§. DCCXXII. *Germani Varii.*

Collectio itinerum Tiguri anno 1678. 8°. * editorum. Primum J. Jacobi AMMANI *Reise ins gelobte Land* nihil habet, præter testimonium de Coffea, quam anno 1612. in omnibus cauponis bibit (c). Sed in *Felicis Christiani SPÖRI Chirurghi. Reisbeschreibung nach den Caribes Inseln und Neu-England* plantæ utiliores Barbadi Insulæ describuntur, & in J. Jacobi ZUREICH *Reisbeschreibung nach Fetu* plantæ ejus regionis, Bananas & aliæ.

Bernardi VERZASCHA *New vollkommenes Kräuterbuch* Basil. anno 1678. fol. Icones, quibus CAMERARIUS in Epitome usus fuerat, & vires medicæ, & opus ipsum MATTHIOLI, per CAMERARIUM & VERZASCHAM correctum.

Caspar SUTERS *monatliche Pflanzungslust* Schaffhausen 1678. 12°.

Benj. SCHARF *Toxicologia s. de natura venenorum in genere* Jen. 1678. 4°. VATER.

EJUSDEM α κιστολογία seu *Juniperi descriptio curiosa* Jen. anno 1679. 8°. * (d). Formulæ plurimæ, descriptio Juniperi nulla.

Dec. III. Ann. II. n. 82. De morte ex Fungo saligno.

N. 87. De rifu Sardonico funesto ex esu Ranunculi Apii folio.

J. Gregorii HÖRST jun. *de moxa* aliqua Francofurti 1678. 4°.

J. GARMER *Diss. de Theriaca* Hamburg. anno 1678. 4°. MERKL. *Diff. II.* ib. 1679. 4°. III. ib. 1689. 4°. MÖLLER.

Michel BECK *De uva magna Chananea* Jen. anno 1679. 4°.

J. Conrad CLEMM *De Olea* Tubing. anno 1679. 4°.

J: Georg SCHIELEN's *practicirter Blumengarten* Ulm 1678. 8°. * 1696. 8°. MEISN. Princeps studium posuit in tulipa inque tunica. Ex femine florum alborum novas species expectat, addita in Tunicis repetita insitione. Promittit se dicturum de artificio, quo tulipæ nigro flore obtineantur. Monita dat practica, potissimum ad Tunicas. Reliquos flores & plantas coronarias breviter tractat. Icones passim mutuatitias addit.

§. DCCXXIII.

(c) p. 40.

(d) SEQUIER habet etiam annum 1672. 8.

§. DCCXXIII. *Misc. Nat. Cur.*

In *Miscellaneis Nat. Cur. Ann.* IX. X. n. 117. *Simon Aloysius TUDECIUS* descripsit, etiam depinxit, plantas aliquas, florem perpetuum, graphalodes roseum &c.

N. 123. De Echio fasciato.

EJUS *Medicus pharmaceuticus* prodiit Nuremberg anno 1695. 8°. & appendix 1699. EISENMANN.

Samuel LEDEL De Nuce vomica cani innoxia n. 146.

De jusculo Sphondylii post febres utili Dec. II. ann. VI. n. 60.

Ann. X. obs. 8. De noxio odore Rosarum.

Dec. III. ann. IV. obs. 50. Ufu Sorbi aucupariæ restituti menses.

Ann. VII. VIII. n. 128. De vi vulneraria aquæ ligni Fraxini.

Anno IX. X. obs. 32. De usu olei Majoranæ adversus epilepsiam.

N. 66. De Malvæ decocto in morbo pectoris utili.

N. 68. De Polygono coecifero Marchico.

EJUSDEM *Centaurium minus* Jen. anno 1694. 8°. alii etiam 1674. 8°.

§. DCCXXIV. *Angli Varii.*

In *Phil. Transf.* n. 138. *Carolus HOWARD* Croci cultum, in placentas compositionem, & coctionem in clibanò describit.

In n. 139. *Edmundus PITT* De Sorbo piriformi, neglecta suis arbore.

Thomas TRAPHAM *Discourse of the state of health in Jamaica &c.* London anno 1678. Arborum quædam miracula. Arbor cortice lucido; semina elastico motu se agitantia. Porro de Cacao, Coco & aliis arboribus utilibus.

WINTHORP *Historia Mayz* n. 142.

Pharmacopœa Collegii Regii Londinensis London anno 1678. 16°. 1680. 8°. 1682. 4°. Angl. 1679.

Gedcon HARVEY medici sceptici, family physician and house apoticary London anno 1678. 8°.

EJUSDEM *a particular discourse of opium diacodium and other sleeping medicines* London anno 1696. 12°. Satyrus.

EJUSDEM *vanity of physik* London 1700. 8°. contra botanicen.

Systema horticulurae containing the art of gardening in three books London 1678. 8°.

Moyses COOK *the manner of raising opening and improving forest and fruit trees* &c. with the treatise of Gabriel PLATTES London anno 1679. 4°. SEGUIER.

EJUSDEM *The manner of making Cyder*, apud EVELYNUM.

§. DCCXXV. *Cornelius Bontekoe.*

Cornelii BONTEKOE Tr. *van het excellenste Kruid Thee derden druk vermeerderd met twee verhandelingen van de Cofsi, en de Chocolate* Haag, anno 1685. 8°. * & prius anno 1678. 12°. HOTTON. Cum tenuitatem sanguinis pro summo bono haberet, eam a Thea expectabat, adeo vehemens hujus plantæ laudator, ut omnem suspicionem repudiaret, infamam cum Thea aquam etiam ad 200. (e) vascula sumtam nocere posse, & eam ipsam pro Panacea ad omnes morbos extollat. Vitium omne in fluidis corporis partibus habitare ei persuasum fuit, vanam esse ventriculi relaxationem, catarrhos solo Theæ crocato infuso fere in principio suspendi, calculum superari &c. Botanici nihil profert.

Redit in operibus omnibus, ubi etiam libellus exstat *van de hedendaagze apothek en Apotheken fauten*, qui hactenus huc spectet. In 5. l. *ontwerp van t'oud gestel der Medicyne*, contra Botanicam dicit, quam vult inutilem esse, tum contra medicamenta plurima, sirupos, & formulas pharmaceuticas.

§. DCCXXVI. *Galli Varii.*

In Academia Gallica *Josephus DUVERNEY* Apum in pulvisculo staminum laborem anno 1678. descripsit: nectaria negat attingere, in Corona Imperiali.

In *posthumis* T. II. p. 342. adgnoscit sexum plantarum.

Anno 1679. Parisiis collectio prodit, in qua LEEUWENHOECKII *observations faites avec le microscope sur le lait, le sucre, le sel & la manne*, traduites par MESMIN. Avec le recueil des experiences sur le combat que procede du melange des corps.

Instruction sur les Tulipes Paris anno 1678. 12°.

§. DCCXXVII. *J. Jac. Wepfer.*

J. Jacobi WYPFER Liber *de Cicutu aquatica*, Basileæ anno 1679. 4°. * 1715. 4°. * Leid. anno 1733. 8°. *. Eximium opus & ex præcipuis artis nostræ

(e) p. 229.

nostræ fontibus, magis equidem ad rem anatomicam & practicam pertinet, minus ad rem herbariam, sed plantæ tamen suæ bonas dat icones & descriptiones, radicis imprimis cellulatæ. Deinde VIR ILL. vim venenatam per plurima experimenta definivit: aliarum etiam plantarum perniciosarum vim per pericula in vivis animalibus capta constituit, Vomicae Nucis, Cocculorum, Napelli, radicis Coronæ Imperialis, Belladonnæ, Amygdalarum amararum, Cicutæ terrestres, Jalappæ. Plantarum etiam aliquarum medicatarum in Sylva Nigra nascentium meminit.

De eadem Cicuta ejusque noxis in Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. VI. obs. 116.

Dec. III. ann. V. VI. obs. 85. Potus Coffeæ similis ex Fabis.

Obs. 86. De usu Fœniculi ad hæmorrhagiam narium.

In J. Georgii WALTHER Sylva medica opulentissima Budissin anno 1679. 4°.*, qui merus index est, caput de venenis huc spectat.

J. Conradi AXT Liber de arboribus coniferis Jen. 1679. 12°.*. Non minus libellus, quo picis, & fuliginis in Sylva Hercynia Thuringiæ parandæ modus traditur & carbonum. Reliquas etiam arbores coniferas percurrit, cum aliqua philologia, etiam de Agarico. In nonnullis exemplis hujus opusculi horrida Guidoni PATINO calumnia impingitur. Eam coactus a Jenensibus medicis AUCTOR revocavit (f), & revocationem aliis exemplis adjecit, quale etiam apud me est.

Cum J. VERBRUGGE *Nieuw hervormde examen van land en zee chirurgie* fallor, primum anno 1679. 12°. edito & recuso Amstelod. anno 1714. 8°. & 1748. 8°. * prodiit catalogus & historia aliqua stirpium medicatarum utriusque Indiæ, tum reliquorum medicamentorum simplicium census.

EJUS *Nieuwe Schepskift* Amsterdam anno 1693. 8°. continet materiam medicam vegetabilem, vires, & dosin.

§. DCCXXVIII. Galli Varii.

Horticultura, ou Part de bien jardiner, planter & semer, par J. M. Chartroux Bruxelles 12°.*. Brevis & simplex libellus, anno non addito, circa hæc tempora prodiit, ex belgico conversus.

Questions de médecine proposées par Mssrs CASTILLON & FOUQUE à M. COLOMB sur son agrégation au Collège des Médecins de Marseille Marseille anno 1679. De Quinquina & de Coffea: hanc plerumque nocere putat.

G g g g 2

§. DCCXXIX.

(f) PATIN. Lyc. Patav. p. 103.

§. DCCXXIX. *Michael Ettmuller.*

Michael ETTMULLER, Lipsiensis Professor, *De vi diaphoretica Opii* scriptit Lipsiæ anno 1679. 4°. quæ disputatio Jenæ anno 1682. 4°. * recusa est. Vim esse in concreto resinoso. Sudorem pellere laxatis poris.

Ejus Disputatio *de tinctura Coralliorum* Lipsi. anno 1665. 4°. vix huc pertinet.

Sed SCHROEDERI *dilucidati phytologia*, quæ a morte auctoris anno 1688. inter opera omnia Francofurti prodiit fol. *, Lugduni 1690. fol. 2. Vol. J. SAV. Neapoli anno 1728. 5. Vol. &c. & Genev. curante MANGETO anno 1736. fol. pertinet unice ad vires medicatas plantarum, quæ liberalissime hic traduntur. DEINDE Ejus est Commentarius in SCHROEDERUM & MORELLUM, magis proprie pharmaceuticus. Commentarius in *Danieleni* LUDOVICI perinde etiam ad plantarum vires pertinet, quas noster fusc extollit. Gallice versus est *Traité du bon choix des médicamens; commenté par ETTMULLER* Lyon anno 1710. 8°. 2. Vol.

§. DCCXXX. *Jacobus Spon.*

Jacobi SPON medici, & literati viri, *Voyage d'Italie, de Dalmatie, de Grèce & du Levant* fait en 1675. & 1676. avec *George* WHELER Lyon anno 1678. 12°. * 2. Vol. Germanice 1690. fol. 1713. fol. SPONIUS equidem rem herbariam parum curavit, sacchari tamen purgationem: Uvarum Corinthiacarum præparationem: Lentiscum mastichiferam Insulæ Deli: Sorbet ex uvis Damascenis coctum: Ceparum Archipelagi dulcem saporem: Cypressum vultifimam: Cotinî proventum circa Patras: plantas montis Hymetti: Scorzoneram bulbosam; noxas Mandragoræ hic videas tangi. Nomina etiam græcarum plantarum moderna cum vetustis comparavit.

Idem latine vertit tr. PHILIPPI de FOUR *de Thea, Coffea & Chocolata* Paris 1685. 12°. Edidit etiam PONS l. *de melonibus*.

EJUSDEM *Observations sur les fièvres & les fébrifuges* Lyon anno 1681. 12°. & 1684. 12°. MONGIT.

§. DCCXXXI. *Georg Wheeler.*

Non separabo focii SPONII *Georgii* WHELER *iter* Londini anno 1682. fol. Parisiis anno 1689. 12°. 2. Vol. BURETTE: Amstelodami anno 1722. 12°. 2. Vol. * excusum: Titulus ei fuit *Journy into Greece*. Uterque equidem fœdalis *inscriptiones*, & nummos antiquos potissimum quæsit. Noster tamen diutius in Græcia moratus, quam SPONIUS, multo accuratius etiam in plantis inquirendis versatus est, quas collegit, delineavit, cumque MORISONO communicavit. Ita Cytheræ insulæ plantas, falsumque ibi nascentem Dictamnium, Tini, quæ eo tempore erat Venetorum, Trojæ, agri Byzantini, Olympi Bithy-

Bithynici, Myfiæ, montis Sipyli, agri Smyrnæi, Peloponneſi, Achajæ, Ætolix, Parnaffi, Hymetti, Megaræ (ubi *Aſtragalus Chriſtianus* peſſime expreſſus), Iſthmi Corinthiaci, Montis Penthelici, Phocidis ſtirpes recenset. Mea editio vitioſa eſt, & figuræ malæ.

Guilielmus VERNON, utriuſque ſodalis, etiam MARILANDIAM adiverat, in ea aliquot plantarum centurias collegerat (g). In Perſia ex vulnere obiit.

§. DCCXXXII. *Germani Varii.*

Andree MULLER dati GREIFFENHAGEN *Hebdomas observationum de rebus Sinicis* Colon. (Berol.) anno 1679. Fuſe agit de Ginfeng.

Chriſtophori FISCHER S. I. *Oeconomia ſuburbana* Prag. anno 1679. & 1683. 4°. 2. Vol.

J. Andree SCHLEGEL *De venenis & morbis venenosis* Erford. anno 1679. 4°.*. Venenatarum plantarum cenſus collectitiuſ.

EJUSDEM von natürlichen, unnatürlichen und wider die Natur laufenden Dingen, in Vergleichung der groſſen Welt mit der kleinen Nürnberg 1686. 8°.

Frider. CALENUS *de vitis ac viti cultura ortu* Jen. 1679. 4°. BURCK.

Hieronymus BOCCIUS *de arbore vite* Witteberg. 1679. 4°. LEHMAN. ſi huc facit.

Curioſa medica pro tuenda valetudine inter colloquentes enodata Hamburg. anno 1679. 8°. MERKL.

Chriſtian Samuel ZIEGRA & REISING *De morte plantarum* Witteberg. anno 1679. 4°.*.

Theodor. CRAANEN *Oratio funebris in obitum ARNOLDI SYEN* London 1679. 4°.

J. Chr. HOFMAN *Oſtindianiſche Voyage* Caſſel 1679. 8°. Riv. etiam de plantis.

§. DCCXXXIII. *J. Yonge.*

James YONGE *Currus triumphalis e terebintho or an account of the many virtues of oleum terebinthina* London anno 1679. 8°.*. Nempe calidum ſanguinem cogere & ſistere. Id conſilium accepit a D. SPRAGE & T. SPENCER medicis.

The countrymans recreation or the art of planting, grafting and gardening Londin. 1679. SEG.

Hoc anno ceperunt prodire ROBERTI HOOKE *philosophical collections or an account of ſuch phyſical, anatomical, chymical, mechanical, aſtronomical, optical*

G g g g 3

and

(g) RAJ. hiſt. III. præf. p. 4.

and other mathematical, philosophical experiments and observations as have lately come to the publisher hands London 1679. 4°. sed vide p. 527.

§. DCCXXXIV. *Theophilus Bonnet.*

Theophili BONNET Medicina septentrionalis Genevæ anno 1679. fol. *, & T. II. anno 1686. fol. *. Collectio fere ex diariis, Germanico, Danico, aliis. Libri VIII. P. IV. huc pertinet, in qua de remediis agit, ex plantis sumtis. In *Polyalthe* etiam & *mercurio compitalitio* aliqua habet huc pertinentia. Vertit IDEM BLEGNYI *nova inventa & templum Æsculapii & Tonium V.* cum nomine *Zodiaci Medico Gallici* addidit.

MONGINOT *De la guérison des fièvres par le Quinquina* Paris anno 1679. 12°. 1680. 12°. 1682. 12°. *Journ. Sav.* 1693. 12°. RAST. recuf. in *Zod. Med. Gall.* & in NIGRISOLI collectione Ferrar. 1697. 4°. Corticis ufum conjungit cum *Centaurio minori*.

§. DCCXXXV. *J. Jacob Wagner.*

J. Jacob WAGNER M. D. *Historia naturalis Helvetiæ curiosa* Tiguri anno 1680. 12°. * auctius *Index memorabilium Helvetiæ* Tiguri 1684. 12°. & iterum auctius 1688. & denique 1701. 12°. Sectio V. huc pertinet, in qua arbores aliquanto fufius recensentur, & inter eas *Abies 160. pedum*. Tunc catalogus fequitur plantarum alpinarum & rariorum, ex C. BAUHINO, quas inter nonnullæ funt, nondum fatis cognitæ, ut *Bellis ampliffima Plantaginis folio*, *Centaorium alpinum luteum*. Aliqua etiam de vino, *Sicera &c.*

In *Eph. Nat. Cur. Dec. II. Ann. III. n. 186.* De malo effectu *Lolii*.

Ann. IX. Succum *Chelidonii majoris* febrem pellere.

N. 29. *Narciffus fasciatus polyanthos*.

Ann. X. De mortibus ex *Belladonna*.

Dec. III. Ann. I. n. 150. De vi ophthalmica radicis *Caryophyllatæ*.

§. DCCXXXVI. *Nicolaus Blegny.*

Nicolaus BLEGNY edere cepit Paris anno 1679. 1680. 1681. plagulas hebdomadales, cum tit. *Nouvelles decouvertes sur toutes les parties de la médecine*. Inde titulo mutato *le temple d'Esculape*. Deinde anno 1682. idem diarium per D. LA ROQUE quatuor mensibus est continuatum. *Theophilus BONNET* subjunxit annos 1682. 1683. ex opere collectitio. Ita anni quinque latine funt recufi cum titulo *Zodiaci Medico Gallici* Genev. anno 1680. & fqq. 4°. curante *Theophilo BONNET*. Germanice vertente J. L. M. C. Tomi V. *Hamburgi* anno 1680. 8°. & ad ufque 1683. 8°. MÖLLER. Chirurgus, non solidæ fidei homo. Ad rem herbariam facit med. *Febrifugum ex Quinaquina*, quem corticem admiftis debilibus remediis enervat.

P. 49. Hæmorrhagia ex perfecta castratione, compressa admoto Muscō terrestri.

In Anno III. f. 1681. Fungi ex collyrio in terra cocta faventina nati.

In Anni IV. M. Februario Echinomelocactus delineatur. Confirmatur vera corticis Peruviani vis adversus febres, multis in exemplis. Opusculum etiam D. DEDU *De anima plantarum* hic inferitur.

In Anno V. redit Nicolai de BLEGNY, quem continuo dicam, libellus

Decouverte du Remède Anglois pour la guérison des fièvres publié par ordre du Roi Lyon anno 1680. 12°. Paris anno 1682. 12°.*. Ineunte hoc anno idem libellus in diario BLEGNY editus fuerat, a BONNETO latine recusus. Cum Ludovicus XIV. a TALBOTO sanatus fuisset, jussu Regio methodus exhibendi corticis publici juris facta est. BLEGNYUS aliquam historiam arboris & corticis præmittit; sequitur triplex infusum vinosum, ut primo secundum debilius esset, tertium secundo, quo TALBOTUS utebatur: aliæ etiam Corticis præparationes. Adnotationes inde DACQUINI, & aliquæ in TALBOTUM, etiam in continuis febribus cortice utentem, animadversiones: demum formula, quæ hic enixe laudatur, corticis Chinæ Chinæ, theriaca misti & Centaurio minori, sub finem BLEGNIUS historiam Opii adspergit. Germanice *von Heilung der Fieber vermittelt der Kinkina* Genev. 1683. 12°.

EJUSDEM *Du bon usage du Caffé, du Thé & du Chocolat* Lyon anno 1687. 12°. (OSB. Paris) 1688. 12°. & in ZODIACO GALLICO. Non bene docet Coffeam in Burgundia nasci. Compendium ejus prodiit, *Abrégé du traité du Caffé* ed. anno 1687. 12°. SEGUIER.

§. DCCXXXVII. Emanuel König.

Emanuelis KOENIG Basileensis, quem primum eorum, quos hæcenus dixi, vidi superstitem, senem juvenis, *Regnum vegetabile quadrupartitum* Basileæ anno 1680. 4°. 1688. 4°.*. Pars altera anno 1696. 4°. in qua plantæ Helveticæ & Basileenses, tum anno 1708. 4°.*. Plurima collegit, & primum ad anatonem & vitam plantarum, earum cultum, & elementa atque chemica analysin. Deinde Lexicon generum TOURNEFORTIANORUM, cum caractere. Inde species TOURNEFORTIANÆ sequuntur, ordine perinde alphabetico. Tunc de viribus plantarum: & catalogus secundum earum virium classes, & utilitates medicæ.

EJUSDEM *Keras amalthejas seu thesaurus remediorum ex triplici regno* Basil. anno 1693. 4°. BURETTE.

EJUSDEM *Spicilegium anatomicum & botanicum* Basil. anno 1703. 4°. Leuw *De methodis botanicis* &c.

In *Eph. Nat. Civ.* aliqua edidit, ut *Dec. II. Ann. I. n. 169.* De Carlinæ vi defatigante.

Ann. IV. De *Fragaria botryformi n. 30.*

N. 31. De *Cerasis botryformibus.*

Ann. VI. De *Pomi helleborati utilitate in quartana n. 38.*

N. 119. De vi *antidysenterica Ipecacoanæ, tum Ann. X. n. 115.*

EJUSDEM *Exercitatio de eo quod summum est in medicina una cum triplici regno minerali, vegetabili & animali (GRONOV.)* Basil. 1711. 4°.

§. DCCXXXVIII. *Maria Sibylla Merian.*

Maria Sibylla MERIAN, ex artificum familia, pictoriæ artis & ipsa peritissima, Surinamiam petiit, ut novis insectis ditesceret. Edidit *redux diss. de generatione & metamorphosi insectorum Surinamensium*, folio maximo Amstelodami anno 1705. excusam & 1719. fol. Gallice & Belgice Hagæ recusam anno 1726. fol.* aliquanto plenius. Insectum quodque suæ plantæ addidit, ut ea delectaretur; plantas ipsas pictura, neque cum characteribus, sed pereleganter expressit, Ananas, Manihoc, Gossypium, Guajavam, Musam, Gummi guttam, Vanillam, Cacao, Papayam, duas Batattas, Janipebam, Rucu, aliasque partim vulgo notas, partim nondum definitas. Nomina latina adjecit *Casparus COMMELYN*. Multa exempla coloribus suis expressit.

Dudum autem eadem pictrix ediderat *Partem I. Erucarum ortus, alimenti & paradoxa metamorphoseos* anno 1679. Noribergæ 4°. & partem secundam anno 1684. ibid. Germanice *Der Raupen wunderbare Verwandlung und sonderbare Blumennahrung*, quas cum *tertia & quarta parte* posthuma cumque titulo, *Histoire des insectes de l'Europe*, & latine versas edidit filius Amsterdami anno 1718. fol. & Gallice *Johannes MARRET* Amsterdam anno 1730. fol. max.*. Hæ tabulæ minores sunt, & ramum aliquem supremum plantæ fere exprimunt, in qua insectum degit. Icones sunt 184. Interpres notas aliquas botanicas adjecit.

Video passim citari EJUSDEM *Neues Blumenbuch* P. I. Nürnberg 1680. fol. P. II. P. III. ib. TREW.

Adjuta fuit a filia J. HELENA, quæ seorsim Surinamiam rediit, & a DOROTHEA MARIA, quæ & ipsa flores pingebat, & adpendicem ad magnum opus Surinamense addidit.

§. DCCXXXIX. *Henricus Mundius.*

Henrici MUNDII Commentarii de aëre vitali, esculentis & potulentis Oxon. anno 1680. 8°. 1685. 8°. Lond. 1681. 8°. Hafniæ, Francof. & Lipsiæ anno 1685.

1685. 8°.*, & mutato titulo *Henrici COSMII Oeconomia magna nature examinans regnum vegetabile* &c. Francofurti 1687. 8°. Omne ciborum genus percurritur, Indicum & Europæum, sed absque proprio experimento.

PARKER'S *tr. of japaning and varnishing* Oxford 1680. MARSH.

§. DCCXL. *Jac. August. Hunerwolf.*

Jacobi Augustini HUNERWOLF Anatomia Pæoniæ Arnstätt. anno 1680. 8°.*. Pæoniæ maris hortenſis ſapor in faucibus acris & ſubamarus, & titillans, cum dulcedine aliqua miſtus. Aqua ſpirituofa; ex carbone ſal cryſtallinus. Curationes multæ, ſed compositis perfectæ medicamentis, ut dici non poſſit, quæ portio laudis ad Pæoniam pertineat. Ita in tuſſi convulſiva AUCTOR emeticum dederat, in colica cum extracto Pæoniæ ſpiritum nitri dulcem, in ſingultu feculam Ari. Vires antepilepticas ſuæ herbæ tuetur, formularum numero dives, abſque fere hiſtoria naturali.

In *Dec. II. ann. VII. Miscell. Nat. Cur.* n. 82. agit de gelatina Sabinæ.

Dec. III. ann. I. n. 112. Liliſium cruentum monophyllum, & Bellis monſtroſa.

Dec. III. ann. II. Corona Imperialis bifida.

§. DCCXLI. *Varii.*

J. C. B. *Bericht von den auf den Blättern der Bäume im Jahr 1680. häufig gefundenen Schlangengeſtalten* Francof. ad Oderam anno 1680. 4°.*. *Varia de plantis ſerpentiformibus.* Figuræ ſunt itinera crucæ, quam etiam in chartam imprimi. De floribus multiformibus & faſciatis.

Chriſtoph HERING *Oeconomischer Wegweiſer, oder gemeine Haushaltungswiſſenſchaft und Nachricht, wie mit Vorwerken, Ritter- oder andern Freygütern weitläufiger Haushalt wohl zu führen* Jena 1680. 8°. *recuſ.* Lipſiæ 1747. 8°.

Georg. GELMAN *Chirurgia tripartita flores* Francof. & Jena 1680. 4°. RINK.

Chriſt. PEGANIUS ſive RAUTNER vertit J. B. PORTÆ *magiam naturalem* & auxit Nurnberg 1680. 8°.

Catalogus omnium medicamentorum Hanoveræ vendibilium Han. 1680. fol. HEIST.

In *Bobuslai BALBINI Miscellaneis hiſtoricis* Regni Bohemiæ Pragi anno 1680. 4°. editis, aliqua botanica, ſed ſuſpectæ fidei continentur.

Chriſtoph. TREW *Entſchuldigung des Lauferbiers und deſſen Bereitung* Stuttgart anno 1680. 4°.

§. DCCXLII. *Hist. des plantes de l'Europe.*

Histoire des plantes de l'Europe, & des plus utiles, qui viennent d'Asie, d'Afrique & d'Amérique T. I. II. Lyon anno 1680. 12°. SEGUIER. anno 1705. 12°. SEGUIER. anno 1726. 12°. 2. Vol.* 1753. 2. Vol. 1763. 12°. 3. Vol. Antiquius videtur opus, ex dictione, ab homine scriptum, qui plantas in natali solo legerit, & passim ea loca nominet, ubi legerat. Icones parvæ & rudes, ad MATTHIOLIANAS imitatæ, etiam ubi istæ fictitias plantas repræsentent; descriptio brevis, & de viribus aliqua. Non ubique fidas. Centaurium certe majus Juglandis folio circa Solodurum non provenit. Pro Halicacabo, quod in vineis dicitur nasci, depingitur Cor Indum. Lusitanice vertit J. VIGIER Lyon 1718. 8°. SEG.

§. DCCXLIII. *Galli Varii.*

F. L. D. T. R. *Secrets pour teindre la fleur d'Immortelle, pour des pâtes de différentes odeurs, & pour contrefaire du Marbre au naturel* Paris anno 1680. 12°. 1690. 12°. BURETTE. Fumo sulfuris Xeranthmum tingitur.

Remarques curieuses sur le Tabac, tirées de l'Histoire de Mr. de PRADE Paris anno 1680. nisi est ejus libri censura (*Journ. Sav.*) *Historia Tabaci, & adversariorum, utilitas varia diversarum partium ejus herbæ.*

Differenza tra il cibo e il chicolate Firenz. anno 1680. 8°.

§. DCCXLIV. *Angli Varii.*

Johannis HOUGHTON *A collection of letters for the improvement of husbandry* London 1681. 4°.

EJUSDEM De Coffea aliqua, ejusque in Angliam circa annum 1651. introductione. De signis bonæ notæ, & analysi, comparata cum Fabis & Tritico, qua ostenditur, duplo plus in Coffea esse olei. Eo jam tempore 100000. libræ ejus fructus in Anglia consumebantur *Phil. Trans.* n. 256.

EJUS *collections for the improvement of husbandry relating to Corn — a Catalogue of all sorts of earths, the art of draining, of brewing, the instruments of husbandry.* Revised by R. BRADLEY London anno 1727. 8°. 3. Vol. & 1728. 4. Vol. Quantum in marga fabuli sit, per experimenta ostendit. De cerevisia Derbieni &c.

T. LANGFORD *plain and full instructions to raise all sort of fruit trees that prosper in England.* London anno 1681. 8°. HARLEY anno 1690. 8°. 1699. 8°. EVELYN.

EJUSDEM *Systema agriculturae being the mystery of husbandry discovered* London anno 1681. fol.

BELON

BELON *a new mystery in physik discoverd by curing of fevers and agues by Quinquine* London anno 1681. 12°. translated from the french with additions.

§. DCCXLV. *Pharmacopœa Persica.*

MUZAFFER EBEN MOHAMMET EL HOSENI *Murekebat Karabadin seu Compositiones pharmaceuticæ latine versæ a F. Angelo de S. JOSEPHO.* Addidit EDITOR, post longam in Persia moram, in qua medicinam fecit, *Pharmacopœam Persicam*, Paris anno 1681. 8°.* Major pars operis occupatur equidem in medicamentis compositis, videas tamen ibi nomina Persica medicamentorum simplicium. Deinde in notis subjectis agit fusius de Salice moschata, Saccharo, radice Bisch, Manna Terenjabin, Nerio venenato Charg, quod *Cherzereh* THEVENOTO, Ribes Arabum, Opio, Betel, Zedoaria, Ala fætida.

In *Gazophylacio lingue Persarum* F. ANGELI Amsterdam anno 1684. fol. excuso, quod Dictionarium est, tamen aliqua ad botanicen pertinent.

§. DCCXLVI. *Germani.*

Friderici HOFMANNI, celebrioris Friderici patris, *pharmaceutica Schröderiana* Hall. anno 1681. 4°.* recuf. a MANGETO Genev. 1684. fol. Plantarum medicatarum brevis descriptio, cum usu medico.

Jac. MARTINI *Die fruchtbare Boriza oder das heilsame Kraut Lunaria* Brieg anno 1681. 8°. Alchemistæ opus.

Ambrosii HEIGEL *Opium* Altdorf. anno 1681. 4°. De modo agendi imprimis quærit.

Henricus MAJUS *de plantis & arboribus* Marburg. 1681. 4°. BURKH.

Frid. SCHRADER *De utilitate microscopiorum &c.* Götting. 1681. 8°.* Experimenta sua citat plantarum ex aqua productarum.

EJUSDEM *De nova methodo botanica* Helmstatt. anno 1690. 4°.*

Rud. Wilhelm. CRAUSE *de studio botanico & chemico* Jena 1681. 4°. B. THOMAS.

EJUSDEM *De pinetorum aëris verni & æstivi salubritate* Jen. 1712. 4°.

EJUSDEM *De signatura vegetabilium* Jen. anno 1697. 4°.

EJUSDEM *De temerario simplicium quorundam medicamentorum a priscis commendatorum contentu* Jen. anno 1700. 4°.

EJUSDEM *De naturæ in regno vegetabili lusibus* Jen. anno 1704.

EJUSDEM *De Cardamomo* Jen. anno 1704. 4°.* Analysin habet, aquam, oleum, spiritum, non simplicem, sales volatiles oleosos, extractum resinofum.

J. Christophori ENDO 150. *Kräuter und Gewächse nach ihrer Gestalt, durch einen besondern Kunstschnitt abgebildet* M.S. anno 1681. 4°. in *Bibl. Berolinensi* extat. *Figuræ stirpium ex charta exsectæ (h)*, tum *similis operis plantæ 215 (i)*.

In *Jobi LUDOLPHI Historia Æthiopica*, anno 1681. fol. edita, inque appendice II. anni 1694. Francof. fol. agitur *fuse de Mufa s. Mauz*, cum icone, de *cereali Tef*, herba *ossa sanante Amod magda*, de *Affaza serpentes sopiente*, de *cerevisia*, arboribus & oleribus. *Historia ipsa a WILH. CALEBIO* verfa Belgice anno 1687. 4°. *Ultrajecti* prodiit.

§. DCCXLVII. *Varia.*

Medicina pharmaceuticâ oft droghbereydende Geneeskonfle, met *Anmerkingen op verscheyde misbruyken* *Bruffel* 1681. fol.

Adalberti TYLKOWSKY S. I. de re agraria tractatus *Olivæ* 1681. 8°. *ZOCH.*

F. VERNY *la pharmacopée de Bauderon augmentée de remarques particulièrement sur la theriaque avec la reponse a M. ZWELFER sur la confectiõ d'Alhermes* *Lyon* 1681. 4°. B. *CHIV. Francof.* 1693. 8°.

§. DCCXLVIII. *Itali.*

Leonardo de CAPOA *Parere sopra l'origine e il progresso della Medicina* prodiit *Neapoli* 1681. 4°. 1714. 4°.* *TOPPI.* *Botanicen non contemnit, cæterum artis illufor, & hortum condendum commendat.* II. p. 134.

EJUSDEM *Ragionamenti intorno alla incertezza de medicamenti* *Neapoli* anno 1689. 1714. 4°.* *hactenus huc spectat.* *Neque ab odore, neque a sapore certa indicia de plantarum viribus medicatis sumi, sed neque ab analysi chemica.* *Percurrit veterum medicamenta, purgantia & alia: eorum doses non posse definiri.*

Luca TOZZI *Medicina theoreticæ* P. I. *Lugd.* anno 1681. 8°. *Agit de vegetatiõne.* In T. V. *de recto usu rerum non naturalium fere ex MUNDIO, de pharmacis diureticis, hidroticis &c.*

EJUSDEM *De potu Coffeæ, de Sinensium Thea & de Chocolate.*

EJUSDEM *De recto usu rerum non naturalium* *Patav.* 1711. 4°.

Lodovici CARNOLÆ *De lactis & seminis Melonum commixtione* *Venet.* anno 1681. 4°. *BONONIÆ TREW.*

§. DCCXLIX.

(h) *MOEHNSEN* *Epist.* I. p. 7.

(i) p. 10.

§. DCCXLIX. *Robertus Knox.*

Robert. KNOX *Historical relation of the Island of Ceylan* London anno 1681. fol. Fructus & plantas utiles describit, etiam aliquas minus notas, homo equidem rei herbariæ imperitus. Germanice Lipsiæ prodiit anno 1689. 4°. Gallice Amsterdam anno 1693. 8°. 2. Vol.

§. DCCL. *W. H. v. Hochberg.*

Wolf Helmhardt L. B. von HOCHBERG *Adeliches Land - und Feld-Leben* T. III. fol. Nüremberg anno 1682. fol. 1701. 1716. fol.* 1749, fol. editore *Erasmo Francisci* seu *Francisco FINX*. Austriacus, Baro, plenissimam hic domum rusticam dedit, ut & animalia, & demum fodinas comprehenderet. In Tomi I. libro II. opera horti & agri menstrua tradit. In libro III. opfartytica & pharmaceutica. In libro IV. de arborum cultu in universon, deinde singulatim de arboribus fructu eduli. Multa collegit, ut tamen de collectitiis suis opibus ex propria experientia judicet, multum etiam FLORINO usus est. Libro V. olera, plantæ aliquæ Indicæ, etiam frutices describuntur, cum viribus medicis. Libro VI. De florum cultu, arborumque exoticarum agit.

In Tomi II. libro VII. De agro & segetibus, deque lupulo & cerevisia. De Rubia minime ignorat, eam ossa animalium tingere. Libro XII. de arboribus sylvestribus.

Tomus III. a *Martino ENDTER* editore adjectus est, & priorum quasi supplementum. L. III. ad pharmaceutica, & condiendos fructus pertinet. L. IV. De vite & vino agit, etiam artificiali, & de arborum fructiferarum cura. Lib. V. iterum de oleribus, plantisque spontaneis, earumque viribus, in quibus nimis videtur liberalis. Lib. VI. denuo de fruticibus, & floribus, cum integris catalogis varietatum Anemonarum, aliorumque florum. Libro VII. denuo de agro, de cerealibus aliisque plantis, quæ in agro coluntur, deque cerevisia.

EJUSDEM *Oesterreichisches Haus - und Wirthschafts-Buch* Wien 1745. 8°.

EJUSDEM *Davidischer Lust - und Blumengarten, oder 150. Blumen und Gewächse in emblematis auf die Psalmen Davids applicirt* Nürnberg

§. DCCLI. *Dedu.*

DEDU *De l'ame des plantes* Paris anno 1682. 12°.* alii 1681. & in ZOD. GALL. T. III. tum Leidæ anno 1685. 12°. 1691. 12°.*. Italice cum N. GREW. de odoribus & saporibus & Rob. BOYLE libello Venez. 1743. 8°. Acidum aereum cum alcali in terra habitante fermentescere, ita in semen sibi viam aperire, & plantas ali & crescere. Circulationem succi nutritii defendit.

§. DCCLII. *Germani Varii.*

Bernhardi ALBINI & *J. C. MENZEL* *de venenis* Francof. Viadr. anno 1682. 4°.*

EJUSDEM ALBINI & GENGE *De Thea* anno 1684. 4°.*

EJUSDEM ALB. & LETSCH *De Tabaco* anno 1695. 4°.

De incrementis & statu artis medicae Seculi XVII. Leidæ anno 1711. 4°.*
Ad historiam inventorum botanicorum.

Andrea REYER *De anima & in specie de anima vegetante* Lipsiæ anno 1682. 4°.

Christoph. THIEMEN *Haus- Feld- Arznei- Koch- Kunst- und Wunderbuch* Nürnberg 1682.

Abraham. BOUDIN epistolam anno 1682. dedit de moschatæ nucis arboribus & earum cultu. Reperitur apud VALENTINUM in *Ind. Lit.*

Jacobus Pancratius BRUNO Noribergæ anno 1682. 4°. edidit CASTELLUM renovatum.

Jeremie LOSS & GEORGI *De Nuce vomica* Witteberg. anno 1682. 4°.*. Experimento reperit, vim venenatam & in medulla federe & in cortice, in isto potius magis: germen non nocere. Canes necare per somnum & convulsiones, aves convelli. In animalibus incisis nihil mutatum reperit, nisi sanguinem fluidiorem. Homini ne ad drachmam quidem sumtam nocere expertus est. Destillationi nucem vomicam permisit. Phlegma innoxium, oleum flavum, deinde nigrum, & vaporem, cum sal volatile & phlegma.

Pharmacopœa Amstelodunensis Amsterdam 1682. 24°.

ANT. de HEYDE *nieuw ligt des Apotbekers* Amsterd. 1682. 8°.

§. DCCLIII. *Galli Varii.*

J. la FONTAINE celebris fabularum scriptoris *Poëme sur le Quinquina* anno 1682. 12°. Lepidissimum soterium, cum febricis poeta eo remedio fanitatem debuisset.

L'Ecole parfaite des Officiers de Bouchs Paris 1682. 8°. OSB.

Remarques sur la culture des fleurs Paris 1682. 12°. Num MORINI.

Raym. RESTAURANT HIPPOCRATE *de l'usage du Chin China* Lyon anno 1682. 12°. Vim ejus corticis esse in bile, quam cogat in humores nostros redire. Recusus inter NIGRISOLI libellos.

§. DCCLIV. *Itali Varii.*

Francisci HONUPHRII *Stirpium nomina in Pharmacopolio Minimorum in Monte Pincio reperiundarum* Romæ anno 1682. 4°. FALCONET.

Julii MALVICINI *Utiles collectiones medico physicae* Venet. anno 1682. 4°.*. Continent etiam non minimam particulam de plantis diæteticis & medicis, sed ad normam tituli, collectanea. Melchior

Melchior PLAJA tyrocinii pharmaceutici examen in tres libros distinctum Panormi 1682. 12°. MONGIT.

Alonso de BUENA MAISON medici Pyratas de la America y luza la defensa de las costas de India Occidentale Colon. anno 1682. 4°. Plantas etiam Americæ Hispanicæ describit, Palmas, Mançanillas, &c. Journ. Sav.

§. DCCLV. Angli Varii.

Thomas TRYON Treatise of cleanness in meats &c. and drinks London anno 1682. 4°.

EJUSDEM The new art of brewing beer ale and other sorts of liquors London 1691. 12°. ZOCHA.

WILLIAM RABISCHA the whole body of cookery London 1682. 8°.

EJUSDEM New art of brewing, and preparing all sorts of liquors Lond. 1691.

§. DCCLVI. Acta Eruditorum.

Hoc anno Acta Eruditorum Lipsiæ ceperunt prodire, præcipuis auctoribus MENKIS, quæ ad nostrum usque tempus pergunt edi. Potissimum equidem libris novis recensendis destinata sunt, passim tamen aliquæ adnotationes propriæ, etiam botanicæ intercedunt.

Synopsis s. opuscula omnia ad universum mathesin, physicam, medicinam, anatomiam, chirurgiam, & philologiam pertinentia artis Lipsiensibus inserta Venetiis 1740. 4°.

§. DCCLVII. Johannes Bernier.

Jean BERNIER, medici, qui historiam medicinæ scripsit, diversi a philosopho, *histoire de Blois* Paris anno 1682. 4°. Journ. Sav. Etiam plantas habet, ut eam, quæ creditur aquas rivi ad tingendum aptissimas reddere: Secale corniculatum Solonienfe, causam gangrænæ epidemicæ.

In historia Medicinæ aliqua habet huc facientia, de purgantibus medicamentis, cerevisia, sicera, Chin China, quam laudat, etsi TALBOTUM carpit.

§. DCCLVIII. Georg. Everard. Rumpf.

Georgius Everardus RUMPFIVS, Hanoviensis, aliquandiu Mercator & consiliarius Amboinæ, magnus plantarum & testaceorum amator & collector, prima sua opuscula in *Miscellaneis naturæ curiosorum* edidit. Huc faciunt, quæ Dec. II. ann. I. n. 21. de Caryophyllis aromaticis; & n. 22. de corticibus Massoy & Culilawan profert, non penitus botanica, tamen ab autopta.

Ann. III. n. 22. de Agallocho & arbore excæcante.

N. 23. De Lacca, Funibus sylvaticis, resinis Dammar Selan & Dammar Batu.

N. 24. De Coralliis nonnullis.

N. 25. De Schœnantho Amboinico, Herba sentiente & Pifo ejus Infulæ.

Dec. III. Ann. V. VI. obs. 148. Caryophylli regii Ambonienfès.

EJUSD. *Herbarium Amboniense* &c. curante Johanne BURMAN editum. P. I. Amstelod. anno 1741. fol.*. Etsi RUMPFIIUS lucis usuram, & anno 1687. per incendium omnes suas chartas plantasque siccas amiserat (k), innumeras tamen plantas Infularum, quæ Asiæ ad Austrum adjacent, collegit, partem ipse delineavit, descripsit, opus tamen suum jam anno 1690. ad prelum paratum habuit, ut ex dedicatione adparet. Codices M.S. in utraque lingua absolutos edidit Cl. BURMANNUS, notulasque adjecit, quibus RUMPFII plantas cum horti Malabarici aliisque nominibus comparat. Historia arborum & plantarum fatis plena est, œconomica etiam & medica, tantum ne minutiores & modernos characteres florum requiras. Numerus immensus est, plurimæque etiam post hortum Malabaricum novæ.

Pars I. Arbores continet fructu eduli, Palmas varias, Mangas, Durionem, Jackam, Bilinbing, tot alias.

P. II. eodem anno edita, Aromata habet, & fusam potissimum historiam Caryophyllorum, variarum specierum Nucis moschatae: Agallochi, Santali: Cortices Maffoy, & Culilawan, Orleanam, Cassiæ fistulæ species, Tamarindum, Hesperidum multas species, lignum Colubrinum, & Dillenias aliquas, Elemi, Micheliam, Corallodendra aliqua, Gummi Cambogium, Hernandiam, numerosas alias, etiam venenatas arbores.

P. III. prodiit anno 1744. fol.* Arbores sylvestres, & ad materiem pertinentes, Ebeni genera, Mangle, Ficus aliquæ. Reliquæ, supra centenas, fere ignotæ sunt, & RUMPFIO propriæ.

P. IV. Frutices Arundinis habitu, neque enim veræ sunt Arundines, inter eas, quæ Tabaxir fert; Malvaceæ aliquæ, Gossypia aliqua; Henna; Papilionaceis adfines aliquæ; Jasmina; Convolvuli; Tithymali; Ricini; Melastomatidis species, ignotæ multæ.

P. V. anno 1750. fol.* Plantæ volubiles, Arundinaceæ, inter quas arbor Draconis, hinc Coronariæ & olera: inter hortenses istas Musa, Galanga, Zingiber, Curcuma, Calamus, Saccharum, Beng Indicum, Solana varia, cerealia, Ari species: Piper, Papas, Battatas, Cucumeraceæ, Apocyna.

P. VI. Gramina, Orchides epidendræ, Filices, Nymphææ, Fungi, Musci, plantæ marinæ.

Auctua-

(k) *India litterat.* Ep. VII.

Auctuarium Herbarii Amboinensis Amsterdam. anno 1751. fol. * prodiit. Plantæ aliquæ prætermiffæ ex RUMPFIO subjiciuntur, Mirabolani Emblicæ, Phyllanthus, Adhatoda, radix Mungo ex genere ligni Colubri, Ginseng, non bene, Camphora. Reliquæ fere ignoratæ.

Indicem cum nominibus LINNÆANIS nuper edidit Cl. J. BURMAN.

Epistolæ RUMPFII luculentæ de rebus Indicis reperiuntur anno 1704. fol. excusæ in VALENTINI *Commercio literario*, quod ad annum 1691. dicitur. Videtur ex AMMANO belgice de plantis Inf. Moluccarum & Amboinæ scripsisse.

§. DCCLIX. *J. Georg. Volcamer fil.*

J. Georgii VOLCAMER, filii, Noribergensis, botanici, & horti elegantis cultoris, qui alpes Helveticas etiam & Apenninum Montem adiisse videtur.

In *Miscellaneis Nat. Cur. Dec. II. ann. III.* De Fungis ex lapide Lyncurio nascentibus (1).

Ann. VII. n. 251. Germinatio nucis Cocos.

N. 252. De folio *Salviæ glandiferæ*.

Dec. III. Ann. II. De *Thlaspi Mechliniensi* flore pleno.

Ann. VII. VIII. n. 210. De vi *Acmellæ lithontriptica*.

Cent. III. IV. De *Pepone ambrato*, & *Castanea Brasilica durissimi corticis*.

Obs. 160. De *Tunica referente spicas Tritici*.

Obs. 168. De *Coffea cum icone*.

EJUSDEM *Flora Noribergensis, seu Catalogus plantarum in agro Noribergensi tam sponte nascentium, quam in horto proprio medico cultarum* Noribergæ anno 1700. 4°. *. Plantas sponte nascentes a BESLERO & SCHEURLIO collectas esse, olim optimus BEURERUS ad me scripserat, exoticas addidisse VOLCAMERUM, quarum plusculas icones adjecit.

Fratris hesperidibus *Floram* addidit *Noribergensem*, in qua agit de *Auriculis*, *Ficoidis* speciebus, & *Apocyni*, & *Cerei*, aliisque plantis hortensibus.

§. DCCLX. *Jacobus Sutherland.*

Jacobi SUTHERLAND Hortus medicus Edimburgensis Edimburgh anno 1683. 8°. *. Præfectus novi horti, multas varietates imprimis colore ludentes recenset, vix ulla plantas patriæ suæ proprias.

§. DCCLXI.

(1) Non satis certus sum, num hæ primæ adnotationes filii sint, patrisve cognominis.

§. DCCLXI. *Galli Varii.*

N. Abbé de la ROQUE *Journaux de médecine ou observations des plus fameux médecins, chirurgiens & anatomistes de l'Europe* Paris anno 1683. 12°. Partem faciunt ZODIACI medici Gallici.

L'art de tailler les arbres fruitiers, avec un Dictionnaire de ces sortes de mots, & un traité de l'usage des fruits par un médecin de la Rochelle Paris anno 1683. 12°. BURETTE. Anglice anno 1685. 8°. *art of pruning*. Agit etiam de usu fructuum horæorum tamquam alimenti.

§. DCCLXII. *Varii.*

Lambertus BIDLOO cum COMMELYNI catalogo *pl. Bat.* edidit *dissertationem de re herbaria* Amsterdam. anno 1683. 12°.

J. Ludwig MOEGLING *Palingenesia seu resuscitatio plantarum* Tubing. anno 1683. 4°. BURKH.

Ars tinctoria fundamentalis Francofurti 1683. 8°. EISENM. Jen. 1685. 8°. 1730. 8°.

J. Wilh. WUNDSCH *Oeconomico politicum practicum* Gotha 1683. 4°.

J. Frid. ORTLOB *Analogia nutritionis plantarum & animalium* Lipsiæ anno 1683. 4°.

Von Heilung der Fieber vermittelst der Kinchina Genf 1683. 12°.

Christian SCHMIDT *Verzeichniß aller Arzneyen in der Chur-Sächsischen Hof-apothek* Dresden 1683. 4°. B. TIG.

EBERHARD WERNER HAPPEL *Relationes curiosæ, oder größte Denkwürdigkeiten der Welt*. 5. Theile. Hamburg 1683. 1691. 4°. 5. Vol.

EJUSDEM *wohlerfahrene Schatzkammer mit ausländischen Raritäten* Hamburg 1688. fol. 1689. fol.

§. DCCLXIII. *Elias Til - Landz.*

Elia TIL-LANDZ, Professoris, & medici Aboensis, *Catalogus plantarum, que prope Aboam in cultis & incultis locis inventæ sunt* Abo anno 1683. 12°.* latine, cum nominibus etiam Fennicis. Plantæ vulgares, & inter eas multæ hortenses, vix ullæ Fennix propriæ, cum brevi virium medicarum compendio.

Ejus icones novæ, in usum selectæ, omnino 40. non malæ.

§. DCCLXIV.

§. DCCLXIV. *Abraham de Gehema.*

J. Abrahami de GEHEMA Eroberte Gicht durch die Chin. Waffen der Moxa Hamburg. anno 1683. 12°. EISENMAN.

EJUSDEM Edler Theetrank Bremen anno 1686. 8°. MOELLER. 1687.

EJUSDEM Dietetica rationalis, dadurch ein jeder seine Gesundheit kann bewahren Bremen 1688. 12°. MÖLLER. Stettin 1690. 12°.

EJUSDEM Wettstreit der Chinesischen Thea mit dem warmen Wasser Calida Berlin 1686. 8°. B. THOMAS.

EJUSDEM Schreiben an H. v. DANKELMANN, daß das Theegetränke die Wassersucht nicht verursache, sondern vertreibe Berlin 1688. 12°. MÖLLER.

EJUSDEM Gefährliche und gestrafte Obstlast, wie man sich dadurch die rotke Ruhr auf den Hals ziehen könne Stettin 1690. 12°. MÖLLER.

§. DCCLXV. *Guil. tel Rhyne.*

Guilielmi ten RHYNE Daventriensis medici, qui Indiam orientalem adiit, & ad Imperatorem Japoniæ curandum vocatus fuit, dissertationes tres & orationes tres Londin. 1683. 8°.. Dissertationum una est de arthritide, ejusque per Moxam, feu Artemisiæ latifoliæ medullam incensam curatio. Orationum prima est *De laudibus botanices*, quam S. BLANCAARD latine reddidit.*

EJUSDEM De Promontorio Bonæ spei & Hottentotis Scaphis. anno 1686. 8°.. Caput VI. huc pertinet, quod est de plantis, equidem perbreve & fere nomen, tum caput XVI. De cibus Hottentorum.*

EJUSDEM Excerpta ex observationibus Japonicis, & Fasciculus plantarum rariorum ad BREYNIUM missarum, cæstant cum Centuria I. BREYNI.

§. DCCLXVI. *Herbert de Jager.*

*Herbert de JAGER, qui Bataviæ Orientali (m) vixit, & medicinam fecit circa annum 1666. multas plantas Indicas descriptas dedit, ut *Misc. Nat. Cur.* Dec. II. ann. II. n. 4. Indicum, ejusque præparationem.*

Ann. III. n. 1. De Sementina. De lyciis Indicis Kaath: eorumque præcipua specie, quæ est Acacia.

Epistole de plantis Indicis reperiuntur in VALENTINI India literata. Rayz de Munco se primum in lucem produxisse Epist. VI.

(m) Anno 1666. fuit Caput Commerciæ Belgici Indostanici, a GOLIO expetitus, ut sibi in Cathedra Arabica succederet CHARDIN VIII. p. 10.

§. DCCLXVII. *Johannes de Muralt.*

Johannes de MURALTO, ex nobili profapia ortus, Medicus Tigurinus, excitati vir ingenii, aliqua botanici argumenti scripsit. In *Miscell. Nat. Cur.* edidit Dec. II. ann. II. n. 87. Betæ monstrosæ historiam.

Cum Collegio anatomico curioso Noriberg. anno 1687. 8°. edito, postquamque partem corporis humani, ad alphabeti ordinem plantarum medicarum catalogum cum viribus medicatis addidit.

Physicæ specialis pars quarta, seu Helvetiæ Paradisus Tigur. anno 1710. 8°.*, post communia aliqua de re herbaria, & montium herbis fecundiorum catalogum, plantas ipsas habet, genera, species, descriptionem, vires medicas. Inter eas aliquæ ab auctore primo, aut solo, in patria inventæ sunt, ut Liliū rubrum, Uvularia. Ipse enim MURALTUS in Toggici Comitatus alpibus, & Abbatis cellanis, Regio M., Pilato, Gothardo, Lucumonio, & circa Scaphusiam plantas raras legerat (n). Cum aliqua tamen cautela nomina legere oportet, quæ nonnunquam videntur alio spectare. Neque enim Glycyrrhiza in Helvetia reperta est, neque Liliū luteum Asphodeli radice, neque aliæ plusculæ. Hujus *Paradisii* codicem M.S. possideo in multis diversum. Plantæ omnes in eadem serie, vires medicatæ aliquanto uberiores, etiam sarum, quandum in opere edito sola nomina reperiuntur.

EJUSDEM *Eidgenössischer Lustgarten, oder Beschreibung der in den Eidgenössischen Landen wachsenden Kräuter &c.* Tiguri anno 1715. 8°.*. Versio Germanica libelli modo dicti: adjectis icunculis.

§. DCCLXVIII. *Miscell. Nat. Cur.*

J. Georgii SOMMER Ufus olei ligni Fraxini Dec. II. Ann. II. n. 178. ad vulnus recens.

Adam a LEBENWALD De Tabaci vi vomitoria, cum vulnere admotus fuisse Dec. II. ann. II. n. 108.

N. 109. De varia Querni visci etiam ad epilepsiam efficacia.

Dec. II. ann. X. n. 154. Signa serpentina in Alni foliis (insectorum opus).

EJUSDEM *Stadt- Land- und Hausarzneybuch* Nürnberg 1695. fol.

J. Conradi PEYER Anatomica laudè celebrioris, nobilis Scaphusini. Tanaeteti loco Absinthii adhibiti bonus effectus Dec. II. Ann. II. n. 112.

§. DCCLXIX. *Rosinus Lentilius.*

Rosini LENTILII, qui in Curlandia, deinde Stuttgardiæ medicinam fecit: Buxus trichopojos Dec. II. Ann. II. n. 155.

Dec. II.

(n) Præf. zum Eidgenössischen Paradiese.

Dec. II. ann. III. n. 198. De potu Coffeæ.

Dec. III. ann. IV. Pira ex apice florifera.

In operibus suis passim vires plantarum medicatas tangit, ut in *Jatro-*
mematibus theoreticopracticis Stuttgartard. anno 1712. 8°. * de Allii & Cepæ vi
varia. De Cepæ vi adversus pestem, adversus tussim infantum. De Buxi vi
ad capillos regenerandos. De Sinapi vi adversus asthma.

Sic in *Miscellaneis medico practicis* Ulm. anno 1698. 4°. * De vi tusi Allii
ad cepheam; de Aloë; de Afari vi adversus quartanas febres, de Betulæ li-
quore sanguinem depurante; de Brassicæ salubritate, de Cannabis in gonorrhœa
vi medica, de cortice Chinæ Chinæ, Cynosbati vermiculis ad epilepsiam,
Filice anthelmintica, Gentiana febrifuga, Helenio ad tussim, Marrubio albo
ad vermes, Opopalsamo in atrophia, Opio; de Ruta ad vermes, Salvia, Sambuco.

Neque *Eteodromus*, etsi clinici est argumenti, est absque peculiaribus de
plantarum facultatibus adnotationibus.

§. DCCLXX. De la Riviere. Alii.

De la RIVIERE & du MOULIN, duorum amicorum, *Méthode pour bien*
cultiver les arbres à fruit, & pour élever des Treilles Paris anno 1683. 4°.
Utrecht. anno 1738. 12°. * 1739. 12°. * Bonus liber videtur, & per experi-
menta natus. Seminarium, plantarium, omnem arborum curam docet, etiam
minutissime, ut de duabus pirorum speciebus (aut potius varietatibus) in-
quirat, quæ inde arbor sit proventura, mediam enim inter parentes naturam
tenere persuadetur. Optimorum fructuum horæorum catalogos dat.

Raphael MAURIN & Mich. PICHONNAT *Ergo cortex Peruvianus februum*
accessionem dissipat adtenuando Paris 1683.

§. DCCLXXI. Angli Varii.

Cum hoc anno Societas Regia, dum diffitetur suum opus esse *Trans-*
actiones Philosophicas, tamen ad eas edendas rediit.

The natural history of Coffea, Tea, Chocolata & Tabaco (forte ex du FOUR)
with a tract of the Elder (BLOCWIZII) *and Juniperberries* London anno 1683. 4°.
alii 1682. Germanice vertente J. L. M. C. Hamburg. 1684. 12°. MÖLLER.

Samuel GILBERT *The Florists vademecum being a compendium of whatever*
worthy notice hath been exstant for the propagating of rarest flowers London
anno 1682. & 1683. 8°. HARL. anno 1702. 12°. SEGUIER. 1713. 8°.

Leonard MEAGER *English gardener or a sure guide to young planters and*
gardeners London anno 1683. 8°.

EJUSDEM *New art of gardening with the gardeners almanach* London
anno 1697. 8°. 1713. 12°.

The present State of the I. of Tobago Lond. 1683. 4°. forte im Hamb.
Mag. IV.. Arbores plantæ.

§. DCCLXXII. *Ludovic. Hennepin.*

Louis HENNEPIN Description de la Louisiane nouvellement découverte Paris anno 1683. 12°. CARLS. Plantas utiles enumerat. Alia historia ejusdem regionis redit in collectione itinerum septentrionalium T. V. Amstelodami anno 1734. 12°. cum titulo Voyage en un país plus grand, que l'Europe, entre la mer glaciale & le nouveau Mexique.

EJUSDEM iterum aliud est opus *Découverte d'un país plus grand, que l'Europe, situé dans l'Amérique Septentrionale, entre le nouveau Mexique & la mer glaciale.*

Equitis de SALES comes, monachus, diu variam fortunam apud populos fluminis Missisipi accolat tulit, fuitque inter primos, qui in eo flumine navigavit. Infensus Gallis, vastæ & multa bona promittentis regionis aliquam dedit historiam naturalem, arborum, plantarum utiliorum, ut gramineæ plantæ, quæ frumenti spontanei genus est, radicis edulis Tiqué, succi acris, dulcis, & medicati; sed ea pauca sunt.

§. DCCLXXIII. *Gunther Christoph. Schelhammer.*

Guntheri Christophori SCHELHAMMER non equidem botanici, acuti tamen ingenii viri, qui plantas legere non neglexisset, existat catalogus plantarum horti Academici Helmstädt anno 1683. 4°.. Passim aliqua adnotat, icones adspersit. Hieracium Camphoram redolens, N. D. habet, quod a vulgari separat; tum Melilotum Creticum repentem.*

EJUSDEM *Programma ad rem herbariam excolendam & botanicas excursions Helmstädt 1681. 4°.**

EJUSDEM *Programma rei herbariæ professioni in horto auspicate præmissum Jen. 1690. 4°.* cum horti historia.*

EJUSDEM *Catalogus plantarum circa Helmstad sponte nascentium Helmstädt. anno 1693. 4°. SEG. sed puto 1683.*

EJUSDEM *De nova plantarum in classes digerendi ratione, ad RAJUM & RIVINUM epistolica dissertatio Hamburg. anno 1695. 4°.*. Plantam componi ex fibris, & utriculis. Fibræ esse ligneam mollemve, non male adeo arbori separari ab herba: neque ab unica aliqua parte plantarum characterem debere sumi, quæcunque ejus sit dignitas; Fructum in arboribus præferri debere.*

EJUSDEM *De nova plantas cognoscendi methodo programma æstivis lectionibus anni 1698. præmissum Jen. 1691. 4°. MÖLL.*

EJUSDEM *Stadium I. de studio botanico recte instituendo Kiel 1705. 4°. MÖLL.*

In Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. VI. n. 110. describit Cyathoides.

Ann.

Ann. VII. n. 195. Germinatio Pistaciæ.

Ann. VIII. Prima initia Amygdali & Palmæ n. 32. 33.

In *Cent.* I. n. 49. Fungum lamellatum descripsit.

In *Epistolis* anno 1727. Wismariæ 8°. * excusis aliqua huc faciunt, de ligno ambrato, Badjani, Bellide fistulosa, Chacrilla, Jalappa, Fragaria Laponica, Musco cathartico, brevia omnia. In *operis posthumi* T. III. est materia medica.

§. DCCLXXIV. *Robertus Sibbald.*

Robertus SIBBALD Eques, Medicus & Geographus Regius, Vir pius, qui, cum ad Romanam religionem transfisset, regnante JACOBO II. ausus est (o) ad reformatam fidem redire, hinc exosus PITCARNIO, acerrimo JACOBI sectatori, edidit Edimburgi anno 1684. fol.* 1696. fol. quæ editio non differt. *Scotiam illustratam, seu prodromum historiae naturalis* &c. In ea proprius liber de plantis est, qui catalogum continet alphabeticum stirpium in Scotia sponte nascentium, cum viribus medicis & æconomicis. Asphodelum, quem ossa armentorum frangere BARTHOLINUS scripserat, noster tanquam vulnerarium medicamentum laudat, & passim aliqua habet ex traditione populari. Plantæ ipsæ vulgares sunt, nonnullis tamen mistæ rarioribus, quo Caryophyllatam pentaphylleam numeres, si vere est aliqua, Chamæmorum Ribis folio, Ericas duas, Filiculam floridam (Filicem, ut putò, secundam), Fragariam sterilem luteo flore, eandem, quæ SIBBALDIA dicitur, Ligusticum Scoticum. Rosa Cippiana, quam pro nova describit, est varietas Rosæ Pimpinellæ folio, flore striato. Hortenses omitto.

Contra hoc opus aspera satyra a PITCARNIO scripta est anno 1696. quæ inter *opuscula* redit Edimburg. anno 1715. 4°. * Rotterdam. anno 1724. 4°. *. Titulus est, *De legibus historiae naturalis*. Ad rem herbariam nihil adfert novi.

Promittebat (p) Tomum II. qui nunquam prodiit.

EJUSDEM *Auctarium musei BALFOURIANI* Edimburg. 1697. 8°. OSB.

EJUSDEM *History of the Sherifdom of Fife and Kinross* Edimburg. anno 1710. fol. *. Catalogus plantarum maritimarum *æstuarii Firth of Forth, Adianta* tria rariora, Echio affinis planta marina, quam Balforianam dixit, varietates aliquæ florum, coloris insoliti. Inde plantæ ejusdem provinciæ mediterraneæ, inter quas Orchidem Anthropophoram marem numerat.

De Chara Cesaris egit Edimburg. anno 1710. fol.

§. DCCLXXV.

(o) BURNET *Hist. of the reform*, T. I. P. 2. p. 721.

(p) *Phil. Transf.* n. 308.

§. DCCLXXV. *Jacobus Wolf &c.*

Jacobi WOLF De Cerevisia Naumburgensi Jenæ anno 1684. 4°.* *proposita non inutilis est disputatio, cum encheiresi, qua in eoquendo utuntur.*

EJUSDEM *Succus Iridis nostratis hydropem superans* *Miscell. Nat. Cur.* Dec. II. ann. VIII. n. 63.

EJUSDEM *Gazophylacium natura* Germanice cum nomine *Jac. LUPII* prodit.

EJUSDEM *Scrutinium Amuletorum* aliqua habet huc facientia Jenæ anno 1690. 4°.

J. GOTTFRIED HERRICHEN *de thea herba cloricum melydricum* Græce 1684. 4°.

§. DCCLXXVI. *Georg. Holyk.*

Georgii HOLYK, Exulis Rigenfis, vereinigter Lief- und ausländischer Gartenbau Riga anno 1684. 12°. novies recensum opusculum.

EJUSDEM *Dreyfaches Gartenbüchlein* Witteberg anno 1693. 8°. *New vermehrtes vierfaches Gartenbüchlein* Frankfurt anno 1707. 8°. 1739. 8°. Erford & Leipzig anno 1709. 8°. RINK. Hanau anno 1709. Leipzig und Frankfurt anno 1717. 8°. SEGUIER. 1750. 8°. HUTH. Erfurt 1749. 8°. cum J. C. KIRCHMAJERI *catalogo scriptorum de agricultura.*

§. DCCLXXVII. *Rudolf Jacob Camerarius.*

Rudolf Jacob CAMERARIUS, Professor Tubingensis, minime vulgaris auctor, hoc anno cepit disputationes edere, quas multas dedit & sæpe bonas. Prima, præside Georgio Balthasar MEZGER, sed ut ipse auctor sit, est de Helleboro nigro Tubing. anno 1684. 4°.*. Radices ad modum ævi sui igni subjecit, habuit spiritum salinum, non acidum, salem fixum paucum, volatilem nullum. Eo remedio sanatos fuisse Patavii multos, quos a dæmoniis possessos Exorcistæ frustra tentaverant.

EJUSDEM *De plantis vernis* Tubing. anno 1687. 4°.

EJUSDEM *De herba Mimosa, seu sentiente* Tubing. anno 1688. 4°.*. Aliqua de Mimosa spuria.

EJUSDEM *Schematismi colorum infuso, ligno nephritico propriorum* Tubing. 1689. 4°. 1717. 4°.

EJUSDEM *Continuatio tentaminum circa lignum nephriticum* Tubing. 1690. 4°. BURKH.

EJUSD. *De Cichorio disputatio* I. Tubing. anno 1690. 4°.* & II. anno 1691. 4°.*.

EJUSDEM ad M. B. VALENTINUM *Epistola de sexu plantarum* Tubingæ anno 1694. 8°.* quæ etiam in *Miscell. Nat. Cur.* repetitur Dec. III. ann. III. app.

app. & cum GMELINI opusculo anno 1749. 8°.* Bonæ notæ libellus. In apicibus primum versatur; neque prætervidit classes isostemonum, meostemonum, meizostemonum, polystemonum, neque apices plerumque biloculares esse ignoravit. Inde feminis ex vesiculis exortum, & tubas dixit: tum plantas apetalas sexu distinctas, & flores steriles, quo plenos ob defectum staminum refert, neutrosque. Quæ plantæ plenæ non fiant: inter quas pomiferas, bacciferas, cruciatas, papilionaceas non bene refert. Experimenta fecit in floribus Ricini & Mayz (q), & semina detractis staminibus sterilem reperit, ut omnino in antheris sexum masculinum posuerit. Plantas masculas, feminas, & androgynas constituit, has numerosissimas. Subjecta est oratio *De Quercuum gallis*, quæ etiam in *Miscellaneis Nat. Cur. Dec. III. ann. II. app.* exstat, & de generatione ex primitivo semine ovisque EMPEDOCLIS.

EJUSDEM *De Frumenti semente* ☉ messe anno 1695. 4°.

EJUSDEM *Disputatio de convenientia plantarum in fructificatione* ☉ viribus Tubing. anno 1699. 4°. De viribus medicatis certarum classium; quas non quidem constantes esse, sed tamen hæcenus consentire defendit.

EJUSDEM *Disputatio de Scordio* Tubing. anno 1706. 4°.*

EJUSDEM *Disputatio de ustilagine Frumenti* anno 1709. 4°.* De plantis, in quibus ustilago reperitur; de clavis secalinis.

EJUSDEM *De Lolio temulento* disputatio anno 1710. 4°.* Spiritum Lolii destillavit, paulum a spiritu Frumenti diversum. Symptomata ab esu Lolii nata recenset. Experimenta fecit Lolii spiritu cum sanguine misto.

EJUSDEM *Disputatio de Fumaria* anno 1710. 4°.*

EJUSDEM *Disputatio de Cervaria nigra* ☉ Pini conis anno 1712. 4°.* Decoctum paravit, deque ejus indole experimenta fecit.

EJUSDEM *De Ulmaria* anno 1717. 4°.*

EJUSDEM *De Rabo Ideo* anno 1721. 4°.*

EJUSDEM & R. G. G. GMELIN *de theriaca* anno 1720. 4°.

In *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. VI. n. 98.* De baccis Phytolaccæ agit, pro Cocco in confectione alkermes adhibitis.

Ann. VII. n. 156. Cyathoides describit.

Ann. VIII. n. 173. De Lolio temulento, & iterum *Dec. III. ann. III. obs. 133.*

Ann. IX. n. 122. De feminibus Mori subventaneis, quod nulla Morus mascula esset in vicinia.

K k k k

N. 123.

(q) Aliqua tamen grana maturuerunt.

N. 123. Cerinthen in duabus capsulis quatuor habere femina.

Dec. III. ann. I. n. 105. De fungulis Brassicæ, pro femine habitis.

N. 106. De germinatione Visci.

N. 107. De differentia flosculorum planorum, sterilium, & fecundorum.

Dec. III. Ann. II. Add. orationem de Quercuum gallis.

Ann. V. VI. n. 16. De usu radicis Symphyti in Ischiade.

N. 17. De Adianto aureo, sponte in rudibus nato.

N. 131. De generatione & femine Visci.

N. 211. De Spinachia & Urticæ plantis androgynis.

N. 274. De Cyathoidis femine sterili.

Ann. IX. X. n. 72. Pruna nucleo cassâ epidemica.

Centuria VII. De Ribes nigri vi medica, & de acetario ex Onagra.

Cent. X. n. 5. De varietate in primis initiis plantarum. Mireris, si quatuor plantulæ in uno grano hordei fuerint.

§. DCCLXXVIII. *Varii.*

I. DOS SANTOS *Histoire de l'Æthiopie Orientale* Paris anno 1684. 12°. *Journ. Sav.* Aliqua botanica continet, fere ad miraculum augendum comparata.

Stephani BACHOT *Questio medica, an Chocolata usus salutaris?* Paris anno 1684. 4°.

Petr. PERREAU *Ergo Anglica præscribendi Corticis Peruviani methodus exploranda* Paris 1684.

Valentini PASSERAT *Sogno* Padova anno 1684. 12°. Plantas m. BALDI poëtice recenset.

H. TENCKE *Instrumenta curationis morborum pharmaceutica & chymica* Lyon anno 1684. 12°.

GUIDE *observations des bons & des mauvais effets du Quinquina dans les fièvres intermittentes. Experiences sur la vertu singuliere du vin rouge pour guerir la retention d'urine &c.* London 1684. 8°. alii 1685. 8°. BUR. In *Journ. Savans* 1684. n. 6. sermones de theriaca aliquot.

Nouvelle histoire d'Abissinie tirée de M. LUDOLF Paris 1684. 12°.

MINOT D. M. — *experiences sur le Quinquina, & reflexions sur l'action de ce remede* Paris 1684. 12°.

§. DCCLXXIX.

§. DCCLXXIX. J. Helfric. Jungken.

J. Helfrici JUNGKEN *medicus presentis seculo accommodandus* Francofurti anno 1684. 8°. Habet analyses aliquas, Camphoræ, Scammonei, Fuliginis.

EJUSDEM *Lexicon chymico pharmaceuticum* Francofurti anno 1694. 8°. 1698. 8°. Noriberg. 1732. 8°. 1738. fol. Continet in Tomo I. præparationes simplices medicamentorum, etiam ex vegetabili regno.

EJUSDEM *Corpus pharmaceutico chymico medicum universale s. concordantia pharmaceuticorum compositorum discordium curante DAVIDE de SPINA* Francofurti 1711. fol. HUTH. 1732. fol. 1738. fol.

EJUSDEM *Chymia experimentalis, seu naturalis Philosophia mechanica* Francofurti anno 1702. 4°.

EJUSDEM *Nota ad J. AGRICOLÆ in POPPIUM Commentarios* Noriberg. anno 1686. Agit de Thea.

TILINGII *Opiologiam novam* Francofurti 1697. 8°. edidit.

§. DCCLXXX. *Miscell. Nat. Cur.*

J. Jacobi HARDER egregii medici & incisoris de Cicutæ terrestris malis effectis in canibus experimenta *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. III. n. 115.*

J. Christiani FROMMANN *De Veronica vi traumatica* ibid. n. 166.

EJUSDEM *De usu Fumi Tabaci in ulceribus tibiarum.*

PAULI WURFBAIN *De Visco querno in Buxi trunco nato* *Misc. Nat. Cur. Dec. II. ann. III. n. 184.*

Dec. II. ann. X. n. 206. Folia Lactucæ monstrosa.

Dec. III. ann. III. p. 327. Brassica polycephala.

IDEM J. Sigismundi WURFBAIN *Vierzehnjährige Ostindische Kriegsdienste* Sulzbach anno 1684. edidit, quo itinerario etiam plantæ traduntur.

§. DCCLXXXI. *Varii.*

Henr. FRISIUS *Quod Thea arthritidi conveniat* Regiomont. anno 1684. 4°.

Lud. le MORT *Pharmacopœa & Chymia rationalis & experimentis instructa* Leid. anno 1684. 8°. 1685. 8°. 1688. 8°. Continet plantarum vires & præparationes.

Ambrosii STEGMANN *Untersuchung des Reuterlings* Leipzig 1684. 12°. alii 1694. 12°.

IDEM in *Miscell. Nat. Cur. Dec. III. ann. I. n. 16. 17. 18.* Morbos Theæ infusō superatos celebrat.

J. P. L. *sorgfältiger Hausvater und geschäftige Martha* Magdeburg 1684. 8°.

§. DCCLXXXII. *J. Baptista Triumphetti.*

J. Baptista TRIUMPHETTI & frater *LÆLIUS* stirpes coluerunt. *J. Baptista* Romæ vixit, & horti publici curam gessit, adeo divitis, ut 6000. plantas in eo aluerit (r). EJUS varia exstant opera, primumque *Observationes de ortu & vegetatione plantarum, cum novarum stirpium historia* Rom. anno 1685. 4°.*. Princeps finis est, refutare *MALPIGHIIUM*, nempe ostendere, non omnes plantas ex univoca generatione nasci, sed utique multas ex putrefacta materie absque femine provenire, & absque aëre. Exemplum in *Tithymalo myrsinite* adfert, qui ex caulis reliquiis se reparaverat: & feminum *Aurantii*, *Ficus*, *Hippolapathi*, quæ absque aëre germinaverint.

Sequitur *catalogus plantarum alpinarum rariorum*, quas a fratre suo *LÆLIO* habuit, Canonico, përito botanico (s).

Inde icones & descriptiones 17. plantarum, inter quas multæ sunt varietates.

EJUSDEM *Syllogus plantarum horto Romano additarum* Rom. anno 1687. 4°. *SEGUIER.* anno 1688. 4°. *TOURNEFORT.*

EJUSDEM Iter anni 1680. in agrum Romanum ad aluminis fodinas in *SYLVII BOCCONE Mus di fsc.* obf. 39. Continet plantas inter Romam & *Tolfam* lectas, vulgares alias, tum raras.

EJUSDEM *Prolusio ad publicas herbarum ostensiones habita in horto medico sapientie Romanae.* Accesserunt novarum stirpium descriptiones & icones Rom. anno 1700. 4°. Pergit anatomen curiosiorem contemnere, tamquam ad praxin medicam inutilem. Videtur etiam *MALPIGHIIUM* ob aliquas minus felices curationes pungere. Plantarum cognitionem commendat. Sex plantas depingit & describit.

EJUSDEM *Vindiciarum veritatis Pars prior* Rom. anno 1703. 4°.*. Cum contra *observationes TRIUMPHETTI MALPIGHIIUS* in posthumis operibus se esset tutatus, respondet auctor. Defendit, plantas non ex femine solo nasci, neque in femine totam plantam contineri, neque gemmas unice ad foliorum alas provenire, neque cotyledones esse placentas plantæ nascentis, & ex qualibet plantæ parte plantam regenerari. Porro species degenerare, & *Gnaphalium Diosc.*

PENÆ

(r) *BAGLIV.* Oper. p. 432.

(s) *Giornal de letter* XXXV, art. 14.

PENÆ in Pseudo dictamnium, teste SHERARDO abiisse; Scabiosam Gramineo folio in Leucoji similitudinem degenerasse, Parietariam in Linariæ faciem. Ex fragmentis Tithymali myrosinitis sepultis plantam renatam esse. MALPIGHIO putridum animum & infelicem praxin, & festinationem in adfirmando objicit. Dictio barbara, liber tamen periti plantarum auctoris. Agaricorum ex guttis nascentium progressum describit & depingit.

Luc. Antonii PORTII Neapolitani de militis in castris valetudine tuenda l. Viennæ anno 1685. prodiit, & in operibus omnibus Neapoli anno 1736. 4°.*, & sæpe alias; id opusculum aliqua habet de alimentis, pane, oleribus, farinosis.

§. DCCLXXXIII. Germani Varii.

Rosmarin-Büchlein, oder Beschreibung, wie Rosmarin zu zeugen und zu gebrauchen Halberstatt anno 1685. 8°. HEIST.

Christian KURSNER de potu Theæ Marpurg. 1685. 4°. d'ETR. eadem forte diff. quæ WALDSCHMIDII.

Nic. EGLINGER positionum anatomicarum & botanicarum centuria Basileæ 1685. 4°.

Petri PETITI, Medici fac. Mospeliensis, viri eruditissimi, Thea, seu de Sinenfi herba Thee carmen ad HUETIUM Lips. anno 1685. 4°.*. Minime inficetum carmen, cui varia scriptorum de Thea loca, & FRANCII græcum ejusdem argumenti carmen subjicitur. Edidit Fridericus Benedictus CARPZOV.

EJUSDEM Nepenthes, seu de Helena medicamento dissertatio Utrecht. anno 1689. 8°.*. Nepenthe ex vegetabilium tribu fuisse, conquistis omnibus veterum locis ostendit: incertus vero est, quo referat. De Opio, Banguæ, aliis soporiferis, de somno ipso fuscè divagatur.

§. DCCLXXXIV. D. Abercromby. Alii Angli.

David ABERCROMBY An explorandi medicas plantarum facultates ex solo sapore? Londin. ann. 1685. 8°. & in BOCCONE Mus di piant. Vires plantarum a sapore explicat, & cuique saporì adsignat suas vires medicatas.

In SAMUELIS COLLINS System of anatomy London 1685. fol.* plantarum etiam anatome continetur, floresque & fabarum generatio.

J. CHAMBERLAYN Manner of making Tea, Coffea and Chocolata Londin. anno 1685. 12°.

Epitome of the art of husbandry London 1685. 8°. OSB.

Compleat Planter and Cyderist London 1685. 8°. OSB.

Art of pruning of fruit trees London 1685. 8°. OSB.

De Saccharo acerno in Phil. Transf. hujus anni n. 172. commentariolus R. B. infertus est.

§. DCCLXXXV. *Galli aliqui.*

B. des MALLEES *Hiacinthe*, de son naturel, de son nom, de sa vertu, de sa couleur Paris anno 1685. 12°. FALCONET.

M. de la VIGNE *An in curatione morborum medicamenta, que ex stirpibus parantur, anteponenda* Paris 1685. 4°.

In *Journal des Savans* anni 1685. continetur Epistola de rebus Ægyptiacis, in qua fecundationis Palmarum necessitas negatur.

§. DCCLXXXVI. *Ludovicus Ferdinandus Marsigli.*

Ludovici, vel Aloysii Ferdinandi MARSIGLI, nobilis Bononiensis, Della positione Asiatica Coave Viennæ anno 1685. 12°. Non esse Bun Avicennæ, uti ALPINO visum fuerat.

EJUSDEM *De Coralliorum floribus* primum inventum & icon manifesta polyporum anno 1706. data in *Journ. Sav. Supplemento* anni 1707. p. 54. & 171.

EJUSDEM *Notizie di Constantinopoli sopra la pianta del Caffè* 1703. fol.

EJUSDEM *Brieve ristretto del saggio fisico intorno alla storia del mare, ed alla grana detta kermes* Venez. anno 1711. 4°. Harum posterior huc facit, & receditur in *Act. Natur. Cur.* Vol. III. Habet experimenta cum Cocco facta & ejus analysin.

EJUSDEM *De generatione Fungorum Epistola ad LANCISIUM* Romæ anno 1714. fol. *. Splendidum opus. Fungos ex putredine oriri docet MARSIGLIUS, ex fermentatis enim principiis situm nasci, qui paulatim in fungum convalescat; alios ex reticulata compage, radicum simili exfurgere: Agaricos ex coriacea natura fieri, in quam lignum putrescens transeat: camque materiem per poros corticis exsudare, & exterius in globulos abire, ex quibus Agarici germinent. In aqua, in quam Nostoch contabescat, Fungum capitulo villoso subnatum esse. Semina Fungorum rejicit, quæ etiam MALPIGHIO ignota fuerunt. Plusculorum Fungorum lamellatorum, etiam Cyathoidis, & Agaricorum quorundam & tuberum, ortus & incrementa depingit.

EJUSDEM *Ristretto breve del saggio fisico intorno alla storia del Mare Venet.* 1711. 4°.

EJUSDEM *Histoire physique de la Mer* Amsterdam anno 1725. fol. *. Italice scriptam Gallice vertit bonus senex J. CLERICUS. Præter alia huc non facientia;

facientia, faciunt ad rem herbariam piscatio Coralliorum, eorumque incrementa, atque figuræ; Adfines etiam plantarum Polypos, uti nunc interpretantur, vidit, & depinxit, & habuit pro floribus.

In *Mem. de l'Acad. des Sciences* anno 1710. adparet M.S. codicem a Cl. viro Parisios esse missum, & ex eo in ejus *anni Commentariis* decerpuntur aliqua ad chemicam analysin Coralliorum, ad eorum lac, & ad aliquarum specierum icones & descriptiones pertinentia.

EJUSDEM *Danubius Pannonico Mysicus*. In Tomo VI. Haagæ anno 1726. fol.* edito, continetur catalogus plantarum circa Danubium nascentium non uberrimus, neque ut respondeat expectationi felicissimæ regionis.

Muscorum & viscorum MARSIGLIANORUM figura 54. in totidem tabulis *delineatæ* ab EIMARTO Noribergæ anno 1712. exsculptæ TREW, & ipse auctor *de fung.*

§. DCCLXXXVII. *Dellon. Tachard.*

DELLON *Relation d'un voyage des Indes Orientales* Paris anno 1685. 12°. 2. Vol. Plantas etiam describit, ut Coccum, Piper, alias insignioris usus.

Voyage de Siam des P. P. Jésuites envoyés aux Indes & a le Chine, avec leurs remarques de physique &c. par Guy TACHART Paris anno 1686. 4°. BURCK. Plantas etiam celebriores, & potissimum Ginfeng describunt, etiam delineant.

Second voyage du P. TACHART Paris anno 1689. 4°. habet aliqua de plantis rarioribus.

§. DCCLXXXVIII. *Antonius de Heyde.*

Inter *Antonii de HEYDE Observationes* anno 1686. 8°. Amstelodami editas, huc pertinet descriptio Nucis vomicæ, & experimenta in cancris facta: extracta & tincturæ Cardui benedicti, Calami aromatici, Quinquinæ, Contrayervæ, Gentianæ, & numerosarum aliarum plantarum. Galbani verum menstruum aquam esse pluviam. Nonne idem cujus est *nieuw Ligt des Apothekers* Amsterdam 1682. 8°.

§. DCCLXXXIX. *Petrus Magnol.*

Petri MAGNOL, Professoris postea Monspeliensis, diligentis in herbis conquirendis viri, & opportunitate pulcherrima recte usi, *Botanicum Monspeliense, seu plantarum circa Monspelium nascentium index, cum appendice; que plantas de novo repertas continet* Monspel. anno 1686. 8°.*. Plantæ numerosissimæ, omnino 1354. quarum paucae sunt ex cryptogamia, ut nunc vocatur, earumque multæ post CHERLERI & PENÆ industriam noviter detectæ, cum aliqua virium medicatarum indicatione. Icones novarum & rariorum adjectæ, non artificiosæ, ad naturam tamen delineatæ. In *appendice* aliquæ peregrinæ accedunt.

EJUSDEM

EJUSDEM *Prodromus historiae generalis plantarum, in quo plantæ per familias disponuntur* Monspel. anno 1689. 8°. ASTRUC. Methodus RAJANA, ex universis plantæ partibus collecta. Quare paradoxa hic genera reperias, Tribulum terrestrem inter Ranunculos, Centaurium luteum inter polypetalas.

EJUSDEM *Hortus Regius Monspeliensis, seu Catalogus plantarum, quæ in horto Regio Monspeliensi demonstrantur* Monspel. anno 1697. 8°.*. Nondum per integrum triennium horto præfuerat, cum hunc divitem catalogum ederet. Genera nunc TOURNEFORTIANA admittit, plantas & peregrinas, & indigenas raras multas recenset, & pulchre depingit.

EJUSDEM *Novus character plantarum in duos tractatus divisus, opus posthumum, ab auctoris filio ANTONIO editum* Monspel. anno 1720. 4°.*. Methodus a calyce sumi dicitur, etsi a flore est, & in arboribus nimis imperfecta; characteres naturales cuique speciei adjecti; multa genera nova constituta. Sed egregii viri imperfectum opus melius silentio pressum fuisset, in quo nimium sit errorum. Stamina in flore Ficus 4. vel 5. describit.

Observationes in Caspary BAUHINI Pinacem & repetitionum censuram (t) dudum promiserat: sed ea non prodierunt.

Contra circuitum succi in plantis scripsit, & de utilitate medullæ plantarum. Tuberosam a succo colorato Laccæ facile tingi vidit *Hist. de l'Acad. ann. 1709.*

§. DCCXC. *Olaus Rudbek.*

Olaus RUDBEK, Olai filius, & in elaborandis Campis Elysiis Sodalis (u), & ipse in plantis laboriosus fuit, easque sua manu delineavit (x). EJUS *De propagatione plantarum* disputatio, præside A. DROSSANDRO, Upsaliæ prodiit anno 1686. 8°.*. Juvenile opus: anatome plantarum ex MALPIGHIO sumpta, multum ornamentorum, & præcepta de insatione, ablaqueatione, aliisque hortensibus artificiis. Pro circulatione succi experimentum, quod potius succi relapsum demonstrat.

EJUSDEM *Disputatio inauguralis de fundamentali plantarum notitia rite acquirenda*, Ultrajecti anno 1690. 4°.*, edita, & Augustæ Vindelicorum anno 1691. 12.* recusa. HERMANNI discipulus RIVINUM refutat, nomina repudiat, quæ a syllabis *Pseudo* incipiunt; classes HERMANNI exponit, aliqua præsidia ad profectus in plantarum cognitione faciendos adducit.

EJUSDEM *Nova Samoland, sive Laponia illustrata* Suec. & Latin. Upsal. anno 1701. 4°.*. Solam partem itineris continet, qua Uplandiæ peragravit. Ad rem herbariam pertinet catalogus baccarum edulium Septentrionalium, & icon Sceptri Carolini.

EJUSDEM

(t) SGHELHAMMER ad CONRING *introduc.* p. 337.

(u) In oratione funerea opus totum *Olaus RUDBEKIO* filio tribuitur.

(x) *Act. Soc. Lit. Upsal.* 1740.

EJUSDEM & Jac. LUDENII *De Hedera* disputatio Upsal. anno 1707. 4°.*.

EJUSDEM *De Mandragora* disputatio Upsal. anno 1710. 8°.*. Icon & descriptio ex CLUSIO & PARKINSONO.

EJUSDEM & Danielis KELLANDRI *Rubus humilis Fragariæ folio fructu rubro* Ackerbar Upsal. anno 1716. 8°.*. Bona icon & descriptio plantæ Septentrionalis, parum notæ, cujus fructus dicitur congenerum suavissimus esse.

EJUSDEM *Catalogus plantarum in itinere Laponico anni 1695. lectarum*, in Act. Literariis Sueciæ Trim. IV. anni 1720. Non paucae raræ plantæ boreales hic primum occurrunt, aliquæ etiam depinguntur, ut Dortmanna & Linnæa.

EJUSDEM *Borith fullonum non esse herbam aliquam* Upsal. anno 1722. 4°. Purpuram fuisse: & EJUS *Responsio adversus Christiani Benedicti Michaelis objectiones* anno 1737. 4°.

EJUSDEM *Dudaim Rubenis esse Fraga vel Mora Rubi Idæi spinosi* Upsal. anno 1733. 4°.* , ob gratum ejus baccæ odorem.

Alia clari viri opera ferale incendium destruxit. Erat autem pariter, ut pater, linguarum studiosus & historiæ patriæ. Duodecim volumina plantarum depictarum reliquit, quæ apud ILL. virum CAROLUM de GEER adser-vata fuerunt.

Pharmacopœa Holmiensis Holm. 1686. 4°. HOTTON.

§. DCCXCI. J. Chardin.

Jean CHARDIN *Journal d'un voyage en Perse & aux Indes Orientales par la mer noire & par la Colchide* London anno 1686. fol. sæpe recusum iter. Amsterd. anno 1711. 12°. 10. Vol. & Paris anno 1723. 12°. Amsterd. anno 1735. 4°. 4. Vol. & Germanice Lipsiæ 1687. 4°. Belgice Amsterdam. 1687. 4°. Eximius liber docti mercatoris; ad rem herbariam tamen obiter omnino spectat; in Tomo nempe IV. arbores utiles, medicatæ & noxiæ Persiæ recensentur. Huc ergo, quæ habet de arbore Kerzereh, de Asa fætida, Manna, Tabaco, Papavere, Opio. Bang esse veram Cannabin, effectum ejus qui Opii, dementiam lætam brevemque, sed multo usu funestam esse. Coquëmar languentes excitare &c.

In *Academia Scient. Parisina* anni 1686. *Analysis Coffeæ* legitur.

DAN. ARBINE *An febribus intermittibus China China pulvis* Paris 1686.

Alexandri Olivarii OEXMELIN *Histoire des Avanturiers & des Boucaniers* Paris anno 1686. 12°. Trevoux anno 1699. 3. Vol. ZOCH. anno 1744. 12°. 4. Vol. sæpe recus. Anglice 1684. 4°. Continet etiam de plantis Americæ mediæ edulibus varia.

§. DCCXCII. *Varii.*

VIALI *Planta sata in seminario horti Patavini* Patav. anno 1686. 12°. SEG.

Thomæ ASSELER *Viridarium Adriaticum* Germanice Augspurg 1686. 8°. GRONOV. Plantas etiam habet.

EJUSDEM *Roma regina mundi, oder die hochberühmte Stadt Rom* &c. Augspurg 1688. B. Riv. Pariter.

Josephi BRUNI *Index locupletissimus plantarum omnium que in Viridario botanico* a JOSEPHO BALDIO spatio 36. annorum continentur. 1686. M.S.

J. Fortunati ALAMANNI *Istorica descrizione de tre regni Congo, Matombos & Angola compilate de G. Antonio CAVAZZI* Bologna anno 1687. fol. a LABATO versa & edita cum titulo *Histoire de l'Ethiopie Occidentale* Paris anno 1732. 12°. Fere ad *missiones* pertinet, aliqua tamen in T.I. habet de hujus regionis historia naturali, qualia a viris alteri vitæ generi unice deditis adnotari speres, Palmæ etiam descriptionem.

An idem *Viaggio nel regno di Congo* Venez. 1679. 8°. OSB.

J. J. STRUYS *Reysen door Italiën, Griechenland, Lifland, Moscovien, Tartaryen, Persien, Ostindien* Amsterdam anno 1686. 4°. Pro fabuloso auctore habetur.

§. DCCXCIII. *Miscell. Naturæ Curios.*

Benedicti HERMANNI *De usu Raphani rusticani in pleuritide* *Miscell. Nat. Cur.* Dec. II. Ann. V. n. 30.

Gabrielis CLAUDER, practici, & chemici eod. anno n. 179. *Opii crudi* larga dosi sumti exemplum.

N. 185. *De Bryonia, baccas habere steriles.*

Ann. VII. n. 170. *Trifolium quatuor foliolis.*

Anno VIII. n. 206. *De Nicotiana.*

J. Benedicti GRUNDELI *Symptomata a Fragis comestis.* ib. n. 214.

Dec. III. *Ann.* IX. X. obs. 92. *Napellum etiam manu gestatum noxium fuisse; a Belladonna deglutitionem interruptam: a Ranunculi flore pleno odore epilepsiam factam, &c.*

§. DCCXCIV. *J. Frank.*

Johannis FRANCI, medici Ulmenfis, *Miscell. Nat. Cur.* Dec. II. ann. V. n. 239. *Triticum arte multiplicatum dixit, ut multiplices culmos ferret.*

EJUSDEM

EJUSDEM pluscula sunt scripta argumenti botanici. *Polychresta herba Veronica* Ulm. 1690. 12°. recusa cum titulo *Veronica theizans, seu collatio Veronice Europæe cum Thea Chinesium* Coburg. anno 1700. 12°.*. Germanice *die preiswürdige Veronica, oder Europaisches Thee*. Antiquitates requirit, comparat cum Alyffo veterum, cujus figuram dat ex *codice Dioscorideo*. Inde Theæ iconem aliquam dat & historiam. Vires Veronicæ valde ornat, & multis exemplis confirmat. Gallice vers. *Le Thée de l'Europe* Paris anno 1704. 12°. *Journ. Sav.*

EJUSDEM *Trifolii fibrini historia* Francof. anno 1701. 8°.*. Descriptio, vires medicæ multis experimentis confirmatæ, ad capitis dolores, infarctus pulmonum, icterum, alia mala.

EJUSDEM *Alleluja* Ulm. anno 1709. 12°.*. Parum æquidem ad Allelujæ historiam confert, memorabilem tamen, & laudandam alibi, dat historiam febris malignæ, quæ Ulmæ insignem stragem edidit.

EJUSDEM *De Euphrasia herba polychresta* Francof. & Lips. anno 1717. 8°.

EJUSDEM *Von der Flachsseide* Ulm anno 1718. 8°.*. Cuscutam ad omnia laudat, etiam ad luem veneream, menses resides.

EJUSDEM *Thapuach Jeruschalmi, seu de Momordica* Ulm. anno 1720, 8°.*. De figuris auctorum, ubi male ait, Momordicam a RIVINO depictam, qui eam classem non adtigit. Laudat potissimum oleum infusum ad ulcera. & ambusta.

EJUSDEM *De Urtica urente* Diling. anno 1723. 8°.*. Senis opus, pene quadraginta annis post primam eam in M.N.C. adnotationem secutum. Antiquitates Urticæ, & species, de flore aliqua, & de iconibus judicium. Analysis, aqua, spiritus, sal, & alia; vires medicæ, identidem observationes confirmatæ.

EJUSDEM *Untersuchung der Sonnenblume von Peru* Ulm 1725. 8°. BURCK.

§. DCCXCV. Germani Varii.

Anweisung, wie die Fieber zu vertreiben, wobey des Cortex China China Wirkung an den Tag gegeben wird Hanau 1686. 12°. B. BOEHMER.

J. Mauritii HOFMAN *de odoramentis & suffimentis* Altdorf. 1686. 4°.

IDEM in *Miscellan. Nat. Cur. Dec. II. ann. X.* descripsit *Chrysanthemum Matricariæ folio petalis fistulosis* n. 184.

Dec. III. ann. V. VI. obs. 100. Cerasum acidum proliferam.

Vol. II. obs. 118. Abortum non facile a Sabina cieri.

Obs. 119. Exempla effectus funesti radicis Belladonnæ.

EJUSDEM *Appendix Catalogi horti medici Altdorfini* Altdorf. anno 1703. 4°.*.
Nova plantarum Indicarum, & varietatum accessio.

Disputationem *de differentia alimentorum & medicamentorum* citari video
Altdorf. anno 1677. 4°.

§. DCCXCVI. *Diarium Parmense.*

Anno 1686. Parmæ, *Benedicto BACCHINI, & Gaudentio ROBERTO* auctoribus, cepit diarium literatum edi cum titulo *Giornale de letterati* 4°.*. Id. per tres annos continuatum est. ad annum 1690, tum Mutinæ repetitum ab anno 1692. ad annum 1697. Præter librorum censuras, aliquas observationes, ut vocant, continet, ut *J. Mariani GHIARESCHI* observationem. Fungorum lamellatorum ex stramine irrorato absque terra natorum anno 1687. p. 27. Hieme plantas cogit germinare in vase suo philosophico.

§. DCCXCVII. *Stephanus Blancaard.*

Stephani BLANCAARD, magni exscriptoris, *Gebruyk en misbruyk van de Thee* Haag. anno 1686. 8°.*.

EJUSDEM *Verhandeling van de Caffea en desselfs krachten* Haag. anno 1686. 8°.
Utrumque opusculum recusum Germanice, *Hauptus polychrest, oder Gedanken von Thee, Chocolate und Tabak* Han. anno 1705. 8°.

In EJUSDEM *collectaneis medico physicis*, anni 1680. & sequentium, etiam Germanice recusis, plerumque compilatis, potissimum ex *Zodiaco Medico physico*, aliqua pauca sunt argumenti botanici.

EJUSDEM *Speis- und Tischbüchlein, übersetzt durch CUNÆUS mit einem Kochbüchlein* Hanover anno 1689. 8°. Frankfurt und Leipzig 1705. 8°.

EJUSDEM *Vom Podagra und der laufenden Gicht, mit einer gewissen Citir* Frankfurt und Leipzig. anno 1692. 8°. cum libello *G. ten RHYNE*.

EJUSDEM *Herbarius Belgicus* Amsterdam. anno 1698. 8°. 1710. 8°.

EJUSDEM *Lexicon medicum sæpe recusum* Leid. anno 1690. 8°. 1702. 8°. 1717. 8°. 1735. 8°. 1756. 8°. Francofurti 1705. 8°. cum præf. *STAHLII*. Hall. 1739. 8°. 1748. 8°. cura *AGNETHLERI*. Leid. 1756. 8°. Anglice London 1708. 8°. OSB: 1726. 8°. *MARSH.*

EJUS *Opera medica* Leid. anno 1701. 4°.*.

§. DCCXCVIII. *Paulus Hermann.*

Pauli HERMANNI Halensis, qui aliquamdiu in Ceylonia medicinam fecerat, & in Promontorio Bonæ spei, denique Professoris Leidensis, magni botanici, & nitidissimarum iconum auctoris, cui plurimæ utriusque regionis noviter inventæ plantæ inventæ debentur, aliquæ etiam Europææ.

EJUS

Ejus primum opus fuit, *Horti Academici Lugduno batavi Catalogus exhibens plantarum nomina, quibus ab anno 1681. ad annum 1686. hortus instructus fuit* Leid. anno 1687. 8°.*. Intra septimum annum, quo vir industrius horto præfectus fuit, inmensum superavit priores divitias, ut ex comparato SCHUYLIJ catalogo videre est. Qui enim mediocris fuerat hortus, nunc subito illatis utriusque Indiæ donis, ipsis ædificiis melius instructis, supra omnes caput cepit extollere. Raras & plerasque novas plantas hic HERMANNUS descripsit, & depinxit, inter eas Turbith, Curcumam, Zingiber sylvestre, Cinnamomum. Ficoideæ etiam & Gerania nunc primum cepere novis speciebus luxuriare. Recuderunt opus Leidæ anno 1720. 8°. rejecto HERMANNI nomine, cum titulo *Indicis plantarum, quæ in horto Leidensi aluntur*, adjecta historia ejus horti, quam suo operi BOERHAAVIUS præmisit.

Eidem HERMANNO oportet accensere *Floræ Lugdunobatavæ flores*, etsi cum nomine Lotharii ZUMBACH Leidæ anno 1690. 8°.* & 1693. 8°.* prodierunt: *Guilielmus* enim SHERARD, quo nemo (y) hæc rectius nosse poterat, HERMANNUM scribit immortuum secundæ editioni horum florum curandæ, cujus duæ tertix partes prodierant, cum Cl. virum mors abriperet. In eo libello, qualis nunc exstat, methodus herbarum dividendarum HERMANNIANA traditur, quæ quidem in universum nuditati feminum, aut loculis, deinde numero utrorumque inimitur, ut tamen & flores & universum habitum plantæ consuleret. Videas hic ordinem, quem BOERHAAVIUS in horto tenuit, plantarumque in eo cultarum nomina. Methodus in appendice excusa est, quam & ipsam BOERHAAVIUS fere servavit.

Flora Lugdunobatava, aut catalogus plantarum, quæ crescunt in horto Leidensi Leidæ anno 1695. 8°. imperfectum est opus, cujus aliqua tantum folia ex prelo prodierunt.

S. WHARTON edidit ex Schedis HERMANNI sibi communicatis Leidæ anno 1689. 12°.* *Paradisii Batavi prodromum*, nomina nempe plantarum rariorum, quas HERMANNUS eo cum titulo erat editurus, & quarum partem edidit.

EJUSDEM *Paradisus Batavus continens plus centum plantas affabre æri incisas* &c. Opus posthumum, curante *Guilielmo* SHERARDO prodiit anno 1698. 4°.* viduæ impensis, quam tamen asoticam & celeberrimo marito indignam alii describunt. Meræ sunt raræ, aut omnino novæ stirpes, partim solum nominatæ, partim subtiliter delineatæ & sculptæ. Subjectus est nudus catalogus earum plantarum nondum æri insculptarum, quas sequentibus Tomis sui Paradisi Cl. vir destinaverat. Recusum fuisse anno 1705. 4°. *Journ. Sav.*

Musæi Indici catalogus, continens varia exotica animalia, insecta, vegetabilia mineralia, quæ collegerat Leidæ anno 1711. 8°. BURCKHARDT.

Immensam vim chartarum & plantarum siccarum vir diligentissimus moriens reliquerat. Earum pleraque latent, quorum plurima in *catalogis*

bibliopolæ OSBORNE recensentur. Descriptiones plantarum Ceylanicæ, cum nonnullis iconibus. Itineris anno 1685. descriptio belgica. Prælectiones botanicæ. Codex de usu botanices. Plantarum ad floram Leidensem dispositiones Additiones ad prodromum Paradisi Batavi. Collectiones botanicæ cum plantarum iconibus. Plantarum medicarum descriptiones & usus. Epistolæ medicæ & botanicæ. Prælectiones in materiam medicam. Flora Lugduno Batava cum multis additionibus. Catalogus plantarum diversarum partium mundi, ad 21. Vol. 4°. Miscellanæ botanica & pharmaceutica.

Alia pluscula prodierunt. *Lapis lydius materia medicæ* Lipsiæ 1704. 8°.* ed. C. L. WELSCH Classes plantarum secundum vires medicas, sub iis nominibus. *Cynosuram materia medicæ* edidit J. S. HENNINGER Argentorati anno 1710. 4°.* postea multo auctius, cura J. BOECLERI excusam, ut suo loco dicetur. Hic primum novi characteres per HERMANNI peritiam botanicam nati, ad plantas medicatas illustrandas adhibiti fuerunt. Vires ipsæ fuscæ expositæ, tum quæ ex quaque planta arte sua pharmacopolæ præparat. Ipse editor fuscas notas adjecit, quibus brevissimum HERMANNI codicem supplet. Acrem censuram in hoc opus NEUMANNUS dedit (z). Anglice vertit *Eduardus STROTHER* Lond. anno 1727. 4°. & aliqua adjecit.

Museum Ceylanicum hactenus præparaverat vir Cl. ut 450. icones splendidissimas paratas reliquerit, descriptiones amissæ sunt. Quare libellus, qui Leidæ anno 1714. 8°.* cum nomine *Musæi Ceylanici* prodiit, non magnam utilitatem habet. Nomina sunt plantarum in ea insula sponte nascentium, Ceylanica, subjectis nominibus latinis, sæpe cum etymo, & brevibus emendationibus C. BAUHINI & primorum scriptorum rerum Indicarum. Passim etiam vires medicæ adjectæ sunt: sed confusus est libellus, plenusque repetitionum.

Ipsæ plantæ siccæ HERMANNI ad virum diligentissimum J. BURMANNUM pervenerunt, & fundamentum præstiterunt *Theauri Zeylanici* Amstelodami anno 1737. 4°.* editi. Cum vero Cl. Editor plurima sua addiderit, & aliis etiam ex fontibus hauserit, præstiterit suo loco accuratius de splendido eo opere egisse.

Hæ eadem plantæ cum iconum volumine ad LINNÆUM pervenerunt, qui eas in genera & species redactas in titulo *Flora Ceylanicæ* edidit anno 1747. 8°. sed de iis alias.

Catalogus plantarum Capitis Bonæ spei, quem G. SHERARDUS vidit, & qui pertinebat ad sexcentas & ultra plantas ejus regionis partim siccas, partim diligenter depictas, a SHERARDO non est editus, neque ultra quidquam de his Theauris prodiit.

Ut misere herbæ siccæ Cl. viri a morte dilapidatæ fuerint, vide P. v. UFFENBACHI (a). Parentavit viro ILL. GODOFREDUS BIDLOO. Leidæ 1695. 4°.* §. DCCXCIX.

(z) *Oper. p. 1044.*

(a) *Reis. T. III.*

§. DCCXCIX. J. Fr. Griendel von Ach. J. Dan. Geyer. Alii.

J. Franz GRIENDEL von ACH fabricatorum, ut olim vocabatur, militarium præfectus, dedit Noribergæ anno 1687. 4°. * *Micrographiam novam, oder Beschreibung vieler kleiner Körper vermittelst eines neuerfundenen Vergrößerungs-Glases.* Semina aliqua delineavit & flosculos aliquos, ruditer istos, neque optima fide (b).

J. Daniel GEYER *Thargelus Apollini sacer* diff. III. *De Dictamno* Francof. anno 1687. *. Fraxinellam primam describit, etiam microscopio adhibito. Iconem dat & hujus Dictamni & Cretici. Impressionem herbarum siccarum etiam docet, quæ sit fuligine, etsi non primus.

In EJUSDEM *Miissiger Reifestunden gute Gedanken, cujus 19. fasciculi ab anno 1735.* Dresdæ 4°. * prodierunt, pertinet huc n. 5. quo potus diætetici innumerabiles: & potissimum potus ex *Oryza* factus *content*, aliusque potus *bon point*, ex farina avenacea paratus, aliique describuntur, & in universum de cerealibus & farinosis agitur: Tum n. 8. de *Nicotianæ* pulvere errhino, & fufus de *Dunga*, polline *Nicotianæ Orientalis* tenerrimo.

In Dec. II. Ann. VIII. *Miscell. Nat. Cur.* n. 138. *Scillæ venenata* efficacia in *Meleagride*.

N. 140. De feminis *Dutroæ* vi dementante.

J. Christophorus STURM dedit *Sciagraphiam argumenti de plantarum & animalium generatione* Altdorf. anno 1687. 4°. *. In *Physica eclectica* plantas leviter adtigit.

Joh. G. ROESEL *de venenis* Witteberg. 1687. 4°. BURCKH.

Johannis THILE & C. C. KIRCHMAYER *De usu & abusu potus calidi cum herba Thea* Witteberg. anno 1687. 4°. recus. anno 1690.

J. SCHREYER, medici Cizensis, *Trium fluidum magnum, seu de aqua, vino, & cerevisia* Zeiz anno 1687. 8°. * Hamburg 1690. 8°. cum titulo *scrutinium medicum curiosum*. Patria vina excusat, cerevisiæ coctionem describit.

J. Jac. MARX *Deutsche Material-Kammer* Nürnberg 1687. 8°. ib. 1709. 8°.

§. DCCC. S. Abbes Gabbema &c.

Simon Abbes GABBEMA, historici Frisiæ, *Friesche Lustgaarden ofte boom, heester, bloemen en kruyt wararande Leenwaarde* ann. 1687. 4°. *. CARLSON habet annum 1686. *Lexicon est plantarum celebriorum & medicatarum, multis cum synonymis, & descriptionibus, ad morem veterum, viriumque medicatarum recensione.* Fabellæ intercedunt.

In

(b) Adnotante Cl. KLEEMAN in ROESEL T. I.

In *Cornelii STALPART van der WIEL Observationum variorum* Cent. I. anno 1687. 8°. edita, *Oenanthes succo viroso delineatio* n. 43. cum effectu ejusdem funesto, aliqua etiam de *Opio*, *Fungorum noxa*.

Pharmacopœa Lewardiensis Leward. 1687. 12°.

§. DCCCI. *Christoph. Knaut.*

Christophori KNAUT patris, Enumeratio plantarum circa Halam Saxorum sponte provenientium Lipsiæ anno 1687. 8°.*. Ad *MORISONI & RAJI* modum classes & genera disposuit, stirpes ipsas in solo minime infecundo tum ipse legit, tum ab *Augusto SCHÆFFERO* habuit. Aliquas emendationes intersperfit, ut characterem *Raphanistri monospermi*, quod vere dispermum esse reperit, *Hypopitydis*, quam bene describit, *Astragali*, inde a *DILEENIO* depicti.

EJUSDEM *De variis doctrinam plantarum tradendi variorum methodis* Hallæ 1705. 4°. ad demonstrationes 1705. permissum programma.

§. DCCCII. *Johannes Floyer.*

John FLOYER, Equitis & medici, Daguanos Baravos or the touchstone of medicines discovering the virtues of vegetables &c. by their taste and smell London anno 1687. 8°.*. Primo libro in universum inquirat, quænam ex quoque sapore elementa plantæ inesse probabile fiat. Sapores in classes conjicit, non sine bonis experimentis chemicis.

In parte II. continetur catalogus plantarum medicatarum, cum earum viribus medicis, in quo studio multa sibi propria habet, & utilia, sapesque multarum plantarum alios, quam vulgo scribi solet. Commendo imprimis simplicem virum, neque tamen exscriptorem. Ita in *Nerio*, contra omnes alios scriptores, nihil invenit venenati.

IDEM in *Phil. Transf.* n. 289. confirmat, posse ex saporibus vires medicas definiri, variosque sapes percurrit variarum plantarum, & vires medicas exponit.

§. DCCCIII. *O. Bromel.*

Olai BROMEL Lupolologia eller en tractat om humlegardars planteying med underrättelse om Eke och Bøke hagans, unge Ekars, Bökars, Tallars, Björkans, Alars och hagetorns häckar plant, och ansning Stockholm anno 1687. 12°. 1740. 8°.

EJUSDEM *Chloris Gothica, seu Catalogus plantarum circa Gotheburgum nascentium* Gotheburg anno 1694. 8°.*. Nomina *RUDBEKIANA*, plantarum aliquæ parum notæ.

§. DCCCIV.

§. DCCCIV. *Varia.*

Francisci Mar. NIGRISOLI Febris China China expugnata Ferrar. anno 1687. 1700. 4°. *Collectio opusculorum BLEGNII, MONGINOTI, RESTAURANDI & SPONII.*

EJUSDEM *Considerazioni intorno alla generazione de' viventi* Ferrar. anno 1712. 4°.*. Omnino ad plantas etiam pertinet. Generationem earum ex femine fieri defendit, etiam Visci, Fungorum: nam mucorem negat plantam esse. Gallas omnes esse ex animalibus. Sexum duplicem plantarum tuetur. Contra eum Cl. CONTI negat Fungorum femina, Agaricos gallas facit, Fungos mucos: vide *Giorn. de letter* XII. p. 267.

EJUSDEM *de charta ejusque apud antiquos usu* Venez. 1699.

EJUSDEM *Pharmacopœæ Ferrariensis prodromus s. determinationes & animadversiones circa plurimum medicamentorum compositionem* Ferrar. 1723. MANGET.

§. DCCCIV. *Act. Nat. Cur.*

I. La SERRE Ab Hyoscyamo in clystere propinato mens abalienata *Misc. Nat. Cur. Dec. II. ann. VI. obs. 78.*

Eberhardi GOEKEL Pyrum proliferum n. 127.

In appendice ejusdem anni *Godofredi Samuel POLISII* Francofurti ad viadrûm Professoris *Myrrhologia* reperitur, grande volumen, formularum potissimum, quas Myrrha ingreditur.

§. DCCCVI. *Thomas Brotherton.*

Thomæ BROTHERTON Experimenta de incrementis arborum in *Phil. Transf. n. 187.* anno 1687. De effectu vulneris profundi arbori inflicti, aut avulsi corticis. Putationem debilitare arbores, ut a gelu facile extinguantur. Arborem ali, cujus radicum tres quartæ partes nullum alimentum admittebunt.

§. DCCCVII. *Acta Philexoticorum.*

Acta novæ Academiæ Philexoticorum Nasuræ & artis Brix. anno 1687. 8°. F. TERTIUS de LANA auctor fuerat Academiæ. In iis Actis aliqua huc faciunt, ut *Quercus* in loco siccissimo plurimam aquam stillans.

Virtu dell acqua de Regina d' Ungaria Modena 1687. 12°. ex Gallico vers.

§. DCCCVIII. *Gallica aliqua.*

P. M. M. *Traité des qualités du Quinquina* Amsterdam. anno 1687. 12°.

Cl. de JOLLY *Epistola due de radice Mandragoræ feminam referente, quam ajunt sub patibulo repertam esse* M.S. in *Bibl. NEAULME.*

ANT. FURETIERE *Dictionnaire universel de tous les mots françois & modernes & des termes, des sciences & des arts.* Hoc lexicon etiam botanica continet, quorum auctor est P. S. REGIS. Prodiit anno 1688. fol. Roterd. anno 1701. fol. 3. Vol. la Haye 1737. fol. 4. Vol. Paris anno 1752. 7. Vol.

De la CROIX *Relation universelle de l'Afrique* Lyon anno 1688. 4°. Habet etiam arbores & plantas.

SOUCHU de RENNEFORT *Histoire des Indes Orientales* Paris anno 1688. 4°. cujus est primum iter; duo alia D. de MONDEVERGNE & de la HAYE. Intercurrunt aliqua ad historiam naturalem, etiam ad plantas.

GERVAISE *Histoire naturelle & politique du Royaume de Siam* Paris anno 1688. 4°. 1690. 4°. FOLKES. Arbores & fructus nobiliores hactenus tangit.

Déscription historique du Royaume de Macassar, continet etiam plantas floresque rariores Paris anno 1688. 12°.

CL. GUERIN *potestne Indiarum Opium sine corporis animique noxa Venerem accendere* Paris 1688.

§. DCCCIX. Germani Varii.

In *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. VII.* Theodorus CAROLI Fungos quosdam, aut potius Agaricos Quernos describit.

Ann. VIII. n. 59. Ex alterius relatione aliqua de arbore Cinnamomi.

Philippi Jacob HARTMAN *De generatione mineralium, vegetabilium & animalium in aëre etiam Dec. II. ann. VII.*

In append. anni VII. De granis per pluviam in Curoniam advectis, seu de Fungulis in rore subnascentibus, & alia minime lectu inutilia.

In *Miscell. Nat. Cur. Dec. II. ann. VIII.* Gustav Casimirus GAHLRIEF n. 20. descripsit Conyzam fasciatam & cristatam.

Ann. IX. n. 69. Ab Avellanis diarrhoea & gangræna recti intestini.

Dec. III. ann. I. n. 81. De bacca racemi vitis decuplata & quasi ex decem baccis coalescente.

Ann. II. n. III. Asparagus utcunque monstrosus contortuplicatus.

Ann. VII. VIII. *obs.* 149. Emboli, ut videtur, species descripta.

J. Christoph. BAUZMANN *Pyra monstrosa* (nempe ex apice foliosa) n. 52.

Georgii HANNÆI *Corona Imperialis insignissime multiflora* n. 106.

EJUSDEM *Libanotidographia* conspectus Dec. II. *ann.* VIII.

Laurentii BLUMENTROST De Ginseng, cum icone *Dec. II. ann. VII. n. 189.*

In ACT. ERUDIT. LIPS. anno 1688. p. 121. ZAPFII exstat epistola de Aloë Americana majori, quæ Cizæ floruit, cum iconibus. Aquam etiam de floribus stillantem adnotavit, quæ pota vomitum moveat.

G. Frid. WAGNER De natura & virtutibus plantarum in genere Regiomont. anno 1688. 4°.

J. BODICKER Ehrengedächtniß J. SIG. ELSHOLZEN Cölln an der Spree 1688. fol.

J. Jac. FIKKE de plantarum extra terram vegetatione Jen. 1688. 4°. Nonne IDEM J. JAC. FICKIUS alibi dictus.

J. van HALMAL ontleeding ovr de Amsterdamze Apothek Amst. 1689. 8°. WACHEND recuf. 1739. 8°. LAMBERGEN.

Michael BURING de qualitatibus simplicium & justa medicamentorum compositione & præparatione Leid. 1688. 4°.

§. DCCCX. T. Hyde. G. Bate &c.

Thomæ HYDE, viri eruditissimi, & rerum Orientalium peritissimi, De herba Cha, collectanea Oxon. anno 1688. 8°.

EJUSDEM De religionis veterum Persarum historia Oxon. anno 1700. 4°. Varia botanica continet, de Medica, Syris Espasto (c) (unde Esparfette), de Been utroque, cum iconibus.

Georgii BATE, celebris medici, Pharmacopœa Bateana curante Jac. SHIPTON. Londin. anno 1688. 8°. 1691. 8°. 1706. 8°. 1713. cura W. SALMON. Amsterdam. anno 1709. 8°.* Venet. 1731. 8°. Lyon 1704. 12°. Lovan. 1752. 12°. Venet. 1762. & alias. Hactenus huc spectat, quod catalogum medicamentorum simplicium, cum profodia contineat, & doses medicamentorum.

S. W. five Samuelis WHARTON (d) Schola botanica, seu Catalogus plantarum, quas in horto Regio Parisino indicavit Joseph PITTON de TOURNEFORT Amsterdam. anno 1689. 12°.* 1691. 12°. 1699. 12°. TREW. Per tres annos TOURNEFORTIUM prælegentem audiverat. Plantarum nomina valde numerosa, potissimum Europæarum, varietates multæ, etiam novæ plantæ Pyrenæorum montium, a TOURNEFORTIO detectæ, aut a FAGONIO in hortum illatæ.

§. DCCCXI. Varii Itali.

Riflessioni intorno alle radici delle Sarzaparilla paragonate con la Smilace aspera volgare Bonon. anno 1689. 4°.

M m m m 2

J. BOEHM

(c) p. 497.

(d) FONTENELLE Eloge de TOURNEFORT. Alii G. SHERARD tribuunt.

J. BOEHM *Catalogus variorum plantarum hortuli pensilis* (sui) Venet. ann. 1689. 8°. SEGUIER. Annum 1708. 4°. habet FALCONET.

Phil. CAVALLINI *Enumeratio brevis plantarum praterito anno a publico Professore sapientiae ostensarum Rom. anno 1689. 12°. BURETTE.*

EJUSDEM *Pugillus Melitæus, seu herbarum omnium Insula Melitæ perbrevis, enarratio cum appendice 16 . . . 12°. BURETTE, recusus in BRUKMANNI Centuria II. Epistolarum, brevis & absque ulla peculiari adnotatione.*

FRANCESCO CAN. *Segreti del mundo medicinali e curiosi* Milana 1689. 8°.

§. DCCCXII. Germani Varii.

Georgii GRAV Coburgensis, *Panacea vegetabilis calida, seu Majorana nostra* Jenæ anno 1689. 12°.*. Collectanea.

Arboretum floridum, oder Beschreibung der Bäume Aupspurg anno 1689. 8°. SEGUIER.

Unterweisung zur Maulbeer- und Seidenzucht Bern 1689.

Neues almodisches Kochbuch Zelle 1689. 8°.

Mosella Rheni amica, oder der Moselstrom mit den unliegenden Ländern, Früchten und Raritäten Augspurg 1689. 8°.

J. Jac. SENFTEL *Seminarium vividum, oder das grünende Feld — Beschreibung der Feldfrüchte, Küchen-Kräuter, Wurzeln, Gras und Blumen* Augspurg 1689. 8°. RIV.

J. V. M. *Neu eröffnete Schatzkammer verschiedener Natur- und Kunstwunder* Nürnberg 1689. 8°.

§. DCCCXIII. Galli Varii.

RAVENEAU de LUSSAN *Journal d'un voyage fait à la Mer du Sud, avec les Flibustiers* Paris anno 1689. 12°. Ut solent plantarum aliquam memoriam continet, quæcunque oculos magis feriunt.

Connoissance & culture parfaite des belles fleurs, tulipes rares, anemones extraordinaires, oeillets fins & des belles oreilles d'ours panachées Paris 1689. 12°. 1696. 12°.*. De floribus amator, & amicus amatorum, quos recenset, D: de VALNAI, BACHELIER Hippocastani in Gallia auctorem, invidium anemonarum custodem, cui semina tamen aliqua catus alter amator subtraxit, LAURE & LOMBARD. Novum hoc studium in Gallia fuisse videtur, & tuliparum circa anno 1640. Describit, unice pro florum amicis, cultumque docet: monet tamen.

tamen maculam ad imum petalon positam in tulipa & anemone sequentibus annis ipsa in petala adscendere. Mirifice cæterum pretium mutatum est, quod curiosi floribus ponunt. Cum noster scriberet, varicolores tulipæ (panna-chées) & grandissimi albi & rubri caryophylli quærebantur neque flavorum mentio fit, neque cæruleorum, neque albæ tulipæ cum sature violacea, aut subnigra parte petali. Non videtur esse D. de VALNAY, ut quidem lego, is enim in ipse libello citatur & laudatur.

Traité de l'art de semer dans toutes les saisons de l'année toutes sortes de graines, de plantes tant potagères, que fleurs, & oignons de fleurs Paris anno 1689. 12°.

Traité du Jardinage Paris anno 1689. 8°.

§. DCCCXIV. *J. W. de Valvasor.*

J. WEICKART L. B. de VALVASOR *Die Ehre des Herzogthums Krain* Laybach anno 1689. fol.* 4. Vol. cum notis & locis parallelis, & ex interpretatione *Erasmi FRANCISCI*. Aliqua popularia habet, ad rem naturalem spectantia, & inter ea, de plantis spontaneis in L. III. tum de viribus plantarum medicatis. Mire superstitiosus homo.

§. DCCCXV. *Heinrich Hesse.*

Heinrich HESSE'us hortulani, Moguntini, qui 20. annis hortis præfuerat, *Deutscher Gärtner* Lipsiæ anno 1690. 4°. HEISTER. 1696. 4°. SEGUIER anno 1705. anno 1710. fol. TREW., etiam anno 1724. 4°. anno 1740. 4°.* ex codice M.S. auctoris recusus. Scopus videtur, docere hortulanos, ut possint in Germania plantæ peregrinæ ali & conservari. Hortum oleraceum dicit, & floridum, & arboretum, ut singulæ plantæ hæcenus describantur, nonnunquam etiam sculptæ exhibeantur, cultusque doceatur. Neque desunt rariores plantæ, quas vix alibi reperias. Passim ad sua experimenta & ea provocat, quæ ipse in Principum hortis viderit. Nomina sæpe corrupta, neque bonæ icones.

EJUSDEM *Neue Gartenlust, oder Vorstellung, wie ein Lust-Küchen- und Baumgarten füglich anzurichten, ausländische Bäume, Blumen und Kräuter zu erziehen, und zu curieren* Leipzig . . . 1742. 4°.* Simplicius multo, absque mirificis illis exoticis, plantas habet vulgares, oleraceas, inter eas raras aliquas, ut Trasi, & sua experimenta citat; habet & flores, & arbores, & varietates hortulanorum. Multum tribuit signis cælestibus, tum sympathiis & antipathiis.

EJUSDEM *Neue Anweisung zum Blumenbaue* Leipzig 1705. 4°. Num differt.

§. DCCCXVI. *Joseph. Lanzoni.*

Josephi LANZONI Citrologia, seu curiosa Citri descriptio Ferrar. anno 1690. 12°.* (e). Ad vires fere medicatas.

EJUSDEM *De usu Tabaci* Ferrar. anno 1702. 4°.

EJUSDEM Num Poma Persica in Persia venenata sint disquisitio in *Galer. Minerv.* T. II.

EJUSDEM De venenis, in collectione operum T. I. Collectanea habet, ad venena veterum, etiam obscurissima, ut Muckio, Granum Nubiæ, Spicæ Cornu (forte Clavum Secalinum), Corticem Oryzæ, herbam Chimaniiden, Braxeram, plantasque innoxias Fœniculum, Salviam, Cichoreum.

EJUSDEM *Tractatus de Allio* in eadem collectione.

In libro *De balsamatione cadaverum*, de Myrrha aliisque plantarum succis agit, ad id opus necessariis.

EJUSDEM *Dell uso delle ghirlande e degli unguenti nelli convitti degli antichi* Ferrara 1698. 8°. De Coronis, & unguentis plantisque ad coronas adhibitis, aucta ab *Hier. BARUFFALDO* Haag. 1719. fol.

In *adversariorum* Libris V. aliqua huc spectant de Tabaco, Verbena, Rosa.

Inter *dissertationes*, sunt de Melone, Acetariis, Ceraso, Malo armenia-
co; vino.

In *animadversionibus* aliqua. Collectanea omnia.

§. DCCCXVII. *Elias Peine.*

Elia PEINE Hortus Bosianus Lipsiensis Hall. 12. absque anno: indicat vero MEISNER editionem Germanicam Hallensem anni 1690. 8°. recusam Lipsiæ 1705. 8°. Nomina sola sunt, & inter ea longi Catalogi nominum hortensium Tunicarum, Hyacinthorum, Iridum, Narcissorum, Primularum, Ranunculo-
rum, Tuliparum; tum varietates vitis, Pruni, Mali, aliarumque plantarum fructiferarum.

EJUSDEM *Pfropf- Pflanz- und Gartenbüchlein* Frankfurt 1690. 8°.

EJUSDEM *Wörterbuch — wie alle bey der Gärtnerey zu wissen nöthige Wörter* &c. Lips. anno 1703. 8°. ZOCHA &c. 1713. 8°. BURET.

§. DCCCXVIII.

(e) Non Jenæ eodem anno.

§. DCCCXVIII. *Varii.*

Caroli HEIDANI *Theſaurus antiquitatum conchyliorum, coralliorum* Leid. anno 1690. 12°.

Philip. GROSGEBAUER Progr. *De agnis Tartaricis & vegetabilibus Vinar.* anno 1690. 4°. RIV.

J. Frid. HOEKEL *Diſſ. de vino Rudolſtatt* 1690. 4°.

Theatrum florum, quorum ſpecies ad vivum expreſſæ oſtenduntur. Amſterdam. anno 1690. fol. HOTTON.

In *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. VIII. n. 63.* Marcus VERBEZ vires *Plantaginis febrifugas* laudât.

David KELNER's *edle Bierbrau-Kunſt* Gotha 1690. 8°.

D. W. *Thee domi militiaeque valetudinis cuſtos* Erford. 1690. 4°.

Approbirte Land- und Feld-Apotheck Frankfurt 1690. 12°.

Wunder der Natur in 73. Diſcurſen 1690. 4°.

J. Wilh. VOGEL's *Diarium ſeiner Reiſe nach Oſtindien* Frankfurt und Leipzig 1690. 12°. *plantas etiam tradit.*

Vollſtändiges Kochbuch Nürnberg 1690. 4°.

§. DCCCXIX. *Franciſcus Kiggelaar.*

Franciſci KIGGELAAR *Plantarum exoticarum horti HERBERTI vni BEAUMONT* Catalogus Haag. anno 1690. 8°. BURETTE. *Celebris ob plantarum Indicarum copiam catalogus, ſæpe laudatus a BOERHAAVIO.*

§. DCCCXX. *Daniel Tauvry.*

Daniel TAUVRV *Traité des médicamens, & de la manière de s'en ſervir, avec les formules de la compoſition des médicamens* Paris anno 1690. 12°. 1695. 12°. BURETTE. Anglice 1700. 8°. OSB. *Multus in mechanica explicatione effectus medicamentorum. Analyſium veritatem tuetur. Claſſes virium medicatarum proponit, ſecundum eas medicamenta.*

Car. CONTUGI *Nocetne cerebro tabaci uſus* Paris 1690.

L'abrégé des bons fruits Paris anno 1690. 8°.

§. DCCCXXI.

§. DCCCXXI. *Petrus Sylvanus Regis. La Loubere.*

Pierre Sylvain REGIS Système de philosophie Paris anno 1690. 4°. 3. Vol. Amsterdam anno 1691. 4°.*. Liber VI. huc pertinet, quo de plantis agit. Anatomicen earum habet, ex nuperis inventis, tum de motu succi plantarum aliqua, quem facit circularem, deque stirpium vegetatione; breviter omnia.

De la LOUBERE, Legati Regii, *Du Royaume de Siam* Paris anno 1691. 12°. 2. Vol. (FOLKES 1687. 4°.) Amsterdam 1714. 8°. 2. Vol. Melioris notæ; ad rem tamen naturalem parcius respicit, & fere ad arbores utiles, cerealia & id genus.

Cuisinier royal & bourgeois Paris 1691. 8°. OSB.

§. DCCCXXII. *Marcus Mappus.*

Marci MAPPI, Professoris Argentoratensis, *Catalogus plantarum horti Academici Argentinenfis* Argentorati anno 1691. 12°.*. Plantæ spontaneæ mistæ hortensibus, varietates, ut fere solent.

EJUSDEM *Disputatio de Thea* Argentor. anno 1691. 4°. Non esse Gale.

EJUSDEM & WENCKER *De Coffea* ibid. anno 1693. 4°.*. Pleraque ex D. du FOUR: analysis aliqua, quæ olei ex libra unciam dedit. Lacteam Coffeæ decoctum ex MONINO laudat.

De Chocolate potu ibid. anno 1695. 4°.*. Collectio.

EJUSDEM & MERGILETI *Rosa de Jericho* ibid. anno 1700. 4°.*.

EJUSDEM *Historia plantarum Alsaticarum posthuma, opera & studio J. Christiani EHRMANNI* Argentorati prodit anno 1742. 4°.*. Varietates plurimæ, raræ plantæ aliquæ, novus Ranunculus folio tripartito: descriptiones passim aliquæ & icones, viriumque medicarum index, Vogeficas etiam plantas continet.

§. DCCCXXIII. *Jacobus Sinibaldus. Alii.*

Jacobi SINIBALDI, Professoris simplicium Romani, *Lectio de plantarum metamorphosis* Rom. 1686. & alia *De synonymis simplicium extrinsecis* citantur a P. MANDOSIO (f). Utraque redit in Cl. viri APOLLINE *bifronte* Rom. anno 1690. 4°.*, tum tertia de Rosa. Omnes oratorii generis.

Philippi BONANNI S. I. Observationes circa viventia, qua in rebus non viventibus reperiuntur, cum micrographia curiosa Rom. anno 1691. 4°.*. In micrographia flores aliqui, & femina, & pulvisculi antherarum, & Funguli dantur depicti.

In

(f) Archiatro Pontificis Centur. V. n. 49.

In *observationibus* agit de gallis, quarum ex infectis ortum ignorat, & generationem æquivocam tuetur, etiam Visci, Lenticulæ aquaticæ, Fungorum, Tuberum, Muscorum, quorum aliquas species describit & delineat.

IDEM in *Musci* KIRCHERIANI libro VIII. agit de plantis & fruticibus marinis, de observationibus microscopicis &c. Rom. 1709. fol.

§. DCCCXXIV. *Germani Varii.*

Henrici HEYDEK *De usu Opii in catarrhis* Duisburg anno 1691. 4°.

Conrad Philip LIMMER *de plantis in genere* Zerbst 1691. 4°.

EJUSDEM *de cerevisia Servestana* Zerbst 1693. 4.

Christ. WILDVOGEL *de eo quod justum est circa arbores* Jen. 1691. 4°.

EJUSDEM *de jure florum* Jen. 1691. 4°.

Georg Christoph MOELLER *de melle* Jen. 1691. 4°.

EJUSDEM *de saccharo* Giessæ 1698. 4°.

J. Jac. MARDORF *de Maniacis inper Giessensibus a solano furioso* Giessæ 1691. 4°.* *Mania inde & epilepsia, sanata vomita.*

Samuel Gotthilf MANITII, medici Dresdensis, *de etatibus Zedoariae relatio* Dresd. anno 1691. 12°.*. *Historia integra hujus aromatis, character floris. Classes botanicas non habere constantes per omnes species vires.*

Matthæi SEUTER *de Nuce vomica* Leid. anno 1691. 4°.*. *Descriptio & icones, tum experimenta facta in canibus; natæ inde convulsionones, & in sanguine aucta crassities & nigredo.*

Conrad Samuel SCHURZFLEISCH litteratoris, *Ritus spargendi flores* Witteberg. 1691. 4°. B. BOEHM.

Henrich CORDES *Neu angelegter historisch - algebraischer Gartenbau* P. I. Hafn. 1691. 8°. Razeburg 1696. 8°.

§. DCCCXXV. *Richardus Carr.*

Richardi CARR *Epistole medicinales* Londin. anno 1691. 8°.*, a J. QUINCY Anglice redditæ Lond. anno 1714. 8°. *pro magna parte ad diæteticen pertinent, & adversus Nicotianam pugnant.*

W. Y. *New art of making wines brandy and other spirits* London 1691. 12°. ZOCHA.

§. DCCCXXVI. J. I. W. de Beintema.

J. Ignatii Worp BEINTEMA de *Peima Verhandelinghe over de Tabak* Haag. anno 1690. 8°. Bibl. HOTTON. *Panacea, oder das allgemeine Hülfsmittel oder Lob des Tobaks: aus dem Holländischen übersezt* durch J. S. Leipzig 1691. 12°. Multum in hunc libellum invehitur T. SCHOON.

EJUSDEM *Untersuchung, ob dem Frauenzimmer nicht eben sowohl als denen Manns-Personen Tobak zu rauchen erlanbt. Nebst einer Vorrede von der Vortreflichkeit des Théés und Kaffées*, herausgegeben von J. F. RAUCHMANN Jenæ 1743. 8°.

EJUSDEM *Von der Vortreflichkeit des Théés und Caffées &c.* Frankfurt und Leipzig 1743. 8°.

P. v. CAMPEN in *collectaneis therapeuticis* agit de Coffea hippocrati nota. Edidit etiam *de septem pulveribus purgantibus* l. Bred. 1691. 8°.

§. DCCCXXVII. M. Bernhardus Valentini.

Michaël Bernhardus VALENTINI, Professor Giessensis, collector, in eodem anno X. Dec. II. *Miscell. Nat. Cur.* n. 118. Maniam a Belladonnæ baccis dixit.

N. 121. Pruna Damascena absque nucleo.

Dec. III. ann. II. n. 118. Malum Sinense prægnans.

N. 123. Vis anthelmintica corticis Peruviani.

Ann. III. n. 75. De spica filiginea ramosa.

In *appendice* de China-Chinæ.

EJUSDEM *Historia Moxæ* Leid. anno 1686. 12°. HEISTER.

EJUSDEM *De Faba S. Ignatii*, amara, suspecti usus, quæ in spiritu vini infusa in præsens vitæ periculum nautam conjecerit.

EJUSDEM & P. WOLFART *Disputatio de China China* Giess. anno 1695. 4°.*. Adversus febres quartanas, per intermissionis tempora, feliciter propinavit.

EJUSDEM & KNEUSSEL *De Ypecacoanha novo Gallorum antidysenterico* ibid. anno 1698. 4°.*. Historia medicamenti a mercatore GRENIER ad A. HELVETIUM adlati, qui PISONIS auctoritatem secutus, ea radice adversus dysenteriam usus est, quæ nunc fere ad vomitum excitandum, classicam auctoritatem est consecuta.

IDEM ad R. J. CAMERARII *epistolam de sexu plantarum* respondit.

Hæ, quas dixi disputationes, cum nomine *Polychrestorum exoticorum* Francofurti anno 1700. 4°.* recusæ sunt, cum adjectis *dissertationibus Epistolicis*, inter quas est de Moxa & Podagra, Cum

Cum *praxi medica infallibili* edidit *dispensatorium domesticum* Francofurti anno 1711. 4°. * selectorum medicamentorum.

EJUSDEM *Prodromus historiae naturalis Hassiae* Gieß. anno 1707. 4°. * etiam de plantis agit, & catalogum continet plantarum medicatarum ad mensium ordinem.

EJUSDEM *Viridarium reformatum, seu regnum vegetabile, oder neu eingerichtetes und vollständiges Kräuterbuch* Frankfurt anno 1719. fol. *. Plantarum officinales, & congeneres, descriptae, cum viribus medicis, & iconibus. Subjectae sunt tabulae aeneae 383. cum numerosissimis plantarum figuris, ab ILL. viro Collectori dono datis, inter quas *tabula florilegii* de BRY & FERRARIANAE reperiuntur: sed multae praeterea aliae non illepidae, ex *Cass. BAUHINO*, *LOBELIO* aliisque classicis auctoribus imitatae. Multa autem emendatione (g) nomina egent & figurae. Rosa cum Paeoniae titulo sculpsitur, Locusta pro Rubia lutea spinosa, Julia herba pro Agrimonia.

EJUSDEM *Museum Museorum, oder Natur- und Materialien-Kammer* Frankfurt anno 1704. fol. 1714. fol. * Vastum opus, cujus pars secunda pertinet ad regnum vegetabile. Pleraque certe sunt fere POMETI, tamen & alia: descriptiones ex nuperis Indicis peregrinationibus auctae, cum notis bonae & legitimae mercis, & viribus medicatis.

EJUSDEM *Ostindianische Sendschreiben von allerhand raren Gewächsen, Bäumen, Juweelen &c.* una prodiit. Huic collectioni verius est pretium. Continet ex chartis *Herberti* de JAGER a J. Godofrido VITO ex India relatis, & cum VALENTINO communicatis, epistolas supra quinquaginta; quae fere de plantis Indicis agunt, quae omnino legi merentur. Auctores sunt RUMPFIIUS, H. de JAGER, H. CLEYER: varia etiam ex inedito RUMPFII herbario *Amboinensi* hic legas, tum ex ARENT SYLVIO, & KEMPFERO.

Musaei Museorum T. II. Kunst- und Zeughaus der Natur Francofurti anno 1714. fol. *. Rariora ex tribus generibus; multa de Indiae Belgicae aromatis, & oeconomia, arboribusque peregrinis. Pars I. hujus *Musaei Museorum* a J. Christophoro BECKER latine reddita prodiit, cum titulo *Historia simplicium reformatae* Francofurti anno 1716. fol. *, adjecto *commercio epistolico Indico*, & subjecta *mantissa*, qua aliquae disputationes inaugurales continentur, in quibus de peregrinis plantis agitur. Accesserunt etiam *Scholia* aliqua ad *Aurifodinam*. Idem enim opus cum titulo *aurifodinae medicae e triplici natura regno* recusum est anno 1722. fol. *, paginarum numero vix mutato, etsi titulus auctaria & emendationes promittit.

Historia simplicium reformatam a J. C. BECKERO latine versa, cum *Indianam*.

N n n n 2

(g) Laudat eum GRONOVIVS in praef. ad *Museum*.

dia literata, etiam latinitate donata, & novis a filio C. BERN. VALENTINI accessionibus aucta, prodiit Offenbach. 1733. fol.

EJUSDEM MICH. BERNHARDI & filii J. ERNESTI *de confectioe alkermes* Gieß. 1725. 4°. HEFT.

§. DCCCXXVIII. *Hans Sloane.*

Sir (Equitis) *Hans SLOANE* Hiberni, qui Monspelii medicinam didicerat, inde Jamaicam petiit, in Europam rediit denique Archiatri dignitate auctus ad provectissimum senium pervenit, per multos annos Præses Societatis Regiæ Scientiarum, maximi librorum & aliorum variorum thesauri possessor, vir morum suavissimorum. Descriptio arboris Piperiferæ (Amomiferæ) Jamaicensis exstat in *Phil. Transf.* n. 192.

Descriptio arboris corticem Winteranum ferentis, *ibid.*

In n. 198. duas species Conocarpodendri depictas dedit.

EJUSDEM n. 203. De venenatis effectis Mercurialis perennis.

EJUSDEM n. 204. De vera arbore corticis Winterani.

EJUSDEM n. 208. Icon Coffeæ cum fructu, absque flore.

EJUSDEM n. 222. De fructibus Indicis, qui solent ad Orcadum littora adpellere.

N. 237. De usu radicis Hypecaeoanhæ, nuper ad dysenteriam laudatæ.

N. 247. De supellectili Chinesi, & ea occasione de agno Scythico *Borametz*, cujus tenerum vellus adversus sanguinis jacturas adhibetur. De eadem supellectili, & de Fabis Ignatii &c. n. 249. & 250.

EJUSDEM n. 251. De Epidendro parasitico hexapetalo, aquam colligente, aliisque plantis aquiferis.

N. 260. Pirum in Piro.

N. 429. De malis ex seminum Hyoscyami usu.

N. 478. Coralloides album geniculatum.

EJUSDEM *Catalogus plantarum, quæ in Insula Jamaica sponte proveniunt, vel vulgo coluntur, cum aliis, quæ in Madera (h), Barbados, Nieves, & S. Christophori Insulis nascuntur Lond. anno 1696. 8°.** Nomenclator splendidi, quod continuo dicetur, operis, cum synonymis operose collectis: intercedunt & Europæ plantæ.

EJUSDEM

(h) Ibi undecim dies egit DOUGLAS I. p. 1218

EJUSDEM *A voyage to Madera, Barbados, Nieves, St. Christophers, Jamaica with the natural history* London anno 1707. fol.* Anno 1688. Jamaica adiverat, & ibi medicinam fecerat. Major tamen cura clari viri historia naturalis fuit, & potissimum etiam res herbaria. Plantas plurimas collegit, siccavit, nam ipse eos thesauros vidi, siccatas delinearum curavit, descripsit, non ad nuperos minutiores characteres, sed ad seculi modum. Multas secundum adfinitates denominavit, novorum generum condendorum non studiosus. Synonyma plurima, & usus addidit œconomicos. Classes naturales omnes in America reperit, unicam tamen ex umbelliferis Eryngium, Europæas plufculas.

Tomus II. secutus est anno 1727.* quo arbores continentur innumeræ, tabulæ in universon 281. & additamenta ad utrumque volumen, in quo PLUKNETIUS sæpiuscule reprehenditur. Accessit bonus utriusque Tomi index.

§. DCCCXXIX. *Leonhardus Pluknet.*

Leonhardi PLUKNET D. M. Phytographia, seu stirpium illustriorum & minus cognitarum icones P. I. Lond. anno 1691. fol.*. *Appendix* ibid. eodem anno.

Pars II. London anno 1691. fol.*.

Pars III. anno 1692. fol. Meræ tabulæ, omnino 150. figuræ circa 2000. Rami sunt sicci plantarum rariorum Europæ, & Asiæ, novive Orbis, floribus sæpe destituti, neque semper accurate ad naturam expressi. Cum tamen numerosissimas & raras stirpes exprimant, & sæpe novas, opus pretium habet, & utilitatem: miro enim ardore PLUKNETIUS ex universo Orbe stirpes raras colligebat, quas propriis sumtibus sculpi curaret, a Regina MARIA sublevatus (i). Passim in PLUKNETIUM animadvertitur (k), ob species multiplicatas, aliaque vitia.

Pars IV. *Almagestum botanicum, seu Phytographia PLUKNETIANÆ onomasticum sex fere millium plantarum* Londin. anno 1696. 4°.*. Nomina sunt & synonyma, adjectis centum novis tabulis.

Almagesti botanici Mantissa, plantarum noviter detectarum ultra millenarium numerum complectens London anno 1700. 4°.*. Nomina sola, cum operis indice.

Amaltheum botanicum, seu stirpium Indicarum alteram cornu copie 1200. minimum species novas comprehendens London anno 1705. fol.*. Plantæ plurimæ Chineses & Asiaticæ, passim cum descriptione. Tabulæ 104. quæ partim ad *Mantissam* pertinent, partim ad *Amaltheum*.

Hæc

(i) Ut curam gereret horti HAMPTONIENSIS *Tour through great Britain*, I. p. 281.

(k) *Philos. Transact.* n. 264.

Hæc opera Londini anno 1720. novo titulo ornata recusa fuerunt, L. PLUKNETII *opera omnia*.

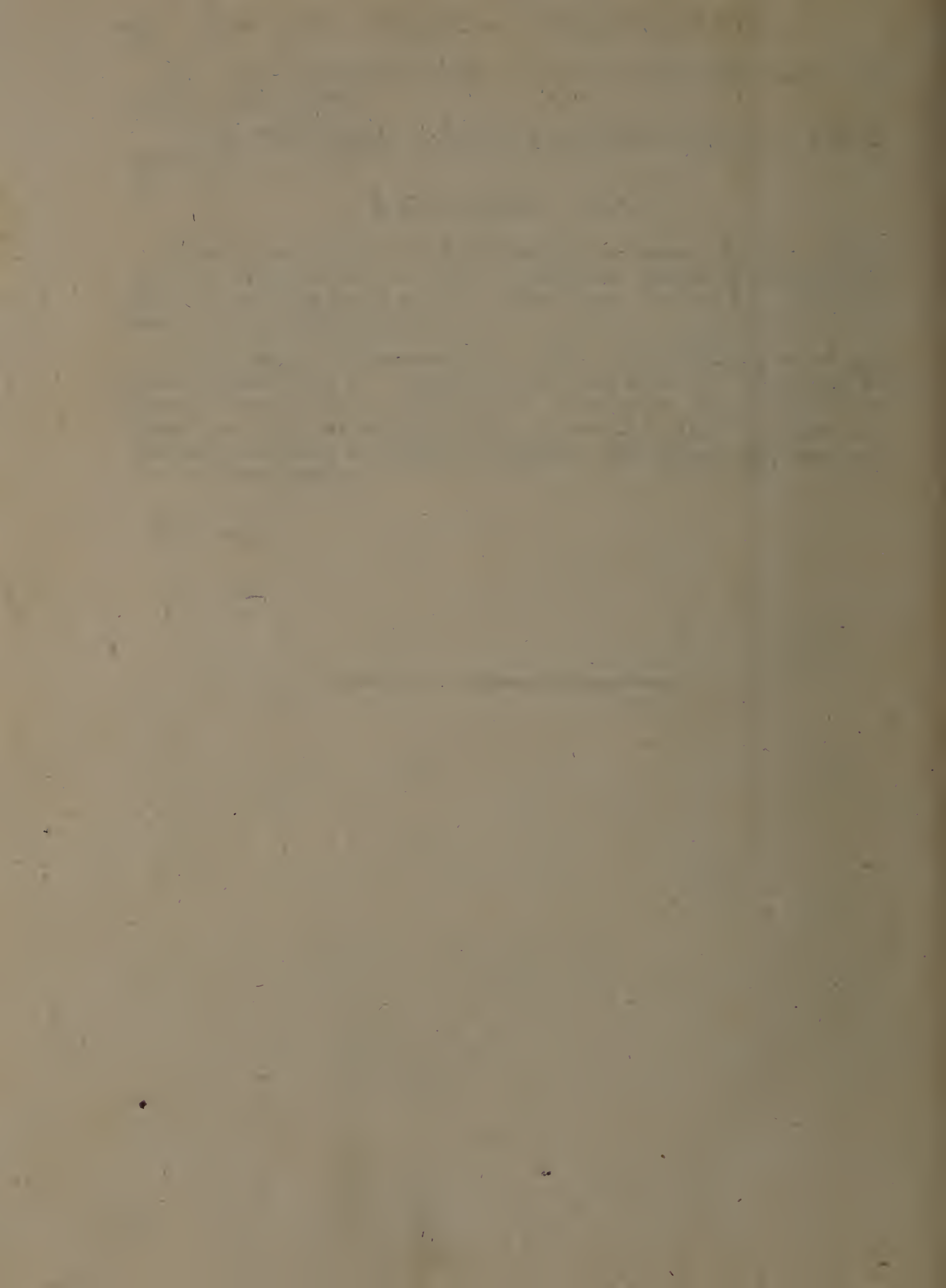
Exstant etiam EJUSDEM in RAJI Synopsin animadversiones, inter J. RAJI *Epistolas* (1).

§. DCCCXXX. *Varii.*

MAGDALENA SCUDERI, aliis laudibus celebris feminæ; *Entretiens de morale* Paris anno 1692. 12°. 2. Vol.*. Continent de floribus & fructibus dialogos, in quibus de multis rarioribus plantis agitur, & de arbore diverſi generis fructus viciniffimos ferente.

Daniel Georg. MORHOF anno 1691. obiit. * EJUS *Polyhiſtor's prima pars* prodierat anno 1688. 4°. Acceſſerat L. III. anno 1692. 4°. Reliqui libri & Tomus II. poſt mortem CL. viri anno 1702. a MOELLERO; anno vero 1731. 4°.* Hamburgi a J. A. FABRICIO editus eſt. In Tomi II. L. II. & P. II. caput 40. & ſequentia pertinent ad auctores rei herbariæ, quos paucos, ſed critice, re- cenſet, & cum judiciis.

(1) p. 505.

100 (18-200)

6786

